Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez

(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 49
SAN LUCAS 79
SAN JUAN 126
LOS HECHOS 162
ROMANOS 202
1 CORINTIOS 221
2 CORINTIOS 239
GÁLATAS 251
EFESIOS 258
FILIPENSES 264
COLOSENSES 269
1 TESALONICENSES 273
2 TESALONICENSES 277
1 TIMOTEO 280
2 TIMOTEO 285
TITO 289
FILEMÓN 291
HEBREOS 292
SANTIAGO 306
1 PEDRO 311
2 PEDRO 317
1 JUAN 321
2 JUAN 326
3 JUAN 327
JUDAS 328
APOCALIPSIS 330

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo
Lc. 3.23-38
1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā' xla' ixtā'nat David lā' nā Abraham.
2 Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Jacob lā' ū'tza' ixtāta'ca'n Judá lā'
ixtā'timīn. 3 Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanī't lā' ixtzī'tca'n ixuanican Tamar. Lā'
Fares ixtāta' Esrom ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aram. 4 Lā' Aram ixtāta' Aminadab ixuanī't lā'
ū'tza' ixtāta' Naasón a'ntī ixtāta' Salmón. 5 Lā' Salmón ixtāta' Booz ixuanī't lā' ixtzī't Booz
ū'tza' Rahab. Lā' Booz ixtāta' Obed ixuanī't lā' ixtzī't Obed ixuanican Rut. Lā' Obed ixtāta'
Isaí ixuanī't. 6 Lā' Isaí ixtāta' huan rey David ixuanī't. Lā' huan rey David lā' huan puscāt
a'ntī pū'la ixpuscāt Urías ixuanī't, xlaca'n xanatātana' Salomón ixtahuanī't.
7 Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Abías a'ntī ixtāta' Asa. 8 Lā' Asa ixtāta'
Josafat ixuanī't lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza' ixtāta' Uzías. 9 Lā' Uzías ixtāta' Jotam ixuanī't
lā' ū'tza' ixtāta' Acaz lā' ū'tza' ixtāta' Ezequías. 10 Lā' Ezequías ixtāta' Manasés ixuanī't lā'
ū'tza' ixtāta' Amón a'ntī ixtāta' Josías. 11 Lā' Josías ixtāta'ca'n Jeconías lā' ixtā'timīn ixuanī't lā'
a'xni'ca' ixcāchī'canī't lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia.
12 Lā' a'xni'ca' cālē'ncanī'ttza' a'xni'ca' Jeconías ixka'lhī ixcaman Salatiel lā' ū'tza' ixtāta'
Zorobabel ixuanī't. 13 Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'ntī
ixtāta' Azor. 14 Lā' Azor ixtāta' Sadoc ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aquim a'ntī ixtāta' Eliud. 15 Lā'
Eliud ixtāta' Eleazar ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Matán a'ntī ixtāta' Jacob. 16 Lā' Jacob ixtāta'
ixuanī't huan José a'ntī ixkōlu' huan María. Lā' María, xla' ixtzī't Jesús ixuanī't, ū'tza' a'ntī
huanican huan Cristo.
17 Lā' chuntza' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' Abraham a'xni'ca' tahuī'lh David. Lā'
ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' David a'xni'ca' ixcālē'ncanī't israelitas nac huan ti'ya't
a'nlhā huanican Babilonia. Lā' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca' lacatun-
cuī'lh Cristo.

A'xni'ca' lacatuncuī'lh Jesucristo
Lc. 2.1-7
18 Lā' a'xni'ca' tahuī'lh Jesucristo, chuntza' pātle'kelh. Ixtzī't ixuanican María lā' xla'
ixtalacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua huan José. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalātā'tahui'la a'xni'ca'
María ixcamalanī'ttza' lā' por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. 19 Lā' a'xni'ca' José
ca'tzīlh que María ixcamalanī't, xla' ixmakxtekcu'tun. Pero como tzeyā chi'xcu' ixuanī't,
tū' ixmālacapū'cu'tun na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't como tū' ixmāmāxanī'cu'tun. Xmān
tzē'k ixmakxtekcu'tun. 20 Lā' a'xni'ca' José ixpāstacmā' a'nchī nalīlacāxtlahua, a'xni'ca'
lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni' Dios lā' xla'
huanilh:
—José, hui'x a'ntī ī'xū'yātā'nat David, tū' catilīmā'xa'na' natā'tapūchahua'ya' huan María
como ka'lhīni'lh por ixpālacata huan Espíritu Santo. 21 Naka'lhī ixcaman xachi'xcu' lā'
nahui'lī'ni'ya' ixtacuīni' Jesús. Chuntza' namāpācuhuī'can como xla' nacāmāpūtaxtū ix-
tachi'xcuhuī't —huanilh huan ángel.
22 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū hualh huan Māpa'ksīni' Dios por
ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:
23 Huan tzu'ma'jāt naka'lhīni'n lā' naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuīcan Emanuel,
lā' huā'mā' tacuīni' huanicu'tun: Dios quincātā'lahui'lani'.
24 Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlahualh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh huan ixángel huan
Māpa'ksīni' lā' tā'tapūchahualh María. 25 Pero tū' xa'malh hasta a'xni'ca' xla' tahuī'lh ī'ska'ta'
ixlīmaksāsti'. Lā' hui'līni'lh ixtacuīni' Jesús.

2

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'
1 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea a'xni'ca' Jesús
lacatuncuīlh a'ntza'. Lacatuncuīlh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Belén. Lā' tachā'lh
magosnu' huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén lā' xlaca'n tamincha' na ixtankēn
2 lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū huī' huan ixreyca'n israelitas a'ntīn tahuī'lhtza'? Quina'n iclaktzī'nī'tauj lakatin
sta'cu na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' palh tahuī'lhtza'. Lā' ū'tza' iclīmiujtza'
huā'tzā' para na'icmācā'tanīyāuj.

3 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan rey Herodes lej ixpāta'lamā' lā'
nā chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén nā ixcāpāta'lamā'. 4 Lā' huan rey
cāmāta'satīnīni'lh lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' sacerdotes israelitas lā' a'ntī
tamāsu'yulh huan ley. Lā' cākalhasqui'nīca lhachū natahui'la huan Cristo 5 lā' takalhtīni'lh:
—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan a'cta'sana':
6 Lā' Belén xala' huan ti'ya't a'nlhā huanican Judá, a'yuj lej xati'na'j na ixlaclhni'ca'n
huan municipios nac huā'mā' ti'ya't, pero līhua'ca' tasqui'nī como nalacatuncuīyācha'
a'ntza' kalhatin māpa'ksīni'.
Lā' xla' nacāmaktaka'lha quintachi'xcuhuī't a'ntī cāhuanican israelitas.
7 Lā' Herodes lakatzē'k cāmāta'satīnīni'lh huan magosnu' lā' cākalhasqui'nīlh lhānīn
tasu'yulh huan sta'cu lā' tūyā chi'chini' lā' tūyā mālhcuyu'. 8 Lā' cāmacā'lh nac Belén lā'
cāhuanilh:
—Capinchipitit lā' nalīhui'lī'yā'tit naputzayā'tit huan ska'ta'. Lā' a'xni'ca' nakaksā'tit,
naquilāmāca'tzīnīyāuj para que quit nā tzē na'ica'n na'icmācā'tanī —chuntza' cāhuanilh
Herodes.
9 Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh huan rey, ta'a'lh huan magosnu'. Lā' huan sta'cu a'ntū
ixtalaktzī'nī't ixtankēn, ū'tza' cāpū'lani'lh lā' cāmāsu'ni'lh huan tej hasta lhā tāyalh tālhmā'n
a'nlhā ixuī' huan ska'ta'.
10 Lā' a'xni'ca' huan magosnu' talaktzī'lh a'nchī tāyalh huan sta'cu, lej tapāxuhualh xlaca'n.
11 Lā' a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic, talaktzī'lh huan ska'ta' lā' María a'ntī ixtzī't. Lā'
tatatzokostani'lh lā' tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh huan ska'ta'. Lā' tamakxcutli huan
a'ntū ixtalē'ni' lā' ta'a'ksajli oro lā' pūm lā' perfume a'ntū huanican mirra. 12 Lā' ā'calīstān
tataspi'tchokolh por ā'kantin tej como ixtalakahuāna'nī't lā' chuntza' cālīmāca'tzīnīca que tū'
catatētaxtulh a'ntza' na ixchic Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

13 A'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan magosnu', José lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel
a'ntū macamilh huan Māpa'ksīni' Dios. Lā' huan ángel huanilh:
—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't lā' catzā'la'tit nac huan país a'nlhā huanican
Egipto. A'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' na'icmāca'tzīnīyāni' porque huan Herodes,
xla' naputza huan ska'ta' como maknīcu'tun.
14 Lā' José tāquī'lh a'xni'ca' tzī'sacus ixuanī't lā' a'lh. Cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't. Ta'a'lh
huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto. 15 A'ntza' tatachokolh hasta a'xni'ca' nīlh huan
Herodes. Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū huan Māpa'ksīni' Dios ixuanī't por
ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' hualh: "Ixuī' nac Egipto qui'O'kxa' lā' icmāta'sīlh".

Herodes ixcāmāmaknīnīni'n huan camana'

16 Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzīlh palh ixta'a'kxokonī't huan magosnu', xla' lej a'kchā'lh.
Lā' māpa'ksīni'lh que cacāmaknīca huan lakska'tā'n a'ntī xachi'xcu'. Cāmāmaknīnīni'lh
ixlīhuākca'n huan camana' xachi'xcu' xalanī'n nac Belén lā' ixlīka'tla' huan cālacchicni'.
Cāmāmaknīnīni'lh ixlīhuākca'n a'ntīn tūna'j ixtaka'lhī lakatu' cā'ta. Chuntza' māpa'ksīlh
como ixtlahuanī'ttza' hua'chi lakatu' cā'ta desde a'xni'ca' ixlacatuncuīnī't huan ska'ta' chu
a'nchī tahualh huan magosnu'. 17 Chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' a'ntī
ixuanican Jeremías. Chuntza' tzo'kli:
18 Kaxmatcan a'nchī calhuancan huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Ramá lā' lej
ta'sacan.
Raquel ū'tza' a'ntī calhuamā' ixpālacata ixcamana'.
Lā' tūla māko'xamixīcan como ixtanīnī'ttza'.
Chuntza' tzo'kli.
19 Pero a'xni'ca' ixnīnī'ttza' huan Herodes, José lakahuāna'mpā a'nlhā ixuī' nac Egipto. Lā'
tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni' Dios lā' huanilh:
20 —Catāqui' lā' cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't. Lā' cataspi'ttit huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Israel porque tanīlhtza' xlaca'n a'ntī ixtamaknīcu'tun huan ska'ta' —hualh huan
ángel.
21 Lā' José tāquī'lh lā' a'lh lā' cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't hasta nac Israel. 22 Pero
Arquelao a'ntī ixlaktapalh ixtāta' Herodes ixuanī't lā' ixmāpa'ksīni'mā' a'nlhā huanican
Judea. Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh huā'mā', ixjicua'n lā' tū' ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca'
lakahuāna'mpā, māca'tzīnīca a'nlhā ixta'a'lh lā' ū'tza' talī'a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huani-
can Galilea. 23 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza' nac Galilea, ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā
huanican Nazaret para natalatahui'la. Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tahualh
huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh: "Jesús namāpācuhuīcan nazareno".

3

Juan huan Mā'kpaxīni' a'cta'sana'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't

Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Lā' huanmā'na quilhtamacuj milh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't nac Judea huan Juan a'ntī
ixmā'kpaxīni'n. Ixa'cta'sana'mā' 2 lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't:
—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' camakxtektit mintalaclē'i'ca'n porque tapajtzūmā'
a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' huan a'cta'sana' Isaías tzo'kli a'nchī huan tachi'xcuhuī't nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n
lā' natakalhlaka'ī'. Lā' tzo'kli ixpālacata huā'mā' Juan a'nlhā huan chuntza':

A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' nachihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Stu'nc camālakstu'nctit huan tej".

4 Lā' ixlu'xu' huā'mā' Juan līcāxtlahualh ixchi'xit camello lā' ixlīchī'can de ko'xka' ixuanī't.
Lā' xla' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n. 5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac xcānsipej Jerusalén tamilh takaxmata. Lā' nā lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n chu xalhā
huan nac estado de Judea lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka Jordán nā tamilh takaxmata.
6 Lā' a'xni'ca' tatako'xaspi'tni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan nac
pūxka Jordán.
7 Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ixsacerdotes israelitas tamilh ta'a'kpaxa. Lā' a'xni'ca' Juan
cālaktzī'lh, xla' cāhuanilh:
—¡Ca'tzanca'tzīyā'tit hui'xina'n! ¿Tichū cāmāca'tzīnīni' hui'xina'n que ixtzā'la'ni'tit
huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntūn tzey para que natasu'yu palh
stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. 9 Lā' tū' cahuantit mē'cstuca'n: "Quina'n
ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios".
Hui'xina'n tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā'
chihuixni' lā' natala ī'xū'yātā'natna' Abraham. 10 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā'
natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūya qui'hui' a'ntūn tū' māstā' ixtō'ca't
xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tatasu'yu
palh takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tō'ca'. 11 Lā' stu'ncua' quit
iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Lā' ū'tza' nalītasu'yu a'nchī līlakaputzayā'tit ixpālacata huan
talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit. Huan a'ntī namin ā'calīstān, xla' makapitzīn de hui'xina'n
nacātalīmā'kpaxīyāni' huan Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla'
ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta
ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 12 Xla' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī chi'panī'ttza'
ixpūmālakosūn lā' nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Huan xati'ni' trigo
namānū a'nlhā māquī'can, pero huan xapa'lhma' nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla
catimāmixīlh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxīca Jesús

Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22

13 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh Juan a'nlhā
ixmā'kpaxīni'mā' na ixquilhtūn huan pūxka Jordán. Jesús milh a'kpaxa. 14 Pū'la Juan tū'
ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā' huanilh:
—Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' maclacasqui'na' quit
na'icmā'kpaxīyāni'.
15 Pero Jesús kalhtīlh:
—Chuhua'j calalh chu a'nchī icsqui'ni'yāni' porque quincāminīni'yāni' lā' chuntza' nat-
lahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksīlh.
Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.
16 Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxīca, tacutli huan nac xcān. Lā' chu līmaktin talaquī'lh huan
a'kapūn lā' Jesús laktzī'lh huan Espíritu Santo. Lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi
ixlakstu'nc a'nlhā ixyā Jesús. 17 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua.

4

Huan ko'ti'ti' līlaktzī'ncu'tulh Jesús

Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

1 Lā' tuncan huan Espíritu Santo lē'lh Jesús huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't para que huan
ko'ti'ti' nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.
2 Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū' huā'yalh tintacuj lā' tintascac. Lā' lejtza'
ixtzi'ncsa. 3 Lā' huan ko'ti'ti' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Ixlīhuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālīmaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n".
5 Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac Jerusalén a'nlhā nā māpācuhuīcan huan xcānsipej santo. Lā' hui'līca tālhmā'n na ixa'kstīn huan xaka'tla' lītokpān 6 lā' huanica:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī'ya' nīn kantin mintojon nac chihuix.
7 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios".
8 Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstīn a'nlhā lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' māsu'ni'kō'lh chu xalhā a'nlhā cāmāpa'ksīcan xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'nchī lej tzēhuanī't ixuanī't.
9 Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:
—Huāk huā'mā' na'icmaxquī'yāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tanī'ya' —huanica Jesús.
10 Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n".
11 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'līlh. Lā' makapitzīn ángeles tamilh lā' tamaktaka'lhli Jesús.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac estado de Galilea
Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

12 Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzīnīca a'nchī ixchī'canī't Juan, tuncan a'lh nac estado de Galilea
13 lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahui'la huan nac cā'lacchicni' Capernaum pajtzu na ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan ixti'ya'tca'n Zabulón lā' Neftalí.
14 Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías na ixtachihuīn Dios. Chuntza' tzo'kli:
15 Huan ti'ya't a'nlhā māpācuhuīcan Zabulón lā' a'nlhā māpācuhuīcan Neftalí, a'ntza' tētaxtu huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.
Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac estado de Galilea a'nlhā tahui'lāna' huan a'ntīn tū' israelitas.
16 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh ixtahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' chuhua'j talaktzī'lh huan ka'tla' pūmaksko.
Lā' xlaca'n a'ntī hua'chilh ixtanīmā'na lā' huāk lej cā'skē'k ixtahuanī't.
Lā' chuhua'j talaktzī'lh a'nchī lej xkaka.
Chuntza' tzo'kli Isaías.
17 Lā' tuncan Jesús tzuculh a'cta'sana'ntā'kchoko lā' hualh:
—Calīlakaputza'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n porque tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.

Jesús cāmāta'sīlh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n
Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11

18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican Lago de Galilea, cālaktzī'lh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī lītā'timīn ixtahuanī't. Kalhatin Simón ixuanican lā' ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Huan ā'kalhatin Andrés ixuanican. Xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't lā' ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān. 19 Tuncan Jesús cāhuanilh:
—Caquilāstālani'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
20 Chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tatā'a'lh Jesús.
21 Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin, cālaktzī'lh ā'kalhatu' huampala lītā'timīn. Xlaca'n ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't lā' ixtacuīni' kalhatin Jacobo lā' ā'kalhatin Juan. Ixtatā'hui'lāna' ixtāta'ca'n huan nac barco lā' ixtalacachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n. Lā' Jesús cāmāta'sīlh.
22 Lā' chu līmaktin xlaca'n tatacutli huan nac barco lā' ta'a'kxtekui'līlh ixtāta'ca'n lā' ta'a'lh tastālani'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Lc. 6.17-19

23 Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu xalhā nac estado de Galilea lā' ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't na ixlītokpānca'n israelitas nac lakatunu' cā'lacchicni'. Ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī nala a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' ixcāmātzeyīmā' ixlīhuākca'n huan tāpālhūhua' ta'jatat a'ntū

ixcāpasanī't tachi'xcuhuī't. 24 Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Siria cāmāca'tzīnīca
ixpālacata Jesús. Lā' cālīmini'ca ixlīhuākca'n huan ī'tzaca'nī'n. Cālīmini'ca a'ntī ixtapātīmā'na
chuxatūya ta'jatat lā' chuxatūya taca'tzāt. Lā' cālīmini'ca a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n
lā' huan a'ntī ixtaxtacnānī lā' huan a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh. 25 Lā'
līlhūhua' xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh lā' nā xalanī'n nac huan cā'lacchicni'
Decápolis lā' Jerusalén. Lā' nā tastālani'lh xalanī'n nac estado de Judea lā' xalanī'n nac huan
ti'ya't tintacut huan pūxka Jordán.

5

Jesús a'cta'sana'lh huan nac ti'na'j kēstīn

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh a'nchī tamilh lhūhua' tachi'xcuhuī't, xla' tā'cxtulh huan nac
ti'na'j kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tuncan talītamacxti'li'lh. 2 Lā' Jesús
tzuculh cāmāsu'ni'.

Huan a'ntī stu'ncua' tapāxuhua
Lc. 6.20-23

Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:
3 —Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh u'cxca'tzīyā'tit que tū'
tzey hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī Dios cālakalhu'manāni' a'yuj tū' tzey hui'xina'n.
Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
4 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit ixpālacata huan
mintalaclē'i'ca'n o ixpālacata chuxatū catūhuā porque Dios nacāmāko'xamāka'tlī'yāni'.
5 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' līka'tla'jca'tzīyā'tit nīn tuntū'
porque ixlīhuāk huan ti'ya't milaca'n nahuan.
6 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī lej lacuan lacu'tunā'tit na ixlacapūn
Dios hua'chi huan a'ntī tzi'ncsa putza ixtahua'. Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' lej lacuan
nala'yā'tit.
7 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn
porque nā Dios nacālakalhu'manāni'.
8 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī xmān lakatin mintapāstacna'ca'n
lā' ū'tza' a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Nalīpāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn nalak-
tzī'nā'tit Dios calacan.
9 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cāmāko'xamixī'yā'tit tachi'xcuhuī't
a'ntīn talā'a'kchā'ni'. Nalīpāxuhua'yā'tit porque nacātamā'pācuhuī'yāni' ixcamana' Dios.
10 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'yuj pātīni'mpā'na'ntit xmān porque
tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios. Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
11 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' tachi'xcuhuī't cātalakapalayāni'
lā' cātamātakāhuī'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni' tāpālhūhua' a'ntūn tū' stu'ncua'.
Capāxuhua'tit a'xni'ca' cātatlahuani'yāni' chuntza' xmān porque quilāstālani'uj. 12 Lej
capāxuhua'tit como nac a'kapūn māquī'canī't a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza' lej lhūhua'
ixtapalh. Nā chu a'cxtim cāmāpātīnīca huan ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko
Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsuni'yā'tit huan
tachi'xcuhuī't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi matzat a'ntū lītlahuacan quinī't para que tzey
nala lā' tū' napu'csan. Palh huan matzat tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko' tūlatza' catimāsko'kō'palaca.
Tū'tza' tzey para nīn tuntū'. Xmān namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.
14 'Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsca'tīyā'tit
tachi'xcuhuī't a'nchī natalīlatā'kchoko. Hui'xina'n hua'chi pūmaksko a'ntū māxkakē huan
nac cā'quilhtamacuj. Lakatin xcānsipej tālhmā'n huan nac kēstīn tū' catimātzē'kca. 15 Lā'
nīn tū' catimāquilhtīca huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin chā'xta. Más tzey
mā'ca'can tālhmā'n lā' chuntza' tzē nacāmāxkakē ixlīhuākca'n a'ntīn tatanūmā'na huan nac
chic. 16 Chuntza' hui'xina'n xa'nca nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
para que xlaca'n natamācā'tanī quinTāta'ca'n nac a'kapūn ixpālacata huan xatzey a'ntū
tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan ley

17 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés nīn
a'ntūn tatzo'kli huan profetas. Tū' chuntza' ictitlahualh. Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'nchī
natlōkentaxtūyā'tit. 18 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que līhuan tahui'lāna'cus huan a'kapūn

lā' huan ti'ya't, tū' catixapaca nīn macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū' a'xni'ca'
tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū napātle'ke. 19 Chuntza' palh catīhuā namākēnū
macsti'na'j a'ntū māpa'ksī huan ley como puhuan que tū' lej tasqui'nī, xla' nala xastancu
a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' palh chuxatī a'ntī nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn que tzē
natamākēnū lakatin ley como tū' tasqui'nī, nā xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō'
ixlīhuāk. Lā' palh catīhuā na'a'kahuāna'ni' huan ley lā' nā nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn a'nchī
xlaca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīni'n nac a'kapūn. 20 Chuntza'
iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh
tū' tasu'yu que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī ixlītzey huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā'
huan fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tā'kcha
Lc. 12.57-59

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī cāhuanica xalanī'n makāntza': "Tū' catima'knī'ni'.
Lā' palh catīhuā a'ntī namaknīni'n nalīyāhuacan lā' xla' namāpala con Dios". 22 Lā' quit
iccāhuaniyāni' que palh catīhuā na'a'kchā'ni' ā'chā'tin, nalīyāhuacan. Lā' xla' namāpala con
Dios. Lā' catīhuā a'ntī nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios. Lā' catīhuā a'ntī
namacapulhca ā'kalhatin lā' nahuani: "Idiota", xla' tzē nalhcuyucan nac pūpātīn.
23 'Chuntza' a'xni'ca' lī'pimpā't a'ntū na'a'ksajuī'ya' Dios lā' palh napāstaca a'nchī
tlahuani'nī'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin, 24 namakxteka'chi nac pūmacamāstā'n huan
lē'ksajna'. Pū'la napina' namāko'xami'xī'ya' huan ā'kalhatin lā' ā'calīstān nataspi'ta' para
na'a'ksajuī'ya' a'ntū ixlī'pimpā't.
25 'Lā' palh catīhuā mālacapū'yāni' lā' lē'ncu'tunāni' nac pūchihuīn, lej tzey palh palaj
nalacāxla'yā'tit līhuancus pimpā'na'ntit nac tej. Lā' palh tū' chuntza' natlahua'ya',
a'xni'ca' mintu'ca'n nachipinā'tittza', nalē'nāni' na ixlacapūn huan juez. Lā' ū'tza'
nacāmacamaxquī'yāni' policía lā' xlaca'n natachī'yāni' lā' natamānūyāni' nac pūlāchī'n.
26 Icuaniyāni' que tū' nataxtuyāchi hasta a'xni'ca' namāpalakō'ya' ixlīhuāk huan tumīn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makpuscātīni'ncan

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixuancan pū'la: "Tū' catimakpuscātīni'". 28 Lā'
quit iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī lej nalaktzī'n kalhatin puscāt para napuhuan que
natā'lhtatacu'tun, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh ixtā'lhtatanī'ttza' como chuntza' pāstacna'lh.
29 'Palh milakastapun xala' milacacāna'j nalaktzī'n catīhua' lā' ū'tza' nalīmātlahuīyāni'
talaclē'i', namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātin ixpālacata mi-
lakastapun. Más tzey ī'sputni'ni' milakastapun lā' namāpūtaxtūca'na'. 30 Lā' palh mi-
macacāna'j natlahua talaclē'i', cacā'tē't lā' cama'ka'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātīn
ixpālacata mimacan. Más tzey ī'sputni'ni' mimacan lā' namāpūtaxtūca'na'.

Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

31 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā pū'la ixuancan: "Catīhuā a'ntī namakxteka ixpuscāt maclacasqui'n naxapa huan
nac registro". 32 Lā' quit iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' naxapacan huan nac registro lā' palh
huan puscāt tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, ū'tza' tū' tzey. Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n huan
puscāt a'xni'ca' natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu' a'ntī natā'tapūchahua huanmā' puscāt,
xla' namakpuscātīni'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī tahuan que lej stu'ncua' a'ntūn tahuan

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixcāhuanican xalanī'n makāntza': "A'xni'ca' lej
stu'ncua' hua'na' para nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā, Dios laktzī'mā'ni' lā' tasqui'nī
natlōkentaxtūya'". 34 Pero quit iccāhuaniyāni' que tū' catihua'ntit: "Por Dios", ixpālacata
ā'catūhuā. Makapitzīn tahuan: "Por los cielos", a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā. Chuntza'
tū' tzey como huan a'kapūn, ū'tza' a'nlhā Dios huī'. 35 Lā' ā'makapitzīn tahuan: "Por la
tierra". Chuntza' tū' tzey como huan ti'ya't hua'chilh a'nlhā Dios cāmājaxī ixtojon. Lā'
ā'makapitzīn huampala tahuan: "Por Jerusalén". Chuntza' tū' tzey como Jerusalén ū'tza'
ixā'lacchicni' huan Rey más xaka'tla'. 36 Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan: "Por mi cabeza".
Chuntza' tū' tzey como xmān Dios ca'tzi lhānīn napu'n ixmūsasatca'n. 37 Stu'ncua' calalh
a'xni'ca' nahua'nā'tit "u'huē" o "tū'". Lā' chuntza' tū' maclacasqui'n nahua'nā'tit ā'catūhuā
huampala. Huan tamā'na ā'makapitzīn tachihuīn nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tapalāna'ni'
Lc. 6.29-30

38 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: “Palh namātakāhuī'ya'
ixlakastapun ā'chā'tin, nalīmāpala'ya' milakastapun. Lā' nalīmāpala'ya' mintatzan ixtatzan
ā'kalhatin a'ntū māyujū'ni'”. 39 Lā' quit iccāhuaniyāni': Tū' catitapalāna'ni'lh huan a'ntīn
tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey. Palh catīhuā ixlacala'sni' mimpāxtūcāna'j, natamakxteka'
nalacala'sāni' mimpāxtūxuc. 40 Lā' palh catīhuā ixmālacapū'ni' lā' namaklhtīcu'tunāni'
mincamisa, nā natamakxteka' nalē'n mintakēnu'. 41 Lā' palh catīhuā ixsāmācu'quī'ni'
ixmaleta lakatin kilómetro, nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin kilómetro. 42 A'xni'ca' catīhuā
nasqui'ni'yāni' catūhuā, namaxquī'ya' lā' tū' catikē'pini' catīhuā a'ntī maksācua'cu'tunāni'.

Jesús māsu'yulh a'nchī napāxquī'can huan tā'ca'tza
Lc. 6.27-28, 32-36
43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpatnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: “Nacāpāxquī'ya' mi'amigos
pero tū' maclacasqui'n nacāpāxquī'ya' mintā'ca'tza”. 44 Lā' quit iccāhuaniyāni':
Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nasqui'ni'yā'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh xlaca'n
a'ntī cātamacapūlhcayāni'. Cacāmaktāya'tit xlaca'n a'ntīn tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā'
catā'chihuīna'tit Dios ixpālacataca'n xlaca'n a'ntī cātalakapalayāni' lā' cātamāpātīnīyāni'.
45 Chuntza' tasu'yu que hui'xina'n ixcamana' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn. Dios
māchi'chinīni'n huan chi'chini'. Lā' chu a'cxtim talaktzī'n huan chi'chini' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't, a'yuj tzey lā' a'yuj tū' tzey xlaca'n. Lā' Dios macamin xcān para ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't a'yuj ta'a'kahuāna'ni' lā' a'yuj tū' ta'a'kahuāna'ni'. 46 Lā' palh xmān
nacāpāxquī'yā'tit xlaca'n a'ntī cātapāxquī'yāni', ¿tichū cuenta natlahua huā'mā'? Chuntza'
tatlahua chuxatīyā ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey hua'chi huan mātā'jīni'nī'n impuesto. 47 Lā'
palh xmān nacāmālakacuhuīnī'yā'tit mintā'macchicca'n, ¿chu ka'tla' catūhuā tlahua'nī'ta'ntit?
Xlaca'n a'ntīn tū' tastālani' ixtej Dios nā chuntza' tatlahua. 48 Lā' chuntza' hui'xina'n cala'tit
xalacuan chu a'cxtim hua'chi quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

6

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahuacan
1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o namaktāya'yā'tit ā'kalhatin para
natlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios, tzē'k natlahua'yā'tit. Tū' catitlahua'tit cā'lacapūlhūhua'
para nacātalaktzī'nāni'. Palh cā'lacapūlhūhua' natlahua'yā'tit, quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn tū' caticāmaxquī'ni' nīn tuntū'. 2 Chuntza' a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn
tamaclacasqui'n, tū' caticāhua'ni'tit ā'makapitzīn a'ntūn tlahua'pā'na'ntit. Xlaca'n a'ntīn
tatlahua lakatu' ixlacanca'n tatlahua a'ntūn tzey nac cā'tejen lā' na ixlītokpānca'n israelitas.
Chuntza' tatlahua para que tachi'xcuhuī't nacāmāka'tlī'. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni que
a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n. 3 Lā' hui'xina'n,
a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamaclacasqui'n, tū' catimakxtektit nīn tintī'
naca'tzī a'nchī cāmaktāya'yā'tit. 4 Más tzey tzē'k nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n
nalaktzī'n a'ntūn tzē'k tlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī kalhtō'ka'can
Lc. 11.2-4
5 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' makatunu' nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū' catitla'hua'tit chu a'nchīn tatlahua xlaca'n
a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n tatāya na ixlītokpānca'n israelitas lā' nac
cā'tejen a'nlhā nacālaktzī'ncan a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'
que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n. 6 Pero a'xni'ca'
hui'xina'n nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na minchicca'n lā' camālacchō'tit lā' mē'cstuca'n
nakalhtō'ka'yā'tit lā' natā'chihuīna'nā'tit quinTāta'ca'n a'ntīn tū' laktzī'ncan. Lā' quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn nalaktzī'n a'ntūn tzē'k natlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatla-
jca'n.
7 'Lā' capāstactit a'xni'ca' natlahua'yā'tit mi'oracionca'n, lā' tū' maklhūhua' nahua'nā'tit
a'ntū hua'nī'ta'ntittza'. Chuntza' tatlahua huan tamā'na a'ntīn tū' talakapasa Dios.
Tapuhuan palh Dios nacākaxmata ixpālacata huan lhūhua' tachihuīn. 8 Tū' catila'tit hua'chi
xlaca'n. QuinTāta'ca'n nac a'kapūn ca'tzītza' a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit a'xni'ca'
tūna'j squi'ni'yā'tit. 9 Chuntza' natā'chihuīna'nā'tit Dios:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi' nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
10 Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
11 Caquilāmaxquī'uj chuhua'j quilīhua'tca'n a'ntū icmaclacasqui'nāuj.

12 Caquilāmāsputūnu'ni'uj a'ntū iccālaclē'ni'yāni' como iccāmāsputūnu'ni'yāuj huan tamā'na'
a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
13 Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
Xmān hui'x xaMāpa'ksīni' lā' mila' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n
natamācā'tanīyāni' para pō'ktu.
Amén.
14 'Palh hui'xina'n nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn a'ntī cātatlahuani'yāni' a'ntūn tū'
tzey, nā quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nā nacāmāsputūnu'ni'yāni' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit
a'ntūn tū' tzey. 15 Lā' palh hui'xina'n tū' nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, lā' tū' cat-
icāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī latā'kchokocan a'xni'ca' tū' huā'yancan

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios, tū' catila'tit
hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n
lā' tū' talakacha'ka'n para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan palh tū' tahuā'yan.
Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que xlaca'n taka'lhītza' ixtatlajca'n a'xni'ca' tasu'yu que
tū' tahuā'yalh. 17 Hui'xina'n tū' catitla'hua'tit chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit tintacuj
para natā'chihuīna'nā'tit Dios, calakacha'ka'ntit lā' xa'nca caxqui'ttit miya'jca'n 18 lā'
chuntza tū' catica'tzīca palh tū' huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn naca'tzī
a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū quilaca'n nala nac a'kapūn
Lc. 12.33-34

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj.
Huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tzē natamālakuanī a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā'
tzē naka'lhancan mintumīnca'n. 20 Más tzey calacasqui'ntit a'ntū nala milaca'n nac
a'kapūn. A'ntza' huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tūlalh catitamāsputūlh lā' tūlalh catitatanūlh
ka'lhāna'nī'n. 21 Lā' pō'ktu pāstaclacapinā'tit a'nlhā huī' huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n
Lc. 11.34-36

22 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Milakastapunca'n hua'chi lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n. Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit
lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey
milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. 23 Lā' palh xmān
laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit.
U'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n.
Palh tū' tzey ixpūmaksko mimacni'ca'n, ā'chulā' cā'pucsua' nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū'
ca'tzīcan lhā a'ncan.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhatu' patrón
Lc. 16.13

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' tzē natā'scuja kalhatu' ixpatrón como nalaca'ī' kalhatin lā' tū' catilaca'ī'lh
ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza'
hui'xina'n tūla nalīpāhua'nā'tit Dios palh nalīpāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Lc. 12.22-31

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—U'tza' iccālīhuaniyāni' chuhua'j: Tū' ticāpāta'layāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū macla-
casqui'nā'tit para nalatahui'layā'tit. Lā' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata huan lu'xu' a'ntū macla-
casqui'n mimacni'ca'n. Dios cāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū
napūscujā'tit. Lā' ū'tza' nacālīmaxquī'yāni' chuxatū a'ntū namaclacasqui'nā'tit. 26 Cuenta
catlahua'tit huan spūnnu' a'ntūn takosnū'n. Xlaca'n tū' tacha'n nīn tuntū', nīn tamakalana'n
lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn cāmāhuī'. Lā' hui'xina'n
līhua'ca' mintapalhca'n que huan spūnnu'. 27 Lā' ¿tichū na milaclhpu'nanca'n tzē natahui'la
más makān xmān porque lej nalē'ca'a'n?
28 'Lā' ¿a'chī' cāpāta'layā'ni' ixpālacata a'ntū nalhakā'yā'tit? Camaksca'ttit huan xa'nat
a'nchīn talīstaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa' ixlu'xu'ca'n. 29 Lej tzēhuanī't
tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli
ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuanī't. 30 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntūn
tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha

lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n.
Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'? 31 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit lā' tū' catihuan-
tit: "¿Tuchū nahua'yāuj? Lā' ¿tuchū nalīko'tnūnāuj? Lā' ¿chichū na'iclīlhakā'nanāuj?"
32 Huan a'ntī xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj pō'ktu chuntza' tahuan lā' pō'ktu chuntza'
tapuhuan. Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla'
xa'nca ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit lakalīyān. 33 Xapū'la nalē'capinā'tit a'nchī namakx-
tekā'tit Dios nacāmāpa'ksīkō'yāni' lā' nalē'capinā'tit a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Xla'
nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. 34 Lakatunu' chi'chini' naka'lhī'yā'tit
a'ntū nacāpāta'layāni'. Chuntza' tū' catitamakchuyī'tit chuhua'j a'ntū nacāpātle'keni'yāni'
lakalī como chuntza' tūla xa'nca cuenta tlahua'yā'tit huā'mā' chi'chini'. Lā' ixlīlakalī
nacāpāta'lapalayāni'.

7

Jesús māsu'yulh que tū'tzey palh cā'a'ksa'ncan ā'makapitzīn
Lc. 6.37-38, 41-42

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacājuzgarlīyāni'. 2 Chu a'nchī
hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzīn, chu a'cxtim Dios nacājuzgarlīyāni'. Palh hui'xina'n
nalāmāsputūnu'ni'yā'tit, nā Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 3 ¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j
pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun?
4 Palh tū' pū'la maxtuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma'
na ixlakastapun mintā'tin. 5 ¡Tlahua'pā't lakatu' milacan! Palh hui'x tlahua'ya' a'ntūn tū'
tzey, tūlalh catimaktāya' ā'kalhatin a'ntīn tlahua a'ntūn tū' tzey. Maclacasqui'n cuenta
natlahua'ya' pū'la a'nchī latā'kchokoya' hui'x lā' chuntza' tzē namaktāya'ya' ā'kalhatin para
que xa'nca nalatā'kchoko.
6 'A'nan tachi'xcuhuī't a'ntī ixlaktaca'n lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Lā' palh xlaca'n
tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios, tū' caticāmāsu'ni'tit. Xmān nata'a'kchā'n lā'
nacātatucscu'tunāni' hua'chi chichi' a'ntū lej xcana'n. Santo ixtachihuīn Dios. Lā' palh
tachi'xcuhuī't tū' takaxmatcu'tun, tū' caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnīni'ni'lh ix-
tachihuīn Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū nalacchi'nta a'ntū lej tapala.

Jesús māsu'yulh a'nchī nalīsqui'ni'yāuj Dios
Lc. 11.9-13; 6.31

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Caputzatit a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā'
nakaksā'tit. Cakē'kō'lhtit huan mākalhcha lā' chuntza' nacātamālaquī'ni'yāni'. 8 Huan a'ntī
nasqui'ni' Dios, ū'tza' namaklhtīni'n lā' huan a'ntī putza a'ntū Dios namaxquī', xla' nakaksa.
Lā' huan a'ntī nakē'kō'lha huan mākalhcha, Dios namālaquī'ni'.
9 'Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin mincaman nasqui'ni'yāni'
pāntzi, ¿chu namaxquī'ya' lakatin chihuix? 10 Lā' palh nasqui'ni'yāni' squī'ti', ¿chu na-
maxquī'ya' lūhua'? 11 Hui'xina'n chi'xcuhuī'n lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'yuj tū'
tzey hui'xina'n, pero ca'tzīyā'tit a'ntūn tzey para mincamana'ca'n lā' nacāmaxquī'yā'tit.
QuinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn lej tzey, lā' chuntza' ā'chulā' nacāmaxquī' a'ntū xatzey huan
a'ntīn tasqui'ni'.
12 'Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzīn chu a'cxtim hua'chi lacasqui'nā'tit xlaca'n
nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés lā' ū'tza'
ixlīmāsca'tīnca'n huan profetasna' chu a'nchīn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xapītzina'j mākalhcha
Lc. 13.24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'nan lakatu' mākalhcha lā' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha a'nlhā mā'
huan pītzina'j tej. Lā' pēka'tla' mā' huan tej a'ntū a'n nac pūpātīn lā' pēka'tla' xamākalhcha.
Lā' līlhūhua' a'ntī natatanūyācha'. 14 Huan pītzina'j tej a'n nac a'kapūn a'nlhā natahui'layāuj
para pō'ktu. Lā' jicslīhua' a'ncan. Nā pītzina'j xamākalhcha. Lā' tū' a'nan lhūhua' a'ntī
natatanūyācha'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī līlakapascan huan qui'hui' palh tzey o palh tū' tzey
Lc. 6.43-44

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Catamaktaka'lhtit de a'ntīn tahuan palh ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' xmān ta'a'kxokonu'n.
Xlaca'n hua'chi lobo a'ntū lej taputzamā'na ixlīhua'tca'n lā' talhakā'nanī't hua'chi borregos.
16 Tzē nacālakapasā'tit ixpālacata a'nchī natalatā'kchoko. Tū' cāpu'xcan uvas nac lhtucū'n

lā' nīn tū' cāpu'xcan higos nac huan lhtucū' qui'hui'. 17 Chuntza' huan xatzey qui'hui'
namāstā' xatzey ixtō'ca't lā' tzēhuanī't. Lā' tū' tzey ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntūn tū' tzey.
18 Huan xatzey qui'hui' tū' catimāstā'lh ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn huan tū' tzey
qui'hui' tūla namāstā' xatzey ixtō'ca't. 19 Palh huan qui'hui' tū' namāstā' xatzey ixtō'ca't,
nacā'can lā' nalhcuyucan. 20 Chuntza' hui'xina'n nacālīlakapasā'tit huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn
ta'a'kxokonu'n como xlaca'n tū' xa'nca talatā'kchoko.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntī natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n
Lc. 13.25-27

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lhūhua' a'nan a'ntī naquintamāpācuhuī: "QuiMāpa'ksīni'". U'tza' tū' huanicu'tun
que natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Xmān tzē natatanūyācha' xlaca'n
a'ntīn tatlahua ixtapuhuān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn. 22 A'xni'ca' namin ā'xmān
chi'chini', līlhūhua' naquintahuani: "QuiMāpa'ksīni'ca'n, quina'n icmāsu'yūj ixtachihuīn
Dios ixpālacata milīmāpa'ksīn. Lā' milīmāpa'ksīn iccālīmāxtūj huan tlajana'nī'n. Lā' nā
lhūhua' lē'cnīn iccālītlahuáuj milīmāpa'ksīn", natahuan. 23 Lā' tuncan na'iccāhuani': "Tū'
iccālakapasāni'. Catapānū'tit. Hui'xina'n tlahua'tit a'ntūn tū' tzey".

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' lā' a'ntīn tū'
Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' huan a'ntī quinkaxmata lā' xla' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' xa'nca
tlā'huan na ixtej Dios lā' natāyani' a'yuj napātīni'n. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī
pūlhmā'n yāhualh xatantūn ixchic. 25 Lā' a'yuj milh lhūhua' xcān lā' huan palha' ū'ni'
sno'kli huan chic, pero tāyani'lh lā' tū' a'kā'lh. 26 Pero huan a'ntī quinkaxmata lā' xla' tū'
a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' tūlalh catitāyani'lh. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntīn
tonto ixuanī't lā' tū' pūlhmā'n yāhualh xatantūn. 27 A'xni'ca' lej lalh xcān lā' milh palha' ū'ni'
a'ntū sno'kli huan chic, tū' tāyani'lh. Mākā'nīlh lā' laclakō'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā' tamā'na, huan tachi'xcuhuī't lej talē'cnīlh ixpālacata
huan līmāsca'tīn. 29 Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn, lā' tū' hua'chi huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Xlaca'n xmān tamāsu'yu a'ntūn tamaksca'tli.

8

Jesús mātzeyīlh huan a'ntī ixka'lhī lepra
Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

1 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstīn, lhūhua' tachi'xcuhuī't tastālani'lh. 2 Lā'
laktapajtzūlh kalhatin ī'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū
māmasī quinquinītca'n. Huan ī'tza'ca' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
3 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. Tzeytza' ixuanī't. 4 Lā'
Jesús huanilh:
—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas
lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chu a'nchī
māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' nataca'tzī tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' huan capitán romano
Lc. 7.1-10

5 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cā'lacchicni' Capernaum, laktapajtzūlh kalhatin
ixcapitanca'n de huan tropasna' romanos. Squi'ni'lh que camaktāyalh 6 lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', lej ī'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātīni'mā'.
7 Jesús huanilh:
—Na'ica'n na'icmātzeyī.
8 Lā' huan capitán kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni' natanū'ya' nac quinchic. Xmān
namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 9 Māni' quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla'
lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh,
xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuani
quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lē'cnīlh. Lā' cāhuanilh huan a'ntī
ixtastālani'tēlha:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī quinkalhlaka'ī' hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
11 Nā iccāhuaniyāni' que natamin lhūhua' xalanī'n ixtankēn lā' nā lhūhua' xalanī'n na ixlītā'cnun. Lā' xlaca'n, a'yuj tū' israelitas, xlaca'n nacātā'huā'yan Abraham lā' Isaac lā' Jacob a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
12 Lā' ā'makapitzīn a'yuj israelitas, xlaca'n nacāmacā'ncan kēpūn a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' natacalhuan lā' natalaxca ixtatzanca'n.
13 Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:
—Capit na minchic. Chu a'nchī kalhlaka'ī'nī'ta', chuntza' natlahuani'ca'na'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyīlh huan tasācua'.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Pedro
Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

14 Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza' laktzī'lh ixpuhuiti'. Ixchi'chīxni'n lā' ixmā'.
15 Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan tachi'chīxni'. Tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

16 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', cālīmini'ca Jesús lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā' xla' xmān māpa'ksīlh lā' chuntza' cāmāxtulh huan tlajana'nī'n. Lā' nā cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n.
17 U'tza' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū chu a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' hualh huā'mā': "Xla' māpānūlh a'nchī ī'tza'cā'hua' ixuanī'ta'uj quina'n lā' nā a'nchī ī'xlejua'nanāuj lā' quincāmaklhtīni' quinta'jatatca'n".

Ixpālacata huan a'ntīn titastālani'cu'tulh Jesús
Lc. 9.57-62

18 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalītamacxti'li'mā'na, māpa'ksīlh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān huan nac barco.
19 Lā' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ictā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.
20 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n; pero quit tū' icka'lhī quinchic a'nlhā na'iclhtata.
21 Lā' ā'kalhatin a'ntī ī'sca'txtunu' ixuanī't, xla' huanilh:
—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta a'xni'ca' namā'cnūcan quintāta'.
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū huan nīn.

Jesús māca'cslīlh huan palha' ū'ni'
Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

23 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tatā'tojōlh ī'sca'txtunu'nī'n.
24 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco. Lā' Jesús ī'lhtatamā'.
25 Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuānī lā' tahuanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquilāmāpūtaxtūj! ¡Tā'cnūmā'nauj!
26 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Lā' ¿a'chī' lej jicua'nā'tit? ¡Tū' xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit!
Tuncan tā'kaquī'lh lā' cālacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān. Lā' chuntza' ca'cslalh.
27 Lā' huan chi'xcuhuī'n talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Tichūyā chi'xcu' xla'? ¡Hasta tzē cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'!

Kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Gadara a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n
Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

28 Tintacut huan xcān ixuī' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixtahui'lāna'ncha' nac lhu'cu'. Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' ixtachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzī. Nīn tintī' ixtatētaxtucu'tun a'ntza' ixpālacataca'n huan tamā'na kalhatu'.
29 Lā' tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—Icca'tzīyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā ta't para naquilāmāpātīnīyāuj a'xni'ca' tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācanī't?
30 Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'.
31 Lā' huan tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:
—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chi'xcuhuī'n, caquilāmakxtekui na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.
32 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Capitittza'.

Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcuhuī'n lā' tatanūlh huan na ix-
chakānca'n huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua' pa'xni' tatu'jnun ta'a'lh nac
cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' a'ntza' tajicsua'kō'lh.
33 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan lhūhua' pa'xni', xlaca'n tajicua'lh
lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, tahuankō'lh ixlīhuāk a'ntū
cāpātle'keni'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. 34 Lā' tuncan ixlīhuākca'n
xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' talaka'lh Jesús a'nlhā ixuī'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza', lej
tasqui'ni'lh Jesús que ca'a'lh de na ixti'ya'tca'n.

9

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't
Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

1 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut lā' chā'lh nac Capernaum a'nlhā
ixā'lacchicni'. 2 Lā' līmini'cancha' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixmā' na ixlaklaj.
Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchīn takalhlaka'ī'lh que ixka'lhlī līmāpa'ksīn, xla' huanilh huan
ī'tza'ca':
—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.
3 Lā' tuncan makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh: "¿A'chī' chihuīna'n chuntza'
huā'mā' chi'xcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quinta-
laclē'i'ca'n, xmān Dios". 4 Lā' Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:
—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 5 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Iccāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'", pero tū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh:
"Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o
tū'. 6 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī
icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't.
Lā' tuncan Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't:
—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.
7 Lā' tuncan huan chi'xcu' tā'kaquī'lh lā' lē'lh ī'xti'cat lā' a'lh na ixchic. 8 Lā' huan
tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', tajicua'lh. Lā' tamāpāxuhuīlh Dios como
ixcāmaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn huan chi'xcuhuī'n.

Jesús māta'sīlh huan Mateo para nastālani'
Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Mateo.
Xla' ixuī' a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' huanica:
—Caquistāla'ni'.
Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua' mātā'jīni'nī'n im-
puestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' ixlīhuākca'n ixcātā'huā'yamā'
Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 11 Lā' a'xni'ca' makapitzīn fariseosnu' talaktzī'lh huā'mā', xlaca'n
takalhasqui'nīlh huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:
—Lā' ¿a'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā'
ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey?
12 Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' cāhuanilh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor, xmān huan
ī'tza'ca'nī'n. 13 Capittit lā' casca'ttit a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntūn tzo'kcanī't na ix-
tachihuīn Dios: "Quit ā'chulā' iclacasqui'n nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tū' tanto
iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Chuntza' tzo'kcanī't. Quit tū' icmilh
iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn
taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n como iclacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī tū' huā'yancan
Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

14 Lā' ā'calīstān huan a'ntī ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxīni', xlaca'n talakmilh Jesús. Lā'
takalhasqui'nīlh:
—Quina'n lā' huan fariseosnu' maklhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū' icuā'yanāuj tintacuj
ixpālacata Dios. Lā' ¿a'chī' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan?
15 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī' huan
squi'nīni', tū' talakaputza. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā'
a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh ixamigos—a'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā',
ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' nachu'cu huan xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti'
lu'xu' natatimī lā' ā'chulā' naxtī'ta huan xamasni'. 17 Lā' huan xaxcān uva a'ntūn tūna'j
xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' xako'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti'
ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlīlalh huan
ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva —cāhuanilh Jesús. U'tza' huā'mā' līchihuīna'mā'
ixlīmāsca'tīnca'n israelitas lā' ixlīmāsca'tīn Jesús a'ntū xasāsti'.

Ixpālacata huan ixtzu'ma'jāt huan xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

18 Lā' līhuan Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', chā'lh kalhatin xapuxcu' de huan israelitas. Xla'
tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:
—Nīlhcus quintzu'ma'jāt. Lā' a'yuj nīlhtza', palh hui'x napina' lā' naxa'ma'ya', xla'
nalakahuanchoko.
19 Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh huan chi'xcu'. Nā ī'sca'txtunu'nī'n nā tatā'a'lh. 20 Tuncan milh
kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Lā' ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta ī'sta'ja ixka'lhni'. Tapajtzūlh
ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān ixlu'xu' 21 como puhualh chuntza': “Xmān ca'icxa'malh
ixlu'xu' lā' na'ictzeyan”, puhualh. 22 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh huan puscāt lā'
huanilh:
—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Tzeyanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus ixtzeyanī'ttza'.
23 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na ixchic huan xapuxcu' israelitas, cālaktzī'lh huan músicos
a'ntī natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan. Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtata'samā'na. 24 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't. Xmān lhtatamā'.
Lā' xlaca'n talītzī'nli.
25 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh huan tachi'xcuhuī't, xla' tanūlh a'nlhā ixmā' huan
tzu'ma'jāt lā' macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt tā'kaquī'lh. 26 Lā' chuxalhā nac huanmā'
ti'ya't a'kahualh a'ntū pātle'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā'
palha' tahuanilh:
—¡Caquilālakalhu'mauj, hui'x a'ntī ixtā'nat David!
28 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac chic, huan lakatzī'nī'n tatapajtzūlh. Lā' xla'
cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā kalhlaka'ī'yā'tit palh tzē na'iccāmālacahuānīpalayāni'?
Lā' takalhtīlh:
—Chuntza' ickalhlaka'ī'yāuj, Māpa'ksīni'.
29 Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n lā' cāhuanilh:
—Calalh chu a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
30 Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n lā' talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús lej cāmāpa'ksīlh:
—Calī'hui'lī'tit nīn tintī' namāca'tzīnī'yā'tit.
31 Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica, a'xni'ca' tataxtulh xlaca'n tatzuculh tahuani chā'tin chā'tin
a'ntū cātlahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza' talīca'tzīkō'lh lakachu nac huā'mā' ti'ya't.

Jesús mātzeyīlh huan kō'ko'

32 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu huan a'ntī lakatzī'nī'n ixtahuanī't, a'xni'ca' līmini'ca Jesús
kalhatin kō'ko'. Lā' huan kō'ko ixka'lhī huan tlajana'. 33 Lā' a'xni'ca' Jesús māxtulh huan
tlajana', chu tuncan tzuculh chihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā'
tahualh:
—Tū' maktin tasu'yunī't hua'chi ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na quinti'ya'tca'n quina'n
israelitas.
34 Lā' huan fariseosnu', xlaca'n ixtahuan:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti' a'ntī xapuxcu' tlajana'nī'n. U'tza'
cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

Jesús cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't

35 Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu' cā'lacchicni' lā' huan ranchosnu'. Lā' ixtētanūtēlha nac
lakatunu' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu. Lā' ixcā'a'cta'sana'ni' a'nchī nala a'nlhā
Dios namāpa'ksīni'n. Lā' nā ixcāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt. 36 Lā' a'xni'ca'
cālaktzī'lh huan tachi'xcuhuī't, lej cālakalhu'malh como ixcāpāta'lamā' lā' ixtalakachā'ni'.

Cālaktzī'lh hua'chi borregos a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixmaktaka'lhna'ca'n. 37 Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun. Xlaca'n hua'chi a'nlhā lej lana'lh
lā' tisputa tasācua'nī'n para na'ī'can. 38 Dios ū'tza' ixtēcu' huan a'nlhā lej lana'lh. U'tza'
nalīsqui'ni'yā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n a'ntī nacāmāsu'ni' huan xatzey tachi-
huīn huan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun —cāhuanilh.

10

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

1 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn
para natamāxtu huan tlajana'nī'n lā' para nacāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt.
2 Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n a'ntī
cāmāpacuhuīcan apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro, lā'
ī'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n huan Zebedeo ixtahuanī't; 3 lā' nā
Felipe lā' Bartolomé lā' Tomás lā' huan Mateo a'ntī mātā'jīni' impuestos ixuanī't; lā' nā
Jacobo a'ntī ixo'kxa' Alfeo; lā' Lebeo a'ntī ixmāpācuhuīcan Tadeo; 4 lā' nā Simón a'ntī
ixtapa'ksī con huan cananistasna'; lā' nā Judas Iscariote a'ntī ā'calīstān namacamāstā'
Jesús.

Jesús cāmāpa'ksīlh huan kalhacāujtu' para natamāstū'nca ixtachihuīn Dios
Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmacā'lh huā' tamā'na kalhacāujtu', xla' chuntza' cāmāpa'ksīlh lā'
cāhuanilh:
—Tū' catipintit timāsu'yu'yā'tit a'nlhā talahui'lāna'ncha' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas
lā' tū' titanū'yā'tit huan na ixā'lacchicni'ca'n huan samaritanosnu'. 6 Napinā'tit
nacāmāsu'ni'yā'tit huan xalanī'n nac Israel. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntīn tatza'nkānī't.
7 Capintit lā' na'a'cta'sana'nā'tit chuntza': "Tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' natasu'yu
a'nchī Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't". 8 Cacāmātzeyī'tit huan ī'tza'ca'nī'n lā'
cacāmālakahuanīchoko'tit huan nīnī'n. Cacāmātzeyī'tit huan leprosos a'ntīn tamasmā'na
ixquinītca'n lā' cacāmāxtutit huan tlajana'nī'n. Hui'xina'n tū' catimāpala'tit huā'mā'
līmāpa'ksīn a'ntū iccāmaxquī'yāni' lā' chuntza' tū' caticāmātā'jī'tit a'xni'ca' nacālīmātzeyī'yā'tit
quilīmāpa'ksīn.
9 'Tū' camojō'tit tumīn de oro nīn de plata nīn de cobre na mimbolsaca'n a'xni'ca'
napinā'tit. 10 Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n nīn pūtu' milu'xu'ca'n. Xmān nalī'pinā'tit
milu'xu'ca'n a'ntū lhakā'nī'ta'ntit. Tū' nalī'pinā'tit nīn zapato nīn mimpāla'cca'n. Huan a'ntī
māsu'yumā' ixtachihuīn Dios maclacasqui'n namāhuī'can a'nlhā māsu'yumā'.
11 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' o nac lakatin rancho, naputzayā'tit
kalhatin tzeyā chi'xcu' a'ntī nacāmānūyāni' na ixchic. Lā' natachokoyā'chipintit hasta
a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 12 Lā' a'xni'ca' natanū'yā'tit huan nac
chic, nacāhuaniyā'tit: "Dios cacāsicua'lanālīlh a'ntīn tahui'lāna' nac huā'mā' chic". 13 Palh
con tapāxuhuān cātamānūyāni' na ixchicca'n, Dios nacāsicua'lanālī xlaca'n. Lā' palh tū'
cātamānūyāni' na ixchicca'n, tū' caticāsicua'lanālīca. 14 Lā' palh tū' cātamānūyāni' nac pātin
chic o lakatin cā'lacchicni', lā' palh tū' cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit. Lā' a'xni'ca'
nataxtuyā'tit, catincxtit huan pokxni' de mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que
xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh. 15 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
A'xni'ca' namin huan chi'chini' lā' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej natapātīni'n. Dios
ā'chulā' nacālakalhu'man xlaca'n xalanī'n nac Sodomo lā' Gomorra que xalanī'n huanmā'
cā'lacchicni' a'ntīn tū' takaxmatcu'tun —hualh Jesús.

Cāmacaputzacan a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Cuenta catlahua'tit! Quit iccāmacā'nāni' lā' nala'yā'tit hua'chi borregos na ixlaclhni'ca'n
huan lobos. Lej skalalh cala'tit hua'chi huan lūhua'. Lā' cala'tit hua'chi tantzasnān a'ntūn
tū' lāsta'la. 17 Catamaktaka'lhtit como chi'xcuhuī'n nacātamacamaxquī'cu'tunāni' huan
māpa'ksīni'nī'n lā' nacātatucsāni' na ixlītokpānca'n israelitas. 18 Lā' nacātamālacapū'yāni'
na ixlacapūnca'n gobernadores lā' reyes xmān por quimpālacata. Chuntza' tzē
nacāhuaniyā'tit huan xatzey tachihuīn calacan xlaca'n lā' nā nacāhuani'yā'tit huan a'ntīn
tū' israelitas. 19 Pero tū' catilē'capintit a'nchī nalītamaktāyayā'tit nīn a'ntū nacākalhtīyā'tit
a'xni'ca' nacāmacamaxquī'yāni' huan māpa'ksīni'nī'n. A'xni'ca' nachipinā'tit a'ntza', Dios
nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū nacāhua'ni'yā'tit xlaca'n. 20 Tū' māni' mintachihuīnca'n a'ntū
nachihuīna'nā'tit. Huan Espíritu Santo, ū'tza' a'ntī nacāmāchihuīnīyāni'.

21 'Huan chi'xcuhuī'n natamacamāstā' ixtā'timīnca'n para nacāmaknīcan lā' huan
xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n. Huan o'kxa'n natatā'kaquī' contra
ixnatātana'ca'n lā' natamāmaknīnīni'n. 22 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni'
como tapa'ksī'yā'tit con quit. Lā' huan a'ntīn tzancs natatāya lā' tū' natataxtutāya na quintej
a'yuj lej tapātīni'mā'na, ū'tunu'n nacāmāputaxtūcan.
23 'Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit lā' capintit ā'lacatin.
Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que tū' catitētaxtukō'tit ixlīhuākca'n ixā'lacchicni'ca'n israelitas
para namāsu'yuyā'tit quintachihuīn a'xni'ca' namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
24 'Huan sca'txtunu' tū' tasqui'nī hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan tasācua' tū' tasqui'nī
hua'chi ixpatrón. 25 Līpāxūj huan sca'txtunu' a'ntīn tzē namālacastuca ixmākalhtō'kē'ni'
lā' nā huan tasācua' a'ntīn tzē namālacastuca ixpatrón. Palh lakapalacanī'ttza' huan
a'ntī māpa'ksīni'n huan nac chic lā' māpācuhuīcanī'ttza' Beelzebú, ā'chulā' nacālakapalacan
ā'makapitzīn xalanī'n nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū līchihuīna'mā' Jesús lā'
nā ī'sca'txtunu'nī'n.

Tichū tasqui'nī najicua'ni'can
Lc. 12.2-9
26 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuhuī't. Ixlīhuāk a'ntūn tatzē'knī't, ū'tza'
nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 27 Huan a'ntū quit iccāhuanini'
a'nlhā quē'stuca'n, ū'tza' nacāhuaniyā'tit cā'lacapūlhūhua'. Lā' huan a'ntū quit lakatzē'k
iccāhuaniyāni', ū'tza' lej palha' nahuanā'tit chuxalhā. 28 Tū' caticājicua'ni'tit chi'xcuhuī'n
a'ntīn tzē natamaknī mimacni'ca'n pero tūla tamāpa'ksī milīca'tzīnca'n. Najicua'ni'yā'tit
Dios a'ntīn tzē nacāmāsputū mimacni'ca'n lā' milīca'tzīnca'n nac pūpātīn.
29 '¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu' por macsti'na'j tumīn. Lā' quinTāta'ca'n
nac a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin tantzictzi. 30 Lā' chā'tunu' de
hui'xina'n hasta cātapūtle'keni'ni' kanatunu' miya'jca'n. 31 U'tza' tū' tilījicua'nā'tit. Līhua'ca'
tasqui'nī'yā'tit hui'xina'n que lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

A'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' que tatapa'ksī con Cristo
Lc. 12.8-9
32 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' huan a'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' palh tatapa'ksī con quit, xlaca'n quit
na'iccālakapasa a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n nac a'kapūn. Lā' chuntza'
quit nā na'icuan palh xlaca'n tatapa'ksī con quit. 33 Lā' huan a'ntī naquintakalh-
tatzē'ka cā'lacapūlhūhua', xlaca'n quit na'iccākalhtatzē'ka a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuhuī't
Lc. 12.51-53; 14.26-27
34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit icmilh para que chu lakatin nala ixtapāstacna'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac huā'mā' quilhtamacuj. Tū' ū'tza' quilītlōt.
Na'iccāmā'kapitzīyāni'. 35 Icmilh icmā'kaquī' huan o'kxa' contra ixtāta' lā' na'icmā'kaquī'
huan tzu'ma'jāt contra ixtzī't lā' nā huan puscāt contra ixtzī't ixkōlu'. 36 Lā' ū'tza' natalīla
lītā'ca'tza xalanī'n na ixchakān huan lakatin chic.
37 'Huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixtzī'tca'n o ixtāta'ca'n que quit, xlaca'n tū' minī'ni'
natatapa'ksī con quit. Lā' nā huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixo'kxa'ca'n o ixtzu'ma'jātca'n
que quit, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. 38 Lā' huan a'ntīn tūla tatāyani'
a'ntū nacāpātle'keni' por quimpālacata, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. 39 Huan
a'ntī natataxtutāya de na quintej como tū' tapātīni'ncu'tun por quimpālacata, xlaca'n tū'
catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n nac a'kapūn. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj ixtanīlh por
quimpālacata, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan
Mr. 9.41
40 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū hui'xina'n nacāhuani'yā'tit, nā chuntza' nata'a'ka'ī' a'ntū
quit icuan. Lā' palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū icuan, nā chuntza' nata'a'ka'ī' huan a'ntī
quimacamilh. 41 Lā' palh catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin a'cta'sana' como taca'tzī palh
Dios macaminī't, chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu a'cxtim hua'chi huan a'cta'sana'. Lā' palh
catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla', chuntza' ū'tunu'n chu
a'cxtim natatlaja hua'chi huan tzeyā chi'xcu'. 42 Lā' catīhuā a'ntī natā'hua' macsti'na'j xcān

ā'kalhatin a'yuj catīhuāyā chi'xcu', lā' palh natā'hua' ā'kalhatin porque tapa'ksī con quit,
ixlīstu'ncua' Dios namāpala —hualh Jesús.

11

Ixlacscujni'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni' talaka'lh Jesús
Lc. 7.18-35

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh ī'sca'txtunu'nī'n, taxtulh de a'ntza' lā' a'lh.
Ixtētaxtutlā'huan ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'nlhā pajatzu para namāsu'yu lā' na'a'cta'sana'n.
2 Lā' Juan huan Mā'kpaxīni' ixtanūma' nac pūlāchī'n. Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca a'ntū
ixtlahuamā' Jesús, tuncan cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n para natalaka'n Jesús 3 lā'
natakalhasqui'nī:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.
5 Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan.
Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū'
ixta'a'kahuāna'n, chuhua'j takaxmata. Lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ix-
tanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'. 6 Līpāxūj
huan a'ntī pō'ktu quilīpāhuan —cāhuanica ī'sca'txtunu'nī'n Juan.
7 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh cātā'kalhachihuīna'n huan tachi'xcuhuī't
ixpālacata Juan. Lā' cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'. 8 ¿A'chī'
quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't.
Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't, xlaca'n tahui'lāna'
na ixchicca'n reyes. 9 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. 10 Lā'
huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't chuntza' na
ixtachihuīn Dios:
Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.
11 Stu'ncua' huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin
a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero huan a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios
māpa'ksīkō' ixlīhuāk, xla' más xaka'tla' que Juan.
12 'Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana'n Juan huan Mā'kpaxīni', maklhūhua' tatanūcu'tulh
a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' hua'chilh palha' talāpi'ta'mā'na para que natasātanū.
13 Ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' Dios namāpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' nā chuntza' tatzo'kni' na ixley
Moisés. Lā' talīchihuīna'lh hasta a'xni'ca' milh Juan. 14 Lā' a'yuj tū' nakalhlaka'ī'cu'tunā'tit
a'ntūn taquilhchā'lh, pero huā'mā' Juan ū'tza' huan a'cta'sana' Elías a'ntī ixka'lhīpā'na'ntit.
15 Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpatā'tit.
16 '¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j? Tatasu'yu
hua'chi camana' a'ntīn takamāna'mā'na nac lītamāuj. Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani:
17 "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā'
a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū
lacasqui'nā'tit?" tahuan. 18 Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū' huā'yalh tintacuj. Lā'
hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit palh xla' ka'lhī huan tlajana'. 19 Lā' ā'calīstān quit
icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' icua' xcān lā' chuxatū quimālacnūni'can lā'
pō'ktu icuā'yan. Lā' nā quilālē'ksa'nāuj lā' hua'nā'tit palh quit lhūhua' icuā'yan lā' lej icko'ta.
Lā' hua'nā'tit que quit ixamigoca'n huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan a'ntīn tatlahua
taclē'i'. Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā
quit —hualh Jesús.

Xalanī'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Jesús
Lc. 10.13-15

20 Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhnī huan xalanī'n huan tamā'na cā'lacchicni' a'nlhā
tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Cālacaquilhnīlh huan tachi'xcuhuī't como tū' ixtaxtāpalīcu'tun
ixtapāstacna'ca'n. Lā' cāhuanilh:
21 —Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín lā' xalanī'n nac Betsaida. Nalaka-
putzayā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā'
palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón,
makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā'

ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej talakaputzalh ixpālacata ixta-
laclē'i'ca'n. 22 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni'
hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. 23 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum
puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū' stū'ncua'. Napinā'tit nac pūpātīn. Palh
ixcātlahuacancha' cahuā huan lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Sodoma a'ntū cātlahuacanī't
na milaclhpu'nanca'n, ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāsputūlh
huan cā'lacchicni'. 24 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā'
nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Sodoma lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni'
pajtzu nac Sodoma —hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni'
Lc. 10.21-22

25 Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:
—QuinTāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī
como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej
lakskalalhna'. 26 Chuntza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.
27 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't
ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit
a'ntī ixO'kxa' icca'tzī. Nā nataca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu. 28 Cata'ntit milīhuākca'n
hui'xina'n a'ntī u'cxca'tzīyā'tit que tzi'nca huan tūn tū' tzey a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā'
palha' scujpā'na'ntit para namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni'.
29 Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā' caquilāmaksca'tui. Līlacatzucu na'iccāhuanilē'nāni' lā' quit tū'
icka'tla'jca'tzī. Lā' quit tzē icmātza'ta'tī mi'a'clhcunucca'n. 30 Tū' jicslīhua' quilīmāsca'tīn lā'
tzē natlōkentaxtūyā'tit —hualh Jesús.

12

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan sca'txtunu'nī'n ta'ī'lh huan trigo
Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

1 Lā' ā'calīstān Jesús ixtlā'huantēlha nac cā'tacuxtu. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan
ixuanī't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatzi'ncsa lā' tatzuculh ta'ī' macstina'j huan trigo lā' tahua'lh.
2 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' cālaktzī'lh, tahuanilh Jesús:
—Cala'ktzi'. Tascujmā'na misca'txtunu'nī'n lā' chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Tū'
ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.
3 Lā' Jesús cākalhtīlh lā' cāhuanilh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Ixtzi'ncsa xla' lā' a'ntī
ixcātā'a'mā'. 4 Lā' tatanūlh na ixchic Dios lā' tahua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't
Dios. Lā' tū' līmakuan ixtahua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' tzē natahua'. 5 Lā' ¿chā
tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit huan nac ley a'ntūn tzo'kli Moisés? Huan palh huan curasna' a'ntīn
tascuja nac xaka'tla' lītokpān pō'ktu tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n. Lā' a'yuj tatlahua a'ntūn tū'
līmakuan tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tatlahua
talaclē'i'. Lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ley. 6 Lā' iccāhuaniyāni'
que huā'tzā' a'nan catīhuā a'ntī līhua'ca' tasqui'nī que huan xaka'tla' lītokpān. 7 Hui'xina'n
tū' māchekxīnī'ta'ntit a'ntū huanicu'tun a'nlhā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quit lej icla-
casqui'n nacālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj huan
animalhna'". Palh ixmāchekxī'tit cahuā huā'mā' tachihuīn ixpālacata cālakalhu'mancan, tū'
ixcālē'ksa'nīni'ntit quisca'txtunu'nī'n a'ntīn tū' tatlahuamā'na talaclē'i'. 8 Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't
Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

9 Lā' tuncan Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tanūlh nac lakatin ixlītokpānca'n israelitas.
10 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't. Lā' como ixputzamā'ca a'nchī
nalē'ksa'nīni'ncan Jesús, kalhasqui'nīca:
—¿Chā makxtekcan namātzeyīcan huan ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh kalhatin de hui'xina'n ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū ixtojōlh huan nac
pūlhmā'n taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? 12 Lā' más
ixtapalh kalhatin chi'xcu' que lakatin borrego. Chuntza' tzē tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū
xatzey lā' maktāyacan huan ā'kalhatin a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
13 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimpeken.

Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken, ixtzeyanī'ttza' lā' ixtā'chuntza' ixuanī't kentin ixpeken.
14 Tuncan tataxtulh huan fariseosnu' lā' māni' ū'tunu'n tapāstacli a'nchī natalīmāmaknīnīni'n
Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

15 Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin lā' līlhūhua' tastālani'lh.
Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh huan ī'tza'ca'nī'n 16 lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catahualh tichū ū'tza'.
17 Chuntza' tlahualh para natlōkentaxtū a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca'
tzo'kli a'ntū hualh Dios:
18 Huā'mā' quintasācua' a'ntī iclacsacli lā' lej icpāxquī' lā' xla' lej quimakapāxuhua.
QuiEspíritu natā'a'n lā' nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas a'nchī xa'nca
na'iclacāxtlahuakō'.
19 Xla' tū' nalacaquilhnīni'n lā' tū' nata'sa.
Lā' tū' palha' nachihuīna'n nac cā'tejen para que cuenta natlahuacan xla'.
20 Xla' nacāmaktāya huan a'ntīn tū' lactli'hui'qui a'ntī hua'chi xkoli' a'ntū xmū'tcanī't.
Lā' tū' nacālakmaka'n huan a'ntīn tū' xa'nca takalhlaka'ī'.
Xlaca'n hua'chi pūmaksko a'ntūn tū' xa'nca maksko lā' slam slam la.
Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'ti'ya'tna'.
21 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nataka'lhītī para nacāmaktāya.
Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaías.

Ixuancan palh Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

22 Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī lakatzī'n lā' kō'ko' ixuanī't porque
ixka'lhī huan tlajana'. Lā' Jesús mātzeyīlh lā' xa'nca ixlaktzī'n lā' tzuculh chihuīna'n. 23 Lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj?
24 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n.
Lā' ū'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.
25 Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān. Na-
talāmāsputūkō'. Lā' palh xalanī'n lakatin cā'lacchicni' o lakatin familia tatapitzi lā' talātucsa,
tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh ixlīmāpa'ksīn huan xapuxcu' tlajana'nī'n a'ntū iclīmāxtu
ā'lakatin tlajana', chuntza' talacpitzi huan līmāpa'ksīn. Lā' tū' catitāyani'lh. 27 Hui'xina'n
hua'nā'tit palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n con ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú. Lā' ¿tichū
ixlīmāpa'ksīn a'ntū cālīmāxtu huan tlajana'nī'n xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con hui'xina'n?
Chuntza' māni' xlaca'n tamāsu'yu palh tū' stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nīni'nāuj. 28 A'ntū quit
iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. U'tza' huanicu'tun palh
Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchīn tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
29 'Tūla tanūcan para namakka'lhancan catūhuā na ixchic huan tli'hui'qui chi'xcu' palh
tū' pū'la nachī'can huanmā' chi'xcu'.
30 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, xla' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū' quintā'scuja, ū'tza'
lactlahuana'n.
31 'U'tza' iccālīhuaniyāni' palh tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuākca'n ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. Lā' palh catīhuā nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tūlalh catimāsputūnu'ni'ca. 32 Lā' palh catīhuā
nalīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, namāsputūnu'ni'can. Lā' palh catīhuā
nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tū' catimāsputūnu'ni'ca nīn
huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj nīn a'ntza' nac ā'lakatin quilhtamacuj a'ntū namin
—hualh Jesús.

Līlakapascan huan qui'hui' por ixtō'ca't
Lc. 6.43-45

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh tzey huan qui'hui', namāstā' tzey ixtō'ca't. Lā' palh tū' tzey huan qui'hui',
tū' tzey nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā' ixtō'ca't, chuntza' līlakapascan huan qui'hui'.
34 Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntūn tzēhuanī't tasu'yu pero ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū tzey
nala huan tachihuīn a'ntū cāquilhtaxtuyāni' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n? Chu
a'nchī pāstacā'tit, chuntza' nachihuīna'nā'tit. 35 Tzey nala a'ntū nahuan kalhatin tzeyā
chi'xcu' como tzey ixtapāstacna'. Lā' tū' tzey catihualh a'ntū nahuan kalhatin tū' tzeyā
chi'xcu' como ko'hua'jua' ixtapāstacna'. 36 Lā' iccāhuaniyāni' que namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' Dios nacālacāxtlahuakō'. Lā' a'xni'ca' nala, maclacasqui'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

natahuani Dios tuchū ixpālacata chuxatūyā tachihuīn a'ntū chu tlakaj tahualh. 37 Chu
a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza' nahuancan palh cātalīyāhuayāni' o palh lacuan hui'xina'n
—hualh Jesús.

Tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh tasqui'ni'lh Jesús catlahualh lē'cnīn
Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

38 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', quina'n iclaktzī'ncu'tunāuj lakatin ka'tla' lē'cnīn para
naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh stu'ncua' Dios macaminī'ta'ni'.
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tasqui'n
lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' xmān nacāmāsu'ni'can huan lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh
Jonás. 40 Lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa Jonás ixtojōma' na ixchakān huan
ka'tla' squī'ti' lā' xalakahuan taxtulh. Nā chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nā
na'ictachoko lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa na ixchakān huā'mā' ti'ya't. 41 Namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', xlaca'n a'ntī
ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nínive natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni'
hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ix-
tapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū'
xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que
Jonás. 42 Lā' nā huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni'
a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū napūlacāxtlahuakō'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' porque xla'
kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón.
Quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quilākaxmatni'cu'tunāuj —hualh Jesús.

Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn taspi'tli
Lc. 11.24-26

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā
cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' nakaksa a'nlhā najaxa, napuhuan:
44 "Na'ictaspi'tchokopala a'nlhā ictaxtulh". Lā' a'xni'ca' naquītaspi'ta, nakaksa huan
chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scaya'ncyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't, lā' a'nlhā nīn
tintī' a'nan. 45 Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n lā' más xaca'tzanca'tzīnī'n.
Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' más
ko'hua'jua' nala huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'. Lā' nā chuntza'
nacāpātle'keni' xlaca'n a'ntīn tū' tzey lā' tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

46 Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn.
Ixtatachoko kēpūn lā' ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús. 47 Lā' huanica Jesús:
—Tayāna' kēpūn mintzī't lā' mintā'timīn lā' mat tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
48 Lā' Jesús kalhtīlh huan a'ntī ixmāca'tzīnīnī't:
—¿Tichū quintzī't? Lā' ¿tichū quintā'timīn?
49 Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' hualh:
—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 50 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī natatlahua a'ntū
lacasqui'n quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' quintā'tin lā' ū'tza' quintzī't.

13

Huan cha'nāna'
Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

1 Huā'mā' chi'chini' Jesús taxtulh de huan nac chic lā' a'lh na ixquilhtūn huan ka'tla' xcān.
2 Lā' como lhūhua' tachi'xcuhuī't tatakēstokli a'nlhā ixuī', Jesús tojōlh nac lakatin barco lā'
tahui'lalh. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tatachokolh nac huan ixquilhtūn huan xcān. 3 Lā'
tuncan cāhuanilh a'ntū hua'chi lītalacastuca para nacāmāsu'ni'. Chuntza cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh nacha'n ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā'
ixti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan spūnnu' lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn
tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhān tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. Palaj pu'nli huā'mā'
ti'ni' como tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, xachi'tin scōhualh
como tūlalh tlahualh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala tayujli nac
cā'lhtucū'nnu'. Lā' huan lhtucū'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli
a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh cien lā' ā'makapitzīn

tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh pu'xamacāuj. 9 Palh kaxpatnī'ta'ntit,
cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

Jesús hualh a'chī' līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' pō'ktu tā'mālacastuca' para nacāmāsu'ni'ya' huan tachi'xcuhuī't?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. Pero xlaca'n tūlalh catitaca'tzīlh. 12 Lā' huan a'ntī natakalhlaka'ī', xlaca'n natasca'ta lā'
chuntza' natamāchekxī lā' ā'chulā' natakalhlaka'ī'. Pero huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun,
xlaca'n tū' catitasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū ixtaca'tzī. 13 U'tza' iccālīmāsu'ni' a'ntū
tā'mālacastuccan. Xlaca'n talaktzī'n pero tū' tamāchekxī a'ntū huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n.
Nā takaxmata pero tū' tamāchekxī a'ntūn takaxmata. 14 Chuntza' xlaca'n tatlōkentaxtū chu
a'nchī hualh huan profeta Isaías a'nlhān tzo'kli chuntza':

Ixlīstu'ncua' que nakaxpa'tā'tit pero tū' catimāchekxī'tit.
Lā' ixlīstu'ncua' que nalaktzī'nā'tit pero tū' cuenta catitlahua'tit.
15 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n lā' cā'a'kachi'pacan lā' cālakachi'pacan.
Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh lā' tū' catita'a'kahuāna'lh lā' tū' catitamāchekxīlh para nataxtāpalī huan ixtapāstacna'ca'n.
Lā' quit xa'iccāmāsputūnu'ni'lh lā' xa'iccāmātzeyīlh.
Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios hualh.

16 Lā' Jesús huampā:
—Līpāxuhua'yā'tit como tzē lacahuāna'nā'tit lā' tzē a'kahuāna'nā'tit lā' nā
tzē namāchekxī'yā'tit. 17 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que huā' tamā'na a'ntū
cālaktzī'mpā'na'ntit, ū'tza' ixtalaktzī'ncu'tun lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' lhūhua' tzeyā
tachi'xcuhuī't lā' tū' talaktzī'lh. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na a'ntū hui'xina'n kaxpa'tā'tit,
ū'tza' xlaca'n ixtakaxmatcu'tun lā' tū' takaxmatli.

Jesús māstū'ncli a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuhua'j cakaxpa'ttit a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan ixpālacata huan
cha'nāna'. 19 Huan a'ntīn takaxmata a'nchī nala a'xni'ca' Dios namāpa'ksīni'n lā' tū'
tamāchekxī, xlaca'n hua'chi huan ti'ni' a'ntū yujli nac tej. Namin huan ko'ti'ti' lā'
nacāmāpātza'nkānī a'ntūn tasca'tli. 20 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac cā'chihuixni', ū'tza'
tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan tachihuīn lā' lej talakatī. 21 Huā'mā' ti'ni' tū'
ixka'lhī pūlhmā'n ixtankāxē'k lā' tū' tāyani'lh. Nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
xa'nca tamāchekxī, xlaca'n tū' makān tatāyani'. A'xni'ca' tapātī catūhuā o cāmacaputzacan
por ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxteka. 22 Lā' huan ti'ni' a'ntū
yujli nac cā'lhtucū'nnu', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata lā' tamāchekxī. Pero
lej tapāstaca a'nchī natatlaja ixlīhua'tca'n lā' a'nchī ricosnu' natalīla. Ixlīhuāk huā'mā'
cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh
takalhlaka'ī' lā' ū'tza' huā'mā' hua'chi a'xni'ca' huan lhtucū'n tamā'ktzī'lh huan ti'ni'. 23 Lā'
huan ti'ni' a'ntū yujli a'nlhān tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan xatzey
tachihuīn lā' tamāchekxī. Lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Ixlīhuākca'n taka'lhī
a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū
māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tūn tū' tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'

24 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' cha'nli
huan ti'ni' na ixtacuxtu. 25 Lā' lakatin tzī'sa a'xni'ca' ī'lhtatamā' huan chi'xcu', ixtā'ca'tza
quīxua'ya'maka'lh huan tūn tū' tzeyā ti'ni'. 26 Lā' a'xni'ca' ī'stacmā'tza' huan tacha'ni' a'xni'ca'
tasu'yulh huan tūn tū' tzey tacha'ni'. 27 Lā' tuncan talakmilh ixtasācua'nī'n huan chi'xcu'
lā' takalhasqui'nīlh huan ixpatronca'n: "¿Chā tū' huāk xatzey ti'ni' cha'nti na mintacuxtu?
Lā' ¿chī līpu'nli huā'mā' tūn tū' tzeyā tacha'ni'?" 28 Lā' huan patrón cākalhtīlh: "Kalhatin
quintā'ca'tza quintlahuani'lh huā'mā'". Lā' tuncan huan tasācua'nī'n takalhasqui'nīlh: "¿Chā
lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāpu'lhuyāuj huan tū' tzey chi'tin?" 29 Lā' xla' cākalhtīlh: "Tū',
como lāsā' nacāpu'lhu'yā'tit nā huan xatzey tacha'ni'. 30 Mejor nacāmakxtekāuj chu a'cxtim
catastacli hasta a'xni'ca' na'ī'can. Lā' na'iccāhuani huan tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' que pū'la

natataya huan tū' tzey chi'tin lā' natachī' pixtunu' para nalhcuyucan. Lā' ā'calīstān nata'ī'
huan xatzey tacha'ni' lā' natamāquī' na quimbodega".

Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni' mostaza
Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19

31 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī' Dios, ū'tza' nala hua'chi lakatin ti'ni' de
mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. 32 Huā'mā' ti'ni' stu'ncua' līhua'ca'
xamactzi'na'j que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ti'ni'. Lā' a'xni'ca' nastackō', lej ka'tla' nala hasta
ixtā'chuntza' a'katin qui'hui'. Lā' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n na ixpekenī'n.

Tā'mālacastucca ixpālacata huan levadura
Lc. 13.20-21

33 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n nala hua'chi levadura a'ntū huan puscāt namojō nac
maktu'tun xatapūlhcān harina. Lā' naxcu'tankō' huan tasquit.

Jesús līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.33-34

34 Huāk huā'mā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't lā' cālītā'chihuīna'lh a'ntū
tā'mālacastuccan. Lā' xmān chuntza' ixcā'tā'chihuīna'n. 35 Chuntza' tlahualh lā' ū'tza'
lītlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan profeta a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':
Na'iccālītā'chihuīna'nāni' huan a'ntūn tā'mālacastuccan; na'icuan catūhuā a'ntūn tatzē'knī't
desde a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

Jesús māstū'ncli ixpālacata huan tū' tzey ti'ni'

36 Lā' tuncan Jesús cāmakxtekli huan tachi'xcuhuī't lā' xla' tanūlh huan nac chic. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj tuchū huanicu'tun huan a'ntūn tā'mā'lacastucti huan tū' tzeyā ti'ni'.
37 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Huan a'ntī cha'nli huan xatzey ti'ni', ū'tza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 Lā'
huan ixtacuxtu, ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj. Huan xatzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n
a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' huan a'ntūn tū' tzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn
tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'. 39 Huan tā'ca'tza a'ntī xua'ya'maka'lh huan tū' tzeyā ti'ni',
ū'tza' māni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'xni'ca' ī'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca' nasputa huā'mā'
quilhtamacuj. Lā' huan tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' huan chi'tin, ū'tunu'n huan ángeles. 40 Lā'
chu a'nchī nacātayacan huan tū' tzey chi'tin lā' nacālhcuyucan, chu a'cxtim napātle'ke
a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. 41 Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāpa'ksī
huan ixángeles para nacātaya ixlīhuākca'n huan a'ntīn tatlahua talaclē'i' lā' ixlīhuākca'n a'ntī
tamāsu'ni' ā'makapitzīn natatlahua talaclē'i'. Lā' nacāmaxtukō' de a'nlhā xla' māpa'ksīni'n
42 lā' nacāmānū a'nlhā nacālhcuyucan. A'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n. 43 Lā'
xlaca'n a'ntīn tatlahua ixlīmāpa'ksīn Dios, xlaca'n natatasu'yu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā'
lej tzēhuanī't natatasu'yu hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh kaxpa'tā'tit, cuenta
catlahua'tit —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tumīn a'ntū ixmā'cnūcanī't

44 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios cālīmāpa'ksī ixtachi'xcuhuī't tzē nalīmālacastuccan
lhūhua' tumīn a'ntū mā'cnūcanī't nac ti'ya't. Lā' namin kalhatin chi'xcu' lā' nakaksa huā'mā'
tumīn. Lā' xla' namā'cnūpala a'nlhā ixuī'. Lā' lej līpāxūj na'a'n nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī
para natamāhua huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca huan tumīn.

A'ntū lītalacastuca huan perla a'ntū lej tapala

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n, ū'tza' hua'chi kalhatin
tamāhuana' a'ntī cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū huanican perlas lā' a'ntū nacāstā'.
46 Lā' a'xni'ca' nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey lā' lej tapala, nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī
lā' na'a'n natamāhua huanmā' perla.

A'ntū lītalacastuca huan pūxuākna'

47 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't ū'tza' hua'chi lakatin pūxuākna' a'ntū
mojōcan nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squī'ti'. 48 Lā' a'xni'ca' tzuma huan pūxuākna',
huan squī'ti'ni'nī'n natalē'n na ixquilhtūn mar lā' a'ntza' natatahui'la lā' natalacsaca huan
squī'ti'. Huan xatzey squī'ti' nacāmojōcan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū' taka'lhī ixtapalh,
nacāmaka'ncan. 49 Chuntza' nala a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Natataxtu huan

ángeles lā' nacālaclhmāxtu huan tū' tzey tachi'xcuhuī't na ixlaclhpu'nanca'n xalactzey. 50 Lā'
huan tū' tzey tachi'xcuhuī't nacāmānūcan a'nlhā nacālhcuyucan lā' a'ntza' natacalhuan lā'
natalāxca ixtatzanca'n —hualh Jesús.

Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī ixtapalh lā' nā xakōlūhua' ka'lhī ixtapalh

51 Tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā māchekxīyā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni', iccāmāchekxīni'yāni'.

52 Lā' tuncan cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala quisca'txtunu', xla' nala hua'chi
kalhatin patrón. Nala hua'chi kalhatin patrón a'ntī cāka'lhī lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzī
a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā xala' makān lā' a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā a'ntū
sāsti'cus para nacāmaktāya ixfamilia. Chuntza' nala kalhatin a'ntīn tū' namakxteka huan
līmāsca'tīn a'ntū xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā xla' nasca'ta quilīmāsca'tīn a'ntū xasāsti'.

Xalanī'n nac Nazaret talakmaka'lh Jesús
Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

53 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh ixlīhuākca'n huan a'ntū tā'mālacastuccan, a'lh ā'lacatin 54 lā'
chā'lh nac Nazaret a'nlhā stacli. A'ntza' ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan
a'ntīn takaxmatli talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū sca'tli huā'mā' tapāstacna'? ¿Chichū tzē nacātlahua huā'
tamā'na lē'cnīn? 55 U'tza' huā'mā' ixo'kxa' huan sitni' lā' nā María ixtzī't. Lā' ixtā'timīn
cāhuanican Jacobo lā' José lā' Simón lā' Judas. 56 Lā' ixlīhuākca'n ixtā'timīn xapuscan nā
huā'tzā' tahui'lāna' na quilaclhpu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli ixlīhuāk huā'mā'?

57 Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús, pero xla' cāhuanilh:

—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chu xalhā na'a'n. Xmān xalanī'n na ixchic lā'
xalanī'n ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.

58 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū' lhūhua' lē'cnīn tlahualh Jesús xmān porque tū' takalh-
laka'ī'lh.

14

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxīni'
Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

1 Lā' huā'mā' quilhtamacuj Herodes gobernador ixuanī't huan nac estado de Galilea. Lā'
māca'tzīnīca ixpālacata Jesús. 2 Lā' Herodes cāhuanilh ixpūchihuīna'nī'n:

—U'tza' huā'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'. Lakahuanchokonī't ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.
U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.

3 Herodes ixmāpa'ksīnī't que cachi'paca huan Juan lā' calē'nca nac pūlāchī'n para
nachī'can. Chuntza' māpa'ksīlh ixpālacata huan Herodías a'ntī ixpuscāt ixtā'tin Felipe
ixuanī't. 4 Juan ixuanimā' Herodes:

—Tū' tzey a'nchī lī'pini'ya' huan Herodías hua'chi mimpuscāt.

5 Lā' ū'tza' Herodes ixlīmaknīcu'tun huan Juan pero cājicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como xlaca'n
tapuhualh palh Juan ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

6 Lā' a'xni'ca' Herodes tlahuakō'lh ixcā'ta, tlahualh cā'tani'. Lā' ixtzu'ma'jāt Herodías
lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'ntī ixcākantāyacanī't. Lej tanto makapāxualh huan Herodes
7 que lej huanilh palh ixmaxquī'lh huan tzu'ma'jāt chuxatū nasqui'ni'. 8 Lā' tuncan huan
xatzī't maxquī'lh tapāstacna' lā' huan tzu'ma'jāt squi'ni'lh Herodes chuntza':

—Caquima'xqui' chuhua'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Calī'ta' nac lakatin pulātu.

9 U'tza' līlakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'canī't huan tzu'ma'jāt lā'
como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't, lā' ū'tza' huan Herodes
līmāpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 10 Lā' chuntza' macā'lh huan līmāpa'ksīn huan nac pūlāchī'n
lā' māmāyujūnīni'lh ixa'kxāk Juan. 11 Lā' tuncan līminca huan a'kxāk nac lakatin pulātu lā'
maxquī'ca huan tzu'ma'jāt lā' xla' macamaxquī'lh ixtzī't.

12 Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā' tamā'cnūlh. Lā' ā'calīstān
ta'a'lh tamāca'tzīnī Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil de chi'xcuhuī'n
Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

13 Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut a'nlhā tintī'
ixa'nan. Lā' a'xni'ca' ca'tzīca a'nlhā ixuī', lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh de ixā'lacchicni'ca'n
lā' tastālani'lh catojon na ixquilhtūn huan xcān. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan

nac barco, cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh. Lā' cāmātzeyīlh huan
ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixcālīmini'canī't.
15 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talakmilh lā' tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n
natatamāhua ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni'.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhuī'tit hui'xina'n.
17 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cacālī'ta'ntit.
19 Lā' tuncan cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac cāseketni'. Lā'
chu tuncan Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh
nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāche'keni'lh huan pāntzi lā' huan squī'ti'
lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzilh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.
20 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh huan
sca'txtunu'nī'n tamākēstokli lhūhua' xalacpitzin hasta tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan
a'ntū a'katāxtūlh. 21 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuā'yalh xlaca'n lakaquitzis mil lā' nā
tahuā'yalh puscan lā' camana'.

Jesús kalhtlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

22 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n catatojōlh huan nac barco lā' cat-
apū'lani'lh tintacut huan mar līhuan xla' cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't. 23 Lā' a'xni'ca'
ixcāmacā'nkō'nī't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh huan nac kēstīn para natā'chihuīna'n Dios. Lā'
a'xni'ca' tzī'sualh, ixa'cstu ixuī' a'ntza' 24 līhuan ī'sca'txtunu'nī'n ixtatētaxtumā'na huan nac
xcān nac barco. Lā' lej ū'nulh lā' xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā' tasno'kli huan barco.
25 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xlaca'n. Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān.
26 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh kalhatin a'ntī ixkalhtlā'huantēlha huan xcān,
cāmakē'klhalh lā' tajicuani'lh lā' palha' tahualh:
—¡Lakachuyayāuj!
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cahuixcāna'jca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Xmān quit.
28 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā'huan huan xcān para
na'icpāxtokāni'.
29 Lā' Jesús huanilh:
—Pues cata't.
Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā'huan huan xcān para napāxtoka
Jesús. 30 Lā' a'xni'ca' cuenta tlahualh huan palha' ū'ni', tajicua'lh lā' tzuculh tā'cnū lā' palha'
hualh:
—¡Caquimāpūtaxtu, Māpa'ksīni'!
31 Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:
—Xmān macsti'na'j kalhlaka'ī'ya'. ¿A'chī' tū' quilīpāhua'na'?
32 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tatojōlh nac barco, ca'cs lalh huan ū'ni'. 33 Lā' tuncan xlaca'n a'ntī
ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanīlh Jesús lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tzaca'nī'n xalanī'n nac Genesaret
Mr. 6.53-56

34 Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Gene-
saret. 35 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n a'ntza' talakapasli Jesús, tamāca'tzīnīni'lh
chuxalhā nac huā'mā' ti'ya't. Lā' cālīmini'ca lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'nlhā ixuī' Jesús. 36 Lā'
tasqui'ni'lh que cāmakxtekli xmān ixtaxa'malh ixtampān ixlu'xu'. Lā' tatzeyalh ixlīhuākca'n
a'ntīn taxa'malh.

15

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios
Mr. 7.1-23

1 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley talaktapajtzūlh
Jesús. Ixtaminī'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén lā' takalhasqui'nīlh:

2 —Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan xanapuxcu'nu'
lītokpān xalanī'n makāntza'? Tū' tamakacha'ka'n a'nchī maclacasquī'n a'xni'ca' natahuā'yan
—tahuanilh.
3 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—Nā hui'xina'n, ¿a'chī' mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para nacātlōkentaxtūyā'tit minta-
lanānca'n? 4 Dios hualh: "Nacā'a'kahuāna'ni'ya' mintāta' lā' mintzī't". Lā' nā hualh:
"Camāmaknīnīni'nca huan a'ntī cāmacapūlhca ixtāta' o ixtzī't". 5 Lā' hui'xina'n xtunc
hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't:
"Tūla icmaktāyayāni' como ixlīhuāk a'ntū icka'lhī icmālacnūni'nī'ttza' Dios". 6 Lā' hui'xina'n
māsu'yu'yā'tit que palh kalhatin chuntza' nahuan, tū'tza' maclacasqui'n xla' namaktāya
ixtāta' o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n māpānū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n. 7 ¡Tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! Stu'ncua' a'nchī cālīchihuīna'ni'
hui'xina'n huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':

8 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksīlh.
9 Chu tlakaj quintamāca'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn, ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh Dios.
10 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit: 11 Huan a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu' tū' ū'tza' a'ntū
nalīla ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey tachihuīn a'ntū quilhtaxtu huan chi'xcu', ū'tza'
nalīla ko'hua'jua'.
12 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh Jesús:
—¿Chā ca'tzīya' palh cālīmakā'kchipina' huan fariseosnu' a'nchī hua'na'?
13 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn tū' cha'nli quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' napu'lhucan lā' con
ixtankāxē'k. 14 Cacāma'kxtektit huan fariseosnu'. Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntīn talē'n
ā'makapitzīn lakatzī'nī'n. Lā' palh kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n ixtā'lakatzī'n, ixtu'ca'n
natamokōsa a'nlhā ponknu'ncanī't.
15 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:
—Caquilāhuaniuj a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntū tā'mālacastucti.
16 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chā tū' māchekxī'yā'tit nīn hui'xina'n? 17 Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū
naquincāquilhtanūyāni', ū'tza' nayuja na quimpānca'n lā' ā'calīstān nataxtu. 18 Lā'
huan tachihuīn a'ntū naquincāquilhtaxtuyāni', ū'tza' a'ntū pāstacnī'tauj pū'la. Lā' ū'tza'
nalītasu'yu palh tzey quina'n o tū'. 19 Chu a'nchī pāstacna'n huan chi'xcu', chuntza'
natlahua: namaknīni'n, o namakpuscatīni'n, o naka'lhī ixtatā'chihuīn, o naka'lhāna'n, o
na'a'kxokonu'n, o na'a'ksa'nan. 20 Huāk huā' tamā'na palh ixtlahualh cahuā huan chi'xcu',
ū'tza' nalīla ko'hua'jua'. Pero palh nahuā'yan a'xni'ca' tū' makacha'ka'nī't chu a'nchī huan
talanān, ū'tza' tūla nalīla ko'hua'jua'.

Huan puscāt a'ntī makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mr. 7.24-30

21 Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū
huanican Tiro lā' Sidón. 22 Lā' ixui'lacha' kalhatin puscāt xala' nac huanmā' ti'ya't a'nlhā
huanican Canaán. Xla' tū' israelita ixuanī't. Lā' lakmilh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj; caquilakalhu'ma'nti.
Quintzu'ma'jāt ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha' pātīni'n.
23 Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtīlh. Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tasqui'nli:
—Cama'capi huan puscāt a'jnanu' como quincāstālani'yāni' lā' ta'satēlha.
24 Lā' tuncan Jesús hualh:
—Dios quimacaminī't para na'iccāmāpūtaxtū xmān a'ntī israelitas.
25 Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquimaktāya'!
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' līmakuan maklhtīcan ixlīhua'tca'n huan camana' lā' nacāmaxquī'can huan
chichīn—chuntza' huanilh como huan israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni' huan a'ntīn tū' israelitas
lā' ixcāmāpācuhuī chichīn.
27 Lā' xla' huanilh:
—U'huē, ū'tza' icca'tzī, Māpa'ksīni'. Pero huan chichīn tzē natahua' huan lacpītzin a'ntū
nataminācha' na ixmesa ixtēcu'ca'n.
28 Tuncan Jesús kalhtīlh:

—Lej kalhlaka'ī'ya', puscāt. Calalh hua'chi quisqui'ni'ya'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh ixtzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n

29 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tētaxtulh ixquilhtūn huan lago Galilea. A'calīstān
tā'cxtunu'lh nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. 30 Lā' līlhūhua' tachā'lh a'nlhā ixuī' lā' talīmini'lh
lū'ntū'lani'nī'n lā' lakatzī'nī'n lā' kō'ko'nī'n lā' huan a'ntī macamōcho lā' lhūhua' ā'makapitzīn
ī'tza'ca'nī'n. Cāmāpī'ca nac ti'ya't pajtzu ixtojon Jesús lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n. 31 Lā'
huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh a'nchīn tachihuīna'lh huan a'ntī kō'ko' ixtahuanī't lā' a'nchī
tzey ixtalanī't ixmacanca'n huan macamōcho. Lā' huan lū'ntū'lanī'n xa'nca tatlā'hualh
lā' huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh. U'tza' talīlē'cnīlh huan tachi'xcuhuī't. Lā' tatzuculh
tamācā'tanī Dios a'ntī nā ixDiosca'n israelitas.

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n
Mr. 8.1-10

32 Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā' tū'tza'
taka'lhī a'ntūn tahua'. Lā' palh na'icmacā'n na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't, tzēlasā'
nataxlejua'nan nac tej.
33 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—¿Chichū nalīka'lhīyāuj līhua't a'ntū natalīka'sa? Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tintī' lahuī'
huā'tzā'.
34 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Mactojon lā' makapitzīn ti'na'j squī'ti'.
35 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac ti'ya't. 36 Xla'
cātayalh huan mactojon pāntzi lā' huan squī'ti' lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' chu tuncan
cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't.
37 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' ā'calīstān xalacpītzin a'ntūn ta'a'katāxtūlh
cāmātzumalh pātojon chā'xta. 38 Huan a'ntīn tahuā'yalh, xlaca'n lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n.
Lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'. 39 Lā' ā'calīstān Jesús cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't lā'
tojōlh huan nac barco lā' a'lh nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Magdala.

16

Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' tasqui'nli lē'cnīn
Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

1 Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' talaka'lh Jesús. Lā' como ixtalīlaktzī'ncu'tun,
tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū lītasu'yu que Jesús xala' nac a'kapūn. 2 Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan chi'chini', hui'xina'n hua'nā'tit: "Tū' catimilh xcān como
spi'nenke' huan a'kapūn". 3 Lā' palh tzi'sāt, hua'nā'tit: "Chuhua'j namin xcān como
spi'nenke' huan a'kapūn lā' pucsuī'". ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē
naquilhchipinā'tit palh namin xcān a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' a'yuj laktzī'nā'tit
huan lē'cnīn a'ntū ictlahua, pero tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios quimacamilh. 4 Huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tū' tzey lā' tū' takalhlaka'ī' lā' xlaca'n tasqui'n
lē'cnīn. Lā' tū' nacāmāsu'ni'can lē'cnīn; xmān naquimpātle'keni' hua'chi a'ntū pātle'keni'lh
huan Jonás —hualh Jesús.
Lā' cāmakxtekli lā' a'lh.

Jesús cāmāsu'ni'lh ī'sca'txtunu'nī'n que catatamaktaka'lhli huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'
Mr. 8.14-21

5 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan lago, tū' talē'lh pāntzi.
Tapātza'nkālh. 6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.
7 Huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talāhuani:
—Chuntza' hualh como tū' līmiuj pāntzi.
8 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalāhuanimā'na lā' cāhuanilh:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit? ¡Xmān macsti'na'j
kalhla'ka'ī'yā'tit! 9 ¿Chā tūna'j machekxī'yā'tit? ¿Chā tū'tza' pāstacā'tit huan macquitzis
pāntzi a'ntū iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n? Lā' ¿lhām
pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 10 Lā' capāstactit huan mactojon pāntzi a'ntū
iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n. Lā' ¿lhām pālā't

chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 11 ¿A'chī' tū' māchekxī'yā'tit palh tū' xa'icuanicu'tun
pāntzi a'xni'ca' iccāhuanini' ixtamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan
saduceosnu'?
12 Lā' tuncan tamāchekxīlh que Jesús tū' ixcāhuaninī't que ixtamaktaka'lhli huan ixlevadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh ixtamaktaka'lhli ixlīmāsca'tīnca'n huan fariseosnu' lā'
huan saduceosnu'.

Pedro hualh palh Jesús ū'tza' huan Cristo
Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

13 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Cesarea de Filipo, cākalhasqui'nīlh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n?
14 Xlaca'n takalhtīlh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x
huan Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.
15 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chī hua'nā'tit? ¿Tichū quit?
16 Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:
—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca Dios.
17 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Līpāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā' tapāstacna' tū' tamāsu'ni'ni' chi'xcuhuī'n.
Xmān Dios māca'tzīnīni'. 18 Lā' quit icuaniyāni' que hui'x Pedro lā' ū'tza' mintacuīni'
huanicu'tun “chihuix”. Lā' hui'x nala hua'chi huan chihuix a'ntū xalītzucuni' huan
quilītokpān. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza', tū' caticātlajaca; nīn huan līnīn tūla
nacātlaja. 19 Quit na'icmaxquī'yāni' līmāpa'ksīn lā' nacāmāpa'ksī'ya' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī
con Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan. Lā'
a'ntū hui'x tū' makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan.
20 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza'
huan Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nanī
Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

21 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni' ī'sca'txtunu'nī'n chuntza':
—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén. Lā' a'ntza' huan xanapuxcu'nu' lītokpān lā'
huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley, xlaca'n lej naquintamāpātīnī. Lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
22 Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzuculh tā'lāsta'la lā' tzē'k huanilh:
—¡Māpa'ksīni', tū' camakxtekli Dios! ¡Tū' catipātle'keni'ni' chuntza'!
23 Pero Jesús talakspi'tli lā' huanilh Pedro:
—¡Catakēnu'! Hui'x puhua'na' hua'chi huan ko'ti'ti'. Lā' hui'x quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x tū'
puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n; puhua'na' chuntza' hua'chi chi'xcuhuī'n tapuhuan.
24 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n.
Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n lā'
caquistālani'lh. 25 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata,
tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacuj para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī
por quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 Lā' palh huan
chi'xcu' ixtlajalh cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, tuntū' ixtapalh palh tū' ka'lhī
ixquilhtamacuj para pō'ktu. Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj
para pō'ktu. 27 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' na'icmimpala con ixlīmāpa'ksīn
xaTāta' lā' lej na'icxkaka hua'chi quinTāta' nac a'kapūn lej xkaka. Lā' naquintatā'min
qui'ángeles. Lā' a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu' namāpala chu a'nchī tlahuanī't palh tzey o tū'
tzey. 28 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j
lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
a'xni'ca' na'icmimpala para na'icmāpa'ksīni'n.

17

Taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc a'nchī tasu'yulh
Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

1 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' a'xni'ca' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan a'ntī ixtā'tin
Jacobo lā' a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh nac lakatin kēstīn tālhmā'n lā' tā'cxtulh. 2 Lā'
a'ntza' taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. Ixlacan Jesús lā' ixlu'xu'
taxkakalh hua'chi xkaka huan chi'chini'. 3 Lā' chu tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā' Elías a'ntī
ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 4 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:
—Māpa'ksīni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Palh lacasqui'na', quina'n na'icyāhuayāuj
lakatu'tun mū'xta'ka'. Lakatin nala mila' lā' lakatin nala ixla' Moisés lā' ā'lakatin nala ixla'
Elías.
5 Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh lakatin poklhnu' a'ntū slamama lā' cālītamacxti'li'lh. Lā'
kaxmatca lakatin tachihuīn nac poklhnu' lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Lā' xla' lej quimakapāxuhua. Cakaxpa'ttit a'ntū
huan.
6 A'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn, lacataj tatamā'lh lā' lej
tajicua'lh. 7 Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh lā' cāxa'malh lā' cāhuanilh:
—Catāquī'tit lā' tū' cajicua'ntit.
8 Lā' a'xni'ca' tatāquī'lh lā' talaktzī'lh, nīn tintī' ixa'nan, xmān Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na ixtatokopūn huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh:
—Tū' catihua'ni'tit nīn tintī' a'ntū laktzī'ntitcus. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' tū'
nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
10 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—Lā' ¿a'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh huan Elías ka'lhī napū'lani'
huan a'ntī Dios namacamin?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. 12 Lā' iccāhuaniyāni' palh
milhtza' huan Elías lā' tū' lakapascanī't. Tū' ta'a'kahuāna'ni'lh lā' tamaknīlh. Lā' nā chuntza'
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namāpātīnīcan ixpālacataca'n xlaca'n —cāhuanilh.
13 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tamāchekxīlh que a'xni'ca' Jesús hualh ixminī'ttza' Elías,
ixlīchihuīna'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43
14 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan tachi'xcuhuī't, kalhatin chi'xcu' laktapa-
jtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
15 —Māpa'ksīni', calakalhu'ma'nti quincaman. Lej xtacnānī lā' lej palha' pātīni'n.
Maklhūhua'tza' tapū' nac macscut o tojō nac xcān. 16 Iccālīmini'lh misca'txtunu'nī'n pero
tūlalh tamātzeyīlh.
17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta
lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn
na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.
18 Lā' tuncan Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' tuncan taxtuni'lh huan ka'hua'chu. Lā'
chu līmaktin tzeyalh.
19 Lā' ā'calīstān huan sca'txtunu'nī'n ixa'cstuca'n ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús lā'
takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' tūlalh quina'n icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Como hui'xina'n tū' lej kalhlaka'ī'yā'tit. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh kalh-
laka'ī'yā'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n a'yuj tzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit, tzē
ixua'ni'tit huā'mā' kēstīn: "Catapānu' de huā'tzā' lā' capit ā'lacatin", lā' huan kēstīn natapānū.
Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntūn tūla catitlahua'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. 21 Huan tlajana'
hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh
nalīhui'līyā'tit namakxtekā'tit de nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchī nanī
Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45
22 Līhuan ixtalatlā'huantēlha nac estado de Galilea, Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamaxquī'can
ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. 23 Lā' xlaca'n naquintamaknī pero ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.
Lā' huā'mā' tachihuīn lej cāmālakaputzīlh xlaca'n.

A'nchī Jesús līmāpalalh ixcuota huan lītokpān

24 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cālacchicni' Capernaum, talak-
milh Pedro huan a'ntī ixtamātā'jīni'n ixpālacata lītokpān. Lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' māpala ixcuota lītokpān mimākalhtō'kē'ni'?
25 Lā' Pedro cākalhtīlh:
—U'huē, māpala.
Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la chihuīna'lh lā' huanilh:
—¿Chī puhua'na', Simón? Huan reyes xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj, ¿tichū cāmātā'jī
huan impuesto lā' huan cuota? ¿Chā cāmātā'jī huan a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n o cāmātā'jī
huan makatiyāti'?
26 Lā' Pedro kalhtīlh:
—Mātā'jīcan huan makatiyāti'.
Lā' Jesús huanilh:
—Lā' tū' tamāpala xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan rey. Lā' quinTāta' nac a'kapūn
hua'chi huan rey. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con xla'. 27 Lā' como tū' cāmakā'kchā'ncu'tunāuj
a'ntīn tamātā'jīni'n, capit huan nac lago lā' camojo' milīmā'kslokotuī'n. Lā' huan squī'ti' a'ntū
pū'la namācutuya', namākalhpitziya' lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza' na'a'cchā'n para huan
cuota. Calī'pi lā' nalīmāpala'ya' para quintu'ca'n.

18

Tuyā chi'xcu' līhua'ca' tasqui'nī
Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48

1 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk?
2 Lā' tuncan Jesús māta'sīlh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n 3 lā'
hualh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit lā' nala'yā'tit hua'chi
kalhatin ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. 4 Lā' chuntza'
chuxatī a'ntī līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn tū'
ka'tla'jca'tzī lā' nakalhlaka'ī' hua'chi camana' takalhlaka'ī'. 5 Lā' chuxatī a'ntīn tapa'ksī
con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim
hua'chilh ixquimpāxquī'lh.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tamā'a'kxokotlahuī talaclē'i' ā'makpitzīn
Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

6 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā' ū'tza'
huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xalītzey palh pū'la ix-
pixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar a'nlhā lej pūlhmā'n para
que najicsua'. Chuntza' tūlalh ixa'kxokolh huan ka'hua'chu. 7 ¡Xānti tala tachi'xcuhuī't
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj ixpālacata huan tū' tzey a'ntū cālīlaktzī'n! Pō'ktu a'nan a'ntū
nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't. Pero ¡xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā'
tamātlahuī talaclē'i'!
8 'Lā' chuntza' palh ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata mimacan o ixpālacata mintojon, mejor
ixmacacā'taya'ca' o ixtantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacataca'n mimacan o
mintojon. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj macamōcho
hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu. 9 Lā' palh milakastapun
nalaktzī'n catūhuā lā' chuntza' natlahuacu'tuna' a'ntūn tū' tzey, tū' catitlahua' a'ntū la-
casqui'n milakastapun. Mejor ixmā'xtu lā' ixmaka' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata
milakastapun. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj lakaxō'ko'
hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu con lakatu' milakastapun
—hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan borrego a'ntū ixtza'nkānī't
Lc. 15.3-7

10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilakmaka' nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Iccāhuaniyāni' que nac a'kapūn
ixángelesca'n huan camana' pō'ktu tatāya na ixlacapūn quinTāta' xala' nac a'kapūn. 11 Lā'
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' icmilh iccāmāpūtaxtū huan a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixquil-
htamacujca'n para pō'ktu. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntū xatza'nkān ixtahuanī't.
12 '¿Chichū puhua'nā'tit? Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī cien borregos lā' palh lakatin
natza'nkā, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn noventa y nueve a'nlhā
tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntūn tza'nkālh. 13 Lā'
a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua' līhua'ca' nalīpāxuhua ixpālacata huā'mā' borrego a'ntū kaksli

que ā'makapitzīn huan noventa y nueve a'ntūn tū' tatza'nkālh. 14 Lā' minTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn nā chuntza' tū' lacasqui'n natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Lacasqui'n
nataka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh que tasqui'nī natalāmāsputūnu'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'
Lc. 17.3

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh mintā'tin tlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, catā'chihuīna' ixa'cstu lā' namāca'tzīnī'ya'.
Palh xla' cuenta tlahua, chuntza' hui'x maktāyanī'ta' para que tū' natlahuapala a'ntūn
tū' tzey. 16 Pero palh mintā'tin tū' cuenta tlahua a'xni'ca' tā'chihuīna'na', cacāmāta'si'
ā'kalhatin ā'kalhatu' a'ntī nacātā'lakpina' lā' natakaxmata tuchū ixpālacata lītā'chihuīna'na'
mintā'tin. 17 Lā' palh tūna'j cuenta tlahua, nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' a'xni'ca'
tatakēstoka. Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta natlahua, maclacasqui'n nalaktzī'na' hua'chi
kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī' Dios o hua'chi kalhatin a'kxokonu' mātā'jīni' de impuestos.
18 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū hui'xina'n tū' namakxtekā'tit natlahuacan
huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn. Lā' a'ntū hui'xina'n na-
makxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn.
19 'Nā iccāhuanipalayāni' que palh kalhatu' de hui'xina'n huā'tzā' nac ti'ya't lā' chu a'cxtim
puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit Dios a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit, quinTāta'ca'n Dios xala'
nac a'kapūn nacāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yā'tit. 20 Lā' chuntza' a'nlhā natatakēstoka
kalhatu' o kalhatu'tun por quimpālacata, a'ntza' quit na'ictahui'la na ixlaclhpu'nanca'n
—hualh Jesús.
21 Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhā maklā't na'icmāsputūnu'ni' quintā'tin a'xni'ca' naquintlahuani' a'ntūn
tū' tzey? ¿Chā maktojon na'icmāsputūnu'ni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quit tū' icuaniyāni' xmān maktojon; quit icuaniyāni' maklhūhua' namāsputūnu'ni'ya',
hasta maktu'tumpu'xamacāuj por maktojon.

Jesús cāhuanilh a'ntū lītalacastuca huan tasācua' a'ntīn tū' māsputūnu'ni'lh ā'kalhatin

23 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' chuntza' a'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin rey
a'ntī cāmāpalacu'tulh ixtasācua'nī'n. 24 Ixtzucumā'cus a'xni'ca' līmini'ca kalhatin a'ntī ixla-
clē'ni' lej lhūhua' tumīn. 25 Lā' como huan tasācua' tū' ixka'lhī a'ntū nalīmāpala, huan rey
māpa'ksīlh cacāstā'maxquī'ca ā'kalhatin ixtēcu' huan tasācua' lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā'
ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī. Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū nalīmāpala a'ntū ixlaclē'n. 26 Lā' tuncan
huan tasācua' tatzokostani'lh ixpatrón lā' squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma', quimpatrón, lā'
na'icmāpalana'ni'kō'yāni'". 27 Lā' huan ixpatrón lakalhu'malh lā' māsputūnu'ni'lh ixtalaclē'i'
lā' makxtekli ca'a'lh.
28 'Lā' xmān taxtulh huan tasācua' lā' pāxtokli ixtā'tasācua' a'ntī ixlaclē'ni' xmān mac-
sti'na'j tumīn. Lā' tzuculh pixpi'ta' lā' huanilh: "¡Caquimā'pala'ni' a'ntū quilaclī'pini'ya'!"
29 Lā' tuncan huan a'ntī ixtā'tasācua' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma' lā'
na'icmāpalana'ni'yāni'". 30 Lā' huan ā'kalhatin tū' lacasqui'lh lā' mālacapū'lh lā' māmānūnīni'lh
nac pūlāchī'n hasta namāpalakō' huan talaclē'i'. 31 Lā' ā'makapitzīn tasācua'nī'n lej
tamāmakchuyīlh a'xni'ca' talaktzī'lh a'nchīn tlahualh ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh tamāca'tzīnīkō'
ixpatronca'n a'nchī pātle'kelh. 32 Lā' tuncan huan patrón māta'satīnīni'lh ixtasācua' lā'
huanilh: "¡Hui'x ca'tzanca'tzīni'yā tasācua'! Quit icmāsputūnu'ni'kō'ni' ixlīhuāk huanmā'
mintalaclē'i' como quisqui'ni'. 33 Nā hui'x ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchī quit
iclakalhu'mani'". 34 Lā' tanto a'kchā'lh huan ixpatrón que māpa'ksīni'lh que namāpātīnīcan
nac pūlāchī'n hasta a'xni'ca' namāpalakō' ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'ni'.
35 Lā' Jesús a'xmān hualh:
—Nā chuntza' quinTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh hui'xina'n tū'
cāmāsputūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

19

Jesús māsu'yulh que tū' tzey makxtekcan huan puscāt
Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán, a'ntza' na ixquilhtūn
a'nlhā tā'cxtuyacha' huan chi'chini'. 2 Līlhūhua' tastālani'lh lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n
a'ntza'.
3 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús. Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza'
talīkalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni' ixpālacata chuxatūya
catūhuā?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan: "Dios cātlahualh
chi'xcu' lā' puscāt". Lā' chuntza' tlahualh a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj. 5 Nā
huan: "U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu'. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt
lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin". 6 Chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān
kalhatin. Lā' chuntza' tū' līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios cātlahualh
chu lakatin.
7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' māpa'ksīlh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē namakxtekāuj
quimpuscātca'n?
8 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Chuntza' tlahualh Moisés ixpālacata mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Tū' chuntza'
ixuanī't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. 9 Lā' quit iccāhuaniyāni' que chu a'ntī
namakxteka ixpuscāt lā' palh xla' tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin
puscāt, huā'mā' chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' huan a'ntī natā'tapuchahua kalhatin puscāt a'ntī
makxtekcanī't, nā xla' makpuscātīni'n.
10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—Palh chuntza' naquincāpātle'keni'yāni' ixpālacata quimpuscātca'n, tū'
quincāminī'ni'ya'ni' natapūchahuayāuj.
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīhuākca'n tūla catitamāchekxīlh huā'mā'. Xmān tamāchekxī xlaca'n a'ntī Dios
nacāmāsu'ni'. 12 Huan a'ntīn tū' tapūchahua ca'tzī a'chī' tū' catitapūchahualh. A'nan
a'ntī ixlaktaca'n tū' catitatapūchahualh; ā'makapitzīn tū' catitatapūchahualh ixpālacata a'ntū
cātlahuani'ca ixmacni'ca'n, lā' ā'makapitzīn tū' catitatapūchahualh como tatā'scujcu'tun Dios.
A'ntīn tzē namāchekxī huā'mā', camāchekxīlh.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

13 Lā' tuncan cālīmini'ca Jesús makapitzīn camana' para nacā'a'cpūxa'ma lā' natlahua
oración. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī a'ntī ixtalīmin. 14 Pero Jesús
hualh:
—Cacāmakxtektit caquintalakmilh huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan
a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan
tamā'na camana'.
15 Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh huan camana' lā' ā'calīstān a'lh ā'lacatin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan o'kxa' a'ntī rico ixuanī't
Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

16 Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā' ¿tuchū maclacasqui'n na'ictlahua a'ntū lej tzey para
na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?
17 Lā' Jesús huanilh:
—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' Dios. Lā'
palh ka'lhīcu'tuna' minquilhtamacuj para pō'ktu, nacā'a'kahuāna'ni'ya' ixlīmāpa'ksīn Dios.
18 Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' timaknī'ni'na'; tū' timakpuscātīni'na'; tū' tika'lhāna'na'; tū' tilīchihuīna'na' ā'kalhatin
a'ntūn tū' stu'ncua; 19 cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't; lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn chu
a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu.
20 Lā' huan o'kxa' kalhtīni'lh:
—Huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j. ¿Tuchū quisputni'cus?
21 Lā' Jesús huanilh:
—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā' nastā'kō'ya' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmāpitzini'ya'
huan pobresni' lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' cata't lā'
caquistāla'ni'.
22 Lā' a'xni'ca' huan o'kxa' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, līlakaputzalh lā' a'lh como lej rico
ixuanī't.
23 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lej jicslīhua' natatā'tapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej
lacricosnu'. 24 Iccāhuanipalayāni' que lej jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon.
Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
25 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n lej talē'cnīlh lā'
talākalhasqui'nīlh ixlaclhpu'nanca'n:
—Lā' ¿tichū tzē namāpūtaxtūcan?
26 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cākalhtīlh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu; xmān Dios tzē
nacāmāpūtaxtū.
27 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.
Lā' ¿tuchū na'icka'lhīyāuj?
28 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nala xasāsti'
quilhtamacuj lā' a'xni'ca' quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la a'nlhā
māpa'ksīni'ncan. Lā' quit na'icmāpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n a'ntī quilāstālani'nī'taujtza' nā
naquilātā'māpa'ksīni'nāuj. Kalhatunu' natahui'layā'tit a'nlhā namāpa'ksīni'nā'tit. Lā'
nahua'nā'tit palh tzey o tū' tzey huan xalanī'n huan kalhacāujtu' tribu a'ntī israelitas.
29 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'kxtekui'līlh ixchicca'n o ixtā'timīnca'n o ixtāta'ca'n o ixtzī'tca'n
o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n o ixti'ya'tca'n, lā' palh ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata,
ā'chulā' nataka'lhī. Chuxatū a'ntū ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī.
Hua'chi cien veces līhua'ca' nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū
natāyani' para pō'ktu. 30 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n, tū' lej natatasqui'nī. Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī —hualh Jesús.

20

Huan tamālacastuc ixpālacata huan makscujnī'n
1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin ixtēcu' pū'uva.
Cā'cuhuīni' taxtulh cāputza tasācua' a'ntī natapu'xa uvas. 2 Cāhuanilh palh natatlaja ix-
chi'chini'ca'n lā' cāmacā'lh natascuja na ixpū'uva. 3 Lā' ā'calīstān taxtupā hua'chi makna'jās
cuhuīni'. Lā' cālaktzī'lh ā'makapitzīn nac lītamāuj a'ntīn tū' ixtakaksnī't ixlīmakscujatca'n.
4 Lā' cāhuanilh: "Nā capintit nascujā'tit na quimpū'uva lā' na'iccāmāpalayāni' a'nchī nat-
laja'yā'tit". Lā' xlaca'n ta'a'lh. 5 Lā' huampala taxtulh hua'chi tastu'nūta lā' nā huam-
pala hua'chi maktu'tun kōtanū lā' cāmacā'lh huan tasācua'nī'n nac huan pū'uva para
natascuja. 6 Lā' hua'chi makquitzis kōtanū a'mpā nac lītamāuj lā' cāpāxtokli ā'makapitzīn
a'ntīn tū' ixtascujmā'na. Lā' cāhuanilh: "Lā' ¿a'chī' xmān tāya'yā'tit tintacuj lā' tū' scu-
jpā'na'ntit?" 7 Lā' takalhtīni'lh: "Tū' icka'lhīyāuj quimpatronca'n". Lā' tuncan cāhuanilh:
"Capintit nā hui'xina'n lā' nascujā'tit na quimpū'uva lā' quit na'iccāmāpalayāni' a'nchī
tlajacan". 8 Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', huan patrón huanilh xapuxcu' tasācua'nī'n:
"Cacāmāta'satīnīni' huan tasācua'nī'n lā' cacāmāpala'. Pū'la nacāmāpala'ya' huan a'ntī
chū'cus tatanūlh lā' ā'calīstān nacāmāpala'ya' huan a'ntī xapū'latza' tascujmā'na". 9 Lā'
tuncan tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja hua'chi makquitzis lā' tatlajalh
ixchi'chini'ca'n. 10 Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja
tzi'sāt, tapuhualh palh līhua'ca' ixtatlajca'n. Lā' xmān tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 11 Lā'
a'xni'ca' tamaklhtīni'lh ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n huan patrón 12 lā' tahualh: "Huan
tamā'na kōtanūtza' tamilh; xmān tascujli lakatin hora. Lā' chu a'cxtim cāmāpalacanī't hua'chi
quina'n. Lā' quina'n icscujui tintacuj nac chi'chini'". 13 Lā' huan patrón kalhtīlh kalhatin de
xlaca'n lā' huanilh: "Qui'amigo, quit tū' ictlahuani'ni' nīn tuntū' a'ntūn tū' līmakuan. ¿Chu tū'
icuanini' palh natlaja'ya' minchi'chini'? 14 Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit icmāpalacu'tun
huanyā chi'xcu' a'ntī chū'cus tanūlh chu a'cxtim hua'chi icmāpalayāni' hui'x. 15 ¿Chā tū'
quila' huan tumīn? Lā' tzē na'icmāpala chu a'nchī quintapāxuhuān. ¿Chā hui'x a'kchipina'
ixpālacata quit tū' tampi'lh?"
16 'Chuntza' huan a'ntī ā'xmān ixtahuanī't, natala xapū'la. Lā' huan a'ntī xapū'la ix-
tahuanī't, xlaca'n natala xamakstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nanī
Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34
17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac Jerusalén, cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n lacachuna'j lā'
ixa'cstuca'n cāhuanilh:

18 —Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' quit a'ntī huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n naquintamacamāstā' con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca. 19 Lā' nā xlaca'n naquintamaca-
maxquī' huan makatiyātī'n. Lā' naquintalakapala, lā' naquintakēsnoka lā' naquintaxtoko-
hua'ca'. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan nīnī'n
—hualh Jesús.

Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzī'tca'n huan Jacobo lā' Juan
Mr. 10.35-45
20 Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzī'tca'n Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo. Lā'
huan puscāt cālīmilh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús lā' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh lakatin
talakalhu'mān. 21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'na'?
Lā' huan puscāt huanilh:
—Camāpa'ksi' que huā' tamā'na kalhatu' quincamana' natapāxtūtahui'layāni' a'nlhā
namāpa'ksī'ni'na', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtūxuc.
22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh
napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Tzē na'ictāyani'yāuj.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj,
quit tūla icmāpa'ksī. Xmān quinTāta' ca'tzī tichū naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā' pūtahuī'lh
cāxui'līni'lh xmān para huan a'ntī Dios lacsacli.
24 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca Jesús,
xlaca'n ta'lī'a'kchā'ni'lh huan kalhatu' tā'timīn ixpālacata huan pūtahuī'lh. 25 Lā' Jesús
cāmāta'satīnīni'lh ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīnī'n nac cā'ti'ya'tna'.
Xlaca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksī.
26 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'ntī lacu'tun xapuxcu' na mi-
laclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixmaktāyana' ā'makapitzīn. 27 Lā'
chuxatī a'ntī naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que
xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 28 Lā' chuntza' nacāmaktāya
ā'makapitzīn chuntza' hua'chi quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit tū' icmilh para na'icla
hua'chi xapatrón; quit icmilh para na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā'
na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n
Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43
29 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtataxtumā'na de nac Jericó. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't
ixtastālani'mā'na. 30 Lā' ixtahui'lāna' pajtzu nac tej kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā' a'xni'ca'
takaxmatli a'nchī ixpātle'kemā'cha' Jesús, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!
31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talacaquilhnīlh lā' tahuanilh que cataquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n
ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!
32 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' cāmāta'sīlh huan lakatzī'nī'n lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahuani'yāni'?
33 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', iclacahuāna'ncu'tanāuj.
34 Lā' tuncan Jesús cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n. Lā' chu tuncan
lacapalh huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

21

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén
Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19
1 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhamā'natza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā ixuanican Betfagé. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús
cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. A'ntza' nalaktzī'nā'tit
lakatin burro xatzī't a'ntū chī'yāhuacanī't lā' nā yā ixcaman. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj.

3 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit?", nahuaniyā'tit: "Huan
Māpa'ksīni' cāmaclacasqui'n". Lā' chuntza' nacāmakxtekāni'.
4 Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū ixtachihuīn huan profeta a'nlhān tzo'kcanī't
chuntza':
5 Cacāhua'ni' xalanī'n huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Sión: "Calaktzī'ntit. Mimā'
miReyca'n. Xla' tū' ka'tla'jca'tzī. Kēhuī' huan burro mimā'. Kēhuī' ixcaman huan
animal a'ntū mācu'quī'can".
6 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh a'ntū Jesús cālīmāpa'ksīlh.
7 Talīmini'lh huan xatzī't burro lā' ixcaman lā' talīkētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' Jesús kētahuī'lh.
8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. Lā' xlaca'n taxta'nka'lh ixtakēnu'ca'n nac tej. Lā'
makapitzīn tacā'lh xalacti'na'j ixpeken qui'hui' lā' taquilhmāpī'lh nac tej. 9 Lā' a'ntī
ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixkalhīmā'nauj! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī
mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'! ¡Camācā'tanīca Dios!
10 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac Jerusalén, ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna'ncha' tata-
makchuyīkō'lh lā' takalhasqui'nīni'lh:
—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?
11 Lā' tachi'xcuhuī't cākalhtīlh:
—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús a'ntī xala' nac Nazaret nac estado de Galilea.

Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān
Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

12 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tanūlh lā' cātlakaxtukō'lh
ixlīhuākca'n a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni'
lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' nā cāmakpūspi'tni'lh ixpūtahuī'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālumax.
13 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quinchic namāpācuhuī'can: Chic a'nlhā Tlahuacan
Oración". Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n
ka'lhāna'nī'n.
14 Lā' a'ntza' huan nac lītokpān talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn lakatzī'nī'n
lā' lū'ntū'lanī'n. Lā' xla' cāmātzeyīlh. 15 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū Jesús cātlahualh,
xlaca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh ixpālacata a'nchī huan camana' na ixchakān lītokpān
tata'salh lā' tahualh: "¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixka'lhīmā'nauj"! 16 Lā'
xlaca'n tahuanilh Jesús:
—¿A'chī' tū' cālacaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn
tahuanimā'ni'?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios
ixpālacata huā'mā'? Chuntza' tatzo'kni':
Hui'x cāmāsu'ni'nī'ta' huan lakska'tā'n lā' huan a'ntīn tatzi'quī'cus a'nchī lej xa'nca
natamāca'tanīni'n.
17 Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'līlh lā' taxtulh de huan xcānsipej lā' a'lh nac Betania a'nlhā
tachokolh huanmā' tzī'sa.

Jesús mātīhuīlh huan xaqui'hui' higo
Mr. 11.12-14, 20-26

18 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixminchokopā nac Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa. 19 Lā' laktzī'lh
a'katin xaqui'hui' higo na ixquilhtūn tej lā' tapajtzūlh huan nac qui'hui'. Lā' huan qui'hui'
tū' ixka'lhī ixtō'ca't; xmān ixka'lhī xachi'tin. Lā' tuncan Jesús huanilh huan xaqui'hui' higo:
—¡Tū'tza' ā'maktin catitō'ca'!
Lā' chu līmaktin tīlh huan xaqui'hui' higo. 20 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh
huā'mā', lej talē'cnīlh lā' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿A'chī' lej palaj tīlh huan qui'hui'?
21 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā' palh tū' napuhua'nā'tit
que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit chu a'cxtim hua'chi quit ictlahuani'lh huan
qui'hui'. Lā' nā tzē nahuaniyā'tit huā'huī' kēstīn: "Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān";
lā' nā chuntza' napātle'ke. 22 Lā' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit
Dios, ixlīhuāk namaklhtīni'nā'tit, xmān calīpāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8
23 Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān. Lā' līhuan ixmāsu'yumā', talak-
tapajtzūlh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' xlaca'n
takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā'
līmāpa'ksīn?
24 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj, nā quit
na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā' tamā'na catūhuā. 25 ¿Tichū ixquil-
htampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xcuhuī't?
Caquilākalhtīuj.
Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n xmān ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?" 26 Lā' tūla nahuaniyāuj que
chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n takalhlaka'ī'
palh Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
27 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:
—Tū' icca'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.
Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā' catūhuā.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n
28 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. Lā' huanilh
huan xapuxcu': "Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva chuhua'j". 29 Lā' huan ixo'kxa' kalhtīlh:
"Tū' ica'ncu'tun". Lā' ā'calīstān līlakaputzalh ixpālacata a'nchī ixkalhtīnī't ixtāta' lā' a'lh scuja.
30 Lā' ā'calīstān huan xatāta' laka'lh xastancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim huanilh. Lā' huā'mā'
kalhtīlh: "Tzey, tāta', na'ica'n". Pero tū' a'lh. 31 Lā' ¿chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā
o'kxa' tlahualh ixtapuhuān ixtāta'?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Huan a'ntī pū'la chihuīna'lh.
Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'. Huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan puscan xalanī'n
nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n tūlalh cati-
tanū'tit. 32 Chuntza' iccāhuaniyāni' como Juan huan Mā'kpaxīni' milh lā' cāmāsu'ni'ni'
a'nchī maclacasqui'n nalatā'kchokoyā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' huan mātā'jīni'nī'n
impuestos lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen takalhlaka'ī'nī't. Lā' a'yuj laktzī'nī'ta'ntit
a'nchīn takalhlaka'ī'lh xlaca'n, pero hui'xina'n tū' xtāpalīnī'ta'ntit mintapāstacna'ca'n lā' tū'
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tū' tzey tasācua'nī'n
Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19
33 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixuī' kalhatin ixtēcu' huan ka'tla' ti'ya't
lā' cācha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas na ixti'ya't. Lā' līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't lā'
cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.
'Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh huan ti'ya't huan tasācua'nī'n para natascuja i'tātna'. Lā'
xla' a'lh tachoko makat. 34 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, cāmacā'lh ā'makapitzīn
tasācua'nī'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni' huan tasācua'nī'n cacāmaxquī'ca uvas a'ntū ixla'
ixtēcu' huan ti'ya't. 35 Lā' huan tasācua'nī'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntīn ixta'a'nī't
lā' lej tatucsli kalhatin lā' tamaknīlh ā'kalhatin lā' talīta'lalh chihuix ā'kalhatin. 36 Lā' huan
ixtēcu' ti'ya't cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' más lhūhua' cāmacā'lh que pū'la. Lā'
chu a'cxtim cātlahuani'ca.
37 'Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'. Lā' puhualh: "Ka'lhī que na'a'cnīni'ni'can qui'o'kxa'".
38 Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh ixa'cstuca'n:
"U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quilaca'n
nala huan pū'uva". 39 Lā' chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan pū'uva lā' tamaknīlh.
40 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan tamā'na a'ntīn
tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?
41 Lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' nacāmaknī. Lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n. Lā' xlaca'n a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamacamaxquī' a'ntū ixla' nala huan ixtēcu'.
42 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'nī.
Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclīlē'cnīyāuj.
43 Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū mila' ixuanī't a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, nacātamaklhtīyāni' lā' nacāmaxquī'can ā'makapitzīn a'ntī natatlahua ixtapuhuān Dios. 44 Lā' a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā' chuntza' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh —hualh Jesús.
45 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'ntū tā'mālacastucli Jesús, tamāchekxīlh que Jesús ixcālīchihuīna'mā' māni' xlaca'n. 46 Lā' chuntza' titachi'pacu'tulh Jesús pero tajicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como tachi'xcuhuī't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

22

A'ntū lītalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan
1 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū tā'mālacastuccan lā' cāhuanilh:
2 —A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin rey tlahualh huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahualh ixo'kxa'. 3 Cāmacā'lh ixtasācua'nī'n lā' ta'a'lh cāmāta'sī huan a'ntī ixcākantāyanī't, pero xlaca'n tū' ixta'a'ncu'tun. 4 Lā' cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' cāhuanilh: "Cacāhua'ni'tit huan a'ntī iccākantāyanī't palh cāxni'jtza' huī' huan tahua'. Iccāmaknīlhtza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin xaska'ta' huācax lā' iccāxtlahualīkō'lhtza' para natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos". 5 Lā' huan a'ntī ixcākantāyanī't tū' cuenta tatlahualh. Kalhatin a'lh na ixā'tacuxtu lā' ā'kalhatin a'lh stā'nan. 6 Lā' ā'makapitzīn cāchi'palh ixtasācua'nī'n huan rey. Tatu'csli lā' tamaknīlh. 7 Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan rey lā' cāmacā'lh huan tropa para nacāmaknī huan maknīni'nī'n lā' mālhcuyunīni'lh ixā'lacchicni'ca'n. 8 Lā' tuncan cāhuanilh ixtasācua'nī'n: "Ixlīhuāk cāxni'jtza' huī' para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que xlaca'n a'ntī iccākantāyanī't tū' lacuan a'nchī maclacasqui'n para natamin. 9 Capintit chuhua'j nac cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlīhuākca'n a'ntī nacāpāxtokā'tit. Catamilh como natapūchahua qui'o'kxa'". 10 Huan tasācua'nī'n tataxtulh lā' ta'a'lh nac cā'tejen. Lā' ixlīhuakca'n a'ntīn tapāxtokli tatakēstokli lā' huan a'ntī xatzey lā' a'ntīn tū' xatzey. Lā' chuntza' lītatzumaca huan chic.
11 'Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzī'lh huan a'ntīn tamilh. Lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixlhakā'na'nī't hua'chi minī'ni' a'nlhā tapūchahuamā'ca. 12 Lā' huanilh: "Qui'amigo, ¿a'chī' tanū'nī'ta' huā'tzā' lā' tū' lhakā'nī'ta' huan lu'xu' a'ntū minī'ni?" Lā' xla' tuntū' huanilh; xmān ca'cs tāyalh. 13 Lā' tuncan huan rey cāhuanilh huan a'ntī ixtamaktāyamā'na: "Camacachī'tit lā' catantūchī'tit lā' camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan".
14 Lā' Jesús huampā:
—Līlhūhua' a'ntī cāmāta'sīca lā' tū' lhūhua' a'ntī cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jīni'ncan
Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26
15 Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā' talacchihuīna'lh a'nchīn tzē ixtalē'ksa'nīni'lh Jesús ixpālacata a'ntū hualh. 16 Chuntza' cāmacā'lh makapitzīn ixchi'xcuhuī'n lā' tatā'a'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'ntī rey ixuanī't. Talaka'lh Jesús lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj palh hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua' lā' nā xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 17 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
18 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n. Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj?
19 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan a'ntū māta'jīni'ncan.
Lā' līmini'ca lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n. 20 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan tumīn, cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
21 Lā' takalhtīlh:
—Ixla' huan emperador.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū ixla'.
22 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnīlh. Lā' tamakxtekli lā' ta'a'lh.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

23 Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzīn saduceosnu' talakmilh Jesús. Lā' huan sa-
duceosnu' ixtahuan que tū' catilakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh chuntza':
24 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn
tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que ī'stancu natā'tapūchahua huan
lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī
nīnī'ttza'. 25 Ixa'nan na quilaclhpu'nanca'n kalhatojon lītā'timīn. Lā' huan xapuxcu'
tapūchahualh lā' ā'calīstān nīlh. Lā' como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt
huan ī'stancu. 26 Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin
xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman.
27 Lā' a'xni'ca' ixtanīkō'nī'ttza' huan lītā'timīn, ā'xmān nīlh huan puscāt. 28 Lā' a'xni'ca'
nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huan puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lanī't.
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tā'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksīn. 30 Lā' a'xni'ca' huan nīnī'n
natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para
natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn. 31 ¿Chā tū'
lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan a'ntī natalakahuanchoko?
Chuntza' hualh: 32 "Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob", hualh. U'tza' huanicu'tun
que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū'
huan xanīnī'n.
33 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n talē'cnīlh
ixpālacata ixlīmāsca'tīn Jesús.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī
Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

34 Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimīlh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī Jesús cāmāca'cslīlh huan
saduceosnu'. 35 Lā' kalhatin de xlaca'n xamākalhtō'kē'ni' huan ley ixuanī't. Lā' xla'
ixca'tzīcu'tun palh Jesús ixca'tzī huan ixley Moisés lā' kalhasqui'nīlh:
36 —Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī de a'ntū māsu'yulh Moisés?
37 Lā' Jesús huanilh:
—"Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk
mintapāstacna'". 38 U'tza' huā'mā' huan līmāpa'ksīn a'ntū līhua'ca' xaka'tla' lā' a'ntū más
tasqui'nī. 39 Lā' ā'lakatin casi chu a'cxtim a'nchī lej tasqui'nī lā' huan: "Capāxqui' ā'kalhatin
chu a'cxtim mē'cstu pāxquī'ca'na'". 40 Ixtuca'n līmāpa'ksīn hua'chi ixlītzucuni' huan ixley
Moisés lā' ixlīmāsca'tīnca'n huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'.

Kalhasqui'nīni'nca ixpālacata ī'xū'yāpapna' huan Cristo
Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

41 Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n. 42 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līpāstacā'tit Cristo a'ntī ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?
Lā' tahuanilh:
—Xla' ī'xū'yātā'nat David.
43 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' David māpācuhuīlh Māpa'ksīni' chu a'nchī māsu'ni'lh huan Espíritu Santo?
David hualh:
44 Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca'
na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza".
45 Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat David ixuanī't, tū' ixmāpācuhuīlh Māpa'ksīni'. Chuntza'
līca'tzīyāuj que Cristo nā ixMāpa'ksīni' ixuanī't —Jesús cāhuanilh.
46 Lā' nīn tintī' tzē ixkalhtī lā' nīn lakatin tachihuīn. Lā' desde huā'mā' chi'chini' nīn tintī'
tzē ixlīhui'lī kalhasqui'nīpala nīn tuntū'.

23

A'nchī ixtahuanī't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

1 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' huan tachi'xcuhuī't:

2 —Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu' taka'lhī talacasqui' para
natahuan a'ntū huanicu'tun ixley Moisés. 3 Lā' chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntūn
tahuan lā' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tatlahua
como tahuan catūhuā lā' xtunc tatlahua. 4 Xlaca'n hua'chi a'ntīn tacāxtlahualh huan tacu'ca'.
Lej tzinca huan tacu'ca' lā' tintī' tzē natāyani'. Lā' xlaca'n nīn tū' tacāxtlahuacu'tun para
que tzē nacu'ca'can. 5 Talacasqui'n que tachi'xcuhuī't natalaktzī'n ixlīhuāk a'ntūn tatlahua.
Cātankāmā'ca'canī't lā' cāpekxtūmāca'canī't lakpēka'tla'n cintaj a'nlhā tatzo'knī't macsti'na'j
ixtachihuīn Dios. Lā' nā līhua'ca' lhmā'n taka'lhī ixquini' na ixtampān ixlu'xu'ca'n que
ā'makapitzīn. 6 Talacasqui'n cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'nlhā tlahuamā'ca cā'tani'. Lā' na
ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n taputza pūtahuī'lhni' a'ntū quilhpū'layāna'n. 7 Lā' tala-
casqui'n que nacātā'chihuīna'ncan lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac cā'tejen lā' nacāmāpācuhuīcan
mākalhtō'kē'ni'nī'n.
8 'Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit que nacātamāpācuhuīyāni' mākalhtō'kē'ni'nī'n como
chu a'cxtim milīhuākca'n lā' lītā'timīn lanī'ta'ntit lā' xmān kalhatin miMākalhtō'kē'ni'ca'n
lā' ū'tza' māni' Cristo. 9 Lā' huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna', tū' catihua'ni'tit mintā'chi'xcu':
"Quintāta'", como xmān kalhatin minTāta'ca'n lā' ū'tza' māni' a'ntī hui'lacha' nac
a'kapūn. 10 Lā' tū' catimakxtektit nacātamāpācuhuīyāni' māpa'ksīni'nī'n, como xmān
Cristo ixlī'a'cstu miMāpa'ksīni'ca'n. 11 Lā' huan a'ntī na'a'kapalhkā a'nchī xla' tasqui'nī
na milaclhpu'na'nca'n, maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'. 12 Chuxatī a'ntī ixa'cstu
putza a'nchī lej tasqui'nī, xla' namāmāxanī'can. Lā' huan a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī', ū'tza'
na'a'cnīni'ni'can.
13 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.
¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hua'chilh mālacchōnī'ta'ntit huan mākalhcha
a'nlhā lactanūcan a'nlhā Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n tū' tanū'yā'tit nīn
tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
14 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.
¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n a'kxokomaklhtīyā'tit ixchicca'n
huan lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā tzē cātalaktzī'nāni' lā' chuntza'
lī'a'kxokonu'nā'tit. U'tza' nacātalīcastigarlīyāni' lej palha'.
15 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuxatū para
namākalhlaka'ī'nī'yā'tit ā'kalhatin milīmāsca'tīnca'n. Lā' nā pinā'tit tintacut mar lā' nac xtunc
ti'ya't. Lā' a'xni'ca' nakalhlaka'ī', hui'xina'n namātlahuī'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū' tzey que
hui'xina'n.
16 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī hua'chi lakatzī'nī'n lā' cāhuanilīpincu'tunā'tit
ā'makapitzīn. Hua'nā'tit: "Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan xaka'tla'
lītokpān, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata
huan ixoro huan lītokpān, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū". 17 Lej lacxumpi hui'xina'n lā'
tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī huan lītokpān. U'tza' ixpālacata līsicua'lanālanī't huan
oro. Chuntza' maclacasqui'n que nasātlōkentaxtū huan promesa a'ntūn tlahualh ixpālacata
huan xaka'tla' lītokpān. 18 Lā' nā hua'nā'tit: "Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata
huan pūmacamāstā'n, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua
ixpromesa ixpālacata huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua para
natlōkentaxtū". 19 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī huan pūmacamāstā'n.
U'tza' ixpālacata līsicua'lanālanī't huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' a'ntza'. 20 Chuntza' huan a'ntī
natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n nā natlahua ixpālacata ixlīhuāk huan
lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n lā' tasqui'nī que nasātlōkentaxtū. 21 Kalhatin a'ntī
nahuan que stu'ncua' ixpromesa como hualh ixpālacata huan lītokpān, xla' tū' xmān
līchihuīna'n huan lītokpān. Nā līchihuīna'n Dios a'ntī huī' nac huan lītokpān. 22 Lā' nā
kalhatin a'ntī nahuan huan ixpromesa ixpālacata huan a'kapūn, xla' tū' xmān līchihuīna'n
huan a'kapūn. Nā līchihuīna'n ixpūtahuī'lh Dios a'nlhā māpa'ksīni'n lā' nā ixpālacata Dios
a'ntīn tahui'la huan nac pūtahuī'lhni'.
23 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'ke'ni'nī'n huan ley.
¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cuenta tlahua'yā'tit lā' maca-
maxquī'yā'tit Dios macsti'na'j milīhua'tca'n hua'chi ā'lhmūhuēn lā' anís lā' cominos. Lā'
chuntza' tasqui'nī. Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ixlīmāsca'tīn huan ley lā' ū'tza' līhua'ca'
tasqui'nī. Lā' huan ley māsu'yu que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit, lā' tū' na'a'kxokonu'nā'tit.
Nā huan ley māsu'yu que nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't
tzē natakalhlaka'ī' a'ntū hua'nā'tit hui'xina'n. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan macsti'na'j
līhua't lā' nā maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit huan līmāsca'tīn a'ntū tasqui'nī. 24 Hui'xina'n
hua'chi lakatzī'nī'n a'ntī cālē'ncu'tun ā'makapitzīn. Hua'chilh mācutuyā'tit de na milīhua'tca'n
huan ti'na'j kosnu' lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ka'tla' xumpepe.

25 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n
tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi a'ntī xmān makche'kē' huan vaso
lā' pulātu. Tasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n pero ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
Hui'xina'n tampi'lhlīni'nā'tit lā' ka'lhāna'nā'tit. 26 Hui'xina'n fariseosnu' lakatzī'nī'n, pū'la
napūche'kē'yā'tit huan pulātu lā' chuntza' nā namakche'kē'yā'tit ixmacni'. Lā' palh tzey
mintapāstacna'ca'n, natasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n.
27 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' nā hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntū
cālīmanīcanī't kaxtaj. Lej smu'yonko' lā' tzēhuanī't tatasu'yu lā' na ixchakānca'n huāk
ixlucutca'n nīnī'n lā' a'ntū ko'hua'jua'. 28 Nā hui'xina'n chu a'cxtim. Na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't tasu'yu'yā'tit palh tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Lā'
chuntza' hui'xina'n pō'ktu a'kxokonu'nā'tit.
29 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n
tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cācāxtlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan
a'cta'sana'nī'n lā' cācāxtlahualī'yā'tit ixtaponkni'ca'n huan nīnī'n a'ntīn tzeyā chi'xcuhuī'n
ixtahuanī't. 30 Lā' hua'nā'tit: "Palh quina'n xa'ictahui'lauj cahuā a'xni'ca' ixtahui'lāna'
quixū'yāpapna'ca'n, quina'n tū' xa'iccāmaktāyauj a'xni'ca' tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n".
31 Lā' chuntza' māni' hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n ixtā'natna'ca'n huan a'ntīn
tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 32 Catlahua'tit huā'mā' a'ntū xlaca'n talītzuculh lā' tūlalh
tatlahuakō'lh, como tasu'yu que ū'tza' a'ntū hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit.
33 'Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū lej tzēhuanī't tasu'yu lā' ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū
nalīpūtaxtuyā'tit de huan pūpātīn? 34 Chuntza' iccāmacamini'yāni' huan a'cta'sana'nī'n
lā' chi'xcuhuī'n a'ntī lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn nacāmaknī'yā'tit
lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā' ā'makapitzīn nacākēsnokā'tit na milītokpānca'n lā'
nacāmacaputzayā'tit pūtunu' cā'lacchicni'. 35 Lā' nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata xlaca'n.
Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Abel tū' tlahualh talaclē'i' lā' xla' maknīcanī't. Lā' ca'tzīyā'tit
a'nchī maknīcanī't huan Zacarías a'ntī ixo'kxa' huan Berequías ixuanī't. Maknīcanī't
ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. Lā' hui'xina'n nalī'pinā'tit
cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n xatzey chi'xcuhuī'n a'ntī cāmaknīca desde a'xni'ca' maknīcanī't
huan Abel hasta a'xni'ca' maknīcanī't huan Zacarías. Nalī'pinā'tit cuenta como hui'xina'n
tlahua'yā'tit hua'chi tatlahualh xlaca'n a'ntīn tamaknīlh. 36 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit chuhua'j nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n xlaca'n
a'ntī cāmaknīcanī't —hualh Jesús.

Jesús calhualh ixpālacata xalanī'n nac Jerusalén
Lc. 13.34-35

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknī'yā'tit huan
a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit huan ixlacscujni'nī'n Dios a'ntī cāmacamini'yāni'.
Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' para na'iccāmaktaka'lhāni' hua'chi lakatin caxli
cā'a'ktlapa con ixpeken ī'scamanīn. Lā' hui'xina'n tū' lacasqui'ntit. 38 Stu'ncua'
nacā'a'kxtekyāhuacan minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n. 39 Lā' nā iccāhuaniyāni' que tū'
naquilālaktzī'mpalayāuj hasta a'xni'ca' tū' namin huan chi'chini' a'xni'ca' nahua'nā'tit:
"Sicua'lanālanī't huan a'ntī min por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Dios" —hualh Jesús.

24

Jesús hualh que namālakuanīcan huan xaka'tla' lītokpān
Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' Jesús taxtulh de nac huan lītokpān. Lā' ixa'mā' ā'lacatin a'xni'ca' talaktapajtzūlh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tatzuculh tahuani que cuenta ixtlahualh a'nchī ixyāhuacanī't
huan lītokpān. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapa'nckō' lā' huan taxaka
nalacla.

A'nchī nalīca'tzīcan palh palaj nasputa huan quilhtamacuj
Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' a'xni'ca' Jesús
ixui'lacha', talaka'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzē'k tahuanilh:
—Quina'n iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh hui'x palaj nata'mpala'ya' lā' nasputa huan quilhtamacuj?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Catamaktaka'lhtit para que tintī' nacā'a'kxokoyāni'. 5 Lhūhua' chi'xcuhuī'n natahuan
palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: “Quit huan Cristo a'ntī Dios lac-
sacui'līlh”, lā' chuntza' līlhūhua' nacā'a'kxokocan. 6 Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu
a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tlahuamā'ca guerra makat. Tū'
catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī napātle'ke. Lā' tuna'j cati'a'ksputli. 7 Lā' kalhatin gobierno
natā'kaquī' contra ā'lakatin lā' lakatin país natlahua guerra contra ā'lakatin. Na'a'nan
tatzi'ncsta lā' ta'jatat lā' natachiqui ti'ya't. Lā' nā lakachu nala nac cā'quilhtamacuj. 8 Lā'
ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.

9 ’Lā' nacātamacamaxquī'yāni' para nacātamāpātīnīyāni'. Lā' nacātamaknīyāni' lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān
por quimpālacata. 10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' quilhtamacuj, lhūhua' natataxtutāya na
ixtej Dios lā' natalāca'tzalaktzī'n lā' natalāmacamāstā'. 11 Lā' natala lhūhua' a'cta'sana'nī'n
a'ntī nata'a'kxokonu'n. Natahuan palh tachihuīna'n ixpālacata Dios lā' nata'a'kxoko
lhūhua' tachi'xcuhuī't. 12 Lā' huan tūn tū' tzey na'a'kahuan chuxalhā lā' ū'tza' tū'tza'
natalālīpāxquī' lhūhua' tachi'xcuhuī't. 13 Lā' huan a'ntīn tū' catitataxtutāyalh na ixtej
Dios lā' chuntza' natatachoko hasta a'xni'ca' na'a'ksputa, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.
14 Lā' huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n, ū'tza'
huā'mā' nalī'a'cta'sana'ncan chuxalhā nac cā'quilhtamacuj para que ixlīhuākca'n xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj natamāchekxī. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' na'a'ksputa.

15 ’Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi jalhmanīni'n lā'
tū' tzey līlacan. Lā' nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālīcanī't, a'ntza' nalaktzī'nātit huanmā'
catūhuā a'nchī tayāna'. Quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā', quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī
lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit. 16 A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit huanmā', a'xni'ca'
maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspūn xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de
Judea. 17 Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja a'ntīn tahui'lāna' na ixa'kstīn ixchicca'n,
tū' catatanūlh huan nac chic para natamaxtu ixmaclacasqui'ca'n. 18 Lā' huan a'ntīn
tascujmā'na nac cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n.
19 Xānti tala huan puscan huanmā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh tamātzi'quī'nincus.
20 Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n lā' nīn huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. 21 Lā' lej napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū'
maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān. 22 Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jīlh huanmā' tiempo,
tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios namāti'na'jī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

23 ’Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini': “Chā cala'ktzī'ntit. A'
huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh”, tū' cakalhlaka'ī'tit. Lā' palh catīhuā ixcāhuanini':
“Chā cala'ktzī'ntit. A'j huī' xla'”, tū' cakalhlaka'ī'tit. 24 Natamin lhūhua' a'kxokonu'nī'n
lā' makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n Cristo. Lā' ā'makapitzīn natahuan que māni'
xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' xlaca'n nā natatlahua lē'cnīn como nata'a'kxokocu'tun
māni' huan xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh catita'a'kxokolh a'ntīn Dios cālacsacli, pero
nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn. 25 Iccāhuanini'tza' huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.
26 Chuntza' palh nacātahuaniyāni': “Cala'ktzī'ntit. A'ntza' huī' Cristo nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't”, tū' capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': “Cala'ktzī'ntit. A'tzā' huī' nac huan cuarto”,
tū' cakalhlaka'ī'tit. 27 A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala hua'chi huan makli'pni' a'ntū
māxkakēkō' huan nac a'kapūn desde a'nlhā tā'cxtu hasta a'nlhān tā'cnū huan chi'chini'. Lā'
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 28 Chuxalhā naca'tzīcan a'xni'ca' na'icmin hua'chi huan
chū'ni' taca'tzī a'nlhā mā' catūhuā a'ntū nīnī't —hualh Jesús.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36

29 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' xmān capātle'kekō'lh huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' cati-
tamāxkakēni'lh. Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn
natachiqui. 30 Lā' nalaktzī'ncan nac a'kapūn lakatin señal a'ntū quila' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Lā' xalanī'n ixlīhuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n
natacalhuan. Lā' naquintalaktzī'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī na'ictaxtu
de nac a'kapūn lā' na'icpūmin huan poklhnu'. Lej na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā' lej tzēhuanī't
na'icxkaka. 31 Lā' a'xni'ca' lej namacasā'nan huan līskoli', na'iccāmacamin qui'ángeles lā'
natamākēstoka huan a'ntīn cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't xalanī'n chuxalhā nac
cā'quilhtamacuj.

32 ’Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo: A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā' tzu-
cumā'na tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapajtzumā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu.
33 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit palh

tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi a'xni'ca'
kalhatin a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn mākalhcha. 34 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā'
a'ntū iccāhuanini'. 35 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin
catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
36 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora; nīn huan ángeles
xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nā ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī
lhānīn mero napātle'ke.
37 'Lā' chu a'nchī pātle'kelh a'xni'ca' ixui' Noé, nā chuntza' napātle'ke a'xni'ca' namin huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 A'xni'ca' tūna'j ixmin huan lakuat de xcān, huan tachi'xcuhuī't
ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnūmā'na. Lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā' ixtzu'ma'janca'n para
natatapūchahua hasta a'xni'ca' Noé tanūlh huan nac barco. Tū' ixtapuhuan palh namin
lakuat, 39 lā' tū' cuenta tatlahualh hasta a'xni'ca' milh huan xcān lā' cālē'nkō'lh. Chuntza'
nala a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 40 A'xni'ca' namin huanmā' chi'chini',
palh talamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n nac cā'tacuxtu, nalē'ncan kalhatin lā' namāchokocan
kalhatin. 41 Lā' palh tatanūma' kalhatu' puscan a'ntīn tasquitimā'na, nalē'ncan kalhatin lā'
namāchokocan ā'kalhatin.
42 'Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin miMāpa'ksīni'ca'n. 43 Lā' caca'tzītit
huā'mā': Palh ixtēcu' huan chic ixca'tzīlh cahuā tuyā hora cā'tzī'sa nachā'n huan ka'lhāna',
ixka'lhīlh lā' tū' ī'lhtatalh lā' tū' ixmakxtekli natanū naka'lhāna'n na ixchic. 44 Nā chuntza'
hui'xina'n cāxni'j catahui'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū'
puhua'nā'tit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī huanī't huan xatzey tasācua'
Lc. 12.41-48

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza' a'ntī huan
patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n.
46 Nalīpāxuhua huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón.
47 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū
ka'lhī. 48 Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón. 49 Lā'
chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' natā'huā'yan lā' nacātā'ko'ta huan
ka'chīnī'n. 50 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan
tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. 51 Lā' huan patrón lej palha' nacastigarlī huan
tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'. Lā'
xla' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan —hualh Jesús.

25

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhacāuj tzu'ma'jan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala a'xni'ca' Dios natzucu namāpa'ksīkō' ixlīhuāk nac huā'mā'
cā'ti'ya'tna'. Lā' nala hua'chi a'xni'ca' kalhacāuj tzu'ma'jan ixta'a'mā'na a'nlhā nat-
apūchahuacan. Ixtalē'mā'na ixpūmakskoca'n lā' ta'a'lh taka'lhī huan squi'nīni'. 2 Lā'
kalhaquitzis lakskalalh ixtahuanī't lā' ā'kalhaquitzis tū'. 3 Huan a'ntīn tū' lakskalalh
xmān talē'lh ixpūmakskoca'n lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j gas para natamojō na
ixpūmakskoca'n. 4 Lā' huan a'ntī lakskalalh, xlaca'n talē'lh ixpūmakskoca'n lā' nā talē'lh
ā'macsti'na'j gas. 5 Lā' como takoxīlh huan squi'nīni', ixlīhuākca'n ixtalakalhtatahui'lāna' lā'
ā'calīstān talhtatalh. 6 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa takaxmatli a'nchī kalhatin ta'salh lā' hualh:
"¡Mimā' huan squi'nīni'; capintit pāxtokā'tit!" 7 Lā' ixlīhuākca'n huan tzu'ma'jan talakahualh.
Tatā'kaquī'lh lā' tacāxtlahualh ixpūmakskoca'n. 8 Lā' tuncan huan kalhaquitzis a'ntīn tū'
talīmilh gas tahuanilh huan ā'kalhaquitzis: "Caquilāmaxquī'uj macsti'na'j mingasca'n como
tamixmā'na huā' quimpūmakskoca'n". 9 Lā' huan a'ntī lakskalalh takalhtīlh: "O tū', como
chuntza' tū' cati'a'cchā'lh para quina'n nīn para hui'xina'n. Mejor capintit tamāhua'yā'tit
a'nlhā stā'can". 10 Lā' līhuan huan kalhaquitzis ixta'a'mā'na tatamāhua huan gas, chilh huan
squi'nīni'. Lā' huan tzu'ma'jan a'ntī cāxni'j ixtahui'lāna' tatā'tanūlh huan squi'nīni' nac chic
lā' mālacchahuaca huan mākalhcha. 11 Lā' ā'calīstān tachā'lh huan ā'kalhaquitzis tzu'ma'jan lā'
tahualh: "Māpa'ksīni', caquilāmālaquī'ni'uj". 12 Lā' xla' cākalhtīlh: "Quit tū' iccālakapasāni'".
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Skalalh catahui'la'tit como tū' ca'tzīyā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini' na'icmimpala
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn

14 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'nchī huanī't a'nlhā Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'sīlh ixtasācua'nī'n lā' cāmacamaxquī'lh
ixtumīnca'n.
15 ’Chu a'nchī ixlīskalalhca'n chā'tunu', chuntza' maxquī'ca. Lakaquitzis mil maxquī'ca
kalhatin lā' lakatu' mil maxquī'ca ā'kalhatin lā' lakatin mil huan ā'kalhatin. Lā' tuncan a'lh
makat. 16 Huan tasācua' a'ntī ixmaxquī'canī't huan lakaquitzis mil, xla' ixtamāhuana'mā'
lā' ī'stā'namā' lā' chuntza' tlajalh ā'lakaquitzis mil huampala. 17 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh
lakatu' mil, nā chu a'cxtim tlajalh ā'lakatu' mil. 18 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh lakatin mil,
xla' a'lh lā' ponknu'lh lā' mātzē'kli ixtumīn huan ixpatrón.
19 ’Lā' makān takoxīlh huan patrón. Lā' a'xni'ca' taspi'tli, ixtlahuacu'tun ixcuenta. 20 Pū'la
lakmilh huan a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakaquitzis mil lā' nā macamaxquī'lh ixpatrón huan
ā'lakaquitzis mil a'ntū ixtlajanī't. Lā' huanilh: “Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakaquitzis
mil lā' ā' iclīmimpala ā'lakaquitzis mil a'ntū ictlajanī't”. 21 Lā' huan patrón huanilh: “Tzey.
Lej tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca scujti con huā'mā' tumīn,
chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā' naquintā'pāxuhua'ya'”.
22 ’Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatu' mil lā' huanilh:
“Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakatu' mil lā' ā' iclīmimpala ā'lakatu' mil a'ntū ictlajanī't”.
23 Lā' huan patrón huanilh: “Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como
xa'nca scujti con huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'. Cata't
lā' naquintā'pāxuhua'ya'”.
24 ’Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatin mil. Lā' xla' huanilh
ixpatrón: “Quimpatrón, xa'icca'tzī palh hui'x ca'tzanca'tzīn. Hui'x ī'ya' a'nlhā tū' cha'nti
lā' nacā'ya a'nlhā tū' xua'ya'ma'ka'. 25 U'tza' iclījicua'ni'ni' lā' quit icponknu'lh nac ti'ya't lā'
icmā'cnūlh mintumīn. Lā' ā' iclīmin a'ntū mila' ixuanī't”. 26 Lā' huan patrón kalhtīlh: “Tū'
tzey hui'x. Lej lhquitit tasācua' hui'x. Hui'x puhua'na' palh quit ic'ī' a'nlhā tū' iccha'nli lā'
iccā' a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n. 27 Como chuntza' puhua'na', ixmā'nu' quintumīn nac banco
lā' a'xni'ca' xa'ictaspi'tli xa'icmaklhtīni'lh quintumīn lā' huan xaska'ta'”. 28 Lā' cāhuanilh
huan a'ntī ixtayāna'ncha': “Camaklhtītit huan lakatin mil a'ntū ka'lhī lā' camaxquī'tit huan
a'ntī ka'lhī lakacāuj mil”.
29 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'chulā' namaxquī'can huan a'ntī ka'lhī lā' na'a'katāxtūni'. Lā' huan a'ntīn tū' ka'lhī,
namaklhtīcan huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. 30 Lā' huā'mā' tasācua' a'ntīn tū' tzey, cata-
macaxtutit a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan.

Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacālacāxtlahua ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj

31 Lā' Jesús huampā:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca' na'ictanū quilīRey, qui'ángeles
naquintalītamacxti'li'. Lā' quit na'ictahui'la na quimpūtahuī'lh a'nlhā na'iclacāxtlahua lā'
na'icmāpa'ksīni'n. 32 Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj natatakēxtimī
na quilacapūn. Lā' quit na'iccāmā'kapitzī hua'chi huan pastor cāmā'kapitzī huan borregos
lā' huan chivos. 33 Lā' na'iccāhui'lī huan borregos na quimpāxtūcāna'j lā' na'iccāhui'lī
huan chivos na quimpāxtūxuc. 34 Lā' quit huan Rey na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna'
na quimpāxtūcāna'j: “Cata'ntit hui'xina'n. QuinTāta' Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Ca-
maklhtītit huan līmāpa'ksīn a'ntū mila'ca'n nala. Cāxtlahuacanī't para hui'xina'n desde
a'xni'ca' Dios tlahualh huan quilhtamacuj. 35 Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' como hui'xina'n
quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' hui'xina'n quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca'
quit xa'ickalhpūtī. Hua'chi makatiyāti' quit lā' quilāmānūj na minchicca'n. 36 Tū'tza' tzey ix-
uanī't quilu'xu' lā' hui'xina'n quilāmaxquī'uj xasāsti'. Lā' xa'ic'ī'tza'ca'n lā' quilāmaktāyauj. Lā'
tachī'n xa'icuanī't lā' quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza' na'iccāhuani. 37 Lā' huan a'ntī xalacuan
natahuan: “Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa' lā' iccāmāhuīni'? Lā' ¿lhānīn
iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca' ixkalhpūtīya'? 38 Lā' ¿lhānīn iccāmānūni' na quinchicca'n a'xni'ca'
ixlatlā'hua'na' hua'chi makatiyāti'? Lā' ¿lhānīn iccāmaxquī'ni' milu'xu'? 39 Lā' ¿lhānīn
iccāmaktāyani' a'xni'ca' ixī'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta'?”
40 ’Lā' māni' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: “Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catūhuā
a'ntūn tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu xla', ū'tza' hua'chilh
quilātlahuani'uj quit”.
41 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na quimpāxtūxuc:
“Catapānū'tit. Hui'xina'n cātamālaclē'nīnī'ta'ni'. Capintit a'nlhā tūlalh catimixli huan
macscut. Capintit a'nlhā cāxtlahuacanī't para huan ko'ti'ti' lā' ixmaktāyana'nī'n.
42 Cātamālaclē'nīnī'ta'ni' como tū' quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' tū'
quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca' xa'ickalhpūtī. 43 Quit hua'chi makatiyāti' xa'iclatlā'huan
lā' hui'xina'n tū' quilāmānūj na minchicca'n. Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu' lā'

tū' quilāmaxquī'uj xasāsti'. Xa'ic'ī'tza'ca'n lā' tachī'n xa'icuanī't. Lā' hui'xina'n tū' quilālakpaxialhna'uj". Chuntza' na'iccāhuani. 44 Lā' xlaca'n natahuan: "Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa', o ixkalhpūtīya', o hua'chi makatiyāti' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'? Lā' ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' tū'tza' tzey ixuanī't milu'xu' o ixī'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'?"
45 'Lā' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: "Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catuhuā a'ntūn tū' tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu xla', chuntza' hua'chilh tū' quilātlahuani'uj quit".
46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan huā' tamā'na nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu. Lā' huan xalacuan nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

26

Lacchihuīna'nca para natamaknī Jesús
Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53
1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
2 —Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que sputacus lakatu' chi'chini' a'xni'ca' nala cā'tani' de pascua. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que naquimacamāstā'can para naquixtokohua'ca'can —hualh Jesús.
3 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, xlaca'n tatakēstokli na ixtanquilhni' huan ixpalacio Caifás. Xla' mero a'ntī xapuxcu' curasna' ixuanī't. 4 Lā' a'ntza' talacchihuīna'lh a'nchī tzē nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' chuntza' natamāmaknīnīni'n. 5 Lā' ixtalāhuani:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cātani', huan tachi'xcuhuī't natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8
6 Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. Lā' huā'mā' Simón ixmasni'mā' ixquinīt lā' ixtzeyanī'ttza'. 7 Lā' kalhatin puscāt laktapajtzūlh Jesús. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixtzuma de aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa. Lā' līhuan Jesús ixuā'yamā', huan puscāt mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. 8 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh a'ntū tlahualh, ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh talāhuani:
—Lā' ¿a'chī' pāxca't lanī't huā'mā' aceite? 9 Tzē ī'stā'ca como lej tapala lā' huan tumīn tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
10 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalīchihuīna'mā'na lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. 11 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 12 Lā' chu a'nchī huā'yā puscāt quimūmā'ca'lh huā'mā' aceite, ū'tza' hua'chilh ixquincāxtlahualīlh para naquimā'cnūcan. 13 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntū tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ixlīhuākca'n natapāstaca xla'.

Judas hualh palh namacamāstā' Jesús
Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6
14 Lā' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n xla' ixuanican Judas Iscariote. Xla' a'lh cātā'chihuīna'n huan xanapuxcu'nu' curasna' 15 lā' cāhuanilh:
—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj palh na'iccāmacamaxquī'yāni' Jesús?
Lā' xlaca'n tamāpalalh pu'xamacāuj tumīn de plata. 16 Lā' desde a'xni'ca', Judas putzalh a'nchīn tzē nacāmacamaxquī' Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh huan sca'txtunu'nī'n para huan pascua
Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26
17 Lā' milh huan xapū'lh chi'chini' huan cā'tani' a'ntū huanican Pascua a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' huā'mā' xapū'lh chi'chini' huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahualīyāuj para nahua'yāuj xalīhua't huan cā'tani'?
18 Lā' xla' cāhuanilh:
—Capintit huan nac xcānsipej lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin chi'xcu' lā' nahuaniyā'tit: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza' quimpūnīn lā' icua'cu'tun huan xalīhua't cā'tani' na minchic. Lā' na'iccātā'huā'yan quisca'txtunu'nī'n".
19 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh chu a'nchī Jesús cāmāpa'ksīlh lā' tacāxtlahualīlh huan xalīhua't cā'tani'.

20 Lā' a'xni'ca' ixtzī'suamā', Jesús lā' huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n ixtahuā'yahui'lāna'
nac mesa. 21 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n naquimacamāstā'.
22 Lā' xlaca'n talakaputzalh lā' tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':
—¿Chu quit, quiMāpa'ksīni'?
23 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'tza' a'ntī quintā'pūhuā'yan pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. 24 Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' ixlīhuāk chu a'nchī tzo'kcanī't quimpālacata na ixtachihuīn
Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla'
palh tū' ixlacatuncuīlh.
25 Lā' Judas, ū'tza' a'ntī namacamāstā', lā' xla' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?
Jesús kalhtīlh:
—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.
26 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
a'xni'ca' che'kelh, cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
27 Lā' tuncan tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macasti'n cāmaxquī'lh
xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit macasti'n chā'tunu' 28 como ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū
līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't.
Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lhūhua'
tachi'xcuhuī't. 29 Lā' iccāhuaniyāni' que tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca'
na'iccātā'hua'yāni' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā ixlīhuāk catūhuā xasāsti' lā' xtunc
a'nlhā namāpa'ksīni'n quinTāta' Dios.

Jesús hualh palh Pedro nakalhtatzē'ka
Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

30 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huā'mā' tzī'sa milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni'
como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan
borregos", tatzo'kni'. 32 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, pū'la na'ica'n que hui'xina'n
nac estado de Galilea.
33 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' maktin ictimakx-
tekni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni': Huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
35 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' chu a'cxtim tahualh ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n.

Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā huanican Getsemaní
Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

36 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní. Lā'
xla' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ica'n na'ictā'chihuīna'n Dios a'jnanu'.
37 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' kalhatu' ixo'kxa'n Zebedeo lā' tzuculh lej lakaputza lā'
lej ixpāta'lamā'. 38 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā'
naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.
39 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' lej squi'ni'lh Dios lā' huanilh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātīni'n, camakxtekti chuntza' nala.
Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.
40 Lā' tuncan taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't huan sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh xlaca'n
ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin hora? 41 Lakahuan
catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' cātalīlaktzī'nāni'.
Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān
—cāhuanilh.
42 Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā' squi'ni'lh Dios chuntza':

—QuinTāta', palh tasqui'nī na'icpātīni'n para na'ictlōkentaxtū mintapuhuān, chuntza' calalh.
43 Lā' tuncan taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtalhtatamā'nampā como tanto ixtalhtatacu'tun que ixtalakalhtatahui'lāna'. 44 Lā' cāmāchokopā lā' ixlīmaktu'tun a'lh lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim huanilh hua'chi ixuanī't xapū'la. 45 Lā' taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. 46 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chī'ca
Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

47 Lā' ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n machīta lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. 48 Lā' Judas ū'tza' huan a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuaninī't:
—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.
49 Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Tzī'sua, Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Amigo, lā' ¿a'chī' ta'na'?
Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para natalē'n.
51 Lā' chu tuncan kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús, māxtulh ixmachīta lā' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh. 52 Lā' Jesús huanilh:
—Camāqui' mimachīta. A'ntī nalīlāsta'la ixmachīta, chuntza' namaknīcan xla'. 53 ¿Chā tū' ca'tzīya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta' Dios caquimaktāyalh lā' xla' chu līmaktin naquimacamini' lakacāujtu' mil ángeles? 54 Pero palh xa'ictlahualh cahuā chuntza', ¿chichū nalītlōkentaxtūcan a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tasqui'nī napātle'ke chuntza' chu a'nchī pātle'kemā'?
55 Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? 56 Pero ixlīhuāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tatzo'kli huan profetas na ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.
Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n ta'a'kxtekui'līlh Jesús lā' tatzā'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n
Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

57 Huan a'ntīn tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' huan curasna' ixuanī't. A'ntza' ixtatakēstoknī't xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas.
58 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh hasta chā'lh na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna' para nalaktzī'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
59 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' ixlīhuākca'n huan xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n. Ixtaputzamā'na catūhuā a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū nalē'ksa'nīni'ncan.
60 Lā' tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntū' a'yuj lhūhua' chi'xcuhuī'n ixtalaka'n lā' talīchihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús. Lā' ā'calīstān tamilh kalhatu' a'ntī chu a'cxtim ixtachihuīnca'n. 61 Lā' xlaca'n tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' hualh: "Quit tzē na'icmāsputūkō' huan xaka'tla' ixlītokpān Dios lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'icyāhuapala".
62 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh lā' huanilh Jesús:
—¿Chu tuntū' nakalhtīni'na'? ¿Tuchū talī'a'ksa'nīni'mā'ni' huā' tayāna' chi'xcuhuī'n?
63 Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' chihuīna'mpā lā' huanilh:
—Dios a'ntī lakahuan, ū'tza' kaxmatāni'. Chuhua'j naquihuani'ya' a'ntū stu'ncua'. Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios.
64 Lā' Jesús kalhtīlh:
—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchī hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyāni' huā'mā'. Desde chuhua'j hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' nā na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.

65 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' xtī'tli ixlu'xu' māni' xla' para namāsu'yu que lej
ixa'kchā'n lā' hualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para
naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī xla' hualh que xla'
ixO'kxa' Dios. 66 ¿Chī puhua'nā'tit?
Lā' tahualh:
—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nanī.
67 Lā' tuncan talakachojmanīlh Jesús lā' tatucsli. Lā' ā'makapitzīn talacala'sli 68 lā'
tahuanilh:
—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchi'pi a'ntī lacala'sni'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

69 Lā' līhuan Pedro ixuī' kēpūn nac tanquilhni' lā' kalhatin squiti' laktapajtzūlh lā' huanilh:
—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.
70 Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' hualh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'.
71 Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'na'j lā' ā'kalhatin huampala tzu'ma'jāt laktzī'lh. Lā' xla'
cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha':
—Huā'mā' chi'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala' nac Nazaret.
72 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:
—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.
73 Lā' ixlīka'tlā'tus xlaca'n a'ntī ixtatā'layāna' talaktapajtzūlh Pedro lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como mintachihuīn hua'chi xlaca'n a'ntī xalanī'n
nac Galilea.
74 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcacan xa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:
—Dios ca'tzī palh tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.
Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo. 75 Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh Pedro a'nchī Jesús
ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā'
Pedro taxtulh de a'ntza' lā' lej māxana'j lakaputzaj calhualh.

27

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato
Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas
talacchihuīna'lh lā' tacāxtlahualh ixpātunca'tzīca'n a'nchī natamāmaknīnīni'n Jesús. 2 Lā'
ixmacachī'canī't lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh Poncio Pilato a'ntī gobernador ixuanī't.

A'nchī nīlh Judas

3 Lā' Judas ū'tza' a'ntī macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzī'lh a'nchī māpa'ksīca
que namāmaknīnīni'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan
pu'xamacāuj tumīn de plata huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israeli-
tas, 4 lā' cāhuanilh:
—Quit ictlahualh talaclē'i' como icmacamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntīn tuntū' ixlaclē'n.
Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n. Cuenta catlahua' māni' hui'x.
5 Lā' Judas a'lh nac lītokpān lā' tilhquītamacanūlh na ixchakān huan lītokpān huan tumīn
lā' a'lh tā'kpixchī' nac a'katin qui'hui'.
6 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumīn lā' talāhuanilh:
—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojōcan tumīn a'ntū mālacnūni'can Dios como huā'mā' tumīn
līmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu'.
7 Lā' talacchihuīna'lh lā' talacāxtlahualh a'nchī natalītamāhua huan pītzina'j ti'ya't. Huā'mā'
ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā' a'ntza' ixcāmā'cnūcan huan makatiyātī'n.
8 Lā' como lītamāhuaca huan tumīn a'ntū ixlīmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin
chi'xcu', chuhua'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū Pasakō'nī't Ka'lhni'. 9 Lā' chuntza'
tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta Jeremías a'nlhā tzo'kli na ixtachihuīn Dios:
"Cātēca huan pu'xamacāuj tumīn de plata (ū'tza' ixtapalh kalhatin chi'xcu' chu a'nchī
lacāxtlahualh makapitzīn israelitas). 10 Lā' huā'mā' tumīn lītamāhualh Ixti'ya't huan Alfarero
chu a'nchī quimāpa'ksīlh huan Māpa'ksīni' Dios".

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

11 Lā' a'xni'ca' Jesús ixyā na ixlacapūn huan gobernador Pilato, lā' ū'tza' kalhasqui'nīlh
Jesús:
—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?
Lā' Jesús huanilh:
—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.
12 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtalē'ksa'nīni'n,
Jesús tū' kalhtīni'lh nīn tuntū'. 13 Lā' Pilato kalhasqui'nīpā Jesús:
—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'nāni' tachi'xcuhuī't?
14 Lā' Jesús tū' kalhtīlh nīn tuntū'. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús
Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

15 Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā' cā'tani', huan gobernador ixmakxteka
kalhatin tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan tachī'n a'ntī namakxtekcan.
16 Lā' ixtanūma' kalhatin tachī'n a'ntī ixuanican Barrabás. Chuxalhā ixlakapascan huā'mā'
Barrabás. 17 Lā' a'xni'ca' ixtatakēxtimīnī't huan tachi'xcuhuī't, Pilato cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichūyā tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka huan Barrabás o
na'icmakxteka Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?
18 Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna'
ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh.
19 Lā' līhuan Pilato ixuī' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh tachihuīn
lā' huanilh: "Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā chi'xcu' como lej ko'hua'jua'
iclakahuālaktzī'lh kōtan tzī'sa ixpālacata xla'".
20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtacuccha'xnī't huan
tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli que camakxtekca huan Barrabás lā' tasqui'nli que ca-
maknīca Jesús. 21 Lā' huampala cātā'chihuīna'lh huan gobernador lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū de huan kalhatu' tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Iclacasqui'nāuj Barrabás.
22 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?
Lā' ixlīhuākca'n takalhtīlh:
—¡Caxtokohua'ca'ca!
23 Lā' Pilato cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't xla' a'ntūn tū' tzey?
Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:
—¡Caxtokohua'ca'ca!
24 Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlahualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā' ā'chulā'
ixtatā'kaquī'mā'na lā' tūlalh cātlajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na ixlacapūnca'n huan
tachi'xcuhuī't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanilh:
—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī. Tū' tlahuanī't nīn tuntū'
a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta.
25 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—¡Quina'n lā' quincamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī
nanī!
26 Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan māpa'ksīlh cakēsno'kca
Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.
27 Lā' ā'calīstān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan nac pūchihuīn lā'
tamākēxtimīlh lhūhua' tropasna' lā' talītamacxti'li'lh. 28 Lā' tuncan tamāmakxtulh ixlu'xu' lā'
tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'. 29 Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh.
Lā' tamaxquī'lh qui'hui' a'ntū chi'palh na ixmacacāna'j. Lā' tatatzokostani'lh lā' talīlītzī'nli
lā' tahuanilh:
—¡Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!
30 Lā' nā tachojmanīlh lā' tachi'palh ixqui'hui' lā' talīmūnicli. 31 A'xni'ca' talīlītzī'nkō'lh
chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixu-
anī't. Lā' tuncan talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

32 Lā' līhuan ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene lā' ixtacuīni' Simón.
Lā' sāmācu'quī'ca ixcruz Jesús.
33 Lā' chuntza' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū
huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. 34 Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús vinagre a'ntū ixmojōni'canī't

catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxi' para que ixua'lh lā' tū' ixu'cxca'tzī'lh a'nchī
napātīni'n. Lā' a'xni'ca' xla' quilhca'tzīlh, tū' ixua'cu'tun.
35 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'nī'ttza', huan tropa tamālacpitzilh ixlu'xu' Jesús na ixla-
clhni'ca'n lā' tapūmāxtulh suerte para natasu'yu a'ntī natachokoni'. Chuntza' tlōkentaxtūca
a'ntū hualh huan profeta a'nlhā tzo'kli: "Tamālacpitzilh quilu'xu' na ixlaclhni'ca'n por
huan suerte a'ntūn tamāxtulh". 36 Lā' tuncan tatahui'lalh para natamaktaka'lha. 37 Lā'
hui'līca nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza' ixtzo'kcanī't a'ntū ixpālacata
līxtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcanī't: U'tza' Jesús a'ntī ixReyca'n israelitas.
38 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin
na ixpāxtūxuc. 39 Lā' huan a'ntī ixtatētaxtumā'na taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā' talakapalalh
40 lā' tahualh:
—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun chi'chini'.
Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi huan nac cruz.
41 Lā' nā chuntza' ixtalīlītzī'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas ixtatā'līlītzī'n lā' ix-
talāhuanimā'na na ixlaclhni'ca'n:
42 —Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh stu'ncua' xla' ixR-
eyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'. 43 Xla'
līpāhuan Dios; chuhua'j Dios camāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxquī', como quincāhuanini' palh
xla' ixO'kxa' Dios —tahualh.
44 Lā' nā huan ka'lhāna'nī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't, nā xlaca'n talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh

Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

45 Lā' tuncan cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Tzuculh hua'chi tastu'nūta lā'
takoxīlh lakatu'tun hora. 46 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū, Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī'
qui'a'kxtekui'līnī'ta'?
47 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha' lā' xlaca'n talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.
48 Lā' chu līmaktin kalhatin tatu'jnu'n quītē'lh catūhuā hua'chi panamāc. Lā' līmāchū'huī'lh
vinagre lā' o'ksmā'ca'lh kentin qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús para nahua'. 49 Lā' ā'makapitzīn
tahualh:
—Camakxtekti. Nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāpūtaxtū.
50 Lā' huampala Jesús ta'salh lej palha' lā' tuncan nīlh. 51 Lā' māni' huā'mā' ka'tlā'tus
taxtī'tpitzilh huan lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan
lītokpān. Tzuculh a'cxtu lā' tapūpitzilh hasta huan nac ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh lā'
huan chihuix tataxkālh. 52 Lā' tatalaquī'lh huan taponkni' lā' talakahuanchokolh lhūhua'
a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't Dios a'ntī ixtanīnī'ttza'. 53 Xlaca'n tataxtulh huan nac taponkni' lā'
a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza' Jesús, tatanūlh huan nac sicua'lanālanī't xcānsipej a'nlhā
huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
54 Lā' huan capitán romano lā' huan tropasna' a'ntī ixtatā'maktaka'lhmā'na Jesús, lej
tajicua'lh a'xni'ca' tachiquilh huan ti'ya't lā' a'xni'ca' talaktzī'lh ā'catūhuā a'ntū pātle'kelh.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
55 Lā' lhūhua' puscan ixtalaktzī'mā'na de makat. Ixtastālani'nī't Jesús desde a'xni'ca'
taxtulh huan nac estado de Galilea lā' ixtamaktāyanī't. 56 Lā' na ixlaclhni'ca'n huan puscan
nā ixtayāna' María Magdalena lā' María a'ntī ixtzī'tca'n Jacobo lā' José lā' nā ixuī' ixtzī'tca'n
ixo'kxa'n Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús

Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

57 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', milh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican José lā' xala' nac
cā'lacchicni' Arimatea. Lej rico ixuanī't lā' nā ixkalhlaka'ī' Jesús. 58 Lā' xla' laka'lh Pilato
lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. Lā' Pilato māpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 59 Lā' José lē'lh huan
ixmacni' Jesús lā' līmaksna'tli stala'nka' lu'xu'. 60 Lā' māpī'lh nac lakatin xasāsti' lhu'cu' a'ntū
ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José ixuanī't. Lā' a'xni'ca' kalhui'līlh
lakatin ka'tla' chihuix huan lhu'cu', xla' a'lh. 61 Lā' na ixlacapūn huan lhu'cu' ixtahui'lāna'
María Magdalena lā' ā'kalhatin María.

Huan tropasna' tamaktaka'lhli a'nlhā ixmā'cnūcanī't Jesús

62 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū cāxui'līkō'can para huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' talaka'lh Pilato.
63 Lā' tahuanilh:
—Señor gobernador, quina'n icpāstacāuj a'ntū hualh huanmā' a'kxokonu' a'xni'ca' lakahuancus ixuanī't. Hualh chuntza': "Ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n", hualh. 64 Chuntza' camāpa'ksi'ni' que xa'nca camaktaka'lhca huan taponkni' hasta napātleketza' lakatu'tun chi'chini'. Tzēlasā' ī'sca'txtunu'nī'n natamin nataka'lhan huan macni'. Lā' tzē natahuani huan tachi'xcuhuī't palh lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē nata'a'kxoko huan tachi'xcuhuī't que xapū'la.
65 Lā' Pilato cāhuanilh:
—A' tayāna' huan tropasna'. Cacālī'pintit lā' cacāxtlahua'tit hui'xina'n chu a'nchī namaktaka'lhcan.
66 Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' xa'nca tacāxtlahualh huan taponkni' lā' hui'līca sello nac huan chihuix a'ntū kalhui'līca. Lā' cāmāchokocancha' huan tropasna' para natamaktaka'lha.

28

Jesús lakahuanchokolh

Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixtuncuīmā' huan domingo a'xni'ca' María Magdalena lā' ā'kalhatin María ta'a'lh nac taponkni'. 2 Lā' chu līmaktin lej palha' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' kalhatin ixángel huan Māpa'ksīni' Dios ixyujnī'ta'nchi de nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' chilh nac taponkni', māpānūlh huan chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't lā' pūtahui'lh. 3 Lā' huan ángel lej xkakalh hua'chi makli'pni' lā' ixlu'xu' lej smu'yonko' ixuanī't hua'chi panamāc lā' miqui. 4 Lā' a'xni'ca' huan tropasna' talaktzī'lh, lej tajicua'ni'lh lā' taxpipilh lā' taxtacnānīlh. 5 Lā' huan ángel cāhuanilh huan puscan:
—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzī palh hui'xina'n putzapā'na'ntit huan Jesús a'ntī xtokohua'ca'ca. 6 Xla' tū' huī' huā'tzā' como lakahuanchokonī't chu a'nchī hualh. Catanū'tit lā' calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't. 7 Lā' lacapalh capintit lā' cacāhuani'tit ī'sca'txtunu'nī'n palh lakahuanchokonī'ttza' de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuhua'j xla' cāpū'lani'yāni' huan nac estado de Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit. Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuanini'.
8 Lā' tuncan lacapalh huan puscan tatapānūlh de huan nac taponkni'. Ixtajicua'n lā' nā ixtapāxuhua. Lā' tatu'jnu'n ta'a'lh cāhuani huan sca'txtunu'nī'n. 9 Lā' chu līmaktin Jesús cātalacsu'yuni'lh lā' cāmālakacuhuī'ni'lh. Lā' xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús. Tachi'palh ixtojon lā' tamācā'tanīlh lā' tamāpāxuhuīlh. 10 Lā' xla' cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit. Capintit cacāmāca'tzīnī'tit quintā'timīn palh tasqui'nī cata'a'lh nac estado de Galilea lā' a'ntza' naquintalakchā'n lā' naquintalaktzī'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

11 Lā' līhuan ixta'a'mā'na huan puscan, makapitzīn tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhnī't huan taponkni' lā' xlaca'n ta'a'lh huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' tahuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 12 Lā' huan tamā'na xanapuxcu'nu' talaka'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas para natalacchihuīna'n. Lā' lhūhua' tumīn cāmaxquī'ca huan tropasna' 13 lā' cāhuanica:
—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh cā'tzī'sa tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús līhuan ī'lhtatapā'na'ntit lā' xlaca'n taka'lhalh huan ixmacni'. 14 Lā' palh namāca'tzīnīcan huan gobernador que ī'lhtatapā'na'ntit, quina'n na'iclacāxtlahuayāuj para que tū' nacātamaknīyāni'.
15 Lā' huan tropasna' tamaklhtīni'lh huan tumīn lā' ta'a'lh lā' tahualh chu a'nchī ixcāhuanicanī't. Lā' chuntza' huan israelitas tahuan hasta chuhua'j.

Jesús cālīmāmacū'lh ī'sca'txtunu'nī'n

Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

16 Lā' huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac estado de Galilea nac lakatin o'kspū'n a'ntū Jesús lacsacli. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús, tamācā'tanīlh a'yuj makapitzīn tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. 18 Lā' Jesús cālaktapajtzūlh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Quit quimaxquī'canī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para que na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'nan huan nac cā'ti'ya'tna' lā' huan nac a'kapūn. 19 Chuntza' capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' cacāmākalhlaka'ī'nīkō'tit ixlīhuākca'n para que natala quisca'txtunu'nī'n. Lā' nacāmā'kpaxī'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn xaTāta' Dios lā' ixO'kxa' lā' huan Espíritu Santo. 20 Lā' nacāmāsu'ni'yā'tit a'nchī natalatā'kchoko lā' a'nchī nata'a'kahuāna'ni' ixlīhuāk a'ntū quit iccālīmāpa'ksīni'nī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' caca'tzītit palh quit pō'ktu iccā'o'kska'lhīyāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Marcos

Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28
1 Huā'mā' huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yucan ixpālacata Jesucristo a'ntī ixcaman
Dios.
2 Kalhatin profeta tzo'knulh a'nchī Dios huanilh ixO'kxa'. Chuntza' hualh:
Cakaxpa'tti.
Quit na'icmaca'n quilacscujni' milacapūn a'ntī napū'lani'yāni' hui'x para nacāxtlahualī mintej.
3 Lā' nā huan profeta Isaías tzo'knulh chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' chihuīna'n lā' nahuan:
"Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Camālakstu'nctit huan tej".
Chuntza' tzo'knulh Isaías.
4 Huā' tamā'na tlōkentaxtūca a'xni'ca' Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n ixtasu'yu nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't. Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't:
—Calīlakaputzatit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' cacā'a'kxtekui'lī'tit para nacātamāsputūnu'ni'yāni'. Lā' ca'a'kpaxtit.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā nac estado de Judea lā' xalanī'n nac huan cā'lacchicni' Jerusalén, ixlīhuākca'n tamilh takaxmata a'ntū hualh Juan. Lā' a'xni'ca' takalhtasu'yuni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
6 Lā' Juan ī'lhakā'nī't lu'xu' a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't ixchi'xit camello lā' ixlīchī'can de ko'xka' ixuanī't. Lā' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n. 7 Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani
tachi'xcuhuī't:
—A'calīstān namin ā'kalhatin a'ntī ā'līhua'ca' tasqui'nī que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 8 Quit iccālīmā'kpaxīnī'ta'ni'
xcān pero xla' nacāmacamini'yāni' Espíritu Santo.

Jesús a'kpaxli
Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22
9 Lā' huan tamā'na chi'chini' Jesús taxtulh huan nac xcānsipej Nazaret de estado de Galilea
lā' lakmilh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā'. Lā' Juan mā'kpaxīlh Jesús nac pūxka Jordán. 10 Lā'
a'xni'ca' Jesús tacutli de nac xcān, chu līmaktin laktzī'lh a'nchī talaquī'lh huan a'kapūn lā' mincha' huan Espíritu Santo lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān a'xni'ca' ixyujmā'chi. Lā' chilh na ixa'kxāk Jesús. 11 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:
—Hui'x qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'yāni'. Hui'x lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān —hualh.

Satanás lej ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios
Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13
12 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo macā'lh Jesús nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 13 Lā' ixuī'
a'ntza' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam chi'chini'. Lā' a'ntza' huan ko'ti'ti' a'ntī huanican Satanás, xla' ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' nā a'ntza' ixa'nan animal a'ntū ixtahua'nan. Lā' ixángeles Dios ixtamaktaka'lha.

Jesús tzuculh a'cta'sana'n nac estado de Galilea
Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15
14 Lā' a'xni'ca' ixchī'canī't Juan, Jesús a'lh nac Galilea lā' ixlī'a'cta'sana'n huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. 15 Lā' ixuan:
—Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū lhcāni'canī't lā' tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nalaktzī'ncan que stu'ncua' Dios māpa'ksīni'n. Calīlakaputzatit ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n a'ntū tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' cakalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'nī't.

Jesús cāhuanilh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n cata'o'kska'lhīlh
Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11
16 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican Mar de
Galilea, xla' cālaktzī'lh Simón lā' ixtā'tin Andrés. Ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān como xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't. 17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Caquilātā'a'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
18 Lā' chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tastālani'lh Jesús.

19 Lā' a'xni'ca' Jesús a'lh lacachuna'j, cālaktzī'lh Jacobo lā' Juan ixo'kxa'n Zebedeo. Xlaca'n
ixtahui'lāna' nac barco lā' ixtalacachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n. 20 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh
lā' xlaca'n ta'a'kxtekyāhualh ixtāta'ca'n Zebedeo con ixtasācua'nī'n nac barco lā' ta'a'lh lā'
tastālani'lh Jesús.

Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī tlajana'
Lc. 4.31-37

21 Lā' ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' Capernaum. Lā' tuncan huan chi'chini' de pūjaxni', lā'
Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' cāmāsca'tīlh huan tachi'xcuhuī't. 22 Lā' ixtalīlē'cnī
a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' porque ixcāmāsu'ni'mā' hua'chi kalhatin a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā'
tū' hua'chi tamāsu'yu huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 23 Lā' tuncan tanūlh huan nac
lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'. Lā' xla' ta'salh lā' hualh:
24 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' quilālaktanū'j quina'n? ¿Chā ta'nī'ta' para
naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' Santo hui'x.
25 Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Caquilhca'csla'! ¡Camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
26 Lā' huan chi'xcu' xtacnānīlh lā' huan tlajana' palha' ta'salh lā' taxtuni'lh. 27 Lā'
ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'mā'ni' quina'n? Sāsti' huā'mā'. Huā'mā' chi'xcu'
chihuīna'n con līmāpa'ksīn. Hasta huan tlajana'nī'n ta'a'kahuāna'ni' a'xni'ca' xla' cāmāpa'ksī.
28 Lā' tuncan a'kahualh chu xalhā nac estado de Galilea ixpālacata a'ntū tlahualh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39

29 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas, tuncan a'lh lā' tanūlh na
ixchicca'n Simón lā' Andrés. Lā' tatā'a'lh Jacobo lā' Juan. 30 Lā' ixpuhuiti' Simón ix-
chi'chīxni'mā' lā' ixmā'. Lā' tuncan māca'tzīnīca Jesús. 31 Lā' xla' a'lh lā' macachi'palh lā'
mā'kaquī'lh lā' tuncan tapānūni'lh ixtachi'chīxni'. Lā' tuncan huan puscāt cāmāhuī'lh huan
ā'makapitzīn.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41

32 Lā' kōtanūtza' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', cālīmini'ca Jesús ixlīhuākca'n
a'ntī ixta'ī'tza'ca'n lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. 33 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n huan
cā'lacchicni' tatakēstokli na ixtanquilhni' huan chic. 34 Lā' cāmātzeyīlh lhūhua' a'ntī
ixta'ī'tza'ca'n de chuxatūyā ta'jatat ixtaka'lhī chā'tunu'. Lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' tlajana'nī'n.
Lā' tū' cāmakxtekli natachihuīna'n huan tlajana'nī'n como tū' ixlacasqui'n que xlaca'n
ixtahualh tichū xla'.

Jesús a'cta'sana'lh nac estado de Galilea
Lc. 4.42-44

35 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús tāquī'lh lā' taxtulh lā' a'lh nac lakatin lugar a'nlhā tintī'
ixa'nan. Lā' a'ntza' kalhtō'ka'lh. 36 Lā' Simón a'lh putza lā' ā'makapitzīn tatā'a'lh. 37 Lā'
a'xni'ca' takaksli Jesús, tahuanilh:
—Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't lej taputzayāni'.
38 Lā' xla' cāhuanilh:
—Cāhui huan nac ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntūn tahui'lāna' pajtzu lā' quit na'icmāsu'yu
a'ntza' ixtachihuīn Dios. U'tza' iclīminī't.
39 Lā' chu xalhā nac estado de Galilea ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' cāmāxtulh
huan tlajana'nī'n.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16

40 Lakchā'lh Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā'
a'ntū huanican lepra. Xla' tatzokostani'lh Jesús lā' lej squi'ni'lh:
—Palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
41 Lā' Jesús lakalhu'malh lā' stu'ncli ixmacan lā' xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
42 Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca' lā' tzeyalh. 43 Lā'
a'xni'ca' Jesús macā'lh, stu'tu'lu' huanilh:
44 —Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān nalakpina' huan ixcuraca'n is-
raelitas lā' namāsu'ni'ya' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na'
chuntza' hua'chi māpa'ksīni'lh Moisés para a'ntī ixtatzeyanī'ttza' de huanmā' ta'jatat.
Chuntza' nacālīmāca'tzīnī'ya' tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.

45 Pero xla' tuncan taxtulh lā' tzuculh cāhuanitā'kchoko līlhūhua' lā' cāhuanilh a'ntū
ixpātle'keni'nī't. Lā' chuntza' Jesús tūlatza' ixtanū huan nac cā'lacchicni' na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't, como tū' ixlacasqui'n que lej ixtatakēstokli. Lā' chuntza' xmān tachokolh na
ixquilhtūn cā'lacchicni'. Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n lakachu ixtalaka'n.

2

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26

1 Lā' ixlīlātma'j Jesús taspi'tli lā' tanūpā huan nac Capernaum. Lā' tachi'xcuhuī't takax-
matli que ixuī' nac chic. 2 Lā' tuncan līlhūhua' talaktakēstokli hasta tū'tza' ixtatanūkō'
ixchakān huan chic. Lā' nā tatzumalh huan tanquilhni'. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios.
3 Lā' talakmilh ā'makapitzīn lā' na ixlaclhpu'nanca'n kalhatā'ti' chi'xcuhuīn ixtapūlīmimā'na
laklaj. Lā' huan nac laklaj ixmā' kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't. 4 Lā' como
tūlalh talakchā'lh Jesús ixpālacata huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'nlhā ixtzuma huan chic,
tapūtō'ca'lh huan escalera lā' ta'a'kstīlhuakli huan chic ixlakstu'nc Jesús.
Lā' a'xni'ca' xa'nca tamālaquī'lh, tamāyujūlh huan ī'tza'ca' con ixlaklaj. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús
laktzī'lh a'nchī ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn, xla' huanilh huan ī'tza'ca':
—Quincaman, icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'.
6 Lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' tapuhualh
ixa'cstuca'n: 7 "¿A'chī' chihuīna'n chuntza' huā'mā' chi'xcu'? Xla' tā'talacastucmā' Dios
a'nchī chihuīna'lh. Nīn tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".
8 Lā' tuncan Jesús ixa'cstu ca'tzīlh a'nchī xlaca'n ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 9 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'", pero tuntū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca.
Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh
natzeyan o tū'. 10 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī
icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't.
Lā' tuncan Jesús huanilh huan lhtuculu' chi'xcu':
11 —Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.
12 Lā' tuncan tā'kaqui'lh na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' sacli ī'xti'cat lā'
taxtulh. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh ixlīhuākca'n lā' tamācā'tanīlh Dios lā' tahualh:
—Tū' maktin laktzī'nī'ta'uj a'ntū laktzī'uj chuhua'j.

Jesús huanilh Leví que na'o'kska'lhī
Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32

13 Tuncan Jesús a'mpā na ixquilhtūn huan mar. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaka'lh.
Lā' ixcāmāsu'ni'. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā', tētaxtulh a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā'
laktzī'lh Leví ixo'kxa' Alfeo. Lā' Jesús huanilh:
—Caqui'o'kska'lhi'.
Lā' xla' tāyalh lā' stālani'lh.
15 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' na ixchic Leví. Lā' tachā'lh lhūhua'
mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntī ixcālakmaka'ncan. Lā' xlaca'n ixcātā'huā'yamā'
Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n como lhūhua' ixtastālani'. 16 Lā' a'xni'ca' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley lā' huan fariseosnu' talaktzī'lh que ixcātā'huā'yan mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn a'ntī
ixcālakmaka'ncan, tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:
—¿A'chī' cātā'huā'yan Jesús mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n?
17 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, cāhuanilh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor. Xmān huan a'ntīn
ta'ī'tza'ca'n tamaclacasqui'n. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan que xlaca'n xalacuan.
Icmilh iccāputza xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'xni'ca' līhui'līcan tū' nahuā'yancan
Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39

18 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' huan fariseosnu' a'katunu' ixtalīhui'lī tū' natahuā'yan. Lā'
makapitzīn chi'xcuhuīn talakmilh Jesús lā' tahuanilh:
—I'sca'txtunu'nī'n Juan lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n huan fariseosnu' a'katunu' talīhui'lī tū'
natahuā'yan. Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' pō'ktu tahuā'yan?
19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Xlaca'n a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca, ¿chā natalīhui'lī tū' natahua' līhua't?
Līhuan cātā'lahuī'cus huan squi'nīni', natahuā'yan ixamigos. 20 Pero namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni'. Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', tū' catitahuā'yalh
ixamigos porque natalakaputza.

Lā' Jesús cāhuanipā:
21 —Huā'mā' a'ntū quit icmāsu'yu, ū'tza' xasāsti'. Lā' palh catīhuā natlōkentaxtū lā' nā
tlōkentaxtūcu'tun ixtalanānca'n mixū'yāpapnaca'n, xla' nala hua'chi kalhatin a'ntī nachu'cu
xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimī lā' nastanca
xamasni' lā' lhān taxtī'tli más ka'tla' nala. 22 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan, nīn
tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Palh chuntza' ixtlahuaca, ixpankli huan
ko'xka' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān uva. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka'. Lā' a'xni'ca'
naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' pāxcat catilalh huan ko'xka' lā' tū'
catitaxtuni'lh huan xaxcān uva —hualh Jesús.

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ta'ī'lh trigo huan sca'txtunu'nī'n
Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5

23 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Jesús ixcātā'tlā'huantēlha ī'sca'txtunu'nī'n nac lakatin
cā'tacuxtu. Lā' xlaca'n tatzuculh ta'ī' macsti'na'j huan trigo. 24 Lā' tuncan tahuanilh Jesús
huan fariseosnu':
—Cala'ktzi'. Misca'txtunu'nī'n tascujmā'na lā' chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
Chuntza' tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.
25 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtlekenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā' a'ntī ixtatā'a'n
ixtatzi'ncsa lā' cāsputni'lh līhua't. 26 Lā' David tanūlh na ixchic Dios. Lā' Abiatar xapuxcu'
sacerdote ixuanī't. Lā' David hua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū'
līmakuan ixua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' taka'lhī talacasqui' para natahua'. Lā'
nā David cāmaxquī'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'o'kska'lhī.
27 Nā Jesús cāhuanilh:
—Dios tlahualh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan por ixpālacataca'n tachi'xcuhuī't lā' tū'
tlahualh tachi'xcuhuī't para chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 28 Lā' chuntza' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' nā tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

3

Kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't
Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11

1 Lā' Jesús tanūpā na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixmacascōhuanī't. 2 Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtamaktaka'lhmā'na Jesús a ver palh
ixmātzeyīni'lh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan como ixtalē'ksa'nīni'ncu'tun. 3 Lā' Jesús
huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Cata't lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
4 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿Tuchū más minī'ni' tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū
tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmaknī?
Pero xlaca'n ca'cs ixtahui'lāna'. 5 Lā' Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't
lā' ixa'kchā'yā. Lā' Jesús ixlīlakaputzayā como tū' ixtalakalhu'man huan ī'tza'ca' lā' huanilh
huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimacan.
Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixmacan, tzeytza' ixuanī't. 6 Lā' tuncan huan fariseosnu' tataxtulh lā'
tatā'lacchihuīna'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'nchī natalīmaknī Jesús.

Jesús māsu'yulh na ixquilhtūn lago

7 Pero Jesús a'lh na ixquilhtūn huan lago lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatā'a'lh. Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' takaxmatli
huāk a'ntū tlahualh Jesús, talakmilh nā xlaca'n xalanī'n nac estado de Judea. 8 Lā'
xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n nac Idumea talakmilh Jesús. Lā' xlaca'n xalanī'n
tintacut nac pūxka Jordán lā' xalanī'n pajtzu huan cā'lacchicni' Tiro lā' Sidón nā talakmilh.
Lhūhuā' tachi'xcuhuī't talakmilh Jesús a'xni'ca' takaxmatli a'ntūn tlahualh. 9 Lā' cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n que cāxni'j cahui'līlh lakatin barco a'nlhā natojō lā' chuntza' huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't tūlalh catitapi'ta'lh. 10 Lej lhūhua' ixcāmātzeyīnī't lā' huāk a'ntī ixta'ī'tza'ca'n
ixtalaktapajtzū lā' ixtalāpi'ta'mā'na para nataxa'ma Jesús. 11 Lā' a'xni'ca' xlaca'n a'ntī
ixtaka'lhī huan tlajana' talaktzī'lh Jesús, xlaca'n tatatzokostani'lh lā' palha' tahualh:
—Hui'x ixO'kxa' Dios.
12 Pero xla' lej cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh que tū' ixtahualh tichū xla'.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16

[13] Lā' Jesús a'lh nac o'kspū'n lā' cāta'sani'lh a'ntī cālacasqui'lh lā' talakmilh xla'. [14] Lā'
cālacsacli kalhacāujtu' a'ntī natatā'latā'kchoko lā' nacāmaca'n natamāsu'yu ixtachihuīn Dios.
[15] Lā' nā xlaca'n cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn para natamātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' natamāxtu
huan tlajana'. [16] Huan tamā'na kalhacāujtu': Simón a'ntí hui'līni'ca ixtacuīni' Pedro, [17] lā' nā
Jacobo lā' Juan ixtā'tin a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't lā' xlaca'n cāhui'līni'ca ixtacuīni'
Boanerges a'ntū huanicu'tun hua'chi jilini'. [18] Lā' nā Andrés lā' Felipe lā' Bartolomé lā'
Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Tadeo lā' Simón. Huā'mā' Simón ixtapa'ksī con
huan partido cananistasna'. [19] Lā' Judas Iscariote, xla' a'ntī ā'calīstān macamāstā'lh Jesús.

Ixtahuan que Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10

Jesús a'lh na ixchic. [20] Lā' tatakēstokpā lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta tūla ixtahuā'yan
Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. [21] Lā' a'xni'ca' ixtalakapasnī'n taca'tzīlh huā'mā', xlaca'n talakmilh
para natachi'pa como ixtahuan que xla' hua'chilh chuyani' līlalh.
[22] Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'ntī ixtaminī'ta'ncha' de nac Jerusalén ixtahuan:

—Huan ko'ti'ti', Beelzebú, a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n, xla' tanūni'nī't huan Jesús lā'
por ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' tzē cāmāxtu huan tlajana'nī'n.
[23] Lā' Jesús cāta'sani'lh lā' cāhuanilh huan a'ntū lītalacastuca:

—¿Chichū nalīmāxtucan Satanás palh māni' ū'tza' tanūma'? [24] Lā' palh huan pūchihuīna'nī'n
natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. [25] Lā' palh lakatin familia natatapitzi lā'
natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. [26] Lā' palh Satanás natā'kaquī' contra māni' xla', chuntza'
tapitzi lā' tūlalh catitāyani'lh; ka'lhī nasputa.
[27] 'Nīn tintī' tūlalh catitanūlh para naka'lhāna'n na ixchic kalhatin a'ntī lej tli'hui'qui
palh tū' pū'la nachī'can huan ixtēcu' chic. A'xni'ca' chī'hui'līcanī'ttza', a'xni'ca' tzētza'
namakka'lhancan.
[28] 'Lā' stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': Tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. [29] Pero catīhuā a'ntī nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tūla catimāsputūnu'ni'ca. Xla' naka'lhī ixtalaclē'i' para
pō'ktu.
[30] Jesús hualh huā'mā' como ixtahuan: "Xla' ka'lhī huan tlajana'".

Ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21

[31] Lā' a'calīstān tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús. Tatāyalh kēpūn lā' māta'satīnīni'nca xla'.
[32] Lā' tachi'xcuhuī't ixtalītaxti'li'nī't lā' tahuanilh:

—Mintzī't lā' mintā'timīn tayāna' kēpūn lā' tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
[33] Lā' xla' cākalhtīlh:

—¿Chā ca'tzīyā'tit tichū iccālaktzī'n hua'chilh quintzī't lā' quintā'timīn?
[34] Lā' ixcālaktzī'nkō' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' ixtalītaxti'li'nī't lā' cāhuanilh:

—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. [35] Lā' ixlīhuākca'n a'ntī natatlahua a'ntū
lacasqui'n Dios, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn.

4

A'nchī lītalacastuca huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8

[1] Lā' tuncan Jesús tzucupā māsu'yu na ixquilhtūn huan mar. Lā' talaktakēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' lītojōlh nac lakatin barco. Lā' tahui'lalh huan nac barco a'ntū ixuī'
na ixkalhni' xcān. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't tatachokolh na ixquilhtūn huan xcān.
[2] Lā' lhūhua' catūhuā ixcālīmāsca'tī huan a'ntū lītalacastuca. Lā' a'xni'ca' ixcāmāsca'tīmā',
cāhuanilh:
[3] —Cakaxpa'ttit. Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh para nacha'n huan ixti'ni'. [4] Lā'
a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' huan ti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan spūnnu'
lā' tasacua'lh. [5] Lā' ā'makapitzīn tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhā tū' pūlhmā'n huan ti'ya't.
Lā' palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como tū' pūlhmā'n huan ti'ya't. [6] Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh,
scōhualh xachi'tin como tūlalh tā'cnūlh ixtankāxē'k lā' tīlh. [7] Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala
tayujli nac cā'lhtucū'nnu' lā' huan lhtucu'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh lā' nīn tuntū' tō'ca'lh.
[8] Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' pu'nli lā' stacli lā' lana'lh.
Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh pu'xamacāuj lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā'
ā'makapitzīn tamāstā'lh cien.
[9] Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

Ixpālacata a'nchī Jesús māsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10
10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan lhūhua' tachi'xcuhuī't, xmān tatachokolh Jesús lā' huan
kalhacāujtu' lā' ā'makapitzīn huampala. Lā' huan kalhacāujtu' takalhasqui'nīlh ixpālacata
huan a'ntū lītalacastuca. 11 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'nchī lītalacastuca. 12 Lā' chuntza' natalaktzī'n
pero tū' natamāchekxī a'ntū huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n. Lā' nā natakaxmata pero tū'
catitamāchekxīlh a'ntūn takaxmata. Lā' chuntza' tū' catitaxtāpalīlh huan ixtapāstacna'ca'n
lā' tū' caticāmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'ca'n.

Jesús māstu'ncli a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh tū' māchekxī'yā'tit huā'mā' a'ntū lītalacastuca, tū' caticāmāchekxī'tit ixlīhuāk
ā'makapitzīn. 14 Huan cha'nāna' cha'nli ixtachihuīn Dios. 15 Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni'
nac tej, ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' palaj milh huan ko'ti'ti' lā'
cāmāpātza'nkānīlh a'ntū ixtasca'tnī't.
16 'Lā' nā chuntza' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi a'ntīn takaxmata
ixtachihuīn Dios lā' lej talakatī. 17 Pero hua'chi huan ti'ni' a'ntūn tū' ixka'lhī pūlhmā'n
ixtankaxē'kca'n, tū' tāyani'lh, nā xlaca'n tū' makān tatāyani'. Tū' xa'nca tamāchekxī huan
tachihuīn, lā' a'xni'ca' tapātī catūhuā o a'xni'ca' cāmacaputzacan por ixpālacata a'ntūn takalh-
laka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxtekcu'tun.
18 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'lhtucū'n, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn takaxmata
huan tachihuīn lā' tamāchekxī. 19 Pero lej tapāstaca a'nchī natalītlaja ixlīhua'tca'n lā' a'nchī
lacricosnu' natalīla. Lā' nā lej talacasqui'n lhūhua' catūhuā. Ixlīhuāk huā'mā' cāmāmakchuyī
lā' tū' cāmakxteka natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Lā'
chuntza' huan tamā'na hua'chi huan lhtucū'n a'ntūn tamā'ktzī'lh huan ti'ni'.
20 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn takaxmata
huan tachihuīn lā' tamāchekxī lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Ixlīhuākca'n taka'lhī
a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū
māstā'lh cien ixtō'ca't.

A'nchī lītalacastuca huan pūmaksko
Lc. 8.16-18
21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn tintī' līmin huan pūmaksko lā' natampīmānū huan chā'xta o na ixtampīn tama'.
Hui'līcan nac lakatin mesa o nac lakatin cajón. 22 Huāk a'ntūn tatzē'knī't chuhua'j, huāk
namālacsu'yukō'can. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, ū'tza' naca'tzīkō'can. 23 Palh kaxpa'tnī'ta'ntit,
cuenta catlahua'tit.
24 Lā' chuntza' cāhuanilh Jesús:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit. Palh nalīhui'lī'yā'tit nasca'tā'tit, Dios
nacāmaktāyayāni' lā' ā'chulā' nasca'tā'tit. 25 Huan a'ntī cuenta tlahua ixtachihuīn Dios,
más namāchekxī. Lā' huan a'ntīn tū' cuenta tlahua, napātza'nkākō' a'ntū kaxmatnī't.

A'nchī lītalacastuca huan ti'ni' lā' a'nchī līstaca
26 Lā' Jesús hualh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu'
nacha'n ti'ni' nac ti'ya't. 27 Xla' nalhtata de tzī'sa lā' natā'kaquī' cā'tzi'sāt. Lā' huan ti'ni'
napu'n lā' nastaca lā' xla' tū' ca'tzī chī līpu'nli lā' chī līstacli. 28 Huan ti'ya't ixa'cstu māpu'nū;
pū'la tasu'yu huan xachi'tin lā' tuncan xaxihuī't lā' ā'calīstān huan tza'ktza'. 29 A'xni'ca'
scōhualhtza' lā' cuxi'tza' lanī't, tuncan ī'can como chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napū'ī'can.

A'nchī lītalacastuca xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19
30 Lā' Jesús hualh:
—¿Tuchū nahuanāuj para namāsu'yuyāuj a'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī' Dios?
¿Chichū nacālīmālacastucāuj a'nchī natalhūhua'n? 31 Natalhūhua'n hua'chi lakatin ti'ni'
a'ntū huanican mostaza. Huā'mā' ti'ni' līhua'ca' xamactzina'j que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn
ti'ni' a'ntū cha'ncan. 32 Lā' a'xni'ca' cha'ncanī'ttza', lā' nastaca, lej ka'tla' nala lā' lhūhua'
ixpekenī'n naka'lhī. Lā' chuntza' huan spūnnu' tzē natatlahua ixmāsekca'n a'nlhā skē'knin.

Jesús līmāsu'yulh con a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.34-35

33 Lā' chuntza' ixcālīmāsu'ni' lhūhua' a'ntū lītalacastuca lā' lacatzucu cāmāsu'ni'lh chu a'nchī
tzē ixtasca'ta. 34 Lā' xmān a'ntū lītalacastuca ixcālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't. Pero
a'xni'ca' ixa'cstuca'n xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n, xa'nca ixcāmāstū'ncni' ixlīhuāk.

Jesús cāmāca'cslīlh huan ū'ni' lā' xasipej xcān
Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25

35 Lā' kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cāhuitit tintacut.
36 Lā' como Jesús ixuī'cus nac barco, lā' chuntza' talīlē'lh nac barco lā' cāmakxtekli
huan lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ā'makapitzīn barco nā tatā'a'lh tintacut. 37 Lā' līhuan
ixtatacutmā'na lej palha' tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān tasno'kli huan barco lā'
ixlītatzumamā' de xcān. 38 Lā' Jesús xtunc ixmā' nac barco lā' ī'lhtatamā' lā' ixa'ktzi'mā' nac
lakatin ixa'ktzi'. Lā' tamālakahuanīlh lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', tā'cnūmā'nauj lā' hui'x tū' cuenta tlahua'ya'.
39 Lā' Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huanilh huan mar:
—Caca'csla' lā' tzē'k cala't.
Lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' tzē'k tamā'lh huan mar. 40 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? Tū' lej quilālīpāhuanāuj.
41 Lā' lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh chā'tunu' de xlaca'n:
—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'? Hasta cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā'
ta'a'kahuāna'ni'.

5

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39

1 Lā' tachā'lh xlaca'n tintacut huan mar nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. 2 Lā'
a'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, tuncan pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī taxtulh na
ixpu'nan de huan taponkni'. Ixka'lhī huan tlajana'. 3 Lā' xla' ixlahuī' nac lhu'cu' a'nlhā
ixcāmā'cnūcanī't huan nīnī'n. Nīn tintī' tzē ixchī' lā' a'yuj ixlīchī'can cadenas. 4 Maklhūhua'
ixtūpixchī'canī't lā' ixmacatūpixchī'canī't con līcā'n lā' cadenas pero xla' lactu'cxli huan
cadenas lā' lactzina'j tlahualh huan līcā'n lā' nīn tintī' tzē ixtlaja. 5 Lā' tzī'sa lā' tuncuj
a'nlhā tayāna' lhu'cu' lā' cā'o'kspū'yān pō'ktu ixa'cta'satā'kchoko lā' ixlīmātakāhuī'can chihuix.
6 Makatcus ixmimā'cha' Jesús a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh lā' laktu'jnulh lā' a'cnīni'ni'lh.
7 Lā' tā'chihuīna'lh palha' lā' hualh:
—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī', Jesús? Hui'x ixO'kxa' Dios xala' tālhmā'n. ¿Chu quit
mimaca'tzi? Lej icsqui'ni'yāni' que tū' naquimāpātīnī'ya'.
8 Chuntza' ī'squi'ni'mā'ca Jesús como xla' ixuaninī't huan tlajana':
—Cataxtu de huā' chi'xcu'.
9 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Chī mintacuīni'?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Quihuanican Legión como quina'n lhūhua' tlajana'nī'n.
10 Lā' lej ixtasqui'ni'mā'na Jesús que tū' cacāmacā'lh makat. 11 Lā' lhūhua' pa'xnī'n
ixtahuā'yamā'na pajtzu a'ntza' na ixlacapān kēstīn. 12 Lā' huan tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:
—Caquilāmacamini'uj huan lhūhua' pa'xni' para que tzē na'ictanūpalayāuj na ixchakānca'n
huan tamā'na pa'xni'.
13 Lā' tuncan cāmakxtekli natatanū. Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu' lā'
tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xni'. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha'
nac xcān lā' tajicsua'kō'lh. Lā' hua'chi lakatu' mil pa'xnī'n ixtahuanī't.
14 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan pa'xnī'n lā' tatzā'lalh lā'
tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huanmā' cā'lacchicni'. 15 Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn
tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, xlaca'n talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixka'lhī huan
tlajana'nī'n. Lā' xla' tzē'k ixuī' lā' ixlhakā'nanī'ttza'. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 16 Lā' huan
a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhīnī't huan
tlajana'nī'n lā' nā a'ntū ixcāpātle'keni'nī't huan pa'xnī'n. 17 Lā' tuncan tatzuculh tasqui'ni'
Jesús que nataxtu de a'ntza'.
18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtojōmā' huan nac barco, milh huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhīnī't huan
tlajana'nī'n lā' squi'ni'lh camakxtekli que natā'a'n. 19 Pero Jesús tū' makxtekli natā'a'n lā'
huanilh:
—Cataspi'tti' na minchic lā' nacāhua'ni'kō'ya' mifamilia lā' mi'amigos huanmā' laka'tla'n
catūhuā a'ntū huan Māpa'ksīni' tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī lakalhu'manī'ta'ni' hui'x.

20 Huan chi'xcu' a'lh lā' lakachu nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Decápolis xla' tzuculh
līchihuīna'n a'ntū Jesús tlahuani'lh. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh.

Ixtzu'majāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56

21 Lā' a'xni'ca' Jesús pūtacutchokopā tintacut nac barco, talaktakēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't a'nlhā xla' ixuī' pajtzu nac mar. 22 Lā' milh kalhatin xapuxcu' de
ixlītokpānca'n israelitas lā' ixtacuīni' Jairo. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh.
23 Lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:
—Quintzu'ma'jāt nīmā'tza'. Cata't lā' namacaxa'ma'ya' para que natzeyan lā'
nalatahui'lapala.
24 Lā' Jesús tā'a'lh. Lā' ixtastālani' lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalāpi'ta'tēlha. 25 Lā' na
ixlaclhni'ca'n ixuī' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'can. Ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni'
ixka'lhni'. 26 Lā' lhūhua' doctornu' ixtamāpātīnīnī't lā' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn lā' nīn
tuntū' macuani'lh pero ā'chulā' ixlamā'. 27 Ixkaxmatnī't a'nchī ixtlahua Jesús lā' lakta-
pajtzūlh na ixkēn na ixlaclhni'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' xa'malh ixlu'xu'. 28 Chuntza'
tlahualh como puhualh: "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā' na'ictzeyan". 29 Lā' chuntza' chu
tuncan tzeyalh. Lā' u'cxca'tzīlh na ixmacni' que ixtzeyanī'ttza' de ixta'jatat. 30 Lā' tuncan
Jesús u'cxca'tzī'lh a'nchī ixlīmātzeyīni'nī't ixlīmāpa'ksīn. Cālaktalakspi'tli huan tachi'xcuhuī't
lā' cāhuanilh:
—¿Tichū xa'malh quilu'xu'?
31 Lā' tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Laktzī'na' a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't tapi'ta'yāni'. Lā' ¿a'chī' hua'na'?: "¿Tichū
quixa'malh?"
32 Lā' xla' lakachu ixlacaputza para nalaktzī'n a'ntī ī'xa'manī't. 33 Lā' huan puscāt ixca'tzī
a'ntū ixpātle'keni'nī't māni' ū'tza' lā' a'nchī ixtzeyanī'ttza' lā' xla' ixjicua'n. Lā' ixpipitēlha
laka'lh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanikō'lh. 34 Lā' xla' huanilh:
—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit lā' Dios calē'n. Tzeyanī'ta' de
minta'jatat.
35 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tamilh makapitzīn de na ixchic Jairo. Lā' tahuanilh
Jairo:
—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. ¿A'chī' māmakchu'yī'ya'cus huan mākalhtō'kē'ni'?
36 Pero Jesús tū' cuenta cātlahuani'lh a'ntū ixtahuan. Lā' huanilh huan xapuxcu' de huan
lītokpān:
—Tū' caji'cua', xmān cakalhlaka'i'.
37 Lā' Jesús tū' makxtekli nīn tintī' nastālani', xmān Pedro lā' Jacobo lā' Juan ixtā'tin
Jacobo. 38 Ta'a'lh na ixchic huan xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Lā' a'xni'ca' tachā'lh,
Jesús laktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na. 39 Lā' Jesús
a'xni'ca' tanūlh, cāhuanilh:
—¿A'chī' ta'sayā'tit lā' calhua'nā'tit? Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't, xmān lhtatamā'.
40 Lā' xmān talīlītzī'nli. Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh ixlīhuākca'n, cālē'lh ixtāta' huan
tzu'ma'jāt lā' ixtzī't lā' a'ntī ixtatā'minī't. Lā' tatanūlh a'nlhā ixmā' huan tzu'ma'jāt. 41 Lā'
macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' huanilh:
—Talita cumi —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.
42 Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh huan tzu'ma'jāt lā' xla' ixlatlā'huan como ixka'lhī lakacāujtu'
cā'ta. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' lej tajicua'lh. 43 Lā' Jesús lej stu'tu'lu' cāhuanilh
que nīn tintī' ixtamāca'tzīnīlh lā' cāhuanilh:
—Camā'huī'tit huan tzu'ma'jāt.

6

Jesús a'lh nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30

1 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh na ixā'lacchicni' a'nlhā ī'stacnī't lā' tastālani'lh
ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, tanūlh na ixlītokpānca'n
israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' talē'cnīlh lā'
tahualh:
—¿Lhachū sca'tli huā'mā' chi'xcu' huan tamā'na catūhuā? Lā' ¿tuchūyā tapāstacna'
maxquī'canī't? Lā' ¿chichū tzē lītlahua huan tamā'na? 3 U'tza' huā'mā' huan sitni' lā' María
ixtzī't. Lā' nā xla' ixpuxcu'ca'n Jacobo lā' José lā' Judas lā' Simón. Lā' tahui'lāna' huā'tzā'
xanastancunu' puscan.
Lā' ta'a'kchā'lh por ixpālacata lā' talakmaka'lh Jesús. 4 Pero xla' cāhuanilh:

—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chuxalhā na'a'n. Xmān xalanī'n na ixā'lacchicni' lā'
ixfamiliares tū' ta'a'cnīni'ni'cu'tun.
5 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' Jesús tūlalh tlahualh lē'cnīn. Xmān cāxa'malh makapitzīn
ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh. 6 Lā' Jesús lej lē'cnīlh como tū' ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn. Lā'
ixmāsu'yutēlha nac lakatunu' lacti'na'j cā'lacchicni'.

Jesús cāmacā'lh ī'sca'txtunu'nī'n para nata'a'cta'sana'n
Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6

7 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzuculh cāmacā'n kalhatu'yūn
lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n. 8 Lā' cāhuanilh:
—Tū' tilī'pinā'tit nīn tuntū' huan nac tej, nīn morralh, nīn pāntzi, nīn tumīn na mim-
bolsaca'n. Xmān nalī'pinā'tit mimpāla'cca'n. 9 Lā' natatūnū'yā'tit mihuarachica'n pero tū'
nalhakā'yā'tit kalhtu' milu'xu'ca'n.
10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuxatūya chic a'nlhā nachipinā'tit, a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit
de huanmā' cā'lacchicni'. 11 Lā' palh calhāhuā tū' cātamānūyāni' nac chakān chic lā'
palh tū' cātakaxmatni'cu'tunāni' a'ntū hua'nā'tit, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā'
a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para que nayuja huan pokxni' na ixlakx-
tampūn mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta como tū'
takaxmatcu'tulh. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lā' a'xni'ca' namin huan chi'chini'
a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej natapātīni'n como tū' takaxmatcu'tulh. A'chulā'
natapātīni'n xlaca'n que huan tū' tzeyā tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra
—hualh Jesús.
12 Ta'a'lh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtamāsu'ni' tachi'xcuhuī't que tasqui'nī nataxtāpalī
ixtapāstacna'ca'n. 13 Lā' tamāxtulh lhūhua' tlajana'nī'n. Lā' ixcālīmūtlahua aceite lhūhua'
ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh.

A'nchī līmaknīca Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9

14 Lā' huan rey Herodes kaxmatli ixpālacata Jesús como lhūhua' a'ntī ixtalīchihuīna'mā'na
Jesús lā' a'ntū ixtlahua. Lā' Herodes hualh:
—Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n lakahuanchokonī't de huan līnīn. U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn
a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
15 Lā' makapitzīn ixtahuan:
—U'tza' Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'.
Lā' ā'makapitzīn ixtahuampala:
—U'tza' a'cta'sana' hua'chi huan xala' makāntza'.
16 Lā' a'xni'ca' huanica Herodes a'ntū tlahualh Jesús, xla' hualh:
—U'tza' Juan a'ntī icmā'a'cchu'cunīni'lh. Xla' lakahuanchokonī't lā' taxtulh na ixlaclhni'
nīnī'n.
17 Huan Herodes māni' ū'tza' māpa'ksīlh lā' māchi'panīni'lh Juan lā' māchī'nīni'lh nac
pūlāchī'n por ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt Felipe ixuanī't. Lā' huā'mā' Felipe ixtā'tin
Herodes. Lā' Herodes ixtā'tahui'lanī't huanmā' puscāt. 18 Lā' Juan ixuaninī't Herodes:
—Tū' līmakuan a'nchī tā'tō'la'nī'ta' ixpuscāt mintā'tin.
19 U'tza' Herodías līlalh ixtā'ca'tza Juan lā' ixmaknīcu'tun. Lā' tūla ixmaknī 20 porque
Herodes ixjicua'ni' Juan. Ixca'tzī que lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't Juan lā' līlacatejtin
ixlatlā'huan. Lā' Herodes tū' makxtekli Herodías natlahuani' Juan nīn tuntū'. Lā' a'yuj
Herodes māmakchuyīlh ixpālacata a'ntū māsu'yulh Juan, pero ixkaxmatcu'tun. 21 Pero
milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Herodías tlahualh a'ntū ixtlahuacu'tun. Herodes tlahualh
ixcā'tani' a'xni'ca' chā'lh ixcā'ta. Cākantāyalh para nacātā'huā'yan na ixchic xanapuxcu'nu'
lā' xamāpa'ksīni'nī'n lā' generales a'ntī ixtatā'scuja nac estado de Galilea. 22 Lā' ixtzu'ma'jāt
Herodías tanūlh lā' lu'cxli lā' cāmakapāxuhualh Herodes lā' a'ntī ixcākantāyacanī't. Lā' huan
rey huanilh huan tzu'ma'jāt:
—Caquisqui'ni' chu a'ntū lacasqui'na' lā' quit na'icmaxquī'yāni'.
23 Lā' stu'tu'lu' huanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū icuanini'. Na'icmaxquī'yāni' a'ntū naquisqui'ni'ya' a'yuj i'tāt a'nlhā
quit icmāpa'ksī.
24 Lā' huan tzu'ma'jāt taxtulh lā' kalhasqui'nīlh ixtzī't:
—¿Tuchū na'icsqui'n?
Lā' xla' huanilh:
—Nasqui'na' ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'.
25 Lā' huan tzu'ma'jāt tuncan tanūlh a'nlhā ixuī' huan rey lā' hualh:

—Iclacasqui'n ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Chuhua'j tuncan naquimaxquī'ya' nac lakatin pulātu.
26 Lā' ū'tza' lej līlakaputzalh huan rey pero como stu'tu'lu' ixuanicanī't huan tzu'ma'jāt lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't, tūlalh xtāpalīlh ixtachihuīn.
27 Lā' tuncan huan rey māpa'ksīlh kalhatin mayūlh para nalīmin ixa'kxāk Juan. Lā' xla' a'lh nac pūlāchī'n lā' a'cchu'culh. 28 Lā' līminca ixa'kxāk nac lakatin pulātu lā' maxquī'ca huan tzu'ma'jāt. Lā' huan tzu'ma'jāt maxquī'lh ixtzī't.
29 Lā' a'xni'ca' cāmācatzīnīca ī'sca'txtunu'nī'n Juan, xlaca'n tamilh lā' tasacli ixmacni' lā' tamā'cnūlh nac lakatin taponkni'.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

30 Lā' a'xni'ca' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talaktaspi'tli, tahuanikō'lh huāk a'ntū ixtatlahuanī't lā' a'ntū ixtamāsu'yunī't. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cata'ntit xmān hui'xina'n lā' caquilātā'miuj a'nlhā nīn tintī' a'nan lā' najaxāujtit macsti'na'j.
Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtaquīlakla Jesús lā' chuntza' ī'sca'txtunu'nī'n tūla ixtahuā'yan.
32 Lā' tatojōlh nac lakatin barco xmān xlaca'n lā' ixta'a'mā'na a'nlhā tintī' ixa'nan. 33 Lā'
lhūhua' tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'xni'ca' ixta'a'mā'na lā' talakapasli. Lā' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni' catojon tatu'jnulh a'ntza' lā' tachā'lh pū'la. 34 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de huan barco, cālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh como tatasu'yulh hua'chi borregos a'ntūn tū' ixtaka'lhī a'ntī nacāmaktaka'lha. Lā' tzuculh cāmāsu'ni' lhūhua' catūhuā. 35 Lā'
a'xni'ca' ī'smalanka'namā', huan sca'txtunu'nī'n talakmilh Jesús lā' tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' huā'tzā' tū' nac cā'lacchicni'. 36 Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para que nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac cā'ranchujnu' lā' nac cā'lacchicni' como tū' taka'lhī a'ntū natahua' xlaca'n.
37 Pero Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' tahuanilh:
—Lej lhūhua' huan tachi'xcuhuī't. Lā' tasqui'nī lej makān namakscujcan lā' chuntza' tzē nalītamāhuacan pāntzi a'ntū na'iccāmāhuī'yāuj xlaca'n.
38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit? Caquīlaktzī'ntit.
Lā' taquīlaktzī'lh lā' a'xni'ca' taca'tzīlh, tahuanilh:
—Macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
39 Lā' xla' cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmālacpitzitit lā' xtuncnu' catatahui'lh pūlacatunu' nac cā'seketni'.
40 Lā' ixa'nan pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh lakatin ciento. Lā' nā ixa'nan ā'makapitzīn pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh tu'pu'xamacāuj. 41 Lā' Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' che'kelh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzini'lh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā cāmālacpitzini'lh huan tantu' squī'ti' ixlīhuākca'n. 42 Lā' tahua'lh ixlīhuākca'n lā' taka'sli. 43 Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tamākēstokli huan sca'txtunu'nī'n xalacpītzin pāntzi lā' squī'ti'. Lā' lītatzumalh pācāujtu' cha'xta a'ntū a'katāxtūni'lh. 44 Lā' a'ntīn tahuā'yalh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n ixtahuanī't.

Jesús tlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21

45 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catojō'tit nac barco lā' capū'la'tit tintacut huan mar para nac Betsaida līhuan quit na'iccāmacā'n huan tachi'xcuhuī't.
46 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī'ttza', xla' a'lh huan nac kēstīn para nakalhtō'ka'. 47 Lā'
a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', Jesús ixa'cstu ixuī' nac ti'ya't līhuan ī'sca'txtunu'nī'n
ixta'a'mā'na nac barco ixpu'nan mar. 48 Lā' Jesús laktzī'lh a'nchī tūlalh xa'nca ixa'n huan
barco como lej ixū'numā'. Lā' a'xni'ca' ixtuncuīni'mā'tza', Jesús cālakmilh. Lā' ixtlā'huantēlha
na ixkalhni' huan xcān lā' ixcātēlakataxtumā'. 49-50 Lā' xlaca'n talaktzī'lh lā' tajicua'lh lā'
tata'salh. Como ixlīhuākca'n talaktzī'lh catīhuā ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, tapuhualh ixtalakachuyamā'na lā' ū'tza' lej talījicua'lh. Lā' chu tuncan Jesús cātā'chihuīna'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Huixcāna'j caca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Quit a'ntī icmimā'.
51 Lā' tojōlh nac barco a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh. 52 Lā' a'yuj ixtalaktzī'nī't a'nchī Jesús mālhuhuīlh huan pāntzi, lā' tū' ixtamāchekxī tichū Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'lacchicni' Genesaret
Mt. 14.34-36

53 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan xcān, lā' tachā'lh huan nac
ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret lā' tachī'jūlh ixbarcoca'n. 54 Lā' a'xni'ca' tataxtulh de
nac barco, huan tachi'xcuhuī't talakapasli Jesús. 55 Lā' palaj ta'a'lh lakachu lā' tzucuca
cālīmincan ī'tza'ca'nī'n nac laclajna'. Cālē'nca chu a'nlhā huanca que ixuī' Jesús. 56 Lā' chu
calhāhuā tanūlh nac lacti'na'j cā'lacchicni' lā' nac xcānsipejni' lā' cā'ranchujnu', ixcāmāpī'can
huan ī'tza'ca'nī'n nac lītamāuj lā' ī'squi'ni'can Jesús que cacāmakxtekli xmān taxa'ma ixtampān
ixlu'xu'. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh ixlu'xu' tatzeyankō'lh.

7

A'ntū cāmātlahuī xako'hua'jua' huan chi'xcuhuī'n
Mt. 15.1-20

1 Lā' talaktakēstokli Jesús fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley xalanī'n nac
Jerusalén a'ntī ixtalakminī't Jesús. 2 Ixtalaktzī'nī't makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús
a'ntī ixtahuā'yamā'na lā' tū' xa'nca ixtamakacha'ka'nī't pū'la. 3 Tū' chuntza' ixtatlahua
huan fariseosnu' lā' ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn israelitas. Palh xlaca'n tū' pū'la ix-
tamakacha'ka'n chu a'nchī tasqui'nī, tū' ixtahuā'yan como ixta'a'cnīni'ni' ixtalanānca'n
ī'xū'yāpapna'ca'n. 4 Lā' a'xni'ca' ixtaquītaspi'ta de nac lītamāuj, tū' ixtahuā'yan palh tū'
xa'nca ixtamakacha'ka'n pū'la. Lā' ixtatlōkentaxtū lhūhua' ixtalanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n
hua'chi a'nchī talīpūche'kē' vasos lā' xālu lā' tamacatzucun de līcā'n lā' ī'xti'catca'n. 5 Lā'
takalhasqui'ni'lh Jesús huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley:

—¿A'chī' misca'txtunu'nī'n tū' tatlōkentaxtū a'ntū quixū'yāpapna'ca'n quincātamāsu'ni'n?
Chu tahuā'yan lā' tū' pū'la tamakacha'ka'n a'nchī tasqui'nī.

6 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n. Mimpālacataca'n lītzo'kli huan profeta
Isaías a'nlhā tatzo'kni':

Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū
iccālīmāpa'ksīlh.
7 Chu tlakaj quintamācā'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn, ū'tza' xmān
ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías.

8 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit ixtalanānca'n
mixū'yāpapna'ca'n. Hui'xina'n pūche'kē'yā'tit xālusnu' lā' vasosnu' a'nchī tasqui'nī lā'
tlahua'yā'tit lhūhua' ā'makapitzīn talanān.

9 Lā' nā cāhuanilh:

—Puhua'nā'tit que tzey a'nchī mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n. 10 A'nlhā tzo'kli Moisés, chuntza' hualh:

Cacā'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't.

Lā' Moisés nā hualh:

Camāmaknīnīni'nca huan a'ntīn tamacapūlhca ixtāta' o ixtzī't.

11 Pero hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin chi'xcu'
tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' porque ixlīhuāk a'ntū icka'lhī, ū'tza'
Corbán" —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: icmālacnūni'nī'ttza' Dios—. 12 Lā' chuntza' tū'
makxtekā'tit nacāmaktāya ixtāta' lā' ixtzī't. 13 Hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios
como māsu'yu'yā'tit que tasqui'nī natlōkentaxtūcan ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n. Lā'
lhūhua' ā'catūhuā tlahua'yā'tit hua'chi huan tamā'na —hualh Jesús.

14 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Caquilākaxmatui milīhuākca'n lā' camāchekxī'tit. 15 Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntū naquilh-
tanū huan chi'xcu' hua'chi līhua't lā' chuntza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. Pero a'ntū naquilhtaxtu
de kalhatin chi'xcu' hua'chi tū' tzey tachihuīn, ū'tza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. 16 Cuenta
catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit —hualh Jesús.

17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtanūnī't nac chic, tū'tza' ixa'nan lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca. 18 Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Nā hui'xina'n ¿chā tū' māchekxī'yā'tit? Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū naquilhtanū
kalhatin chi'xcu', xla' tū' catilīlalh ko'hua'jua'. 19 U'tza' xmān tanū na ixpān lā' chuntza'
taxtu. Tū' catitanūlh na ixtapāstacna'.

Chuntza' līmāsu'yulh que huāk tzey a'ntū hua'yāuj. 20 Lā' Jesús huampā:

—A'ntū quilhtaxtu kalhatin chi'xcu', ū'tza' ko'hua'jua' nalīla. 21 Palh tū' tzey ixtapāstacna'
kalhatin chi'xcu', xla' napuhuan a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīmakpuscātīni'n lā' nalītlahua
talākalhī'n lā' nalīmaknīni'n. 22 Lā' naka'lhāna'n lā' naka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin lā' nat-
lahua a'ntūn tū' tzey. Lā' natampi'lhīni'n lā' na'a'kxokonu'n lā' natlahua a'ntūn ko'hua'jua'
lā' nalakca'tzana'n lā' na'a'ksa'nan lā' lej naka'tla'jca'tzī lā' tū' tzey ixtapāstacna' naka'lhī.
23 Huāk huā' tamā'na tū' tzey lā' tamātlahuī ko'hua'jua' kalhatin chi'xcu'. Nā huā' tamā'na
tataxtu de ixchakān kalhatin chi'xcu' como tū' tzey ixtapāstacna' —hualh Jesús.

Huan puscāt makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mt. 15.21-28
24 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh, xla' taxtulh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu'
cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. Lā' tanūlh nac lakatin chic. Ixlacasqui'n que nīn
tintī' ixca'tzīlh que ixuī' a'ntza' pero tūlalh tatzē'kli. 25 Tuncan milh kalhatin puscāt. Lā'
ixtzu'ma'jāt huan puscāt ixka'lhī huan tlajana'. Lā' como māca'tzīnīca que ixchinī't Jesús,
lakmilh lā' tatzokostani'lh. 26 Lā' huan puscāt tū' israelita ixuanī't; xla' sirofenicia ixuanī't.
Lā' lej ī'squi'ni' talakalhu'mān que camāxtuni'lh ixtzu'ma'jāt huan tlajana'. 27 Pero Jesús
huanilh:
—Pū'la cataka'sli huan camana'. Tū' līmakuan maklhtīcan ixpāntzica'n huan camana' lā'
nacāmaxquī'can huan chichīn.
28 Lā' huan puscāt kalhtīlh:
—Stu'ncua', Māpa'ksīni'. U'tza' icca'tzī. Pero huan chichīn tzēn tasacua' ixkalhspulamca'n
camana' na ixtampīn mesa.
29 Lā' tuncan Jesús huanilh:
—Xa'nca māchekxī'ya'. Tzētza' napina' na minchic. Huan tlajana' taxtuni'lhtza'
mintzu'ma'jāt.
30 Lā' huan puscāt a'lh na ixchic. Lā' ixtzu'ma'jāt ixmā' nac tama' lā' ixtasu'yutza' que
huan tlajana' ixtaxtuni'nī'ttza'.

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī tūla ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca
31 Lā' Jesús taxtulh de nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' tētaxtulh nac Sidón lā' a'nlhā
ixmāpa'ksī Decápolis. Lā' taspi'tli huan nac mar a'ntū huanican Galilea. 32 Lā' līmini'ca
kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca. Lā' lej squi'ni'ca que
caxa'malh. 33 Lā' Jesús lē'lh lacachuna'j huan chi'xcu' de a'nlhā ixtatakēstoka tachi'xcuhuī't
lā' mānūni'lh ixmakspulh na ixa'ka'xko'lh. Lā' chojmanīlh ixmacan lā' nā xa'malh na
ī'sī'makā't huan chi'xcu'. 34 Lā' Jesús talacayāhualh nac a'kapūn. Pānīlh lā' hualh:
—¡Efata! —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: ¡Catalaquī'lh!
35 Lā' chu tuncan tatzeyalh ixa'ka'chakān huan chi'xcu' lā' kaxmatli. Lā' tzeyalh ī'sī'makā't
lā' tzētza' ixchihuīna'n xa'nca. 36 Lā' Jesús stu'tu'lu' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit.
Pero tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, lā' ā'chulā' tamāca'tzīnīni'lh. 37 Lā' xlaca'n a'ntī cāmāca'tzīnīca lej
ixtalē'cnī lā' tahualh:
—Huāk a'ntū tlahuanī't, huāk tzey. U'tza' cāmā'a'kahuanī a'ntī sordo lā' cāmāchihuīnī a'ntī
kō'ko'.

8

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil tachi'xcuhuī't
Mt. 15.32-39
1 Lā' huā' tamā'na chi'chini' ixtatakēstoknī't huan tachi'xcuhuī't lā' tū' ixa'nan a'ntū
natahua'. Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
2 —Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā'
tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. 3 Lā' palh xa'iccāmacā'lh na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't,
lej ixtaxlejua'nalh nac tej lā' tū' ixtatāyani'lh. Lā' makapitzīn de xlaca'n taminī'ta'ncha' lej
makat.
4 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhtīlh:
—Lā' ¿chichū nacālīmāhuī'yāuj huan tachi'xcuhuī't huā'tzā' a'nlhā tintī' lahuī'?
5 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Mactojon.
6 Lā' tuncan Jesús māpa'ksīlh catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac ti'ya't. Lā' cātayalh
huan mactojon pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n para natamaxquī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' tatlahualh. 7 Lā' nā

ixtaka'lhī makapitzīn ti'na'j squī'ti' lā' Jesús maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios por huan squī'ti'.
Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmālacpitzini'tit.
8 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' talēka'sli. Lā' tamākēstokli xalacpītzin a'ntūn ta'a'katāxtūlh
lā' tamātzumalh pātojon chā'xta. 9 Lā' a'ntīn tahuā'yalh hua'chi lakatā'ti' mil ixtahuanī't.
Lā' Jesús cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't na ixchicca'n. 10 Lā' tuncan xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n
tatojōlh nac barco lā' tachā'lh a'nlhā ixmāpa'ksī huan cā'lacchicni' Dalmanuta.

Huan fariseosnu' tasqui'ni'lh Jesús que catlahualh lakatin lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56

11 Lā' huan fariseosnu' talakmilh lā' tatzuculh tatā'lāsta'la Jesús. Lā' tasqui'nli lakatin
lē'cnīn a'ntū nalītasu'yu que xla' xala' nac a'kapūn. Tasqui'nli como xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun.
12 Lā' Jesús pānīlh con pō'ktu ixa'clhcunuc lā' hualh:
—¿A'chī' huan a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tasqui'n lē'cnīn? Lej stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j tū' caticātamāsu'ni'ni' huan lē'cnīn.
13 Lā' cāmakxtekli lā' tojōpā huan nac barco lā' a'lh tintacut.

Ixlevaduraca'n fariseosnu'
Mt. 16.5-12

14 Lā' xmān ixa'nan mactin pāntzi nac barco como ixtapātza'nkānī't lā' tū' talē'lh pāntzi.
15 Lā' Jesús cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit lā' catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan
Herodes.
16 Lā' huan sca'txtunu'nī'n talātā'chihuīna'lh lā' talāhuanilh:
—Chō'la ū'tza' līhualh chuntza' como tū' līmiuj pāntzi.
17 Lā' Jesús ixca'tzī que xlaca'n tū' ixtamāchekxī a'nchī ixlīchihuīna'mā' ixpālacata a'ntūn
tamāsu'yu huan fariseosnu' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit? ¿Chu tū' cuenta
tlahua'yā'tit nīn māchekxī'yā'tit? ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para
napūpāstacna'nā'tit? 18 Ka'lhī'yā'tit milakastapunca'n. ¿Chu tū' laktzī'nā'tit? Ka'lhī'yā'tit
mi'a'ka'xko'lhca'n. ¿Chu tū' a'kahuā'na'nā'tit? ¿Chu tūla pāstacna'nā'tit? 19 A'xni'ca'
iccāche'kelh huan macquitzis pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n,
¿lhā lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Pācāujtu'.
20 Lā' xla' hualh:
—Lā' a'xni'ca' iccāche'kelh huan mactojon pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakatā'ti' mil, ¿lhā
lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Pātojon.
21 Lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿chu tūna'j māchekxī'yā'tit?

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n nac cā'lacchicni' Betsaida

22 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Betsaida lā'
līmini'ca Jesús kalhatin lakatzī'n lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh huan chi'xcu' xalakatzī'n.
23 Lā' makachi'palh lā' makachi'palē'lh huan lakatzī'n na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Choj-
manīlh ixlakastapun lā' xa'mani'lh na ixlakastapun lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū la'ktzī'na'?
24 Lā' xla' talakapākē'lh lā' hualh:
—Iccālaktzī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn talatlā'huan. Tatasu'yu hua'chi xakalhanna' qui'huī'n
como tūna'j xa'nca iclacahuāna'n.
25 Lā' tuncan xa'mani'pā na ixlakastapun. Lā' huan chi'xcu' talakapākē'pā lā' tzeyalh lā'
xa'nca lacahuāna'lh.
26 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'nc capit na minchic lā' tū' titētanū'ya' huan nac cā'lacchicni'. Nīn tintī' nacāhuani'ya'
xala' nac huan cā'lacchicni' a'nchī lītzeya'nti.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacli
Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21

27 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh huan nac makapitzīn cā'lacchicni' a'ntza' a'nlhā
huanican Cesarea de Filipo. Lā' līhuan ixta'a'mā'na, xla' cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lā' tachi'xcuhuī't, ¿chichūn tahuan de quimpālacata?
28 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni' lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x
huan Elías lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x chō'la kalhatin a'cta'sana'.
29 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Lā' hui'xina'n, ¿chichū hua'nā'tit tichūn quit?
Lā' Pedro kalhtīni'lh:
—Hui'x Cristo a'ntī Dios lacsacli.
30 Lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios lacsacli.

Jesús hualh que xla' ka'lhī nanī
Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27

31 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni' chuntza':
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan. Huan xana-
puxcu'nu' de huan lītokpān lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, xlaca'n
naquintalakmaka'n lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
32 Lā' lacastu'nc hualh huā'mā' tachihuīn. Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzē'k
huanilh que tū' cahualh chuntza'. 33 Lā' Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lā' lacaquilhnīlh Pedro lā' huanilh:
—Catakēnu'. Hui'x pāstacna'na' ixtapāstacna' huan ko'ti'ti'. Lā' tū' pāstacna'na' ixtapāstacna'
Dios.
34 Lā' Jesús cāta'sani'lh huan tachi'xcuhuī't lā' ī'sca'txtunu'nī'n lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' catipāstacli xmān a'nchī xla' lacasqui'n.
Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n lā'
caquistālani'lh. 35 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata,
tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj
natanī por quimpālacata lā' ixpālacata huan xatzey tachihuīn, xlaca'n nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 36 Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk xala'
nac huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para
pō'ktu. 37 Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 38 Huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j taputza ā'makxtum dios. Palh chuxatī de hui'xina'n
nalīmāxana'nā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' nalīmāxana'nā'tit quimpālacata lā'
ixpālacata a'ntū icmāsu'yu, ū'tza' na'iclīmāxana'n a'xni'ca' na'icmimpala. Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan ixángeles
a'ntī lej tzey.

9

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j
lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī
namāpa'ksīni'nkō'.

Jesús taxtāpalīlh lā' xtunc tasu'yulh
Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36

2 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' tatā'a'lh. Xmān
ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh huan nac tālhmā'n kēstīn lā' tā'cxtulh. Lā' a'ntza' taxtāpalīlh Jesús
lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. 3 Lā' ixlu'xu' lej xkakalh lā' lej smu'yonko' lalh
hasta ixlakachi'pana'n. Lā' tū' a'nan ā'catīhuā nac cā'ti'ya'tna' a'ntī mālacastuca a'nchī
lakche'kē'canī't. 4 Lā' cātasu'yuni'lh Elías lā' Moisés lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 5 Lā' Pedro
huanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Na'ictlahuayāuj huā'tzā' lakatu'tun
mū'xta'ka'; lakatin mila' nala lā' ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.
6 Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'nchī ixualh como ixtu'tunca'n lej tajicua'lh. Lā'
ū'tza' līhualh chuntza'. 7 Lā' milh lakatin poklhnu' lā' cālītamacxti'li'lh. Lā' takaxmatli lakatin
tachihuīn nac huan poklhnu' a'ntū hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
8 Lā' tuncan lacapalh talaktzī'lh lā' nīn tintī' ixa'nan ā'chā'tin; xmān Jesús ixa'cstu
talaktzī'lh.
9 Lā' a'xni'ca' ixtayujmā'na nac huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh:
—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit a'ntū laktzī'nī'ta'ntit. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.
10 Lā' tzē'k taca'tzīlh huā'mā' tachihuīn lā' ixtalākalhasqui'nī:
—¿Tuchū huanicu'tun huā' lakahuanchokocan de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n?
11 Lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh tasqui'nī que xapū'la namin
Elías lā' ā'calīstān namin huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't?
12 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. ¿Chu tū' tatzo'kni'
ixpālacata huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n que napātīni'n lhūhua' lā' nalakmaka'ncan? 13 Pero
quit iccāhuaniyāni' palh milhtza' huan a'ntī huancan palh xla' Elías lā' makapitzīn
chi'xcuhuī'n tatlahuani'lh chu a'nchī ixtalacasqui'n. Pātle'keni'lh chu a'nchī tatzo'kni'
ixpālacata xla'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' ixkalhatā'ti'ca'n tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ā'makapitzīn
sca'txtunu'nī'n, talaktzī'lh a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtalītamacxti'li'nī't. Lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtatā'lāhuanimā'na huan sca'txtunu'nī'n. 15 Lā' a'xni'ca' huan
tachi'xcuhuī't talaktzīlh Jesús, talē'cnīlh lā' tuncan talaktu'jnulh lā' tatā'chihuīna'lh. 16 Lā'
Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līchihuīna'nā'tit?
17 Lā' kalhtīlh kalhatin na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclīmini'ni' quincaman. Ka'lhī huan tlajana' a'ntū makakō'ko'nīni'n.
18 Chu a'nlhā chi'pa lā' a'ntza' māyujū nac ti'ya't lā' tzucu kalhpupu lā' māsā'nī ixtatzan
lā' lhtuculu' la. Lā' iccāsqui'ni'lhtza' misca'txtunu'nī'n que catamāxtuni'lh. Lā' xlaca'n tūlalh
tamāxtuni'lh.
19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para
que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī hua'nā'tit?
Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.
20 Lā' talīmini'lh lā' a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, huan tlajana' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu
lā' a'kā'lh nac ti'ya't lā' tapi'li'lh lā' kalhpupulh. 21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh ixtāta' huan
ka'hua'chu:
—¿Lhā lakalā't cā'ta ka'lhīnī't huā'mā' ta'jatat?
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Desde ixlīti'na'j tzuculh. 22 Lā' maklhūhua' māpū'lh nac macscut lā' nac xcān para na-
maknī. Lā' palh tzē natlahua'ya' catūhuā, caquilālakalhu'mauj quina'n lā' caquilāmaktāyauj.
23 Lā' Jesús huanilh:
—Lā' ¿a'chī' quihua'ni': "Palh tzē natlahua'ya' catūhuā"? Huan a'ntī kalhlaka'ī' Dios lā'
līpāhuan Dios, ū'tza' tzēn tlahua chu a'ntūyā catūhuā.
24 Lā' tuncan ixtāta' huan ka'hua'chu ta'salh lā' hualh:
—Quit ickalhlaka'ī'. Caquimaktāya' porque quisputni'cus a'nchī xa'nca na'ickalhlaka'ī'.
25 Lā' a'xni'ca' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtalaktu'jnumā'na ixtalaktakēstokmā'na, xla'
lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—Icmāpa'ksīyāni' hui'x a'ntī māsordujlīnī'ta' lā' makakō'ko'nī'ta' huan ka'hua'chu.
Icmāpa'ksīyāni' que cataxtu de xla' lā' tū' maktin titanūpala'ya' na ixchakān.
26 Lā' huan tlajana' ta'salh lā' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu lā' taxtulh. Lā' huan
ka'hua'chu ixtasu'yu hua'chi xanīn ixuanī't. U'tza' lhūhua' talīhualh ixpālacata huan
ka'hua'chu:
—Nīlhtza'.
27 Pero Jesús makachi'palh lā' maktāyalh lā' huan ka'hua'chu tā'kaquī'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatanūlh nac chic, lā' ixa'cstuca'n ixtahui'lāna' lā'
takalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' quina'n tūlalh icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
29 Lā' cāhuanilh:
—Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit
oración lā' palh nalīhui'lī'yā'tit tū' nahuā'ya'nā'tit.

Jesús hualh ixlīmaktu' que ka'lhī nanī
Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45

30 Lā' tataxtulh de a'ntza' lā' ta'a'lh lā' ixtalatlā'huan huan nac estado de Galilea. Lā' Jesús
tū' ixlacasqui'n que naca'tzīcan que ixuī' a'ntza' 31 porque ixcāmāsu'ni'mā' ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' ixcāhuani:
—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamāstā'can
con ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n naquintamaknī lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.

32 Pero xlaca'n tū' tamāchekxīlh huā'mā' tachihuīn lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun como
ixtajicua'n.

¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48

33 Lā' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Capernaum. Lā' a'xni'ca' tatanūlhtza'
nac chic, Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū ixlālīsta'la'yā'tit a'xni'ca' ixta'mpā'na'ntit nac tej?
34 Xlaca'n taquilhca'cslalh como līhuan ixtatlā'huantēlha nac tej, ixtalālīsta'lamā'na
ixpālacata tichū más tasqui'nī na ixlaclhpu'nanca'n. 35 Lā' Jesús tahuī'lh lā' cāta'sani'lh
ixkalhacāujtu'ca'n lā' cāhuanilh:
—Palh catīhuā lacu'tun xapuxcu' de hui'xina'n, calalh hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn
lā' calalh hua'chi xastancu.
36 Lā' makachi'palh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n. Lā'
cha'xli lā' cāhuanilh:
37 —Chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi
huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quit quimpāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī quimpāxquī' quit, nā
paxquī' huan a'ntī quimacamilh lā' tū' xmān quit.

A'ntīn tū' ixtā'ca'tza Jesús, ū'tza' namaktāya
Lc. 9.49-50; Mt. 10.42

38 Lā' Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin chi'xcu' a'ntī ixmāpācuhuī mintacuīni' lā' ū'tza'
ixcālīmāxtumā' huan tlajana'nī'n. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como xla'
tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
39 Lā' Jesús hualh:
—Camakxtektit lā' tū' timāmakchuyīyā'tit. Tū' a'nan a'ntī natlahua lē'cnīn a'xni'ca'
namāpācuhuī quintacuīni' lā' chu tuncan tzē naquilakapala. 40 Lā' a'ntīn tū'
quintā'ca'tzaca'n, ū'tza' quincāmaktāyayāni'. 41 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que chuxatī
nacātā'hua'yāni' xcān por ixpālacata hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo, ū'tza' Dios namāpala.

Tū' tzey palh mimacan namātlahuīyānī' talaclē'i'
Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2

42 Lā' Jesús huampā:
—Lā' palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā'
ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xatzey palh pū'la
ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar para najicsua'. Chuntza' tū'
ixa'kxokolh huan ka'hua'chu.
43 'Lā' palh mimacan napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xalītzey macamōcho
ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mi-
macanca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn.
A'ntza' huan macscut tūla māmixīcan. 44 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin cati-
hua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
45 'Lā' palh mintojonca'n napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xatzey palh
lacmōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit
kantu' mintojonca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac
pūpātīn. 46 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n
a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
47 'Lā' palh tlahua'cu'tunā'tit talaclē'i' ixpālacata catūhuā a'ntūn talaktzī'n
milakastapunca'n, huā'mā' tū' tzey. Xatzey lakaxō'ko' ixla'tit lā' ixka'lhī'tit
minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit lakatu' milakastapunca'n
a'ntū nacāmātlahuīyāni' talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn.
48 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catitahua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n
a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
49 'Tasqui'nī que ixlīhuākca'n natapātīni'n para que más tzey natala. U'tza' hua'chi macs-
cut lā' maclacasqui'n chuntza' hua'chi līhua't maclacasqui'n matzat. Lā' a'ntū a'ksajuī'can
Dios, huāk nalīmāsko'kō'can matzat. 50 Matzat tzey; pero palh matzat tū'tza' sko'ko',
¿chichū nalīmāsko'kō'nuncan? Caka'lhī'tit hua'chi matzat na minquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza'
huanicu'tun que xa'nca' nalatā'kchokoyā'tit. Lā' ca'cs nalātahui'la'yā'tit —hualh Jesús.

10

Jesús māsu'yulh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' Jesús taxtulh de Capernaum lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza'
a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán. Lā' tatzucupā tatakēstoka tachi'xcuhuī't. Lā'
Jesús tzucupā cāmāsu'ni' como chuntza' ixlīsmanīnī't. 2 Lā' talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn
fariseosnu'. Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni'?

3 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chichūn cāmāpa'ksīni' Moisés hui'xina'n a'nlhā tatzo'kni' huan nac ley?

4 Lā' xlaca'n tahualh:

—Moisés hualh: "Tzēn tzo'kcan lakatin acta lā' chuntza' tzē namakxteka' mimpuscāt".

5 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' tzey mintapāstacna'ca'n. U'tza' lītzo'kli Moisés huā'mā'
līmāpa'ksīn. 6 Pero a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tatzo'kni' chuntza':

Dios tlahualh chi'xcu' lā' puscāt.

7 U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu' lā' natā'takēxtimī ixpuscāt.

8 Lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin.

Chuntza' tatzo'kni'. Lā' chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān kalhatin. 9 Lā' chuntza' tū'
līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios cātlahuanī't chu lakatin.

10 Lā' a'xni'ca' tatanūpā nac chic, takalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n ixpālacata a'ntū hualh.
11 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chu a'ntī namakxteka ixpuscāt lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā'
chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' chuntza' tlahuani' huan xapū'la ixpuscāt a'ntūn tū' līmakuan.
12 Lā' palh kalhatin puscāt namakxteka ixkōlu' lā' natā'tapūchahua ā'kalhatin chi'xcu',
chuntza' huā'mā' puscāt naka'lhī ixmakchi'xcu'.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'

Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17

13 Lā' cālīmini'ca Jesús camana' para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatzuculh
talacaquilhnī a'ntī ixtalīmin. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh a'ntū ixtatlahuamā'na, xacā'lh lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmakxtektit quintalakmin huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī
natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan
tamā'na camana'. 15 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' hua'chi lakska'tā'n
takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.

16 Lā' Jesús cācha'xli huan camana' lā' cāmūspa'lhli con ixmacan lā' cāsicua'lanālīlh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús

Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30

17 Lā' Jesús a'mpā, lā' ixtlā'huantēlha nac tej. Lā' laktu'jnulh kalhatin chi'xcu' lā' tat-
zokostani'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para
pō'ktu?

18 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū huanicu'tun a'xni'ca' quihua'ni'ya' palh tzey quit? Xmān
kalhatin a'ntī tzey lā' ū'tza' Dios. 19 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan chuntza':

Tū' timakpuscātīni'na'.

Tū' timaknīni'na'.

Tū' tika'lhāna'na'.

Tū' tilīchihuina'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua'.

Tū' ti'a'kxokonu'na' para natlaja'ya'.

Cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't.

20 Lā' xla' kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.

21 Entonces Jesús laktzī'lh lā' pāxquī'lh lā' huanilh:

—Xmān lakatin catūhuā sputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j huāk a'ntū ka'lhī'ya'
lā' nacāmālacpitzi'ni'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac
a'kapūn. Lā' ā'calīstān naquintā'pina', a'yuj napātīni'na'.

22 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh lā' a'lh como lej
rico ixuanī't.

23 Lā' Jesús lakachu cālaktzī'lh tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Lej jicslīhua' para xlaca'n a'ntī lacricosnu' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksī.

24 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīlē'cnīlh ixtachihuīn. Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que xlaca'n a'ntīn talīpāhuan ixtumīnca'n, lej jicslīhua' natata-
makxteka que Dios nacāmāpa'ksī. 25 Ca'tzīyā'tit que tūlalh catitanūlh lakatin camello na
ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' para kalhatin rico natamakxteka que Dios namāpa'ksī.
26 Lā' xlaca'n lej lhūhua' talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿tichūn tzē namāpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu, xmān Dios tzē
nacāmāpūtaxtū como Dios tzēn tlahua huāk catūhuā.
28 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' huanilh Jesús:
—Ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī catūhuā por quimpālacata lā'
ixpālacata kalhlaka'ī' xatzey tachihuīn. Nata'a'kxtekui'lī ixā'lacchicni'ca'n, o ixtā'timīnca'n, o
ixtzī'tca'n, o ixtāta'ca'n, o ixcamana'ca'n, o ixā'tacuxtuca'n. 30 Xlaca'n a'ntī nata'a'kxtekui'lī,
ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj. Hua'chi cien veces līhua'ca' nataka'lhī
ixā'lacchicni'ca'n lā' nā lhūhua' ixtā'timīnca'n lā' ixtzī'tca'n lā' ixtāta'ca'n lā' ixcamana'ca'n
lā' ixā'tacuxtuca'n. Lā' nā nacāmāpātīnīcan. Lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 31 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n, tū' lej catitatasqui'nīlh. Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī.

Jesús huampā que ka'lhī nanī
Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34

32 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatā'cxtunu'ntēlha para nac Jerusalén lā' Jesús ixcāpū'lani'tēlha
lā' xlaca'n talē'cnīlh. Lā' huan a'ntī ixtastālani' ixtajicua'n. Lā' chu cālē'mpā lacachuna'j
huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzucupā cāhuani a'ntū napātle'keni'. 33 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' naquimacamāstā'can como
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Naquimacamāstā'can con huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca. Lā' xlaca'n
naquintamacamāstā' con huan maktiyātī'n. 34 Lā' naquintalakapala lā' naquintakēsnoka
lā' naquintachojmanī lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko
de na ixlaclhpu'nanca'n huan nīnī'n.

Jacobo lā' Juan tasqui'ni'lh lakatin talakalhu'mān
Mt. 20.20-28

35 Lā' Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo, talaktapajtzūlh Jesús lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclacasqui'nāuj naquilātlahua'ni'yāuj a'ntū na'iccāsqui'ni'yāni'.
36 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahua'ni'yāni'?
37 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—A'xni'ca' hui'x namāpa'ksīni'nkō'ya', quina'n iclacasqui'nāuj na'iccāpāxtūtahui'layāni',
kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtuxuc.
38 Pero Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh
napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza lā'
hua'chilh quintā'a'kpaxā'tit.
39 Lā' xlaca'n tahualh:
—Tzē na'ictlahuayāuj; tzē na'ictāyani'yāuj.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. 40 Pero ū'tza' huā'mā'
naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līca xmān para
huan a'ntī Dios lacsacli.
41 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca Jesús, tatzu-
culh ta'a'kchā'n ixpālacata Jacobo lā' Juan. 42 Lā' Jesús cāta'sani'lh ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'.
Xlaca'n hua'chi ixtēcu'nī'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksīni'n. 43 Tū'
chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'ntī lacu'tun xamāpa'ksīni' na mila-
clhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixlacscujni'ca'n ā'makapitzīn. 44 Chuxatī
a'ntī naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala
hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 45 Quit māni' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
Lā' quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para na'icscuja lā' para

na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús mālacahuānīlh Bartimeo a'ntī lakatzī'n ixuanī't
Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43

46 Lā' tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Jericó. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtax-
tumā' nac Jericó, tatā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' na ixquilhtūn tej
ī'squi'nīhuā'yahuī' huan lakatzī'n a'ntī ixuanican Bartimeo ixo'kxa' Timeo. 47 Lā' a'xni'ca'
ca'tzīlh que ixtētaxtumā' Jesús xala' nac Nazaret, tzuculh ta'sa lā' hualh:
—Jesús, hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. Caquilakalhu'ma' quit.
48 Lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n talacaquilhnīlh lā' tahuanilh:
—Caquilhca'csla'.
Lā' Bartimeo ā'chulā' ixta'sa lā' hualh:
—Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj, caquilakalhu'ma' quit.
49 Lā' Jesús tāyalh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cata'sa'ni'tit.
Lā' tata'sani'lh huan lakatzī'n lā' tahuanilh:
—Capāxu'hua' lā' catāya'. Jesús ta'sani'yāni'.
50 Lā' xla' tamakxtulh ixtakēnu' lā' tāyalh lā' lakmilh Jesús. 51 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'na' na'ictlahuani'yāni'?
Lā' huan lakatzī'n huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', caquimālacahuā'nī'pala'.
52 Lā' Jesús huanilh:
—Tzētza' napina'. Hui'x kalhlaka'ī'nī'ta' que quit na'icmālacahuānīyāni' lā' ū'tza' lītzeya'ntitza'.
Lā' chu līmaktin lacahuāna'lh lā' stālani'lh Jesús nac tej.

11

Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac xcānsipej Jerusalén
Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā huani-
can Olivos, lā' ū'tza' pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican
Betania. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca' nachip-
inā'tit nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētahui'lanī't.
Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'. 3 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'ni'yāni': "¿A'chī'
xcutpā'na'ntit huan burrito?", hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n
lā' tuncan namacamimpala huā'tzā'".
4 Lā' ta'a'lh lā' takaksli lakatin xati'na'jcus burro a'ntū ixchī'yāhuacanī't. Ixyā nac tej pajtzu
xamākalhcha lakatin chic. Lā' tatzuculh taxcuta.
5 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntī ixtayāna' takalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū tlahua'pā'na'ntit? ¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?
6 Lā' huan sca'txtunu'nī'n takalhtīni'lh chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't. Lā' huan
chi'xcuhuī'n tamakxtekli ta'a'n huan sca'txtunu'nī'n. 7 Lā' talīmini'lh Jesús huan xati'na'jcus
burro lā' talīkētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' xla' kētō'lalh. 8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tamāpī'lh
ixtakēnu'can nac tej. Lā' ā'makapitzīn ixtacā' xati'na'j ixpeken qui'hui' para natamāpī' nac
tej. Chuntza' talīmāsu'yulh palh ixta'a'cnīni'ni'mā'na Jesús.
9 Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camācā'tanīca Dios! Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'
quinDiosca'n. 10 Dios casicua'lanālīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū nala, lā' ū'tza' hua'chi
ixlīmāpa'ksīn quixū'yāpapca'n David.
11 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh nac Jerusalén, tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' como kōtanūtza'
ixuanī't, a'xni'ca' lakachu lacahuāna'lh na ixchakān lītokpān, taxtulh lā' cātā'a'lh huan
kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n nac Betania.

Jesús lacaquilhnīlh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.18-19

12 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' tataxtulh de nac Betania, Jesús ixtzi'ncsa. 13 Lā' de makat laktzī'lh
a'katin xaqui'hui' higo lā' ixtaxtuni'nī'ttza' xachi'tin huan qui'hui'. Lā' Jesús tapajtzūlh para
nalaktzī'n palh ixua'ca'tza' xatō'ca't. Lā' a'xni'ca' chā'lh a'nlhā ixyā huan qui'hui', tū' ixka'lhī
ixtō'ca't. Xmān xachi'tin ixka'lhī como tūna'j ixchā'n ixpūlan higo. 14 Lā' Jesús huanilh huan
qui'hui':
—Tū' maktin catihua'ca' mintō'ca't.

Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takaxmatli a'ntū huanilh huan qui'hui'.

Jesús cātlakaxtulh de nac xaka'tla' lītokpān huan stā'na'nī'n
Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

15 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Jerusalén, Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh
cātlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni'
huan lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n
tachi'xcuhuī't lā' nā ixpūtahui'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālūmax. 16 Lā' tū' makxtekli
que nīn tintī' natētaxtu na ixtanquilhni' huan lītokpān palh ixlē'mā' catūhuā. 17 Lā'
ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' hualh:
—¿Chu tū' tatzo'kni' chuntza'?: "Quinchic namāpācuhuī'can chic a'nlhā tlahuacan
oración. Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n calhāhuā natamin tatlahua oración". Lā' a'nchīn
tlahuapā'na'ntit, lītlahuacanī't hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.
18 Lā' cāmāca'tzīnīca xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā'
xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalīmaknī Jesús. Ixtajicua'ni' Jesús como ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't ixtalē'cnī a'nchī ixmāsu'yu. 19 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūnī'ttza' huan chi'chini', Jesús
lā' ī'sca'txtunu'nī'n tataxtulh de nac Jerusalén.

Scōhualh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.20-22

20 Lā' ixlīlakalī cā'tzi'sāt tatētaxtulh a'nlhā ixyā huan xaqui'hui' higo lā' talaktzī'lh a'nchī
ī'scōhuankō'nī'ttza' hasta ixtankāxē'k. 21 Lā' Pedro pāstacli a'ntū pātle'kelh lā' huanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Huan qui'hui' scōhuantāyakō'lhtza'; huan a'ntū macapūlhca'.
22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cakalhlaka'ī'tit Dios. 23 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxatī a'ntī xa'nca nakalhlaka'ī'
lā' tū' naka'lhī lakatu' ixtapāstacna', natlahuani'can chu a'ntū xla' nasqui'n. Palh nahuani
huan kēstīn: "Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān", chuntza' napātle'ke, xmān tū'
caka'lhīlh lakatu' ixtapāstacna'. 24 U'tza' iccālīhuaniyāni' que ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, caka'lhlaka'ī'tit que ka'lhīyā'tittza'. Lā' namakl-
htīni'nā'tit. 25 Lā' a'xni'ca' natāya'yā'tit lā' tlahua'pā'na'ntit oración, namāsputūnu'ni'yā'tit
catīhuā palh cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey. Chuntza' minTāta'ca'n nac a'kapūn tzē
nacāmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. 26 Lā' palh hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit
ā'makapitzīn, minTāta'ca'n nac a'kapūn tū' caticāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n hui'xina'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8

27 Lā' tachā'lh nac Jerusalén. Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan nac xaka'tla' lītokpān, talak-
tapajtzūlh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xalacpapatzīni'n
israelitas. 28 Lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixquilhtampān lītlahua'pā't huā'mā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā'
līmāpa'ksīn?
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj, nā quit
na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na catūhuā. 30 ¿Tichū
ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampān tachi'xcuhuī't?
Caquilākalhtīuj.
31 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?" 32 Lā' tūla catihuaniuj
que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhuī't —talāhuanilh.
Ixtajicua'n que tachi'xcuhuī't nata'a'kchā'n como ixlīhuākca'n ixtakalhlaka'ī' que Juan
stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. 33 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:
—Tū' iccā'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na catūhuā.

12

A'nchī lītalacastuca huan tūn tū' tzeyā tasācua'nī'n
Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19

1 Lā' Jesús tzuculh cālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't con a'ntū lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī cha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas. Lā' līcorralhui'līlh chihuix
ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.

’Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh ixti'ya't makapitzīn tasācua'nī'n para natascuja i'tātna'. Lā'
xla' a'lh tachoko makat. 2 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlan uvas, macā'lh ixlacscujni' na
ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntūn tamakalanī't
a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. 3 Pero huan tasācua'nī'n tachi'palh huan lacscujni' lā' tatucsli lā'
chu chuntza' tamāspi'tchokolh. Tū' maxquī'ca nīn tuntū'. 4 Lā' huan ixtēcu' pū'uva chu
macā'mpā ā'kalhatin ixlacscujni'. Lā' huan tasācua'nī'n tamūta'lalh lā' talakapalalh lā' chu
chuntza' tamacā'lh. 5 Lā' huan ixtēcu' macā'mpā ā'chā'tin lā' tamaknīlh xla'. Lā' huan ixtēcu'
cāmacā'mpā lhūhua' ā'makapitzīn. Huan tasācua'nī'n talacnicui'līlh makapitzīn lā' tamaknīlh
ā'makapitzīn.
6 ’A'xmān kalhatin ixuī'cus a'ntīn tzē namacā'ncan, lā' ū'tza' ixo'kxa' a'ntī lej ixpāxquī'. Lā'
xla' ā'xmān macā'lh lā' hualh: “Ka'lhī que nata'a'cnīni'ni' qui'o'kxa'”. 7 Pero huan tasācua'nī'n
talāhuanilh: “U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza'
quilaca'n nala huan pū'uva”. 8 Lā' tachi'palh lā' tamaknīlh lā' tamaka'lh ixquilhtūn huan
pū'uva.
9 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chī puhua'nā'tit? ¿Tuchū nacātlahuani' huan tamā'na' a'ntīn tamaksācua'lh? Na'a'n lā'
nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc
tasācua'nī'n.
10 ’¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla'
hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' lanī't huan chihuix a'ntū más
tasqui'nī.
11 Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclē'cnīyāuj.
12 Lā' ixtā'ca'tza Jesús titachi'pacu'tulh como tamāchekxīlh que xlaca'n ixtalītalacastuca
hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Lā' como ixtajicua'ni' tachi'xcuhuī't, ū'tza' talīmakxtekli
lā' ta'a'lh.

Ixpālacata huan tamātā'jīn
Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26

13 Lā' cālakmacā'nca Jesús ā'makapitzīn fariseosnu' lā' ixchi'xcuhuī'n Herodes.
Cālakmacā'nca para natakaxmatxtu catūhuā a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n. 14 Lā' a'xni'ca'
talakchā'lh, tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua'. Hui'x tū' tlahua'ni'ya'
cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. ¿Chā līmakuan
na'icmāpalayāuj a'ntū māta'jīni'n huan emperador o tū' tasqui'nī?
15 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? Caquilālīmini'uj lakatin tumīn para na'iclaktzī'n.
16 Lā' talīmini'lh lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Ixla' huan emperador.
17 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Pues camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū
ixla'.
Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh a'nchī cākalhtīlh Jesús.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40

18 Lā' talakmilh Jesús saduceosnu'. Xlaca'n tamāsu'yu que tū' catilakahuanchokoca. Lā'
ū'tza' talīhuanilh:
19 —Mākalhtō'kē'ni', Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni': Palh nanī kalhatin
chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza', lā' palh nīmaka'n ixpuscāt lā' palh tintī' ixcaman, macla-
casqui'n que huan lakapūt natā'tapuchahua ixyāsta' a'ntī xastancu. Lā' huan xapū'la
o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 20 Ixa'nan kalhatojon
lītā'timīn. Lā' xapuxcu' tapūchahualh lā' tū' ixka'lhī ixcaman a'xni'ca' nīlh. 21 Lā' kalhatin
ī'stancu tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' nā xla' nīlh lā' tū' ka'lhīlh ixcaman. Lā' chuntza'
pātle'keni'lh ā'kalhatin ī'stancu a'xni'ca' tā'tapūchahualh huan lakapūt. 22 Chuntza' kalhatunu'
de ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh huan puscāt lā' tū' taka'lhīlh ixcamanca'n a'xni'ca'
tanīlh. Lā' a'xmān nīlh huan puscāt. 23 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala
huanmā' puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tapūchahuanī't.
24 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'tza' līta'a'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' huan na
ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksīn. 25 Lā' a'xni'ca' huan
nīnī'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n
para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn. 26 Lā'
Moisés tzo'kli ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko a'xni'ca' tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j
qui'hui' a'ntū ixlamamā'. ¿Chu tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū Dios huanilh Moisés? Chuntza'
hualh: "Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob", hualh. 27 U'tza' huanicu'tun que
xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan
xanīnī'n. Hui'xina'n lej ta'a'kxokoyā'tit mē'cstuca'n.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū līhua'ca' tasqui'nī
Mt. 22.34-40; Lc. 10.27

28 Lā' cālakmilh Jesús kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley lā' cākaxmatli a'ntī ix-
talāsta'lamā'na. Lā' ca'tzīlh que Jesús xa'nca cākalhtīlh. Lā' tuncan kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī?
29 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' huā'mā': "Cakaxpa'ttit hui'xina'n israelitas.
Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n xmān ū'tza' Māpa'ksīni'. 30 Lā' napāxquī'ya' huan Māpa'ksīni'
a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk mintapāstacna' lā' mintahuixcān".
31 Lā' ixlīlakatu' līmāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': "Napāxquī'ya' ā'kalhatin chu a'cxtim hua'chi
mē'cstu pāxquī'ca'na'". Tū' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī que huā' tamā'na.
32 Lā' tuncan xamākalhtō'kē'ni' huan ley huanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū' hua'na', Mākalhtō'kē'ni'. Huī' kalhatin Dios lā' xla' xmān ixa'cstu
Dios. 33 Lā' tasqui'nī napāxquī'yāuj con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n lā' con ixlīhuāk quin-
tapāstacna'ca'n lā' quintahuixcānca'n. Nā tasqui'nī napāxquī'yāuj ā'kalhatin chu a'cxtim
hua'chi quē'cstuca'n quincātapāxquī'yāni'. Palh chuntza' natlahuayāuj, ū'tza' līhua'ca' xatzey
que na'a'ksajuī'yāuj Dios a'ntū lhcuyucan o maknīcan.
34 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī xa'nca pāstacli lā' kalhtīlh xamākalhtō'kē'ni' huan ley.
Lā' Jesús huanilh:
—Tisputni'yāni' xmān macsti'na'j para natapa'ksī'ya' con Dios.
Lā' tintī'tza' ixkalhasqui'nīcu'tun nīn tuntū' como ixtajicua'n.

I'xū'yāpapna' Jesús
Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44

35 Lā' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān lā' cāhuanilh:
—Cristo ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtunu'. Lā' ¿a'chī' tahuan huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley que Cristo ī'xū'yātā'nat David? 36 Māni' David hualh chu
a'nchī māsu'ni'lh Espíritu Santo lā' chuntza' tzo'kli:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca'
na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza"
—huan pāxtūcāna'j a'nlhā a'cnīni'ni'can—. 37 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā'
māpācuhuīlh ixMāpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun que xla' līhua'ca' xaka'tla' nala —hualh Jesús.
Lā' chu catīhuāyā tachi'xcuhuī't līpāxūj takaxmatli.

Jesús cālē'ksa'nīni'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47

38 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't, ixcāhuani':
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn
tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixtakēnu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n que
cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. 39 Lā' na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n
taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā
tlahuacan cā'tani'. 40 Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej
xlīt takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n que
ā'makapitzīn.

A'ntū māstā'lh huan pobre lakapūt
Lc. 21.1-4

41 Lā' Jesús tahuī'lh na ixlacapūn a'nlhā ixmojōcan tumīn a'ntū a'ksajcan Dios. Lā'
ixcālaktzī'mā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' ixtamojō ixtumīnca'n. Lā' lhūhua' ricosnu' ta-
mojōlh lhūhua' ixtumīnca'n. 42 Lā' milh kalhatin lakapūt; lej pobre ixuanī't. Lā' xla' cāmojōlh
lakatu' ixtumīn de cobre; xmān macsti'na'j ixtapalh. 43 Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lā' cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntū mojōlh huā'mā' pobre lakapūt līhua'ca' ixtapalh
na ixlacapūn Dios que a'ntū tamojōlh huan ā'makapitzīn. 44 Xlaca'n tamojōlh xmān a'ntū

ixcā'a'katāxtūni'nī'ttza' como xlaca'n lacricos. Lā' huan puscāt, xla' a'yuj sputni' ixlīhua't, pero māstā'kō'lh ixlīhuāk a'ntū ixpūlatahuī'lh.

13

Jesús hualh que nalactlahuacan xaka'tla' lītokpān
Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de nac xaka'tla' lītokpān, kalhatin de ī'sca'txtunu'nī'n
huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Lej tzēhuanī't huan chihuix a'ntū lītlahuacanī't huā'mā'
xaka'tla' lītokpān. Lej xa'nca taxtucha'.
2 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

A'nchī naca'tzīcan que palaj na'a'ksputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Lā' Jesús tahuī'lh na ixtūtzā'n huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos lā' na ixlacapūn
xaka'tla' lītokpān. Lā' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés tzē'k takalhasqui'nīlh:
4 —Iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh palaj napātle'ke a'ntū hua'nti?
5 Lā' Jesús tzuculh cāhuani:
—Catamaktaka'lhtit para que nīn tintī' nacā'a'kxokoyāni' 6 como lhūhua' chi'xcuhuī'n
natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: "Quit Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līlh". Lā' chuntza' lhūhua' a'ntī nacā'a'kxokocan.
7 'Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan a'nlhā pajtzu tlahuamā'ca guerra lā'
nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchī lamā'cha' guerra makat. Tū' tijicua'nā'tit. Chuntza' ka'lhī
que napātle'ke. Lā' tūna'j cati'a'ksputli. 8 Lakatin gobierno natā'kaquī' contra ā'kalhatin.
Lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun ā'kalhatin. Lā' lakachu natachiqui huan ti'ya't lā'
na'a'nan tatzi'ncsta. Lā' ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.
9 'Cuenta catlahua'tit como nacātamacamāstā'yāni' con huan pūchihuīna'nī'n lā'
nacātakēsno'kāni' nac lītokpānna'. Lā' por quimpālacata nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n
huan gobernadores lā' na ixlacapūnca'n māpa'ksīni'nī'n. Chuntza' nachihuīna'nā'tit por
quimpālacata.
10 'A'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj, tasqui'nī nacāmāsu'ni'can huan
xatzey tachihuīn huan tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj. 11 Lā' a'xni'ca'
nacātachi'payāni' lā' nacātamacamāstā'yāni' con huan pūchihuīna'nī'n, tū' catilē'capintit
pū'la a'nchī nalītamaktāyayā'tit. Nahua'nā'tit a'ntū puhua'nā'tit a'xni'ca' nachā'n huanmā'
hora. Tū' māni' hui'xina'n catichihuīna'ntit. Huan Espíritu Santo nacāmāchihuīnīyāni'.
12 'Lā' a'ntī quintakalhlaka'ī' nacāmacamāstā'can con huan pūchihuīna'nī'n. Lā' māni'
ixtā'tinca'n a'ntī natamacamāstā' para nacāmaknīcan. Lā' huan xanatātana' natamacamāstā'
ixcamana'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī' para nacāmaknīcan. Lā' huan camana' nata'a'kchā'ni'
ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n a'ntīn takalhlaka'ī' lā' natamāmaknīnīni'n. 13 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata. Lā' huan a'ntī natatāyani'
hasta a'xni'ca' natanī, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.
14 'Nalaktzī'nā'tit huā' xako'hua'jua' a'ntū nalactlahuakō' lā' natāya a'nlhā tū' līmakuan
chu a'nchī tzo'knulh huan profeta Daniel. Lā' quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā', iccāhuaniyāni'
hui'xina'n a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit. A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit
huanmā', a'xni'ca' maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'
nac estado de Judea. 15 Lā' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja huan a'ntīn tahui'lāna' na
ixa'kstīn ixchicca'n, tū' catitatanūlh huan nac chic para natamāxtu catūhuā a'ntū ixla'ca'n.
16 Lā' huan a'ntīn tascujmā'na nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli na ixchicca'n para natataya
ixtakēnu'ca'n. 17 Xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh
tamātzi'quī'ni'ncus.
18 'Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n. 19 Lā' lej
napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' Dios mā'a'nanīlh huā'mā' quilhtamacuj,
tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū'tza' maktin catilalh
ixtā'chuntza' ā'calīstān. 20 Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jīlh huā'mā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn
tintī'. Dios namāti'na'jī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.
21 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā calaktzī'ntit.
A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū' catikalhlaka'ī'tit. Lā' palh catīhuā
ixcāhuanini': "Chā calaktzī'ntit. A'jnanu' yā", tū' catikalhlaka'ī'tit. 22 Natamin lhūhua'
a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n Cristo lā' ā'makapitzīn natahuan

que māni' xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā natatlahua lē'cnīn como nata'a'kxokocu'tun
māni' xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh catita'a'kxokolh a'ntī Dios cālacsacli pero
nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn. 23 Skalalh cala'tit. Iccāhuanini'tza' ixlīhuāk huā'mā' para que
tū' nacāta'a'kxokoyāni'.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' huan tamā'na chi'chini' a'xni'ca' napātle'ketza' huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā'
huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. 25 Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā'
māni' huan a'kapūn natachiqui. 26 Lā' tuncan nalaktzī'ncan huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
a'nchī napūmin huan poklhnu'. Lej naka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't naxkaka. 27 Lā' tuncan
nacāmacamin ixángeles lā' natamākēstoka a'ntī cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't
xalanī'n cā'quilhtamacuj.
28 'Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo. A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā'
tzucumā' tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu.
29 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit que
tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi kalhatin
a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn huan mākalhcha. 30 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū
iccāhuanini'. 31 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin catisputli
quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
32 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' o huā'mā' hora; nīn huan ángeles
xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nīn ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī
lhānīn mero napātle'ke.
33 'Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn napātle'ke huā'mā'. 34 U'tza' hua'chi kalhatin
chi'xcu' a'ntī na'a'n latā'kchoko makat. Lā' cālīmāmacū'tā'quī' ixchic huan ixtasācua'nī'n lā'
cāmaxquī' ixlītlōtca'n chā'tunu'. Lā' yāhua kalhatin maktaka'lhna' nac tanquilhni' lā' māpa'ksī
que skalalh nala. 35 Chuntza' hui'xina'n skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin
ixtēcu' chic. Tzēlasā' namin cā'smalanka'n, o a'xni'ca' chū'cus nata'sa huan gallo, o i'tāt tzī'sa,
o tuncuīni'n. 36 U'tza' skalalh calīla'tit para que tū' lhtatapā'na'ntit a'xni'ca' chu līmaktin
namin. 37 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n: Skalalh cala'tit. Lā' nā skalalh catalalh ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't —cāhuanilh Jesús.

14

Talacchihuīna'lh a'nchī natalīchi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 I'sputacus lakatu' chi'chini' para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'xni'ca' hua'can
pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley ixtaputzamā'na a'nchī natalī'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' natamāmaknīnīni'n. 2 Lā'
talāhuanilh:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cā'tani', huan tachi'xcuhuī't natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8

3 Lā' Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. U'tza' huā'mā' Simón a'ntī ixmasni'mā'
ixquinī't lā' ixtzeyanī'ttza'. Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' a'ntza', kalhatin puscāt laktapa-
jtzūlh. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixlītzuma aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa ixuanī't.
Lā' ū'tza' a'ntū huanican nardo. Huan puscāt pa'klhli huan frasco lā' mūmā'ca'lh Jesús huan
aceite. 4 Lā' makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' talī'a'kchā'lh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' pāxcat līlalh huā'mā' aceite? 5 Ixtapalh hua'chi ixtatlaj kalhatin chi'xcu'
xatascujāt de lakatin cā'ta. Tzē ī'stā'ca lā' huan tumīn tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
Lā' taquilhnīlh huan puscāt.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camakxtektit. ¿A'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej
tzey. 7 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n. Lā' a'xni'ca' lacasqui'nā'tit, tzē
nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey. Pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 8 Huan puscāt
tlahualh a'ntūn tzē ixtlahua. Quimūmā'ca'lh aceite lā' chuntza' quincāxtlahualīlhtza' como
naquimā'cnūcan. 9 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā
namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntūn
tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n natalīpāstaca xla' —hualh Jesús.

Judas cāhuanilh namacamāstā' Jesús
Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6

10 Judas Iscariote kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' xla'
cālaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' para nacāhuani que ixcāmacamaxquī'lh Jesús. 11 Lā' a'xni'ca'
takaxmatli a'ntū cāhuanica, tapāxuhualh lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. Lā' Judas
ixputza a'nchī ixlīmacamāstā'lh Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

12 Milh huan xapū'lh chi'chini' de huan cā'tani' a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī
levadura. Huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' maknīcan huan borrego a'ntū nahua'can para huā'mā'
cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāxtlahuayāuj para nahua'yāuj huan xalīhua't huan
cā'tani'?
13 Lā' cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' lā' napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lē'mā' ixpūxka'tni'.
Nastālani'yā'tit. 14 Lā' a'nlhā xla' natanū, nā natanū'yā'tit lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' huan
chic: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: ¿Lhachū yā huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua'
quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't cā'tani' de pascua?" 15 Lā' māni' xla' nacāmāsu'ni'yāni'
lakatin cuarto ixlītanca'cstu' chic. Lā' ka'tla' huan cuarto lā' cāxni'j yātza'. A'ntza'
nacāxtlahua'yā'tit quilīhua'tca'n.
16 Lā' ta'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tatanūlh nac cā'lacchicni'. Lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús
ixcāhuaninī't lā' tacāxtlahualh huan līhua't.
17 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', Jesús cātā'chā'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'ntza'. 18 Lā'
līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n a'ntī quilātā'huā'yamā'nauj
huā'tzā' naquimacamāstā'.
19 Lā' xlaca'n tatzuculh talakaputza lā' chā'tunu' de xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—¿Chu quit?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Kalhatin de hui'xina'n de milīkalhacāujtu'ca'n māni' xla'. U'tza' a'ntīn quintā'pūhuā'yan
huā' pulātu. 21 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni'
quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā';
nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
22 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā'
mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
23 Lā' tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macastī'n cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīhuākca'n tapūko'tnūnkō'lh. 24 Lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuacan huan xasāsti' conve-
nio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū
na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. 25 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'icua' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti'
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Jesús huanilh Pedro que nakalhtatzē'ka
Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

26 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos. 27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borre-
gos", tatzo'kni'. 28 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, xapū'la na'ica'n quit nac estado
de Galilea. Lā' a'ntza' nalāpāxtokāuj.
29 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' ictimakxtekni'.
30 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu'
huan gallo, māni' hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
31 Lā' Pedro ā'chulā' stu'tu'lu' hualh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn chu a'cxtim tahualh.

Jesús tā'chihuīna'lh Dios nac huerta a'nlhā huanican Getsemaní
Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46

32 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní. Lā'
cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ictā'chihuīna'n Dios.
33 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' Jacobo lā' Juan. Lā' tzuculh tamakchuyī lā' lej pāta'lalh.
34 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā' skalalh
catahui'la'tit.
35 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' squi'ni'lh Dios palh tzē
ixpūtaxtulh de a'ntū napātle'keni' 36 lā' hualh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātī, camakxtekti chuntza' nala. Pero
calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.
37 Lā' taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalh-
tatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā lhtatahui'la', Simón? ¿Chu tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin hora?
38 Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca'
nacātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n
tū' taka'lhī tahuixcān.
39 Lā' ixlīmaktu' a'lh lacachuna'j lā' chu a'cxtim squi'ni'lh Dios. 40 Lā' taspi'tchokopā
a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalhtatahui'lāna'. Tūlalh tatāyani'lh
ixtalhtataca'n lā' tū' ixtaca'tzī a'nchī natakalhtī. 41 Lā' a'xni'ca' ixlīmaktu'tun taspi'tchokolh
a'nlhā ixcāmāchokonī't, cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Tzeytza'. Chilhtza' huan hora a'ntū
lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n
huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuīn. 42 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī
naquimacamāstā'.

Chī'lē'nca Jesús
Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

43 Lā' tuncan a'xni'ca' Jesús ixchihuīna'mā'cus, chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan
kalhacāujtu' scā'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' tatā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n ix-
machītaca'n lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. 44 Lā' Judas ū'tza' a'ntī ix-
macamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuani'nī't:
—A'ntī na'iclacamu'su ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit lā' nalīpinā'tit lā' namaktaka'lhā'tit.
45 Lā' a'xni'ca' chā'lh Judas, tuncan laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 46 Lā' huan tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para
natalē'n.
47 Lā' ixyā kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús. Xla' māxtulh ixmachīta lā' mātakāhuī'lh ixtasācua'
huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xkō'lh. 48 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin
ka'lhāna'. 49 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj
a'xni'ca'? Pero chuntza' naquimpātle'keni' para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kcanī't na ixtachi-
huīn Dios —cāhuanilh.
50 Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n tatzā'lalh lā' chuntza' talī'a'kxtekmaka'lh Jesús.

Tzā'lalh kalhatin o'kxa'

51 Lā' kalhatin o'kxa' stālani'lh. Tū' ixlhakā'nī't ixlu'xu'; xmān ixlītamaksna'tnī't kalhtin
sábana. Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tachi'palh, 52 lhka'lo'ko tzā'lalh lā' maka'lh huan
sábana.

Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n israelitas
Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

53 Lā' xlaca'n a'ntīn tachi'palh Jesús, talē'lh a'nlhā ixuī' huan xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' talaktakēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. 54 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh lā' chā'lh hasta ixtanquilhni'
huan ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahuī'lh huan
policíasna'. Lā' ixcātā'sko'huī' nac macscut con xlaca'n.
55 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n a'ntī ixta-
lacāxtlahua, xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n.
Lā' tū' ixtakaksa a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n. 56 Līlhūhua' talīchihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua'

ixpālacata Jesús, pero tū' chu a'cxtim tahualh. 57 Lā' makapitzīn tatāyalh lā' ta'a'ksa'nīni'lh
lā' tahualh a'ntūn tū' stu'ncua'. Chuntza' tahualh:
58 —Quina'n ickaxmatui a'nchī hualh: "Quit na'icmāsputūkō' ixlīhuāk huā'mā' xaka'tla'
lītokpān a'ntū ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'ictlahua ā'lakatin
a'ntūn tū' ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n".
59 Pero nīn xlaca'n tū' chu a'cxtim tahualh.
60 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' kalhasqui'nīlh Jesús:
—Huā' tayāna' chi'xcuhuī'n talī'a'ksa'nīni'mā'ni'. Lā' ¿chu tū' nakalhtīni'na'?
61 Lā' Jesús ca'cs tāyalh lā' tuntū' kalhtīni'lh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna'
kalhasqui'nīpā:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī Dios lacsacnī't? ¿Chā hui'x ixO'kxa' Dios a'ntī quina'n
ica'cnīni'ni'yāuj?
62 Lā' Jesús kalhtīlh:
—U'huē. Quit Cristo. Lā' hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' na'icminācha' nac a'kapūn
ixlaclhni' poklhnu'.
63 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna', māni' xla' xtī'tli ixlu'xu' lā' chuntza' līmāsu'yulh que lej
ixa'kchā'n lā' hualh:
—Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'.
64 Hui'xina'n kaxpā'tnī'ta'ntit a'nchī tā'talacastuccu'tulh Dios. ¿Chī puhua'nā'tit?
Lā' ixlīhuākca'n tamālaclē'nīlh para namaknīcan.
65 Lā' makapitzīn tatzuculh talakachojmanī. Lā' xlaca'n talacatlapalh lā' tatucsli lā'
tahuanilh:
—Caquilhchipi tichū tucsni'.
Lā' huan tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na nā xlaca'n tatucsli.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús

Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

66 Lā' Pedro ixyā na ixtanquilhni' huan chic lā' milh kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixmaksquiti
na ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. 67 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro a'nlhā ī'sko'huī', huan
tzu'ma'jāt lakalaktzī'lh lā' huanilh:
—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Nazaret.
68 Pero xla' kalhtatzē'kli lā' huanilh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'. Tū' icmāchekxī.
Lā' a'lh lacachuna'j. Lā' ta'salh huan gallo. 69 Lā' huan tzu'ma'jāt chu laktzī'mpā lā'
tzuculh cāhuani huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha':
—U'tza' huā'mā' kalhatin de xlaca'n.
70 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā. Lā' ixlīka'tlā'tus huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha' tahuanilh Pedro:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como hui'x xala' nac estado de Galilea. Mintachi-
huīn ixtā'chuntza' a'ntī xalanī'n nac Galilea.
71 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcācan ixa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:
—Dios naquimāpātīnī palh tū' stu'ncua' a'ntū icuanimā'ni'. Tū' iclakapasa huā'mā'
chi'xcu' a'ntī līchihuīna'mpā'na'ntit.
72 Lā' huan gallo ta'sapā ixlīmaktu'. Lā' ū'tza' līmāpāstaqulh Pedro a'nchī Jesús ixuaninī't:
"A'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā'
a'xni'ca' Pedro pāstacli chuntza', tzuculh calhuan.

15

Jesús na ixlacapūn Pilato

Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n tatakēstokli lā' talacchi-
huīna'lh. Lā' tapekechī'lh Jesús lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh huan Pilato a'ntī gobernador
ixuanī't. 2 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Chu hui'x ixReyca'n israelitas?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.
3 Lā' xanapuxcu'nu' curasna' ixtalē'ksa'nīni'n de lhūhua' catūhuā. 4 Lā' Pilato
kalhasqui'nīpā:
—¿A'chī' tū' kalhtīni'na' nīn tuntū'? Kaxpa'tti ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'ni'.
5 Pero Jesús tū'tza' kalhtīlh. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh Pilato.

Tahualh que tasqui'nī nanī Jesús
Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16
6 Lā' ixa'nan lakatin talanān a'xni'ca' ixla cā'tani'. Pilato ixmakxteka kalhatin tachī'n.
Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan tachī'n a'ntī namakxtekcan. 7 Lā' ixtatanūmā'na
nac pūlāchī'n makapitzīn a'ntī ixtatā'kaquī'nī't contra huan gobierno lā' ixtamaknīni'nī't
a'xni'ca' tatā'kaquī'lh. Lā' kalhatin de huan tachī'nī'n ixuanican Barrabás. 8 Huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Pilato lā' tatzuculh tasqui'ni' que catlahualh chu a'nchī lanān
ixtlahua līhuan ixlamā' cā'tani'. 9 Lā' Pilato cākalhtīlh:
—¿Chā lacasqui'nā'tit na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?
10 Pilato māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza'
talīmacamāstā'lh. 11 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtacuccha'xnī't huan tachi'xcuhuī't
lā' ū'tza' talīsqui'nli Barrabás. 12 Lā' Pilato cākalhtīpā lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahua con xla' a'ntī māpācuhuī'yā'tit ixReyca'n israelitas?
13 Lā' xlaca'n tata'salh lā' palha' tahuanilh:
—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!
14 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't?
Pero xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:
—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!
15 Lā' como Pilato ixcāmāko'xamixīcu'tun huan lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāmakxtekni'lh huan
Barrabás. Lā' māpa'ksīni'lh que cakēsno'kca huan Jesús lā' macamāstā'lh para naxtoko-
hua'ca'can.
16 Lā' tuncan ixtropasna' huan gobernador talē'lh Jesús na ixchakān pūchihuīn a'nlhā
huanican pretorio. Lā' cāmākēstokca ā'makapitzīn tropasna'. 17 Lā' tamālhakē'lh lakatin
ixlu'xu' xasmumonko' lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. 18 Lā'
tatzuculh tahuani:
—Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n israelitas.
19 Lā' talīmūnicli qui'hui' lā' tachojmanīlh. Lā' tatatzokostani'lh hua'chilh
ixta'a'cnīni'ni'mā'na. 20 Lā' a'xni'ca talīlītzī'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu'
xasmumonko' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuanī't. Lā' talē'lh para
naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27
21 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na, ixtētaxtumā' kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene a'ntī ixtacuīni'
Simón. Xla' ixtāta'ca'n Alejandro lā' Rufo lā' ixmimā'cha' de nac rancho. Lā' huan tropasna'
tasāmācu'quī'lh ixcruz Jesús.
22 Lā' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun
Ixa'kxāk Nīn. 23 Lā' Jesús mālacnūni'ca vino para nahua'. Lā' ixtā'tlahuapāspi'tcanī't līcu'chu'ni'
a'ntū huanican mirra. U'tza' ixlīmālhtatīcu'tuncan. Lā' Jesús tū' maklhtīni'lh.
24 Lā' a'xni'ca' ī'xtokohua'ca'canī'ttza', huan tropasna' tamālacpitzilh ixlu'xu' Jesús lā'
tapūmāxtulh ī'suerteca'n para nataca'tzī tuchū nacātachokoni' chā'tunu' de xlaca'n.
25 Lā' hua'chi makna'jās cuhuīni' ixuanī't a'xni'ca' xtokohua'ca'ca. 26 Lā' ixtzo'kcanī't
a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca lā' ixuan chuntza: IxReyca'n israelitas. 27 Lā' nā
cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na
ixpāxtūxuc. 28 Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan:
"Xla' ixpūtle'kecanī't na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey".
29 Lā' xlaca'n a'ntī ixtatētaxtumā'na talakapalalh lā' taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā' tahuanilh:
—¡A! Hui'x ixlactlahua'cu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun
chi'chini'. 30 Chuhua'j capūtaxtu mē'cstu lā' cayu'jti de huan nac cruz.
31 Lā' nā chuntza' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley ixtalīlītzī'n
Jesús lā' ixtalāhuanimā'na:
—Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. 32 Cayujli chuhua'j de huan
nac cruz huan Cristo a'ntī ixReyca'n israelitas. Nalaktzī'nāuj nayuja de huan cruz lā'
chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'.
Lā' xlaca'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't nā talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30
33 Lā' a'xni'ca' tastu'nūtatza' ixuanī't, cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'yatna' hasta
maktu'tun kōtanū. 34 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū Jesús palha' ta'salh lā' hualh:
—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī'
qui'a'kxtekui'līnī'ta' quē'cstu?

35 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha'. Lā' xlaca'n talāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit. Xla' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.
36 Lā' tu'jnulh kalhatin lā' līmāchū'huī'lh vinagre nac lakatin catūhuā a'ntū hua'chi
panamāc. Lā' o'ksmā'ca'lh kantin qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús para nahua' lā' hualh:
—Camakxtekui; nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāyujū de nac cruz.
37 Lā' Jesús lej palha' ta'salh lā' tuncan nīlh. 38 Lā' huā'mā' ka'tlā'tus huan lu'xu' nac
xaka'tla' lītokpān taxtī'tpitzilh desde ixquilhtūn xala' tālhmā'n hasta na ixtampān. U'tza'
huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān. 39 Lā' huan capitán romano ixyā na ixlacapūn
Jesús. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh a'nchī Jesús ta'salh lā' nīlh, lā' huan capitán hualh:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
40 Nā huan puscan ixtalaktzī'mā'na de makat; na ixlaclhni'ca'n ixtayāna' María Mag-
dalena lā' Salomé lā' María ixtzī'tca'n Jacobo huan xastancu lā' José. 41 Xlaca'n ix-
tastālani'tlā'huan Jesús a'xni'ca' ixuī' nac estado de Galilea lā' ixtamaktāya. Lā' nā ix-
tahui'lāna' ā'makapitzīn lhūhua' puscan a'ntī ixcātā'minī't a'ntza' nac Jerusalén.

Mānūca nac lhu'cu' ixmacni' Jesús
Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

42 Kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. Lā' ū'tza' ixlīlakalī ixuanī't. 43 Lā' lakmilh huan Pilato kalhatin chi'xcu' xala' huan
nac cā'lacchicni' Arimatea. Huanmā' chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ixka'lhīmā' hasta a'xni'ca'
Dios namāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' chā'tin de huan pūchihuīna'nī'n israelitas a'ntī más
ixtamāpa'ksīni'n. Lā' huā'mā' chi'xcu' lej ixa'cnīni'ni'can. Lā' xla' ixa'cstu tahuixcānīlh lā'
squi'ni'lh Pilato camaxquī'lh ixmacni' Jesús.
44 Lā' Pilato lē'cnīlh como puhualh que tūna'j ixnī. Lā' māta'sīlh huan capitán lā'
kalhasqui'nīlh palh stu'ncua' ixnīnī'ttza' Jesús. 45 Lā' a'xni'ca' huan capitán māca'tzīnīlh que
ixnīnī'ttza', Pilato makxtekli José nalē'n huan macni'. 46 Lā' José tamāhualh kalhtin stala'nka'
lu'xu' xatzey. Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' huan ixmacni' Jesús, līpāsna'tli huan lu'xu' lā'
māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' līmālacchahuayāhualh
lakatin ka'tla' chihuix. 47 Lā' María Magdalena lā' María ixtzī't José talaktzī'lh a'nlhā
ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús.

16

Mālakahuanīchokoca Jesús
Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, María Magdalena lā' María
ixtzī't Jacobo lā' Salomé tatamāhualh pomada a'ntū lej xamu'csa para natalīmactlahua
ixmacni' huan Jesús. 2 Lā' cā'tzi'sāt huan domingo a'xni'ca' tā'cxtulhcus huan chi'chini',
ta'a'lh nac taponkni' 3 lā' ixtalāhuani:
—¿Tichū naquincāmāpānūni'yāni' huan chihuix a'ntū līmālacchōcanī't huan lhu'cu'?
4 Lā' a'xni'ca' talaca'a'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan chihuix como ka'tla'
ixuanī't. 5 Lā' tatanūlh nac taponkni' lā' talaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixtasu'yu hua'chi
chi'xcu'. Ixuī' na ixa'cacāna'j huan lhu'cu' lā' smu'yonko ixlu'xu' lā' pūlhmā'n ixuanī't. Lā'
xlaca'n lej tajicua'lh. 6 Lā' huan ángel cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit. Hui'xina'n putzapā'na'ntit Jesús xala' nac Nazaret a'ntī xtoko-
hua'ca'canī't. Xla' tū'tza' huī' huā'tzā'; xla' lakahuanchokolhtza'. Chā calaktzī'ntit a'nlhā
ixmāpī'canī't. 7 Capintit lā' cacāhua'ni'tit Pedro lā' ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús.
Nahua'ni'yā'tit que xla' nacāpū'lani'yāni' para nac estado de Galilea. A'ntza' napāxtokā'tit
chu a'nchī cāhuanini'.
8 Lā' huan puscan tataxtulh de nac lhu'cu' lā' tatzā'lalh. Lej ixtaxpipitēlha lā' ix-
talē'cnītēlha. Lā' como lej ixtajicua'n, tuntū' ixtahuani nīn tintī'.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena
Jn. 20.11-18

9 Huanmā' domingo lej tzi'sāt Jesús lakahuanchokolh. Lā' pū'la tasu'yuni'lh María
Magdalena a'ntī ixmāxtuni'nī't lakatojon tlajana'nī'n. 10 Lā' María cālakchā'lh xlaca'n a'ntī
ixcātā'latlā'huan Jesús. Ixtalakaputzahui'lāna' lā' ixtacalhuahui'lāna'. Lā' cāmāca'tzīnīlh
a'ntū ixpātle'kenī't. 11 Lā' a'yuj xlaca'n takaxmatli a'nchī ixlakahuanchokonī't Jesús, lā'
a'nchī María Magdalena ixlaktzī'nī't, pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n
Lc. 24.13-35

12 Lā' ā'calīstān Jesús xtunc cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixta'a'mā'na
lacachuna'j nac tej. 13 Lā' xlaca'n tataspi'tli lā' tamāca'tzīnīlh ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n,
pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cāmaxquī'lh ixlītlō'tca'n ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

14 Lā' ā'calīstān huampala Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
ixtahuā'yamā'na. Lā' cālacaquilhnīlh porque tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. Tū' takalhlaka'ī'lh
a'nchī tahualh xlaca'n a'ntī ixtalaktzī'nī't Jesús a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 15 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—Capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' nacāmāsu'ni'yā'tit huan xatzey tachihuīn
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 16 Chuxatī a'ntī nakalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo lā' na'a'kpaxa, xla' namāpūtaxtūcan. Lā' chuxatī a'ntīn tū' nakalhlaka'ī'
huan xatzey tachihuīn, xla' naka'lhīcus ixtalaclē'i'. 17 Lā' nalīlakapascan a'ntīn takalhlaka'ī'
huan xatzey tachihuīn chuntza'. Natalīmāxtu huan tlajana'nī'n con quilīmāpa'ksīn. Tzē
natachihuīna'n xasāsti' tachihuīn. 18 Lā' a'yuj catachi'palh huan lūhua' lā' a'yuj catalīko'tnūlh
catūhuā a'ntū ka'lhī līlaknīn, tū' catitalaknīlh. Lā' xmān nataxa'ma huan ī'tza'ca'nī'n lā'
xlaca'n natatzeyan.

Jesús tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn
Lc. 24.50-53

19 Lā' a'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesús chuntza' ixcāhuaninī't ī'sca'txtunu'nī'n, xla'
tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn. Lā' tahui'lh na ixpāxtucāna'j Dios a'nlhā a'cnīni'ni'can.
20 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' lakachu ixta'a'cta'sana'n. Lā' huan Māpa'ksīni'
ixcāmaktāya. Lā' chuntza' tzē ixtalītlahua lē'cnīn. Lā' ū'tza' ixlīca'tzīcan que stu'ncua' a'ntū
ixtamāsu'yumā'na. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Lucas

A'chī' tzo'kca huā'mā' historia

1 Lhūhua' a'nan a'ntī tatzo'kli a'ntū pātle'kelh na quilaclhpu'nanca'n. 2 Lā' a'ntū
quincātahuanin ixpālacata Cristo lā' huan tū laktzī'nca desde xalītzucuni' hasta chuhua'j,
ū'tza' tatzo'kli. Nā a'ntīn talaktzī'lh xalītzucuni' nā tamāsu'yulh. 3 Nā chuntza' quiminī'ni'lh
ictzo'knun. Xa'nca ictlahualh cuenta desde makān para que xa'nca na'icca'tzī a'nchī
na'ictzo'knuni'yāni' en orden 4 para que naca'tzīya' que stu'ncua' a'ntū māsu'nīcanī'ta',
Teofilo.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh que nalacatuncuī Juan huan Mā'kpaxīni'

5 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac Judea, ixuī' ka'lhatin sacerdote; ixtacuīni' Zacarías.
Lā' xla' tā'tapa'ksī'lh sacerdotes a'ntī ixcāmāpācuhuīcan Abías. Nā ixpuscāt Zacarías ixuani-
can Elisabet lā' xla' ī'xū'yātā'nat Aarón. 6 Ixtu'ca'n lacuan na ixlacapūn Dios. Tū' tatlahualh
a'ntūn tū' tzey como tatlōkentaxtūlh ixlīmāpa'ksīn Dios. 7 Tū' ixtaka'lhī ixcamanca'n como
Elisabet tūlalh ka'lhīlh lā' nā lacpapatzīntza'tza' ixtahuanī't ixtu'ca'n.
8 Lā' milh huan chi'chini' a'xni'ca' Zacarías lā' ixtā'sacerdotes ixtatlahuamā'na ixlītlōtca'n
na ixlacapūn Dios. 9 Lā' como chuntza' ixtahui'latca'n, por suerte lacsacca Zacarías
para natanū nac lītokpān para nalhcuyu huan pūm. 10 Līhuan ī'lhcuyucan huan pūm,
ixlīhuākca'n a'ntī ixtatakēxtimīnī't tatachokolh nac tanquilhni' lā' ixta'orarlīmā'na. 11 Lā'
tuncan tasu'yu'ni'lh Zacarías kalhatin ixángel Dios. Ixyā ixpekcāna'j huan altar a'nlhā
ī'lhcuyucan pūm.
12 Lā' a'xni'ca' Zacarías laktzī'lh, tamakchuyīlh lā' lej jicua'lh. 13 Lā' huan ángel huanilh:
—Zacarías, tū' cajicua' porque Dios kaxmatli a'ntū kalhasqui'nīnī'ta'. Lā' mim-
puscāt Elisabet naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuī'ya' Juan. 14 Lej nalīpāxuhua'ya' lā'
lhūhua' tachi'xcuhuī't natalīpāxuhua ixpālacata huan ska'ta' 15 como lej natasqui'nī na
ixlacapūn Dios. Lā' tū' maktin nako'ta nīn cu'chu' nīn ā'catūhuā hua'chi cerveza lā'
pulque a'ntū līka'chīcan. Lā' nalītatzuma ixa'clhcunuc huan Espíritu Santo desde a'xni'ca'
tūna'j tahui'la. 16 Lā' nacāxtāpalīni' ixtapāstacnaca'n lhūhua' israelitas para natatzucu-
pala nata'a'kahuāna'ni' ixMāpa'ksīni'ca'n Dios. 17 Lā' huā'mā' chi'xcu' napū'lani' huan
Māpa'ksīni'. Lā' naka'lhī ixespíritu lā' ixlīmāpa'ksīn hua'chi' ixla' Elías. Lā' nacāmāspi'tni'
ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't para natapāxquī' ixcamana'ca'n. Lā' xla' nacāmāputzī
xatzey tapāstacna' a'ntī tū' ta'a'kahuāna'n. Chuntza' cāxni'j natatahui'la tachi'xcuhuī't
a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni'.
18 Lā' Zacarías kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū na'iclīca'tzī palh stu'ncua' huā'mā'? Quit papatzīntza' lā' nā quimpuscāt
to'kotzīntza'.
19 Lā' huan ángel kalhtīni'lh:
—Quit Gabriel lā' icyā na ixlacapūn Dios. Lā' quimacamilh para na'ictā'chihuīna'nāni' lā'
para na'icmaxquī'yāni' huā'mā' xatzey tachihuīn. 20 Lā' chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Lā' tūlalh
catichihuī'na' hasta que natahui'la huan ska'ta' como tū' ka'lhlaka'i' quintachihuīn a'ntū
natlōkentaxtū a'xni'ca' nachā'n huan mālhcuyu'.
21 A'xni'ca' takoxīlh Zacarías, huan a'ntī ixtaka'lhīmā'na na ixtanquilhni' lītokpān talē'cnīlh
como tū' taxtulh. 22 Lā' a'xni'ca' taxtulh, huan Zacarías tūla ixcātā'chihuīna'n. Lā' chuntza'
tamāchekxīlh que ixlakachuyanī't na ixchakān līto'kpān. Xmān ixcāmacahuani' como tūlalh
cātā'chihuīna'lh.
23 Lā' a'xni'ca' sputkō'lh ixlītlōt nac lītokpān, Zacarías taspi'tli na ixchic. 24 Lā' ā'calīstān
ka'lhīni'lh huan ixpuscāt Elisabet. Lā' tū' taxtulh de huan chic hasta ixlīlakaquitzis mālhcuyu'.
Lā' puhualh: 25 “Huan Māpa'ksīni' quintlahuanī't chuntza' para que tū'tza' naquintalak-
maka'n”.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh a'nchī nalacatuncuī Jesús

26 Lā' ixka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' a'xni'ca' Zacarías ixlakachuyanīt, lā' Dios
macamilh huan ángel Gabriel nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret
27 para nalakmin kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixuanican María. Xla' ixlacāxlanī'ttza' para
natā'tapūchahua kalhatin chi'xcu' a'ntī ī'xū'yātā'nat David lā' a'ntī ixuanican José.
28 Lā' huan ángel tanūlh a'nlhā ixuī' María lā' huanilh:
—¡Icmālakacuhuīnī'yāni' hui'x a'ntī lej sicua'lanālīcanī'ta! Huan Māpa'ksīni' maktaka'lhāni';
Dios lej sicua'lanālīnī'ta'ni' que ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn puscan.
29 Lā' a'xni'ca' María laktzī'lh huan ángel, lej līlē'cnīlh huā'mā' tachihuīn. 30 Lā' huan ángel
kalhtīlh:

—María, tū' cajicua' porque Dios lej pāxquī'yāni'. 31 Chuhua'j naka'lhīni'na' lā' naka'lhī'ya'
kalhatin ska'ta' xachi'xcu'. Lā' namāpācuhuīya' Jesús. 32 Lej tasqui'nī lā' namāpācuhuīcan
ixO'kxa' Dios a'ntī más xaka'tla'. Lā' huan Māpa'ksīni' Dios nahui'lī ixlīrey hua'chi ixpap
David 33 para que pō'ktu nacāmāpa'ksī ixlīhuāk israelitas. Lā' ixlīmāpa'ksīn tū' maktin
catisputli.

34 Lā' tuncan María kalhasqui'nīlh huan ángel:

—¿Chichū nalīla huā'mā'? Quit tūna'j ictapūchahua.

35 Lā' huan ángel kalhtīlh:

—Huan Espíritu Santo namin lā' nalakmināni' lā' ixlīmāpa'ksīn Dios Xaka'tla'
nalīmacxti'li'yāni' hua'chi poklhnu'. U'tza' nalīla para que huan ska'ta' a'ntī natahui'la
nala xmān ixla' Dios lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios. 36 Lā' nā mintalakapasni' Elisabet
nā naka'lhī ixcaman xachi'xcu' a'yuj to'kotzīntza' lā' a'yuj huancan que tū'tza' catika'lhīlh
ixcaman. Ka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' desde a'xni'ca ka'lhīni'lh 37 porque Dios tzē
natlahua ixlīhuāk catūhuā.

38 Lā' a'xni'ca' María kalhtīlh lā' huanilh:

—Quit ixla' Dios para natlōkentaxtū ixtapuhuān. Calalh chu a'nchī quihua'ni'nī'ta'.

Lā' huan ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

39 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' María taxtulh lā' a'lh lacapalh nac huan xcānsipej
xala' lakakēstīnni' Judea. 40 Lā' tanūlh na ixchic Zacarías lā' mālakakōtanu'lh Elisabet.
41 Lā' a'xni'ca' Elisabet kaxmatni'lh ixtachihuīn María, huan ska'ta' taxakā'līlh na ixpān lā'
Elisabet lītatzumalh huan Espíritu Santo ixa'clhcunuc. 42 Lā' a'xni'ca' Elisabet chihuīna'lh lej
palha' lā' hualh:

—Dios más sicua'lanālīnī'ta'ni' hui'x que ixlīhuākca'n puscan lā' nā sicua'lanālīnī't minca-
man. 43 Lā' ¿tichūn quit para que naquilakmin ixtzī't quiMāpa'ksīni'? Quit nīn tuntū'. 44 Lā'
xmān ickaxmatli mintachihuīn lā' quiska'ta' līpāxuhualh lā' taxakā'līlh na quimpān. 45 Hui'x
līpāxuhua'ya' como kalhlaka'ī'nī'ta' lā' natlōkentaxtū a'ntū huaninī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.

46 Lā' tuncan María hualh:

Quilīca'tzīn mācā'tanīmā' huan Māpa'ksīni'.
47 Lā' quilīca'tzīn līpāxuhua ixpālacata quiMāpūtaxtūnu' Dios.
48 Dios cuenta quintlahuanī't quit a'ntī ixtasācua' lej xapobre.
Lā' chuhua'j lā' nā pō'ktu tachi'xcuhuī't natahuan que iclīpāxuhua quit.
49 Dios a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quintlahuani'nī't laka'tla'n catūhuā.
Lā' xla' lej santo.
50 Pō'ktu nacālakalhu'man a'ntīn ta'a'cnīni'ni'.
51 Ixlīmāpa'ksīn lītlahuanī't lhūhua' catūhuā.
Lītlajalh a'ntī lej ka'tla'jca'tzī.
52 Cāmāpānūni'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan a'ntī lej ka'tla' ixtahuanī't lā' a'ntīn tapuhuan que
xlaca'n más natatasqui'nī.
53 A'ntī xatzi'ncsni'nī'n cālīmāka'sīlh xatzey līhua't lā' cāmacā'nī't huan ricosnu' con nīn
tuntū'.
54 Cāmaktāyanī't huan ixraza Israel a'ntī tatlōkentaxtū ixtapuhuān Dios lā' tū' maktin
makxteknī't ixlīlakalhu'man.
55 U'tza' tlahualh a'cxtim hua'chi cāhuaninī't quimpapca'n a'ntī Abraham lā' nā ixnatā'natna'
que pō'ktu nacāmaktāya.

56 Lā' María tachokolh na ixchic Elisabet lakatu'tun mālhcuyu' lā' ā'calīstān taspi'tli na
ixchic.

A'nchī lacatuncuīlh Juan huan Ma'kpaxīni'

57 Lā' a'xni'ca' chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta', tahui'lalh ixcaman Elisabet. Xachi'xcu'
ixuanī't. 58 Lā' ixamigos lā' ixtalakapasnī'n tamilh para natatā'līpāxuhua a'xni'ca' taca'tzīlh
que Dios lītlahuanī't xalītzey Elisabet. 59 Ixlīlakatzeyan chi'chini' ta'a'lh tatlahua ixtalanānca'n
para nacircuncidarlīcan huan ska'ta' lā' ixui'līni'cu'tuncan ixtacuīni' Zacarías hua'chi ixtāta'.
60 Lā' ixtzī't cāhuanilh:

—Tū'. Ixtacuīni' Juan nahuan.

61 Lā' kalhasquinīca:

—Lā' ¿a'chī'? Tintī' a'nan de mintalakapasni' a'ntī huanican Juan.

62 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtāta' huan ska'ta' para nataca'tzī tūyā tacuīni'
nahui'līni'cu'tun. 63 Xatāta' squi'nli kalhtin ca'psnat para natzo'kui'lī lā' tzo'kli: “Ixtacuīni'
Juan”. Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh. 64 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus Zacarías tzucupā chihuīna'n
lā' mācā'tanīlh Dios. 65 U'tza' talīlē'cnīlh huan ixamigos lā' tahuankō'lh huā'mā' lakachu

nac huan lakakēstīn xala' nac Judea. [66] Ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lej tapāstacna'lh lā' talākalhasqui'nīlh:

—Lā' huā'mā' ska'ta' ¿tuchūyā chi'xcu' nala?

Chuntza' tahualh como ixtasu'yu que ixsicua'lanālīnī't huan Māpa'ksīni'.

Zacarías mācā'tanīlh Dios

[67] Huan Espíritu Santo lītatzumalh ixa'clhcunuc huan Zacarías lā' chihuīna'lh hua'chi Dios māsu'ni'lh lā' hualh:

[68] Camācā'tanīca huan Māpa'ksīni' a'ntī ixDiosca'n israelitas porque quincālakalhu'mani' quina'n a'ntī ixraza lā' quincāmāpūtaxtūni'.

[69] Quincāmaxquī'nī'ta'ni' kalhatin Māpūtaxtūnu'; lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' xala' ixlaclhni' ixnatā'natna' David a'ntī tlōkentaxtūlh ixtapuhuān Dios.

[70] Chu a'nchī hualh por huan profetasna' xalanī'n makān, chuntza' līhui'līlh Dios.

[71] Hualh que ixquincāmāpūtaxtūni' de ixlīmāpa'ksīn quintā'ca'tzaca'n lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' quincātalaktzī'ncu'tunāni'.

[72] Lā' huampā que ixquincālakalhu'mani' quimpapca'n lā' tū' ixtipātza'nkālh a'nchī līlacāxtlahualh con xlaca'n.

[73] U'tza' huan compromiso a'ntū Dios ixlītlahuanī't quimpapca'n Abraham, [74] que ixquincāmāpānūni'n quintā'ca'tzaca'n para que ixtlahuáuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixjicua'uj.

[75] Lā' chuntza' nalayāuj lacuan pō'ktu nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'chilh tū' ixtlahuáuj a'ntūn tū' tzey.

[76] Lā' hui'x, quiska'ta', namāpācuhuīca'na' ixa'cta'sana' Dios más Xaka'tla' porque napū'lani'yāni' huan Māpa'ksīni' lā' namālakstu'nca' a'nlhā na'a'n.

[77] Lā' nacāmāsu'ni'ya' tachi'xcuhuī't para que chuntza' nataca'tzī que namin huan Māpūtaxtūnu' lā' nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n.

[78] Dios quincāpāxquī'yāni' lā' quincālakalhu'manāni'.

U'tza' quincālīmacamini'yāni' kalhatin para naquincāmāpūtaxtūyāni'.

Xla' namāxkakē quintejca'n.

[79] Quina'n hua'chi a'ntīn tahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' tanīmā'na.

Lā' naquincāmāsu'ni'yāni' a'nchī chu lakatin quintapuhuānca'n con Dios a'xni'ca' natlā'huanāuj na ixtej.

[80] Lā' huan ska'ta' Juan ī'stacmā' lā' xa'nca ixcāmāchekxī ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixla' Dios.
Lā' a'xni'ca' ka'tla'tza', ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't hasta que milh huan ixlacchi'chini' para
nalīlakapascan israelitas.

2

A'nchī lacatuncuīlh Jesús
Mt. 1.18-25

[1] Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtahui'la Jesús, huan emperador Augusto māpa'ksīlh lakatin censo
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj. [2] A'xni'ca' Cirenio ixuī' ixlīgobernador nac Siria a'xni'ca'
pū'la tlahualh huan censo. [3] Ixtasqui'nī chā'tunu' cata'a'lh na ixā'lacchicni'ca'n a'nlhā
ixtatahui'lanī't ixpapca'n para nacātzo'kni'can ixtacuīni'ca'n. [4] U'tza' lītaxtulh José de nac
huan cā'lacchicni' Nazaret xala' nac estado de Galilea lā' a'lh nac lakatin cā'lacchicni' Belén
xala' nac estado de Judea. A'ntza' xatahui'lani' David lā' como José ixtā'nat ixuanī't David,
a'ntza' ixmāstā'lh ixtacuīni'. [5] Lā' a'lh nac Belén para natzo'kcan ixtacuīni'. Tā'a'lh María
a'ntī ixtalacāxlanī'ttza' que natā'tapūchahua xla' lā' xla' ixka'lhīni'ntza'. [6] Lā' pātle'kelh que
a'xni'ca' ixuī' nac Belén, chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta'. [7] Tahui'lalh ī'ska'ta' ixlīmaksāsti'
María lā' xachi'xcu'. Līmaksna'tli ixtanchut lā' māpī'lh a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj
como tū' takaksli a'nlhā natamaklhtata nac mesón.

Huan ángeles lā' huan pastornu'

[8] Ixa'nan pastornu' pajtzu nac Belén. Tintascac ixtalakalhtatamā'na nac potrero ixborre-
goca'n. [9] Chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ixángel Dios lā' cālīxti'li'lh ī'xkakana' Māpa'ksīni'. Lā'
lej tajicua'lh. [10] Lā' huan ángel cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit porque iccālīmini'yāni' razón xatzey lā' ū'tza' natalīka'lhī tapāxuhuān
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. [11] Chuhua'j huā'mā' tzī'sa tahui'la'cha' kalhatin ska'ta' nac huan
cā'lacchicni' a'nlhā ixtahui'lanī't David. Xla' nala miMāpūtaxtūnu'ca'n lā' māni' ū'tza' Cristo
huan Māpa'ksīni'. [12] Lā' nakaksā'tit huan ska'ta' talīmaksna'tni' ixtanchut lā' māpī'canī't
a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj. U'tza' nalīlakapasā'tit que ū'tza' xla'.

[13] Lā' chu līmaktin tatasu'yupā lhūhua' ángeles xala' nac a'kapūn a'ntī ixtamācā'tanīmā'na
Dios. Lā' tahualh:

14 —¡Camācā'tanīca Dios nac a'kapūn lā' tzē'k catatahui'lalh nac cā'ti'ya'tna' ixlīhuākca'n
a'ntī Dios cālakalhu'malh!
15 Lā' tuncan a'xni'ca' huan ángeles tataspi'tli nac a'kapūn, huan pastornu' tatzuculh
talāhuani:
—Cāhuitit chuhua'j nac Belén lā' nalaktzī'nāuj a'ntūn pātle'kenī't lā' a'ntū huan Māpa'ksīni'
quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
16 Lā' ta'a'lh lacapalh lā' cākaksca María lā' José lā' huan ska'ta' a'nlhā ixmāpī'canī't lā'
a'nlhā chī'yāhuacan cahuāyuj. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh, tahualh a'ntū ixtahuanī't ángeles
ixpālacata huan ska'ta'. 18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli talīlē'cnīlh ixtachihuīnca'n huan
pastornu'. 19 Lā' María lej ixpāstacmā' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't lā' a'ntū ixuanicanī't lā'
ixpuhuan.
20 Lā' huan pastornu' tataspi'tli lā' ixta'a'cnīni'ni'mā'na Dios lā' ixtamācā'tanīmā'na como
chu a'nchī cāhuanica, chu a'cxtim pātle'kelh.

Huan ska'ta' Jesús māsu'yuca nac xaka'tla' lītokpān

21 Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' tlahuaca huan talanān de circuncisión para huan ska'ta' lā'
hui'līni'ca ixtacuīni' Jesús. U'tza' huā'mā' tacuīni' a'ntū huan ángel huanilh María a'xni'ca'
tūna'j ixka'lhīni'n.
22 Lā' ixlītu'pu'xam chi'chini' tatlōkentaxtūlh ixtalanānca'n huan puscan a'nchī Moisés
ixmāsu'yunī't para naxapa ixlīko'hua'jua' huan puscāt. Lā' talē'lh huan ska'ta' nac Jerusalén
para namāsu'ni'can huan Māpa'ksīni' Dios. 23 Chuntza' tatlahualh como tatzo'kni' na ixley
Dios:
Chā'tunu' ska'ta' xachi'xcu' a'ntī līmaksāsti', ū'tza' nala ixla' Māpa'ksīni' Dios.
24 Chuntza' María lā' José ta'a'lh para natamālacnū chu a'nchī huan na ixley Dios. Huan palh
tasqui'nī namālacnūni'can xachi'xcu' lā' xapuscāt tórtola o tantu' tantzasnān.
25 Lā' ixuī' nac Jerusalén huā'mā'na chi'chini' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Simeón. Lej
tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixka'lhīmā' ixMāpūtaxtūnu'ca'n israelitas. Lā'
huan Espíritu Santo ixtā'huī'. 26 Lā' ixmāsu'ni'nī'ttza' que tū' ixnīlh palh tū' pū'la nalaktzī'n
huan Cristo a'ntī huan Māpa'ksīni' Dios namacamin. 27 Huā'mā' chi'xcu' a'lh nac lītokpān
por huan Espíritu Santo. Lā' līminca huan ska'ta' Jesús nac lītokpān para natlōkentaxtū
ixtalanānca'n lā' a'ntū māpa'ksīlh huan ley a'ntū tzo'kli Moisés. 28 Lā' huan Simeón cha'xli
huan ska'ta' lā' a'cnīni'ni'lh Dios lā' hualh:
29 QuiMāpa'ksīni', chuhua'j līpāxūj na'icnī como tlōkentaxtū'nī'ta' a'ntū quihua'ni'nī'ta' quit
a'ntī mintasācua'.
30 Iclaktzī'nī'ttza' con quilakastapun huā' Māpūtaxtūnu' 31 a'ntī hui'x māstā'nī'ta' para
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
32 U'tza' nacāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas para que xa'nca natatlā'huan nac cā'quilhtamacuj
hua'chi huan pūmaksko nacāmāsu'yu a'ntī talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'.
Lā' por ixpālacata nacā'a'cnīni'ni'can huan israelitas a'ntī mintachi'xcuhuī't.
33 Lā' José lā' ixtzī't Jesús talīlē'cnīlh a'ntū hualh huan Simeón ixpālacata huan ska'ta'. 34 Lā'
Simeón squi'nli que Dios casicua'lanālīlh lā' huanilh María a'ntī ixtzī't Jesús:
—Cala'ktzi'. Dios lacsacnī't huā'mā' ska'ta'. Lā' a'xni'ca' chi'xcu'tza' nala, lhūhua' israelitas
natakalhlaka'ī' lā' xla' nacāmaktāya. Lā' a'ntī tū' natakalhlaka'ī', xlaca'n natatā'lāsta'la. Xla'
namāsu'yu ixtapuhuān Dios lā' tachi'xcuhuī't natalakmaka'n. 35 Lā' chuntza' naca'tzīcan
a'nchī pāstacna'nāuj chā'tunu' de quina'n na qui'a'clhcunucca'n. Lā' hui'x lej nalakaputza'ya'
hua'chi palh nalakpusa kantin espada na mi'a'clhcunuc —hualh Simeón.
36 Lā' nā ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixa'cta'sana' Dios lā' ixtacuīni' Ana. Xla'
ixcaman Fanuel xala' ixraza Aser. Lejtza' to'kotzīntza' ixuanī't. Tzu'ma'jātcus ixuanī't
a'xni'ca' tapūchōlh lā' tā'tahui'lalh ixchi'xcu' lakatojon cā'ta. 37 Chuhua'j ixlītā'ti'pu'xamatā'ti'
cā'ta lakapūt. Tū' ixtaxtu de nac xaka'tla' lītokpān pero pō'ktu ixmācā'tanīmā' Māpa'ksīni'
Dios. A'katunu' tū' ixuā'yan como ixtlahuacu'tun oración.
38 A'xni'ca' José lā' María tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān, huā'mā' ka'tlā'tus Ana
cālaktapajtzūlh. Lā' a'xni'ca' maxquī'kō'lh pāxcatca'tzī Dios, tzuculh līchihuīna'n huan ska'ta'
Jesús. Cālītā'chihuīna'lh ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtaka'lhīmā'na
ixmāpūtaxtūnu'ca'n.

Taspi'tchokoca nac Nazaret

39 Lā' a'xni'ca' José lā' María tatlōkentaxtūlh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh Moisés a'ntū tzo'kli
na ixley Dios, talē'mpā huan ska'ta' nac Galilea nac Nazaret ixā'lacchicni'ca'n. 40 Lā' huan
ska'ta' ī'stacmā' lā' lej ixtli'hui'quimā' lā' lej skalalh ixlatēlha lā' Dios ā'chulā' ixsicua'lanālī.

Huan ka'hua'chu Jesús nac xaka'tla' lītokpān

41 Cā'ta cā'ta José lā' María ixta'a'n nac Jerusalén para ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huani-
can pascua. 42 Lā' a'xni'ca' Jesús ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta, ixlīhuākca'n ta'a'lh nac Jerusalén
para huan cā'tani' lā' chuntza' hua'chi ixtalīsmanīnī'ttza'. 43 Lā' a'xni'ca ixlē'ksputnī'ttza'
cā'tani' lā' ixtaquītaspi'tmā'natza', huan ka'hua'chu Jesús tachokolh nac Jerusalén. Lā' ixtzī't
lā' José tū' cuenta tatlahualh. 44 Ixtapuhuan que Jesús ixtatā'mimā'natza' ā'makapitzīn
lā' chuntza' ta'a'lh nac tej lakatin chi'chini'. Lā' a'xni'ca' ixtaputzamā'natza' ixlaclhni'
ixtalakapasnī'n lā' ixamigos, 45 tū' takaksli. Lā' tuncan tataspi'tli nac Jerusalén para
nataputzayācha'.
46 Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' takaksli Jesús nac xaka'tla' lītokpān. Ixcālaclhpu'nahuī' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ixcākaxmatmā' lā' ixcākalhasqui'nīmā'. 47 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī
takaxmatli talīlē'cnīlh ixtapāstacna' lā' a'nchī ixcākalhtī.
48 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María lā' José, talē'cnīlh lā' ixtzī't huanilh:
—Qui'o'kxa', ¿a'chī' quilātlahuani'nī'ta'uj chuntza'? Quit lā' mintāta' lej iclīpuhuanī'ta'uj
iccāputzayān.
49 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' quilāputzayāuj? ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit maclacasqui'n na'ictachoko na ixchic
quinTāta' Dios?
50 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīni'lh ixtachihuīn.
51 Lā' tuncan cātā'taspi'tli nac Nazaret lā' cā'a'kahuāna'ni'lh. Lā' ixtzī't lej lhūhua' ixpāstaca
ixlīhuāk huā'mā' lā' māquī'kō'lh na ixcu'xan. 52 Lā' Jesús ī'stacmā' lā' ā'chulā' ixka'lhīma'
tapāstacna'. Lā' nā tzey ixuanī't na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

Juan huan Mā'kpaxīni', xla' a'cta'sana' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28

1 Ixlīlakacāujquitzis cā'ta ixlīgobernador Tiberio a'xni'ca' Poncio Pilato gobernador ixu-
anī't de nac Judea. Lā' Herodes gobernador ixuanī't de nac Galilea, lā' ixtā'tin Felipe
gobernador ixuanī't de nac Iturea lā' de nac Traconite, lā' Lisanias gobernador ixuanī't
de nac Abilina. 2 Lā' Anás lā' Caifás xamāpa'ksīni'nī'n curasna' ixtahuanī't. A'xni'ca'
ixlīhuākca'n ixtamāpa'ksīni'mā'na, a'xni'ca' Dios tā'chihuīnalh Juan ixcaman Zacarías a'ntī
ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 3 Lā' Juan a'lh lakachu pajtzu huan pūxka Jordán. Lā' cāhuanilh
tachi'xcuhuī't que ixta'a'kpaxli lā' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n para nacāmāsputūnu'ni'can
ixtalaclē'i'ca'n. 4 Huā'mā' pātle'kelh a'nchī ixtzo'knunī't huā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixuani-
can Isaías. Chuntza' tzo'kli:

> A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' nachihuīna'n
> lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Stu'nc
> camālakstu'nctit huan tej. 5 Ixlīhuāk huan cā'pūtatonkopūn natatzumana'n lā'
> huan kēstīnni' lā' ixpōkalhni' kēstīnni' pūsca'nan natalakō'. Lā' huan lhka'hui'li'
> tej slitua' nala. Lā' a'nlhā tū' kalhspit, kalhspit nala. 6 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
> natalaktzī'n que Dios macamilh Māpūtaxtūnu'".

7 Lā' a'xni'ca' lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh para que Juan nacāmā'kpaxī, xla'
cālacaquilhnīlh lā' cāhuanilh:
—¡Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! ¿Tichū cāhuanini' que natzā'la'ni'yā'tit
huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntū tzey para que natasu'yu palh
stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. Lā' tū' catihuantit mē'cstuca'n: "Quina'n
ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicuani'yāuj ixtā'kcha Dios". Tū'
chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala
ī'xū'yātā'natna' Abraham. 9 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā' natzucucan natancā'can
huan qui'hui'. Lā' chuxatūyā qui'hui' a'ntūn tū' māstā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā'
nalhcuyucan.
10 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū na'ictlahuayāuj?
11 Lā' Juan cākalhtīlh:
—A'ntī ka'lhī kalhtu' ixcamisa camaxquī'lh kalhtin a'ntīn tū' ka'lhī. Lā' a'ntī ka'lhī ixlīhua't
catā'hua'lh a'ntīn tū' ka'lhī.
12 Lā' nā tamilh mātā'jīni'nī'n de impuestos para nata'a'kpaxa lā' takalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū xa'ictlahuáuj quina'n?
13 Lā' Juan cākalhtīlh:
—Nasqui'nā'tit xmān a'ntū ixtapalh huan impuesto.
14 Lā' huan tropasna' nā takalhasqui'nīlh:
—Lā' quina'n ¿tuchū maclasqui'n na'ictlahuayāuj?

Lā' cākalhtīlh:
—Tū' tilē'ksa'nīni'nā'tit a'ntūn tū' stu'ncua' nīn tū' titucsnu'nā'tit para naka'lhā'na'nā'tit.
Lā' calīpāxuhua'tit mintatlajca'n.
15 Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtaca'tzīcu'tun ixpālacata Juan, como ixtapuhuamā'na que
chō'la Juan, ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios lacsacnit. 16 Lā' Juan cāhuanikō'lh:
—Ixlīstu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Huan a'ntī namin, xla' makapitzīn de
hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla'
ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta
ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 17 Xla' hua'chi a'ntī ka'lhī ixpūmālakosūn na ixmacan
para nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Nasaca huan trigo lā' namāquī' para
nahua' lā' huan paja nalhcuyu nac macscut a'nlhā tūla catimāmixīca.
18 Chuntza' cāhuanilh Juan xatzey tachihuīn lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't.
19 Lā' nā lacaquilhnīlh huan gobernador Herodes ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt ixtā'tin
Felipe ixuanī't como Herodes ixka'lhī hua'chi ixpuscāt. Lā' nā lacaquilhnīlh porque
tlahualh lhūhua' ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. 20 Lā' Herodes a'kchā'lh lā' ā'chulā' tlahualh lā'
Juan mānūca nac pūlāchī'n.

Juan mā'kpaxīlh Jesús
Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11

21 Lā' a'xni'ca' Juan ixmā'kpaxīni'n, nā Jesús milh para na'a'kpaxa. Lā' līhuan ixorarlīmā',
huan a'kapūn talaquī'lh 22 lā' mincha' huan Espíritu Santo. Tasu'yulh hua'chi lakatin
tantzasnān ixlakstu'nc Jesús lā' kaxmatca lakatin tachihuīn a'ntū hualh:
—Hui'x qui'O'kxa'. Lej icpāxquī'yāni' lā' lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān.

Ixlakmakānna' Jesucristo
Mt. 1.1-17

23 Lā' a'xni'ca' Jesús tzuculh tlahua ixlītlōt, ixka'lhī hua'chi pu'xamacāuj cā'ta. Huā'huī'
ixnapapana' Jesús. Ixpuhuancan que Jesús ixo'kxa' José. Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Elí 24 a'ntī
ixo'kxa' Matat a'ntī ixo'kxa' Leví. Lā' Leví ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Jana a'ntī
ixo'kxa' José. 25 Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Matatías a'ntī ixo'kxa' Amós a'ntī ixo'kxa' Nahum
a'ntī ixo'kxa' Esli a'ntī ixo'kxa' Nagai. 26 Lā' Nagai ixo'kxa' ixuanī't Maat a'ntī ixo'kxa'
Matatías a'ntī ixo'kxa' Semei a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Judá. 27 Lā' Judá ixo'kxa'
ixuanī't Joana a'ntī ixo'kxa' Resa a'ntī ixo'kxa' Zorobabel a'ntī ixo'kxa' Salatiel a'ntī ixo'kxa'
Neri. 28 Lā' Neri ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Adi a'ntī ixo'kxa' Cosam a'ntī ixo'kxa'
Elmodam a'ntī ixo'kxa' Er. 29 Lā' Er ixo'kxa' ixuanī't Josué a'ntī ixo'kxa' Eliezer a'ntī ixo'kxa'
Jorim a'ntī ixo'kxa' Matat. 30 Lā' Matat ixo'kxa' ixuanī't Leví a'ntī ixo'kxa' Simeón a'ntī
ixo'kxa' Judá a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Jonán a'ntī ixo'kxa' Eliaquim. 31 Lā' Eliaquim
ixo'kxa' ixuanī't Melea a'ntī ixo'kxa' Mainán a'ntī ixo'kxa' Matata a'ntī ixo'kxa' Natán. 32 Lā'
Natán ixo'kxa' ixuanī't David a'ntī ixo'kxa' Isaí a'ntī ixo'kxa' Obed a'ntī ixo'kxa' Booz a'ntī
ixo'kxa' Salmón a'ntī ixo'kxa' Naasón. 33 Lā' Naasón ixo'kxa' ixuanī't Aminidab a'ntī ixo'kxa'
Aram a'ntī ixo'kxa' Esrom a'ntī ixo'kxa' Fares a'ntī ixo'kxa' Judá. 34 Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't
Jacob a'ntī ixo'kxa' Isaac a'ntī ixo'kxa' Abraham a'ntī ixo'kxa' Taré a'ntī ixo'kxa' Nacor. 35 Lā'
Nacor ixo'kxa' ixuanī't Serug a'ntī ixo'kxa' Ragau a'ntī ixo'kxa' Peleg a'ntī ixo'kxa' Heber
a'ntī ixo'kxa' Sala. 36 Lā' Sala ixo'kxa' ixuanī't Cainán a'ntī ixo'kxa' Arfaxad a'ntī ixo'kxa'
Sem a'ntī ixo'kxa' Noé a'ntī ixo'kxa' Lamec. 37 Lā' Lamec ixo'kxa' ixuanī't Matusalén a'ntī
ixo'kxa' Enoc a'ntī ixo'kxa' Jared a'ntī ixo'kxa' Mahalaleel a'ntī ixo'kxa' Cainán. 38 Lā' Cainán
ixo'kxa' ixuanī't Enós a'ntī ixo'kxa' Set a'ntī ixo'kxa' Adán a'ntī ixo'kxa' Dios.

4

Satanás ixlīlaktzī'ncu'tun Jesús
Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13

1 Lā' ixa'clhcunuc Jesús ixlītzuma Espíritu Santo lā' taspi'tli de nac huan pūxka Jordán.
Lā' huan Espíritu Santo lē'lh a'nlhā lej cā'lhpi'mpi'li'. 2 A'ntza' ixuī' tu'pu'xam chi'chini'. Lā'
milh huan ko'ti'ti' para nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús. Lā' Jesús tū' huā'yalh huan
tamā'na chi'chini' lā' lejtza' ixtzi'ncsa. 3 Tuncan huanilh huan ko'ti'ti':
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cahua'ni' huā'mā' chihuix que calalh pāntzi.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.
Nā maclacasqui'n cuenta natlahuacan ixtachihuīn Dios.
5 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' lēlh Jesús nac lakatin kēstīn lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' chu līmaktin
māsu'yukō'lh ixlīhuāk quilhtamacuj. 6 Lā' huanilh:

—Na'icmaxquī'yāni' ixlīhuāk huā'mā' lā' namāpa'ksīya'. Huāk quila' lā' nā tzē na'icmaxquī'
chuxatī. 7 Palh hui'x naquintatzokostani'ya' lā' naqui'a'cnīni'ni'ya', na'icmaxquī'kō'yāni' lā'
ixlīhuāk mila' nahuan.

8 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Catapānu', Satanás, porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n.

9 Lā' ā'calīstān huan ko'ti'ti' lē'lh nac xcānsipej Jerusalén lā' yāhualh na ixa'cpān huan
xaka'tla' lītokpān. Lā' huanilh:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cayujti nac ti'ya't 10 como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.

11 Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī' nīn kantin mintojon nac chihuix.

12 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios.

13 Lā' como huan ko'ti'ti tū'tza' kaksni'lh a'nchī nalīlaktzī'n Jesús, tapānūlh lakatin
ka'tlā'tus.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac Galilea
Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15

14 Lā' Jesús taspi'tli nac Galilea lā' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' chuxalhā nac
huan estado de Galilea ixlīchihuīnamā'ca ixpālacata a'ntūn tlahualh Jesús. 15 Ixcāmāsu'ni'mā'
na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixlīhuākca'n ixta'a'cnīni'ni'mā'na.

Jesús nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6

16 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Nazaret a'nlhā ī'stacnī't. Lā' tanūlh nac lītokpān huan
chi'chini' de pūjaxni' hua'chi ixtalanān. Lā' tāyalh para nalakapūtle'ke huan ixtachihuīn
Dios. 17 Maxquī'ca huan a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías. Lā' a'xni'ca' mālakapitzilh, kaksli
a'nlhā ixtatzo'kni' chuntza':

18 Huan ixEspíritu Māpa'ksīni' quintā'huī' como quilacsacnī't para na'iccāmāca'tzīnī xatzey tachihuīn huan lacxcamanīnni'.

Lā' nā quimacamilh para na'iccāmāko'xamāka'tlī' huan a'ntī lej talakaputza lā' para na'iccāmāxtu a'ntī cāchī'canī't.

Lā' icmilh para que na'iccāmālacahuānī lakatzī'nī'n lā' na'iccāmaktāya a'ntī tapātīni'n.

19 Lā' nā quimacamilh para na'iccāhuani ixlacchi'chini' huan Māpa'ksīni'.

20 Lā' a'xni'ca' Jesús mālakaxtokli huan libro, maxquī'lh huan xamayūlh lītokpān lā'
tahui'lalh. 21 Lā' como ixlīhuākca'n nac lītokpān ixtalaktzī'mā'na, lā' xla' tzuculh chihuīna'n
lā' hualh:

—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' tlōkentaxtūcanī't na milacapūnca'n huā' a'ntūn kaxpa'ttitcus.

22 Lā' ixlīhuākca'n tahualh lej tzey Jesús lā' talīlē'cnīlh ixtachihuīn lej tzēhuanī't a'ntū
cāhuanilh. Lā' ixtalāhuanimā'na:

—¿Chu tū' ū'tza' ixcaman José?

23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' naquilāhuaniyāuj huā' tamā'na: "Hui'x doctor lā' pū'la namā'tzeyīca'na'
mē'cstu". Lā' naquilāhuaniyāuj: "Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chu a'cxtim
hua'chi quincātahuanin que tlahuanī'ta' nac Capernaum".

24 Chu chihuīna'mpā lā' cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que tū' a'nan kalhatin a'cta'sana' a'ntī nalaktzī'ncu'tuncan na
ixti'ya't a'nlhā stacli. 25 Ica'na iccāhuaniyāni' que lhūhua' lakapūt ixa'nan nac huan país
Israel a'xni'ca' ixlatlā'huan Elías a'xni'ca' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. Lā' chuxalhā
ixtzi'ncsnīmā'ca. 26 Lā' Dios tū' lakmacā'lh Elías nīn kalhatin lakapūt xala' nac Israel.
Lakmacā'lh kalhatin makatiyāti' xala' nac Sarepta a'ntū pajtzu huan cā'lacchicni' Sidón.
27 Nā chuntza' ixa'nan nac Israel lhūhua' a'ntī ixtapātīmā'na huan ta'jatat a'ntū māmasī
quinquinītca'n lā' a'xni'ca' ixui'lacha' huan a'cta'sana' Eliseo pero nīn kalhatin de xlaca'n
mātzeyīca, xmān huan makatiyāti' Naamán xala' nac Siria.

28 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n a'ntī ixtatanūmā'na nac lītokpān lej
ta'a'kchā'lh. 29 Lā' tatā'kaquī'lh lā' tatantlakaxtulh Jesús de huan nac xcānsipej. Lā' talē'lh
hasta ixa'cpūn na ixkēstīn huan xcānsipej para natamacā'n para makjū. 30 Lā' Jesús tētaxtulh
ixlaclhni'ca'n lā' a'lh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 1.21-28

31 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado de Galilea. Lā' ixcāmāsu'ni'mā'
tachi'xcuhuī't huan chi'chini' de pūjaxni'. 32 Lā' talīlē'cnīlh a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' como
ixlīchihuīna'mā' con līmāpa'ksīn.
33 Ixuī' nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixchi'panī't huan tlajana'. Lā' ta'salh lā' hualh:
34 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' ta't a'nlhā icui'lāna'uj? ¿Chā ta'nī'ta' para
naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' santo hui'x.
35 Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Quilhca'cs! ¡Lā' camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
Lā' huan tlajana' māyujūlh huan chi'xcu' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't lā' makx-
tekli huan chi'xcu'. Lā' nīn tuntū' lani'lh. 36 Ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Tuchūyā tachihuīn huā' tamā'na'? ¡Huā'mā' chi'xcu' līchihuīna'n con līmāpa'ksīn lā'
tataxtu huan tlajana'nī'n!
37 Lā' chuxalhā pajtzu nac Capernaum talātā'chihuīna'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31

38 Lā' a'xni'ca Jesús taxtulh de nac lītokpān, a'lh lā' tanūlh na ixchic Simón. Lā' ixpuhuiti'
Simón lej ixchi'chīxni'mā'. Lā' squi'ni'ca Jesús que camātzeyīlh. 39 Lā' Jesús taquilhpūtalh
a'nlhā ixmā' lā' lacaquilhnīlh huan tachi'chīxni' lā' mixli. Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan
puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34

40 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', ixlīhuākca'n a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de tāpālhūhua'
ta'jatatna' cālīmini'ca Jesús. Lā' cāmacaxapalh lā' cāmātzeyīlh. 41 Lā' lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī
tlajana' cāmātzeyīlh. Lā' huan tlajana'nī'n cāmakxtekli. Lā' tahuanilh:
—Hui'x ixO'kxa' Dios.
Lā' Jesús cālacaquilhnīlh huan tlajana'nī'n lā' tū' cāmakxtekli natachihuīna'n como xlaca'n
taca'tzīlh que ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh.

Jesús a'cta'sana'lh nac Galilea
Mr. 1.35-39

42 Lā' a'xni'ca tuncuīlh, Jesús taxtulh de nac xcānsipej lā' a'lh a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' huan
tachi'xcuhuī't ixtaputzamā'na lā' takaksli a'nlhā ixuī'. Tū' ixtamakxtekcu'tun ixa'lh makat.
43 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Maclacasqui'n na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn ā'makapitzīn xalanī'n xtunc
cā'lacchicni'. Na'iccāmāsu'ni' ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksī. U'tza' quilīmacamilh.
44 Lā' chuntza' ixcāmāsu'ni'tēlha Jesús nac huan lītokpānna' xala' nac Galilea.

5

Lhūhua' squī'ti' cāchi'paca
Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuī' na ixquilhtūn huan lago ixtacuīni'
Genesaret. Lā' tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't tamilh que ixtalāpi'ta'tza' para natalaktapajtzū
Jesús como ixtakaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. 2 Jesús cālaktzī'lh tantu' barcos ixquilhtūn
huan lago lā' nīn tintī' ixpūtojōma'. Ixtēcu'ca'n ixta'a'nī't talakche'kē' ixpūxuākna'ca'n. 3 Lā'
tuncan Jesús tōca'lh huan nac lakatin barco a'ntū ixla' Simón lā' hualh que camātampūxtuca
macsti'na'j de nac quilhtūn. Lā' tuncan Jesús tahui'lalh nac barco lā' a'ntza' tzuculh
cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't.
4 Lā' a'xni'ca' cāmāsu'ni'kō'lh, huanilh huan Simón:
—Calī'pi huā' barco a'nlhā pūlhmā'n lā' camojō'tit mimpūxuākna'ca'n para nachi'payā'tit
squī'ti'.
5 Lā' Simón kalhtīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', tintascactza' icsquī'tī'ninī'tauj lā' nīn tuntū' icchi'panī'tauj. Pero por
minquilhtampān na'icmacā'nāuj quimpūxuākna'ca'n.
6 Lā' a'xni'ca' tatlahualh chuntza', tanto lhūhua' squī'ti' talaknūcha' nac pūxuākna' lā'
ixtaxtī'tmā'tza'. 7 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtā'squī'tīni'nī'n nac ā'lakatin barco para que
natamin natamaktāyana'n. Tamilh lā' tamaktāyalh. Lā' huan squī'ti' lītatzumalh huan tantu'
barcos hasta ixtatā'cnūcu'tuntza'.
8 Lā' a'xni'ca' Simón Pedro laktzī'lh, tatzokostalh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', caquintapānū'ni' como quit tū' tzeyā chi'xcu'.

9 Chuntza' huanilh como Simón lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtatā'squī'tī'nimā'na talē'cnīlh
ixpālacata huan lhūhua' squī'ti' a'ntū tachi'palh. 10 Nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo
lā' a'ntī ixtā'squī'tīni'nī'n Simón nā xlaca'n tajicua'lh. Lā' Jesús huanilh Simón:
—Tū' cajicua'. Lā' hua'chi milītlōt ixuanī't ū'tza' milīsquī'tī'ni', chuhua'j milītlōt nahuan
nacāmākalhlaka'ī'nī'ya' tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
11 Lā' tuncan a'xni'ca' huan barcos tachā'lh nac ti'ya't, ta'a'kxtekmaka'nkō'lh lā' tastālani'lh
Jesús.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45

12 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuī' nac lakatin cā'lacchicni', lakchā'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī
huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'ntū huanican lepra. Lā' a'xni'ca' huan ī'tza'ca'
laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
13 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. 14 Lā' tuncan Jesús
māpa'ksīlh que tintī' nahuani. Huanilh:
—Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh
tzeyanī'ta'tza'. Lā' namaxquī'ya' lē'ksajna' hua'chi māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' naca'tzīcan
que tzeyanī'ta'tza'.
15 Lā' a'yuj Jesús huanilh que tū' ixuanilh nīn tintī', pero ā'chulā' lakachu huan
tachi'xcuhuī't takaxmatli ixpālacata Jesús. Lā' līlhūhua' ixtatakēstoka para natakaxmata lā'
para que ixcāmātzeyīni'ca ixta'jatatca'n. 16 Lā' Jesús tamakatīlh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tintī'
ixa'nan lā' a'ntza' tlahualh ixoración.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12

17 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixmāsu'yumā' lā' ixtakaxmatui'lāna'
ā'makapitzīn fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Ixtaminī'ta'ncha' de nac Jerusalén
lā' de lhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Galilea lā' Judea. Lā' ixtasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios como
Jesús ixcāmātzeyīmā' ī'tza'ca'nī'n.
18 Lā' tuncan a'xni'ca' tachā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' talīmilh nac laklaj kalhatin ī'tza'ca'
a'ntī lhtuculu' ixuanī't. Ixtamānūcu'tun ixchakān chic para natamāpī' na ixlacapūn Jesús.
19 Lā' como lhūhua' ixtahuanī't huan tachi'xcuhuī't tūla ixtatanū huan nac chic. U'tza'
talītō'calh ixa'kstīn huan chic lā' ta'a'kstīlhua'kli huan chic. Lā' a'ntza' talacmānūlh huan
ī'tza'ca' con ixlaklaj na ixlaclhni' tachi'xcuhuī't hasta na ixlacapūn Jesús.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que takalhlaka'ī'lh, xla' huanilh huan ī'tza'ca':
—Na'icmāsputūnu'ni'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'.
21 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley xlaca'n tatzuculh tapuhuan:
"¿Tichūyā chi'xcu' a'ntī chihuīna'n contra Dios? Nīn tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni'
quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".
22 Lā Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:
—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 23 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Icmāsputūnu'ni'ntza' mintalaclē'i'". Pero tuntū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh
xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh
tzeyalh o tū'. 24 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī
icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't.
Lā' chu tuncan huanilh huan ī'tza'ca':
—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' calī'pi milaklaj lā' capit na minchic.
25 Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan ī'tza'ca' na ixlacapūnca'n lā' sacli ixlaklaj lā' a'lh na ixchic.
Lā' a'lh mācā'tanītēlhā Dios.
26 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh lā' tamācā'tanīlh Dios. Tajicua'lh lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'chini' lakzī'nī'tauj lej ka'tla' lē'cnīn.

Leví tzuculh stālani' Jesús
Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17

27 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh lā' laktzī'lh kalhatin mātā'jīni'. Ixtacuīni' Leví lā' ixuī a'nlhā
i'xmātā'jīni'ncan. Lā' huanica:
—Caquistāla'ni'.
28 Lā' tuncan tāyalh lā' makxtekkō'lh lā' stālani'lh Jesús.

29 Lā' ā'calīstān Leví cāxtlahualh lakatin ka'tla' cā'tani' na ixchic para na'a'cnīni'ni' Jesús.
Lā' lhūhua' mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n ixtatā'huā'yamā'na. 30 Lā' tuncan
huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh palh tū' tzey. Lā' tatzuculh
tatā'chihuīna'n ī'sca'txtunu'nī'n Jesús lā' tahuanilh:
—Lā' ¿a'chī' tā'huā'yanā'tit con huan mātā'jīni'nī'n lā' con huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n?
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n doctor, xmān huan a'ntīn
ta'ī'tza'ca'n. 32 Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh
iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n, como iclacasqui'n que
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī makxtekcan huā'yancan
Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22

33 Lā' tuncan xlaca'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—Lā' huan a'ntī tastālani'lh Juan, tū' tahuā'yan a'xni'ca' lej tatlahua ixoraciónca'n. Lā' nā
chuntza' huan fariseosnu'. Lā' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan lā' tako'tnūn. Lā' ¿a'chī'?
34 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī' huan
squi'nīni', tū' talakaputza. 35 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā'
a'xni'ca' natalakaputza ixamigos lā' tū' catitahuā'yalh.
A'xni'ca Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.
36 Nā chuntza' cāhuanilh huā'mā' a'ntū līitalacastuca:
—Tintī' nachu'cu xasāsti' ixlu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Palh chuntza' ixt-
lahuaca tū'tza' tzey huan xasāsti' lu'xu' lā' huan līlactza'pa'n más palha' que huan xamasni'.
37 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka'
borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' chuntza' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan
ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva. 38 U'tza'
nalīmojōcan xasāsti' xaxcān uva nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān,
huan ko'xka' nataxtō'nka lā' tū' catitaxtī'tli. 39 Lā' nā chuntza' a'ntī quilhca'tzīlh xaxcān uva
a'ntū makāntza' xcu'tanī't, tū' catilakatīlh xaxcān uva a'ntū tū' lej makān xcu'tanī't. Nahuan:
“Más tzey huan xakōlūhua'”.

6

Huan sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh tza'ksa' huan chi'chini' de pūjaxni'
Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28

1 Maktin huā lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan a'xni'ca' Jesús ixtalatlā'huan nac cā'tacuxtu
lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh pātin pātū tza'ksa'. Lā' tuncan tapa'sli lā' tahua'lh. 2 Lā'
makapitzīn huan fariseosnu' cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' scujpā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? Tū' līmakuan.
3 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chū tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā' a'ntī
ixta'a'mā'na ixtatzi'ncsmā'na. 4 Lā' tanūlh na ixchic Dios lā' tēlh huan pāntzi a'ntū
ixmālacnūni'canī't Dios. Hua'lh lā' nā tā'hua'lh a'ntī ixtatā'a'mā'na, a'yuj tū' minī'ni' nahua'
ā'kalhatin, xmān huan cura.
5 Nā cāhuanilh:
—Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī macascōhua ixuanī't
Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6

6 Maktin huampala chi'chini' de pūjaxni' a'xni'ca' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas
lā' tzuculh māsu'yu. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't. 7 Lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtamaktaka'lhmā'na Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tzē ixtalē'ksa'nīni'lh. 8 Lā' xla' ca'tzīlh a'ntū ixtapuhuan lā' huanilh
huan chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Catāqui' lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
Lā' huan chi'xcu' tāquī'lh lā' tāyalh a'ntza'. 9 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. ¿Tuchū más minī'ni' tzē tlahuacan huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū huan
chi'xcu' o na'icmāpānūni' ixlīca'tzīn?
10 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't lā' huanilh huan
chi'xcu':
—Castu'ncti mimacan.

Huan chi'xcu' stu'ncli lā' tzeyalh ixmacan. [11] Lā' xlaca'n lej ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh
talacchihuīna'n a'ntū natatlahuani' Jesús.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19

[12] Huan tamā'na chi'chini' Jesús a'lh nac lakatin kēstīn para na'orarlī. Lā' tintascac ixo-
rarlīmā'. [13] Lā' ixlīlakalī cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālacsacli kalhacāujtu' lā' cāmāpācuhuīlh
apóstoles. [14] Xlaca'n cāhuanican Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro lā' Andrés ī'stancu
Simón lā' Jacobo lā' Juan lā' Felipe lā' Bartolomé [15] lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa'
Alfeo lā' Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Zelote [16] lā' Judas ixtā'tin Jacobo lā' Judas Iscariote
a'ntī macamāstā'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Mt. 4.23-25

[17] Jesús cātā'yujli xlaca'n de nac kēstīn lā' tachokolh a'nlhā pūsca'nan con ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' ixuī' lhūhua' tachi'xcuhuī't de lakachu nac Judea lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n
ixquilhtūn mar pajtzu a'nlhā ixuanican Tiro lā' Sidón. Xlaca'n ixtachā'nī't para natakax-
mata Jesús lā' para que ixcāmātzeyīni'lh ixta'jatatca'n. [18] Lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'
nā cāmātzeyīca xlaca'n. [19] Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixtaxa'macu'tun Jesús como xla'
cālīcu'chū'kō' con ixlīmāpa'ksīn.

A'ntīn tapāxuhua lā' a'ntīn talakaputza
Mt. 5.1-12

[20] Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—Pāxuhuayā'tit a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzīyā'tit como Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.

[21] 'Pāxuhuayā'tit a'ntī putzapā'na'ntit ixtapuhuān Dios como xla' nacāmaktāyayāni'.

'Pāxuhuayā'tit a'ntī calhuampā'na'ntit chuhua'j como ā'calīstān napāxuhuayā'tit a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n.

[22] 'Napāxuhuayā'tit a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' a'xni'ca'
nacātamāxtunquī'yāni' quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' napāxuhuayā'tit
a'xni'ca' cātalakapalayāni' lā' a'xni'ca' nacātalakmaka'nāni' hua'chilh tū' tzey hui'xina'n,
lā' ixlīhuāk por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. [23] Lej capāxuhua'tit lā'
caka'lhī'tit tapāxuhuān a'xni'ca' chuntza' napātīni'nā'tit como nac a'kapūn naka'lhī'yā'tit
huāk a'ntūn tzey. Huan a'ntī cātamāpātīnīyāni', nā chuntza' ixnapapana'ca'n tamāpātīnīlh
huan ixa'cta'sana'nī'n Dios.

[24] 'Pero lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n ricosnu' como tlahua'tittza' mintapāxuhuānca'n.

[25] 'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī lej lhūhua' ka'lhīyā'tit chuhua'j como
ticāmakasputāni'.

'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī chuhua'j lītzī'mpā'na'ntit como nacalhua'nā'tit con
talakaputzīt.

[26] 'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'xni'ca' ixlīhuāk nata'a'cnīni'ni'yāni' como ixnapa-
pana'ca'n xlaca'n chuntza' makān ixtatlahuani' huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn tahualh a'ntūn
tū' stu'ncua.

Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n
Mt. 5.38-48; 7.12

[27] Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī quilākaxmatāuj: Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā'
nacāmaktāyayā'tit a'ntīn tū' cālaktzī'ncu'tunāni'. [28] Casqui'ni'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh
a'ntī cachīhuā cātalīchihuīna'nāni' lā' na'orarlīyā'tit por a'ntī cālakapalayāni'. [29] Palh catīhuā
nalacala'sāni' milacapītin, natamakxteka' nalacala'sāni' ā'milacapītin. Lā' palh catīhuā
namāmakxtuyāni' mintakēnū, ca'a'kataxtuni' nā mincamisa. [30] Camaxqui' chuxatī a'ntī
squi'ni'yāni' lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' a'ntū mila', tū'tza' tisqui'ni'ya'. [31] Chuntza'
natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'na' xla' natlahua'ni'yāni' hui'x.

[32] 'Palh xmān cāpāxquī'yā'tit a'ntīn tapāxquī'yāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n
na ixlacapūn Dios? Huan a'ntīn tū' tzey nā chuntza' talāpāxquī'. [33] Lā' palh xmān
cāmaktāyayā'tit a'ntīn tamaktāyayāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios?
A'cxtim talāmaktāya huan a'ntīn tū' tzey. [34] Lā' palh xmān namāsācua'nī'yā'tit a'ntī tzēn
natamāstā'chokopala, ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'ntīn tū' tzey
nā tamāsācua'nī i'xtā' tū' tzey como taca'tzī namāstā'pala. [35] Hui'xina'n nacāpāxquī'yā'tit
mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit lā' nacāmāsācua'nī'yā'tit lā' tū' catiputzalh a'ntū
nacālīmāpalani'yāni'. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla' mintatlajca'n nac a'kapūn lā' nala'yā'tit
ixcamana' a'ntī xala' tālhmā'n lā' a'ntī lej ka'tla' como nā xla' cālakalhu'man huan

tampi'lhīni'nī'n lā' huan a'ntīn tū' tzey. 36 Cacālakalhu'mantit tachi'xcuhuī't como hua'chi
minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'man.

Tū' ticāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn
Mt. 7.1-5

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacāmālaclē'nīyāni'. Tū' timālaclē'nīni'nā'tit
lā' Dios tū' caticāmālaclē'nīni' hui'xina'n. Nalāmāsputūnu'ni'yā'tit lā' Dios
nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 38 Cacāmaxquī'tit ā'makapitzīn lā' nā Dios nacāmaxquī'yāni'
hui'xina'n. Xla' lej nacāmaxquī'yāni' hua'chi a'ntī xa'nca pūlhcāna'n lā' naxakā'lī huan
cuartillo lā' nachiqui lā' namātzuma hasta natakalhmaka'n lā' namojō na mimorralhca'n.
A'cxtim hua'chi hui'xina'n namaxquī'yā'tit ā'chā'tin, chuntza' Dios nacāmaxquī'yāni'.
39 Jesús cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—¿Chu tzēn kalhatin lakatzī'n napū'lani' ixtā'lakatzī'n? ¿Chu tū' catikostajōlh nac lakatin
lhu'cu'? 40 Tintī' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī más ca'tzī que ixmākalhtō'kē'ni' a'yuj tzē
namālacastuca huan mākalhtō'kē'ni' a'xni'ca' natlahuakō' ixlīscatat.
41 '¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma'
hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun? 42 Palh tū' pū'la namaxtuya' huan qui'hui' na
milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin. ¡A'kxokonu'na'!
Pū'la camāxtu' huan xaka'tla' pa'lhma' de na milakastapun lā' chuntza' xa'nca nalaktzī'na'
para namāxtuya' huan ti'na'j pa'lhma' a'ntū tanūma' na ixlakastapun mintā'tin.

Huan qui'hui' lakapascan por ixtō'ca't
Mt. 7.17-20; 12.34-35

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' xatzey qui'hui' a'ntū namāstā' ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn tintī' qui'hui'
a'ntūn tū' tzey lā' namāstā' xatzey ixtō'ca't. 44 Lā' kantin qui'hui' līlakapascan por ixtō'ca't.
Tūla pu'xcan huan higo de huan lhtucū' qui'hui' lā' tūla pu'xcan uvas de huan xamayāc
caxanilh. 45 Huan tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tzey porque tzey ixtapāstacna'. Lā' huan tūn
tū' tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tū' tzey como tū' tzey ixtapāstacna'. A'nchī pō'ktu pāstacna'na',
chuntza' nachihuīna'na'.

Tāpātu' ixlītzucuni' huan chic
Mt. 7.24-27

46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh quilāmāpācuhuīyāuj: "Māpa'ksīni'", ¿a'chī' tū' tlahua'yā'tit a'ntū quit
iccālīmāpa'ksīyāni'? 47 Huan a'ntī namin para que naquinkaxmata lā' natlahua a'ntū
icmāpa'ksī, na'iccāhuaniyāni' a'nchī tasu'yu. 48 Xla' lītasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī
yāhualh ixchic. Pū'la ponknu'lh pūlhmā'n lā' xa'nca yāhualh ixtantūn. Lā' a'xni'ca' stacli
huan pūxka, snū'n tahui'lani'lh huan chic. Lā' tū' xakā'līlh como xa'nca yāhuacanī't. 49 Lā'
a'ntīn quinkaxmata lā' tū' natlahua a'ntū icmāpa'ksī, ū'tza' tasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu'
a'ntī yāhualh ixchic lā' tū' pūlhmā'n ponknu'lh. Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka lā' snū'n
tahui'lani'lh huan chic, a'kā'lh lā' mū'xtulh lā' laclakō'lh.

7

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' kalhatin capitán xala' nac Roma
Mt. 8.5-13

1 A'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh huan tachi'xcuhuī't, a'lh nac Capernaum. 2 Lā' a'ntza' ixuī'
kalhatin capitán xala' nac Roma. Lā' ixka'lhī kalhatin ixtasācua' a'ntī lej ixpāxquī'. U'tza'
ī'tza'ca'ni'lh hasta ixnīmā'tza'.
3 Lā' a'xni'ca' huan capitán kaxmatli līchihuīna'mā'ca Jesús, cāmacā'lh ā'makapitzīn pap-
atzīnni' israelitas para natasqui'ni' que camilh lā' camātzeyīlh ixtasācua'. 4 Xlaca'n talak-
tapajtzūlh Jesús lā' tatzuculh tasqui'ni'. Lā' tahuanilh:
—Lej līmakuan namaktāya'ya' huā'mā' capitán 5 como quincā'a'cnīni'ni'yāni' quina'n is-
raelitas. Lā' māni' xla' mātlahuīni'lh quilītokpānca'n.
6 Tuncan Jesús cātā'a'lh.
Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixta'a'mā'nancha' de huan ixchic, huan capitán cāmacamilh
ā'makapitzīn amigosnu' para natahuani Jesús:
—Māpa'ksīni', tū' catamakchuyi'. Hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni' natanū'ya'
nac quinchic. 7 U'tza' iclīpuhualh que chō'la tū' minī'ni' palh icquīputzanī'ta'ni'. Xmān
namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 8 Māni' quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla'
lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh,

xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuani
quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
9 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej lē'cnīlh lā' cālaktalakspi'tli a'ntī ix-
tastālani'mā'na lā' cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī quinkalhlaka'ī'
hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
10 Lā' a'xni'ca' huan lacscujnī'n tataspi'tli nac huan chic, talaktzī'lh ixtzeyanī'ttza' huan
tasācua'.

Jesús mālakahuanīchokolh ixcaman kalhatin lakapūt

11 A'calīstān Jesús a'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Naín lā' cātā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lā' līlhūhua'. 12 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' i'xta'a'mā'na de huan cā'lacchicni' lā' laktzī'lh que
ixlīmimā'ca huan nīn para namā'cnūcan. Lā' ixtzī't huan o'kxa' a'ntī ixnīnī't lakapūt ixuanī't.
Lā' xmān kalhatin ixuanī't ixcaman huan lakapūt. Līlhūhua' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni'
ixtatā'a'mā'na. 13 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan lakapūt, huan Māpa'ksīni' lakalhu'malh lā'
huanilh:
—Tū' caca'lhua'.
14 Tuncan Jesús laktapajtzūlh lā' xa'malh huan caja. Lā' a'ntī ixtalē'mā'na tatāyalh. Lā'
Jesús huanilh huan nīn:
—O'kxa', quit icuaniyāni': ¡Catā'kaqui'!
15 Tuncan tā'kxpāquī'lh lā' tahui'lalh huan a'ntī ixnīnī't lā' tzuculh chihuīna'n. Lā' Jesús
a'kataxtuni'lh ixtzī't. 16 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', huan tachi'xcuhuī't tajicua'nkō'lh
lā' tatzuculh ta'a'cnīni'ni' Dios lā' tahualh:
—Tasu'yulh kalhatin ka'tla a'cta'sana' na quilaclhni'ca'n.
Nā tahualh:
—Dios quincālakalhu'manāni'.
17 Lā' chu lakachu nac Judea lā' a'nlhā pajatzu, ixlīhuāk taca'tzīlh a'ntū tlahualh Jesús.

Ixlacscujnī'n Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 11.2-19

18 I'sca'txtunu'nī'n Juan tamāca'tzīnīlh a'ntū ixtlahuamā' Jesús. Lā' tuncan cāta'sani'lh
kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 19 lā' cāmacā'lh para natakalhasqui'nī Jesús a ver palh stu'ncua'
xla' huan Cristo a'ntī namin o palh naka'lhī ā'kalhatin. 20 Huan kalhatu' ixlacscujnī'n Juan
talakmilh Jesús lā' tahuanilh:
—Juan huan Mā'kpaxīni' quincātalakmacamini' lā' ū'tza' ca'tzīcu'tun palh stu'ncua' hui'x
Cristo a'ntī namin o palh na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin.
21 Chū'tza' huā'mā' ka'tlā'tus Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n lā' cāmāxtuni'lh lhūhua'
huan tlajana'nī'n. Nā lhūhua' lakatzī'nī'n cāmālacahuānīlh. 22 Chuntza' cākalhtīlh Jesús:
—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.
Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' nā huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan.
Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn
tū' ixta'a'kahuāna'n chuhua'j takaxmata lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ix-
tanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'. 23 Līpāxūj
a'ntī takalhlaka'ī' que Dios quimacamilh.
24 A'xni'ca' ixta'a'nī't ixlacscujnī'n Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't
ixpālacata Juan lā' cāhuanilh:
—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'.
25 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't
lhakā'nanī't. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't lā'
pō'ktu tapaxialhna'n, xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. 26 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua',
ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. 27 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā'
ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:
Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.
28 Lā' iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin a'cta'sana' más
xaka'tla' que Juan huan Mā'kpāxīni'. Pero huan a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n, xla' más xaka'tla' que Juan.
29 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā' huan mātā'jīni'nī'n
a'ntī Juan ixcāmā'kpaxīnī't, xlaca'n ixtalāhuani que lej tzey Dios por ixpālacata a'ntū
ixcāhuaninī't Juan. 30 Pero huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tū'
ixcāmā'kpaxīnī't Juan, xlaca'n talakmaka'lh a'ntū Dios ixcātlahuani'cu'tun. 31 Lā' huan
Māpa'ksīni' hualh:

—¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan tamā'na chi'xcuhuī'n? ¿Chichū tatasu'yu?
32 Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntī takamāna'mā'na nac lītamāuj. Cātā'ta'sa ixtā'camana'
lā' tahuani: “A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū'
lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit.
¿Tuchū lacasqui'nā'tit?” tahuan.
33 'Chuntza' līlayā'tit hui'xina'n como huanā'tit que Juan huan Mā'kpaxīni' ka'lhī tlajana'
porque tū' hua' pāntzi lā' tū' ko'ta. 34 A'calīstān quit icmilh lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Lā' quit icuā'yalh lā' icua'lh xcān lā' chuxatū quimālacnūni'ca. Lā' hua'nā'tit que
quit lej icuā'yan lā' lej icko'ta, que quit ixamigoca'n mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey. 35 Pero
huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh
Jesús.

Jesús na ixchic Simón a'ntī fariseo

36 Kalhatin fariseo ixtā'huā'yancu'tun Jesús. Lā' Jesús a'lh na ixchic lā' tahui'lalh nac mesa.
37 Lā' nac huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin puscāt xala' nac tej. A'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús
ixa'nī't huā'yan na ixchic kalhatin fariseo, huan puscāt lē'lh lakatin frasco de aceite a'ntū
lej xamu'csa. 38 Ixcalhuamā' lā' a'xni'ca' tahui'lalh pajtzu ixtojon Jesús lā' yujli ixlakaxta'jat
na ixtojon. U'tza' līche'kē'lh ixtojon Jesús. Tuncan līmāscōhuīlh ixyaj lā' tantūmu'sulh lā'
lītlahualh aceite a'ntū lej mu'csa.
39 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', huan fariseo a'ntī ixtā'huā'yamā' Jesús, puhualh: “Palh
stu'ncua' cahuā huā'mā' chi'xcu' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't, ixca'tzīlh tichū xla' lā' tichūyā
puscāt xa'malh. Ixca'tzīlh que ixlākalhī'ni'n huan puscāt”. 40 Tuncan Jesús huanilh huan
fariseo:

—Simón, icuanicu'tunāni' lakatin catūhuā.

Lā' huan fariseo kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquihua'ni'.

41 Lā' Jesús huanilh:

—Ixa'nan kalhatu' chi'xcuhuī'n. Ixtu'ca'n talaclē'ni'lh kalhatin māsācua'nīni'. Kalhatin
laclē'ni'lh quinientos denarios (a'ntū tumīn xala' makān). Lā' ā'kalhatin laclē'ni'lh
tu'pu'xamacāuj. 42 Lā' como xlaca'n tūlalh tamāpalalh, huan māsācua'nīni' cāmāsputūnu'ni'lh
ixtu'ca'n. Chuhua'j caquihua'ni' ¿tichū más napāxquī' de ixtu'ca'n?

43 Lā' Simón kalhtīni'lh:

—Icpuhuan que huan chi'xcu' a'ntī más ixlaclē'nī't.

Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua'.

44 Tuncan Jesús laktalakspi'tli huan puscāt lā' huanica Simón:

—¿Chā laktzī'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic lā' tū' quimaxquī'nī'ta' xcān para
na'iclītantūchaka'n quintojon. Lā' huā'mā' puscāt quilīlacmu'nulh ixlakaxta'jat naquintojon
lā' cālīmāscōhuanīnī't ixya'j. 45 Hui'x tū' quimacamu'sunī'ta' pero xla' desde a'xni'ca'
ictanūlh tū' jaxnī't de quintantūmu'su. 46 Hui'x tū' quilītlahua' aceite na qui'a'kxāk, pero xla'
quilītantūtlahualh ixperfume. 47 U'tza' icuaniyāni' que huan lhūhua' tapāxquī'n māsu'yu que
Dios māsputūnu'ni'nī'ttza' ixtalaclē'i' a'yuj lhūhua'. Lā' a'ntīn tū' lej pāxquī'nin māsu'yu que
tū' lhūhua' ixtalaclē'i' cāmāsputūnu'ni'lh.

48 Tuncan Jesús huanilh huan puscāt:

—Icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

49 Lā' huan a'ntī ixcākantāyacanī't tatzuculh talāhuani:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tzē cāmāsputū huan talaclē'i'?

50 Lā' Jesús huanilh huan puscāt:

—Māpūtaxtūcanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.

8

Huan puscan a'ntīn tamaktāyalh Jesús

1 A'calīstān Jesús ixtētaxtumā' nac lhūhua' cā'lacchicni' lā' cā'ranchujnu'. Lā' ixmāsu'yutēlha
lā' ixcālītā'chihuīna'ntēlha ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' huan kalhacāujtu'
sca'txtunu'nī'n ixtatā'a'mā'na. 2 Nā ixtatā'a'mā'na ā'makapitzīn puscan a'ntī ixcāmāxtuni'canī't
huan tlajana' lā' a'ntī ixcāmātzeyīcanī't de huan ixta'jatatca'n. Na ixlaclhni'ca'n ixa'mā'
María a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Magdalena. U'tza' a'ntī cāmaxtuni'ca lakatojon tlajana'nī'n.
3 Nā ixtā'a'n kalhatin Juana, ixpuscāt Chuza a'ntī xapuxcu' ixtasācua' Herodes. Nā ix-
tatā'a'mā'na Susana lā' lhūhua' ā'makapitzīn puscan a'ntī ixtalīmaktāyanī't con ixtumīnca'n.

Huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9

4 Līlhūhua' tataxtulh de lakatunu' cā'lacchicni' para natakaxmata Jesús. Lā' a'xni'ca'
tatakēxtimīlh lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāhuanilh a'ntū lītalacastuca. 5 Cāhuanilh:
—Kalhatin cha'nāna' taxtulh para nacha'n ixti'ni'. Līhuan ixa'jmaka'mā' ixti'ni'
makapitzīn tayujli nac tej lā' cālacchi'ntaca lā' tasacua'lh huan spūnnu'. 6 Lā' ā'makapitzīn
tayujli na ixkalhni' chihuix a'nlhā xmān macsti'na'j ti'ya't ixuī'. Lā' a'xni'ca' pu'nli huanmā'
ti'ni' tīlh porque tū' kaksli xcān como tū' pūlhmā'n ixka'lhī huan ti'ya't. 7 A'makapitzīn
huampala tayujpā na ixlaclhni' lhtucū'n lā' tūlalh stacli como tamā'ktzī'lh huan lhtucū'n.
8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey ti'ya't lā' pu'nli. Lā' a'xni'ca' stacli, lej tō'ca'lh.
A'xni'ca' ī'ca, lhūhua' taxtulh de xmān lakatin ti'ni' a'ntū ixa'jmaka'ncanī't hasta lakatin ti'ni'
tō'ca'lh cien.
A'xni'ca' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh lej palha':
—Pa'lh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Cālīmāsu'ni'ca xmān a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12

9 Tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū huanicu'tun huā'mā' lītalacastuc.
10 Lā' cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'ntū lītalacastuca. Chuntza' a'yuj takaxmatli tū'
tamāchekxīlh, lā' a'yuj talaktzī'n tasu'yu hua'chilh tū' talacahuāna'n.

A'ntū huanicu'tun huan talacastuc
Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20

11 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Huā'mā' līmālacastuc huanicu'tun chuntza': Huan ti'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios; 12 lā'
huan tej ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmata huan tachihuīn. Namin huan ko'ti'ti'
lā' nacāmāpātza'nkānī lā' tū' natakalhlaka'ī' lā' tūlalh catitapūtaxtulh. 13 Huan ti'ya't nac
cā'chihuixni' ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n takaxmata lā' tapuhuan lej
tzey, lā' talakatī pero tū' xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' a'xni'ca' tū' cālaktzī'ncu'tuncan ixpālacata
ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.
14 'Huan lhtucū'n, ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn huampala tachi'xcuhuī't. Takaxmata huan
tachihuīn pero tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Pō'ktu tapāstacmā'na ixlītlōtca'n lā'
i'xtumīnca'n lā' a'nchī natalakastāna'n. Chuntza' tūla tasca'ta xa'nca. U'tza' hua'chi huan
ti'ni' a'ntū tamā'ktzi'lh huan lhtucū'n. Tūla staca.
15 'Huan xatzey ti'ya't ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntī xa'nca takaxmatli huan tachihuīn.
Takalhlaka'ī' lā' ta'a'kahuāna'ni' lā' tzeyā chi'xcuhuī'n natala. Nīn tintī' tzē nacāmāmakxtekē
ixtachihuīn Dios.

Huan pūmaksko
Mr. 4.21-25

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' māquilhtī huan pūmaksko para nahui'lī ixtampīn huan chā'xta. Lā' nīn
hui'līcan ixtampīn huan tama'. Namā'ca'can tālhmā'n para que a'ntīn tatanūmā'na na-
talaktzī'n. 17 Pues ixlīhuāk a'ntū iccāmāsu'ni'yāni' mē'cstuca'n, ā'calīstān maclacasqui'n
nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn.
18 'Chuntza' xa'nca cakaxpa'ttit porque a'ntī xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, ū'tza' más
namāchekxī; lā' a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' namāpātza'nkānīcan a'ntū
puhuan que māchekxīlh.

Huan xatzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35

19 Tuncan tamilh ixtzī't lā' ixtā'timīn a'nlhā ixuī' Jesús lā' tūlalh talaktapajtzūlh como
līlhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. 20 Lā' huanica Jesús:
—Tayāna' kēpun mintzī't lā' mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
21 Lā' xla' cāhuanilh:
—A'ntī kaxmata ixtachihuīn Dios lā' a'kahuāna'ni', ū'tza' quintzī't lā' quintā'timīn.

Jesús māca'cslīlh huan ū'ni' nac mar
Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41

22 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'tojōlh nac lakatin barco con ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
cāhuanilh:
—Cāhuī'tit tintacut xcān.
Lā' ta'a'lh.

23 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, lhtatalh Jesús. Lā' palaj tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā'
ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco hasta que ixtā'cnūmā'tza'. 24 Lā' tuncan ta'a'lh
tamālakahuānī Jesús lā' tahuanilh:
—¡Mākalhtō'kē'ni'! ¡Jicsua'mā'nauj!
Lā' tuncan Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān, lā'
taca'cslalh.
25 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Chī la'tit? ¿Chu tū' kalhlaka'ī'yā'tit?
Lā' xlaca'n tajicua'lh lā' talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū huā'mā' chi'xcu'? ¿Chichū tzē cālīmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xcān lā'
nata'a'kahuāna'ni'?

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī lhūhua' tlajana'nī'n ixcāka'lhī
Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20

26 A'calīstān tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. U'tza' tintacut huan xcān lā'
na ixlacapūn Galilea. 27 A'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, kalhatin chi'xcu' xala' a'ntza'
laktapajtzūlh. Lej makān xla' ixka'lhī huan tlajana'. Tū' maktin lhakā'lh ixlu'xu' lā' tū'
tahui'lalh nac chic. Mejor tahui'lalh nac cā'lhu'cu'.
28 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh na ixlacapūn lā' ta'salh lā'
hualh:
—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī'? Hui'x Jesús i'xO'kxa' Dios lej ka'tla'. ¿Chu quit mi-
maca'tzi? Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti.
29 Chuntza' huanilh como Jesús ixmāpa'ksīmā' huan tlajana' que nataxtu de xla'.
Maklhūhua' huan tlajana' chi'palh. Lā' ixlīmacachī'can cadenas lā' nā ixlītantūchī'can ca-
denas lā' xla' ixcālacpu'lha. Lā' huan tlajana' makatzā'lalh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 30 Jesús
kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū hua'ni'ca'na'?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Quihuanican Legión.
Chuntza' huanilh como Legión huanicu'tun lhūhua', lā' lhūhua' tlajana'nī'n ixtatanūni'nī't.
31 Lā' huā'mā'na tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús que tū' cacāmacā'lh nac pūpātīn. 32 Lā'
como lhūhua' pa'xni' ixtahuā'yamā'na na ixlacapān kēstīn, huan tlajana'nī'n tasqui'nli que
cacāmakxtekca natatanū na ixchakānca'n huan pa'xnī'n. Lā' Jesús cāmakxtekli. 33 Lā'
tuncan huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n huan
pa'xnī'n. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatonkopūlh lā' tatojōcha' nac xcān
lā' tajicsua'kō'lh.
34 Lā' a'xni'ca' huan maktaka'lhna'nī'n pa'xni' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'kenī't, tajicua'lh lā'
tatu'jnulh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huā'mā' cā'lacchicni'. 35 Lā' huan
tachi'xcuhuī't tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaktzī'n a'ntū ixpātle'kenī't.
Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, talaktzī'lh huan chixcu' a'ntī ixka'lhī huan tla-
jana'nī'n. Ixcāmāxtuni'nī'ttza' huan tlajana'nī'n lā' huan chi'xcu' ī'lhakā'nanī'ttza' lā' tzē'k
tō'lalh pajtzu ixtojon Jesús. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 36 Lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh
a'nchī ixlītzeyanī't huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'nī'n. 37 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n
xalanī'n nac Gadara tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza' como lej tajicua'lh.
Lā' chuntza' Jesús tojōlh nac barco lā' a'lh. 38 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixtzeyanī'ttza'
squi'ni'lh Jesús que camakxtekli natā'a'n, pero Jesús māpa'ksīlh que catachokolh lā' huanilh:
39 —Cataspi'tti na minchic. Lā' nacāhua'ni'kō'ya' huā'mā'na laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios
tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī pātle'keni'nī'ta'ni'.
Huan chi'xcu' a'lh lā' tzuculh huan a'ntū ixtlahuani'nī't Jesús chuxalhā nac cā'lacchicni'.

Ixtzu'ma'jāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43

40 A'xni'ca' Jesús taspi'tli para tintacut huan xcān, huan tachi'xcuhuī't talaktzī'lh con
tapāxuhuān como ixlīhuākca'n ixtaka'lhīmā'na. 41 Tuncan milh kalhatin chi'xcu', ixtacuīni'
Jairo a'ntī xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Xla' tatzokostani'lh Jesús. Lā' huanilh que
ca'a'lh na ixchic 42 porque xmān kalhatin ixtzu'ma'jāt ixka'lhī hua'chi de cāujtu' cā'ta
lā' ixnīmā'. A'xni'ca' ixa'mā' Jesús na ixchic Jairo, līlhūhua' ixtastālani'mā'na hasta que
ixtalāpi'ta'tza'.
43 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Ixka'lhītza' lakacāujtu'
cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. Lā' ī'sputni'kō'nī'ttza' ixtumīn para nacāmāpala doctor pero nīn
kalhatin mātzeyīlh. 44 Xla' tapajtzūlh na ixkēn Jesús lā' xa'malh ixquilhtūn ixlu'xu'. Lā' chu
tuncan huanmā' ka'tlā'tus cāsni'lh ixka'lhni'.
45 Lā' Jesús kalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū quixa'manī't?
Lā' como ixlīhuākca'n tahualh que nīn tintī', Pedro lā' ā'makapitzīn tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', de tantu līlhūhua' pi'ta'ca'na' lā' tampi'ta'ca'na' chu xalhā, lā' hui'x
kalhasqui'nīni'na': “¿Tichū quixa'malh?”
46 Pero Jesús cāhuanilh:
—Catīhuā quixa'manī't como icu'cxca'tzī iclīmātzeyīni'nī't quilīmāpa'ksīn.
47 A'xni'ca' huan puscāt ca'tzīlh que Jesús cuenta tlahualh que xa'maca, ī'xpipitēlha
lakmilh lā' tatzokostalh na ixtojon Jesús. Huanilh na ixlacapūn ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
a'nchī līxa'malh Jesús lā' chuntza' chu tuncan ixtzeyanī't. 48 Tuncan Jesús huanilh:
—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' hui'x como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.
49 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chilh kalhatin xala' ixchic Jairo huan xapuxcu'
ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huanica Jairo:
—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. Tū'tza' camāmakchu'yi' huan Mākalhtō'kē'ni'.
50 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā', huanilh:
—Tū' caji'cua'. Mintzu'ma'jāt natzeyan xmān cakalhlaka'ī'.
51 A'xni'ca' chā'lh huan nac chic, nīn tintī' makxtekli natā'tanū, xmān Pedro lā' Jacobo lā'
Juan lā' ixtāta' lā' ixtzī't huan tzu'ma'jāt. 52 Ixlīhuākca'n ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na
por ixpālacata huan tzu'ma'jāt. Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' cacalhua'ntit. Tū' nīnī't huan tzu'ma'jāt, xmān lhtatamā'.
53 Lā' xlaca'n talīlītzī'nli como ixtaca'tzī que ixnīnī'ttza'. 54 Lā' tuncan Jesús macachi'palh
huan tzu'ma'jāt lā' palha' huanilh:
—Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.
55 Lā' taspi'tli ixlīca'tzīn lā' chu tuncan tā'kaquī'lh. Lā' Jesús māpa'ksīni'lh que camāhuī'ca.
56 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't lej talē'cnīlh lā' Jesús cāmāpa'ksīlh que nīn tintī' ixtahuanilh a'ntū
ixpātle'kenī't.

9

Jesús cāmacā'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13

1 Jesús cātā'takēxtimīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para
natamāxtu huan tlajana'nī'n. Nā cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamātzeyī huan ī'tza'ca'nī'n.
2 Cāmacā'lh para natahuan a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 3 Lā' cāhuanilh:
—Tū' tilīpinā'tit nīn tuntū' para mintejca'n, nīn mimpāla'cca'n nīn tumīn nīn
mimpūtumīnca'n nīn pāntzi. Lā' tū' catilīpintit kalhtu' mincamisaca'n, xmān kalhtunu'. 4 Chu
calhāhuāya chic a'nlhā nachipinā'tit a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de
huanmā' cā'lacchicni'. 5 Lā' a'nlhā tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n, cataxtutit de huanmā'
cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para nayuja huan pokxni'
ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta como
tū' takaxmatcu'tulh.
6 Tuncan tataxtulh huan sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh lakachu nac cā'lacchicni'.
Tatā'chihuīna'lh lā' tahuanilh a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan lā' tamātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n chu
calhāhuā.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'
Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29

7 Lā' huan gobernador Herodes māca'tzīnīca ixlīhuāk a'ntū Jesús ixtlahuamā'. Lā'
tū' ixca'tzī a'nchī puhuan como ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'na que Juan huan Mā'kpaxīni'
ixlakahuanchokonī't de ixlaclhni'ca'n nīnī'n lā ixtahuan que chō'la ū'tza' Jesús. 8 Lā'
ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'nampā que Jesús ū'tza' Elías a'ntī tasu'yulh. Lā' ā'makapitzīn
huampala ixtalāhuanimā'na que kalhatin a'cta'sana' xala' makān lakahuanchokolh. 9 Lā'
Herodes hualh:
—Māni' quit icmā'a'cchu'cunīni'lh Juan. ¿Tichū huā'mā' a'ntī ixpālacata ickaxmata lhūhua'
catūhuā?
Lā' Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14

10 A'xni'ca' tataspi'tli huan apóstoles, tahuanilh Jesús a'ntū tatlahuanī't. Lā' tuncan Jesús
cālē'lh ixa'cstuca'n lā' tatā'a'lh nac lakatin lugar pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican
Betsaida. 11 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh, tastālani'lh. Lā' Jesús cāhuanilh que
catatahui'lh lā' tzuculh cālītā'chihuīna'n ixpālacata huan ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' cāmātzeyīlh
ī'tza'ca'nī'n.

12 Lā' a'xni'ca' ixkōtanūmā'tza', talaktapajtzūlh Jesús huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā'
tahuanilh:
—Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n natajaxa lā' nataputza ixlīhua'tca'n nac
huan cā'lacchicni' a'ntū pajatzu como huā'tzā' a'nlhā hui'lāna'uj tuntū' a'nan.
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Xmān icka'lhīyāuj macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti' palh tū' na'ica'nāuj
na'ictamāhuayāuj chauj para ixlīhuakca'n.
14 Ixa'nan hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n. Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catatahui'lalh lītu'pu'xamacāujna'.
15 Lā' chuntza' tatlahualh lā' tatahui'lakō'lh. 16 Tuncan Jesús cātayalh huan makquitzis
pāntzi lā' huan tantu' squī'ti'. Talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios
lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n para que natamālacpitzini' na ixla-
clhni'ca'n tachi'xcuhuī't. 17 Ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh,
tasacli lhūhua' xalacpītzin. Lā' tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo
Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29

18 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' ixa'cstu ixorarlīmā' Jesús. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n pajtzu
tatahui'lalh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata?
19 Takalhtīlh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x
Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan que hui'x kalhatin a'cta'sana' xala' makān a'ntī
lakahuanchokonī't.
20 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:
—Lā' hui'xina'n ¿chichū huanā'tit que quit?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—Hui'x Cristo a'ntī Dios macamilh.

Jesús māca'tzīnīni'lh a'nchī nanī
Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1

21 Lā' Jesús lej cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo. 22 Lā'
cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan. Lā' nā tasqui'nī
que naquintalakmaka'n huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' naquimaknīcan lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko.
23 A'calīstān cāhuanilh ixlīhuākca'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n.
Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān lakalīyān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n lā'
caquistālani'lh. 24 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata,
tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj
natanī por quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 25 Lā' palh
kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh huā'mā'
palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 26 Palh catīhuā līmāxana'n quimpālacata lā'
ixpālacata quintachihuīn, ū'tza' na'iclīmāxana'n a'xni'ca' na'icmin hua'chi Rey lā' na'icka'lhī
ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan ángeles a'ntī lej tzey. Lā' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 27 Iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna'
huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā'
a'nchī namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk.

Lej xkakalh Jesús
Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8

28 Hua'chi ixlīlakatzeyan chi'chini' Jesús tō'ca'lh nac lakatin kēstīn para natlahua oración.
Tatā'a'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan. 29 Lā' līhuan Jesús ixtlahuamā' oración, xla' taxtāpalīlh
lā' xtunc ixtasu'yu ixlacan. Lā' lej smu'yonko' lalh ixlu'xu' hasta xkakalh. 30 Lā' tuncan
tatasu'yulh kalhatu' chi'xcuhuī'n lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. Xlaca'n Moisés lā' Elías a'ntī
makāntza' ixtanīnī't 31 lā' cālītamacxti'li'lh xkakana'. Lā' ixtatā'chihuīna'mā'na a'nchī Jesús
napātīni'n lā' nanī nac Jerusalén. 32 Pedro lā' a'ntī cātā'a'lh a'yuj lej ixtalhtatacu'tun pero
lakahuan ixtahui'lāna' lā' talaktzī'lh a'nchī xkakalh Jesús lā' huan kalhatu' chi'xcuhuī'n
a'ntī ixtatā'yāna'.

33 A'xni'ca' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ixtamakxtekmā'na Jesús, Pedro huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¡xalītzey hui'lāna'uj ā'tzā! Na'ictlahuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin
mila', ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.
Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'ntū ixuan. 34 Līhuan ixchihuīna'mā', milh lakatin
poklhnu' lā' cālīmacxti'li'ca. Tajicua'lh a'xni'ca' ta'u'cxca'tzīlh na ixchakān poklhnu'. 35 Lā'
tuncan takaxmatli lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
36 A'xni'ca' huankō'lh huan tachihuīn, talaktzī'lh que ixa'cstu ixuī' Jesús. Ca'cs tatāyalh lā'
tū' tahualh nīn tuntū' a'ntū ixtalaktzī'nī't.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29

37 Ixlīlakalī huampala, a'xni'ca' tataxtucha' de huan kēstīn, līlhūhua' tachi'xcuhuī't
tapāxtokli Jesús. 38 Lā' tuncan kalhatin chi'xcu' na ixlaclhni'ca'n lej palha' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icsqui'ni'yāni' lakatin talakalhu'mān. Capit laktzī'na' qui'o'kxa' porque
xmān ixa'cstu icka'lhī. 39 Lā' lakatin tlajana' chi'pa lā' makata'sa lā' palha' xpipi lā'
kalhpupu. Lā' makaxtacnānī lā' lej jicslīhua' nataxtuni'. 40 Iccāhuanilhtza' misca'txtunu'nī'n
que ixtamāxtuni'lh huan tlajana' pero tūlalh tamāxtuni'lh.
41 Jesús kalhtīlh:
—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta
lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn
na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Calī'ta' huā'tzā' minka'hua'chu.
42 Lā' a'xni'ca' huan ka'hua'chu ixlaktapajtzūmā' Jesús, huan tlajana' māyujūlh nac ti'ya't
lā' makaxtacnānīpā. Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana'. Lā' mātzeyīlh huan ka'hua'chu
lā' maxquī'pā ixtāta'. 43 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixlīka'tla' Dios.

Jesús māca'tzīnīni'mpā ixpūnīn
Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32

Līhuan ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata a'ntū Jesús tlahualh, xla' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
44 —Xa'nca cakaxpa'ttit lā' tū' tipātza'nkāyā'tit; quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tachi'xcuhuī't.
45 Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh a'ntū cāhuanilh como xtunc ixtapāstacmā'na.
Lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun a'ntū ixuanicu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū más xatasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37

46 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacchihuīna'n ixpālacata tichū de xlaca'n
más tasqui'nī. 47 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtapāstacna'mā'na. Lā' tuncan
macachi'palh kalhatin ka'hua'chu lā' yāhualh na ixpāxtun 48 lā' cāhuanilh:
—Chuxatī a'ntīn tatapa'ksī con quit lā' ū'tza' natalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu
hua'chi huā'mā' ka'hua'chu, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quintapāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī
quintapāxquī', nā tapāxquī' huan a'ntī quimacamilh lā' tū' xmān quit. Lā' a'ntīn tū'
ka'tla'jca'tzī na milaclhni'ca'n, ū'tza' a'ntī tasqui'nī na ixlacapūn Dios.

A'ntī quincāmaktāyayāni'
Mr. 9.38-40

49 Tuncan Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin a'ntī ixcāmāxtumā' huan tlajana'nī'n
con milīmāpa'ksīn. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como tū'
quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
50 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' tihua'nā'tit chuntza' porque a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, xla' quincāmaktāyayāni'.

Jesús cālacaquilhnīlh Jacobo lā' Juan

51 A'xni'ca' ixmimā' huan chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixa'lh nac a'kapūn, līhui'līlh na'a'n nac
Jerusalén. 52 Cāmāpū'līlh ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh nac lakatin ti'na'j cā'lacchicni'
para nataputza a'nlhā natalhtata. Huan cā'lacchicni' xala' nac Samaria, 53 lā' huan xalanī'n
a'ntza' tū' tamānūcu'tulh na ixchicca'n como ixtasu'yu ixa'mā' nac Jerusalén. 54 Lā' a'xni'ca'
huan sca'txtunu'nī'n Jacobo lā' Juan talaktzī'lh huā'mā', tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿chā lacasqui'na' na'icmāyujūyāuj macscut de nac a'kapūn para que
nataspu tkō' xlaca'n hua'chi tlahua'lh huan a'cta'sana' Elías?
55 Lā' tuncan Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālacaquilhnīlh. Hualh:
—Hui'xina'n tū' ca'tzī'yā'tit que tū' tzey a'nchī pāstacna'nā'tit. 56 Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' quit tū' ictimilh para na'iccāmāsputūkō' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't.
Icmilh para na'iccāmāputaxtū.

Lā' tuncan ta'a'lh nac ā'lacatin cā'lacchicni'.

A'ntī tastālani'cu'tulh Jesús
Mt. 8.19-22

57 A'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, kalhatin chi'xcu' huanilh Jesús:
—Quit na'icstālani'yāni' chu xalhā napina'.
58 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' icka'lhī a'nlhā na'iclhtata.
59 Lā' Jesús huanilh ā'kalhatin:
—Caquistālani'.
Lā' xla' kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictahui'la na quinchic hasta que nanī quintāta'.
60 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū mintāta'. Hui'x capit lā' cacāmāsu'ni' huan
tachi'xcuhuīt a'nchī nātalīpūtaxtu.
61 Lā' tuncan huanilh ā'kalhatin:
—Māpa'ksīni', icstālani'cu'tunāni', pero pū'la ica'ncu'tun na quinchic para na'icuan ica'nā
ā'tzā'.
62 Lā' Jesús huanilh:
—A'ntī natzucu laklhkāna'n lā' tuncan natalakspi'ta ixkēn, tūla xa'nca laklhkāna'n. Nā
chuntza' tū' minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios como taspi'tcu'tuna' na minchic.

10

Jesús cāmacā'lh huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

1 A'calīstān huan Māpa'ksīni' cālacsacli tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n xtunc huampala
lā' cāmacā'lh kalhatu'yūn. Ixtapū'lani' nac cā'lacchicni' lā' chuxalhā ixa'mā'. 2 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyani'. Lhūhua' a'nan a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' pero tū'
a'nan lhūhua' a'ntī natamāsu'ni' xlaca'n. U'tza' hua'chi a'xni'ca' lej la cuxi' lā' tintī'
tasācua'. Lā' Dios hua'chi ixtēcu' huan cuxi'. U'tza' nalīkalhasqui'nīyā'tit Dios que
cacāmacamilh chi'xcuhuī'n para natamāsu'ni' a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī. 3 Capitit. Cuenta
catlahua'tit. Iccāmacā'nāni' hua'chi xalakska'tā'n borregos na ixlaclhpu'nanca'n misinī'n.
4 Tū' tilīpinā'tit nīn morral, nīn pūtumīn, nīn huarache. Lā' tū' titakoxīyā'tit nac tej a'xni'ca'
natā'chihuīna'nā'tit a'ntī pātle'kemā'.
5 'Lā' a'xni'ca' natanūyā'tit nac lakatin chic a'nlhā natachokoyā'tit, pū'la nacāhuaniyā'tit:
"Dios cacāsicua'lanālīni' a'ntī hui'lā'na'ntit nac huā'mā' chic". 6 Lā' palh a'nan a'ntīn takalh-
laka'ī', Dios nasicua'lanālī; lā' palh tintī' a'ntīn takalhlaka'ī', Dios tū' caticāsicua'lanālīlh.
7 Natachokoyā'tit nac lakatin chic lā' chu a'ntū nacātalakahui'līyāni', nahua'yā'tit lā'
nako'tnu'nā'tit como a'ntī scuja ka'lhī nahuā'yan. Tū' tilactā'kchokoyā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.
8 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā nacātamānūyāni' nac chic, chu
a'ntū nacātalakahui'līni'yāni nahua'yā'tit. 9 Nacāmātzeyīyā'tit a'ntī ta'ī'tza'ca'n a'ntza' lā'
nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhuī't: "Laktzī'mpā'na'ntit ixlīmāpa'ksīn Dios". 10 Lā' palh nachip-
inā'tit nac lakatin cā'lacchicni' lā' tū' lacasqui'ncan natachokoyā'tit, napimpalayā'tit nac
tej lā' nacāhuani'yā'tit: 11 "Lā' huan pokxni' xala' ā'tzā' a'ntū quincātantūpasanī'ta'ni'
na'ictincxyujuyāuj lā' ū'tza' huanicu'tun que hui'xina'n laclīpinā'tit. Lā' caca'tzī'tit huā'mā',
que hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntittza' a'nchī Dios māpa'ksīni'n".
12 'Iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', más nacāmāpātīnī xalanī'n huanmā'
cā'lacchicni' que xalanī'n nac Sodoma.

A'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n
Mt. 11.20-24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xāntila'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín! Lā' ¡xāntila'yā'tit xalanī'n nac Betsaida!
Nalakaputza'yā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n.
Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón,
makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n
lā' ixcā'a'cpūmacaca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej ixtalakaputza ixpālacata
ixtalaclē'i'ca'n.
14 'A'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', hui'xina'n ā'chulā' nacātamāpātīnīyāni' que xalanī'n
nac Tiro lā' nac Sidón. 15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum, ¿chā puhua'nā'tit palh
napinā'tit nac a'kapūn como lej tzey hui'xina'n? Napinā'tit hasta nac pūpātīn.
16 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—A'ntī cākaxmatni'yāni' hui'xina'n, xla' naquinkaxmata. Lā' a'ntī nacālakmaka'nāni' hui'xina'n, chuntza' naquilakmaka'n nā quit. Lā' a'ntī naquilakmaka'n quit chuntza' nalakmaka'n Dios como ū'tza' a'ntī quimacamilh.

Tataspi'tli huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

17 Huan tu'tumpu'xamacāuj tataspi'tli con tapāxuhuān. Lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', hasta huan tlajana'nī'n quincāta'a'cnīni'ni'n ixpālacata milīmāpa'ksīn.
18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—U'huē. Quit iclaktzī'lh a'xni'ca' tlajaca Satanás. Tasu'yulh hua'chi lakatin makli'pni'.
19 Iccāmaktaka'lhāni' para que mintā'ca'tzaca'n tūlalh caticātlajani'. Lā' iccāmaxquī'nī'ta'ni'tza' līmāpa'ksīn para que natlajakō'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Satanás. 20 Tū' calīpāxuhua'tit xmān
porque huan tlajana'nī'n ta'a'cnīni'ni'yāni'. Calīpāxuhua'tit como hui'xina'n kalhlaka'ī'tit lā' Dios cālakapasāni' hua'chi ixcamana'.

Jesús lej pāxuhualh
Mt. 11.25-27; 13.16-17

21 Lā' tuncan Jesús ka'lhīlh tapāxuhuān por huan Espíritu Santo lā' Jesús kalhtō'ka'lh:
—Quintāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. U'tza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.
22 Lā' nā Jesús hualh:
—Quintāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Tintī' ca'tzī a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa'. Nā nataca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.
23 Lā' tuncan talakspi'tli lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n xmān xlaca'n:
—Līpāxūj huan a'ntīn talaktzī'n a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit. 24 Iccāhuaniyāni' que lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' reyes ixtalaktzī'ncu'tun huā'mā' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit, lā' tū' talak-tzī'lh. Lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū kaxpatā'tit, lā' tū' takaxmatli.

Huan tzeyā chi'xcu' xala' nac Samaria

25 Lā' tuncan kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley tāyalh lā' tā'chihuīna'lh Jesús para nalīlaktzī'n.
Lā' kalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū na'ictlahua para que na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Tuchū tatzo'kni' na ixley Moisés? ¿Chichū lakapūtle'ke'ya'?
27 Huan xamākalhtō'kē'ni' ley kalhtīni'lh:
—“Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk milīca'tzīn lā' con ixlīhuāk mifuerza lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'. Lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu”.
28 Lā' tuncan Jesús huanilh:
—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'. Palh chuntza' natlahua'ya', naka'lhīya' minquilhtamacuj para pō'ktu.
29 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley māpūtaxtūcu'tulh ixlīkalhasqui'nīn lā' huanilh Jesús:
—¿Tichū ā'makapitzīn a'ntī xa'iccāpāxquī'lh?
30 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtaxtunī't de nac Jerusalén lā' ixa'mā' nac Jericó. Lā' huan ka'lhāna'nī'n tachi'palh lā' tamakka'lhankō'lh hasta ixlu'xu' a'ntū ixlhakā'nī't. Tatucsli
lā' ta'a'lh. Tamakxtekli xa'a'ctzincsni'. 31 Chuntza' pātle'kelh que ixa'mā' nac huā'mā'
tej kalhatin sacerdote. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', xmān xti'li'maka'lh. 32 Nā
tētaxtulh kalhatin ixmaktaka'lhna' xaka'tla' lītokpān. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', nā xti'li'maka'lh.
33 ’Lā' a'xni'ca' milh kalhatin xala' nac Samaria, xla' laktzī'lh lā' lakalhu'malh. 34 Lā'
tuncan tapajtzūlh huan chi'xcu' lā' līcu'chū'lh aceite lā' līcu'chu'ni' a'nlhā ixmātakāhuī'canī't. Lā' hui'līni'lh vendaje. Lā' tuncan kēhui'līlh ixburro lā' pūlē'lh nac mesón lā' a'ntza' maktaka'lhli. 35 Lā' ixlīlakalī tuncuīlh a'xni'ca' huan samaritano ixa'mā'tza', maxquī'lh
tumīn huan ixtēcu' mesón lā' huanilh: “Camaktaka'lhti huā' ī'tza'ca'. Lā' palh tū' a'cchā'n huā' tumīn, na'icmaxquī'yāni' ixlaktapalh a'xni'ca' na'icchimpala”.
36 Lā' Jesús huanilh huan xamākalhtō'kēni' ley:
—Chuhua'j caquihua'ni', ¿tichū de huā' tamā'na kalhatu'tun puhua'na' māsu'yulh a'nchī pāxquī'lh huan takāhuī'n?
37 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley hualh:
—A'ntī lakalhu'malh.
Lā' Jesús huanilh:

—Capit lā' catlahua' chu a'cxtim.

Jesús a'lh na ixchic Marta lā' María

38 Jesús tēlh ixtej lā' chā'lh nac lakatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' kalhatin puscāt, a'ntī
ixuanican Marta, mānūlh na ixchic. 39 Marta ixka'lhī ixtā'tin a'ntī ixuanican María. Lā'
xla' tahui'lh na ixtojon Jesús para nakaxmatni' a'ntū xla' ixmāsu'yumā'. 40 Lā' Marta
tamakchuyīlh como lej ixka'lhī ixlītlōt lā' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', ¿tū' lītamakchu'yi' nīn tuntū' que quintā'tin quimāchokoni'kō' lītlōt? Cahua'ni'
que caquimaktāyalh.
41 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Marta, hui'x māmakchuyīya' lā' lej lē'capina' milītlōt lā' ā'catūhuā. 42 Pero a'nan a'ntū más
tasqui'nī. María lacsacnī't a'ntū más tzey lā' tintī' catimaklhtīlh.

11

Jesús quincamāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtō'ka'yāuj
Mt. 6.9-15; 7.7-11

1 Maktin huā Jesús ixkalhtō'ka'mā' nac lakatin lugar. Lā' a'xni'ca' kalhtō'ka'kō'lh, kalhatin
ī'sca'txtunu' huanilh:
—Māpa'ksīni', caquilāmāsca'tīuj a'nchī kalhtō'ka'can hua'chi cāmāsca'tīlh ī'sca'txtunu'nī'n
Juan huan Mā'kpaxīni'.
2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—A'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit, chuntza' nahua'nā'tit:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
3 Caquilāmaxquī'uj quilīhua'tca'n a'ntū na'icua'yāuj lakalīyān.
4 Lā' caquilāmāsputūnu'ni'uj quintalaclē'i'ca'n como nā quina'n iccāmāsputūnu'ni'yāuj a'ntī
quincātalaclē'ni'yāni'.
Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
5 Nā Jesús cāhuanilh:
—Calīhui'līuj que kalhatin de hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin mi'amigoca'n. Lā' i'tāt tzī'sa
napina' na ixchic lā' nahuani'ya': "Amigo, caquimāpāhua'xtuni' mactu'tun pāntzi 6 porque
chuna'j quilakchilh kalhatin qui'amigo na quinchic lā' tū' icka'lhī a'ntū na'icmāhuī'". 7 Lā'
calīhui'līuj que xla' desde ixchakān chic nakalhtīyāni': "Tū' caquimāmakchuyi'. Lacchōyātza'
huan mākalhcha lā' quilīhuākca'n iclhtatamā'naujtza'. Lā' tūla ictāquī' para na'icmaxquī'yāni'
nīn tuntū'", nahuaniyāni' mi'amigo.
8 'Iccāhuaniyāni' que a'yuj mi'amigo tū' catāquī'cu'tulh para namaxquī'yāni' catūhuā a'yuj
lī'amigo hui'xina'n, pero natlahua para que tū' namājiclhuī'ya' ā'chulā' lā' namaxquī'yāni'
ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'na'.
9 'Chuntza' iccāhuaniyāni': Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Lā' caputzatit
a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Lā' calīmacasā'na'ntit huan mākalhcha lā'
nacātamālaquī'ni'yāni'. 10 Chuntza' a'ntī nasqui'n, xla' namaklhtīni'n; lā' a'ntī naputza, xla'
nakaksa; lā' a'ntī nalīmacasā'nan huan mākalhcha, namālaquī'ni'can.
11 'Ixlīca'tzan kalhatin de hui'xina'n a'ntī xatāta', ¿chu namaxquī'ya' chihuix mincaman
a'xni'ca' squi'ni'yāni' pāntzi? Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin lūhua' palh squi'ni'yāni' squī'ti'?
12 Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin cūlūtl palh squi'ni'yāni' ka'lhuā't? 13 Hui'xina'n a'yuj
tū' lacuan pero ca'tzīyā'tit que tzē namaxquī'yā'tit lē'ksajna' xatzey mincamana'ca'n. Lā'
ā'chulā' minTāta'ca'n a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn nacāmaxquī' Espíritu Santo a'ntī tasqui'ni'.

Ixtahuan que Jesús ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'
Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27

14 Jesús ixmāxtuni'mā' de huan chi'xcu' huan tlajana'. U'tza' ixmakakō'ko'nī't. Lā' a'xni'ca'
taxtulh huan tlajana', tzētza' ixchihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh
huā'mā' 15 pero makapitzīn tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan
tlajana'ni'n.
16 Lā' a'makapitzīn ixtalīlaktzī'ncu'tun Jesús lā' ixtasqui'ni' lakatin lē'cnīn xala' nac a'kapūn.
17 Lā' xla' ixca'tzī a'ntū xlaca'n ixtapuhuan lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān. Na-
talāmāsputūkō'. Lā' palh tatapitzi lā' natalātucsa lītā'timīn nā natalāmāsputūkō'. 18 Chuntza'
palh tatapitzi xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Satanás lā' lītā'ca'tza tala, ¿chī nalīka'lhī
ixlīmāpa'ksīn Satanás? Iccāhuaniyāni' huā'mā' como hui'xina'n quilāhuaniyāuj que quit

iclīmāxtulh huan tlajana' por ixlīmāpa'ksīn Beelzebú. 19 Palh quit iccālīmāxtu huan tla-
jana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú, ¿tichū ixlīmāpa'ksīn taka'lhī xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con
hui'xina'n lā' talīmāxtu tlajana'? Chuntza' māni' xlaca'n talīmāsu'yu que tū' stu'ncua' a'ntū
quilālē'ksa'nāuj. 20 Quit iccālīmāxtu tlajana'nī'n por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' huā'mā' ū'tza'
huanicu'tun que Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
21 'A'xni'ca' maktaka'lhmā' ixchic kalhatin chi'xcu' a'ntī tli'hui'qui lā' a'ntī ka'lhī līcā'n
a'ntū nalīmaktāyacan, tuntū' catipātle'keni'lh catūhuā a'ntū ixla'. 22 Pero palh namin ā'kalhatin
más xatli'hui'qui, ū'tza' natlaja lā' namaklhtī ixlīcā'n a'ntū līpāhuan lā' namālacpitzi a'ntū
namaklhtī.
23 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, ū'tza' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū' quintā'scuja, ū'tza'
lactlahuana'n.

Taspi'tchoko huan tlajana'
Mt. 12.43-45

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā'
naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' kaksa a'nlhā najaxa, napuhuan: "Na'ictaspi'tchoko
a'nlhā ictaxtulh".
25 'Lā' a'xni'ca' nataspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scayan-
cyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't. 26 Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n más
xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā'
chuntza' ā'chulā' na'a'nīni' huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'.

Xastu'ncua' tapāxuhuān

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', kalhatin puscāt na ixlaclhpu'nanca'n
tachi'xcuhuī't ta'salh lā' hualh:
—¡Līpāxūj huan puscāt a'ntī mālacatuncuīnī'ta'ni' lā' a'ntī mātziquī'ni'!
28 Lā' Jesús hualh:
—¡A'chulā' natalīpāxuhua a'ntīn takaxmata lā' ta'a'cnīni'ni' a'ntū huan Dios lā'
ta'a'kahuāna'ni'!

Huan tachi'xcuhuī't tasqui'nli lakatin lē'cnīn
Mt. 12.38-42; Mr. 8.12

29 Huan tachi'xcuhuī't ā'chulā' talaktakēstokli Jesús lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Hui'xina'n huā'tzā' tū' tzey. U'tza' līsqui'nā'tit lakatin lē'cnīn. Lā' xmān
nacātamāsu'ni'yāni' lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. 30 Lā' a'ntū pātle'keni'lh Jonás
cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn Dios xalanī'n nac Nínive. Lā' nā chuntza' a'ntū napātle'keni'
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāsu'ni'yāni' ixlīmāpa'ksīn Dios. 31 Namin huan chi'chini'
a'xni'ca' nacālaccāxtlahuakō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xala' nac huā'mā' quilhtamacuj.
Lā' a'xni'ca'tza' huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni'.
Nacālē'ksā'nīni'nāni' xla' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic
huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū'
quinkaxpa'tcu'tunā'tit.
32 'Lā' nā a'xni'ca' nalaccāxtlahuakō'can, xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā huanican Níneve natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit
chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh
Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacnaca'n
a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás.

Huan pūmaksko
Mt. 5.15; 6.22-23

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' māquilhtī ixpūmaksko lā' namātze'ka o nahui'lī ixtampīn cajón. Namā'ca' cā'lakuān
para que chuntza' a'ntī natatanū tzē natalaktzī'n. 34 Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh
laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n
lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. Lā' palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū macla-
casqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. Lā' ū'tza' hua'chilh tū' tzey
milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. 35 Cuenta catlahua' que
tū' natzucuya' pāstaca' a'ntūn tū' tzey, porque chuntza' tūlalh catitlahua' a'ntūn tzey. 36 Palh
hui'x pāstaca' a'ntūn tzey lā' palh tlahua'ya' a'ntūn tzey, ū'tza' nala hua'chi lakatin pūmaksko
a'ntū xa'nca maksko mintej.

Jesús cālacaquilhnīlh huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47

37 A'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, kalhatin fariseo huanilh que catā'a'lh tā'huā'yan na
ixchic. Lā' Jesús tanūlh lā' tahuī'lh huā'yan. 38 Lā' huan fariseo lē'cnīlh como Jesús tū'
makacha'ka'lh hua'chi xlaca'n ixtalīsmanīnī't para natahuā'yan. 39 Lā' huan Māpa'ksīni'
huanilh:
—Hui'xina'n fariseosnu' hua'chi a'ntī namakche'kē' vaso lā' pulātu lā' tū' catipūche'kē'lh.
Nā chuntza' hui'xina'n. Tasu'yu'yā'tit que tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n pero tū' tzey
mintapāstacna'ca'n porque tampi'lhīni'nā'tit lā' tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey. 40 ¡Tū'
māchekxīcu'tunā'tit hui'xina'n! ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que Dios cātlahuani' hui'xina'n para que
na'a'cnīni'ni'yā'tit Dios? Lā' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n, tūlalh cati'a'cnīni'ni'tit.
41 Palh stu'ncua' a'cnīni'ni'cu'tunā'tit Dios, maclacasqui'n xatzey mintapāstacna'ca'n. Palh
tzey mintapāstacna'ca'n, ixlīhuākca'n natalaktzī'n palh tzey hui'xina'n.
42 '¡Hui'xina'n fariseosnu' nalakaputzayā'tit! Hui'xina'n māstā'yā'tit para Dios macsti'na'j
huan līhua'tna' hua'chi a'lhmūhuēn lā' a'jonjolin lā' ā'tāpātin. Lā' chuntza' tasqui'nī. Pero
tū'tza' tasu'yu palh pāxquī'yā'tit Dios lā' palh natlahua'yā'tit a'ntū lacuan. Lā' tasqui'nī
namāstā'yā'tit huan lacmacastin līhua't. Lā' nā maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū xatzey
lā' napāxquī'yā'tit Dios.
43 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'! Lacasqui'nā'tit mimpūtahuī'lhca'n a'ntū más
xalactzey nac lītokpān. Lā' lacasqui'nā'tit cacāta'a'cnīni'ni'ni' a'xni'ca' pimpā'na'ntit nac tej.
44 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley lā' fariseosnu' a'ntī
a'kxokonu'nī'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntūn tū' tatasu'yu. Tachi'xcuhuī't tachi'nta
lā' tū' taca'tzī. Chuntza' talaclē'n chu a'nchī tatzo'kni' na ixley Moisés. Nā chuntza'
hui'xina'n cāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn ixpālacata a'ntū cāmāsu'ni'yā'tit. Lā' xlaca'n tū'
taca'tzī palh talaclē'n —hualh Jesús.
45 Tuncan kalhtīlh kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', a'xni'ca' hua'na' huā'mā' quilālacaquilhnīyāuj.
46 Lā' Jesús hualh:
—¡Nalakaputzayā'tit nā hui'xina'n huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Lej lhūhua' talanān
mātlahuīni'nā'tit lā' tūlatza' tlōkentaxtūkō'can. U'tza' hua'chilh ixcāxtlahua'tit huan tacu'ca'
a'ntū lej tzinca. Nīn tintī' tzē natāyani' lā' hui'xina'n tū' lacāxtlahuacu'tunā'tit para que tzē
nacu'ca'can.
47 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n! Tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit. Xmān cā'a'cnīni'ni'cu'tunā'tit
huan xanīnī'ntza' a'cta'sana'nī'n. Minapapana'ca'n tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 48 Lā'
hui'xina'n tlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīca. U'tza' lītasu'yu que
chu lakatin hui'lāna'ntit con minapapana'ca'n, lā' puhua'nā'tit que tzey a'nchī tatlahualh.
49 'U'tza' līchihuīna'lh Dios como lej ka'lhī tapāstacna'; hualh: "Na'iccāmacamini'
a'cta'sana'nī'n. Lā' nacāmaknīcan ā'makapitzīn lā' nacāmāpātīnīcan ā'makapitzīn huampala".
50 Chuntza' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n cuenta
ixpālacata ixlīhuākca'n a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't desde a'xni'ca lalh quilhtamacuj.
51 Natzucucan nacākalhasqui'nīcan con Abel lā' ā'xmān nalī'a'ksputcan huan Zacarías
a'ntī maknīca na ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. U'tza'
iccāhuaniyāni' que Dios nacākalhasqui'nīyāni' hui'xina'n ā'tzā' ixpālacata huan a'cta'sana'nī'n
a'ntī cāmaknīcanī't.
52 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n, mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Ixtachihuīn Dios hua'chilh tanūma'
nac lakatin chic. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit xallave huan chic, pero tū' tanūyā'tit. Lā' tū'
cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
53 A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huanmā', huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' fariseosnu'
ta'a'kchā'ni'lh Jesús. Lā' lej tatzuculh takalhasqui'nī lhūhua' catūhuā.
54 Ixtamaktaka'lhmā'na a ver palh tzē ixtamakkaksli a'ntū ixtalīlē'ksa'nīni'lh.

12

A'ntī tlahua lakatu' ixlacan

1 Līhuan ixtatakēstokmā'na lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta ixtalālacchi'ntatza'. Lā' Jesús
tzuculh cāhuani pū'la ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cuenta natlahuayā'tit huan fariseosnu' como xlaca'n tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Lā'
tū' titlahuayā'tit hua'chi xlaca'n. 2 Ixlīhuāk a'ntū tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū
lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 3 Lā' chuntza' a'ntū hui'xina'n huaninī'ta'ntit xmān kalhatin,
ū'tza' nakaxmatcan chuxalhā. Lā' a'ntū tzē'k huanī'ta'ntit ixchakān chic, ū'tza' palha'
nahuancan kēpūn.

A'ntī najicua'ni'can
Mt. 10.28-31
4 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que tū' tijicua'ni'yā'tit a'ntīn tamaknīni'n lā' ā'calīstān tūla
tatlahua ā'chulā'. 5 Na'iccāhuani'yāni a'ntī najicua'ni'yā'tit: Cajicua'ni'tit Dios a'ntī tzē
nacāmāsputūkō'yāni' lā' ā'calīstān nacāmacā'nāni' nac pūpātīn. U'tza' calījicua'ni'tit Dios.
6 'Tū' lej tapala huan tantzictzi. Stā'can tanquitzis por xmān lakatu' tumīn. Lā' Dios
tū' cāpātza'nkā nīn lakatin de xlaca'n. 7 Pues hasta miya'jca'n chā'tunu' de hui'xina'n
cātapūtle'keni'ni' kanatunu'. Lā' ū'tza' tū' tilījicua'nā'tit; hui'xina'n ā'chulā' tapalayā'tit que
huan tantzictzi.

A'ntī natahuan que tatapa'ksī con Jesús
Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20
8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī nahuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't: "Quit ic-
tapa'ksī con Cristo", lā' chuntza' nā quit na'icuan na ixlacapūnca'n ixángeles Dios: "Xla'
tapa'ksī con quit". Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 9 Lā' chuxatī naquinkalhtatzē'ka
na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, nā quit na'ickalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n ixángeles Dios.
10 'Lā' a'ntī talīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, nacāmāsputūnu'ni'can.
Pero a'ntīn tahuan que tū' tzey a'ntū tlahua huan Espíritu Santo, xlaca'n tūla cat-
icāmāsputūnu'ni'ca.
11 'A'xni'ca' nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan māpa'ksīni'nī'n lā' huan pūchihuīna'nī'n
a'nlhā tlahuacan justicia, tū' lej nacāpāta'layāni' a'nchī nakalhtīni'nā'tit. 12 Huā'mā'
ka'tlā'tus, a'xni'ca' nachihuīna'nā'tit, huan Espíritu Santo nacāmāsu'ni'yāni' a'nchī
nakalhtīni'nā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'xcu' rico
13 Kalhatin ixlaclhni' tachi'xcuhuī't huanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimāpitzini'lh quiherenciaca'n.
14 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Tichū quihui'līnī't quit hua'chi juez o mālacpitzini' ti'ya't?
15 Lā' nā hualh:
—Cuenta catlahua'tit. Lā' tū' titampi'lhīni'nā'tit porque huan lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā
xala' nac huā'mā' quilhtamacuj tūlalh caticāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n.
16 Lā' tuncan Jesús cālīmālacastucli lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' lej ixmakalana'n na i'xti'ya't. 17 Lā' xla'
tuncan puhualh ixpātunca'tzi: "¿Tuchū na'ictlahua? Tū' icka'lhī lhā na'icmāquī' lhūhua'
quincuxi'. 18 Na'iccālactlahua xalacti'na'jna' quimpūcuxi' lā' na'ictlahua más xaka'tla' lā'
a'ntza' na'icmāquī'kō' quincuxi' lā' ixlīhuāk ā'makapitzīn a'ntu icmakalalh. 19 Lā' a'xni'ca'
na'icpuhuan quē'cstu: Chuhua'j icka'lhī lhūhua' catūhuā para lhūhua' cā'ta. Chuhua'j
na'icjaxa lā' na'icuā'yan lā' na'icko'tnūn lā' na'icpāxuhua". 20 Lā' Dios huanilh: "Hui'x
tū' xa'nca pāstacna'na'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa nanī'ya'. Lā' a'ntū māquī'nī'ta', ¿tichū
natachokoni'?" 21 Chuntza' napātle'keni' kalhatin chi'xcu' a'ntī mākēstoka lhūhua' catūhuā
para ixa'cstu. Lā' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī, nīn tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios.

Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Mt. 6.25-34
22 A'calīstān Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Iccāhuaniyāni'. Tū' ticāpāta'layāni' a'ntū nahua'yā'tit nīn a'ntū nalhakā'yā'tit. 23 Como
Dios cāmaxquī'yāni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit, ā'chulā'
nacāmaxquī'yāni' milīhua'tca'n lā' milu'xu'ca'n. 24 Cuenta cacātlahua'tit huan cha'kni'.
Xlaca'n nīn tuntū' tacha'n lā' nīn tamakalana'n. Lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n pero Dios
cāmāhuī'. A'chulā' tapalayā'tit hui'xina'n que huan tamā'na spūnnu'. 25 Nīn tintī' de
hui'xina'n tzē más makān nalatahui'la a'yuj cāpāta'layāni'. 26 Palh chuntza' tūla nat-
lahuayā'tit, ¿a'chī' lē'capinā'tit ā'tāpātin catūhuā?
27 'Cuenta cacātlahua'tit huan xa'natna' a'nchī talīstaca. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa'
ixlu'xu'ca'n. Lā' lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey
Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuanī't. 28 A'nan
chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntū tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan.
Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā'
nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'? 29 Chuntza' tū'
tilē'capinā'tit ixpālacata a'ntū nalīhua'yā'tit nīn a'ntū nalīko'tnūnā'tit. 30 Huan tachi'xcuhuī't
xala' huā'mā' quilhtamacuj xmān ū'tza' taputzatlā'huan. Lā' hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin
minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit. 31 Mejor pū'la caputzatit
a'nchī nalī'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios xala' tālhmā'n lā' nā namaklhtīni'nā'tit ā'makapitzīn a'ntū
maclacasqui'nā'tit.

Milīrico nac a'kapūn
Mt. 6.19-21
32 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quilakska'tā'n, tū' cajicua'ntit. Tū' lhūhua' hui'xina'n pero minTāta'ca'n nac a'kapūn
lacasqui'n que natapa'ksīyā'tit con xla'. 33 Castā'tit a'ntū ka'lhī'yā'tit lā' cacāmaxquī'tit a'ntīn
tamaclacasqui'n. Chuntza' naka'lhī'yā'tit mimpūtumīnca'n a'ntūn tū' maktin catimasli
lā' milīricujlani'ca'n nac a'kapūn a'nlhā tū' maktin catisputli. Lā' a'ntza' tū' catitanūlh
ka'lhāna' lā' nīn huan tzapūla' tūlalh catihua'lh. 34 A'nlhā huī' milīricujlani'ca'n, a'ntza' huī'
mintapāstacna'ca'n.

Maclacasqui'n cāxni'j natahui'layā'tit
35 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Cacāxtahui'la'tit con mimpūmakskoca'n xataquilhtani'tza'. 36 Cala'tit hua'chi tasācua'
a'ntīn taka'lhīmā'na ixpatronca'n a'ntī a'nī't a'nlhā tapūchahuamā'ca. Lā' a'xni'ca' nataspi'ta
lā' nalīmacasā'nan huan mākalhcha, lacasqui'n camālaquī'ni'ca lacapalh. 37 Līpāxūj huan
tasācua'nī'n talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'
que māni' ixpatronca'n namācāxkō' lā' nacāmāhuī'can. 38 A'yuj cachilh i'tāt tzī'sa o tuncuīni',
pero līpāxūj huan tasācua'nī'n palh talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.
39 'Caca'tzī'tit huā'mā' que palh ixtēcu' chic ixca'tzīlh tuyā hora nachin huan ka'lhāna',
ixlakahuantō'lalh lā' tū' ixtimakxtekli natanū huan ka'lhāna'. 40 Nā hui'xina'n caskalal-
htō'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū' pāstacā'tit.

Huan xatzey tasācua' lā' huan tūn tū' xatzey tasācua'
Mt. 24.45-51
41 Lā' tuncan Pedro kalhasqui'nīlh:
—¿Chā quilālīmālacastucui xmān para quina'n o para līhuāk?
42 Lā' Jesús hualh:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza' a'ntī huan patrón
nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n. 43 Līpāxūj
huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. 44 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī. 45 Lā' palh
tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón. Lā' chuntza' natzucu
cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' huan maksqui'tīnī'n lā' natzucu huā'yan lā' nako'ta lā'
naka'chī. 46 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Lā' namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. Lā' huan patrón lej palha' nacastigarlī huan
tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'.
47 'Huan tasācua' a'ntī ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' tū' tlōkentaxtū lā' tū' a'cnīni'ni',
xla' lej maklhūhua' natucscan. 48 Lā' huan a'ntīn tū' ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón
lā' chuntza' natlahua a'ntū maclacasqui'n castigo, xla' tū' lhūhua' catihui'līni'ca. A'ntī
līmāmacū'can lhūhua', xla' tzē nasqui'ni'can lhūhua'. Lā' a'ntī līmāmacū'can más lhūhua', xla'
tzē nasqui'ni'can más lhūhua'.

Jesús cāmālacpitzi huan tachi'xcuhuī't
Mt. 10.34-36
49 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Por quimpālacata tū' chu lakatin natala. Makapitzīn lej nata'a'kahuāna'ni' quintachi-
huīn. Lā' ā'makapitzīn lej natalakmaka'n quintachihuīn. Makapitzīn stu'tu'lu' natahuan
que stu'ncua' quintachihuīn lā' ā'makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que tū' stu'ncua'. Chuntza'
calalh chuhua'j. 50 A'nan a'ntū na'icpātī. ¿Chī na'iclītāyani' hasta a'xni'ca' na'ictlōkentaxtū?
51 ¿Chu puhua'nā'tit icmilh para que chu lakatin natala tachi'xcuhuī't? Iccāhuaniyāni' que
tū'. Na'iccāmā'kapitziyāni'. 52 Lā' chuhua'j hasta kalhaquitzis xala' lakatin chic natalacpitzi.
Kalhatu'tun natala contra kalhatu', lā' kalhatu' contra kalhatu'tun. 53 Huan xatāta' nala
contra ixcaman lā' huan o'kxa' contra ixtāta'. Lā' xatzī't nala contra ixtzu'ma'jāt lā' huan
tzu'ma'jāt nala contra ixtzī't. Lā' huan puscāt nala contra ixpuscāt ixo'kxa' lā' huan puscāt
nala contra ixtzī't ixkōlu'.

Tū' ixmāchekxīcan huan lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13
54 Nā Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'xni'ca' hui'xina'n laktzī'nā'tit tā'kaquī'mā'cha' poklhnu' a'nlhā tā'cnū huan chi'chini',
tuncan nahua'nā'tit namin xcān. Lā' chuntza' pātle'ke. 55 Lā' a'xni'ca' minācha' huan ū'ni'
xala' nac sur, huancan naxu'nu. Lā' chuntza' pātle'ke. 56 ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu'
milacanca'n! Tzē nahuanā'tit palh namin xcān o tū' namin, xmān porque laktzī'nā'tit

huan a'kapūn. Lā' ¿a'chī' tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū pātle'kemā' nac huā'mā' quilhtamacuj
a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan lē'cnīn?

Calī'hui'li' natā'latahui'la'ya' xa'nca mintā'ca'tza
Mt. 5.25-26
57 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿A'chī' tūla puhuanā'tit palh catūhuā tzey o tū' tzey? 58 Palh catīhuā mālacapū'yāni',
calī'hui'li' natā'lacāxla'ya' līhuan tūna'j pinā'tit nac pūchihuīn. Chuntza' tū' catilē'ni' na
ixlacapūn juez. Lā' huan juez tū' catimacamāstā'ni' con huan policía lā' huan policía tū'
catimānūni' nac pūlāchī'n. 59 Palh chuntza' ixpātle'keni'ni', icuaniyāni que tū' catitaxtu hasta
que tū' namāpalakō'ya' ixlīhuāk.

13

Maclacasqui'n naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n
1 Lā' huā'mā' chi'chini' tamilh chi'xcuhuī'n. Lā' ixtahuanimā'na Jesús a'nchī Pilato
cāmāmaknīnīni'nī't makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea a'xni'ca' xlaca'n ixta-
maxquī'mā'na Dios huan lē'ksajna'. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Chu puhua'nā'tit que huan tamā'na chi'xcuhuī'n cāpātle'keni'nī't chuntza' porque
más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Galilea? 3 Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh
hui'xina'n tū' naxtāpalīyā'tit mintapāstacna'ca'n, nā milīhuākca'n nanīkō'yā'tit. 4 Lā' huan
kalhacāujtzeyan a'ntīn tanīlh a'xni'ca' huan torre de Siloé tapancli lā' cā'a'klhta'lalh, ¿chu
puhua'nā'tit que más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Jerusalén? 5 Iccāhuani'yāni'
que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, nā nanī'yā'tit.

Huan xaqui'hui' higo a'ntū tū' ixka'lhī ixtō'ca't
6 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Kalhatin chi'xcu' ixcha'nī't a'katin xaqui'hui' higo na ixti'ya't. Lā' a'lh laktzī'n palh
ixtō'ca'mā'. Lā' tū' makkaksli ixtō'ca't. 7 Lā' tuncan huanilh ixtasācua': "Lakatu'tun cā'tatza'
icmakputza ixtō'ca't huā'mā' qui'hui' lā' nīn tuntū' icmakkaksa. Catanca' porque xmān yā.
Chu tlakaj iccha'nli". 8 Lā' a'ntī ixmaktaka'lha huan ti'ya't kalhtīlh: "Camakxtekti xmān
huā'mā' cā'ta. Na'iclacxla'ja huan ti'ya't lā' na'icmaka'ni' abono. 9 Lāsā' chuhua'j natō'ca'.
Lā' palh tū' tō'ca' a'xni'ca' natancā'ya'".

Jesús mātzeyīlh kalhatin puscāt a'clhchā'puncsua' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan
10 Lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, Jesús ixcāmāsu'ni'mā' nac lītokpān. 11 Lā' ixuī'
a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n lakacāujtzeyan cā'ta. Ixchi'panī't lakatin tlajana' lā'
ixmaka'ī'tza'ca'n lā' ixtaquilhpūstucnī't lā' tūla ixtā'cstu'nca nīn macsti'na'j.
12 Lā' Jesús, a'xni'ca' laktzī'lh huan puscāt, ta'sani'lh lā' huanilh:
—Puscāt, tzeyanī'ta'tza'. Tū'tza' ka'lhī'ya' ta'jatat.
13 Lā' tuncan Jesús mā'ca'ni'lh ixmacan lā' chu tuncan huan puscāt tā'cstu'ncli lā' tzuculh
mācā'tanī Dios. 14 Como Jesús mātzeyīlh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xapuxcu'
de huan lītokpān a'kchā'lh lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'nan xmān lakachāxan chi'chini' para nascujā'tit. Huan tamā'na chi'chini' cata'ntit
tacu'chu'yā'tit lā' tū' a'xni'ca' jaxkō'can.
15 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—¡Tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! ¿Chu tū' naxcutā'tit mihuācaxca'n o mimburroca'n
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' namāko'tūyā'tit? 16 Lā' huā'mā' puscāt, ī'xū'yātā'nat Abra-
ham, lā' hua'chīlh līchī'hui'līlh huan Satanás huā'mā' ta'jatat. Lā' chuhua'j lakacāujtzeyan
cā'tatza'. ¿Chu tū' līmakuan ixmaklhtīca ixta'jatat huā'mā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
17 A'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', cāmāmāxanī'lh ixlīhuākca'n ixtā'ca'tzanī'n. Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't ixtalīpāxuhua huan lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús.

Xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32
18 Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chī huanī't ixlīmāpa'ksīn Dios? Lā' ¿chī na'iclīmālacastuca a'nchī natalhūhua'n xlaca'n
a'ntī Dios cāmāpa'ksī? 19 Natalhūhua'n chuntza' hua'chi staca lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū
cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. Lacti'na'j huanmā' ti'ni' lā' a'xni'ca' nastackō', nala
hua'chi a'katin qui'hui'. A'xni'ca' ka'tla'tza' lā' a'ntza' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n.

Huan levadura
Mt. 13.33
20 Nā Jesús cāhuanilh:

—¿Chī na'iclīmālacastuca a'nchī nalaklhtāya ixlīmāpa'ksīn Dios? 21 U'tza' hua'chi lakatin
levadura a'ntū kalhatin puscāt nalītlō maktu'tun xatapūlhcān harina lā' namakxteka hasta
nalaklhtāyakō' huan ixtasquit.

Huan xapītzina'j mākalhcha
Mt. 7.13-14, 21-23

22 Jesús tēpā ixtej para nac Jerusalén. Lā' ixtētaxtu cā'lacchicni' ti'na'j lā' laka'tla' lā'
ixmāsu'yu. 23 Lā' kalhatin kalhasqui'nīlh:
—¿Chā xmān makapitzīn natapūtaxtu?
Lā' Jesús kalhtīlh:
24 —Calīhui'lī'tit natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha para nac a'kapūn, porque
iccāhuaniyāni' que lhūhua' nataputza a'nchī natalītanūcu'tun. Lā' tūlalh catitatanūlh.
25 A'xni'ca' huan xamāpa'ksīni' chic namālacchō mākalhcha, hui'xina'n a'ntī yā'na'ntit
kēpūn nalīmacasā'na'nā'tit huan mākalhcha. Lā' nahua'nā'tit: “Caquilāmālaquīni'uj”. Lā'
xla' nacākalhtīyāni': “Tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n”. 26 Lā' hui'xina'n naquil-
htzucuyā'tit nahua'nā'tit: “Iccātā'huā'yanī'ta'ni' lā' hui'x māsu'yu' na qui'ā'lacchicni'ca'n”.
27 Lā' xla' nacākalhtīyāni': “Iccāhuanini'tza' que tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n.
Caquilātapānūni'uj milīhuākca'n. Hui'xina'n lej tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey”. 28 Lā' chuntza'
hui'xina'n nacalhua'nā'tit a'ntza' lā' nalāmāxcani'yā'tit mintatzanca'n a'xni'ca' nalak-
tzī'nā'tit que Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā' ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n tahui'lāna'ncha'
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' hui'xina'n tū' caticātamakxtekni' natanū'yā'tit.
29 'Nataminācha' tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā lā' natahuā'yan a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n. 30 A'xni'ca'tza' lej nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n a'ntīn tū' tatasqui'nī chuhua'j;
lā' tū' caticā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'ntī lej tatasqui'nī chuhua'j —hualh Jesús.

Jesús līlakaputzalh ixpālacata Jerusalén
Mt. 23.37-39

31 Chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' ā'makapitzīn fariseosnu' talakchilh Jesús lā' tahuanilh:
—Cataxtu de huā'tzā' porque Herodes maknīcu'tunāni'.
32 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Calakpintit huanmā' chi'xcu' a'ntī lej skalalh para natlahua a'ntū xla' lacasqui'n lā'
nahuani'yā'tit: “Chuhua'j lā' lakalī na'iccāmāxtukō' huan tlajana'nī'n. Nā na'iccāmātzeyī
ī'tza'ca'nī'n. Lā' tū'xama'n na'ictlahuakō'”. 33 Lā' maclacasqui'n na'ica'n na quintej chuhua'j
lā' lakalī tū'xama'n porque tū' līmakuan chuxalhā nanī kalhatin a'cta'sana', xmān a'nlhā
huanican nac Jerusalén.
34 '¡Xānti layā'tit xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknīyā'tit a'cta'sana'nī'n lā'
cāmūta'layā'tit huan lacscujnī'n a'ntī Dios cāmacā'n. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni'
hua'chi huan ko'lhnu' cāmākēstoka ixcamana', pero tū' lacasqui'ntit. 35 Cuenta catlahua'tit
hui'xina'n como Dios makxteklitza' mi'ā'lacchicni'ca'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū'tza' quin-
tilālaktzī'uj hasta huan chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Sicua'lanālanī't a'ntī min con
ixlīmāpa'ksīn Dios”.

14

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī cu'nu'

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús quīmakuā'yalh na ixchic
kalhatin xapuxcu' fariseosnu'. Lā' ā'makapitzīn fariseosnu' ixtamaktaka'lhmā'na. 2 Nā ixuī'
kalhatin chi'xcu' na ixlacapūn lā' ixka'lhī cu'nu'. 3 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' huan fariseosnu':
—Lā' huan ixley Moisés ¿chā makxteka namātzeyīcan kalhatin ī'tza'ca' huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan o tū' makxteka?
4 Lā' xlaca'n ca'cs tatāyalh. Lā' tuncan Jesús makachi'palh huan ī'tza'ca' lā' mātzeyīlh lā'
huanilh que ca'a'lh. 5 Lā' cāhuanilh huan fariseosnu':
—Palh mimburroca'n o mihuācaxca'n namakōsa nac pūlhmā'n xcān ¿chu tū'
namācutuyā'tit tuncan a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
6 Lā' tūlalh takalhtīni'lh nīn tuntū'.

Huan a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca

7 A'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan a'ntī cākantāyacanī't lā' a'nchī ixtaputzamā'na huan
pūtahuī'lhni' a'ntū más xalactzey, cāmaxquī'lh huā'mā' tapāstacna':
8 —A'xni'ca' nakantāyaca'na' a'nlhā tapūchahuacan, tū' titahui'la'ya' calacan. Chō'la
tzē nachin ā'kalhatin a'ntī más tasqui'nī que hui'x. 9 Lā' a'ntīn kantāyani' nalaka'nāni'
nahuaniyāni': “Cama'xqui' mimpūtōlh huā'mā' kalhatin a'ntī ā'calīstān chilh”. Lā' chuntza'
māxana'jtza' napina' natahui'la'ya' kēpān. 10 Pero a'xni'ca' nakantāyaca'na', natahui'la'ya' nac

kēpān. Lā' a'xni'ca' namin a'ntī kantāyanī'ta'ni' nahuaniyāni': "Cata't, catahui'la' nac mesa".
Chuntza' na'a'cnīni'ni'ca'na' na ixlacapūnca'n ā'makapitzīn a'nlhā tapūchahuacan. 11 A'ntī
xa'cstu ka'tla' lacu'tun, ū'tza' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' xa'cstu putza ixlīka'tla', ū'tza'
na'a'cnīni'ni'can.
12 Nā Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixkantāyanī't:
—A'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', tū' cacākantāya' xmān mi'amigos
lā' mintā'timīn lā' mintalakapasnī'n lā' huan ricosnu'. Xlaca'n a'xni'ca' natatlahua
ixcā'tani'ca'n, nā tzē natakantāyayāni' lā' chuntza' naka'lhīya' ixlaktapalh mincā'tani'.
13 Pero a'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani', cacākantāya' huan a'ntī lacxcamanīn lā' huan
ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n. 14 Lā' chuntza' nalīpāxuhua'ya' como
xlaca'n tuntū' catitamaxquī'ni'. Lā' chuntza' naka'lhīya' mintatlaj a'xni'ca' natalakahuan-
choko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios.

Huan ka'tla' tahua'

15 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā', kalhatin a'ntī ixuī' nac mesa huanilh Jesús:
—Līpāxūj a'ntī nahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
16 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—Kalhatin chi'xcu' tlahualh lakatin ka'tla' tahua' lā' cākantāyakō'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't. 17 Lā' a'xni'ca' chā'lh huan hora a'ntū pūhuā'yancan, cāmacā'lh ixtasācua'
para natamāca'tzīnīni'n lā' cāhuanilh a'ntī ixcākantāyanī't: "Cata'ntit como cāxuī'kō'tza'
ixlīhuāk". 18 Pero ixlīhuākca'n tamacā'lh razón que tūla ta'a'n. Kalhatin hualh: "Apenas
ictamāhualh lakatin ti'ya't lā' maclacasqui'n na'ica'n na'iclaktzī'n. Icsqui'ni'yāni'
que naquimāsputūnu'ni'ya' porque tūlalh icti'a'ncha'". 19 Lā' kalhatin huampā:
"Ictamāhualh tanquitzis par de huācax lā' ica'n iccālaktzī'n a ver palh tzey tascuja.
Por favor caquimāsputūnu'ni' porque tūlalh icti'a'ncha'". 20 Lā' kalhatin huampā:
"Ictapūchahuakō'lhcus lā' chuntza' tūlalh icti'a'ncha'".
21 'Lā' a'xni'ca' taspi'tli huan tasācua', huanikō'lh ixpatrón a'nchī pātle'kelh. Lā' huan
ixpatrón a'kchā'lh lā' huanilh ixtasācua': "Lacapalh capit na ixcā'tejen cā'lacchicni' lā'
cacālī'ta' a'ntī lacxcamanīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n".
22 A'mpā lā' ā'calīstān taspi'tpā huan tasācua' lā' hualh: "Ictlahualhtza' chu a'nchī quihua'ni'
lā' ti'a'nan lugar". 23 Lā' huan patrón huanilh ixtasācua': "Capit nac cā'tejen más makatna'
lā' nacāsālī'ta'na' lā' natatzuma quinchic. 24 Iccāhuaniyāni' que nīn tintī' de xlaca'n a'ntī
iccākantāyalh pū'la natahua' quilīhua't".

A'ntū maclacasqui'n para a'ntī nastālani' Cristo

25 Lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani' Jesús, lā' xla' cālaktalakspi'tli lā' cāhuanilh:
26 —Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit lā' tū' napāxquī' Dios más que nacāpāxquī' ixtāta'
lā' ixtzī't lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixtā'timīn lā' hasta māni' xla', ū'tza' tūlalh catilalh
quisca'txtunu'. 27 Lā' a'ntīn tū' pātīni'ncu'tun por quimpālacata lā' tū' latahui'lacu'tun hua'chi
iclahuī' quit, tūlalh catilalh quisca'txtunu'.
28 'Palh kalhatin chi'xcu' tlahuacu'tun pātin chic, pū'la natlahua ixcuenta lhānchulā'
na'a'n de tumīn. Chuntza' naca'tzī palh na'a'cchā'n huan tumīn a'ntū nalītlahuakō'. 29 Palh
tū' chuntza' natlahua, nasputa ixtumīn a'xni'ca' xmān yācus xatantūnu'. 30 Lā' ixlīhuāk
a'ntī natalaktzī'n, natalīlītzī'n. Lā' natahuan: "Huā'mā' chi'xcu' tilītzuculh ixchic lā' tū'
mā'ksputukō'lh".
31 'Lā' tū' a'nan kalhatin rey a'ntī tū' pū'la napāstaca palh tzē nalītlaja con kalhacāuj mil
soldados huan rey ixtā'ca'tza a'ntī ka'lhī kalhapu'xam mil. 32 Lā' palh ca'tzī que tūlalh
catitlajalh ixtā'ca'tza, namacā'ni' kalhatin lacscujni' para natā'lacāxla a'xni'ca' mimā'cha'cus
de makat. 33 Lā' chuntza' palh hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū milaca'n,
tūlalh catila'tit quisca'txtunu'nī'n.

Huan matzat
Mt. 5.13; Mr. 9.50

34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tzey huan matzat. Pero palh tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko', ¿chichū nalīmāsko'kō'palacan? 35 Tū'
tzey para tuntū'. Xmān namaka'ncan. A'ntī kaxmata cuenta catlahualh.

15

Huan borrego a'ntū tza'nkālh
Mt. 18.10-14

1 Ixlīhuākca'n huan xamātā'jīni'nī'n impuestos lā' a'ntīn tū' lactzey, xlaca'n talaktapa-
jtzūlh Jesús para natakaxmatni'. 2 Lā' huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
ixtalīchihuīna'n Jesús. Lā' talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey.
3 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
4 —Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī lakatin ciento borregos lā' palh namakatza'nkā
lakatin, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn noventa y nueve a'nlhā
tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntū makatza'nkālh.
Naputza hasta a'xni'ca' nakaksa. 5 Lā' a'xni'ca' nakaksa, napekxtūko'ka'līmin. 6 Lā' a'xni'ca'
nachā'mpala na ixchic, nacāmākēstoka ixamigos lā' a'ntīn tahui'lāna' pajtzu ixchic. Lā'
nacāhuani: "Caquilātā'pāxuhuáuj chuhua'j como ickaksli quimborrego a'ntū ixtza'nkānī't".
7 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim a'nan más tapāxuhuān nac a'kapūn ixpālacata kalhatin
a'ntī xtāpalīnī't ixtapāstacna' que por ixpālacata noventa y nueve a'ntī tapuhuan que tzeyā
tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' ta'u'cxca'tzī que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Huan tumīn a'ntū tza'nkālh

8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' palh kalhatin puscāt ka'lhī lakacāuj tumīn lā' palh natza'nkā lakatin, namāquilhtī
ixpūmaksko lā' napa'lhnana'n lā' xa'nca naputza hasta a'nlhā nakaksa. 9 Lā' a'xni'ca'
nakaksa, nacāmākēstoka ixamigas lā' a'ntī tahui'lāna' pajtzu ixchic, lā' nacāhuani:
"Caquilātā'pāxuhuáuj como ickakslitza' huan tumīn a'ntū ixtza'nkānī't". 10 Iccāhuaniyāni'
que chu a'cxtim natapāxuhua huan ángeles a'xni'ca' naxtāpalī ixtapāstacna' kalhatin a'ntī
laclē'n.

Huan o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh ixtumīn

11 Nā Jesús hualh:
—Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. 12 Lā' xastancu huanilh ixtāta': "Tāta',
caquima'xqui' huan herencia a'ntū quintapa'ksīni'". Lā' huan xatāta' cāmālacpitzini'lh
ixherenciaca'n. 13 Lā' tū' lej makān huan xastancu mākēstokkō'lh ixmaclacasqui' lā' a'lh
makat ā'lacatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' pāxcat līlakō'lh ixtumīn.
14 'Lā' a'xni'ca' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn, milh lakatin tatzi'ncsta nac huanmā'
cā'lacchicni' lā' xla' tzuculh pātzi'ncsa. 15 Lā' tuncan a'lh putza a'nlhā namakscuja. Kalhatin
chi'xcu' xala' huan cā'lacchicni' macā'lh para nacāmaktaka'lha pa'xni'. 16 Lā' tihua'cu'tulh
a'ntū ixcāmāhuī'mā' huan pa'xni', pero nīn tintī' ixmaxquī' a'ntū nahua'.
17 'Lā' tuncan tzuculh cuenta tlahua lā' pāstacli: "Lhān kalhalā't tasācua' na
ixchic quintāta' tū' tahuā'yamā'na lā' cā'a'katāxtūni' lā' quit ictzi'ncsnīmā' huā'tzā'.
18 Na'iclaka'mpala quintāta' lā' na'icuani: "Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey lā' nā
ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios. 19 Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit
mi'o'kxa'. Caquintlahua' hua'chi kalhatin de mintasācua'nī'n". 20 Lā' tuncan quilhtāyalh
huan tej para nalaka'n ixtāta'.
'Lā' a'xni'ca' makatcus ixa'mā'cha' de na ixchic, laktzī'lh lā' lakapasli huan ixtāta' lā'
lakalhu'malh. Tatu'jnu' laka'lh lakapāxtoka ixo'kxa' lā' a'kxko'ka'lh lā' mu'sulh. 21 Lā'
tuncan huan ixo'kxa' huanilh: "Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey, lā' ictlahuanī't a'ntūn
tū' tzey na ixlacapūn Dios. Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'".
22 'Pero huan xatāta' cāhuanilh ixtasācua'nī'n: "Calīta'ntit pūtin xasāsti' lu'xu' lā'
camālhakē'tit huā' qui'o'kxa'. Lā' camacahui'lī'tit lakatin macatzātzāt lā' camātūnū'tit
ī'zapatos. 23 Calīta'ntit huan huācax a'ntū xako'ntīntza' lā' camaknī'tit. Natlahuayāuj
lakatin cā'tani' lā' nahuā'yanāuj 24 porque hua'chilh xanīntza' ixuanī't huā'mā' qui'o'kxa' lā'
lakahuanchokonī't. Ixtza'nkānī'ttza' lā' ickakschokolh". Lā' tatzuculh tapāxuhua.
25 'Lā' huanmā' chi'chini' huan xapuxcu' ixo'kxa' ixa'nī't scuja. Lā' a'xni'ca' ixtaspi'tmā'
para na ixchic, kaxmatli xamúsica huan baile. 26 Lā' tuncan ta'sani'lh kalhatin tasācua'
lā' kalhasqui'nīlh tuchū lamā'. 27 Lā' xla' kalhtīlh: "Mat milhtza' mistancu. Lā' mintāta'
māmaknīnīni'lh huan xako'ntīn huācax como tzey chilh lā' tū' ī'tza'ca'n".
28 'Pero huan xapuxcu' lej a'kchā'lh lā' tū' ixtanūcu'tun. Lā' ixtāta' taxtulh para nahuani
catanūlh. 29 Lā' xla' huanilh ixtāta': "Hui'x ca'tzīya' lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujnī'ta'ni' lā'
pō'ktu ica'kahuāna'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū' maktin quimaxquī'nī'ta' nīn chu lakatin ti'na'j chivo
para na'iccālītā'pāxuhua qui'amigos. 30 Pero chuhua'j como chilh huā'mā' mi'o'kxa' a'ntī
pāxcat līlakō'lh mintumīn con huan puscan a'ntīn tū' tzey lā' hui'x māmaknīnīni'nī'ta' huan
xako'ntīn huācax".
31 'Lā' tuncan huan xatāta' huanilh: "Hui'x qui'o'kxa' lā' hui'x pō'ktu quintā'lahui'la',
lā' ixlīhuāk a'ntū icka'lhī huāk mila'. 32 Pero chuhua'j līmakuan natlahuayāuj cā'tani'
para napāxuhuayāuj como mistancu hua'chilh xanīntza' ixuanī't lā' lakahuanchokonī'ttza'.
Hua'chilh ixtza'nkānī'ttza' lā' chuhua'j ickakspā".

16

Huan xapuxcu' tasācuanī'n a'ntī lej skalalh

1 Nā Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Ixuī' kalhatin patrón; lej rico ixuanī't. Lā' ixka'lhī kalhatin xapuxcu' ixtasācua'.
Lā' lakminca huanican que huanmā' xapuxcu' tasācua' ixpāxcatlīlani'mā' ixtumīn. 2 Lā'
tuncan huan ixpatrón māta'sīlh lā' huanilh: "¿Tuchūn chū'tza' huā' quihuanica por
mimpālacata? Caquimāsu'ni' a'ntū iclīmāmacū'nī'ta'ni' como tū'tza' quintitā'scujti hua'chi
xapuxcu' tasācua'".
3 'Lā' huan xapuxcu' tasācua' tahui'lalh pāstacna'n: "¿Tuchū na'ictlahua chuhua'j como
quimpatrón quimaklhtīlh quintascujūt? Tū' tli'hui'qui quit para na'icscuja cā'tacuxtu, lā'
icmāxana'n na'icsqui'nīhuā'yan. 4 Quit icka'lhī quimpātunca'tzi lā' chuntza' tzē na'icchā'n nac
lakatin chic para na'icuā'yan a'xni'ca' tū' na'icka'lhī quintascujūt".
5 'Lā' chuntza' kalhatunu' cāmāta'sīlh a'ntī ixtalaclē'ni' ixpatrón. A'ntī chā'lh pū'la
kalhasqui'nīlh: "¿Lhānchulā' laclīpini'ya' quimpatrón?" 6 Lā' xla' kalhtīlh: "Iclaclē'ni' lakatin
ciento barriles de aceite". Lā' tuncan xapuxcu' tasācua' huanilh: "A' mā' minca'psnat.
Tuncan catahui'la' lā' catlahua'pala' ā'kalhtin por xmān cincuenta". 7 Lā' ā'calīstān
kalhasqui'nīlh ā'kalhatin: "¿Chu hui'x, lhānchulā' laclīpini'ya'?" Lā' huanilh: "Lakatin ciento
cuartillo de trigo". Lā' tuncan huanilh: "A'mā' minca'psnat. Catlahua'pala' ā'kalhtin xmān
por ochenta".
8 'Lā' huan patrón puhualh que huan xapuxcu' tasācua' skalalh lalh a'nchī tlahualh.
Chuntza' a'ntī xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj lakskalalhna' para natatlahua ixnego-
cioca'n. Más skalalhna' xlaca'n que a'ntīn takalhalaka'ī' ixtachihuīn Dios.
9 'Quit iccāhuaniyāni': Nacālīmaktāyayā'tit a'ntīn tamaclacasqui'n con mintumīnca'n. Lā'
chuntza' a'xni'ca' nanīyā'tit lā' tūla catilīpintit mintumīnca'n, nacātamānūyāni' a'nlhā pō'ktu
nalatahui'la'yā'tit.
10 'A'ntī xa'nca namaktaka'lha macsti'na'j a'ntū līmāmacū'can, nā xa'nca namaktaka'lha
lhūhua' palh nalīmāmacū'can. A'ntīn tū' xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī, xla'
tū' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū más tasqui'nī. 11 Palh tūla cātalīmāmacū'yāni' a'ntū xala' nac
quilhtamacuj, ¿chichū nacātalīmāmacū'yāni' a'ntū ixla' Dios? 12 Lā' palh tū' maktaka'lhā'tit
a'ntū cātamāsācua'nīyāni' hui'xina'n, tū' caticātamaxquī'n a'ntū milaca'n nala.
13 'Nīn kalhatin tasācua' tzē natā'scuja chu a'cxtim kalhatu' ixpatrón porque napāxquī'
kalhatin lā' tū' nalaktzī'ncu'tun ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n
ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'x tūla nalīpāhua'na' Dios palh nalīpāhua'na' mintumīn.
14 Huan fariseosnu' a'ntī ixtapāxquī' ixtumīnca'n ixtakaxmatmā'na ixlīhuāk huā'mā' lā'
ixtalīlītzī'mā'na Jesús. 15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que huan tachi'xcuhuī't natapuhuan que lej tzey hui'xina'n,
pero Dios cālakapasni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' a'yuj cā'a'kxokoyā'tit chi'xcuhuī'n chuntza'
lā' xlaca'n cāta'a'cnīni'ni'yāni', pero Dios lakmaka'n a'ntū huan tachi'xcuhuī't tapuhuan que
lej ka'lhī ixtapalh.

Huan ley lā' ixlīmāpa'ksīn Dios

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Ixa'nan huan ixley Moisés hasta a'xni'ca' ixlatlā'huan Juan huan Mā'kpaxīni', lā' chu
a'cxtim a'ntū tamāsu'yulh a'cta'sana'nī'n. Chuhua'j talīchihuīna'n huan xatzey tachihuīn
a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixlīhuāk talīhui'lī natatanū.
17 'Jicslīhua' namāsputūcan a'kapūn lā' ti'ya't, pero más jicslīhua' naxtāpalīcan ixtachihuīn
Dios. Tū' catixtāpalīca nīn macsti'na'j.

Tū' tzey palh lāmakxtekcan
Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh kalhatin chi'xcu' namakxteka ixpuscāt lā' natā'tapuchahua ā'kalhatin, xla' mak-
puscātīni'n na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntīn tā'tapūchahua kalhatin puscāt a'ntī makxtek-
canī'ttza', nā xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios.

Lázaro lā' huan rico

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' ixlhakā' ixlu'xu' xalacuan. Lā' lakalīyān
ixtlahua cā'tani'. 20 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtacuīni' Lázaro. Lā' lhūhua' ixka'lhī ix-
mactzi'tzi'. Lā' ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan na ixtanquilhni' huan rico. 21 Lā' xla' ixlēka'scu'tun
huan xalacpītzin pāntzi a'ntū ixyuja de na ixmesa huan rico. Lā' huan chichi' ī'snakani'
ixtzi'tzi'.
22 'Lā' milh lakatin chi'chini' huan Lázaro nīlh, lā' huan ángeles talē'lh nac a'kapūn. Nā
a'ntza' ixuī' Abraham. Nā huan rico nīlh lā' mā'cnūca.

[23] 'Lā' a'xni'ca' ixpātīni'mā' huan rico nac pūpātīn, talacayāhualh lā' cālaktzī'lh Abraham
lā' Lázaro ixtu'ca'n. [24] Lā' tuncan ta'salh lā' hualh: "Quintāta' Abraham, caquilakalhu'ma'
lā' cama'cata' Lázaro para que camojōlh nac xcān kantin ixmakspulh lā' camāske'hui'huī'lh
quisī'ma'kā't porque lej icpātīni'mā' na ixlaclhni' lamana'".
[25] 'Lā' Abraham huanilh: "Qui'o'kxa', capāstacti xa'nca que hui'x lej tzey a'nī'ni'n na
minquilhtamacuj lā' Lázaro tū' tzey a'nī'ni'lh. Lā' chuhua'j xla' māko'xamixīmā'ca huā'tzā'
lā' hui'x pātīni'pā't a'ntza'. [26] Lā' huampala a'nan lakatin ka'tla' cā'pūtatonkopūn a'ntū
quincāmā'kapitziyāni'. Lā' chuntza' a'ntīn ta'a'ncu'tun a'ntza' tūlalh catita'a'lh lā' nīn xalanī'n
a'ntza' tūlalh catitamilh ā'tzā'".
[27] 'Lā' tuncan huan rico hualh: "Quintāta' Abraham, icsqui'niyāni' que cama'capi Lázaro
na ixchic quintāta' [28] para nacāhuani kalhaquitzis quintā'timīn a'ntīn tahui'lāna'ncha'cus. Lā'
chuntza' xlaca'n tū' catitatanūlh nac huā'mā' pūpātīn".
[29] 'Lā' Abraham huanilh: "Xlaca'n taka'lhītza' a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profe-
tasna'. Cuenta catatlahualh ū'tza'". [30] Lā' huan rico kalhtīni'lh: "Stu'ncua'. U'tza' icca'tzī
pero palh ixcālaka'lh kalhatin a'ntī nīnī'ttza', ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n". [31] Lā' Abraham
huanilh: "Palh tū' cuenta tatlahua a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna', nīn tū'
catitakalhlaka'ī'lh a'yuj ixcālaka'lh a'ntī lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n".

17

Pō'ktu a'nan a'ntīn talaclē'n
Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42

[1] Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Pō'ktu a'nan catūhuā a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't, pero xānti tala xlaca'n a'ntīn
tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'. [2] Mejor ixpixchī'hua'ca'ca lakatin chihuix
lā' ixmacā'nca nac mar, lā' tū' ixmātonkopūlh nīn kalhatin a'ntī tzucumā'cus kalhlaka'ī'.
[3] Cuenta catlahua'tit.
'Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey, nahuani'ya'. Lā' palh xla' puhuan que
tū' tzey a'ntū tlahualh, namāsputūnu'ni'ya'. [4] Lā' namāsputūnu'ni'ya' a'yuj lakatin chi'chini'
maktojon catlahualh tūn tū' tzey lā' maktojon nalakmināni' nahuaniyāni': "Tū' tzey quit,
lā' tū' ā'maktin ictitlahualh".

A'ntīn takalhlaka'ī' taka'lhī līmāpa'ksīn

[5] Huan sca'txtunu'nī'n tahuanilh huan Jesús:
—Caquilāmaktāyauj para que ā'chulā' na'ickalhlaka'ī'yāuj.
[6] Lā' huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Palh ixkalhlaka'ī'tit, a'yuj macsti'na'j, ixuani'tit huanyā qui'hui': "Catatampu'lhu' lā'
capit tāya'ya' nac mar". Lā' chuntza' huan qui'hui' ixtlahualh.

Ixlītlōt a'ntī tasācua'

[7] Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh hui'x ixka'lhi' kalhatin mintasācua' a'ntī scujnī'ttza' tintacuj lā' ixtaspi'tli na
minchic, tū' catihua'ni': "Catanu', cahuā'ya'". [8] Chō'la nahuani'ya': "Cacāxtlahua' quilīhua't
lā' pū'la naquimā'huī'ya' quit. A'calīstān nahuā'ya'na' hui'x".
[9] 'Lā' a'xni'ca' mintasācua' natlahuakō' ixlītlōt, tū' catihua'ni' nīn pāxcatca'tzī como xla'
tasācua'. [10] Lā' chuntza' hui'xina'n, a'xni'ca' tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk ixtapuhuān Dios,
nahuanā'tit: "Tū' maclacasqui'n naquincāhuaniyāni' pāxcatca'tzī como xmān ictlahuáuj
quilītlōtca'n".

Jesús cāmātzeyīlh kalhacāuj a'ntī ixtamasni'mā'na ixquinītca'n

[11] A'xni'ca' ixa'mā'cus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lacalhūhua' cā'lacchicni' xala'
nac Samaria lā' Galilea. [12] A'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' lakatin cā'lacchicni', kalhacāuj
chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamasmā'na ixquinītca'n tataxtulh para natapāxtoka. Lā' makat tatāyalh
xlaca'n [13] lā' lej palha' tahualh:
—¡Jesús, Mākalhtō'kē'ni', caquilālakalhu'mauj!
[14] Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:
—Capintit cāmāsu'ni'yā'tit mimacni'ca'n huan curasna'.
Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'mā'nacus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n que tzeytza' ix-
tahuanī't. [15] Lā' kalhatin de xlaca'n, a'xni'ca' laktzī'lh que ixtzeyanī'ttza', taspi'tli
mācā'tanītēlha Dios. [16] Tatzokostani'lh Jesús para namaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' huā'mā'
chi'xcu' xala' nac Samaria ixuanī't. [17] Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chu tū' kalhacāuj a'ntī tatzeyalh? ¿A'chī' tū' tamilh huan makapitzīn kalhana'jās?
[18] ¿Chā xmān huā'mā' samaritano taspi'tli para naquimaxquī' pāxcatca'tzī?
[19] Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':

—Catāqui' lā' catlā'hua'. Tzeyanī'ta' como kalhalaka'ī'nī'ta'.

A'nchī nachin ixlīmāpa'ksīn Dios
Mt. 24.23-28, 36-41

20 Lā' huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachūnīn nala que nacāmāpa'ksīkō' Dios tachi'xcuhuī't?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō', tū' tasu'yu. 21 Tūla catihuanca: "A'huī", o "A'hui'lacha'".
Ixlīmāpa'ksīn Dios huī'tza' na ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't.
22 Lā' tuncan cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n lej nalaktzī'ncu'tunā'tit a'nchī namāpa'ksīni'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Nalaktzī'ncu'tunā'tit a'yuj xmān lakatin chi'chini'. Lā' tū' catilaktzī'ntit. 23 Lā' nacātahuaniyāni': "A'huī'", o "A'hui'lacha'". Pero tū' tipinā'tit lā' tū' tistālani'yā'tit. 24 Hua'chi tasu'yu lakatin makli'pni' a'nchī palaj xkaka nac a'kapūn, chuntza' nala a'xni'ca' namin quilacchi'chini' lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
25 Pū'la lej na'icpātīni'n lā' naquintalakmaka'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj.
26 'Lā' hua'chi pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Noé, nā chuntza' nala a'xni'ca' namin quilacchi'chini' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 27 Ixtahuā'yan lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā'mā'na ixtzu'ma'jātca'n para natatapūchahua hasta a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū pūtanūlh Noé nac barco. Lā' huan lakuat milh lā' tanīkō'lh. 28 Nā chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Lot; ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnumā'na; ixtatamāhuana'mā'na lā' ixtastā'namā'na; ixtacha'nāna'n lā' ixtatlahua ixchicca'n. 29 Lā' a'xni'ca' Lot taxtulh de huan cā'lacchicni' Sodoma, yujli macscut lā' azufre de nac a'kapūn lā' cāmaknīkō'lh ixlīhuākca'n.
30 'Hua'chi a'xni'ca' ixtahui'lāna'cus Lot lā' Noé, chuntza' nala a'xni'ca' na'iccātasu'ni'yāni' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Tachi'xcuhuī't tū' tapuhuan palh palaj na'icmimpala.
31 'A'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini', a'ntī huī' kēpūn lā' ka'lhī ixmaclacasqui' na ixchakān ixchic, tū' catitanūlh para namāxtu. Lā' a'ntī scujmā'cha' na ixā'tacuxtu, tū' catitaspi'tli na ixchic para natē catūhuā. 32 Capāstactit a'ntū pātle'keni'lh ixpuscāt Lot. 33 A'ntī māpūtaxtūcu'tun ixlīca'tzīn, tū' catipāstacli a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'ntī xmān pāstaca a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj, xla' tū' catipūtaxtulh.
34 'Iccāhuaniyāni' que huanmā' tzī'sa kalhatu' natalhtata nac lakatin xti'cat, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 35 Lā' kalhatu' puscan natasquiti pajatzu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 36 Lā' kalhatu' chi'xcuhuī'n natascuja ixtu'ca'n nac cā'tacuxtu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin —hualh Jesús.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā'na tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿lhachūnīn napātle'ke huā'mā'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—Chuxalhā napātle'ke, hua'chi huan chū'ni' tatakēstoka chuxalhā a'nan ixlīhua'tca'n.

18

Huan lakapūt lā' huan juez

1 Jesús cāhuanilh catūhuā a'ntū lītalacastuca para nacāmāsu'ni' que lakalīyān natakalhtō'ka' lā' tū' maktin catilakachā'ni'lh. 2 Cāhuanilh:
—Ixuī' nac lakatin cā'lacchicni' kalhatin juez. Tū' ixa'cnīni'ni' Dios lā' nīn cuenta ixcātlahua a'ntī ixtaputza justicia. 3 Chu a'ntza' huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin lakapūt. Lakalīyān ixa'n laktzī'n huan juez para natlahuani'can lakatin justicia ixpālacata ixtā'ca'tza. 4 Lā' ixlīmaklhūhua'tza' huan juez tū'tza' tlahuani'cu'tulh justicia. Lā' ā'calīstān puhualh: "A'yuj tū' ica'cnīni'ni' Dios lā' tū' cuenta ictlahua a'yuj taputza justicia, 5 pero como huā'mā' lakapūt quimājiclhuī'lhtza', na'ictlahuani' justicia, para que tū'tza' camilh quimājiclhuī'".
6 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús hualh:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū tlahualh huan juez a'yuj tū' tzey ixuanī't. 7 Lā' ā'chulā' nacālīmaktāya Dios xlaca'n a'ntī cālacsacnī't a'ntī lakalīyān lā' tintascac tasqui'ni'. Lā' ¿chu natakoxī nacāmaktāya? 8 Iccāhuaniyāni' que palaj nacālīmaktāyayāni'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chā na'ickaksa nac huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tasqui'ni'mā'na Dios lakalīyān?

Huan fariseo lā' huan mātā'jīni' de impuestos

9 Jesús cāhuanipā catūhuā a'ntū lītalacastuca para a'ntī tapuhuan que xlaca'n xalactzey lā' talakmaka'n ā'makapitzīn. Hualh:
10 —Kalhatu' chi'xcuhuī'n ta'a'lh nac lītokpān para natakalhtō'ka'. Lā' kalhatin de xlaca'n fariseo ixuanī't, lā' ā'kalhatin mātā'jīni' de impuestos ixuanī't. 11 Lā' huan fariseo tāyalh kalhtō'ka' chuntza': "Dios, icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quit tū' hua'chi ā'makapitzīn. Tū' icka'lhāna'nī't. Tū' ictampi'lhīni'nī't. Lā' quit tū' icmakpuscātīni'n. Lā' nīn quit hua'chi

huā'mā' mātā'jīni' de impuestos. 12 Quit tū' icuā'yan lakatu' chi'chini' nac lakatin semana,
lā' de a'ntū icka'lhī icmāstā' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'n para quilē'ksajna'”.
13 ’Lā' xtunc hualh huan mātā'jīni'. Xla' makat tāyalh. Lā' tū' ixtalacayāhuacu'tun, nīn
ixtaquilhpūqui pero ixcu'xatucscan lā' ixuan: “¡Dios, caquilakalhu'ma' porque quit tū'
tzey!”
14 ’Lā' iccāhuaniyāni' que huā'mā' mātā'jīni' xalacuan tasu'yu na ixlacapūn Dios lā' huan
fariseo tū'. Lā' chuntza' a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' ka'tla'jca'tzī,
ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan lakska'tā'n
Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16

15 Nā cālīmini'ca camana' Jesús para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n, talacaquilhnīlh a'ntī ixtalīmin. 16 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan camana' lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmakxtektit huan camana' caquintalakmilh lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan
a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan
tamā'na camana'. 17 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios
hua'chi lakska'tā'n takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.

Huan o'kxa' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31

18 Kalhatin de huan xanapuxcu'nu' kalhasqui'nīlh Jesús:
—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para
pō'ktu?
19 Lā' Jesús huanilh:
—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' a'ntī Dios.
20 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan chuntza:
Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchi'huīna'na' nīn kalhatin.
Cacā'a'kahuāna'ni' mintāta' lā' mintzī't.
21 Lā' huan chi'xcu' kalhtīlh:
—Huāk huā' tamā'na' ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.
22 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Jesús huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā tisputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j huāk a'ntū
ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzini'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico
nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān caquintā'pi, a'yuj napātīni'na'.
23 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh como lej rico
ixuanī't.
24 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī lej ixlakaputza, huanilh:
—Lej jicslīhua' natatapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej ricosnu'. 25 Tū' lej jicslīhua' natanū
lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n
Dios.
26 Lā' a'ntīn takaxmatli huā'mā' tahualh:
—Lā' ¿tichūn tzē māpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natalīpūtaxtu; xmān Dios tzē
nacāmāpūtaxtū.
28 Lā' Pedro huanilh:
—Quina'n icmakxtekkō'uj ixlīhuāk lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' tuncan Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī ixchicca'n o ixtāta'ca'n
lā' ixtzī'tca'n o ixtā'timīnca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n para nata'a'kahuāna'ni' Dios.
30 Xlaca'n ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Huampala Jesús māca'tzīnīni'lh que nanī
Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34

31 Jesús cāmāta'sīlh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—A'mā'nauj nac Jerusalén a'nlhā natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū talītzo'kli huan pro-
fetasna' por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 32 Lā' naquimacamāstā'can

con a'ntīn tū' israelitas lā' naquintalakapala lā' naquintalakmaka'n lā' naquintalaka-
chojmanī. 33 Naquintakēsnoka lā' ā'calīstān naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko.
34 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n nīn tuntū' tamāchekxīlh de huā'mā', nīn ixtaca'tzī a'ntū
ixlīchihuīna'mā' porque hua'chilh xatatzē'kni' a'ntū ixcāhuanimā'.

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n xala' nac Jericó
Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52

35 A'xni'ca' Jesús ixchā'mā'tza' huan cā'lacchicni' Jericó, ixuī' kalhatin lakatzī'n na ixpāxtūn
tej. I'squi'nīhuā'yahuī'. 36 Lā' a'xni'ca' ixkaxmata tētaxtumā'ca, ixkalhasqui'nīni'n tichū
ixpātle'kemā'. 37 Huanica que Jesús xala' nac Nazaret ixpātle'kemā'. 38 Lā' tuncan ta'salh
lā' hualh:
—¡Jesús! ¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!
39 A'ntī ixtapū'lani'nī't Jesús taquilhnīlh huan lakatzī'n para que ixquilhca'cslalh, pero xla'
ā'chulā' ta'salh lā' hualh:
—¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!
40 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' hualh calīmini'ca. Lā' a'xni'ca' pajtzu ixlakayātza',
kalhasqui'nīlh:
41 —¿Tuchū lacasqui'na' que na'ictlahuani'yāni'?
Lā' huan lakatzī'n kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', caquimā'lacahuā'nī'pala'.
42 Lā' Jesús huanilh:
—¡Calacahuā'na'! Tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'.
43 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus lacahuāna'lh huan lakatzī'n. Lā' stālani'lh Jesús,
mācā'tanītēlha Dios. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaktzī'lh huā'mā' lā' nā xlaca'n
tamācā'tanīlh Dios ixlīhuākca'n.

19

Jesús lā' Zaqueo

1-2 Ixuī' kalhatin rico; ixtacuīni' Zaqueo. Lā' xapuxcu' ixuanī't de huan mātā'jīni'nī'n
impuestos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' nac Jericó, a'ntza' ixuī' Zaqueo.
3 Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús para que ixlakapasli pero tūla ixlaktzī'n Jesús
como lej a'ctzina'j chi'xcu' ixuanī't lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. 4 Lā' tuncan
tatu'jnunpū'lalh a'nlhā natētaxtu Jesús lā' tō'ca'lh nac a'katin ka'tla' qui'hui' a'ntū huanican
sicómoro para que tzē nalaktzī'n. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixpātle'kemā' a'ntza', talacayāhualh lā'
huanilh Zaqueo:
—Lacapalh cayujti porque chuhua'j na'ictachoko na minchic.
6 Lā' Zaqueo lacapalh yujli lā' līpāxūj lē'lh Jesús na ixchic.
7 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', ixlīhuākca'n tatzuculh talīchihuīna'n lā' talāhuanilh que
Jesús ixa'nī't tachoko na ixchic a'ntīn tū' tzey. 8 Lā' ā'calīstān Zaqueo tāyalh lā' huanilh Jesús:
—Chuhua'j, na'iccāmaxquī' i'tāt a'ntū icka'lhī huan pobresni'. Lā' palh
xa'iccā'a'kxokomaklhtīnī't ā'makapitzīn, na'iccāmaxquī' maktā'ti' ixlaktapalh.
9 Lā' Jesús huanilh:
—Chuhua'j pūtaxtunī'ta' porque kalhlaka'ī'nī'ta' a'nchī Abraham kalhlaka'ī'lh. Nā xalanī'n
na minchic tapūtaxtunī't. 10 Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n icmilh iccāputza a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' para na'iccāmāsu'ni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan.

Lakacāuj tumīn

11 A'xni'ca' ixtakaxmatmā'na a'ntū ixcāhuanimā' Jesús, xla' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca.
Como ixtatapajtzūmā'na nac Jerusalén, xlaca'n tapuhualh que palaj natasu'yu a'nchī Dios
namāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. 12 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' xla' tū' chu catihuāyā chi'xcu'. Lā' ixa'mā' makat nac lakatin
ti'ya't a'nlhā nalīhui'līcan i'xlīrey lā' ā'calīstān nataspi'tpala. 13 Lā' a'xni'ca' ixa'mā'cus,
cāmākextimīlh kalhacāuj ixtasācua' lā' a'cxtim cāmaxquī'lh lhūhua' tumīn chā'tunu' de xlaca'n
lā' cāhuanilh: "Camāscujū'tit huā' tumīn hasta a'xni'ca' na'icmimpala".
14 'Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ixā'lacchicni' tū' ixtalaktzī'ncu'tun lā' cāmāstālīca lac-
scujnī'n para natahuan: "Tū' iclacasqui'nāuj huā'mā' chi'xcu' hua'chi rey". 15 Pero a'yuj,
līhui'līca ixlīrey lā' chuntza' taspi'tli na ixti'ya't.
'Lā' a'xni'ca' chilh, cāmāta'satīnīni'lh huan tasācua' a'ntī ixcāmaxquī'nī't tumīn.
Ixca'tzīcu'tun a'nchī ixtatlajanī'ttza' chā'tunu' de xlaca'n. 16 A'ntī xapū'la a'lh lā' hualh:
"Mintumīn tlajanī't makcāuj". 17 Huan rey kalhtīlh: "Lej tzey tasācua' hui'x, como xa'nca
mā'scu'ju' a'yuj macstina'j tumīn. Na'icui'līyāni' milīgobernador de lakacāuj cā'lacchicni'".

18 'Lā' chā'mpā kalhatin lā' hualh: "Mintumīn tlajanī't makquitzis". 19 Lā' nā kalhtīlh:
"Hui'x nala'ya' milīgobernador de lakaquitzis cā'lacchicni'".
20 'Lā' tuncan kalhatin chā'mpā lā' hualh: "A' mā' mintumīn. Icmāquī'lh nac lakatin pāyu
21 porque icjicua'ni'ni' como hui'x līpalha' milīmāpa'ksīn. Hui'x tē'ya' a'ntūn tū' hui'līnī'ta'
lā' makalana'na' a'nlhā tū' cha'nāna'nī'ta' hui'x". 22 Lā' tuncan huan rey hualh: "Hui'x tū'
tzey tasācua'. Mismo mintachihuīn lē'ksa'nīni'nāni'. Hui'x puhua'na' palh quit lej līpalha'
icmāpa'ksīni'n lā' ictē a'ntūn tū' quit icui'līnī't, lā' icmakalana'n a'nlhā tū' quit iccha'nāna'nī't.
23 Lā' ¿a'chī' tū' hui'li' nac banco quintumīn? Chuntza' xa'icmaklhtīni'lh quintumīn con
xaska'ta' a'xni'ca' xa'ictaspi'tpā na quinchic".
24 'Lā' cāhuanilh a'ntī ixtayāna': "Camaklhtītit ixtumīn lā' camaxquī'tit a'ntī tlajanī't
makcāuj". 25 Lā' tahuanilh: "Pero xla' ka'lhītza' makcāuj". 26 Lā' huan rey kalhtīlh:
"Iccāhuaniyāni' más namaxquī'can a'ntī ka'lhī, pero a'ntīn tū' lhūhua' ka'lhī namaklhtīkō'can
a'ntū ka'lhī. 27 Lā' quintā'ca'tzanī'n a'ntīn tū' quintalacasqui'n hua'chi rey, caquilī'ta'ni'tit lā'
cacāmaknī'tit na quilacapūn".

Jesús ixtanūtēlhatza' nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19

28 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús tēlh ixtej para nac Jerusalén. 29 Lā' ixtapajtzūmā'natza'
nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican Betania. A'ntza' pajtzu
huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 30 lā'
cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca' nachip-
inā'tit, nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētō'la.
Caxcutit lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'. 31 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī'
xcutpā'na'ntit huan burrito?" hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' macla-
casqui'n".
32 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' takaksli hua'chi huan Māpa'ksīni' ixcāhuaninī't. 33 Lā'
a'xni'ca'tza' ixtaxcutmā'na huan burro, huan ixtēcu' cāhuanilh:
—¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?
34 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n.
35 Lē'ni'ca Jesús tuncan lā' talīkētlapalh ixlu'xu'ca'n lā' kēhui'līca Jesús huan burro. 36 Lā'
a'xni'ca' Jesús ixa'mā'tza' lacachuna'j, ixmāpī'ni'tēlhacan lu'xu' nac tej. 37 Lā' a'xni'ca'
ixtatapajtzūtēlhatza' a'nlhā laktokopūcanāchi huan nac kēstīn Olivos, tatzuculh tapāxuhua
ixlīhuākca'n huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' ixtastālani'tēlha. Lā' tata'salh lā' tamācā'tanīlh
Dios por ixpālacata ixlīhuāk huan lē'cnīn a'ntūn talaktzī'lh. 38 Lā' ixtahuan:
—¡Sicua'lanālanī't huan Rey a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn Dios! ¡Līpāxūj nac a'kapūn!
¡Ca'a'cnīni'ni'ca Dios!
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixtayāna' na ixlaclhni' chi'xcuhuī'n, tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', cacāquilhni' a'ntīn tastālani'yāni'.
40 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaniyāni' palh huā' tamā'na nataquilhca'csla, huan chihuixni' natata'sa.
41 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixa'mā'cha', Jesús laktzī'lh huan cā'lacchicni' Jerusalén lā' calhualh
42 lā' hualh:
—¡Tzey ixuanī't para hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén palh ixmāchekxī'tit cahuā
a'nchī nalīpūtaxtuyā'tit, a'yuj huā'mā' chi'chini'! Pero chuhua'j tatzē'knī't lā' tūlalh
catipūtaxtutit. 43 Namin lakatin quilhtamacuj a'ntūn tū' tzey. Lā' mintā'ca'tzanī'nca'n
natamin natayāhua lakatin corral ixmacni' mincālacchicni'ca'n lā' nacātalīxti'li'yāni' lakachu.
44 Lā' nacātalīlakasno'kāni' nac ti'ya't. Nacātamaknīkō'yāni' milīhuākca'n lā' natalacpanckō' lā'
tū' catimakxtekli nīn lakatin chihuix ixa'cpān huan taxaka. Chuntza' nacāpātle'keni'yāni'
como tū' lakapastit Dios a'xni'ca' cālakmini' para nacāmāpūtaxtūyāni'.

Jesús cātantlakaxtulh a'ntī ixtastā'namā'na nac xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22

45 Lā' tuncan Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cātantlakaxtu huan a'ntī
ixtastā'namā'na lā' ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan lītokpān. 46 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quinchic xmān para pūkalhtō'ka'can". Lā' hui'xina'n
tlahuapā'na'ntit hua'chi ixchicca'n ka'lhāna'nī'n.
47 Lakalīyān Jesús ixmāsu'yumā' nac lītokpān. Lā' ixtaputzani'mā'na a'nchī natalīmaknī
huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' nā pūchihuīna'nī'n. 48 Lā' tū'
ixtakaksni' a'nchī natalīmaknī porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ska'lh ixtakaxmatni'.

20

Ixlīmāpa'ksīn Jesús
Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33

1 Lakatin chi'chini' Jesús ixcāmāsca'tīmā' tachi'xcuhuī't nac lītokpān lā' ixcāmāsu'ni'mā'
a'nchī tzē nalīpūtaxtucan. Lā' tachilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
ley nā xanapuxcu'nu' israelitas. 2 Lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj: ¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū
maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
3 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Caquilākalhtīuj: 4 ¿Tichū ixquilhtampān
ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xuhuī't?
Caquilākalhtīuj.
5 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'tit?" 6 Lā' palh nahuaniyāuj que
chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't naquincātamūta'lamaknīyāni'
como xlaca'n tahuan que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
7 Lā' chuntza' takalhtīlh que tū' ixtaca'tzī tichū ixquilhtampān Juan ixlīmā'kpaxīni'n. 8 Lā'
tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā chuntza' quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahua huā'mā'.

Huan xalacca'tzanca'tzīnī'n makscujnī'n
Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11

9 Tuncan Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't. Lā' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; cha'nli ixpū'uva. Lā' ā'calīstān māsācua'nī'lh ixtasācua'nī'n lā'
makān a'lh ā'lacatin.
10 'Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni'
huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntū tamakalanī't a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. Lā'
xlaca'n talacnicui'līlh huan lacscujni' lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.
11 'Lā' tuncan ixtēcu' uva macā'mpā ā'chatin lacscujni'. Nā chuntza' tlahuaca hua'chi
xapū'la; lacnicui'līca lā' talakapalalh lā' chu chuntza' māspi'tchokoca. 12 Lā' ixlīmaktu'tun
macā'mpā ā'chā'tin. Lā' nā xla' mātakāhuī'ca lā' makatzā'laca.
13 'Lā' ā'calīstān huan ixtēcu' ti'ya't hualh: "¿Tuchū na'ictlahua? Na'icmacā'n qui'o'kxa'
a'ntī lej icpāxquī'. A'xni'ca' nalaktzī'ncan lāsā' na'a'cnīni'ni'can". 14 Pero a'xni'ca' talaktzī'lh
huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ixla'
ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quila'ca'n nala huan pū'uva". 15 Lā' tamāxtulh de huan nac
pū'uva lā' tamaknīlh.
Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chī puhua'nā'tit nacātlahua huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh? 16 Na'a'n lā'
nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc
tasācua'nī'n.
Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—¡Nīn calacasqui'lh Dios!
17 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' hualh:
—Lā' ¿tuchū huanicu'tun a'ntū tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más
tasqui'nī.
18 Lā' Jesús huampā:
—A'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh
huan chihuix lā' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī
cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh.

Namāpalacan iximpuesto emperador
Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17

19 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley titachi'pacu'tulh Jesús
tuncan huā'mā' chi'chini' como tamāchekxīlh que xlaca'n ixtalītalacastuca hua'chi huan
tasācua'nī'n nac pū'uva. Pero tū' tachi'palh porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't. 20 Lā'
tuncan cāmacā'nca maktakalhna'nī'n a'ntī ixtatasu'yu hua'chi tzeyā chi'xcuhuī'n para
natakaxmatxtu a'ntū tzē natalē'ksa'nīni'n con huan gobernador lā' chuntza' más tzey
ixtalīmālacapū'lh con huan gobernador. 21 U'tza' talīkalhasqui'nīlh huā'mā':
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que a'ntū hua'na' lā' a'ntū māsu'yu'ya' ū'tza' xastu'ncua'. Lā'
icca'tzīyāuj que hui'x tū' tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xuhuī't. Lā' hui'x

chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios
lacasqui'n. 22 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan emperador romano?
¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
23 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? 24 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan.
¿Tichū ixlacan tasu'yu huā'tzā' nac tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
Lā' takalhtīlh:
—Ixla' huan emperador.
25 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Camaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camaxquī'tit Dios a'ntū ixla' Dios.
26 Lā' nīn tuntū' tamakkaksli a'ntū tzē ixtalē'ksa'nīni'lh por a'ntū ixuan ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't. Pero talē'cnīlh a'nchī kalhtīni'lh lā' chuntza' taca'cslalh.

A'nchī nala a'xni'ca' nalakahuanchokopalacan
Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27

27 A'calīstān, ā'makapitzīn saduceosnu' talaka'lh Jesús. Huan saduceosnu' tahuan que tū'
catilakahuanchokoca. Chuntza' tahuanilh Jesús:
28 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni': Palh nanī
kalhatin chi'xcu' a'ntī tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, maclacasqui'n que
ī'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala
ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'.
29 'Maktin huā ixtahui'lāna' kalhatojon lītā'timīn. Huan xapuxcu' tapūchahualh lā'
tū' ka'lhīlh nīn kalhatin ixcaman. Chuntza' līnīlh. 30 Ixlīkalhatu' tā'tapūchahualh huan
lakapūt lā' chuntza' nīpā huan chi'xcu'; nīn kalhatin ixcaman māchokolh. 31 Lā'
ixlīkalhatu'tun tā'tapūchahuapā huan lakapūt lā' nā chuntza' ixlīkalhatojon lā' ixlīhuākca'n
tanīlh; nīn kalhatin ixcamanca'n tamāchokolh. 32 Lā' ā'calīstān nā huan puscāt nīlh. 33 Lā'
a'xni'ca' nalakahuanchokokō'can, ¿tichū ixla' nala huanmā' puscāt como ixkalhatojonca'n
tatā'tapūchahualh?
34 Lā' a'xni'ca' Jesús cākalhtīlh:
—Nac huā'mā' quilhtamacuj tapūchahuacan lā' tamāpūchahua ixtzu'ma'janca'n. 35 Lā' a'ntī
natalakahuanchokopala lā' natachā'n nac a'kapūn tū'tza' catitatapūchahualh. Lā' tū'tza' cati-
talāmāpūchahualh, 36 lā' tū'tza' maktin catitanīlh. Chuntza' natala hua'chi ixángeles Dios. Lā'
natala ixcamana' Dios como talakahuanchokonī't. 37 Lā' nā Moisés quincāmāpāstaquīyāni'
que huan nīnī'n natalakahuanchokopala, a'xni'ca' tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui'
a'ntū ixlamamā'. A'ntza' tatzo'kli que huan Māpa'ksīni' ū'tza' ixDios Abraham lā' ixla' Isaac
lā' ixla' Jacob. 38 U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios
ū'tza ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Lā' Dios cālaktzī'n ixlīhuāk talakahuan.
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:
—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'.
40 Lā' tū'tza' talīhui'līlh natakalhasqui'nī catūhuā.

Cristo ixtā'nat David
Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37

41 Jesús cāhuanilh:
—¿Chichū huancan que Cristo a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu' ū'tza' ixtā'nat David?
42 Māni' David tzo'kli nac huan libro a'ntū huanican Salmos:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j, 43 hasta
a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tzanī'n".
44 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh Māpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun xla'
līhua'ca' xaka'tla' nala.

Jesús cālī'a'ksa'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54

45 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtakaxmatmā'na lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
46 —Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn
tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixlu'xu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n que
cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. Lā' na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n
taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā
tlahuacan cā'tani'. 47 Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt
takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n xlaca'n
que ā'makapitzīn.

21

Ixlē'ksajna' huan pobre lakapūt
Mr. 12.41-44
1 Jesús ixuī'cus nac lītokpān lā' cālaktzī'lh a'nchī huan ricosnu' ixtamojō tumīn a'nlhā
māquī'can huan tumīn a'ntū a'ksajcanī't Dios. 2 Nā laktzī'lh kalhatin lakapūt pobre. Mojōlh
lakatu' ixtumīn de cobre a'ntūn tū' lej tapala. 3 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que huā'mā' pobre lakapūt māstā'nī't a'ntū más ixtapalh na
ixlacapūn Dios que ā'makapitzīn 4 porque huāk xlaca'n tamāstā' a'ntū cā'a'katāxtūni'nī'ttza'.
Lā' xla' a'yuj tū' lhūhua' ixka'lhī, pero māstā'kō'lh a'ntū ixpūlatahui'lh.

Jesús hualh que natalacpanckō' huan lītokpān
Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2
5 A'makapitzīn ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī ixlītzēhuanī't huan lītokpān por ixlītzēhuanī't
huan chihuix lā' ā'catūhuā a'ntū ixmāstā'canī't hua'chi lē'ksajna'. 6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka.
Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

Na'a'nan laka'tla'n lē'cnīn a'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23
7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿lhāchūnīn natala huā' tamā'na? ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj palh palaj
napātle'ke?
8 Lā' Jesús hualh:
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' como lhūhua' chi'xcuhuī'n natahuan palh
taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: "Quit Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh". Lā'
natahuampala: "Chuhua'j chilhtza' huan ixlacchi'chini' Cristo lā' xla' Dios lacsacui'līlh".
Pero tū' tistālani'yā'tit. 9 Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā'
nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tatā'kaquī' tachi'xcuhuī't. Tū' tijicua'nā'tit como huā'mā' pū'la
napātle'ke lā' ā'calīstān nasputa huā' quilhtamacuj.
10 Lā' cāhuanipā:
—Lakatin gobierno natlajacu'tun ā'lakatin lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun ā'kalhatin.
11 Lā' palha' naxpipi huan ti'ya't lā' chuxalhā nala tatzi'ncsta lā' ta'jatatna'. Lā' lej lījicua'
a'ntū natatasu'yunu'n nac a'kapūn lā' lej laka'tla' lē'cnīn.
12 'Pero pū'la nacātachi'payāni' hui'xina'n lā' nacātamāpātīnīyāni'. Nacātalē'nāni' nac
lītokpān para natlahuacan justicia, lā' nacātamānūyāni' nac pūlāchī'n lā' nacātalē'nāni'
ixlacapūnca'n reyes lā' gobernadores porque quilākalhlaka'ī'yāuj. 13 Chuntza' tzē
naquilālīchihuīna'nāuj. 14 Calīhui'lī'tit que tū' nacāpāta'layāni' a'nchī nalītamaktāyayā'tit,
15 como quit na'iccāmāsu'ni'yāni' tachihuīn lā' na'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' chuntza'
mintā'ca'tzaca'n tū' caticātatlajani' nīn catitā'lāhua'nitit.
16 'Lā' hui'xina'n nacātamacamāstā'yāni' mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n lā' mintā'timīnca'n
lā' mintalakapasni'ca'n lā' mi'amigosca'n. A'makapitzīn de hui'xina'n nacātamaknīyāni'.
17 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata, 18 pero tū'
caticāyujni'ni' nīn kentin miya'jca'n. 19 Calīhui'lī'tit natāyani'yā'tit lā' a'xni'ca' napātle'kekō',
naka'lhīyā'tit minquilhtamacujca'n.
20 'A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit Jerusalén lītamacxti'li'nī't soldados, naca'tzīyā'tit que palaj
nalactlahuacan huan cā'lacchicni'. 21 Tuncan maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac
o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea. Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén
maclacasqui'n natataxtuyācha'. Lā' a'ntīn ta'a'nī't nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli nac
cā'lacchicni', 22 como huan tamā'na chi'chini' ū'tza' napūpātīni'ncan. Lā' natlōkentaxtūcan
ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
23 'Lā' xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh
tamātzi'quī'nincus como lhūhua' taca'tzāt na'a'nan. Lā' ixtā'kcha Dios nacāmāpātīnī huan
tachi'xcuhuī't.
24 'Lā' a'makapitzīn natanī nac guerra lā' ā'makapitzīn xatachī'n nacālē'ncan nac xaxtunc
xcānsipej. Lā' huan makatiyātī'n natalactlahua chu calhāhuā nac Jerusalén lā' natamaknī
xalanī'n a'ntza' hasta a'xni'ca' Dios nahuan tū'tza' catatlahualh.

A'nchī namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37
25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan na'a'nan lē'cnīn nac chi'chini' lā' nac mālhcuyu' lā' nac sta'cūn. Lā' xalanī'n
huā'mā' quilhtamacuj natatamakchuyīkō' lā' nīn catitaca'tzīlh a'ntū natatlahua. Lā'
nacāmakajicua'ncan a'nchī namacasā'nan huan mar. 26 Huan tachi'xcuhuī't nataxtacnānīkō'

por ixtajicuā'tca'n a'xni'ca' natapāstaca a'ntū nacāpātle'keni' nac huā'mā' quilhtamacuj.
Lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 27 A'xni'ca'tza' naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n a'nchī na'icpūmin nac poklhnu'. Lēj na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't
na'icxkaka. 28 A'xni'ca' natzucu pātle'ke huā'mā', calīpāxuhua'tit lā' catalacayāhua'tit porque
palaj napūtaxtuyā'tit.
29 Nā cāhui'līni'lh huā'mā' tamāsca'tīn:
—Calaktzī'ntit huan xaqui'hui' higo o ā'catūhuā qui'hui'. 30 A'xni'ca' tasu'yutza'
lakapu'mā' huan qui'hui' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej xu'nu.
31 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzī'yā'tit que
tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō'.
32 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta
a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. 33 Nasputa huan a'kapūn lā'
nasputa huan ti'yat pero tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
34 'Cuenta catlahua'tit lā' tū' camakxtektit palha' nala mi'a'clhcunucca'n ixpālacata huan
vicio lā' taka'chīn nīn ixpālacata catūhuā de huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' nala'yā'tit,
chu līmaktin namin huā'mā' chi'chini'. 35 Namin hua'chi lakatin a'ktā'lh a'ntū chu līmaktin
yuja. Chu a'cxtim namin huā'mā' chi'chini' para ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac huā'mā' quilh-
tamacuj. 36 Cāxni'j catahui'la'tit lā' pō'ktu nakalhasqui'nī'yā'tit Dios para que chuntza' tzē
napūtaxtuyā'tit de ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū napātle'ke. Lā' nakalhasqui'nī'yā'tit
para que chuntza' tzē natāyayā'tit na quilacapūn quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
37 Lā' cā'tuncuj Jesús ixmāsu'yu nac lītokpān lā' cā'tzī'sa ixa'n tachoko nac huan o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. 38 Lā' huan tachi'xcuhuī't tzi'sāt ixta'a'n nac lītokpān para natakax-
mata a'ntū Jesús ixcāhuani.

22

Ixtachi'pacu'tun Jesús

Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53

1 Pajtzutza' ixmimā' ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, a'xni'ca' hua'can
pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. 2 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtaputzamā'na a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús. Lā' ixtajicua'ni'
huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' tanūni'lh Judas a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Iscariote. Lā'
xla' kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. 4 Xla' ū'tza' cālaka'lh huan
xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policía a'ntī ixmaktaka'lhmā' huan
lītokpān. U'tza' cātā'lacchihuīna'lh a'nchī nacālīmacamaxquī' Jesús. 5 Xlaca'n tapāxuhuakō'lh
lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. 6 Lā' Judas cākalhlaka'ī'lh lā' tzuculh putzani' a'nchī
tzē nalīmacamāstā' Jesús a'xni'ca' tintī' lhūhua' tachi'xcuhuī't.

A'nchī tzuculh huan Santa Cena

Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

7 Ixtzucumā'tza' huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū' lītlahuacanī't levadura.
Huā'mā' chi'chini' maclacasqui'n namaknīcan lakatin xaska'ta' borrego para na'a'ksajuī'can
Dios. 8 Lā' Jesús cāmacā'lh Pedro lā' Juan lā' cāhuanilh:
—Capintit nacāxtlahua'ya'tit a'nlhā nahua'yāuj huan borrego.
9 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāuj?
10 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'xni'ca' natanūyā'tit huan nac xcānsipej, napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lē'mā'
huan ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit hasta a'nlhā natanūyācha' nac chic 11 lā' nahuaniyā'tit
ixtēcu' chic: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huaniyāni': ¿Lhā yā huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua'
quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't cā'tani'?" 12 Lā' tuncan nacāmāsu'ni'yāni' lakatin ka'tla'
cuarto cāxyātza' ixlītanca'cstu' huan chic. A'ntza' nacāxtlahuayā'tit huan līhua't.
13 Ta'a'lh lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús cāhuanilh, lā' tacāxtlahualh huan līhua't.
14 Lā' a'xni'ca' horatza' ixuanī't, Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatahui'lalh tahuā'yan. 15 Lā'
tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lej xa'iccātā'huā'yancu'tunāni' huā'mā' xala' smalanka'n porque quit palaj na'icnī.
16 Huā'mā' ā'xmān na'iccātā'huā'yanāni' quit hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū
Dios māpa'ksīni'lh.
17 Lā' tuncan tēlh huan taza a'ntū ixlītzuma xaxcān uva lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Camaklhtīni'ntit lā' cahua'tit milīhuākca'n. 18 Quit tū'tza' ā'maktin ictihua'lh xaxcān uva
hasta a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

19 Ixlīka'tlā'tus tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' mālacpitzilh.
Cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quimacni' a'ntū macamāstā'mā'ca por mimpālacataca'n. Chuntza' nat-
lahua'yā'tit para naquilālīpāstacāuj.
20 Nā chuntza' lītlahuapā huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh lā' cāhuanilh:
—Huan xaxcān uva a'ntū pūhuī' huā'mā' taza, ū'tza' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū
līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū huan
tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n por mimpālacataca'n.
21 'Lā' chuhua'j hua'chi quimacan huī' nac mesa, nā chuntza' huī' ixmacan huan chi'xcu'
a'ntī naquimacamāstā'. 22 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' chu
a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī
naquimacamāstā'; nalīlakaputza —hualh Jesús.
23 Lā' tuncan tatzuculh talākalhasqui'nī tichū de xlaca'n ixmacamāstā'lh.

¿Tichū más tasqui'nī?

24 Lā' tuncan tatzuculh talālīchihuīna'n tichū de xlaca'n puhuancan más tasqui'nī'. 25 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—Huan reyes tamāpa'ksī hua'chilh ixtēcu'ca'n tachi'xcuhuī't lā' huan tachi'xcuhuī't
tahuan que lacuan huan reyes. 26 Tū' chuntza' nala na milaclhni'ca'n. Xtunc nala.
Lā' a'ntī más tasqui'nī na milaclhni'ca'n xla' nala hua'chi xastancu. A'ntī namāpa'ksīni'n
maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'. 27 ¿Tichū puhua'na' más tasqui'nī, huan a'ntī huā'yamā'
o huan a'ntī mojōmā' huan pulātu? ¿Chu tū' stu'ncua' más tasqui'nī a'ntī huā'yamā'? Pero
quit iclalh hua'chi a'ntī mojōmā' mimpulātuca'n.
28 'Hui'xina'n pō'ktu quilātā'latlā'huanāuj a'yuj ixquimpātle'keni' lhūhua' catūhuā. 29 Lā'
como quinTāta' quimaxquī'lh quilīmāpa'ksīn, nā quit na'iccāmaxquī'yāni' milīmāpa'ksīnca'n.
30 Chuntza' na'iccātā'huā'yanāni' a'nlhā na'icmāpa'ksī lā' natahui'layā'tit a'nlhā
nacālacāxtlahuayā'tit huan lakacāujtu' tribusnu' de huan israelitas.

Jesús māca'tzīnīni'lh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38

31 Nā huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit como Satanás lej cālīlaktzī'ncu'tunāni' a ver palh nacātlajayāni'. 32 Lā'
quit icsqui'ni'lh Dios que hui'x, Simón, tū' catipātza'nkākō'j ixlīhuāk a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'.
Lā' hui'x a'xni'ca' nalacāxtlahuapala mintapāstacna', cacāmaktāya' mintā'timīn.
33 Simón Pedro huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iccāxuī'tza' para na'ictā'a'nāni' hasta huan nac pūlāchī'n lā' para
na'ictā'nīyāni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Pedro, icuaniyāni' que huā'mā' chi'chini', a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun
naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa'.

Ixtapajtzūmā' huan hora a'ntū napūpātīni'n Jesús

35 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' iccāmacā'ni' lā' tū' līpintit mimpūtumīnca'n nīn mimorralca'n nīn mizapatoca'n,
¿chū cāsputni'ni' a'ntū ixmaclacasqui'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nīn tuntū'.
36 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Chuhua'j xtunc iccāhuaniyāni'. Lā' a'ntī ka'lhī ixmorralh, calē'lh. Lā' calē'lh ixpūtumīn.
Lā' palh tū' ka'lhī ixmachīta, castā'lh ixtakēnu' para natamāhua. 37 U'tza' iccāhuaniyāni'
porque quit na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' quimpālacata. Chuntza' tatzo'kni':
Lā' laktzī'ncan hua'chi kalhatin a'ntīn tū' tzey.
Chuhua'j ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' por quit, tasqui'nī nala.
38 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', ā'yā kantu' machīta.
Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Tzeytza'.

Jesús kalhtō'ka'lh nac Getsemaní
Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42

39 Lā' tuncan Jesús taxtulh de huan cuarto lā' como ixlīsmanīnī'ttza', a'lh nac huan o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. Lā' tastālani'lh ī'sca'txtunu'nī'n. 40 Lā' a'xni'ca' tachā'lh, cāhuanilh:
—Na'orarlīyā'tit para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.
41 Lā' tuncan Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh para na'orarlī. 42 Hualh:

—QuinTāta' Dios, palh hui'x lacasqui'na', caquimāpūtaxtu de huā'mā' līpātīn. Pero calalh
a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.
43 Lā' tuncan tasu'yuni'lh kalhatin ángel xala' nac a'kapūn. Tā'chihuīna'lh Jesús para
namaxquī' tahuixcān. 44 Lā' como lej ixpātīni'mā', Jesús ā'chulā' squi'ni'lh Dios. Lā' tanto
ixpātīni'mā' lā' skakana'lh. Lā' tasu'yulh hua'chilh ī'sta'jmā' ixka'lhni' a'nchī skakana'lh.
45 Lā' a'xni'ca' orarlīkō'lh, tāyalh lā' taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n. Ixtalh-
tatamā'na cākaksli como ixcātlajanī't ixtalakaputzītca'n. 46 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' lhtatapā'na'ntit? Catā'kaquī'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni'
a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

Jesús lē'nca xatachī'n
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11

47 Ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tachā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't. Kalhatin de huan
kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n a'ntī ixuanican Judas ū'tza' ixcāpū'lani'tēlha. Laktapajtzūlh Jesús
lā' mu'sulh. 48 Lā' tuncan Jesús huanilh:
—Judas, hui'x quimu'su'ya' lā' chuntza' quilīmacamāstā'ya' quit, huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n.
49 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'keni'mā' huan a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús
takalhasqui'nīlh:
—¿Chā na'iclatucsāuj con machīta?
50 Lā' kalhatin sca'txtunu' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan māpa'ksīni' curasna' lā'
a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j. 51 Lā' Jesús huanilh:
—Camakxtektit; tū'tza' catlahua'tit.
Lā' tuncan Jesús xa'malh ixa'ka'xko'lh huan tasācua' lā' xanca cāxlapā. 52 Lā' tuncan
cāhuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policía a'ntī ixtamak-
taka'lha huan lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, ixlīhuākca'n a'ntī ixtaminī't
tachi'pa:
—¿A'chī' līta'nā'tit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin
ka'lhāna'. 53 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj
a'xni'ca'? Pero chuhua'j milh milacchi'chini'ca'n lā' namāpa'ksīni'n a'ntīn tū' tzey.

Pedro hualh que xla' tū' ixlakapasa Jesús
Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27

54 Tuncan chi'paca Jesús lā' lē'nca na ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' Pedro lacachuna'j
ī'stālani'tēlha. 55 Lā' a'ntza' tahui'līlh macscut pu'nan tanquilhni' lā' tatahui'lalh ixmacni'
macscut. Nā Pedro tahui'lalh pu'nan. 56 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh kalhatin squiti' a'nlhā ī'sko'huī',
lakalaktzī'hui'līlh lā' hualh:
—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza' ixtā'latlā'huan Jesús.
57 Lā' Pedro kalhtatzē'kli lā' hualh:
—Puscāt, tū' iclakapasa.
58 A'calīstān ā'kalhatin laktzī'mpā lā' nā huanilh:
—Nā hui'x kalhatin de xlaca'n.
Pero Pedro huanilh:
—Chi'xcu', quit tū' de xlaca'n.
59 Lā' ixlīlakatin hora huampala ā'kalhatin stu'tu'lu' huampā:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' ixtā'latlā'huan porque xala' nac Galilea.
60 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Chi'xcu', tū' icca'tzī a'ntū hua'na'.
Lā' huā'mā' ka'tlā'tus a'xni'ca' ixchihuīna'mā'cus Pedro, tuncan huan gallo ta'salh. 61 Lā'
huan Māpa'ksīni' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh Pedro, lā' Pedro pāstacli a'nchī ixuaninī't
huan Māpa'ksīni': "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que
tū' quilakapasa". 62 Lā' tuncan Pedro taxtulh lā' lej lakaputzaj calhualh.

Lakapalaca Jesús
Mt. 26.67-68; Mr. 14.65

63 Huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na Jesús talakapalalh lā' tatucsli.
64 Talakachī'lh lā' talacala'sli lā' tahuanilh:
—¡Caquilhchipi tichū lacala'sni'!
65 Lā' lej lhūhua' ixtahuani de catūhuā como ixtamāmāxanī'cu'tun.

Jesús na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24

66 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, tatakēstokli xanapuxcu'nu' israelitas lā' xanapuxcu'nu' curasna'
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, lā' talē'lh Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más
ixtamāpa'ksīni'n. A'ntza' kalhasqui'nīca:
67 —Caquilāhuaniuj: ¿Chā hui'x Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'yuj xa'iccāhuanini' palh stu'ncua', pero tū' quintilākalhlaka'ī'uj. 68 Lā' palh quit
na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā, tū' quintilākalhtīuj nīn quintilāmakxtekui. 69 Quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' desde chuhua'j na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī más
xamāpa'ksīni'.
70 Lā' tuncan ixlīhuākca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chu hui'x ixO'kxa' Dios?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'huē, chuntza' hua'chi huanī'ta'ntit.
71 Lā' tuncan talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' ā'catūhuā? Māni' quina'n
kaxmatnī'tauj a'ntū pūhuan ixquilhni'.

23

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38
1 Lā' tuncan ixlīhuākca'n tatāyakō'lh lā' talē'lh Jesús na ixlacapūn Pilato. 2 A'ntza' tatzuculh
talē'ksa'nīni'n lā' tahualh:
—Iclaktzī'nī'tauj a'nchī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyī huan tachi'xcuhuī't. Huan que tū'
maclacasqui'n namāpalayāuj iximpuesto emperador, lā' nā huan que ū'tza' Cristo huan a'ntī
Dios hui'līni't ixlīmāpūtaxtūnu', lā' huā'mā' tachihuīn huanicu'tun que xla' rey.
3 Lā' tuncan Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Chā hui'x ixreyca'n israelitas?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī huanī'ta'.
4 Lā' tuncan Pilato cāhuanilh xanapuxcu'nu' curasna' lā' tachi'xcuhuī't:
—Nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata.
5 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahualh:
—Cāmāmakchuyīmā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Judea a'nchī māsu'yumā'. Tzuculh māsu'yu
nac Galilea lā' ixmāsu'yutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacapūn Herodes
6 Lā' a'xni'ca' Pilato kaxmatli huā'mā', kalhasqui'nīni'lh palh xala' nac Galilea Jesús. 7 Lā'
a'xni'ca' huanica palh stu'ncua' xala' nac Galilea, macā'ni'ca Herodes a'ntī gobernador de
Galilea ixuanī't. Lā' nā xla' ixminī't nac Jerusalén huan tamā'na chi'chini'.
8 Lā' a'xni'ca' Herodes laktzī'lh Jesús, līpāxuhualh como de makāntza' lej ixlaktzī'ncu'tun.
Ixkaxmatnī't a'nchī ixlīchihuīna'ncan lā' puhualh nalaktzī'n lakatin lē'cnīn. 9 Lā' lhūhua'
catūhuā kalhasqui'nīlh pero Jesús nīn tuntū' kalhtīlh.
10 Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā'
xlaca'n lej palha' ixtalē'ksa'nīni'ni'mā'na. 11 Lā' Herodes lā' ixtropasna' talakmaka'lh Jesús
lā' tamālhakē'lh tzēhuanī't lu'xu' hua'chi ixla' rey para natalīlītzī'n. Lā' ā'calīstān Herodes
macā'ni'pā Pilato. 12 Lā' chuntza' huā'mā'na chi'chini' Pilato ixamigo tlahualh Herodes.
Pū'la lītā'ca'tza ixtahuanī't.

Ixtahuan que naxtokohua'ca'can Jesús
Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39—19.16
13 Lā' Pilato cāmākēstokpā xanapuxcu'nu' curasna' lā' pūchihuīna'nī'n lā' tachi'xcuhuī't.
14 Lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' lā' quilāhuaniuj que cāmāmakchuyī
tachi'xcuhuī't. Lā' quit ickalhasqui'nīnī'ttza' na milacapūnca'n lā' ca'tzīyā'tittza' que
nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata a'ntū līlē'ksa'nīni'nā'tit. 15 Nā chuntza' Herodes nīn
tuntū' makkaksli. U'tza' līmacaminchokopā. Laktzī'nā'tittza' que nīn tuntū' tlahuanī't para
nachī'can lā' nanī. 16 Na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān na'icmakxteka.
17 Ixa'nan huan talanān que Pilato ixmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' cā'tani'.
18 Lā' ixlīhuākca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camāmaknīnī'ni' huā'mā'! ¡Camakxtekti Barrabás!
19 Huan Barrabás ixlīchī'canī't como xla' lā' ixchi'xcuhuī'n tatā'kaquī'lh contra huan
māpa'ksīni'nī'n romanos lā' hasta tamaknīni'lh. 20 Pilato ixmakxtekcu'tun Jesús lā'
cātā'chihuīna'mpā. 21 Pero ā'chulā' tata'salh lā' tahualh:

—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
22 Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't? Quit tū' icmakkaksa nīn tuntū' ixpālacata para na-
maknīcan. Xmān na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān na'icmakxteka.
23 Lā' xlaca'n ā'chulā' stu'tu'lu' tahualh lā' tasqui'nli caxtokohua'ca'ca. Lā' tanto tata'salh
xlaca'n lā' xanapuxcu'nu' curasna' que tatlajalh. 24 Chuntza' Pilato tlahualh a'ntū xlaca'n
ixtalacasqui'n, 25 lā' makxtekli huan chi'xcu' a'ntī ixtalacsacnī't. U'tza' huan Barrabás
a'ntī ixmānūcanī't como tā'kaquī'lh lā' maknīni'lh. Lā' macamāstā'lh Jesús para que catat-
lahuani'lh chu a'ntū ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27

26 A'xni'ca' ixtalē'mā'na Jesús para nataxtokohua'ca', tachi'palh kalhatin chi'xcu' a'ntī ix-
uanican Simón lā' xala' nac Cirene. Xla' ixtanūtēlha nac xcānsipej Jerusalén lā' sāmācu'quī'ca
huan cruz lā' māstālīca Jesús.
27 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan a'ntī ixtacalhuantēlha lā'
lej talakaputzalh por ixpālacata Jesús. 28 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cāhuanilh:
—Puscan xalanī'n nac Jerusalén, tū' cacalhua'ntit por quimpālacata. Mejor nacal-
huanā'tit por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n mincamana'ca'n, 29 porque namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Līpāxūj huan a'ntīn tūla ka'lhī ixcaman. Līpāxūj
huan a'ntīn tū' maktin tahui'lalh ixcaman lā' tū' maktin mātzi'quī'nilh”. 30 Lā' a'xni'ca'tza'
tachi'xcuhuī't natahuanī huan kēstīn: “Caquilāyujni'uj”. Lā' natahuanī ixmacni' kēstīn:
“Caquilā'a'kta'pū'j”. 31 Hua'chi huancan palh chuntza' tlahuani'can huan xastaka qui'hui',
ā'chulā' natlahuani'can huan xascōhua. Palh chuntza' quintlahuani'can lā' quit tuntū'
iclaclē'n, ā'chulā' nacātlahuani'can a'ntīn taclē'n —hualh Jesús.
32 Nā ixcālē'mā'ca kalhatu' maknīni'nī'n para nacātā'maknīcan Jesús. 33 Lā' a'xni'ca' tachā'lh
a'nlhā huanican La Calavera o Ixa'kxāk Nīn, a'ntza' xtokohua'ca'ca Jesús lā' nā chuntza'
huan kalhatu' maknīni'nī'n lā' kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' kalhatin na ixpāxtūxuc.
34 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'mā'na, Jesús hualh:
—QuinTāta', cacāmāsputūnu'ni' porque tū' taca'tzī a'ntū tatlahuamā'na.
Lā' huan tropasna' tapūmāxtulh suerte huan ixlu'xu' Jesús para natatapitzi chā'tunu' de
ū'tunu'n. 35 Lā' tachi'xcuhuī't ixtayāna' lā' ixtalaktzī'mā'na lā' hasta huan pūchihuīna'nī'n
talīlītzī'lh lā' tahualh:
—A'makapitzīn cāmāpūtaxtūlh. Chuhua'j capūtaxtulh ixa'cstu palh stu'ncua' Dios lac-
sacnī't lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.
36 Nā huan tropasna' ixtalīlītzī'mā'na. Talaktapajtzūlh lā' tamāhuī'lh vinagre. 37 Lā'
tahuanilh:
—Palh hui'x ixreyca'n huan israelitas, capūtaxtu mē'cstu.
38 Lā' ixua'ca' lakatin letrero ixa'cpūn lā' ixtatzo'kni' nac griego lā' latino lā' hebreo. Lā'
huan letrero ixuan: U'tza' huā'mā' ixreyca'n israelitas.
39 Lā' kalhatin maknīni' a'ntī ixtā'hua'ca' ixlīlītzī'n lā' huanilh:
—Palh stu'ncua' hui'x a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu', capūtaxtu' mē'cstu lā' nā
caquilāmāpūtaxtūj.
40 Pero ā'kalhatin quilhnīlh ixtā'maknīni' lā' huanilh:
—¿Chū tū' ji'cua'ni'ya' Dios? Nā hui'x chu a'cxtim pātīni'mpā't. 41 Līmakuan quina'n
pātīni'mā'nauj porque māpalamā'nauj a'ntū laclē'nāuj. Pero huā'mā' chi'xcu' tuntū' laclē'n.
42 Lā' tuncan huanilh Jesús:
—Caquimpāstacti a'xni'ca' nata'mpala'ya' lā' rey hui'x.
43 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' icuaniyāni': Chuhua'j, huā'mā' chi'chini' naquintā'latahui'la'ya'chi nac
a'kapūn.

Jesús nīlh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30

44 Lā' hua'chi tastu'nūtatza' ixuanī't a'xni'ca' cā'pucsua' lakō'lh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'.
Lā' chuntza' lalh hasta hua'chi maktu'tun kōtanū. 45 Huan chi'chini' tū' māxkakēni'lh. Lā'
huan lu'xu' nac līto kpān ixa'cstu taxtī'tli lā' tapūpitzilh. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi
huan lītokpān. 46 Lā' tuncan Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:
—QuinTāta', icmacamaxquī'yāni' quilīca'tzīn.
Lā' a'xni'ca' huankō'lh, nīlh.
47 Lā' a'xni'ca' huan capitán romano laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, mācā'tanīlh Dios lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' chi'xcu' lej tzey ixuanī't.

48 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tamilh lā' talaktzī'lh a'ntū pātle'kelh, tatapānūlh
de ā'tzā' lā' cācu'xatucstēlhaca como lej ixtalakaputza. Lā' ta'a'lh na ixchicca'n. 49 Lā'
ixtalakapasnī'n Jesús lā' nā huan puscan a'ntī ixtastālani'nī't desde nac estado de Galilea
makat tatāyalh lā' ixtalaktzī'mā'na huā'mā'na.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42

50 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ū'tza' xala' nac Arimatea nac huan estado de
Judea. Ixtā'tapa'ksī con huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n de huan israelitas.
Lā' tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 51 Lā' ixka'lhīmā' a'xni'ca' ixmāpa'ksīni'lh Dios. Tū' lakatīlh a'ntū
ixtatlahuanī't huan pūchihuīna'nī'n ixpālacata Jesús. 52 Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh Pilato lā'
squi'ni'lh ixmacni' Jesús. 53 Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' de nac cruz, līmaksna'tli kalhtin
lu'xu' lā' māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' a'ntza' nīn
tintī'na'j ixmā'cnūcanī't. 54 Huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can como ixlīlakalī
huan chi'chini' de pūjaxni'. Lā' ixtzucumā'tza'.
55 Huan puscan a'ntī ixtatā'minī't Jesús desde nac estado de Galilea ta'a'lh talaktzī'n
huan lhu'cu' lā' cuenta tatlahualh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús. 56 Lā' tataspi'tli na
ixchicca'n lā' tacāxtlahualh perfume lā' pomada para huan nīn. Lā' tapūjaxli huan chi'chini'
de pūjaxni' chuntza' hua'chi māpa'ksīlh a'nlhā tzo'kli huan ixley Moisés.

24

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10

1 Cā'tzi'sāt domingo huan tamā'na puscan ta'a'mpā nac taponkni' lā' ixtalē'mā'na huan
perfume a'ntū ixtacāxtlahuanī'ttza'. Lā' ā'makapitzīn puscan tatā'a'lh. 2 Lā' a'xni'ca' tachā'lh,
talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan chihuix a'ntū ixlīmālacchōcanī't huan taponkni'.
3 Tatanūlh pero tū' takaksli ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesús. 4 Tajicua'lh lā' tū' ix-
taca'tzī a'ntū natatlahua lā' a'xni'ca' talaktzī'lh kalhatu' ángeles a'ntī ixtatasu'yu hua'chi
chi'xcuhuī'n. Lej slamama ixlu'xu'ca'n ixtahuanī't lā' ixtayāna' pajtzu huan puscan. 5 Lā'
como xlaca'n ixtajicua'n, tataquilhpūtalh lā' huan ángeles cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' putzayā'tit na ixlaclhni'ca'n huan nīnī'n kalhatin a'ntī lakahuan? 6 A'tzā' tū'
huī'. Xla' lakahuanchokonī'ttza'. Capāstactit a'nchī cāhuanini' a'xni'ca' ixuī'cus nac Galilea.
7 Hualh xla' que maclacasqui'n que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmacamaxquī'can a'ntīn
taclē'n lā' nataxtokohua'ca' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' nalakahuanchokopala.
8 Lā' tuncan huan puscan tapāstacli ixtachihuīn Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' tataspi'tli de huan taponkni', tahuanikō'lh huan kalhacāujtin apóstoles lā'
ixlīhuākca'n ā'makapitzīn. 10 Lā' huan puscan, xlaca'n cāhuanican María Magdalena lā' Juana
lā' María a'ntī ixtzī't Jacobo lā' ā'makapitzīn puscan huampala. 11 Pero huan apóstoles
takaxmatli hua'chi takalhkamān a'ntū ixcāhuanimā'ca lā' tū' takalhlaka'ī'lh.
12 Lā' a'yuj tū' takalhlaka'ī'lh, pero huan Pedro taxtulh lā' tu'jnulh para nac taponkni'. Lā'
taquilhpūtalh lā' talacnūlh lā' laktzī'lh xmān huan lu'xu' a'nlhā ixmā'. Lā' a'lh na ixchic lā'
ixlīlē'cnīmā' a'ntū ixpātle'kenī't.

Na ixtej huan cā'lacchicni' Emaús
Mr. 16.12-13

13 Lā' chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' kalhatu' a'ntī ixtastālani'nī't Jesús, ixta'a'mā'na nac
lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Emaús. Lā' ū'tza' hua'chi lakacāujtin kilómetros
ixlīmakat de Jerusalén. 14 Ixtalīkalhachihuīna'ntēlha ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 15 Lā'
līhuan ixtachihuīna'mā'na lā' ixtalacapūchihuīna'mā'na, māni' Jesús cālaktapajtzūlh lā' tzu-
culh cātā'latā'kchoko. 16 Lā' a'yuj talaktzī'lh pero tūlalh talakapasli porque catūhuā
talītamakchuyīlh. 17 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līchihuīna'ntēlhayā'tit? Lā' ¿tuchū līlakaputzayā'tit?
18 Lā' kalhatin a'ntī huanican Cleofas kalhtīni'lh:
—Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't taca'tzīkō' a'ntū pātle'kelh nac Jerusalén huā' tamā'na chi'chini'.
¿Chu xmān hui'x ixui'la' lā' tū' ca'tzīya'?
19 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—¿Tuchū lanī't?
Lā' tahuanilh:
—Lhūhua' pātle'kelh ixpālacata Jesús xala' nac Nazaret a'ntī a'cta'sana' lā' lej ixka'lhī
līmāpa'ksīn na ixlacapūn Dios lā' na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. Lītasu'yu a'ntū
tlahualh lā' a'ntū hualh. 20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' quimpūchihuīna'nī'nca'n
tamacamāstā'lh para namaknīcan lā' naxtokohua'ca'can.

21 Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj que ū'tza' xla' a'ntī nacāmāpūtaxtū israelitas. Lā' ixlīlakatu'tuntza' chi'chini' chuhua'j a'xni'ca' pātle'kelh. 22 Lā' ā'makapitzīn puscan de na quilaclhpu'nanca'n quincātamakalē'cnīni' porque cā'tzi'sāt taquīlalh nac taponkni', 23 lā' como tū' talaktzī'lh ixmacni' Jesús, tataspi'tli. Lā' quincātahuanini' que talīlakachuyalh ángeles a'ntī cāhuanilh que lakahuan Jesús. 24 Lā' chu tuncan ā'makapitzīn quincompañerosnu' taquīlalh nac taponkni' lā' chu a'nchī tahuanilh huan puscan, chuntza' takaksli. Pero tū' talaktzī'lh Jesús.
25 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Tū' xa'nca māchekxīyā'tit. ¿Lhānīn nakalhlaka'ī'yā'tit ixlīhuāk a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n? 26 Lā' Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu', ¿chu tū' tasqui'nī que pū'la napātīni'n chuntza' lā' ā'calīstān natanū a'nlhā lej xkaka?
27 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'kō' ixlīhuāk a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios lā' a'ntū līchihuīna'n xla'. Tzuculh a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' cāmāsu'ni'lh a'ntū ixtatzo'knunī't ixlīhuākca'n huan profetas.
28 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixta'a'mā'na, Jesús lalh hua'chilh ixa'mā' más makat. 29 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahuanilh que natachoko lā' tahuanilh:
—Mejor catachoko porque tzī'suamā'tza'. Cā'pucsua'tza'.
Lā' tuncan Jesús cātā'tanūlh nac chic para natachoko.
30 Lā' a'xni'ca' tatahui'lalh tahuā'yan, xla' tēlh huan pāntzi lā' māstā'lh pāxcatca'tzī lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh. 31 Chu tuncan huā'mā' ka'tlā'tus hua'chilh xa'nca tatalakapākē'lh lā' talakapasli, pero xla' cālaksputtāyani'lh.
32 Lā' xlaca'n talāhuanilh:
—¿Chu tū' stu'ncua' que lej līpāxūj līhuan ixquincāmāsu'ni'tēlhayāni' ixtachihuīn Dios?
33 Lā' chu līmaktin tachi'papā ixtejca'n. Tū' tatakoxīlh nīn macsti'na'j. Tataspi'tchokolh nac Jerusalén lā' cāpāxtokli huan kalhacāujtin apóstoles a'nlhā ixtatakēstoknī't con ā'makapitzīn. 34 Lā' cāhuanica huan kalhatu':
—Ixlīstu'ncua' lakahuanchokolh huan Māpa'ksīni'. Lā' tasu'yuni'lh Simón.
35 Lā' tuncan xlaca'n cāhuanilh a'nchī cāpātle'keni'lh nac tej lā' a'nchī talakapasli Jesús a'xni'ca' mālacpitzilh huan pāntzi.

Jesús cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23

36 Līhuan ixtalīchihuīna'mā'nacus huā' tamā'na, a'xni'ca' Jesús tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n. Lā' cāhuanilh:
—Tzey calīla'tit.
37 Lā' cāmakē'klhaca lā' lej tajicua'lh lā' ixtapuhuan que ixtalaktzī'mā'na espíritu. 38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? ¿A'chī' xtunc puhua'nā'tit mē'cstuca'n? 39 Calaktzī'ntit quimacanī'n lā' quintojonī'n. Lā' naquilālakapasāuj. Caquilāxa'mauj lā' caquilālaktzī'uj. Huan espíritu tū' ka'lhī quinīt lā' lucut hua'chi quit.
40 A'xni'ca' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'ni'lh ixmacanī'n lā' ixtojonī'n. 41 Pero como xlaca'n tapalalaktzī'ni'lh lā' lej talīpāxuhualh, tūlalh takalhlaka'ī'lh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā a'nan līhua't?
42 Lā' tuncan maxquī'ca pītzina'j xatapū'n squī'ti' lā' lakatin xatachu'cu ta'xcāt. 43 Lā' xla' maklhtīni'lh lā' hua'kō'lh na ixlacapūnca'n. 44 Lā' ā'calīstān cāhuanilh:
—A'ntū quimpātle'keni'lh ū'tza' a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' que maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios por quimpālacata, a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' huan profetasna' lā' a'nlhā huanican Salmos.
45 Lā' tuncan cāmāsca'tīlh ixtachihuīn Dios. 46 Lā' cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' que maclacasqui'n nanī Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'. Lā' maclacasqui'n que ixlīlakatu'tun chi'chini' nalakahuanchoko de a'nlhā tahui'lāna'ncha' nīnī'n. 47 Lā' maclacasqui'n que nacāmāsu'ni'kō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj por ixpālacata Cristo. Natzucucan nac Jerusalén lā' nacāhuanikō'can que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n para que nacāmāsputūnu'ni'can. 48 Lā' hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit huā' tamā'na catūhuā como laktzī'nkō'yā'tit. 49 Lā' chuhua'j calaktzī'ntit. Na'iccāmacamini'yāni' a'ntū huanī't quinTāta'. Lā' natachokoyā'tit huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'xni'ca' namaklhtīni'nā'tit huan līmāpa'ksīn a'ntū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn
Mr. 16.19-20

50 Lā' tuncan Jesús cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n nac tej hasta Betania lā' cha'xli ixmacanī'n lā' cāsicua'lanālīlh. 51 Lā' līhuan ixcāsicua'lanālīmā', tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n lā' lē'nca

nac a'kapūn. [52] Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' ā'calīstān lej līpāxūj tataspi'tli nac Jerusalén. [53] Lā'
pō'ktu ixtahui'lāna' nac xaka'tla' lītokpān para natamā'ca'tanī Dios. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtachihuīn Dios lalh chi'xcu'
1 A'xni'ca' tūna'j ixcāxui'lī huan quilhtamacuj, lanāntza' ixuī' kalhatin a'ntī huanican
Tachihuīn, como ū'tza' quincāmālakapasnīyāni' Dios. Lā' xla' ixtā'lahuī'tza' Dios. Lā' xla' ū'tza'
Dios. 2 Xapū'la ixtā'lahuī' Dios. 3 Lā' huan Tachihuīn cāxui'līlh ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan;
tuntū' ixa'nalh palh tū' cahuā por ū'tza'. 4 Por ixpālacata ū'tza' talīhui'lāna' ixlīhuāk a'ntū
jaxāna'n. Lā' xla' cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntū ixlīstu'ncua' lā' chuntza' hua'chilh
ixcāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't. 5 U'tza' hua'chi lakatin xkakana' a'ntū mālakxkakēni'n
a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti', xla' xala' nac cā'pucsua' lā' xla' tūla tlaja huan Xkakana'.
6 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Juan, a'ntī Dios macamilh. 7 Xla' milh para nalīchihuīna'n
a'ntī huanican Xkakana' lā' para nacāmaxquī' tapāstacna' huan tachi'xcuhuī't que natakalh-
laka'ī' a'ntī Xkakana'. 8 Juan tū' ū'tza' Xkakana'. Xla' xmān quīmāsu'yuchi huā'mā' a'ntī
scana'nca Xkakana'. 9 A'ntī mero Xkakana' ixmimā'cus nac cā'quilhtamacuj. Xla' cāmakskokō'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
10 Lā' a'ntī scana'nca Xkakana', xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'yuj ū'tza' cāxui'līlh
quilhtamacuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū' talakapasli lā' tū' ixtaca'tzī que ū'tza'
ixcāxui'līnī't huan quilhtamacuj. 11 Xla' milh nac quilhtamacuj a'ntū ixcāxui'līnī't pero
tū' talaktzī'ncu'tulh ixtā'macchicni'. 12 Pero makapitzīn takalhlaka'ī'lh. Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn takalhlaka'ī'lh, xla' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para que chuntza' natala ixcamana' Dios.
13 Lā' a'nchī tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi talacatuncuī ixcamana'ca'n tachi'xcuhuī't.
Ixcamana' Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh por ixpālacata ixtapāxuhuanca'n
lā' ixtapuhuānca'n tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' a'ntī cāmā'a'nanī ixcamana'.
14 Lā' a'ntī huanican Tachihuīn, xla' macni' lalh. Lā' xla' latahui'lalh na quila-
clhpu'nanca'n. Lā' iclaktzī'uj a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn. Huā'mā' līmāpa'ksīn ū'tza' ixla' a'ntī
ixa'cstu ixO'kxa' Dios. Xla' lej lakalhu'mana'n lā' huāk a'ntū huan ū'tza' ixlīstu'ncua'. 15 Juan
līchihuīna'lh lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī iclīchihuīna'lh a'xni'ca' icualh que a'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj
xaka'tla' que quit. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh.
16 Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān, como xla' lej lakalhu'mana'n. 17 Moisés
quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Jesucristo quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
a'nchī quincālakalhu'manāni' Dios. 18 Lā' nīn tintī' laktzī'nī't Dios nīn maktin. A'ntī ixa'cstu
ixO'kxa' Dios, a'ntī Dios lej pāxquī', ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'nchī huanī't Dios.

Juan līchihuīna'lh Jesucristo
Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17
19 Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan makapitzīn curasna'
lā' levitasna'. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū xla'. 20 Lā' Juan cāmālacstū'ncni'lh lā'
cāhuanilh:
—Pues quit, tū' quit Cristo a'ntī Dios lacsacli lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.
21 Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Elías?
Lā' Juan hualh:
—Tū' quit.
Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Tū'.
22 Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Tichū hui'x? Caquilāhuaniuj para na'iccāhuaniyāuj a'ntī quincātamacaminī'ta'ni'. ¿Tichū
hua'na' que hui'x?
23 Juan cākalhtīlh:
—Quit hua'chi a'ntī ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: "Cacāxtlahua'tit
mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksīni' a'xni'ca' namin". Chuntza'
hualh ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:
Camā'lakstu'nctit ixtej Māpa'ksīni'.
24 Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixcālakmacamincanī't Juan. 25 Lā' xlaca'n
takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo hui'x, nīn Elías, nīn huan ixa'cta'sana' Dios
a'ntī icka'lhīmā'nauj?

26 Lā' Juan cāhuanilh:
—Quit iclīmā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntīn tū'
lakapasā'tit. Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n. 27 Xla' līhuaj xaka'tla' que quit. Lā' tū' minī'ni' nīn
na'icxcutni' ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato.
28 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huanican Betábara tīntacut huan pūxka Jordán, a'nlhā
ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

29 Lā' ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapajtzūtēlha lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—Calaktzī'ntit a'ntī mimā'. U'tza' huā'mā' a'ntī macaminī't Dios lā' ū'tza' huanican
Ixcordero Dios. U'tza' namāpānū huan quintalaclē'i'ca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. 30 U'tza'
iclīchihuīna'lh a'xni'ca' iccāhuanini': "A'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit porque
xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh". 31 A'yuj quit tūna'j xa'iclakapasa, quit
icminī't icmā'kpaxīni'n con xcān para que huan tachi'xcuhuī't nataca'tzī que Dios macamilh
huan a'ntī icpū'lani'.
32 Lā' nā cāhuanilh Juan:
—Quit iclaktzī'lh huan Espíritu Santo a'ntū yujchi lā' chilh na ixa'cpūn. Lā' huan
Espíritu Santo tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān. 33 Xapū'la quit tū' xa'icca'tzī tichū xla'.
Quihuanilh Dios a'ntī quimacā'lh para na'icmā'kpaxīni'n con xcān. Dios quihuanilh: "Nalak-
tzī'na' nayujāchi huan Espíritu Santo lā' nachin na ixa'cpūn kalhatin chi'xcu'. Huā'mā'
chi'xcu' ū'tza' a'ntī līmā'kpaxīni'n Espíritu Santo". 34 Iclaktzī'nī'ttza' a'nchī quihuanica. Lā'
ū'tza' iclīmāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n Jesús

35 Lā' ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layā con kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n. 36 Lā' laktzī'lh
ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan lakalaktzī'lh Jesús lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī macamilh Dios lā' a'ntī huanican Ixcordero Dios, como xla'
nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
37 Huan kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh. Lā' xlaca'n tastālani'lh
Jesús. 38 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh ixtastālani'tēlha lā' cāhuanilh:
—¿Chichū puhua'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū hui'la'?
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cata'ntit lā' calaktzī'ntit.
Tatā'a'lh lā' talaktzī'lh a'nlhā ixuī'. Lā' como lejtza' kōtanū ixuanī't, hua'chi maktā'ti',
a'ntza' tatachokolh huanmā' chi'chini'.
40 Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'ntī tastālani'lh Jesús por ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't Juan,
lā' kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Andrés, ixtā'tin Simón Pedro. 41 Lā' chu tuncan Andrés
putzalh ixtā'tin a'ntī ixuanican Simón lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan Mesías —ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'ntī lacsacui'līnī't Dios.
42 Lā' Andrés tā'a'lh Simón talaktzī'n Jesús. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan Simón lā'
huanilh:
—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā' ū'tza' huanicu'tun:
Pedro lā' nā chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan Felipe lā' Natanael

43 Lā' ixlīlakalī huampala Jesús ixa'ncu'tun a'nlhā huanican Galilea. Lā' tā'lāpāxtokli Felipe
lā' huanilh:
—Caquistāla'ni'.
44 Lā' huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuanī't lā' nā a'ntza' xalanī'n Andrés lā' Pedro.
45 Felipe quīkaksli Natanael lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu' a'ntī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Moisés tzo'kli
huan ley lā' a'nlhā tatzo'knulh huan profetas. Xla' ū'tza' Jesús, ixo'kxa' José xala' nac
Nazaret.
46 Lā' Natanael hualh:
—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret a'ntū xatzey?
Lā' Felipe kalhtīlh:
—Cata't laktzī'na'.
47 Jesús laktzī'lh huan Natanael lakmimā' lā' hualh:
—Huan a'ntī mimā' ū'tza' tzeyā israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.
48 Natanael kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū quilīlakapasti?

Lā' Jesús huanilh:

—Quit iclaktzī'ni' xapū'la na ixtampīn huan a'kalhpauj a'xni'ca' tūna'j ixta'sani'yāni' Felipe.

49 Natanael kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixO'kxa' Dios; hui'x a'ntī Dios lacsacni' para nala'ya' ixreyca'n israelitas.

50 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quinkalhlaka'ī'ya' xmān por ixpālacata icuanini' iclaktzī'ni' na ixtampīn huan a'kalhpauj. Nalaktzī'na'cus más laka'tla'n catūhuā a'ntū na'ictlahua.

51 Lā' nā hualh Jesús:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit huan a'kapūn laquī'yā, lā' huan ángeles a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n natatahua'ca' lā' natayujāchi na ixa'cpūn huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

2

Tapūchahuaca nac Caná

1 Ixlīlakatu'tun chi'chini' tapūchahuaca nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Caná, nac
estado de Galilea. Ixtzī't Jesús a'ntza' ixuī'. 2 Lā' nā kantāyaca Jesús lā' con ī'sca'txtunu'nī'n.
3 Lā' como sputli huan xavino uva, ixtzī't Jesús huanilh:

—Tintī'tza' xavino uva.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Lā' ¿a'chī' quihuani'ya' huā'mā', Nā'? Tūna'j tzucu quilītlōt.

5 Ixtzī't cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Catlahua'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.

6 Lā' ixuī' pāchāxan pūxka'tni' de chihuix a'ntū ixcāmaclacasqui'ncan a'xni'ca'
ixmakacha'ka'ncan chu a'nchī ixtalanānca'n. (Huan tachi'xcuhuī't israelitas ixtakalhlaka'ī'
que palh maklhūhua' ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala lacuan na ixlacapūn Dios.) Lā'
huan pātunu' pūxka'tni' ixtalītatzuma lakatunu' hua'chi tā'ti'pu'xamna' hasta lakatin ciento
litros de xcān. 7 Jesús cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Cacāmātzuma'tit de xcān huā' pūxka'tni'.

Lā' chuntza' xlaca'n xa'nca tamātzumalh. 8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camācututit macsti'na'j lā' calīpini'tit huan a'ntī xapuxcu' de huan cā'tani'.

9 Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzīlh. Lā' vinotza' ixuanī't. Lā' xla' tū' ixca'tzī palh xcān
ixuanī't lā' ixtaxtāpalīnī'ttza' huan xcān, vinotza' ixlanī't. Ixtaca'tzī xmān huanmā'na
macatzī'tni'nī'n porque ū'tunu'n ixtamojōnī't xcān nac huan pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu'
de huan cā'tani' ta'sani'lh huan squi'nīni'. 10 Lā' huanilh:

—Lanān xapū'la cāmaxquī'can a'ntī cākantāyacan huan xatzey vino. Lā' ā'calīstān, a'xni'ca'
tzejtza' tako'tnī't huan a'ntī cākantāyacanī't, cāmaxquī'can huan a'ntūn tū' lej xatzey. Lā hui'x
ā'xmān māstā'ya' huan xatzey vino.

11 U'tza' huā'mā' a'ntū tlahualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea, ū'tza' xapū'la lē'cnīn
a'ntū tlahualh Jesús. Lā' chuntza' līmāsu'yulh ixlīmāpa'ksīn. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhlaka'ī'lh
Jesús.

12 A'calīstān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tatā'a'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn lā' ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū ko'hua'jua' na ixchakān huan xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

13 Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū pō'ktu
ixtapūtlahua cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej a'ntū huanican Jerusalén. 14 Lā'
tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' a'ntza' cālaktzī'lh a'ntī ixtastā'mā'na huācax lā' borregos
lā' tantzasnān, lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' con ixmesaca'n para nataxtāpalī huan
tumīn. 15 Jesús tlahualh lakatin lītāsno'knu' de lazo, lā' cālītansno'kxtukō'lh ixlīhuākca'n huan
borregosnu' lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixmesaca'n a'ntī ixtaxtāpalīmā'na tumīn,
lā' cāmaka'ni'kō'lh huan ixtumīnca'n. 16 Lā' cāhuanilh huan stā'na'nī'n tantzasnān:

—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi lītamāuj huā' na ixchic
quinTāta'.

17 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīpāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lej iclacasqui'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.

Lā' ū'tza' naquilīlakmaka'ncan.

18 Huan israelitas tahuanilh:

—¿Chu ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para natlahua'ya' huā'mā'? Caquilātlahuani'uj lakatin lē'cnīn
para que chuntza' na'icca'tzīyāuj palh hui'x ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para nacāmāxtuya' huan
animalhna' de huan xaka'tla' lītokpān.
19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlītu'tuma'j na'iclīcāxtlahua quit.
20 Huan israelitas takalhtīlh:
—Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca huan lītokpān. Lā' ¿chu hui'x xmān tu'tuma'j
nalīcāxtlahuakō'ya'?
21 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús ixlīchihuīna'mā' de ixmacni'. 22 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n
tapāstacli ixtachihuīn Jesús a'xni'ca' xla' lakahuanchokolh. Lā' takalhlaka'ī'lh a'ntū ix-
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā a'ntū hualh Jesús.

Jesús cālakapaskō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

23 Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' Jesús ixui'lacha' lā' a'ntza'
tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Lā' ū'tza' lhūhua' talīkalhlaka'ī'lh huan Jesús. 24 Lā' como Jesús
ixcālakapaskō' ixlīhuākca'n, xla' ixca'tzī que makapitzīn ixtakalhlaka'ī' lā' ā'makapitzīn tū'
ixtakalhlaka'ī'. 25 Lā' tū' ixmaclacasqui'n ā'kalhatin a'ntī nahuani chichū huanī't huan
tachi'xcuhuī't. Xla' cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't.

3

Jesús lā' Nicodemo

1 Ixuī' kalhatin fariseo ixtacuīni' Nicodemo. Xla' kalhatin xapuxcu' israelitas ixuanī't.
2 Lakatin tzī'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzīcan que Dios macaminī'ta'ni' para namāsu'yu'ya'. Xmān ū'tunu'n
a'ntī Dios tatā'scuja, xmān xlaca'n tzē natatlahua huan lē'cnīn hua'chi tlahua'ya' hui'x.
3 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n,
xmān ū'tunu'n tzē natatapa'ksī con Dios.
4 Nicodemo kalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' papatza' lā' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj?
Tūla natanūpala na ixpān ixtzī't para nalacatuncuīpala.
5 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
por ixpālacata xcān lā' huan Espíritu Santo, xmān xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios. 6 Huan
a'ntī ixcaman tachi'xcuhuī't, ū'tza' ka'lhī ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquil-
htamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ū'tza' ka'lhī ixEspíritu Dios. 7 Tū' calē'cni' a'ntū
icuaniyāni': “Maclacasqui'n que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n milīhuākca'n
hui'xina'n”. 8 Huan ū'ni' lakachu a'n. Xmān kaxpa'ta' a'nchī macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tzīya'
lhachū mincha' lā' tū' ca'tzīya' lhachū a'mā'. Lā' nā chuntza' tū' ca'tzīya' a'nchī kalhatin
chi'xcu' tzē naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
9 Nicodemo kalhasqui'nīpā:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā'?
10 Lā' Jesús hualh:
—¿Chu tū' ca'tzīya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin ixmākalhtō'kē'ni'ca'n israelitas.
11 Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclīchihuīna'nāuj a'ntū icca'tzīyāuj lā' icuanāuj a'ntū
iclaktzī'nī'tauj. Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū icuanāuj. 12 Como hui'xina'n tū'
quilākalhlaka'ī'yāuj a'xni'ca' quit iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' a'ntū xala' nac cā'ti'ya'tna', tū'
quintilākalhlaka'ī'uj quit palh na'iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' catūhuā xala' nac a'kapūn.
13 ’Nīn tintī' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Como xa'icui'lacha'cus a'xni'ca' tūna'j
xa'icyujāchi de nac a'kapūn, quit iclakapasna'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 14 Lā'
chu a'nchī Moisés pūmā'kayāhualh qui'hui' huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nā chuntza'
maclacasqui'n naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
15 Lā' chuntza', ixlīhuākca'n a'ntīn quintalīpāhuan nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Dios lej cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. U'tza'
līmāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuanī't para que chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn
talīpāhuan xla', xlaca'n tū' maktin catitasputli. Nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
a'ntū natāyani' para pō'ktu. 17 Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj. Tū' macamilh
para nacāmāpātīnī xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Macamilh para que xlaca'n natapūtaxtu.
Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixO'kxa' Dios, xlaca'n natapūtaxtu.

18 'A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' caticāmāpātīnīca. A'ntīn tū' talīpāhuan,
xlaca'n nacāmāpātīnīcan porque xlaca'n tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios a'ntī xmān kalhatin
ixuanī't. 19 Milh huā' nac quilhtamacuj huan a'ntī hua'chi xkakana' como māsu'yu a'ntū
ixlīstu'ncua'. Lā' makapitzīn tū' ixtalakatī huan Xkakana'. Ixtalakatī a'nlhā cā'pucsua'
porque xlaca'n ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnīcan. 20 Huāk
a'ntīn tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū' talakatī huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun nac
cā'xkakana' porque tū' talacasqui'n que nacālaktzī'ncan nīn naca'tzīcan a'nchī tatlahuanī't
a'ntūn tū' tzey. 21 A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatapajtzū nac cā'xkakana' para que
nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan que xlaca'n tatlahua chu a'nchī Dios lacasqui'n.

Juan huan Mā'kpaxīni' līchihuīna'mpā Jesús

22 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac estado de Judea lā' tatā'a'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza'
tachokolh lātma'j lā' ixmā'kpaxīni'mā'. 23 Lā' nā huan Juan nā ixmā'kpaxīni'n huan nac Enón
na ixpajtzu Salim como a'ntza' ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalakchin lā'
ixta'a'kpaxa. 24 Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.
25 Makapitzīn ixchi'xcuhuī'n Juan tatzuculh tatā'lāhuanī huan ā'makapitzīn israelitas por
ixpālacata huan a'nchī mā'kpaxīni'ncan lā' palh Dios laktzī'n más xatzey catīhuā a'xni'ca'
a'kpaxa. 26 Talaka'lh huan Juan lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿pāstaca' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'hui'lāchi tintacut Jordán lā' a'ntī līchihuī'na'?
Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.
27 Juan cākalhtīlh:
—Kalhatin chi'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī icualh:
"Tū' quit Cristo. Xmān quimacamincanī't para na'icpū'lani'". 29 A'xni'ca' cāxtlahuacanī'ttza'
para natapūchahuacan, huan tasqui'ni' nala ixla' huan squi'nīni'. Huan ixamigo squi'nīni'
xmān tāya lā' kaxmata. Lā' līpāxuhua a'nchī pāxuhua huan squi'nīni'. Lā' nā chuntza' quit lej
iclīpāxuhua Jesús como talakminkō'. 30 Maclacasqui'n que Jesús ā'chulā' natastālani'kō' lā'
quit tū' ā'chulā' quintistālani'ca.

A'ntī mincha' de nac a'kapūn

31 A'ntī minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que ixlīhuākca'n. A'ntīn tala-
catuncuī nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalanī'n nac quilhtamacuj lā' xmān talīchihuīna'n a'ntū
xala' nac cā'quilhtamacuj. A'ntī mincha' de nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de ixlīhuākca'n.
32 Lā' xla' līchihuīna'n a'ntū laktzī'nī't lā' kaxmatnī't. Lā' nīn tintī' kalhlaka'ī' a'ntū huan.
33 Palh catīhuā kalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntī mincha' de nac a'kapūn, chuntza' tasu'yu que
xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan Dios. 34 Huan a'ntī Dios macamilh, xla' līchihuīna'n
ixtachihuīn Dios porque Dios maxquī' huan Espíritu Santo lā' tū' lakpuhuan a'nchī māstā'.
35 Huan xaTāta' pāxquī' huan ixO'kxa' lā' macamaxquī'kō'lh ixlīhuāk para namāpa'ksīni'n
xla'. 36 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n tū' catitaka'lhīlh xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Lā' Dios lej nacāmāpātīnī.

4

Jesús lā' huan puscāt xala' nac Samaria

1 Huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' que huan Jesús más lhūhua' ixtastālani' lā'
ixcāmā'kpaxīmā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'ntī ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxī. 2 Pero Jesús tū'
ixmā'kpaxīni'n; xmān ī'sca'txtunu'nī'n Jesús ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n. 3 Lā' a'xni'ca' Jesús
ca'tzīlh que huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de huan nac
Judea lā' a'lh para nac Galilea.
4 Lā' huan ixtej Galilea tētaxtu por Samaria. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' a'nlhā
ixtapa'ksī nac Samaria, chā'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Sicar na ixpajtzu huan
ti'ya't a'ntū Jacob ixmaxquī'nī't ixo'kxa' a'ntī ixuanican José. 6 A'ntza' ixuī' lakatin mu'sni'
a'ntū makāntza' ixla' ixuanī't Jacob. Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús chā'lh nac huanmā' mu'sni'.
Lā' como lejtza' makat ixtlā'huanī't, lejtza' ixtlekuanī't. Lā' a'ntza' tahui'lalh na ixquilhtūn
huan mu'sni'. 7 Lā' tū' xlīt lakchilh kalhatin puscāt xala' nac Samaria para namācutu xcān
como ī'xka'tmā'. Lā' Jesús huanilh:
—Quintā'hua' mixcān.
8 Huan sca'txtunu'nī'n ixta'a'nī't nac cā'lacchicni' para natatamāhua ixlīhua'tca'n. 9 Lā'
huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:
—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chī' quisqui'ni'ya' xcān? —chuntza' huanilh
porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con huan samaritanosnu'.
10 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixca'tzi cahuā a'ntū Dios māstā' lā' a'ntī squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x ixquisqui'ni' quit
lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.

11 Huan puscāt huanilh:
—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlhmā'n hui'lacha'. ¿Lhāchū
nataya'ya' huan xatzey xcān? 12 A'ntī quimpapca'n Jacob quincāmāchokoni'ni' huā'mā'
mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā' ixo'kxa'n lā' ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla' que
Jacob?
13 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīhuāk a'ntī natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtīt. 14 Lā' a'ntī natahua'
huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit, xlaca'n tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh. Huan xcān
a'ntū na'iccāmaxquī' quit nala hua'chi mu'sni' na ixchakānca'n, lā' nacāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
15 Lā' huan puscāt huanilh:
—Pues caquima'xqui' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin ictikalhpūtīlh lā' chuntza'
tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.
16 Lā' Jesús huanilh:
—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.
17 Lā' huan puscāt kalhtīlh:
—Tū' icka'lhī quinkōlu'.
Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'. 18 Hui'x cāka'lhī'nī'ta' kalhaquitzis
minkōlu'. Lā' a'ntī tā'hui'la' chuhua'j, xla' tū' minkōlu'. Ixlīstu'ncua' a'ntū huanī'ta'.
19 Lā' huan puscāt huanilh:
—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu. 20 Huan quinapapna'ca'n samaritanosnu'
ixtamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n israelitas hua'nā'tit que xmān nac
Jerusalén tzē namācā'tanīcan Dios.
21 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Cakalhlaka'i' a'ntū na'icuaniyāni'. Namin lakatin quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' cati-
maclacasqui'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios huan nac kēstīn lā' nīn nac Jerusalén.
22 Hui'xina'n samaritanosnu' tū' lakapasā'tit a'ntī mācā'tanī'yā'tit. Quina'n iclakapasāuj
a'ntī icmācā'tanīyāuj. Lā' a'ntī namāpūtaxtūnu'n, xla' ū'tza' kalhatin israelita. 23 Chilhtza'
huan quilhtamacuj a'xni'ca' a'ntī xa'ncq tamācā'tanī xaTāta' Dios natamācā'tanī con
ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Dios lacasqui'n que chuntza'
nalīmācā'tanīcan. 24 Dios lakahuan a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't
natamācā'tanī con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'nī natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.
Chuntza' xa'nca natalīmācā'tanī Dios.
25 Huan puscāt huanilh:
—Quit icca'tzī que namin huan Mesías a'ntī huanican Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't lā'
mānūlh ixlīmāpūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni' ixlīhuāk a'xni'ca' namin.
26 Lā' Jesús huanilh:
—U'tza' quit a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
27 Lā' tuncan tachilh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' talē'cnīlh como talaktzī'lh Jesús a'nchī
ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nīlh huan puscāt: "¿Tuchū la-
casqui'na'?" Lā' tū' kalhasqui'nīca Jesús: "¿A'chī' tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?" 28 Huan
puscāt hui'līlh ixpūxka'tni' lā' a'lh nac cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
29 —Capintit laktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't.
Chō'la ū'tza' a'ntī Cristo.
30 Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaka'n Jesús. 31 Lā' līhuan ixtamimā'na huan
tachi'xcuhuī't, huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús tahuanilh:
—Māpa'ksīni', catihua'ya' macsti'na'j.
32 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit icka'lhī quilīhua't. Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit.
33 Huan sca'txtunu'nī'n talākalhasqui'nīlh:
—¿Chā catīhuā quīxtekni'chitza' ixlīhua't?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksīn quinTāta' a'ntī quimacaminī't, lā' ictlahuakō'cu'tun
a'ntū quilīmāmacū'nī't. U'tza' huā'mā' quit quilīhua't. 35 Hui'xina'n hua'nā'tit: "Sputacus
lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n". Quit iccāhuaniyāni': Calaktzī'ntit huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tamimā'na. Palaj natakalhlaka'ī' quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā
ā'xmān naxkāna'ncan. 36 A'ntī xkāna'n maxquī'can ixtatlaj. Lā' nā chuntza' a'ntī quin-
tatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n, makapitzīn takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza'
hua'chi ixtatlajca'n a'ntīn quintatā'scuja. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza' natalīpāxuhua a'ntīn tamāsu'yulh
quintachihuīn xapū'la lā' a'ntīn tamāsu'yulh ā'calīstān. 37 Ixlīstu'ncua' a'nchī huancan:

"Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin xkāna'n". 38 Quit iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā
tū' cha'nī'ta'ntit hui'xina'n. Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzīn. U'tza' huanicu'tun
que hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'ntī cāmāca'tzīnīcanī'ttza' macsti'na'j quintachihuīn. Lā'
xlaca'n natakalhlaka'ī' —hualh Jesús.
39 Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' takalhlaka'ī'lh Jesús por
ixpālacata huan a'ntū huanī't huan puscāt: "Quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't quit".
40 Lā' chuntza' huan samaritanosnu' a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanilh catachokolh
con ū'tunu'n. Lā' xla' tachokolh lakatu' chi'chini'. 41 Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh a'xni'ca'
takaxmatli a'ntū hualh xla'. 42 Lā' xlaca'n tahuanilh huan puscāt:
—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickalhlaka'ī'yāuj. Quina'n iclaktzī'uj con
quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan xla'. Lej ixlīstu'ncua' palh ū'tza' Cristo a'ntī
nacāmāpūtaxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'scuja huan rey

43 Lā' ixlīlakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac Samaria lā' a'lh nac Galilea. 44 Jesús
ixcāhuaninī't que kalhatin a'cta'sana' tū' a'cnīni'ni'can na ixā'lacchicni'. 45 Lā' a'xni'ca' Jesús
chilh nac Galilea, līpāxūj talaktzī'lh xalanī'n nac Galilea. Como xlaca'n taquīlalh nac
Jerusalén a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua, ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntū
quītlahualh Jesús a'ntza'.
46 Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea, a'nlhā līmāxtulh xavino uva huan xcān.
Lā' pajtzu Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Capernaum, ixuī' kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixtā'scujmā' huan rey. Lā' huan ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n. 47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús
ixtaxtunī'ttza' huan nac Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā' chu tuncan huan xatāta' a'lh
laktzī'n Jesús lā' lej squi'nli que ca'a'lh na ixchic para namātzeyī ixo'kxa' porque ixnīmā'tza'.
48 Lā' Jesús huanilh:
—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit hasta que tū' nalaktzī'nā'tit lē'cnīn lā' xalaka'tla'n
catūhuā.
49 Lā' huan chi'xcu' huanilh:
—Capit na quinchic līhuan tūna'j nī qui'o'kxa'.
50 Lā' Jesús huanilh:
—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'ī'lh a'ntū huanilh Jesús lā' a'lh.
51 Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic, ixtasācua'nī'n chu tuncan tataxtulh ta'a'lh ta-
lakapāxtoka lā' tahuanilh:
—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
52 Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Lā' tahuanilh:
—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūni'lh huan tachi'chīxni'.
53 Huan xatāta' chu tuncan ca'tzīlh que chu ū'tza' huā'mā' hora a'xni'ca' huanilh Jesús:
"Mi'o'kxa' tzeyalhtza'". Lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'lh Jesús huan chi'xcu' lā' nā ixlīhuākca'n xalanī'n
na ixchic.
54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixlīlakatu' lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús a'xni'ca' mincha' nac Judea lā'
chā'lh nac Galilea.

5

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

1 Lā' tū' makān ā'calīstān huan israelitas talītzuculh huan cā'tani'. Lā' Jesús a'lh nac
xcānsipej Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. 2 Lā' nac Jerusalén, ixuī' lakatin mu'sni' na
ixpajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos nac huanmā' xcānsipej. Lā' huan mu'sni' ixuanican
Betesda. U'tza' ixtachihuīn hebreo. Lā' a'nlhā ixuī' huan mu'sni' ixuī' lhūhua' xcān. Lā'
pūlhmā'n ixuanī't. Lā' ixyāhuacanī'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī lakaquitzis ixtanquilhni'.
3 A'ntza' ixtamā'na lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'ntī lakatzi'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey ixtojonca'n lā'
a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'na a'xni'ca' ixtaxakā'līlh huan xcān. 4 A'katunu'
ixyujāchi kalhatin ángel. Lā' ū'tza' ixlakxakā'lī huan xcān. Lā' a'ntī pū'la ixtojō huan nac
xcān a'xni'ca' ixtalakxakā'lī, xla' chu tuncan ixtzeyan de chu xatūyā tajatat.
5 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixī'tza'ca'n pu'xamacāujtzeyan cā'ta'. 6 Lā' Jesús
laktzī'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'. Lā' como Jesús ixca'tzī'tza' palh lejtza' makān ixī'tza'ca'n
huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzeyancu'tuna'?
7 Lā' huan ī'tza'ca' kalhtīni'lh:
—Tintī' a'ntī naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca' talakxakā'lī. A'xni'ca' quit ictojōcu'tun chu
tuncan tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quilītlajacan.
8 Lā' Jesús huanilh:

—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.
9 Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli ī'xti'cat lā' tzuculh tlā'huan. Lā' huanmā'
chi'chini' xla' ū'tza' ixpūjaxcan. 10 Lā' huan israelitas tahuanilh huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan nalīpina' catūhuā.
Tū' līmakuan hui'x līpimpā't mixti'cat. Chuntza' huan quileyca'n.
11 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—Pues a'ntī quimātzeyīlh, ū'tza' quihuanilh: "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'".
12 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tichūyā chi'xcu' a'ntī huanini': "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'"?
13 Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzī a'ntī mātzeyīlh porque lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ix-
tahui'lāna' lā' Jesús ixcālaclhtaxtunī'ttza'. 14 Lā' ā'calīstān Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla'
lītokpān lā' huanica:
—Chuhua'j hui'x tzeya'tza'. Tū'tza' catlahua' a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x nat-
lahua'pala'ya' a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'līhua'ca'.
15 Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas que a'ntī ixmātzeyīnī't xla' ū'tza'
Jesús. 16 Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús tlahualh huanmā'
lē'cnīn. Lā' ū'tza' talītzuculh talīmacaputza israelitas lā' ixtamaknīcu'tun. 17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit iclīscuja.
18 Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknīcu'tun. Ta'a'kchā'lh porque
xla' ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey para xlaca'n huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixuampala
xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza' ixlītā'talacastuca Dios.

IxO'kxa' Dios ka'lhī līmāpa'ksīn

19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān ictlahua
ixtapuhuān quinTāta' Dios. Iclaktzī'n a'ntū tlahua quinTāta' lā' xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū
tlahua quinTāta', nā ū'tza' ictlahua. 20 Huā' quinTāta' quimpāxquī' quit lā' quimāsu'ni'
ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tlahuamā'. Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tla'n catūhuā.
Lā' ū'tza' na'ictlahua lā' nalē'cnī'yā'tit hui'xina'n. 21 QuinTāta' mālakahuanīchokonīni'n. Lā'
nā chuntza' quit iccāmālakahuanī a'ntī iccāmālakahuanīcu'tun. 22 QuinTāta' tū' lacāxtlahua
nīn kalhatin porque xla' quimacamaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua. 23 Lā'
chuntza' ixlīhuākca'n naquinta'a'cnīni'ni' quit a'cxtim hua'chi ta'a'cnīni'ni' quinTāta' Dios.
A'ntīn tū' qui'a'cnīni'ni' quit nā tū' a'cnīni'ni' quinTāta' a'ntī quimacaminī't.
24 'Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī takaxmata a'ntū icuan lā' talīpāhuan a'ntī
quimacamilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' xlaca'n tū'
caticāmālaclē'nīca; taka'lhītza' ixquilhtamacujca'n xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli. 25 Lā'
ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā' quilhta-
macuj a'xni'ca' huan a'ntīn tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xlaca'n natakaxmata
quintachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'ntī nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn, xlaca'n
nacāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 QuinTāta' Dios, xla' ka'lhī
līmāpa'ksīn para nacāmaxquī' tachi'xcuhuī't ixquilhtamacujca'n xasāsti'. Lā' quimaxquī'nī't
quit līmāpa'ksīn para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. 27 Lā'
quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
28 Tū' calē'cnī'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'. Mimā' huan chi'chini' a'xni'ca' huan nīnī'n natakax-
mata quintachihuīn. 29 Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de nac taponkni'. A'ntīn tatlahualh
a'ntūn tzey, xlaca'n natalakahuanchoko lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā'
a'ntīn tatlahualh a'ntū xako'hua'jua', xlaca'n natalakahuanchoko lā' nacāmāpātīnīcan.

Jesús māsu'yulh que xla' ka'lhī līmāpa'ksīn

30 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua chu a'nchī Dios
quihuanī. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey porque quit tū' ictlahua xmān a'ntū
quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān ixpātunca'tzi huan quinTāta' a'ntī quimacaminī't. 31 Palh
xmān cahuā quit xa'icmālacstū'ncli lā' tintī' ā'kalhatin a'ntī namālacstū'nca de quit, chuntza'
tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū icuan. 32 Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza' naquilīchihuīna'n. Lā' quit
icca'tzī que a'ntū nahuan xla' de quit, ū'tza' ixlīstu'ncua'. 33 Hui'xina'n mākalhasqui'nīnīni'ntit
Juan. Lā' Juan kalhtīni'lh a'ntū ixlīstu'ncua'. 34 Quit tū' icmaclacasqui'n nīn kalhatin
chi'xcu' a'ntī namālacstū'nca de quit. Xmān iccāhuanimā'ni' huanmā' para que hui'xina'n
napūtaxtuyā'tit. 35 Juan xla' hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū ixlama lā' ixmaksko. Lā'
hui'xina'n tū' makān lakatī'tit a'nchī ixcāmāxkakēyāni'. 36 Juan ixmālacstū'nca que Dios
quimacaminī't. Lā' a'ntū más māsu'yu que Dios quimacaminī't ū'tza' a'ntū ictlahua, como
ictlahua a'ntū Dios quilīmāmacū'nī't. 37 Lā' nā Dios mālacstū'nca de quit. Pero hui'xina'n tū'
maktin kaxpa'tnī'ta'ntit ixtachihuīn lā' tū' maktin laktzī'nī'ta'ntit Dios. 38 Lā' tū' ka'lhīyā'tit

ixtachihuīn na mi'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit
palh quit Dios quimacaminī't. 39 Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtle'keyā'tit huan ixtachi-
huīn Dios. Puhua'nā'tit que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para
pō'ktu. A'yuj huan ixtachihuīn Dios līchihuīna'n de quimpālacata, 40 pero hui'xina'n tū'
quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj para que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para
pō'ktu.
41 'Quit tū' ictamakchuyī palh tachi'xcuhuī't tū' quinta'a'cnīni'ni'. 42 Quit icca'tzī xa'nca
que hui'xina'n tū' pāxquī'yā'tit Dios. 43 Quit icminī't por ixquilhtampān Dios. Lā' hui'xina'n
tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. Palh ixmilh ā'kalhatin xmān por ixtapuhuān, ū'tza' nakalhlaka'ī'yā'tit.
44 Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que cacāta'a'cnīni'ni'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' tū' pāstacā'tit
natlahua'yā'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' tū' līkalhlaka'ī'yā'tit. 45 Tū' capuhua'ntit
palh na'iccālē'ksa'nīni'nāni' con quinTāta'. A'ntī nacālē'ksa'nīni'nāni' ū'tza' Moisés a'ntī
līpāhua'nā'tit hui'xina'n. 46 Palh hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit cahuā a'ntū tzo'kli Moisés, nā
quit ixquilākalhlaka'ī'uj, como a'ntū tzo'kli Moisés, ū'tza' līchihuīna'lh de quit. 47 Lā' palh
hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū tzo'kli Moisés, ¿chichū naquilālīkalhlaka'ī'yāuj quit a'ntū
iccāhuaniyāni'?

6

Jesús cāmāhuī'lh huan lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

1 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā ixtacuīni' Galilea lā' nā ixuanican
Tiberias. 2 Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'nī't porque ixtalaktzī'nī't huan lhūhua'
lē'cnīn a'ntū ixtlahuanī't, como ixcāmātzeyīnī't huan ī'tza'ca'nī'n. 3 Lā' Jesús tō'ca'lh huan
nac kēstīn lā' a'ntza' tatō'lalh con ī'sca'txtunu'nī'n. 4 Lā' ixtapajtzūtēlha huan ixcā'tani'ca'n
israelitas a'ntū huanican pascua. 5 Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzī'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtalakmimā'na. Lā' huanilh huan Felipe:
—Chuhua'j ¿lhachū natamāhuayāuj līhua't a'ntū nacāmāhuī'yāuj huā'mā' tachi'xcuhuī't?
6 Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtīni'lh Felipe. Jesús, xla' ixca'tzītza' a'ntū
natlahua. 7 Lā' Felipe kalhtīni'lh:
—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para natalīhuā'yan macasti'n.
8 Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'ntī ixtā'tin Simón Pedro, xla' hualh:
9 —A'tzā' huī' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin macquitzis pāntzi de cebada lā' ā'tantu'
squī'ti'. Lā' ¿chichū nalī'a'cchā'n, tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't?
10 Lā' Jesús hualh:
—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhuī't que catatahui'lakō'lh ixlīhuākca'n.
A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.
11 Lā' Jesús cātayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' xlaca'n tamaxquī'lh a'ntī ixtahui'lāna'. Lā' nā chuntza' cāmaxquī'lh huan squī'ti'. Lā'
cāmaxquī'lh chu a'nchī xlaca'n talacasqui'lh. 12 Lā' a'xni'ca' taka'sli, Jesús cāhuanilh huan
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpītzin. Tū' capāxcatlīla'tit.
13 Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta' lītatzumalh xalacpītzin macquitzis pāntzi de
cebada. 14 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' talaktzī'lh huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús,
xlaca'n tahualh:
—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixmimā' huā' nac quilhtamacuj.
15 Lā' Jesús ca'tzīlh que ixtalē'ncu'tun lā' ixtasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā' ū'tza' lītapānūlh
lā' ixa'cstu a'lh nac kēstīn.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān
Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

16 Lā' a'xni'ca' tzī'satza' ixuanī't, ī'sca'txtunu'nī'n tayujchi para na ixquilhtūn mar.
17 Tatojōlh nac lakatin barco lā' ixtatēlakataxtumā'natza' huan mar. Xlaca'n ixtachā'ncu'tun
nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua' ixuanī't lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta. 18 Lā' lej tzuculh ū'nun.
Lā' huan xasipej xcān ixtatā'kayāhua. 19 Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huanī'ttza' hua'chi lakaquitzis
kilómetro ixlīmakat, huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha huan nac barco,
lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 20 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.
21 Lā' xlaca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh nac barco. Lā' chu tuncan lacapalh
tachā'lh na ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhuī't taputzalh Jesús

22 Lā' ixlīlakalī ixtalahui'lāna'ncha'cus huan tachi'xcuhuī't nac tintacut mar. Xlaca'n
taca'tzīlh que xmān lakatin barco ixuī' lā' ū'tza' ixtapūtacutnī't huan sca'txtunu'nī'n lā' Jesús

tū' ixcātā'a'nī't. 23 Lā' makapitzīn barcos xalacti'na'j ixtaminī'ta'ncha' nac Tiberias lā' tachilh
ixpajtzu a'nlhā ixua'canī't pāntzi a'xni'ca' māstā'lh pāxcatca'tzī huan Jesús. 24 Lā' a'xni'ca'
huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh que Jesús tū'tza' ixuī' a'ntza' lā' nīn ī'sca'txtunu'nī'n, xlaca'n
tatojōlh huan nac barcos lā' ta'a'lh taputza nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Līhua't a'ntū māstā' quilhtamacuj

25 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatacutcha', takaksli Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhāchūnīn chita' huā'tzā'?
26 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n laktzī'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ict-
lahualh. Tū' ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj. Hui'xina'n tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit.
U'tza' quilālīputzayāuj. 27 Tū' cascujtit por huan milīhua'tca'n a'ntū nasputa. Xatzey cascujtit
por huan līhua't a'ntū tū' maktin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' līhua't como quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān quinTāta' Dios.
28 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī lacasqui'n Dios?
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā': Naquilākalhlaka'ī'yāuj, como
quit quimacaminī't Dios.
30 Takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuani'yāuj para que chuntza' na'iccākalhlaka'ī'yāni'?
¿Tuchū natlahua'ya' hui'x? 31 Huan quinapapna'ca'n tahua'lh a'ntū huanican maná nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Xla' cāmaxquī'lh ixlīhua'tca'n xala' nac a'kapūn.
32 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū Moisés cāmaxquī'ni', ū'tza' tū' huan līhua't
xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxquī'yāni' huan Xatzey Līhua't xala' nac a'kapūn.
33 Macamincanī'ta'ncha' nac a'kapūn kalhatin a'ntī cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n
huan tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Līhua't a'ntū māstā'mā'
Dios.
34 Lā' tahuanilh:
—Caquilāmaxquī'uj pō'ktu huanmā' līhua't.
35 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit huā'mā' Līhua't. Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't.
A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero natzincspalayā'tit lā' nakalhpūtīpalayā'tit. Palh
naquilākalhlaka'ī'yāuj lā' naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāsputni'ni' tapāxuhuān.
36 Iccāhuanintza' hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Lā' tū'
kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj laktzī'nī'ta'ntit. 37 Ixlīhuākca'n a'ntī nacāmāpuhuanī quinTāta' que
naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xlaca'n naquintastālani'. Lā' a'ntī naquintastālani'cu'tun
tū' icticāmāspi'tli. 38 Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn para na'ictlahua ixtapuhuān a'ntī
quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān. 39 QuinTāta' a'ntī quimacaminī't,
xla' lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lha ixlīhuākca'n a'ntī cāmāpuhuanī que naquintastālani'.
Xla' lacasqui'n que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
40 Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlīhuākca'n a'ntī natahuan que quit ixO'kxa'
Dios lā' naquintalīpāhuan, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu; lā'
quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.
41 Lā' huan israelitas tatzuculh talīchihuīna'n Jesús. Tū' cāminī'ni'lh a'nchī hualh Jesús:
"Quit huan Līhua't. Quit icmincha' nac a'kapūn". 42 Lā' talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāuj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' ¿a'chī'
quincāhuaniyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?
43 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'. 44 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanī tachi'xcuhuī't que naquin-
tastālani' lā' xmān chuntza' natatapa'ksī con quit. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca'
nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'. 45 Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kli profetas, chuntza'
tatzo'kni':
Dios nacāmāsu'ni' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Ixlīhuākca'n a'ntī takaxmata ixtachihuīn quinTāta' lā' chuntza' tasca'ta, xlaca'n naquin-
tastālani'.
46 'Nīn tintī' laktzī'nī't quinTāta'. Xmān quit iclaktzī'nī't, como icminī'ta'ncha' a'nlhā
hui'lacha' Dios. 47 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quintalīpāhuan, xlaca'n taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 48 Quit huan Līhua't a'ntū cāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. 49 Minapapna'ca'n,

xlaca'n ixtahua' huan maná a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'yuj
ixtahua' huan maná, pero xlaca'n tanīlh. 50 Quit iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Līhua't
a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā' Līhua't. A'ntī quintakalhlaka'ī' tū' maktin
catitanīlh. 51 Quit huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn lā' a'ntū cāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't natatahui'la para pō'ktu.
Huan Līhua't a'ntū na'iccāmaxquī', xla' ū'tza' quimacni'. Lā' na'icmāstā' para que nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't —hualh Jesús.
52 Lā' huan israelitas tatzuculh talālacatāquī' lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxquī'yāni' ixmacni' para nahua'yāuj?
53 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Palh hui'xina'n
tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū' catika'lhī'tit xasāsti'
minquilhtamacujca'n. 54 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natahua' quinka'lhni', xlaca'n
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko
a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'. 55 Quimacni' ū'tza' huan Xatzey Līhua't lā'
quinka'lhni' ū'tza' a'ntū Xatzey Līko'tnuncan. 56 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī na-
talīko'tnun quinka'lhni', xlaca'n kēxtim naquintatā'latahui'la. 57 Quimacaminī't quinTāta'
a'ntī xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā chuntza'
na'iccāmālakahuanī a'ntī natahua' quimacni'. 58 Quit huā'mā' Līhua't a'ntū mincha' nac
a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh minapapna'ca'n. Lā' a'yuj mina-
papna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xlaca'n tanīlh. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't a'ntū
iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
59 Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixcāmāsu'ni'mā' nac huan lītokpān nac Capernaum.

Cāmāsu'ni'ca chu a'nchī natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu

60 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na ixlīmāsca'tin Jesús,
xlaca'n talāhuanilh:
—Lej jicslīhua' huā'mā' a'ntū huan. Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.
61 Lā' Jesús ixca'tzī que ī'sca'txtunu'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na lā' tū' ixcāminī'ni' huan ixtachi-
huīn Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' cāminī'ni'yāni' a'ntū iccāhuaniyāni'? 62 ¿Tuchū ixpuhuantit palh ixlaktzī'ntit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n tā'kayāhuamā' a'nlhā pū'la ixui'lacha'? 63 A'ntū iccāhuaniyāni',
ū'tza' tū' huanicu'tun que stu'ncua' nahua'yā'tit quinquinit. Quinquinit tū' caticāmaxquī'ni'
minquilhtamacujca'n. Huan Espíritu Santo ū'tza' tzē nacāmaxquī'yāni' xasāsti' minquilhta-
macujca'n. A'ntū iccāhuanincus, ū'tza' māsu'yu a'nchī tzē nalīka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhta-
macujca'n a'ntū māstā' Dios. 64 Lā' huan makapitzīn de hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit.
Jesús lanāntza' ixca'tzī tichū a'ntīn tū' natakalhlaka'ī' lā' tichū namacamāstā' xla'. 65 Lā'
hualh:
—Lā' ū'tza' iccālīhuaninī'ta'ni'tza' que nīn tintī' tzē natapa'ksī con quit palh quinTāta' tū'
namāpuhuanī que naquistālani'.
66 Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na. Lā' tū'tza' ixtastālani'.
67 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Nā hui'xina'n quilāmakxtekcu'tunāuj?
68 Lā' Simón Pedro kalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿tichūn tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachihuīn ū'tza' māsu'yu chu a'nchī
na'iclīka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 69 Lā' quina'n ickalh-
laka'ī'yāuj lā' quina'n icca'tzīyāuj que hui'x Cristo, hui'x ixO'kxa' Dios xalakahuan.
70 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccālacsacni' minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin de hui'xina'n xla' tā'scujatza' huan
ko'ti'ti'.
71 Jesús ixlīchihuīna'mā' huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. Xla' a'ntī namacamāstā'
Jesús, a'yuj ū'tza' ixlīkalhacāujtu' ixuanī't de huan sca'txtunu'nī'n.

7

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' tuncan Jesús a'lh latā'kchoko nac Galilea. Tū'tza' ixlatā'kchokocu'tun nac Judea porque
huan israelitas xalanī'n nac Judea ixtamaknīcu'tun. 2 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū
huanican ixla' mū'xta'ka' a'ntū ixtatlahua huan israelitas. 3 Huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn
Jesús, tahuanilh:
—Tū' titachokoya' huā'tzā'. Capittza' nac Judea para que chuntza' mintachi'xcuhuī't
a'ntīn tahui'lāna'ncha' a'ntza', xlaca'n nā natalaktzī'n a'ntū tlahua'pā't. 4 A'ntī lacasqui'n

que natalakapasa ixlīhuāk tachi'xcuhuī't, xla' tū' lakatzē'k catitlahualh catūhuā. Palh lej stu'ncua' a'ntū tla'hua'ya' hui'x, catla'hua' na ixlacapūnca'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
5 Lā' nīn ixtā'timīn tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús. 6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tūna'j chin huan chi'chini' a'xni'ca' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n tzē napinā'tit a'xni'ca' napincu'tunā'tit. 7 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tūla caticātaca'tzalaktzī'ni' hui'xina'n. Lā' quit quintaca'tzalaktzī'n porque quit icmāsu'yu palh tū' tzey a'ntū tatlahua xlaca'n. 8 Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā' cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh porque tūna'j chin huan chi'chini' a'ntū na'icpū'a'n quit.
9 Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, xla' tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka'

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, nā xla' a'lh a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't, xla' lakatzē'k a'lh. 11 Lā' huan israelitas lej ixtaputza Jesús a'nlhā ixlamā' huan cā'tani' lā' ixtalīkalhasqui'nīni'n:
—¿Lhachū lahuī' huan chi'xcu'?
12 Lā' lhūhua' a'ntī ska'lh ixtalīkalhachihuīna'mā'na. Makapitzīn ixtahuan: "Xla' lej tzeya chi'xcu'". Lā' ā'makapitzīn ixtahuan: "Tū' tzey huā'mā' chi'xcu'; a'kxokonu'n".
13 Lā' ixlīhuākca'n tzē'k ixtalīkalhachihuīna'n porque ixtajicua'ni' huan israelitas.
14 Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā' huan cā'tani', Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cāmāsu'ni'. 15 Lā' huan israelitas lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Chichū lej līca'tzī huā'mā' chi'xcu'? Tū' maktin estudiarlīnī't.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'ntū icmāsu'yu quit tū' quē'cstu quintapāstacna'. Xla' ū'tza' ixtapāstacna' a'ntī quimacaminī't. 17 Palh catīhuā tlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n, xla' naca'tzī palh icmāsu'yu ixtapāstacna' Dios, lā' tū' xmān quintapāstacna'. 18 A'ntī chihuīna'n xmān por ixtapāstacna', xla' lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca. A'ntī lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca a'ntī macaminī't, ū'tza' nahuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' tū' cati'a'kxokonu'lh.
19 'Moisés cāmaxquī'ni' hui'xina'n huan ley. Lā' milīhuākca'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huanmā' ley. ¿A'chī' quilāmaknīcu'tunāuj?
20 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū maknīcu'tunāni'?
21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n lē'cnī'yā'tit por ixpālacata a'ntū ictlahualh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 22 Moisés cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū huanican circuncisión (a'yuj xapū'la huan quinapapana'ca'n chuntza' ixtatlahua). Lā' ū'tza' ixpālacata hui'xina'n līcircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
23 Chuntza' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū hualh Moisés que nacircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit', lā' ¿a'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por icmātzeyīlh xa'nca huan ī'tza'ca' huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan? 24 Hui'xina'n quilālīyāhuayāuj porque puhua'nā'tit que, chu a'nchī mileyca'n, tū' tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' nalīyāhua'yā'tit ā'chā'tin, tasqui'nī nalīyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

25 Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' talākalhasqui'nīlh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī putzacan para namaknīcan? 26 A'tzā' chihuīna'mā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' nīn tuntū' tahuanī huan pūchihuīna'nī'n. ¿Chu tapuhuan que huā'mā' chi'xcu' ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't? 27 A'xni'ca' namin Cristo nīn tintī' catica'tzīlh a'nlhā naminācha'. Pero quina'n ca'tzīyāuj a'nlhā xala' huā'mā' chi'xcu'.
28 Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn a'nlhā ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla' lītokpān. Lā' lej palha' chihuīna'lh:
—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāuj lā' nā puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nlhā xala' quit. Quit tū' icminī't por quimpātunca'tzi. A'ntī quimacaminī't xla' stu'ncua' lahuī'. Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n. 29 Lā' quit iclakapasa como icmincha' a'nlhā hui'lacha' xla', lā' ū'tza' quimacamilh.
30 Tuncan ixtachī'lē'ncu'tun. Lā' nīn tintī' chi'palh porque tūna'j ixchā'n huan chi'chini' a'ntū napūchi'pacan. 31 Lhūhua' tachi'xcuhuī't takalhlaka'ī'lh Jesús lā' tahualh:
—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh más lē'cnīn que huā'mā' chi'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachī'lē'ncan Jesús

32 Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh ixtalīchihuīna'n Jesús huan tachi'xcuhuī't. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamacā'lh ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús. 33 Lā' a'xni'ca' talakmilh, Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n. Tuncan na'iclaka'n a'ntī quimacaminī't.
34 Hui'xina'n naquilāputzayāuj pero tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā quit
na'ica'n.
35 Lā' huan israelitas talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū na'a'n palh tūlalh catikaksui? Chō'la nacālaka'n huan israelitas
a'ntīn tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni' xlaca'n lā' nā huan griegos.
36 Quincāhuanini': "Naquilāputzayāuj lā' tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā
na'ica'n quit". ¿Tuchū huanicu'tun huā'mā' tachihuīn?

Huan xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj

37 Lā' huan a'ntū ā'xmān chi'chini' ixla' huan cā'tani' ū'tza' más xaka'tla' chi'chini' de huan
cā'tani'. Lā' huanmā' chi'chini' Jesús tāyalh lā' lej palha' hualh:
—Lā' a'ntīn takalhpūtī, caquintalakmilh lā' catako'tnūlh. 38 A'ntī quintakalhlaka'ī'
nataka'lhī hua'chi mu'sni' na ixa'clhcunucca'n lā' natā'cxtuyāchi lhūhua' xcān a'ntū māstā'
quilhtamacuj. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
39 Jesús ixuanicu'tun huā'mā' que a'ntī natakalhlaka'ī', natamaklhtīni'n huan Espíritu
Santo. Tūna'j ixmin huan Espíritu Santo porque Jesús tūna'j ixa'n nac a'kapūn.

Tū' a'cxtim ixuanī't ixtapuhuānca'n huan tachi'xcuhuī't

40 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā', makapitzīn tahualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' Jesús ixa'cta'sana' Dios a'ntī naquincālakmināni'.
41 Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—U'tza' huā'mā' Cristo.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Cristo tū' catimincha' de nac Galilea. 42 Huan Cristo nala
ī'xū'yātā'nat David. Lā' ū'tza' natahui'la nac Belén a'nlhā xala' ixuanī't David. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
43 Lā' ū'tza' tū' a'cxtim ixtalīpuhuan huan tachi'xcuhuī't. 44 Lā' huan makapitzīn ix-
tachī'lē'ncu'tun pero nīn tintī' chi'palh.

Huan pūchihuīna'nī'n tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

45 Huan policías talaka'nchokopā huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā'
cākalhasqui'nīca:
—Lā' ¿a'chī' tū' lī'ta'ntit?
46 Lā' huan policías takalhtīni'lh:
—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī chihuīna'n hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
47 Lā' huan fariseosnu' takalhtīni'lh:
—Chō'la nā hui'xina'n cāta'a'kxokochāni'. 48 Tū' kalhlaka'ī'nī't Jesús nīn kalhatin xapuxcu'
lā' nīn kalhatin fariseo. 49 Huan catīhuāya tachi'xcuhuī't tū' talakapasa ixley Dios. Lā' ū'tza'
nacālīmālaclē'nī Dios.
50 Lā' huan Nicodemo a'ntī ixlakminī't Jesús de tzī'sa, xla' nā fariseo ixuanī't. Lā' xla'
cāhuanilh:
51 —Tūla catimāpātīnīuj kalhatin chi'xcu' palh tū' pū'la naca'tzīyāuj a'ntū laclē'n lā' palh
tū' pū'la namakxtekāuj nachihuīna'n. Chuntza' tatzo'kni' huan nac ley.
52 Lā' huan ā'makapitzīn fariseosnu' tahuanilh Nicodemo:
—Chō'la nā hui'x xala' nac Galilea a'nlhā tahui'lāna'ncha' huāk catīhuāya chi'xcuhuī'n.
Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios lā' naca'tzīya' que tū' maktin minī'ta'ncha' nac Galilea
kalhatin ixa'cta'sana' Dios.
53 Lā' tuncan ta'a'lh na ixchicca'n.

8

Huan puscāt a'ntī ixmakchi'xcunu'n

1 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn a'nlhā ixuanican Olivos. 2 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús a'mpā nac
xaka'tla' lītokpān. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talakminkō'lh. Lā' xla' tahui'lalh lā' tzuculh
cāmāsu'ni'. 3 Huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley talīmini'lh Jesús
kalhatin puscāt. Lā' huan puscāt ixchi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā' yāhuaca
a'ntza' na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī ixtahui'lāna'. 4 Lā' tahuanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt chi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'. 5 Lā' huan
ley a'ntū quincāmaxquī'nī'ta'ni' Moisés, ū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' que nacucta'lamaknīyāuj
kalhatin puscāt a'ntī la chuntza'. Lā' hui'x, ¿chī hua'na'?
6 Xlaca'n tahuanilh Jesús huā'mā' chu xmān para natalīlaktzī'n para que chuntza' tzē
natamālacapū'. Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh.
7 Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'nī lā' xla' tā'cstu'ncli lā' cāhuanilh:

—Kalhatin de hui'xina'n a'ntīn tuntū' laclē'n ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan puscāt.
8 Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. 9 Lā'
a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n ta'u'cxca'tzīlh palh nā ixtalaclē'n. Lā' tatzuculh
ta'a'n a'ntī más lacpapatzīnī'n lā' huan makapitzīn chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta lhā
ta'a'nkō'lh ixlīhuākca'n. Lā' Jesús tachokolh lā' huan puscāt nā ixyācus. 10 Lā' Jesús tā'cstu'ncli
lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū tayāna' a'ntī ixtalē'ksa'nīni'mā'ni'? ¿Tichū huan palh natamaknīyāni' por minta-
laclē'i'?
11 Lā' xla' hualh:
—Nīn tintī' huan chuntza', Māpa'ksīni'.
Jesús huanilh:
—Pues nīn quit tū' icuan palh natamaknīyāni'. Capit lā' nīn tuntū'tza' titlahua'ya' a'ntū
ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

12 Jesús cātā'chihuīna'mpā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' quit hua'chi lakatin xkakana'. Lā'
a'ntī naquintastālani' quit, xlaca'n tū' catitalatā'kchokolh a'nlhā cā'pucsua' como quit
na'iccāmakskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
13 Lā' huan fariseosnu' tahuanilh:
—Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū hua'na'.
14 Jesús cākalhtīlh:
—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlīstu'ncua' a'yuj quit quē'cstu quimālacstū'nccan. Lā' quit
icca'tzī a'nlhā icminī'ta'ncha' lā' a'nlhā ica'mā'. Pero hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit a'nlhā
icmincha' lā' a'nlhā ica'mā'. 15 Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā' tū' ca'tzīyā'tit ixpālacata.
Chuntza' talē'ksa'nan tachi'xcuhuī't. Lā' quit tū' iclacāxtlahua nīn chā'tin. 16 Palh quit
xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh chu a'nchī ixlīstu'ncua'. Quit tū' quē'cstu iclacāxtlahua.
QuinTāta' a'ntī quimacaminī't ū'tza' quintā'lacāxtlahua. 17 Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n:
A'xni'ca' kalhatu' chi'xcuhuī'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza' huā'mā' ixlīstu'ncua'. 18 Quit
icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā ā'kalhatin a'ntī mālacstū'nca de quit. Lā' ū'tza' a'ntī
quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.
19 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū hui'lacha' mintāta'?
Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tū' quilālakapasāuj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'. Palh ixquilālakapasui
cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.
20 Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā' nac xaka'tla' līlokpān a'nlhā ixmāquī'can
huan tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n porque tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū
napūchī'lē'ncan.

Tūlalh catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

21 Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:
—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Lā' a'xni'ca' nanīyā'tit hui'xina'n
naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catipintit a'nlhā na'ica'n quit.
22 Huan israelitas tahualh:
—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' līhualh tūlalh cati'a'uj a'nlhā na'a'n.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n xalanī'n
huā' nac cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac quilhtamacuj. 24 Lā' ū'tza' iccālīhuanini'
hui'xina'n que a'xni'ca' nanīyā'tit naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalh-
laka'ī'yā'tit a'xni'ca' iccāhuaniyāni' a'ntīn quit. Chuntza' naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n
a'xni'ca' nanīyā'tit.
25 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaninī'ta'ntza' xapū'la. 26 Quit tzē na'icuan lhūhua' por mimpālacataca'n lā' tzē
na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā a'ntū tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey. A'ntī quimacaminī't,
xla' huan a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' a'ntū quihuanī, xmān ū'tza' iccāhuanī huan tachi'xcuhuī't.
27 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús ixlīchihuīna'mā' Dios, xaTāta'. 28 Lā' ū'tza'
cālīhuanilh Jesús:
—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāuj tālhmā'n quit, hasta a'xni'ca' naca'tzīyā'tit
tichūn quit. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' naca'tzīyā'tit que quit tuntū' ictlahua

quē'cstu. Xmān icuan a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'. 29 A'ntī quimacamilh, xla' huī' con
quit. Lā' tū' quimakxteknī't quē'cstu, porque quit pō'ktu ictlahuamā' a'ntū ixtapuhuān.
30 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua' a'ntīn takalhlaka'ī'lh.

Ixcamana' Dios lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixcamana' Dios

31 Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus:
—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, lā' chuntza' nalītalacsu'yu'yā'tit
palh hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n. 32 Lā' nalakapasā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā'
por ixpālacata a'ntū ixlīstu'ncua' nala'yā'tit libres.
33 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' nīn tintī' maktin quincātamāscujūnī'ta'ni' hua'chi
ixtatamāuj. Lā' ¿a'chī' hua'na' hui'x que na'iclayāuj libres?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī tlahua talaclē'i', ū'tza' xla' hua'chi kalhatin tasācua'
a'ntīn tamāhuacanī't, como tūla makxteka ixtalaclē'i'. 35 Huan xatatamāuj tasācua' tū'
hua'chi a'ntī scana'nca xa'o'kxa'. Huan xatatamāuj tū' pō'ktu catitahui'lalh na ixchic ixtēcu'
como nastā'palacan. A'ntī scana'nca ixo'kxa' kalhatin chi'xcu', xla' para pō'ktu ixo'kxa'. Lā'
tū' catistā'ca. 36 Hui'xina'n hua'chi a'ntī xatatamāuj como tūla makxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n.
Lā' ixO'kxa' Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n para namakxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n.
Lā' chuntza' tū'tza' nalayā'tit hua'chi xatatamāuj. 37 Lā' a'yuj hui'xina'n ī'xū'yātā'natna'
Abraham, pero quilāmaknīcu'tunāuj porque tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni'. 38 Quit
iclīchihuīna'n a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'. Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntū cāhuaninī'ta'ni'
mintāta'ca'n.
39 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza' Abraham.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh stu'ncua' cahuā hui'xina'n ixcamana' Abraham nā chuntza' ixtlahua'tit chu
a'nchī ixtlahua Abraham. 40 Hui'xina'n quilāmaknīcu'tunāuj a'yuj quit iccāhuaniyāni' a'ntū
ixlīstu'ncua' a'ntū Dios quimāsu'ni'nī't. Abraham tū' chuntza' ixtlahua hua'chi hui'xina'n
tlahua'yā'tit. 41 Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntū tlahua mintāta'ca'n.
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tū' makcamanna'. Icka'lhīyāuj xmān kalhatin quintāta'ca'n lā' ū'tza' Dios.
42 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh mintāta'ca'n cahuā Dios, hui'xina'n ixquilāpāxquī'uj porque quit icminī'ta'ncha'
a'nlhā xa'ictā'lahui'lacha' Dios lā' chuhua'j ā'tzā' iclahuī'. Quit tū' icmilh xmān por
quimpātunca'tzi. Dios ū'tza' a'ntī quimacaminī't. 43 Hui'xina'n tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū
icuan. U'tza' tū' līmāchekxī'yā'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'.
44 'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' huan ko'ti'ti'. Hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān
huan ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti' xla' ū'tza' lanī't maknīni' desde xapū'la. Xla' tū' maktin pāstaca
a'ntū ixlīstu'ncua' como tū' lakatī a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' chihuīna'n huāk tā'ksa'nīn como xla'
chuntza' ixtāyat. Xla' lej a'ksa'nīni' lā' xla' ū'tza' mā'a'nanīlh tā'ksa'nīn. 45 Quit iccāhuaniyāni'
a'ntū ixlīstu'ncua' lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. 46 Lā' ¿tichū de hui'xina'n tzē nahuan
palh quit ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey? Lā' palh quit huan a'ntū ixlīstu'ncua', lā' ¿a'chī' tū'
quilākalhlaka'ī'yāuj? 47 Huan a'ntī ixla' Dios kaxmata ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n tū' ixla'
Dios. Lā' ū'tza' tū' līkaxpa'tcu'tunā'tit —hualh Jesús.

Huan Cristo lanāntza' ixa'nan a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham

48 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que hui'x samaritano lā' ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey.
49 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' icka'lhī huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Quit ica'cnīni'ni' quinTāta' lā' hui'xina'n
quilālīlakmaka'nāuj. 50 Lā' quit tū' quimaca'tzi palh quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Huī' kalhatin
a'ntī lacasqui'n que caqui'a'cnīni'ni'ca, ū'tza' a'ntī nalacāxtlahuakō'. 51 Ixlīstu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni': A'ntī natatlōkentaxtū quintachihuīn xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n a'ntūn tū' maktin catisputli.
52 Lā' huan israelitas takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāujtza' que ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Abraham nīlhtza' lā'
nā tanīlhtza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' hui'x hua'na' que a'ntī natatlōkentaxtū mintachihuīn
tū' maktin catitasputli. 53 Lā' ¿chu hui'x más xaka'tla' que quintāta'ca'n Abraham? Xla' nīlh
lā' huan a'cta'sana'nī'n nā tanīlh. Lā' hui'x ¿tichū palh tū' catinīt?
54 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh quit quē'cstu qui'a'cnīni'ni'can, nīn tuntū' ixtapalh. A'ntī qui'a'cnīni'ni' quit, xla'
ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'ntī hui'xina'n huani'yā'tit minDiosca'n. 55 Lā' ū'tza', a'ntī

hua'nā'tit minDiosca'n, tū' lakapasā'tit hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh quit cahuā
xa'icualh tū' iclakapasa, quit xa'iclalh kalhatin a'ksa'nīni' hua'chi hui'xina'n. Lā' quit
stu'ncua' iclakapasa lā' quit ica'cnīni'ni' ixtachihuīn. 56 Abraham a'ntī mimpapca'n ka'lhīlh
tapāxuhuān porque xla' ixca'tzī palh nalaktzī'n a'xni'ca' xa'icmilh nac quilhtamacuj. Xla'
laktzī'lh lā' līpāxuhualh.
57 Lā' huan israelitas tahuanilh Jesús:
—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn pūpitzi ciento cā'ta, lā' ¿chī līhua'na' palh laktzī'nī'ta' Abraham?
58 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza' xa'icuī' a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī
Abraham.
59 Lā' chu tuncan tasacli chihuix lā' ixtalīmūta'lacu'tun. Lā' Jesús cātatzē'kni'lh lā' chuntza'
taxtulh de huan xaka'tla' lītokpān.

9

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n
1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan, laktzī'lh huan kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't
xalakatzī'n. 2 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tahui'lalh lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n
ixtāta' lā' ixtzī't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n?
3 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't. Xla'
lacatuncuīlh xalakatzī'n para que chuntza' tzē nalīmālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios a'xni'ca'
namātzeyīcan. 4 A'xni'ca' xkakacus, tzē scujcan; pero a'xni'ca' tzī'suamā'tza', tūlalhtza' catis-
cujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhua'j ixlītlōt a'ntī quimacaminī't.
Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' na'icnī lā' tūlalhtza' ictiscujli. 5 Quit iccāmakskoni' huan
tachi'xcuhuī't līhuan iclahuī' nac quilhtamacuj.
6 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlahualh macsti'na'j pūtlū'n lā'
līlacatlahualh na ixlakastapun huan lakatzī'n. 7 Lā' huanilh:
—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na' —Siloé huanicu'tun
Macamincanī't.
Lā' huan lakatzī'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzētza' ixlacahuāna'n.
8 Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't xapū'la a'xni'ca' lakatzī'n ixuanī't, xlaca'n
talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'ntī ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan?
9 Makapitzīn ixtahuan:
—U'tza'.
Lā' ā'makapitzīn huampala ixtahuan:
—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' lītasu'yu.
Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:
—Quit huan chi'xcu'.
10 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū līlalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?
11 Lā' xla' cākalhtīlh:
—U'tza' huan chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā' quilīlacatlahualh na
quilakastapun. Lā' quihuanilh: "Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā'
calakacha'ka'". Ica'lh lā' a'xni'ca' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.
12 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū huī' huanmā' chi'xcu'?
Lā' xla' cāhuanilh:
—Tū' icca'tzī.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't
13 Lā' cālīmini'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. 14 Lā' huan
chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n Jesús lā' pūmātzeyīlh huan lakatzī'n, ū'tza' huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. 15 Lā' huan fariseosnu' chu ā'maktin takalhasqui'nīpā:
—¿Chichū līlacahuā'na'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—Quilīlacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun lā' iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē
iclacahuāna'n.
16 Lā' makapitzīn de huan fariseosnu' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū' a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—A'ntī tlahua talaclē'i', xla' tū' catitlahualh lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā' chi'xcu'.
Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuānca'n ixtaka'lhī. 17 Lā' chu takalhasqui'nīpā huan chi'xcu'
a'ntī lakatzī'n ixuanī't:
—Lā' hui'x ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu' como hui'x a'ntī mālacahuānīni'?
Lā' xla' hualh:
—Xla' ixa'cta'sana' Dios.
18 Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh palh lakatzī'n ixuanī't lā' palh
mālacahuānīca. Lā' cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. 19 Lā'
cākalhasqui'nīca:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' mi'o'kxa'ca'n? ¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n? Lā' ¿chichū
tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j?
20 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāuj palh qui'o'kxa'ca'n. Lā' icca'tzīyāuj que a'xni'ca' lacatuncuīlh lanān
lakatzī'n ixuanī't. 21 Tū' icca'tzīyāuj chichū tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j. Lā' tū' icca'tzīyāuj
a'ntī mālacahuānīlh. Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'. Māni' ū'tza' tzē
nacāhuaniyāni'.
22 Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' huan
israelitas talacchihuīna'lh que namātuxtekēcan de huan nac xaka'tla' lītokpān a'ntī nahuan
que Jesús ū'tza' Cristo. 23 Lā' ū'tza' talīhualh ixtāta' lā' ixtzī't: "Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla'
chuhua'j chi'xcu'tza'".
24 Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't lā'
tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj ixlīstu'ncua' na ixlacapūn Dios. Quina'n icca'tzīyāuj que huā'mā' chi'xcu'
lej tlahua talaclē'i'.
25 Xla' cākalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i'. Xmān icca'tzī quit xapū'la lakatzī'n xa'icuanī't lā'
chuhua'j iclacahuāna'ntza'.
26 Lā' chu kalhasqui'nīpalaca:
—¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānīni'?
27 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' ixkaxpa'tcu'tunā'tit. ¿A'chī' lacasqui'nā'tit
na'iccāhuanipalayāni'? Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n.
28 Lā' talakapalalh lā' tahuanilh:
—Hui'x stālani'ya' huanmā' chi'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés. 29 Icca'tzīyāuj que Dios
tā'chihuīna'lh Moisés. Lā' huā'mā' Jesús tū' icca'tzīyāuj lhachū minī'ta'ncha'.
30 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit lhachū mincha' huan chi'xcu'. Lā' ū'tza'
a'ntī quimālacahuānīlh. 31 Quina'n ca'tzīyāuj que Dios tū' cākaxmata a'ntīn tatlahua talaclē'i'.
Dios cākaxmata a'ntī ta'a'cnīni'ni' xla' lā' a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios. 32 Desde
a'xni'ca' ixlītzucuni' quilhtamacuj, tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chi'xcu' mālacahuānī
huan a'ntī lacatuncuī xalakatzī'n. 33 Palh tū' cahuā Dios macaminī't, tūlalh ixtlahualh
catūhuā.
34 Lā' tahuanilh:
—Hui'x lacatuncui' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāsca'tīyāuj quina'n?
Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

35 Jesús huanica palh ixtamacaxtucanī't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. Lā' a'xni'ca'
tā'lāpāxtokli, huanilh:
—¿Chā kalhlaka'ī'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?
36 Lā' huan chi'xcu' huanilh:
—Lā' ¿tichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'ī'.
37 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
38 Lā' huan chi'xcu' taquilhpūtani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', ickalhlaka'ī'.
39 Lā' Jesús hualh:
—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntīn takalhlaka'ī' lā' a'ntīn
tū' takalhlaka'ī'. Quit icmilh nac quilhtamacuj para na'iccāmālacahuānī a'ntī xalakatzī'nī'n
lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntīn talacahuāna'n.
40 Lā' makapitzīn fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu. Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:
—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?

41 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlīpintit cuenta hui'xina'n por mintalaclē'i'ca'n.
Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n līpinā'tit cuenta.

10

Huan ixchicca'n borregos
1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī lacatin tanū na ixchicca'n borregos lā' tū' lactanū
a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'. 2 Lā' a'ntī lactanū a'nlhā yā xamākalhcha, ū'tza'
xamaktaka'lhna' borregos. 3 Lā' a'ntī maktaka'lha mākalhcha ū'tza' mālaquī'ni' huan xamak-
taka'lhna' borregos. Lā' huan borregos takaxmata ixtachihuīn. Lā' cāmāta'sī lakatunu' con
ixtacuīni'ca'n a'ntū ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n. 4 Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō'
xla' cāpū'lani'. Lā' huan borregos tastālani' como xlaca'n takalhlakapasatza' ixtachihuīn.
5 Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū' natastālani' porque tū' takalhlakapasa ixtachi-
huīn. Natatzā'lani'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn hua'chi lītalacastuca. Xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'ntū
ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos
7 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Lej ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit hua'chi mākalhcha a'nlhā talactanū huan
borregos. 8 Ixlīhuākca'n a'ntī quintitapū'lani'lh, xlaca'n ū'tza' ka'lhāna'nī'n. Lā' huan
borregos tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan ka'lhāna'nī'n. 9 Quit hua'chi huan mākalhcha. A'ntī
naquintakalhlaka'ī', xlaca'n natapūtaxtu. Lā' na'iccāmaktaka'lha hua'chi cāmaktaka'lhcan
borrego a'ntū natataxtu lā' natakaksa ixlīhua'tca'n lā' chu natatanūpala.
10 'Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n lā' maknīni'n lā' mālakuanīni'n. Quit
icminī't para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū más xatzey quilhtamacuj.
11 Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Huan a'ntī lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej
xa'nca cāmaktaka'lha ixborregos lā' a'yuj calīnīlh. 12 Lā' huan a'ntī xmān tasācua', a'xni'ca'
laktzī'n mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā' tzā'latāquī' como tū' scana'nca
maktaka'lhna' lā' tū' ixla' huan borregos. Lā' chu tuncan huan lobo cāchi'pa huan borregos
lā' cāmakatzā'lakō'. 13 Huan tasācua' tzā'la porque xmān tasācua' lā' tū' ixla' huan borregos,
lā' xla' tū' ixmaca'tzi.
14 'Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Como xatzey maktaka'lhna' cālakapasa
ixborregos, quit iccālakapasa quintachi'xcuhuī't, lā' nā xlaca'n quintalakapasa. 15 Lā' nā
chuntza' huan xaTāta' quilakapasa quit, lā' nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclīnī por
quintachi'xcuhuī't chuntza' hua'chi huan maktaka'lhna' borregos līnī por ixborregos.
16 Hui'lapā ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntūn tū' xalanī'n huā'mā'
na ixchic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaca'n. Lā' xlaca'n nā nata'a'kahuāna'ni' quintachi-
huīn. Lā' chuntza' xlaca'n chu lakatin natala con a'ntī lanān quila'. Lā' xmān kalhatin
xamaktaka'lhna' nala.
17 'QuinTāta' quimpāxquī' porque iclīmāstā' quinquilhtamacuj lā' quit na'ictēpala quin-
quilhtamacuj. 18 Lā' nīn tintī' quintimaklhtīlh quinquilhtamacuj. Quit icmāstā' porque
icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icmāstā' lā' icka'lhī talacasqui' para
que tzē na'ictēchokopala. Chuntza' quilīmāpa'ksīlh quinTāta' —hualh Jesús.
19 Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza' chu lakatin
talīpāstacna'mpā. 20 Makapitzīn ixtahuan:
—Lā' ¿a'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, lā'
xla' chuya?
21 Lā' ā'makapitzīn huampala tahualh:
—A'ntī ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlalh catichihuīna'lh chuntza'. ¿Chu tzē
namālacahuānī kalhatin lakatzī'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús
22 Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Lā' huanmā' cā'tani' ū'tza' a'ntū ixpāstaccan
a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' lītokpān makāntza'. Lā' cā'lonkni' ixuanī't. 23 Lā'
Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni' huan xaka'tla' lītokpān. Lā' huan tanquilhni' ixuanican
Ixtanquilhni' Salomón. 24 Lā' huan israelitas taxti'li'hui'līlh lā' tahuanilh:
—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnīkō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x Cristo caquilāhuaniuj
chu maktin.
25 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. Huāk catūhuā a'ntū ictlahua
quit ictlahua por ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. Lā' ū'tza' lītasu'yu tichūn quit. 26 Lā' hui'xina'n

tū' kalhlaka'ī'yā'tit porque hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't. 27 Quintachi'xcuhuī't takax-
mata quintachihuīn chuntza' hua'chi borregos takaxmata ixtachihuīn ixtēcu'. Lā' quit
iccālakapasa, lā' xlaca'n quintastālani'. 28 Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu lā' tū' maktin caticāsputni'lh. Lā' tintī' a'ntī tzē naquimaklhtī a'ntī quintakalhlaka'ī'.
29 Quimacamaxquī'nī't quinTāta' lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' māpa'ksīni'. Lā' tintī' tzē
quintimaklhtīlh a'ntī quintakalhlaka'ī'. 30 Quit con quinTāta' chu lakatin.
31 Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalīmūta'la. 32 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Por ixlīmāpa'ksīn quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej xalactzey ictlahuanī't
na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.
33 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Tū' icticāmūta'lani' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn tlahuanī'ta'. Na'iccāmūta'layāni'
porque hui'x lakmaka'na' Dios. Lā' tā'talacastuccu'tuna' Dios. Lā' hui'x xmān chi'xcu'.
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: "Hui'xina'n huāk diosnu'". 35 Dios
cāmāpācuhuīlh diosnu' a'ntī cālīmāmacū'lh ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios a'ntū
tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca. 36 Dios quilacsacli lā' quimacamilh nac huā'mā'
quilhtamacuj. Lā' ¿a'chī' quilālī'a'ksa'nīni'nāuj iclakmaka'lh Dios porque iccāhuanini' quit
ixO'kxa' Dios? 37 Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', tū' caquilākalhlaka'ī'uj.
38 Lā' palh hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj, a'yuj quit ictlahua chu a'nchī tlahua
quinTāta', cakalhlaka'ī'tit a'ntū ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā' chuntza' naca'tzī'yā'tit
hui'xina'n lā' namāchekxī'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu lakatin quina'n.
39 Lā' chu ā'maktin ixtachī'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.
40 Lā' tuncan Jesús a'lh nac tintacutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh a'nlhā Juan
ixmā'kpaxīni'n xapū'la. 41 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talakchilh Jesús a'ntza' lā' xlaca'n
talāhuanilh:
—Juan tū' tlahualh lē'cnīn. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús, ū'tza' a'ntū
ixlīstu'ncua'.
42 Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh Jesús.

11

A'xni'ca' nīlh Lázaro

1 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Lázaro. Lā' xla' ī'tza'ca'lh. Lā' xla' ixlahuī' nac lakatin
cā'lacchicni' a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza' ixtalahui'lāna' María lā' Marta ixtā'tin.
2 Lā' huā'mā' María ū'tza' a'ntī lītantūtlahualh lej xamu'csa aceite huan Jesús lā' līttantūxacalh
con ixya'j. Lā' Lázaro, ixtā'tin huā'mā' María, ū'tza' a'ntī ī'tza'ca'lh. 3 Lā' María lā' Marta
tamāca'tzīnīlh huan Jesús lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', lej ī'tza'ca'n a'ntī lej tā'lāpāxquī'ya'.
4 Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:
—Huā'mā' ta'jatat tū' catilaknīlh. Por ixpālacata huanmā' ta'jatat nalaktzī'ncan a'nchī lej
ka'tla' Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa' Dios.
5 Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā huan Lázaro. 6 Lā' a'xni'ca' huanica
que huan Lázaro ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixuī' ā'lakatu' chi'chini'. 7 Lā' tuncan
cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:
—Ca'a'nchokoujtit nac Judea.
8 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', huan israelitas xalanī'n nac Judea tūna'j makān ixtamūta'lamaknīcu'tunāni'.
Lā' hui'x ¿chu pimpalacu'tuna' a'ntza'?
9 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'chini' xmān lakacāujtu' hora māxkakēni'n. Palh kalhatin latlā'huan de tuncuj,
tū' a'kche'kxla porque chi'chini'mā'. 10 Palh kalhatin latlā'huan de tzī'sa, xla' a'kche'kxla
porque tintī' xkakana'. Tasqui'nī na'ica'n chuhua'j. Tuntū' quintipātle'keni'lh como tūna'j
ictlahuakō' quilītlōt.
11 A'calīstān Jesús cāhuanilh:
—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatalhtza' lā' quit ica'nā icmālakahuanī.
12 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:
—Māpa'ksīni', palh lhtatamā', natzeyan.
13 Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīnī'ttza'. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtapuhuan que Jesús
ixcāhuanimā' que xmān ī'lhtatamā'. 14 Lā' ū'tza' lej xa'nca cālīhuanikō'lh:
—Lázaro nīlhtza'. 15 Xalītzey palh tū' xa'icuī' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para hui'xina'n
porque chuntza' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.
16 Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, cāhuanilh huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n:

—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't

17 Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca que tā'ti'ma'jtza' ix'a'cnūma' Lázaro. 18 Betania
hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlīmakat ixuanī't de nac Jerusalén. 19 Lā' lej lhūhua' israelitas
ixtalakminī't Marta lā' María para nata'o'kska'lhīni'n como ixnīnī't Lázaro a'ntī ixtā'tinca'n.
20 Lā' Marta, a'xni'ca' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka. Lā' María
tachokolh nac chic. 21 Lā' Marta huanilh huan Jesús:

—Māpa'ksīni', palh ixlatahui'la' cahuā ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin. 22 Pero quit icca'tzī que
Dios, a'yuj chuhua'j, namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.

23 Lā' Jesús huanilh:

—Mintā'tin nalakahuanchokopala.

24 Lā' Marta huanilh:

—Quit icca'tzī palh nalakahuanchokopala a'xni'ca' ā'xmān chi'chini' nala.

25 Lā' Jesús huanilh:

—Quit a'ntī na'iccāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't lā' quit na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilh-
tamacujca'n. A'ntī quintalīpāhuan quit, a'yuj catanīlh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n. 26 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' quintalīpāhuan,
nā xlaca'n tū' maktin catitasputli. ¿Chā hui'x kalhlaka'ī'ya' huā'mā'?

27 Marta huanilh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Quit ickalhlaka'ī' palh hui'x ixO'kxa' Dios, lā' hui'x Cristo a'ntī
ixmimā' nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

28 Lā' Marta, a'xni'ca' hualh huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin. Lā' xla' ska'lh huanilh:

—Chuhua'j chilhtza' huan Māpa'ksīni' lā' ta'sani'yāni'.

29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', María chu tuncan lacapalh tāyalh lā' laka'lh Jesús. 30 Lā'
Jesús tūna'j ixtanū huan nac cā'lacchicni'. Ixyācus a'nlhā quīpāxtokli Marta. 31 Huan israelitas
ixtalahui'lāna' con María huan nac chic lā' ixta'o'kska'lhīmā'na. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María
a'nchī tāyalh lā' chu tuncan lacapalh a'ntāquī'lh lā' xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan a'mā'
calhuan nac taponkni'.

32 Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' cahuā huā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.

33 Lā' Jesús laktzī'lh tzuculh calhuan María lā' huan israelitas a'ntī ixtatā'minī't. Lā' xla'
līlakaputzalh lā' lej ixlītamakchuyīnī't. 34 Lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?

Lā' tahuanilh:

—Cata't laktzī'na', Māpa'ksīni'.

35 Lā' Jesús calhualh. 36 Lā' huan israelitas talāhuanilh:

—Calaktzī'ntit a'nchī calhuan. Lej ixpāxquī'.

37 Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī mālacahuānī huan lakatzī'n. ¿Chu tūlalh ixtlahualh catūhuā para que
tū' ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchokolh

38 Lā' Jesús ixtamakchuyīnī't huampala. Lā' chā'lh huan nac taponkni'. Lā' huan
taponkni' lakatin lhu'cu' ixuanī't lā' ixka'lhī lakatin chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't. 39 Lā'
Jesús hualh:

—Camāpānū'tit huan chihuix.

Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn, huanilh:

—Māpa'ksīni', tā'ti'ma'jtza' nīnī't lā' chuhua'j pu'csantza'.

40 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chu tū' icuanini' palh kalhlaka'ī'ya', nalaktzī'na' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū natlahua?

41 Tuncan māpānūca huan chihuix. Lā' Jesús talacayāhualh lā' hualh:

—Tāta', icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque hui'x quinkaxpa'tnī'ta'. 42 Quit icca'tzī que
pō'ktu quinkaxpa'ta'. Pero quit icuaniyāni'tza' por ixpālacata huan tachi'xcuhuī't a'ntī
tahui'lāna' huā'tzā' para que xlaca'n chuntza' natakalhlaka'ī' palh hui'x quimacata'nī'ta'.

43 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej palha' hualh:

—¡Lázaro, cataxtu!

44 Lā' taxtulh a'ntī xanīntza' ixuanī't. Ixlīmacasna'tcanī't lā' ixlīlacsna'tcanī't lu'xu' lā'
ixlīlakatlapacanī't lu'xu'. Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā' chuntza' camakxtektit.

Talacchihuīna'lh para natachi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

45 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús a'ntū tlahualh, takalhlaka'ī'lh lhūhua' israelitas a'ntī
ixta'o'kska'lhīmā'na María. 46 Lā' makapitzīn de xlaca'n talaka'lh huan fariseosnu' lā'
tahuanilh a'ntū ixtlahuanī't Jesús. 47 Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēxtimīlh lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej tlahuamā' lē'cnīn. 48 Palh
tuntū' natlahuani'yāuj, ixlīhuākca'n natakalhlaka'ī' ū'tza', lā' huan xanapuxcu'nu' romanos
natamin lā' natalactlahua huan xaka'tla' lītokpān lā' huan quixcānsipejca'n.

49 Kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero xamāpa'ksīni' curasna' ixuanī't
huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. 50 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit que más tzey para quina'n
palh kalhatin chi'xcu' nanī por quimpālacataca'n. Chuntza' ixlīhuāk huan xcānsipej tū'
catilakualh.

51 Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás, tū' xmān ixtapāstacna'. Como Caifás mero xamāpa'ksīni'
curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta, Dios māhuanīlh que Jesús xla' ū'tza' nalīnī por ixpālacata
tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipej. 52 Lā' tū' xmān por huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n huanmā' xcānsipej; xla' nanī para que tzē nacāmākēxtimī ixcamana' Dios
a'ntī ixta'a'kahuankō'nī't, lā' chu lakatin natala. 53 Lā' huanmā' chi'chini' huan
xanapuxcu'nu' israelitas tatzuculh talīlacchihuīna'n a'nchī tzē natalīmaknī Jesús lā' chuntza'
ixtalīlacchihuīna'ntēlha.

54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata Jesús tū'tza' ixcātalacsu'yuni' huan israelitas. Lā' taxtulh
de nac Judea lā' a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Efraín, na ixpajtzu huan a'nlhā
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con ī'sca'txtunu'nī'n.

55 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū ixtapūtlahua cā'tani'
israelitas. Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ta'a'lh nac Jerusalén para natatapa'lha chu a'nchī
ixtalanānca'n porque ixtapuhuan que Dios nacālaktzī'n lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni'
huan cā'tani'. 56 Lā' xlaca'n ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca' ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla'
lītokpān, ixtalākalhasqui'nī:

—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús o tū' catimilh?

57 Huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtamāstā'nī't talacasqui' palh tichū
ca'tzī a'nlhā hui'lacha' Jesús, cacāmāca'tzīnīca xlaca'n para que chuntza' tzē nachi'pacan.

12

Kalhatin puscāt lītlōlh aceite ixtojon Jesús
Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

1 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuanican pascua. Xmān lakachāxan chi'chini'
ī'sputa. Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha' Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't. 2 Lā'
a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlīhua't Jesús. Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro lā' huan
ā'makapitzīn ixtahui'lāna' macaxtim con Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na. 3 Lā' María līmilh
hua'chi pūpitzi litro de huan aceite de puro nardo a'ntū xamu'csa lā' lej lhūhua' ixtapalh.
Lā' lītantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan lītantūxacalh ixya'j. Lā' ixlīchakaka'tla' huan chic
ā'mu'csana'nkō'lh. 4 Lā' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, a'ntī nā sca'txtunu' ixuanī't lā' a'ntī
namacamāstā' Jesús, xla' hualh:

5 —Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume? Hua'chi lakatu'tun ciento pesos ixtapalh. Lā'
huā'mā' tumīn tzē ixcālē'ksajca a'ntī lacpobres.

6 Judas tū' ixcālakalhu'man huan pobres. Hualh huā'mā' porque xla' ka'lhāna' ixuanī't. Xla'
ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn. Lā' xla' a'ntza' ixmaka'lhantēlha. 7 Lā' Jesús huanilh:

—Tū' calītamakchu'yi' huan puscāt. Xla' māquī'nī't huan perfume hasta chuhua'j para
naquilītlō como palaj naquimā'cnūcan. 8 Lā' pō'ktu na'a'nan pobres con hui'xina'n. Quit
tū' pō'ktu ictilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talīlacchihuīna'lh por huan Lázaro

9 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que Jesús ixui'lacha' nac Betania, lej lhūhua' israelitas ta'a'lh
talaktzī'n. Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun, lā' nā ixtalaktzī'ncu'tun Lázaro a'ntī
ixmālakahuanīchokonī't Jesús. 10 Lā' chuntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' nā xlaca'n
talacchihuīna'mpā para natamaknī nā huan Lázaro. 11 Por ixpālacata huan Lázaro, lej lhūhua'
israelitas ixtatalakspi'tnī'ttza' con huan curasna' lā' ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' huan Jesús. Lā'
ū'tza' ixtalīmaknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40

[12] Lā' ixlīlakalī lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtachinī't nac xcānsipej Jerusalén para huan
cā'tani', xlaca'n taca'tzīlh que Jesús ixmimā' nac Jerusalén. [13] Lā' talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh
tapāxtoka Jesús lā' ixtamāta'sīmā'na:

—¡Camācā'tanī'tit Dios! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan
Māpa'ksīni'! U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.

[14] Lā' Jesús ixkaksnī't lakatin burro lā' ixkēhuī'. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

[15] Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j huan miReyca'n mimā' lā' kēhuī'
lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.

[16] Xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús lakahuanchokolh,
a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' lā' chuntza' pātle'keni'lh Jesús.

[17] Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús a'xni'ca' xla' ta'sani'lh Lázaro nac
taponkni' a'nlhā ixmā'cnūcanī't lā' mālakahuanīchokolh, lā' xlaca'n ixtalīchihuīna'n a'ntū
ixtalaktzī'nī't. [18] Lā' ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka Jesús lhūhua' tachi'xcuhuī't porque xlaca'n
ixtaca'tzī palh ixtlahuanī't huā'mā' lē'cnīn. [19] Lā' huan fariseosnu' talāhuanilh:

—Calaktzī'ntit a'nchī tastālani'kō'. Lā' tūla tlahuani'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzīn griegos taputzalh Jesús

[20] Makapitzīn griegos nā xlaca'n ixta'a'nī't huan nac Jerusalén para natataquilhpūtani'
Dios a'xni'ca' ixlamā' cā'tani'. [21] Xlaca'n talaka'lh Felipe xala' nac Betsaida nac estado de
Galilea. Lā' tahuanilh:

—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.

[22] Lā' Felipe laka'lh Andrés lā' huanilh a'nchī tahualh. Lā' ixkalhatu'ca'n ta'a'lh tahuanī
Jesús. [23] Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū
naquimpū'a'cnīni'ni'can como palaj na'icnī. [24] U'tza' ixlīstu'ncua'. Palh lakatin ti'ni' namāstā'
ixtō'ca't, tasqui'nī que namā'cnūcan nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca' namā'cnūcan, pū'la tasu'yu
hua'chilh lakuan. Pero ā'calīstān namāstā' ixtō'ca't. Lā' nā chuntza' naquimpātle'keni' quit
a'xni'ca' naquimā'cnūcan. [25] Lā' nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't. A'ntīn tatlahua a'ntū
ixtapuhuānca'n, xlaca'n nacāsputni' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahua ixtapuhuān
Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū tū' maktin caticāsputni'lh. [26] A'ntī
quintatā'scujcu'tun, xlaca'n caquintastālani'lh. Lā' a'nlhā na'ictahui'la quit nac a'kapūn,
nā a'ntza' natatahui'la a'ntī quintatā'scuja. QuinTāta' nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuākca'n a'ntī
quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchī nanī

[27] 'Chuhua'j quit lej ictamakchuyīnī't. ¿Chichū na'icuan? Tū' ictihuanilh quinTāta': “Tāta',
caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpātī”. Tūla icuan chuntza' porque tasqui'nī na'icpātīni'n. U'tza'
iclīminī't nac quilhtamacuj. [28] Tāta', ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.

Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin tachihuīn de nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Qui'a'cnīni'ni'canī'ttza' lā' chu naqui'a'cnīni'ni'palacan.

[29] Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:

—Jililh.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.

[30] Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan tachihuīn chihuīna'lh por mimpālacataca'n lā' tū' por quimpālacata. [31] Chuhua'j
natzucucan cālacāxtlahuacan huā' xalanī'n huā'mā' nac quilhtamacuj. Lā' namaklhtīcan
ixlīmāpa'ksīn a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj. [32] Lā' quit a'xni'ca' naquimā'kayāhuacan
nac cruz, na'iccāmāpuhuanī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't palh naquinta'a'kahuāna'ni'.

[33] Lā' Jesús hualh huā'mā' para que chuntza' naca'tzīcan a'nchī nalīnī. [34] Lā' huan
tachi'xcuhuī't takalhtīlh:

—Huan quileyca'n quincāmāsu'ni'yāni' que Cristo natahui'la para pō'ktu. Lā' ¿chī hua'na'
hui'x que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namā'kayāhuacan nac cruz? ¿Tichū huā'mā' huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?

[35] Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā' catlā'hua'ntit hui'xina'n līhuan ka'lhī'yā'tit
huan Xkakana' lā' līhuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'ntī talatlā'huan de tzī'sa xlaca'n tū' taca'tzī
a'nlhā ta'a'n. [36] Quit huan Xkakana' como quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Caquinkalh-
laka'ī'tit para que chuntza' naca'tzīyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.

Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh lā' cātatzē'kni'lh xlaca'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

37 Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús a'yuj ixtlahuanī'ttza' lej lhūhua' lē'cnīn na
ixlacapūnca'n. 38 Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' Isaías:
Māpa'ksīni', tū' kalhlaka'ī'ca a'ntū icmāsu'yūj.
Tū' kalhlaka'ī'ca a'yuj laktzī'nca a'nchī Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn.
39 Lā' Isaías līchihuīna'lh ixpālacata a'nchī tūlalh kalhlaka'ī'ca. Lā' xla' tzo'kpā:
40 Dios cātlahualh lakatzī'nī'n, lā' cālactlahuani'lh ixtapāstacna'ca'n.
Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū' quintalakmin para que na'iccāmātzeyī.
41 Isaías hualh huā'mā' porque ixlaktzī'nī'ttza' a'nchī lej ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn Jesús. Lā'
chuntza' līchihuīna'lh Jesús.
42 Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'ī'lh Jesús. Xlaca'n xmān tzē'k taca'tzīlh porque
ixtajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que nacāmātuxtekēcan de huan lītokpān. 43 Xlaca'n
lej ixtalacasqui'n que cata'a'cnīni'ni'lh tachi'xcuhuī't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū
Dios lacasqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't

44 Jesús chihuīna'lh lej pa'lha lā' hualh:
—A'ntī quintakalhlaka'ī' quit, tū' xmān quē'cstu quintakalhlaka'ī'. Xlaca'n takalhlaka'ī'
nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 45 Lā' a'ntī quintalaktzī'n quit, hua'chilh xlaca'n talaktzī'n
nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 46 Quit huan Xkakana'. Quit icminī't nac quilhta-
macuj para nacāmakskoni' tachi'xcuhuī't. Chuntza' a'ntī naquintakalhlaka'ī' quit, tū'tza'
catitatahui'lalh xlaca'n a'nlhā cā'pucsua', como natamāchekxī a'ntū ixlīstu'ncua'. 47 A'ntīn
takaxmata quintachihuīn lā' tū' takalhlaka'ī', tū' iccālacāxtlahua quit. Quit icminī't para
na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac quilhtamacuj, lā' tū' para na'iccālacāxtlahua. 48 Lā' a'ntī
quintalakmaka'n lā' tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n nacālacāxtlahuacan. A'ntū
ā'xmān chi'chini' nala, xlaca'n nacālacāxtlahuacan por ixpālacata a'ntū icuanī't. 49 Lā' quit
tū' xmān icchihuīna'n por quimpātunca'tzi. QuinTāta' a'ntī quimacamilh xla' quimāpa'ksīlh
a'ntū icuan lā' a'ntū icmāsu'yu. 50 Lā' quit icca'tzī que quinTāta' quimāpa'ksīlh que
iccāmāsu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
A'ntū quihuaninī't quinTāta', ū'tza' icchihuīna'n quit.

13

Jesús cātantūche'kē'lh ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús ca'tzīlh que ā'macsti'na'j ī'sputni' para
namakxteka huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala ixTāta'. Lā' xla' pō'ktu ixcāpāxquī'nī't
a'ntī ixla' xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixlīmakān xla' namāsu'yu a'nchī lej ixcāpāxquī'.
2 Lā' Jesús ixcātā'huā'yamā' ī'sca'txtunu'nī'n cā'smalanka'n. Lā' huan ko'ti'ti'
ixmāpuhuanīnī'ttza' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh namacamāstā' Jesús. 3 Jesús,
xla' ixca'tzī que huan xaTāta', xla' ixmaxquī'kō'nī't ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lā' nā ixca'tzī palh
ixminī'ta'ncha' de Dios lā' chu nalaka'mpala Dios. 4 Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā'
lā' tamakxtulh ixlu'xu' xala' ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lalh kalhtin ixlīmacaxaca. 5 Lā' chu
tuncan mojōlh xcān nac lakatin pūmakacha'ka'. Lā' chu tuncan tzuculh cātantūche'kē' huan
ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālītantūxacalh huan līmacaxaca a'ntū ixchā'xpāhuī'.
6 Lā' a'xni'ca' ixtantūche'kē'cu'tumā'tza' huan Simón Pedro, xla' hualh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chu hui'x naquintantūche'kē'ya'?
7 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calīstān namāchekxī'ya' hui'x.
8 Lā' Pedro huanilh:
—Quit tū' maktin quintitantūche'ke'.
Lā' Jesús huanilh:
—Palh quit tū' ictitantūche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.
9 Lā' Simón Pedro huanilh:
—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā qui'a'kxāk
caquimūche'ke'.
10 Lā' Jesús huanilh:
—A'ntī paxnī'tcus, xmān tasqui'nī natantūcha'ka'n porque ixlīhuāk ixmacni'
makcha'ka'nī't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey.
11 Lā' Jesús ixca'tzītza' a'ntī namacamāstā'. Lā' ū'tza' līhualh: “Hui'xina'n lactzey. Xmān
kalhatin de hui'xina'n tū' tzey”.
12 Lā' Jesús a'xni'ca' cātantūche'kē'kō'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n, chu hui'līpā ixlu'xu' huan
xala' ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:
—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'nī'ta'ni'? 13 Hui'xina'n
quilāmāpācuhuīyāuj Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni'. Chuntza' tzey porque ū'tza' quit.

14 Como quit Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni', lā' iccātantūche'kē'nī'ta'ni' hui'xina'n lā' nā
chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n nā nalātantūche'kē'yā'tit. 15 Quit iccātlahuani'ni' huā'mā'
hua'chi tamālacastuc; lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n. 16 Ixlīstu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n
lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Hui'xina'n quilacscujnī'n lā' quit iccāmālacscujūyāni'.
Chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntū ictlahua. 17 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni'cus. Lā' palh natlahua'yā'tit, lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
18 'Lā' tū' milīhuākca'n iccālīchihuīna'nāni'. Quit icca'tzī a'ntī iccālacsacnī't. Natlōkentaxtū
chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
U'tza' a'ntī ictā'huā'yan ū'tza' lalh hua'chi quintā'ca'tza'.
19 Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' chuntza' a'xni'ca' nala huā'mā', hui'xina'n
nakalhlaka'ī'yā'tit tichū quit. 20 Quit ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni'. A'ntī ta'a'cnīni'ni' a'ntī
icmālakachā', nā quit quinta'a'cnīni'ni' lā' nā ta'a'cnīni'ni' a'ntī quimacamilh.

Jesús hualh que ū'tza' Judas a'ntī namacamāstā'
Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

21 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej tamakchuyīlh lā' lacastu'nc hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni', chā'tin de hui'xina'n ū'tza' naquimacamāstā'.
22 Lā' ū'tza' tatzuculh talālīlakalaktzī'n huan sca'txtunu'nī'n porque xlaca'n tū' ixtaca'tzī
a'ntī ixlīchihuīna'mā'ca. 23 Kalhatin ī'sca'txtunu' ixuā'yamā' na ixpāxtūn Jesús. U'tza' a'ntī lej
ixpāxquī' Jesús. 24 Lā' Simón Pedro lacahuanilh huanmā' sca'txtunu' lā' huanilh:
—Cakalhasqui'ni' tichū līchihuīna'mā'.
25 Lā' xla' ū'tza' ā'chulā' līlaktapajtzūlh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿tichū līchihuīna'mpā't?
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Na'iclīmāchū'huī' xaxcān līhua't pītzina'j pāntzi. Lā' a'ntī na'icmaxquī' ū'tza' nala.
Lā' māchū'huī'lh huan pītzina'j pāntzi lā' maxquī'lh huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón.
27 Lā' a'xni'ca' Judas maklhtīni'lh huan pāntzi tanūni'lh huan ko'ti'ti' na ixa'clhcunuc. Lā' chu
tuncan Jesús huanilh:
—Catla'hua' tuncan a'ntū tla'hua'cu'tuna'.
28 Lā' huan ā'makapitzīn a'ntī ixtahuā'yamā'na, xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'chī' huanilh
huanmā'. 29 Lā' como Judas ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn, makapitzīn tapuhualh
que Jesús ixuaninī't que natamāhua catūhuā a'ntū ixtamaclacasqui'n para huan cā'tani', o
ixuaninī't que nacāmaxquī' macsti'na'j huan pobres. 30 Lā' a'xni'ca' ixmaklhtīni'nī'ttza' huan
pāntzi, Judas taxtulh. Lā' tzī'satza' ixuanī't.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

31 Lā' a'xni'ca' Judas ixtaxtunī'ttza', Jesús hualh:
—Chuhua'j qui'a'cnīni'ni'can quit, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j
a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua. 32 Lā' como a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata
a'ntū ictlahua, lā' chuntza' Dios naqui'a'cnīni'ni' quit. Lā' palaj natlahua. 33 Quilakska'tā'n,
tū'tza' makān icticātā'latahui'lani' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Chuntza'
a'nchī iccāhuanilh huan israelitas, nā hui'xina'n chuntza' chuhua'j na'iccāhuaniyāni':
"A'nlhā na'ica'n quit, hui'xina'n tūlalh catipintit". 34 Lā' hui'xina'n iccāmaxquī'yāni'
xasāsti' līmāpa'ksīn: Calāpāxquī'tit. Chuntza' a'nchī iccāpāxquī'yāni' quit, nā chuntza'
nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. 35 Palh hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza' nataca'tzī ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't palh hui'xina'n quisca'txtunu'nī'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34

36 Simón Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū pimpā't?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'nlhā na'ica'n quit, tūlalh quintitā'pi chuhua'j. Naquistālani'ya' ā'calīstān.
37 Lā' Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tūla ictitā'a'ni' chuhua'j? Quit xa'iclīnīlh por hui'x.
38 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Chā stu'ncua' palh ixnī't por quit? Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. A'xni'ca' tūna'j ta'sa huan
gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

14

Por ixpālacata Jesús nalakchā'ncan Dios

1 lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' hui'xina'n tū'tza' catamakchuyī'tit. Calīpāhua'ntit Dios lā' nā chuntza' quit
caquilālīpāhuáuj. 2 A'nlhā hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan lhūhua' pūtahuī'lhni'. Palh
tū' cahuā chuntza', xa'iccāhuanini' hui'xina'n. Ica'nā quit iccāxui'lī lacatin a'nlhā
natahui'la'yā'tit a'ntza'. 3 Lā' a'xni'ca' na'ica'n quit lā' na'iccāxui'līkō'yācha', quit
na'icmimpala lā' na'iccālē'nāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' a'nlhā na'ictahui'la quit, nā
hui'xina'n a'ntza' natahui'la'yā'tit. 4 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nlhā ica'mā' lā' ca'tzīyā'tit
a'nchī tzē līchā'ncan.
5 Lā' Tomás huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n tū' icca'tzīyāuj a'nlhā pimpā't. ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj a'nchī
līchā'ncan?
6 Jesús kalhtīlh:
—Quit huan xatzey tej, lā' quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua', lā' quit iccāmaxquī'yāni'
xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' xmān a'ntī quintakalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzē nata-
lakchā'n quinTāta'. 7 Palh hui'xina'n ixca'tzītit tichūn quit, ixlakapastit quinTāta'. Chuhua'j
lakapasā'tit quinTāta' lā' laktzī'nī'ta'ntit hui'xina'n.
8 Lā' Felipe huanilh:
—Māpa'ksīni', caquilāmāsu'ni'uj minTāta'. Lā' xmān ū'tza' iccāsqui'ni'yāni'.
9 Jesús kalhtīlh:
—Felipe, lejtza' makān iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā' ¿a'chī' tūna'j quilakapasa'? A'ntī
quintalaktzī'nī't quit, nā talaktzī'nī't quinTāta'. Lā' ¿a'chī' hua'na': "Caquilāmāsu'ni'uj
minTāta'"? 10 ¿Chu tū' a'ka'ī'ya' que quinTāta' lā' quit chu lakatin quina'n? A'ntū
iccāhuaniyāni', tū' xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta' quintā'lahuī', lā' māni' ū'tza' tlahua
a'ntū ixtascujūt. 11 Cakalhlaka'ī'tit que chu lakatin quina'n, quit lā' quinTāta'. Lā' palh
tūla nakalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xmān por ixpālacata a'ntū iccāhuanini', caquilākalhlaka'ī'uj
por ixpālacata huan lē'cnīn a'ntū ictlahua. 12 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quin-
takalhlaka'ī' quit, nā xlaca'n natatlahua huan catūhuā a'ntū ictlahua quit. Lā' ā'līhua'ca'
xalaka'tla'n catūhuā natatlahua porque quit na'iclaka'n quinTāta'. 13 A'ntū nasqui'nā'tit
hui'xina'n por quinquilhtampān quit na'ictlahua porque quit xa'O'kxa'; chuntza' tzē
na'iclīmālacsu'yu a'nchī ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. 14 Quit na'ictlahua chuxatū a'ntū
nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān.

Jesús hualh que namacamin huan Espíritu Santo

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj, ca'a'kahuāna'ni'tit quilīmāpa'ksīn. 16 Quit na'icsqui'ni'
quinTāta' lā' xla' nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin a'ntī nacāmaktāyayāni'. Lā' xla' ū'tza'
natachoko con hui'xina'n para pō'ktu. Xla' ū'tza' huan Espíritu Santo a'ntī māsu'yu
a'ntū ixlīstu'ncua'. 17 Xalanī'n nac quilhtamacuj xlaca'n tūlalh catitamaklhtīni'lh huan
Espíritu Santo porque xlaca'n tūlalh catitalaktzī'lh lā' tūlalh catitalakapasli. Lā' hui'xina'n
lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n lā' nacā'o'kska'lhīyāni'. 18 Lā' tū' ic-
ticāmakxtekni' mi'a'cstuca'n. Na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n. 19 A'macsti'na'j tū'tza' quin-
titalaktzī'lh huan xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj. Hui'xina'n
nalatahui'la'yā'tit porque quit iclahuī'. 20 Lā' a'xni'ca' namin huan Espíritu Santo,
hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quinTāta' quintā'lahuī' lā' nā iccātā'lahui'lani'. 21 A'ntīn taca'tzī
quilīmāpa'ksīn lā' ta'a'kahuāna'ni', chuntza' līta su'yu palh quintapāxquī'. Lā' quinTāta' nā
nacāpāxquī' a'ntī quintapāxquī' quit. Lā' nā quit nā na'iccāpāxquī' lā' na'iccātalacsu'yuni'
xlaca'n.
22 Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' naquilātalacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac quilhtamacuj?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'ntī quintapāxquī' quit, xlaca'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' quinTāta'
nacāpāxquī'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj para na'iccātā'latahui'layāuj xlaca'n.
24 Lā' a'ntīn tū' quintapāxquī' xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' huan
līmāsca'tīn a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit hui'xina'n, xla' tū' quila'; ixla' quinTāta' a'ntī quimacam-
inī't.
25 'Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' līhuan iccātā'lahui'lani' hui'xina'n. 26 QuinTāta' na-
macamin huan Espíritu Santo lā' xla' namāsu'yu por quimpālacata. U'tza' huan maktāyana'
lā' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk lā' nacāmāpāstaquīyāni' ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' quit.
27 'Hui'xina'n quilākalhlaka'ī'yāuj lā' ū'tza' līpāxuhua'yā'tit hua'chi quit icpāxuhua. Lā' a'nchī
pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' catamakchuyī'tit lā' tū' ca-
jicua'ntit. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī iccāhuanini': "Quit ica'nā lā' na'iccālakmimpalayāni'
hui'xina'n". Palh lej stu'ncua' ixquilāpāxquī'uj, lej ixlīpāxuhua'tit hui'xina'n porque quit

iclaka'mā' quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit. 29 Iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke.
Lā' a'xni'ca' nala, hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit.

30 'Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n porque mimā'tza' a'ntī māpa'ksī huā' quil-
htamacuj. Lā' xla', quit tūlalh quintimāpa'ksīlh. 31 Quit ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani
quinTāta'. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataca'tzī palh quit icpāxquī'
quinTāta'.

Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:

—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'hui'tit.

15

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta' hua'chi xamaktaka'lhna' huā'mā' mayāc.
2 Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā' ixtō'ca't, xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' ixlīhuāk huan
ixpekenī'n a'ntū tatō'ca', xla' xmān cāpekesita. Lā' chuntza' ā'chulā' māstā' ixtō'ca't. 3 Lā'
nā chuntza' Dios cāmāpānūni'nī'ta'ni' a'ntū ko'hua'jua' porque hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit
huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'. 4 Caquilātā'latahui'lauj quit lā' chuntza' quit
na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Kentin ixpeken huan xamayāc xmān ixa'cstu tūlalh
catika'lhīlh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca nachi'pāna'n nac xamayāc. Palh hui'xina'n
namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, maclacasqui'n naquilātā'tahui'layāuj hua'chi huan ixpekenī'n
mayāc chi'pāna'n na ixtojon. Xmān hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catimāstā'tit mintō'ca'tca'n;
tūlalh catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.

5 'Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Lā' a'ntī pō'ktu quin-
tatā'latahui'la, xlaca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. Hui'xina'n
mē'cstuca'n tūlalh catitlahua'tit catūhuā porque lej maclacasqui'n quit na'iccāmaktāyayāni'.
6 Lā' a'ntīn tū' quintatā'latahui'la, xlaca'n nacālakmaka'ncan hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū
cāpeksitmaka'ncanī't lā' scōhuan lā' mākēxtimīcan lā' lhcuyucan.

7 'Palh hui'xina'n macaxtim naquilātā'latahui'layāuj, lā' palh tū' napātza'nkāyā'tit
quintachihuīn, casqui'ntit chu a'ntū lacasqui'nā'tit lā' hui'xina'n nacātamaxquī'yāni'.
8 Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, palh lej tlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n,
chuntza' lī'a'cnī'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā' chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n stu'ncua'
quisca'txtunu'nī'n. 9 Quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n chuntza' hua'chi quinTāta'
quimpāxquī' quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu caquilāpāxquī'uj quit. 10 QuinTāta' quimpāxquī'
porque ica'kahuāna'ni' ixtachihuīn. Lā' nā hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit
quintachihuīn, nā chuntza' na'iccāpāxquī'yāni'.

11 'Lā' quit iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' para que naka'lhī'yā'tit huan tapāxuhuān a'ntū
icmāstā'. Lā' chuntza' lej naka'lhī'yā'tit tapāxuhuān. 12 Quilīmāpa'ksīn xla' ū'tza' huā'mā':
calāpāxquī'tit hui'xina'n chu a'nchī quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Kalhatin a'ntī līnīlh
para namāpūtaxtū ixamigo, ū'tza' lej pāxquī'. 14 Hui'xina'n qui'amigos palh natlahua'yā'tit
a'ntū iccālīmāpa'ksīyāni'. 15 Tū'tza' icticāmāpācuhuīni' quintasācua'nī'n porque huan tasācua'
xla' tū' ca'tzī tuchū tlahuacu'tumā' ixpatrón. Hui'xina'n iccāhuaniyāni' qui'amigos porque
quit iccāmāca'tzīnīyāni' ixlīhuāk a'ntū quihuanī quinTāta'. 16 Lā' tū' hui'xina'n quilālacsacui
quit. Quit iccālacsacni' hui'xina'n. Lā' iccālīmāmacū'yāni' que napinā'tit lā' lej namāstā'yā'tit
mintō'ca'tca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' nā chuntza' quinTāta' nacāmaxquī'yāni'
ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. 17 Lā' ū'tza' huā'mā' iccālīmāpa'ksīyāni'
hui'xina'n que calāpāxquī'tit milīhuākca'n.

Huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n Jesús lā' a'ntī ixla'

18 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh huan xalanī'n nac quilhtamacuj cātaca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n, tū'
natamakchuyī'yā'tit, porque nā quit xapū'la quintaca'tzalaktzī'lh. 19 Palh hui'xina'n
cahuā xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ixcātapāxquī'ni' huan xalanī'n nac quilhtamacuj,
hua'chi talāpāxquī' xlaca'n. Quit iccālacsacni' lā' chuntza' hui'xina'n tū'tza' xalanī'n
nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza' cātalīca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n huan xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj. 20 Capāstactit a'nchī iccāhuanini' que hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit.
Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Como makapitzīn
quintamacaputzanī't quit, nā hui'xina'n chuntza' nacātamacaputzayāni' makapitzīn. Lā'
como ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'nī't quintachihuīn, nā hui'xina'n nacāta'a'kahuāna'ni'yāni'
makapitzīn a'ntū namāsu'yuyā'tit. 21 Lā' huāk huā'mā' nā nacātatlahuani'yāni' hui'xina'n por
quimpālacata, porque xlaca'n tū' talakapasa a'ntī quimacaminī't.

22 ’Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuanī quintachihuīn, xlaca'n tū' ixtalē'lh cuenta
por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlalh catitahualh palh tū' talē'n cuenta por ixtala-
clē'i'ca'n, como iccāhuaninī'ttza'. 23 A'ntī quintaca'tzalaktzī'n quit, nā chuntza' quinTāta'
taca'tzalaktzī'n. 24 Xlaca'n nīn tuntū'yā cuenta ixtaka'lhīlh, palh quit cahuā tū' xa'ictlahualh
na ixlacapūnca'n a'ntū tūla tlahua ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzī'nī't huā'mā', quin-
taca'tzalaktzī'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 25 Chuntza' pātle'ke porque macla-
casqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatzo'kni' na ixleyca'n:
Quintaca'tzalaktzī'lh por nīn tuntū' ixpālacata.
26 ’Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espíritu Santo a'ntī nahuan ixlīstu'ncua'. U'tza'
naminācha' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit na'iccālakmacā'nāchāni' a'nlhā hui'lacha'
quinTāta'. Lā' namāsu'yu por quimpālacata. 27 Lā' nā hui'xina'n nalīchihuīna'nā'tit por
quimpālacata porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclītzuculh quilītlōt huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj.

16

1 ’Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' natatonkopūyā'tit a'xni'ca'
napātīni'nā'tit. 2 Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac lītokpānna'. Namin
lakatin chi'chini' a'ntū nacātapūmaknīyāni' hui'xina'n. Lā' a'ntī nacātamaknīyāni', xlaca'n
natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū ixtapuhuān Dios. 3 Huā'mā' natatlahua porque tū'
maktin talakapasnī't quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasnī't. 4 Iccāhuaniyāni' huā'mā'
para que chuntza' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalīpāstacā'tit a'nchī iccāhuanini' xapū'la.

A'ntū tlahua huan Espíritu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' iccāhuanini' huā'mā' xapū'la porque quit xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.
5 Chuhua'j na'iclaka'mpala a'ntī quimacaminī't. Lā' hui'xina'n milīhuākca'n tū'
quilākalhasqui'nī'nī'ta'uj: “¿Lhām pimpā't?” 6 Chuhua'j hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit porque
iccāhuanimā'ni' huā'mā'. 7 Quit iccāhuaniyāni' ixlīstu'ncua'. Xalītzey para hui'xina'n palh quit
na'ica'n. Palh quit tū' na'ica'n, tū' caticālakmini' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' palh
na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. 8 Lā' xla', a'xni'ca'
namin, nacāmāca'tzīnī huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj a'nchī talaclē'n chā'tunu'
de xlaca'n. Lā' nacāmāca'tzīnī tichū xatzey na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīnī a'nchī
Dios nacālacāxtlahua. 9 Nacāmāca'tzīnī xlaca'n que talaclē'n porque tū' quintakalhlaka'ī'.
10 Nacāmāca'tzīnī que Dios quit quilaktzī'n palh xatzey, porque quit iclaka'mā' quinTāta'
lā' hui'xina'n tū'tza' quintilālaktzī'uj. 11 Nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua porque
chuhua'j lacāxtlahuacanī'ttza' a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj.
12 ’Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunāni' pero hui'xina'n tūlalh catimāchekxī'tit
chuhua'j. 13 A'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, a'ntī nahuan ixlīstu'ncua', xla'
ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' tū' catichihuīna'lh por
xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyāni' xmān a'ntū huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke. 14 Lā' xla' nā naqui'a'cnīni'ni' como
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit. 15 Huāk a'ntū ka'lhī
quinTāta' nā quit quila'. Lā' ū'tza' iclīhualh que huan Espíritu Santo nacāmāca'tzīnīyāni'
hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzī'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj. Lā' ā'macsti'na'j huampala hui'xina'n
naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā' quinTāta'.
17 Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'nī'n, xlaca'n talākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyāni' que ā'macsti'na'j tū' catilaktzī'uj
lā' ā'macsti'na'j huampala chu nalaktzī'mpalayāuj. Lā' huā'mā' porque nalaka'n ixTāta'. 18 Lā'
¿tuchū huanicu'tun ā'macsti'na'j? Tū' māchekxīyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.
19 Lā' Jesús ca'tzīlh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun lā' ū'tza' cālīhuanilh:

—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'na'j tū' quintilālaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu
naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntū lākalhasqui'nī'pā'na'ntit hui'xina'n?
20 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit.
Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj natalīpāxuhua. Lā' a'yuj pū'la
nalakaputzayā'tit, ā'calīstān lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit. 21 A'xni'ca' kalhatin puscāt
namālacatuncuīnītza', xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt. Lā' a'xni'ca' lacatun-
cuīnī'ttza' huan ska'ta', xla' tū'tza' pāstaca a'nchī pātīni'lh como chilhtza' nac quilhtamacuj
lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua. 22 Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j lakaputzayā'tit.

Lā' a'xni'ca' quit na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n lā' a'xni'ca' lej napāxuhua'yā'tit hui'xina'n.
Lā' nīn tintī' caticāmaklhtīni' huā'mā' tapāxuhuān.
23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', hui'xina'n nīn tuntū'tza' quintilākalhasqui'nīuj.
Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni', quinTāta' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
por quinquilhtampān. 24 Lā' tūna'j squi'nī'ta'ntit nīn tuntū' por quinquilhtampān.
Casqui'ntit lā' namaklhtīni'nā'tit. Lā' chuntza' lej nalīpāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' hua'chi a'ntū lītalacastuca. Lā' namin huan quilhtamacuj
a'xni'ca' tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'. Lej xa'nca na'iccātā'līchihuīna'nāni' quinTāta'.
26 Huanmā' quilhtamacuj hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit quinTāta' por quinquilhtampān. Lā'
tū'tza' timaclacasqui'lh palh quit na'icsqui'ni' quinTāta' por hui'xina'n, 27 porque quinTāta'
cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj quit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit palh quit
icminī'ta'ncha' de Dios. Lā' ū'tza' xla' cālīpāxquī'yāni' hui'xina'n. 28 Quit icmincha' de
quinTāta' lā' icmilh huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' chuhua'j na'icmakxteka huā' quilhta-
macuj lā' na'iclaka'mpala quinTāta'.
29 Lā' tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxīyāuj a'ntū chihuīna'mpā't como tū'tza' chihuīna'mpā't
hua'chi a'ntū lītalacastuca. 30 Lā' chuhua'j icca'tzīyāuj que hui'x lej ca'tzīya' ixlīhuāk. Lā' tū'tza'
tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x. Lā' icca'tzīyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi a'nlhā
hui'lacha' Dios.
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hua'chīlh kalhlaka'ī'yā'tittza'. 32 Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j huā'mā' quilh-
tamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milīhuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit
na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu
ictitahui'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahuī'. 33 Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para
que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālīpāhuanāuj xmān quit. Lā' como
lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj, napātīni'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajanī't huan
a'ntī māpa'ksī huan quilhtamacuj.

17

Jesús kalhtō'ka'lh por ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús talacayāhualh nac a'kapūn lā' hualh:
—Tāta', chilhtza' huan quilhtamacuj. Caqui'a'cnīni'ni' quit, mi'O'kxa', lā' nā chuntza' quit
nā na'ica'cnīni'ni'yāni'. 2 Quimaxquī'nī'ta' talacasqui' para na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' quit tzē na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu
xlaca'n ixlīhuākca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta'. 3 Xlaca'n talakapasāni' hui'x lā' quintalaka-
pasa quit, Jesucristo. Lā' taca'tzī que hui'x scana'nca Dios lā' que hui'x quimacata'nī'ta'.
Chuntza' tasu'yu que xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
4 'Quit ica'cnīni'ni'nī'ta'ni' huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' ictlahuakō'lhtza' a'ntū
quilakma'cata' na'ictlahua. 5 Chuhua'j Tāta', caqui'a'cnīni'ni' na milacapūn chuntza' hua'chi
ixqui'a'cnīni'ni'ya' a'xni'ca' xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj.
6 'Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj a'ntī hui'x quimacamaxquī'nī'ta', xlaca'n
iccāmālakapasnīnī'ttza' a'ntī hui'x. Xlaca'n mila' ixtahuanī't lā' hui'x quimacamaxquī'nī'ta'
lā' xlaca'n ta'a'kahuāna'ni'nī't milīmāpa'ksīn. 7 Lā' chuhua'j xlaca'n taca'tzī que
milīmāpa'ksīn ū'tza' a'ntū iclītlō ixlīhuāk. 8 Quit iccāhuaninī't mintachihuīn a'ntū
quihua'ni' hui'x. Lā' xlaca'n quintamaklhtīni'nī't. Lā' xlaca'n chuhua'j taca'tzītza' palh
lej stu'ncua' icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takalhlaka'ī'nī'ttza' palh hui'x
quimacata'nī'ta'nchi.
9 'Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' icsqui'ni'yāni' por xalanī'n huā'tzā' nac quil-
htamacuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xlaca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta' porque xlaca'n
huāk mila'. 10 Huāk a'ntī quila' nā mila'. Lā' huāk a'ntī mila' nā quila'. Lā' quit
quinta'a'cnīni'ni'nī't.
11 'Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x. Tū'tza' ictitachokolh nac quilhtamacuj.
Xlaca'n natatachoko nac quilhtamacuj. Padre Santo, quinTāta', cacāmaktaka'lhti con
milīmāpa'ksīn xlaca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta' para que chu lakatin natala, hua'chi hui'x
lā' quit chu lakatin. 12 A'xni'ca' xa'iclahuī' con ū'tunu'n, xa'iccāmaktaka'lha con milīmāpa'ksīn
a'ntī quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xlaca'n. Lā' chuntza' tū' tataxtutāyanī't nīn
kalhatin de huan chi'xcuhuī'n, xmān ū'tza' a'ntī līhui'lī taxtutāya. Chuntza' tlōkentaxtūlh
mintachihuīn chu a'nchī tatzo'kni'.

13 ’Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'. Lā' līhuan icuī'cus huā'tzā' nac quilhtamacuj, quit
icuan huā'mā' para que chuntza' xlaca'n nataka'lhī tapāxuhuān hua'chi quit. 14 Quit
iccāmaxquī'nī't mintachihuīn. Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n xlaca'n.
Cāca'tzalaktzī'ncan quinchi'xcuhuī'n porque xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza'
hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. 15 Tū' icsqui'ni'mā'ni' que cacāma'xtu nac
cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yāni' que cacāmaktāya' para que huan ko'ti'ti' tū' nacātlaja.
16 Xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj.
17 Lā' xalacuan cacālītlō't mintachihuīn, como mintachihuīn ū'tza' lej xastu'ncua'. 18 Hua'chi
quima'cata'nī'ta' quit nac quilhtamacuj, nā chuntza' xlaca'n nā quit na'iccālakmacā'n huan
xalanī'n nac quilhtamacuj. 19 Lā' por ixpālacataca'n quit na'iclītamacamāstā' quē'cstu hua'chi
lē'ksajna' para que nā chuntza' xlaca'n stu'ncua' natala mila'.
20 ’Lā' icsqui'nīmā'ni' por ū'tunu'n lā' por ixlīhuākca'n a'ntī nā natakalhlaka'ī' ā'calīstān
por ixpālacata ixtachihuīnca'n xlaca'n a'ntī quila'. 21 Icsqui'ni'yāni' que xlaca'n chu lakatin
catalalh con quina'n, Tāta', chuntza' hua'chi chu lakatin quina'n, hui'x lā' quit. Catalalh
chu lakatin para que chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj nā natakalhlaka'ī' palh
hui'x quima'cata'nī'ta'. 22 Hua'chi hui'x qui'a'cnīni'ni'nī'ta', nā chuntza' quit iccā'a'cnīni'ni'nī't
xlaca'n para que chu lakatin natala hua'chi quit lā' hui'x chu lakatin quina'n. 23 Lā' quit
iccātā'lahuī' xlaca'n chuntza' hua'chi hui'x quintā'lahui'la', para que xlaca'n natala chu
lakatin. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta'
lā' palh hui'x nā cāpāxquī'ya' xlaca'n chuntza' hua'chi quimpāxquī'ya' quit.
24 ’QuinTāta', hui'x quimacamaxquī'nī'ta' xlaca'n. Lā' quit iclacasqui'n que nā xlaca'n cat-
achā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para que chuntza' xlaca'n natalaktzī'n a'nchī qui'a'cnīni'ni'ya'.
Hui'x qui'a'cnīni'ni'ya' como ixquimpāxquī'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixa'nan huan quilhta-
macuj. 25 Tāta', hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchi'xcuhuī'n, xlaca'n taca'tzī palh hui'x
quima'cata'nī'ta'. 26 Quit iccāmālakapasnīnī'ttza' tichū hui'x. Lā' na'iccāmālakapasnīcus para
que chuntza' xlaca'n natapāxquī'nin chuntza' hua'chi hui'x quimpāxquī'ya'. Lā' nā chuntza'
xlaca'n pō'ktu na'iccātā'lahuī'.

18

Chī'lē'nca huan Jesús

Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

1 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración, taxtulh con ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh
pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixuī' lakatin pū'olivo. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh
ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' nā huan Judas a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza'
porque lej maklhūhua' Jesús ixcātā'takēstoknī't a'ntza' con ī'sca'xtunu'nī'n. 3 Lā' a'ntza'
nac pū'olivo Judas cālē'lh soldados lā' policíasna' a'ntī ixcāmālakachā'nī't huan xana-
puxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'. Ixtalē'nācha' ixlīlhtucuyāhuanca'n lā' ixpūmakskoca'n lā'
ixkanchi'chica'n. 4 Lā' como Jesús ixca'tzīkō'tza' ixlīhuāk a'ntū napātle'keni', cātapajtzūni'lh lā'
cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū putzayā'tit?

5 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' ixcātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanilh: “Quit
Jesús a'ntī putzayā'tit”, xlaca'n kēni'yaj ta'a'lh lā' ta'a'kā'lh nac ti'ya't.

7 Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xlaca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

8 Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit. Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit nata'a'n huā'
makapitzīn.

9 Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū a'ntū Jesús māni' ixuanī't: “Tū' tataxtutāyalh
nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n a'ntī quincāmacamaxquī'lh huan xaTāta'”.

10 Lā' como Simón Pedro ixlē'nācha' ixmachīta, chu tuncan māxtulh lā' a'kacā'tēlh
ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j a'ntī ixuanican Malco. Lā' xla' ū'tza' ixtasācua' ixuanī't huan
xamāpa'ksīni' curasna'. 11 Jesús huanilh huan Pedro:

—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'līnī't para na'icpātī a'ntū
ixtapuhuān quinTāta'.

Lē'ni'ca Jesús huan xamāpa'ksīni' curasna'
Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54
12 Lā' tachi'palh Jesús huan soldados lā' ixcomandanteca'n lā' huan policías a'ntī ixlaca'n
israelitas. Lā' macachī'ca. 13 Lā' lē'nca pū'la na ixchic Anás. Lā' huan papatzīn Anás
ixpuhuiti' ixuanī't huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna' huanmā' cā'ta. 14 Lā' huā'mā'
Caifás chu ū'tza' a'ntī ixcāhuaninī't huan israelitas que más tzey palh kalhatin chi'xcu' nalīnī
por ixpālacata ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.

Pedro kalhtatzē'kli palh ixlakapasa huan Jesús
Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57
15 Lā' ixtastālani'tēlha Jesús huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu'. Lā' huanmā'
sca'txtunu' xla' nā ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' ū'tza' līta'tanūlh Jesús na
ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni'. 16 Lā' Pedro tachokolh kēpūn, ixpajtzu huan
xamākalhcha tanquilhni'. Taxtulh huan sca'txtunu' a'ntī ixlakapasa huan xamāpa'ksīni'
curasna'. Lā' tā'chihuīna'lh huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha. Lā' chuntza'
huan sca'txtunu' tzē mānūlh huan Pedro nac tanquilhni'. 17 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntī
ixmaktaka'lha mākalhcha, xla' kalhasqui'nīlh huan Pedro:
—¿Chu tū' nā hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?
Pedro kalhtīni'lh:
—Tū' quit.
18 Lā' como lej ixlonknu'n, huan tasācua'nī'n lā' huan policías ixtahui'līnī't macscut lā'
ixtayāna' lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza' ixmaklayā Pedro ī'sko'mā'.

Huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh huan Jesús
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71
19 Lā' Anás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', xla' līkalhasqui'nīlh Jesús ixpālacata ī'sca'txtunu'nī'n
lā' ixlīmāsca'tīn.
20 Lā' Jesús huanilh:
—Quit icchihuīna'nī't calacan na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Pō'ktu xa'icmāsu'yu quit
nac lītokpānna' lā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā ixtatakēstoka huan israelitas. Lā' nīn
tuntū' icuanī't lakatzē'k. 21 Lā' ¿a'chī' quinkalhasqui'nī'ya' quit? Cacākalhasqui'ni' huan
tachi'xcuhuī't a'ntī quintakaxmatnī't. U'tunu'n catahualh a'ntū iccāhuanilh. U'tunu'n
taca'tzī a'ntū icuanī't quit.
22 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', kalhatin policía a'ntī ixlacahuayā a'ntza', la-
cala'syāhualh lā' huanilh:
—Lā' ¿chu chuntza' kalhtīcan huā' xamāpa'ksīni' curasna'?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni' ixlīhuākca'n huā'tzā' a'ntū icualh. Lā' palh tzey
a'ntū icualh quit, ¿a'chī' quintucsa'?
24 Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachī'n huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna'.

Pedro kalhtatzē'kpā palh ixlakapasa Jesús
Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62
25 Simón Pedro ixyā ī'sko'mā'. Lā' huanica:
—¿Chu tū' hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?
Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:
—Tū' quit.
26 Lā' nā a'ntza' ixuī' kalhatin ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' xla' ixtalaka-
pasni' ixuanī't a'ntī a'kacā'tēlh Pedro ixa'ka'xko'lh. Lā' huanmā' tasācua', xla' kalhasqui'nīlh
Pedro:
—Lā' ¿chu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?
27 Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5
28 Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de huan na ixchic Caifás lā' lē'nca na ixchic
huan gobernador. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' tatanūlh nac huan chic. Palh ixtatanūlh
cahuā, chuntza' ko'hua'jua' ixtalalh chu a'nchī ixtalanānca'n. Lā' chuntza' tūlalh ixtahua'lh
huan līhua't ixla' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. 29 Lā' ū'tza' lītaxtulh Pilato para
nacātā'chihuīna'n. Lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿tuchū ixpālacata līlē'ksa'nī'ni'nā'tit huā'mā' chi'xcu'?
30 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Palh tū' cahuā xla' lej laclē'n, tū' xa'icticāmacamaxquī'ni' hui'x.
31 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Pues calīpintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit mileyca'n hui'xina'n.

Lā' huan israelitas takalhtīlh:

—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj līmāpa'ksīn para na'icmaknīyāuj catīhuā.

32 Chuntza' pātle'kelh para que natlōkentaxtū a'ntū ixuanī't Jesús ixpālacata a'nchī nalīnī.
33 Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā' ta'sani'lh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā hui'x huan ixreyca'n israelitas?

34 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'nī'ya' huā'mā' o talītā'chihuīna'nī'ta'ni' ā'makapitzīn por quimpālacata?

35 Lā' Pilato kalhtīlh:

—¿Chu quit israelita? Quintamacamaxquī'ni' hui'x mintā'israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' ¿tuchū tlahua'nī'ta'?

36 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quit tū' icmāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuā, quinchi'xcuhuī'n ixquintalē'katāyalh xlaca'n a'xni'ca' quintachi'palh huan israelitas. Tū' icmāpa'ksīni'n huā'tzā'.

37 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:

—¿Pues hui'x chō'la rey?

Lā' Jesús kalhtīlh:

—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac quilhtamacuj para na'icuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Ixlīhuākca'n a'ntī taca'tzīcu'tun a'ntū ixlīstu'ncua', xlaca'n quintakaxmata.

38 Lā' Pilato huanilh:

—¿Chichū līca'tzīcan tuchū ixlīstu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknīcan

Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupā huan israelitas lā' cāhuanilh:

—Pues quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i' huā'mā' chi'xcu'. 39 Hui'xina'n
ka'lhīyā'tit mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit na'icmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ¿Lacasqui'nā'tit que na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?

40 Lā' ixlīhuākca'n tata'sapā lā' tahualh:

—¡Xla' tū'! ¡Camakxtekti huan Barrabás!

Lā' huanmā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19

1 Lā' Pilato mākēsno'knīni'lh Jesús. 2 Lā' huan soldados tatlahualh lakatin corona de
lhtucū'n lā' tamūhui'līlh huan Jesús lā' tamālhakē'lh lakatin ixlu'xu' xasmumonko' como chuntza' ixtalhakā'nan reyes. 3 Lā' ixtalaktapajtzū lā' ixtahuanī:

—¡Lej tzehuanī't ixReyca'n israelitas!

Lā' ixtalacala'syāhua.

4 Lā' Pilato chu cālaktaxtupā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Calaktzī'ntit. Quit iccāmāxtuni'yāni' para que hui'xina'n chuntza' naca'tzīyā'tit que quit tū' icmakkaksnī't nīn lakatin ixtalaclē'i'.

5 Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhuī' lakatin corona de lhtucū'n. Lā' ixlhakā'nī't huan lu'xu' xasmumonko'. Lā' tuncan Pilato cāhuanilh:

—¡A' yā huā' chi'xcu'!

6 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan policías, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—Calīpintit lā' caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i'.

7 Lā' huan israelitas takalhtīlh:

—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin ley. Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, tasqui'nī nanī huā'mā' chi'xcu' porque māni' xla' huan que ū'tza' ixO'kxa' Dios.

8 Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que Jesús ixuanī't que xla' ixO'kxa' Dios, xla' ā'chulā' jicua'lh.
9 Lā' tanūpā na ixpūchihuīn lā' kalhasqui'nīpā Jesús:

—Lā' ¿lhachū xala' hui'x?

Jesús tū' kalhtīlh.

10 Pilato huanilh:

—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū' ca'tzīya' palh quit icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'icmakxtekāni' lā' nā icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icxtokohua'ca'yāni'?
11 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh tū' cahuā Dios ixmaxquī'ni' talacasqui', hui'x tū' ixka'lhi' nīn lakatin talacasqui'
para ixquintlahua'ni' catūhuā. Lā' huan chi'xcu' a'ntī quimacamāstā'lh con hui'x, xla'
ā'chulā' lej ka'tla' ka'lhī ixtalaclē'i' que hui'x.
12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tulh Jesús. Lā' huan israelitas
tata'salh lā' tahuanilh:
—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x tū' ixamigo César, a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n romanos! ¡Chu
a'ntī lītanūcu'tun ixlīrey, xla' ū'tza' ixtā'ca'tza César!
13 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā', māmāxtunīni'lh Jesús. Lā' tahui'lh a'nlhā xla'
ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā' nā hebreo ixtacuīni' Gabata. 14 Lā' ī'sputa
xmān lakatin chi'chini' para natzucu huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' hua'chi
cā'tāstu'nūta huan Pilato cāhuanilh huan israelitas:
—¡A' yā miReyca'n!
15 Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh:
—¡Camaknīca! ¡Camaknīca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
Lā' Pilato cāhuanilh:
—¿Chu lakasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can miReyca'n?
Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtīni'lh:
—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.
16 Lā' tuncan Pilato cāmacamaxquī'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā' xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

17 Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixcruz. Lā' chā'lh a'nlhā huanican Ixa'kxāk Nīn lā' nā
hebreo ixtacuīni' Gólgota. 18 Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca lā' nā cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu' na
ixpāxtūtunnu' Jesús. Lā' Jesús pu'nan ixmā'ca'canī't. 19 Lā' Pilato māhui'līnīni'lh lakatin
letrero huan nac cruz a'ntū ixuan chuntza': Jesús xala' nac Nazaret, ixReyca'n israelitas.
20 Lā' como huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuanī't de nac cā'lacchicni' lā' lej lhūhua'
israelitas talaktzī'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun tachihuīn ixtzo'kcanī't:
hebreo lā' griego lā' latín. 21 Huan xanapuxcu'nu' curasna' tahuanilh huan Pilato:
—Tū' ixtzo'kti: "IxReyca'n israelitas". Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh: "Quit ixReyca'n
israelitas".
22 Lā' Pilato cākalhtīlh:
—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.
23 Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús, tasacni'lh ixlu'xu' huan
kalhatā'ti' soldados lā' tamālacpitzilh. Lā' huan ixtakēnu' xla' tū' xatatza'pa' ixuanī't; ix-
tacāxtlahuanī't chu kalhtin de ixa'cpūn lā' hasta ixtampān. 24 Lā' huan soldados talāhuanilh:
—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu a'ntī nata-
chokoni'.
Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni':
Tamālacpitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte para que natasu'yu a'ntī natachokoni'.
Lā' chuntza' tatlahualh huan soldados.
25 Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā ixmā'ca'canī't Jesús, ixtayāna' ixtzī't Jesús lā' xapuscāt
ixtā'tin ixtzī't lā' huan María ixpuscāt huan Cleofas, lā' María Magdalena. 26 Lā' Jesús
cālaktzī'lh ixtzī't lā' huan sca'txtunu' a'ntī ixmakyā. Lā' huan sca'txtunu' ū'tza' ixuanī't a'ntī
lej ixpāxquī'. Lā' Jesús huanilh ixtzī't:
—Nā'. A' yā a'ntī nala hua'chi mi'o'kxa'.
27 Lā' tuncan huanilh huan sca'txtunu':
—U'tza' huā'yā puscāt a'ntī nala hua'chi mintzī't.
Lā' desde a'xni'ca', huanmā' sca'txtunu' mānūlh na ixchic.

Jesús nīlh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

28 Lā' Jesús ixca'tzītza' palh ixtlōkentaxtūkō'canī'ttza' ixlīhuāk. Lā' chu a'nchī tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios, xla' hualh:
—Ickalhpūtī.
29 Lā' a'ntza' ixuī' lakatin xālu ixlītzuma vinagre. Lā' līmāchū'huī'ca vinagre nac lakatin
a'ntū hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken qui'hui' a'ntū huanican hisopo lā'
tacha'xni'lh hasta na ixquilhni'. 30 Lā' Jesús tzu'tzu' hua'lh huan vinagre. Lā' tuncan hualh:
—Ixlīhuāk ictlōkentaxtūkō'nī'ttza'.

Jesús māquilhpūtīlh ixa'kxāk lā' tamacamāstā'lh ixa'cstu con Dios lā' chuntza' ixa'cstu
tamakxtekli nanī.

Kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza

31 Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini' ī'sputa para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua.
Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' ixtalacasqui'n que huan ixmacni'ca'n sputnī'n natata-
choko huan nac cruznu' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, porque huanmā' chi'chini' xla'
ū'tza' lej ixtamaclacā'ni'. Lā' ū'tza' līsqui'ni'ca Pilato que nacāmāchākētu'cxnīni'n a'ntī
ixcāxtokohua'ca'canī't lā' nacāmāyujūnīni'n huan ixmacni'ca'n sputnī'n. 32 Lā' huan solda-
dos ta'a'lh lā' tachākētu'cxli huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't Jesús.
33 A'xni'ca' talaktapajtzūlh huan Jesús, talaktzī'lh que xanīntza' ixuanī't. Lā' ū'tza' tū'
līchākētu'cxca xla'.
34 Lā' kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza lā' chu tuncan taxtulh ka'lhni' lā'
xcān. 35 Quit Juan lā' iclaktzī'lh huā'mā'. A'ntū icuan ū'tza' a'ntū stu'ncua'. Iccāhuaniyāni'
huā'mā' para que chuntza' nā hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit. 36 Lā' huā'mā' pātle'kelh para
natlōkentaxtū ixtachihuīn Dios chu a'nchī tatzo'kni':
Tū' catitu'cxni'ca nīn kantin ixlucut.
37 Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
Xlaca'n natalaktzī'n a'ntī tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

38 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī't huā'mā', José xala' nac Arimatea squi'ni'lh Pilato para que
namakxteka nalē'n ixmacni' Jesús. Huā'mā' José nā ū'tza' a'ntī lakatzē'k ixkalhlaka'ī'
Jesús porque xla' ixcājicua'ni' huan israelitas. Pilato makxtekni'lh José lā' xla' a'lh lā' lē'lh
huan ixmacni' Jesús. 39 Lā' nā tā'a'lh huan Nicodemo a'ntī pū'la ixlakminī't cā'tzī'sa huan
Jesús, lā' xla' līmīlh catūhuā a'ntū lej mu'csa a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't mirra lā' áloes. Lā'
hua'chi pu'xamacāuj kilos līmilh huan Nicodemo. 40 Lā' chuntza' José lā' Nicodemo talē'lh
huan ixmacni' Jesús lā' talīpāsna'tli lu'xu' lā' nā tatā'mānūlh huan a'ntū lej mu'csa a'ntū
ixtalīminī't. Chuntza' ixtaka'lhī ixtahui'latca'n huan israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n.
41 Lā' a'nlhā xtokohua'ca'ca Jesús, pajtzu ixuī' lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixuī' lakatin
lhu'cu' a'ntū ixtlahuacanī't para namā'cnūcan catīhuā, lā' a'ntza' tintī'na'j ixmā'cnūcanī't, nīn
kalhatin. 42 Lā' como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixuī' lā' a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús como
ixtzucumā'tza' huan chi'chini' a'ntū ixtapūjaxa israelitas.

20

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

1 Cā'domingo lej cā'tzi'sāt a'xni'ca' cā'pucsua'cus ixuanī't, lā' María Magdalena a'lh huan
nac lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh tū'tza' ixuī' huan chihuix a'ntū
ixkalhui'līcanī't huan lhu'cu'. 2 Tu'jnuntēlha cālaka'lh huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin
sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. Lā' cāhuanilh:
—Māxtucanī't de nac lhu'cu' huan Māpa'ksīni' lā' tū' icca'tzīyāuj a'nlhā mā'cnūca.
3 Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin sca'txtunu' tataxtulh lā' ixta'a'mā'na huan nac lhu'cu'.
4 Ixkalhatu'ca'n ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā' ā'calīstān kalhatin ā'chulā' tu'jnulh. Lā'
Pedro a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh huan nac lhu'cu' huan ā'kalhatin sca'txtunu'. 5 Lā'
taquilhpūtalh lā' talacanūlh lā' laktzī'lh a'ntza' ixuī' huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús.
Lā' huan sca'txtunu' tū' tanūlh. 6 Lā' Simón Pedro ī'stālatēlha. Lā' ā'calīstān xla' chā'lh
lā' tanūlh huan nac lhu'cu' lā' a'ntza' laktzī'lh huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús.
7 Nā laktzī'lh huan pāyu a'ntū ixlītakoksna'tnī't na ixa'kxāk Jesús. Lā' tū' ixtā'huī' huan
lu'xu'; lacatin ixuī' lā' ixpāsui'tui'līcanī't. 8 Lā' nā tanūlh huan sca'txtunu' a'ntī xapū'la
ixchinī't huan nac lhu'cu' lā' laktzī'lh lā' a'ka'ī'lh que Jesús ixlakahuanchokonī't. 9 Lā' tūna'j
ixtamāchekxīkō' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā ixtatzo'kni' que tasqui'nī nalakahuanchoko
Jesús. 10 Lā' huan tamā'na sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena
Mr. 16.9-11

11 Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Lā' ixcalhuan. Lā'
līhuan ixcalhuayā, taquilhpūtalh lā' talacanūlh huan nac lhu'cu'. 12 Lā' cālaktzī'lh kalhatu'
ángeles lā' lej lakstala'nka' ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n. Xlaca'n ixtahui'lāna' a'nlhā ixmāpī'canī't
huan ixmacni' Jesús. Kalhatin ixuī' na ixa'cpūn lā' kalhatin nā ixuī' na ixtojon a'nlhā
ixmāpī'canī't Jesús. 13 Lā' huan ángeles takalhasqui'nīlh:
—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?

Lā' xla' cāhuanilh:
—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksīni'. Lā' tū' icca'tzī lhachū mānūcanī't.
14 Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', chu tuncan xla' talakspi'tli lā' laktzī'lh Jesús a'ntza'
ixyā. Lā' xla' tū' ixlakapasa palh ū'tza' Jesús. 15 Lā' Jesús huanilh:
—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't? ¿Tichū putzaya'?
Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo lā' huanilh:
—Señor, palh hui'x lī'pi, caquihua'ni' a'nlhā lī'pi, para que chuntza' quit na'ica'n ictē.
16 Lā' Jesús huanilh:
—¡María!
Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:
—¡Raboni! —ū'tza' lakatin tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun Mākalhtō'kē'ni'.
17 Lā' Jesús huanilh:
—Tū' caquixa'ma' porque quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Capinchi lā'
cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit na'ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' ū'tza' nā
minTāta'ca'n lā' quinDios lā' minDiosca'n.
18 Lā' tuncan María Magdalena a'lh cāmāca'tzīnī huan sca'txtunu'nī'n que xla' ixlak-
tzī'nī'ttza' huan Māpa'ksīni' lā' cāhuanilh a'ntū ixuaninī't.

Jesús cātalacsu'yuni'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

19 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza' huanmā' domingo lā' huan sca'txtunu'nī'n ix-
tatakēstokkō'nī't nac lakatin chic. Lā' lacchahuaj ixtatanūmā'na porque xlaca'n ixtajicua'ni'
huan israelitas. Lā' Jesús tanūlh lā' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca' cacā'a'nīni'ni'.
20 Lā' a'xni'ca' ixcāhuaninī'ttza' huā'mā', cāmāsu'ni'lh ixmacan lā' ixtāpān. Lā' huan
sca'txtunu'nī'n lej tapāxuhualh porque talaktzī'mpā huan Māpa'ksīni'.
21 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni' hui'xina'n. Chuntza' a'nchī quimacamilh quinTāta' lā' nā chuntza'
hui'xina'n na'iccāmacā'nāni' quit.
22 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsu'nulh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Chuhua'j, caquilāmaklhtīuj huā' Espíritu Santo. 23 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit
ixtalaclē'i' kalhatin, xla' tū'tza' laclē'n. Lā' palh hui'xina'n tū' catimāsputūnu'ni'tit ixtalaclē'i'
kalhatin, xla' ū'tza' laclē'ncus.

Tomás laktzī'lh huan Māpa'ksīni' lakahuanchokonī'ttza'

24 Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni' Tomás lā' nā ixuanican Stu'yūn. Xla' tū' ixmaklahuī' con
huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' cātalacsu'yuni'lh Jesús. 25 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Iclaktzī'ujtza' huan Māpa'ksīni'.
Tomás cāhuanilh:
—Palh tū' na'iclaktzī'n a'nlhā takāhuī'nī't na ixmakxtampūn lā' palh tū' na'icxa'mani'
a'nlhā ixtanūni'nī't clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān a'nlhā takāhuī'nī't, tū' ictikalh-
laka'ī'lh palh lakahuanchokonī't.
26 Lā' ixlītzeyama'j huampala ixtatakēstokpalanī't huan sca'txtunu'nī'n lā' nā Tomás a'ntza'
ixmakuī'. Lā' a'yuj ixlacchahuayā huan chic, Jesús tanūlh lā' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā'
cāhuanilh:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni'.
27 Lā' tuncan huanica Tomás:
—Camānu' mimakspulh na quimakxtampūn a'nlhā quimakxtampūlhu'cu'canī't lā' calak-
tzi' quimacan lā' castu'ncti mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā' tū'tza' capuhua' palh tū'
stu'ncua' iclakahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.
28 Lā' Tomás kalhtīni'lh:
—¡QuiMāpa'ksīni' lā' quinDios!
29 Lā' Jesús huanilh:
—Tomás, chuhua'j hui'x kalhlaka'ī'ya' porque quilaktzī'nī'ta'. Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī'
lā' a'yuj xlaca'n tū' quintalaktzī'nī't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

30 Lā' Jesús tlahuapā lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' huan tamā'na
lē'cnīn xla' tū' tatzo'kni' huā' nac libro. 31 Makapitzīn lē'cnīn xla' tatzo'kni' para que
chuntza' hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit que Jesús xla' ū'tza' ixO'kxa' Dios a'ntī Dios mānūlh
ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza' hui'xina'n tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n por
ixpālacata nalīpāhua'nā'tit Jesucristo.

21

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' ā'calīstān Jesús cātasu'yuni'pā ī'sca'txtunu'nī'n na ixquilhtūn huan xcān a'ntū ixtacuīni'
Galilea, lā' nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca' talacsu'yulh chuntza' līlalh: 2 A'ntza'
ixtahui'lāna' kēxtim Simón Pedro lā' Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, lā' Natanael xala' nac
Caná de Galilea, lā' ixo'kxa'n Zebedeo lā' ā'kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. 3 Lā' Simón Pedro
cāhuanilh:

—Ica'nā icsquī'tī'nin.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.

Ta'a'lh lā' tatanūlh nac barco. Lā' nīn tuntū' tachi'palh ixlīhuāk huanmā' tzī'sa. 4 Lā'
a'xni'ca' tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh na ixquilhtūn xcān. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū'
ixtaca'tzī tichū. 5 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū chi'panī'ta'ntit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Nīn tuntū'.

6 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camacapintit huan pūtayan na ixpāxtūcāna'j huan barco. Lā' a'ntza' nachi'payā'tit.

Lā' chuntza' tatlahualh xlaca'n. Lā' tuncan tūlatza' ixtamācutū huan ixpūtayanca'n porque
lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't. 7 Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús, xla' huanilh
Pedro:

—¡U'tza' huan Māpa'ksīni'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā', Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh ixtakēnu' a'ntū ixtamakx-
tunī't lā' xla' chu tuncan tojōlh nac xcān lā' laka'lh Jesús. 8 Lā' huan barco pajtzu huan quil-
htūn ixuanī't, hua'chi cien metros ixlīmakat ixuanī't. Lā' huan makapitzīn ixtapūmimā'na
huan barco lā' ixtastancalīmimā'na huan ixpūtayanca'n a'ntū ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lhūhua'
squī'ti'.

9 Lā' a'xni'ca' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut de carbón lā'
ixkalhmā'ca'canī't huan jala'nat lakatin squī'ti' lā' pāntzi. 10 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calīta'ntit macsti'na'j squī'ti' a'ntū chi'patittza'.

11 Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalīmilh huan pūtayan nac quilhtūn.
Lā' huan pūtayan ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lakatin ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n squī'ti'.
Lā' a'yuj lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't, pero huan pūtayan tū' taxtī'tli. 12 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.

Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talīhui'līlh natakalhasqui'nī tichū porque ixtaca'tzī palh ū'tza'
Māpa'ksīni'. 13 Jesús quītayalh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh xlaca'n. Lā' chu chuntza' tlahuapā
huan squī'ti'.

14 Huā'mā' a'nlhā ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixlakahuan-
chokonī'ttza'.

Jesús tā'chihuīna'lh Simón Pedro

15 A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nīlh huan Simón Pedro:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxquī'ya' quit que huā' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n
quintapāxquī'?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'.

16 Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlīmaktu':

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktaka'lhti a'ntī quintakalhlaka'ī' chuntza' hua'chi līlacatzucu cāmaktaka'lha ixbor-
regos a'ntī ixtēcu'.

17 Lā' ixlīmaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?

Lā' Pedro līlakaputzalh porque xla' kalhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh ixpāxquī' Jesús. Lā'
huanilh:

—Māpa'ksīni' huix ca'tzīya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'. 18 Icuaniyāni' quit ixlīstu'ncua'. A'xni'ca' o'kxa'cus
ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā ixpincu'tuna'. A'xni'ca' papatzīntza'
nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n lā' ā'kalhatin namacachī'yāni' lā' xla' nalē'nāni'
a'nlhā tū' pincu'tuna' hui'x.
19 Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchī xla' nalīnī lā' chuntza' huā'mā' nalī'a'cnīni'ni'
Dios. Lā' ā'calīstān huanilh:
—Caquistāla'ni'.

Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquīcan

20 Pedro talakspi'tli lā' laktzī'lh kalhatin sca'txtunu' ī'stālani'tēlha. U'tza' huā'mā' Jesús
lej ixpāxquī'. Lā' nā huā'mā' ū'tza' a'ntī ixpāxtūhuī' Jesús a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na lā'
kalhasqui'nīlh: “Māpa'ksīni', lā' ¿tichū namacamāstā'yāni'?” 21 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro
kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', lā' huā'mā' ¿tuchū napātle'keni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu
mimaca'tzi hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.
23 Lā' ū'tza' ixtalīhuan huan tā'timīn que huanmā' sca'txtunu' tū' catinīlh. Jesús tū' hualh
palh tū' catinīlh. A'ntū hualh xla' ū'tza': “Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta
a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x?”
24 Lā' huā'mā' sca'txtunu' ū'tza' quit. Icmālacstū'ncnī't lā' ictzo'knī't huā'mā' tachihuīn. Lā'
icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū icuan.
25 Lā' a'nampala lej lhūhua' catūhuā a'ntū tlahualh Jesús. Lā' palh ixtzo'kui'līca cahuā
ixlīhuāk a'ntū tlahualh xla', chō'la tūlalh ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla' quilhtamacuj ixlīlhūhua'
libros a'nlhā ixtzo'kui'līca. Amén.

Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnīni'n huan Xatzey Tachihuīn Ixpālacata Jesucristo

Huanca a'nchī namāstā'can Espíritu Santo
1 Icuaniyāni', Teófilo, que a'xni'ca' quit ictzo'kli pū'la huan lakatin libro, ictzo'kli ixlīhuāk
a'ntū Jesús lītzuculh tlahua lā' māsu'yu. 2 Lā' ictzo'kli a'ntūn tlahualh hasta a'xni'ca' a'lh
nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixa'n nac a'kapūn, Jesús cāmaxquī'lh lakatin līmāpa'ksīn
ixapóstoles a'ntī ixcālacsacnī't. Cāmaxquī'lh por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 3 A'xni'ca' Jesús
lej ixpātīni'nī't, xla' lakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Lā' xla' tlahualh lej lhūhua' catūhuā
a'ntū māsu'yulh que lej stu'ncua' ixuanī't Jesús xalakahuan. Lā ixcātasu'yuni' hasta lhān
chā'lh tu'pu'xam chi'chini'. Lā' ixcāhuani ixpālacata a'nchī māpa'ksīni'n Dios.
4 Lā' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't xlaca'n lā' Jesús, xla' cāhuanilh:
—Tūna'j cataxtutit de nac Jerusalén. Caka'lhī'tit a'ntū nacāmaxquī'yāni' xaTāta'. Huā'mā'
quit iccālīkalhachihuīna'ni'nī'ta'ni'tza'. 5 Ixlīstu'ncua', Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān. Pero
xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n nacātamaxquī'yāni' Espíritu Santo. Lā' palaj
nacātamaxquī'yāni' —cāhuanilh Jesús.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn
6 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chā chuhua'j nahui'lī'ya' ixlīmāpa'ksīni' kalhatin israelita?
7 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tūla catica'tzītit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' nala huā'mā'. Xmān Dios ca'tzī
a'xni'ca' namacamin huā'mā' a'ntū nala. U'tza' māpa'ksī. 8 Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit
līmāpa'ksīn a'xni'ca' huan Espíritu Santo nacālakmināni' porque naka'lhī'yā'tit Espíritu Santo.
Hui'xina'n nachihuīna'nā'tit de quimpālacata nac Jerusalén lā' na ixlīhuāk estado de Judea
lā' nac Samaria lā' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
9 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh lā' xla' chu tuncan tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n.
Lā' tanūlh nac lakatin poklhnu' a'ntū cāmātzē'kni'lh. 10 Lā' xlaca'n ixtatalacayāhuayāna'
a'xni'ca' Jesús ixa'mā' tālhmā'n. Lā' chu līmaktin tatāyachi kalhatu' chi'xcuhuī'n ixpajtzuca'n.
Ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n laksmu'yonko. 11 Lā' xlaca'n tahualh:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea, ¿a'chī' talacayāhuayāna'ntit? U'tza' huā'mā' Jesús,
a'ntīn tā'kayāhuanī't nac a'kapūn na milacapūnca'n, ū'tza' nataspi'tpala. Chu a'nchī a'lh,
namimpala hua'chi a'xni'ca' tā'kayāhualh na milacapūnca'n —cāhuanica.

Lacsacca Matías para natanū ixlaktapalh Judas
12 Lā' huan apóstoles tataxtulh de nac kēstīn a'nlhā ixuī' pū'olivo. Lā' huan kēstīn ixpajtzu
Jerusalén ixlīmakat chu a'cxtim hua'chi tzē natlā'huancan lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan
chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' xlaca'n ta'a'nchokopā nac Jerusalén. 13 Lā' a'xni'ca' tachilh
xlaca'n tatō'ca'lh hasta nac cuarto tālhmā'n a'nlhā ixtahui'lāna'ncha' Pedro lā' Jacobo lā' Juan
lā' Andrés lā' Felipe lā' Tomás lā' Bartolomé lā' Mateo lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón
Zelote lā' Judas ixtā'tin Jacobo. 14 Lā' ixlīhuākca'n a'cxtim talīhui'līlh ta'orarlī lā' tasqui'ni'
Dios. Lā' nā ta'orarlīlh nā puscan lā' María a'ntī ixtzī't Jesús lā' nā ixtā'timīn Jesús.
15 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't xlaca'n hua'chi lakatin ciento ā'kalhapu'xam. Lā' huanmā'na
chi'chini' Pedro tāyalh ixlaclhpu'nanca'n huan tā'timīn lā' cāhuanilh:
16 —Tā'timīn, chuntza' tasqui'nī que pātle'kelh a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā David
hualh pū'la por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ixpālacata Judas. U'tza' huā'mā' Judas a'ntī
cāpū'lani'lh xlaca'n a'ntī tachi'palh Jesús. 17 U'tza' Judas a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'.
Lā' nā ū'tza' ixtā'scuja Dios hua'chi quina'n tā'scujāuj Dios. 18 Huā'mā' chi'xcu' tamāhualh
ti'ya't. Lā' līmāpalalh huan tumīn a'ntū tlajalh por ixpālacata a'ntūn tlahualh a'ntūn tū'
tzey. Lā' tatonkopūlh lā' tapālhkālh lā' taxtukō'lh ixpālūhua'. 19 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac
Jerusalén ixtaca'tzī huā'mā'. U'tza' līmāpācuhuīca ixtacuīni' huan ti'ya't Acéldama. Chuntza'
ixtachihuīnca'n a'ntū huanicu'tun Pasakō'nī't Ka'lhni' huan Ti'ya't. 20 Chuntza' tatzo'kni'
nac libro ixtacuīni' Salmos:
Calakmaka'nca ixchic.
Lā' a'ntza' nīn tintī' catitahui'lalh.
Lā' nā tatzo'kni' chuntza':
Lā' catanūpā ā'chā'tin na ixlītlōt.
21 Lā' Pedro huampā:
—Catanūlh ixlaktapalh Judas kalhatin a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni' ixlīhuāk quilhta-
macuj a'xni'ca' Jesús taxtulh lā' tanūlh na quilaclhpu'nanca'n. 22 Calalh kalhatin a'ntī

ixquincātā'latlā'huanāni' desde a'xni'ca' Juan mā'kpaxīni'lh hasta huanmā' chi'chini' a'xni'ca'
Jesús tā'kayāhualh tālhmā'n na quilacapūnca'n. U'tza' nala hua'chi quina'n lā' namāstū'nca
a'nchī Jesús lakahuanchokolh —hualh Pedro.
23 Lā' cālacsacca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā' de huā' kalhatu' ixtacuīni' chā'tin José a'ntī
ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Barsabás lā' ixlītāpātu'tun Justo. Lā' ā'chā'tin huampala ix-
tacuīni' Matías. 24 Lā ta'orarlīlh lā' tahualh:
—QuinDiosca'n, hui'x cālakapasni'ya' ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n chi'xcuhuī'n.
Caquilāmāsu'ni'uj tichū de huā' tamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n lacsacnī'ta' hui'x. 25 Lā'
ū'tza' natā'scujāni' lā' apóstol nala. Lā' nala ixlaktapalh Judas a'ntī makxtekli de tā'scujāni'
por ixpālacata a'ntūn tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' lī'a'lh nac pūpātīn.
26 Lā' tzo'kca ixtacuīni' José nac kalhtin ca'psnat. Lā' ixtacuīni' Matías tzo'kpalaca nac
kalhtin ca'psnat huampala. Mojōca kalhtu' ca'psnat. Lā' a'xni'ca' mācutuca xmān kalhtin
ca'psnat lā' ixka'lhī ixtacuīni' Matías. Lā' chuntza' tanūlh Matías ixlītlōt. Lā' a'cchā'lh
ixlīkalhacāujtu' apóstoles.

2

Macaminca Espíritu Santo

1 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū huanican Pentecostés, ixlīhuākca'n
ixtatakēstokkō'nī't. 2 Chu līmaktin macasa'nalh de nac a'kapūn hua'chi lakatin palha'
ū'ni' a'ntū kaxmatca huāk huan nac chic a'nlhā ixtahui'lāna'. 3 Lā' cātasu'yuni'lh hua'chi
si'makāt a'ntū tasu'yulh hua'chi lamana'. Lā' tahuī'lh na ixa'cpunca'n chā'tunu' de xlaca'n.
4 Lā' ixa'clhcunucca'n talītatzumakō'lh Espíritu Santo. Lā' tatzuculh tachihuīna'n xtuncnu'
tachihuīn a'ntū cāmaxquī'lh Espíritu Santo natachihuīna'n.
5 Lā' ixtahui'lāna' nac Jerusalén israelitas, chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios. Xlaca'n
xalanī'n lakachu nac cā'quilhtamacuj. 6 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū macasa'nalh,
tatakēstokkō'lh ixlīlhūhua'ca'n. Lā' nīn ixtalīca'tzīhui'lāna' a'nchī ixtakaxmatli ixtachihuīnca'n
chā'tunu' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' tatamakchuyīlh lā' cālē'cnīca lā' talāhuanilh:
—¿Chu tū' xalanī'n nac Galilea huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tachihuīna'mā'na? 8 Lā'
¿chī līkaxmatāuj quilīhuākca'n huan tachihuīn a'ntū chihuīna'nāuj desde quilīlacti'na'jca'n?
9 Makapitzīn de quina'n xalanī'n nac Partia lā' Media lā' Elam lā' Mesopotamia lā' Judea
lā' Capadocia lā' Ponto lā' Asia. 10 A'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Frigia lā' Panfilia lā'
Egipto lā' ixpajtzu Cirene a'ntū lakatin cā'lacchicni' nac Africa. Lā' ā'makapitzīn xalanī'n nac
Roma a'ntīn taminī'ta'ncha'. Xlaca'n israelitas lā' nā a'ntī ixtatanūnī't na ixreligionca'n is-
raelitas. 11 Lā' ā'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Creta lā' Arabia. Lā' quina'n cākaxmatni'yāuj
huanmā'na chi'xcuhuī'n, xalanī'n nac Galilea, a'nchī tachihuīna'mā'na a'ntūn quintachi-
huīnca'n. Lā' quincātalīchihuīna'mā'ni' catūhuā lej ka'tla' a'ntū tlahualh Dios —talāhuanilh.
12 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīkō'lh lā' tū' taca'tzīlh tuchū. Lā' talāhuanipā:
—¿Tuchū huanicu'tun huā'mā'?
13 Lā' makapitzīn talakapalalh lā' tahualh:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'lh tachi'xcuhuī't

14 Lā' Pedro tāyalh ixlīkalhacāujtu' apóstoles lā' cāhuanilh palha':
—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n israelitas lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit nac
Jerusalén. Caca'tzītit huā'mā' lā' cakaxpa'ttit quintachihuīn. 15 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n
tū' taka'chī hua'chi puhua'nā'tit hui'xina'n. Tū' taka'chī porque xmān maknajās cūhuīni'.
16 Huā'mā', a'ntū hui'xina'n laktzī'mpā'na'ntit lā' kaxpa'tpā'na'ntit, ū'tza' a'ntū hualh Joel a'ntī
ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'. Joel hualh:
17 Dios hualh chuntza':
A'xni'ca' nasputatza' quilhtamacuj na'iccāmacamini' quiEspíritu ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' mi'o'kxa'nca'n lā' mintzu'ma'janca'n natahuan quintachihuīn.
Lā' mi'o'kxa'nca'n natalakachuya lā' mimpapatzīnca'n natalakahuāna'n.
18 Lā' lej ixlīstu'ncua' na'iccāmacamini' xlaca'n quiEspíritu huanmā'na chi'chini' a'ntī quin-
tatā'scuja a'ntīn chi'xcuhuī'n lā' a'ntīn puscan.
Lā' xlaca'n natahuan quintachihuīn.
19 Lā' na'icmāsu'yu lē'cnīn tālhmā'n nac a'kapūn lā' laka'tla'n catūhuā nac ti'ya't.
Lā' natatasu'yu ka'lhni' lā' lamana' lā' mixini' a'ntū hua'chi jini'.
20 Lā' huan chi'chini' tū' naxkaka lā' huan mālhcuyu' natasu'yu hua'chi ka'lhni'.
Lā' ā'calīstān namin ixlaclhchi'chini' Māpa'ksīni' Jesucristo a'xni'ca' namimpala.
Nala lakatin chi'chini' lej xaka'tla'.
Lā' nalaktzī'ncan a'ntū napātle'ke.
21 Lā' nala chuntza': Chuxatī a'ntī nata'sani' Māpa'ksīni' para namaktāya, ū'tza' napūtaxtu.

Chuntza' Joel tzo'knulh a'nchī hualh Dios.
22 Lā' Pedro huampā:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, cakaxpa'ttit huā'mā' tachihuīn. Dios cāmāsu'ni'ni' hui'xina'n
que ū'tza' māni' macamilh Jesús xala' nac Nazaret. Lā' cāmāsu'ni'ni' huā'mā' por ixpālacata
lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús por ixlīmāpa'ksīn Dios na milacapūnca'n. Huā'mā' hui'xina'n
ca'tzīyā'tit. 23 Lā' a'xni'ca' macamāstā'ca Jesús, lā' hui'xina'n hua'ntit que caxtokohua'ca'ca
lā' māmaknī'nī'ni'ntit. Lā' a'ntīn tamaknīlh Jesús, xlaca'n tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Huā'mā'
pātle'kelh chuntza' hua'chi ixtapuhuān Dios a'ntū tūla taxtāpalī lā' chuntza' hua'chi ixca'tzī
Dios makāntza'. 24 Dios mālakahuanīchokolh Jesús lā' māxtulh de ixlīmāpa'ksīn huan līnīn
porque Jesús tūlalh tachokolh xanīn. 25 David līchihuīna'lh Jesús lā' hualh:
Pō'ktu xa'iclaktzī'n Māpa'ksīni' na quilacapūn.
Lā' huī' na quimpāxtūcāna'j.
Lā' chuntza' tū' ictitamakchuyīlh.
26 U'tza' līpāxuhualh qui'a'clhcunuc lā' icchihuīna'lh catūhuā a'ntū līpāxūj porque tū' cati-
makxtekca quimacni'.
27 Hui'x tū' namakxteka' quilīca'tzīn nac cā'līnīn, lā' tū' namakxteka' namasa quimacni'.
Quit mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.
28 Quimāca'tzīnī'nī'ta' a'nchī na'iclatā'kchoko.
Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacapūn.
Lā' chuntza' David tzo'knulh a'nchī nalakahuanchoko Jesús.
29 Lā' Pedro huampā:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, na'iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua' ixpālacata huan
quimpapca'n David a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n israelitas ixuanī't. Xla' nīlh lā' mā'cnūca. Lā'
huī'cus a'nlhā mā'cnūca. 30 Xla' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. Lā' ixca'tzī a'nchī Dios ixuanī't
que ixlīstu'ncua' nahui'lī ixlīrey a'ntī ī'xū'yātā'nat David. 31 David ixca'tzī que Cristo
nalakahuanchoko lā' tū' natachoko nac cā'līnīn lā' tū' namasa ixmacni' Cristo. Lā' ū'tza'
chuntza' lītzo'knulh David. 32 Dios mālakahuanīchokonī't huā'mā' Jesús. Lā' quilīhuākca'n
iclaktzī'nī'ta'uj huā'mā'. 33 Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j. XaTāta' Dios
maxquī'lh Jesús huan Espíritu Santo chuntza' hua'chi hualh pū'la. Lā' nā Jesús macaminī't
Espíritu Santo huā'tzā'. Huā'mā' ū'tza' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit lā' kaxpa'tā'tit chuhua'j.
34 David tū' a'lh nac a'kapūn. Pero ū'tza' māni' hualh:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j 35 hasta que
a'xni'ca' quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n".
Chuntza' tzo'knulh David.
36 Lā' Pedro huampā:
—Cataca'tzīkō'lh xa'nca ixlīhuākca'n xalanī'n nac Israel que Dios hui'līlh Jesús
ixlīMāpa'ksīni' lā' ixlīCristo. U'tza' huā'mā' Jesús a'ntī hui'xina'n xtokohua'ca'tit —cāhuanilh
Pedro.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'u'cxca'tzīlh a'nchī lej ko'hua'jua' lalh
ixa'clhcunucca'n. Lā' cāhuanica Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles:
—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū na'ictlahuayāuj?
38 Lā' Pedro cāhuanilh:
—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit milīhuākca'n hui'xina'n lā' chuntza'
namāsu'yu'yā'tit que tapa'ksīyā'tit con Jesucristo. Lā' chuntza' nacātamāsputūnu'ni'yāni'
mintalaclē'i'ca'n lā' nacātamaxquī'yāni' huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo. 39 U'tza' a'ntū
Dios huanī't namāstā'. Lā' huā'mā' tzē namaklhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' nā tzē nata-
maklhtīni'n nā mincamana'ca'n lā' nā ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ā'lakatunu'
xcānsipejni' lā' ixlīhuāk a'ntīn cāta'sani' huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n.
40 Lā' Pedro lej cāhuanilh lā' cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' hualh:
—Capūtaxtutit lā' chuntza' tū' napāstacna'nā'tit hua'chi huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tzey
a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j —cāhuanilh Pedro.
41 Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Pedro, xlaca'n ta'a'kpaxli. Lā' a'ntīn takalh-
laka'ī'lhcus huā'mā' chi'chini' lakatu'tun mil tachi'xcuhuī't. 42 Lā' xlaca'n tū' ixtamakx-
teka ixlīmāsca'tīnca'n apóstoles. Lā' tū' ixtamakxteka tatakēstoka lā' tamālacpitzi pāntzi lā'
ta'orarlī. Lā' ixtaka'lhī chu lakatin ixtapuhuānca'n.

A'nchī ixtalīlatlā'huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xapū'la

43 Lā' ixlīhuākca'n ixtajicua'n. Lā' huan apóstoles tatlahualh lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā
a'ntū māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn Dios. 44 Lā' ixlīhuāk a'ntī ixta'a'ka'ī', ixtahui'lāna' kēxtim lā'
chu lakatin ixtamākēxtimīnī't huāk a'ntū ixtaka'lhī. 45 Lā' tastā'lh ixti'ya'tca'n lā' a'ntū
ixtaka'lhī lā' ixtalāmālacpitzini'lh ixlīhuākca'n como hua'chi chā'tunu' ixtamaclacasqui'n.
46 Lā' lakalīyān ixtatakēstoka nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixtamālacpitzi pāntzi na ixchicca'n lā'

ixtahuā'yan con tapāxuhuān. Lā' ixa'clhcunucca'n huāk lactza'ta'ta'. 47 Lā' ixtalīchihuīna'n
a'nchī ixlēka'tla' Dios. Lā' ixcālaktzī'ncan como lej tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' Māpa'ksīni' Dios
ixmālhūhuī'pala lakalīyān. Lā' lakalīyān lhūhua'ntēlhalh a'ntī ixtapūtaxtu.

3

Mātzeyīca kalhatin a'ntī ixlū'ntū'lanī't

1 Pedro lā' Juan ixtatanū kēxtim na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixchā'n huan hora a'ntū
ixtapū'orarlī, hua'chi maktu'tun kōtanū. 2 Lakalīyān ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Lā' ixui'līcan lakalīyān na ixlacapūn xamākalhcha
lītokpān. Lā' huan mākalhcha ixtacuīni' Tzēhuanī't. Lā' a'ntza' ī'squi'nīhuā'yan lā' ixcāsqui'ni'
a'ntī ixtatanū nac lītokpān. 3 Lā' xla' cālaktzī'lh Pedro lā' Juan a'xni'ca' ixtatanūmā'na nac
lītokpān lā' xla' cāsqui'ni'lh. 4 Lā' Pedro lā' Juan talakalaktzī'hui'līlh lā' Pedro huanilh:
—Caquilālaktzī'uj quina'n.
5 Lā' xla' cālakalaktzī'lh lā' ixpuhuan que namaxquī'can catūhuā. 6 Lā' Pedro hualh:
—Tū' icka'lhī plata nīn oro. Pero na'icmaxquī'yāni' a'ntū icka'lhī. Por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' lā' catlā'hua'.
7 Lā' makachi'palh ixpekecāna'j lā' yāhualh. Lā' huanmā' ka'tlā'tus chu līlacapalh ixtojon
lā' ixtūpixni' lactli'hui'quilh. 8 Lā' lacapalh tāyalh lā' tlā'hualh lā' cātā'tanūlh Pedro lā'
Juan nac lītokpān. Lā' ixtlā'huantēlha tanūlh lā' ixtā'kapūyāhua lā' ixuan a'nchī Dios lej
ka'tla'. 9 Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'nchī ixlatlā'huan lā' xlaca'n tamāka'tlī'lh Dios.
10 Lā' talakapasli ū'tza' a'ntī ī'squi'nīhuā'yamā' na ixlacapūn ixlītokpānca'n israelitas, a'nlhā
huanican huan mākalhcha Tzēhuanī't. Lā' talē'cnīlh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu'. Lā'
tū' ixtalīca'tzīhui'lāna'.

Pedro a'cta'sana'lh na ixcorredor Salomón

11 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixtzeyanī'tcus, ixcātā'lāmakachi'patlā'huan
Pedro lā' Juan. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't tatu'jnuntēlhalh lā' cālaktakēstokca nac corredor
a'nlhā huanican ixtacuīni' ixcorredor Salomón. Lā' lej talē'cnīlh. 12 Lā' Pedro, a'xni'ca'
laktzī'lh huā'mā', cāhuanilh tachi'xcuhuī't:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, ¿a'chī' a'cnī'yā'tit huā'mā'? Lā' ¿a'chī' quilālakalaktzī'nāuj?
Tū' quilīmāpa'ksīnca'n a'ntū iclīmātzeyīnī'ta'uj lā' tū' por quimpālacataca'n porque quina'n
tzeyā chi'xcuhuī'n. 13 Tlahualh huā'mā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā'
quinatāta'na'ca'n. U'tza' Dios māsu'yunī't que lej ka'lhī līmāpa'ksīn Jesús a'ntī ixO'kxa'
Dios. Lā' huā'mā' Jesús ū'tza' a'ntī macamāstā'tit hui'xina'n lā' kalhtatzē'ktit na ixlacapūn
Pilato a'xni'ca' xla' ixlīhui'līnī't namakxteka. 14 Lā' hui'xina'n kalhtatzē'ktit a'ntī lej tzey
lā' tlahuanī't xmān a'ntū lej tzey. Lā' hui'xina'n squi'ntit cacātamāxtuni'ni' lā' camakx-
tekca kalhatin maknīni'. 15 Lā' māmaknīnīni'ntit Jesús a'ntī māstā' vida lā' a'ntīn Dios
mālakahuanīchokolh. Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī lakahuanchokolh. 16 Ickalhlaka'ī'yāuj
Jesucristo. U'tza' līmātzeyīca huā'mā' chi'xcu' a'ntī hui'xina'n laktzī'nā'tit lā' lakapasā'tit.
Jesús quincāmaxquī'ni' ixtapuhuān. U'tza' līmātzeyīca xa'nca na milacapūnca'n milīhuākca'n
hui'xina'n.
17 'Lā' chuhua'j chi'xcuhuī'n, quit icca'tzī que hui'xina'n tū' ixmāchekxī'yā'tit a'ntūn
tlahua'tit a'xni'ca' māmaknīnīni'ntit Jesús. Lā' nā tū' ixtamāchekxī mimpūchihuīna'nī'nca'n.
18 Dios māca'tzīnīni'lh xapū'la que Cristo napātīni'n. Chuntza' tahualh ixa'cta'sana'nī'n
Dios xalanī'n makān. Huā'mā' tlōkentaxtūlh Dios. 19 Lā' chuhua'j hui'xina'n
caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' caxtāpalī'tit mi'a'clhcunucca'n lā' chuntza'
naxapacan mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' namin huan chi'chini' a'xni'ca' Dios
nacāmāske'hui'huī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā' namacamin Jesucristo a'ntī xapū'la
līhui'līlh Dios nacāmacamini'yāni' hui'xina'n. 21 Pero Jesucristo ka'lhī natachoko nac a'kapūn
hasta a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuapalakō' ixlīhuāk a'nchī Dios makāntza' cāmāchihuīnīlh
ixa'cta'sana'nī'n a'ntī lacuan. 22 Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n:

Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n nacāmacamini'yāni' hui'xina'n kalhatin a'cta'sana', chuntza' hua'chi quimacamilh quit.
Lā' ū'tza' nala kalhatin de hui'xina'n.
Lā' hui'xina'n nakaxpa'tā'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.
23 Lā' a'ntīn tū' natakalhlaka'ī a'ntū nahuan huanmā' chi'xcu', ū'tunu'n nacāmāsputūcan lā' nacātamacaxtucan de ixlaclhni' tachi'xcuhuī't.

24 'Lā' chuntza' tahualh ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makān lā' Samuel
lā' nā a'ntīn tamilh ā'calīstān. Xlaca'n tahualh que chuntza' napātle'ke. 25 Hui'xina'n
ixcamana'ca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā mila'ca'n huan convenio a'ntū talacāxtlahualh
quinDiosca'n lā' quinapapna'ca'n. Tlahuaca huan convenio a'xni'ca' Dios huanilh Abra-
ham:

Por ixpālacata minatā'natna' nacāsicua'lanālīcan ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac quilhta-
macuj.
26 A'xni'ca' Dios macamilh ixO'kxa', cālakmacamini' hui'xina'n pū'la para que milīhuākca'n
camakxtektit mintalaclē'i'ca'n lā' chuntza' nacātasicua'lanālīyāni' —hualh Pedro.

4

Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixtatā'chihuīna'mā'na tachi'xcuhuī't, talakmilh curasna' lā'
ixcapitán tropasna' xalanī'n nac lītokpān lā' nā saduceosnu'. 2 Xlaca'n tatamakchuyīlh
por ixpālacata a'ntū ixcāmāsu'ni'can tachi'xcuhuī't lā' a'nchī ixtamāca'tzīnīni'n que Jesús
lakahuanchokolh, lā' chuntza' nalīlakahuanchokocan. 3 Lā' cāchi'paca Pedro lā' Juan lā'
cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā' como kōtanūtza' ixuanī't, cāmakxtekca a'ntza' hasta ixlīlakalī.
4 Lā' ta'a'ka'ī'lh lej lhūhua' a'ntīn takaxmatli huan tachihuīn. Lā' ixlīlhūhua' hua'chi
lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.

5 Lā' ixlīlakalī tatakēstokli nac Jerusalén huan pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas
lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 6 Lā' tamilh Anás, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', lā' Caifás lā'
Juan lā' Alejandro lā' ixlīhuāk ixtalakapasnī'n huan xamāpa'ksīni' curasna'. 7 Lā' a'xni'ca'
ixcāhui'līcanī'ttza' Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n, cākalhasqui'nīca:

—¿Tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū lītlahua'tit huā'mā'? Lā' ¿tichū ixquilhtampān tlahua'tit
huā'mā'?

8 Lā' ixa'clhcunuc Pedro ixlītzuma' Espíritu Santo lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas: 9 Chuhua'j quina'n
quilāmālacapū'nī'ta'uj por ixpālacata lakatin a'ntūn tzey ictlahuani'uj huā'mā' chi'xcu'
ī'tza'ca' lā' por ixpālacata a'nchī mātzeyīcanī't. 10 Caca'tzītit milīhuākca'n hui'xina'n lā'
cataca'tzīlh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas huā'mā' a'ntū lalh. Huā'mā' chi'xcu' a'ntī
yā na milacapūnca'n hui'xina'n, ū'tza' līmātzeyīlh por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo xala' nac
Nazaret. U'tza' Jesucristo a'ntī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit lā' Dios mālakahuanīchokolh.
11 Huā'mā' Jesucristo ū'tza' a'ntī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi tapācna'nī'n talakmaka'n
lakatin chihuix. Lā' chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi chihuix a'ntū pū'la hui'līca
ixa'katzā'stūn. 12 Lā' Jesucristo xmān ū'tza' māpūtaxtunu'. Lā' tū' a'nampala ā'kalhatin
chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj a'ntī tzēn quincāmāpūtaxtūyāni' —hualh Pedro.

13 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n a'nchī Pedro lā' Juan tū' ixtajicua'n, xlaca'n
talē'cnīlh porque ixtaca'tzī que Pedro lā' Juan xlaca'n catīhuāyā chi'xcuhuī'n lā' tuntū'
lej ixtaca'tzī. Lā' ū'tza' talīmāchekxīlh que xlaca'n ixtatā'latlā'huan Jesús. 14 Lā' talaktzī'lh
huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca lā' ixyā ixlacapūnca'n. Lā' tūlalh tahualh que tū' tzey a'ntūn
tatlahualh Pedro lā' Juan. 15 Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn catataxtulh macsti'na'j Pedro lā'
Juan a'nlhā ixtatakēstoknī't a'ntī ixtatlahua justicia. Lā' takalhachihuīna'lh xlaca'n 16 lā'
talāhuanilh:

—¿Tuchū nacātlahuani'yāuj huā' tamā'na chi'xcuhuī'n? Por ixpālacataca'n ū'tunu'n,
pātle'kenī't lakatin ka'tla' lē'cnīn. Huā'mā' taca'tzī ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac
Jerusalén. Lā' tūlalh catikalhtatzē'kui. 17 Lā' cacāmākē'klhauj lā' cacāhuaniuj que tū'tza'
catahuanilh huan ixtacuīni' Jesús nīn ā'chā'tin. Lā' chuntza' tū'tza' catitalhūhua'lh huan
a'ntīn takalhlaka'ī' huan ixtachihuīnca'n —talāhuanilh.

18 Lā' cāmātayīni'nca Pedro lā' Juan lā' cāmāpa'ksīca que tū'tza' catachihuīna'lh lā' tū'tza'
catamāsu'yulh nīn ā'maktin por ixlīmāpa'ksīn Jesús. 19 Lā' Pedro lā' Juan takalhtīni'lh lā'
tahualh:

—¿Chu tzey na ixlacapūn Dios na'iccā'a'kahuāna'ni'yāni' hui'xina'n lā' tū'
na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? ¿Chichū puhua'nā'tit? Lā' caquilāhuaniuj. 20 Quina'n tūla
ictimakxtekui de na'icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'ta'uj lā' a'ntū ickaxmatnī'ta'uj —hualh Pedro.

21 Lā' a'xni'ca' ixcāmākē'klhacanī't huampala, cāmakxtekca. Tūla ixtakaksni' a'nchī
natalīcastigarlī porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't porque, por ixpālacata a'ntū
ixpātle'kenī't, ixlīhuākca'n ixtachihuīna'n a'nchī lej ka'tla' Dios. 22 Lā' huan chi'xcu' a'ntī
tlahuani'canī't huan lē'cnīn ixka'lhītza' más de tu'pu'xam cā'ta.

Huan tā'timīn tasqui'ni'lh Dios que cacāmaktāyalh para que tū' natajicua'n

23 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixcāmakxtekcanī'ttza', talaka'lh ixcompañerosnu'ca'n. Lā'
cāhuanica ixlīhuāk a'ntū ixtahuanī't huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu'
israelitas. 24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ixlīhuāk a'cxtim ta'orarlīlh lā' tahuanilh Dios
lej palha':

—Māpa'ksīni', hui'x Dios lā' hui'x tla'hua' a'kapūn lā' ti'ya't lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 25 Lā'
por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo māchihuī'ni' David a'ntī ixtā'scujāni'. Lā' David hualh
chuntza':

¿A'chī' lej tata'sa con tā'kcha tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' israelitas?
¿A'chī' tapāstaca huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tū' tasqui'nī?
26 Lā' huan reyni' xala' nac huā' quilhtamacuj talalh ixtā'ca'tza Dios.
Lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēstokli, lā' talītalakspi'tli huan Māpa'ksīni' Dios lā' nā Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't.

27 'U'tza' lej stu'ncua'. Nac huā'mā' xcānsipej tatakēstokli Herodes lā' Poncio Pilato
lā' huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' talītalakspi'tli Jesús mi'O'kxa' lacuan a'ntī
lacsacui'līnī'ta' hui'x, quinDiosca'n. 28 Xlaca'n tatakēstokli natatlahua xmān a'ntū hui'x
līhui'li' xapū'la a'ntū nala lā' xmān a'ntū milīmāpa'ksīn lā' mintapuhuān. 29 Lā' chuhua'j,
Māpa'ksīni' Dios, chu tū' la'ktzi' a'nchī quincātamakē'klhacu'tunāni'. Lā' caquilāmaktāyauj
quina'n a'ntī iccātā'scujāni'. Chuntza' na'icchihuīna'nāuj mintachihuīn lā' tū' ca'icjicua'nui.
30 Lā' camāsu'yu' milīmāpa'ksīn lā' cacāmātzeyi' lā' calalh laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn por
ixlīmāpa'ksīn Jesús mi'O'kxa' lacuan.
31 Lā' a'xni'ca' ixta'orarlīnī'ttza', tachiquilh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā' ixa'clhcunucca'n
ixlīhuākca'n talītatzumalh Espíritu Santo. Lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtajicua'n.

Chu lakatin tamākēxtimīlh huāk a'ntū ixtaka'lhī

32 Lā' ixlīlhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't lā' chu lakatin tapāstacna' lā' ixtaka'lhī chu lakatin
tapuhuān. Lā' nīn tintī' puhuanli que tūla namāstā' a'ntū ixka'lhī. Lā' chu lakatin ix-
tamākēxtimīnī't ixlīhuāk a'ntū ixtaka'lhī. 33 Lā' huan apóstoles ixtaka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn.
Lā' ixtamālacstū'nca que Māpa'ksīni' Jesús ixlakahuanchokonī't. Lā' Dios ixcāsicua'lanālī.
34 Lā' nīn tintī' ī'sputni' catūhuā porque ixlīhuākca'n a'ntī ixtaka'lhī ixti'ya'tca'n lā' ix-
chicca'n, ixtastā' lā' ixtalīmin ixtapalh a'ntū ixtastā'. 35 Lā' ixtamaxquī' huan apóstoles.
Lā' tamālacpitzilh chā'tunu' chu a'nchī ixtamaclacasqui'n. 36 Lā' ixuī' kalhatin chi'xcu'
ixtacuīni' José. Lā' huan apóstoles tamāpācuhuīlh por ixlītāpātu' ixtacuīni' Bernabé (huā'mā'
huanicu'tun māko'xamixīni'). Lā' ū'tza' levita ixuanī't xala' nac Chipre. 37 Lā' xla' ixka'lhī
ixti'ya't. Lā' stā'lh lā' cālīmini'lh ixtapalh lā' cāmaxquī'lh huan apóstoles.

5

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías lā' Safira

1 Lā' nā ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías. Lā' ixka'lhī ixpuscāt a'ntī ixtacuīni'
Safira. Lā' xlaca'n tastā'lh pītzina'j ixti'ya'tca'n. 2 Lā' Ananías māquī'lh macsti'na'j ixtapalh.
Lā' nā ixpuscāt nā ixlīca'tzī. Lā' Ananías līmilh a'ntū a'katāxtūlh lā' cāmaxquī'lh huan
apóstoles. 3 Lā' Pedro hualh:
—Ananías, ¿a'chī' mātzumanī't mi'a'clhcunuc ko'ti'ti' lā' xtāpalīlh mintapāstacna' para
nalē'ksa'nīni'na' Espíritu Santo lā' namāquī'ya' macsti'na'j huan tumīn ixtapalh ti'ya't? 4 ¿Chu
tū' mila' ixuanī't huan ti'ya't a'xni'ca' tūna'j ī'stā'ya'? ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ixtapalh
a'xni'ca' stā't huan ti'ya't? ¿A'chī' pāstacti natlahua'ya' huā'mā'? Lā' hui'x a'ksa'nī'ni' tū' xmān
na ixlacapūn chi'xcuhuī'n. Hui'x nā a'ksa'nī'ni' na ixlacapūn Dios —hualh Pedro.
5 Lā' a'xni'ca' Ananías kaxmatli huā'mā' tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Lā' lej ixtajicua'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli. 6 Lā' huan o'kxa'n tasacli Ananías lā' tamaksna'tli lā'
tamāxtulh lā' tamā'cnūlh.
7 Lā' hua'chi ixlīlakatu'tun hora ixpuscāt Ananías tanūlh. Xla' tū' ixca'tzī a'ntū ixpātle'kenī't.
8 Tuncan Pedro huanilh:
—Caquihua'ni', ¿lhānchula' līstā'tit huan ti'ya't?
Lā' huan puscāt huanilh chu a'cxtim chuntza' chī ixuaninī't ixkōlu'.
9 Lā' Pedro huanilh:
—Lā' ¿a'chī' chu lālīca'tzīyā'tit na'a'ksa'nī'ni'nā'tit ixEspíritu Māpa'ksīni'? Cakaxpa'tti a'nchī
tatantūsa'nan kēpūn a'ntī tamā'cnūnī't minkōlu'. Lā' nā hui'x natamāxtuyāni' —hualh Pedro.
10 Lā' līlacapalh huan puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacapūn Pedro. Lā' huan o'kxa'n tatanūchi
lā' talaktzī'lh mā' xanīn. Lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh ixpāxtūn ixkōlu'. 11 Lā' lej ixtajicua'n
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli huā'mā'.

Tlahuaca lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā

12 Lā' huan apóstoles tatlahualh lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā ixlaclhpu'nanca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' ixtatakēstoknī't ixlīhuākca'n na ixcorredor Salomón. 13 Nīn chā'tin
de ixtalhūhuā'tca'n tū' talīhui'līlh natatā'takēxtimī con ū'tunu'n. Lā' tachi'xcuhuī't lej
ta'a'cnīni'ni'lh. 14 Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' ā'chulā' ixtalhūhua'n chi'xcuhuī'n
lā' puscan. 15 Lā' ixcālīmincan huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'tejen a'nlhā ixtētaxtu Pedro. Lā'
ixcāhui'līcan nac laklaj lā' na ī'xti'catca'n, palh tzē cahuā a'yuj xmān ixmāspilē'k Pedro
ixcāmāskē'kēlh lā' chuntza' ixcāmātzeyīlh makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. 16 Lā' nā ixtamimā'na
nac Jerusalén lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipejni' na ixpajtzu Jerusalén. Lā'
ixtalīmin ī'tza'ca'nī'n lā' a'ntī ixtaka'lhī tlajana'nī'n. Lā' ixlīhuākca'n cāmātzeyīca.

Cāmacaputzaca Pedro lā' Juan

17 Lā' tatā'kaquī'lh huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' ixchi'xcuhuī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'
ixtamākalhtō'kē'nca'n saduceosnu'. Lā' lej ixtalakca'tzan xlaca'n. 18 Lā' cāchi'paca huan
apóstoles lā' cāmānūca nac pūlāchī'n. 19 Lā' Dios macamilh kalhatin ángel. Lā' huan ángel
cāmālaquī'ni'lh huan pūlāchī'n cā'tzī'sa lā' cāmāxtulh lā' cāhuanilh:

20 —Capitit lā' catāya'tit nac xaka'tla' lītokpān lā' cacātā'chihuīna'ntit huan tachi'xcuhuī't
ixlīhuāk ixpālacata a'nchī tzē natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

21 Lā' a'xni'ca' ixtakaxmatnī't huā'mā', tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca' ixtun-
cuīmā'tza' lā' tamāsu'yulh.

Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' nā ixchi'xcuhuī'n tatakēstokli. Lā' cāmākēstokca
ū'tunu'n a'ntī ixtatlahua justicia lā' ixlīhuāk xanapuxcu'nu' xala' nac Israel. Lā' cāmacā'nca
policíasna' para natamāxtu huan tachī'nī'n de nac pūlāchī'n lā' natalīmin. 22 Lā' a'xni'ca'
huan policíasna' tachā'lh, tū' cākaksca nac pūlāchī'n. Tataspi'tchokolh lā' tamāca'tzīnīlh. 23 Lā'
tahualh:

—Icchā'uj nac pūlāchī'n lā' iclaktzī'uj lā' ixlacchahua xa'nca. Lā' huan maktaka'lhna'nī'n
ixtayāna' na ixlacapūn mākalhcha. Lā' a'xni'ca' icmālaquī'uj, nīn tintī' ickaksui na ixchakān
huan pūlāchī'n.

24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', xacapitán xaka'tla' lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lej lhūhua' tapāstacna'lh tuchūn chuhua'j nala. 25 Lā' chu tuncan milh kalhatin lā'
cāhuanilh:

—Huan chi'xcuhuī'n a'ntī hui'xina'n cāmānū'tit nac pūlāchī'n tayāna'ncha' nac xaka'tla'
lītokpān lā' tamāsu'ni'mā'na huan tachi'xcuhuī't.

26 Lā' tuncan ta'a'lh huan capitán lā' huan policíasna' lā' cāquītēpalaca Pedro lā' Juan. Lā'
cālīminca lej līlacatzucu porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't que ixcāmūta'laca. 27 Lā'
a'xni'ca' ixcālīmincanī'ttza', cāhui'līca ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n. Lā' xamāpa'ksīni'
curasna' cākalhasqui'nīlh:

28 —¿Chu tū' iccāmāpa'ksīni' hui'xina'n lej līpalha' que tū'tza' camāsu'yu'tit por
ixquilhtampān Jesús? Lā' hui'xina'n cāmāsca'tīkō'tittza' xalanī'n nac Jerusalén huā'
mintamākalhtō'kē'nca'n. Lā' hui'xina'n hua'nā'tit que quina'n iclē'nāuj cuenta por ixpālacata
maknīca Jesús.

29 Lā' takalhtīni'lh Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles lā' tahualh:

—Lā' ¿chu tzey palh na'iccā'a'kahuāna'ni'yāuj chi'xcuhuī'n lā' tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj
Dios? 30 IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n mālakahuanīchokolh Jesús a'ntī hui'xina'n
māmaknīnīni'ntit a'xni'ca' xtokohua'ca'ca nac cruz. 31 Lā' Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh
na ixpāxtūcāna'j lā' hui'līlh xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. U'tza' tlahualh para que xalanī'n
nac Israel nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' nacāmāsputūnu'ni'can a'ntū talaclē'ni' Dios. 32 Lā'
quina'n icmālacstū'ncāuj huā'mā'. Lā' nā chuntza' mālacstū'nca huan Espíritu Santo a'ntī
Dios cāmaxquī'nī't xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios.

33 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixcāmaknīcu'tuncan. 34 Lā' kalhatin
pūchihuīna', a'ntī fariseo ixuanī't, ixtacuīni' Gamaliel. Xla' ū'tza' kalhatin mākalhtō'kē'ni' de
huan ley. Lā' lej ixa'cnīni'ni'can. Xla' tāyalh lā' māpa'ksīni'lh que cacāmāxtuca Pedro lā' Juan
lakatin ka'tlā'tus. 35 Lā' Gamaliel cāhuanilh huan ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n:

—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Israel, capāstacna'ntit xa'nca a'ntū nacātlahua'ni'yā'tit huā'
tamā'na chi'xcuhuī'n. 36 Ca'tzīyā'tit que makāntza' i'xuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Teu-
das, a'ntī ixuan que xla' lej ka'tla'. Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, como hua'chi lakatā'ti'
ciento, tastālani'lh. Xla' maknīca. Lā' ta'a'kahuankō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastālani'nī't. Lā'
chuntza' līsputli a'ntū ixlītzucunī't Teudas. 37 Lā' ā'calīstān ixui'lapā Judas xala' nac Galilea
a'xni'ca' lālaktzo'kca. Xla' cācuccha'xli makapitzīn lā' ixtastālani'. Lā' nā Judas sputli. Lā'
ta'a'kahuankō'lh a'ntī ixtastālani'nī't. 38 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' hui'xina'n, nīn tuntū'
cacātlahuani'tit huan chi'xcuhuī'n lā' cacāmakxtektit. Palh huā'mā' tapāstacna' lā' huā'mā'
tamākalhtō'kē'n xmān ixla'ca'n chi'xcuhuī'n, ixa'cstu nasputa. 39 Lā' palh ixla' Dios, tū'
maktin catimāpānū'tit. Tū' ixlīca'tzan kalhtaxtoktipā'na'ntit Dios —cāhuanilh Gamaliel.

40 Lā' ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Lā' cāmātayīni'ca huan apóstoles lā' cāsno'kca. Lā'
cāhuanica que tū'tza' natachihuīna'n por ixquilhtampān Jesús. Lā' cāmakxtekca. 41 Lā' Pedro
lā' Juan tataxtulh ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' tapāxuhualh porque cālaktzī'nca xlaca'n
lej tzey para natapātī a'ntū lej līmāxana' por ixpālacata Jesucristo. 42 Lā' lakalīyān nac
xaka'tla' lītokpān lā' na ixchicca'n, tū' ixtamakxteka tamāsu'yu lā' tachihuīna'n ixpālacata
Jesucristo.

6

Cālacsacca kalhatojon maktāyana'nī'n

1 Huā'mā'na chi'chini' ixtalhūhua'ntēlha huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' huan chi'xcuhuī'n
griegos cāhuanilh huan hebreos que tū' xa'nca ixcāmāpitzini'can a'ntū ixcāmaxquī'can huan
lakapūtnu' griegasna' lakalīyān. 2 Lā' huan kalhacāujtu' apóstoles tamākēstokli ixlīhuāk a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' cāhuanica:
—Tū' līmakuan na'icmakxtekāuj na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios lā' na'icmāstā'yāuj
līhua't. 3 Pues chuhua'j, tā'timīn, cacālacsactit hui'xina'n kalhatojon chi'xcuhuī'n de
hui'xina'n. Cacālacsactit a'ntī cālakapascan huāk lacuan lā' a'ntī talītzuma Espíritu Santo lā'
a'ntī lej xa'nca tapāstacna'n. Lā' nacāmacamaxquī'yāuj huā'mā' lītlōt. 4 Lā' quilītlōtca'n quina'n
chu ū'tza'tza': na'icorarlīyāuj lā' na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios —cāhuanica.
5 Huā'mā' cāminī'ni'lh ixlīhuāk huan ixtalhūhuā'tca'n. Lā' lacsacca huan Esteban, kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixlītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī xa'nca ixkalhlaka'ī' Dios. Lā' cālacsacca
Felipe lā' Prócoro lā' Nicanor lā' Timón lā' Parmenas lā' Nicolás xala' nac Antioquía a'ntī
ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas. 6 Lā' cālīminca ixlacapūnca'n apóstoles lā' ta'orarlīlh
lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n.
7 Lā' a'kahualh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' lej ixtalhūhua'ntēlha nac
Jerusalén. Lā' lhūhua' curasna' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kahuāna'ni'lh ixtachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

8 Lā' Esteban lej ixkalhlaka'ī' lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ixtlahua laka'tla'n catūhuā
lā' lē'cnīn ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't. 9 Lā' tatā'kaquī'lh makapitzīn xalanī'n na
ixlītokpānca'n israelitas a'ntī ixcāmāpācuhuīcan Libertos, lā' nā xalanī'n nac Cirene lā'
Alejandría lā' Cilicia lā' Asia. Xlaca'n talālīhuanilh con Esteban. 10 Pero xlaca'n tūlalh
tatā'lātlajalh por ixpālacata ixtapāstacna' Esteban lā' por ixpālacata Espíritu Santo a'ntī
ixmāchihuīnī. 11 Lā' xlaca'n tamāpalalh ā'makapitzīn para natalē'ksa'nīni'n lā' natahuan que
ixtakaxmatnī't a'nchī Esteban a'ksa'nli Moisés lā' Dios. 12 Lā' cācuccha'xca tachi'xcuhuī't
lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Lā' chu līmaktin laktapa-
jtzūca Esteban lā' chi'paca lā' līminca ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. 13 Lā' cāhui'līca testigos
a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua' lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tū' makxteka a'ksa'n huā' ley lā' huā' xaka'tla' lītokpān a'ntū
sicua'lanālanī't. 14 Ickaxmatui a'xni'ca' hualh xla' que huā'mā' Jesús xala' nac Nazaret
namāsputū huan xaka'tla' lītokpān lā' nataxtāpalī huan talanān a'ntū māsu'yulh Moisés
natlahuayāuj.
15 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, talakalaktzī'lh Esteban.
Lā' ixlacan ixtasu'yu hua'chi ixla' ángel.

7

Tamaktāyalh Esteban lā' maknīca

1 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh Esteban:
—¿Chā stu'ncua' huā'mā'?
2 Lā' Esteban hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit. Dios a'ntī lej ka'tla', tasu'yuni'lh
quimpapca'n Abraham a'xni'ca' xla' ixuī'cus nac xcānsipej Mesopotamia. Tūna'j ixa'n
tahui'la nac Harán. 3 Dios huanilh:
Cataxtu de mi'ā'lacchicni' lā' cacāmakxtekti mintalakapasnī'n lā' capi't nac xcānsipej a'ntū
na'icmāsu'ni'yāni'.
4 Lā' Abraham taxtulh de huan ī'xcānsipejca'n caldeosnu' lā' a'lh tahui'la nac Harán. Lā'
a'xni'ca' ixnīnī'ttza' ixtāta' Abraham, Dios līmilh Abraham huā'tzā' nac xcānsipej a'nlhā
hui'xina'n hui'lā'na'ntit chuhua'j. 5 Lā' Dios tūna'j maxquī'lh ti'ya't ā'tzā', nīn pītzina'j a'nlhā
nayāhua ixtojon. Xmān huanilh que ixtēcu' ti'ya't nala xla' lā' ixnatā'natna', a'yuj xla' tūna'j
ixka'lhī ixcaman. 6 Dios tā'chihuīna'lh chuntza':
Minatā'natna' natatahui'la hua'chi xatza'nkān nac ā'lakatin xcānsipej.
Lā' a'ntza' lej nacāmāscujūcan lā' nacāmāpātīnīcan lakatā'ti' ciento cā'ta.
7 Lā' quit na'iccāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't a'ntī nacāmāscujū minatā'natna'.
Lā' ā'calīstān natataxtu minatā'natna' lā' naquintamācā'tanī ā'tzā'.
8 Lā' Dios cāxtlahualh huan convenio a'ntū ixpālacata ixcāchu'cucan chi'xcuhuī'n israelitas
para que nacālīlakapascan. Lā' tahuī'lh kalhatin ixcaman Abraham, ixtacuīni' Isaac. Lā'
ixlīlakatzeyan chi'chini' Abraham chu'culh ixcaman para nalīlakapascan hua'chi israelita.
Lā' ā'calīstān tahuī'lh kalhatin ixcaman Isaac, ixtacuīni' Jacob. Lā' ā'calīstān Jacob ka'lhīlh
kalhacāujtu' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.
9 'Lā' huan quinapapna'ca'n ixtaca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n José. Lā' xlaca'n tastā'lh José. Lā'
lē'nca nac Egipto. Pero Dios ixmaktaka'lha. 10 Lā' Dios māpūtaxtūlh de ixlīhuāk a'ntūn pātīlh.
Lā' Dios maxquī'lh José tapāstacna' na ixlacapūn Faraón a'ntī rey xala' nac Egipto. Lā' Faraón

ixa'cnīni'ni' huan José. Lā' hui'līlh ixlīgobernador nac Egipto. Lā' hui'līlh que namāpa'ksīkō' ixlīhuāk ixchic Faraón.
11 'Lā' milh lakatin tatzi'ncsta ixlīhuāk huanmā' ti'ya't Egipto lā' nac Canaán. Lā' lej tapātīni'lh. Lā' huā' quinapapna'ca'n tū' ixtakaksa a'ntū natahua'. 12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli
Jacob que nac Egipto ixa'nan trigo, pū'la cāmacā'lh a'ntza' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.
13 Lā' a'xni'ca' ta'a'mpā ixlīmaktu', José cāmāca'tzīnīlh que ū'tza' māni' ī'stancuca'n ixuanī't. Lā'
Faraón māca'tzīnīca que ixtalakapasni' José ixtahuanī't. 14 Lā' José mātayīni'lh Jacob a'ntī
ixtāta' lā' ixlīhuākca'n ixtā'timin lā' ixcamana'ca'n. Xlaca'n pūpitzi ciento ā'pu'xamaquitzis
tachi'xcuhuī't. 15 Lā' Jacob a'lh tahui'la nac Egipto. A'ntza' nīlh xla' lā' nā tanīkō'lh ixo'kxa'n
a'ntī quinapapna'ca'n. 16 Lā' ā'maktin cālē'mpalaca nac Siquem lā' a'ntza' cāmā'cnūca nac
lhu'cu' a'ntū cāmaktamāhualh Abraham ixcamana' Hamor xalanī'n Siquem. Lītamāhualh con
tumīn.
17 'Ixtapajtzūtēlha huan chi'chini' a'xni'ca' ixtlōkentaxtū Dios a'ntū ixuaninī't Abraham.
Lā' huan tachi'xcuhuī't israelitas lhūhua'ntēlhalh nac Egipto. 18 Lā' hui'līpalaca kalhatin
rey nac Egipto a'ntīn tū' lakapasli José. 19 Xla' cā'a'kxokolh quinapapna'ca'n lā' chuntza'
cālītlajalh. Lā' xla' cāmāpātīnīlh quinapapna'ca'n lā' cāmāmaka'nīlh xanatāta'na' ixlakska'tā'nca'n para que natanī. 20 Lā' huā'mā'na chi'chinī'n tahuī'lh Moisés lā' xla' tzēhuanī't
ixuanī't na ixlacapūn Dios. Lā' ixmaktaka'lhmā'ca lakatu'tun mālhcuyu' na ixchic ixtāta'.
21 Lā' a'xni'ca' nā tihui'līca Moisés kēpūn, ixtzu'ma'jāt Faraón sacli huan ska'ta' lā' makastacli
como hua'chi scana'nca ixcaman. 22 Lā' Moisés māsca'tīca ixlīhuāk tapāstacna' xala' nac
Egipto. Lā' lej xa'nca ixchihuīna'n lā' huāk tzē ixtlahua.
23 'Lā' a'xni'ca' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta, puhualhtza' palh nacālaka'n ixtalakapasnī'n
a'ntī israelitas. 24 Lā' laktzī'lh a'nchī kalhatin egipcio ixmāpātīnīmā' kalhatin israelita.
Lā' Moisés līmaktāyalh lā' mātakāhuī'lh huan egipcio. Lā' chuntza' tapalana'ni'lh huan
tī ixmāpātīnīmā'ca. 25 Moisés ixpuhuan que huan israelitas ixtamāchekxī a'nchī Dios
ixlacsacnī't nacāmaktāya natapūtaxtu. Pero xlaca'n tū' ixtamāchekxī. 26 Lā' ixlīlakalī huampala cālakchilh Moisés a'xni'ca' ixtalālacatāquī' kalhatu' israelitas lā' ixcāmāko'xamixīcu'tun
lā' cāhuanilh: "Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n līntalakapasnī'n. ¿A'chī' lālacatāquī'yā'tit?" 27 Lā'
tuncan huan tī ixlacatāquī' ixtā'chic tampi'ta'lh Moisés lā' hualh: "¿Tichū hui'līni' hua'chi
quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n? 28 ¿Chā naquimaknīcu'tuna' quit hua'chi ma'kni' kōtan
huan egipcio?" 29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Moisés tzā'lalh. Lā' chā'lh nac xcānsipej
Madián lā' a'ntza' tachokolh hua'chi xatza'nkān. Lā' talacatuncuīlh kalhatu' ixo'kxa'n.
30 'Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' tu'pu'xam cā'ta, kalhatin ángel tasu'yuni'lh nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't ixpajtzu huan kēstīn ixtacuīni' Sinaí. A'ntza' tasu'yulh nac a'katin
puchuna'j qui'hui' a'ntū ī'lhcumā'. 31 A'xni'ca' lakzī'lh Moisés tū' ixlīca'tzīhuī'. Lā' tapajtzūlh
para nalaktzī'n. Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' huanilh:
32 Quit ixDiosca'n minatāta'na' lā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob.
Lā' Moisés xpipilh lā' jicua'lh lā' tū' līhui'līlh nalaktzī'n. 33 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
Catatūxtu mizapato porque a'nlhā yā't, ixlacapūn Dios.
34 Quit stu'ncua' iclaktzī'nī't a'nchī cāmāpātīnīmā'ca quintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' nac Egipto.
Lā' ickaxmatnī't a'nchī tahua'ntli'jmā'na xlaca'n, lā' icyujnī'ta'nchi para na'iccāmāpūtaxtū.
Lā' chuhua'j cata't. Na'icmacā'nāni' nac Egipto.
35 'Lā' huā'mā' chu ū'tza' Moisés a'ntī talakmaka'lh a'xni'ca' tahualh:
¿Tichū hui'līnī'ta'ni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n?
Lā' Dios macamilh huā'mā' Moisés hua'chi xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. Lā' ixmaktāya
huan ángel a'ntī tasu'yuni'lh nac a'katin puchuna'j qui'hui'. 36 Lā' Moisés cāmāxtulh
quinapapna'ca'n. Xla' tlahualh lej laka'tla'n lē'cnīn nac Egipto lā' nac mar a'ntū huanican
Spi'nenke' lā' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam cā'ta. 37 Huā'mā' ū'tza' Moisés a'ntī cāhuanilh
israelitas:
Māpa'ksīni' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin de mintalakapasni'ca'n chuntza' hua'chi quilacsacli quit.
U'tza' ixa'cta'sana' Dios nala.
Lā' nakaxpa'tā'tit hui'xina'n.
38 Huā'mā' Moisés ū'tza' ixuī' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' huan ángel
tā'chihuīna'lh nac kēstīn Sinaí. Lā' Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n a'ntū hualh huan ángel.
Lā' Moisés maklhtīni'lh huan tachihuīn a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' huan tachihuīn
quincāmaxquī'ni'.
39 'Huā' quinapapna'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Moisés lā' talakmaka'lh. Lā' ixtapuhuan natataspi'ta nac Egipto. 40 Tahuanilh Aarón:
Caquilātlahuani'uj ídolos a'ntū naquincātapū'lani'yāni'.
Tū' icca'tzīyāuj a'ntū pātle'keni'nī't huā'mā' Moisés a'ntī quincāmāxtuni' nac ti'ya't Egipto.

41 Entonces xlaca'n tatlahualh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi ti'na'j huācax lā'
tamaxquī'lh lē'ksajuī'n huan ídolo. Lā' lej talīpāxuhualh a'ntū ixtatlahuanī't māni' xlaca'n.
42 Lā' Dios tamakatīlh de xlaca'n lā' cāmakxtekli que natamācā'tanī sta'cu. Lā' nā chuntza'
tatzo'kni' huan nac libro a'ntū tzo'kli kalhatin a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Hualh:

Lā' hui'xina'n, israelitas, ¿chu quilāmālacnūni'uj lē'ksajna' lā' animalhna' xatamaknīn
ixlīhuāk huan tu'pu'xam cā'ta nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't?
43 Hui'xina'n līta'ntit ixcarpa huan ídolo Moloc a'nlhā ixtaquilhpūtani'can, lā' huan ídolo
Renfán a'ntū ixtasu'yu hua'chi sta'cu.
Hui'xina'n tlahua'tit para nacāmācā'tanīyā'tit.
Lā' chuhua'j quit na'iccālē'nāni' más a'jlē'nī'ta'ncha' de Babilonia.
Chuntza' tatzo'kni'.

44 Lā' Esteban huampā:

—Nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, quinapapna'ca'n ixtaka'lhī huan xaka'tla' carpa a'ntū
ixmāsu'yu que Dios ixcā'o'kska'lhīlē'mā'. Lā' huan carpa ū'tza' ixtlahuanī't Moisés chu
a'nchī hua'chi Dios ixuaninī't lā' chu a'nchī Dios ixmāsu'ni'nī't. 45 Lā' quinapapna'ca'n
tamaklhtīni'lh huan carpa. Lā' talīmilh a'xni'ca' tatanūchi con Josué na ixti'ya'tca'n xtuncnu'
chi'xcuhuī'n a'ntī Dios cāmāxtulh ixlacapūnca'n quinapapna'ca'n. Lā' a'ntza' tachokolh
huan carpa hasta ixquilhtamacuj David. 46 Dios līpāxuhualh David. Xla' ixtlahuacu'tun
lakatin ixchic Dios a'ntī nā ixDios Jacob. 47 Pero huan a'ntī tlahualh huan chic, ū'tza'
Salomón. 48 Pero Dios, a'ntī lej ka'tla', tū' tahui'la nac lakatin chic a'ntū tatlahuanī't
chi'xcuhuī'n. Lā' nā chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios:

49 Quit, Dios, icmāpa'ksī nac a'kapūn lā' nac quilhtamacuj.
¿Tuchūyā chic naquilātlahuani'yāuj? huani Māpa'ksīni'.
Lā' ¿lhachū na'icjaxa quit?
50 ¿Chu tū' quit ictlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan?

51 Lā' Esteban cāhuanipā:

—Hui'xina'n lej lacxumpi. Tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit. Lā'
tū' kaxpa'tcu'tunā'tit. Hui'xina'n pō'ktu kalhtaxtoktīyā'tit huan Espíritu Santo. Chu a'nchī
ixtala minapapna'ca'n nā chuntza' la'yā'tit hui'xina'n. 52 Minapapna'ca'n tamāpātīnīlh
ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh a'ntīn tahualh xapū'la que namin a'ntī
xatzey. U'tza' milh lā' hui'xina'n macamāstā'tit lā' māmaknīnīni'ntit. 53 Hui'xina'n makl-
htīni'ntit huan ley a'ntū tamacamāstā'lh ángeles. Pero tū' a'kahuāna'ni'tit —hualh Esteban.

Maknīca Esteban

54 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixtamāsā'nī ixtatzanca'n porque lej
ta'a'kchā'lh. 55 Lā' ixa'clhcunuc Esteban ixlītzuma Espíritu Santo. Lā' xla' ixtalacayāhuayā
para nac a'kapūn. Lā' laktzī'lh huan xkakana' a'nlhā ixuī' Dios. Lā' laktzī'lh Jesús na
ixpāxtūcāna'j Dios 56 lā' hualh:

—Calaktzī'ntit. Quit iclaktzī'n huan a'kapūn laquī'yā. Lā' ixtā'tin ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
huī' na ixpāxtūcāna'j Dios —hualh Esteban.

57 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, xlaca'n tata'salh palha'
lā' cā'a'kachi'paca. Lā' ixlīhuākca'n tuncan talakminkō'lh lacapalh. 58 Lā' māxtuca Esteban
de huan nac xcānsipej lā' mūta'laca. Lā' huan testigos tahui'līlh ixlu'xu'ca'n na ixlacapūn
kalhatin o'kxa' a'ntī ixtacuīni' Saulo. 59 Lā' a'xni'ca' mūta'laca Esteban ta'sani'lh Dios lā'
huanilh:

—Māpa'ksīni' Jesús, cachi'patampāxtokchi quilīca'tzīn.

60 Lā' tatzokostalh lā' ta'salh lej palha' lā' hualh:

—Māpa'ksīni', cacāmāsputūnu'ni' a'ntū quintatlahuani'mā'na.

Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Esteban nīlh.

8

Saulo ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' Saulo chu ixlīca'tzī a'nchī līmaknīca Esteban.

Lā' huanmā' chi'chini' tzucuca lej cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac
Jerusalén. Lā' ixlīhuākca'n ta'a'kahuankō'lh hasta nac ti'ya't Judea lā' Samaria. Lā' tat-
achokolh xmān apóstoles. 2 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios, talē'lh
Esteban lā' tamā'cnūlh. Lā' lej talakcalhualh xla'. 3 Lā' Saulo ixlīhui'lī ixcāmāsputūkō'lh
huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Tzuculh tanū nac lakatunu' chic lā' ixcāstancalē'n chi'xcuhuī'n
lā' puscan lā' ixcāmānū nac pūlāchī'n.

Māsu'yuca xatzey tachihuīn nac Samaria

4 Lā' a'ntīn ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n lakaxtim lā' ixtachihuīna'n huan xatzey tachihuīn.
5 Lā' Felipe a'lh tancā'n nac xcānsipej ixtacuīni' Samaria. Lā' ixcāmāsu'ni' ixpālacata Cristo.

6 Lā' huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't ixtakaxmata a'cxtim a'ntū ixcāhuani Felipe. Takax-
matli lā' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū ixtlahua. 7 Lā' huan tlajana'nī'n ixtata'sa lej palha' lā'
tataxtulh de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī. Lā' lhūhua' ixtalū'ntū'lanī't lā' xalactajua' chi'xcuhuī'n
ixcāmātzeyīcan. 8 Lā' lej ixa'nan lhūhua' tapāxuhuān huanmā' nac xcānsipej.
9 Lā' ixuī' chā'tin chi'xcu' ixtacuīni' Simón. Xla' xapū'la ixuanī't tlahuāna' nac huanmā'
xcānsipej. Lā' ixtalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Samaria. Lā' hualh que ū'tza'
māni' lej ka'tla'. 10 Lā' xa'nca ixtakaxmatni' Simón ixlīhuākca'n a'ntī xalacti'na'j lā' a'ntī
xalaka'tla'n. Lā' ixtahuan:
—Huā'mā' chi'xcu' lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios.
11 Lā' xa'nca takaxmatni'lh Simón porque lej makān talē'cnīlh ixtatlahuān. 12 Lā' Felipe
cākalhachihuīna'ni'lh xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksīni'n lā' ixpālacata Jesu-
cristo. Lā' xlaca'n takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli chi'xcuhuī'n lā' puscan. 13 Lā' nā huan
Simón nā xla' kalhlaka'ī'lh lā' a'kpaxli lā' stālani'lh Felipe. Lā' a'xni'ca' Simón laktzī'lh huan
laka'tla'n lā' lej lhūhua' lē'cnīn, xla' lej lhūhua' ixpāstacna'n.
14 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que xalanī'n nac Samaria ixtamaklhtīni'nī'ttza' ixtachihuīn Dios,
huan apóstoles xalanī'n nac Jerusalén tamacā'lh Pedro lā' Juan nac Samaria. 15 Xlaca'n
tamilh lā' ta'orarlīlh que catamaklhtīni'lh Espíritu Santo xalanī'n nac Samaria. 16 Tūna'j
ixcālakyujachi Espíritu Santo. Xmān ixta'a'kpaxnī't lā' chuntza' tamāsu'yulh que tatapa'ksīlh
con Māpa'ksīni' Jesús. 17 Lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n lā' xlaca'n tamaklhtīni'lh Espíritu
Santo.
18 Lā' Simón laktzī'lh que huan Espíritu Santo māstā'ca a'xni'ca' huan apóstoles
ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmālacnūni'lh tumīn. 19 Lā' hualh Simón:
—Nā quit caquilāmaxquī'uj huā'mā' līmāpa'ksīn para que chuntza' chu catīhuā
na'ica'cpūmā'ca' quimacan nā tzē namaklhtīni'n huan Espíritu Santo.
20 Lā' Pedro huanilh:
—Casputli mintumīn lā' nā hui'x casputti porque puhuanti nalītamāhua'ya' tumīn a'ntū
ixlē'ksajna' Dios. 21 Hui'x tūla catimaklhtīni' huanmā' lē'ksajna' porque tū' tzey mi'a'clhcunuc
na ixlacapūn Dios. 22 Camakxtekti huanmā' ko'hua'jua' tapāstacna' lā' casqui'ni' Māpa'ksīni'
Dios lā' tzēla chuntza' namāsputūnu'ni'yāni' Dios huanmā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'ya' na
mi'a'clhcunuc. 23 Iclaktzī'nāni' lej ca'tzanca'tzī'ya'. Hui'x tūla makxteka a'ntūn tū' tzey.
24 Lā' kalhtīni'lh Simón lā' hualh:
—Casqui'ni'tit Māpa'ksīni' Dios que tū' naquimpātle'keni' nīn tuntū' a'ntū hui'xina'n
hua'nā'tit.
25 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtamālacstū'ncnī'ttza' lā' ixtachihuīna'nī'ttza' ixtachihuīn Dios,
tataspi'tpā para nac Jerusalén. Lā' tachihuīna'lh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
nac lacalhūhua' ixā'lacchicni'ca'n samaritanosnu'.

Felipe lā' huan chi'xcu' xala' nac Etiopía

26 Lā' tā'chihuīna'lh Felipe kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh lā' huanilh:
—Catā'kaqui' lā' capit nac sur. Nalacpina' xatej Jerusalén para Gaza. A'ntza' cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't.
27 Lā' Felipe tā'kaquī'lh lā' a'lh. Lā' ixuī' kalhatin eunuco xala' nac Etiopía. Xla' pūchihuīna'
ixuanī't nac Etiopía a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan reina ixtacuīni' Candace. Huā'mā' chi'xcu',
xla' ū'tza' xamaktaka'lhna' ixlīhuāk ixlīrico huan reina. Lā' quīlachi nac Jerusalén para
namācā'tanī Dios. 28 Lā' ixtaspi'tmā'tza' lā' ixpūmimā' lakatin carro a'ntū ī'stancalē'mā' huan
cahuāyuj. Lā' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū tzo'kli Isaías, a'ntī ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. 29 Lā'
huan Espíritu Santo huanilh Felipe:
—Catapajtzu' nac xatej a'nlhā lē'mā'ca huan carro lā' catā'pi.
30 Lā' Felipe tu'jnulh lā' lakmilh lā' kaxmatli a'nchī xla' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū ixtzo'knī't
Isaías. Lā' Felipe kalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū lakapūtle'keya'?
31 Lā' kalhtīlh:
—Tūla como tintī' a'ntī naquimāsu'ni'.
Lā' huanica Felipe que catō'ca'lh lā' capāxtūtō'lalh.
32 Lā' xla' ixlakapūtle'kehuī' ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':
Hua'chi lē'ncan lakatin oveja a'ntū namaknīcan, chuntza' lē'nca huan chi'xcu'; lā' como
hua'chi lakatin borrego xla' kō'ko' na ixlacapūn a'ntī macsi'ta, chuntza' huan chi'xcu'
nīn tuntū' hualh.
33 Lā' māmāxanī'ca lā' tū' xa'nca tlahuani'ca justicia.
Lā' nīn tintī' tūla pūtle'ke tichū ixtā'natna' huan chi'xcu', porque maknīca.
34 Lā' huan eunuco huanilh Felipe:

—Icsqui'ni'yāni' caquihua'ni', ¿tichū līchihuīna'mā' huā'mā' Isaías? ¿Chu ixa'cstu
līchihuīna'ncan, o līchihuīna'n ā'kalhatin?
35 Lā' Felipe tzuculh chihuīna'n. Lā' tzuculh xa'nca huani a'ntū ixlakapūtle'kenī't huan
ixtachihuīn Dios lā' māsu'ni'lh ixpālacata Jesús. 36 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, tachā'lh
a'nlhā mā' xcān. Lā' hualh huan eunuco:
—Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā' xcān. ¿Chu a'nan a'ntū naquimāmakchuyī para que tzē
na'ica'kpaxa?
37 Lā' Felipe huanilh:
—Palh hui'x kalhlaka'ī'ya' con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc, tzē na'a'kpaxa'.
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Quit ickalhlaka'ī' que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios.
38 Lā' chu tuncan māyāhuanīni'lh huan carro. Lā' tatojōlh nac xcān ixtu'ca'n, Felipe lā'
huan eunuco. Lā' Felipe mā'kpaxīlh. 39 Lā' a'xni'ca' tatacutli nac xcān, ixEspíritu Dios
mā'kayāhualh Felipe. Lā' huan eunuco tū'tza' laktzī'lh. Lā' huan eunuco a'mpā lā' lej
pāxuhualh. 40 Lā' Felipe lakchā'nca nac xcānsipej Azoto. Lā' ixcākalhachihuīna'ni'tēlha xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo na ixlīhuāk xcānsipejni' hasta que chā'lh nac Cesarea.

9

Saulo xtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 22.6-16; 26.12-18

1 Lā' Saulo lej ixcāmākē'klha a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' lā' ixcāmaknīcu'tun. Lā'
lakmilh xamāpa'ksīni' curasna' 2 lā' squi'nli lakatin acta a'ntū nalē'n na ixlītokpānna'ca'n
israelitas nac Damasco. Lā' chuntza' tzē nacāputza chi'xcuhuī'n lā' puscan a'ntī ixtastālani'
Jesús lā' tzē nacālīmin xatachī'nī'n nac Jerusalén. 3 Lā' Saulo ixtlā'huantēlha lā' ixtapa-
jtzūtēlhatza' nac Damasco. Lā' chu līmaktin lakatin xkakana' xala' nac a'kapūn lītamacxti'li'lh.
4 Lā' a'kā'lh nac ti'ya't. Lā' kaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū ixuani:
—Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?
5 Lā' Saulo kalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?
Lā' xla' hualh:
—Quit Jesús, chu ū'tza' a'ntī hui'x macaputzaya'. Chu tlakaj quintā'latla'hua'ya'. Hui'x
hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan.
6 Lā' Saulo ixpipi lā' ixjicua'n lā' hualh:
—Māpa'ksīni', ¿tuchū lacasqui'na' na'ictlahua quit?
Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Catā'kaqui' lā' catanu' nac xcānsipej. Lā' a'ntza' nahuanica'na' a'ntū līhui'līca nat-
lahua'ya'.
7 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'latlā'huan Saulo, takaxmatli lakatin tachihuīn pero
nīn tintī' talaktzī'lh. Lā' lej talē'cnīlh. 8 Lā' Saulo tā'kaquī'lh de nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca'
titalakapākē'cu'tulh, tūlalhtza' lacahuāna'lh. Lā' makachi'palē'nca lā' līminca nac Damasco.
9 A'ntza' tahuī'lh lakatu'tun chi'chini' lā' tūlalh lacahuāna'lh. Lā' tū' huā'yalh lā' tū' ko'tnūlh.
10 Lā' ixuī' nac Damasco kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Ananías. Xla'
lakachuyalh lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Ananías.
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Lā' ā'tzā' icuī', Māpa'ksīni'.
11 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
—Capit huan nac calle a'ntū huanican Xaslitua'. Lā' caputza na ixchic Judas kalhatin
a'ntī ixtacuīni' Saulo xala' nac xcānsipej Tarso. A'ntza' kalhtō'ka'mā'. 12 U'tza' lakachuyanī't
lā' laktzī'nī't kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías a'ntī tanūlh lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan para
que chuntza' nalacahuāna'nchokopala.
13 Pero Ananías kalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', lhūhua' quintahuaninī't que huā'mā' chi'xcu' lej lhūhua' a'ntūn tū' tzey
cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén a'ntīn takalhlaka'ī' mintachihuīn. 14 Lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' tamaxquī'nī't līmāpa'ksīn que xla' naquincāchi'payāni' quilīhuākca'n
a'ntī icchihuīna'nāuj por milīmāpa'ksīn.
15 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
—Capit porque quit iclacsacnī't Saulo. Xla' nacātā'chihuīna'n de quit xalanī'n nac
ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' reyes lā' israelitas. 16 Quit na'icmāsu'ni' līlhūhua' a'ntū napātīni'n
por quimpālacata.

17 Lā' Ananías a'lh lā' tanūlh huan nac chic a'nlhā ixuī' Saulo. Lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan
lā' huanilh:
—Tā'tin Saulo, quimacaminī't huan Māpa'ksīni' Jesús a'ntī tasu'yuni'ni' nac tej a'nlhā
ixta'mpā't. U'tza' quimacaminī't para que nalacahuāna'nchokopala'ya' lā' nalītatzumakō'
Espíritu Santo mi'a'clhcunuc.
18 Lā' tuncan yujni'lh ixlakastapun catūhuā hua'chi xapipēks lā' lacahuāna'nchokopā. Lā'
tā'kaquī'lh lā' tuncan a'kpaxli. 19 Lā' huā'yalh lā' tli'hui'quimpā. Lā' lātma'j ixcātā'lahuī' huan
tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'cta'sana'lh nac Damasco

20 Lā' chu tuncan huan na ixlītokpānna'ca'n israelitas, Saulo tzuculh līchihuīna'n Jesús. Lā'
ixuan que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' quinDiosca'n. 21 Lā' talē'cnīlh ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli
lā' talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī ixcāmāsputūcu'tun nac Jerusalén a'ntī ixtatapa'ksī con
Jesús? Lā' minī't huā'tzā' lā' quincālē'ncu'tunāni' tachī'n lā' quincāmacamaxquī'cu'tunāni'
xanapuxcu'nu' curasna'. U'tza' līmilh huā'tzā'.
22 Lā' Saulo más ixtahuixcānī. Lā' ixmālacstū'nca que Jesús ū'tza' huā'mā' Cristo a'ntī Dios
ixlacsacui'līnī't. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh huan israelitas a'ntī ixtahui'lāna' nac Damasco.

Saulo cātzā'lani'lh israelitas

23 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kēnī'ttza' lakalhūhua' chi'chini', huan israelitas talacchihuīna'lh
para natamaknī Saulo. 24 Lā' māca'tzīnīca Saulo que ixmaktaka'lhmā'ca. Tintacuj lā'
tintascac ixtaka'lhītīmā'na huan lhā ixlactanūcan nac cā'lacchicni' porque ixtamaknīcu'tun.
25 Lā' cā'tzī'sa huan tā'timīn talē'lh Saulo lā' tamāyujūlh nac lakatin canasta de na ixa'cpān
taxaka de huan cā'lacchicni'. Lā' chuntza' līpūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

26 Lā' Saulo a'lh nac Jerusalén lā' ixcātā'tanūcu'tun huan tā'timīn a'ntza'. Lā' xlaca'n
ixtajicua'ni'. Tū' ta'a'ka'ī'lh que xla' ixkalhlaka'ī'nī't. 27 Lā' Bernabé cālīmini'lh Saulo
huan apóstoles. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixlaktzī'nī't nac tej huan Māpa'ksīni' Jesu-
cristo a'ntīn tā'chihuīna'lh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixchihuīna'nī't nac Damasco por
ixlīmāpa'ksīn Jesús, lā' tū' ixlacapuhuan. 28 Lā' Saulo ixcātā'latlā'huan nac Jerusalén. 29 Lā'
ixchihuīna'n por ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcātā'lāhuani huan israelitas
a'ntī ixtachihuīna'n griego. Lā' ixtamaknīcu'tun Saulo. 30 Lā' a'xni'ca' huan tā'timīn taca'tzīlh
huā'mā', talē'lh Saulo nac Cesarea lā' tamacā'lh para nac Tarso.
31 Lā' cā'cacsuatza' ixtahui'lāna' a'ntī ixtatakēxtimī na ixlīhuāk ixlēka'tla' Judea lā' Galilea
lā' Samaria. Lā' ā'chulā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixtajicua'ni'tēlha Māpa'ksīni'. Lā' huan Espíritu
Santo ixcāmāko'xamaka'tlī. Lā' ixtalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

32 Lā' Pedro lakaxtim ixlatlā'huan lā' cālakmilh a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Lida.
33 A'ntza' pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Eneas. Xla' ixmā' na ī'xti'cat lakatzeyan
cā'ta. Ixchēkēnī'n ixtalū'ntū'lanī't. 34 Lā' Pedro huanilh:
—Jesucristo mātzeyīyāni'. Catā'kaqui' lā' camā'kaqui' mixti'cat.
Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh Eneas. 35 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Lida lā' Sarón
talaktzī'lh que ixtzeyanī'ttza'. Lā' xlaca'n tatzuculh tastālani' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

Dorcas lakahuanchokolh

36 Ixuī' nac Jope kalhatin puscāt a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtacuīni' Tabita lā' nā Dor-
cas ixtacuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua' catūhuā lej tzey. Lā' ixmāstā'
lhūhua' limosna. 37 Lā' huā'mā'na chi'chini' xla' ī'tzaca'lh lā' nīlh. Lā' ixmāpaxīcanī'ttza' lā'
ixcāxmāpī'canī'ttza' nac lakatin cuarto tālhmā'n. 38 Lā' huan tā'timīn nac Jope takaxmatli
que Pedro ixuī' nac Lida, como pajtzu ixuanī't. Lā' cālakmacā'nca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā'
xlaca'n tahuanilh Pedro:
—Capit lacapalh hasta lhā icui'lāna'uj.
39 Lā' tuncan Pedro cātā'a'lh. Lā' a'xni'ca' xla' cālakchā'lh, lā' lē'nca nac cuarto tālhmā'n.
Lā' ixlīhuākca'n huan lakapūtnu' talītakēxtimīlh a'nlhā ixmāpī'canī't Dorcas lā' tacalhualh.
Lā' tamāsu'ni'lh huan takēnu' lā' huan lu'xu' a'ntū ixtlahua Dorcas a'xni'ca' lakahuancus
ixlahuī'. 40 Pero Pedro cāmāxtulh ixlīhuākca'n lā' tatzokostalh lā' orarlīlh. Lā' laktalakspi'tli
huan sputni' lā' huanilh:
—Tabita, catā'kaqui'.
Lā' talakapāke'lh lā' laktzī'lh Pedro lā' tā'kxpāquī'lh. 41 Lā' Pedro makachi'palh lā'
mā'kaquī'lh. Lā' a'xni'ca' Pedro cāta'sani'lh huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' huan lakapūtnu'
lā' cāmāsu'ni'lh Dorcas xalakahuan. 42 Huā'mā' ca'tzīkō'ca na ixlīhuāk Jope. Lā' lhūhua'

takalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni' Jesucristo. 43 Lā' Pedro tachokolh lātma'j nac Jope na ixchic
kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Simón a'ntī māmasījūnu'.

10

Pedro lā' Cornelio

1 Ixuī' nac Cesarea kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Cornelio. Xla' capitán ixuanī't. Lā' huan
compañía a'ntū ixmāpa'ksī ixtacuīni' Italiana. 2 Cornelio lej ixa'cnīni'ni' lā' ixtajicua'ni' Dios,
lā' nā chuntza' ixlīhuāk xala' na ixchic. Lej ixmaxquī' limosna huan tachi'xcuhuī't lā' pō'ktu
ixorarlīni' Dios. 3 Lakatin chi'chini' hua'chi maktu'tun kōtanū, Cornelio lakachuyalh. Lā'
xa'nca laktzī'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Lā' huan ángel tanūlh lā' huanilh:
—¡Cornelio!
4 Lā' Cornelio lakalaktzī'lh lā' jicua'lh lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū, Māpa'ksīni'?
Lā' huan ángel huanilh:
—Dios pāstacmā'chāni' a'nchīn tlahua'ya' mi'oración lā' a'nchī māstā'ya' limosna. 5 Lā'
chuhua'j cacāma'capi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Pedro. 6 Xla' tētachokonī't na ixchic Simón huan māmasījūnu' a'ntī ka'lhī ixchic na
ixquilhtūn mar. U'tza' nahuaniyāni' a'ntū natla'hua'ya'.
7 Lā' a'xni'ca' huanikō'lh huan ángel lā' chu tuncan a'lh. Lā' Cornelio cāta'sani'lh kalhatu'
ixtasācua'nī'n lā' kalhatin tropa a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios lā' a'ntī ixtascuja na ixchic. 8 Lā'
a'xni'ca' ixcāpūtle'keni'kō'nī'ttza' a'ntū ixuaninī't huan ángel, cāmacā'lh nac Jope.
9 Lā' ixlīlakalī xlaca'n ixtatlā'huamā'na lā' ixtatapajtzūtēlha para huan nac xcānsipej.
Lā' hua'chi tastu'nūta Pedro tō'ca'lh huan na ixlītanca'cstu' chic para na'orarlī. 10 Lā'
lej tzi'ncstāyalh lā' ixuā'yancu'tun. Lā' līhuan ixcāxtlahuamā'ca huan līhua't, Pedro
lakachuyalh. 11 Lā' laktzī'lh huan a'kapūn laquī'yā lā' hua'chi lakatin ka'tla' sábana
chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti'. Lā' yujli na ixlacapūn. 12 Huā'mā' a'ntza' ixtatojōmā'na ixlīhuāk
animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' lūhua' lā' spunnu'. 13 Lā' kaxmatli a'nchī tā'chihuīna'nca
lā' huanica:
—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' lā' cahua't.
14 Lā' Pedro hualh:
—Tū', Māpa'ksīni'; porque tū' maktin icua'nī't a'ntūn tū' līmakuan hua'can lā' a'ntū
ko'hua'jua'.
15 Lā' chu kaxmatpā ixlīmaktu' tā'chihuīna'nca lā' huanica:
—Tū' cahua'nti ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't.
16 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' huan sábana lē'nchokopalaca nac a'kapūn. 17 Lā' Pedro
lej ixpāstacna'huī' porque tū' ixca'tzī a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū mālakachuyīlh. Lā'
huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixcāmacaminī't Cornelio, takalhasqui'nīlh lhachū ixchic Simón. Lā'
tuncan tachilh na ixlacapūn mākalhcha. 18 Lā' tata'sani'lh lā' takalhasqui'nīni'lh lā' tahualh
palh tū' lahuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Simón a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni'
Pedro. 19 Lā' a'xni'ca' Pedro ixpāstacna'huī' a'nchī lakachuyanī't, huan Espíritu Santo
huanilh:
—Kalhatu'tun chi'xcuhuī'n taputzayāni'. 20 Catā'kaqui' lā' cayujti lā' cacātā'pi xlaca'n. Lā'
tū' napuhua'na' catūhuā porque quit iccāmacaminī't.
21 Lā' Pedro cālakyujli huan chi'xcuhuī'n lā' hualh:
—Quit a'ntī putza'yā'tit hui'xina'n. ¿Tuchū lakta'nī'ta'ntit?
22 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Ixpālacata huan capitán Cornelio. Xla' lej tzeyā chi'xcu' lā' jicua'ni' Dios. Lā' ixlīhuākca'n
israelitas talaktzī'n por tzeyā chi'xcu'. Kalhatin ángel a'ntī lej tzey huanilh Cornelio que
namāta'satīnīni'nāni' lā' xla' nakaxmata a'ntū hui'x nahua'na'.
23 Lā' Pedro cāmānūlh na ixchic lā' cāhuanilh que catatachokolh huā'mā' tzī'sa. Lā' ixlīlakalī
cātā'a'lh. Lā' nā cātā'a'lh makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Jope.
24 Lā' ixlīlakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Lā' Cornelio ixcāka'lhīmā' lā'
ixcāmākēstokkō'nī't ixtalakapasnī'n lā' ixamigos a'ntī más ixcālakapasa. 25 Lā' a'xni'ca'
Pedro ixtanūmā', Cornelio lakchilh. Lā' chu tuncan tatzokostani'lh lā' taquilhpūtani'lh.
26 Lā' Pedro mā'kaquī'lh lā' hualh:
—Catā'kaqui'. Nā quit nā chu xmān chi'xcu'.
27 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūtēlha lā' ixtā'chihuīna'ntēlha lā' cākaksli ixtalhūhuā't a'ntī
ixtatakēstoknī't. 28 Lā' Pedro cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que kalhatin israelita tūla catitā'takēxtimīlh con a'ntīn tū' israelita.
Lā' tūla catitanūlh na ixchic. Chuntza' tatzo'kni' na ixleyca'n israelitas. Pero Dios
quimāsu'ni'nī't que tūla ictihualh que ā'chā'tin chi'xcu' ko'hua'jua' lā' ū'tza' xmān catīhuā.

29 U'tza' iclīmilh a'xni'ca' quimātayīni'nca lā' tū' icpuhualh catūhuā. Lā' iccākalhasqui'nīyāni'
¿tuchū ixpālacata quilālīmātayīni'uj hui'xina'n?
30 Lā' tuncan Cornelio hualh:
—Tā'ti'majatza' quit xa'ictascajamā' lā' tū' icuā'yalh. Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū quit
xa'icorarlīmā' na quinchic. Lā' chā'tin chi'xcu' tāyalh na quilacapūn lā' ixka'lhī ixlu'xu'
lej slamama. 31 Lā' quihuanilh: "Cornelio, Dios kaxmatnī't mi'oración lā' pāstacmā'
a'nchī māstā'ya' limosna. 32 Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī
ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Xla' tētachokomā' na ixchic Simón huan māmasījūnu'
na ixquilhtūn mar. Xla' namin lā' natā'chihuīna'nāni'", quihuanica. 33 Lā' ū'tza' quit
iclīmātayīni'ni' tuncan. Lā' hui'x quintlahua'ni' talakalhu'mān quila'kta'. Pues chuhua'j
quilīhuākca'n icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacapūn Dios. Lā' ickaxmatcu'tunāuj ixlīhuāk a'ntū
Dios māpa'ksīnī'ta'ni' nahua'na' —hualh Cornelio.

Pedro tzuculh chihuīna'n na ixchic Cornelio

34 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' quit icmāchekxī que Dios puhuan que chu a'cxtimni' ixlīhuākca'n
chi'xcuhuī'n. 35 Lā' xalanī'n chu calhāhuā xcānsipej, a'ntīn tajicua'ni' Dios lā' tatlahua
a'ntūn tzey ū'tunu'n tamāpāxuhuī' Dios. 36 Dios cāmacā'ni'lh huan israelitas ixtachihuīn.
Lā' cāmāsu'ni'lh que tzē natala ixamigos Dios por ixpālacata Jesucristo a'ntī cāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n. 37 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī māca'tzīnīni'nca huan xatzey tachihuīn
pū'la nac Galilea lā' ā'calīstān na ixlīhuāk Judea a'xni'ca'tza' Juan ixmāsu'yunī'ttza' lā'
ixmā'kpaxīnī'ttza'. 38 Dios maxquī'lh Jesús, xala' nac Nazaret, ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā'
Jesús ixtlahuatlā'huan a'ntū lej lacuan lā' ixcāmātzeyītlā'huan ixlīhuāk a'ntī ixtapātīni'n por
ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'. Huā'mā' tzēn tlahualh Jesús porque Dios ixmaktāyamā'. 39 Lā' quina'n
icmālacstū'ncāuj ixlīhuāk a'ntūn tlahualh Jesús na ī'xcānsipejca'n israelitas lā' nac Jerusalén.
U'tza' a'ntī xtokohua'ca'ca nac cruz lā' chuntza' maknīca. 40 Lā' Dios mālakahuanīchokolh
ixlīlakatu'tun chi'chini' lā' Dios lej xa'nca quincāmāsu'ni'ni' Jesús. 41 Tū' cāmāsu'ni'lh ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't. Dios quincāmāsu'ni'ni' Jesús xmān quina'n a'ntī quincālacsacnī'ta'ni'
para na'icmālacstū'ncāuj ixtachihuīn. Quina'n ictā'huā'yauj Jesús lā' ictā'ko'tnūj a'xni'ca'
ixlakahuanchokonī'ttza'. 42 Lā' Dios quincāhuanini' que na'iccāmāsu'ni'yāuj tachi'xcuhuī't
lā' na'icuanāuj que Jesús ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh ixlīJuezca'n xalakahuan lā' xanīn. 43 Lā'
ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios, xalanī'n makān, tamālacstū'ncli que ixlīhuāk a'ntīn
talīpāhuan Jesús, xlaca'n nacāmāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesús.

Takalhlaka'ī'lh a'ntīn tū' israelitas

44 Lā' Pedro ixchihuīna'huī'cus lā' huan Espíritu Santo cālakyujchi ixlīhuākca'n a'ntī ixtakax-
matni'mā'na Pedro. 45 Lā' lej talē'cnīni'lh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixcātā'minī't
Pedro. Talē'cnīlh porque huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo, nā ixcāmaxquī'mā'ca huan tīn
tū' israelitas. 46 Cālē'cnīca porque ixcākaxmatcanī't a'nchī ixtachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn
lā' nā tachihuīna'mpā ixlēka'tla' Dios. 47 Lā' Pedro cāhuanipā:
—¿Chā a'nan catīhuā a'ntī nacāmāmakchuyī nata'a'kpaxa huā' tamā'na? Xlaca'n tamakl-
htīni'n chuntza' hua'chi quina'n huan lē'ksajna' a'ntū huan Espíritu Santo.
48 Lā' Pedro cāhuanilh que cata'a'kpaxli porque tatapa'ksīlh con Jesucristo. Lā' squi'ni'ca
Pedro que catachokolh lātma'j.

11

Pedro cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac lītokpān nac Jerusalén

1 Huan apóstoles lā' tā'timīn a'ntī ixtahui'lāna' nac Judea cāmāca'tzīnīca que ixtakalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 2 Lā' a'xni'ca' Pedro chā'lh nac Jerusalén,
tatā'lāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 3 Takalhasqui'nīlh Pedro:
—¿A'chī' maktanūnī'ta' a'nlhā tahui'lāna' chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī'
cātā'huā'ya'nī'ta'?
4 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' cāhuanikō'lh xa'nca lā' hualh:
5 —Xa'icui'lācha' quit nac xcānsipej Jope lā' xa'icorarlīmā'. Lā' iclakachuyalh. Lā'
iclaktzī'lh hua'chi ka'tla' sábana a'ntū yujchi de nac a'kapūn. Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti' lā'
quilakchilh. 6 Lā' lej xa'nca iclaktzī'lh. Lā' iclaktzī'lh huan animalhna' a'ntū makakantā'ti'
lā' animalhna' a'ntū tahua'nan lā' lūhua' lā' spunnu'. 7 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntūn quihuanilh: "Pedro, catā'kaqui' lā' cama'kni' lā' cahua't". 8 Lā' icuanilh: "Tū',
Māpa'ksīni'. Tū' maktin icua'nī't a'ntū xmān catūhuā lā' a'ntūn ko'hua'jua'". 9 Lā' huan
tachihuīn quinkalhtīpā ixlīmaktu' de nac a'kapūn. Lā' quihuanilh: "Tū' cahua'nti que
ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't". 10 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' tēpalacancha'
tālhmā'n ixlīhuāk nac a'kapūn. 11 Lā' chu līlacapalh tachilh nac chic a'nlhā xa'iclahui'lāna'uj
kalhatu'tun chi'xcuhuī'n a'ntī ixquilakmacamincanī't de nac Cesarea. 12 Lā' Espíritu Santo

quihuanilh: “Cacātā'pi ū'tunu'n lā' tū' capāstacti catūhuā”. Lā' quintatā'a'lh huā' kalhachāxan
tā'timīn. Lā' ictanūj na ixchic Cornelio. 13 Lā' xla' quincāhuanini' a'nchī laktzī'lh na ixchic
kalhatin ángel a'ntī tasu'yuni'lh lā' huanilh: “Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' calīminca
Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. 14 Xla' nahuaniyāni' a'nchīn tzē napūtaxtuya'
hui'x lā' ixlīhuāk xala' na minchic”, huanilh huan ángel.

15 Lā' Pedro cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' ictzuculh icchihuīna'n, huan Espíritu Santo cālakmilh ū'tunu'n chuntza'
hua'chi quincālakmini' pū'la. 16 Lā' quit icpāstacli a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: “Juan
ixlīmā'kpaxīni'n xcān pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit Espíritu
Santo”. 17 Dios cāmaxquī'lh xlaca'n huā'mā' lē'ksajna' nā chuntza' hua'chi quincāmaxquī'ni'
quina'n a'ntī kalhlaka'ī'nī'ta'uj Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' ¿chu quit tzē xa'icmāmakchuyīlh
Dios? —hualh Pedro.

18 Lā a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', taquilhca'cslalh. Lā' tuncan tatzuculh tachihuīna'n
a'nchī ixlēka'tla' Dios lā' tahualh:

—Dios lacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas lā' nā
chuntza' natalatahui'la para pō'ktu.

Takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Antioquía

19 Lā' a'xni'ca' maknīca Esteban, lā tzucuca cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā'
xlaca'n tatzā'lalh lā' ixta'a'kahuankō'nī't. Lā' ixtatachokoyācha' nac Fenicia lā' nac Chipre
lā' nac Antioquía. Lā' cāhuanica huan xatzey tachihuīn xmān huan israelitas. 20 Pero
makapitzīn de xlaca'n xalanī'n nac Chipre lā' nac Cirene lā' xlaca'n tachā'lh nac Antioquía.
Lā' cātā'chihuīna'nca a'ntīn tū' israelitas. Lā' cāmāsu'ni'ca huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Māpa'ksīni' Jesús. 21 Lā' huan Māpa'ksīni' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn lā' chuntza' lej lhūhua'
takalhlaka'ī'lh lā' tastālani'lh Māpa'ksīni'.

22 Lā' cāmāca'tzīnīca a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Jerusalén a'ntū ixpātle'kemā' nac
Antioquía. Lā' macā'nca Bernabé a'ntza'. 23 Lā' a'xni'ca' xla' chā'lh lā' laktzī'lh a'nchī Dios
ixcāsicua'lanālīnī't, lā' lej pāxuhualh xla'. Lā' Bernabé cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh
ixlīhuākca'n:

—Calīhui'lī'tit stālani'yā'titcus Māpa'ksīni'.

24 Lā' Bernabé tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'clhcunuc ixlītzuma Espíritu Santo lā' lej
ixkalhlaka'ī'. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tatzuculh tatapa'ksī con Māpa'ksīni' Jesucristo.

25 Lā' ā'calīstān Bernabé a'lh putza Saulo nac Tarso. 26 Lā' a'xni'ca' kaksli, līmilh nac
Antioquía. Lā' ixlīhuāk lakatin cā'ta Bernabé lā' Saulo ixtatā'takēstoka a'ntī ixtakalh-
laka'ī'. Lā' ixcāmāsu'ni'can lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' a'ntza' nac Antioquía tzucuca pū'la
cāmāpācuhuīcan cristianos xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'.

27 Huan tamā'na chi'chini' tataxtulh de nac Jerusalén makapitzīn ixa'cta'sana'nī'n Dios.
Lā' tachā'lh nac Antioquía. 28 Lā' kalhatin de xlaca'n, a'ntī ixuanican Agabo, tā'kaquī'lh
na ixlacapūnca'n lā' cāmāca'tzīnīlh. Lā' Espíritu Santo maktāyalh. Lā' hualh que na'a'nan
lakachu lakatin ka'tla' tatzi'ncsta. Lā' chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' Claudio ixmāpa'ksīni'n.
29 Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' talīhui'līlh tamacā'ni' lē'ksajna' huan tā'timīn a'ntī ix-
tahui'lāna' nac Judea. Tapāstacli tamāstā' chu a'nchī macā'cchā'n chā'tunu'. 30 Lā' chuntza'
tatlahualh. Lā' Bernabé lā' Saulo talē'ni'lh huan lē'ksajna' huan xanapuxcu'nu' lītokpān.

12

Maknīca Jacobo lā' chi'paca Pedro

1 Lā' huanmā' quilhtamacuj huan rey, a'ntī ixtacuīni' Herodes, tzuculh cāchi'pa lā'
cāmāpātīnī a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 2 Lā' māmaknīnīni'lh con cuchilu Jacobo ixtā'tin Juan. 3 Lā'
a'xni'ca' ca'tzīlh Herodes que huan israelitas talakatīlh a'ntūn tlahualh, ā'chulā' cātlahuani'lh.
Lā' māchi'panīni'lh nā huan Pedro. Huā'mā' pātle'kelh a'xni'ca' ixlamā' huan cā'tani' a'xni'ca'
tahua'lh pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. 4 Lā' a'xni'ca' Herodes ixmāchi'panīni'nī't huan
Pedro lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n. Lā' cāmacamaxquī'lh kalhacāujchāxan tropasna'
a'ntī natamaktaka'lha līka'tla'tā'ti' līkalhatā'ti'. Lā' Herodes ixpuhuan ixlīmilh ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't a'xni'ca' na'a'ksputa huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. 5 Lā' chuntza'
Pedro ixmānūcanī't nac pūlāchī'n lā' ixmaktaka'lhmā'ca. Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' tū'
tajaxli ta'orarlī lā' lej tasqui'ni'lh Dios por ixpālacata Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchī'n

6 Lā' lakatin tzī'sa Pedro ī'lhtatamā' nac pūlāchī'n. Lā' Herodes ixmāxtucu'tun ixlīlakalī. Lā'
ī'lhtatamā' huan Pedro na ixpāxtūnca'n huan kalhatu' tropasna' lā' ixcāmacachī'maxquī'canī't
chā'tunu' tropa con cadenas. Lā' ā'kalhatu' tropasna' ixtayāna' ixlacapūn huan mākalhcha
lā' ixtamaktaka'lha huan pūlāchī'n. 7 Lā' chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ángel a'ntī Dios

macamilh. Lā' lakatin xkakana' māxkakēlh huan pūlāchī'n. Lā' huan ángel tāpāxakā'līlh
Pedro lā' mālakahuanīlh lā' huanilh:
—Catā'kaqui' lacapalh.
Lā' huan cadenas taxcutli na ixmacan Pedro. 8 Lā' huan ángel huanilh:
—Calha'kā'na' lā' catatūnu' mihuarache.
Lā' chuntza' tlahualh Pedro. Lā' huanipā huan ángel:
—Calha'ka' mintakēnu' lā' caquistāla'ni'.
9 Lā' Pedro taxtulh lā' ī'stālani'tēlha. Lā' tū' ixca'tzī palh ixlīstu'ncua' a'ntū ixtlahua huan
ángel. Ixpuhuan que ixlakachuya. 10 Tapātle'kelh huan xapū'la tropa a'ntī ixmaktaka'lhmā'
lā' ā'calīstān tapātle'kepā ā'kalhatin. Lā' tachilh nac mākalhcha de līcā'n a'nlhā lactanūcan nac
xcānsipej. Lā' ixa'cstu talaquī'lh. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tapātle'kelh lakatin calle. Lā' chu
tuncan lacapalh huan ángel makxtekli Pedro. 11 Lā' a'xni'ca' Pedro tzeyā ca'tzīlh lā' hualh:
—Chuhua'j icca'tzī xa'nca que huan Māpa'ksīni' macaminī't ixángel lā' quimāpūtaxtūnī't
de na ixlīmāpa'ksīn huan rey Herodes. Lā' quimāpūtaxtūnī't de ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuanī't
ixquintatlahuani'lh huan israelitas.
12 Lā' a'xni'ca' ixpāstacnī'ttza' huā'mā', Pedro chā'lh na ixchic María a'ntī ixtzī't Juan a'ntī
ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Marcos. A'ntza' līlhūhua' ixtastokcanī't lā' ixta'orarlīmā'na.
13 Lā' Pedro lacatucsli huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan para nachā'ncan na ixtanquilhni'
huan chic. Lā' kalhatin tzu'ma'jāt, a'ntī ixtacuīni' Rode, milh kalhasqui'nī tichū xla'.
14 Lakapasli ixtachihuīn Pedro lā' lej tapāxuhualh. Lā' ū'tza' tū' līmālaquī'lh lā' tuncan
tu'jnuntēlha tanūlh ixchakān chic. Lā' cāhuanilh a'ntī ixtatakēstoknī't:
—Yā Pedro kēpūn.
15 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Chuya'ya'.
Lā' Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlīstu'ncua'. Lā' tuncan tahualh:
—Tū' ū'tza'. Xmān huan ángel a'ntī maktaka'lha Pedro.
16 Lā' Pedro ā'chulā' lacatucsli huan mākalhcha. Lā' a'xni'ca' tamālaquī'lh, talaktzī'lh Pedro
lā' talē'cnīlh. 17 Lā' Pedro cāmacahuani'lh para que cataquilhca'cslalh. Lā' cāpūtle'keni'lh
a'nchī Māpa'ksīni' līmāxtulh nac pūlāchī'n. Lā' cāhuanilh:
—Camāca'tzīnī'tit Jacobo lā' huan tā'timīn huā'mā' a'ntū pātle'kelh.
Lā' Pedro taxtulh lā' a'lh ā'lacatin.
18 Lā' chu tuncan a'xni'ca' tuncuīlh, huan tropasna' lej tatamakchuyīlh por ixpālacata
a'nchī lītzā'lalh Pedro. 19 Lā' a'xni'ca' Herodes māputzanīni'lh huan Pedro lā' tū' kaksca
lā' cākalhasqui'nīlh huan tropasna' a'ntī ixcāyāhuacanī't para natamaktaka'lha Pedro lā'
cāmāmaknīnīni'lh. Lā' Herodes taxtulh de nac Judea lā' a'lh tancā'n nac Cesarea lā' a'ntza'
tachokolh.

Nīlh Herodes

20 Lā' Herodes ixcātā'lāmaka'kchā'nī't con xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. Lā' makapitzīn de
xlaca'n talacchihuīna'lh para natalaka'n. Lā' lī'amigos talātlahualh con Blasto a'ntī ixmak-
taka'lhna' a'nlhā ī'lhtata huan rey. Lā' xlaca'n ixtamāko'xamixīcu'tun porque ixlīhua'tca'n
xalanī'n nac Tiro lā' Sidón līmincancha' de na ī'xcānsipej huan rey. 21 Lā' chilh huan chi'chini'
a'ntū ixcālhcāni'nī't Herodes. Lā' ixlhakā'nī't ixlu'xu' a'ntū ixtasu'yu que rey ixuanī't. Lā'
tahuī'lh nac trono lā' a'cta'sana'lh. 22 Lā' tachi'xcuhuī't tata'salh lā' tahualh:
—Tū' chi'xcu' a'ntī a'cta'sana'n. U'tza' kalhatin dios.
23 Lā' chu līmaktin kalhatin ixángel Dios mātakāhuī'lh Herodes porque cāmakxtekli
tamācā'tanīlh como hua'chi Dios. Lā' huan tzapūla' tahua'lh lā' nīlh.
24 Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' a'kahualh lā' cālakchā'lh ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n.
25 Lā' a'xni'ca' Bernabé lā' Saulo ixtatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n nac Jerusalén, xlaca'n
tataspi'tchokolh nac Antioquía. Lā' cātā'a'lh Juan a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos.

13

Bernabé lā' Saulo tatzuculh talē'n makat xatzey tachihuīn

1 Chu lī'ū'tunu'n xalanī'n a'ntza' ixtatakēstoka nac Antioquía, ixa'nan a'cta'sana'nī'n lā'
mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn ixtacuīni'ca'n Bernabé lā' Simón (a'ntī ixuanican Negro)
lā' Lucio xala' nac Cirene lā' Manaén (a'ntīn tā'stacli rey Herodes) lā' Saulo. 2 Lā' xlaca'n
ixtataquilhpūtani'mā'na Dios lā' ixtalīhui'līnī't tuntū' natahua'. Lā' Espíritu Santo hualh:
—Caquilāmāxtunquīni'uj Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n natatlahua huan ixlītlōtca'n a'ntū
na'iccāmaxquī'.
3 Lā' xlaca'n tūna'j ixtahua' nīn tuntū' lā' ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā'
cāmacā'nca.

Huan apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

4 Lā' huan Espíritu Santo cāmacā'lh Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n ta'a'lh tancā'n
nac Seleucia. Lā' tuncan tapū'a'lh barco nac Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan
mar. 5 Lā' a'xni'ca' tachilh nac xcānsipej Salamina, talī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios na
ixlītokpānna'ca'n huan israelitas. Lā' talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n. 6 Lā' a'xni'ca' tatētaxtulh
ixlīhuāk huan Chipre, tachilh nac xcānsipej ixtacuīni' Pafos. Lā' tapāxtokli chā'tin chi'xcu'
israelita ixtacuīni' Barjesús. Xla' tlahuāna' ixuanī't lā' a'cta'sana', pero tū' ixla' Dios. Xmān
ixcālī'a'kxoko. 7 Lā' huan tlahuāna' ixmaktāya huan gobernador Sergio Paulo a'ntī lej
skalalh ixuanī't. Lā' huan gobernador cāmātayīni'lh Bernabé lā' Saulo lā' ixkaxmatcu'tun
ixtachihuīn Dios. 8 Pero cātā'lāhuanilh huan tlahuāna' a'ntī ixuanican nā Elimas. Xla' tū'
ixlacasqui'n nīn cakalhlaka'ī'lh huan gobernador. 9 Lā' Saulo, a'ntī nā ixtacuīni' Pablo,
ixlītzuma Espíritu Santo na ixa'clhcunuc. Xla' lakalaktzī'lh Elimas. 10 Lā' huanilh:

—Hui'x lej a'kxokonu'na' lā' lej ca'tzanca'tzīya'. Hui'x ixcaman ko'ti'ti' lā' hui'x nīn tuntū'
lakatīya' a'ntūn tzey. ¿Lhānīn namakxteka' lactlahua'ya' a'ntū xastu'ncua' ixlīmāpa'ksīn
Dios? 11 Lā' chuhua'j huan Māpa'ksīni' namāpātīnīyāni'. Lakatzī'n nala'ya' lā' tūlalh
catila'ktzi' chi'chini' lātma'j.

Lā' chu līmaktin lakapoklhuana'lh lā' tūlalhtza' lacahuāna'lh lā' ixputzatlā'huan a'ntī ix-
makachi'palē'lh. 12 Lā' a'xni'ca' huan gobernador laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, xla' kalhlaka'ī'lh
porque lē'cnīlh a'ntū ixmāsu'yucan ixpālacata Māpa'ksīni'.

Pablo lā' Bernabé nac Antioquía

13 Lā' Pablo lā' nā a'ntī ixtatā'a'n tataxtulh de nac Pafos lā' tapū'a'lh barco lā' tachā'lh nac
Perge ixlēka'tla' nac Panfilia. Lā' a'ntza' Juan cāmakxtekli lā' taspi'tchokolh nac Jerusalén.
14 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de nac Perge lā' tachā'lh nac Antioquía ixlēka'tla' nac
Pisidia. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā'
tatahui'lalh. 15 Lā' lakapūtle'keca ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā
huanican profetas. Lā' huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān tamacamilh kalhatin
a'ntī cāhuanilh Pablo lā' Bernabé:

—Chi'xcuhuī'n, palh cāmaxquī'cu'tunā'tit tapāstacna' huan tachi'xcuhuī't, cacāhuani'tit.

16 Lā' Pablo tāyalh lā' cāmacahuani'lh para nataquilhca'csla lā' hualh:

—Cakaxpa'ttit chi'xcuhuī'n israelitas lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. 17 Huan
quinDiosca'n quina'n israelitas cālacsacli a'ntī quinapapna'ca'n. Lā' Dios lej laka'tla'n
cātlahualh a'xni'ca' xlaca'n xatza'nkān ixtahui'lāna' nac ti'ya't Egipto. Lā' Dios ka'lhī lhūhua'
līmāpa'ksīn lā' ū'tza' tzē cālīmāxtulh de huanmā' ti'ya't. 18 Lā' Dios ixcāpātīni' tu'pu'xam
cā'ta a'xni'ca' ixtalatlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 19 Lā' Dios cāmāsputūlh tachi'xcuhuī't
xalanī'n lakatojon xcānsipej nac ti'ya't a'nlhā ixuanican Canaán. Lā' cāmālacpitzini'lh huan
quinapapna'ca'n huan ti'ya't a'nlhā natalatahui'la. 20 Lā' Dios cāhui'līni'lh ixjuezca'n a'ntī
nacāmāpa'ksī lakatā'ti' ciento ā'pūpitzi cā'ta. Lā' huan a'cta'sana' Samuel ū'tza' ā'xmān juez
lalh. 21 A'calīstān huan quinapapna'ca'n israelitas tasqui'nli kalhatin ixreyca'n. Lā' Dios
hui'līlh ixlīrey Saúl, ixcaman Cis. Lā' ixtalakapasni' Benjamín ixuanī't. Xla' ixmāpa'ksīni'n
tu'pu'xam cā'ta. 22 Lā' a'xni'ca' Dios māpānūlh huan Saúl, lā' hui'līpā David ixlīrey. Dios
līchihuīna'lh ixpālacata David lā' hualh: “Quit iclakapasa David, ixo'kxa' Isaí. Lā' iclaktzī'n
ū'tza' kalhatin chi'xcu' a'ntī pāstacna'n hua'chi icpāstacna'n quit. Xla' natlahua ixlīhuāk
quintapuhuān”, hualh Dios. 23 Lā' Dios cāmaxquī'lh huan israelitas kalhatin māpūtaxtūnu'
chuntza' a'nchī hualh Dios xapū'la. Lā' huan māpūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, ī'xū'yātā'nat David.
24 A'xni'ca' Jesús tūna'j i'xmin, Juan ixcāhuani ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas: “Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit”. 25 Lā' a'xni'ca' ī'sputmā'tza' ixquilhtamacuj Juan a'ntū
ixlīmā'kpaxīni'n, xla' ixuan: “Quit tū' a'ntī puhua'nā'tit. A'calīstān namimpala ā'chā'tin a'ntī
lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tū' līminī'ni' nīn na'ickalhxcuta ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato”.

26 Lā' Pablo huampā:

—Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī ī'xū'yātā'natna' Abraham, hua'chi quit, lā' hui'xina'n
a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacamini'nī'ta'ni' huan tachihuīn a'ntū nalīpūtaxtucan.
27 Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' nā ixpūchihuīna'nī'nca'n tū' ixtaca'tzī tichū Jesús. Lā'
tū' tamāchekxīlh ixtachihuīnca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios a'ntū lakapūtle'kecan pō'ktu huan
chi'chinī'n a'ntū pūjaxcan. U'tza' līmāpa'ksīni'nca que Jesús namaknīcan. Lā' chuntza'
tatlōkentaxtūlh chu a'nchī tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makān. 28 Lā' a'yuj tūlalh
takaksni'lh ixpālacata chichū natalīmaknī Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh huan Pilato que ca-
maknīca. 29 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtatlōkentaxtūnī'ttza' ixlīhuāk a'ntū ixtatzo'kni' natat-
lahuani' Jesús, māyujūca Jesús xanīn de huan nac cruz lā' mānūca nac lhu'cu'. 30 Lā'
Dios mālakahuanīchokolh. 31 Lā' lej lātma'j ixcātasu'yuni' a'ntī ixcātā'taxtunī't de nac Galilea
lā' ixcātā'a'nī't nac Jerusalén. Lā' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ū'tunu'n a'ntī tamāstū'ncmā'na
chuhua'j huan tachi'xcuhuī't ixpālacata Jesús.

[32] 'Lā' chuhua'j quina'n iccāhuaniyāni' hui'xina'n xatzey tachihuīn ixpālacata a'ntū
cāhuanilh Dios quinapapna'ca'n que namāstā'. [33] Lā' ū'tza' Dios quincātlōkentaxtūni'ni'
quina'n, a'ntī ī'xū'yātā'natna'ca'n, a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Jesús. Chuntza' tatzo'kni'
huan nac libro Salmos capítulo lakatu':

Hui'x qui'O'kxa'. Chuhua'j icmāsu'yu que hui'x qui'o'kxa'.

[34] Lā' Dios mālakahuanīchokolh Jesús de nac cā'līnīn. Lā' tū' ā'maktin cati'a'lh nac cā'līnīn. Lā'
Dios hualh chuntza': "Na'iccāmaxquī'yāni' a'ntūn quilīsicua'lanālīn chuntza' a'nchī huanica
David". [35] Lā' tatzo'kni' nac libro Salmos ā'lakatin capítulo:

Hui'x tū' catimakxtekti namasa ixmacni' mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.

[36] Lā' David ixtlahuanī'ttza' ixtapuhuān Dios ixlacapūnca'n xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna'
a'xni'ca' xla' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Lā' xla' nīlh lā' mā'cnūca a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't
ixnatāta'na'. Lā' ixmacni' David masli. [37] Pero tū' masli ixmacni' Jesús a'ntī Dios
mālakahuanīchokolh. [38] Camāchekxī'tit hui'xina'n a'ntī israelitas hua'chi quit. Por
ixpālacata huā'mā' chi'xcu', cātamāca'tzīnīyāni' hui'xina'n que mintalaclē'i'ca'n tzē
nacāmāsputūnu'ni'yāni'. [39] Jesús cāmāsputūnu'ni' ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn talīpāhuan
Jesús. Lā' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés, ū'tza' tūlalh catimāsputūlh talaclē'i'.
[40] Caskalalhla'tit que tū' nacāpātle'keni'yāni' a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:

[41] Cakaxpa'ttit hui'xina'n a'ntī lakmaka'nā'tit.
Ca'a'cnī'tit lā' casputtit; porque quit, Dios, na'ictlahua lakatin catūhuā a'xni'ca' hui'xina'n
hui'lāna'ntit.
Lā' palh ixcātapūtle'keni'ni' a'ntū quit na'ictlahua, hui'xina'n tū' ixkalhlaka'ī'tit.

[42] Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan tachi'xcuhuī't,
a'ntīn tū' israelitas, tasqui'ni'lh que natahuanipala huā'mā' tachihuīn ixlīmixtzeyan. [43] Lā'
tataxtulh a'ntī ixtatakēstoknī't nac lītokpān. Lā' tastālani'lh Pablo lā' Bernabé lhūhua'
israelitas lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni'
Dios. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh que tū' catamakxtekli huan xatzey
tachihuīn a'ntū māsu'yu ixlītzey Dios.

[44] Lā' ixlīmixtzeyan, a'xni'ca' ixchā'n huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, ixlīhuāk xalanī'n nac
xcānsipej tatakēstokli para natakaxmata ixtachihuīn Dios. [45] Lā' a'xni'ca' huan israelitas
talaktzī'lh ixtalhūhuā't huan tachi'xcuhuī't, xlaca'n lej talakca'tzalh lā' tatā'lāhuanilh Pablo
lā' talakapalalh. [46] Lā' Pablo lā' Bernabé tachihuīna'lh lā' tū' talacapuhualh lā' cāhuanica:

—Lej tasqui'nī que cātahuanini' xapū'la hui'xina'n, israelitas, i'xtachihuīn Dios. Pero
como hui'xina'n lakmaka'ntit, chuntza' tasu'yu que tū' ka'lhīcu'tunā'tit xasāsti' minquilh-
tamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Chuhua'j quina'n na'iccālaka'nāuj huan a'ntīn tū' israelitas.
[47] Chuntza' quinDiosca'n quincāmāpa'ksīni' lā' hualh:

Quit iclacsacnī'ta'ni' para nacāmāca'tzīnī'ya' a'nchī natalīpūtaxtu xalanī'n nac ā'lakatunu'
xcānsipejni' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
Chuntza' hui'x hua'chi lakatin pūmaksko a'nchī namakskoya' ixlīhuāk.

[48] Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej tapāxuhualh a'ntīn tū' israelitas. Lā' tahualh que
lej tzey ixtachihuīn Dios. Lā' takalhlaka'ī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixcāhui'līcanī't para natamakl-
htīni'n xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. [49] Lā' māca'tzīnīni'nca ixtachihuīn Māpa'ksīni'
lakachu a'nlhā ixmāpa'ksī Antioquía. [50] Pero huan israelitas tachihuīna'maxquī'lh huan
xalaka'tla'n puscan a'ntī lej ixta'a'cnīni'ni' Dios lā' nā huan xanapuxcu'nu' de huan
xcānsipej. Lā' tacuccha'xli cāmacaputzaca Pablo lā' Bernabé lā' cātlakamacā'nca de na
ī'xcānsipejca'n lā' nā a'nlhā ixtamāpa'ksī. [51] Lā' huan Pablo lā' Bernabé tatincxli huan pokxni'
de ixtojonca'n lā' chuntza' cāmāca'tzīnīca que huan xalanī'n huan xcānsipej ixtalē'n cuenta.
Lā' ta'a'lh nac Iconio. [52] Lā' huan tā'timīn lej tapāxuhualh. Lā' ixa'clhcunucca'n i'xlītzuma
Espíritu Santo.

14

Pablo lā' Bernabé nac Iconio

[1] Lā' Pablo lā' Bernabé lacapūxtim tatanūlh huan na ixlītokpānca'n israelitas nac Iconio
lā' ta'a'cta'sana'lh. Lā' takalhlaka'ī'lh lej lhūhua' israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. [2] Pero
huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī' tachihuīna'maxquī'lh huan a'ntīn tū' israelitas.
Lā' cāmāpuhuanīca que huan tā'timīn tū' tzey ixtahuanī't. [3] Lā' Pablo lā' Bernabé tata-
chokolh lātma'j nac Iconio lā' ixta'a'cta'sana'n lā' tū' talacapuhualh porque ixtalīpāhuan
huan Māpa'ksīni'. Lā' por ixlīmāpa'ksīn Dios ixtatlahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn. Lā'
ū'tza' līmāsu'yulh Dios que lej stu'ncua' a'ntū ixtachihuīna'n Pablo lā' Bernabé ixpālacata
Jesucristo. [4] Pero huan tachi'xcuhuī't xala' huan nac xcānsipej tū' a'cxtimni' ixtapāstacna'n.
Makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan israelitas lā' ā'makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi
huan apóstoles. [5] Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas lā' nā huan xanapuxcu'nu'

talacchihuīna'lh para natalacatāquī'nin lā' natamūta'lana'n. 6 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā',
Pablo lā' Bernabé tatzā'lalh. Lā' ta'a'lh nac estado de Licaonia nac xcānsipejni' Listra lā'
Derbe lā' ā'lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' a'ntza' ixtalī'a'cta'sana'n xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo.

Mūta'laca Pablo nac Listra

8 Ixuī' kalhatin chi'xcu' nac Listra. Tū' tzey ixuanī't ixtojon. Ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca'
lacatuncuīlh. Tū' maktin ixtlā'huan. 9 Ixuī' ixkaxmatmā' Pablo. Lā' Pablo lakalaktzī'lh lā'
ca'tzīlh que ixkalhlaka'ī' que tzē namātzeyīcan. 10 Lā' Pablo lej palha' hualh:
—Caxlittāya'.
Lā' huan chi'xcu' tachā'yāhualh lā' latā'kchokolh.
11 Lā' a'xni'ca' huan ixtalhūhuā't talaktzī'lh a'ntū tlahualh Pablo, xlaca'n tata'salh lā'
tahualh ixtachihuīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Lā' tahualh:
—¡Tayujnī'ta'nchi dioses a'ntīn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n!
12 Lā' tahualh que Bernabé ixuanī't ixdiosca'n Júpiter. Lā' tahualh que Pablo ixuanī't
ixdiosca'n Mercurio porque ū'tza' a'ntī ixa'cta'sana'nī't. 13 Lā' huan lītokpān a'nlhā ix-
taquilhpūtani'can huan a'ntī dios Júpiter, ixyā ixlacapūn huan xcānsipej. Lā' huan ixcura
Júpiter līmilh toros lā' xa'nat nac tanquilhni'. Lā' huan cura lā' huan tachi'xcuhuī't ixta-
lakachi'xcuhuī'cu'tun. 14 Lā' a'xni'ca' huan apóstoles, Bernabé lā' Pablo, tamāchekxīlh a'ntū
ixcātlahuani'cu'tuncan, xlaca'n taxtī'tli ixa'cstuca'n ixlu'xu'ca'n porque lej tatamakchuyīlh.
Lā' tatu'jnulh ixlaclhpu'nan huan tachi'xcuhuī't lā' tata'salh lā' tahualh:
15 —¡Tachi'xcuhuī't! ¿A'chī' tlahua'yā'tit huā'mā'? Quina'n nā chi'xcuhuī'n a'cxtim hua'chi
hui'xina'n. Iccālīmini'yāni' xatzey tachihuīn para que nalītalakspi'tā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū
nīn tuntū' lītasqui'nī a'ntūn tlahua'yā'tit, lā' para naputzayā'tit Dios a'ntī lakahuan. U'tza'
a'ntī tlahuanī't a'kapūn lā' ti'ya't lā' mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Kōtan tū'xama'ntza'
Dios cāmakxteknī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't natatlahua chu a'ntūn talacasqui'n. 17 Pō'ktu Dios
ixcāmacā'ni' a'ntū ixmāsu'yu que a'nan Dios. Dios tlahua a'ntūn tzey. U'tza' līla xcān lā' lej
līla a'ntū tzē hua'can. Lā' quincāmaxquī'yāni' quina'n tapāxuhuān lā' a'ntū hua'yāuj hasta
līpāxūj lahui'lāna'uj —hualh Pablo.
18 A'yuj Pablo cāhuanilh huā'mā', yosca'tzī cāmāpānūni'ca ixtapāstacna'ca'n huan
tachi'xcuhuī't para natalakachi'xcuhuī' Pablo la' Bernabé.
19 Lā' tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía lā' Iconio. Lā' tachi-
huīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' līmūta'laca Pablo lā' xuakaca lā' māxtuca de
huan xcānsipej lā' makxtekca. Tapuhualh que xanīntza' ixuanī't. 20 Pero huan tā'timīn
talītamacxti'li'lh lā' Pablo tā'kaquī'lh lā' tanūlh nac xcānsipej. Lā' ixlīlakalī ta'a'lh Pablo lā'
Bernabé nac Derbe.
21 Lā' ixta'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac huanmā' xcānsipej
lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh. Lā' tuncan xlaca'n tataspi'tchokopā nac Listra lā' nac Iconio lā'
nac Antioquía. 22 A'ntza' ixcāmaxquī' tahuixcān huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' lej ixcāmaxquī'
tapāstacna' que natakalhlaka'ī' para pō'ktu. Lā' cāhuanica:
—Tasqui'nī napātīni'nāuj a'xni'ca' tūna'j tanūyāuj a'nlhān Dios māpa'ksīni'n.
23 Lā' cālacsacca xanapuxcu'nu' nac lakatunu' lītokpān. Lā' pū'la ta'orarlīlh lā' tū'
tahuā'yalh. Lā' tasqui'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't que cacāmaktaka'lhli
huan xanapuxcu'nu'.

Pablo lā' Bernabé tataspi'tchokopā nac Antioquía

24 Lā' tuncan Pablo lā' Bernabé tatētaxtulh huan nac Pisidia lā' tamilh nac Panfilia.
25 Lā' a'xni'ca' ixtalī'a'cta'sana'nī't huan xatzey tachihuīn nac Perge, lā' ta'a'lh tancā'n nac
Atalia. 26 Lā' de a'ntza' tapū'a'lh barco nac Antioquía. Lā' huanmā' xcānsipej ixuanī't a'nlhā
xapū'la ī'squi'ni'canī't Dios que cacāmaktāyalh Bernabé lā' Pablo ixlītlōtca'n a'ntū chū'cus
tatlahuakō'nī't.
27 Lā' a'xni'ca' tachā'lh Pablo lā' Bernabé nac Antioquía, tamākēstokli ixlīhuākca'n a'ntī
ixtakalhlaka'ī'. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū Dios ixcāmaktāyanī't que natatlahua. Lā'
cāhuanica a'nchī Dios ixcāmāsu'ni'nī't que ixlacasqui'n nā ixtakalhlaka'ī'lh nā xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas. 28 Lā' a'ntza' Pablo lā' Bernabé tatā'tachokolh huan tā'timīn makān.

15

Tatakēstokli nac Jerusalén

1 Lā' tamilh nac Antioquía makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Judea. Lā' tatzuculh
tamāsu'ni' huan tā'timīn. Lā' tahualh:
—Tasqui'nī nacircuncidarla'yā'tit chu a'nchī ixmāsu'yu Moisés. Lā' palh tū' circunci-
darla'nī'ta'ntit, tūla catipūtaxtutit.

2 Lā' Pablo lā' Bernabé talālīhuanilh xlaca'n lā' lej talālacatāquī'lh. Lā' ā'calīstān cālacsacca
Pablo lā' Bernabé lā' ā'makapitzīn huampala a'ntī natalaka'n huan apóstoles lā' huan
xanapuxcu'nu' lītokpān nac Jerusalén lā' natakalhasqui'nīni'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
3 Lā' chuntza' huan tā'timīn xalanī'n nac huan lītokpān nac Antioquía tamacā'lh Pablo lā'
Bernabé. Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' ixtatētaxtutēlha lakaxtim nac estado de Fenicia lā' Samaria.
Lā' ixtapūtle'keni' a'nchī ixtakalhlaka'ī' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' ū'tza' talīpāxuhualh
huan tā'timīn.
4 Lā' a'xni'ca' Pablo lā' Bernabé tachā'lh nac Jerusalén lā' tapāxtokli con tapāxuhuan
huan tā'timīn lā' apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lītokpān. Lā' Pablo lā' Bernabé tahuanilh
ixlīhuāk a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē natatlahua. 5 Lā' tatāyalh makapitzīn a'ntī ī'stālani'
ixtamāsca'tīnī'nca'n fariseosnu' lā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' tahualh:
—Lā' tasqui'nī que nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' nā tasqui'nī que nata'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés.
6 Lā' huan apóstoles lā' xanapuxcu'nu' tatakēstokli para que xa'nca natalacāxtlahua
huā'mā'. 7 Lā' ixtalacchihuīna'mā'nacus lā' tāyalh Pedro lā' cāhuanilh:
—Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que makāntza' Dios lacsacli kalhatin de quina'n. Quit
quilacsacli para que na'iccāhuani xatzey tachihuīn a'ntīn tū' israelitas lā' chuntza' tzē
natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 8 Lā' Dios, a'ntī lakapasa ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't,
ū'tza' cāmaxquī'lh xlaca'n huan Espíritu Santo chuntza' a'nchī quincāmaxquī'nī'ta'ni'. Lā'
chuntza' māsu'yulh que Dios lacasqui'n que natakalhlaka'ī' nā xalanī'n nac ā'lakatunu'
xcānsipejni'. 9 A'cxtim Dios xacalh ixa'clhcunucca'n xlaca'n lā' qui'a'clhcunucca'n por
ixpālacata līpāhuanāuj Dios. 10 ¿A'chī' pāstacna'nā'tit hui'xina'n que tū' tzey a'nchī Dios la-
casqui'n natakalhlaka'ī' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' lacasqui'nā'tit hui'xina'n
que xlaca'n natatlōkentaxtū huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés? U'tza' quinatāta'na'ca'n
tūlalh tatlōkentaxtūlh. Lā' nā quina'n tūlalh catitlōkentaxtūj. 11 Pero ickalhlaka'ī'yāuj
que xapūtaxtuni' quina'n chuntza' hua'chi nā xlaca'n porque quincāmāpūtaxtūcu'tuni'
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús —hualh Pedro.
12 Lā' tuncan ixlīhuāk ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't taquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n takax-
matli a'xni'ca' Bernabé lā' Pablo tapūtle'kelh huan lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios
cāmaktāyalh que tzē tatlahua na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā' a'xni'ca' xlaca'n
tachihuīna'nkō'lh, Jacobo kalhtīni'lh:
—Tā'timīn, caquilākaxmatui. 14 Pūtle'kenī'ttza' Simón Pedro a'nchī Dios xapū'la cālacsacli
makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cālacsacli para natala ixcamana'. 15 Lā'
huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza' tahualh chu ū'tza'. Lā' chuntza' tatzo'kni':
16 A'calīstān na'ictaspi'ta lā' na'ictlahuapala huan ixchic David a'ntū laclalh.
Lā' na'iccāxtlahuapala a'nlhā laclanī't, lā' na'icyāhuapala.
17 Lā' chuntza' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n nataputza Māpa'ksīni'.
Lā' nā nataputza nā ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' a'ntīn cālakapascan
quintachi'xcuhuī't.
18 Huā'mā' hualh huan Māpa'ksīni' a'ntī māsu'yulh huā'mā' desde a'xni'ca' lacatuncuīlh huan
quilhtamacuj.
19 Lā' Jacobo huampā:
—U'tza' quit quintapāstacna' que tū' cacāmāmakchuyīuj a'ntīn tatā'a'n Dios xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas. 20 Icpuhuan que natzo'kāuj lā' nacāhuaniyāuj que tū' catahua'lh a'ntū
cā'a'ksajuī'canī't huan ídolos lā' nā tū' catamakpuscātīni'lh lā' tū' cataka'lhīlh huan puscan
ixmakchi'xcu'ca'n lā' nā tū' catahua'lh ixquinīt huan animalhna' a'ntū a'kpixchī'canī't
lā' nā tū' catahua'lh ka'lhni'. 21 Chuntza' icpuhuan porque lejtza' makān na ixlīhuāk
cā'lacchicni', pō'ktu chi'chini' a'ntū pūjaxcan, a'cta'sana'ncan lā' lakapūtle'kecan a'ntū hualh
Moisés —cāhuanilh Jacobo.
22 Lā' huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lā' ixlīhuākca'n talīhui'līlh talacsaca
makapitzīn chi'xcuhuī'n chu lī'ū'tunu'n lā' nacāmacā'ncan con Pablo lā' Bernabé nac An-
tioquía. Lā' macā'nca huan Judas, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Barsabás, lā' ā'chā'tin
ixtacuīni' Silas. Huan tamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n xalaka'tla' ixtahuanī't huan lītā'timīn.
23 Lā' tzo'kca lakatin carta a'ntū talē'lh Judas lā' Silas. Lā' ixtatzo'kni' nac carta lā' tahualh:
“Quina'n apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lā' tā'timīn iccāsaludarlīyāni' hui'xina'n tā'timīn
a'ntīn tū' israelitas xalanī'n nac xcānsipej Antioquía lā' nac estado de Siria lā' Cilicia.
24 Ickaxmatnī'ta'uj que makapitzīn de quina'n tataxtunī't de ā'tzā' a'yuj quina'n tū'
iccāmaxquī'uj xlaca'n līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n cātalīmāmakchuyīnī'ta'ni' con a'ntū ixtamāsu'yu
lā' cātamāpātza'nkāni'nī'ta'ni'. Lā' tahualh que tasqui'nī que hui'xina'n natlahuayā'tit
ixtalanānca'n israelitas. 25 A'xni'ca' quina'n ictakēstokui, iclīhui'līuj iclacsacāuj chi'xcuhuī'n
a'ntī na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n con Bernabé lā' Pablo a'ntīn cāpāxquī'yāuj. 26 Huan

kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanūnī't a'nlhā lej cā'lījicua' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Je-
sucristo. 27 Lā' iccāmacā'nī'ta'nchāuj Judas lā' Silas. Xlaca'n nacāhuaniyāni' chu ū'tza'
a'ntū ictzo'knumā'nauj. 28 Na'iccāmaxquī'yāni' hui'xina'n lakatin līmāpa'ksīn chuntza' a'nchī
ixtapuhuān Espíritu Santo lā' nā quintapuhuānca'n. Chu xmān huā'mā' tasqui'nī: 29 que
hui'xina'n tū' catihua'tit quinīt a'ntū līlakachi'xcuhuī'canī't ídolo, lā' tū' cahua'tit ka'lhni',
lā' tū' cahua'tit ixquinīt animalh a'ntū a'kpixchī'canī't, lā' tū' camakpuscātīni'ntit lā' tū'
cataka'lhīlh ixmakchi'xcu'ca'n puscan. Palh hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit huā'mā', nat-
lahuayā'tit a'ntūn tzey. Xmān huā'mā' iccāhuaniyāni'".
30 Lā' cāmacā'nca Bernabé lā' Pablo lā' ā'makapitzīn. Lā' xlaca'n ta'a'lh tancā'n nac
Antioquía. Lā' a'ntza' cāmākēstokca huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' cāmaxquī'ca
huan carta. 31 Xlaca'n talakapūtle'kelh lā' tapāxuhualh por ixpālacata cāmāko'xamāka'tlī'ca.
32 Lā' Judas lā' Silas nā xlaca'n a'cta'sana'nī'n ixtahuanī't. Xlaca'n lej tahualh lā' cāmaxquī'ca
tapāstacna' huan lītā'timīn lā' cāmaxquī'ca tahuixcān. 33 Lā' a'xni'ca' ixtahui'lāna'tza' makān
a'ntza', cāmakxtekca huan tā'timīn lā' cāhuanica: "Dios cacālē'ni'". Lā' talakminchokopā
a'ntī ixcāmacā'nī't. 34 Lā' puhuanli Silas natachoko a'ntza'. 35 Lā' nā Pablo lā' Bernabé
tatachokolh nac Antioquía. Xlaca'n lā' lhūhua' ā'makapitzīn huampala ixtamāsu'yu lā'
ixtalē'cta'sana'n ixtachihuīn Māpa'ksīni'.

Pablo a'lh ixlīmaktu' para nalē'n makat xatzey tachihuīn

36 A'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' lātma'j chi'chini', Pablo huanilh Bernabé:
—Cacālaka'mpalauj huan quintā'timīnca'n na ixlīhuāk xcānsipejni' a'nlhā māca'tzīnīnī'ta'uj
ixtachihuīn Māpa'ksīni'. Cāhui laktzī'nāuj a'nchī tataxtokō'.
37 Lā' Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos. 38 Pero Pablo
tū' ixlē'ncu'tun porque Marcos ixcāmakxteknī't xlaca'n a'xni'ca' ixtahui'lāna' nac Panfilia.
Lā' tū' a'lh cātā'scuja. 39 Lā' lej talālacatāquī'lh Bernabé lā' Pablo. Lā' ū'tza' talītaxtunquīlh.
Bernabé lē'lh Marcos lā' tapū'a'lh barco nac Chipre. 40 Lā' Pablo lacsacli Silas lā' tataxtulh.
Lā' huan tā'timīn ixtasqui'ni'nī't huan Māpa'ksīni' camaktaka'lhli. 41 Lā' Pablo lā' Silas
ixtatētaxtutēlha nac estado de Siria lā' Cilicia lā' ixcāmaxquī' tahuixcān huan tā'timīn a'ntī
a'ntza' ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni'.

16

Timoteo cātā'a'lh Pablo lā' Silas

1 Lā' Pablo lā' Silas tachā'lh nac xcānsipejni' Derbe lā' Listra. Lā' tapāxtokli kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Timoteo. Xla' ixo'kxa' ixuanī't kalhatin puscāt israelita a'ntī
ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuanī't. 2 Huan tā'timīn nac Listra lā' nac
Iconio ixtaca'tzī palh tzeyā chi'xcu' Timoteo. 3 Lā' Pablo ixlē'ncu'tun Timoteo. Lā' huan
israelitas ixtaca'tzī que ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuanī't. Lā' ū'tza' Pablo līmāchu'cunīni'lh
Timoteo para que naka'lhī ixlīlakapascan como hua'chi israelitas. Pablo tlahualh huā'mā'
porque tū' cāmaka'kchā'ncu'tulh huan israelitas a'ntza'. 4 Lā' xlaca'n ixtatētaxtutēlha huan
lakatunu' xcānsipejni'. Lā' ixcāmāca'tzīnīcan huan līmāpa'ksīn a'ntū ixtahuanī't apóstoles lā'
huan xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. 5 Lā' chuntza' huan a'ntī ixtatakēstoka nac lakatunu'
cā'lacchicni' tatahuixcānīlh lā' ā'chulā' takalhlaka'ī'lh. Lā lakalīyān talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia

6 Lā' huan Espíritu Santo tū' cāmakxtekli tachihuīna'n xatzey tachihuīn nac Asia. Lā'
Pablo lā' a'ntī ixtatā'a'n tatētaxtulh na ixlēka'tla' Frigia lā' Galacia. 7 Lā' a'xni'ca' tachā'lh
na ixlītapitzi a'nlhā ixmāpa'ksī Misia, lā' ta'a'ncu'tulh nac Bitinia. Pero huan ixEspíritu
Jesús tū' cāmakxtekli nata'a'n. 8 Lā' tatētaxtulh nac Misia lā' ta'a'lh tancā'n nac xcānsipej
Troas. 9 A'ntza' cā'tzī'sa Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia
a'ntī tāyalh ixlacapūn. Lā' huan chi'xcu' lej ī'squi'ni' lā' huanilh: "Caquilālaka'uj nac
Macedonia lā' caquilāmaktāyauj". 10 Lā' a'xni'ca' lakachuyakō'lh, tuncan quina'n ictzucūj
ictacāxāuj para na'ica'nāuj nac estado de Macedonia. Chu tuncan icpāstacui que ixlīstu'ncua'
Dios quincālacsacnī'ta'ni' na'iccākalhachihuīna'ni'yāuj xalanī'n nac Macedonia huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Pablo lā' Silas nac Filipos

11 Ictaxtūj nac Troas lā' icpū'a'uj barco lā' stu'nc icmiuj nac Samotracia. Lā' ixlīlakalī
huampala ica'uj nac Neápolis. 12 Lā' ictaxtūj de a'ntza' lā' icchā'uj nac Filipos a'ntū
tapa'ksī nac Roma. U'tza' más xaka'tla' xcānsipej ixlīhuāk huan estado de Macedonia.
Ictachokouj huā'mā' xcānsipej lātma'j. 13 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū tapūjaxa israelitas,
ictaxtūj de huan xcānsipej. Lā' icchā'uj na ixquilhtūn pūxka a'nlhā icpuhuáuj que chō'la
a'ntza' lanān ixtakēstokcan ixtlahuacan oración. Lā' ictahui'lauj lā' iccātā'chihuīna'uj huan
puscan a'ntī ixtatakēstoknī't. 14 Lā' chā'tin de xlaca'n, a'ntī ixquincākaxmatni'yāni', kalhatin

puscāt ixtacuīni' Lidia. Xla' xala' nac Tiatira ixuanī't lā' ī'stā' lu'xu' xasmumonko'. Lā' lej
ixa'cnīni'ni' Dios. Lā' huan Māpa'ksīni' mākaxmatīcu'tulh a'ntū hualh Pablo. Lā' a'kahuāna'lh.
15 Lā' a'kpaxli lā' nā a'ntī ixtahui'lāna' na ixchic. Lā' Lidia quincāsqui'ni'ni' lā' quincāhuanini':
—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n que quit stu'ncua' ickalhlaka'ī' Māpa'ksīni', capintit na quinchic lā' natachokoyā'tit a'ntza'.
Lā' lej quincāhuanini'.
16 Lā' lakatin chi'chini' a'xni'ca' xa'ica'mā'nauj a'nlhā ixtlahuacan oración, icpāxtokui
kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixka'lhī tlajana' a'ntū ixuan a'ntū napātle'ke. Lā' huan chi'xcuhuī'n,
a'ntī ixtēcu'nī'n de huan tzu'ma'jāt ixtahuanī't, lej lhūhua' ixtatlajamā'na por ixpālacata
ixuan a'ntū napātle'ke. 17 Lā' huan tzu'ma'jāt ixquincāstālani'yāni' a'xni'ca' xa'iclatlā'huanāuj
con Pablo. Lā' palha' ixta'sa lā' ixuan:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'scuja Dios a'ntī lej ka'tla'. Xlaca'n cātahuaniyāni' a'nchīn tzē nalīpūtaxtucan.
18 Lā' chuntza' ixtlahua huā'mā' lātma'j chi'chini'. Lā' Pablo jiclhualh lā' talakspi'tli lā'
huanilh huan tlajana' a'ntū ixtanūni'ma' na ixa'clhcunuc huan tzu'ma'jāt:
—Por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo icuaniyāni' cataxtu de huan tzu'ma'jāt.
Lā' chu tuncan lacapalh taxtulh.
19 Pero a'xni'ca' huan ixtēcu'nī'n taca'tzīlh que tūlalhtza' ixtatlaja, lā' cāchi'paca Pablo lā'
Silas lā' cālīminca nac pūchihuīn. 20 Lā' a'xni'ca' ixcālīmincanī't ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n israelitas cāmāmakchuyī xalanī'n na quixcānsipejca'n. 21 Lā'
tamāsu'yu xtunc talanān a'ntū quina'n tūla kalhlaka'ī'yāuj porque quina'n romanos. Lā' tūla
catitlahuáuj porque tū' chuntza' huan ley.
22 Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't tatā'kaquī'lh lā' talalh ixtā'ca'tzaca'n Pablo lā' Silas.
Lā' huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que cacāxtī'tpūxtuca ixlu'xu'ca'n lā' cacākēsno'kca
con qui'hui'. 23 Lā' a'xni'ca' lejtza' ixcākēsno'kcanī't lā' nā cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā' nā
māpa'ksīca huan chī'ni' que xa'nca cacāmaktaka'lhli. 24 Lā' como chuntza' māpa'ksīca, ū'tza'
cālīmānūlh más na ixtankētzā'n lā' cāmānūni'ca ixtojonca'n a'nlhā ixlaclhu'cu'canī't kentu'
qui'hui' lā' ixmāpīstuccanī't.
25 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa, Pablo lā' Silas ixta'orarlītanūmā'na lā' ixtatlī'tanūmā'na lā' nā
ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' huan tachī'nī'n ixtakaxmattanūmā'na. 26 Lā' chu līmaktin
lej tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' ixtūtzā'n taxaka de huan pūlāchī'n taxakā'līlh. Lā'
chu tuncan lacapalh huan pūlāchī'n talaquī'lh. Lā' huan qui'hui' a'nlhā ixcāmānūcanī't
ixtojonca'n ixlīhuākca'n tachī'nī'n chu tuncan talakxtulh. 27 Lā' chu tuncan lacapalh huan
chī'ni' lakahualh lā' laktzī'lh laquī'yā huan pūlāchī'n. Lā' maxtulh ixcuchilu lā' ixa'cstu
ixmaknīcu'tuncan porque xla' puhualh huan tachī'nī'n ixtatzā'lanī'ttza'. 28 Pero Pablo ta'salh
palha' lā' huanilh:
—Tuntū' catlahua'ni'ca mē'cstu. Quilīhuākca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.
29 Lā' huan chī'ni' squi'nli lakatin pūmaksko lā' tanūlh lacapalh lā' ī'xpipitēlha
cātatzokostani'lh Pablo lā' Silas. 30 Lā' cāmāxtulh lā' cākalhasqui'nīlh:
—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū tasqui'nī na'ictlahua quit para na'icpūtaxtu?
31 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Cakalhlaka'i' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' napūtaxtuya' hui'x lā' nā chuntza' xalanī'n na minchic.
32 Lā' cāhuanica ixtachihuīn Dios huan chī'ni' lā' ixlīhuākca'n xalanī'n na ixchic. 33 Lā'
tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa, huan chī'ni' cālē'lh Pablo lā' Silas lā' cāche'kē'ni'lh a'nlhā
ixcāsno'kcanī't. Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixchic ta'a'kpaxkō'lh tuncan. 34 Lā'
huan chī'ni' cālē'lh na ixchic lā' cāmāhuī'lh. Lā' lej tapāxuhualh xla' lā' ixlīhuāk xala' na ixchic
porque ixtakalhlaka'ī'nī't Dios.
35 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan pūchihuīna'nī'n tamacā'lh mayūlhnu' natahuani huan chī'ni':
—Cacāmakxte'kti huan tamā'na chi'xcuhuī'n.
36 Lā' huan chī'ni' māca'tzīnīli Pablo a'ntū huanica lā' hualh:
—Huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que na'iccāmakxtekāni'. Chuhua'j cataxtutit lā' capintit lā' Dios cacālē'ni'.
37 Lā' Pablo cāhuanilh huan mayūlhnu':
—Quincātakēsno'knī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' quincātamānūni' nac
pūlāchī'n lā' tū' quincātatlahuani'ni' justicia, a'yuj quina'n ictapa'ksīyāuj nac Roma lā'
ū'tza' iclīka'lhīyāuj quintachihuīnca'n. Lā' chuhua'j lakatzē'k quincātatlakamacā'ncu'tunāni'.
Tū' tzey. Chuhua'j catamilh māni' ū'tunu'n lā' caquincātamāxtuni'.
38 Lā' huan mayūlhnu' tamāca'tzīnīpā huan pūchihuīna'nī'n huanmā' tachihuīn. Lā' xlaca'n
tajicua'lh a'xni'ca' takaxmatli que huan tachī'nī'n ixtatapa'ksī nac Roma lā' tū' chu catīhuāya
chi'xcuhuī'n ixtahuanī't xlaca'n. 39 Lā' cālakminca Pablo lā' Silas lā' cāsqui'ni'ca tamāsputūn.

Lā' cāmaxtuca lā' cāsqui'ni'ca que catataxtulh de nac xcānsipej. 40 Lā' Pablo lā' Silas, a'xni'ca'
ixtataxtunī'ttza' nac pūlāchī'n, tatanūlh na ixchic Lidia. Lā' cālaktzī'nca huan tā'timīn. Lā'
Pablo lā' Silas tamaxquī'lh tapāstacna' lā' ta'a'lh.

17

Tatā'kaquī'lh nac Tesalónica

1 Pablo lā' Silas tatētaxtulh nac xcānsipejni' Anfípolis lā' Apolonia. Lā' tachā'lh nac xcānsipej
Tesalónica a'nlhā ixyā lakatin ixlītokpānca'n israelitas. 2 Lā' como Pablo ixlīsmanīnī't tanū
nac lītokpān, cātā'tanūlh. Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Pablo cākalhachihuīna'ni'lh por
ixpālacata ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tlahuapā ixlīmixtzeyan lā' ixlīcāujquitzisma'j. 3 Lā'
Pablo cāmāsu'ni'lh lā' cāmāca'tzīnīlh a'nchī huan ixtachihuīn Dios que tasqui'nī napātīni'n
lā' nalakahuanchoko Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't. Lā' cāhuanilh:
—Huā'mā' Jesús, a'ntī iccāhuaniyāni', xla' ū'tza' Cristo.
4 Lā' ā'makapitzīn de ū'tunu'n ta'a'ka'ī'lh a'ntū hualh Pablo. Lā' tatā'tā'cxtimīlh Pablo
lā' Silas. Lā' nā chuntza' tatā'tā'cxtimīlh lhūhua' a'ntīn tū' israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni'
Dios. Lā' huan makapitzīn puscan xalaka'tla'n nā xlaca'n tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas.
5 Pero huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī', xlaca'n talakca'tzalh lā' talē'lh ā'makapitzīn
a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n lā' a'ntī chu xmān ixtalatlā'huan. Lā' tamākēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' lej tatā'kaquī'lh nac huan xcānsipej. Lā' ixtasātanūcu'tun huan na ixchic
Jasón. Lā' ixtamāxtucu'tun huan Pablo lā' Silas lā' ixcālīmincu'tuncan na ixlacapūnca'n huan
tachi'xcuhuī't. 6 Lā' como tū' cākaksca lā' stancalē'nca huan Jasón lā' makapitzīn huampala
tā'timīn. Lā' talē'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' lej cālīmāta'sīca lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tamāmakchuyīnī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj.
Lā' nā taminī't huā'tzā'. 7 Lā' Jasón cāmakxtekli tatanūlh na ixchic. Lā' xlaca'n tū' ta'a'cnīni'ni'
ixlīmāpa'ksīn César. Xlaca'n tahuan que a'nampala kalhatin rey ixtacuīni' Jesús. Lā' xlaca'n
talacasqui'n que ū'tza' huā'mā' na'a'cnīni'ni'can.
8 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't lā' huan
pūchihuīna'nī'n. 9 Lā' a'xni'ca' lacāxtlahuaca con lakatin fianza, makxtekca Jasón lā' huan
makapitzīn.

Pablo lā' Silas nac Berea

10 Lā' chu tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa huan tā'timīn tamacā'lh huan Pablo lā' Silas nac
xcānsipej Berea. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas. 11 Lā'
huan tamā'na israelitas xalanī'n nac Berea lej xa'nca ixtapāstacna'n lā' tū' hua'chi xalanī'n
nac Tesalónica. Lā' lej ixtakaxmatcu'tun huan xatzey tachihuīn lā' lakalīyān ixtaputza na
ixtachihuīn Dios a ver ilh stu'ncua' a'ntū hualh Pablo. 12 Lā' chuntza' takalhlaka'ī'lh lhūhua'
a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' huan ixtalhūhuā't a'ntīn tū' israelitas, lhūhua'
puscan xalaka'tla'n lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n. 13 Lā' a'xni'ca' huan israelitas xalanī'n nac
Tesalónica taca'tzīlh que Pablo ixcākalhachihuīna'ni' nac Berea ixpālacata ixtachihuīn Dios, lā'
xlaca'n ta'a'lh a'ntza'. Lā' cāchihuīna'maxquī'ca huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Berea a'ntīn
tū' ixtakalhlaka'ī'. Lā' xlaca'n tatā'kaquī'lh. 14 Lā' tuncan lacapalh huan tā'timīn tamacā'lh
Pablo na ixquilhtūn mar. Lā' Silas lā' Timoteo tatachokolh nac Berea. 15 Lā' a'ntīn tatā'a'lh
Pablo talē'lh nac xcānsipej Atenas lā' tataspi'tli para nacāmāca'tzīnīcan Silas lā' Timoteo que
catalaka'lh Pablo lacapalh.

Pablo nac Atenas

16 Pablo ixcāka'lhīmā' Silas lā' Timoteo nac Atenas. Lā' tamakchuyīlh porque laktzī'lh
huan xcānsipej ixlītzumakō' ídolos. 17 Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītokpān con huan
israelitas lā' a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītamāuj con a'ntī
ixtachā'n a'ntza'. 18 Lā tatā'chihuīna'lh ā'makapitzīn a'ntī lej lakskalalhna' chi'xcuhuī'n.
Makapitzīn de ū'tunu'n ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixuanican epicúreosnu'. Lā'
ā'makapitzīn ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n estoicosnu'. Lā' makapitzīn tahualh:
—¿Tuchū huanicu'tun ixtachihuīn huā' a'ntī lej chihuīna'n?
Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—Huā'mā' māsu'yumā' ixdiosesca'n makatiyātī'n.
Tahualh huā'mā' porque Pablo ixcāmāsu'ni' ixpālacata Jesús lā' ixpālacata a'nchī lakahuan-
chokocan. 19 Lā' chi'paca Pablo lā' lē'nca nac Areópago a'nlhā ixtatakēxtimī makapitzīn
pūchihuīna'nī'n lā' tahuanilh:
—Quina'n icca'tzīcu'tunāuj huā'mā' xasāsti' tachihuīn a'ntū māsuyu'ya'. 20 Hui'x ta'na' lā'
quilāmākaxmatīyāuj a'ntūn tū' maktin ickaxmatāuj. Lā' icca'tzīcu'tunāuj tuchū huanicu'tun
huā'mā'.
21 Ixlīhuākca'n xalanī'n nac Atenas lā' huan xatza'nkān a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza', xlaca'n
nīn tuntū' ixtatlahuacu'tun xmān ixtahuancu'tun lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū xalacsāsti'.

22 Lā' Pablo ixyā na ixlacapūnca'n a'ntī ixtatakēstoknī't nac Areópago lā' cāhuanilh:

—Tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Atenas, lej a'cnīni'ni'yā'tit mindiosesca'n. Chuntza' tasu'yu.
23 Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh, iclaktzī'lh a'ntūn taquilhpūtani'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'ntza' ickaksli
lakatin altar a'nlhā tatzo'kni' huanmā' tachihuīn: "Ixla' huan quindiosca'n a'ntīn tūna'j
iclakapasāuj". Quit iccātā'chihuīna'mā'ni' hui'xina'n por ixpālacata huā'mā' Dios a'ntīn
taquilhpūtani'yā'tit a'yuj tūna'j lakapasā'tit.

24 'Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' xla' māpa'ksīkō' huan
a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Xla' tū' maclacasqui'n que catatlahuani'lh chi'xcuhuī'n
lakatin lītokpān para naka'lhī a'nlhā natahui'la. 25 Xla' tū' maclacasqui'n que huan
tachi'xcuhuī't catamaktāyalh. Xla' nīn tuntū' sputni'. Por ixquilhtampān hui'lāna'uj lā'
jaxāna'nāuj lā' huāk ka'lhīyāuj.

26 'Dios līmātzumalh tachi'xcuhuī't ixlīhuāk quilhtamacuj por huan kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixpapca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't ixuanī't. Lā' Dios cāhui'līlh hasta lhānīn nasputa huan
lakatunu' xcānsipej lā' cāhui'līlh hasta lhān chā'n ixlītapitzica'n. 27 Xla' lacasqui'n naputzayāuj
lā' namacaputzayāuj a ver ilh nakaksāuj Dios a'yuj huī' quimpajtzuca'n. 28 Por ixquilh-
tampān līhui'lāna'uj quina'n lā' tlā'huanāuj lā' latā'kchokoyāuj. Lā' kalhatin de hui'xina'n
a'ntī más lactzēhuanī't ixtachihuīn, ū'tza' hualh chuntza': "Nā quina'n ixcamana'". 29 Lā'
palh quina'n ixcamana' Dios, tū' capuhuáuj que Dios hua'chi oro lā' plata lā' chihuix a'ntū
cāxtlahualh kalhatin chi'xcu' xmān chu a'nchī māni' ixtapāstacna'. 30 Lā' a'xni'ca' tūna'j
ixtaca'tzī huan tachi'xcuhuī't nīn tuntū', Dios xmān cālaktzī'lh lā' tuntū' cātlahuani'lh. Pero
chuhua'j cāmāpa'ksī Dios que cataxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't chux-
alhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. 31 Porque Dios laclhcāhui'līnī't lakatin chi'chini' a'xni'ca'
lej xa'nca nacājuzgarlī ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' Dios
lacsacui'līnī't kalhatin chi'xcu', Jesucristo, a'ntī nacājuzgarlī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac quilhtamacuj. Huā'mā' xa'nca ca'tzīcan porque Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo
—cāhuanilh Pablo.

32 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli que lakahuanchokocan, makapitzīn tatzu-
culh talakapala. Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Na'iccākaxmatni'yāni' ā'maktin ixpālacata huā'mā'.

33 Lā' Pablo cāmakxtekli. 34 Pero ā'makapitzīn tatā'tā'cxtimīlh lā' takalhlaka'ī'lh. Lā'
nā kalhlaka'ī'lh Dionisio, kalhatin pūchihuīna' a'ntī ixtatakēxtimī nac Areópago. Lā' nā
kalhlaka'ī'lh kalhatin puscāt a'ntī ixtacuīni' Dámaris lā' ā'makapitzīn huampala.

18

Pablo nac Corinto

1 Lā' ā'calīstān Pablo taxtulh de Atenas lā' a'lh nac Corinto. 2 Lā' tā'lāpāxtokli kalhatin
israelita ixtacuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla' lā' ixpuscāt, a'ntī ixtacuīni' Priscila,
ixtataxtunī'tcus nac Italia. Claudio ixcāmāpa'ksīnī't que ixlīhuākca'n israelitas catataxtukō'lh
de huan nac Roma. Lā' ū'tza' talītaxtulh Aquila lā' Priscila. Lā' Pablo cālaka'lh. 3 A'ntza'
cātā'tachokolh como chu lakatin ixlītlōtca'n ixuanī't. Lā' ixtascuja lā' ixtatlahua carpas. 4 Lā'
Pablo ixcāmāsu'ni' nac lītokpān tzeyama'jān ixlīhuāk huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan. Lā'
ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

5 Lā' Silas lā' Timoteo tataxtulh de nac Macedonia lā' tachā'lh nac Corinto. Lā'
xlaca'n a'xni'ca' tachā'lh, Pablo lej ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios. Lā' ixcāhuanimā' huan
tachi'xcuhuī't israelitas que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't. 6 Lā' xlaca'n
takalhtaxtoktīlh lā' talakapalalh. Lā' Pablo tincxli ixlu'xu' na ixlacapūnca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n līpinā'tit cuenta a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Quit tū'tza' quimaca'tzi. Chuhua'j
na'iccālaka'n a'ntīn tū' israelitas.

7 Lā' a'lh lā' chā'lh na ixchic a'ntī ixuanican Justo. Xla' ixa'cnīni'ni' Dios. Ixka'lhī ixchic
ixpajtzu ixlītokpānca'n israelitas. 8 Lā' kalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni' huan Crispo, xapuxcu'
lītokpān. Lā' nā takalhlaka'ī'kō'lh ixlīhuāk xala' na ixchic. Lā' chuntza' kalhalhūhua' xalanī'n
nac Corinto takaxmatli a'ntū hualh Pablo lā' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli. 9 Lā' Pablo
lakachuyalh huanmā' tzī'sa. Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Tū' camakxte'kti chihuīna'na'. 10 Quit icmaktaka'lhāni'. Lā' a'yuj
cachi'paca hui'x, nīn tuntū' catitlahua'ni'ca. A'nan lhūhua' tachi'xcuhuī't nac huā'mā'
xcānsipej a'ntī naquintastālani'.

11 Lā' Pablo tachokolh lakatin cā'ta ā'pūpitzi. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios.

12 Lā a'xni'ca' huan Galión ixlīgobernador ixuanī't nac Acaya, lā' huan israelitas
ixlīhuākca'n talalh ixtā'ca'tza Pablo. Lā' talē'lh a'nlha ixtlahuacan justicia. 13 Tahuanilh
huan gobernador:

—Huanmā' chi'xcu' chihuīna'maxquī' huā' tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'nchī cāhuanī que
catamācā'tanīlh Dios, lā' tū' a'nchī tatzo'kni' nac ley.
14 Lā' a'xni'ca' Pablo ixchihuīna'ncu'tun, Galión cāhuanilh huan israelitas:
—Palh tlahuanī't cahuā lakatin a'ntūn tū' tzey, o palh maknīni'nī't cahuā, quit
na'iccākaxmatni'yāni' hui'xina'n, israelitas, līlacatzucu. 15 Pero como līmālacapū'yā'tit xmān
a'ntū māsu'yu lā' lakatin tacuīni' a'ntū māpācuhuī lā' a'ntū huan mileyca'n hui'xina'n,
calacāxtlahua'tit hui'xina'n. Quit tū' iclacāxtlahuacu'tun huā'mā'.
16 Lā' cāmāxtulh a'nlhā ixtlahuacan justicia. 17 Lā' ixlīhuākca'n talhūhuā'chi'palh huan
Sóstenes, a'ntī xapuxcu' lītokpān, lā' talactucsli na ixlacapūn huan gobernador. Pero Galión
nīn tuntū' cāhuanilh.

Pablo a'lh i'xlīmaktu'tun para nalē'n makat xatzey tachihuīn

18 Pablo tachokopā ā'lātma'j. Lā' ā'calīstān cāmakxtekli huan tā'timīn lā' pū'a'lh barco nac
Siria. Lā' nā Priscila lā' Aquila tatā'a'lh. Lā' como tlōkentaxtūlh ixpromesa, takoksitli nac
cā'lacchicni' Cencrea. 19 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Efeso, Pablo a'ntza' cāmakxtekli. Lā' tanūlh
nac lītokpān lā' ixcākalhachihuīna'ni' huan israelitas a'ntī ixtatakēstoknī't a'ntza'. 20 Lā' lej
tasqui'ni'lh Pablo ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pero Pablo tū'tza' lacasqui'lh. 21 Lā' a'xni'ca'
cātā'lāmakxtekli Pablo cāhuanilh:
—Lej tasqui'nī quit na'ica'n nac Jerusalén a'nlhā nala huan cā'tani'. Na'ictaspi'tpala palh
Dios lacasqui'n.
Lā' Pablo taxtulh de nac Efeso lā' pū'a'lh barco.
22 Lā' Pablo chā'lh nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén lā' cātā'chihuīna'lh huan a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't, lā' a'lh tancā'n nac Antioquía. 23 Tachokolh lātma'j lā' taxtulh lā' a'lh lā'
tētaxtutēlhalh nac lakatunu' cā'lacchicni' nac xati'ya't Galacia lā' Frigia. Lā' ixcāmāhuixcānī
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't.

Apolos a'cta'sana'lh nac Efeso

24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' israelita xala' nac Alejandría a'ntī ixtacuīni' Apolos. Xla' chā'lh
nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' xa'nca ixchihuīna'n hua'chi a'ntī lej ī'sca'tnī't. Lā' xa'nca ixca'tzī
ixtachihuīn Dios. 25 Xla' ī'sca'tnī't ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' chihuīna'lh con tahuixcān. Lā'
lej xa'nca ixmāsu'yu ixpālacata Jesús a'yuj ixca'tzī xmān ixlīmā'kpaxīn Juan. 26 Lā' Apolos
tzuculh chihuīna'n na ixlītokpānca'n israelitas lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' Priscila lā' Aquila
takaxmatli lā' talē'lh ā'lacatin lā' ā'chulā' xa'nca tamāsu'ni'lh ixpālacata Dios. 27 Lā' Apolos
ixa'ncu'tun nac Acaya. Lā' huan tā'timīn tahuanilh que tzē na'a'n. Lā' cāmacā'ni'ca lakatin
carta huan tā'timīn xalanī'n nac Acaya lā' cāhuanica que catamānūlh Apolos na ixchicca'n.
Lā' a'xni'ca' chā'lh Apolos, lej lhūhua' cāmaktāyalh a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't por ixpālacata
ixlītzey Dios. 28 Lā' con lhūhua' līmāpa'ksīn Apolos ixcātā'lāhuanī israelitas ixlacapūnca'n
ixlīhuākca'n. Lā' ixcātlaja. Lā' ixmāsu'yu por ixpālacata ixtachihuīn Dios que Jesús ū'tza' Cristo
a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't.

19

Pablo nac Efeso

1 Lā' a'xni'ca' Apolos ixuī' nac Corinto, Pablo ixtētaxtunī'ttza' nac lacti'na'j cā'lacchicni'
lhā ā'xmāntza' ixtahui'lāna'ncha' lā' chā'lh nac Efeso. Lā' a'ntza' cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't 2 lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chā maklhtīni'ntit huan Espíritu Santo a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nīn ickaxmatnī'ta'uj palh māstā'ca Espíritu Santo.
3 Lā' Pablo cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū cāmāsu'ni'ni' na'a'kpaxā'tit?
Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Quina'n ica'kpaxui chuntza' a'nchī ixquincāmāsu'ni'yāni' Juan.
4 Lā' Pablo cāhuanilh:
—A'xni'ca' ixmā'kpaxīni'n Juan ixcāhuanī huan tachi'xcuhuī't: "Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' cakalhlaka'ī'tit a'ntī namin ā'calīstān". U'tza' huanicu'tun Jesús
—hualh Pablo.
5 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kpaxli porque tatapa'ksīlhtza' con Māpa'ksīni'
Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Pablo cā'a'cpūmā'ca'lh ixmacan, huan Espíritu Santo tanūlh na
ixa'clhcunucca'n. Lā' xlaca'n tachihuīna'lh ā'tāpātin tachihuīn a'ntūn tū' ixtasca'tnī't, lā'
tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios. 7 Lā' ixlīhuākca'n xlaca'n hua'chi kalhacāujtu' chi'xcuhuī'n.
8 Lā' lakatu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu lā' tū'
ixlacapuhuan. Lā' ixcākalhachihuīna'ni' lā' ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun a'nchī māpa'ksīni'n Dios.
9 Lā' makapitzīn lej lacxumpi ixtahuanī't lā' tū' ixtakalhlaka'ī'ni'. Lā' ixtalakapala huan

xasāsti' tamāsca'tīn na ixlacapūnca'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' Pablo cā'a'kxtekmaka'lh
lā' cālē'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixchihuīna'n pō'ktu lakalīyān na ixpūscuela Tiranno.
10 Chuntza' hasta tlahualh lakatu' cā'ta. Chuntza' takaxmatli huan ixtachihuīn Māpa'ksīni'
ixlīhuākca'n xalanī'n nac Asia, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 11 Lā' Dios mātlahuīlh
Pablo lej laka'tla'n lē'cnīn. 12 Lā' huan pāyu lā' huan pātō'cat a'ntū talīxakā'līlh Pablo,
a'xni'ca' talē'ni'lh huan ī'tza'ca'nī'n, cātapānūni'lh ixta'jatatca'n. Lā' cāmāxtuni'ca tlajana'nī'n
de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī.

13 Lā' ixtahui'lāna' makapitzīn tlahuāna'nī'n israelitas a'ntī ixtalatlā'huan lakatunu'
cā'lacchicni'. Lā' xlaca'n, por ixtacuīni' Jesús, talīmāxtucu'tulh tlajana'nī'n. Lā' cāhuanica huan
tlajana'nī'n:

—Iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n por ixtacuīni' Jesús, a'ntū māsu'yumā' Pablo, cataxtutit.

14 Lā' a'ntī ixtatlahua huā'mā', xlaca'n kalhatojon ixo'kxa'n kalhatin israelita a'ntī
ixtacuīni' Esceva a'ntī xapuxcu' cura. 15 Lā' a'xni'ca' huanica chuntza', huan tlajana'
cākalhtīlh:

—Iclakapasa Jesús lā' icca'tzī tichū Pablo. Pero hui'xina'n tū' iccālakapasāni'. ¿Tichū
hui'xina'n?

16 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana' lakkosli lā' lej ixka'lhī tahuixcān lā' cātlajalh
huan tlahuāna'nī'n. Lā' xlaca'n tataxtulh huan nac chic lā' tatzā'lalh laklhka'lo'ko' lā'
tatakāhuī'nī't. 17 Lā' taca'tzīkō'lh huā'mā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Efeso, a'ntī israelitas lā'
nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' tajicua'nkō'lh. Lā' chuntza' ā'chulā' tamāka'tlī'lh Māpa'ksīni' Jesús.

18 Lā' lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī'tcus tamilh lā' tatako'xaspi'tni'lh Dios lā' tahuanilh
a'ntū ixtatlahuanī't ko'hua'jua'. 19 Lā' lhūhua' de ū'tunu'n, a'ntī ixtatlahuāna'n, tamākēstokli
ixlibroca'n lā' talhcuyulh na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' tatlahualh ixcuentaca'n
lā' i'xtamāpalanī't cincuenta mil tumīn de plata. 20 Lā' ā'chulā' a'kahualh ixtachihuīn
Māpa'ksīni' lā' más ixtasu'yutēlha ixlīmāpa'ksīn Dios.

21 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huā'mā', huan Espíritu Santo māpāstaquīlh Pablo natētaxtu
nac estado de Macedonia lā' nā Acaya lā' na'a'n nac Jerusalén. Lā' Pablo hualh:

—A'xni'ca' icui'lācha' nac Jerusalén nā lej tasqui'nī nā na'ica'n nac Roma.

22 Lā' cāmacā'lh nac Macedonia kalhatu' ixmaktāyana' a'ntī Timoteo lā' Erasto. Lā' Pablo
tachokolh lātma'j nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

23 Lā' huā'mā' quilhtamacuj, tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't por ixpālacata huan
xatzey tachihuīn. 24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Demetrio. Xla' platero ixuanī't.
Ixcātlahua lacti'na'j lītokpān de plata lā' a'ntza' ixmānūcanī't lakatin ídolo a'ntū ixtacuīni'
Diana. Demetrio lā' a'ntī ixtatā'scuja lej lhūhua' ixtalītlaja. 25 Demetrio cāmākēstokkō'lh
ixlīhuākca'n a'ntī ixtatlahua xalacti'na'j lītokpān. Lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huā'mā' lītlōt lej xa'nca lītlajayāuj. 26 ¿Chu tū'
ca'tzīyā'tit o tū' kaxpa'tā'tit a'ntū pātle'kemā' nac Efeso lā' na ixlīhuāk nac Asia? Huā'mā'
Pablo cāmākalhlaka'ī'nīnī't lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' cāxtāpalīni'lh ixtapāstacna'ca'n. Cāhuanī
que a'ntū ixtamacanī'tlaujca'n chi'xcuhuī'n ū'tza' tū' dios. 27 Quit icjicua'n que huā'
quilītlōtca'n nasputa lā' tū'tza' na'a'cnīni'ni'can ixlītokpān huan xaka'tla' quimpāxca'ttzī'tca'n
Diana. Tū'tza' catihuanca palh lej ka'tla' Diana a'ntū tamācā'tanī chuhua'j xalanī'n nac Asia
lā' ixlīhuāk quilhtamacuj —cāhuanilh Demetrio.

28 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej ta'a'kchā'lh lā' lej ta'a'cta'sana'lh lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso!

29 Lā' chu tuncan lacapalh ta'a'kchā'lh. Ixtatu'jnuntēlha lā' tatakēstokli nac pū'a'cta'san.
Lā' cāchi'paca huan Gayo lā' Aristarco lā' cāstancalē'nca a'nlhā ixtatakēstokmā'na. Huā'
kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Macedonia ixtatā'scuja Pablo. 30 Lā' Pablo ixtanūcu'tun
na ixlaclhpu'nan tachi'xcuhuī't. Pero huan tā'timīn tū' tamakxtekli. 31 Lā' makapitzīn
pūchihuīna'nī'n xala' nac estado de Asia, xlaca'n ixamigos Pablo ixtahuanī't. Tahuanilh
que tū' ca'a'lh nac pū'a'cta'san. 32 Lā' makapitzīn a'nlhā ixtatakēstoknī't tata'salh palha'
lā' tahualh catūhuā. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuampā xtunc. Lā' chuntza' līlapā
tatamakchuyīkō'lh ixlīhuākca'n a'nlhā ixtatakēstoknī't. Tū' ixtaca'tzī ixtalhūhuā't tuchū
ixpālacata ixtalītakēstoknī't. 33 Lā' māxtuca Alejandro ixlaclhpu'nanca'n ixtalhūhuā't. Lā'
huan israelitas tatampi'talē'lh na ixlacapūnca'n. Alejandro cāmacahuanilh que cataquil-
hca'cslalh. Xla' ixtamaktāyacu'tun ixa'cstu na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 34 Lā' a'xni'ca'
ca'tzīca palh xla' israelita ixuanī't, tata'salh kēxtim hua'chi lakatu' hora lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' huan Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso!

35 Lā' a'xni'ca' huan secretario ixcāmāca'cslīnī'ttza' huan ixtalhūhuā't, xla' hualh:

—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Efeso. Huā' quixcānsipejca'n ū'tza' xamak-
taka'lhna' huan ixlītokpān xaka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n, lā' nā ixídolo a'ntū min-
cha' nac a'kapūn. ¿Chu a'nan a'ntīn tū' ca'tzī huā'mā'? 36 Tūla catihuanca que tū'
stu'ncua' huā'mā'. Lā' chuntza' hui'xina'n caquilhca'csla'tit lā' caxa'ncapāstacna'ntit a'ntū
tla'hua'yā'tit. 37 Hui'xina'n cālīta'nī'ta'ntit ā'tzā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Xlaca'n nīn
tuntū' tatlahuani'nī't huā' quimpāxca'ttzī'tca'n lā' tū' talīchihuīna'nī't. 38 Palh Demetrio
lā' a'ntīn tatā'scuja talāmaka'kchā'n con ā'makapitzīn, ū'tza' lī'a'nan pūchihuīn lā' juez.
Catamālacapū'lh. 39 Lā' palh ā'catūhuā talacasqui'n xlaca'n, catalacāxtlahualh a'xni'ca'
tatakēstokkō' huan pūchihuīna'nī'n para natlahuacan justicia. 40 Quit icjicua'n porque
naquincātalē'ksa'nīni'nāni' de huan tā'kaquī'uj por ixpālacata a'ntū pātle'kelhcus. ¿Chichū
nakalhtīni'nāuj quina'n palh naquincātakalhasqui'nīyāni' a'chī' takēstoknī'ta'ntit lā' lej
a'cta'sapā'na'ntit chihuīna'nā'tit?
41 Lā' chuntza' lī'a'ksputli chihuīna'n huan secretario lā' cāmacā'lh na ixchicca'n.

20

Pablo a'lh nac Macedonia lā' nac Grecia

1 Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalhtza', Pablo cāmātayīni'lh huan tā'timīn. Lā' a'xni'ca'
ixcāmaxquī'nī'ttza' tapāstacna', cāmakxtekli lā' taxtulh lā' a'lh nac Macedonia. 2 Lā' a'xni'ca'
ixlatlā'huan nac Macedonia, lej ixcāmaxquī' tapāstacna' huan tā'timīn. Lā' ā'calīstān chā'lh
a'nlhā ixmāpa'ksīni'ntza' Grecia. 3 A'ntza' tachokolh lakatu'tun mālhcuyu'. Lā' ixpāstacna'huī'
na'a'n nac barco para nac Siria. Lā' huan israelitas ixtalacchihuīna'nī'ttza' de natamaknī
Pablo. Lā' ū'tza' Pablo līhui'līpā napātle'kepala nac Macedonia. 4 Lā' tatā'a'lh nac Asia, Sópater
xala' nac Berea, lā' Aristarco lā' Segundo xalanī'n nac Tesalónica, lā' Gayo xala' nac Derbe lā'
nā Timoteo. Lā' nā ta'a'lh Tíquico lā' Trófimo xalanī'n nac Asia. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n
xapū'la tachā'lh nac xcānsipej Troas lā' a'ntza' quincātaka'lhīni'. 6 Quina'n ictaxtūj de nac
Filipos a'xni'ca' a'ksputli huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura.
Lā' icpū'a'uj barco lā' ixlīlakaquitzis chichini' iccālakchā'uj nac Troas. A'ntza' ictachokouj
lakatojon chi'chini'.

Pablo ixuī' nac Troas

7 Lā' huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' tanūlh semana, tatakēstokli a'ntīn ixtakalhlaka'ī'
para natamālacpitzi huan pāntzi. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh. Xla' ixpuhuan palh na'a'n
ixlīlakalī. Lā' mālaklhmā'nīlh ixtachihuīn hasta i'tāt tzī'sa. 8 Lā' a'nlhā xa'ictakēstoknī'ta'uj
tālhmā'n na ixlītanca'cstu'tun huan chic. Lā' lhūhua' pūmaksko ixua'ca'. 9 Lā' kalhatin
o'kxa' a'ntī ixuanican Eutico ixuī' nac ventana. Lā' ī'lhtatacu'tun porque Pablo lej lhūhua'
chihuīna'lh. Lā' ā'calīstān lhtatatahuī'lh lā' mincha' de ixlītanca'cstu'tun. Lā' quīsacca xanīn.
10 Lā' Pablo yujli lā' taquilhpūtalh laktzī'n lā' pūsko'ka'lh. Lā' cāhuanilh huan tā'timīn:
—Tū' catamakchu'yī'tit. Xla' lakahuan.
11 Lā' Pablo tō'ca'lh lā' mālacpitzilh huan pāntzi lā' hua'lh. Lā' cākalhachihuīna'ni'pā hasta
tuncuīlh. Lā' ā'calīstān a'lh. 12 Lā' lē'nca huan o'kxa' xalakahuan lā' lej tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

13 Lā' quina'n icpū'lauj lā' icpū'auj barco nac Asón a'nlhā Pablo ixtanūcu'tun nac barco.
Chuntza' iclacchihuīna'uj como xla' ixa'ncu'tun nac cā'ti'ya'tna' hasta Asón. 14 Lā' a'xni'ca'
quincākaksni' nac Asón, tanūlh con quina'n nac barco. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Mitilene.
15 Ictaxtūj de a'ntza' nac lakatin barco. Lā' ixlīlakalī icchā'uj ixlacapūn Quío. Lā' ixlīlakalī
huampala ictapajtzūj Samos. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Trogilio. Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac
Mileto. 16 Pablo lej ixlacapala porque ixtahui'lacu'tun nac Jerusalén huanmā' chi'chini'
a'ntū huanican Pentecostés. Lā' ū'tza' tū' lītanūcu'tulh nac Efeso lā' tū' tachokocu'tulh makān
nac Asia.

Pablo a'cta'sana'lh nac Efeso

17 Lā' a'xni'ca' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto, Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu'
xalanī'n nac lītokpān nac Efeso. 18 Lā' a'xni'ca' talakchā'lh, Pablo cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclīlatlā'huan na milacapūnca'n pō'ktu quilhtamacuj
desde huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' icmilh nac Asia. 19 Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksīni'.
Quit tū' maktin icka'tla'jca'tzīlh. Lā' lej icpātīni'lh lā' lej lhūhua' a'ntū ixquimpātle'keni'
porque huan israelitas ixquintalīlacchihuīna'nī'ttza'. 20 Quit xa'nca iccāmāsu'ni'ni' ixlīhuāk
a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā'
na minchicca'n. 21 Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas xa'iccāhuani: "Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios lā' calīpāhua'ntit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo".
22 'Chuhua'j ica'mā' nac Jerusalén. Huan Espíritu Santo quimacā'n. Quit tū' icca'tzī a'ntū
naquimpātle'keni'yācha' a'ntza'. 23 Xmān quē'cstu icca'tzī que nac lakatunu' cā'lacchicni'

a'nlhā ica'n, huan Espíritu Santo quimāca'tzīnī que naquinchī'can lā' na'icpātīni'n.
24 Pero huāk huanmā' tū' quimpāta'la. Quit tū' iclakpuhuan quinquilhtamacuj. Xmān
icmāsputūcu'tun quilītlōt con tapāxuhuān lā' ictlōkentaxtūcu'tun a'ntū quilīmāmacū'lh
Māpa'ksīni' Jesús. Quilīmāmacū'lh que na'icchihuīna'n xatzey tachihuīn a'ntū
quincāhuaniyāni' ixlītzey Dios.
25 'Lā' quit icca'tzī que tū'tza' quintilālaktzī'uj milīhuākca'n hui'xina'n, a'ntī
xa'iccāhuanitlā'huanāni' a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 26 Lā' ū'tza' quit chuhua'j
iccāhuanicu'tunāni' que quit ictlōkentaxtūnī'ttza' a'ntū ixquilīmāmacū'canī't mimpālacataca'n.
Tū'tza' iclē'n cuenta. 27 Quit iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios. Nīn
tuntū' icmātzē'kli. 28 Chuhua'j cacuentatlahua'tit a'nchī nalatā'kchokoyā'tit. Lā' nā
cacāmaktaka'lhtit a'ntī ixlakska'tā'n Dios. Huan Espíritu Santo cālīmāmacū'nī'ta'ni' para
que nacāmaktaka'lhā'tit hua'chi maktaka'lhna'nī'n ovejas. Huan Māpa'ksīni' cālītamāhualh
ixa'cstu ixka'lhni' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 29 Quit icca'tzī que a'xni'ca' na'ica'n
de huā'tzā', nacātalaclhpu'na'tanūyāni' chi'xcuhuī'n. Xlaca'n hua'chi misinī'n lej lījicua'nī't
a'ntū tamāsputū huan ovejas. Nīn macsti'na'j natalakalhu'man ixlakska'tā'n Dios. 30 Lā' nā
makapitzīn de hui'xina'n natatzucu cāta'a'kxokoyāni' lā' nacātamāxtucu'tunāni' makapitzīn
de hui'xina'n para que nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. 31 Skalalh cala'tit lā' capāstactit a'nchī
xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' tzī'sa lā' tuncuj lakatu'tun cā'ta hasta iccalhualh.
32 'Lā' chuhua'j quit icsqui'ni' Dios que ū'tza' cacāmaktaka'lhni' hui'xina'n. Hui'xina'n
ka'lhīyā'tit huan tachihuīn a'ntū quincātahuaniyāni' ixlītzey Dios. Lā' huan tachihuīn
tzē nacāmaxquī'yāni' tahuixcān lā' tzē nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n a'ntū natamaklhtīni'n
ixlīhuākca'n a'ntī Dios cātlahuanī't xalacuan. 33 Quit tū' iclakca'tzanī't ixtumīn lā' ixoro
lā' ixlu'xu' ā'kalhatin. 34 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'icscuja con quimacan lā' chuntza'
xa'iclītapātle'keni' lā' nā chuntza' xa'iccālīmāpātle'keni' a'ntī ixquintatā'lahui'lāna'. 35 Lā' nā
chuntza' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n cascujtit lā' cacāmaktāya'tit a'ntīn tamaclacasqui'n.
Capāstactit a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: "A'chulā' līpāxuhuacan a'xni'ca' māstā'can lā' tū'
a'xni'ca' maklhtīni'ncan".
36 Lā' a'xni'ca' Pablo chihuīna'nkō'lh, tatzokostalh lā' orarlīlh con ixlīhuākca'n. 37 Lā'
tacalhuankō'lh ixlīhuākca'n lā' tapūsko'ka'lh Pablo lā' tamu'sulh. 38 Pablo ixcāhuaninī't que
tū'tza' maktin catitalaktzī'lh. Lā' ū'tza' lej ixtalīlakaputza. Lā' ā'calīstān taquīxtekli hasta nac
barco.

21

Pablo a'lh nac Jerusalén

1 Iccāmakxtekui huan tā'timīn lā' ictanūj nac barco lā' stu'nc ica'uj hasta pītzina'j ti'ya't na
ixpu'nan mar. Lā' ixtacuīni' Cos. Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Rodas lā' ā'calīstān icchā'uj nac
Pátara. 2 A'ntza' ickaksui lakatin barco a'ntū ixa'mā' nac Fenicia. Ictojōuj nac barco lā' ica'uj.
3 A'xni'ca' ictētaxtūj de makat, iclaktzī'uj quimpāxtūxucca'n huan pītzina'j ti'ya't Chipre na
ixpu'nan mar. Lā' ica'uj hasta nac Siria. Lā' ā'calīstān ictanūj nac Tiro porque huan barco
natēxteka ixtacu'ca'. 4 A'ntza' iccākaksui a'ntīn ixtakalhlaka'ī' lā' ictachokouj con ū'tunu'n
lakatojon chi'chini'. Huan Espíritu Santo ixcāhuaninī't a'ntū napātle'ke. Lā' ū'tza' huan
tā'timīn talīhuanilh Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 5 Lā' ixlīlakatojon chi'chini' ictaxtūj.
Lā' quincātatā'a'ni' hasta iclaclhtaxtukō'uj huan xcānsipej, ixlīhuāk a'ntī ixtakalhlaka'ī' con
ixpuscātca'n lā' con ixcamana'ca'n. Lā' a'xni'ca' icchā'uj na ixquilhtūn mar, ictatzokostauj
lā' icorarlīuj. 6 Lā' ā'calīstān iclāpūsko'ka'uj lā' iclāmakxtekui. Quina'n ictojōuj nac barco lā'
xlaca'n tataspi'tpā na ixchicca'n.
7 Ictaxtūj de nac Tiro lā' icchā'uj nac Tolemaida. A'ntza' ica'ksputui iclatā'kchokoyāuj
nac mar. Lā' iccākaksui huan tā'timīn a'ntza' lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatin chi'chini'.
8 Lā' i'xlīlakalī huampala i'ctaxtūj quina'n con Pablo. Lā' icchā'uj nac xcānsipej Cesarea.
A'ntza' ictanūj na ixchic Felipe a'ntī ixmāsu'yu xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xla'
kalhatin ixlīkalhatojonca'n maktāyana'nī'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' ictachokouj con ū'tza'.
9 Xla' ixka'lhī kalhatā'ti' ixtzu'ma'jan a'ntīn tūna'j ixtatapūchahua. Xlaca'n ixtachihuīna'n
a'ntū Dios ixcāmāca'tzīnī. 10 A'ntza' ictachokouj lātma'j. Lā' chilh kalhatin chi'xcu' xala' nac
Judea a'ntī ixuanican Agabo. U'tza' ixuan a'ntū napātle'ke. 11 Xla' quincālakchini' lā' tayalh
huan ī'cinturón Pablo lā' lītantūchī'ca lā' nā līmacachī'ca lā' hualh:
—Huan Espíritu Santo hualh: "Chuntza' nac Jerusalén huan israelitas nā natachī' ixtēcu'
huā'mā' cinturón lā' nacāmacamaxquī'can a'ntīn tū' israelitas".
12 Lā' a'xni'ca' ickaxmatui huā'mā', quina'n lā' nā xalanī'n nac Cesarea lej icuaniuj Pablo
que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 13 Lā' Pablo kalhtīni'lh lā' quincākalhasqui'nīni':
—¿A'chī' ca'lhua'nā'tit hui'xina'n? ¿A'chī' quilāmāmakchuyīyāuj? Quit iclīhui'līnī't
naquinchī'can lā' nā naquimaknīcan nac Jerusalén por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús.

14 Lā' a'xni'ca' tūlalh icmā'a'ka'ī'nīuj que tū' ca'a'lh, tū'tza' ā'chulā' icuaniuj. Xmān huā'mā'
icuáuj:
—Calalh chu a'ntū ixtapuhuān Māpa'ksīni'.
15 Lā' ā'calīstān ictacāxui lā' ica'uj nac Jerusalén. 16 Quincātatā'a'ni' makapitzīn tā'timīn
xalanī'n nac Cesarea lā' quincātalē'ni' na ixchic Mnasón xala' nac Chipre. Xla' lejtza' makān
ixkalhlaka'ī'nī't. Lā' a'ntza' na ixchic ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

17 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Jerusalén, huan tā'timīn lej tapāxuhualh a'xni'ca'
quincātapāxtokni'. 18 Lā' ixlīlakalī quina'n lā' Pablo iclaka'uj Jacobo. Lā' a'ntza'
ixtahui'lāna'nkō' ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' lītā'timīn. 19 Pablo cātā'chihuīna'lh lā' ā'calīstān
cāpūtle'keni'lh ixlīhuāk a'nchī Dios maktāyalh tlahualh na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū'
israelitas. 20 Lā' a'xni'ca' takaxmatli xlaca'n tachihuīna'lh a'nchī lej ka'tla' Dios. Lā'
tahuanilh Pablo:
—Tā'tin, hui'x ca'tzīya' lhankalhalāt miles de israelitas takalhlaka'ī'nī't. A'cxtim
ta'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés. 21 Cāmāca'tzīnīcanī'ttza' que hui'x
cāmāsu'ni'ya' huan israelitas, a'ntīn tahui'lāna'ncha' na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n, lā'
cāhuani'ya' que tū' cata'a'kahuāna'ni'lh Moisés. Lā' tahuan que hui'x cāmāsu'ni'ya' que
tū' tasqui'nī que ixo'kxa'nca'n nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas lā' tū' tasqui'nī
que natatlahua ixtalanānca'n israelitas. 22 Lā' chuhua'j ¿tuchū natlahuayāuj? Huā'
tachi'xcuhuī't natatakēstoka a'xni'ca' nataca'tzī palh ta'nī'ta'. 23 Lā' chuntza' hui'x catla'hua'
a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'nan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n na quilaclhpu'nanca'n. Xlaca'n
natatlōkentaxtū a'ntūn tamālacnūnī't. 24 Cacālī'pi lā' catalacpa'lhtit lā' namāpala'ya' por
ū'tunu'n. Lā' ā'calīstān xlaca'n tzē natatakoksita. Lā' chuntza' naca'tzīkō'can que tū' stu'ncua'
a'ntū līchihuīna'ncan de hui'x. A'chulā' nā nalaktzī'ncan que nā hui'x a'kahuāna'ni'ya' huan
ley. 25 Quina'n iccāmacā'ni'nī'ta'uj lakatin carta huan tīn tū' israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'nī't.
Lā' iccāhuaniuj a'ntū icpuhuanāuj quina'n. Iccāhuaniuj: “Catlōkentaxtūtit xmān huā'mā':
Tū' tihua'yā'tit quinīt a'ntū lī'a'ksajui'canī't huan ídolos lā' tū' tihua'yā'tit ka'lhni' nīn quinīt
ixla' animal a'ntū ta'a'kpixchī'nī't. Lā' tū' timakpuscātīni'nā'tit lā' tū' tika'lhīyā'tit mi-
makchi'xcu'ca'n”. Chuntza' iccāhuaniuj xlaca'n.

Chi'paca Pablo nac xaka'tla' lītokpān

26 Lā' Pablo cālē'lh huan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n lā' ixlīlakalī cātā'tapa'lhli. Lā' tanūlh
nac lītokpān xaka'tla' para nacāmāca'tzīnī a'xni'ca' natamā'ksputū huan chi'chini'nī'n a'ntū
napūtapa'lhcan a'xni'ca' ixlīhuākca'n natalīmin ixlē'ksajna'ca'n.
27 Lā' xmān macsti'na'j ī'sputa para ixlīlakatojon chi'chini' lā' huan israelitas xalanī'n nac
Asia talaktzī'lh Pablo nac xaka'tla' lītokpān. Lā' tachihuīna'maxquī'lh huan tachi'xcuhuī't lā'
chi'paca huan Pablo. 28 Lā' lej palha' tahualh:
—¡Chi'xcuhuī'n israelitas, caquilāmaktāyauj! Huā'mā' chi'xcu' lakaxtim cāmāsu'ni'tlā'huan
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' cālīchihuīna'n quixcānsipejca'n lā' quileyca'n lā' huā'mā'
xaka'tla' lītokpān. Lā' nā cāmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza'
talactlahualh a'nchī ixlītzey ixuanī't.
29 Lā' chuntza' tahualh porque laktzī'nca Pablo con Trófimo xala' nac Efeso. Lā' tapuhualh
que Pablo ixmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān.
30 Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac Jerusalén tatā'kaquī'lh lā' tatu'jnuntēlha tatakēxtimīlh.
Chi'paca huan Pablo lā' stancaxtuca de nac xaka'tla' lītokpān. 31 Lā' a'xni'ca' ix-
maknīcu'tuncantza', māca'tzīnīca xapuxcu' tropa que ixlīhuāk xalanī'n nac Jerusalén
ixta'a'kchā'nkō'nī't lā' ixtatā'kaquī'kō'nī't. 32 Lā' chu tuncan lacapalh xapuxcu' tropa cālē'lh
ixtropasna' lā' capitanes. Lā' tatu'jnulh lā' tachā'lh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā' a'xni'ca'
xlaca'n talaktzī'lh huan tropasna' lā' huan capitanes, tū'tza' tatucsli Pablo. 33 Huan
xapuxcu' tropa tapajtzūlh lā' tuncan māchi'panīni'lh Pablo lā' līmāchī'nīni'lh con kantu' cade-
nas. Kalhasqui'nīni'lh tichū xla' lā' tuchū ixtlahuanī't. 34 Makapitzīn tachi'xcuhuī't lej palha'
tahualh catūhuā lā' ā'makapitzīn xtunc tahuampā. Chuntza' huan xapuxcu' tropa tūlalh
xa'nca ca'tzīlh a'ntū ixpātle'kemā' porque lej ixtamāta'sīmā'na. Lā' mālē'nīni'nca Pablo nac
cuartel. 35 Lā' a'xni'ca' tachā'lh lhā ixlactō'ca'can nac cuartel, huan tropasna' tacu'ca'lē'lh
Pablo por ixpālacata ixtahuixcānca'n tachi'xcuhuī't. 36 Ixlīhuākca'n ixtastālani'tēlha lā'
ixtata'satēlha lā' ixtahuan:
—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn tachi'xcuhuī't

37 Lā' a'xni'ca' ixmānūtēlhacantza' nac cuartel, Pablo huanilh xapuxcu' tropa:
—Icuanicu'tunāni' catūhuā.
Lā' huan xapuxcu' hualh:

—¿Chā tzē chihuina'na' griego? 38 ¿Chu tū' hui'x huan chi'xcu' xala' nac Egipto a'ntī
tā'kaquī'lh makāntza' lā' cālē'nca nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lakatā'ti' mil maknīni'nī'n?
39 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quit israelita xala' nac xaka'tla' xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Icsqui'ni'yāni'
caquimakxtekti na'iccātā'chihuīna'n huā' tachi'xcuhuī't.
40 Huan xapuxcu' maxquī'lh talacasqui'. Lā' Pablo tāyalh nac līta'sna' lā' cāmacahuani'lh
para cataquilhca'cslalh huan tachi'xcuhuī't. Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'lh
tachihuīn hebreo lā' hualh:

22

1 —Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit a'nchī na'icchihuīna'n para
na'iclītamaktāya na milacapūnca'n.
2 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī cātā'chihuīna'ncan tachihuīn hebreo, ā'chulā' taquil-
hca'cslalh. Lā' Pablo cāhuanilh:
3 —Quit israelita. Iclacatuncuīlh nac xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Lā'
ā'tzā' quimakastacca nac Jerusalén. Quimākalhtō'kē'ni' ixuanī't Gamaliel. Xa'nca
quimāsu'ni'ca ixleyca'n quinatāta'na'ca'n. Quit xa'iclīhui'lī na'ictlahua a'ntū ixla' Dios
chuntza' hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit chuhua'j. 4 Quit xa'iccāmacaputza a'ntī ixtatā'a'n
Jesús lā' xa'iccāmaknīcu'tun. Xa'iccālē'n tachī'n chi'xcuhuī'n lā' puscan lā' xa'iccāmānū
nac pūlāchī'n. 5 Huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tzē
natamālacstū'nca que stu'ncua' a'ntū icuan. U'tunu'n quintamaxquī'lh huan acta para
na'iccālē'ni' huan israelitas nac Damasco. Lā' por huanmā' acta tzē xa'iccāchi'palh a'ntī
ixtakalhlaka'ī' Jesús a'ntza' lā' xa'iccālīmilh tachī'n nac Jerusalén a'nlhā ixcāmāpātīnīca.

Pablo cāhuanilh a'nchī līxtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 9.1-19; 26.12-18

6 'Quit xa'ica'mā' nac tej lā' xa'icchā'ntēlhatza', hua'chi tastu'nūta, nac Damasco lā' chu
līmaktin quilītaxti'li'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. 7 Lā' ica'kā'lh nac ti'ya't
lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh: "Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?"
8 Lā' quit ickalhasqui'nīlh: "¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?" Lā' quihuanilh: "Quit Jesús xala' nac
Nazaret a'ntī hui'x macaputzaya'". 9 Lā' a'ntī ixquintatā'a'mā'na nā xlaca'n talaktzīlh huan
xkakana' lā' tajicua'lh porque tū' tamāchekxīlh a'ntū quihuanilh huan tachihuīn. 10 Lā' quit
icuanilh: "¿Tuchū na'ictlahua, Mapa'ksīni'?" Lā' huan Māpa'ksīni' quihuanilh: "Catā'kaqui'
lā' capit nac Damasco. A'ntza' nahuanica'na' ixlīhuāk a'ntū līhui'līca natla'hua'ya'". 11 Lā'
huanmā' xkakana' quimālakatzī'lh. Lā' quintamakachi'palē'lh a'ntī ixquintatā'a'mā'na. Lā'
chuntza' icchā'uj nac Damasco.
12 'A'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Ananías. Xla' lej ixa'cnīni'ni' Dios lā'
ixa'kahuāna'ni' huan ley. Lā' ixtaca'tzīkō' israelitas xalanī'n nac Damasco que lej tzeyā
chi'xcu' ixuanī't. 13 Lā' Ananías quilakmilh lā' quilaktapajtzūlh lā' quihuanilh: "Tā'tin
Saulo, calacahuā'na'mpala'". Lā' chu līlacapalh iclacahuāna'nchokopā lā' iclaktzī'lh Ananías.
14 Lā' quihuanilh: "IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n lacsacni' hui'x para que chuntza' naca'tzīya'
a'ntū ixtapuhuān lā' nalaktzī'na' huan a'ntī Xatzey lā' nakaxpa'ta' ixtachihuīn. 15 Lā'
chuntza' nacākalhachihuīna'ni'ya' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixpālacata huan a'ntī Xatzey. Lā'
nacāpūtle'ke'ni'ya' a'ntū laktzī'nī'ta' lā' a'ntūn kaxpa'tnī'ta'. 16 Lā' chuhua'j, ¿a'chī' takoxī'ya'?
Catā'kaqui' lā' ca'a'kpaxti lā' calīpāhua'nti Jesucristo lā' chuntza' naxapacan mintalaclē'i'",
quihuanilh Ananías.

Pablo cāhuanilh a'nchī līmacā'nca con a'ntīn tū' israelitas

17 'Lā' icmimpā nac Jerusalén lā' icquī'orarlīlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' iclakachuyalh.
18 Lā' iclaktzī'lh huan Māpa'ksīni' Jesús lā' xla' quihuanilh: "Calacapala' lā' cataxtu
tuncan nac Jerusalén porque ā'tzā' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū chihuīna'na' quimpālacata".
19 Lā' icuanilh: "Māpa'ksīni', xlaca'n taca'tzī que quit xa'ica'n ixlīhuāk nac lītokpānna' lā'
xa'iccāmānū nac pūlāchī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'yāni' lā' xa'iccāhui'līni'. 20 Lā' nā quit xa'icyā
a'ntza' a'xni'ca' maknīca Esteban a'ntī ixchihuīna'n por mimpālacata. Lā' quit nā xa'iclīca'tzī
a'ntūn tatlahuani'lh lā' xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n xlaca'n a'ntīn tamaknīlh". 21 Lā'
Māpa'ksīni' quihuanilh: "Capit. Quit na'icmacā'nāni' makat. Nacālakpina' xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas". Chuntza' quihuanica —hualh Pablo.

Huan xapuxcu' tropa timāpa'ksīni'lh que ixkēsnokca Pablo

22 Huan tachi'xcuhuī't tū'tza' ixtakaxmatni'cu'tun Pablo a'ntū ixcāhuani. Tatzuculh tata'sa
lā' tahualh:
—¡Canīlh huā'mā' chi'xcu'! ¡Tū' līmakuan natahui'la!
23 Ixtata'sa lā' ixtatincxa ixlu'xu'ca'n lā' ixtamākosū pokxni' porque lej ixta'a'kchā'nī't.
24 Lā' huan xapuxcu' tropa māmānūnīni'lh Pablo nac cuartel. Lā' ixmākēsno'knīni'ncu'tun

para namāchihuīnīcan. Ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalīta'sa huan tachi'xcuhuī't lā' ix-
talī'a'kchā'ni' Pablo. 25 Lā' a'xni'ca' ixchī'yāhuamā'ca para nakēsnokcan, Pablo kalhasqui'nīlh
huan capitán a'ntī ixyā a'ntza':
—¿Chu chuntza' huan nac ley? Tūla kēsnokcan kalhatin a'ntīn tapa'ksī nac Roma lā' palh
tūna'j tlahuani'can justicia.
26 A'xni'ca' huanica huā'mā', huan capitán laka'lh huan xapuxcu' tropa lā' māca'tzīnīlh lā'
huanilh:
—¿Tuchū natlahua'ya'? Huanmā' chi'xcu' xla' tapa'ksī nac Roma.
27 Lā' huan xapuxcu' tropa lakmilh Pablo lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā stu'ncua' hui'x tapa'ksīya' nac Roma?
Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—U'huē. Quit ictapa'ksī nac Roma.
28 Huan xapuxcu' tropa hualh:
—Lā' lhūhua' tumīn icmāpalanī't para na'ictapa'ksī nac Roma.
Lā' Pablo hualh:
—Desde iclacatuncuīlh quit ictapa'ksī nac Roma.
29 Chu tuncan lacapalh ta'a'kxtekyāhualh Pablo a'ntī ixtakēsnokcu'tun. Lā' huan xapuxcu'
jicua'lh a'xni'ca' ca'tzīlh que ixchī'nī't kalhatin a'ntī ixtapa'ksī nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

30 Lā' ixlīlakalī huan xapuxcu' tropa ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata huan israelitas
talē'ksa'nīni'lh Pablo. Macaxcutli Pablo. Lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' ixlīhuākca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' līmilh Pablo lā' hui'līlh na ixlacapūnca'n.

23

1 Pablo cālakalaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, quit māni' icpāstacna'n que lej xa'nca iclatlā'huan
na ixlacapūn Dios hasta chuhua'j.
2 Tuncan huan Ananías, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', cāhuanilh a'ntī ixtayāna' na ixpajtzu
Pablo:
—Caquilhtu'cstit.
3 Lā' Pablo huanilh:
—Dios namāpātīnīyāni' hui'x, a'kxokonu'. Hui'x hui'la' para naquintlahuani'ya' justicia
chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' quimātu'csnī'ni'. Lā' tū' chuntza' tatzo'kni' nac ley.
4 Lā' a'ntī ixtayāna' a'ntza' tahualh:
—¿A'chī' lacatāquī'ya' xla' a'ntī Dios hui'līnī't xamāpa'ksīni' curasna'?
5 Lā' Pablo hualh:
—Chi'xcuhuī'n, quit tū' xa'icca'tzī palh xla' xamāpa'ksīni' curasna'. Chuntza' tatzo'kni':
"Tū' tilīchihuīna'na' a'ntī cāmāpa'ksī tachi'xcuhuī't".
6 Lā' makapitzīn pūchihuīna'nī'n, xlaca'n ixchi'xcuhuī'n saduceosnu' ixtahuanī't lā'
ā'makapitzīn huampala ixchi'xcuhuī'n fariseosnu'. Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh Pablo huā'mā', lej
palha' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, quintāta' xla' fariseo lā' nā quit fariseo. Quilālē'ksa'nīni'nāuj porque quit
ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko.
7 Lā' a'xni'ca' Pablo hualh huā'mā', tataxtunquīlh a'ntī ixtatakēstoknī't. Lā' tatzuculh
talālacatāquī' huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'. 8 Huan saduceosnu' tahuan que tūla
catitalakahuanchokolh huan nīnī'n. Lā' tahuan que tintī' ángeles lā' tintī' huan espíritu. Lā'
huan fariseosnu', xlaca'n takalhlaka'ī' que huāk a'nan. Lā' ū'tza' talālīhuanilh. 9 Ixlīhuākca'n
ixta'a'cta'samā'na. Tuncan tatāyalh huan makapitzīn mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley, a'ntī
ixchi'xcuhuī'n fariseosnu' lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Tzēlasā' tā'chihuīna'lh lakatin
espíritu o kalhatin ángel. Tū' catā'lātlahuáuj Dios.
10 Lā' ā'chulā' talālacatāquī'lh. Lā' xapuxcu' tropa, xla' jicua'lh que Pablo
ixtalālīlacstancacu'tun. Lā' ū'tza' cālīmacā'lh ixtropas para namāxtucan lā' nalē'mpalacan
nac cuartel.
11 Lā' huā'mā' tzī'sa huan Māpa'ksīni' tasu'yuni'lh Pablo lā' huanilh:
—Tū' caji'cua'. Chuntza' chīn chihuī'na' por quimpālacata nac Jerusalén, chuntza' nachi-
huīna'na' nac Roma.

Talacchihuīna'lh para natamaknī Pablo

12 A'xni'ca' tuncuīlh, makapitzīn israelitas talacchihuīna'lh que natamaknī Pablo.
Tatasca'jalh lā' talāhuanilh:

—Nīn tuntū' catihua'uj lā' tū' catiko'tnūj hasta a'xni'ca namaknīyāuj Pablo. Dios
caquincāmāpātīnīni' palh tū' natlōkentaxtūyāuj.
13 Lā' a'ntīn tahualh chuntza' ixlīlhūhua'ca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n. 14 Xlaca'n
talaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' cāhuanica:
—Quina'n icuanī'ta'uj que Dios caquincāmāpātīnīni' palh na'icua'yāuj catūhuā a'xni'ca'
tūna'j na'icmaknīyāuj Pablo. 15 Chuhua'j hui'xina'n lā' milīhuākca'n pūchihuīna'nī'n,
casqui'ni'tit huan xapuxcu' tropa que lakalī calīmilh Pablo na milacapūnca'n.
Nahua'ni'yā'tit que hui'xina'n más xa'nca kalhasqui'nīcu'tunā'tit. Pero Pablo tū' catichilh.
Quina'n na'icka'lhītīyāuj nac tej para na'icmaknīyāuj —cāhuanica.
16 Huan ixo'kxa' ixtā'tin Pablo ca'tzīlh huan a'ntū ixlacchihuīna'ncanī't lā' a'lh nac cuartel
lā' māca'tzīnīlh Pablo. 17 Lā' Pablo ta'sani'lh kalhatin capitán lā' huanilh:
—Calī'pini'chi huā'mā' o'kxa' huan xapuxcu' tropa porque xla' tā'chihuīna'ncu'tun macsti'na'j.
18 Lā' huan capitán lē'ni'lh lā' huanilh huan xapuxcu':
—Huan tachī'n Pablo quinta'sani'lh lā' quisqui'ni'lh que ca'iclīmini'ni' huā'mā' o'kxa'. Xla'
tā'chihuīna'ncu'tunāni' mat macsti'na'j.
19 Huan xapuxcu' tropa makachi'palh huan o'kxa' lā' lē'lh lacachuna'j lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū quihuanicu'tuna'?
20 Lā' huan o'kxa' hualh:
—Huan israelitas talacchihuīna'nī'ttza' que natasqui'ni'yāni' que nalīpina' lakalī huan
Pablo a'nlhā tlahuacan justicia. Natahuaniyāni' que xlaca'n lej xa'nca takalhasqui'nīcu'tun
Pablo. Pero xmān nata'a'kxokoyāni'. 21 Tū' cacākalhlaka'i'. Xlaca'n más de tu'pu'xam
chi'xcuhuī'n a'ntīn taka'lhītīmā'na. Talītasca'janī't lā' nīn tuntū' catitahua'lh lā' nīn catitako'tnūlh hasta que tū' natamaknī Pablo. Lā' chuhua'j tacāxui'lāna'tza'. Xmān taka'lhīmā'ni'
hui'x palh namacapina' —hualh huan o'kxa'.
22 Huan xapuxcu' tropa huanilh:
—Nīn tintī' tihuani'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.
Lā' macā'lh na ixchic huan o'kxa'.

Lakmacā'nca Pablo con huan gobernador Félix

23 Huan xapuxcu' tropa cāta'sani'lh kalhatu' ixcapitán lā' cāhuanilh:
—Camācāxtit lakatu' ciento tropasna' lā' tu'tumpu'xamacāuj tropas kētō'lana'nī'n lā'
lakatu' ciento a'ntī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit makna'jās tzī'sa lā' napinā'tit nac Cesarea.
24 Lā' nā cacākētla'pa'tit huan cahuāyujnu' a'ntū nakētō'la Pablo. Chuntza' nīn tuntū'
catipātle'keni'lh Pablo lā' nalakchā'n huan gobernador Félix.
25 Lā' huan xapuxcu' tropa tzo'kli kalhtin ca'psnat lā' hualh:
26 "Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yāni' hui'x, gobernador Félix, a'ntī lej a'cnīni'ni'ca'na'.
27 Huan israelitas tachi'panī't huā'mā' chi'xcu' lā' ixtacuīni' Pablo. Lā' ixtamaknīmā'na
a'xni'ca' icchā'lh quit con huan tropasna'. Lā' icmāpūtaxtūlh como icca'tzīlh que xla'
ixtapa'ksī nac Roma. 28 Quit xa'icca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalē'ksa'nīni'n. U'tza' iclīlē'lh
a'nlhā tatlahua justicia huan israelitas. 29 Lā' tuncan icca'tzīlh que ixtalē'ksa'nīni'n por ixleyca'n israelitas. Nīn tuntū' laclē'n huā'mā' para que tzē namaknīcan o para que namānūcan
nac pūlāchī'n. 30 A'xni'ca' quit icca'tzīlh que huan israelitas ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' para
natamaknī, chu tuncan lacapalh quit icmacā'ni'chāni'. Lā' quit iccāhuanilh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n que catalē'ksa'nīni'lh na milacapūn. Xmān ū'tza' icuaniyāni'".
31 Lā' chuntza' a'nchī ixcāhuanicanī't, huan tropas talē'lh Pablo lā' līminca tzī'sa nac
xcānsipej Antípatris. 32 Lā' ixlīlakalī huan tropas tachimpā nac cuartel. Xmān kētō'lana'nī'n
ixtatā'a'mā'na Pablo. 33 A'xni'ca' tachā'lh nac Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnat huan
gobernador Félix lā' talīmini'lh Pablo na ixlacapūn. 34 Lā' a'xni'ca' huan gobernador
lakapūtle'kekō'lh huan ca'psnat, xla' cākalhasqui'nīlh lhachū xala' Pablo. Lā' tahuanilh que
xla' xala' nac estado de Cilicia. 35 Lā' Félix huanilh Pablo:
—Naquihuani'ya' ixlīhuāk a'xni'ca' natamin a'ntīn talē'ksa'nīni'nāni'.
Huan gobernador māchī'nīni'lh Pablo na ixpalacio Herodes lā' cāyāhuaca a'ntī natamaktaka'lha.

24

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn Félix

1 Lā' ixlīlakaquitzis chi'chini' chā'lh nac Cesarea huan Ananías a'ntī xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israelitas lā' kalhatin ixkalhmaktāyana'ca'n a'ntī
ixtacuīni' Tértulo. Talaka'lh huan gobernador Félix lā' talē'ksa'nīni'lh Pablo.
2 Lā' a'xni'ca' līminca Pablo, Tértulo tzuculh lē'ksa'nīni'n Pablo. Huanilh Félix:

—Señor gobernador, iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī que lej cā'ca'csua' quina'n icui'lāna'uj.
Lā' huā' quixcānsipejca'n mastza' xatzey por ixpālacata mintapāstacna'. 3 Iccāmaxquī'yāni'
pāxcatca'tzī hui'x, señor gobernador Félix, por a'ntū pō'ktu quilāmaxquī'yāuj lakaxtim. 4 Lā'
como tū' icmāmakchuyīcu'tunāni' ā'chulā', icsqui'ni'yāni' caquintlahua'ni' talakalhu'mān
lā' caquinkaxpa'tni' macsti'na'j. 5 Huā'mā' chi'xcu' Pablo lej mājiclhuī'nin. Lakachu
cācuccha'xa huan ixlīhuākca'n israelitas. Lā' xla' ū'tza' xapuxcu' huan secta a'ntū huanican
nazarenos. 6 Lā' xla' lactlahuacu'tun ixlītzey huan xaka'tla' lītokpān. Quina'n icchi'pauj
lā' xa'iclacāxtlahuacu'tunāuj chuntza' hua'chi huan nac quileyca'n. 7 Pero huan Lisias, a'ntī
xapuxcu' tropa, maktanūlh lā' lej līpalha' quincāmaklhtīni'. 8 Lā' cāhuanilh que catalakmini'
hui'x a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ya' lā' chuntza' naca'tzīya' ixlīhuāk a'ntū
ixpālacata iclē'ksa'nīni'nāuj —hualh Tértulo.
9 Huan israelitas nā xlaca'n talē'ksa'nīni'lh lā' tahualh que huāk stu'ncua' a'ntū hualh
Tértulo. 10 Huan gobernador macahuani'lh Pablo para que cachihuīna'lh. Lā' Pablo hualh:
—Quit icca'tzī que hui'x juez de huā'mā' xcānsipej makāntza'. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua
na'ictamaktāya na milacapūn. 11 Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ni'na' palh stu'ncua' que ka'lhītza'
xmān lakacāujtu' chi'chini' icquīlalh nac Jerusalén icquītaquilhpūtani'lh Dios. 12 Lā' nīn tintī'
xa'ictā'lāhuanimā' nīn kalhatin a'xni'ca' quilaktzī'nca a'ntza'. Tū' icmākēstokli tachi'xcuhuī't
nac xaka'tla' lītokpān, nīn na ixlītokpānna'ca'n israelitas, nīn nac Jerusalén. 13 Xlaca'n tūla
catitamāstū'ncli a'ntū quintalīyāhualh. 14 A'ntū ixlīstu'ncua' ū'tza' huā'mā': Quit icmācā'tanī
ixDiosca'n quinatāta'na' chu a'nchī huan xasāsti' līmāsca'tīn a'ntū xlaca'n tahuani secta.
Quit ickalhlaka'ī' ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley lā'
a'nlhā huanican profetas. 15 Chuntza' a'nchī takalhlaka'ī' xlaca'n nā chuntza' ickalhlaka'ī'
quit que Dios nacāmālakahuanīchoko a'ntī xalactzey lā' nā a'ntī xalacca'tzanca'tzīnī'n. 16 Lā'
ū'tza' iclīhui'līlh na'ictlahua a'ntūn tzey para que quit na'icca'tzī que tū' iclaclē'ni' nīn Dios
nīn chi'xcuhuī'n.
17 'Quit makat xa'iclatlā'huan makāntza' lā' chuhua'j icmimpātza' na quixcānsipej para
na'icmāstā' limosna lā' lē'ksajna'. 18 Lā' xmān huā'mā' xa'ictlahuamā' lā' makapitzīn israeli-
tas xalanī'n nac Asia quintalaktzī'lh nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca' ixquimpa'lhcanī'tcus.
Tintī' lej ixa'nan. Lā' cā'ca'csua' ixuanī't. 19 Lā' palh xlaca'n tapuhuan palh quit ictlahuanī't
catūhuā, ixtamilh huā'tzā' lā' ixquintalē'ksa'nīni'lh na milacapūn. 20 Lā' catahualh xlaca'n
a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' palh takaksli a'ntūn tū' tzey xa'ictlahuanī't a'xni'ca' quilē'nca na
ixlacapūnca'n ixpūchihuīna'nī'n israelitas. 21 A'ntū xa'ictlahuanī't ū'tza' huā'mā': A'xni'ca'
xa'icuī' con ū'tunu'n, iccāhuanilh lej palha': "Chuhua'j hui'xina'n quilākalhasqui'nīmā'nauj
porque quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko".
22 Félix lejtza' xa'nca ixca'tzīhuī' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixtatā'a'n Jesucristo. Lā' xla'
cālhcāni'lh ā'lakatin chi'chini' lā' cāhuanilh:
—Hasta a'xni'ca' namin Lisias huan xapuxcu' tropa, hasta a'xni'ca' na'iclacāxtlahua
huā'mā'.
23 Lā' Félix maxquī'lh talacasqui' huan capitán que calē'lh huan Pablo tachī'n lā'
catlahuani'lh talakalhu'mān macsti'na'j lā' cacāmakxtekli talakmin ixamigos para natat-
lahuani' a'ntū xla' maclacasqui'n.
24 Lā' lātma'j tachā'lh Félix lā' Drusila, ixpuscāt, a'ntī israelita ixuanī't. Lā' Félix mātayīni'lh
Pablo. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh a'nchīn kalhlaka'ī'can Jesucristo. 25 Lā' cākalhachihuīna'ni'lh
a'nchī xa'nca līlatā'kchokocan lā' a'nchī līhui'līcan que tūla catitlahuaca a'ntūn tū' tzey. Lā'
cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī Dios najuzgarlī. Lā' Félix lej jicua'lh lā' huanilh:
—Tzeytza'. Chuhua'j capit. A'xni'ca' icka'lhī lugar na'icmātayīni'mpalayāni'.
26 Lā' nā Félix ixpuhuan que Pablo ixmaxquī'lh tumīn para que ixmakxtekca. Lā'
ū'tza' lej maklhūhua' ixlīmātayīni'n lā' ixtā'chihuīna'n. 27 Lā' a'xni'ca' tlahualh lakatu' cā'ta,
Félix taxtulh ixlīgobernador. Lā' tanūlh ixlaktapalh a'ntī ixtacuīni' Porcio Festo. Lā' Félix
ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lej ka'tla' talakalhu'mān. Lā' ū'tza' līmakxtekli huan Pablo
tachī'n.

25

Pablo na ixlacapūn Festo

1 Festo chā'lh para natanū ixlīgobernador. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' taxtulh de nac
Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén. 2 A'ntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan israelitas
más xalaka'tla'n talē'ksa'nīni'lh Pablo con Festo. 3 Lā' lej lhūhua' talakalhu'mān tasqui'ni'lh
que camātayīni'lh Pablo nac Jerusalén. Xlaca'n ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' nataka'lhītī nac tej
para natamaknī. 4 Festo cāhuanilh que Pablo chī'canī'ta'ncha' nac Cesarea lā' māni' ū'tza'
ixa'ncu'tun a'ntza' lacapalh. 5 Lā' cāhuanilh:
—Caquilātā'a'uj hui'xina'n a'ntī ka'lhīyā'tit līmāpa'ksīn. Lā' palh huā'mā' chi'xcu'
tlahuanī't a'ntūn tū' tzey, calē'ksa'nī'ni'ntit a'ntza' —cāhuanilh.

6 Festo tachokolh nac Jerusalén xmān lakatzeyan o lakacāuj chi'chini' lā' a'mpā nac
Cesarea. Lā' ixlīlakalī tahuī'lh a'nlhā ixtlahuacan justicia. Lā' mātayīni'lh Pablo. 7 Lā'
a'xni'ca' milh Pablo, talītaxti'li'lh huan israelitas a'ntī ixtaminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Lā'
lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā ixtalē'ksa'nīni'n. Pero tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntū'. 8 Pablo
ixtamaktāya lā' hualh:
—Quit tuntū' ictlahuanī't por ixpālacata ixleyca'n israelitas. Tuntū' ictlahuani'nī't huan
xaka'tla' lītokpān nīn huan xamāpa'ksīni' nac Roma a'ntī huanican César —cāhuanilh Pablo.
9 Lā' Festo xla' ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lakatin talakalhu'mān. Lā' ū'tza'
līkalhasqui'nīlh Pablo:
—¿Chā pincu'tuna' nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuani'ca'na' na quilacapūn?
10 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quilākalhasqui'nīmā'nauj nac huan pūchihuīn a'ntū māpa'ksī César. Lā chuntza' xatzey.
Quit tuntū'yā catūhuā ko'hua'jua' iccātlahuani'nī't huan israelitas. Huā'mā' hui'x ca'tzīya'.
11 Palh quit ictlahuanī't lakatin catūhuā a'ntūn tzē naquilīmaknīcan, caquimaknīca. Lā' palh
tū' stu'ncua' a'ntūn quintalīyāhua, tūla a'ntī naquimacamāstā' con ū'tunu'n. Icsqui'ni' César
caquilacāxtlahualh.
12 Festo cātā'chihuīna'lh ixmaktāyana'nī'n lā' tuncan xla' huanilh Pablo:
—Hui'x squi'nī'ta' que César ixlacāxtlahuani'ni'. Lā' ū'tza' nalīla'kpina' César.

Pablo na ixlacapūn huan rey Agripa

13 Lā' ā'calīstān lā' tū' lātma'j huan rey Agripa lā' Berenice, ixpuscāt huan rey, talakchā'lh
Festo nac Cesarea. 14 A'ntza' tatachokolh lātma'j. Lā' Festo kalhachihuīna'ni'lh huan rey por
ixpālacata Pablo lā' hualh:
—A'tzā' tachī'n kalhatin chi'xcu' a'ntī makxtekli Félix. 15 A'xni'ca' quit icquīlalh nac
Jerusalén, talē'ksa'nīni'lh con quit huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israeli-
tas. Lā' quintasqui'ni'lh que quit ca'icmāmaknīnīni'lh. 16 Quit iccākalhtīlh que xapū'la huan
tachī'n calacan cacātā'chihuīna'lh a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Chuntza' tzē natamaktāya. Lā' xmān
chuntza' tzē namaknīcan. Chuntza' pō'ktu tatlahua huan pūchihuīna'nī'n xalanī'n nac Roma.
17 A'xni'ca' tachilh xlaca'n huā'tzā', quit tū' ictakoxīlh. Ixlīlakalī ictahuī'lh a'nlhā tlahuacan
justicia. Lā' icmātayīni'lh huan tachī'n Pablo. 18 A'xni'ca' tatāyalh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n, tū'
talē'ksa'nīni'lh a'nchī quit xa'icpuhuan. 19 Xmān a'ntū ixtahuan por ū'tza' xmān ixpālacata
a'ntū takalhlaka'ī' xlaca'n lā' ixpālacata kalhatin a'ntī ixtacuīni' Jesús a'ntī nīlh. Lā' Pablo
huan que lakahuan. 20 Como quit tūla xa'iclacāxtlahua huā'mā', ickalhasqui'nīlh Pablo
palh a'ncu'tun nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuacan. 21 Pero a'xni'ca' Pablo
squi'nli que calacāxtlahualh César, huan xamāpa'ksīni' nac Roma, quit icmāpa'ksīni'lh que
catachokolh tachī'n hasta a'xni'ca' quit tzē na'iclakmacā'n César.
22 Lā' Agripa huanilh Festo:
—Nā quit ickaxmatni'cu'tun ixtachihuīn huā'mā' chi'xcu'.
Lā' kalhtīca:
—Lakalī nakaxpa'ta'.
23 Lā' ixlīlakalī Agripa lā' Berenice tamilh tzey tacāxyāna' lā' lej cā'a'cnīni'ni'ca. Lā' tatanūlh
nac pū'a'cta'san lā' nā tatanūkō'lh xanapuxcu'nu' tropa lā' huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n.
Lā' Festo mātayīni'lh Pablo. 24 Lā' Festo hualh:
—Rey Agripa lā' milīhuākca'n a'ntīn takēstoknī'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n laktzī'nā'tit
huā'yā chi'xcu' Pablo. Lej quintasqui'ni'lh, ixpālacata huā'mā' chi'xcu', lhūhua' israelitas
xala' nac Jerusalén lā' xala' ā'tzā' nac Cesarea. Lā' lej palha' tahualh que canīlh. 25 Quit
icpuhuan que nīn tuntū' tlahuanī't para que tzē namaknīcan. Lā' como xla' squi'ni'lh que
huan xamāpa'ksīni' César calacāxtlahualh, quit iclīhui'līlh na'iclakmacā'n César. 26 Pero quit
tuntū' icka'lhī a'ntū lej tasqui'nī na'ictzo'knun por ixpālacata huā' chi'xcu'. U'tza' iclīlīmin
na milacapūnca'n hui'xina'n. Lā' más iclīmincu'tun na milacapūn hui'x, rey Agripa, para que
nakalhasqui'nī'ya'. Chuntza' quit na'icca'tzī a'ntū na'ictzo'ka. 27 ¿Chichū quit na'iclīmacā'n
kalhatin tachī'n palh tū' icca'tzī a'ntū līyāhuacan?

26

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn rey Agripa

1 Lā' Agripa huanilh Pablo:
—Chuhua'j tzē natamaktāya'ya'.
Lā' Pablo cha'xli ixmacan lā' tzuculh tamaktāya lā' hualh:
2 —Rey Agripa, iclīpāxuhua porque quit na'ictamaktāya na milacapūn por ixpālacata
ixlīhuāk a'ntū quintalē'ksa'nīni'n israelitas. 3 Hui'x xa'nca lakapasa' ixlīhuāk a'nchī ix-
talanānca'n israelitas lā' nā a'ntūn talālīsta'la. Lā' ū'tza' iclīsqui'ni'yāni' caquinkaxpa'tni'
līlacatejtin.

Pablo cāhuanilh a'nchī ixlīlatlā'huan a'xni'ca tūna'j ixkalhlaka'ī'

4 ’Ixlīhuākca'n israelitas taca'tzīkō' a'nchī, desde quilīka'hua'chu, xa'iclīlatlā'huan nac
Jerusalén lā' nā ixlaclhpu'nanca'n israelitas. 5 Xlaca'n taca'tzī lā', palh tahuancu'tun,
tzē natamālacstū'nca que makāntza' quit fariseo xa'icuanī't. Huan fariseosnu', xlaca'n
taka'lhī ixleyca'n līhua'ca' más xapalha' que ixlīhuākca'n a'ntīn tamakstāla hua'chi israelitas.
6 Chuhua'j quinkalhasqui'nīmā'ca porque quit ickalhlaka'ī' que Dios nacāmālakahuanīchoko
huan nīnī'n chuntza' hua'chi Dios cāhuanilh quinapapna'ca'n. 7 Quina'n, israelitas,
ī'xū'yātā'natna'ca'n huan kalhacāujtu' lītā'timīn a'ntī ixo'kxa'n Israel ixtahuanī't. Lā'
quilīhuākca'n ickalhlaka'ī'yāuj que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza' iclīmācā'tanīyāuj
Dios de tzī'sa lā' tuncuj. Icuaniyāni', rey Agripa, nā quit ickalhlaka'ī' que Dios natlōkentaxtū
a'ntū hualh. Lā' ū'tza' ixpālacata quintalē'ksa'nīni'n huan israelitas. 8 Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū'
kalhlaka'ī'yā'tit que Dios tzē namālakahuanīchoko huan nīnī'n?

Pablo cāhuanilh a'nchī ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

9 ’Xapū'la quit xa'icpuhuan que lej lhūhua' catūhuā xa'iccātlahuani'lh a'ntī ixtastālani'
Jesús xala' nac Nazaret. 10 Lā' chuntza' ictlahualh nac Jerusalén. Huan xanapuxcu'nu'
curas quintamaxquī'lh līmāpa'ksīn. Lā' chuntza' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n lhūhua' a'ntī
ixtastālani' Jesús. Lā' nā quit chu xa'iclīca'tzī a'xni'ca' ixcāmaknīcan. 11 Lā' maklhūhua' quit
xa'iccāmāpātīnī lā' chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun a'nchī ixtakalhlaka'ī'nī't Jesús.
Chuntza' xa'ictlahua quit na ixlīhuāk ixlītokpānna'ca'n israelitas. Lej ixquintamakā'kchā'n
lā' xa'iccāmacaputza hasta na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n.

Pablo cāhuanilh a'nchī tzuculh tapa'ksī con Cristo
Hch. 9.1-19; 22.6-16

12 ’Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata xa'iclī'a'mā' nac Damasco. Huan xanapuxcu'nu'
curas ixquintamaxquī'nī't līmāpa'ksīn lā' talacasqui' lā' ū'tza' tzē xa'iccālīmacaputza.
13 Lā' na'icuaniyāni' hui'x, rey, a'ntū quimpātle'keni'lh. Lā' hua'chi tastu'nūta a'xni'ca'
xa'ictlā'huantēlha, quit iclaktzī'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla'
más xkaka que chi'chini'. Quilītamacxti'li'lh quit lā' nā a'ntī ixquintatā'a'mā'na. 14 Lā'
quilīhuākca'n ica'kā'nui nac ti'ya't. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh
ixtachihuīn hebreo: “Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'? Chu tlakaj quintā'la'tla'hua'ya'.
Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan”. 15 Lā'
quit icualh: “¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?” Lā' huan Māpa'ksīni' quihuanilh: “Quit Jesús
a'ntī hui'x macaputzaya'. 16 Catā'kaqui' lā' catāya'. Quit ictasu'ni'mā'ni' hui'x porque quit
iclacsacnī'ta'ni' para que naquintā'scuja lā' nacāhua'ni'ya' ā'makapitzīn a'nchī iclītasu'ni'ni' lā'
a'nchī na'iclītasu'yuni'yāni'. 17 Na'icmāpūtaxtūyāni' de huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' is-
raelitas a'nlhā na'icmacā'nāni'. 18 Na'iccāmacā'ni'yāni' para que nā xlaca'n natalacahuāna'n
lā' natataxtu de a'nlhā cā'pucsua' lā' chuntza' natalatā'kchoko de a'nlhā xkaka lā' para que
natapūtaxtu na ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natastālani' Dios. Quit na'iccāmacā'ni'yāni' para
que naquintakalhlaka'ī' quit lā' chuntza' ixtalaclē'i'ca'n nacāmāsputūnu'ni'can lā' nā xlaca'n
nacātlahuacan lej xalacuan hua'chi ixlīhuākca'n a'ntī quintakalhlaka'ī' quit”, chuntza' qui-
huanilh huan Māpa'ksīni' Jesús.

Pablo a'kahuāna'ni'lh Māpa'ksīni' Jesús

19 ’U'tza' huā'mā' icuaniyāni', rey Agripa. Quit ica'kahuāna'ni'lh a'ntū quihuanilh
Māpa'ksīni' xala' nac a'kapūn a'xni'ca' quintasu'ni'lh. 20 Quit xapū'la iccākalhachihuīna'ni'lh
xalanī'n nac Damasco lā' ā'calīstān xalanī'n nac Jerusalén lā' ixlīhuāk xalanī'n huan nac
estado de Judea. Lā' nā xa'iccāhuani a'ntīn tū' israelitas: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā'
castālani'tit Dios lā' nā chuntza' catahui'la'tit hua'chi a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n”,
xa'iccāhuani. 21 Lā' ū'tza' quintalīchi'palh huan israelitas nac xaka'tla' lītokpān lā' ixquin-
tamaknīcu'tun. 22 Hasta chuhua'j Dios quimaktāyanī't. Lā' ū'tza' iccālīhuanicus ixtachihuīn
Dios ixlīhuākca'n xalactzina'j lā' xalaka'tla'n. Lā' xmān iclīchihuīna'n a'ntū māsu'yulh Moisés
makāntza' lā' a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n que napātle'ke. 23 Xlaca'n tahualh que
tasqui'nī que napātīni'n Cristo lā' nanī lā' māni' ū'tza' a'ntī xapū'la nalakahuanchoko, lā'
chuntza' nacāmāca'tzīnīcan a'ntū ixlīstu'ncua' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

Pablo ixmākalhlaka'ī'nīcu'tun Agripa

24 Lā' chuntza' Pablo lītamaktāyalh. Lā' Festo hualh lej palha':

—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lej lhūhua' sca'tnī'ta'. Lā' ū'tza' līmakachuya'yāni'.

25 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quit tū' icchuya, Festo. Lā' quit stu'ncua' a'ntū icuan. 26 Huan rey Agripa nā xla'
lakapasa huā'mā'. Lā' ū'tza' iclīchihuīna'n na ixlacapūn lā' tū' iclacapuhuan. Quit lej xa'nca
icca'tzīhuī' que nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'. Quit icchihuīna'n a'ntūn tū' tlahuacanī't cā'tzē'k.

27 ¿Chā hui'x, rey Agripa, a'ka'ī'ya' a'ntūn tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'? Quit icca'tzī que kalhlaka'ī'ya'.
28 Lā' Agripa huanilh Pablo:
—Con macsti'na'j tachihuīn puhua'na' palh naquimākalhlaka'ī'nī'ya'.
29 Lā' Pablo hualh:
—A'yuj macsti'na'j, a'yuj lhūhua' tachihuīn, iclacasqui'n que hui'x cala't hua'chi quit. Lā' catalakō'lh hua'chi quit ixlīhuākca'n a'ntīn quintakaxmatni'mā'na chuhua'j. Xmān tū' cacāmacachī'ca hua'chi quit —hualh Pablo.
30 Lā' tatāyakō'lh ixlīhuākca'n, huan rey lā' huan gobernador lā' Berenice lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtatā'hui'lāna'. 31 Tatatampūxtulh lacachuna'j lā' talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahua para que tzē namaknīcan o nachī'can.
32 Lā' Agripa huanilh Festo:
—Palh huā'mā' chi'xcu' tū' ī'squi'nli nalacāxtlahua César, quina'n tzē ixmakxtekui.

27

Macā'nca Pablo nac Roma

1 Lā' a'xni'ca' pāstacca naquincātamacā'nāni' nac Italia, tamacamāstā'lh Pablo lā' ā'makapitzīn tachī'nī'n con kalhatin capitán a'ntī ixtacuīni' Julio. Xla' ixmāpa'ksī huan batallón a'ntū huanican Augusto. 2 Ictojōuj nac lakatin barco xala' nac Adramitio. Huā'mā' barco ixtētāyacu'tun nac makapitzīn xcānsipejni' nac Asia a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' quincātā'a'ni' Aristarco xala' nac Tesalónica, lakatin xcānsipej nac Macedonia. 3 Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Sidón a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' Julio lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't con Pablo lā' makxtekli que cālaka'lh ixamigos. Xlaca'n tatlahuani'lh a'ntū ixmaclacasqui'n. 4 Lā' ā'maktin ica'mpalauj nac barco. Huan ū'ni' lej palha' quincāpāxtokni'. Lā' ū'tza' iclīpātle'keuj na ixpāxtūn Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 5 A'calīstān icpū'a'uj huan barco pajtzu na ixquilhtūn a'nlhā huanican Cilicia lā' Panfilia. Lā' icchā'uj nac Mira, lakatin xcānsipej nac estado de Licia.
6 A'ntza' kaksli huan capitán lakatin barco xala' nac Alejandría a'ntū ixa'mā' nac Italia. Lā' quincāmojōpalani' huan ā'lakatin barco. Lā' ū'tza' icpū'a'mpalauj. 7 Xa'ica'mā'nauj lej lacatzucu lātma'j lā' jicslīhua' iclīchā'uj ixpajtzu Gnido. Lā' huan ū'ni' quincāmāmakchuyīni' lā' ū'tza' iclīpātle'kepalauj ixpajtzu Salmón na ixpāxtūn Creta a'ntū pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 8 Lā' jicslīhua' xa'ictētaxtumā'nauj ixpajtzu Creta. Icchā'uj nac Buenos Puertos, ixpajtzu huan xcānsipej Lasea.
9 Lejtza' makān xa'ictakoxīnī'ta'uj lā' ixmimā'tza' huan cā'lonkni'. Lā' ū'tza' lej ixlījicua'ncan ixpū'a'ncan huan barco. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' 10 lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, catūhuā naquincālani'yāni' lā' lej lhūhua' namakasputāuj. Namakasputāuj huā' barco lā' huā' tacu'ca' lā' nā quina'n nanīyāuj.
11 Pero huan capitán tū' a'kahuāna'ni'lh Pablo. Cā'a'kahuāna'ni'lh huan piloto lā' huan ixtēcu' barco. 12 Lā' a'ntza' tūla māchokocan barco a'xni'ca' ixlonknu'n. Lā' ū'tza' huan ixtalhūhuā't talīhualh:
—Cāhui ā'chulā'.
Ixtapuhuan palh tzē cahuā ixtachā'lh nac Fenice, lakatin xcānsipej nac Creta. Lā' nac Fenice a'nlhā ixpūjaxni' barco laca'a'huī' nac noroeste lā' nac suroeste. A'ntza' ixtapuhuan ixtatachokolh a'xni'ca' ixlonknu'lh.

Huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco

13 A'xni'ca' tzuculh ū'nun macsti'na'j de nac sur, tapuhuampā que tzētza' nata'a'mpala. Lā' tatzucupā ta'a'n lā' ixtatētaxtumā'na ixpajtzu huan pītzina'j ti'ya't a'ntū huanican Creta. 14 Lā' lacapalh milh lakatin palha' ū'ni' a'ntū ixuanican Nordeste. 15 Lā' huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco lā' tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāuj a'nlhā xa'ica'ncu'tumā'nauj. Lā' tūlalhtza' ixtlahuacan nīn tuntū'. Lā' chuxalhā quincālē'ni' huan ū'ni'. 16 Ictētaxtūj na ixpajtzu lakatin pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Clauda. Lā' a'ntza' tū'tza' lej palha' ixquincāsno'kāni' huan ū'ni'. Lā' jicslīhua' icstancacu'tūj huan pāti a'ntū xa'icstancalīmināuj. 17 Lā' a'xni'ca' ixmojōcanī'ttza' huan pāti nac barco, chā'xpāchī'ca huan barco. Ixtajicua'n porque lasā' ixa'ksatāyalh huan nac cā'cucujnu' a'ntū ixtacuīni' Sirte. Lā' ū'tza' talīmāyujūlh huan xalu'xu' barco a'ntū ixlīsno'klē'n ū'ni' huan barco. Lā' chuntza' lakachu quincālē'ni' huan ū'ni'. 18 Lā' ixlīlakalī huan xasipej mar lā' huan ū'ni' lej palha' sno'kli huan barco. Lā' ū'tza' tatzuculh talīmaka'n huan tacu'ca' nac mar. Lā' chuntza' tū'tza' lej tzi'ncalh huan barco. 19 Lā' ixlīlakalī huampala icmaka'uj con quimacanca'n ixmaclacasqui' xala' na ixchakān barco. 20 Lakalhūhua' chi'chini' pātle'kelh lā' tū' iclak-
tzī'uj chi'chini' nīn sta'cu. Lā' huan ū'ni' lejcus palha' ī'sno'kmā' huan barco. Lā' ū'tza' xa'iclīpuhuanāuj que tūlatza' xa'icpūtaxtūj quina'n.

21 Lā' makāntza' tū' xa'icuā'yanī'ta'uj. Lā' Pablo tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:
—Chi'xcuhuī'n, ixquilākaxmatni'uj. Palh tū' ixtaxtuchāuj nac Creta, tū
ixquincāpātle'keni'ni' huā'mā' līјicua' lā' nīn tuntū' ixmakasputui. 22 Chuhua'j, tū'
calakaputzatit. Hui'xina'n nīn chā'tin catinīlh, a'yuj casputli huā' barco. 23 Kōtan tzī'sa quit
quintasu'ni'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Huā'mā' Dios ū'tza' a'ntī quimāpa'ksī
lā' a'ntī ictā'scuja. 24 Lā' huan ángel quihuanilh: “Hui'x, Pablo, tū' caji'cua'. Lej tasqui'nī
hui'x nalakpina' César. Lā' por mimpālacata, Dios nacāmāpūtaxtū ixlīhuākca'n a'ntīn
tatojōmā'na con hui'x nac barco”, quihuanilh huan ángel. 25 Lā' chuhua'j, chi'xcuhuī'n,
tū' calakaputzatit. Quit iclīpāhuan Dios. Lā' quit icuan chuntza' nala a'nchīn quihuanica.
26 Tasqui'nī nachā'nāuj nac lakatin pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar —hualh Pablo.
27 Lā' lakacāujtā'ti' chi'chini' ixlanī't palha' ū'ni'. Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa huan barco
lakachu ixlē'n huan xasipej mar a'ntū huanican Adria. Lā' huan marineros tapuhualh
que tzēlasā' ixtatapajtzūmā'na nac lakatin ti'ya't. 28 Talhcālh ixlīpūlhmā'n huan xcān lā'
pu'xamacāujchāxan metro ixuanī't. Lā' lacachuna'j huampala chu talhcāpā lā' xmāntza'
pu'xamatojon metro ixuanī't. 29 Ixtajicua'n que tzēlasā' ixtalaknūlh huan barco nac
cā'chihuixni'. Lā' ū'tza' talīmojōlh nac xcān lakatā'ti' xalactzinca xala' na ixkēn huan
barco lā' chuntza' tzēn talīyāhualh huan barco. Lā' taka'lhīlh hasta a'xni'ca' tuncuīlh.
30 Huan marineros ixtamāyujūmā'na huan pāti. Ixtatasu'yu a'nchī ixtamojōmā'nampā nac
xcān huan xalactzinca xala' na ixquini' barco a'ntū nalītāya huan barco. Pero xmān
ta'a'kxokonu'lh. Ixtapūtzā'lacu'tun nac pāti. 31 Lā' Pablo cāhuanilh huan capitán lā' huan
tropasna':
—Palh huan tamā'na chi'xcuhuī'n tū' natatachoko nac barco, hui'xina'n tūlalhtza'
catipūtaxtutit.
32 Lā' chu tuncan huan tropasna' tacā'tu'cxli huan tasiuj a'ntū tapūmāyujūlh huan pāti. Lā'
tamacamincha' nac xcān.
33 Lā' a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza', Pablo cāhuanilh ixlīhuākca'n que catahuā'yalh macsti'na'j.
Cāhuanilh:
—Tlahualhtza' lakacāujtā'ti' chi'chini' lā' tū' huā'ya'nī'ta'ntit lā' tū' lhtatanī'ta'ntit.
34 Iccāhuaniyāni' cahuā'ya'ntit lā' chuntza' natli'hui'quinā'tit. Nīn chā'tin de hui'xina'n
catimakasputtit nīn kantin miya'jca'n.
35 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Pablo tayalh pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios na
ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' che'kelh lā' tzuculh huā'yan. 36 Lā' ixlīhuākca'n tū'tza'
ixtalakaputza lā' nā tahuā'yalh. 37 Quina'n quilīhuākca'n xa'icuanī'ta'uj lakatu' ciento
ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan a'ntī xa'ictajōmā'nauj nac barco. 38 Lā' a'xni'ca' ixtahuā'yanī'ttza',
tatamakajūlh trigo nac mar lā' chuntza' tū'tza' lej ixtzincan huan barco.

Huan barco laclalh

39 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan marinerosnu' tū' ixtalakapasna'n huanmā' ti'ya't. Talak-
tzī'lh lakatin ixmacan mar lā' ixka'lhī cucuj. Lā' titapuhualh palh tzē cahuā ixtamāpajtzūlh
a'ntza' huan barco. 40 Lā' tacā'tu'cxli huan tasiuj lā' chuntza' tachokolh nac mar huan
xalactzinca lā' chuntza' tzēn taxakā'līlh huan barco. Taxla'jalh huan ixtasiuj ixlēkosnu'
huan barco. Lā' tacha'xli huan lu'xu' xala' ixquini' barco para que chuntza' natampi'ta'lē'n
huan ū'ni'. Lā' huan barco tzuculh a'n nac ti'ya't. 41 Lā' talaknūlh nac lakatin cā'cucujnu'. Lā'
ixquini' barco a'ksātāyalh lā' tūlalhtza' taxakā'līlh. Lā' huan ixlīsnū'n huan xcān mālakuanīlh
ixkēn huan barco. 42 Huan tropasna' ixtamaknīcu'tun huan tachī'nī'n para que chuntza' nīn
chā'tin naxiquihuā'tnatacuta de nac mar lā' chuntza' tzē natatzā'la. 43 Pero huan capitán
ixmāpūtaxtūcu'tun Pablo. Lā' ū'tza' tū' līmakxtekli nacāmaknīcan. Cāmāpa'ksīlh a'ntīn tzē
ixtaxiquihuā'tnan, xapū'la catatojōlh nac xcān lā' cata'a'lh nac ti'ya't. 44 Lā' māpa'ksīni'lh que
makapitzīn catapūtacutli lhta'ca'la' lā' makapitzīn catapūtacutli xalacpītzin de huan barco.
Lā' chuntza' tatacutkō'lh nac xcān lā' tapūtaxtukō'lh ixlīhuākca'n.

28

Pablo nac Malta

1 Lā' a'xni'ca' xa'icpūtaxtunī'ta'ujtza', icca'tzīuj que huan pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Malta.
2 Xalanī'n a'ntza' lej quincātalakalhu'mani'. Lā' como ixlamā' xcān lā' ixlonknu'n, tahui'līlh
macscut. Lā' quincātahuanini' ca'icskō'nui. 3 Pablo putzalh makxpātin qui'hui'. Lā'
a'xni'ca' ixmāpū'cu'tumā' nac macscut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha de nac macscut lā'
macaxcalh na ixmacan Pablo. 4 Lā' a'xni'ca' huan xalanī'n nac Malta talaktzī'lh huan lūhua'
a'nchī ixa'kanūhua'ca' na ixmacan Pablo, talāhuanilh:
—Lā' stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' maknīni'. Lā' a'yuj pūtaxtulh nac mar, tasqui'nī nanī para
namāpala con Dios.

5 Pablo tincxmaka'lh huan lūhua' nac macscut lā' nīn tuntū' pātle'keni'lh. 6 Xlaca'n
ixtapuhuan palh ixcu'nli a'nlhā ī'xcanī't huan lūhua' o palh ixa'kā'lh xanīn. Lej makān
taka'lhīlh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh que nīn tuntū' lani'lh, lā' tapuhuampā lā' talāhuanilh:

—Chō'la ū'tza' kalhatin dios huā'mā' chi'xcu'.

7 Lā' pajtzu ixuī' ixti'ya't huan xapuxcu' chi'xcu' xala' nac Malta. Xla' ixuanican Publio.
U'tza' quincāmāchokoni' na ixchic lakatu'tun chi'chini' lā' lej lhūhua' quincātlahuani'ni' a'ntūn
tzey. 8 Huan ixtāta' Publio ixmā' nac tama' lā' ixka'lhī tachi'chīxni' lā' taka'lhni'tanti. Pablo
laka'lh lā' orarlīlh lā' mā'ca'ni'lh ixmacan lā' mātzeyīlh. 9 Lā' a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā',
tamilh ā'makapitzīn huampala ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Malta. Lā' nā cāmātzeyīca.
10 Lā' lhūhua' lē'ksajna' quincātamaxquī'ni'. Lā' a'xni'ca' ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh nac barco
a'ntū icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

11 Lā' ixlīlakatu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj lakatin barco a'ntū ixtachokonī't na ixpajtzu Malta
ixlīhuāk huan cā'lonkni'. Huan barco xla' xala' nac xcānsipej Alejandría. Lā' ixyāhuani'canī't
nac barco ixlīlakapascan a'ntū lakatu' ídolo a'ntū ixuanican Cástor lā' Pólux. 12 Icchā'uj nac
Siracusa lā' a'ntza' ictachokouj tu'tuma'j. 13 A'ntza' ictaxtūj lā' tūlalh stu'nc ica'uj. A'calīstān
icchā'uj nac Regio. Lā' ixlīlakalī lalh ū'ni' xala' nac sur. Lā' ixlītu'ma'j icchā'uj nac Puteoli.
14 A'ntza' iccāpāxtokui ā'makapitzīn tā'timīn. Xlaca'n quincātahuanini' que ca'ictachokouj
a'ntza' con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. A'calīstān ictaxtupalauj para na'ica'nāuj nac
Roma. 15 Lā' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huan tā'timīn nac Roma palh na'icchā'nāuj. Lā' xlaca'n
tataxtulh lā' tamilh hasta nac lītamāuj Apio lā' nā a'nlhā huanican Tres Tabernas. A'ntza'
iclāpāxtokui nac tej. Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh Pablo maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' ka'lhīlh
tapāxuhuān. 16 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Roma, huan capitán cāmacamaxquī'lh huan tachī'nī'n
huan xapuxcu' maktaka'lhna'. Lā' Pablo makxtekca natachoko ixa'cstu lā' kalhatin tropa
ixmaktaka'lha.

Pablo a'cta'sana'lh nac Roma

17 Lā' ixlītu'tuma'j Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas nac Roma. Lā'
a'xni'ca' ixtalaktakēxtimīnī't, Pablo cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, quit nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey iccātlōni'nī't huan israelitas
nīn ixtalanānca'n quinatāta'na'ca'n. Lā' a'yuj nīn tuntū' ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey,
quimacamāstā'ca tachī'n con huan chi'xcuhuī'n romanos nac Jerusalén. 18 Huan ro-
manos quintakalhasqui'nīlh lā' nīn tuntū' takaksli para que tzē naquimaknīcan. Lā'
ū'tza' ixquintalīmakxtekcu'tun. 19 Lā' huan israelitas tū' talacasqui'lh naquimakxtek-
can. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que icsqui'nli caquinkalhasqui'nīca na ixlacapūn César, a'yuj
tū' iccālē'ksa'nīni'n xalanī'n na quixcānsipej. 20 Lā' ū'tza' iccālīmāta'sīnī'ta'ni' hui'xina'n.
Quit xa'iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n lā' xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. Huan israelitas
takalhlaka'ī' que Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. Lā' nā quit chuntza' ickalhlaka'ī'.
Lā' ū'tza' ixpālacata quilīmacatūpixchī'canī't —cāhuanilh Pablo.

21 Lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:

—Xalanī'n nac Judea tū' tamacaminī't ca'psnat por mimpālacata. Lā' huan is-
raelitas, a'ntīn tamincha' nac Judea, nīn tuntū' quincātahuaninī'ta'ni' por mimpālacata.
22 Iclacasqui'nāuj que caquilāhuaniuj a'ntū hui'x puhua'na'. Icca'tzīyāuj a'nchī lakaxtim
huancan que tū' tzey huā'mā' secta —huanica Pablo.

23 Huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līcanī't, ixlhūhua'ca'n tamilh huan nac chic a'nlhā
ixtachoko Pablo. Lā' huan cā'tzi'sāt Pablo tzuculh cātā'kalhachihuīna'n a'nchī māpa'ksīni'n
Dios. Lā' cātā'chihuīna'lh hasta tzī'sualh. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'ntū huan ixtachihuīn Dios
por ixpālacata Jesús a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés lā' a'nlhā huanican
profetas. Lā' chuntza' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīcu'tulh ixpālacata Jesús. 24 Lā' makapitzīn
ixta'a'ka'ī'mā'na lā' ā'makapitzīn tū' ta'a'ka'ī'lh. 25 Lā' chuntza' tū' chu lakatin ixtapāstacna'ca'n
ixtahuanī't. Lā' tatzuculh ta'a'n. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu, Pablo cāhuanilh:

—Huan Espíritu Santo hualh a'ntū ixlīstu'ncua' a'xni'ca' māchihuīnīlh huan a'cta'sana'
Isaías. Chuntza' cāhuanilh quinapapna'ca'n:

26 Capit lā' cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhuī't:

Hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit; nalaktzī'nā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit a'ntū la'ktzī'nā'tit.

27 Tuntū'tza' ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n huā'mā' tachi'xcuhuī't.

Ixa'ka'xko'lhca'n tū' tapūkaxmata xa'nca.

Tatalakatzī'nī't ixlakastapunca'n.

Tū' talaktzī'ncu'tun lā' tū' takaxmatcu'tun.

Lā' tū' tamāchekxīcu'tun.

Lā' tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n para que chuntza' quit tzē na'iccāmātzeyī.

Chuntza' māhuanīlh Dios huan Isaías.
28 Lā' Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n lā' cāhuanilh:
—Caca'tzītit hui'xinan'n huā'mā': Huan tīn tū' israelitas cāmāca'tzīnīcanī'ttza' a'nchī Dios māpūtaxtūnu'n. Xlaca'n natakaxmata.
29 Lā' a'xni'ca' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', huan israelitas ta'a'lh lā' ix-
talīkalhachihuīna'ntēlha.
30 Lā' Pablo a'ntza' tachokolh calacs lakatu' cā'ta nac chic a'nlhā ī'sācua'nī't. Lā' laktzī'lh
con tapāxuhuān ixlīhuākca'n a'ntī ixtalakmin. 31 Lā' ixcāhuani a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā'
ixcāmāsu'ni' por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesucristo na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' nīn tintī'
ixmāmakchuyī.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Roma

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Jesucristo. Dios quilīmānūlh
quilī'apóstol. Quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'lh.
2 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, a'nlhā huanican profetas, a'nchī Dios hualh a'ntū
napātle'ke. 3 Tatzo'kni' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Jesucristo
xla' ī'xū'yātā'nat huan rey David. 4 Lā' nā Jesucristo, nā xla' ixO'kxa' Dios. Como Jesucristo
lakahuanchokolh chuntza' līmāsu'yu palh xla' ixO'kxa' Dios lā' palh lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā'
xla' xatzey hua'chi Dios. 5 Cristo quilakalhu'malh lā' quimānūlh quilī'apóstol como ū'tza'
ixquilhtampān Dios. Lā' xla' lacasqui'n que na'iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
lakachu nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' xlaca'n tzē natakalhlaka'ī' Jesucristo lā' tzē
nata'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo na'a'cnīni'ni'can. 6 Lā' nā chuntza' hui'xina'n
xalanī'n nac Roma. Dios cāta'sani'nī'ta'ni' lā' chuntza' tapa'ksīyā'tittza' con Jesucristo.
7 Quit iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n xalanī'n nac Roma a'ntī Dios cāpāxquī'yāni' lā'
cāta'sani'nī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'yā'tit ixtachi'xcuhuī't Dios. Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n
Dios a'ntī quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

8 Pū'la icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixpālacata Jesucristo, como hui'xina'n xa'nca kalh-
laka'ī'yā'tit. Lakachu līchihuīna'ncan de hui'xina'n por a'nchī xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. 9 Dios
ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' xla' ū'tza' a'ntī ictā'scuja con ixlīhuāk quin-
tapuhuān, como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata ixO'kxa' Dios. Dios
ca'tzī palh pō'ktu iccāpāstacāni' hui'xina'n a'xni'ca' ickalhtō'ka'. 10 Lā' quit icsqui'ni' Dios
nalacāxtlahua ixlīhuāk para que chuntza' tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n palh chuntza'
ixtapuhuān Dios. 11 Quit lej iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n como iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'ntū
quimāca'tzīnīlh huan Espíritu Santo. Lā' chuntza' hui'xina'n tzē nakalhlaka'ī'yā'tit más
xa'nca. 12 Lā' chuntza' tzē nalāmaktāyayāuj chā'tunu' a'nchī kalhlaka'ī'yāuj.
13 Quit iclacasqui'n que caca'tzītit hui'xina'n, tā'timīn, que lej maklhūhua'
xa'iccālaka'ncu'tunāchāni'. Pero tū' ica'nī'ta'ncha' como tūlana'j tzē na'ica'n. Quit
iccāmaktāyacu'tunāni' para que ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuntza' pātle'kenī't ā'lacatin
a'nlhā iccāmāsu'ni'nī't ixtachihuīn Dios a'ntīn tū' israelitas. 14 Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni'
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni' a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't
lā' nā a'ntīn tū' chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, lā' a'ntī lej taca'tzī lā' nā a'ntīn tū' taca'tzī. 15 Lā'
chuntza' icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuīn nac Roma, a'nlhā hui'lāna'ntit hui'xina'n.

Līpūtaxtucan a'xni'ca' kalhlaka'ī'can huan xatzey tachihuīn

16 Tū' iclīmāxana'n icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca'
māsu'yucan huan xatzey tachihuīn, Dios cāmāpūtaxtukō' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan Dios,
como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Pū'la cāmāsu'ni'ca a'ntī israelitas lā' ā'calīstān a'ntīn tū'
israelitas. 17 Ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan Dios. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlīhuākca'n a'ntī Dios
cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n”.

Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't talaclē'n

18 Ca'tzīyāuj que Dios hui'lacha' nac a'kapūn lā' xla' nacāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn
ko'hua'jua'. Lā' como xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey, tū' tapāstaccu'tun a'ntū xastu'ncua'
ixla' Dios. 19 Xlaca'n tzē nataca'tzī macsti'na'j a'nchī huanī't Dios, chuntza' hua'chi
quilīhuākca'n nā tzē ca'tzīyāuj. Māni' Dios cāmāsu'ni'nī't. 20 Desde a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj huan tachi'xcuhuī't talaktzī'n a'ntūn tlahuanī't Dios. Lā' chuntza' tzē na-
talīmāchekxī a'nchī huanī't Dios. Lā' a'yuj tūla talaktzī'n Dios, xlaca'n tzēn tamāchekxī
que Dios lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' maktin sputa. Lā' nā tzēn tamāchekxī que xla'
lej stu'ncua' Dios. U'tza' talīlē'n cuenta xlaca'n palh tū' talakapasa Dios. 21 A'yuj xlaca'n
taca'tzī que Dios huī', xlaca'n tū' tataquilhpūtani' hua'chi tasqui'nī nataquilhpūtani'can.
Lā' tū' tamaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' ā'chulā' tapāstaca a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī. Lā' como
tū' tamāchekxī, ixtapāstacna'ca'n hua'chilh tū' xa'nca scujmā'. 22 Māni' xlaca'n tahuan que
lej lakskalalhna'. Tū' stu'ncua'. Lactontosnu'. 23 Lā' tū' tamācā'tani'cu'tun Dios a'ntī huī'
para pō'ktu. Tataquilhpūtani' huan ídolos a'ntūn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n. Lā' huan

chi'xcuhuī'n, xlaca'n natanīkō'. Lā' nā xlaca'n tataquilhpūtani' ā'tāpātin ídolos a'ntū māni'
xlaca'n tamacanī'tlahua a'ntūn tatasu'yu hua'chi spūnnu' lā' lūhua' lā' animalhna'.
24 U'tza' Dios cālītaxtunquīni'lh lā' cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā'
chuntza' talātlahuani' a'ntū xako'hua'jua' chu a'nchī ixtalacasqui'n. 25 Xlaca'n tū' takalh-
laka'ī'cu'tun a'ntī xastu'ncua' Dios; xmān takalhlaka'ī'cu'tun a'ntū hua'chi lakatin tā'ksa'nīn.
Tamācā'tani' lā' tataquilhpūtani' a'ntū mā'a'nanīlh Dios. Lā' tū' tamācā'tanī a'ntī xastu'ncua'
Dios. Lā' ū'tza' a'ntīn tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntūn ta'a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' xla',
tasqui'nī que ū'tza' namācā'tanīyāuj quilīhuākca'n para pō'ktu. Amén.
26 Lā' ū'tza' Dios cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej līmāxana' chuntza' hua'chi tat-
lahuacu'tun. Lā' chuntza' huan puscan tū'tza' taka'lhīcu'tun ixkōlu'ca'n hua'chi tasqui'nī.
Lā' talātā'tahui'la entre puscan. Lā' chuntza' tatlahua entre puscan a'ntū lej līmāxana'. 27 Lā'
nā chuntza' huan chi'xcuhuī'n. Tū' tamaclacasqui'n huan puscan hua'chi tasqui'nī. Lā'
talātā'tahui'la entre chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tatlahua entre chi'xcuhuī'n a'ntū lej līmāxana'.
Lā' ū'tza' talīlaclatāyalh.
28 Lā' como tū' tapāstaccu'tun a'ntū ixla' Dios, chuntza' Dios cātaxtunquīni'lh lā' cāmakxtekli
natapāstaca a'ntū lej xako'hua'jua'. Lā' ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' līmakuan. 29 Lā' lej tatlahua
tāpālhūhua' a'ntūn tū' tzey. Lā' tamakpuscātīni'n. Lā' lej tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā'
xlaca'n talālakca'tzani' a'ntūn taka'lhī ā'makapitzīn. Lā' tū' talaktzī'ncu'tun ā'makapitzīn. Lā'
talālakca'tzan. Lā' tamaknīni'n. Lā' talāsta'la. Lā' ta'a'kxokonu'n. Lā' tapuhuani' a'ntūn tū'
tzey de ā'makapitzīn. Lā' ta'a'ksa'nīni'n. 30 Lā' talīchihuīna'n ā'makapitzīn de a'ntūn tū' tzey, lā'
ta'a'kchā'ni' Dios. Lā' talacatāquī'nin. Lā' taka'tla'jca'tzī. Lā' tahuan palh xlaca'n laka'tla'n.
Lā' tapuhuan a'nchī natalītlahua ā'chulā' antūn ko'hua'jua'. Lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n
lā' ixtzī'tca'n. 31 Lā' tū' tamāchekxī a'ntū xatzey. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. Lā' tū'
tapāxquī' ā'makapitzīn. Lā' tū' tamāsputūnu'ni' ā'makapitzīn. Lā' nīn talakalhu'manīni'n. 32 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua huan tamā'na catūhuā, xlaca'n nacāmāpātīnīcan, como chuntza'
huan Dios. Lā' a'yuj xlaca'n taca'tzī huā'mā', tū' tapājaxa de tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā'
ā'chulā' tapuhuan palh lej tzey palh ā'makapitzīn nā natatlahua a'ntūn ko'hua'jua'.

2

Lej tzey a'nchī Dios nacālīlacāxtlahua huan tachi'xcuhuī't

1 Palh kalhatin ixualh que ā'makapitzīn talaclē'n, chuntza' hua'chilh xla' huan que
māni' ū'tza' laclē'n como nā xla' tlahua a'ntūn tū' tzey. 2 Ca'tzīyāuj que lej tzey
a'nchī Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n antīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā a'ntūn ko'hua'jua'.
3 A'ntī natahuan que Dios nacāmālaclē'nī huan ā'makapitzīn como talaclē'n, nā xlaca'n
nā nacāmālaclē'nīcan como xlaca'n nā taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. 4 Lā' a'yuj Dios lej
quincālakalhu'manāni', lā' a'yuj tū' palaj quincāmāpātīnīyāni', xlaca'n tū' tamāchekxī huā'mā'.
Hua'chilh talakmaka'n a'nchī Dios cāpātīni'mā'. Dios lej lakalhu'mānīni'n como xla' la-
casqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. 5 Lā' xlaca'n lej lacxumpi. Tū' taxtāpalīcu'tun
ixtapāstacna'ca'n. U'tza' ā'chulā' natalīmāpala con Dios a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n
a'ntīn talaclē'n. 6 Dios nacālacāxtlahua a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tzey lā' a'ntīn tatlahuanī't
a'ntū xako'hua'jua'. Nalacāxtlahua chā'tunu' chu a'nchī tlā'huanī't. 7 Nacāmaxquī' ixquilh-
tamacujca'n para pō'ktu a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. Tatlahua a'ntūn tzey como xlaca'n
ta'a'ncu'tun nac a'kapūn, lā' talacasqui'n que Dios nacālaktzī'n xalacuan, lā' taka'lhīcu'tun
xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 8 Lā' Dios lej a'kchā'n con xlaca'n a'ntī
lacxumpi lā' tū' tatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios, lā' xmān tatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā'
Dios nacāmāpātīnī. 9 Lēj natapātīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natapātīni'n
huan israelitas xapū'la lā' nā natapātīni'n a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tat-
lahua a'ntūn tzey, Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' Dios nacāmātza'ta'tī'ni' ixa'clhcunucca'n.
Lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' xapū'la nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā
chuntza' nacāpātle'keni' a'ntīn tū' israelitas.
11 Chuntza' nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas, como Dios cālaktzī'n
chu lakatin huan tachi'xcuhuī't. 12 Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n.
Lā' makapitzīn de xlaca'n tū' talakapasa huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas.
Lā' xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. A'makapitzīn
talakapasa huan ley. Lā' xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī huan nac ley. 13 Dios lactzey
cālaktzī'n xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā'
ley, lā' chu xmān takaxmata, xlaca'n tū' xatzey cālaktzī'ncan. 14 Lā' xlaca'n a'ntīn tū' ta-
lakapasa ixley Dios, lā' palh xlaca'n lacatejtin tahui'lāna' chu a'nchī māni' ixtapāstacna'ca'n,
chuntza' tatlahua a'nchī huan huā'mā' ley a'yuj tū' talakapasa. Chuntza' lītasu'yu palh
xlaca'n taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 15 Hua'chilh ixtalakapasli ixley Dios, como
ixa'cstuca'n taca'tzī palh tzey o palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. 16 Namin huan chi'chini'

a'xni'ca' Jesucristo namālaclē'nīni'n por ixquilhtampān Dios. Jesucristo nacāmālaclē'nī huan
tachi'xcuhuī't por ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n lā' ixtapāstacna'ca'n xako'hua'jua' a'ntū lakatzē'k
taca'tzī. U'tza' icmāsu'yu a'xni'ca' icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Huan israelitas ixtalīpāhuan ixley Moisés

17 Lā' xlaca'n a'ntī israelitas, xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como israelitas xlaca'n. Lā' talīpāhuan
huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh. Lā' talīka'tla'jca'tzī como ixtachi'xcuhuī't Dios xlaca'n. 18 Lā'
xlaca'n talakapasa ixtapuhuān Dios. Lā' como cāmāsu'ni'canī't huā'mā' ley chuntza' tzētza'
taca'tzī a'nchī līlacatejtin natalatā'kchoko. 19 Lā' xlaca'n tapuhuan que lej tzē natamāsu'ni'
a'ntīn tuntū' talakapasa. Lā' nā tapuhuan que xlaca'n hua'chilh tamakskomā'na a'ntīn
talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. 20 Lā' tapuhuan que lej tzē tamāsu'ni' a'ntī lactontos lā' a'ntī
hua'chi camana' como tuntū'na'j taca'tzī. Lā' como talakapasa ixley Dios xlaca'n tapuhuan
palh taca'tzītza' ixlīhuāk a'ntū stu'ncua' lā' ixlīhuāk a'ntūn ca'tzīcan. 21 Xlaca'n tamāsca'tī
ā'makapitzīn. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tamāsu'yu. Tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh
ka'lhāna'ncan. Lā' xlaca'n taka'lhāna'n. 22 Lā' xlaca'n tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh
makpuscātīni'ncan. Lā' xlaca'n tamakpuscātīni'n. Xlaca'n talakmaka'n huan ídolos. Lā'
xlaca'n taka'lhāna'n nac lītokpānna' a'nlhā ta'a'nan ídolos. 23 Lā' xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como
cāmaxquī'canī't ixley Dios. Lā' xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' ū'tza' talīlakmaka'n
Dios huan ā'makapitzīn. 24 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Hui'xina'n israelitas ā'līhua'ca' līpinā'tit cuenta por ixpālacata talakmaka'n Dios huan
ā'makapitzīn a'ntīn tū' israelitas.
25 Lej tzey lacan lī'israelita xmān palh xlaca'n natatlōkentaxtū ixley Dios. Lā' palh
tū' tatlōkentaxtū, chuntza' nīn tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita. 26 Lā' xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas, palh xlaca'n tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' Dios cālaktzī'n hua'chilh israeli-
tas. 27 Palh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' lītasu'yu que
hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mintalaclē'i'ca'n, como hui'xina'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huā'mā' ley,
a'yuj ka'lhīyā'tit a'nlhā tatzo'kni'. 28 Kalhatin tū' catilalh ixcaman Dios xmān por ixpālacata
circuncidarlīcanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. 29 A'ntī lej stu'ncua' ixtachi'xcuhuī't
Dios, ū'tunu'n a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' taxtāpalīnī't nā ixchakānca'n
lā' tū' xmān na ixmacni'ca'n. Lā' xlaca'n a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n, Dios cālaktzī'n
lactzey a'yuj cālakmaka'ncan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

1 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit palh tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita lā' palh tuntū' ixta-
palh circuncidarlacan. 2 Quit icuan que tū' stu'ncua'. Huan israelitas lhūhua' taka'lhī a'ntūn
tū' taka'lhī huan ā'makpitzīn. A'xni'ca' Dios cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't ixtachihuīn
a'ntūn tatzo'kni', huan israelitas ū'tunu'n a'ntī Dios cālīmāmacū'lh ixtachihuīn. 3 Lā' a'yuj
ā'makapitzīn tū' takalhlakā'i'cu'tun palh stu'ncua' a'ntū Dios huan, pero Dios natlōkentaxtū
a'ntū huan. 4 Lā' a'yuj ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixta'a'kxokonu'lh, Dios natlōkentaxtū
a'ntū hualh. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Chuntza' lītasu'yu que hui'x pō'ktu hua'na' a'ntū stu'ncua'.
Lā' nīn tintī' tzē nahuan que tū' tzey a'ntū hua'na'.
Chuntza' huanica Dios.
5 Palh quina'n natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ā'chulā' lītasu'yu palh Dios pō'ktu
tlahua a'ntūn tzey. Chō'la catīhuā nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' naquincātamāpātīnīyāni'?
Por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n, ā'chulā' naca'tzīcan palh Dios más xatzey. Lā' ¿a'chī'
naquincātamāpātīnīyāni' ixpālacata a'ntū māsu'yu que Dios lej tzey?" Chuntza' tapuhuan
huan tachi'xcuhuī't. 6 Tū' xa'nca tapāstacna'n. Palh tū' tzey cahuā que Dios nacāmāpātīnī
xlaca'n a'ntīn talaclē'n, xla' tūlalh ixcājuzgarlīlh huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhta-
macuj.
7 Tzēlasā' catīhuā nahuan: "Palh quit ica'kxokonu'n, chuntza' Dios lītasu'yu que lej tzey,
como tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ¿a'chī' naquimāpātīnīcan? Por ixpālacata quintalaclē'i'
ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios". 8 Palh tzey cahuā huā'mā' tapāstacna', chuntza' tzē ixuáuj:
"A'chulā' catlahuáuj talaclē'i' para que chuntza' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios". Lā' tūla
huancan huā'mā' tachihuīn. Makapitzīn tahuan que chuntza' icmāsu'yu. Tū' stu'ncua'. Dios
nacāmāpātīnī a'ntīn tahuan chuntza'.

Nīn kalhatin a'ntīn tū' laclē'n

9 Tūla huanāuj que huan israelitas más xalacuan. Icuanī'ttza' que a'cxtim tūla tamakxteka
a'ntūn tū' tzey, xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā' nā huā'mā' tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':
Tintī' nīn kalhatin a'ntī tzey.
11 Lā' nīn tintī' a'ntī māchekxī a'ntū ixla' Dios.

Lā' nīn tintī' a'ntīn pāstaca Dios.
12 Ixlīhuākca'n tataxtunquīni'lh de Dios.
Talaclakō'lh ixlīhuākca'n.
Nīn tintī' tlahua a'ntūn tzey, nīn kalhatin.
13 Lā' a'xni'ca' tatakalhpitzi hua'chilh mālaquī'can lakatin taponkni' a'nlhā tojōma' huan nīn, como lej ko'hua'jua' a'nchī tachihuīna'n.
Ta'a'kxokonu'n lā' ta'a'ksa'nīni'n.
Huan tachihuīn a'ntū taxtu de na ixquilhni'ca'n hua'chi huan līlaknīn a'ntū ka'lhī na ixquilhni' huan lūhua'.
14 Lā' tamacapūlhca ā'makapitzīn.
15 Lā' a'yuj nīn tuntū' ixpālacata, tuncan tamaknīni'n.
16 Chu a'nlhā talatā'kchoko xlaca'n tamālaksputūnu'n lā' tamālakaputzī ā'makapitzīn.
17 Lā' tū' taca'tzī a'nchī ca'cs natalītahui'la.
18 Lā' nīn tapāstaca para nata'a'cnīni'ni' Dios.

19 Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley, ū'tza'
cālīchihuīna'n xlaca'n a'ntīn cāmaxquī'canī't huan ley. Chuntza' ixlīhuākca'n talaclē'n na
ixlacapūn Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuan palh tū' laclē'n. 20 Nīn tintī' tlōkentaxtūkō'nī't a'ntū
līmāpa'ksīni'n huan ixley Dios. U'tza' nīn tintī' lītasu'yu palh tzey na ixlacapūn Dios. Huan
ley xmān tzē naquincāmāsu'ni'yāni' palh quina'n ka'lhīyāuj quintalaclē'i'ca'n.

Tapūtaxtu xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo māpūtaxtūnu'n

21 Lā' chuhua'j tasu'yunī't que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' kalhatin chi'xcu'
a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Xtunc a'nchī Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā
huanican profetas. 22 Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
que Jesucristo tzē namāpūtaxtūnu'n. Lā' chuxatī a'ntīn kalhlaka'ī' huā'mā', ū'tza' Dios
namāpūtaxtū palh xla' israelita lā' palh tū' israelita. 23 Quīlīhuākca'n tlahuanī'ta'uj quinta-
laclē'i'ca'n. Nīn tintī' a'ntī līlacatejtin latā'kchoko chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n. 24 Pero
Dios lej lakalhuma'nīni'n. Cristo Jesús māpalalh por quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. 25 Chu a'nchī ixtapuhuān Dios, Jesucristo xtoko-
hua'ca'ca. Xla' nīlh lā' chuntza' xla' xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
palh stu'ncua' Jesucristo xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuntza' tasu'yu que Dios huāk tzey
a'ntū tlahua. A'xni'ca' tūna'j ixnī Cristo, Dios ixpātī a'nchī ixtlahuacan a'ntūn tū' tzey. 26 Lā'
chuhua'j Cristo nīnī't lā' cāmāpānūni'nī't huan ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
palh stu'ncua' Jesucristo māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tasu'yu palh Dios tlahua
xmān a'ntūn tzey.
27 Tintī' a'ntīn tzē naka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. Palh kalhatin cahuā ixtlōkentaxtūkō'lh
ixley Dios, chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh. Tūla ka'tla'jca'tzīyāuj, como Cristo ū'tza' a'ntīn
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni' como līpāhuanāuj xla'. 28 Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintala-
clē'i'ca'n por ixpālacata kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', lā' a'yuj quina'n
tū' tlōkentaxtūnī'ta'uj huan ley.
29 Ixtachi'xcuhuī't Dios, xlaca'n tū' xmān israelitas. Lā' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas nā
ixtachi'xcuhuī't Dios. 30 Dios xmān kalhatin. Xla' cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' a'yuj xlaca'n israelitas lā' a'yuj tū'.
31 Huā'mā' tū' huanicu'tun que mākēnūmā'nauj huan ley. Como kalhlaka'ī'yāujtza' que
Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', más xa'nca natlahuayāuj a'ntū lej tzey chu a'nchī huan
huan ley.

4

Abraham ixlīpāhuan Dios

1 Chuhua'j na'icchihuīna'n ixpālacata Abraham, quimpapca'n quina'n israelitas. ¿Chichū
līmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'? 2 Palh Abraham tzē ixtlōkentaxtūkō'lh cahuā a'ntū Dios ixuanī
lā' palh chuntza' Dios ixlīmāpānūni'lh ixtalaclē'i', chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh Abraham.
Lā' como tū' chuntza' lalh, tūlalh līka'tla'jca'tzīlh. 3 Ixtachihuīn Dios huan que Abraham
ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey Abraham. 4 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu'
makscuja, xla' maxquī'can ixtatlaj. Lā' ixtatlaj xla' tū' hua'chi lē'ksajna'. Māpalacan como
makscuja. Lā' ū'tza' lītā'mālacastuccan huā'mā'. 5 Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n
a'ntīn talīpāhuan Dios, lā' a'yuj nīn tuntū' tatlahuanī't a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios.
Huā'mā' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' tū' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū
tatlajanī't. 6 Lā' nā David līchihuīna'lh huā'mā'. Līchihuīna'lh a'nchī talīpāxuhua a'ntī Dios
cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n xmān hua'chi talakalhu'mān lā' tū' por tatlahuanī't catūhuā
a'ntūn tzey. 7 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh David:

Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntīn Dios cāmāsputūnu'ni'nī't lā' cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n.
8 Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntī Dios tū' caticāmāmāpalanīlh a'ntūn talaclē'n.
9 Na'iccākalhasqui'ni'yāni' catūhuā. ¿Chā hui'xina'n puhua'nā'tit que Dios cāmāsputūnu'ni'
xmān a'ntī cācircuncidarlīcanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas? Tū' chuntza'. Nā Dios
cāmāsputūnu'ni' a'ntīn tū' cācircuncidarlīcanī't. Iccāhuaninī'ta'ntza' que Abraham ixlīpāhuan
Dios, lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey Abraham. 10 Lā' a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā',
Abraham tūna'j ixcircuncidarlīcanī't. 11 A'calīstān circuncidarlīca. Lā' huā'mā' līlakapascan
que Abraham tzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata ixlīpāhuan Dios, a'yuj tūna'j ixcircun-
cidarlīcan. Lā' chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh
ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata talīpāhuan Dios, a'yuj tū' cācircuncidarlīcanī't. 12 Lā' nā hua'chilh
xatāta' de a'ntī cācircuncidarlīcanī't. Lā' tū' por ixpālacata cācircuncidarlīcanī't. Hua'chilh
ixtāta'ca'n como chuntza' takalhlaka'ī' xlaca'n chuntza' hua'chi quimpapca'n Abraham
kalhlaka'ī'lh a'xni'ca' tūna'j ixcircuncidarlīcanī't.

Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't

13 Dios huanilh Abraham que namaxquī' huan quilhtamacuj, xla' lā' nā ī'xū'yātā'natna'.
Huanilh huā'mā' tū' por ixpālacata Abraham a'kahuāna'ni'lh huan ley. Tū' chuntza'. Dios
huanilh huā'mā' como Abraham ixkalhlaka'ī'nī't que stu'ncua' a'ntū Dios ixuaninī't lā'
ū'tza' līlaktzī'lh palh tzey. 14 Dios hualh que nacāsicua'lanālī huan tachi'xcuhuī't. Lā' tū'
por ixpālacata tatlōkentaxtū huan ley. Tū' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan. Palh chuntza' cahuā,
palh Dios ixcāsicua'lanālīlh xmān xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtū huan ley, chuntza' nīn tintī'
ixsicua'lanālīca, como tintī' tzē tlōkentaxtū huan ley. Lā' nā tū' ixcāsicua'lanālīca nīn xlaca'n
a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan ley quincāmāsu'ni'yāni' palh laclē'nāuj lā' ū'tza' lītasqui'nī que
napātīni'nāuj. Palh tū' cahuā ixa'nalh huan ley, tū' ixca'tzīuj palh laclē'nāuj.
16 A'ntī Dios cāsicua'lanālī, ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Dios cātlahuani' huā'mā' ta-
lakalhu'mān ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi Abraham a'yuj xlaca'n israeli-
tas lā' a'yuj tū', pero takalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'ntū huan Dios. Chuntza' Abraham
hua'chilh xatāta' de quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj. 17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
a'nchī Dios huanilh huan Abraham:

Quit iclacsacnī'ta'ni' lā' chuntza' nala'ya' hua'chi xatāta' de huan tachi'xcuhuī't de ixlīhuāk
xalanī'n nac quilhtamacuj.

Lā' Abraham kalhlaka'ī'lh a'ntū Dios hualh que ixtlōkentaxtūlh. Dios ū'tza' a'ntīn tzē
nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n lā' xla' nā cāmaxquī' ixquilhtamacujca'n a'ntīn tūna'j
tahui'lāna'.
18 Dios ixuaninī't Abraham que naka'lhī kalhatin ixcaman. Lā' Abraham kalhlaka'ī'lh
a'ntū ixuaninī't Dios. Lā' puhualh que stu'ncua', lā' a'yuj ixtasu'yu palh tūlalh ixlalh xatāta'
de lhūhua' tachi'xcuhuī't. Abraham kalhlaka'ī'lh a'nchī ixuanicanī't:

Mixū'yātā'natna' lej lhūhua' natala.

19 Lā' Abraham papatzīntza' ixuanī't. Ixka'lhī hua'chi cien cā'ta. Lā' Sara, a'ntī ixpuscāt,
to'kotzīntza' ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' a'yuj lej papatzīntza' ixtahuanī't, Abraham
tū' pātza'nkālh de nakalhlaka'ī' que Dios nacāmaxquī' kalhatin ska'ta'. 20 Tū' puhualh palh
Dios tū' ixmaxquī'lh a'ntū huanilh. Xla' ā'chulā' ixkalhlaka'ī' lā' ixmāka'tlī' Dios. 21 Xla'
ixca'tzī palh Dios tzē natlahua a'ntū ixuaninī't. 22 Abraham kalhlaka'ī'lh que napātle'ke
a'nchī Dios ixuaninī't lā' ū'tza' Dios līmāpānūni'lh ixtalaclē'i'.
23 Huanmā' tū' tzo'kca xmān para que na'a'cnīni'ni'can Abraham. 24 Lā' nā tatzo'kni' para
que quina'n tzē naca'tzīyāuj que Dios nā quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n quina'n
antī līpāhuanāuj Dios. Xla' ū'tza' a'ntī mālakahuanīchokolh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
25 Dios macamilh Jesucristo para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. Lā' ā'calīstān
mālakahuanīchokolh. Lā' ū'tza' Dios quincālīmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

5

Tū' caticāmāpātīnīca xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'nī't ixtalaclē'i'ca'n

1 Como quina'n kalhlaka'ī'nī'ta'uj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' ixtā'ca'tza Dios quina'n,
como Dios quincāmāsputūnu'ni'ni' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 2 Lā' como
kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', Dios quincālakalhu'manāni'. Lā'
chuhua'j pāxuhuayāuj como ca'tzīyāuj palh na'a'nāuj nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios.
3 Lā' nā līpāxūj hui'lāna'uj a'yuj pātīni'mā'nauj, como ca'tzīyāuj que chuntza' nasca'tāuj
līlacatzucu napātīni'nāuj. 4 Lā' palh līlacatzucu napātīni'nāuj, chuntza' Dios nalīpāxuhua. Lā'
chuntza' ca'tzīyāuj palh nalaka'nāuj Dios. 5 Tū' catita'a'kxokouj. Ixlīstu'ncua' nalaka'nāuj
xla'. Huā'mā' xa'nca ca'tzīyāuj, como u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n a'nchī Dios lej

quincāpāxquī'yāni'. Huā'mā' quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza' a'ntī Dios quincālakmacaminī'ta'ni'.
6 Quina'n tūla catipūtaxtūj māni' quē'cstu'ca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios ī'lhcā'nī't, Cristo nīlh por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. 7 Nīn tintī' nīcu'tun por ā'kalhatin a'yuj xla' kalhatin chi'xcu' a'ntī nīn tuntū' tlahuanī't. Chō'la nanī ā'kalhatin por a'ntī lej tzeyā chi'xcu'. 8 Lā' Cristo nīlh por quimpālacataca'n quina'n a'yuj lej malo ixuanī'ta'uj. Chuntza' Dios līmāsu'yulh palh lej quincāpāxquī'yāni'. 9 Lā' chuhua'j como Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh tū' quinticāmālaclē'nīni' a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'. 10 Quina'n ixtā'ca'tza Dios ixuanī'ta'uj. Lā' Dios quincātlahuani' ixamigo, como Cristo, ixO'kxa' Dios, nīlh por quina'n. Lā' como quina'n ixamigo Dios lā' como Cristo lakahuanchokopā, ā'chulā' ca'tzīyāuj que Cristo quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' quinticāmālaclē'nīni'. 11 Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como tū'tza' Dios quinticāmālaclē'nīni'. Lā' nā līpāxuhuayāuj como Dios quincātlahuanī'ta'ni' ixamigo por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

Por ixpālacata Adán laclē'ncan lā' por ixpālacata Cristo tzē nalīpūtaxtucan

12 Xapū'la ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Adán. U'tza' a'ntī xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' por ixtalaclē'i' ū'tza' līnīlh. Lā' chuhua'j ū'tza' talīnīkō' huan tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n tatlahuanī't ixtalaclē'i'ca'n. 13 A'xni'ca' Moisés tūna'j ixmaxquī' Dios huan ley, huan tachi'xcuhuī't ixtatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj tūla ixuancan que xlaca'n ixta'a'kapālhkānī't huan ley, como tūna'j ixcāmaxquī'canī't huan ley, xlaca'n ixtalaclē'ncus na ixlacapūn Dios. 14 Lā' chuntza' talīnīlh a'yuj xlaca'n tū' tatlahualh chu a'cxtim a'ntūn tlahualh Adán, a'xni'ca' tū' a'kahuāna'ni'lh Dios. Por ixpālacata Adán talaclalh ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' Cristo tū' chuntza' ixuanī't. Lej tzey a'ntū cātlahuani'lh ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't.
15 Ixtu'ca'n lej xtuncnu'; tū' chu lakatin. Adán tlahualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talīnī. Dios ixcālakalhu'mankō' huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuhua'j tzē natapūtaxtu por ixpālacata Jesucristo. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. 16 Xtunc a'ntūn tlahualh Adán. Lā' xtunc a'ntūn tlahualh Dios. Ixpālacata Adán, como tlahualh talaclē'i', lā' ū'tza' ixtasqui'nī nacālīmālaclē'nīkō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' como Dios ixcālakalhu'man, lhūhua' a'ntīn cāmāpānūni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n. 17 Kalhatin a'ntī xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' Adán. Lā' ū'tza' talīnīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'ntū tlahualh ā'chā'tin chi'xcu' a'ntī huanican Jesucristo. Por ixpālacata Jesucristo, Dios cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't lā' Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n lā' nā cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
18 Chuntza' ixlīhuākca'n nacāmālaclē'nīkō'can por ixpālacata lakatin talaclē'i' a'ntūn tlahualh Adán. Lā' nā chuntza' por ixpālacata tlahuaca catūhuā a'ntūn tzey, chuntza' ixlīhuākca'n tzē nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n lā' tzē nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. 19 Adán tū' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' talīlaclē'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Lā' Jesucristo, xla' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tzē nacālīmāpānūni'kō'can ixtalaclē'i'ca'n.
20 Dios māstā'lh huan ley. Lā' huā'mā' ley ā'chulā' māsu'yulh palh quina'n ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj ā'chulā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, ā'chulā' Dios quincālakalhu'manāni'. 21 Xapū'la quilīhuākca'n ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que nanīkō'yāuj. Lā' chuhua'j como Dios lej lakalhu'mana'n, tzē naka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

6

A'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n tū'tza' cāmāpa'ksī a'ntū xako'hua'jua'

1 Lasā' kalhatin nahuan que mejor natlahuayāuj ā'chulā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' ā'chulā' Dios nalakalhu'mana'n. 2 Huā'mā' quina'n tūla catihuáuj chuntza'. Quina'n makxteknī'ta'ujtza' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Tūlatza' natlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey. 3 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo, chu lakatin lauj con xla'. Hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj, hua'chilh tā'tā'cnūyāuj Cristo. Lā' hua'chilh tā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' con Cristo por ixlīmāpa'ksīn Dios quinTāta'ca'n. Lā' chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
5 Lā' como chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo chuntza' hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj. Lā' como Cristo lakahuanchokolh, quina'n nā ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 6 Ca'tzīyāuj que taxtāpalīnī'ta'ujtza'. Xapū'la ixtlahuatlā'huanāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' chuhua'j hua'chilh ixquincātā'taxtokohua'ca'nī'ta'ni' con Cristo. Lā' chuntza' tzē nalatā'kchokoyāujtza' xtunc. Tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua'. 7 Kalhatin a'ntī xanīntza' tū'tza' tlahua

a'ntūn tū' tzey. Lā' nā quina'n tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntūn tū' tzey. 8 Hua'chilh
ixtā'nīnī'ta'uj Cristo, lā' hua'chilh ixtā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' Cristo. 9 Ca'tzīyāuj que Cristo
lakahuanchokolh. Lā' tū'tza' maktin catinīlh. Xla' natahui'la para pō'ktu. 10 Cristo xmān
maktin nīlh por ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuhua'j Cristo huī'. Lā' xla'
tlahuamā' ixtapuhuān Dios. 11 Calīhui'lī'tit de que tū'tza' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey.
Ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Lā' chuhua'j calatā'kchokotit chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
12 Tū'tza' catamakxtektit nacātamāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Tū'tza' catlahua'tit a'ntū
ixtapuhuān mimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. 13 Tū' catamakxtektit que mintapāstacna'ca'n
nacāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. Camakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' como
ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n, catlahua'tit ixtapuhuān Dios. 14 Tū'tza'
nacāmāpa'ksīyāni' a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' līpāhuanāuj huan ley. Līpāhuanāuj xmān ixta-
lakalhu'mān Dios.

A'ntū lītalacastuca a'ntīn tamakscuja

15 A'yuj tū'tza' līpāhuanāuj huan ley, quina'n tūla tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. 16 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que palh ka'lhī'yā'tit kalhatin jefe, ka'lhī natlahua'yā'tit a'ntū nahuan xla'.
Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tatamakxteka nacāmāpa'ksī a'ntū ko'hua'jua', xlaca'n ka'lhī
natatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey ka'lhī que natanī. Lā' xlaca'n
a'ntīn tatamakxteka nacāmāpa'ksī Dios, xlaca'n natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. 17 Lā'
quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n. Chuhua'j hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit
a'ntūn cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū maklhtīni'ntit. Lā' tū'tza' cāmāpa'ksīyāni' a'ntūn ko'hua'jua'.
18 Lā' como makxteknī'ta'ntittza' a'ntūn ko'hua'jua', chuhua'j tlahua'cu'tunā'tit a'ntū xatzey.
19 Chuntza' icchihuīna'n quit para que hui'xina'n namāchekxīyā'tit. Xapū'la hui'xina'n
tamakxtektit que nacāmāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Lā' ā'chulā' ixtlahua'pā'na'ntit a'ntū
ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' ā'chulā' natlahu-
atēlha'yā'tit a'ntū lej tzey.
20 Xapū'la a'xni'ca' ixcāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua', hui'xina'n tūla ixtlahuayā'tit
a'ntūn tzey. 21 Chuhua'j līmāxana'nā'tit a'ntū ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' a'ntū ixtlahua'yā'tit
xapū'la, nīn tuntū' ixlīmaclacasqui'nā'tit. Lā' a'ntī tatlahua huā'mā', xlaca'n natanī. 22 Lā'
chuhua'j como Dios cāmāpa'ksīyāni' hui'xina'n, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de a'ntū
ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j tzētza' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' ka'lhī'yā'tittza' xasāsti'
minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 23 Xlaca'n a'ntī cāmāpa'ksī a'ntū ko'hua'jua', xlaca'n
natamaklhtīni'n a'ntū hua'chi ixtatlajca'n, lā' ū'tza' huan līnīn. Dios quincāmaxquī'yāni'
a'ntū hua'chi lē'ksajna', lā' ū'tza' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, xlaca'n
cāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

7

A'ntū lītalacastuca huan puscāt a'ntīn tapūchahualhtza'

1 Hui'xina'n tā'timīn, lakapasā'tit huan ley. Ca'tzīyā'tit que kalhatin chi'xcu' natlahua a'ntū
huan huan ley, līhuan lahuī' nac quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca' xla' nīnī'ttza', huan ley tū'tza'
māpa'ksī. 2 Lā' kalhatin puscāt a'ntīn tapūchahuanī'ttza', xla' ka'lhī ixkōlu' līhuan huan chi'xcu'
lahuī' nac quilhtamacuj. Chuntza' huan huan ley. Lā' palh huan chi'xcu' nī, lā' chuntza'
huan puscāt tū'tza' ka'lhī ixkōlu'. Chuntza' huan huan ley. 3 Lā' palh huan puscāt ka'lhī
ixmakchi'xcu' lā' palh ka'lhīcus ixkōlu', chuntza' xla' tlahua talākalhī'n. Lā' palh nī ixkōlu',
huan ley namakxteka natapūchahuapala. Lā' xla' a'yuj tapūchahuapala, chuntza' tū' tlahua
talākalhī'n.
4 Lā' hui'xina'n tā'timīn, hua'chilh ixnīnī'ta'ntit con Cristo. Lā' ū'tza' lītapalalhtza' a'ntū
ixlaclīpinā'tit chu a'nchī huan ley. Lā' chuhua'j huan ley tū'tza' cāmāpa'ksīyāni'. Chuhua'j
tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā' xla' lakahuanchokonī'ttza'. Lā' tzētza' nalatahui'la'yā'tit chu
a'nchī Dios lacasqui'n. 5 A'xni'ca' tūna'j tapa'ksīyāuj con Dios, quina'n ixlatlā'huanāuj
chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' a'xni'ca' lakapasui ixley Dios, ā'chulā'
ixtlahuayāuj talaclē'i'. Lā' a'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n natanī. 6 Lā'
chuhua'j huan ley tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni', como hua'chilh tā'nīnī'ta'ujtza' Cristo. Xapū'la
ixquincātasāmākalhlaka'ī'nīyāni' huan ley. Chuhua'j a'kahuāna'ni'yāuj Dios como ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' lītlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios.

Huan tachi'xcuhuī't ixa'cstuca'n tūla tamakxteka antūn tū' tzey

7 Tzēlasā' hui'xina'n nahua'nā'tit que tū' tzey huan ley. Chuntza' tū' stu'ncua'. Huan ley
quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī huanī't huan talaclē'i'. Huan ley huan:
Tū' tilakca'tzana' a'ntū ixla' ā'chā'tin.

Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. 8 Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh huā'mā' līmāpa'ksīn,
ā'chulā' xa'iclakca'tzan a'ntū ixla' ā'chā'tin. A'xni'ca' tūna'j ixlakapascan huan ley, tū'
ixca'tzīcan a'nchī huanī't huan talaclē'i'. 9 A'xni'ca' tūna'j xa'icmāchekxī huan ixley Dios,
quit xa'icpuhuan palh xa'nca xa'iclatlā'huan. Lā' a'xni'ca' icmāchekxīlh huā'mā' līmāpa'ksīn,
icca'tzīlh palh xa'iclaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza' Dios naquimāpātīnī. 10 Huan ley
quincāmāsuni'nī'ta'ni' para que līlacatejtin natahui'layāuj. Lā' quit quimāsu'ni'lh huan ley
que xa'iclaclē'n lā' ū'tza' Dios ixquilīmālaclē'nīlh. 11 Qui'a'kxokoca por ixpālacata talaclē'i'.
Ū'tza' iclīpuhualh quit que tzē ictlōkentaxtūkō' ixley Dios. Huan ley quimāsu'ni'lh que Dios
naquimālaclē'nī por ixpālacata quintalaclē'i', como tūlalh ictlōkentaxtūkō'lh huan ley.
12 Ixley Dios lej tzey. Lā' tzey huāk a'ntū huan ley māpa'ksī. 13 A'yuj ixley Dios lej tzey, ū'tza'
huā'mā' a'ntū quimāsu'ni'lh palh xa'iclaclē'n. Lā' nā quimāsu'ni'lh palh lej ko'hua'jua' a'ntū
xa'ictlahuamā' lā' ū'tza' ixquilīmāpātīnīlh Dios.
14 Ca'tzīyāuj que huan ley ixla' Dios lā' lej tzey. Lā' quit tū' tzey xa'icuanī't como
xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey, chuntza' hua'chi ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't. 15 Quit tū'
xa'icmāchekxī a'ntū xa'ictlahua. A'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza'
xa'ictlahua. Lā' a'yuj quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, lā' tū' xa'ictlahua. 16 Lā' como
quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lītasu'yu palh quit xa'icpuhuan lej xatzey
huan ley. 17 Lā' a'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, huan xako'hua'jua' quin-
tapāstacna' ū'tza' ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey. 18 Xa'icca'tzī que quit quē'cstu tūla xa'ictlahua
a'ntūn tzey. Lā' ū'tza' tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey, a'yuj chuntza' xa'ictlahuacu'tun a'ntū
xatzey. 19 Lā' a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, chuntza' tū' xa'ictlahua. Lā' a'yuj tū'
xa'ictlahuacu'tun a'ntūn ko'hua'jua', chuntza' xa'ictlahua. 20 Hua'chilh quintapāstacna'
xako'hua'jua' a'ntū ixtlahuamā' a'ntūn tū' tzey, lā' hua'chilh tū' quit, como quit tū'
xa'ictlahuacu'tun a'ntū ko'hua'jua'.
21 Pō'ktu chuntza' ixuanī't. A'xni'ca' quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, xmān tzē
xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey. 22 Quit xa'nca xa'icca'tzī que lej tzey ixley Dios. Lā' xa'iclīpāxuhua
a'xni'ca' icpāstacli huā'mā' ley. 23 Lā' a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntū huan ixley Dios, hua'chi
ā'lakatin līmāpa'ksīn ixmāpa'ksīmā' quimacni'. Huā'mā' līmāpa'ksīn ixtā'ca'tza ixley Dios. Quit
hua'chilh xatachī'n xa'icuanī't, como tūla xa'icmakxteka de ictlahua a'ntūn tū' tzey.
24 Icxantila quit. Tūla xa'icpūtaxtu de ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' tzey. Lā' ¿tichū
tzē namāpūtaxtū kalhatin de huan līmāpa'ksīn a'ntū ko'hua'jua'? 25 Dios ū'tza'
a'ntīn tzē namāpūtaxtūnu'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Xapū'la
quimacni' ixtlahuacu'tun a'ntū ixlacasqui'n huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn, a'yuj quit
xa'ictlōkentaxtūcu'tun ixley Dios. Lā' chuhua'j Dios quimāpūtaxtūnī't de huā'mā' līmāpa'ksīn.
Lā' ū'tza' iclīmaxquī' Dios pāxcatca'tzī.

8

Huan Espíritu Santo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

1 Lā' chuhua'j tū'tza' caticāmālaclē'nīlh Dios xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Cristo lā' talatlā'huan
chu a'nchī ixtapuhuān huan Espíritu Santo lā' tū'tza' talatlā'huan chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n
ko'hua'jua'. 2 Lā' huan Espíritu Santo ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tzē cālīmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Cristo Jesús māpūtaxtūnu'n. Lā' quilakmāxtulh
de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' Dios
tū'tza' quintimālaclē'nīlh. 3 Ixley Dios tūla catimāpūtaxtūlh catīhuā, como tintī' a'ntīn tzēn
tlōkentaxtūkō' huanmā' ley. Dios tlahualh a'ntū tūla tlahua huan ley. IxO'kxa' macamilh
para namāpānū huan talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' milh, ixtasu'yu hua'chi kalhatin de quina'n.
Xmān xla' tū' tlahualh a'ntūn tū' tzey hua'chi quina'n. Xla' māpalalh a'ntū quina'n
ixlaclē'nāuj. Lā' chuntza' quincālīmāpūtaxtūni' de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū
ixquincāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. 4 Lā' chuntza' līlatlā'huanāujtza' chu a'nchī ixley Dios
como tlahuayāuj a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo. Lā' tū'tza' latlā'huanāuj
chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n.
5 A'ntīn tatlahuacu'tun chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n talē'ca'a'n
tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahuacu'tun a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu
Santo, xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua a'ntū lacasqui'n Dios. 6 A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī
xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n nacāmālaclē'nī Dios. Lā' a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī
ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' tza'ta'ta' ixa'clhcunucca'n.
7 Huāk ixtā'ca'tza Dios a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tū'
tatlahua a'ntū huan ixley Dios. Lā' a'yuj ixtatlahuacu'tulh, tūlalh ixtitatlahualh. 8 Lā' a'ntīn
talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n tūla tamāpāxuhuī Dios.
9 Hui'xina'n tū'tza' latlā'hua'nā'tit chuntza'. Hui'xina'n latlā'hua'nā'tittza' chu a'nchī ix-
tapuhuān huan Espíritu Santo, como huan Espíritu Santo cātā'lahui'lāni' hui'xina'n. Lā'

a'ntīn tū' taka'lhī huan Espíritu Santo, xlaca'n tū' tatapa'ksī con Cristo. 10 Lā' quina'n,
Cristo quincātā'lahui'lāni'. Quimacni'ca'n natanī, como quilīhuākca'n tlahuanī'ta'uj talaclē'i'.
Lā' a'yuj quimacni'ca'n natanī, quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como
Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. 11 Dios mālakahuanīchokonī't Jesús. Lā'
a'yuj nanīyāuj, Dios naquincāmālakahuanīchokoyāni' quina'n como huan Espíritu Santo
quincātā'lahui'lāni'.

12 Lā' chuhua'j tā'timīn, tū'tza' catlahuáuj hua'chi xapū'la a'ntū xako'hua'jua' quin-
tapāstacna'ca'n. 13 A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, Dios
nacāmālaclē'nī. Lā' a'ntīn tamakxteknī'ttza' natatlahua chu a'nchī xako'hua'jua' ix-
tapāstacna'ca'n, como huan Espíritu Santo cāmaktāya, xlaca'n para pō'ktu natalatahui'la.

14 Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo, xlaca'n huāk ix-
camana' Dios. 15 Chuhua'j ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo. Lā' tū'tza' jicua'ni'yāuj Dios,
hua'chi kalhatin mozo a'ntī ca'tzanca'tzī ixjefe. Ca'tzīyāuj que quina'n ixcamana' Dios. Lā'
ū'tza' tzē nalīhuaniyāuj: "Dios quinTāta'ca'n". 16 Huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīyāni'
palh quina'n ixcamana' Dios. 17 Lā' como quina'n ixcamana' Dios, chuntza' quina'n
namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī' ixcamana'. Lā' a'ntū maxquī'can Cristo nā quina'n
quilaca'n nala. Cristo lej pātīni'lh. Lā' nā chuntza' quina'n ka'lhī que napātīni'nāuj. Lā'
chuntza' a'ntū namaxquī'can Cristo, lā' nā ū'tza' naquincātamaxquī'yāni'.

18 Chuhua'j lej pātīni'mā'nauj. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' napāxuhuayāuj nac a'kapūn nahuanāuj
que tū' lej pātīni'uj. Chuntza' icpuhuan quit. 19 Ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj
lej taka'lhīmā'na hasta que Dios namāsu'yu a'ntī ixcamana'. 20 Ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
quilhtamacuj ka'lhī que natamasa. Chuntza' Dios māpa'ksīni'lh. Lā' Dios puhuanī't que
nalacāxtlahuapala. 21 Dios namāsāstī'kō' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj a'xni'ca'
nacāmaxquī' ixcamana' a'ntū lej xalactzey. 22 Ca'tzīyāuj que ixlīhuāk huan quilhtamacuj
hua'chilh ixua'ntli'jli hua'chi kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcaman. 23 Lā' a'yuj
quina'n ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo, hua'chilh nā ixua'ntli'jui como ka'lhīmā'nauj
hasta que a'xni'ca' Dios naquincāmāsāstī'ni'yāni' quimacni'ca'n lā' nā namāsu'yu que
quina'n ixcamana' Dios. Lā' ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios nacāmaxquī' ixca-
mana' a'ntū lej xalactzey. 24 Como quina'n quincātamāpūtaxtūnī'ta'ni'tza', ka'lhīmā'naujcus
a'ntū Dios naquincāmaxquī'palayāni' a'ntū lactzey. Palh kalhatin ka'lhītza' catūhuā, xla'
tū'tza' ka'lhīmā' huā'mā'. Lā' como sputacus a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni', lā' ū'tza'
ka'lhīmā'nauj. 25 Lā' como ca'tzīyāuj que Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntūn tūna'j ka'lhīyāuj,
chuntza' līlacatzucu ka'lhīmā'nauj.

26 Lā' huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' a'xni'ca' tūla tlahuayāuj a'ntū tasqui'nī
natlahuayāuj. A'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, quina'n tū' ca'tzīyāuj a'ntūn tasqui'nī nasqui'ni'yāuj
Dios. Lā' huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū tasqui'nī nasqui'ni'yāuj. Lā' nā
quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' a'ntūn tūla līchihuīna'nāuj. 27 Lā' Dios cālaktzī'n qui'a'clhcunucca'n.
Lā' xla' māchekxī a'ntū quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo, como huan Espíritu
Santo squi'n chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' huan Espíritu Santo squi'ni' Dios por quina'n,
como quina'n tapa'ksīyāuj con Dios.

Ixlīhuāk nalītaxtuyācha' para ixtachi'xcuhuī't Dios

28 Quina'n ca'tzīyāuj que ixlīhuāk a'ntū quincāpātle'keni'yāni', ixlīhuāk nalītaxtuyācha'
a'ntū lej tzey para quilīhuākca'n a'ntī pāxquī'yāuj Dios. Dios quincāta'sani'ni' chu a'nchī
ixpātunca'tzi como lacasqui'n que nalayāuj lej lactzey chu a'nchī ixtapuhuān. 29 Xapū'la Dios
ixquincālakapasāni' quina'n a'ntī ixcamana'. Lā' ixquincātlahuacu'tunāni' xalacuan hua'chi
Jesucristo, ixO'kxa' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo xla' hua'chi quimpuxcu'ca'n quilīhuākca'n
tā'timīn. 30 Dios quincāta'sani'ni' como ixpuhuanī't pū'la de quina'n. Lā' quincāmāpānūni'ni'
quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' natā'latahui'layāuj nac a'kapūn.

31 Lā' chuhua'j como Dios quincātlahuani'nī'ta'ni' ixlīhuāk huā'mā', ca'tzīyāuj que tūlalh
quinticātatlajani' a'ntī quincātatā'lāsta'layāni' como Dios pō'ktu quincāmaktāyamā'ni'. 32 Dios,
a'yuj lej ca'tzani'lh, macamilh ixO'kxa' para nanī por quimpālacataca'n. Lā' como
chuntza' Dios māstā'lh ixO'kxa', chuntza' ca'tzīyāuj que Dios naquincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk
chu a'ntū namaclacasqui'nāuj. 33 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' lā' xapakō'nī'ttza' quinta-
laclē'i'ca'n. Lā' chuntza' nīn tintī' a'ntī tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. 34 Nīn tintī' tzē
naquincāmālaclē'nīyāni', como Cristo māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nīlh. Lā' nā xla'
lakahuanchokolh. Lā' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' squi'ni'mā' Dios por quina'n.
35 Cristo pō'ktu quincāpāxquī'yāni'. Lā' a'yuj pātīni'nāuj, lā' a'yuj tamakchuyīnī'ta'uj, lā'
a'yuj quincātamacaputzayāni' lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj, lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj
quilu'xu'ca'n, lā' a'yuj scalana'j hui'lāna'uj, lā' a'yuj quincātamaknīcu'tunāni', Cristo pō'ktu
quincāpāxquī'yāni'. 36 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Como ictapa'ksīyāuj con hui'x quincātamaknīcu'tunāni'.

Quina'n hua'chi borregos a'ntū nacāmaknīcan.
37 Lā' a'yuj quincātapātle'keni'kō'mā'ni' ixlīhuāk huā'mā', ixlīhuāk nalītaxtuyācha' a'ntū lej tzey
para quina'n. Lā' chuntza' hua'chilh quina'n natlajana'nāuj, como Cristo quincāpāxquī'yāni'
lā' quincāmaktāyayāni'. 38 Quit icca'tzī que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' a'yuj nanīyāuj lā'
a'yuj hui'lāna'uj. Lā' nīn tintī' tzē naquincāmāmakxtekēyāni' Dios, nīn ángeles, lā' nīn a'ntīn
taka'lhī līmāpa'ksīn, lā' nīn tuntū' a'ntū a'nan, lā' nīn tuntū' a'ntū na'a'nampala. 39 Tuntū' tzē
naquincāmāmakxtekēyāni' Dios nīn tuntū' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn, lā' nīn tuntū' a'ntū
huī' nac quilhtamacuj. Ca'tzīyāuj que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' como ū'tza' huā'mā'
a'ntū quincāmāsu'ni'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

9

Dios cālacsacli huan israelitas para natala ixtachi'xcuhuī't Dios

1 Stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni' como quit ictapa'ksī con
Cristo. Lā' huan Espíritu Santo laktzī'n qui'a'clhcunuc lā' ca'tzī que stu'ncua' a'ntū
na'icuan. 2 Quit iccālīlakaputza quintā'israelitas hasta quinca'tzani' qui'a'clhcunuc, como
xlaca'n tū' takalhlaka'ī' Jesucristo. 3 Quit xa'icpātīni'lh por ixpālacataca'n quintā'israelitas lā'
xa'ictaxtunquīni'lh de Cristo palh chuntza' cahuā tzē ixtalīpūtaxtulh quintā'israelitas. 4 Huan
israelitas xlaca'n ī'xū'yātā'natna' Israel. Dios cālacsacli para nacātlahua ixtachi'xcuhuī't.
Lā' Dios cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn. Lā' Dios chuntza' līlacāxui'līlh lakatin convenio. Lā'
cāmaxquī'lh huan ley. Lā' cāmāsu'ni'lh a'nchī natalīmācā'tanī. Lā' cāhuanilh catūhuā a'ntū
lej tzey a'ntū nacātlahuani' xlaca'n. 5 Lā' xlaca'n ixnapapana'ca'n huan israelitas a'ntīn
tahui'lāna' chuhua'j. Lā' Cristo, a'xni'ca' milh nac quilhtamacuj, pu'nli hua'chi israelita. Lā'
Cristo māni' ū'tza' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'. Lā' ū'tza' māka'tlī'can para pō'ktu. Amén.

6 Tūla huancan que Dios tū' tlōkentaxtūlh a'ntū cāhuanilh huan israelitas makāntza'. Dios
tū' cālacsacli ixlīhuākca'n huan israelitas. Lā' nā tū' ixlīhuākca'n takalhlaka'ī'nī't Cristo.
Lā' chuntza' tū' ixlīhuākca'n israelitas ixtachi'xcuhuī't Dios. 7 Lā' tū' ixlīhuākca'n huan
ī'xū'yātā'natna' Abraham, tū' huāk ixcamana' Dios. Lej makāntza' Dios huanilh Abraham:
Ixcamana' Dios natala a'ntī ixcamana' mi'o'kxa' Isaac, lā' nā ī'xū'yātā'natna' Isaac.
8 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā: Huan israelitas tū' huāk ixcamana' Dios, xmān a'ntīn
taka'lhī ixquilhtamacujca'n chu a'nchī hualh Dios. 9 Lā' ū'tza' a'ntū Dios huanilh Abraham
makāntza':
Huan chi'chini' a'ntū talhcān, quit na'ictlōkentaxtū a'ntū icuaniyāni'.
Mimpuscāt, Sara, naka'lhī kalhatin ixcaman xachi'xcu'.

10 Lā' chuhua'j ā'tāpātin huampala. Jacob lā' Esaú a'ntī ixcamana' Rebeca xmān kalhatin
ixtāta'ca'n. Lā' ū'tza' a'ntī Isaac, quimpapca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalacatuncuī huan
camana', Dios lacsacli kalhatin chu a'nchī ixtapuhuān māni' xla'. Tū' lacsacli por a'ntūn
tatlahualh huan camana', como tuntū'na'j ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua' nīn a'ntūn tzey. 12 Lā'
Dios huanilh Rebeca:
Huan xastancu namāpa'ksī ixpuxcu'.
13 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Quit lej xa'icpāxquī' Jacob.
Lā' Esaú tū' lej xa'icpāxquī'.

14 Chō'la catīhuā nahuan que tū' tzey a'nchī līlacsacna'n Dios, como xmān kalhatin lacsaca
lā' ā'kalhtin tū'. Iccāhuaniyāni' que a'ntū tlahua Dios xla' huāk tzey. 15 Dios huanilh Moisés:
Na'iccālakalhu'man chu a'ntī na'iccālakalhu'mancu'tun.
16 A'makapatzīn tapuhuan que Dios nacālakalhu'man xlaca'n xmān por ixpālacata xlaca'n
talacasqui'n. A'makapitzīn tapuhuan que Dios nacālakalhu'man como xlaca'n lej tzey a'ntūn
tatlahua. Tū' chuntza'. Dios cālakalhu'man a'ntī cālakalhu'mancu'tun. 17 Lā' nā tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios a'nchī huanica huan rey xala' nac Egipto. Dios huanilh:
Quit iclīmānūni' milīrey, como quit xa'icmāsu'yucu'tun quilīmāpa'ksīn a'xni'ca' hui'x quintā'lātlahua'ya'.
Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj, xlaca'n nataca'tzī a'ntū quit tzē na'ictlahua.
18 Chuntza' tasu'yu que Dios cālakalhu'man a'ntīn cālakalhu'mancu'tun. Lā' makapitzīn a'ntīn
tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, xlaca'n Dios cāmakxteka que xlaca'n más lacxumpi catalalh.

19 Tzēlasā' kalhatin nahuan: "Palh Dios chuntza' tlahua, ¿a'chī' quincālīyāhuayāni'? Palh
Dios huan a'nchī nala kalhatin chi'xcu', chuntza' natachoko. Lā' tūlalh catitaxtāpalīlh".
20 Palh kalhatin chuntza' ixquihuanilh, quit xa'icuanilh: "Hui'x xmān kalhatin chi'xcu'.
Lā' ¿chichū puhua'na' palh tzē natā'lāhuani'ya' Dios?" Huan xālu de ti'ya't tū' chuntza'
kalhasqui'nī huan lhta'mana' a'ntī tlahualh: "¿A'chī' quintla'hua' chuntza'?" 21 Huan

lhta'mana' tzē natlahua de ti'ya't chu a'ntū xla' lacasqui'n. Chu ū'tza' con huan pūtlū'n tzē natlahua lakatin xālu a'ntū lej tzēhuanī't lā' lakatin xālu a'ntūn tū' tzēhuanī't.
22 Lā' nā chuntza' Dios lej līlacatzucu ixcāpātīni' xlaca'n a'ntī ixtatlahuamā'na a'ntūn
tū' tzey. Lā' a'yuj Dios ixmāsu'yucu'tun palh ixa'kchā'n por ixpālacata huan talaclē'i', lā'
a'yuj ixmāsu'yucu'tun palh ixka'lhī līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī, lā' a'yuj ixtasqui'nī que
natapātīni'n, Dios ixcāpātīni' xlaca'n. 23 Lā' nā Dios ixmāsu'yucu'tun palh xla' lej tzey.
Chuntza tasu'yu como Dios quincālakalhu'mani' lā' quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para nachā'nāuj
nac a'kapūn. 24 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' quina'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas. 25 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tzo'kli Oseas a'ntū hualh Dios:

A'ntīn tū' quintachi'xcuhuī't ixtahuanī't, na'iccāmāpācuhuī quintachi'xcuhuī't.
Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixcāpāxquī'can quit na'iccāpāxquī' xlaca'n.

26 Lā' a'nlhā cāhuanica: “Hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't”, xlaca'n nacāmāpācuhuīcan ixcamana' Dios a'ntī xalakahuan.

27 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh Isaías ixpālacataca'n huan israelitas. Xla' hualh:

A'yuj huan israelitas xlaca'n laclhūhua' hua'chi huan cucuj a'ntū huī' nac mar, pero tū' ixlīhuākca'n catitapūtaxtulh, xmān macsti'na'j.

28 Lhūhua' tachi'xcuhuī't nacāmāpātīnīcan a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan ā'xmān chi'chini'.

Lā' tū' catitakoxīlh.

29 Lā' nā Isaías chuntza' huampā:

Dios ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.

Palh xla' tū' ixcāmakxtekli natalatahui'la makapitzīn, quilīhuākca'n quina'n ixnīkō'uj chuntza' hua'chi tanīkō'lh xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra.

Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun huan xatzey tachihuīn

30 Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. A'yuj xapū'la tū' ixtaputza a'nchī lactzey
natalīla na ixlacapūn Dios, chuhua'j Dios cāmāpānūni'nī't ixtalaclē'i'ca'n como xlaca'n
takalhlaka'ī'lh que Jesucristo cāmāpūtaxtū. 31 Lā' huan israelitas talīhui'līlh takalhlaka'ī'
huan ley como tapuhualh que chuntza' Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' xlaca'n tūlalh
tatlahualh para que tzey natala na ixlacapūn Dios. 32 Lā' ¿a'chī'? Como xlaca'n talacu'tulh
lactzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū māni' xlaca'n ixtatlahua. Pero chuntza' tūla.
Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tulh que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā' xmān ū'tza' a'ntīn tzē
māpūtaxtūnu'n. Hua'chilh ta'a'kche'kxlalh con lakatin chihuix, como Jesucristo hua'chi
lakatin chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan. 33 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios
huan:

Quit icui'lī nac Sión kalhatin a'ntī hua'chi chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan lā' hua'chi chihuix a'ntū pūmakahuascan.

Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.

10

1 Tā'timīn, quit lej iclacasqui'n que catapūtaxtulh quintā'israelitas. Lā' ū'tza' iclīsqui'ni'
Dios huā'mā'. 2 Quit icca'tzī que xlaca'n lej tamāpāxuhuīcu'tun Dios. Pero xlaca'n tū'
tamāchekxī a'nchī līmāpāxuhuīcan Dios. 3 Xlaca'n tū' taca'tzī a'nchī Dios cālīmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' ixa'cstuca'n xlaca'n taputza ā'tāpātin
a'nchī nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tū' talīmaklhtīni'ncu'tun a'nchī Dios
cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 4 Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Cristo māpūtaxtūnu'n, como Cristo xla', tlōkentaxtūkō'lh
ixlīhuāk huan ley a'ntū ixla' Dios.
5 A'makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley como chuntza' tapuhuan que
nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Makāntza' Moisés līchihuīna'lh de xlaca'n. Xla' hualh:

Palh kalhatin tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk huan ley, xla' napūtaxtu.

6 Lā' a'yuj Moisés hualh chuntza', quina'n Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n
como kalhlaka'ī'yāuj que Cristo quincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' ū'tza' māsu'yucan na ixtachihuīn
Dios a'nlhā tatzo'kni' que tū' tasqui'nī na'a'n catīhuā nac a'kapūn para nalīmin Cristo. 7 Lā'
tū' tasqui'nī catīhuā na'a'n a'nlhā tahui'lāna'ncha' huan nīnī'n lā' nalīmin Cristo, como xla'
lakahuanchokonī'ttza'. 8 Ixtachihuīn Dios huan:

Tū' jicslīhua' naca'tzīcan a'ntū ixlīstu'ncua' a'nchī cālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Hui'xina'n pāstacnī'ta'ntit lā' līchihuīna'nī'ta'ntit de huā'mā.

Lā' ū'tza' huā'mā' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu lā' a'ntūn tasqui'nī nakalhlaka'ī'can palh
stu'ncua'. 9 Lā' chuntza' palh huanāuj que Jesús ū'tza' quiMāpa'ksīni'ca'n lā' palh kalh-
laka'ī'yāuj que stu'ncua' Dios mālakahuanīchokolh, chuntza' Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'.

10 Palh kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' palh cāhuaniyāuj ā'makapitzīn palh
kalhlaka'ī'yāuj, chuntza' Dios quincāmāpūtaxtūyāni' lā' Dios quincāmāpānūni'yāni' quinta-
laclē'i'ca'n.
11 Chuntza' ixlīstu'ncua'. Ixtachihuīn Dios huan:

Xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.

12 A'cxtim a'nchī natalīpūtaxtu xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Dios
xmān kalhatin. Lā' xla' lej cālakalhu'man ixlīhuākca'n a'ntīn tasqui'ni' Dios que nacāmaktāya.
13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Ixlīhuākca'n a'ntī natasqui'ni' huan Māpa'ksīni' Cristo que nacāmāpūtaxtū, xlaca'n ixlīhuākca'n natapūtaxtukō'.

14 Nīn tintī' tzē nasqui'ni' Dios que namāpūtaxtū palh xla' tū' līpāhuan Cristo. Lā' nīn tintī'
tzē līpāhuan xla' palh tūna'j ca'tzī nīn tuntū' de Cristo. Lā' nīn tintī' tzē naca'tzī huā'mā' palh
tintī' catimāsu'ni'lh. 15 Lā' nīn tintī' tzē na'a'nācha' namāsu'yu palh tū' Dios namacā'nācha'.
Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lej tzey a'xni'ca' min kalhatin a'ntī namāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios.

16 Lā' a'yuj cāmāsu'ni'canī't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, ā'makapitzīn tū'
takalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Isaías huanilh Dios:

Quimāpa'ksīni', nīn tintī' kalhlaka'ī'cu'tun a'ntū icmāsu'yu.

17 Lā' makapitzīn takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua', como ixtakaxmatnī't huan xatzey tachi-
huīn. Lā' ū'tza' a'ntū līchihuīna'n Cristo.
18 Quit iccākalhasqui'nīyāni': ¿Chu stu'ncua' que huan israelitas tū' takaxmatnī't huan
xatzey tachihuīn? Ixlīstu'ncua' takaxmatnī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lakachu cākaxmatcan ixtachihuīnca'n a'ntī Dios cāmacā'nī't.
A'kahuankō'nī't na ixlīhuāk quilhtamacuj a'ntūn tamāsu'yu.

19 Huan israelitas tūla tahuan que tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn, como xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas, xlaca'n tamāchekxī. Lā' ū'tza' huā'mā' lītzo'kli Moisés a'nlhā xla' tzo'kli a'ntū
Dios cāhuanilh huan israelitas:

Na'iccāsicua'lanālī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' ū'tza' nacālīlakca'tzani'yā'tit hui'xina'n israelitas.
Na'iccālīmakā'kchā'nāni' hui'xina'n ixpālacata lakatin tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' lej taca'tzī.

20 Lā' nā Isaías xa'nca tzo'kli a'nchī Dios hualh:

Xlaca'n chuhua'j taca'tzīlhtza' a'ntīn tū' ixquintaputza.
Cāmāsu'ni'ca xlaca'n de quimpālacata xlaca'n a'ntīn tū' ixtakalha'squi'nīni'n por quimpālacata.

21 Lā' Dios huampā ixpālacata huan israelitas:

Lakaliyān xa'iccāta'sani' pūlactin tachi'xcuhuī't a'ntī xalacxumpi lā' tū' ixquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

11

Makapitzīn israelitas cāmāpūtaxtūcanī'ttza'

1 Tū' capuhua'ntit que Dios cālakmaka'nkō'nī't huan israelitas. Māni' quit israelita.
Abraham quimpap. Quit de ixtachi'xcuhuī't Benjamín a'ntī xala' makāntza' ixuanī't.
2 Dios tū' cālakmaka'nī't ixtachi'xcuhuī't a'ntīn cālacsacli makāntza'. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
a'ntūn tatzo'kni' na ixtāchihuīn Dios a'nchī Elías cālē'ksa'nīni'lh huan israelitas a'xni'ca'
ixkalhtō'ka'ni'mā' Dios. 3 Xla' hualh:

QuiMāpa'ksīni' Dios, cāmaknīkō'canī't ixlīhuākca'n mi'a'cta'sana'nī'n.
Lā' cāmā'kā'nīkō'canī't ixlīhuāk huan altares a'nlhā ixui'līni'ca'na' huan lē'ksajuī'n.
Lā' ā'xmān quit ictachokonī't.
Lā' nā quimaknīcu'tuncan quit.

4 Lā' Dios kalhtīlh lā' huanilh:

A'lakatojon mil de chi'xcuhuī'n quintitachokoni'.
Lā' xlaca'n tū' tataquilhpūtani'nī't huan ídolo a'ntū huanican Baal.

5 Lā' chuhua'j pātle'kemā' chu a'cxtim. Xmān makapitzīn israelitas takalhlaka'ī'nī't. Dios
cālacsacnī't como xla' lakalhu'manīni'n. 6 Dios cālacsacli lā' tū' por ixpālacata xlaca'n
ixtatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey. Dios cātlahuani'lh lakatin talakalhu'mān. Lakatin
talakalhu'mān xla' tū' hua'chi lakatin tatlaj. Dios ixcālakalhu'manī't lā' ū'tza' cālīlacsacli.
7 Huan israelitas ixtaputza a'nchī ixcālīmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. Lā' tū' lej lhūhua' de
xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' xlaca'n ū'tunu'n a'ntī Dios cālacsacnī't.
A'makapitzīn más lacxumpi talalh. 8 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Hua'chilh Dios cāmālhtatīlh como xlaca'n tū' tamāchekxī a'ntū xastu'ncua'.

Hua'chilh tū' tzey ixlakastapunca'n lā' ixa'ka'xko'lhca'n como tū' tamāchekxī a'ntū
cāhuanican lā' nīn a'ntūn talaktzī'n.
Lā' nā chuntza' hasta chuhua'j.
9 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh:
A'ntū talīpāhuan xlaca'n, ū'tza' nala hua'chi lakatin a'ksuj a'ntū nacāpūchi'pacan lā' nala
hua'chi lakatin chihuix a'ntū natapū'a'kche'kxla.
Lā' Dios nacāmāpātīnī.
10 Lā' natatalakatzī' lā' chuntza' tū' catitalacahuāna'lh.
Lā' lej natapātīni'n hua'chi a'ntīn talē'n lej tzinca ixtacu'ca'ca'n.

A'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n nā tzē nacāmāpūtaxtūcan

11 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n que Dios tū' cālakmaka'lh huan israelitas para pō'ktu. Como
huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' Dios cāmāpūtaxtūlh a'ntīn tū' israelitas.
Dios lacasqui'n que huan israelitas natalīlakca'tzani' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas como
xlaca'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Lā' chuntza' huan israelitas nā natakalhlaka'ī'cu'tun.
12 Lā' a'xni'ca' huan israelitas tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios, chuntza' Dios cāsicua'lanālīlh
xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israelitas nata'a'kahuāna'ni'pala, Dios ā'chulā'
nacāsicua'lanālī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
13 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' catūhuā hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios
quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsuni'yāni' huan xatzey tachihuīn. Lā' quit ictlahuacu'tun
a'ntūn quilīmāmacū'lh. 14 Quit iclacasqui'n que quintā'israelitas natalaktzī'n a'nchī
Dios cāsicua'lanālīmā' ā'makapitzīn lā' ū'tza' natalīpūtaxtucu'tun nā xlaca'n. 15 A'xni'ca'
Dios cālakmaka'lh huan israelitas, ixamigos cātlahualh a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca'
huan israelitas natatā'tapa'ksīpala con Dios, huā'mā' lej tzey nala, hua'chilh xlaca'n
talakahuanchokopalanī't. 16 Palh macstina'j huan tasquit tzey lā' chuntza' ixtalhūhuā't
nā tzey. Lā' palh ixtankāxē'k kantin qui'hui' lactzey, nā ixpekenī'n tzey. Nā chuntza'
huan israelitas. Quinapapana'ca'n quina'n israelitas ixtatā'tapa'ksī Dios, lā' nā chuntza'
ī'xū'yātā'natna'ca'n nā natatā'tapa'ksī Dios.
17 Huan israelitas hua'chi ixpekenī'n kantīn qui'hui'. Lā' huan ixpekenī'n a'ntū
cācā'tēcanī't, xlaca'n hua'chi huan israelitas a'ntī cālakmaka'lh Dios. Lā' hui'xina'n a'ntīn
tū' israelitas, hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n kantin qui'hui' a'ntū xacimarrón. Lā' hua'chilh
ixcā'injertarlīcanī't ixpekenī'n huan qui'hui' cimarrón a'nlhā cācā'tēcanī't. Lā' huan ix-
pekenī'n a'ntū cā'injertarlīcanī't talīstaca por huan xaxcān a'ntū ka'lhī huan xatankāxē'k.
Lā' nā chuntza' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n a'cxtim
con huan israelitas. 18 Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, tū' calīka'tla'jca'tzītit por huan
ixpekenī'n a'ntū cācā'tēcanī't. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que ixtankāxē'k qui'hui' ū'tza' a'ntū
makastaca huan ixpekenī'n? Huan ixpekenī'n a'ntū cālī'injertarlīcanī't tūla makastaca
ixtankāxē'k huan qui'hui'.
19 Chō'la nahuanā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas: "Dios ixlacasqui'n palh
natā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh huan israelitas". Huā'mā' hua'chilh
ixcācā'tēni'kō'lh ixpekenī'n huan qui'hui', como cā'injertarlīcu'tulh ā'makapitzīn. 20 Tū'
chuntza'. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh Dios. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit
lā' ū'tza' Dios tū' cālīlakmaka'nī'ta'ni' hui'xina'n. U'tza' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit. Xa'nca
calatā'kchokotit. 21 Dios cālakmaka'lh huan israelitas a'ntī hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū ixyā
nac qui'hui'. Lā' Dios nā tzē nacālakmaka'nāni' hui'xina'n a'ntī hua'chi ixpekenī'n a'ntūn
cā'injertarlīcanī't. 22 Chuntza' tasu'yu que Dios lej lakalhu'mana'n lā' nā nacāmāpātīnī
xlaca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Cāmāpātīnīlh huan israelitas a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh. Lā'
hui'xina'n cālakalhu'manāni' līhuan kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh makxtekā'tit de kalhlaka'ī'yā'tit,
Dios nacālakmaka'nāni' chuntza' hua'chi kalhatin chi'xcu' cā'maka'n ixpeken qui'hui'. 23 Lā'
huan israelitas, palh nā takalhlaka'ī'cu'tuntza', Dios nacālaktzī'n hua'chi ixtachi'xcuhuī't
huampala. Chuntza' hua'chilh Dios cā'injertarlīpala a'nlhā ixtayāna' xapū'la. 24 Tū' jicslīhua'
cā'injertarlīpalacan huan ixpekenī'n a'ntū ixcācā'tēcanī'ttza'. Más jicslīhua' cā'injertarlīcan
huan ixpekenī'n ā'makapitzīn qui'hui'. Lā' huan israelitas, xlaca'n hua'chi ixpekenī'n
qui'hui' a'ntū lanān ixtayāna'.

Huan israelitas natakalhlaka'ī' Cristo

25 Tā'timīn iclacasqui'n que caca'tzītit catūhuā a'ntū tūna'j lakapascan. Lā'
chuntza' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit huā'mā', tū' naka'tla'jca'tzīyā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū
iccāhuanicu'tunāni': A'makapitzīn israelitas lacxumpi lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n
tū' catitalalh chuntza' para pō'ktu. Lā' a'xni'ca' natakalhlaka'ī' lhūhua' a'ntīn tū' israelitas,
lā' a'xni'ca' huan israelitas nā natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 26 Lā' Dios nacāmāpūtaxtūkō'
ixlīhuākca'n huan israelitas a'ntī natakalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Huan Māpūtaxtūnu' naminācha' nac Sión.

Lā' nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n huan israelitas, ī'xū'yātā'natna' Jacob.
27 Quit na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lā' chuntza' na'ictlōkentaxtū a'ntū iccāhuanilh
makāntza'.
Chuntza' hualh Dios.
28 Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo, talalh ixtā'ca'tza Dios. Lā' como xlaca'n tū' takaxmatcu'tun ixpālacata Jesucristo,
chuntza' cātamāca'tzīnīni' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāpāxquī'cus huan israelitas,
como makāntza' cālacsacli ī'xū'yāpapna'ca'n para que natala ixtachi'xcuhuī't. 29 Lā' Dios tū'
xtāpalī ixtapāstacna'. Ixlīhuākca'n a'ntī cālacsacnī't xla' nacāsicua'lanālī. 30 Como huan israeli-
tas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' hui'xina'n cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Lā' a'yuj
xapū'la hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'tit, chuhua'j cālakalhu'manāni' Dios lā' cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'.
31 Lā' chuntza' hua'chi Dios cālakalhu'manāni' hui'xina'n, nā chuntza' nacālakalhu'man
huan israelitas a'yuj chuhua'j tūna'j takalhlaka'ī'. 32 Dios māsu'yunī't que ixlīhuāk huan
tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' tū' takalhlaka'ī'nī't. Chuntza' tlahualh, como
ixlacasqui'n que xlaca'n ixtaca'tzīlh palh xla' cālakalhu'mankō' ixlīhuākca'n.
33 Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk lā' lej māchekxī ixlīhuāk. Quina'n tūla māchekxīyāuj a'ntū
Dios līhui'lī lā' a'ntū tlahua. 34 Nīn tintī' ca'tzī a'nchī puhuan Dios. Lā' nīn tintī' tzē
nahuanī a'ntū natlahua Dios. 35 Palh namaxquī'yāuj Dios catūhuā, tūla nahuanāuj que Dios
quincālaclē'ni'yāni'. 36 Dios tlahuakō'nī't ixlīhuāk. Dios mā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk. Huāk ixla'.
Para pō'ktu camāka'tlī'ca Dios.

12

Tasqui'nī natamacamāstā'yāuj con Dios

1 Tā'timīn, Dios lej quincālakalhu'manī'ta'ni'. U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' que catamacamāstā'tit
con Dios. Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū a'ksajuī'can Dios,
a'yuj xalakahuancus hui'xina'n. U'tza' huā'mā' lē'ksajna' a'ntū līpāxuhua Dios. Chuntza'
nalīmācā'tanī'yā'tit Dios. 2 Tū' calatā'kchokotit hua'chi talatlā'huan a'ntī xalanī'n nac quilhta-
macuj. Camakxtektit que Dios naxtāpalī mintapāstacna'ca'n. Chuntza' tzē namāchekxī'yā'tit
a'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit. Lā' chuntza' tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tzey lā'
a'ntū nalīpāxuhua Dios.
3 Dios, como xla' lej lakalhu'mana'n, quilīmāmacū'lh na'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n.
Lā' ū'tza' tzē na'iccālīhuaniyāni' huā'mā'. Tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. Capāstactit a'nchī
hua'nī'ta'ntit chā'tunu' de hui'xina'n, chu a'nchī mintascujūtca'n a'ntū Dios cāmaxquī'nī'ta'ni'.
4 Quimacnica'n lhūhua' tāstuca a'yuj xmān lakatin macni'. Lā' lakatunu' de xlaca'n xtuncnu'
ixlītlōtca'n. 5 Lā' nā chuntza' quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj Cristo. Quina'n quilhūhua'ca'n lā'
quina'n chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo. Lā' lāmaclacasqui'nāuj chā'tunu' de quina'n para
nalāmaktāyayāuj.
6 Lā' kalhatunu' ka'lhī ixlītlōt chu a'nchī Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu'. Lā'
xlaca'n a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios, catamāsu'yulh xmān a'ntū Dios cāhuanī. 7 Lā' a'ntīn
tamaktāya huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī', xa'nca catatlahualh. Lā' a'ntīn tahuanilē'n
ā'makapitzīn nā xa'nca catatlahualh. 8 Lā' a'ntīn tamāsu'ni' ā'makapitzīn nā xa'nca
catamāsu'ni'lh. Lā' a'ntīn tamaxquī' tumīn huan pobresni', tū' catatampi'lhīni'lh. Lā'
a'ntī xanapuxcu'nu' de huan tā'timīn, catatlōkentaxtūlh a'ntū cālīmāmacū'canī't. Lā' a'ntīn
tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn talakaputza catatlahualh con tapāxuhuān.

Tasqui'nī que līlacatejtin natalatā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī'

9 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n xa'nca nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. Lā' nataxtunquīyā'tit
de a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 10 Lā' nalāpāxquī'yā'tit como hui'xina'n
lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā' nacā'a'cnīni'ni'yā'tit ā'makapitzīn lā' tū' nala'yā'tit
hua'chi xlaca'n a'ntī xmān taka'lhīmā'na hasta que nacā'a'cnīni'ni'can.
11 Lā' xa'nca nascujā'tit lā' tū' tilhquititni'nā'tit. Lā' natā'scujā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo con tapāxuhuān.
12 Lā' napāxuhua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Lā' napātīni'nā'tit
a'yuj nacāpātle'keni'yāni' a'ntū jicslīhua'. Lā' tū' namakxtekā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit.
13 Lā' palh huan tā'timīn cāsputni' catūhuā, nacāmaktāya'yā'tit. Lā' nacāmānū'yā'tit na
minchicca'n a'ntīn tamimā'nā'ncha' de makat.
14 Lā' nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāsicua'lanālī xlaca'n a'ntīn cātamacaputzayāni'. Lā' tū'
nasqui'nā'tit que nacāpātle'keni' a'ntūn tū' tzey.
15 Lā' nacātā'pāxuhua'yā'tit xlaca'n a'ntīn tapāxuhua. Lā' nacātā'calhua'nā'tit a'ntīn tacal-
huan.

16 Lā' chu lakatin tapāstacna' naka'lhī'yā'tit. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. Lā'
nacātā'latā'kchokoyā'tit xlaca'n a'ntīn catīhuāyā tachi'xcuhuī't. Lā' tū' tipuhua'nā'tit que
hui'xina'n lej ca'tzīyā'tit.
17 Lā' palh kalhatin nacātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n tū' titlahua'ni'yā'tit
chuntza'. Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't. 18 Lā' lej xa'nca nalīputzayā'tit a'nchī nalīla'yā'tit ixamigoca'n ā'makapitzīn.
19 Tā'timīn, tū' ticātlahuani'yā'tit a'ntūn tū' tzey palh chuntza' cātatlahuani'yāni' hui'xina'n.
Namakxtekā'tit que xmān Dios nacāmāpātīnī. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.

Natamāpala con quit, hualh quiMāpa'ksīni'ca'n Dios.

20 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh mintā'ca'tza tzincsa, camā'hui'.

Lā' palh kalhputī, cama'xqui' xcān.

Lā' chuntza' xla' nalīmāxana'n a'ntūn tlahuani'nī'ta'ni'.

21 Tū' namakxtekā'tit que nacātlajayāni' a'ntūn tū' tzey. Natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey lā'
chuntza' nalītlajayā'tit antūn tū' tzey.

13

1 Tasqui'nī que milīhuākca'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan pūchihuīna'nī'n. Dios cāhui'līnī't
hua'chi pūchihuīna'nī'n. Lā' palh tū' cahuā Dios ixcāmaxquī'lh līmāpa'ksīn, xlaca'n tūlalh
ixtamāpa'ksīni'lh. 2 A'ntīn tatā'lāsta'la huan pūchihuīna'nī'n, xlaca'n chuntza' tatā'lāsta'la
Dios. Lā' xlaca'n natamāpala con Dios. 3 Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n
tū' catitajicua'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n. Xmān xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey,
xlaca'n tajicua'ni' huan pūchihuīna'nī'n. Lā' palh hui'xina'n tū' cājicua'ni'cu'tunā'tit huan
pūchihuīna'nī'n, līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit lā' chuntza' natahuan que hui'xina'n lactzey.
4 Huan pūchihuīna'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn como Dios cālīmāmacū'nī't para nacāmaktāyayāni'
hui'xina'n. Palh hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, najicua'ni'yā'tit como xlaca'n tzē
nacātamāpātīnīyāni'. Dios cāmaxquī'nī't līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tat-
lahua a'ntūn tū' tzey. 5 Lā' ū'tza' lītasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit huan pūchihuīna'nī'n. Lā'
tū' xmān por ixpālacata xlaca'n nacātamāpātīnīyāni'. Tasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit como
ca'tzīyā'tit mē'cstuca'n que ū'tza' tasqui'nī natlahua'yā'tit. 6 Lā' nā tasqui'nī namāpala'yā'tit
impuestos. Huan pūchihuīna'nī'n a'ntīn tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n, xlaca'n chuntza' tatlahua
a'ntū Dios lacasqui'n.
7 Lā' chuntza' camāpala'tit ixlīhuāk a'ntū laclīpinā'tit. Camāpala'tit huan impuestos lā'
cuotas. Cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit a'ntīn tamāpa'ksīni'n. 8 Palh cālaclīpini'yā'tit
ā'makapitzīn, cacāmāpalani'tit. Tū' camakxtektit de lāpāxquī'yā'tit. A'ntīn tapāxquī'
ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n talītlōkentaxtū ixley Dios. 9 Ixley Dios huan chuntza':

Tū' namakpuscātīni'na'.

Tū' namaknīni'na'.

Tū' naka'lhāna'na'.

Tū' nalī'a'ksa'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua.

Tū' nalakca'tza'na' a'ntū ixla' ā'chā'tin.

Lā' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū huan:

Lā' chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu, nā chuntza' cacāpāxqui' huan ā'makapitzīn.

Lā' kalhatin a'ntīn tlahua huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tlōkentaxtū huāk huā'mā' līmāpa'ksīn
lā' nā ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū a'nan. 10 Palh kalhatin chi'xcu' pāxquī' ā'chā'tin,
chuntza' tūla tlahuani' a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' a'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn, chuntza'
talītlōkentaxtūkō' ixlīhuāk ixley Dios.
11 Ixlīhuāk huā'mā' natlahua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que chuhua'j ā'chulā' tasqui'nī
na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios. Lej skalalh natahui'la'yā'tit como namin huan chi'chini' a'xni'ca'
Cristo naquincālē'nāni' nac a'kapūn. Lā' tū'tza' makān huan chi'chini' hua'chi a'xni'ca'
pū'la kalhlaka'ī'uj. 12 Palaj namin huan chi'chini' a'xni'ca' nalaka'nāuj Dios nac a'kapūn.
Hua'chilh xkakamā'tza' como palaj namin huā'mā' chi'chini'. U'tza' calīmakxtekui nat-
lahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' catlahuáuj hua'chi tatlahua xlaca'n a'ntīn talatlā'huan de
tzī'sa. Catlahuáuj a'ntūn tzey chuntza' hua'chi xlaca'n a'ntīn talatlā'huan a'nlhā xkaka. 13 Lā'
xa'nca nalatā'kchokoyāuj hua'chi tasqui'nī. Lā' tuntū' natlahuayāuj a'ntū nalīmāxana'nāuj
palh naquincālaktzī'nāni' catīhuā. Tū' ticālīpāxuhuayāuj a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā'
tū' tika'chīyāuj. Lā' tū' timakpuscātīni'nāuj. Lā' tū' titlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan. Lā'
tū' tilāsta'layāuj. Lā' tū' tilakca'tzanāuj. 14 Lā' calīhui'lī'tit maksca'tā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Lā' tū' catlahua'tit mintapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua'.

14

Tū' tzey palh cālē'ksa'nāuj ā'makapitzīn tā'timīn

1 A'yuj makapitzīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī, hui'xina'n
līpāxūj cacāmakxtektit natatanū a'nlhā takēxtimī'yā'tit hui'xina'n. Lā' tū' ticātā'lā'hua'ni'yā'tit
xlaca'n por ixpālacata a'ntūn tūna'j xa'nca tamāchekxī xlaca'n. 2 A'makapitzīn tapuhuan
que tzē natahua' ixlīhuāk catūhuā. Lā' ā'makapitzīn a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī', xlaca'n
tapuhuan que tū' tzey hua'can quinīt. 3 Hui'xina'n a'ntī hua'yā'tit ixlīhuāk catūhuā,
tū' cālakmaka'ntit a'ntīn tū' tahua' quinīt. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' hua'yā'tit quinīt, tū'
ticālīchihuīna'nā'tit xlaca'n a'ntīn tahua' quinīt. Dios cālaca'ī'yāni' milīhuākca'n. 4 Tū'
quimaca'tzica'n a'nchī scuja huan ixmozo ā'kalhatin chi'xcu'. Xmān a'ntī māpa'ksī tzē
nahuan palh tzey o palh tū' tzey a'nchī scuja ixmozo. Lā' nā chuntza' a'ntīn tatapa'ksī con
Dios, xmān Dios ca'tzī a'nchī talīlatlā'huan xlaca'n. Dios cāmaktāya, lā' chuntza' xlaca'n tū'
caticāmālaclē'nīlh Dios.
5 A'makapitzīn tā'timīn tamaclacā'ni' lakatin chi'chini'. A'makapitzīn tapuhuan que
ixlīhuāk huan chi'chini' chu lakatin. Capāstactit chā'tunu' de hui'xina'n a'ntū xatzey
lā' ū'tza' catlahua'tit chā'tunu'. 6 A'ntīn tamaclacā'ni' lakatin chi'chini', xlaca'n ū'tza'
talīmaclacā'ni'cu'tun Dios. Lā' nā a'ntīn tahua' quinīt, xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios
como tamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por huan līhua't. Lā' a'ntīn tū' tahua' quinīt, nā xlaca'n
chuntza' tamaclacā'ni'cu'tun Dios, lā' nā tamaxquī' pāxcatca'tzī Dios.
7 Līhuan lahui'lāna'uj nac quilhtamacuj, tū' tlahuayāuj xmān a'ntū quina'n puhuanāuj.
Lā' tū' nīyāuj a'xni'ca' quina'n lacasqui'nāuj. 8 Līhuan lahui'lāna'uj, tlahuayāuj ixtapuhuān
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nīyāuj chu a'nchī ixtapuhuān. Quina'n tapa'ksīyāuj con
Cristo, a'yuj lakahuancus quina'n lā' a'yuj xanīntza' quina'n. 9 Como Cristo nīlh lā' nā
lakahuanchokolh, chuntza' tzē nacāmāpa'ksī xlaca'n a'ntī xalakahuan lā' xlaca'n a'ntī
tanīnī'ttza'.
10 Lā' chuntza' tū' tzey palh kalhatin nacālīchihuīna'n ā'makapitzīn tā'timīn. Lā' tū' tzey
palh kalhatin nacālakmaka'n ā'makapitzīn tā'timīn. Quilīhuākca'n quina'n natāyakō'yāuj na
ixlacapūn Cristo lā' xla' ū'tza' a'ntī naquincājuzgarlīyāni'. 11 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
QuiMāpa'ksīni'ca'n huan: "Stu'ncua' a'ntū icuan. Stu'ncua' ixlīhuāk naquintatat-
zokostani'kō'. Lā' ixlīhuākca'n natahuan palh quit Dios".
12 Lā' chuntza' quilīhuākca'n nakalhtīyāuj Dios por ixlīhuāk a'ntūn tlahuanī'ta'uj.

Tū' tzey palh namātonkopūyāuj ā'kalhatin quintā'tinca'n

13 Lā' chuntza' tū'tza' calālē'ksa'ntit. Xatzey calīhui'lī'tit que tū' natlahua'yā'tit a'ntū
nalītatonkopū ā'kalhatin. 14 Como quit ictapa'ksī con Cristo, quit xa'nca icca'tzī que ixlīhuāk
huan līhua't huāk tzey. Lā' a'yuj chuntza' icpuhuan, quit icuan que ā'kalhatin tlahua
a'ntūn tū' tzey palh hua' catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios.
15 Hui'xina'n tū' cahua'tit quinīt palh ū'tza' nalītamakchuyī kalhatin de quintā'tinca'n, como
xla' napuhuan que tū' tzey a'ntū tlahua'yā'tit. Lā' como pāxquī'yā'tit huan quintā'tinca'n,
xatzey tū' natlahua'yā'tit a'ntū xla' napuhuan que tū' tzey. Cristo nīlh nā por xla', lā' tū'
xmān por hui'xina'n. U'tza' tuntū' tilīhua'yā'tit hui'xina'n a'ntū nalītaspi'tpala ā'kalhatin na ix-
tej Dios. 16 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huāk tzey a'ntū tlahua'yā'tit, tū' catlahua'tit a'ntū
ā'makapitzīn tapuhuan palh tū' tzey. 17 Quina'n, como tapa'ksīyāuj con Dios, tū' lej tipāstacāuj
a'ntū hua'can. A'ntū más tasqui'nī ū'tza' huā'mā': Līlacatejtin nalatā'kchokoyāujtit lā' ca'cs
nalatahui'layāuj lā' naka'lhīyāuj tapāxuhuān como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lāni'.
18 A'ntī chuntza' ta'a'kahuāna'ni' Cristo, chuntza' talīmāpāxuhuī Dios. Lā' nahuancan que
xa'nca talatlā'huan.
19 Ca'cs nalatahui'layāuj. Lā' nalāmaktāyayāuj lā' ā'chulā' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios. 20 Tū'
nalactlahua'yā'tit a'ntū Dios tlahualh. Tzēlasā' chuntza' tlahua'yā'tit a'xni'ca' hua'yā'tit
a'ntūn tapuhuan ā'makapitzīn que tū' līmakuan. Ixlīhuāk huan līhua't tzey na ixlacapūn Dios.
Lā' tzē nahua'yāuj ixlīhuāk. Xmān tūla nahua'yāuj ā'tāpātin palh por ū'tza' nalītatonkopū
kalhatin quintā'tinca'n. 21 Xatzey tū' nahua'yāuj quinīt lā' tū' nahua'yāuj vino, lā' nīn tuntū'
natlahuayāuj ā'catūhuā palh por ū'tza' nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 22 Palh kalhatin
de hui'xina'n puhuan palh tzey na ixlacapūn Dios que nahua' ixlīhuāk catūhuā, xla' ixa'cstu
tzē'k caca'tzīlh. Lā' tū' tilāsta'la'yā'tit por huanmā'. Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn taca'tzī que
xa'nca talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 23 Lā' a'ntīn tahua' catūhuā, a'yuj māni'
xlaca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can, chuntza' xlaca'n tatlahua ixtalaclē'i'ca'n. Palh
kalhatin chi'xcu' tlahua catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios,
chuntza' tlahua ixtalaclē'i' huanmā' chi'xcu'.

15

Tasqui'nī natlahuayāuj a'ntū natalīpāxuhua ā'makapitzīn tā'timīn

1 Quina'n a'ntī xa'ncatza' kalhlaka'ī'yāuj, nacāmaktāyayāuj xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca
takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī. Tū' xmān napuhuanāuj a'ntū lacasqui'nāuj
quina'n. 2 Quina'n natlahuayāuj a'ntū natalīpāxuhua huan ā'makapitzīn quintā'timīnca'n lā'
chuntza' nacāmaktāyayāuj lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'ī'. 3 Lā' nīn Cristo tū' ixtlahua
xmān a'ntū xla' ixlacasqui'n. U'tza' līpātīni'lh xla'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū Cristo
huanilh Dios:

A'ntīn talakmaka'nāni', nā quit quintalakmaka'n.

4 Ixlīhuāk a'ntūn tzo'kca makāntza' na ixtachihuīn Dios, quincāmāsu'ni'yāni' a'ntūn
Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Ixtachihuīn Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. Lā'
quincāmaktāyayāni' para napātīyāuj a'ntū quincātapātle'keni'yāni'. Lā' quincāmāca'tzīnīyāni'
que na'a'nāuj nac a'kapūn. 5 Dios ū'tza' a'ntīn quincāmāko'xaka'tlī'yāni' lā'
quincāmaktāyayāni' para natāyani'yāuj. Dios cacāmaktāyani' hui'xina'n para que chu
lakatin nala mintapāstacna'ca'n chu a'nchī ixtapuhuān Cristo Jesús. 6 Chuntza' milīhuākca'n
tzē a'cxtim namācā'tanī'yā'tit Dios, ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

Huan xatzey tachihuīn cāmāca'tzīnīca nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas

7 Lā' huixina'n calālaktzī'ntit hua'chi lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā' chuntza'
na'a'cnīni'ni'can Dios. 8 Jesucristo a'xni'ca' milh nac quilhtamacuj, ixcāmāsu'ni' huan israeli-
tas que Dios tlōkentaxtū a'ntū huan. Chuntza' māsu'yulh Cristo, como xla' tlōkentaxtūlh a'ntū
Dios ixcāhuaninī't makāntza' quinapapana'ca'n. Lā' chuntza' lītasu'yu que Dios tlōkentaxtū
a'ntū huan. 9 Lā' nā Cristo lacasqui'lh que natatapa'ksī con Dios nā xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī
Cristo huanilh Dios:

Quit na'icmāka'tlī'yāni' na ixlaclhni'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' na'ictlī' palh hui'x lej tzey.

10 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Cacātā'pāxuhua'tit con ixtachi'xcuhuī't Dios, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.

11 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Camāka'tlī'tit huan Māpa'ksīni' milīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas.
Catamāka'tlī'lh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

12 Lā' nā tatzo'kni' a'nlhā huan Isaías:

Namin kalhatin ī'xū'yātā'nat Isaí.
Lā' xla' nacāmāpa'ksī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' que xla' nacāmāpūtaxtū.

13 Dios ū'tza' a'ntī quincāmāca'tzīnīyāni' que xla' naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā'
como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, lā' Dios ā'chulā' lej cacāmaxquī'ni' tapāxuhuān lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' huan Espíritu Santo cacāmāca'tzīnīni' que Dios
natlōkentaxtū a'ntū huanī't.

14 Quit xa'nca icca'tzī, tā'timīn, que hui'xina'n lej lactzēyā tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n
xa'ncatza' ca'tzīyā'tit ixtachihuīn Dios. Lā' nā tzē nalāmāsca'tīyā'tit chā'tunu' de hui'xina'n.
15 Xmān xa'iccāmāpāstaquīcu'tunāni' hui'xina'n huā' tamā'na catūhuā a'ntū ictzo'knī't. Lā'
como Dios quilīmāmacū'lh huā'mā' lītlōt, quit tū' icjicua'nī't de na'iccātzo'knuni'yāni' lacas-
tunc. 16 Dios quilacsacli para na'ictā'scuja Jesucristo. Quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī a'ntīn
tū' israelitas huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quincāmāca'tzīnīni'. A'makapitzīn de xlaca'n
takalhlaka'ī'nī't. Lā' huan Espíritu Santo cātlahuanī't ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n hua'chi
lakatin lē'ksajna' a'ntū icmaxquī' Dios. Lā' Dios chuntza' lej cālīpāxuhua.

17 Quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Cristo Jesús, como quimaktāyanī't a'ntū Dios quilīmāmacū'lh.
18 Quit na'iccāhuaniyāni' xmān a'ntū Cristo quimaktāyalh para na'ictlahua. Quit
iccāmasu'ni'lh a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuhua'j xlaca'n tatlahua ixtapuhuān Dios. 19 Por
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo ixtlahuacan lē'cnīn. Lā' chuhua'j ictlōkentaxtūnī't a'ntū Dios
quilīmāmacū'lh. Iccāmāsu'ni'nī't xalanī'n nac Jerusalén huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Lā' lakachu icmāsu'yunī't hasta nac Ilírico. 20 Quit xa'iccāmāsu'ni' huan xatzey
tachihuīn a'ntīn tūna'j ixtaca'tzī nīn tuntū' ixpālacata Cristo. Chuntza' xa'ictlahua quit como
tū' xa'icmāsu'yucu'tun a'nlhā ixmāsu'yunī'ttza' ā'chā'tin. 21 Lā' chuntza' ictlahuamā' chu
a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'ntīn tūna'j cāhuanican de xla', xlaca'n nataca'tzī.
Lā' a'ntīn tūna'j takaxmata, xlaca'n natamāchekxī.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

22 Lā' como quit xa'icmāsu'yutlā'huan, tūla xa'iccālaka'nāchāni', a'yuj lej maklhūhua'
xa'ica'ncu'tunācha'. 23 Lā' chuhua'j na'ica'nācha', como quit tū'tza' icka'lhī a'nlhā
na'icmāsu'yu huā'tzā', lā' como lhūhua'tza' cā'ta iccālaka'ncu'tunī'ta'nchāni'. 24 A'xni'ca' quit

na'ica'n nac España na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. Quit icka'lhī tapāxuhuān ickalhachi-
huīna'ncu'tun macsti'na'j con hui'xina'n. Lā' ā'calīstān quit na'ica'mpala. 25 Pū'la na'ica'n
nac Jerusalén. Na'iccālē'ni' macsti'na'j tumīn huan tā'timīn xalanī'n a'ntza'. 26 Huan tā'timīn
xalanī'n nac estado de Macedonia lā' nac estado de Acaya, xlaca'n tamāstā'nī't tumīn, lā'
tamacā'ni'cu'tun huan tā'timīn a'ntī lacpobres a'ntī xalanī'n nac Jerusalén. 27 Huā'mā' ū'tza'
a'ntūn tatlahuacu'tulh xlaca'n xalanī'n nac Macedonia lā' nac Acaya. A'ntīn tū' israelitas
tamaktāyacu'tun a'ntī israelitas. Chuntza' tzey como huan israelitas tamāca'tzīnīnī't a'nchī
natalīpūtaxtu. Lā' chuhua'j, a'ntīn tū' israelitas tzē natatā'ī' a'ntūn taka'lhī. 28 Lā' quit,
a'xni'ca' na'ictlahuakō' huā'mā', a'xni'ca' na'icmāstā' huan tumīn, quit na'ica'n nac España.
Lā' na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. 29 Lā' a'xni'ca' na'iccālakchā'nāni' hui'xina'n, quit icca'tzī
que Cristo nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n por ixpālacata a'ntū Cristo quilīmāmacū' que
na'iccāhuaniyāni'.
30 Lā' chuhua'j tā'timīn, como hui'xina'n nā tā'tapa'ksīyā'tit Cristo, lā' como huan
Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj, chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que
naquilātā'kalhtō'ka'yāuj. Lā' casqui'ni'tit Dios por quit. 31 Casqui'ni'tit Dios que
caquimaktaka'lhli para que tuntū' naquintatlahuani' xalanī'n nac Judea a'ntīn tū'
takalhlaka'ī'. Lā' nā casqui'ntit que huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén caquintamaklhtīlh
huan tumīn a'ntū na'iccālē'ni'. 32 Lā' chuntza', palh Dios lacasqui'n, quit na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n. Chuntza' quit na'iclīpāxuhua. Lā' chuntza' nalāmāko'xaka'tlī'yāuj. 33 Lā' chuhua'j
Dios cacā'o'kska'lhīni' milīhuākca'n. Xla' ū'tza' a'ntī cāmātza'la'nkē' qui'a'clhunucca'n. Amén.

16

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n quintā'tinca'n Febe. Huā'mā' puscāt cātā'scuja xlaca'n
a'ntīn tatapa'ksī con Cristo nac Cencrea. 2 A'xni'ca' xla' nacālakchā'nāni', calaktzī'ntit hua'chi
mintā'tinca'n. Chuntza' natala a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Calīmaktāya'tit chu a'ntū xla'
namaclacasqui'n. Xla' lej lhūhua' a'ntī cāmaktāyanī't. Lā' nā quit quimaktāyanī't.
3 Casaludarlī'tit Priscila lā' Aquila a'ntī ixkōlu' Priscila. Xlaca'n tamāsu'yu ixpālacata
Cristo Jesús, chuntza' hua'chi quit. 4 Lā' xlaca'n cāpātle'keni'lh a'ntū lej līpājicua' a'xni'ca'
quintamāpūtaxtūlh. U'tza' iccālīmaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' nā tamāstā' pāxcatca'tzī ixlīhuākca'n
a'ntīn tū' israelitas a'ntīn tatapa'ksī con Cristo. 5 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan tā'timīn
a'ntīn tatakēstoka na ixchicca'n Priscila lā' Aquila. Lā' nā icmacā'ni' saludos Epeneto. Xla'
qui'amigo lā' icpāxquī'. Xla' ū'tza' a'ntī xapū'la kalhlaka'ī'lh Cristo nac Acaya. 6 Lā' nā
icmacā'ni' saludos huan María. Xla' lej scujnī't por mimpālacataca'n. 7 Lā' nā iccāmacā'ni'
saludos quintā'israelitas a'ntī Andrónico lā' Junias. Lā' ū'tunu'n ixquincātā'chī'canī't. Lā'
huan apóstoles nā xlaca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' nā xlaca'n ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo xapū'la
a'xni'ca' quit tūna'j xa'ickalhlaka'ī'.
8 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Amplias. Icpāxquī' como xla' nā kalhlaka'ī'
quiMāpa'ksīni'ca'n. 9 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Urbano a'ntī quincāmaktāyayāni'
quina'n a'ntīn tā'scujāuj con Cristo. Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Estaquis a'ntī icpāxquī'.
10 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Apeles. Tasu'yu que xla' xa'nca ka'lhlaka'ī' Cristo. Lā'
nā iccāmacā'ni' saludos a'ntīn tahui'lāna'ncha' na ixchic Aristóbulo. 11 Lā' nā icmacā'ni'
saludos quintā'israelita Herodión lā' nā xalanī'n na ixchic Narciso a'ntīn takalhlaka'ī'
quiMāpa'ksīni'ca'n. 12 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos Trifena lā' Trifosa. Xlaca'n lej tatā'scuja
quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos Pérsida a'ntī pāxquī'can. Huā'mā' puscāt lej
tā'scujnī't quiMāpa'ksīni'ca'n. 13 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Rufo. Tasu'yu que xla' xa'nca
kalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos ixtzī't Rufo, a'ntī iclaktzī'n hua'chi
quintzī't. 14 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan Asíncrito lā' Flegonte lā' Hermas lā' Patrobas lā'
Hermes lā' nā huan tā'timīn a'ntīn tatā'lahui'lāna' xlaca'n. 15 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan
Filólogo lā' Julia lā' Nereo lā' nā ixtā'tin xapuscāt lā' Olimpas lā' ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't
Dios a'ntīn tatā'lahui'lāna' xlaca'n.
16 Calāsaludarlī'tit como lāpāxquī'yā'tit. Xalanī'n lakachu a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n
cātamacā'ni'yāni' saludos.
17 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naca'tzīyā'tit a'ntīn tatalacpitzi lā' tamāsu'yu
a'ntūn tū' tzey lā' tū' chu a'cxtim hua'chi a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la. Cataxtunquī'tit
de xlaca'n. 18 Xlaca'n tū' tatā'scujmā'na quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tatlahua xmān
a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Tasu'yu palh tzey a'ntūn tahuan lā' hua'chilh tzēhuanī't ix-
tachihuīnca'n. Lā' xmān ta'a'kxoko xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk a'ntūn cāhuanican.
19 Lakaxtim ca'tzīcantza' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Huā'mā' lej iclīpāxuhua. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca naca'tzīyā'tit a'nchī
natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' iclacasqui'n que tū' tipuhua'nā'tit natlahua'yā'tit a'ntūn

tū' tzey.
20 Dios quincāmaktāyayāni' a'nchī ca'cs nalīlatahui'layāujtit. Dios palaj natlaja
huan ko'ti'ti' a'nchī scujmā' con hui'xina'n. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīni'
hui'xina'n.
21 Cāmacā'ni'yāchāni' saludos Timoteo a'ntī quintā'scuja, lā' nā quintā'israelitas Lucio lā'
Jasón lā' Sosípater.
22 Lā' quit, Tercio, quimātzo'knīca huā'mā' carta. Lā' iccāmacā'ni'yāchāni' saludos a'ntīn
kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quit.
23 Lā' cāmacā'ni'yāchāni' saludos huā' Gayo. Quit Pablo icmaklahuī' na ixchic. Lā' nā ā'tzā'
tatakēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos Erasto a'ntī tesorero de
huā'mā' xcānsipej. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos quintā'tinca'n Cuarto.
24 Cacāsicua'lanālīchāni' milīhuākca'n quiMāpa'ksīni'ca'n. Amén.

Pablo lej ixmāka'tlī' Dios

25 Lā' chuhua'j camāka'tlī'uj Dios. Xla' tzē cāmaktāyayāni' que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit
chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū icmāsu'yu, lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' huan
xatzey tachihuīn, xapū'la nīn tintī' ixca'tzī. Lā' chuhua'j Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
26 Lā' chuhua'j māsu'yucan. Nā chuntza' māsu'yucan nā ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican
profetas. Dios māpa'ksīni'lh que cacāmāca'tzīnīkō'ca ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't como
Dios lacasqui'n que ixlīhuākca'n catakalhlaka'ī'lh lā' cata'a'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' Dios ū'tza'
a'ntī huī' para pō'ktu.
27 Lā' xmān Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk. Ca'a'cnīni'ni'ca Dios para pō'ktu por ixpālacata Jesu-
cristo. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo

1 Quit Pablo, lā' quilacsacnī't Jesucristo para na'icla ixapóstol chu a'nchī ixtapuhuān
Dios. Ictzo'knumā' quit lā' nā quintā'tinca'n Sóstenes nā xla' huī' huā'tzā'. 2 Lā' huā'mā'
carta iccāmacā'ni'yāni' milīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' xalanī'n
nac Corinto. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn cāsicua'lanālīnī'ta'ni' Cristo Jesús. Lā'
xla' cālacsacnī'ta'ni' lā' ixla' Dios la'nī'ta'ntittza' con ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu
xalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tamācā'tanī Dios lā' lakalīyān tasqui'ni' que
cacāmaktāyalh hua'chi hui'xina'n nā squi'ni'yā'tit. 3 Dios quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo cacālakalhu'mani'. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Pablo māstā'lh pāxcatca'tzī porque Cristo cāsicua'lanālīlh

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī quinDios por hui'xina'n porque Dios cāmaxquī'nī'ta'ni'
talakalhu'mān lā' ū'tza' huā'mā' talakalhu'mān cāmaxquī'ni' porque tapa'ksī'ya'tit con Cristo
Jesús. 5 Lā' por ixpālacata Cristo, Dios lej lhūhua' cāmāsca'tīyāni' lā' chuntza' xa'nca
māchekxī'yā'tit para nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn. 6 Ixlīhuāk huā'mā' Dios cātlahuani'ni'
porque cuenta tlahua'tit lā' kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Cristo. 7 Lā'
nā chuntza' hui'xina'n tuntū' cāmakasputāni' a'nchī Dios quincāsicua'lanālīyāni' līhuan
ka'lhī'pā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū napūmin quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 8 Nā xla'
nacāmaktāyayāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj lā' chuntza' tū' na'a'nan
nīn tuntū' a'ntū nacātalē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō' Jesucristo. 9 Dios pō'ktu
tlōkentaxtū a'ntū mālacnū lā' xla' cālacsacnī'ta'ni' para que chu lakatin nala'yā'tit con Jesu-
cristo, ixO'kxa' Dios, a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n.

A'ntī ixtakalhlaka'ī' tatalacpitzilh na ixlaclhpu'nanca'n

10 Quintā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo lā' iccāchihuīna'maxquī'yāni'
que chu lakatin nahua'nā'tit lā' tū' nataxtunquīyā'tit lā' tū' natalacpitziyā'tit. Lā'
caka'lhī'tit chu lakatin mintapāstacna'ca'n milīhuākca'n lā' chu lakatin mintapuhuānca'n.
11 Tachilh huā'tzā' a'ntī xalanī'n na ixchic Cloé. Lā' xlaca'n quintamāca'tzīnīlh que
hui'xina'n lāsta'la'yā'tit. 12 U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n tū' chu lakatin hua'nā'tit.
Makapitzīn tahuan: "Quit icstālani' Pablo". Lā' ā'makapitzīn tahuampala: "Quit ic-
stālani' Apolos". Lā' ā'makapitzīn tahuampala: "Quit icstālani' Pedro". Lā' ā'makapitzīn
tahuampala: "Quit icstālani' Cristo". 13 ¿Chu talacpitzinī't Cristo? ¿Chu quit icnīlh huan
nac cruz por mimpālacataca'n? Lā' ¿chu quit iccāmā'kpaxīni' para naquilāstālani'yāuj?
14 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios porque tū' iccāmā'kpaxīlh nīn kalhatin de hui'xina'n, xmān
Crispo lā' Gayo. 15 Lā' chuntza' nīn tintī' tzē nahuan que quit iccāmā'kpaxīlh para
que caquintastālani'lh. 16 Lā' nā iccāmā'kpaxīlh xalanī'n na ixchic Estéfanas pero tū'
icca'tzī palh icmā'kpaxīnī't ā'chā'tin huampala. 17 Pues Cristo tū' quimacamilh para que
na'icmā'kpaxīni'n. Quimacamilh para na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios. Lā' tū'
iclīmāstū'nca con xalaka'tla'n tachihuīn. Palh chuntza' xa'ictlahualh, xa'iclakmaka'lh Cristo
a'ntī pātīni'lh huan nac cruz.

Ixpālacata Cristo lītasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna'

18 Huan a'ntī ta'a'mā'na nac pūpātīn porque tū' takalhlaka'ī' Dios, xlaca'n tapuhuan
que tū' tasqui'nī a'nchī māsu'yucan que Cristo nīlh nac cruz. Pero quina'n a'ntī Cristo
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza', quina'n puhuanāuj que a'ntū māsu'yucan ixpālacata a'nchī līnīlh
Cristo nac cruz, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn Dios. 19 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Na'icmāsu'yu que ixlīhuāk a'ntū taca'tzī huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n, ū'tza' hua'chilh nīn
tuntū' ixtapalh.
Lā' na'iccāmāxtunquī para pō'ktu a'nchī ixlīlakskalalhna'ca'n a'ntīn tamāchekxī.
20 Lā' chuhua'j ¿chichū natalīla huan a'ntī lakskalalhna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n? Lā'
¿chichū nalīla huan a'ntī lej tzē talīchihuīna'n catūhuā? ¿Chu tū' cāmāmāxanī' Dios porque
xla' lej līhua'ca' ca'tzī? Chuntza' ixtapāstacna'ca'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj hua'chi
tachuyāt na ixlacapūn Dios. 21 Lā' a'yuj lej skalalh huan tachi'xcuhuī't, pero tū' chuntza'
talīlakapasa Dios porque xla' tū' makxteka chuntza' nalīlakapascan. Xla' līhui'līlh cāmāpūtaxtū
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntū icmāsu'yumā'nauj a'yuj ā'makapitzīn tahuan
que tachuyāt.
22 Huan israelitas talacasqui'n que catatlahualh lē'cnīn xlaca'n a'ntīn tamāsu'yu ixtachi-
huīn Dios. Lā' huan a'ntīn tū' israelitas taputza a'ntī lej taca'tzī. Palh tū' chuntza',

tū' takalhlaka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios. 23 Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī Cristo nīlh
huan nac cruz. U'tza' cālīmāmakchuyīlh israelitas porque tū' takaxmatcu'tun. Lā' xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas tapuhuan que tachuyāt. 24 Pero huan a'ntī Dios cālacsacli lā' xlaca'n
takalhlaka'ī', a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas, huan tamā'na tamāchekxī que Cristo
ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna' Dios. 25 Chi'xcuhuī'n tapuhualh que Cristo tū'
ixka'lhī līmāpa'ksīn a'xni'ca' nīlh huan nac cruz. U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo nīlh como
chuntza' ixtapuhuān Dios. Lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n tūla tamālacastuca ixtapāstacna'
Dios. Lā' chi'xcuhuī'n tapuhuan que Dios hua'chilh tū' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'nchī Cristo
nīlh nac cruz. Pero Dios ā'chulā' māpa'ksīni'n que chi'xcuhuī'n. 26 Cuenta catlahua'tit māni'
hui'xina'n, quintā'timīn. Tū' a'nan lhūhua' a'ntī lej taca'tzī na milaclhpu'nanca'n hui'xina'n
a'ntī Dios cālacsacni' lā' kalhlaka'ī'tit. Tū' ixa'nan lhūhua' a'ntī māpa'ksīni'nī'n ixtahuanī't
a'xni'ca' takalhlaka'ī'lh lā' tū' ixa'nan lhūhua' a'ntī lej ixtasqui'nī nac huā'mā' quilhtamacuj.
27 Pero Dios cālacsacli a'ntī xla' cālacasquī'n a'yuj puhuancan que tū' lej taca'tzī. Cālacsacli
para nacālīmāmāxanī' a'ntī xalakskalalhna'. Lā' Dios cālacsacli a'ntī puhuancan que tū'
lactli'hui'qui para nacālīmāmāxanī' a'ntī xalactli'hui'qui. 28 Lā' Dios cālacsacli a'ntī puhuan-
can que xlaca'n tū' tatasqui'nī lā' a'ntī cālakmaka'ncanī't hua'chilh tuntū' ixtapalh para que
chuntza' tzē nalīmālakuanī a'ntū puhuancan que lej tasqui'nī. 29 Lā' nā chuntza' nīn tintī'
tzē nalīka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. 30 Lā' hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo Jesús pero
xmān por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' por ixpālacata Cristo, Dios quincāmāsca'tīni' ixtapuhuān.
Lā' mālacstū'ncnī't palh lacuan quina'n. Dios quincāmāxtunquīni' de huan talaclē'i' para
que ixla' nalayāuj. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī xa'nca nalīlatā'kchokoyāuj. Nā Cristo
māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n lā' quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. 31 Chuntza' māchekxīcan a'nchī
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
A'ntī ka'tla'jca'tzī, calīka'tla'jca'tzīlh ixpālacata a'ntūn quincātlahuani'nī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.

2

A'nchī māsu'yuca tuchū ixpālacata līxtokohua'ca'ca Cristo

1 Lā' chuntza' a'xni'ca' pū'la icchā'lh lā' iccātā'chihuīna'ni' hui'xina'n, tū' iccāmāsu'ni'ni'
hua'chi kalhatin xaka'tla' a'cta'sana'. Lā' tū' lej ka'tla' quintachihuīn lā' nīn lhūhua'
quintapāstacna', a'xni'ca' xa'iccāmālacstū'ncni'yāni' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Dios lā'
a'ntū tzē'k ixuanī't. 2 Lā' quit iclīhui'līlh que tuntū' quimaca'tzi, xmān Jesucristo a'ntī
maknīca huan nac cruz. 3 Lā' quit hua'chilh tū' lej tli'hui'qui xa'icuanī't a'xni'ca'
xa'iccātā'lahui'lani' lā' lej xa'icpājicua'n lā' xa'icxpipi. 4 Lā' quintachihuīn lā' a'nchī
xa'iccāmāsca'tīyāni' tū' hua'chi ixla' huan xaka'tla' a'cta'sana' a'ntī lej ca'tzī. Palh chuntza'
xa'iccāmāsca'tīni' cahuā, tū' ixtasu'yulh a'nchī ī'scujmā' huan Espíritu Santo lā' ixlīmāpa'ksīn
Dios. Huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh huan tachihuīn lā' icchihuīna'lh con ixlīmāpa'ksīn.
5 Lā' chuntza' tū' nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n pero nakalh-
laka'ī'yā'tit ixpālacata ixlīmāpa'ksīn Dios.

Dios cāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't por huan Espíritu Santo

6 Pero na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī xa'nca tamāchekxī ixtachihuīn Dios, tasu'yu que lej
icca'tzī. Lā' quintapāstacna' tū' hua'chi ixlaca'n huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac quilhta-
macuj porque xlaca'n natalakuan. 7 Pero iclīchihuīna'nāuj ixtapāstacna' Dios a'ntū lakatzē'k
ixuanī't. Lā' huan tapāstacna' ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj, xmān
ixpātunca'tzi Dios ixuanī't que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. 8 Nīn tintī'
xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj tamāchekxīnī't huā'mā' a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Palh
ixtamāchekxīlh cahuā, tū' maktin ixtaxtokohua'ca'lh huan Māpa'ksīni' a'ntī līhua'ca' xaka'tla'.
9 Pero chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Nīn tintī' laktzī'nī't lā' nīn tintī' kaxmatnī't lā' nīn tintī' puhuanī't a'ntū Dios cāxui'līnī't para
huan a'ntīn tapāxquī'.
10 Dios scana'nca quincālīmāsca'tīni' por huan Espíritu Santo porque tuntū' mātzē'kni'canī't
huan Espíritu. Xla' ca'tzī hasta ixtapāstacna' Dios lā' a'nchī līhuanī't Dios.
11 ¿Tichū ca'tzī a'ntū puhuan kalhatin chi'xcu'? Xmān ixa'cstu ca'tzī. Lā' chuntza' nīn tintī'
tzē māchekxī ixtapāstacna' Dios; xmān ixEspíritu Dios cā'tzī. 12 Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni'
huan Espíritu a'ntū ixla' Dios lā' tū' ixlaca'n chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tzē namāchekxīyāuj
a'nchī Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmaxquī'yāni' lhūhua' catūhuā. 13 Tū'
icmāsu'yuyāuj hua'chi tamāsu'yu tachi'xcuhuī't a'yuj lej taca'tzī catūhuā. Quina'n
iccāmāsu'ni'yāuj a'ntū quincāmāsu'ni'yāni' huan Espíritu. Chuntza' iccāmāsu'ni'yāuj xlaca'n
a'ntī taka'lhī huan Espíritu Santo lā' xlaca'n tamāchekxī a'ntū ixla' Dios.
14 Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj xmān pāstaca huā'mā' quilhta-
macuj. Tūla maklhtīni'n a'ntū māsu'yu huan Espíritu Santo porque puhuan que hua'chi
tachuyāt. Lā' tūla māchekxī porque xmān līmāchekxīcan con Espíritu Santo. 15 Lā' huan

Espíritu Santo tanūni'nī't huan chi'xcu' a'ntī ixla' Dios lā' chuntza' līmāchekxī a'ntū más
tasqui'nī. Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj tūla māchekxī a'nchī huanī't
huan a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj. 16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

¿Tichū lakapasnī't ixtapāstacna' Māpa'ksīni' Dios?

Lā' ¿tichū tzē namāsu'ni' a'ntū natlahua?

Pero quina'n icpāstacna'nāuj hua'chi Cristo lacasqui'n.

3

A'nchī tahuanī't huan a'ntīn tatā'scuja Dios

1 Chuntza', quintā'timīn, tūlalh iccāhuanini' hua'chi xa'iccāhuani xlaca'n a'ntī cuenta tat-
lahua huan Espíritu Santo. Maclacasqui'nā'tit hui'xina'n na'iccāhuaniyāni' hua'chi a'ntīn
tatzucumā'nacus takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' a'ntīn tatlahuamā'nacus a'ntū xmān
xlaca'n talacasqui'n. Hui'xina'n hua'chi lakska'tā'n. 2 Nā como huan ska'ta' tūlana'j laktzaka
huan quinīt lā' xmān hua' ixtzi'quī't, chuntza' tūlalh iccāmāsu'ni'ni' a'ntū jicslīhua' para
namāchekxīyā'tit. Tūlalh catisca'ttit. Lā' nīn chuhua'j tū' iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū jicslīhua'
para namāchekxīyā'tit 3 porque pāstacna'nā'titcus hua'chi a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī'. Palh
lāsta'la'pā'na'ntitcus lā' lakca'tzanā'tit lā' taxtunquīnī'ta'ntit, tasu'yu que tlahua'yā'titcus a'ntū
xmān mintapāxuhuānca'n. Latā'kchokoyā'tit hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 Kalhatin
huan: "Quit icstālani' Pablo". Lā' ā'kalhatin huampala: "Quit icstālani' Apolos". ¿Chu tū'
a'cxtim tatalacpitzi xlaca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj?

5 A'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni', tū' iccāmāsu'ni'ni' para naquilāstālani'yāuj. Nīn Apolos
tū' cāmāsu'ni'ni' para nastālani'yā'tit xla'. Quina'n xmān ixtasācua'nī'n Dios. Quit
iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios lā' huixina'n kalhlaka'ī'tit. Chā'tunu' de quina'n ictlahuáuj
quilītlōtca'n a'ntū Dios quincāmaxquī'ni'. 6 Quit ictzuculh iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn
Dios. A'calīstān milh Apolos. Nā xla' māsu'yulh huampala ixtachihuīn Dios. Lā' Dios
ixcāmākalhlaka'ī'nīmā'ni'. U'tza' hua'chilh xa'iccha'nli ixtachihuīn Dios lā' Apolos ixmaka'lh
xcān lā' Dios ixmāstaquīmā' lā' tahua'ca'lh huā'mā' tacha'ni'. 7 Lā' chuntza' a'ntī cha'nli, xla'
nīn tuntū'; lā' a'ntī maka'lh xcān, nā xla' nīn tuntū' porque xmān Dios ū'tza' maxquī' ī'stacat.
8 Lā' a'ntīn cha'n lā' a'ntī maka'n xcān a'cxtimni' tasācua'nī'n. Chā'tunu' namaklhtīni'n
ixtatlaj chu a'nchī scujli. 9 Chuntza' quina'n tasācua'nī'n como ictā'scujāuj Dios lā' hui'xina'n
hua'chi ixtacuxtu Dios a'nlhā cha'ncan ixtachihuīn Dios. Xla' maktaka'lhmā' para que nala
ixtō'ca't.

Nā hui'xina'n hua'chi lakatin chic a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū yāhuamā'cacus. 10 Dios
quilacsacli lā' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icmāsu'yu ixtachihuīn a'nlhā tū' maktin kaxmatcanī't.
Lā' ā'calīstān milh ā'chā'tin. Nā xla' māsu'yulh ixtachihuīn Dios. U'tza' hua'chi palh quit
tapācna' lā' ictlahualh ixlītzucuni' huan chic. A'kalhatin namin para nayāhua huanmā' chic.
Lā' ū'tza' tasqui'nī chā'tunu' cuenta catlahualh tuchū nalīcāxtlahua huanmā' chic. 11 Xmān
lakatin ixlītzucuni' huā'mā' chic a'ntū ixla' Dios a'ntū yāhuamā'cacus. Lā' ū'tza' huā'mā'
a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Jesucristo lā' a'nchī pātīni'lh huan nac cruz. 12 Tāpālhūhua'
a'ntūn tzē nacāmāsu'yucan ixpālacata Dios, hua'chi tāpālhūhua' a'ntūn tzē nalīcāxtlahuacan
huan chic. Makapitzīn natalīcāxtlahua oro o plata o lej tzey chihuix a'ntūn tāyani'. Lā'
ā'makapitzīn natalīcāxtlahua qui'hui' o matlū'c o seket a'ntūn tū' tāyani'. 13 Nachin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' natasu'yu tuchū talīscujli chā'tunu'. Huan chi'chini' natzucu hua'chi
macscut lā' como huan oro lā' plata tatāyani' macscut, chu a'cxtim ixtascujūt huan xatzey
mākalhtō'kē'ni' nā natāyani'. 14 Lā' palh ixtascujūt kalhatin natāyani', xla' namaklhtīni'n
ixtatlaj. 15 Lā' palh tū' tāyani' ixtascujūt kalhatin, nasputni' ixtatlaj pero Dios namāpūtaxtū
hua'chi huan chi'xcu' a'ntī napūtaxtu a'xni'ca' lhcumā' ixchic lā' nalhcukō' ixlīhuāk a'ntū
ixka'lhī.

16 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que milīhuākca'n hui'xina'n hua'chi ixlītokpān Dios? Huan Espíritu
Santo huī' na mi'a'clhcunucca'n. 17 Nā palh kalhatin natlahuani' a'ntūn tū' līmakuan
ixlītokpān Dios, Dios namālakuanī xla' porque ixlītokpān Dios lej santo. Lā' hui'xina'n la'tit
ixlītokpān Dios a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit.

18 Tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Palh kalhatin na milaclhpu'nanca'n puhuan lej skalalh
xla' ixpālacata a'ntū a'nan nac huā'mā' quilhtamacuj, calalh hua'chilh tuntū' ixca'tzī.
Lā' chuntza' tzē nasca'ta a'ntū más tasqui'nī. 19 Huan tapāstacna' a'ntū xala' huā'mā'
quilhtamacuj Dios cālaktzī'n hua'chi tachuyāt. Pues chuntza' tatzo'kni':

Huan a'ntīn tapuhuan lej lakskalalh, ū'tunu'n Dios cāmātlahuī a'ntū natalīta'a'kxoko ixa'cstuca'n ixlīlakskalalhca'n a'xni'ca' tatlahuacu'tun ixpātunca'tzica'n lā' chuntza' tūlalh catitatlōkentaxtūlh.

20 Lā' tatzo'kni' huampala:

Huan Māpa'ksīni' Dios cālakapasni' ixtapāstacna'ca'n a'ntī lej lakskalalhna' lā' cālaktzī'n hua'chi palh tū' taka'lhī ixtapalhca'n.
21 Chuntza' tū' catika'tla'jca'tzītit ixpālacata a'ntūn tlahualh catihuāyā chi'xcu' o a'ntū
māsu'yulh como ixlīhuāk catūhuā milaca'n. 22 Ixlīhuāk catūhuā para hui'xina'n para
nacāmaktāyayāni'. Huan Pablo lā' huan Apolos lā' huan Pedro, quilīhuākca'n para hui'xina'n.
Nā milaca'n huan quilhtamacuj para nacāmaktāyayāni'. A'yuj hui'lā'na'ntitcus lā' a'yuj
canī'tit pero a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū napātle'ke, huāk ū'tza' a'ntūn tzey para hui'xina'n.
23 Ixlīhuāk milaca'n porque hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo, lā' Cristo tapa'ksī con Dios.

4

Ixtascujūtca'n huan apóstoles

1 Quina'n a'ntī apóstoles, caquincātalaktzī'ni' que quina'n ixtasācua'nī'n Cristo a'ntī
quincāmāmacū'ni' para na'icmāsu'yuyāuj a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū Dios quincāmāca'tzīnīni'.
2 Lā' huan a'ntī līmāmacū'canī't catūhuā maclacasqui'n que xla' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū
līmāpa'ksīcanī't. 3 Quit tū' quimaca'tzi a'ntū puhua'nā'tit de quit nīn a'ntūn tapuhuan
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't de quit. Nīn quit tūla na'icuan palh tzey o tū' tzey quit. 4 A'yuj
tū' icu'cxca'tzī palh iclaclē'n pero ū'tza' tū' huanicu'tun que quit tū' iclaclē'n. Dios nahuan
palh iclaclē'n. 5 A'xni'ca' tūna'j min huan Māpa'ksīni' Jesucristo, tū' catipuhua'ntit palh
tzey o tū' tzey ā'kalhatin ixpālacata a'ntūn tlahualh. A'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni', xla'
namālakxkakēkō' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tatzē'knī't a'nlhā cā'pucsua'. Lā' namāsu'yukō'
ixlīhuāk a'ntūn tapuhuan tachi'xcuhuī't lā' a'ntūn tatlahuacu'tun. Lā' a'xni'ca' Dios
nacāmāka'tlī' chā'tunu' ixpālacata huan xatzey a'ntūn tatlahuanī't.
6 Quintā'timīn, ixlīhuāk huā' tamā'na iccātzo'knuni'nī'ta'ni' quimpālacataca'n quit lā'
Apolos. Lā' ū'tza' hua'chi a'ntū tā'mālacastuccan para que nasca'tā'tit a'nchī xa'nca
na'a'kahuāna'ni'yā'tit ixtachihuīn Dios a'ntūn tzo'kcanī't. Lā' chuntza' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit
ixpālacata kalhatin mākalhtō'kē'ni' lā' tū' catilakmaka'ntit ā'chā'tin mākalhtō'kē'ni'. 7 Tū'
tipuhua'na' palh hui'x más xatzey. Huāk a'ntū ka'lhī'ya' huāk maxquī'nī'ta'ni' Dios. Tū'
tla'janī'ta'. Tū' tilīka'tla'jca'tzīya' a'ntū maxquī'nī'ta'ni' Dios.
8 U'cxca'tzīyā'tit hua'chilh tuntū' caticāsputni'ni' lā' u'cxca'tzīyā'tit hua'chilh ka'lhī'yā'tit
ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. Puhua'nā'tit que tzē natapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n lā'
quilāmakxteknī'ta'uj. Tū'tza' lacasqui'nā'tit na'iccāmaktāyayāni'. Xalītzey palh stu'ncua'
ixmāpa'ksīni'ntit cahuā para que quina'n tzē xa'iccātā'māpa'ksīni'ni'. 9 Pero chō'la
Dios lacasqui'n que quina'n apóstoles ictasu'yuyāuj hua'chi chi'xcuhuī'n a'ntī más
xatalakmaka'n lā' hua'chi a'ntī līhui'līcan para namaknīcan. Quincātatlahuanī'ta'ni'
hua'chi līlakastān nac quilhtamacuj lā' na ixlacapūnca'n huan ángeles lā' tachi'xcuhuī't.
Quincātalaktzī'nāni' hua'chi a'ntīn nīn tuntū' ixtapalh. 10 Huancan que quina'n lactonto por
ixpālacata Cristo pero hui'xina'n puhua'nā'tit que lej ca'tzīyā'tit a'ntū ixla' Cristo. Huancan
que quina'n lacscalana'jua' lā' hui'xina'n a'ntī iccātzo'knuni'yāni' lej ka'lhī'yā'tit līmāpa'ksīn.
Hui'xina'n lej cāta'a'cnīni'ni'yāni' lā' quina'n xatalakmaka'nī'n. 11 Hasta chuhua'j
quina'n ictzi'ncsāuj lā' ickalhpūtīyāuj lā' tū'tza' tzey quilu'xu'ca'n. Lā' quincātatucsāni'
lā' ictejelatlā'huanāuj. 12 Lā' līpalha' icscujāuj para na'icuā'yanāuj, lā' ictlekua'nāuj.
A'xni'ca' quincātalakapalayāni', quina'n icsqui'ni'yāuj Dios por xlaca'n. A'xni'ca'
quincātamāpātīni'yāni', quina'n ictāyani'yāuj. 13 A'xni'ca' ko'hua'jua' quincātalīchihuīna'nāni',
quina'n xa'nca ickalhtīni'nāuj. Hasta chuhua'j cā'lacapūlhūhua' quina'n iclanī'tauj hua'chi
pa'lhma' lā' hua'chi xatanca'chi' de ixlīhuāk a'ntū lakmaka'ncan.
14 Tū' iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'. Iccātzo'knuni'yāni'
huā'mā' para na'iccāmāca'tzīnīyāni' a'ntū natlahua'yā'tit porque lej iccāpāxquī'yāni' hua'chi
quincamana'. 15 A'yuj ixka'lhī'tit lakacāuj mil a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' ixpālacata Cristo,
pero xmān kalhatin hua'chi mintāta'ca'n. Lā māni' quit mintāta'ca'n por ixpālacata
Cristo lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāsca'tīyāni'. 16 U'tza' lej iccālīsqui'ni'yāni'
caquilāmaksca'txtūj a'nchī nalatā'kchokoyā'tit.
17 U'tza' huā'mā' iccālīlakmacā'nchāni' huan Timoteo. Nā xla' lalh quincaman por
ixpālacata quiMāpa'ksīni' lā' lej icpāxquī' lā' xla' tlōkentaxtū ixtapuhuān Dios. Lā' huan
Timoteo nacāmāpāstaquīyāni' a'nchī iclīlatā'kchokomā' porque ica'kahuāna'ni' Cristo lā' nā
a'nchī iccāmāsu'ni'mā' ā'makapitzīn para que nā chuntza' xlaca'n natalatā'kchoko. Lā'
chuntza' icmāsu'yu chu calhāhuā na ixlīhuāk lītokpānna'. 18 Makapitzīn de hui'xina'n lej
līka'tla'jca'tzīyā'tit porque puhua'nā'tit: “Tū' catimilh Pablo”, puhua'nā'tit. 19 Pero palh
Dios lacasqui'n, palaj na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā a'xni'ca' na'icchā'n, na'iclakapasa
ixlīmāpa'ksīnca'n xlaca'n a'ntīn taka'tla'jca'tzī o palh xmān tahuan. 20 Lā' natasu'yu tichū
tatapa'ksī con Dios. Natasu'yu por ixpālacata a'ntūn tzē tatlahua por ixlīmāpa'ksīn Dios,
lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntūn tahuan chi'xcuhuī'n. 21 ¿Tuchū lacasqui'nā'tit? A'xni'ca'

na'iccālaka'nāchāni', ¿chu lacasqui'nā'tit na'icmin para na'iccācastigarlīyāni' o lacasqui'nā'tit
na'iccāpāxquī'yāni' lā' na'iccālakalhu'manāni'?

5

Mālaclē'nīca a'ntī ixtlahua talākalhī'n

1 Scana'nca ca'tzīcan que a'nan na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntī makpuscātīni'n. Xla'
tā'hui' māni' ixtūtzī't. Lā' nīn a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tū' tatlahua hua'chi huā'mā' ko'hua'jua'
taclaclē'i'. 2 Lā' hui'xina'n nīn māxa'na'nā'tit lā' nīn lakaputzayā'tit ixpālacata huanmā
talaclē'i'. Ixmāxtutit de milaclhpu'nanca'n huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tlahualh talākalhī'n. 3 Lā'
quit a'yuj tū' tasu'yu quilacan a'xni'ca' takēxtimīyā'tit, pero lej iccāpāstacmā'ni'. Lā' chuntza'
hua'chilh icui'lacha' lā' iclacāxtlahuanī'ta'ncha'tza'. 4 A'xni'ca' takēstokchipitit por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lā' con ixlīmāpa'ksīn, lā' a'xni'ca' hua'chilh xa'icui'lacha',
como iccāpāstacmā'ni', 5 camāxtutit de milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu'. Namaca-
maxquī'yā'tit Satanás para napātīni'n ixmacni' lā' chuntza' namāpūtaxtūcan ixlīca'tzīn
a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
6 Tū' tzey a'nchī ka'tla'jca'tzīyā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que macsti'na'j levadura lakl-
htāyakō' ixlīhuāk huan tasquit? Chuntza' ixtalaclē'i' huan kalhatin chi'xcu' nacāpasakō'yāni'
milīhuākca'n como ū'tza' nacāmāsca'tī ā'makapitzīn. 7 Camakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū'
tzey. U'tza' hua'chi xakōlūhua' levadura. Camāxtutit xla' lā' chuntza' nala'yā'tit hua'chi
xasāsti' tasquit a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Tasqui'nī nala'yā'tit lacuan porque maknīcanī't
Cristo por quimpālacataca'n hua'chi maknīcan huan borrego a'ntū nalē'ksajna'ncan para
pascua. 8 A'xni'ca' tlahuacan ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, maka'ncan
huan xakōlūhua' levadura lā' hua'can xasāsti' pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Chuntza'
camācā'tanīuj Dios. Tasqui'nī pū'la camakxtekui huan tūn tū' tzey tapāstacna' lā' huāk a'ntūn
tū' tzey. Lā' catahui'lauj līlacatejtin lā' līlacastu'nc. Chuntza' camācā'tanīuj Dios.
9 Iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' nac ā'kalhtin carta que tū' caticātā'talacxtuctit con a'ntīn tat-
lahua talākalhī'n. 10 Tū' xa'icuanicu'tun que tū' catā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilh-
tamacuj a'ntīn tatlahua talākalhī'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun a'ntī xalanī'n nac quil-
htamacuj lā' tatampi'lhīni'n lā' ta'a'kxokoka'lhāna'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun que tū'
caticātā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn ta'a'cnīni'ni' ixídolosca'n. Palh tū'
ixcātā'talacxtuctit nīn chā'tin de xlaca'n, pues maclacasqui'n nataxtuyā'tit de huā'mā' quilh-
tamacuj. 11 Pero a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni' ū'tza' huā'mā': Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios lā' nā xla' tlahua talākalhī'n, tū' catitā'talacxtuctit. Palh chā'tin huan que
kalhlaka'ī' lā' tlahua talākalhī'n o tampi'lhīni'n o na'a'cnīni'ni' ixídolo, tū' catitā'talacxtuctit
lā' nīn tū' titā'huā'ya'nā'tit. Lā' tū' titā'huā'ya'nā'tit huan a'ntī huan que kalhlaka'ī' lā' xla'
lakapalana'n o ka'chī o a'kxokoka'lhāna'n. 12-13 ¿Chu quimaca'tzi na'iccājuzgarlī huan a'ntīn
tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios? A'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n Dios nacājuzgarlī. Pero
tasqui'nī hui'xina'n nacājuzgarlī'yā'tit huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Por eso camāxtutit de na
milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu' a'ntīn tlahua huā'mā' talaclē'i'.

6

A'ntīn talāmālacapū' con huan jueces a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

1 Lā' a'xni'ca' kalhatin de hui'xina'n līyāhuacu'tun catūhuā ā'kalhatin a'ntī kalhlaka'ī', lej
līmāxana' palh ixmālacapū'lh na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Ixtalacāxtlahualh
a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 2 Hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit con Dios nacālacāxtlahua'yā'tit
huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Lā' palh hui'xina'n
nacālacāxtlahua'yā'tit ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhtamacuj, nā tzē nalacāxtlahua'yā'tit
antūn tū' lej tasqui'nī. 3 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quina'n nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles?
Lā' palh nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles, ā'chulā' tzē nacālacāxtlahuayāuj a'ntū xala' nac
huā'mā' quilhtamacuj. 4 Chuntza' palh maclacasqui'n nalacāxtlahua'yā'tit catūhuā xala'
huā'mā' quilhtamacuj, ¿a'chī' cāputzayā'tit huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' lej cā'a'cnīni'ni'can na
ixlacapūnca'n a'ntīn takalhlaka'ī'? 5 Huā'mā' iccāhuaniyāni' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'.
¿Chu tū' a'nan na milaclhpu'nanca'n nīn chā'tin a'ntīn tzē nacālacāxtlahuayāni' hui'xina'n
a'ntī lītā'timīn? 6 Ca'tzīyā'tit que a'nan. Chuntza' tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit a'xni'ca'
kalhatin a'ntī kalhlaka'ī' lā' namālacapū' ā'kalhatin xatā'tin lā' nalacāxtlahua'yā'tit na
ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.
7 Como lāmālacapū'yā'tit entre lītā'timīn, chuntza' tasu'yu que tū' tlōkentaxtūyā'tit ixta-
puhuān Dios lā' lhūhua' ticāsputni'yāni'cus. Ixpātītit huan a'ntūn tū' tzey a'ntū cātatlahuani'ni'.
Ixtāya'ni'tit a'nchī cāta'a'kxokomaklhtīni'. 8 Pero māni' hui'xina'n lātlahua'ni'yā'tit a'ntūn tū'
tzey lā' cā'a'kxokomaklhtīyā'tit a'yuj mintā'tinca'n.

9 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua a'ntūn ko'hua'jua', xlaca'n tūlalh catitatanūlh
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n? Tū' tita'a'kxokoyā'tit mē'cstuca'n. Huan a'ntīn tamakpuscātīni'n
lā' huan a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' huan a'ntīn tataquilhpūtani' ídolos, xlaca'n tūlalh
catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā huan a'ntīn talātā'tahui'lāna' entre chi'xcuhuī'n
lā' huan a'ntīn tamaklhtza'stī puscan, xlaca'n tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
10 Nā huan a'ntīn taka'lhāna'n lā' huan a'ntīn talakla catūhuā lā' huan a'ntīn taka'chī
tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā huan a'ntīn talakapalana'n lā' huan a'ntīn
ta'a'kxokomaklhtīni'n catūhuā tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nīn tintī' de
huan tamā'na tū' catitamaklhtīni'lh nīn tuntū' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 11 Lā' chuntza' ixt-
lahua'yā'tit ā'makapitzīn de hui'xina'n. Pero chuhua'j Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' cāxapani'nī'ta'ni'
mintalaclē'i'ca'n para natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' chuhua'j Dios mālacstū'nca que
hui'xina'n lacuantza' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' por ixlīmāpa'ksīn
ixEspíritu quinDiosca'n.

Maclacasqui'n que Dios nacāmāpa'ksī quimacni'ca'n

12 Tzē na'icuan: “Icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū
iclacasqui'n”. Pero tū' ixlīhuāk a'ntū ictlahuacu'tun nacāmaktāya ā'makapitzīn. Tzē na'icuan:
“Tzē na'ictlahua chuxatū catūhuā”. Pero a'yuj xa'icualh, tū' ictlahuacu'tun catūhuā
a'ntūn tūla na'icmakxteka ā'calīstān lā' ū'tza' naquilītlaja. 13 Nā nahuancan: “Quimpānca'n
maclacasqui'n līhua't lā' a'nan līhua't para quimpānca'n”, nahuancan. Pero ixtu'ca'n tū'
catitatāyani'lh para pō'ktu. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālakuanī ixtu'ca'n.
Dios tlahualh quimacni'ca'n para que nalī'a'cnīni'ni'yāuj xla'. Lā' xla' quincāmaxquī'yāni'
a'ntū maclacasqui'n quimacni'ca'n. Tū' lacasqui'n nalītlahuayāuj talākalhī'n quimacni'ca'n.
14 Lā' chu a'nchī Dios mālakahuanīchokolh ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo nā chu
chuntza' namālakahuanīchoko quimacni'ca'n con ixlīmāpa'ksīn.

15 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quimacni'ca'n tā'tapa'ksī con Cristo? Lā' quimacni' a'ntūn
tapa'ksī con Cristo, ¿chichū na'iclīmaklhtī de Cristo para natā'takēxtimī kalhatin puscāt xala'
nac cā'tejen? Tū' maktin ictitlahualh. 16 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' kalhatin chi'xcu'
tā'takēxtimī kalhatin puscāt a'ntī xala' nac cā'tejen chu lakatin macni' natala a'xni'ca'
natā'takēxtimī? Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Ixtu'ca'n chu lakatin macni' natala.

17 Lā' a'xni'ca' natamacamāstā'ya' con huan Jesús, mintu'ca'n nala'yā'tit chu lakatin līca'tzīn.

18 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makpuscātīni'n, xla' más
ko'hua'jua' tlahua ixmacni' que a'xni'ca' tlahua ā'lakatin talaclē'i'. 19 Ca'tzīyā'tit que Dios
cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' como xla' tanūma' na mi'a'clhcunucca'n, chuntza'
mimacni'ca'n talanī't ixlītokpān Espíritu Santo. Lā' maclacasqui'n que Dios namāpa'ksīni'n
a'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' tapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n; tapa'ksī'yā'tit con Dios. 20 Xla' lej tapala
cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. U'tza' nalī'a'cnīni'ni'yā'tit Dios
a'nchīn tlahua'yā'tit con mimacni'ca'n como hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Dios.

7

Ixpālacata a'nchī tapūchahuacan

1 Lā' ixpālacata a'ntū quilātzo'kni'uj, chuhua'j iccākalhtīyāni'. Lej tzey palh kalhatin
chi'xcu' tū' maktin tā'takēxtimī kalhatin puscāt. 2 A'yuj tzey chuntza', pero como lej mak-
puscātīni'ncan lā' lej makchi'xcu'nuncan, cataka'lhīlh chā'tunu' chi'xcuhuī'n xmān kalhatin
ixpuscātca'n lā' chā'tunu' puscāt cataka'lhīlh xmān kalhatin ixkōlu'ca'n. 3 Catlōkentaxtūlh
kalhatunu' chi'xcuhuī'n a'ntūn tasqui'nī para ixpuscātca'n. Lā' chuntza' kalhatunu' puscan
catlōkentaxtūlh a'ntūn tasqui'nī para ixkōlu'ca'n. 4 Huan puscāt tū'tza' ixa'cstu māpa'ksī
ixmacni'; ixkōlu' nā tā'māpa'ksī. Nā chuntza' huan chi'xcu' tū'tza' ixa'cstu māpa'ksī ixmacni';
ixpuscāt nā tā'māpa'ksī. 5 Palh huan chi'xcu' lā' ixpuscāt más natatlahuacu'tun oración,
tzē natalacchihuīna'n para que tū' natalātā'lhtata lātma'j, pero tū' makān. Palh makān tū'
natalātā'lhtata, huan ko'ti'ti' nacālīlaktzī'ncu'tun porque tū' catitatāyani'lh.

6 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' que tzē tlahuacan. Tū' iccāmāpa'ksīmā'ni'. 7 Iclacasqui'n que
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalalh hua'chi quit pero Dios cāmaxquī' kalhatunu' chi'xcuhuī'n
a'nchī tzē natalatā'kchoko. Kalhatin tzē natlahua catūhuā lā' ā'kalhatin natlahua ā'catūhuā.
Kalhatin natapūchahua lā' ā'kalhatin tū' tasqui'nī natapūchahua.

8 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntīn tūna'j tapūchahua'yā'tit lā' a'ntī lakapūtnu'tza' que tzey
palh natachokoyā'tit chu chuntza' hua'chi quit. 9 Lā' palh kalhatin tū' catitāyani'lh ixa'cstu,
mejor catapūchahualh para que tū' pō'ktu napāstaca a'ntū lacasqui'n ixmacni'.

10 Lā' hui'xina'n a'ntīn tapūchahua'nī'ta'ntittza', iccāmāpa'ksīyāni' lā' tū' xmān quit. Nā
huan Māpa'ksīni' nā xla' cāmāpa'ksīyāni' que tū' catitamakxtekli ixkōlu'ca'n huan puscan.

11 Lā' palh makxteknī'ttza' ixkōlu' kalhatin puscāt, catachokolh ixa'cstu sin ixkōlu' o
catā'tahui'lachokopā ixkōlu'. Lā' huan a'ntī xakōlu' tū' catimakxtekli ixpuscāt.
12 Lā' chuhua'j xmān quit iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n lā' tū'tza' huan
Māpa'ksīni'. Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ixpuscāt tū' kalhlaka'ī', tū'
catimakxtekli huan puscāt palh xla' tā'tahui'lacu'tun. 13 Lā' kalhatin puscāt a'ntī kalhlaka'ī',
tū' catimakxtekli ixkōlu' a'ntīn tū' kalhlaka'ī' palh xla' tā'tahui'lacu'tun. 14 A'yuj huan chi'xcu'
tū' kalhlaka'ī' Dios, pero por ixpālacata ixpuscāt a'ntī kalhlaka'ī', māxtunquīcanī't huan
chi'xcu' para nala ixla' Dios. Lā' nā huan puscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī' māxtunquīcanī't
para nala ixla' Dios por ixpālacata ixkōlu' a'ntī kalhlaka'ī'. Palh tū' chuntza' cahuā,
mincamana'ca'n ixtalalh hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Pero chuhua'j laktzī'ncan hua'chilh
a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan chi'xcu' antīn tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekcu'tun ixpuscāt,
camakxtekli na'a'n. Lā' huan puscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekcu'tun ixkōlu',
camakxtekli na'a'n. Dios lacasqui'n ca'cs calatahui'lauj quina'n. 16 Huan puscāt tū' ca'tzī
palh ixpālacata xla' ixkōlu' a'ntīn tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan; lā' huan chi'xcu' tū' ca'tzī
palh ixpālacata xla' ixpuscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan.
17 Chu a'nchī ixuanī'ta' a'xni'ca' pū'la kalhla'ka'i', chu chuntza' catachoko, xmān
nalatā'kchokoya' hua'chi Dios lacasqui'n. U'tza' icmāsu'yu na ixlīhuāk huan lītokpānna'.
18 Palh lanāntza' huī' mixtu'tu' a'ntū cālīlakapascan israelitas a'xni'ca' pū'la kalhlaka'i' ix-
tachihuīn Dios, catachoko chuntza'. Lā' palh tū' ixka'lhī'nī'ta' huan xtu'tu' a'xni'ca' pū'la
kalhlaka'i', nā chuntza' catachoko. 19 Palh ka'lhī'ya' huan xtu'tu' o palh tū' ka'lhī'ya',
xla' tuntū' ixpālacata. A'ntū más tasqui'nī, ū'tza' tlahuacan ixtapuhuān Dios. 20 Chā'tunu'
catachokolh na ixtascujūt a'ntū ixka'lhī a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios.
21 Palh xatatamāuj tasācua' ixua'nī'ta' a'xni'ca' kalhlaka'i', tū' tilīpuhua'na'. Pero palh
mimpatrón namakxtekāni', capit. 22 Huan a'ntīn tasācua' ixuanī't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh,
ū'tza' Dios laktzī'n hua'chilh tū' tasācua' ixuanī't. Lā' a'ntīn tū' xatatamāuj tasācua' ix-
uanī't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza' lanī't xatatamāuj ixtasācua' Cristo. 23 Quintā'timīn,
Dios lej tapala cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. Lā' ū'tza'
tū' catilītamakxtektit lej nacātamāpa'ksīyāni' chi'xcuhuī'n. Xmān Dios nacāmāpa'ksīyāni'.
24 Quintā'timīn, chu a'nchī ixuanī'ta'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit, chuntza' natachokoyā'tit
a'yuj tapūchahuanī'ta'ntittza' o tū', lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'. Xmān chuhua'j
maclacasqui'n que Dios nacā'o'kska'lhīyāni'.
25 Huan Māpa'ksīni' tū' quimaxquī'lh līmāpa'ksīn ixpālacata a'ntīn tūna'j tapūchahua. Pero
tzē nakalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni' porque Dios quilakalhu'malh lā' quilacsacli.
26 Icpuhuan que tzey palh chā'tunu' ixtachokolh hua'chi quit icuī' lā' tzey porque mimā'
huan chi'chini' a'ntū napūpātīni'nāuj. 27 Palh ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' catimakxtekti lā' palh
tū' ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' caputza. 28 Pero palh natapūchahua'cu'tuna', ū'tza' tū' talaclē'i'.
Lā' palh kalhatin tzu'ma'jāt natapūchahuacu'tun, ū'tza' tū' talaclē'i'. Pero más jisclīhua' para
xlaca'n a'ntīn tatapūchahuanī'ttza' a'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini'. Lā' quit tū' iclacasqui'n
que lej napātīni'nā'tit.
29 Quintā'timīn, tū'tza' lej makān natahui'layāuj nac cā'quilhtamacuj. U'tza' iccālīhuaniyāni'
que huan a'ntī ka'lhī ixpuscāt catā'scujli Dios hua'chilh tū' ixka'lhī. 30 Tū' lej makān
a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Tū'tza' makān nacalhua'nā'tit lā' tū'tza' makān
napāxuhua'yā'tit lā' tū'tza' makān natamāhua'na'nā'tit. U'tza' calīlē'capintit a'ntū natāyani'
para pō'ktu. 31 Makapitzīn a'ntīn taka'lhī ixnegocioca'n, pō'ktu tapāstacmā'na huan negocio.
Hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit, tū' cala'tit hua'chi xlaca'n porque chuxatū xala' huā'mā'
quilhtamacuj tū' catitāyani'lh para pō'ktu.
32 Tū' iclacasqui'n que lej nacāpāta'layāni'. Huan chi'xcu' a'ntīn tūna'j tapūchahua, xla'
tzē cuenta natlahua xmān a'nchī namakapāxuhua huan Māpa'ksīni'. 33 Pero huan chi'xcu'
a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca Dios; nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj
ixpālacata huan ixfamilia. Lā' cuenta tlahua a'nchī namakapāxuhua huan ixpuscāt.
Chuntza' tāpātu' ixtapāstacna'. 34 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntīn tūna'j tapūchahua o huan puscāt
a'ntīn tū'tza' ka'lhī ixkōlu', ū'tza' tzē cuenta natlahua a'nchī nalītlahua ixtapuhuān huan
Māpa'ksīni'. Lī'a'cnīni'ni'cu'tun Dios huāk a'ntū natlahua lā' a'ntū napāstaca. Huan puscāt
a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca Dios. Nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj
ixpālacata huan ixfamilia. Lā' nā cuenta tlahua a'nchī namakapāxuhua ixkōlu'.
35 U'tza' iccāhuaniyāni' porque iccāmaktāyacu'tunāni'. Tū' iccāhui'līni'cu'tunāni' catūhuā
hua'chi a'xni'ca' cāchī'lakstokcan huan cahuāyujnu' pero iclacasqui'n que pō'ktu nat-
lahua'yā'tit a'ntū līmakuan porque xmān tlōkentaxtūcu'tunā'tit ixtapuhuān Dios.
36 Palh kalhatin chi'xcu' puhuan que tū' tzey porque tūna'j tapūchahua ixtzu'ma'jāt porque
xla' ka'tla'tza' lā' līmakuantza' natapūchahua, catlahualh a'ntū lacasqui'n. Tū' tlahuamā'
talaclē'i'. Camāpūchahualh ixtzu'ma'jāt. 37 Pero palh kalhatin chi'xcu' līhui'līnī't que tū'
namāpūchahua ixtzu'ma'jāt lā' puhuan que tū' maclacasqui'n natapūchahua ixtzu'ma'jāt, lā'

como tzē māpa'ksī huan ixtzu'ma'jāt, ū'tza' tzey. Tū' camāpūchahualh. 38 Chuntza' huan tī
māpūchahua ixtzu'ma'jāt, tzey tlahuamā', lā' más tzey tlahua huan a'ntīn tū' māpūchahua
ixtzu'ma'jāt.
39 Huan puscāt tūlalh catimakxtekli ixkōlu' līhuan xla' huī'cus. Pero palh nīnī'ttza' ixkōlu',
tzē natapūchahuapala, xmān calalh kalhatin chi'xcu' a'ntī kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.
40 Pero quit icpuhuan que más napāxuhua palh tū'tza' natapūchahua. Lā' icpuhuan que
chuntza' quimāsu'ni'lh huan Espíritu Santo.

8

Huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'can huan ídolos

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'canī't ídolos. Hui'xina'n
hua'nā'tit: "Quilīhuākca'n māchekxīyāuj lā' lej ka'lhīyāuj tapāstacna", hua'nā'tit. Pero
quit iccāhuaniyāni': "Capāstactit que lej ka'tla' makca'tzīcan palh xmān ka'lhīcan lhūhua'
tapāstacna'". Pero a'ntū cāmaktāyayāni' milīhuākca'n, ū'tza' lāpāxquī'can. 2 Palh chā'tin
puhuan que lej cā'tzī catūhuā, xla' tūna'j ca'tzī hua'chi tasqui'nī naca'tzī. 3 Pero palh kalhatin
pāxquī' Dios, Dios ca'tzī palh xla' tapa'ksī con Dios.
4 Lā' ixpālacata huan līhua't a'ntū' cā'a'ksajuī'canī't ídolos, quina'n ca'tzīyāuj que huan
ídolo tū' lakahuan lā' xmān kalhatin Dios a'ntī huī' lā' xla' xalakahuan. 5 A'nan a'ntīn
cāmāpācuhuīcan dioses nac a'kapūn o nac ti'ya't. Lā' a'yuj huancan a'nan lhūhua' dioses
lā' lhūhua' māpa'ksīni'nī'n, 6 pero para quina'n huī' xmān kalhatin quinDiosca'n lā' ū'tza'
a'ntī xaTāta'. Xla' cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā. Lā' quina'n hui'lāna'uj para namāka'tlī'yāuj
lā' na'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' para quina'n huī' xmān kalhatin Māpa'ksīni' Jesucristo lā' xla'
cācāxui'līkō' ixlīhuāk catūhuā lā' quina'n hui'lāna'uj por ixpālacata.
7 Tū' taca'tzī huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Makapitzīn tapuhuan que tatlahua
talaclē'i' a'xni'ca' tahua' quinīt a'ntū lī'a'ksajuī'canī't ídolos. Ū'tza' tapuhuan como xapū'la
ixtataquilhpūtani' huan ídolos a'xni'ca' tūna'j ixtakalhlaka'ī'. Lā' hasta chuhua'j chuntza'
tapuhuan que huā'mā' quinīt ixla' huan ídolo. Lā' tahuan que tū' tzey palh hua'can
como xlaca'n tūna'j xa'nca taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 8 Huan quinīt tū'
quincāmaktāyayāni' na ixlacapūn Dios. Palh na'icua' catūhuā, tū' más tzey ictilalh na
ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj tū' ca'icua'lh catūhuā, pero tū' ā'chulā' ictilalh na ixlacapūn
Dios. 9 Maclacasqui'n cuenta natlahua'yā'tit a'ntūn tlahua'pā'na'ntit por ixpālacataca'n a'ntīn
tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' para que tū' namātlahuī'yā'tit talaclē'i' ā'kalhatin. 10 Hui'x lej
ca'tzīya' lā' palh nahuā'ya'na' a'nlhā taquilhpūtani'can ídolos, tzēlasā' nalaktzī'nāni' kalhatin
xatā'tin a'ntīn tūna'j xa'nca ca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. Lā' como hui'x lej
ca'tzīya', xla' nalīhui'lī nahua' a'ntū a'ksajuī'canī't ídolos a'yuj na'u'cxca'tzī que tlahuamā'
talaclē'i'. 11 Chuntza' mintā'tin a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī', natlahua talaclē'i'. Lā' chuntza'
natatonkopū ixpālacata a'ntū hui'x tla'hua'ya'. Lā' Cristo nīlh ixpālacata mintā'tin. 12 Lā'
chuntza' hui'x tlahuani'pā't talaclē'i' Cristo a'xni'ca' māmakchuyī'ya' mintā'tin ixpālacata
a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' mātlahuī'ya' talaclē'i'. 13 Por eso palh natatonkopū
kalhatin quintā'tin por ixpālacata huan quinīt a'ntū icua', tū' maktin ictihua'lh quinīt.

9

A'ntūn tzē ixtatlahua apóstoles

1 Ca'tzīyā'tit que quit apóstol lā' quit libre. ¿Chu tū' iclaktzī'nī't quiMāpa'ksīni'ca'n Jesu-
cristo? Lā' quit iccāmāsu'ni'ni' a'nchī Dios quilīmāmacū'nī't lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'tit. 2 A'yuj na
ixlacapūnca'n ā'makapitzīn quit tū' apóstol, pero hui'xina'n tūla catihua'ntit hua'chi xlaca'n.
Como hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios, chuntza' lītasu'yu
que quit apóstol.
3 A'xni'ca' qui'a'ksa'ncan, ictamaktāya lā' chuntza' iccākalhtī: 4 ¿Chu tū' līmakuan palh
naquintamāhuī' a'ntī iccāmāsu'ni'? 5 ¿Chu tū' icka'lhī talacasqui' para na'ictlahua chu
a'cxtim hua'chi ā'makapitzīn apóstoles a'xni'ca' icmāsu'yu ixtachihuīn Dios? Chā'tunu' nalē'n
ixpuscāt a'xni'ca' na'a'n chuxalhā para namāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza' tatlahua
ā'makapitzīn apóstoles lā' huan ixtā'timīn Jesús lā' nā Pedro. 6 ¿Chu xmān quit lā' Bernabé tūla
iccāmakxtekāuj naquincātamāhuī'yāni'? ¿Chu maclacasqui'n xmān quina'n icscujāuj para
na'icmāpalayāuj quilīhua'tca'n? 7 A'ntī a'n ixpūtropa, ¿chu tū' māpalacan? A'ntī cha'n pūlactin
tacha'ni' xla' tzē nahua' ixtō'ca't. A'ntī cāmaktaka'lha huan borrego, xla' nahua' xaquinīt.
8 A'ntū iccāhuaniyāni' tū' xmān ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n. Nā chuntza' huan na ixley
Moisés. 9 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley:

Tū' camā'kānkanu' ixbosal mi'animalh a'ntū lacchi'ntamā' huan trigo a'ntū lītlahuacan
harina.
Namakxteka' nahua'.

Tū' xmān por ixpālacata huan animal hualh Dios chuntza'. 10 Nā hualh ū'tza' por
quimpālacatacа'n porque a'ntī cuxtu lā' a'ntīn cha'n chu a'cxtim taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca'
nalana'n lā' natahua' xatza'ktza'. 11 Palh quina'n iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios a'ntūn
tāyani' para pō'ktu, ¿chu ka'tla' catūhuā palh naquilātā'ī'yāuj macsti'na'j a'ntū hui'xina'n
ka'lhīyā'tit lā' a'ntūn tū' tāyani' para pō'ktu? 12 Lā' palh cāmālacpitzini'yā'tit ā'makapitzīn
mimākalhtō'kē'ni'ca'n, līhua'ca' ixquilāmālacpitzini'uj quina'n. Quina'n más icka'lhīyāuj tala-
casqui'. Pero quina'n tū' maktin iccāsqui'ni'ni' para que i'xquilāmālacpitzini'uj.
Mejor quina'n ictāyani'uj ixlīhuāk para que tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntūn tzē
nacāmāmakchuyī huan a'ntī natakalhlaka'ī' xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
13 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tamaktāyana'n nac xaka'tla' ixlītokpānca'n israelitas
xlaca'n natahua' a'ntū līmincanī't nac lītokpān? Lā' a'ntī natamaktāyana'n nac altar
xlaca'n nā natahua' macsti'na'j a'ntū a'ksajuī'nincanī't nac altar. 14 Lā' hua'chilh
chuntza' huan mākalhtō'kē'ni'. A'ntīn tasca'tmā'na ixtachihuīn Dios natamāhuī' a'ntīn
cāmāsu'ni'mā'. Chuntza' māpa'ksīni'lh huan Māpa'ksīni'. 15 Pero quit tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni'
naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Lā' nīn quit tū' iccātzo'knuni'mā'ni' para
que natzucuyā'tit naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Mejor xa'icnīlh lā' tū'
naquimaklhtīcan quilīka'tla'jca'tzīn. U'tza' iclīka'tla'jca'tzī que tū' maktin tasqui'nī
naquilāmaxquī'yāuj nīn tuntū'.
16 Pues a'yuj icmāsu'yu ixtachihuīn Dios, tūla iclīka'tla'jca'tzī porque chuntza'
quilīmāmacū'ca. Lā' icxantila palh tū' na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. 17 Palh xa'icmāsu'yulh
ixtachihuīn Dios porque chuntza' quintapuhuān, quintapāxuhuān ixlanī't hua'chi
quintatlaj. Pero maclacasqui'n na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios como ū'tza' quilīmāmacū'ca.
18 ¿Tuchū quintatlaj? U'tza' huā'mā: Libre quit lā' tū' iccāmāta'jīyāni' a'xni'ca'
iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios a'yuj tzē xa'iccāsqui'ni'ni' catūhuā.
19 Tū' iclaclē'ni' nīn tintī'yā chi'xcu' lā' chuntza' nīn tintī'yā chi'xcu' tzē naquimāpa'ksī.
Chuntza' libre quit. Pero iclanī't hua'chi ixtasācua'ca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't para
que naquintakaxmata a'xni'ca' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' natakalhlaka'ī'. 20 Na
ixlaclhpu'nanca'n israelitas quit iclatā'kchokolh hua'chi israelita para que natakalhlaka'ī'.
Lā' para a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan na ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chilh
xa'ictlōkentaxtūcu'tulh a'ntū huan huan ley, a'yuj quit icca'tzī que tū' maclacasqui'n
na'ictlōkentaxtū a'ntū huan huan ley. Chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī xlaca'n a'ntīn
tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan ixley Moisés. 21 Para a'ntīn tū' talakapasa ixley Moisés
quit iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n. Porque a'yuj tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū
huan ixley Moisés, maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixlīmāpa'ksīn Cristo. Lā'
chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī ixtachihuīn Dios huan a'ntīn tū' talakapasa ixley
Moisés. 22 Lā' na ixlaclhpu'nanca'n xlaca'n a'ntīn tū' xa'nca taca'tzī a'ntūn tzey o a'ntūn
tū' tzey, iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n para que tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n. Lā' tzēlasā'
na'iccāmākalhlaka'ī'nī xa'nca. Hua'chi chuxatīya chi'xcu' iclatā'kchokolh para que natakax-
mata a'ntū icmāsu'yumā' lā' natakalhlaka'ī'. 23 Lā' huāk huā' tamā'na ictlahuamā' para
na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza' ā'makapitzīn naquintatā'pāxuhua porque Dios lej
quincālakalhu'man.
24 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit a'ntīn tatanū nac tatu'jnu' cuenta tatlahua a'nchī natatu'jnun
porque xmān kalhatin natlaja ixpremio? Chuntza' natlahua'yā'tit. Lej ca'a'kahuāna'ni'tit
Dios para natla'ja'yā'tit. 25 A'ntīn tanūcu'tun nac tatu'jnu' tasqui'nī nalaktō'ka' lā' natasca'ja.
Lā' huan a'ntī natlaja, namaxquī'can lakatin corona a'ntū palaj nascōhuan. Pero a'ntū
naquincātamaxquī'yāni' quina'n a'ntī nalīhui'līyāuj natlahuayāuj ixtapuhuān Dios, ū'tza'
natāyani' para pō'ktu. 26 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh ictlahua ixtapuhuān Dios lā' iclīhui'līlh na'ictlaja.
Tū' chu tlakaj iclīhui'līlh ictlaja hua'chi a'ntīn tucscu'tun catūhuā lā' xmān līsno'ka xa'ū'ni'.
27 Quit iclīhui'līlh ictlahua ixtapuhuān Dios lā' quit icmāpātīnī quimacni' para na'ictlaja
lā' na'icmāpa'ksī quimacni'. Chuntza' tū' napātle'ke que a'xni'ca' līlhūhua' na'iccāmāsu'ni'
ixtachihuīn Dios lā' māni' quit tūla ictlōkentaxtū a'ntū ixtapuhuān.

10

Tū' tzey palh taquilhpūtani'can ídolos

1 Tū' iclacasqui'n que napātza'nkā'yā'tit a'ntū cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n a'ntīn
tatā'a'lh Moisés. Ixlīhuākca'n tastālani'lh huan poklhnu' a'ntū Dios cāmāpū'līni'lh. Lā'
ixlīhuākca'n tatētaxtulh huan nac mar a'ntū māpācuhuīcan Mar Spi'nenke'. 2 Lā' como xlaca'n
tastālani'lh huan poklhnu' lā' xlaca'n catojon tatētaxtulh huan nac mar, chuntza' ū'tza'
hua'chilh ta'a'kpaxli a'ntza' lā' talalh ī'sca'txtunu'nī'n Moisés. 3 Lā' ixlīhuākca'n chu a'cxtim
tahua'lh huan maná. U'tza' huan līhua't a'ntū Dios macamilh lakalīyān. Lā' ixlīhuākca'n
chu a'cxtim talīko'tnūlh huan xcān a'ntū Dios māxtulh huan nac chihuix. 4 Lā' huā'mā'

chihuix hua'chi Cristo a'ntī cāmaxquī'lh ixlīhuāk a'ntū ixtamaclacasqui'n chu a'nlhā na
ixtejca'n. 5 Pero a'yuj Dios xa'nca ixcāmaktaka'lha, xlaca'n tū' tamakapāxuhualh xla' lā' ū'tza'
ixcālīmāpī'tēlha huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't huan a'ntī ixtanītēlha.
6 Lā' huā' tamā'na a'ntūn cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n, huāk quincātamāsu'ni'yāni' que
tū' lej catilacasqui'uj a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n lej talacasqui'lh. 7 Makapitzīn de xlaca'n
tatatzokostani'lh huan ídolo. Lā' chuntza' tatzo'knī't ixpālacataca'n a'ntīn tatatzokostani'lh
huan ídolo:
Tachi'xcuhuī't tatahui'lalh lā' tahuā'yalh lā' tako'tnūlh.
Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tatzuculh talakastāna'n.
Tū' catitatzokostani'tit ídolos hua'chi xlaca'n. 8 Makapitzīn de xlaca'n tatlahualh talākalhī'n
lā' lakatin chi'chini' tanīlh pu'xamatu'tun mil. Tū' catitlahua'tit talākalhī'n hua'chi xlaca'n
tatlahualh. 9 Makapitzīn de xlaca'n tamājiclhuī'lh Dios lā' ū'tza' cālīlīmaknīlh huan lhūhua'
lūhua'. Tū' catimājiclhuī'tit huan Māpa'ksini' hua'chi xlaca'n tatlahualh. 10 Makapitzīn
de xlaca'n talē'ksa'nli Moisés lā' milh huan ángel a'ntī maknīni'n lā' cāmāsputūkō'lh. Lā'
hui'xina'n, tū' catitlahua'tit hua'chi xlaca'n.
11 Ixlīhuāk a'ntū cāpātle'keni'lh xlaca'n hua'chi līmāsca'tīn para quina'n. Lā' tzo'kui'līca
para naquincātamāca'tzīnīyāni' a'nchī natlahuayāuj quina'n a'ntī hui'lāna'uj a'xni'ca' tū' lej
makān nasputa huā'mā' quilhtamacuj. 12 Por eso huan a'ntīn puhuan que tzey xla' lā' tū'
natlahua a'ntūn tū' tzey, cuenta catlahualh. Chu līpaclhīj tzē natlahua talaclē'i'. 13 Chuxatū
a'ntū napātle'keni'yāni' para nalīlaktzī'nāni', ū'tza' chu a'cxtim a'ntūn tzē napātle'keni'
ā'chā'tin. Lā' tzē nalīpāhua'na' Dios porque xla' tū' catimakxtekli nalīlaktzī'nca'na' hasta que
tū'tza' tāyani'ya'. Xla' namāhuixcānīyāni' para que natāyani'ya' lā' chuntza' nalīpūtaxtuya'.
14 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' porque iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Cataxtunquītit de a'ntū
ixla' ídolos lā' tū' titaquilhpūtani'yā'tit. 15 Hui'xina'n tzēn pāstacna'nā'tit. Capuhua'ntit
mē'cstuca'n palh tzey o tū' tzey a'ntū iccāhuaniyāni'. 16 A'xni'ca' hua'can Santa Cena,
māstā'yāuj pāxcatca'tzī por a'ntūn tojōma' huan nac taza. Lā' quilīhuākca'n līko'tnūj a'ntū
ixtojōma'. Lā' ū'tza', ¿chu tū' huanicu'tun que quina'n tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo a'ntī
maka'lh ixka'lhni'? Lā' huan pāntzi a'ntū che'keuj lā' hua'uj nā ū'tza' huanicu'tun que
tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo porque quilīhuākca'n hua'uj ixmacni'. 17 Lā' como xmān mactin
pāntzi a'ntū mālacpitzican, chuntza' quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo quina'n
hua'chi chu lakatin macni' lauj porque quilīhuākca'n hua'uj huanmā' pāntzi.
18 Capāstactit a'nchīn tatlahua huan a'ntīn cāmāpacuhuīcan israelitas. A'xni'ca tahua'
huan quinīt a'ntū lē'ksajuī'nincanī't nac altar, tā'ta'a'cxtimī Dios porque huan altar ixla'
Dios. 19 ¿Tuchū icmāsu'yumā'? ¿Chu icuanicu'tun que huan ídolo ka'lhī ixtapalh o ixlē'ksajna'
huan ídolo ka'lhī ixtapalh? 20 Tū' chuntza' iccāhuanini'. Iccāhuanicu'tunāni' que a'ntūn
ta'a'ksajuī' huan ídolo huan antīn tū' israelitas, xlaca'n ta'a'ksajuī'mā'na huan tūn tū' tzeyā
ū'nī'n a'ntū cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'. Tū' ta'a'ksajuī'mā'na Dios. Lā' quit tū' iclacasqui'n
natā'ta'a'cxtimī'yā'tit huan ko'ti'ti'. 21 Palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, tūla catipūko'tnu'ntit
huan ixtazaca'n Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā' nā ixtazaca'n huan ídolos. Nīn tūla
catihuā'yantit na ixmesa Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā' nā na ixmesaca'n huan ídolos.
22 ¿Cha tzēlasā' mājiclhuīcu'tunā'tit huan Māpa'ksīni'? Quina'n tū' līhua'ca' māpa'ksīni'nāuj que
xla'.

Nacāpāstacāuj ā'makapitzīn

23 Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero makapitzīn catūhuā tū' tzey. Tzē tlahuacan
chuxatū catūhuā pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' cāmaktāya a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios. 24 Tū' catipuhua'ntit pō'ktu: "¿Tuchū más tzey para quit?" Nā napuhua'nā'tit: "¿Tuchū
más tzey para ā'chā'tin?"
25 A'xni'ca' tamāhua'ya' quinīt nac lītamāuj, tū' catikalhasqui'nī'ni' palh a'ksajuī'canī't ídolo.
Tzē nahua'ya' lā' tū' a'chī' catipu'hua'nti. 26 Porque Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā'
ixlīhuāk a'ntū a'nan huā'tzā'.
27 Palh kalhatin mi'amigo tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' kantāyayāni' lā' palh
pincu'tuna' na ixchic, cahua't chuxatū a'ntū namaxquī'ca'na'. Lā' tū' cakalhasqui'nī'ni' palh
a'ksajuī'canī't huan ídolo. 28 Pero palh kalhatin ixuanini': "Huā'mā' quinīt lē'ksajuī'canī't
ídolo", tū' catihua't por ixpālacata a'ntī māca'tzīnī'ni'. Chō'la xla' puhuan que tūla hua'can.
Hui'x ca'tzīya' que tū' a'chī' nala'ya' palh nahua'ya'; pero antī māca'tzīnīni', xla' tū' ca'tzī.
29 U'tza iclīhuanini' que tū' cahua't por ixpālacata a'ntī māca'tzīnīyāni'.
Kalhatin tzē nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' cuenta xa'ictlahualh a'ntū puhuan ā'chā'tin
ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' quit ictlahuacu'tun catūhuā? 30 Palh pū'la
na'icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' na'icua' chuxatūyā catūhuā, ¿a'chī' quilē'ksa'ncan
ixpālacata a'ntū iclīmaxquī'nī't pāxcatca'tzī Dios?" Chuntza' tzē nakalhasqui'nīni'n.
31 Chuntza' chuxatū a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' natlahua'yā'tit para que ā'makapitzīn

natamācā'tanī Dios. A'xni'ca' huā'ya'mpā'na'ntit lā' a'xni'ca' ko'tnu'nā'tit, natlahua'yā'tit
para que ā'makapitzīn natamācā'tanī Dios. 32 Tū' titlahua'yā'tit nīn tuntū' antūn tzē
nacāmāmakchuyī israelitas nīn griegosnu' nīn xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios. 33 Lā' quit
iccālīmakapāxuhuacu'tun ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxatū ictlahuamā'. Tū' icputzamā'
xmān a'ntūn tzey para quit; nā icputzamā' a'ntūn tzey para ā'makapitzīn para que tzē
natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' nacāmāpūtaxtūcan.

11

1 Caquilāmaksca'tui chu a'cxtim hua'chi quit icmaksca'tli Cristo.

Ixpālacata huan puscan a'nlhān tlī'can

2 Chuhua'j quintā'timīn, lej tzey a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj lā' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū
iccāmāsu'ni'nī'ta'ni'. 3 Lā' iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit que Cristo cāmāpa'ksī chā'tunu'
chi'xcu'; lā' huan a'ntī xakōlu' māpa'ksī ixpuscāt; lā' Dios māpa'ksī Cristo. 4 A'xni'ca'
huan chi'xcu' kalhtō'ka'mā' o līchihuīna'mā' catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh lā' palh tū'
tā'kxtu ixtā'knu', xla' tū' a'cnīni'ni' ixMāpa'ksīni'. 5 A'xni'ca huan puscāt kalhtō'ka'mā' o
līchihuīna'mā catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh, tasqui'nī natamūtlapa. Palh tū' natamūtlapa
huan puscāt, tamāxani' xa'cstu lā' chu a'cxtim hua'chilh tamūxui'ca. 6 Palh kalhatin puscāt
tū' tamūtlapacu'tun, cakoksitca; lā' como līmāxana' takoksita o tamūxui'ca huan puscāt,
catamūtlapalh. 7 Por ixpālacata a'ntūn tlahua huan chi'xcu', tzē namāka'tlī'can Dios lā' por
ixpālacata a'ntūn tlahua huan puscāt, na'a'cnīni'ni'can ixkōlu'. 8 Dios tū' tlahualh chi'xcu' de
huan puscāt, pero lītlahualh puscāt ixtāpāchā'xta huan chi'xcu'. 9 Chuntza' Dios tū' tlahualh
chi'xcu' por ixpālacata puscāt pero tlahualh puscāt por ixpālacata chi'xcu'. 10 U'tza' lītasqui'nī
que huan puscāt natamūtlapa. Chuntza' a'cnīni'ni' ixkōlu' lā' huan ángeles. 11 Pero na
ixlacapūn Dios, huan chi'xcu' lā' huan puscāt chu a'cxtim, lā' talāmaclacasqui'n chā'tunu'.
12 Huan xapū'la puscāt Dios māxtulh de na ixtāpāchā'xta huan chi'xcu' lā' chuhua'j xachi'xcu'
ska'ta' lacatuncuī por puscāt. Lā' Dios, xla' mā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan.
13 Hui'xina'n mē'cstuca'n calīhui'lī'tit. ¿Chā puhua'nā'tit minī'ni' palh huan puscāt
nakalhtō'ka' lā' tū' mūtlapacan? 14 ¿Chu tū' līmāxana' palh pūlhmā'n ixya'j huan chi'xcu'? 15 Lā'
huan puscāt līka'tla'jca'tzī ixya'j xapūlhmā'n. U'tza' lītamūtlapa. 16 Palh chā'tin lē'ksa'ncu'tun
ixpālacata huan tamūtlapacan, nahuaniyā'tit: "Quina'n iclīsmanīnī'ta'uj que huan puscan
natatamūtlapa a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na", nahuaniyā'tit. Lā' chuntza' līsmanīcan chuxalhā
mācā'tanīcan Dios.

Tlahuaca a'ntūn tū' līmakuan nac huan Santa Cena

17 Chuhua'j iccālacaquilhnīyāni' lā' ixpālacata huā'mā': A'xni'ca' takēstokā'tit, tlahua'yā'tit
a'ntūn tū' līmakuan lā' a'ntūn tū' lālīmaktāya'yā'tit. 18 Xapū'la iccāhuaniyāni' que quihuanica
que a'xni'ca' takēstokā'tit, hui'xina'n talacpitziyā'tit na milaclhpu'nanca'n. Lā' macsti'na'j
ickalhlaka'ī' a'ntūn tahuan. 19 Porque tzēlasā' maclacasqui'n natalacpitziyā'tit para que
chuntza' natasu'yu tichū stu'ncua' tamakapāxuhua Dios. 20 A'xni'ca' takēstokā'tit, tasu'yu
palh tū' hua'pā'na'ntit ixCena huan Māpa'ksīni'. 21 Porque pō'ktu a'xni'ca' hui'xina'n
hua'yā'tit, chā'tunu' palaj tayayā'tit milīhua'tca'n a'ntū līta'nā'tit. Lā' chuntza' kalhatin a'ntīn
tū' ka'lhī, xla' natzi'ncsa lā' ā'kalhatin naka'sa lā' hasta naka'chī. 22 ¿Chu tū' ka'lhīyā'tit
minchicca'n a'nlhā tzē nahuā'ya'nā'tit lā' nako'tnū'nā'tit? Tū' tzey a'nchī tlahua'pā'na'ntit
porque chuntza' cāmaka'nā'tit huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoknī't. Lā'
cāmāmāxa'nī'yā'tit huan a'ntīn tū' taka'lhī ixlīhua'tca'n. ¿Chichū na'iccāhuaniyāni' que lej tzey
a'nchī tlahua'yā'tit? Tū' icticāhuanini', nīn maktin.

Ixpālacata huan ixCena huan Māpa'ksīni'
Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20

23 Quit iccāmāsu'ni'ni' a'ntū quimāsca'tīlh huan Māpa'ksīni' lā' ū'tza' huā'mā'. Māni'
huanmā' tzī'sa a'xni'ca' ixmacamāstā'mā'ca para namaknīcan, huan Māpa'ksīni' Jesús tayalh
pāntzi a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. 24 Lā' māstā'lh pāxcatca'tzī para huan pāntzi lā' che'kelh lā'
mālacpitzilh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

Catē'tit lā' cahua'tit.

Huā'mā' quimacni' a'ntū icmacamāstā' por mimpālacataca'n.

Nahua'yā'tit chuntza' hua'chi hua'yāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.

25 Lā' chu a'cxtim tlahuani'lh huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh. Tayalh lā' māstā'lh
pāxcatca'tzī lā' cāhuanilh:

A'ntū tojōma' nac huā'mā' taza ū'tza' xasāsti' ixtamālacnūn Dios lītaxtu a'ntū līlacāxtlahuaca
quinka'lhni'.

Napūko'tnū'nā'tit chuntza' hua'chi pūko'tnū'nāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.

Chuntza' cāhuanilh. 26 Makatunu' nahua'yā'tit chuntza' huā'mā' pāntzi lā' napūko'tnū'nā'tit
chuntza' huā'mā' taza, namālacstū'ncā'tit a'nchī nīlh huan Māpa'ksīni' por quimpālacataca'n.
Chuntza' catlahua'tit hasta a'xni'ca' nataspi'ta huan Māpa'ksīni'.

A'nchī līmakuan hua'can huan Santa Cena

27 Lā' chuxatī nahua' huā'mā' pāntzi lā' chuxatī napūko'tnūn huā'mā' taza, catlahualh
a'nchīn tasqui'nī. U'tza' huanicu'tun que tasqui'nī que xa'nca nalatā'kchoko na ixlacapūn
Dios. Lā' palh tū', nalakmaka'ncan ixmacni' lā' ixka'lhni' Jesús. 28 Maclacasqui'n que
chā'tunu' a'ntī nahua' huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza pū'la napuhuan palh xa'nca
latā'kchokomā' na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', pū'la casqui'nli tamāsputūn lā' chuntza' tzē
nahua' huan pāntzi lā' tzē napūko'tnūn huan taza. 29 Porque huan a'ntī nahua' huan pāntzi
lā' napūko'tnūn huan taza lā' palh tū' māchekxī a'ntūn tlahuamā', xla' makstatlahuacan
xa'cstu. Xla' tū' ca'tzī que huā'mā' līhua't hua'chi ixlaktapalh ixmacni' lā' ixka'lhni' huan
Māpa'ksīni'. Hui'xina'n tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū huanicu'tun ixCena huan Māpa'ksīni'.
30 U'tza' lhūhua' na milaclhpu'nanca'n tū' lactli'hui'qui lā' ū'tza' talī'ī'tza'ca'n lā' ā'makapitzīn
tanīlh. 31 Palh quina'n ixpuhuáuj: "¿Chā xa'nca iclatlā'huan na ixlacapūn Dios o tū'?"
palh chuntza' ixpuhuáuj, tū' ixquincātacastigarlīni'. 32 Dios cuenta quincātlahuayāni' lā'
quincācastigarlīyāni' para que nasca'tāuj. Lā' chuntza' tū' cati'a'uj nac pūpātīn hua'chi
xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.
33 Quintā'timīn, a'xni'ca' natakēstokā'tit para nahuā'ya'nā'tit, tū' palaj nataya'yā'tit
milīhua'tca'n. Chā'tunu' cacāka'lhī'tit ā'makapitzīn. 34 Palh tzi'ncsa kalhatin, cahuā'yalh
pū'la na ixchic. Lā' chuntza' tū' natlahua'yā'tit a'ntū mē'cstuca'n nalīlaclī'pinā'tit a'nlhā
takēstokcanī't. Lā' ā'makapitzīn catūhuā na'iccālacāxtlahua a'xni'ca' na'ica'nācha'.

12

Huan ixlī'a'ksajna' Espíritu Santo a'ntūn cāmaxquī' chā'tunu' chi'xcuhuī'n

1 Chuhua'j iclacasqui'n naca'tzīyā'tit ixpālacata huan lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu
Santo.
2 Ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios, ixcāta'a'kxokoyāni'
lā' chuntza' ixcātalīmāxtuyāni' huan na ixtej Dios para natatzokostani'yā'tit ídolos.
Hua'chilh ixsā'pinī'ta'ntit para nacā'a'cnīni'ni'yā'tit huan ídolos a'ntūn tūla caticāmaktāyani'.
3 Iccāmāsca'tīcu'tunāni' que huan a'ntī ka'lhī ixEspíritu Dios tūla catilakapalalh ixtacuīni'
Jesús. Lā' palh tū' ixmāsu'ni'lh huan Espíritu Santo, nīn tintī' tzē ixualh que Jesús xla' ū'tza'
Māpa'ksīni'.
4 Xtunc ixlī'a'ksajna' chā'tunu' chi'xcu' pero xmān kalhatin Espíritu Santo a'ntī
cāmaxquī'kō'lh. 5 Lā' xtunc ixtascujūt chā'tunu' pero xmān kalhatin quiMāpa'ksīni'ca'n
a'ntī scujni'mā'nauj. 6 Xtunc a'nchī chā'tunu' tatā'scuja Dios pero māni' Dios a'ntī māsu'yu
ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' chi'xcuhuī'n tatā'scuja. 7 Tasu'yu que huan Espíritu Santo cāmaxquī'
ixlīmāpa'ksīn chā'tunu' para natamaktāya ā'makapitzīn. 8 Kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī
namāstū'nca a'ntū stu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'nchī Dios lacasqui'n nalatā'kchokoyāuj. Lā'
ā'kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī namāstū'nca a'nlhā jicslīhua' na ixtachihuīn Dios. Pero a'ntī
cāmāsca'tīlh chā'tunu', xmān kalhatin lā' māni' ū'tza' huan Espíritu Santo. 9 Ixpālacata
huan Espíritu Santo kalhatin lej līpāhuan Dios a'xni'ca' tlahua oración lā' ca'tzī que
Dios namaxquī' a'ntū squi'ni'. Lā' ixpālacata Espíritu Santo ā'kalhatin tzē nacāmātzeyī
huan ī'tza'ca'nī'n. 10 Kalhatin tzē natlahua lē'cnīn lā' ā'kalhatin lej tzē nahuan a'ntū Dios
māca'tzīnīlh. A'kalhatin huampala tzē naca'tzī xa'nca tichū cāmāchihuīnī ā'makapitzīn, palh
huan Espíritu Santo o palh huan tlajana'nī'n. A'kalhatin tzē nachihuīna'n xtunc tachihuīn
a'ntūn tū' maktin chihuīna'nī't. Lā' ā'kalhatin tzē namāchekxī a'ntū huanicu'tun huan
xtunc tachihuīn. 11 Ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā ixtascujūt ixEspíritu Dios. Lā' chu a'nchī
lacasqui'n huan Espíritu Santo chu chuntza' cāmāsu'ni' chā'tunu' a'ntū natatlahua.

Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj hua'chilh chu lakatin macni'

12 Kalhatunu' chi'xcuhuī'n xmān lakatin ixmacni'ca'n. Lā' lhūhua' xalacpītzin ka'lhī
quimacni'ca'n hua'chi quimacanca'n lā' quilakastapunca'n lā' quintojonca'n. Pero ixlīhuāk
huā' tamā'na chu lakatin quimacni'ca'n. Lā' nā chuntza' quina'n lanī'tauj hua'chi xalacpītzin
ixmacni' Cristo. 13 Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios, quina'n lanī'tauj
hua'chi chu lakatin macni' a'xni'ca' Dios quincāmaxquī'ni' Espíritu Santo. Quilīhuākca'n
a'yuj israelitas o griegosnu' lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū' tasācua', quilīhuākca'n a'ntīn
kalhlaka'ī'yāuj chu lakatin lanī'tauj a'xni'ca' maklhtīni'uj huan Espíritu Santo.
14 Tāpālhūhua' xalacpītzin quimacni'ca'n. Tū' xmān ka'lhīyāuj quimacanca'n. Nā
ka'lhīyāuj quintojonca'n lā' qui'a'ka'xko'lhca'n para natalakō' chu lakatin macni'. 15 Palh
ixuanli huan tojon: "Quit tū' ixmacan huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū' ixla' huan
macni'", chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'. 16 Lā'

palh ixuanli huan a'ka'xko'lh: “Quit tū' ixlakastapun huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū'
ixla' huan macni'”, chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'.
17 ¿Chichū ixkaxmatui palh xmān ixka'lhīuj quilakastapunca'n? Lā' ¿chichū ixlīquincalana'uj
palh quimacni'ca'n huāk a'ka'xko'lh ixlalh? 18 Ixlakta quimacni'ca'n chu a'nchī Dios
cātlahualh. Lā' xla' cācāxtlahualh chu a'nchī xla' lacasqui'lh con ixlīhuāk huan xalacpītzin.
19 Palh huāk quimacni'ca'n ixlalh cahuā xmān lakatin xalacpītzin hua'chi a'ka'xko'lh,
¿chichū ixlītaxtucha' lakatin macni'? 20 Chuntza' lhūhua' ixlacpītzin quimacni'ca'n pero xmān
lakatin macni' lanī't.
21 Chuntza' huan lakastapun tūla catihuanilh huan macan: “Hui'x tū'
icmaclacasqui'nāni'”. Lā' nīn huan a'kxāk tūla catihuanilh huan tojon: “Hui'x tū'
icmaclacasqui'nāni'”. 22 A'yuj tū' a'cxtim tasu'yu ixlītli'hui'qui lakatunu' xalacpītzin
quimacni'ca'n pero chu a'cxtim tatasqui'nī chā'tunu'. 23 Huī' na quimacni'ca'n a'nlhā
tū' līmakuan tasu'yu. Lā' xa'nca lhakā'nanāuj pō'ktu. Chuntza' xa'nca maktaka'lhāuj
lā' a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā līmāxana' tasu'yu. 24 Lā' a'nlhā tū' līmāxana' tasu'yu, tū'
lej cuenta tlahuayāuj. Lā' Dios xa'nca cāxtlahualh ixlīhuāk quimacni'ca'n para que
na'a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā huancan que tū' lej tasqui'nī. 25 Lā' tūla cāmāxtunquīcan
xalacpītzin quimacni'ca'n pero huan xalacpītzin talāmaktāya. Chuntza' quintojonca'n lā'
quimacanca'n lā' quilakastapunca'n talāmaktāya. 26 Lā' a'xni'ca' tatakāhuī' quintojonca'n o
quimacanca'n, ixlīhuāk quimacni'ca'n tatā'pātīni'n. Lā' palh na'a'cnīni'ni'can quintojonca'n
o quimacanca'n, tatā'pāxuhua ixlīhuāk quimacni'ca'n.
27 Chuhua'j hui'xina'n hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo lā' maclacasqui'n chā'tunu'
nalāmaktāya'yā'tit. Chā'tunu' ka'lhī'yā'tit mintascujūtca'n. 28 Lā' kalhatunu' a'ntīn
takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' cāmaxquī'lh chā'tunu' ixtascujūtca'n. Xapū'la Dios
cāhui'līlh makapitzīn ixlī'apóstolca'n a'ntī más ixtatasqui'nī lā' ixlīmaktu' cāhui'līlh
ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n lā' ixlīmaktu'tun cāhui'līlh ixlīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n. Nā Dios cāhui'līlh
ā'makapitzīn a'ntīn tzē natatlahua lē'cnīn lā' cāhui'līlh ā'makapitzīn a'ntīn tzē natamātzeyī
ī'tza'ca'nī'n. Nā ā'makapitzīn cāhui'līlh para natamaktāyana'n lā' ā'makapitzīn cāhui'līlh para
natala xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' cāhui'līlh huampala ā'makapitzīn a'ntīn tzē
natachihuīna'n xtunc tachichuīn. 29 ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't apóstoles? ¿Chu ixlīhuākca'n
talanī't a'cta'sana'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't mākalhtō'kē'ni'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n
natatlahua lē'cnīn? Tū' maktin nala chuntza'. 30 Lā' ixlīhuākca'n tūla natamātzeyīni'n. Lā'
ixlīhuākca'n tūla natachihuīna'n xtunc tachihuin. Lā' nīn ixlīhuākca'n tūlalh catitahualh
a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. 31 Lej caputza'tit a'nchī naka'lhī'yā'tit huan
lī'a'ksajna' a'ntū más tzey. Lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū scana'nca' más xatzey.

13

Ixpālacata huan tapāxquī'n

1 Palh ixchihuīna'uj tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā hua'chi ángeles tachihuīna'n, chu tlakaj
ixtlahuáuj palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Quintachihuīnca'n talanī't hua'chi līcā'n
a'ntū xmān sā'nan o mā'katzincsīni'n palh tū' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. 2 Lā' a'yuj xa'nca
ixlīmāstū'ncni'uj ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, lā' a'yuj ixmāchekxīuj
huan tapāstacna' a'ntūn tatzē'knī't, lā' palh ixca'tzīkō'uj tāpālhūhua' catūhuā, ū'tza' tū'
ixquincāmaktāyani' nīn tuntū' palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Lā' huampala palh lej
ixlīpāhuáuj Dios lā' ixca'tzīuj que tzē ī'squi'ni'uj que camālacsijli lakatin kēstin lā' ixtalacsijli,
tuntū' quintapalhca'n palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. 3 Palh ixcāstā'kō'uj ixlīhuāk a'ntū
ka'lhīyāuj para que ixcāmālacpitzini'uj a'ntīn cāsputni' ixlīhua'tca'n lā' palh ixmacamāstā'uj
quimacni'ca'n para que naquincātalhcuyuyāni', chu tlakaj ixtlahuáuj huā' tamā'na palh tū'
ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn.
4 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn lej natāyani' lhūhua' lā' tū' na'a'kchā'n. Xla' lej
nalakalhu'manīni'n lā' tū' a'chī' catipuhualh a'yuj ā'makapitzīn más taka'lhī. Nā xla' tū'
ka'tla'jca'tzī lā' tū' ixa'cstu napuhuan palh lej tzey xla'. 5 Huan a'ntī lej cāpāxquī' ā'makapitzīn
tū' natlahua a'ntūn tū' līmakuan nīn tū' lej nacālakla lhūhua' catūhuā xmān para ū'tza' ixa'cstu.
Xla' tū' palaj na'a'kchā'n lā' tū' natapalāna'ni'cu'tun a'ntū tlahuani'canī't a'ntūn tū' tzey. 6 Nā
xla' tū' nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntūn tū' tzey pero nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan
a'ntū xatzey. 7 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn, xla' natāyani'kō' chuxatū napātle'keni'. Lā'
napuhuan que tzey ā'makapitzīn lā' tū' palaj nacā'a'ksa'ncu'tun. Xla' napuhuan que ā'calīstān
natatlahua a'ntūn tzey. Lā' a'yuj napātīni'n, pero tū' catimakxtekli nacāpāxquī' ā'makapitzīn.
8 Huan tapāxquī'n tū' maktin catisputli. Nasputa ixtachihuīn huan a'ntī māstū'nca ixtachi-
huīn Dios. Nā natasputa huan tāpālhūhua' tachihuīn a'ntū a'nan nac quilhtamacuj. Nasputa
ixlīhuāk a'ntū chi'xcuhuī'n tzē nataca'tzī. 9 Porque tū' ketzī a'nchī ca'tzīyāuj chuhua'j lā'
tū' ketzī a'nchī māstū'ncāuj chuhua'j ixtachihuīn Dios. 10 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'

naca'tzīkō'yāuj ixlīhuāk lā' a'xni'ca' tū'tza' namaclacasqui'nāuj a'ntū ca'tzīyāuj chuhua'j lā'
a'ntūn tū' ketzī.
11 A'xni'ca' ti'na'jcus ka'hua'chu xa'icuanī't, hua'chi ka'hua'chu xa'icchihuīna'n. Lā'
hua'chi ka'hua'chu xa'icpuhuan lā' xa'icpāstacna'n. A'xni'ca' ictachi'xcuhuī'lh, icmakxtekli
a'nchī xa'icuanī't quilīka'hua'chu. 12 Chuhua'j tū' xa'nca lakapasāuj Dios, xmān hua'chilh
ixlaktzī'nui ixmāspilēk nac slamama līcā'n. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalaktzī'nāuj
Dios calacan. Chuhua'j macsti'na'j ca'tzīyāuj a'nchī huanī't Dios; pero a'xni'ca' namin
huanmā' chi'chini', nalakapasāuj Dios hua'chi xla' quincālakapaskō'yāni'. 13 Chuntza'
lakatu'tun catūhuā a'ntūn tasqui'nī para pō'ktu lā' ū'tunu'n huā' tamā'na. Tasqui'nī
nalīpāhuanāuj lā' nakalhlaka'ī'yāuj Dios; tasqui'nī napuhuanāuj que Dios natlōkentaxtū
a'ntū huanī't; lā' tasqui'nī nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Pero a'ntū līhua'ca' tasqui'nī, ū'tza'
cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn.

14

Ixpālacata chihuīna'ncan huan xtunc tachihuīn

1 Calē'capintit a'nchī nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzin lā' lej calacasqui'ntit huan lī'a'ksajna'
a'ntū māstā' huan Espíritu Santo. Lakatin ixlī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo,
ū'tza' tzē xa'nca māstū'nccan ixtachihuīn Dios. Līhua'ca' calacasqui'ntit huā'mā' lī'a'ksajna'
que ā'makapitzīn. 2 A'xni'ca' kalhatin chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, xla'
xmān tā'chihuīna'mā' Dios lā' tū' cātā'chihuīna'mā' chi'xcuhuī'n como tintī' namāchekxī.
Huan Espíritu Santo māchihuīnī pero tintī' ca'tzī a'ntū huanicu'tun. 3 Pero a'ntī māstū'nca
ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, xla' cātā'chihuīna'n chi'xcuhuī'n para
nacāmāsu'ni' lā' nacāmaktāya lā' nacāmāhuixcānī. 4 A'ntī chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn
tū' sca'tnī't, ū'tza' xmān tahuixcānī ixa'cstu. Pero a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios, ū'tza'
cāmāhuixcānī ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
5 Iclacasqui'n que milīhuākca'n ixchihuīna'ntit xtunc tachihuīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit.
Pero līhua'ca' iclacasqui'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn Dios. Līhua'ca' tasqui'nī huan a'ntī
māstū'nca ixtachihuīn Dios que a'ntī xmān chihuīna'n xtunc tachihuīn lā' tūla nahuan
a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Xmān palh tzē nahuan a'ntū huanicu'tun
huan tachihuīn lā' chuntza' nacāmaktāya ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī', xmān chuntza'
tzey palh nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't. 6 Palh na'ica'nācha' lā'
icchihuīna'n xtunc tachihuīn, ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'? Palh tū' na'iccāhuaniyāni'
a'ntū Dios quimāsu'ni'lh o a'ntū icca'tzī ixpālacata Dios, ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'?
Lā' palh tū' na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios o palh tū' iccāmāsu'ni'yāni', ¿chichū
na'iccālīmaktāyayāni'?
7 A'xni'ca' skoli'can lā' axni'ca' sla'knancan, kaxmatāuj a'nchī sā'nan. Pero palh tū' xa'nca
skoli'can, tūla māchekxīcan. 8 Lā' palh tū' xa'nca skoli'can con huan trompeta, huan tropa tū'
catimāchekxīlh lā' tū' catitā'kaquī'lh lā' tū' catitacāxli para nalata'la. 9 Lā' chuntza' hui'xina'n.
Palh tūla kaxmatcan xa'nca mintachihuīnca'n, ¿chichū nalīmāchekxīcan? Nala hua'chi palh
xmān nachihuīna'nā'tit cā'ū'nī'n. 10 Tāpālhūhua' tachihuīn chihuīna'ncan nac cā'quilhtamacuj
lā' chā'tunu' māchekxī a'ntū ixtachihuīn. 11 Pero palh tūla icmāchekxī ixtachihuīn ā'kalhatin,
quit iclanī't hua'chi makatiyāti' para xla' lā' xla' makatiyāti' para quit. 12 Lā' hui'xina'n como
lej cālē'capinā'tit huan tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo lā' calacasqui'ntit
que nacāmaxquī'yāni' huan tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū más xatzey. Lā' ū'tza' a'ntū cāmāhuixcānī
a'ntīn takalhlaka'ī'.
13 Chuntza' huan a'ntī nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, casqui'ni'lh
Dios para que tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 14 Palh xtunc quintachihuīn a'xni'ca'
ickalhtō'ka'mā', xmān quilīca'tzīn māchekxī. Tū' scujmā' quintapāstacna' lā' nīn tintī' ic-
maktāyamā'. 15 ¿Chichū nalīla? Na'iclīkalhtō'ka' quilīca'tzīn lā' nā na'iccāmāscujū quin-
tapāstacna' para que na'iccāmaktāya huan a'ntīn takaxmatmā'na. Na'iclītlī' quilīca'tzīn
lā' nā na'iclītlī' quintapāstacna' para natamāchekxī huan a'ntīn takaxmatmā'na. 16 Palh
chihuīna'na' xtunc tachihuīn a'xni'ca' māstā'ya' pāxcatca'tzī, xmān milīca'tzīn mācā'tanīmā'
Dios, lā' ā'makapitzīn tūla tamāchekxī. Lā' ¿chichū tzē nalīhuan catīhuā: “Amén”, palh tūla
māchekxī a'ntū huanī'ta'? 17 Hui'x xa'nca maxquī'pā't pāxcatca'tzī Dios pero tū' maktāya'ya'
ā'chā'tin. 18 Quit tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' icsca'tnī't. Lā' icmaxquī'
pāxcatca'tzī Dios que quit līhua'ca' tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn que chuxatī na mila-
clhpu'nanca'n. 19 Pero a'nlhā tatakēstoka huan a'ntīn takalhlaka'ī', mejor xa'icchihuīna'lh
macsti'na'j tachihuīn a'ntū māchekxīcan lā' a'ntū nacāmāsca'tī que lhūhua' xtunc tachihuīn
a'ntūn tū' catitamaktāyalh ā'chā'tin.
20 Tū' catipuhua'ntit hua'chi camana' a'ntīn tū' tamāchekxī; pero napuhua'nā'tit hua'chi
lakska'tā'n a'ntīn tūna'j taca'tzī tatlahua a'ntū ko'hua'jua'. Pero a'xni'ca' pāstacpā'na'ntit,

capāstacna'ntit hua'chi chi'xcuhuī'n porque xlaca'n taca'tzī a'ntū más tasqui'nī. 21 Tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios que Dios hualh chuntza:

Na'iccātā'chihuīna'n huā' tamā'na israelitas.
Na'iccāmacamin huan a'ntīn tāpātin ixtachihuīnca'n lā' a'ntī makatiyātī'n.
Lā' quit na'iccāmāchihuīnī.
Lā' nīn chuntza' tū' quintita'a'kahuāna'ni'cu'tulh huā' tamā'na israelitas.

22 Lā' chuntza' a'xni'ca' chihuīna'ncan xtunc tachihuīn a'ntūn tū' māchekxīcan, ū'tza'
nacālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' como ū'tza' lē'cnīn. Lā'
a'xni'ca' māstū'nccan ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo, ū'tza'
cālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. 23 Palh milīhuākca'n a'ntī kalh-
laka'ī'yā'tit ixtakēstoktit nac lakatin lugar lā' palh milīhuākca'n ixchihuī'nā'tit xtunc tachi-
huīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit, lā' palh ixtanūlh chuxatīyā chi'xcu' o a'ntīn tū' kalhlaka'ī',
¿chu tū' nahuan que chuya'yā'tit? 24 Pero palh milīhuākca'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn Dios
lā' a'xni'ca' natanū chuxatīyā chi'xcu' o kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī', xla' tzē namāchekxī
a'ntū māsu'yupā'na'ntit. Lā' chuntza' naca'tzī que māni' xla' tū' tzey na ixlacapūn Dios. 25 Nā
naca'tzī que tūla mātzē'kni' Dios nīn tuntū'. Chuntza' natatzokostani' para namācā'tanī Dios
lā' namālacstū'nca: "Lej stu'ncua' que Dios huī' na milaclhpu'nanca'n".

Ixpālacata a'nchī kalhatunu' tachihuīna'n a'xni'ca takēstokcan

26 U'tza' huā'mā' a'ntū natlahua'yā'tit a'xni'ca' natakēstokā'tit: Chā'tunu' napuhua'nā'tit
a'ntū natlī'yā'tit o a'nlhā namāsu'yu'yā'tit na ixtachihuīn Dios. Kalhatin tzē namāstū'nca
a'ntū Dios māsu'ni'lh. Kalhatin tzē nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't o
tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Chuxatū a'ntū tlahuacan calalh
para nacāmaktāya a'ntīn tatakēstoka. 27 Palh a'nan a'ntī natachihuīna'n xtunc tachihuīn,
catachihuīna'lh xmān kalhatu' o kalhatu'tun lā' chā'tunu' por xlīyātna'. Lā' ca'a'nalh
kalhatin a'ntī namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 28 Palh tintī' a'nan a'ntīn tzē namāsu'yu
a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn, caca'cslalh huan a'ntīn tzē chihuīna'n huan
xtunc tachihuīn. Cachihuīna'lh xla' xa'cstu lā' con Dios lā' tū' a'nlhān takēstokcan. 29 Lā'
kalhatu' o kalhatu'tun tzē natamālacstū'nca ixtachihuīn Dios. Lā' huan ā'makapitzīn xa'nca
catakaxmatli para que nataca'tzī palh Dios stu'ncua' cāmāsu'ni'lh huan a'ntīn tachihuīna'n.
30 Palh huī' ā'chā'tin lā' nā Dios māca'tzīnī xla' a'ntū namālacstū'nca, huan a'ntī chi-
huīna'mā'cus tū'tza' catichihuīna'lh. Palaj nachihuīna'nkō' a'xni'ca' tasu'yu que ā'kalhatin
namālacstū'nca. 31 Chā'tunu' xlīyātna' namā'lacstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios. Chuntza'
nacāmāsca'tīcan ixlīhuākca'n lā' nacāmāhuixcānīcan ixlīhuākca'n. 32 Huan a'ntī mālacstū'ncmā'
ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, xla' tzē naquilhca'csla a'xni'ca' ca'tzī que
Dios namāchihuīnī ā'chā'tin. 33 Dios lacasqui'n a'ntū līmakuan lā' tū' lacasqui'n que chu
līmaktin natachihuīna'n xlaca'n.

Lā' chuxalhā tatakēstoka a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, chuntza' tlahuacan.
34 Tzē'k natatahui'la huan puscan. Tū' cacāmakxtekca natachihuīna'n xlaca'n. Puscan
cata'a'kahuāna'lh chu a'nchī tatzo'kni' huan na ixleyca'n israelitas a'nlhā huan que huan
puscan tū' catitamāpa'ksīlh chi'xcuhuī'n. 35 Lā' palh kalhatin puscāt sca'tcu'tun catūhuā,
caka'lhasqui'nīlh ixkōlu' a'xni'ca' tahui'lāna' na ixchicca'n. Līmāxana' palh huan puscan
natachihuīna'n a'nlhā takēstokcanī't para namācā'tanīcan Dios.

36 Pero capāstactit que mi'ā'lacchicni'ca'n tū' a'ntza' a'nlhā pū'la māsu'yuca ixtachihuīn
Dios. Lā' tū' xmān hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nchīn
tasqui'nī talatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'? 37 Makapitzīn de hui'xina'n puhua'nā'tit
que tzē māstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios o puhua'nā'tit que huan Espíritu Santo cāmaxquī'ni'
lakatin lē'ksajna'. Caca'tzītit hui'xina'n que a'ntū iccātzo'knuni'yāni', ū'tza' ixlīmāpa'ksīn huan
quiMāpa'ksīni'ca'n. 38 Lā' palh catīhuā tū' ca'tzīcu'tun que ū'tza' ixtachihuīn Dios, chuntza'
catachokolh.

39 Quintā'timin, lej caputzatit a'nchī nalīmāstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios lā' tū'
timāmakchuyī'yā'tit huan a'ntīn tzē chihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn. 40 Ixlīhuāk a'ntū
natlahua'yā'tit, catlahua'tit chu a'nchīn tasqui'nī lā' chu a'nchī minī'ni'.

15

Ixpālacata a'nchī lakahuanchokonī't Cristo

1 Chuhua'j iccāmāpāstaquīyāni' huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāstū'ncni'nī'ta'ni'. Lā'
hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' palh xa'nca māchekxī'yā'tit, 2 ū'tza'
a'ntū līpūtaxtupā'na'ntit palh tū' catipātza'nkā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' lā' palh tū' chu
tlakaj kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

3 Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū lej tasqui'nī lā' a'ntū quimāsca'tīcanī't. Lā' ū'tza' huā'mā' que
Cristo nīlh ixpālacata quintalaclē'i'ca'n chu a'nchīn tzo'kcanī't makāntza' na ixtachihuīn Dios.

4 Lā' mānūca Cristo na ixtaponkni' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' mālakahuanīchokoca. Chuntza'
tatzo'knī't na ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'xni'ca' lakahuanchokolhtza', huan sca'txtunu' a'ntī
pū'la laktzī'lh Cristo, ū'tza' Pedro. A'calīstān huan kalhacāujtin ī'sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh.
6 A'calīstān huampala hua'chi lakaquitzīs ciento ā'makapitzīn ixtachi'xcuhuī't chu līmaktin
talaktzī'lh. Lā' lhūhua' de xlaca'n tahui'lāna'cus pero ā'makapitzīn tasputlitza'. 7 Lā' ā'calīstān
huampala Jacobo nā laktzī'lh lā' ixlīhuākca'n huan apóstoles talaktzī'lh.
8 Lā' ā'xmān quit iclaktzī'lh huan Cristo. Quit hua'chi kalhatin ska'ta' a'ntī xayujni'
lā' tū' a'cchā'lh ixmālhcuyu'. 9 Quit hua'chi xamakstancu huan apóstoles. A'xni'ca'
tūna'j xa'ickalhlaka'ī' lej xa'iccāmāpātīnī a'ntī ixtakalhlaka'ī'. U'tza' tū' līmakuan xa'iclalh
qui'lī'apóstol. 10 Pero Dios quilakalhu'malh lā' ū'tza iclīlalh apóstol. Tū' chu tlakaj
quilakalhu'malh porque quit līhua'ca' i'cscujli que ā'makapitzīn apóstoles. Lā' tū' quē'cstu
icscujli. Como Dios lej quilakalhu'malh, māni' xla' quimaktāyalh para que na'icscuja. 11 Lā'
a'yuj ā'makapitzīn apóstoles o a'yuj quit, pero quilīhuākca'n icmālacstū'ncāuj huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Ixpālacata a'nchī natalakahuanchoko huan nīnī'n

12 Palh icmāsu'yuyāuj a'nchī Cristo lakahuanchokolh, ¿chichū tzē nalīhua'nā'tit makapitzīn
de hui'xina'n que nīn tintī' nalakahuanchoko? 13 Palh nīn tintī' cahuā ixlakahuanchokolh,
chuntza' tū' ixlakahuanchokolh huan Cristo. 14 Lā' palh Cristo tū' cahuā lakahuan-
chokolh, tū' stu'ncua' a'ntū icmāsu'yumā'nauj lā' chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. 15 Lā' nā
chuntza' quina'n xa'icuáuj a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Dios como icmāsu'yuyāuj que Dios
mālakahuanīchokolh Cristo. Lā' chuntza' xa'icmāsu'yūj a'ntūn tū' stu'ncua' palh nīn tintī'
cahuā ixlakahuanchokolh. 16 Lā' palh nīn tintī' cahuā nalakahuanchoko, nīn Cristo tū'
ixlakahuanchokolh. 17 Lā' palh Cristo tū' cahuā lakahuanchokolh, pues chu tlakaj ixkalh-
laka'ī'tit. Lā' tūna'j ixcātamāsputūni'ni' mintalaclē'i'ca'n. 18 Lā' palh tū' cahuā lakahuan-
chokocan, chuntza' a'ntīn tanīlhtza' a'yuj ixtatā'tapa'ksīlh con Cristo, pero ixta'a'lh nac
pūpātīn. 19 Lā' palh tū' ixka'lhīuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu ixpālacata līpāhuanāuj
Cristo, līhua'ca' xāntilayāuj quina'n que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't.
20 Pero lej stu'ncua' a'nchī mālakahuanīchokoca Cristo lā' taxtulh nac cā'līnīn. Lā'
chuntza' cāpū'lani'lh a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' tanīlhtza' lā' natalakahuanchoko. 21 Ixpālacata
ixtalaclē'i' Adán, talītzuculh tanī huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixpālacata a'ntūn tlahualh
Cristo tzē natalīlakahuanchoko huan tachi'xcuhuī't lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 22 Como Adán quimpapca'n ixuanī't, quilīhuākca'n nanīyāuj. Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo, xlaca'n natalakahuanchoko. 23 Chā'tunu' ka'lhī ixlac-
chi'chini' a'xni'ca' napūlakahuanchoko. A'ntī xapū'la lakahuanchokolh, ū'tza' Cristo. Lā'
a'xni'ca' namimpala Cristo, natalakahuanchoko xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo.
24 A'xni'ca' Cristo nacāmāmakasputukō' ixlīmāpa'ksīnca'n ixlīhuākca'n ā'makapitzīn lā' a'xni'ca'
nacātlajakō'tza' ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo a'xni'ca' xla' namacamāstā' ixlīmāpa'ksīn con
Dios. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', a'xni'ca' nala huan ā'xmān chi'chini', 25 como maclacasqui'n
que Cristo namāpa'ksīni'n hasta a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuāk ixtā'ca'tza. 26 Huan ixtā'ca'tza
Cristo a'ntī ā'xmān natlajacan, ū'tza' huan līnīn. 27 Ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan Dios
cāmaxquī'lh Cristo para nacāmāpa'ksīkō'. Pero a'nlhā huancan na ixtachihuīn Dios que
nacāmāpa'ksīkō', ū'tza' tū' huanicu'tun que Cristo namāpa'ksī Dios porque Dios ū'tza' a'ntī
māstā'lh huan līmāpa'ksīn. 28 Lā' a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo lā'
a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō', a'xni'ca' Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios ixa'cstu namacamāstā' con
Dios como ū'tza' a'ntī māpa'ksīlh que Cristo ixcāmāpa'ksīkō'. Chuntza' huan a'ntī xa'cstu
namāpa'ksīni'nkō' chuxalhā, ū'tza' Dios.
29 Palh tū' cahuā lakahuanchokocan, ¿tuchū tapuhuamā'na xlaca'n a'ntīn ta'a'kpaxa para
natamaktāya a'ntīn tanīlh? Lā' ¿a'chī' ta'a'kpaxa ixpālacata a'ntīn tanīlh palh tū' tapuhuan
que natalakahuanchoko?
30 Lā' lakalīyān lījicua' iclahuī'. Lā' palh tū' lakahuanchokocan, ¿a'chī' chuntza' iclahuī?
31 Lakalīyān quintamaknīcu'tun. Huā'mā' stu'ncua' chuntza' hua'chi stu'ncua' a'nchī
iclīka'tla'jca'tzī mimpālacataca'n porque tā'tapa'ksī'yā'tit con Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.
32 Līlhūhua' huā'tzā' huan nac xcānsipej Efeso hua'chi hua'na'nī'n a'nchī ixquinta-
maknīcu'tun. Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan ¿a'chī' na'ictāyani' a'nchī chuntza'
icpātīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj? Mejor na'ictlahua hua'chi huancan: “Nahuā'yanāuj
lā' nako'tnūnāuj porque lakalī nanīyāuj”.
33 Tū' catā'kxo'kotit. Chu a'nchī huancan: “Huan a'ntī līlacatejtin latlā'huan lā'
nacātā'talacxtuca xlaca'n a'ntīn tū' tzey, xla' nala ixtā'chuntza'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' tzey”.
34 Xa'nca capāstactit lā' cuenta catlahua'tit lā' tū'tza' catlahua'tit talaclē'i'. A'nan ā'makapitzīn
na milaclhpu'nanca'n a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' tū' taca'tzī a'nchī
huanī't Dios. U'tza' iccāhuaniyāni' para que na'iccālīmāmāxanī'yāni'.

Ixpālacata a'nchī natalīlakahuanchoko huan nīnī'n

35 Pero ā'makapitzīn natakalhasqui'nīni'n: "¿Chichū tzē natalīlakahuanchoko huan a'ntīn
tanīlh? ¿Chī natala ixmacni'ca'n a'xni'ca' natalakahuanchoko?" 36 Capāstacna'ntit. A'xni'ca'
nacha'nā'tit huan ti'ni', namā'cnūyā'tit nac ti'ya't lā' namasa xako'xka' lā' chuntza' napu'n.
37 A'ntū cha'nā'tit tū' tasu'yu hua'chi a'ntū napu'n. Nacha'nā'tit xati'ni' cuxi' o stapun
o chuxatū a'ntū māscohuīcanī't. Lā' a'ntū napu'n xla' sca'yā'hua' lā' tzēhuanī't. 38 Lā'
Dios cāmaxquī' a'nchī nalīstaca chu a'nchī ixtapuhuān. Xtunc tasu'yu huan xāhuat lā'
xtunc tasu'yu huan xachi'tin stapun. Tāpālhūhua' ti'ni' lā' xtunc tatasu'yu pūkalhatunu'
a'nchīn tastaca. 39 Nā a'nan tāpālhūhua' macni'. A'nan ixmacni'ca'n tachi'xcuhuī't lā'
a'nan ixmacni'ca'n animalhna' lā' a'nan ixmacni'ca'n squī'ti' lā' ixmacni'ca'n spūnnu'. Lā'
chā'tunu' xtuncnu' ixmacni'ca'n. 40 A'nan huan macni' para a'ntī huī' nac a'kapūn lā'
para a'ntī huī' nac ti'ya't. Pero xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala' nac a'kapūn
lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala' nac ti'ya't. 41 Xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't
huan chi'chini' lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan mālhcuyu' lā' huan sta'cu. Lā' nā
xtuncnu' a'nchī ixlītzēhuanī't lakatunu' sta'cu. Chā'tunu' macni' xtuncnu' ixlītzēhuanī't.
42 Chuntza' a'xni'ca' lakahuanchokocan. Nacāmā'cnūcan quimacni'ca'n lā' natamasa.
Pero a'xni'ca' nalakahuanchokoyāuj, xtunc natala quimacni'ca'n lā' tū'tza' catitamasli.
43 Quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan tū' tzey, pero huan xasāsti' quimacni'ca'n lej
tzēhuanī't natala lā' nataxkaka. Scalana'jua' quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan pero
xalakahuanchokoni' lej lactli'hui'qui natala. 44 Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj nac huā'mā'
quilhtamacuj xmān macni' lā' nacāmā'cnūcan a'xni'ca' nanīyāuj. Pero a'xni'ca' nalakahuan-
choyāuj, Dios naquincāmaxquī'yāni' xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū espiritual. Como ka'lhīyāuj
quimacni'ca'n xala' nac huā'mā' quilhtamacuj, nā naka'lhīyāuj quimacni'ca'n xala' nac
a'kapūn.

45 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lā' pū'la tlahuaca kalhatin chi'xcu'.

Nā maxquī'ca ixquilhtamacuj.

Lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Adán.

Dios su'nulh na ixquini' lā' chuntza' lakahuanli lā' latahuī'lh. Lā' ā'calīstān lacatun-
cuīlh Jesucristo a'ntī quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 46 Pū'la ka'lhīyāuj
quimacni'ca'n a'ntū xala' nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'ntū natanī. A'calīstān naka'lhīyāuj
xasāsti' quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn. 47 Huan xapū'la chi'xcu' ū'tza' Adán lā' Dios
lītlahualh pokxni' de ti'ya't. Huan ā'kalhatin chi'xcu' ū'tza' Jesucristo lā' xla' mincha' nac
a'kapūn. 48 Chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Adán chu a'cxtim quimacni'ca'n quina'n a'ntī
xalanī'n nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Nā chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo
nataka'lhī xasāsti' ixmacni'ca'n chu a'cxtim hua'chi ixmacni' Cristo. 49 Lā' chu a'nchī nac
huā'mā' cā'quilhtamacuj lītasu'yuyāuj Adán, nā chuntza' nac a'kapūn nalītasu'yuyāuj Cristo
a'ntī mincha' nac a'kapūn.

50 Chuhua'j iccāhuaniyāni' que quimacni'ca'n a'ntū ka'lhī ka'lhni' lā' quinīt tūla cati-
tanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Quimacni'ca'n a'ntū natamasa tūlalh catitatanūlh
a'nlhā latahui'lacan para pō'ktu. 51 Cakaxpa'ttit. Na'iccāhuaniyāni' a'ntū ixtatzē'knī't.
Quilīhuākca'n tū' catinīuj pero quilīhuākca'n nacāxtāpalīcan quimacni'ca'n. 52 A'xni'ca'
ā'xmān chi'chini' lā' nasā'nan huan trompeta, chu līmaktin naquincāpātle'keni'yāni' hua'chi
a'xni'ca' lakatzī'mpāuj. Porque nasā'nan huan trompeta lā' a'ntīn tanīlhtza' natalakahuan-
choko lā' nataka'lhī ixmacni'ca'n xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli. Lā' quilīhuākca'n
naquincātaxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n. 53 Lā' quimacni'ca'n a'ntūn tzē natamasa ka'lhī
natataxtāpalī lā' natala xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli. Lā' quimacni'ca'n a'ntū
natanī ka'lhī natala xasāsti' a'ntūn tū' catitasputli. 54 Lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū nata-
masa natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitamasli lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natanī
natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitanīlh, a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū tatzo'knī't
chuntza':

Tlajakō'canī't huan līnīn.

Lā' chuntza' mālakuanīca.

55 ¿Lhachū huī' ixlīmāpa'ksīn huan līnīn? Sputlitza'. ¿Tichū naca'tzani' ixpālacata huan līnīn?
Nīn tintī'tza'. 56 Ixpālacata huan talaclē'i' ū'tza' nalīnīyāuj. Tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni'
ixley Dios. Chuntza' lītasu'yu que huan talaclē'i' hua'chilh cāmāpa'ksīmā'. Lā' lītasu'yu
ixpālacata huan ixley Dios porque tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni'lh. 57 Pero icmaxquī'
pāxcatca'tzī Dios porque xla' quincāmātlajanīmā'ni' huan līnīn ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

58 Quintā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni'. U'tza' iccālīhuaniyāni' que tū' catamakxtektit nīn
tuntū' nacāmāmakchuyīyāni' lā' nacāmāpānūni'yāni' a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixpālacata

Cristo. Lā' pō'ktu xa'nca nascu'jā'tit para huan Māpa'ksīni' porque ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj a'ntū natlahua'yā'tit por ixpālacata huan Māpa'ksīni'.

16

Ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokcan

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokā'tit para
nacāmaktāyayā'tit a'ntīn takalhlaka'ī' xalanī'n nac Judea. Chu a'nchī iccāhuani xlaca'n
a'ntīn tatakēstoka a'nlhā huanican Galacia, nā chuntza' natlahua'yā'tit. 2 Cā'domingo
namāquī'tēlha'yā'tit macsti'na'j mintumīnca'n a'ntū tlaja'nī'ta'ntit huanmā' semana.
Chuntza' a'xni'ca' na'ica'nācha', xmān namākēstokā'tit a'ntū māquī'nī'ta'ntittza'. 3 Hui'xina'n
cacālacsa'ctit huan chi'xcuhuī'n a'ntī lacuan para natalē'n milī'a'ksajna'ca'n. Lā' quit
na'iccāmaxquī' kalhtin ca'psnat lā' na'iccāmacā'ni' nac Jerusalén. 4 Lā' palh minī'ni' na'ica'n,
naquintatā'a'n xlaca'n.

Ixpālacata a'nlhā a'ncu'tun Pablo

5 Na'ictētaxtutēlha huan cā'lacchicni' xalanī'n nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Macedonia
lā' ā'calīstān na'iccālaka'nāchāni'. 6 Lā' chō'la lātma'j na'ictachokoyācha' na mi'ā'lacchicni'ca'n
o tzēlasā' a'ntza' na'icpātle'keni' huan cā'lonkni'. Chuntza' hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj
a'xni'ca' na'ictaxtupala chuxalhā na'ica'ncu'tun. 7 Tū' iclacasqui'n xmān na'ictētaxtu
a'xni'ca' na'iccālaka'nāni'. Ictachokocu'tunācha' lātma'j palh Dios lacasqui'n. 8 Pero
na'ictachoko huā'tzā' nac Efeso hasta huan cā'tani' a'ntū māpācuhuīcan Pentecostés.
9 Chuxalhā nac huā'mā' cā'lacchicni' tzē na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios a'yuj lhūhua' a'nan
quintā'ca'tza.
10 A'xni'ca' nachā'nācha' huan Timoteo, ca'a'cnīni'ni'tit lā' xa'nca cachi'patampāxtoktit
para que tū' namāxana'n. Lā' xa'nca cachi'patampāxtoktit porque xla' scujmā' para huan
Māpa'ksīni' chu a'cxtim hua'chi quit. 11 Lā' tū' ca'a'nalh nīn tintī' a'ntī nalakmaka'n
pero xa'nca namaktāya'yā'tit para que naquilakmin. Quit icka'lhīmā' lā' nā iccāka'lhīmā'
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'.
12 Lā' ixpālacata quintā'tinca'n Apolos, lej icsqui'nli cacātā'a'lh ā'makapitzīn a'ntī
nacālaka'nāchāni' pero tū' ixtapuhuān ixuanī't de na'a'nācha' chuhua'j. Na'a'n a'xni'ca'
naka'lhī lugar.

A'xmān saludos

13 Catamaktaka'lhtit. Tū' tixtāpalī'yā'tit a'ntū kalhla'ka'ī'nī'ta'ntit. Calatā'kchokotit chu
a'nchī cāminī'ni' huan chi'xcuhuī'n lā' catahui'xcā'nī'tit. 14 Chuxatū natlahua'yā'tit, cat-
lahua'tit porque cāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn.
15 Ca'tzīyā'tit que huan Estéfanas lā' ixlīhuāk ixfamilia xlaca'n xapū'la a'ntīn takalhlaka'ī'lh
a'xni'ca' icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Acaya. Lā' māni'
xlaca'n tatanūni'lh cāmaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh. 16 Lej iccāsqui'ni'yāni'
cacā'a'kahuāna'ni'tit xlaca'n lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit chā'tunu' a'ntī xa'nca tatā'scuja lā'
tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. 17 Iclīpāxuhua porque tachilh huā'tzā'
Estéfanas lā' Fortunato lā' Acaico. Xlaca'n milaktapalhca'n como quintalakmilh lā'
chuntza' hua'chilh xa'iccālaktzī'nkō'ni' milīhuākca'n. 18 Xlaca'n quintamāpāxuhuīlh lā'
nā nacātamāpāxuhuīyāni' hui'xina'n. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit chi'xcuhuī'n a'ntī hua'chi xlaca'n.
19 Huan a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xalanī'n chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huanican
Asia, xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' Aquila lā' Priscila a'ntī ixpuscāt nā
cātamacā'ni'yāchāni' saludos ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Lā' nā chu a'cxtim ixlīhuākca'n
a'ntīn tatakēstoka na ixchicca'n. 20 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni'
saludos. Nā hui'xina'n nalā'saludarlī'yā'tit.
21 Chuhua'j māni' quit na'ictzo'ka huā'mā'. Quit, Pablo, iccāmacā'ni'yāchāni' saludos.
22 Palh chā'tin tū' pāxquī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, camāpātīnīca nac pūpātīn. Camilh
quiMāpa'ksīni'ca'n.
23 Cacāsicua'lanālīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 24 Lej iccāpāxquī'kō'yāni' ixpālacata
Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta quina'n, quit Pablo lā' Timoteo a'ntī quintā'tinca'n.
Quit ixapóstol Jesucristo como Dios quilīhui'līlh quilī'apóstol. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n
a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' takēstokā'tit nac Corinto para namācā'tanī'yā'tit Dios.
Lā' nā iccātzo'knuni'yāuj ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk huan nac Acaya.
2 Cacālakalhu'mani' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xa'nca
cacā'a'nīni'ni'.

Pablo lej pātīni'lh

3 Camaxquī'ca pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixTāta' huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Dios
lakalhu'manīni'n lā' quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. 4 Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni' pō'ktu
a'xni'ca' pātīni'nāuj. Lā' Dios lacasqui'n que nacāmāko'xaka'tlī'yāuj ā'makapitzīn a'ntīn
tapātīni'mā'na chuntza' hua'chi Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. 5 Como Cristo lej pātīni'lh,
nā quina'n lej pātīni'nāuj. Lā' Cristo quincāmāko'xaka'tlī'yāni' a'xni'ca' pātīni'nāuj. 6 Lā'
como quit icpātīni'n, chuntza' tzē iccāmāko'xaka'tlī'yāni' hui'xina'n lā' tzē iccāmaktāyayāni'
para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Lā' como Dios quimāko'xaka'tlī', nā chuntza' tzē
na'iccāmāko'xaka'tlī'yāni' hui'xina'n lā' nā tzē na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' hui'xina'n
pātīni'nā'tit hua'chi quit. 7 Lā' quit xa'nca icca'tzī que hui'xina'n natāyani'yā'tit a'yuj nā
pātīni'mpā'na'ntit. Lā' nā icca'tzī que nacātamāko'xaka'tlī'yāni'.
8 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī iclīpātīni'lh a'xni'ca'
xa'icui'lacha' nac Asia. Quit tū'tza' xa'ictāyani'. Icpuhualh palh tū'tza' ā'chulā' xa'iclatahuī'lh.
9 Xa'icpuhuan palh na'icnītza'. Xa'icca'tzī que quit tūlatza' xa'ictlahua nīn tuntū'. Lā ū'tza'
xa'iclīpāhuan xmān Dios. Xla' ū'tza' a'ntīn tzē cāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. 10 Dios
quimāpūtaxtūlh de huanmā' lījicua'. Lā' tzēcus naquimāpūtaxtū Dios. Quit icca'tzī que Dios
naquimāpūtaxtū a'xni'ca' na'ictahui'lapala nac cā'lījicua'. 11 Xmān tasqui'nī que hui'xina'n
naquilālīkalhtō'ka'yāuj. Lā' chuntza' naquīlāmaktāyayāuj hui'xina'n. Lā' chuntza' a'xni'ca'
Dios naquisicua'lanālī, lhūhua' a'ntī natamaxquī' Dios pāxcatca'tzī, ixpālacata a'ntū Dios
māstā'nī't chu a'nchī hui'xina'n squi'ni'tit.

Pablo hualh a'nchī tū' lī'a'lh nac Corinto

12 Līpāxūj iclahuī' como quit icca'tzī que xa'nca ictlā'huanī't na milaclhpu'nanca'n lā'
nā na ixlaclhpu'nanca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Tū' ica'kxokonu'nī't. Dios
quimaxquī'lh tapāstacna'. Lā' ū'tza' xa'nca iclīlatlā'huan. Dios lej lakalhu'manīni'n.
Quimaxquī'nī't tapāstacna' a'ntūn tū' hua'chi ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn
xalanī'n nac quilhtamacuj. 13 A'ntū iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n huā'mā' huanicu'tun
xmān a'ntū māchekxī'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' lakapūtle'keyā'tit. Tū' iccāhuanimā'ni'
ā'catūhuā. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca namāchekxīkō'yā'tit a'ntū ictzo'kmā'.
14 Xmān ā'makapitzīn de hui'xina'n māchekxī'yā'tit a'nchī nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n por
quimpālacata a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' nā quit na'icpāxuhua por
mimpālacataca'n.
15 Lā' como quit xa'icca'tzī huā'mā', quit icpuhualh na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n xapū'la.
Lā' chuntza' tzē maktu' xa'iccālaka'nchāni'. 16 Quit iccātēlaktaxtucu'tuni' hui'xina'n a'xni'ca'
icmilh nac Macedonia. Lā' nā icpuhualh que na'iccālaka'nāchāni' a'xni'ca' xa'ictaxtulh nac
Macedonia. Lā' ā'calīstān chuntza' hui'xina'n ixquilā'o'kska'lhīlē'uj nac Judea. 17 A'yuj icualh
que xa'iccālaka'nchāni' hui'xina'n, quit tūlalh ictlōkentaxtūlh. Lā' ū'tza' talīhuan ā'makapitzīn
palh quit xmān xa'ickalhkamāna'mā' a'xni'ca' icualh que xa'ica'ncu'tun a'ntza'. A'xni'ca'
quit iclīchihuīna'n a'ntū na'ictlahua, tū' icchihuīna'n hua'chi huan chi'xcuhuī'n xalanī'n
huan cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuan que stu'ncua' natatlahua catūhuā a'yuj taca'tzī que
tū' catitatlōkentaxtūlh. 18 Dios tū' maktin taxtāpalī. Lā' xla' ca'tzī que stu'ncua' a'ntū
icuan. A'ntū iccāhuaniyāni' hui'xina'n tzē nakalhlaka'ī'yā'tit. 19 Quit lā' Silvano lā' Timoteo
xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Tzē kalhlaka'ī'can a'ntū huan
Jesucristo. Pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' tū' maktin taxtāpalī. 20 Ixlīhuāk a'ntū Dios
huan que natlahua, Jesucristo tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk. U'tza' līmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios,
como xla' tlōkentaxtū a'ntū huan por ixpālacata Jesucristo. 21 Dios ū'tza' a'ntī quimaktāya
para na'ickalhlaka'ī' xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā hui'xina'n cāmaktāyayāni' para nakalh-
laka'ī'yā'tit xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā xla' quilacsacnī't para na'ictā'scuja. 22 Dios
quincālakmacaminī'ta'ni' huan Espíritu Santo a'ntī huī' na qui'a'clhcunucca'n. Chuntza'
tasu'yu que tapa'ksīyāuj con Dios. Lā' nā tasu'yu que Dios natlōkentaxtū a'ntū huan que
naquincātlahuani'yāni'.

23 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Palh quit xa'iccālaka'nchāni' cahuā nac
Corinto, quit xa'iccālacaquilhnīni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' tū' iclī'a'lh. Lā' Dios caquimāpātīnīlh
palh tū' stu'ncua' huā'mā'. 24 Quit tū' iccāmāpa'ksīcu'tunāni' a'nchī hui'xina'n kalh-
laka'ī'yā'tit. Hui'xina'n xa'ncatza' kalhlaka'ī'yā'tit. Xmān iccātlahuani'cu'tunāni' a'ntū lej
nalīpāxuhua'yā'tit.

2

1 Lā' ū'tza' quit iclīhui'līlh que tū' iccālaka'nchāni' hui'xina'n palh ixtasqui'nī que
xa'iccālacaquilhnīni'. Palh quit xa'ica'ncha' cahuā iccālacaquilhnīyāni', lej ixlīlakaputzauj
quina'n. 2 Palh quit xa'iccāmālakaputzīni' hui'xina'n, tū' ixa'nalh a'ntī ixquimāpāxuhuīlh
quit. Palh hui'xina'n lakaputzayā'tit, quit tūla līpāxūj iclatahui'la. 3 Lā' ū'tza' tū'
iclī'a'lh. Xmān iccātzo'kni'ni' huan kalhtin carta. Tū' xa'ica'ncu'tunācha' iccālacaquilhnīyāni'
lā' nīn xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Palh hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'n,
quit na'iclīpāxuhua lā' nā hui'xina'n nalīpāxuhua'yā'tit. 4 Quit lej xa'iclakaputza a'xni'ca'
iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' nā lej xa'iccalhuan como xa'icca'tzī que ixcāmālakaputzīni'
a'ntū xa'iccātzo'knuni'nī'ta'ni'. Lā' tū' xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Iclacasqui'lh que
hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

Ixtasqui'nī namāsputūnu'ni'can huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixtlahua a'ntūn tū' tzey

5 Lā' huanmā' chi'xcu' a'ntī tlahualh a'ntūn tū' tzey, xla' iclīlakaputzalh, como tū'
līmakuan a'ntūn tlahualh. Lā' ā'chulā' cāmālakaputzīnī'ta'ni' hui'xina'n. Tū' icuan
palh milīhuākca'n hui'xina'n cāmālakaputzīnī'ta'ni' como chō'la tū' milīhuākca'n.
6 Mintalhūhuā'tca'n de hui'xina'n māpātīnī'nī'ta'ntit huanmā' chi'xcu'. Chuhua'j tzeytza'.
Tū'tza' camāpātīnī'tit. 7 Chuhua'j camāsputūnu'ni'tit lā' camāko'xamixī'tit. Palh tū'
chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n, huanmā' chi'xcu' tūlalh catitāyani'lh, como lej
ixlīlakaputzalh. 8 U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' hui'xina'n camāsu'yu'tit a'nchī pāxquī'yā'tit.
9 A'xni'ca' quit iccāmacā'ni'chāni' huan kalhtin carta, quit icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n
ixtlahua'tit a'ntū iccāhuanini' ixpālacata huanmā' chi'xcu'. Icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n
ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. 10 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit huanmā' chi'xcu', nā
quit na'icmāsputūnu'ni'. Palh quit icmāsputūnu'ni'nī't catīhuā, por mimpālacataca'n
icmāsputūnu'ni'nī't na ixlacapūn Cristo. 11 Māsputūnu'ni'yāuj como tū' lacasqui'nāuj
naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'. Ca'tzīyāuj que huan ko'ti'ti' lej a'kxokonu'n.

Pablo tamakchuyīlh a'xni'ca' ixuī' nac Troas

12 Quit ictētaxtulh nac Troas como a'ntza' icmāsu'yucu'tulh huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh a'ntza', Dios ixlacāxtlahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntza'.
13 Lā' a'yuj xa'nca taxtulh, quit lej xa'ictamakchuyīnī't, como quintā'tinca'n, Tito, tū' chā'lh
a'ntza' chuntza' hua'chi xa'iclacāxlanī'ta'uj. U'tza' iccālīmakxtekli xalanī'n nac Troas lā'
icmilh nac Macedonia como icpuhualh que Tito ixchilh huā'tzā'.

Ixtachihuīn Dios xa'nca taxtu

14 Maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios como por ixpālacata Cristo xa'nca taxtuyācha' huan
tachihuīn a'ntū icmāsu'yu. Xla' quimaktāya para na'icmāsu'yu lakachu ixpālacata Cristo.
Lā' huā'mā' tamāsca'tīn hua'chi lakatin perfume a'ntū a'kahuan lakachu. 15 Līpāxuhua
Dios a'nchī quina'n icmāsu'yuyāuj ixpālacata Cristo. Quina'n hua'chi huan xajini' pūm
a'ntū a'ksajcan Dios na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza' lā' nā a'ntīn tūna'j tapūtaxtu.
16 Na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tūna'j tapūtaxtu huan tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla'
hua'chi catūhuā a'ntū pu'csa lā' laknīcan. Lā' na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza', huan
tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi lakatin perfume a'ntū māstā' quilhtamacuj.
Nīn tintī' a'ntīn tzē ixa'cstu namāsu'yu ixpālacata Cristo. Tasqui'nī que Dios namaktāya.
17 Quit tū' hua'chi a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' taxtāpalī huan tamāsca'tīn a'ntū ixla' Dios.
Xlaca'n tū' xa'nca tamāsu'yu como xmān ta'a'kxokotlajacu'tun. Quit iclīchihuīna'n a'ntū
stu'ncua' na ixlacapūn Dios, como xla' quilīmāmacū'nī't na'ictā'scuja Cristo.

3

A'ntū huan huan xasāsti' convenio

1 Lasā' ā'makapitzīn natahuan que quit icka'tla'jca'tzī lā' quilīchihuīna'ncan quē'cstu. Tū'
tasqui'nī que quit na'iccāmaxquī'yāni' kalhtin carta a'ntū nahuan que quit tzeyā chi'xcu'.
Lā' tū' tasqui'nī que hui'xina'n naquilāmaxquī'yāuj kalhtin carta a'ntūn tzē na'iclē'n chux-
alhā, chuntza' hua'chi talē'n ā'makapitzīn. 2 Hui'xina'n hua'chi quincarta, como por
mimpālacataca'n tzē ca'tzīcan que tzey a'ntū ictlahua. Lā' huā'mā' carta tzē natalaktzī'n
lā' natalakapūtle'ke ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Hui'xina'n hua'chi lakatin carta
hua'nī'ta'ntit a'ntū tatzo'kni' na qui'a'clhcunuc, como quit lej iccāpāstacāni' hui'xina'n.

3 Hui'xina'n hua'nī'ta'ntit hua'chi lakatin carta a'ntū Cristo quimātzo'knīlh. Huanmā' carta
tū' tzo'kcanī't con tinta. Lā' tū' tzo'kcanī't nac lakatin chihuix a'ntū hua'chi lhta'ca'la'. Huan
Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh a'ntī xalakahuan, xla' cāxtāpalīni'ni' mintapāstacna'ca'n
a'xni'ca' iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tasu'yu
a'ntūn tlahuanī't Cristo para hui'xina'n.
4 Chuntza' icuan como quit icca'tzī que tzey a'ntū icmāsu'yu na ixlacapūn Dios, como
Cristo quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu. 5 Quit tū' icuan que xmān quē'cstu tzē ictlahua
huā'mā' lītlōt. Dios quimaktāya lā' ū'tza' tzē iclītlahua. 6 Xla' ū'tza' a'ntī quimaxquī'
tapāstacna'. Lā' ū'tza' tzē iclīmāsu'yu huan xasāsti' convenio a'ntū Dios tlahuanī't con huan
tachi'xcuhuī't. Lā' huanmā' convenio tū' hua'chi lakatin ley a'ntūn tatzo'kni'. Huanmā'
convenio līchihuīna'n huan Espíritu Santo. Huan ley māsu'yu palh ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' ū'tza' natalīnī. Huan Espíritu Santo māstā' xasāsti'
quilhtamacuj.
7 Lā' huā'mā' ley a'ntū māsu'yu que tasqui'nī nanīcan, huā'mā' tzo'kca nac lakatu' chihuix.
Lā' a'xni'ca' maxquī'ca Moisés huanmā' ley, a'nalh lakatin ka'tla' xkakana'. Lā' ixlacan
Moisés lej ī'xkaka. Lā' huan israelitas a'ntī ixtayāna' a'ntza' tū' tapātīlh a'nchī ī'xkaka como
ixcālakachi'pa. Lā' huā'mā' xkakana' tū' lej xlīt xkakalh como lacatzucu mixli. Lā' chuntza'
lej tzēhuanī't ixuanī't a'nchī Dios māstā'lh huan ley. 8 Más tzēhuanī't huan līmāsca'tīn
a'ntū huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni'. 9 Tzēhuanī't ixuanī't ixley Moisés a'yuj por
ixpālacata huā'mā' ley ca'tzīcan que huan tachi'xcuhuī't nacāmāpātīnīcan. Más xatzēhuanī't
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, como huā'mā' quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī tzē
nalīxapacan a'ntū laclē'nāuj. 10 Huā'mā' ley lej tzēhuanī't ixuanī't. Lā' a'yuj lej tzēhuanī't
ixuanī't, huan ley tūla tā'mālacastuccan con huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
11 Palh huan ley tzēhuanī't ixuanī't a'yuj tū' makān ixtāyani'lh, más tzēhuanī't a'ntū tāyani'
para pō'ktu. Lā' ū'tza' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
12 Quit icca'tzī que lej tzey huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' quit iccālīmāsu'ni'cu'tun
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 13 Quit tū' ictlahua hua'chi huan Moisés. Xla' ixta-
lakatlapa. Lā' chuntza' huan israelitas tūlalh talaktzī'lh a'nchī ixmixmā' a'ntū ī'xkaka na
ixlacan. 14 Huan israelitas tū' ixtamāchekxī. Lā' hasta chuhua'j xlaca'n tū' tamāchekxī
a'xni'ca' talakapūtle'ke huan ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huan convenio xala'
makāntza'. Lā' huā'mā' tzē māchekxīyāuj xmān palh tā'tapaksīyāuj Cristo. 15 Lā' hasta
chuhua'j huan israelitas tū' tamāchekxī a'xni'ca' talakapūtle'ke a'ntūn tzo'kli Moisés.
16 Pero a'xni'ca' kalhatin kalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, tzētza' māchekxī a'ntūn
tzo'kli Moisés. 17 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo, xla' chu lakatin con huan Espíritu Santo.
Lā' a'ntīn tatā'latlā'huan huan Espíritu Santo, xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca. 18 Quina'n
māchekxīyāujtza'. Hua'chilh tū'tza' talakatlapanī'ta'uj na quilacanca'n. Lā' chuntza'
hua'chilh laktzī'nāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo nac lakatin espejo. Laktzī'nāuj a'nchī lej
ka'tla' lā' lej tzey. Lā' quina'n taxtāpalītēlhayāuj lā' ā'chulā' layāuj hua'chi Cristo.

4

1 Lā' chuntza' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla' quilīmāmacū'lh huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tū' iclakachā'ni'. Tū' icmakxteka de icmāsu'yu huā'mā'
xatzey tachihuīn. 2 Quit tū' maktin ictlahua a'ntū līmāxana' a'ntū lakatzē'k tlahuacan.
Lā' tū' ica'kxokonu'n. Lā' tū' icxtāpalī ixtachihuīn Dios. Xa'nca icmāsu'yu a'ntū stu'ncua'
na ixlacapūn Dios. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't tzē nataca'tzī que stu'ncua'
a'ntū icmāsu'yu. 3 A'ntīn tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo a'ntū
icmāsu'yu, ū'tunu'n a'ntī nacāmālaclē'nīcan. 4 Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' huan xatzey
tachihuīn, xlaca'n tū' tamāchekxī. Huan ko'ti'ti' tū' lacasqui'n que xlaca'n natamāchekxī.
Lā' ū'tza' tū' talīmāchekxī. Huan ko'ti'ti' hua'chi ixdiosca'n. Hua'chilh ū'tza' ixcāmālakatzī'lh
como xla' tū' lacasqui'n que xlaca'n natalaktzī'n huan xaxkakana' a'ntū xatzey tachihuīn
ixpālacata Cristo. Cristo, xla' lej ka'tla' lā' chu lakatin hua'chi Dios. 5 A'ntū icmāsu'yu quit,
tū' para naquilīmāka'tlī'can. Quit icmāsu'yu ixpālacata Jesucristo que ū'tza' huan Māpa'ksīni'
lā' tasqui'nī namācā'tanīyāuj. Quit iccāmaktāyayāni' hui'xina'n como ū'tza' a'ntū Jesucristo
lacasqui'n que na'ictlahua. 6 Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū xastu'ncua'. Hua'chilh
ū'tza' ixmāxkakēlh quintapāstacna'ca'n. Xla' ū'tza' a'ntī māstā'lh lakatin līmāpa'ksīn a'xni'ca'
ixtlahuamā' huan quilhtamacuj. Lā' xmān chuntza' a'nalh huan xkakana'. Lā' hua'chilh
chuntza' ixquincāmāxkakētēlhani' como quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī huanī't Dios lā a'nchī
lej ka'tla'. Huā'mā' ca'tzīyāuj como māchekxīyāuj a'nchī huanī't Jesucristo.

Pablo ixlīpāhuan Dios

7 Lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu, lā' huanmā' lej
lhūhua' ixtapalh. Quit tū' icka'lhī tapāstacna' para na'icmāsu'yu huā'mā' tachihuīn. Quit

hua'chi lakatin pūxkatni' a'nlhā tojoma' a'ntū lej ixtapalh. Chuntza' tasu'yu que Dios
ū'tza' a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tū' quit. 8 Lā' a'yuj quit lej icpātīni'n de lhūhua' catūhuā,
pō'ktu tzē ictāyani'. Lā' a'yuj a'katunu' tū' icca'tzī a'ntū na'ictlahua, tū' iclakachā'ni'. 9 Lā'
a'yuj quimacaputzacan, Dios tū' quimakxteka. Lā' a'yuj a'katunu' hua'chilh quintlaja-
can, pero tū' quintlajakō'can. 10 Pō'ktu lījicua' icuī' como quimaknīcu'tuncan, chuntza'
hua'chi ixmaknīcu'tuncan Jesucristo. Chuntza' tasu'yu palh quimaktāyamā' Jesucristo
xalakahuan. 11 Līhuancus iclatlā'huan nac quilhtamacuj, quimaknīcu'tuncan, como quit
ictā'scuja Jesucristo. Chuntza' tasu'yu que quit tzē iclatahui'la xmān por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo. 12 Como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, pō'ktu
quimaknīcu'tuncan. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n, como quit
iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n ixpālacata Cristo.
13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh kalhatin:
Quit ickalhlaka'ī'lh, lā' ū'tza' quit iclīhuan que Dios lej ka'tla'.
Lā' quit nā ickalhlaka'ī'nī't, lā' ū'tza' iccālīhuani ā'makapitzīn ixtachihuīn Dios. 14 Quit
iclīpāhuan xmān Dios como icca'tzī que Dios mālakahuanīchokolh huan Māpa'ksīni' Jesu-
cristo. Lā' nā icca'tzī que quit naquimālakahuanīchoko, como quit ictapa'ksī con Jesu-
cristo. Lā' hui'xina'n lā' quit a'cxtim naquincātalē'nāni' na ixlacapūn Dios. 15 Ixlīhuāk
a'ntū icpātīlh, quit icpātīkō'lh como iclacasqui'lh que hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit. Lā'
chuntza' a'xni'ca' lhūhua' de hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit, namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī Dios
lā' namāka'tlī'yā'tit Dios.
16 U'tza' tū' iclīlakachā'ni'. Quit scalana'jua' iclamā' lakalīyān. Lā' a'yuj tū' tli'hui'qui
quimacni', quilīcatzīn ā'chulā' lītli'hui'quin ixlīmāpa'ksīn Dios. 17 A'ntū icpātīmā' hua'chilh
xmān macsti'na'j lā' hua'chilh tū' makān icpātīmā' como por ixpālacata huā'mā', Dios lej
naquisicua'lanālī para pō'ktu. 18 Chuntza' icuan quit como quit tū' lej icpāstaca a'ntūn
tzē laktzī'ncan. A'chulā' icpāstaca a'ntūn tūla laktzī'ncan. A'ntūn tzē laktzī'nāuj, huanmā'
nasputa. Lā' a'ntūn tūla laktzī'nāuj, huanmā' tāyani' para pō'ktu.

5

1 Quimacni'ca'n hua'chi lakatin carpa a'nlhā lahui'lāna'uj. Lā' quit icca'tzī que
a'xni'ca' nasputa quimacni'ca'n, Dios naquincāmaxquī'yāni' ā'lakatin xasāsti' macni'. Tzē
nahuanāuj que huan xasāsti' quimacni'ca'n ū'tza' hua'chi quinchicca'n nac a'kapūn.
Huanmā' chic ixtatlauj Dios lā' tū' ixtatlaujca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' huā'mā'
chic natāyani' para pō'ktu. 2 U'tza' līpānīyāuj como a'ncu'tunāuj na quinchicca'n nac
a'kapūn. 3 Naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn, lā' chuntza' tū' catilatā'kchokouj
sin quimacni'ca'n. 4 Quina'n, como ka'lhīyāujcus quimacni'ca'n nac huā'mā' quilhta-
macuj, hua'ntli'jāuj como pātīni'mā'nauj. Lā' a'yuj tū' ixmakxtekcu'tunui huā'mā' macni',
ka'lhīcu'tunāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn. Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj chuhua'j,
natasputa. Huan xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni' natāyani' para
pō'ktu. 5 Dios quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para que tzē nalatahui'layāuj nac a'kapūn. Lā'
quincāmacamini'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. U'tza' līca'tzīyāuj que stu'ncua' natanūyāuj nac
a'kapūn.
6 Lā' chuntza' tū' maktin lakachā'ni'yāuj. Ca'tzīyāuj que līhuan latlā'huanāuj nac huā'mā'
quilhtamacuj, tūna'j tā'hui'lāna'uj huan Māpa'ksīni' Jesucristo nac a'kapūn. 7 Chuhua'j
quina'n tū' latlā'huanāuj chu a'nchī laktzī'nāuj. Latlā'huanāuj chu a'nchī a'ntū kalh-
laka'ī'yāuj. 8 Lā' chuntza' quina'n tū' lakachā'ni'yāuj. Makxtekcu'tunāuj huā'mā'
quimacni'ca'n como tā'latahui'lacu'tunāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 9 U'tza' nalīhui'līyāujtit
natlahuayāuj a'ntū Jesucristo lacasqui'n palh hui'lāna'uj con Dios nac a'kapūn lā' palh
hui'lāna'ujcus nac quilhtamacuj. 10 Huā'mā' līhui'līyāuj como quilīhuākca'n ka'lhī natāyayāuj
na ixlacapūn Cristo. Xla' naquincājuzgarlīyāni' chātunu' de quina'n. Lā' namaklhtīni'nāuj
quilīhuākca'n chu a'nchī latā'kchokonī'tauj, palh xa'nca o palh tū' xa'nca nac huā'mā' quilh-
tamacuj.

Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't

11 Lā' como quit ica'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' ica'kahuāna'ni'cu'tun, quit
iccāmākalhlaka'ī'nīcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Dios laktzī'n qui'a'clhcunuc. Lā' quit
icpuhuan que nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quit ictlahuacu'tun a'ntūn tzey. 12 Quit
tū' icka'tla'jca'tzī na milacapūnca'n. Lā' tū' ū'tza' iclīchihuīna'mā' chuntza'. Xmān icla-
casqui'n que hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' naquilē'ksa'nīni'ncan. Iclacasqui'n
que tzē nacākalhtīyā'tit a'ntīn quintalē'ksa'nīni'n. Xlaca'n tapuhuan palh lakka'tla'n
a'yuj tū' tzey ixa'clhcunucca'n. 13 A'yuj makapitzīn tahuan palh quit icchuya lā' a'yuj
ā'makapitzīn tahuan palh xa'nca icpāstacna'n, quit ictlahuacu'tun xmān a'ntū nalīpāxuhua
Dios. Lā' iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n como iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā'

nakalhlaka'ī'yā'tit. 14 Cristo lej quincāpāxquī'yāni' lā' ū'tza' iclītlahuacu'tun a'ntū xla' la-
casqui'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Cristo nīlh por ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Chuntza' ca'tzīyāuj que hua'chilh quilīhuākca'n ixnīuj. 15 Lā' como Cristo nīlh por
quimpālacataca'n, chuntza' līhuan lahui'lāna'uj, tū' catilatā'kchokouj chu a'nchī xmān quin-
tapuhuānca'n. Tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī ixtapuhuān Cristo. U'tza' a'ntī nīlh
por quimpālacataca'n lā' lakahuanchokolh. 16 Lā' chuntza' tū'tza' iccālaktzī'n ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n chu a'nchī talaktzī'n huan chi'xcuhuī'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Xapū'la
xa'icpuhuan de Cristo chu a'cxtim hua'chi tapāstaca xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero
tū'tza' icpuhuan chuntza'. 17 Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' Cristo, chuntza' taxtāpalī
ixtapāstacna' lā' hua'chi xasāsti' chi'xcu' la. Ixlīhuāk a'ntū xala' pū'la laksputnī'ttza'. Huan
chi'xcu' tū'tza' hua'chi xapū'la. Huāktza' xasāsti' ixtapāstacna'.
18 Xmān Dios a'ntī tzē xtāpalī kalhatin chi'xcu'. Chuhua'j quina'n ixamigos Dios
como Jesucristo māpalalh a'ntū ixlaclē'nāuj. Lā' Dios quincālīmāmacū'nī'ta'ni' que
nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn a'nchīn tzē natalīla ixamigos Dios. 19 Por ixpālacata Cristo,
Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't lā' cāmāsputūnu'ni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n.
Lā' quincālīmāmacū'nī'ta'ni' nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn a'nchīn tzē natalīla ixamigos
Dios. 20 Lā' chuhua'j quit ixlacscujni' Cristo. Hua'chilh Dios ixchihuīna'lh a'xni'ca'
iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n. Iccāsqui'ni'yāni' con ixlīmāpa'ksīn Cristo, que catamakxtektit que
Dios nacātlahuayāni' ixamigos. 21 A'yuj Cristo tū' maktin tlahualh a'ntūn tū' tzey, Dios
māmaknīnīni'lh para namāpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' por ixpālacata Cristo, Dios
xapa quintalaclē'i'ca'n lā' tū'tza' laclē'nāuj.

6

1 Quit, como ictā'scuja Dios, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n, camaklhtīni'ntit huan ta-
lakalhu'mān a'ntū Dios cātlahuani'cu'tunāni'. 2 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios
hualh:

Quit ickaxmatli a'nchī quisqui'ni' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' ictlahuani'cu'tuni' huan
talakalhu'mān.
Quit icmaktāyani' a'xni'ca' iccāmāpūtaxtūcu'tunli huan tachi'xcuhuī't.
Chuhua'j tzē namaklhtīni'ncan huan talakalhu'mān a'ntū Dios māstā'cu'tun. Chuhua'j tzē
napūtaxtucan.

3 Quit xa'nca iclatā'kchokocu'tun chuntza' hua'chi tasqui'nī. Palh tū' xa'nca iclatā'kchoko,
nahuancan palh tū' tzey a'ntū icmāsu'yu. 4 Iclacasqui'n que naca'tzīcan palh quit xa'nca
iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn tatā'scuja Dios. Lā'
ū'tza' quit lacatzucu iclīpātī a'ntū quimpātle'keni'. Lej icpātīni'nī't. Lā' ixquisputni'nī't
a'ntū quit xa'icmaclacasqui'n. Lā' lhūhua' catūhuā a'ntū jicslīhua' quimpātle'keni'nī't.
5 Lā' quinkēsno'kcanī't. Lā' quinchī'canī't. Lā' iccātā'talacxtucnī't tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
ixquintalaktzī'ncu'tun. Lā' lej palha' icscujnī't. Lā' lej iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' a'katunu'
tū' xa'icka'lhī quilīhua't. 6 Iclacasqui'n que naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan
chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn tatā'scuja Dios. Huāk tzey quin-
tapāstacna'. Lā' xa'nca icca'tzī a'ntū icmāsu'yu. Lā' icpātī a'ntū quintlahuani'can. Quit lej
iclakalhu'manīni'n. Lā' huan Espíritu Santo quimaktāya para na'ictā'scuja Dios. Lā' quit
lej iccāpāxquī' ā'makapitzīn. 7 Lā' quit icmāsu'yu a'ntū xastu'ncua'. Icscuja por ixlīmāpa'ksīn
Dios. Dios quimaktāya para que xa'nca na'iclatā'kchoko. Lā' chuntza' tū' quintlaja huan
a'ntūn tū' tzey. 8 Makapitzīn quinta'a'cnīni'ni'; lā' ā'makapitzīn quintalakmaka'n. Makapitzīn
tahuan palh tzey quit; lā' ā'makapitzīn tahuan palh tū' tzey quit. Makapitzīn tahuan palh
quit ica'kxokonu'n. Quit icuan xmān a'ntū xastu'ncua'. 9 A'yuj makapitzīn tapuhuan palh
quit nīn tuntū', ā'makapitzīn taca'tzī palh quit ictā'scuja Dios. A'yuj maklhūhua' quit ictahui'la
cā'lījicua' lā' hua'chilh xa'ica'mā'tza' icnī, pero iclahuī'cus. Lā' a'yuj quimacaputzacan, tū'
quimaknīcanī't. 10 A'yuj quimpātle'keni'nī't a'ntū līlakaputza, pō'ktu līpāxūj icuī'. Lā' a'yuj
pobre quit, pero quit iccāmaxquī' ā'makapitzīn a'ntū más xatapala que huan tumīn. Lā' a'yuj
nīn tuntū' icka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, ixlīhuāk a'ntū a'nan, Dios quimaxquī' chu
a'nchī icmaclacasqui'n.
11 Quit lej stu'nc iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n xalanī'n nac Corinto. Quit
lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 12 A'yuj hui'xina'n tū' quilāpāxquī'yāuj, pero quit
iccāpāxquī'yāni'. 13 Iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n hua'chi quincamana'. Iccāsqui'ni'yāni'
que caquilāpāxquī'uj hua'chi quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios

14 Tū' chu lakatin cacātā'latit a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lej xtunc talatā'kchoko a'ntīn
takalhlaka'ī' lā' xtunc talatā'kchoko a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Tūla chu lakatin cātlahuacan.
Huan xkakana' xtunc lā' huan tzī'sni' nā xtunc. A'ntūn tzey xtunc lā' nā a'ntūn tū' tzey

nā xtunc. 15 Cristo tū' tlahua a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'. Lā' nā a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo,
xlaca'n tū' tapāstacna'n hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 16 Lā' tū' līmakuan namācā'tanīcan
ídolos na ixlītokpānna' Dios. Lā' quina'n hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī xalakahuan. Dios
huanī't:

Quit na'ictahui'la na ixlaclhni'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
Lā' na'iccātā'latā'kchoko xlaca'n.
Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.
17 Lā' ū'tza' līhuan Dios:
Cataxtunquītit de a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Lā' tū' catlahua'tit hua'chi xlaca'n.
Lā' tū' caxa'ma'tit a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit quila'.
18 Quit na'icla hua'chi mintāta'ca'n.
Lā' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi qui'o'kxa'n lā' quintzu'ma'jan.
Chuntza' hualh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'.

7

1 Tā'timīn, chuntza' huanī't Dios. Lā' ū'tza' nalīmakxtekkō'yāuj ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey.
Lā' tū' natlahuayāuj a'ntū ko'hua'jua'. Lā' tū' naka'lhīyāuj huan xako'hua'jua' quin-
tapāstacna'ca'n. Lā' nalīhui'līyāuj nalayāuj lej xatzey como a'cnīni'ni'cu'tunāuj Dios.

Taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n xalanī'n nac Corinto

2 Iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naquilāpāxquī'yāuj. Nīn tintī' ictlahuani'nī't a'ntūn tū'
tzey. Nīn tintī' icmāxtuyāhuanī't. Nīn tintī' ica'kxokomaklhtīnī't catūhuā. 3 A'xni'ca' icuan
huā'mā', tū' icuan que hui'xina'n quilātlahuani'nī'ta'uj a'ntūn tū' tzey. Iccāhuaninī'ta'ni'tza'
que iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Na'iccāpāxquī'yāni' līhuan iclahuī' lā' hasta na'icnī.
4 Chuhua'j quit icca'tzī que hui'xina'n natlahua'yā'tit chu a'nchī iccāhuaninī'ta'ni'. Lā'
chuntza' iccāhuani ā'makapitzīn a'nchī hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Quit tū' ic-
tamakchuyīnī't como icca'tzī que hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Icpāxuhua a'yuj
icpātīni'mā'.
5 A'xni'ca' icchilh huā'tzā' nac Macedonia lej ictamakchuyīlh. Lej lhūhua' catūhuā
quimpātle'keni'lh. Quintatā'lātlahualh. Lā' xa'icjicua'n que ixcāmāmakchuyīca a'ntī ixtakalh-
laka'ī'mā'nacus. 6 Pero Dios cāmāko'xamāka'tlī' a'ntīn tatamakchuyīnī't. Dios māchinīlh
huan Tito lā chuntza' ictako'xamāka'tlī'lh. 7 Lā' ā'chulā' ictako'xamāka'tlī'lh a'xni'ca'
icca'tzīlh a'nchī hui'xina'n ixmāko'xamāka'tlī'nī'ta'ntit huan Tito. Xla' quihuanilh a'nchī
hui'xina'n lej quilālaktzī'ncu'tunāuj lā' a'nchī līlakaputzatit hui'xina'n como ca'tzītit que
ixquilāmālakaputzīnī'ta'uj. Lā' quihuanilh a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj. Lā' ū'tza' ā'chulā'
iclīpāxuhualh.
8 Lā' a'yuj huan carta a'ntū iccātzo'kni'ni' hui'xina'n cāmālakaputzīni', quit icpuhuan
que tzey a'nchī iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Pū'la icpuhualh que tū' xa'ictzo'kli huanmā'
carta. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'. Chuhua'j tasu'yu que tū' lej makān lakaputzatit
hui'xina'n. 9 Chuhua'j icpāxuhua. Lā' tū' por ixpālacata hui'xina'n līlakaputzatit. Hui'xina'n
līlakaputzatit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' makxtektit mintalaclē'i'ca'n. Lā'
ū'tza' iclīpāxuhua. Dios cāmālakaputzīni' ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' xa'nca
taxtulh. Lā' chuntza' tasu'yu que tū' iccātlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' iccātzo'kni'ni'
huan carta. 10 Palh Dios māpuhuanī kalhatin chi'xcu' que tū' tzey a'nchī latlā'huan, lā'
palh huā'mā' chi'xcu' nalakaputza lā' naxtāpalī ixtapāstacna', chuntza' Dios namāpūtaxtū.
Lā' ā'calīstān huā'mā' chi'xcu' tū' catipuhualh palh tū' tzey a'nchī pūtaxtulh. Palh catīhuā
lakaputza lā' palh tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, huanmā' chi'xcu' tū' catipūtaxtulh. 11 Lā'
hui'xina'n tū' chuntza'. A'xni'ca' Dios cāmālakaputzīni', lacapalh tlahua'tit a'ntū ixtasqui'nī.
Lā' squi'ntit tamāsputūn. Ca'tzītit que a'ntū ixtlahua'nī'ta'ntit huā'mā' lej ko'hua'jua'. Lā'
ixjicua'ni'yā'tit Dios. Lā' lej quilāpāstacui quit. Lā' tlahua'cu'tuntit a'ntū na'iclīpāxuhua
quit. Lā' māpātīnī'tit a'ntī ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tasu'yu que hui'xina'n
puhua'ntit que tū' tzey a'ntū ixtlahua huanmā' chi'xcu'. 12 Quit ictzo'kli huan carta, lā'
tū' xmān por ixpālacata a'ntīn tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntīn
tlahuani'ca a'ntūn tū' tzey. Quit ictzo'kli huan carta como icmāsu'yucu'tulh na ixlacapūn
Dios a'nchī iccāmaktakalhcu'tunāni' hui'xina'n. 13 Lā' chuntza' quilīmāko'xamāka'tlī'ca.
Lā' Tito ixlīpāxuhua por mimpālacataca'n. Lā' ū'tza' nā lej iclīpāxuhua quit. 14 A'xni'ca'
tūna'j ixcālaka'nāchāni' Tito, icuanilh palh hui'xina'n ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. Lā' chuhua'j tū'
iclīmāxana'n como stu'ncua' a'nchī icuanilh Tito. Ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n,
huāk stu'ncua'. Lā' nā chuhua'j tasu'yu que stu'ncua' a'ntū icuanilh Tito. 15 Lā' chuhua'j Tito
ā'chulā' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n lā' cāpāstacāni' hui'xina'n a'nchī hui'xina'n a'cnīni'ni'tit lā'

a'kahuāna'ni'tit a'ntū cāhuanini'. 16 Chuntza' tasu'yu que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey,
chuntza' hua'chi icpuhualh quit. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.

8

A'nchī māstā'ca con xatzey tapuhuān

1 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāsicua'lanālīlh
xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' nac Macedonia. 2 Lā' a'yuj xlaca'n lej ixtapātīni'mā'na,
lej ixtapāxuhua. Lā' chuntza', a'yuj lacpobresni' ixtahuanī't xlaca'n tamāstā'lh lhūhua' con
ixlīhuāk ixtapuhuānca'n. 3 Quit icca'tzī que a'ntū talīhui'līlh tamāstā', huā'mā' tamāstā'lh lā'
ā'chulā' huampala. 4 Quincātasqui'ni'ni' que xa'icmaklhtīni'uj huan tumīn lā' xa'iccālē'ni'uj
huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtamaclacasqui'n. 5 Xlaca'n ā'chulā' tatlahualh
que a'ntū icpuhualh quit. Xapū'la tahuanilh Dios que ixtatapa'ksī con xla' lā' ixtat-
lahuacu'tun ixtapuhuān Dios. Lā' nā ixtatlahuacu'tun a'ntū iccāhuanilh chu a'nchī ix-
tapuhuān Dios. 6 Lā' chuntza' icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'nchāni' hui'xina'n lā' xla'
ixcāmaktāyani' para que ixmākēstokkō'tit huan tumīn a'ntū namāstā'yā'tit como ū'tza' a'ntī
cāmāpuhuanīni' hui'xina'n namāstā'yā'tit. 7 Hui'xina'n huāk xa'nca tlahua'yā'tit. Xa'nca
kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' xa'nca lakapasā'tit huan ixtachihuīn Dios lā' xa'nca māsu'yu'yā'tit.
Lā' tlahua'cu'tunā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' quilāpāxquī'yāuj. Lā' chuhua'j tasqui'nī que
hui'xina'n namāstā'yā'tit para nacāmaktāya'yā'tit ā'makapitzīn tā'timīn.
8 Huā'mā' tū' lakatin līmāpa'ksīn. Xmān iccāhuanimā'ni' a'nchī ā'makapitzīn tamāstā'mā'na.
Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn tā'timīn. Lā' chuntza'
natasu'yu a'nchī hui'xina'n lej cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn. 9 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī
huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lej pāxquī'nin. Xla' a'yuj ixtēcu' de ixlīhuāk a'ntū ta'a'nan,
xla' pobre lalh como xla' quincāpāxquī'yāni'. Lā' chuntza' quina'n hua'chi ricosnu' lanī'tauj
como xla' quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'.
10 Na'iccāhuaniyāni' a'ntū icpuhuan quit: Cā'tatza' hui'xina'n māstā'cu'tuntit tumīn.
Hui'xina'n xapū'la tzucutit māstā'yā'tit. Lā' xmān tzucutit mākēstokā'tit. Quit icpuhuan
que xatzey nala palh hui'xina'n natlahuakō'yā'tit. 11 Xapū'la timāstā'cu'tuntit huan
tumīn. Chuhua'j catlōkentaxtūtit chu a'nchī tzē namāstā'yā'tit chā'tunu'. 12 Līpāxuhua Dios
palh kalhatin con tapaxuhuān māstā' chu a'nchī tzē namāstā' kalhatin. Dios, xla' tū'
quincāsqui'ni'yāni' a'ntūn tū' ka'lhīyāuj.
13 Tū' iccāhuanimā'ni' hui'xina'n que namāstā'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'yā'tit a'xni'ca'
nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. 14 A'ntū icuan ū'tza' huā'mā': Que chu a'cxtim nataka'lhī
ixlīhuākca'n huan tā'timīn. Chuhua'j hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. Lā'
palh namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n tū' catika'lhī'tit nīn tuntū', xlaca'n
nacātamaktāyayāni' hui'xina'n. Chuntza' tzey nala. 15 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
A'ntī lej lhūhua' mākēstokli, tū' a'katāxtūni'lh.
Lā' a'ntīn tantzina'j mākēstokli, tū' sputni'lh.

Tito lā' a'ntīn tatā'a'lh

16 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios como Tito lacasqui'n que hui'xina'n xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi quit iclacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. 17 Tito
ixa'cstu puhualh que nacālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' icuanilh que ca'a'ncha', xla'
a'ncu'tulh como ixcālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n.
18 Lā' quit ictā'macā'mā' Tito kalhatin quintā'tinca'n a'ntī lakapaskō'can na ixlīhuāk
huan lītokpānna'. Lhūhua' a'ntīn tahuan que xla' xa'nca scuja a'nchī māsu'yu huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 19 Lā' nā huā'mā' quintā'tinca'n, talacsacli
huan ā'makapitzīn tā'timīn xalanī'n huan ā'makapitzīnni' lītokpānna' ā'tzā'. Xlaca'n ta-
lacasqui'n que xla' naquintā'a'n a'xni'ca' quit na'iccālē'ni' huan tumīn a'ntīn tamacla-
casqui'n xalanī'n nac Jerusalén. Por ixpālacata huā'mā' tumīn, xlaca'n natamaxquī'
pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nā nataca'tzī que quina'n cāmaktāyacu'tunāuj.
20 Līscalana'jua' na'icmākēstokāuj huan tumīn para que tū' naquilē'ksa'nīni'ncan. Tū' icla-
casqui'n que nahuancan que tū' ictlōkentaxtū a'ntū quilīmāmacū'can ixpālacata huan lhūhua'
tumīn. 21 A'xni'ca' icmākēstokāuj huā'mā' tumīn huāk tzey ictlahuacu'tun na ixlacapūn Dios
lā' nā ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.
22 Na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Lā' nā na'iccātā'macā'n
ā'kalhatin quintā'tinca'n. Xla' tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū līmāmacū'can. Huā'mā' lej
maklhūhua' iclaktzī'nī't. Lā' chuhua'j ā'chulā' tlōkentaxtūcu'tun huā'mā' līmāmacū'n, como
xla' ca'tzī que hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit a'ntū tasqui'nī. 23 Lā' Tito, xla' quintā'scuja.
Tito lā' quit iccāmaktāyanī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' huan tā'timīn a'ntī natatā'a'n Tito, xlaca'n
tamacā'nī't xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' huā'tzā'. Lā' como xlaca'n xa'nca ta-
latā'kchoko, ū'tza' lī'a'cnīni'ni'can Cristo. 24 A'xni'ca' natachā'nācha' Tito lā' huan tā'timīn,

cacā'a'cnīni'ni'tit. Lā' huan ā'makapitzīn tā'timīn natalaktzī'n a'nchī hui'xina'n cāpāxquī'yā'tit. Lā' chuntza' naca'tzīcan que stu'ncua' a'nchī icualh que hui'xina'n cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn.

9

Mākēstokcu'tunca huan tumīn para huan tā'timīn

1 Tū' tasqui'nī que quit na'iccāhuaniyāni' namākēstokā'tit huan tumīn a'ntū
nacālīmaktāyayā'tit huan tā'timīn. 2 Quit xa'nca icca'tzī que hui'xina'n cāmaktāyacu'tunā'tit.
Quit iccāhuaninī't xalanī'n nac Macedonia a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntūn tzey.
Iccāhuaninī't a'nchī hui'xina'n xalanī'n nac estado de Acaya ixmāstā'cu'tunā'tit cā'tatza'.
Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā', nā tamāstā'cu'tulh huan xalanī'n nac estado de Macedonia.
3 Lā' como iccāhuaninī't xlaca'n que hui'xina'n māstā'cu'tunā'tit huan tumīn, chuntza' tū'
tzey palh hui'xina'n tū' natlōkentaxtūyā'tit. Lā' ū'tza' iccālīlakmacā'nchāni' huan tā'timīn.
Lā' chuntza' hui'xina'n namāstā'yā'tit huan tumīn chu a'nchī iccāhuaninī't xlaca'n. 4 Palh
hui'xina'n tū' tlahua'yā'tit lā' palh ā'makapitzīn xalanī'n nac Macedonia naquintatā'a'n
a'ntza', lā' palh hui'xina'n tūna'j mākēstokā'tit huan tumīn, quit na'ictamāxanī' como
iccāhuaninī't que hui'xina'n namāstā'yā'tit huan tumīn. Lā' nā hui'xina'n namāxana'nā'tit.
5 U'tza' iclīpuhualh que tasqui'nī que na'iccāhuani huan tā'timīn que naquintapū'lani'. Lā
chuntza' xlaca'n natamaklhtīni'n huan tumīn a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit que namāstā'yā'tit.
Lā' chuntza' natasu'yu que hui'xina'n māstā'yā'tit con ixlīhuāk mintapuhuānca'n. Lā' tū'
catitasu'yulh palh quit xa'iccāsāmāmāstā'nīni' huan tumīn.

6 Ca'tzīyāuj que a'ntīn tantzina'j natacha'n, xlaca'n nā tantzina'j natamakala. Lā' a'ntī
lhūhua' natacha'n, xlaca'n lhūhua' natamakala. Lā' nā chuntza' quina'n a'xni'ca' māstā'yāuj.
Palh lhūhua' namāstā'yāuj, nā lhūhua' namaklhtīni'nāuj. 7 Chā'tunu' de hui'xina'n camāstā'tit
chu a'nchī puhua'nā'tit que tzē namāstā'yā'tit. Lā' tū' camāstā'tit con tā'kcha. Lā' tū'
catasu'yulh palh cātasāmāmāstā'nīyāni'. Dios cāpāxquī' a'ntīn tamāstā' con ixlīhuāk ixta-
puhuānca'n. 8 Dios tzē nacāmaxquī'yāni' lej lhūhua'. Lā' hui'xina'n, a'yuj cāmaxquī'yā'tit
ā'makapitzīn, hui'xina'n naka'lhīyā'tit a'ntū namaclacasqui'nā'tit. 9 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios ixpālacata kalhatin tzeyā chi'xcu':

Xla' lej lhūhua' cāmaxquī' huan pobresni'.
Lā' chuntza' pō'ktu tzē nacāmaxquī'.

10 Nā quina'n, Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū nacha'nāuj, como ū'tza' Dios a'ntī māstaquī.
Lā' chuntza' nalīka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj lā' nā a'ntū nacha'mpalayāuj. Lā' hui'xina'n
palh nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn a'ntīn tamaclacasqui'n, Dios nacāmaxquī'yāni' a'ntū
maclacasqui'nā'tit hui'xina'n. 11 Lā' como chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n,
chuntza' tzē namāstā'yā'tit lhūhua'. Lā' chuntza' natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios xlaca'n a'ntī
natamaklhtīni'n huan mintumīnca'n a'ntū na'iccālē'ni' xlaca'n. 12 Lā' chuntza' por ixpālacata
huan tumīn a'ntū hui'xina'n namāstā'yā'tit, hui'xina'n nacāmaktāya'yā'tit ixtachi'xcuhuī't
Dios a'ntīn tamaclacasqui'n. Lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixpālacata
a'ntū māstā'nī'ta'ntit hui'xina'n. 13 Lā' a'xni'ca' natasu'yu a'nchī hui'xina'n lej namāstā'yā'tit,
lhūhua' natamāka'tlī' Dios, como chuntza' lītasu'yu que hui'xina'n stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, como hui'xina'n cāmaktāya'yā'tit xlaca'n lā'
ā'makapitzīn huampala. 14 Lā' chuntza' xlaca'n nacātalīkalhtō'ka'yāni' lā' nacātapāstacāni'
hui'xina'n como Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' lā' chuntza' hui'xina'n tzē namāstā'yātit huan
tumīn. 15 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios como xla' quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. U'tza'
hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatapala. Tūla mālacstū'ncāuj a'nchī huanī't como lej
xatapala.

10

Pablo ixka'lhī līmāpa'ksīn como xla' apóstol ixuanī't

1 Quit, Pablo, iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. A'makapitzīn tahuan que quit lacatzucu
icchihuīna'n na milacapūnca'n. Lā' nā tahuan que quit lej palha' iccātā'chihuīna'nāni'
a'xni'ca' iccātzo'knuni'yāni'. Chuntza' hua'chi Cristo lakalhu'manīni'n, nā chuntza' quit
līlacatzucu iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. 2 Iccāhuanicu'tunāni' que xa'nca calatā'kchokotit. Lā'
palh tū' chuntza', tasqui'nī na'iccāquilhnīyāni' hui'xina'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'. Lā'
palh a'nan ā'makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tahuan que quit iclatlā'huan hua'chi chuxatīyā
chi'xcu' lā' que quit ictlahua xmān a'ntū iclacasqui'n, quit na'iccāquilhnī xlaca'n. 3 Lā'
a'yuj chi'xcuhuī'n quina'n, xtunc huan guerra a'ntū tlahuayāuj. Lā' tū' hua'chi huan
guerra a'ntūn tatlahua xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 A'ntīn ta'a'n nac guerra xlaca'n
talē'n a'ntū natapūmaknī ixtā'ca'tzaca'n. Quina'n tuntū' lē'nāuj hua'chi huanmā'. Xmān
por ixlīmāpa'ksīn Dios tzē nacātlajayāuj a'ntīn tatā'lāsta'la Dios. 5 Con ixlīmāpa'ksīn Dios

tzē cātlajayāuj ixtapāstacna'ca'n a'ntīn tatā'lātlahua Dios. Lā' nā tzē natlajayāuj ixlīhuāk
huan tapāstacna' a'ntūn tū' makxtekni'n kalhlaka'ī'can Dios. Lā' huan ixlīmāpa'ksīn Dios
tzē cāxtāpalīni' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuntza' nata'a'kahuāna'ni' Cristo. 6 Lā'
a'xni'ca' hui'xina'n xa'ncatza' na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios, quit na'iccāmāpātīnī a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tun.
7 Hui'xina'n pāstacpā'na'ntit xmān a'ntūn tzē nalaktzī'ncan. Lā' na milaclhni'ca'n
tahui'lāna' a'ntīn quintatā'lāsta'la lā' tahuan que xlaca'n tatā'scuja Cristo. Cataca'tzīlh xlaca'n
que nā quit ictā'scuja Cristo. 8 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn. Lā'
tū' icmāxana'n iclīchihuīna'n huā'mā' līmāpa'ksīn. Quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para
que chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāni' hui'xina'n a'nchī nakalhlaka'ī'yā'tit. Quimaxquī'nī't
huan līmāpa'ksīn tū' para que na'iclactlahua a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. 9 Chuntza' icuan, como
tū' iclacasqui'n que najicua'nā'tit ixpālacata a'nchī iccātzo'knuni'yāni'. 10 A'makapitzīn na
milaclhni'ca'n quintalīchihuīna'n lā' tahuan: “A'xni'ca' xla' quincāmacamini'yāni' lakatin
carta, līpalha' chihuīna'n hua'chilh ixka'lhīlh līmāpa'ksīn. Lā' a'xni'ca' huī' con quina'n
līlacatzucu chihuīna'n. Lā' tūla xa'nca a'cta'sana'n”. Chuntza' tahuan. 11 Lā' a'ntīn chuntza'
tachihuīna'n, cataca'tzīlh xlaca'n que chuntza' a'nchī iccātzo'knuni'yāni' nac lakatin carta,
chuntza' na'iccātā'chihuīna'nāni' a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'.
12 Quit tū' icticātā'talacastucli xlaca'n a'ntīn tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey. Quit tū'
hua'chi xlaca'n. Tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey como talātā'talacastuca xmān entre
ū'tunu'n. Tū' tamāchekxī. 13 Quit tū' icti'a'kapalhkālh a'ntū līmakuan a'xni'ca' na'iclīchihuīna'n
a'ntū ictlahuanī't. Xmān icscujnī't a'nlhā Dios quimāsu'ni'nī't que na'icscuja. Lā' Dios
quimāca'tzīnīlh que na'icscuja nā nac Corinto a'nlhā hui'lā'na'ntit hui'xina'n. 14 Quit xapū'la
iccāmāca'tzīnīni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni'
hui'xina'n hua'chilh xa'icscujmā' nac xkok a'ntū Dios quimāsu'ni'lh. Tū' icpātle'kelh
de huan nac xkok a'xni'ca' iccālaka'nchāni' hui'xina'n. 15 Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntūn
tlahuacan a'nlhān tū' quimacā'n Dios. Tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntūn tatlahuanī't ā'makapitzīn
hua'chilh quit xa'ictlahualh. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit.
Lā' chuntza' ā'chulā' tzē na'icscuja con hui'xina'n, chuntza' hua'chi quimāsu'ni'lh Dios
a'ntū na'ictlahua. 16 Lā' chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo a'ntīn tahui'lāna'ncha' más makat que hui'xina'n. Quit icmāsu'yucu'tun huan
xatzey tachihuīn a'nlhā tintī'na'j māsu'yunī't nīn kalhatin. Lā' chuntza' tū' ictilīka'tla'jca'tzīlh
huan lītlōt a'ntū tlahuanī't ā'kalhatin hua'chilh quit xa'ictlahualh.
17 Tū' tzey palh kalhatin nalīka'tla'jca'tzī a'ntū māni' xla' tlahuanī't. Xatzey palh namāka'tlī'
Dios. 18 Palh kalhatin huan que xla' lej tzey a'ntūn tlahua, huā'mā' tuntū' ixtapalh. Xmān
Dios a'ntī tzē nahuan palh tzey a'ntūn tlahuanī't kalhatin chi'xcu'.

11

Pablo cālīchihuīna'lh a'ntī xmān ixta'a'kxokonu'n

1 Quit iclacasqui'n que hui'xina'n nakaxpa'tā'tit līlacatzucu līhuan iccāhuaniyāni' a'ntū
ictlahuanī't. Caquilāpātīni'uj līlacatzucu, a'yuj hua'chilh tonto a'ntī līchihuīna'ncan ixa'cstu.
2 Dios lacasqui'n que hui'xina'n tū' nataxtunquīyā'tit de Cristo. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū icla-
casqui'n nā quit. Quit iccāmaktāyani' para natapa'ksīyā'tit con Cristo. Chuntza' quit hua'chi
catīhuā a'ntī squi'n kalhatin tzu'ma'jāt. Lā' chuhua'j hua'chi kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī
pāxquī' ī'squi'nīni', nā chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n napāxquī'yā'tit xmān Cristo. 3 Quit
icjicua'n que hui'xina'n nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' hua'chi Eva a'kxokoca. Huan ko'ti'ti'
lalh ixlīlūhua' lā' a'kxokolh huan Eva. Huan ko'ti'ti' lej ca'tzī a'nchī na'a'kxokonu'n. Lā'
chō'la nacā'a'kxokoyāni' nā hui'xina'n, lā' chuntza' nataxtunquīyā'tit de Cristo. 4 Icjicua'ni'
huā'mā' como hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntīn cātalakmināni' lā' catamāsu'ni'yāni' ā'catūhuā lā'
tū' hua'chi a'ntū iccāmāsu'ni'ni' quit ixpālacata Jesús. Lā' xtunc a'ntūn tamāsu'yu ixpālacata
huan Espíritu Santo. Tū' ū'tza' a'ntū iccāmāsu'ni'ni'. Lā' xtunc a'ntūn tamāsu'yu a'ntū
līpūtaxtucan. Lā' tū' hua'chi quit iccāmāsu'ni'ni'. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n xlaca'n līhua
tahuan que apóstoles. Xlaca'n tū' quinta'a'kapalhkā. 6 Chō'la tū' lej tzēhuanī't a'nchī quit
ica'cta'sana'n. Pero quit xa'nca icmāchekxī a'ntū icmāsu'yu. Lā' iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk
hui'xina'n.
7 Quit tū' iccāmātā'jīni' hui'xina'n a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Dios. Quit lej līpalha' xa'icscuja para xa'icuā'yan līhuan xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata
Dios. ¿Chā tū' tzey a'ntū ictlahualh? 8 Līhuan quit xa'icscuja na milaclhpu'nanca'n,
ixquintamacamini' tumīn ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n ā'lacatin cā'lacchicni'. Hua'chilh
xa'iccāmaklhtīlh huan tumīn como iccāmaktāyacu'tuni' hui'xina'n. 9 Lā' līhuan
xa'iccātā'lahui'lani' quit tū' iccāsqui'ni'ni' tumīn a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n catūhuā. Huan
tā'timīn xalanī'n nac Macedonia ixquintalīmini' a'ntū xa'icmaclacasqui'n. Lā' chuntza' tū'

iccāmāmakasputūni' hui'xina'n nīn tuntū'. Lā' tū' maktin icticāsqui'ni'ni' para na'icuā'yan.
10 Tū' ictīcāsqui'ni'lh nīn tuntū' ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n nac estado de Acaya a'nlhā
hui'lā'na'nchipitit. Quit icuan a'ntū stu'ncua' como quit ictā'tapa'ksī Cristo. 11 Lasā'
ā'makapitzīn tahuan que quit tū' iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n como tū' iccāmaklhtīcu'tunāni'
mintumīnca'n. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Dios ca'tzī que lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
12 Tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' tumīn para na'icuā'yan. Lā' tū' ictisqui'nli nīn maktin. Chuntza'
xlaca'n a'ntīn tasqui'n tumīn tūlalh catitahualh palh tascuja chu a'cxtim hua'chi quit.
13 Xlaca'n tahuan que apóstoles. Tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n a'nchī tamāsu'yu.
Talacasqui'n que nacālaktzī'ncan hua'chi apóstoles a'ntīn tatā'scuja Cristo. 14 Huā'mā' a'ntūn
tatlahua tūla lē'cnīyāuj como māni' huan ko'ti'ti' tzē taxtāpalī lā' tzē la hua'chi kalhatin ángel
xala' nac a'kapūn. 15 Lā' nā tzē natataxtāpalī a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza'
hua'chilh ixtatlahualh a'ntūn tzey, a'yuj tatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Xlaca'n natamāpala
con Dios a'ntūn tatlahuanī't.

A'nchīn pātīni'lh Pablo

16 Quit iccāhuanipalayāni' hui'xina'n: Tū' capuhua'ntit hui'xina'n palh quit tonto como
quē'cstu quilīchihuīna'mā'ca. Lā' a'yuj capuhuanca palh quit tonto, caquilākaxmatui lā'
caquilāmakxtekui na'icchihuīna'n. 17 Ca'tzīyāuj que a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' chihuīna'n
hua'chi tonto, lā' tū' hua'chi kalhatin a'ntīn tapa'ksī con Cristo. Lā' a'ntū na'icuan quit,
hua'chilh quit xa'icka'tla'jca'tzīlh. 18 Lhūhua' a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n,
ixa'cstuca'n cālīchihuīna'ncan. Nā quit na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū ictlahua.
19 Hui'xina'n a'yuj puhua'nā'tit palh lej ca'tzīyā'tit, cāpātīni'yā'tit huā' tamā'na a'ntīn
cālīchihuīna'ncan ixa'cstuca'n hua'chi tonto. 20 Hui'xina'n cāpātīni'yā'tit a'yuj xlaca'n
cātamāpa'ksīcu'tunāni' hui'xina'n. Xlaca'n cātamaklhtīyāni' ixlīhuāk a'ntū ka'lhīyā'tit. Lā'
xlaca'n cātamā'a'kahuānīyāni'. Lā' xlaca'n cātalakmaka'nāni' hui'xina'n. Lā' cātalacala'sāni'.
Lā' a'yuj xlaca'n tatlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā', hui'xina'n cāpātīni'yā'tit. 21 Tū' chuntza'
iccātlahuani' hui'xina'n. Palh tzey cahuā tlahuacan huā' tamā'na', quit xa'icmāxana'lh, como
tū' ictlahualh chuntza'.
Xlaca'n tahuan a'ntū tatlahuanī't. Lā' chuhua'j quit na'icuan a'ntū ictlahuanī't quit,
a'yuj natasu'yu hua'chilh icka'tla'jca'tzī lā' hua'chilh tonto quit. 22 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī
lā' tahuan que xlaca'n hebreos. Nā quit hebreo. Tahuan que xlaca'n israelitas. Nā quit
israelita. Xlaca'n tahuan que Abraham ixpapca'n. Nā Abraham nā quimpap. 23 Xlaca'n
tahuan que tatā'scuja Cristo. Quit līhua'ca' ictā'scuja Cristo. Chuntza' a'nchī icchihuīna'mā'
hua'chilh tonto quit. Xlaca'n tū' tascujnī't hua'chi quit. Lā' tū' tapātīni'nī't hua'chi quit.
Quintucscanī't. Lā' nā xa'ictachī'n. Lā' lej maklhūhua' quintimaknīcu'tunca. Lā' xlaca'n
tū' tapātīni'nī't chuntza'. 24 Quintā'israelitas quintakēsno'kli pu'xamacāujna'jās. Lā' chuntza'
quintatlahuani'nī't makquitzis. 25 Lā' maktu'tun tanūni'ca quinkēniccan. Lā' maktin
quimūta'laca. Lā' maktu'tun tā'cnūlh huan barco a'ntū xa'icpū'a'mā'. Lā' lakatin chi'chini'
ā'lakatin tzī'sa icpātle'kelh nac xcān a'xni'ca' tā'cnūlh huan barco. 26 Lakachu iclatā'kchokonī't
para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' nā ictahui'lanī't a'nlhā lej cā'lījicua'. Lā' nā
maklhūhua' ictacutnī't nac pūxka a'nlhā lej lakka'tla'n. Lā' nā ica'nī't a'nlhā ixtalatlā'huan
ka'lhāna'nī'n. Lā' quintitamaknīcu'tulh quintā'israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā'
xa'iclatlā'huan nac cā'lījicua' nac cā'lacchicni' lā' nac cā'qui'huī'n lā' nac mar. Lā' ixquinta-
maknīcu'tun a'ntī līhua ixtahuan que xlaca'n tatapa'ksī con Cristo. 27 Lā' lej ictlekua'nī't lā'
lej palha' icscujnī't. Lā' lej maklhūhua' iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' icpātīnī't tatzi'ncsta lā'
nā takalhpūtīt. Maklhūhua' tū' xa'icka'lhī a'ntū na'icua'. Lā' icpātīnī't lonkni'. A'katunu' tū'
xa'icka'lhī quilu'xu'.
28 Lā' tū' xmān huā'mā'. Pō'ktu ictamakchuyīnī't lā' quimpāta'lanī't por ixpālacataca'n
xalanī'n nac huan lītokpānna'. 29 Palh catīhuā tūla xa'nca latā'kchoko na ixtej Dios, quit
iclakalhu'man. Lā' palh catīhuā tatonkopū, quit ica'kchā'n con huan a'ntī mātonkopūlh.
30 Palh tasqui'nī que quit naquilīchihuīna'ncan quē'cstu, quit iclīchihuīna'ncu'tun a'ntū
namāsu'yu que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. 31 Dios ca'tzī que stu'ncua' a'ntū
icuan. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca para pō'ktu. 32 A'xni'ca'
quit xa'icuī' nac Damasco, a'ntza' ixmāpa'ksīni'n kalhatin gobernador a'ntī ixui'līnī't huan
rey Aretas. Huā'mā' gobernador cāyāhualh centinelas a'nlhā lactaxtucan nac cā'lacchicni',
como ixquintachī'lē'ncu'tun. 33 Pero quilacmāxtuca nac lakatin xalhu'cu' de huan xataxaka
cā'lacchicni. Lā' quimpūmāyujūca lakatin canasta. Lā' chuntza' iclītzā'lalh lā' iclīpūtaxtulh.

12

A'nchī lakachuyalh Pablo

1 Tū' līmakuan na'icuan palh ka'tla' quit. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū quimāsu'ni'lh huan
Māpa'ksīni' Jesucristo lā' a'ntū iclaktzī'lh a'xni'ca' iclakachuyalh. 2 Ka'lhītza' hua'chi cāujtā'ti'

cā'ta lā' xa'ickalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo, a'xni'ca' quit quilē'nca nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha'
Cristo. Tū' icca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh tū' lē'nca. Xmān Dios ca'tzī. 3 Dios ca'tzī palh
lē'nca quimacni' o palh xmān lē'nca quilīca'tzīn. Quit tū' icca'tzī. 4 Quilē'nca nac a'kapūn. Lā'
a'ntza' ickaxmatli tachihuīn a'ntūn tūla icuan como Dios tū' quimakxteka que na'icuani nīn
tintī'. 5 Lā' como Dios quintlahuani'lh huā'mā', quit icmāka'tlī'. Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntū
quimpātle'keni'lh. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū māsu'yu que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn
tuntū'. 6 Palh quit ixquilīchihuīna'nca xa'nca a'ntū ictlahuanī't, tū' xa'icchihuīna'lh hua'chi
tonto, como quit xmān iclīchihuīna'n a'ntū stu'ncua'. Pero tū' quintilīchihuīna'nca māni' quit
como tū' iclacasqui'n que ā'makapitzīn natapuhuan que quit lej ka'tla'. Quit iclacasqui'n que
ixpālacata a'nchī iclatā'kchoko lā' a'nchī icchihuīna'n, nataca'tzī palh quit tzey.
7 Chō'la quit lej xa'iclīka'tla'jca'tzīlh por ixpālacata a'nchī iclakachuyanī't. Lā' ū'tza'
Dios quilīmaxquī'lh lakatin taca'tzāt. Lā' huā'mā' taca'tzāt hua'chi lakatin lhtucū'n a'ntū
huan ko'ti'ti' yāhualh na quimacni'. Dios quimaxquī'lh huā'mā' taca'tzāt como tū' la-
casqui'lh que quit na'icka'tla'jca'tzī. 8 Maktu'tun icsqui'ni'lh huan Māpa'ksīni' Jesucristo
que ixquimāpānūni'lh huā'mā' taca'tzāt. 9 Lā' xla' quihuanilh: “Quit na'icmaktāyayāni'
lā' chuntza' natāyani'ya'. A'xni'ca' hui'x scalana'jua' a'xni'ca' tasu'yu palh quit icka'lhī
līmāpa'ksīn”. Chuntza' quihuanilh. Lā' chuntza' con tapāxuhuān na'ictāyani' a'xni'ca'
scalana'jua' quit como chuntza' lītasu'yu que quit icscuja por ixlīmāpa'ksīn Cristo.
10 Chuntza' icpāxuhua a'yuj scalana'jua' quit lā' a'yuj quilakapalacan lā' a'yuj quisputni'
a'ntū icmaclacasqui'n lā' a'yuj quimacaputzacan lā' a'yuj quimpātle'keni' a'ntū jicslīhua'.
A'xni'ca' scalana'jua' quit, a'xni'ca' tasu'yu que Cristo quimaktāyamā'. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.

Pablo ixpāta'la por huan xalanī'n nac Corinto

11 Hua'chilh quit tonto como xmān quilīchihuīna'ncan quit. Xmān por mimpālacataca'n
hui'xina'n chuntza' iclīchihuīna'n. Hui'xina'n ixquilāmaktāyauj na ixlacapūnca'n a'ntīn
tahuan que xlaca'n apóstoles. A'ntīn tapuhuan que xlaca'n lakka'tla'n apóstoles, xlaca'n tū'
quinta'a'kapalhkā a'yuj nīn tuntū' quit. 12 A'xni'ca' xa'icscuja na milaclhni'ca'n, tasu'yulh
palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. Quit līlacatzucu xa'icscuja. Lā' quit xa'ictlahua lē'cnīn.
Lā' huā'mā' māsu'yulh palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. 13 Xmān lakatin catūhuā tū'
ictlahualh na milaclhni'ca'n. Ictlahualh pero xmān na ixlaclhni'ca'n xalanī'n ā'makapitzīn
lītokpānna'. Lā' ū'tza' huā'mā': Tū' iccāsqui'ni'ni' hui'xina'n para na'icuā'yan. Palh hui'xina'n
puhua'nā'tit palh tū' tzey huā'mā', caquilāmāsputūnu'ni'uj.
14 Chuhua'j ixlīmaktu'tun ictacāxnī't para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā' a'xni'ca'
na'icchā'n a'ntza', hui'xina'n tū' catimāpala'tit para na'icuā'yan. Xmān iccāmaktāyacu'tunāni'
hui'xina'n para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Tū' iclacasqui'n mintumīnca'n. Ca'tzīyāuj que
huan camana' tūla tamāhuī' ixtāta'ca'n. Huan xanatāta'na' tamāhuī' ixcamana'ca'n. Lā'
quit hua'chi mintāta'ca'n hui'xina'n. 15 Quit con tapāxuhuān na'icmāsputū a'ntū icka'lhī
para na'icscuja con hui'xina'n. Lā' na'icscuja hasta na'ictlakua'n. Lā' a'yuj quit lej
iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n, pero hui'xina'n tū' lej quilāpāxquī'yāuj.
16 Lā' a'yuj tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' nīn tuntū', ā'makapitzīn tahuan que
iccā'a'kxokomaklhtīnī'ta'ni' mintumīnca'n. 17 Quit nīn tuntū' iccā'a'kxokomaklhtīni' a'xni'ca'
iccālakmacā'ni' huan chi'xcuhuī'n. 18 Quit icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'ni' hui'xina'n. Lā' xla'
ictā'macā'lh ā'kalhatin de quintā'tinca'n. Tito tū' cā'a'kxokomaklhtīni' nīn tuntū'. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclatlā'huan, nā chuntza' ixlatlā'huan Tito. Quina'n quintu'ca'n chu
lakatin quintapāstacna'ca'n.
19 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que quit ictamaktāyamā' na milacapūnca'n. Tū' chuntza'.
Quit icchihuīna'n na ixlacapūn Dios lā' icchihuīna'n chu a'nchī lacasqui'n Cristo. Quit
lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Iccāmaktāyacu'tunāni' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit.
Lā' ū'tza' iclītlahuakō' ixlīhuāk para hui'xina'n. 20 Quit ictamakchuyīnī't como icpuhuan
que chō'la a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icca'tzī palh hui'xina'n tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit.
Lā' palh tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit, tasqui'nī que na'iccālacaquilhnīyāni' hui'xina'n. Ic-
tamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la lāsta'layā'tit hui'xina'n, lā' lālakca'tzani'yā'tit
lā' a'kchipinā'tit lā' talacpitziyā'tit lā' nā lālīchihuīna'nā'tit lā' lē'ksa'nā'tit lā' lej lakka'tla'
makca'tzīyā'tit lā' tū' chu lakatin tahui'layā'tit para natlahua'yā'tit catūhuā. 21 Quit ic-
tamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n, quit
na'icmāxana'n na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntūn tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit
na'iccalhuan palh lhūhua' de hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' palh tū' makx-
tekcu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey lā' palh tlahua'yā'titcus talākalhī'n lā' palh tlahua'yā'titcus huan
xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.

13

Pablo cāmāxquī'lh tapāstacna'

1 Chuhua'j ixlīmaktu'tun na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que a'xni'ca'
lē'ksa'nīni'ncan kalhatin, tasqui'nī kalhatu' o kalhatu'tun testigos. 2 Na'iccāhuanipalayāni'
ā'maktin a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n ixlīmaktu'. Lā' a'yuj tū'
iccātā'lahui'lani' chuhua'j, na'iccāhuanipalayāni' hui'xina'n a'ntī tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā'
ā'makapitzīn huampala de hui'xina'n. Na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā'
xlaca'n tū' catitapūtaxtulh a'nchī na'iccāmāpātīnī. 3 Lā' chuntza' hui'xina'n nalaktzī'nā'tit
que quit iclīchihuīna'n con ixlīmāpa'ksīn Cristo. Xla' tū' scalana'jua' catilalh con hui'xina'n.
Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que Cristo ka'lhī līmāpa'ksīn. 4 Hua'chilh scalana'jua' ixtasu'yu
Cristo a'xni'ca' nīlh nac cruz. Pero chuhua'j xla' huī'. Lā' Dios maxquī'nī't līmāpa'ksīn.
Lā' quit, como ictapa'ksī con Cristo, līlacatzucu iccātā'chihuīna'nī'ta'ni'. Hua'chilh quit
scalana'jua' xa'iclalh. Pero hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que quit iclatlā'huan con ixlīmāpa'ksīn
Dios, chuntza' hua'chi Cristo.
5 Xa'nca capāstacna'ntit hui'xina'n a ver palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit hui'xina'n.
Camāsu'yu'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit palh stu'ncua'
tā'latlā'hua'nā'tit Cristo. Lā' palh tū' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo, hui'xina'n tū' tā'tapa'ksīyā'tit
con xla'. 6 Lā' hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quit ictā'tapa'ksī con Cristo como quit
ictā'latlā'huan xla'. 7 Lā' chuhua'j icsqui'ni' Dios que hui'xina'n tū'tza' catlahua'tit a'ntūn
tū' tzey. Tū' quimaca'tzi palh ā'makapitzīn tapuhuan que quit tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para
na'iccālacaquilhnīyāni'. Iclacasqui'n que natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Huā'mā' iclacasqui'n
a'yuj chuntza' tū' catitasu'yulh que quit icka'lhī līmāpa'ksīn como chuntza' tū' tasqui'nī
na'iccālacaquilhnīyāni'. 8 Xmān icka'lhī līmāpa'ksīn para na'ictlahua a'ntū chu a'nchī ixtachi-
huīn Dios. Tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para na'ictlahua a'ntūn tū' chu a'nchī ixtachihuīn Dios.
9 Icpāxuhua a'xni'ca hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Huā'mā' quimāpāxuhuī
a'yuj chuntza' tū' tasqui'nī que quit icmāsu'yu huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios quimaxquī'lh
para na'iccālacaquilhnīyāni'. Xmān iclacasqui'n que hui'xina'n lactzey nala'yā'tit. 10 Lā'
ū'tza' iccālītzo'knuni'yāni' chuntza' huan nac carta a'xni'ca' tūna'j xa'iccālaka'mpalayāchāni'.
Quit iclacasqui'n que tū' natasqui'nī na'iccālacaquilhnīyāni' a'xni'ca' na'icchā'n. Quit
iclacasqui'n que tū' natasqui'nī que quit na'iccāmāsu'ni'yāni' chuntza' huan līmāpa'ksīn
a'ntū quimaxquī'nī't huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para
na'iccāmaktāyayāni' a'nchī xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Tū' quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn
para na'iccāmāmakchuyīyāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
11 Lā' chuhua'j, tā'timīn, caka'lhī'tit tapāxuhuān. Calīhui'lī'tit xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
Tū' calakachipini'tit. Chu lakatin calalh mintapāstacna'ca'n. Ca'cs catahui'la'tit. Lā' Dios
nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni'. Lā' xla' quincāmaktāyayāni'
para que ca'cs nalatahui'layāuj. 12 Calāsaludarlī'tit milīhuākca'n como lītā'timīn hui'xina'n.
13 Cātamacā'ni'yāchāni' a'ntza' saludos milīhuākca'n hui'xina'n, xlaca'n a'ntī xalanī'n huā'tzā'
a'ntīn takalhlaka'ī'.
14 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n. Lā' ca'u'cxca'tzītit a'nchī
lej cāpāxquī'yāni' Dios. Lā' huan Espíritu Santo cacātā'latahui'lani chā'tunu' de hui'xina'n. Lā'
chuntza' hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Galacia

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Galacia a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' ca'psnat. Quit apóstol. A'ntī quimānūlh quilī'apóstol
xla' tū' kalhatin chi'xcu'. Nīn kalhatin chi'xcu' quilacsacli para huā'mā'. A'ntī quilīmānūlh
quilī'apóstol xla' ū'tza' Jesucristo lā' nā quinTāta'ca'n Dios a'ntī mālakahuanīchokolh Jesu-
cristo. 2 Quit lā' ixlīhuākca'n tā'timīn a'ntī quintatā'lahui'lāna' con quit, quina'n pū'la
iccāmacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n xalanī'n nac estado de Galacia a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit.
3 Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n quinTāta'ca'n Dios lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' Dios mi'a'clhcunucca'n. 4 Jesucristo tamacamāstā'lh māni' ū'tza' para
nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n como ixquincāmāpūtaxtūcu'tunāni' līhuan latlā'huanāuj
nac huā'mā' quilhtamacuj xako'hua'jua'. Chuntza' tlahualh Jesucristo porque huā'mā' ū'tza'
ixtapuhuān quinTāta'ca'n Dios. 5 ¡Lā' camācā'tanīca Dios para pō'ktu! Amén.

Tū' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tzē nalīpūtaxtucan

6 Quit iccālē'cnīyāni' hui'xina'n lej lacapalh taxtunquīni'pā'na'ntit Dios. U'tza' a'ntī
cāta'sani'ni' hui'xina'n como Cristo quincātlahuani'ni' lakatin talakalhu'mān lā' nīlh por
quimpālacataca'n. Lā' chuhua'j hui'xina'n stālani'pā'na'ntit ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī
nalīpūtaxtucan. 7 Quina'n ca'tzīyāuj palh tū' stu'ncua' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī
nalīpūtaxtucan. A'nan makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn taxtāpalīcu'tun huan līmāsca'tīn a'ntū
ixla' Jesucristo. Lā' chuntza' xlaca'n cātamāmakchuyīmā'ni' hui'xina'n. 8 Lā' palh catīhuā
cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan, xla' Dios camāpātīnīlh
ū'tza'. Lā' a'yuj kalhatin ángel xala' nac a'kapūn a'ntī māsu'yu huā'mā'. Lā' a'yuj kalhatin de
quina'n. 9 Icuanī'ttza' lā' chuhua'j chu na'icuampala: Palh catīhuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n
ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan lā' tū' chuntza' a'nchī xapū'la maklhtīni'ntit, xla'
Dios camāpātīnīlh ū'tza'.

10 A'ntū icchihuīna'mā' a'ntza' tasu'yu que tū' icchihuīna'n xmān ū'tza' a'ntū takax-
matcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Tū' chuntza'. Quit ictlahuacu'tun a'ntū xmān ixta-
puhuān Dios. ¿Chu quit xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't? Palh quit cahuā xmān
iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't quit tū' xa'ica'kahuāna'ni'lh Cristo.

Dios līmānūlh Pablo ixlī'apóstol

11 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit huā'mā'. Huan xatzey tachihuīn a'ntū
icmāsu'yu quit, xla' tū' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. 12 Tū' quimāca'tzīnīlh kalhatin
chi'xcu'. Nīn chā'tin chi'xcu' quimāsu'ni'lh. Māni' Jesucristo ū'tza' quimāca'tzīnīlh.

13 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ntza' a'nchī quit xa'iclīlatlā'huan xapū'la a'xni'ca' xa'icstālani'
ixlīmāsca'tīnca'n huan israelitas. Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' a'nchī quit lej xa'iccāmacaputza
a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo. Quit tū' xa'iccālakalhu'man. Quit xa'icmāsputūcu'tun
huā'mā' līmāsca'tīn a'ntū ixpālacata Jesucristo. 14 Lā' a'nchī takalhlaka'ī' huan israelitas
quit līhua'ca'tza' xa'iccatzī que huan ā'makapitzīn quintā'israelitas a'ntī ixtaka'lhī ixcā'taca'n
hua'chi quit. Lā' quit ā'chulā' xa'iccā'a'kahuāna'ni' ixlīmāsca'tīnca'n quinapapna' israeli-
tas. 15 Pero Dios como xla' lej lakalhu'mana'n, quit quilacsacli para quilī'apóstol xapū'la
a'xni'ca' tūna'j xa'ictahui'la. Lā' quinta'sani'lh para na'ictā'scuja ū'tza'. 16 Lā' chu a'nchī
Dios lacasqui'lh xla' chuntza' quimāsca'tīlh que Jesucristo ixO'kxa' Dios. U'tza' tlahualh
para que quit nā chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca' Dios quimālakapasnīlh ixO'kxa', tū' icquīsqui'ni'lh
tapāstacna' ā'kalhatin chi'xcu'. 17 Lā' tū' ica'lh nac Jerusalén para na'iccālaka'n a'ntī apóstoles
ixtahuanī'ttza' xapū'la. Quit tū' chuntza' ictlahualh. Lā' tuncan lacapalh ica'lh nac Arabia
lā' ā'calīstān ictaspi'tchokopā nac Damasco.

18 Lā' ixlīlakatu'tun cā'ta iclaka'lh huan apóstol Pedro nac Jerusalén. Lā' a'ntza'
ictā'tachokolh xla' xmān cāujquitzisma'j. 19 Lā' tū' iclaktzī'lh nīn ā'kalhatin apóstol, xmān Jacobo
ixtā'tin huan Māpa'ksīni' Jesús. 20 Lā' stu'ncua' a'ntū ictzo'knumā'. Iccāhuanimā'ni' huā'mā'
na i'xlacapūn Dios. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni'.

21 Lā' ā'calīstān ica'lh a'nlhā tapa'ksī con Siria lā' Cilicia. 22 Lā' tūna'j ixquintalakapasa
a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo xalanī'n nac estado de Judea. 23 Xlaca'n xmān ixtakax-
mata a'ntū ixuancan. Chuntza' ixuancan: "Huan chi'xcu' a'ntī lej ixquincāmacaputzayāni'
xapū'la, chuhua'j xla' lē'cta'sana'ntlā'huan huan līmāsca'tīn ixpālacata Cristo a'ntū xapū'la
ixmāsputūcu'tun". 24 Lā' huan xalanī'n nac Judea a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', i'xtamācā'tanī
Dios por quimpālacata.

2

Huan ā'makapitzīn apóstoles talakatīlh a'nchī Pablo ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios
1 Lā' ā'calīstān ixlīlakacāujtā'ti' cā'ta chu ica'mpā nac Jerusalén ā'maktin huampala
lā' quintā'a'lh Bernabé. Lā' nā iclē'lh huan Tito. 2 A'ntza' icquīlalh porque Dios
ixquimāca'tzīnīnī't que tasqui'nī que na'ica'n. Lā' a'ntza' nac Jerusalén ictakēstokui xmān
quit lā' a'ntī xanapuxcu'nu'. Lā' quit iccāhuanikō'lh a'nchī quit xa'iccāmāsu'ni' a'ntīn
tū' israelitas huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Chuntza' ictlahualh como tū'
xa'iclacasqui'n que chu tlakaj natachoko a'nchī xa'icscujmā' lā' a'nchī icscujmā' chuhua'j.
3 Lā' xlaca'n tū' quintatā'lāsta'lalh a'nchī xa'iccāmāsu'ni'mā' que tū' tasqui'nī que natastālani'
ixtalanānca'n israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā huan Tito a'ntī ixquintā'lahuī',
tū' huanica que maclacasqui'n nacircuncidarlīcan, chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas, lā'
a'yuj Tito tū' israelita ixuanī't. 4 Xla' tū' mātlahuīca huā'mā' a'yuj lej ixtahuan huan
makapitzīn a'ntīn tū' lej stu'ncua' tā'timīn. Xlaca'n i'xquincātā'tanūnī'ta'ni' para xmān
natakaxmatxtunu'n. Xmān ixtaca'tzīcu'tun a'nchī libre quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con
Cristo lā' tū' tasqui'nī natlahuayāuj huan a'ntū ixtalanānca'n israelitas. Xlaca'n ixtala-
casqui'n que quina'n natlahuayāuj ixtalanānca'n huan israelitas. 5 Lā' quina'n tū' ic-
makxtekui ixquincātatlajani' nīn macsti'na'j como xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n ā'chulā'
caca'tzītēlha'tit que stu'ncua' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
6 Huan xanapuxcu'nu' a'ntī lej cā'a'cnīni'ni'can, xlaca'n tū' quintahuanilh que tasqui'nī
na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Para quit chu a'cxtim palh lej cā'a'cnīni'ni'can o tū'. Dios,
xla' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n lā' tū' laktzī'n xmān a'ntūn talaktzī'n huan tachi'xcuhuī't.
7 Xlaca'n tū' quintahuanilh que na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Xlaca'n taca'tzīlh que Dios
quilīmāmacū'nī't que na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn chuntza'
hua'chi Dios ixlīmāmacū'nī't huan Pedro que nacāmāsu'ni' huan israelitas huan xatzey
tachihuīn. 8 Lā' chuntza' hua'chi Dios con ixlīmāpa'ksīn mānūlh Pedro na ixlī'apóstol para
nacāmāsu'ni' huan israelitas lā' nā quit quimānūlh na quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni'
a'ntīn tū' israelitas.
9 Jacobo lā' Pedro lā' Juan ixcālaktzī'ncan hua'chi xanapuxcu'nu'. Lā' a'xni'ca' xlaca'n
taca'tzīlh que Dios ixquilīmāmacū'nī't huā'mā' lītlōt, lā' quintamakachi'palh quit lā' nā
Bernabé. Lā' chuntza' tatlahualh porque quilīhuākca'n xa'iclacchihuīna'nī'tauj que quina'n
na'icscujāuj na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tū' israelitas lā' xlaca'n natascuja na ixlaclhni'ca'n huan
israelitas. 10 Xmān quincātahuanini' que tū' na'icpātza'nkāyāuj na'iccāmaktāyayāuj huan a'ntī
lacpobresni'. Lā' nā chuntza' quit xa'ictlahuacu'tun.

Pablo tā'lāhuanilh Pedro nac Antioquía
11 Lā' a'xni'ca' Pedro milh nac Antioquía quit calacan ictā'lāhuanilh porque xla' tū' tzey
a'nchī ixtlahuamā'. 12 Lā' como xapū'la Pedro ixcātā'huā'yan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas
a'yuj xlaca'n tū' tacircuncidarlanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. Lā' ā'calīstān
a'xni'ca' tamilh huan israelitas a'ntī cāmacamilh Jacobo, Pedro tatampūxtulh lā' makxtekli
nacātā'huā'yan. Xla' ixcājicua'ni' huan israelitas como xlaca'n ixtahuan que tasqui'nī
nacācircuncidarlīcan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā' ā'makapitzīn tā'timīn a'ntī israelitas lā'
xlaca'n tatzuculh tala a'cxtim hua'chi Pedro. Lā' nā xlaca'n tatlahualh lakatu' ixlacanca'n.
Lā' hasta Bernabé chu lakatin cātā'lalh. 14 Lā' a'ntū ixtatlahuamā'na, quit icca'tzīlh que tū'
chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh huā'mā',
quit icuanilh Pedro na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n: "Hui'x nā israelita. Pero ixla'ya' hua'chi
a'ntīn tū' israelitas lā' tū' hua'chi israelita. Lā' ¿a'chī' lacasqui'na' natatlahua ixtalanānca'n
israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas?" Chuntza' icuanilh Pedro.

Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu a'cxtim cāmāpūtaxtūcan
15 Quina'n israelitas desde a'xni'ca iclacatuncuīuj. Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn
tachi'xcuhuī't a'ntī lej talaclē'n. 16 Pero ca'tzīyāuj que Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xmān
xlaca'n antīn talīpāhuan Jesucristo, lā' tū' xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley a'ntū
Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā' chuntza' quina'n nā līpāhuanāuj Jesucristo. Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintaclaclē'i'ca'n por ixpālacata līpāhuanāuj Jesucristo lā' tū' por
ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huan ley. Tū' a'nan kalhatin a'ntī Dios māpānūni' ixtalaclē'i'
xmān por ixpālacata tlōkentaxtūcu'tun huan ley.
17 Como quina'n iclīpāhuanāuj Jesucristo, icca'tzīyāuj que xmān chuntza' Dios
quincāmāpānūni'n quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū'tza' iclīpāhuanāuj huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas. U'tza' līhuancan que quina'n iclaclē'nauj lā' nā Cristo quincāmātlahuīmā'ni'
a'ntūn tū' tzey. U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo tū' quincāmātlahuīyāni' a'ntūn tu' tzey. 18 Palh
quit na'icmākēnū huan ley lā' ā'calīstān na'ickalhlaka'ī'pala huan ley, lā' chuntza' natasu'yu
palh quit iclaclē'n. 19 Quit icca'tzīlh que tūla ictlōkentaxtūkō' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh

huan israelitas. Lā' ū'tza' tū'tza' iclīpāhuan huan ley. Chuhua'j quit iclatlā'huan chu a'nchī
ixtapuhuān Dios. 20 Quit hua'chilh icnīnī'ttza' lā' hua'chilh quintā'xtokohua'ca'canī'ttza' con
Cristo. Hua'chilh tū'tza' quit iclahuī' lā' xmāntza' Cristo lahuī' na quimacni'. Quit iclīpāhuan
ixO'kxa' Dios lā' chuntza' quit iclīlahuī' chuhua'j. Xla' quimpāxquī'lh lā' līnīlh por quit.
21 Quit tū' iclakmaka'n ixtalakalhu'mān Dios. Palh kalhatin tlōkentaxtūcu'tun huan ley lā'
xmān por ū'tza' ixmāpānūni'ca cahuā ixtalaclē'i', chuntza' Cristo nīn tuntū' ixpālacata a'nchī
xla' līnīlh.

3

Xatzey līpāhuancan Jesucristo lā' tū' huan ley

1 ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit? ¿Tichū
cātamāmakchuyīni' hui'xina'n, tā'timīn, xalanī'n nac Galacia? Tū'tza' a'kahuāna'ni'yā'tit
a'ntū stu'ncua'. Hui'xina'n lej stu'ncua' icticāhuanini' a'nchī Jesucristo xtokohua'ca'ca
nac cruz. 2 Caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū līmaklhtīni'ntit huan Espíritu Santo? Tū'
cātamaxquī'ni' por ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas.
Cātamaxquī'ni' porque kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 3 Lā' ¿a'chī'
hui'xina'n tū' tlakaj a'cstaca ca'tzīyā'tit? Hui'xina'n tzucutit na ixtej Dios con ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que tū'tza' maclacasqui'nā'tit ixlīmāpa'ksīn Espíritu
Santo? ¿A'chī' puhua'nā'tit que hui'xina'n mi'a'cstuca'n tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios
lacasqui'n? 4 Chuhua'j tasu'yu palh chu tlakaj ixcātapātle'keni'ni' lhūhua' catūhuā. Pero
tū' chuntza' icpuhuan quit. 5 Dios cāmaxquī'yāni' huan Espíritu Santo lā' Dios tlahua
lē'cnīn na milacapūnca'n. ¿A'chī' tlahua chuntza'? Tlahua chuntza' como hui'xina'n
kaxpatnī'ta'ntit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit palh stu'ncua' huan xatzey tachihuīn, lā' tū' por
ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley.
6 Ixtachihuīn Dios huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej
tzey Abraham". 7 Hui'xina'n ka'lhī que namāchekxī'yā'tit que a'ntīn talīpāhuan Dios xlaca'n
hua'chilh scana'nca' ī'xū'yātā'natna' Abraham. 8 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
a'ntū Dios natlahua. Tatzo'kni' que Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n a'ntī na-
talīpāhuan Dios a'yuj xlaca'n tū' israelitas. Hasta xapū'la Dios māca'tzīnīlh Abraham a'nchī
nacālīsicua'lanālīcan tachi'xcuhuī't. Huanilh: "Por mimpālacata ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac huan quilhtamacuj nacāsicua'lanālīcan". 9 Lā' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan xlaca'n
a'ntīn talīpāhuan Dios chuntza' hua'chi Abraham. Xla' ixlīpāhuan Dios lā' sicua'lanālīca.
10 A'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'cu'tun huan ley como tapuhuan que chuntza' Dios
nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Pero xlaca'n tahui'lāna' camacan que nacāmālaclē'nīcan.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatlōkentaxtū pō'ktu
ixlīhuāk a'ntū huī' nac ca'psnat a'nlhā tatzo'kni' huan ley, xlaca'n tahui'lāna' camacan
nacāmālaclē'nīcan". 11 Lā' chuntza' līmāchekxīcan que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i'
nīn tintī' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Ixlīhuakca'n
a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n". 12 Lā' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas,
makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun. Lā' como talīpāhuan huan ley, chuntza' tū' talīpāhuan Cristo.
Lā' a'ntī lej talīpāhuancu'tun huā'mā' ley, lā' chuntza' tasqui'nī natatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū
huan huā'mā' ley, para nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
13 Dios nacāmālaclē'nī ixlīhuākca'n a'ntīn tū' natatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū huan nac
ley. Quina'n ixlaclē'nāuj como quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj huan ley. Pero Cristo
quincāmāpūtaxtūni' de huā'mā' līpātīn como xla' māpalakō'lh a'ntūn quina'n ixlaclē'nāuj.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Ixlīhuākca'n a'ntī cāxtokohua'ca'canī't nac cruz
a'ntza' tamāpalamā'na con Dios". 14 Lā' Cristo māpalakō'lh nac cruz. Lā' chuntza' nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n tzē nacāsicua'lanālīcan a'cxtim hua'chi Dios sicua'lanālīlh
Abraham chu a'nchī Dios ixuaninī't Abraham xapū'la. Lā' nā chuntza' Cristo tlahualh
huā'mā' para que chuntza' quilīhuākca'n, como līpāhuanāuj xla', tzē namaklhtīni'nāuj huan
Espíritu Santo chu a'nchī Dios hualh que namāstā'.

Huan ley tūla lactlahua huan convenio a'ntū Dios tlahualh

15 Tā'timīn, na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. A'xni'ca' quina'n tlahuayāuj lakatin
contrato o lakatin testamento lā' firmarlīyāuj, chuntza' nīn chā'tin catilactlahualh lā' nīn
chā'tin tzē natzo'kpala ā'lakatin tachihuīn. 16 Lā' nā chuntza' huan convenio a'ntū tlahualh
Dios a'xni'ca' huanilh Abraham que nasicua'lanālī xla' lā' kalhatin ī'xū'yātā'nat. Ixtachihuīn
Dios tū' huan: "ī'xū'yātā'natna'". A'ntū huan: "kalhatin ī'xū'yātā'nat". U'tza' huanicu'tun
Cristo. 17 A'ntū iccāhuaniyāni' ū'tza' huā'mā': Dios huanilh Abraham que ixlīhuākca'n a'ntī
natalīpāhuan Dios, xlaca'n natapūtaxtu. U'tza' hua'chi convenio a'ntū Dios tlahualh con
Abraham. Lā' ixlīlakatā'ti' ciento cā'ta ā'puxamacāuj, Dios maxquī'lh Moisés huan ley.

Chuntza' huan ley tūlalh catilactlahualh huan convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham.
18 Palh Dios ixquincāsicua'lanālīni' xmān por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huā'mā' ley a'ntū
maxquī'ca ā'calīstān, chuntza' ixlaclalh huan convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham.
Pero Dios sicua'lanālīnī't Abraham xmān por ixpālacata Abraham ixlīpāhuan Dios.
19 Lā' ¿tuchū lītasqui'nī huan ley a'ntū Dios maxquī'lh Moisés? A'calīstān hui'līca huā'mā'
ley para nalīca'tzīcan que a'ntīn ta'a'kapalhkā xlaca'n talaclē'n. Huā'mā' ley ixmacla-
casqui'ncan xmān hasta que milh Jesucristo a'ntī ī'xū'yātā'nat Abraham. Lā' huan
ī'xū'yātā'nat Abraham, ū'tza' a'ntī Dios ixlīchihuīna'nī't xapū'la a'xni'ca' tlahualh huan conve-
nio con Abraham. Huan ángeles cāmāpa'ksīca que natamastā' huan ley. Lā' macamaxquī'ca
Moisés. Lā' Moisés cāmacamaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't israelitas. 20 Lā' Dios xla' tū'
ixmaclacasqui'n a'ntī namaktāya a'xni'ca' lacāxtlahualh huan convenio con Abraham. Māni'
ū'tza' lacāxtlahualh.

Huan ley tūla cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't

21 Quit tū' icchihuīna'mā' que huan ley tā'lāsta'la a'ntū mālacnū Dios por ixpālacata huan
convenio. Palh ixmāstā'ca cahuā lakatin ley a'ntūn tzē ixmāstā'lh xasāsti' quinquilhtamacu-
jca'n, chuntza' tzē ixquincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n xmān por ixpālacata huā'mā' ley.
22 Ixtachihuīn Dios huan que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaclē'n. Lā' como por ixpālacata
huan ley, tasu'yu palh ixlīhuākca'n talaclē'n lā' ixlīhuākca'n hua'chi tachī'nī'n a'ntīn tūla
tapūtaxtu. Lā' chuntza' xmān a'ntīn talīpāhuan Jesucristo, xmān xlaca'n natapūtaxtu.
23 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixmin Jesucristo, quina'n hua'chi tachī'nī'n ixuanī'tauj como
quina'n tūla tlōkentaxtūyāuj huan ley. Lā' hua'chi tachī'nī'n ixuanī'tauj lā' tūla ixlak-
taxtuyāuj hasta a'xni'ca' quincātamāca'tzīnīni' a'nchī nakalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo tzē
māpūtaxtūnu'n. 24 Lā' huan ley xla' hua'chi kalhatin a'ntī pū'lāna'. Ixquincāmāsu'ni'yāni'
ixtej Dios hasta a'xni'ca' milh Jesucristo lā' ca'tzīuj a'nchī nalīpāhuanāuj xla' lā' chuntza'
tzē naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. 25 Lā' chuhua'j como chilhtza' huan quilh-
tamacuj para nalīpāhuanāuj Cristo, chuhua'j tū'tza' maclacasqui'nāuj huan ley. Hua'chilh
palh sputlitza' ixlītlōt huanmā' ley.
26 Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' ū'tza' līla'tit ixca-
mana' Dios. 27 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī a'kpaxnī'ta'ntit ū'tza' lītasu'yu palh kalh-
laka'ī'nī'ta'ntit Cristo lā' la'tit hua'chi Cristo. 28 Palh hui'xina'n chu lakatin con Cristo,
chuntza' milīhuākca'n hui'xina'n xmān chu kalhatin. A'cxtim huan israelitas lā' a'ntīn tū'
israelitas; a'cxtim huan a'ntī hua'chi xatatamāujna' lā' a'ntīn tū' xatatamāujna'; a'cxtim
huan chi'xcuhuī'n lā' puscan. 29 Palh hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Cristo hui'xina'n hua'chi
ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' chuntza' nā namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios mālacnūni'nī't
Abraham.

4

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. Kalhatin ka'hua'chu a'xni'ca'
tūna'j maklhtīni'n ixherencia, xla' tūlana'j māpa'ksīni'n. Lā' chuntza' xla' hua'chicus
kalhatin tasācua', a'yuj ū'tza' ixtēcu' nala. 2 A'xni'ca' ti'na'jcus huan ka'hua'chu, a'nampala
ā'makapitzīn a'ntīn tamaktaka'lha xla' lā' a'ntī cālīmāmacū'ca ixlīhuāk a'ntū ixlā' nala hasta
a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū laclhcāhui'līnī't ixtāta'. 3 Lā' chuntza' quina'n. Xapū'la,
como tūna'j xa'nca ixmāchekxīyāuj a'ntū ixla' Dios, hua'chi lakska'tā'n ixuanī'ta'uj. Xapū'la
a'kahuāna'ni'uj ixtalanānca'n lā' ixlīmāsca'tīnca'n tachi'xcuhuī't. 4 Pero a'xni'ca' chilh
huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līnī't Dios macamilh i'xO'kxa'. Xla' mālacatuncuīnīlh
kalhatin puscāt. Lā' ixO'kxa' Dios ixlahuī' chu a'nchī ixtalanānca'n huan israelitas.
5 Chuntza' xla' milh porque xla' quincāmāpūtaxtūcu'tuni' porque ixui'lāna'uj camacan chu
a'nchī ixlīmāpa'ksīn huan ley. Lā' ū'tza' līmilh ixO'kxa' Dios para que quina'n tzē nalayāuj
ixcamana' Dios.
6 Dios macamilh huan Espíritu Santo na qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza' tzē nahuaniyāuj
Dios: "¡QuinTāta'ca'n!" Lā' chuntza' lītasu'yu que quina'n ixcamana' Dios. 7 Lā' chuhua'j
quina'n tū'tza' hua'chi tasācua'. Quina'n ixcamana' Dios. Lā' como quina'n chuhua'j
ixcamana'tza', Dios naquincāmaxquī'yāni' quiherenciaca'n.

Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' xalanī'n nac Galacia

8 Xapū'la hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Dios, hui'xina'n ixui'lā'na'ntit na
ixlīmāpa'ksīn a'ntī tū' diosnu'. 9 Pero chuhua'j hui'xina'n lakapasā'tittza' Dios. Lā'
Dios nā cālakapasāntza' hui'xina'n. Lā' como hui'xina'n lakapasā'tit Dios, lā' ¿a'chī'
tlahua'cu'tumpala'yā'tit mintalanānca'n? Mintalanānca'n tūla caticāmaktāyani' lā' nīn
tuntū' ixlīhuancān. Lā' ¿a'chī' ixlīmaktu' nastālani'pala'yā'tit? 10 Hui'xina'n maclacāni'yā'tit
makapitzīn chi'chinī'n lā' makapitzīn mālhcuyu' lā' makapitzīn cā'ta lā' nā tlahua'yā'tit

ā'makapitzīn cā'tani'. 11 Quit ictamakchuyīnī't por mimpālacataca'n. Chō'la chu tlakaj lej
icscujli con hui'xina'n.
12 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' cala'tit hua'chi quit. Quit, a'yuj kalhatin israelita, tū'tza' ic-
stālani' i'xtalanānca'n israelitas. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas tū' tasqui'nī nalītzucuyā'tit
tlahua'yā'tit ixtalanānca'n israelitas. Hui'xina'n nīn tuntū' quilātlahuani'nī'tauj a'ntūn tū'
tzey. 13 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't lā' ū'tza' iccālīmāsu'ni'ni' xapū'la
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 14 Hui'xina'n tū' quilālakmaka'uj lā' a'yuj tū'
līlaktzī'ncu'tu xa'icuanī't como ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't. Quilālaktzī'uj hui'xina'n hua'chilh
kalhatin ángel xa'icuanī't a'ntī Dios macamilh. Quilālaktzī'uj con tapāxuhuān hua'chilh māni'
Jesucristo. 15 ¿Chā tū' pāstacā'tit hui'xina'n a'nchīn tanto ixka'lhī'yā'tit lhūhua' tapāxuhuān
a'xni'ca' xa'icuī' quit con hui'xina'n? ¿Tuchū cāpātle'keni'nī'ta'ni' hui'xina'n? Quit icuan
hui'xina'n cahuā i'xmāxtutit milakastapunca'n lā' ixquilāmaxquī'uj palh tzē ixtlahua'tit.
16 Lā' chuhua'j hui'xina'n quilālaktzī'nāuj hua'chi mintā'ca'tzaca'n porque quit iccāhuaniyāni'
a'ntū xastu'ncua'. Lā' ¿a'chī' quilālaktzī'nāuj chuntza'?
17 Huan tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntī cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n, tasu'yu palh xlaca'n
cātamaktāyacu'tunāni'. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n xmān cātamāxtunquīcu'tunāni' de quit.
Lā' chuntza' hui'xina'n xmān ū'tunu'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit. 18 Pues tzey palh ā'makapitzīn
cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n hui'xina'n a'xni'ca' iccātā'lahui'lani' lā' a'xni'ca' tū'. Pero
xmān stu'ncua' cacātamaktāyani'. 19 Quilakska'tā'n, cā'tzīyāuj a'nchī kalhatin puscāt pātīni'n
a'xni'ca' mālacatuncuīnī ī'ska'ta'. Lā' nā chuntza' icpātīni'mā' hasta lhā natasu'yu que
hui'xina'n nalatahui'layā'tit hua'chi a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Cristo. 20 Palh xa'iclatahuī'lh
cahuā con hui'xina'n, xtunc xa'iccātā'chihuīna'ni'. Quit lej iccālītamakchuyīmā'ni' hui'xina'n.

Pablo līchihuīna'lh Agar lā' Sara

21 Hui'xina'n lej lītanūni'cu'tunā'tit para na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan ley a'ntū Dios
mātzo'knīlh Moisés. Lā' chuhua'j caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū tū' līmāchekxī'yā'tit xa'nca
a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley? 22 Ixtachihuīn Dios huan que
Abraham ka'lhīlh kalhatu' ixo'kxa'n. Kalhatin ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī ixuanican
Agar. Lā' huan puscāt xatatamāuj ixuanī't lā' xla' tū' libre ixuanī't. Lā' huan ā'kalhatin
o'kxa' huampala ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. 23 Huan ī'ska'ta' Agar
lacatuncuīlh a'cxtim hua'chi talacatuncuī ixlīhuākca'n huan līska'tā'n. Tū' chuntza' huan
ā'chā'tin. A'xni'ca' lacatuncuīlh ī'ska'ta' huan puscāt a'ntī libre, chuntza' Dios lītlōkentaxtūlh
a'ntū ixuanī't como ū'tza' Dios ixmālacnūnī't. 24 Huā'mā' xla' hua'chi lītalacastuc. Huan
kalhatu' puscan xlaca'n hua'chi lakatu' convenio ixtahuanī't. Huan xatatamāuj a'ntī
i'xtacuīni' Agar, xla' ū'tza' hua'chi huan convenio a'ntū cāxtlahuaca nac huan kēstīn a'ntū
huanican Sinaí. A'ntza' nac Sinaí macamaxquī'ca Moisés huan ley. Lā' a'ntīn talīpāhuan
huan ley, xlaca'n hua'chi ixcamana' Agar, como xlaca'n nā tū' libre. 25 Agar, xla' hua'chi
Sinaí a'ntū huī' nac Arabia. Lā' nā Agar hua'chi Jerusalén. Xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con
Jerusalén, nā xlaca'n lej talīpāhuan huan ley. Lā' nā xlaca'n tū' libre. 26 Tū' chuntza' huan
Jerusalén xala' nac a'kapūn. Quina'n tapa'ksīyāuj con huanmā' Jerusalén. Lā' quina'n libre.
27 Ixtachihuīn Dios huan:
Capāxuhualh huan puscāt a'ntī tūna'j ka'lhī ixcaman.
Cata'salh con tapāxuhuān a'ntīn tūna'j mālacatuncuīnī kalhatin ska'ta'.
Capāxuhualh como xla' a'yuj makxtekca, ā'chulā' nacāka'lhī ixcamana' que huan puscāt a'ntī
ka'lhī ixkōlu'.
28 Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't. Lā' ū'tza' līlacatuncuīlh Isaac, ī'ska'ta' huan puscāt
a'ntī libre ixuanī't. Lā' nā quina'n como Dios tlōkentaxtūlh a'ntū hualh, chuntza' lauj
ixcamana' Dios. 29 Huanmā' quilhtamacuj huan ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh chuntza' hua'chi
ā'makapitzīn, xla' ixlakapala huan i'xcaman a'ntīn tahuī'lh por ixpālacata Espíritu Santo.
Lā' chuntza' pātle'kemā' chuhua'j. Quincātalakapalayāni' quina'n a'ntī kalhīyāuj xasāsti'
quinquilhtamacujca'n por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 30 Ca'tzīyāuj a'ntū huan ixtachihuīn
Dios: "Catla'kama'capi huan puscāt a'ntī xatatamāuj lā' nā ixcaman. Lā' huan ixcaman
xatatamāuj, xla' tūla catimaklhtīni'lh huan herencia. Xmān ixo'kxa' huan puscāt a'ntī libre,
ū'tza xla' namaklhtīni'n huan herencia". 31 Chuntza' tā'timīn, quina'n tū' hua'chi ixcamana'
huan puscāt xatatamāuj. Quina'n hua'chi ixcamana' huan puscāt libre.

5

A'ntīn talīpāhuan Cristo tū'tza' talīpāhuan huan ley

1 Chuhua'j quina'n libres por ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo. Lā' chuntza' tū' catalact-
lajītāya'tit. Tū'tza' tila'yā'tit hua'chi xapū'la xatatamāuj.
2 Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuaniyāni' quit, Pablo. Palh hui'xina'n natamakxtekā'tit
nacātacircuncidarlīyāni' lā' ū'tza' nalīpāhuanā'tit, chuntza' hua'chilh nīn tuntū' ixpālacata

Cristo con hui'xina'n. 3 Lā' iccāhuanipalayāni': Palh huan tī lacasqui'n nacircunci-
darlīcan, xla' ū'tza' ka'lhī que natlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū huan huan ley a'ntū Dios
mātzo'knīlh Moisés. 4 Makapitzīn de hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit a'ntū huan huā'mā'
ley, como puhua'nā'tit que chuntza' nacāmāpānūni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. Lā' palh
chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de Cristo lā' makxteknī'ta'ntit ixta-
lakalhu'mān Dios. 5 Pero quina'n, huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīni' que Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n, como quina'n līpāhuanāuj Jesucristo. 6 Palh
tapa'ksīyāuj con Jesucristo, nīn tuntū' huanicu'tun palh quina'n circuncidarlayāuj o palh
tū'. A'ntū tasqui'nī nalīpāhuanāuj Jesucristo. Lā' ū'tza' nalālīpāxquī'yāuj.
7 Hui'xina'n xa'nca ixlatlā'hua'mpā'na'ntit na ixtej Dios. Iccālē'cnīyāni' hui'xina'n a'nchī
tamakxtektit cātamāmakchuyīni'. Tū'tza' xa'nca a'kahuāna'ni'yā'tit huan tachihuīn a'ntū
xastu'ncua'. 8 Huā'mā' a'ntū xlaca'n cātamāsu'ni'ni', tū' ixla' Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī
cālacsacnī'ta'ni'. 9 Xlaca'n a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n hua'chi levadura. Ca'tzīyāuj
que macsti'na'j levadura māxcu'tūkō' ixlīhuāk huan tasquit. 10 Como quina'n a'cxtim
kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo, quit icca'tzī que hui'xina'n ā'chulā' napāstacā'tit
chuntza' hua'chi icpāstaca quit. Pero a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n natamāpala con
Dios, nīn tintī' ixmaca'tzi tichūyā chi'xcuhuī'n.
11 Pero quit, tā'timīn, palh quit cahuā xa'iccāmāsu'ni'ni' palh lej tasqui'nī nacircunci-
darla'yā'tit, chuntza' tū' ixquimacaputzaca. Pero xlaca'n ta'a'kchā'n como quit icmāsu'yu
xmān que Cristo nīlh nac cruz lā' chuntza' māpalalh quintalaclē'i'ca'n. 12 Pero a'ntī
cātamāmakchuyītlā'huanāni' hui'xina'n por ixpālacata huan circuncisión, quit iclacasqui'n
que xlaca'n catatapānūkō'lh de hui'xina'n.
13 Dios cālacsacni' hui'xina'n, tā'timīn, para que nala'yā'tit libre. Lā' a'yuj libres
hui'xina'n, tū' tzey palh tlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Xatzey calāpāxquī'tit
lā' chuntza' tzē nalāmaktāya'yā'tit. 14 A'nan lakatin līmāpa'ksīn a'ntū huan: "Nacāpāxquī'ya'
huan ā'makapitzīn chuntza' hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu". A'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huā'mā'
līmāpa'ksīn, chuntza' tatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' nac ley. 15 Pero palh hui'xina'n
lālacatāquī'yā'tit lā' lāsta'layā'tit, cuenta catlahua'tit que tū' nalāmāsputūyā'tit hui'xina'n.

Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'

16 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā': Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu Santo
cāmāsu'ni'yāni'. Chuntza' tū'tza' catistālani'tit mintapāstacna'ca'n xako'hua'jua'. 17 Huan
xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n xlaca'n ixtā'ca'tza con huan Espíritu Santo. Lā'
huan Espíritu Santo nā ixtā'ca'tza huan xalakko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n.
Huan lakatu' hua'chi lītā'ca'tza. Lā' ū'tza' tūla lītlahua'yā'tit chu catūhuā a'ntū lacasqui'nā'tit.
18 Lā' palh hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan Espíritu Santo, tū'tza' lej caticāpāta'lani'
huan ley.
19 Ca'tzīyāuj palh tū' tzey a'ntūn tatlahua huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'
Dios. Xlaca'n tamakpuscātīni'n. Huāk ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' a'cstaca
taca'tzī. 20 Xlaca'n tamācā'tanī ídolos lā' tatlahuāna'n. Xlaca'n talāca'tzalaktzī'n lā' talāsta'la lā'
talālakca'tzani'. Chu tuncan ta'a'kchā'n. Lā' chu xmān ixa'cstuca'n tapuhuan. Lā' tamālacpitzi
huan ixtachi'xcuhuī'tca'n. 21 Lā' taka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin. Lā' tamaknīni'n, lā'
taka'chī, lā' talīlakastāna'n a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā' ā'catūhuā tatlahuapala. Hua'chi
xa'iccāhuaniyāni' xapū'la, chuntza' iccāhuanipalayāni': Huan a'ntī chuntza' tala tūlalh cati-
tatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
22 Tū' chuntza' antīn ta'a'kahuāna'ni' huan Espíritu Santo. Huan Espíritu Santo
cāmaktāya. Lā' chuntza' xlaca'n tapāxquī' ā'makapitzīn lā' taka'lhī tapāxuhuān. Lā' ca'cs
tahui'lāna'nkō'. Lā' lej tapātīni' ā'makapitzīn. Lā' lej tzey taca'tzī. Lā' tū' lactampi'lhni.
Lā' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. 23 Lā' xlaca'n tū' taka'tla'jca'tzī. Lā' talīhui'lī natat-
lahua xmān a'ntūn tzey. Palh chuntza' natlahua'yā'tit, tintī' ley a'ntū nahuan que
tū' līmakuan a'ntū tlahuapā'na'ntit. 24 Lā' a'ntīn tatapa'ksī con Cristo, xlaca'n tū'tza'
tamakxteka que nacāmāpa'ksī ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua. Hua'chilh tamaknīlh
ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua', chuntza' hua'chi xtokohua'ca'can kalhatin nac cruz.
25 Lā' huan Espíritu Santo quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza'
lītasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj lā' nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī quincāmāsu'ni'yāni' huan
Espíritu Santo.
26 Lā' tū' catika'tla'jca'tzīuj lā' tūla caticātā'lāhuaniuj lā' tūla catilālakca'tzani'uj.

6

Tasqui'nī nalāmaktāyayā'tit

1 Tā'timīn, palh tī laktzī'ncan tlahuamā' catūhuā a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n a'ntī
latlā'hua'nā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, camaktāya'tit para que chuntza' nacāxla. Lā' tū'

tilīka'tla'jca'tzīyā'tit a'xni'ca' namaktāya'yā'tit. Lej cacuentatlahua'tit hui'xina'n para que
tū' natatonkopūyā'tit nā hui'xina'n. 2 Calāmaktāya'tit para que natāyani'yā'tit. Lā' chuntza'
natlōkentaxtūyā'tit a'ntū ixlīmāpa'ksīn Cristo.
3 Palh kalhatin puhuan que xla' más xatzey que ā'makapitzīn lā' palh tū' stu'ncua', xla'
ixa'cstu ta'a'kxoko. 4 Lā' chā'tunu' napāstacna'n palh xa'nca latlā'huan o tū'. Lā' palh māni'
ū'tza' ca'tzī que xa'nca latlā'huan lā' xla' lej līpāxūj nalatahui'la. Tū' tasqui'nī que cuenta
natlahua palh xla' a'cxtim con ā'makapitzīn o palh tū'. 5 Chā'tunu' natalē'n ixtacu'ca'ca'n. Lā'
natakalhtīni'n por ixpālacata a'nchī talīlatlā'huan.
6 A'ntī cāmāsu'ni'can ixtachihuīn Dios, xlaca'n natamaxquī' macsti'na'j a'ntūn taka'lhī para
a'ntīn tamāsu'yu ixtachihuīn Dios.
7 Hui'xina'n tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Dios, nīn tintī' catitlajalh. A'ntū Dios huan que
nala, ū'tza' napātle'ke. Ca'tzīyāuj que a'ntū nacha'n kalhatin chi'xcu', ū'tza' namakala. 8 Lā'
palh kalhatin tlahuatlā'huan xako'hua'jua' ixtapāstacna', xla' natlaja xmān huan līnīn. Lā'
palh kalhatin tlahua ixtapuhuān huan Espíritu Santo, xla' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj
para pō'ktu. 9 Lā' tū' calakachā'ni'uj a'nchī tlahuayāuj huan a'ntū xatzey. Palh quina'n tū'
namakxtekāuj natlahuayāuj huan a'ntū xatzey xa'nca namakalana'nāuj huanmā' chi'chini'
a'ntū laclhcāhui'līcanī't. 10 Lā' ū'tza' a'cxtim nacālītlahuani'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
a'ntū xatzey, pō'ktu a'xni'ca' tzē tlahuayāuj. Lā' ā'chulā' nacātlahuani'yāuj a'ntūn tzey huan
tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī'.

Pablo māstā'lh tapāstacna'

11 Calaktzī'ntit a'nchī ixlīlaka'tla'n letras iccātzo'knuni'mā'ni' māni' quit. 12 Xlaca'n
a'ntīn tatasu'yucu'tun xalacuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, ū'tunu'n a'ntī stu'tu'lu'
tahuan que nacircuncidarlayā'tit. Chuntza' tatlahua como tū' talacasqui'n que
nacāmacaputzacan. Tū' tapātīni'ncu'tun hua'chi tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh xmān
Cristo tzē māpūtaxtūnu'n, como xla' nīlh nac cruz. 13 Lā' nā huan a'ntīn tacircuncidarlanī't,
xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'kō' ixlīhuāk huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Xlaca'n
talacasqui'n que hui'xina'n cacircuncidarlatit. Chuntza' xlaca'n tzē natalīka'tla'jca'tzī por
mimpālacataca'n hui'xina'n circuncidarlanī'ta'ntit hui'xina'n. 14 Lā' quit tū' iclīka'tla'jca'tzī
de nīn tuntū'; xmān icmāsu'yucu'tun a'nchī līnīlh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo huan nac
cruz. Lā' como ictapa'ksī con Cristo quit tū'tza' quimāpa'ksī a'ntū xala' nac quilhtamacuj
lā' tū'tza' quimaca'tzi. 15 Como tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús, chuntza' a'cxtim palh
circuncidarlanī'tauj o palh tū'. A'ntū lej tasqui'nī ū'tza' huā'mā': Naka'lhīyāuj xasāsti'
quinquilhtamacujca'n. 16 Lā' chuhua'j i'xlīhuākca'n a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī huanmā'
tapāstacna', lā' nā ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios, cacālakalhu'malh Dios xlaca'n, lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'lh ixa'clhcunucca'n.
17 Lā' nīn tintī'tza' caquista'lalh. Huāk huan quixtu'tu' a'ntū icka'lhī xla' ū'tza' lītasu'yu palh
quit ictapa'ksī con huan Māpa'ksīni' Jesús.
18 Tā'timīn, milīhuākca'n hui'xina'n cacāsicua'lanālīkō'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Efeso

Pablo cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'
1 Quit, Pablo, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ixapóstol Jesucristo, como ū'tza' huā'mā'
ixtapuhuān Dios. Quit iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso a'ntīn
tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' kalhlaka'ī'yā'tit Cristo Jesús. 2 Cacātasicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n
lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Dios quincāsicua'lanālīyāni' por ixpālacata Jesucristo
3 Camaxquī'uj pāxcatca'tzī Dios, ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Xla'
quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' tāpālhūhua' tasicua'lanālīn a'ntū xala'
nac a'kapūn. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā'mā' como tā'tapa'ksīyāuj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca'
tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj, Dios quincālacsacni' quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj
Cristo. Quincālacsacni' como quincātlahuacu'tuni' xalactzey, como xla' tū' ixlacasqui'n
que a'nan catūhuā a'ntūn tzē naquincātalē'ksa'nīni'nāni' na ixlacapūn Dios. 5 Lā' Dios,
como quincāpāxquī'yāni', chuntza' xapū'la puhualh de naquincātlahuayāni' ixcamana' por
ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' a'ntū ixtapuhuān. 6 Lā' ū'tza' nalīmāka'tlī'yāuj Dios como xla'
lej pāxquī'nin. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā' tamā'na' talakalhu'mān por ixpālacata Jesucristo
ixO'kxa'. Lā' xla', Dios lej pāxquī'. 7 Cristo nīlh lā' chuntza' quincālīmāpūtaxtūni'. Lā' nā
Dios quincāmāsputūnu'ni'ntza' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' Dios quincātlahuani'ni' como xla'
lej lakalhu'manīni'n. 8 Lā' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla' quincāmāmāchekxīnīni'
ixtachihuīn Dios lā' lej xa'nca quincāmāpāstaquīyāni'. 9 Xapū'la xmān Dios tzē'k ixca'tzī
a'ntū ixpuhuan naquincātlahuani'yāni'. Lā' chuhua'j quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'. 10 Lā' huā'mā'
a'ntū Dios puhualh, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū Dios lhcānī't,
xla' nalīmāmacū' Cristo ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
quilhtamacuj. Lā' Cristo nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk.
11 Dios tlahuakō' ixlīhuāk chu a'nchī ixtapuhuān. Xla' quincālacsacni' como ix-
tachi'xcuhuī't quincātlahuacu'tuni' por ixpālacata Cristo. 12 Lā' chuntza' māka'tlī'can por
quimpālacataca'n quina'n a'ntī israelitas lā' a'ntī xapū'la ickalhlaka'ī'uj que Cristo ū'tza'
a'ntī māpūtaxtūnu'n. 13 Lā' nā hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas nā kalhlaka'ī'tit Cristo
a'xni'ca' kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. Lā' por ixpālacata huā'mā'
xatzey tachihuīn, hui'xina'n cātalīmāpūtaxtūni'. Lā' a'xni'ca' hui'xina'n kalhlaka'ī'tit, Dios
cāmāxquī'ni' huan Espíritu Santo, chuntza' hua'chi a'nchī xla' ixuanī't. Lā' huā'mā' māsu'yu
que Dios nacāmāpūtaxtūkō'yāni'. 14 Como ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo, ca'tzīyāuj que
namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī' ixtachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi xla' huanī't. Lā'
nā ixpālacata huan Espíritu Santo ca'tzīyāuj que ixlīstu'ncua' Dios quincāmāpūtaxtūkō'yāni'
quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' chuntza' namāka'tlī'can Dios.

Pablo squi'ni'lh Dios por ixpālacataca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'
15 Quihuanicanī'ttza' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā' a'nchī
cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios. 16 Lā' ū'tza' pō'ktu iclīmaxquī' pāxcatca'tzī
Dios por hui'xina'n, lā' ickalhtō'ka' por hui'xina'n. 17 Icsqui'ni' Dios por hui'xina'n. Xla'
ū'tza' quinTāta'ca'n lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nā xla' ixDios quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Icsqui'ni' que cacāmāmāchekxīnīni' a'ntū ixla' Dios lā' a'nchī huanī't Dios. 18 Lā' nā icsqui'ni'
Dios que cacāmāmāchekxīnīni' huan xatzey a'ntū Dios naquincātlahuani'yāni' quina'n
a'ntī quincālacsacnī'ta'ni' Dios. Lej lhūhua' a'ntū naquincāmaxquī'yāni' Dios para a'ntīn
tā'tapa'ksīyāuj con xla'. 19 Lā' icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxīnīni' hui'xina'n palh xla'
ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā' chuntza' tzē natlahua lhūhua' catūhuā por quina'n a'ntī
līpāhuanāuj Dios. 20 Dios māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Cristo lā' lē'lh
nac a'kapūn lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j Dios. 21 Lā' Dios maxquī'lh lhūhua' līmāpa'ksīn
huan Cristo. Lā' Cristo cāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n huan
ā'makapitzīn a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn na ixlīhuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. Huā'tzā'
nac cā'quilhtamacuj tintī' a'ntīn ka'lhī līmāpa'ksīn hua'chi xla'. Lā' tū' cati'a'nalh a'ntī naka'lhī
līmāpa'ksīn hua'chi xla'. 22 Dios hui'līlh hua'chi ixlīmāpa'ksīni' de ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā'
hui'līlh xapuxcu' de ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo. 23 A'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n
hua'chi ixmacni' Cristo. Xla' cātā'lahuī' xlaca'n. Lā' xla' huī' na ixlīhuāk quilhtamacuj lā'
nac a'kapūn.

2

Dios quincāmāpūtaxtūyāni' como xla' lej pāxquī'nin

1 Lā' xapū'la hui'xina'n hua'chi nīnī'n ixua'nī'ta'ntit, como tū' ixa'kahuāna'ni'yā'tit Dios
lā' como lej ixtlahua'yā'tit talaclē'i'. 2 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi a'ntīn
xalanī'n nac quilhtamacuj. Ixa'kahuāna'ni'yā'tit huan ko'ti'ti'. Xla' ū'tza' huan xamāpa'ksīni'
huan līca'tzīnni' a'ntūn tū' xatzey. Lā' xla' ū'tza' huan tūn tū' tzey līca'tzīn a'ntū cāmātlahuī
a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. 3 Lā' nā chuntza' quina'n
xapū'la ixtlahuayāuj hua'chi xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. Lā' ixtlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey xmān a'ntū ixlacasqui'nāuj. Ixtlahuayāuj chu a'nchī huan xako'hua'jua'
quintapāstacna'ca'n lā' chu a'nchī ixlacasqui'n quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' como Dios
nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua chuntza', nā chuntza' ixquincāpātle'keni'ni'
quina'n. 4 Lā' a'yuj līmakuan ixuanī't palh ixquincātamāpātīnīni', Dios lej quincālakalhu'mani'
como lej quincāpāxquī'yāni'. 5 Lā' a'yuj hua'chi xanīn ixuanī'ta'uj por ixpālacata quintala-
clē'i'ca'n, Dios quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n hua'chi a'xni'ca' maxquī'lh
ixquilhtamacuj Cristo a'xni'ca' mālakahuanīchokolh. Lā' Dios quincāmāpūtaxtūni' quina'n
xmān como quincātlahuani'cu'tuni' talakalhu'mān. 6 Lā' como Dios mālakahuanīchokolh
Cristo, nā quina'n naquincāmālakahuanīchokopalayāni'. Lā' namāpa'ksīni'nāuj con Cristo
nac a'kapūn. 7 Lā' ū'tza' huā'mā' tlahualh Dios como māsu'yucu'tulh para pō'ktu que xla'
lej pāxquī'nin. U'tza' huā'mā' māsu'yulh a'xni'ca' macamilh Cristo Jesús para nanī por
quina'n. 8 Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Jesucristo, Dios cāmāpūtaxtūni' hui'xina'n
xmān como cālakalhu'mani'. Lā' tū' por a'ntū tlahua'tit hui'xina'n. Xmān Dios a'ntī
cāmāpūtaxtūni'. Hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios cāmaxquī'ni'. 9 Lā' a'ntū līpūtaxtucan,
xla' hua'chi lakatin lē'ksajna'. Tūla tlahuacan nīn tuntū' para natlajacan. Lā' chuntza'
tintī' a'ntī tzē nalīka'tla'jca'tzī por a'ntū līpūtaxtu. 10 Lā' Dios como quincātlahuanī'ta'ni' chu
lakatin con Cristo, quincāmaxquī'nī'ta'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como lacasqui'n
natlahuayāuj a'ntūn tzey. Dios xapū'la līhui'līlh naquincātlahuayāni' xalactzey lā' chuntza'
tzē latā'kchokoyāuj līlacatejtin.

Cristo cāmāko'xamixīlh Dios lā' huan tachi'xcuhuī't

11 Capāstactit, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, a'nchī ixuanī'ta'ntit xapū'la. Huan israeli-
tas cātamāpācuhuīni' hui'xina'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' circuncidarlīcanī't. Xlaca'n
tacircuncidarlī na ixmacni'ca'n huan chi'xcuhuī'n para natamāsu'yu que tatā'tapa'ksī con
Dios. Lā' ixa'cstuca'n cāhuanican huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios. 12 Xapū'la
hui'xina'n tū' ixtā'tapa'ksī'yā'tit Cristo. Xmān a'ntī israelitas ixtachi'xcuhuī't Dios ix-
tahuanī't. Lā' xmān con xlaca'n Dios ixtlahuanī't lakatin convenio. Lā' xmān xlaca'n
ixcāmāca'tzīnī Dios huan xatzey a'ntū ixcātlahuani'. Lā' hui'xina'n, como tū' israelitas, tū'
maklhtīni'ntit huā'mā'. Hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixca'tzīyā'tit
palh Dios tzē ixcāmāpūtaxtūni'. Lā' tū' ixlakapasā'tit Dios. 13 Xapū'la makat ixlatlā'hua'nā'tit
de Dios. Lā' chuhua'j laktapajtzūnī'ta'ntit Dios por ixpālacata Cristo Jesús, como Cristo
nīnī't por quina'n. 14 Lā' nā Cristo cāmāko'xamixīnī't huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' is-
raelitas. Lā' chu lakatin tachi'xcuhuī't cātlahualh como Cristo cāmāpānūni'lh a'ntū lītā'ca'tza
ixcātlahua lā' cātlahualh ixtachi'xcuhuī't Dios. 15 Lā' como Cristo nīlh por quina'n, chuntza'
cālīmāsputūlh huan ixtalanānca'n israelitas como tū' chuntza' līpūtaxtucan. Xmān Cristo tzē
māpūtaxtūnu'n. Lā' chuntza' tū'tza' lītā'ca'tza talalh huan israelitas con a'ntīn tū' israelitas.
Huan tāpātu' tachi'xcuhuī't lanī't ixtachi'xcuhuī't Cristo. Xla' chu lakatin cātlahuanī't. 16 Lā'
como Cristo nīlh nac cruz, lā' chuntza' cālīmāko'xamixīlh Dios lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī
israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza' chu lakatin cātlahualh huan israelitas lā' a'ntīn
tū' israelitas. Lā' māpānūlh a'ntū ixtalālīca'tzalaktzī'n.

17 Cristo milh lā' māca'tzīnīni'lhtza' palh cāmāko'xamixīcatza' Dios lā' huan tachi'xcuhuī't.
Lā' ū'tza' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas a'ntī ixtalakapasatza' Dios. Lā' nā cāmāca'tzīnīlh
xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, a'ntīn tū' talakapasa Dios. 18 Por ixpālacata a'ntū tlahualh
Cristo quilīhuākca'n quina'n, a'ntī israelitas lā' a'ntīn tū', quilīhuākca'n tzē nalaktapajtzūyāuj
Dios quinTāta'ca'n, como huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni'. 19 Hui'xina'n a'ntīn
tū' israelitas, hua'chi makatiyātī'n ixuanī'ta'ntit lā' hua'chi tejetlā'huanī'n. Lā' chuhua'j
tā'tapa'ksī'yā'tit con Dios chu a'cxtim hua'chi huan ā'makapitzīn a'ntī israelitas a'ntīn takalh-
laka'ī'. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. 20 Hua'chilh Dios ixtlahualh lakatin
lītokpān. Hui'xina'n hua'chi huan chihuixni' a'ntū lītapācna'ncan. Huan apóstoles lā'
huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, xlaca'n hua'chi huan cimiento. Lā' māni' Jesucristo hua'chi
huan xapū'la chihuix a'ntū mā'cnūcan para huan cimiento. 21 Lā' por ixpālacata Cristo,
huan lītokpān stactēlha. Lā' ixlīhuāk huan chihuix xa'nca cāhui'līcanī't. Lā' nala lakatin
lītokpān a'ntū ixla' huan Māpa'ksīni' Dios lā' huāk tzey. 22 Hui'xina'n lā' quilīhuākca'n a'ntīn
tapa'ksīyāuj con Cristo, quilīhuākca'n quina'n hua'chi ixlītokpān Dios, como huan Espíritu
Santo quincātā'lahui'lani' quina'n.

3

Pablo līmāmacū'ca nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas

1 Quit, Pablo, lā' como ictā'scuja Cristo Jesús, lā' ictachī'nī't por ixpālacata iccāmāsu'ni'yāni'
ixtachihuīn Dios hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. 2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Dios
lej pāxquī'nin lā' chuntza' quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsu'ni'yāni' huan xatzey tachihuīn
hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. 3 Huā'mā' quimāca'tzīnīlh Dios a'yuj xapū'la tū' ixca'tzīcan
huā'mā'. Macsti'na'j de huā'mā' iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' hui'xina'n. 4 Lā' hui'xina'n, a'xni'ca'
nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni', naca'tzīyā'tit a'ntūn tū' ixca'tzīcan xapū'la
ixpālacata Cristo. Lā' naca'tzīyā'tit palh Dios stu'ncua' quimāca'tzīnīlh. 5 Huan tachi'xcuhuī't
a'ntī ixtahui'lāna' xapū'la, xlaca'n tū' ixtaca'tzī huā'mā' a'ntū ixcātlahuani'lh a'ntīn tū'
israelitas. Chuhua'j huan Espíritu Santo cāmāca'tzīnīnī't huan apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n
Dios. 6 Cāmāca'tzīnīnī't que chu lakatin a'ntīn takalhlaka'ī' palh israelitas lā' palh tū'. Lā'
ixlīhuākca'n chu lakatin a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Chu a'cxtim Dios nacāsicua'lanālī. Chu
a'cxtim natamaklhtīni'n a'ntū Dios huanī't que nacāmaxquī' por ixpālacata Cristo Jesús.
7 Lā' como Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' como lej ka'lhī līmāpa'ksīn, quilīmāmacū'lh
na'icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. 8 Chuntza' Dios quilīmāmacū'lh, a'yuj quit hua'chi
xati'na'j de ā'makapitzīnni' a'ntīn tapa'ksīyāuj con Dios. Dios quilīmāmacū'lh na'iccāmāsu'ni'
a'ntīn tū' israelitas a'nchī Cristo tzē tlahua ixlīhuāk a'ntū quina'n māchekxīyāuj lā' ā'chulā'
huampala. 9 Lā' quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī ixlīhuākca'n a'ntū Dios puhuanī't. Xapū'la
xmān Dios ixa'cstu ixca'tzī huā'mā' a'xni'ca tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj. Dios,
xla' a'ntī cātlahuakō'lh ixlīhuāk. 10 Chuhua'j huan ángeles a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac
a'kapūn, xlaca'n nataca'tzī a'nchī Dios cāmāpūtaxtū huan tāpālhūhua' tachi'xcuhuī't lā'
cātlahualh ixtachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' natalīca'tzī que Dios ka'lhī lhūhua' tapāstacna'.
11 Dios pō'ktu ixca'tzī a'nchī ixcālīmāpūtaxtūlh huan tachi'xcuhuī't. Lā' tlahualh por
ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 12 Lā' quina'n, como līpāhuanāuj Jesucristo, chuntza'
tzē nalaktapajtzūyāuj Dios lā' tū' nalacapuhuanāuj. 13 Lā' chuntza' quit iclacasqui'n
que tū' nalakachipini'yā'tit hui'xina'n a'yuj icpātīni'mā' por mimpālacataca'n. Lā' a'yuj
icpātīni'n līhuan iccāmāca'tzīnīyāni' a'nchī nalīpūtaxtucan, xa'nca nataxtu para hui'xina'n
como chuntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Cristo lej quincāpāxquī'yāni'

14 Lā' chuntza' quit ictatzokosta, lā' ickalhtō'ka'ni' Dios quinTāta'ca'n. 15 Xla' ū'tza' xaTāta'
de ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. 16 Icsqui'ni' Dios que
huan Espíritu Santo nacāmākalhlaka'ī'nīyāni' xa'nca hui'xina'n. Huā'mā' Dios tzē natlahua
como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā' nā icsqui'ni' Dios que Cristo cacātā'latā'kchokoni', como
hui'xina'n līpāhua'nā'tit xla'. Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmaktāyani' para nacāpāxquī'yā'tit
ā'makapitzīn. 18 Lā' nā icsqui'ni' Dios para que hui'xina'n namāchekxīyā'tit palh Cristo lej
quincāpāxquī'yāni'. Lā' catamāchekxīlh huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 19 Lā'
icsqui'n que hui'xina'n namāchekxī'kō'yā'tit palh Cristo lej quincāpāxquī'yāni', a'yuj nīn tintī'
tzē namāchekxī xa'nca. Lā' chuntza' lactzey nala'yā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n.
20 Dios lej tzē natlahua lhūhua' por quina'n. Lā' tū' ca'tzīyāuj squi'nāuj ixlīhuāk a'ntū Dios
tzē naquincātlahuani'yāni' lā' tūla pāstacāuj ixlīhuāk a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni',
como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' huā'mā' līmāpa'ksīn scuja na qui'a'clhcunucca'n. 21 Lā'
tū' maktin catisputli a'nchī namācā'tanīcan Dios ixpālacata Jesucristo lā' quimpālacataca'n
quilīhuākca'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús. Amén.

4

Huan Espíritu Santo chu lakatin quincātlahuanī'ta'ni'

1 Quit, Pablo, ictachī'n como ictā'scuja Dios quiMāpa'ksīni'ca'n. Iccāsqui'ni'yāni' que
calatā'kchokotit chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntī Dios cāta'sani'nī't. 2 Tū'
caka'tla'jca'tzītit. Lā' līlacatzucu cachihuīna'ntit. Lā' cacāpātīni'tit a'ntū cātatlahuani'yāni'
ā'makapitzīn. Lā' calāmaktāya'tit lā' chuntza' natasu'yu palh lāpāxquī'yā'tit. 3 Como huan
Espíritu Santo chu lakatin cātlahuanī'ta'ni', calīhui'lī'tit ca'cs nalatahui'la'yā'tit. Lā' tū' tita-
lacpitziyā'tit. 4 Quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Dios chu lakatin quina'n con xla'. A'nan xmān
lakatin Espíritu Santo. Chu a'cxtim ka'lhīyāuj nachā'nāuj nac a'kapūn quilīhuākca'n a'ntī
Dios quincāta'satīnī'ta'ni'. 5 A'nan xmān kalhatin Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' chu lakatin a'ntū
kalhlaka'ī'yāuj. Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj chu a'cxtim māsu'yuyāuj palh kalhlaka'ī'yāuj. 6 A'nan
xmān kalhatin Dios. Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā'
xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' huī' chu calhāhuā. Lā' xla' lahuī' con quilīhuākca'n.
7 Dios quincāmaktāyayāni' para natlōkentaxtūyāuj quintascujūtca'n a'ntū
quincālīmāmacū'nī'ta'ni' Cristo. 8 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:
A'xni'ca' a'lh nac a'kapūn, cālē'lh lhūhua' tachī'nī'n.

Lā' cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tasqui'nī para natatā'scuja xla'.
9 A'ntī a'lh nac a'kapūn, ū'tza' Cristo. Xla' xapū'la ixyujnī'ta'nchi nac quilhtamacuj. 10 Cristo
yujchi nac cā'ti'ya'tna' lā' nā xla' tahua'ca'lh a'nlhā más tālhmā'n de nac a'kapūn. Tahua'ca'lh
como chuntza' tzē namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk. 11 Cristo chā'tunu' cāmaxquī'lh ixtascujūtca'n.
A'makapitzīn cālīmānūlh ixlī'apóstoles. Lā' ā'makapitzīn cālīmānūlh ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n. Lā'
ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para natamāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn. Lā' ā'makapitzīn
cālīmānūlh xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Lā' ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para natamāsu'yu
ixtachihuīn Dios. 12 Huā'mā' tlahualh como xla' lacasqui'lh que xa'nca natatā'scuja a'ntīn
tatapa'ksī con Dios. Lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'ī' Cristo. 13 Lā' chuntza' ā'chulā'
xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj hasta quina'n chu a'cxtim xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj. Lā' chu a'cxtim
nalakapasāuj ixO'kxa' Dios. Dios lacasqui'n que ā'chulā' natlahuayāuj ixtapuhuān hasta
lhā nalayāuj hua'chi Cristo. 14 Tū'tza' catilauj hua'chi camana'. Huan camana' huāk
takalhlaka'ī' a'ntūn cāhuanican a'yuj cacā'a'kxokoca. Chuhua'j ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntī lej
taca'tzī ta'a'kxokonu'n. Lā' quincātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'. 15 Lā' quina'n
xmān tzē nahuanāuj a'ntū stu'ncua'. Lā' a'xni'ca' nahuanāuj a'ntū stu'ncua', namāsu'yūyāuj
a'nchī cāpāxquī'yāuj xlaca'n a'ntīn cātā'chihuīna'mā'nauj. Lā' ā'chulā' nalayāuj hua'chi Cristo.
Xla' hua'chi lakatin a'kxāk como xla' māpa'ksīni'n. 16 Lā' quina'n hua'chi lakatin macni'. Lā'
como huan macni' tlahua a'ntū pāstaca huan a'kxāk, nā chuntza' quina'n a'kahuāna'ni'yāuj
Cristo. Huan tāstucat cāmāquilhtāstuca ixlīhuāk huan macni'. Lā' chuntza' la chu lakatin
macni'. Lā' palh ixlīhuāk huan macni' xa'nca tascuja, chuntza' huan macni' stactēlha lā'
tli'hui'quintēlha. Lā' nā chuntza' quina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj Dios. Hua'chi lakatin macni'
lanī'ta'uj. Chu lakatin quina'n como lāpāxquī'yāuj. Lā' chuntza' ā'chulā' kalhlaka'ī'tēlhayāuj.

Cristo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't

17 A'ntū na'iccāhuaniyāni', icuan por ixquilhtampān quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tū'tza'
calatā'kchokotit hui'xina'n a'nchī talatlā'huan ā'makapitzīn a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Ix-
tapāstacna'ca'n xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. 18 Xlaca'n tūla xa'nca tapāstacna'n. Tū' taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū Dios māstā'. Tū' taka'lhī, como lej lacxumpi lā' tū'
tamāchekxī. 19 Lā' tū'tza' tamāxana'n. Talīhui'līnī't tatlahua a'ntūn tū' tzey. Līpāxuj
tatlahua ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' a'ntūn talacasqui'n ixmacni'ca'n. 20 Tū' chuntza'
sca'tnī'ta'ntit hui'xina'n. Cristo, xla' tū' chuntza' māsu'yulh. 21 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ni'
ixpālacata Cristo. Lā' cātamāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū Cristo māsu'yulh. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū
xastu'ncua'. 22 Lā' chuhua'j tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n hua'chi ixlatā'kchokoyā'tit
xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Cristo. Xapū'la hui'xina'n ixtlahua'yā'tit huan tūn tū'
tzeyā mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' xmān ta'a'kxokotit. 23 Chuhua'j caka'lhī'tit xasāsti'
mintapāstacna'ca'n. 24 Lā' calatā'kchokotit chu a'nchī xasāsti' mintapāstacna'ca'n a'ntū Dios
cāmaxquī'ni' lā' a'ntū hua'chi ixla'. Lā' catlahua'tit a'ntūn tzey.
25 Lā' tū'tza' cahua'ntit tā'ksa'nīn. Calāhua'ni'tit a'ntū stu'ncua', como chu lakatin quina'n
a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Cristo.
26 Palh a'kchipinā'tit hui'xina'n, tū' catlahua'tit talaclē'i' ixpālacata mintā'kchaca'n. Tū'
ti'a'kchipinā'tit tintacuj. Capāxuhua'tit a'xni'ca' tūna'j tā'cnū huan chi'chini'. 27 Lā' tū'
catamakxtektit nacātlajayāni' huan ko'ti'ti'. Tū' catamakxtektit nacāmātlahuanīyāni' a'ntūn
tū' tzey.
28 Tū'tza' caka'lhā'na'ntit hui'xina'n a'ntī ixka'lhā'na'nā'tit. Cascujtit para nahuā'yanā'tit.
Lā' chuntza' tzē namaktāyayā'tit ā'makapitzīn a'ntīn cāmakasputa a'ntū tasqui'nī.
29 Tū' cachīhuā tihua'nā'tit hui'xina'n. Cahua'ntit xmān a'ntūn tzey lā' a'ntū nacāmaktāya
ā'makapitzīn. Lā' chuntza' nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey a'ntīn cātakaxmatāni' hui'xina'n.
30 Tū' catlahua'tit a'ntū nalīlakaputza huan Espíritu Santo. Como huan Espíritu Santo
quincātā'lahui'lani', chuntza' ca'tzīyāuj palh tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' nā ca'tzīyāuj que Dios
naquincāmāpūtaxtūkō'yāni' como ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo.
31 Tū'tza' capāstactit a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'kchipintit. Tū'tza'
cacālakapala'tit ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'ksa'nīni'ntit. Tū'tza' tica'tzalaktzī'nā'tit ā'catīhuā.
32 Xatzey calāpāxquī'tit. Lā' calālakalhu'ma'ntit. Lā' nā calāmāsputūnu'ni'tit chuntza' hua'chi
Dios cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n por ixpālacata līnīlh Cristo.

5

Tasqui'nī que lacatejtin natalatā'kchoko ixcamana' Dios

1 Como hui'xina'n ixcamana'tza' Dios, lā' xla' cāpāxquī'yāni', hui'xina'n natlahua'yā'tit
a'ntū xla' lacasqui'n. 2 Lā' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n chuntza' hua'chi Cristo cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni' hasta nīlh por quimpālacataca'n. Tamacamāstā'lh
hua'chi lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huā'mā' lej līpāxuhualh Dios.

3 Como hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, nīn macsti'na'j tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū'
tzey. Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Lā' tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilak-
tampi'lhīni'nā'tit. 4 Lā' tū' tihua'nā'tit xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' tū' tihua'nā'tit a'ntūn
tuntū' ixtapalh. Lā' tū' tilīkalhkamāna'nā'tit a'ntūn ko'hua'jua' tachihuīn. Huāk huā' tamā'na
tū' līmakuan. Xatzey camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios. 5 Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que a'ntīn
tatlahuatlā'huan a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tū' catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Cristo lā' Dios.
Tū' catitatanūlh a'ntī lej tatlahua talākalhī'n lā' a'ntī lej tatlahua a'ntū lej xako'hua'jua' lā'
a'ntī lej talaktampi'lhīni'n de ixlīhuāk catūhuā lā' tū' tapāstaca Dios. 6 Lā' como ca'tzīyā'tit
huā'mā', tū' catamakxtektit nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n, a'yuj makapitzīn tahuan que
tzē tlahuacan huā' tamā'na catūhuā. A'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n tū'
ta'a'kahuāna'ni'mā'na Dios. Lā' Dios nacāmāpātīnī. 7 Lā' hui'xina'n tū' cacātā'talacxtuctit
xlaca'n.

8 Xapū'la hui'xina'n hua'chilh ixtlā'hua'nā'tit a'nlhā cā'pucsua'. Lā' chuhua'j como
tā'tapa'ksīyā'tit Dios, hua'chilh tlā'hua'mpā'na'ntittza' a'nlhā xkaka. Chuntza' līlacatejtin
calatā'kchokotit chuntza' hua'chi a'ntī xalanī'n a'nlhā xkaka. 9 Palh tlā'huanāuj a'nlhā
xkaka, nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. Lā'
nā nahuanāuj a'ntū xastu'ncua'. 10 Caca'tzītit a'ntū nalīpāxuhua Dios. Lā' ū'tza' huā'mā'
catlahua'tit. 11 Tū' catlahua'tit a'ntū ko'hua'jua' hua'chi a'ntī xalanī'n nac cā'pucsua'. Tuntū'
ixtapalh a'ntūn tatlahua xlaca'n. Xatzey cacāmāsu'ni'tit que tū' tzey a'ntūn tatlahua.
12 Līmāxana' līchihuīna'ncan a'ntū xlaca'n tatlahua lakatzē'k. 13 Por huan xkakana' tzē
cālaktzī'nāuj catūhuā a'nchīn tahuanī't palh tzey o tū' tzey. 14 Lā' chuntza' huanican huan
a'ntīn tū' kalhlaka'ī':

Hui'x, hua'chilh lhtatapā't lā' hua'chilh xanīn hui'x.

Calakahua' lā' catā'kaqui' lā' Cristo namāxkakēyāni'.

15 Calīhui'lī'tit līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calatā'kchokotit hua'chi a'ntīn tū'
tamāchekxī ixtachihuīn Dios. Līlacatejtin calatā'kchokotit como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'.
16 Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tzey pō'ktu a'xni'ca' tzē natlahua'yā'tit.
Chuhua'j lej tlahuacan a'ntūn tū' līmakuan. 17 Lā' xa'nca capāstacna'ntit. Camāchekxītit
a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. 18 Tū' caka'chī'tit. A'ntīn taka'chī,
xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. Xatzey catamakxtektit que huan Espíritu Santo
nacāmāpa'ksīyāni'. 19 A'xni'ca' nalā'tā'chihuīna'nā'tit, camāka'tlī'tit Dios chuntza' hua'chi
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican salmos lā' nā chuntza' huan himnos lā' huan
tatlī'n a'ntū ixla' Dios. Catlī'ni'tit huan Māpa'ksīni' Dios. Camāka'tlī'tit Dios con ixlīhuāk
mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā' pō'ktu camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios quinTāta'ca'n por ixlīhuāk por
ixtacuīni' quiMāpa'ksīni' Jesucristo.

A'nchī maclacasqui'n talīlatahui'la huan chi'xcu' lā' ixpuscāt a'ntīn tatapa'ksī con Cristo

21 Lā como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit Dios, nā chuntza' calāmaktāya'tit hui'xina'n.

22 Lā' hui'xina'n a'ntī puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n como chuntza' māpa'ksīni'n
huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 23 Huan xakōlu' māpa'ksī ixpuscāt chuntza' hua'chi
Cristo cāmāpa'ksī a'ntīn tatā'tapa'ksī xla'. Cristo cāmāpūtaxtūnī't xlaca'n lā' chuhua'j xla'
cāmāpa'ksī. 24 Lā' a'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n ta'a'kahuāna'ni' Cristo. Lā' nā chuntza'
huan puscan pō'ktu nata'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.

25 Lā' hui'xina'n a'ntīn chi'xcuhuī'n, cacāpāxquī'tit mimpuscanca'n chuntza' hua'chi
Cristo cāpāxquī' a'ntīn tatapa'ksī con xla'. Xla' nīlh para nacāmāpūtaxtū. 26 Xla' nīlh
como quincātlahuacu'tuni' xalactzey ixpālacata kalhlaka'ī'yāuj huan xatzey tachihuīn. Lā'
māpānūcu'tulh quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuhua'j a'kpaxāuj como xapacanī'ttza' quintala-
clē'i'ca'n. 27 Lā' Cristo cāmācāxcu'tunli ixtachi'xcuhuī't como chuntza' natachā'n lacuan na
ixlacapūn. Lā' lacasqui'lh que lactzey ixtalakō'lh hua'chi a'ntū lej tzey lā' lej tzēhuanī't.
28 Tasqui'nī que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ixpuscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can
ixa'cstuca'n. Kalhatin chi'xcu' a'ntī pāxquī' ixpuscāt, nā chuntza' pāxquī'can ixa'cstu.
29 Nīn tintī' ca'tzalaktzī'n ixmacni'. Māhuī'can lā' maktaka'lhcan. Lā' nā chuntza' Cristo
cāmaktaka'lha a'ntī ixtachi'xcuhuī't. 30 Cristo quincāmaktaka'lhāni' como quina'n hua'chilh
ixmacni' Cristo. 31 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Kalhatin chi'xcu' namakxteka ixtāta'
lā' ixtzī't. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt. Lā' chuntza' chu lakatin macni' natala ixtu'ca'n”.
32 Huā' tamā'na tachihuīn stu'ncua' pero jicslīhua' māchekxīkō'can. Quit icpuhuan que
līchihuīna'n de Cristo a'nchī cā'o'kska'lhī ixtachi'xcuhuī't. 33 Lā' nā huanicu'tun que tasqui'nī
que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ixpuscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'cstuca'n.
Lā' tasqui'nī que huan puscan nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.

6

1 Hui'xina'n a'ntīn camana' ca'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n. Chuntza'
tasqui'nī como chuntza' ixtapuhuān Dios. 2 Dios huan que nacāsicua'lanālī a'ntī
natatlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn. Huā'mā' ū'tza' huan xapū'la līmāpa'ksīn a'ntū chuntza'
līchihuīna'n Dios. Huā'mā' līmāpa'ksīn chuntza' huan: "Ca'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't.
3 Chuntza' līpāxuj nalatahui'la'ya'. Lā' chuntza' makān nalatahui'la'ya' nac quilhtamacuj".
4 Lā' hui'xina'n a'ntī xatāta' lā' xatzī't, tū' cacāmakā'kchipintit mincamana'ca'n.
Cacāmakastactit chu a'nchī Dios huan. Cacāmāsu'ni'tit a'nchī nata'a'kahuāna'ni' Dios.
5 Lā' hui'xina'n a'ntī makscujnī'n, ca'a'kahuāna'ni'tit a'ntīn cātā'scujā'tit. Cacā'a'cnīni'ni'tit
lā' cacājicua'ni'tit. Xa'nca cascujtit hua'chilh ixtā'scujtit māni' Cristo.
6 Xa'nca cascujtit lā' tū' xmān a'xni'ca' cātalaktzī'nāni' a'ntīn tā'scujā'tit. Tū' xmān xlaca'n
nacāmāpāxuhuī'cu'tunā'tit. Xa'nca cascujtit para namāpāxuhuī'yā'tit Dios como hua'chilh
ixtā'scujtit māni' Cristo. 7 Līpāxuj cascujtit. Tū' xmān scujpā'na'ntit para huan chi'xcuhuī'n.
Nā scujpā'na'ntit para Dios. 8 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
nacāmāpalakō' chā'tunu' chu a'nchī tlahuanī't a'ntūn tzey a'yuj tasācua' lā' a'yuj māpa'ksīni'.
9 Lā' hui'xina'n a'ntī māpa'ksīni'nā'tit, lactzey cala'tit con a'ntīn xatatamāuj
mintasācua'ca'n. Lā' tū' nalīmaclhcāyā'tit de catūhuā. Capāstactit que quiMāpa'ksīni'ca'n
hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' chu a'cxtim cāmāpa'ksī huan tasācua' lā' a'ntīn tamāpa'ksīni'n.
Lā' Dios chu lakatin cālaktzī'n.

Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'

10 Chuhua'j, tā'timīn, ā'xmān iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. Tū' titalactlajī'yā'tit a'nchī kalh-
laka'ī'yā'tit huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzē nacāmaktāyayāni'.
11 Catamakxtektit que Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' caticā'a'kxokoni' huan ko'ti'ti'.
Lā' a'nchī Dios quincālīmaktāyayāni', ū'tza' hua'chi lakatin armadura a'ntūn tamacla-
casqui'n huan soldados a'xni'ca' ta'a'n nac guerra. 12 Lā' nā quina'n hua'chilh ixa'uj
nac guerra. Quintā'ca'tzaca'n tū' chi'xcuhuī'n. Quintā'ca'tzaca'n ū'tza' huan xako'hua'jua'
līca'tzīnni' a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn lā' tamāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj a'nlhā
tlahuacan talaclē'i' lā' talatlā'huan nac cā'ū'nī'n. 13 Lā' ū'tza' calītamakxtektit que Dios
nacāmaktāyayāni' de ixlīhuāk catūhuā. Huā'mā' hua'chi armadura a'ntū Dios cāmaxquī'yāni'.
Chuntza' tū' caticātatlajani' mintā'ca'tzaca'n. Lā' a'yuj tlajanī'ta'ntit mintā'ca'tzaca'n, pō'ktu
cāxni'j catahui'la'tit. Lāsā' namimpala huan mintā'ca'tzaca'n. Lā' palh cāxni'j tahui'la'yā'tit,
tū' caticātlajani'. 14 Pō'ktu cāxni'j catahui'la'tit. Camaklhtīni'ntit a'ntū Dios cāmaxquī'yāni'
a'ntū hua'chi armadura. Kalhatin tropa chā'xpātahui'la lakatin cinturón lā' lē'n ā'catūhuā
a'ntū namaktāya ixcu'xan. Lā' nā hui'xina'n tasqui'nī que nalakapasā'tit a'ntū xastu'ncua'
lā' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 15 Huan tropa tatūnū botas a'xni'ca' a'n calhāhuā.
Lā' hui'xina'n namāca'tzīnīni'ntā'kchokoyā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī
ko'xamixli Dios lā' huan tachi'xcuhuī't. 16 Huan tropa lē'n a'ntū pūlītamaktāya. Lā'
huanmā' tū' lakpusa huan flechas a'ntū hua'chilh talama a'ntū macā'n huan ixtā'ca'tza.
Lā' hui'xina'n palh līpāhua'nā'tit Dios, ū'tza' hua'chi a'ntū pūtamaktāya'yā'tit. Lā' chuntza'
huan ko'ti'ti' tū' caticātlajani'. 17 Huan tropa maclacasqui'n ixtā'knu' de līcā'n. Lā' hui'xina'n
tasqui'nī que xa'nca naca'tzīyā'tit que Dios cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit que
natlajana'nā'tit por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' huanmā' hua'chilh ū'tza' mintā'knu'ca'n de līcā'n.
Lā' ixtachihuīn Dios, ū'tza' hua'chi lakatin espada a'ntū huan Espíritu Santo cāmaxquī'yāni'.
18 Lā' pō'ktu cakalhtō'ka'ni'tit Dios ixpālacata a'ntū maclacasqui'nā'tit. Casqui'ni'tit Dios
que nacāmaktāyayāni'. Lā' catamakxtektit que huan Espíritu Santo nacāmaktāyayāni'
nakalhtō'ka'yā'tit. Skalalh catahui'la'tit. Lā' tū' tijiclhua'yā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit. Lā'
pō'ktu cacālīkalhtō'ka'tit ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. 19 Lā' nā nakalhtō'ka'yā'tit por
quit. Casqui'ni'tit que Dios naquimāsu'ni' a'nchī na'icchihuīna'n lā' naquimaktāya para que
tū' na'icjicua'n. Lā' casqui'ntit para que quit tzē na'icmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. 20 Dios quimacaminī't para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn. Lā'
ū'tza' iclītachī'nī't chuhua'j. Casqui'ni'tit Dios para que tū' na'icjicua'n a'xni'ca' na'icmāsu'yu,
chuntza' hua'chi tasqui'nī.

Cāmacā'ni'ca saludos

21 Chō'la hui'xina'n ca'tzīcu'tunā'tit a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'. Huāk huā'mā'
nacāhuaniyāni' quintā'tinca'n Tíquico. Xla' xa'nca tā'scuja Dios. 22 U'tza' iccālīlakmacā'nāchāni'
hui'xina'n. Chuntza' xla' tzē nacāhuaniyāni' a'nchī iclīlahui'lāna'uj. Lā' chuntza'
nacāmāko'xamixīyāni' hui'xina'n.
23 Icsqui'ni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo que cacāmātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n. Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmaktāyani' para que xa'nca nakalh-
laka'ī'yā'tit lā' nalāpāxquī'yā'tit. 24 Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n a'ntī lej xa'nca
pāxquī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Filipos

Pablo tzo'knulh desde nac pūlāchī'n para xalanī'n nac Filipos a'ntī ixtakalhlaka'ī'
1 Quina'n, Pablo lā' Timoteo, lā' quina'n ixtasācua'nī'n Jesucristo a'ntī quincālacsacnī'ta'ni'.
Quina'n iccāmacā'ni'yāchāni' huā'mā carta nac Filipos. Quit Pablo a'ntī iccātzo'knuni'yāni'
milīhuākca'n a'ntī hui'lā'na'nchipitit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Jesucristo lā' con huan xana-
puxcu'nu' lā' nā a'ntīn tamaktāyana'n a'ntīn cāmāpācuhuīcan diáconos. 2 QuinTāta'ca'n
Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālīni' hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n.

Pablo cālīkalhtō'ka'lh por huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'
3 A'xni'ca iccāpāstacāni', icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios. 4 Lā' a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā' Dios,
pō'ktu icsqui'ni'mā' por hui'xina'n lā' con tapāxuhuān. 5 Icmāstā' pāxcatca'tzī como a'xni'ca'
pū'la kalhlaka'ī'tit, tzucutit quilātā'scujāuj ixpālacata huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'n. Lā' hasta chuhua'j quilātā'scujāujcus. 6 Quit iclīpāhuan Dios lā' como xla' tzu-
cunī't cāmāsu'ni'yāni' a'nchī natlahua'yā'tit ixtapuhuān, icca'tzī que nacāmāsu'ni'tēlhayāni'
hasta que natlahuakō' a'xni'ca' namimpala Jesucristo. 7 Lā' minī'ni' chuntza' icpuhuan por
mimpālacataca'n como chu a'cxtim quincāsicua'lanālīni' Dios lā' como lej iccāpāxquī'yāni'.
Hui'xina'n lā' quit chu a'cxtim quincālakalhu'manāni' Dios a'yuj tachī'n quit o a'yuj icyā
na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn lā' para
na'icmāstū'nca palh stu'ncua'. Lā' hui'xina'n quilāmaktāyayāuj para na'iclē'katāya huan
xatzey tachihuīn. 8 Dios ū'tza' ca'tzī a'nchī lej iccāpāxquī'yāni' milīhuākca'n hua'chi Jesucristo
cāpāxquī'yāni'. 9 Lā' a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, icsqui'ni' que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit.
Lā' nā icsqui'ni' que lej naca'tzīyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n lā' xa'nca napāstacna'nā'tit 10 para
que namāchekxī'yā'tit a'nchī nalīlacsacā'tit a'ntū xatzey. Lā' chuntza' xalactzey nala'yā'tit lā'
nā tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalīyāhuayāni' a'xni'ca' namimpala huan Cristo. 11 Lā' nā
icsqui'ni' Dios que līlacatejtin natahui'la'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can
Dios lā' namācā'tanīcan xla'.

Pablo hualh que ixquilhtamacuj huāk ixla' Cristo
12 Quintā'timīn, iclacasqui'n naca'tzī'yā'tit que a'ntū quimpātle'keni'nī't ū'tza' ā'chulā'
maktāyalh mā'kahuanī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 13 Como quit tachī'n,
ixlīhuākca'n soldados a'ntīn tamaktaka'lha huan palacio taca'tzītza' a'nchī quinchī'canī't
porque icmāsu'yu de Cristo. Lā' nā ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ā'tzā' nā taca'tzī huā'mā'. 14 Lā'
ū'tza' cālīmāhuixcānī casi ixlīhuākca'n xalanī'n ā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni'. Lā'
ā'chulā' tamāstū'nca ixtachihuīn Dios lā' tū' tajicua'n.
15 Makapitzīn talī'a'cta'sana'n Cristo porque quintalakca'tzani' lā' quintamālacastu'ccu'tun.
Pero ā'makapitzīn talī'a'cta'sana'n porque xlaca'n talacasqui'n que lhūhua' tachi'xcuhuī't
natakalhlaka'ī' Cristo chu a'cxtim hua'chi quit iclacasqui'n. 16 Huan a'ntī tzey ixta-
puhuānca'n, xlaca'n talīmāsu'yu Cristo porque quintapāxquī'. Lā' taca'tzī que quihui'līcanī't
ā'tzā' para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 17 Lā' huan a'ntī
talakca'tzan, xlaca'n tatalacpitzicu'tun a'xni'ca' talī'a'cta'sana'n Cristo. Lā' tapuhuan que
chuntza' ā'chulā' naquintamāpātīnī līhuan ictachī'n. 18 Tū' quimaca'tzi a'chī' talī'a'cta'sana'n
Cristo. A'yuj calalh porque talacpitzicu'tun, a'yuj calalh porque quintapāxquī', pero
talī'a'cta'sana'n Cristo lā' ū'tza' iclīpāxuhua.
19 Lā' ā'chulā' icpāxuhua porque icca'tzī que huā'mā' nataxtuyācha' para na'ictaxtu
de huan pūlāchī'n como hui'xina'n quilālīmaktāyamā'nauj con mi'oracionca'n. Lā' nā
quimaktāya huan Espíritu Santo porque ictapa'ksī con Jesucristo. 20 Quit lej icka'lhīmā'
a'ntū namin. Lā' iclacasqui'n que nīn tuntū' na'iclītamāxanī' pero lej huixcāna'j na'icca'tzī
chuhua'j hua'chi pō'ktu huixcāna'j xa'icca'tzī para na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo. Chuntza'
nalaktzī'ncan a'nchī ixlīka'tla' Cristo por ixpālacata quinquilhtamacuj, a'yuj ixquimaknīca
lā' a'yuj iclahuī'cus. 21 Porque para quit, palh icuī' makāncus, huāk quinquilhtamacuj
nala ixla' Cristo. Lā' palh na'icnī, na'ictlaja quinquilhtamacuj para pō'ktu. 22 Pero
līhuan iclahuī', lej na'icscuja por ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Chuntza' quit tū' icca'tzī
tuchū na'iclacsaca. 23 Quimāmakchuyī porque lakatu' quintapāstacna'. Palh na'icnī,
na'ictā'latahui'la Cristo nac a'kapūn lā' ū'tza' lej xatzey para quit. 24 Pero para hui'xina'n
más maclacasqui'n que na'iclatahui'lacus para na'iccāmaktāyayāni'. 25 Lā' como stu'ncua'
huā'mā' tachihuīn, icca'tzī que na'iccātā'tachokoyāni' lā' na'iccātā'scujāni' para que ā'chulā'
nakalhlaka'ī'yā'tit lā' napāxua'yā'tit ixpālacata a'ntūn kalhlaka'ī'yā'tit. 26 Chuntza' a'xni'ca'
na'ica'mpalayācha', naka'lhī'yā'tit lhūhua' a'ntū nalīpāxua'yā'tit ixpālacata a'ntūn Jesucristo
cātlahuani'ni' hui'xina'n, como quimāspi'tlitza'.

27 A'yuj iclahuī'cus lā' a'yuj na'icnī, huan a'ntū más tasqui'nī para hui'xina'n, ū'tza'
huā'mā'. Nalātahui'layā'tit a'nchī minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī' xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Chuntza' palh quit iccālaka'nāni' o palh tūla na'ica'nācha', naquimāca'tzīnīcan
que hui'xina'n tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit. A'cxtim calalh mintapuhuānca'n
lā' mintapāstacna'ca'n. Lā' calātā'scujtit kextim por huan a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit por huan
xatzey tachihuīn. 28 Lā' tū' caticājicua'ni'tit mintā'ca'tzaca'n nīn macsti'na'j. Lā' como
tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit lā' tū' cājicua'ni'yā'tit mintā'ca'tzaca'n, ū'tza' nala
hua'chi lakatin señal a'ntū Dios macamilh. U'tza' xa'nca nacālīmāsu'ni' mintā'ca'tzaca'n que
nacāmāsputūcan xlaca'n nac pūpātīn lā' hui'xina'n naka'lhī'yā'tit minquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 29 Lā' hui'xina'n tū' xmān kalhlaka'ī'yā'tit que Cristo ū'tza' tzē māpūtaxtūnu'n, pero nā
līpātīni'nā'tit por xla' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 30 Chu a'cxtim quintā'ca'tzaca'n hui'xina'n
lā' quit. Laktzī'ntittza' a'nchī icpātīni'lh lā' chuhua'j kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī icpātīni'mā'cus.

2

A'nchī tātzina'j līyujli Cristo lā' a'nchī mācā'tanīca

1 Lej tzey palh u'cxca'tzīyā'tit que Cristo cāmāhuixcānīyāni' lā' cāmāko'xamixīyāni' como
cāpāxquī'yāni'. Lā' nā tzey palh u'cxca'tzīyā'tit que huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani'. Lā'
tzey palh lakapasā'tit ixtapāxquī'n lā' ixtalakalhu'mān Cristo. 2 Palh chuntza' u'cxca'tzīyā'tit,
naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān como xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. Chu a'cxtim
napāstacna'nā'tit lā' chu a'cxtim nalāpāxquī'yā'tit lā' chu lakatin nala mintapuhuānca'n.
A'cxtim nalatahui'la'yā'tit lā' chuntza' naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān. 3 Tuntū'
catlahua'tit xmān por mimpālacataca'n nīn para nacāta'a'cnīni'ni'yāni' māni' hui'xina'n. Tū'
caka'tla'jca'tzītit. Mejor chā'tunu' capāstactit que ā'makapitzīn más xatzey que hui'xina'n.
4 Chā'tunu' cuenta catlahualh a'ntū ixla'ca'n ā'makapitzīn lā' camaktaka'lhli. Lā' tū' xmān
namaktaka'lha a'ntū ixla' ixa'cstu.
5 Caka'lhī'tit huā'mā' tapāstacna' a'ntū ixka'lhī Cristo Jesús. 6 Xla' a'yuj chu a'cxtim
hua'chi Dios, pero tū' puhualh que huan ixtā'chuntza' Dios ū'tza' tū' maktin catimakxtekli.
7 Mākēnūlh huan ixtā'chuntza' Dios para natahui'la ixlītasācua' lā' para nalacatuncuī hua'chi
chi'xcuhuī'n talacatuncuī. 8 Lā' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac cā'ti'ya'tna' hua'chi chi'xcu', ā'chulā'
tātzina'j līyujli lā' a'kahuāna'ni'lh Dios hasta tamacamāstā'lh para nanī. Lā' lej māmāxanī'ca
como xtokohua'ca'ca huan nac cruz para nanī. 9 U'tza' Dios lej lī'a'cnīni'ni'lh lā' nā līmaxquī'lh
ixtacuīni' līhua'ca' tzey que ixlīhuāk tachi'xcuhuī't lā' ángeles. Lā' tū' a'nan ixtā'tzey huā'mā'
tacuīni'. 10 Chuntza' tlahuaca para que ixlīhuākca'n natamāpāxuhuī Jesús lā' natatat-
zokostani'. Ixlīhuākca'n chuxalhā nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' na ixtampīn huan ti'ya't,
xlaca'n natamāpāxuhuī Jesús. 11 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natahuan que Jesucristo
ū'tza' Māpa'ksīni' lā' chuntza' namācā'tanīcan Dios huan xaTāta' lā' na'a'cnīni'ni'can.

Huan a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi pūmaksko nac cā'quilhtamacuj

12 Por eso, quintā'timīn, como pō'ktu quilā'a'kahua'na'ni'nī'ta'uj a'xni'ca'
xa'iccātā'latlā'huanāni' hui'xina'n, ā'chulā' catlahua'tit chuhua'j līhuan quit tū'
iccātā'latlā'huanāni'. Chā'tunu' calīhui'līt mē'cstuca'n natlōkentaxtūkō'yā'tit a'ntū minī'ni'
a'ntīn takalhlaka'ī'. Catamaktaka'lhtit para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 13 Dios
ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanīyāni' huan xatzey lā' cāmaktāyayāni' para natlahua'yā'tit ixtapuhuān.
14 A'xni'ca' nacātamāpa'ksīyāni' palh natlahua'yā'tit catūhuā, tū' nakalhtaxtoktīni'nā'tit
lā' tū' nalāquilhnīyā'tit. 15 Chuntza' catlahua'tit para que tū' a'nan nīn tuntū' a'ntū
nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' lā' xalacuan nala'yā'tit hua'chi minī'ni' ixcamana' Dios. Lā' a'yuj
hui'lā'na'ntit na ixlaclhpu'nanca'n huan tū' tzeyā tachi'xcuhuī't lā' a'ntī ko'hua'jua' ix-
tapāstacna'ca'n, pero ū'tunu'n tū' caticālhkamani'. Hui'xina'n nala'yā'tit para xlaca'n hua'chi
pūmaksko a'nlhā cā'pucsua'. 16 Lā' hui'xina'n cāmāsu'ni'pā'na'ntit a'nchī natalīka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. U'tza' na'iccālīka'tla'jca'tzīyāni' a'xni'ca' nachin ixlacchi'chini' Cristo
porque na'icca'tzī que tū' chu tlakaj icscujli. Lā' tū' chu tlakaj iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n.
17 Hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni'. Lā' a'yuj na'icnī por ixpālacata huan
Māpa'ksīni', quit iclīpāxuhua como līpāhua'nā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n līpāxuhua'tit
como līpāhua'nā'tit Dios. 18 Lā' palh maclacasqui'n na'icnī, tzē nalīpāxuhua'yā'tit porque
naca'tzīyā'tit que quit na'iclīpāxuhua.

Timoteo lā' Epafrodito

19 Palh huan Māpa'ksīni' Jesús naquimakxteka, lacapalh quit na'iccāmacā'ni'yāchāni' huan
Timoteo para que naquihuani chī hui'lā'na'nchipitit a'xni'ca' naquītaspi'ta. Lā' chuntza'
quit na'icka'lhī tapāxuhuān. 20 Na'iccāmacā'ni'yāchāni' Timoteo porque tū' a'nan ā'kalhatin
hua'chi xla' a'ntī cāpāstacāni' hui'xina'n hua'chi quit. Xla' stu'ncua' līpāta'la mimpālacataca'n.
21 Huan ā'makapitzīn ixlīhuākca'n cuenta tatlahua a'ntū xmān ixla'ca'n lā' tū' cuenta tatlahua
a'ntū Cristo lacasqui'n. 22 Pero hui'xina'n xa'nca lakapasā'tit ixlakta Timoteo lā' ca'tzīyā'tit

a'nchī hua'chilh qui'o'kxa' xla' quintā'scujli a'xni'ca' xa'icmāsu'yutlā'huan huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. 23 Lā' chu tuncan na'icca'tzī a'nchī naquintaxtuni'kō',
icpuhuan palh na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n. 24 Lā' nā quit ickalhlaka'ī' que huan
Māpa'ksīni' palh naquimāxtu nac pūlāchī'n para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n lacapalh.
25 Quit icpuhuan que maclacasqui'n na'iccāmacā'ni'yāchāni' quintā'tin Epafrodito. Xla'
quintā'tropa para Jesús lā' ixquintā'scuja. Nā xla' milacscujni'ca'n lā' milaktapalhca'n
a'nchī quimaktāyalh a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n. 26 Xla' ixcālaktzī'ncu'tunāni' lā' līlakaputzalh
como hui'xina'n ixkaxpatnī'ta'ntit a'nchī ixī'tza'ca'n. 27 Lā' stu'ncua' lej ixī'tza'ca'n porque
ixnīmā'tza'. Pero Dios lakalhu'malh lā' xla' tzeyalh. Nā quit quilakalhu'malh para que
tū' ā'chulā' xa'iclīlakaputzalh palh ixnīlh. 28 Lā' nā palaj iccālakmacā'ncu'tunāchāni' para que
napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' nalaktzī'mpala'yā'tit. Lā' quit tū' na'icka'lhī a'ntū naquimpāta'la.
29 Por eso a'xni'ca' nachi'patampāxtokā'tit, camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit
Epafrodito lā' nā huan ā'makapitzīn hua'chi xla' a'ntīn tū' tajicua'n natanī ixpālacata Cristo.
30 Ixpālacata huan ixtascujūt Cristo ixnīmā'tza' Epafrodito. Lā' tū' līmakjicua'lh ixquilhta-
macuj a'xni'ca' quimaktāyalh lā' tlahuakō'lh a'ntū hui'xina'n tūlalh catitlahua'tit porque lej
makat ixlatlā'hua'nā'tit.

3

Huan a'ntū līlacatejtin lā' xastu'ncua'

1 Lā' chuhua'j, quintā'timīn, calīpāxua'tit ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tū'
iclakachā'ni' a'yuj chu a'cxtim na'iccātzo'knuni'palayāni' lā' ū'tza' xatzey para hui'xina'n.
2 Cacātapānū'ni'tit huan a'ntīn ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, huan a'ntīn tatlahua a'ntūn tū'
tzey. Lā' cacātapānū'ni'tit huan a'ntīn tahuan que maclacasqui'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n
para circuncisión lā' nā para natala ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n tamāsputūcu'tun a'ntū
kalhlaka'ī'tit. 3 Pero quina'n a'ntī stu'ncua' ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' quina'n māpāxuhuīyāuj
Dios por ixpālacata huan Espíritu Santo porque līpāhuanāuj Cristo Jesús. Tū' līpāhuanāuj
quē'cstuca'n nīn līpāhuanāuj catūhuā a'ntūn tatlahua chi'xcuhuī'n. 4 Lā' māni' quit nā
icka'lhī a'ntū lej xa'iclīpāhualh quē'cstu. Palh catīhuā napuhuan que xla' tzey nala como
tlōkentaxtū ixley Moisés, quit ā'chulā' na'icpuhuan palh tzey quit. 5 Huan circuncisión
quintlahuani'ca a'xni'ca' ictlahualh lakatzeyan chi'chini' a'xni'ca' xa'ictahui'lanī'tcus. Lā'
quit, quixū'yāpapna' israelitas ixtahuanī't. Lā' quifamilia ixla' Benjamín. Quit hebreo lā'
nā quintāta' lā' quintzī't nā hebreo ixtahuanī't. Lā' ixpālacata huan ley, quit lacatzucu
ictlōkentaxtūkō'lh porque quit fariseo xa'icuanī't. 6 Lā' lej xa'iclīmaktāyacu'tun quireligión.
Lā' como sāsti' ixuanī'tcus ixlīmāsca'tīn Jesús, ū'tza' xa'iccālīmacaputzatā'kchoko huan a'ntīn
takalhlaka'ī'lh xla'. Lā' ixpālacata huan ley, tūlalh quilī'a'ksa'nīni'nca como ica'kahuāna'ni'lh.
7 Pero ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī, ū'tza' chuhua'j iclaktzī'n
hua'chilh tuntū' ixtapalh ixpālacata Cristo. 8 Lā' iccāhuaniyāni' que ixlīhuāk huā' tamā'na
a'ntū icka'lhī hua'chilh tuntū' ixtapalh porque lej līhua'ca' ixtapalh lakapascan Jesucristo
quiMāpa'ksīni'ca'n. Ixpālacata Cristo icpuhuan que ixlīhuāk a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī tū'tza'
quimaktāya. Quit iclaktzī'n hua'chi lakatin pa'lhma' como xmān iclīpāhuancu'tun Cristo.
9 Chuntza' quit ictapa'ksī con xla' lā' xatzey quit na ixlacapūn Dios. Quit tzey na
ixlacapūn Dios como iclīpāhuan Cristo lā' ictapa'ksī con xla'. Lā' tū'tza' iclīpāhuan huan
ley, como tū' por ixpālacata huan ley lacan lacuan. 10 Xa'nca iclakapascu'tun Cristo
lā' icka'lhīcu'tun huan līmāpa'ksīn a'ntū xla' ka'lhī ixpālacata lakahuanchokolh. Lā' quit
iclacu'tun hua'chi Cristo a'yuj naquimāpātīnīcan por ixpālacata. 11 Chuntza' quit icka'lhīmā'
a'xni'ca' na'iclakahuanchoko lā' a'xni'ca' stu'ncua' na'icla hua'chi Cristo.

Tanūni'can para natlajacan huan premio

12 Tū' iccāhuanimā'ni' que tuntū' quisputni' lā' chuntza' iclanī'ttza' hua'chi Cristo. Pero
Cristo Jesús quimāpūtaxtūlh lā' ictapa'ksī con xla'. U'tza' iclītlōkentaxtūcu'tun ixtapuhuān.
13 Quintā'timīn, quit tū' icpuhuan palh ictlōkentaxtūkō'lhtza'. Pero a'ntū ictlahuamā' ū'tza'
huā'mā'. Icpātza'nkāmā' a'ntū tachoko cā'kēn hua'chi nac tatu'jnu' lā' xa'nca ictu'jnumā'
con quilacapūn. 14 Stu'nc ica'mā' hasta a'nlhā na'a'ksputa huan tatu'jnu' para que
na'icmaklhtīni'n huan premio a'ntū hua'chi lē'ksajna'. Dios ū'tza' a'ntī naquimaxquī' lā'
ū'tza' quinta'sani'yācha' tālhmā'n como ictapa'ksī con Cristo Jesús.
15 Quina'n a'ntī xa'nca kalhlaka'ī'yāuj, quina'n napuhuanāuj que tūna'j lacuan quina'n
hua'chi maclacasqui'n. Lā' palh xtunc macsti'na'j mintapāstacna'ca'n, nā ū'tza' Dios
nacāmāsu'ni'yāni'. 16 Xmān tū' maktin catitaxtutit de a'nlhā chipintittza'.
17 Quintātimīn, catlahua'tit hua'chi quit ictlahua lā' cuenta catlahua'tit huan a'ntīn
talatā'kchoko hua'chi iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 18 Lhūhua' a'nan a'ntīn tū' lacate-
jtin talatā'kchoko. Tasu'yu que tū' takalhlaka'ī' palh Cristo nīlh huan nac cruz por
quimpālacataca'n. Maklhūhua'tza' chuntza' iccāhuanini' lā' chuhua'j līhuan iccāhuaniyāni'

iccalhuamā' porque iclīlakaputza como tū' takalhlaka'ī'. 19 Xlaca'n nata'a'n nac pūpātīn.
A'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n, ū'tza' hua'chilh ixdiosca'n. Lā' talīka'tla'jca'tzī a'yuj
tatlahua a'ntū līmāxana' lā' xmān tapāstaca a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. 20 Pero
quina'n tapa'ksīyāuj nac a'kapūn lā' lej ka'lhīmā'nauj que camilh quiMāpūtaxtūnu'ca'n lā'
ū'tza' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 21 Xla' naquincāxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n a'ntū nata-
masa lā' chuntza' quimacni'ca'n natatasu'yu chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Cristo a'xni'ca'
lakahuanchokolh. Naquincālīxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n ixlīmāpa'ksīn a'ntū ka'lhī. Lā'
hasta tzē nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk a'ntū a'nan.

4

Capāxuhua'tit pō'ktu ixpālacata huan Māpa'ksīni'

1 Chuntza', tā'timīn, tū' cataxtutāya'tit huan na ixtej huan Māpa'ksīni'. Lej iccāpāxquī'yāni'
lā' lej iccālaktzī'ncu'tunāni'. Hui'xina'n quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān quit. Lā' a'nchī kalh-
laka'ī'yā'tit, ū'tza' hua'chi quintatlaj. Lej iccāpāxquī'yāni'.
2 Iccāsqui'ni' Evodia lā' Síntique que chu lakatin catapāstacna'lh lā' tū'tza' catalāquilhnīlh
como tatapa'ksī con Cristo. 3 Lā' hui'x a'ntī xa'nca quintā'scuja' nā hui'x cacāmā'ko'xamixi'
huā' tamā'na puscan como xlaca'n quintamaktāyalh a'xni'ca' xa'icmāsu'yumā' huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. Xlaca'n tatā'scujli Clemente lā' ā'makapitzīn a'ntī quin-
tatā'scujli. Cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro Dios a'nlhā huan tichūn taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
4 Pō'ktu calīpāxuhua'tit ixpālacata huan Māpa'ksīni' lā' na'iccāhuanipalayāni', capāxuhua'tit.
5 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cacātalakapasni' como tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n. Palaj
namimpala huan Māpa'ksīni'.
6 Tū'tza' catilītamakchuyī'tit nīn tuntū' pero pō'ktu cakalhtō'ka'tit lā' casqui'ni'tit Dios
que nacāmaktāyayāni'. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī lā' cahua'ni'tit Dios ixlīhuāk a'ntū
maclacasqui'nā'tit. 7 Chuntza' Dios nacāmāpājaxīyāni' lā' tūlalh catimāchekxīca a'nchī tū'
cāmāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Dios nacāmaktaka'lha mintapuhuānca'n lā' mintapāstacna'ca'n
como tapa'ksīyā'tit con Jesucristo.

Capāstactit a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j ā'xmān, quintā'timīn. Chuxatū a'ntū stu'ncua' lā' chuxatū a'ntū līlacatejtin,
ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū lacuan lā' chuxatū a'ntū huāk tzey, ū'tza' calīpāstactit.
Lā' nā chuxatū a'ntū tzēhuanī't lā' chuxatū a'ntū minī'ni', ū'tza' calīpāstactit. Lā' palh a'nan
catūhuā a'ntūn tzey lā' palh a'nan a'ntūn tzē a'cnīni'ni'can, hui'xina'n cuenta catlahua'tit huā'
tamā'na catūhuā. Capāstactit huā' tamā'na catūhuā para que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
9 A'ntū quilāmaksca'tnī'tauj quit lā' chu a'nchī maklhtīni'ntit līmāsca'tīn, chuntza' cat-
lahua'tit. Lā' chu a'nchī iccāhuaninī'ta'ni' lā' chu a'nchī laktzī'nī'ta'ntit a'ntū ictlahuanī't,
nā chuntza' catlahua'tit. U'tza' catlahua'tit lā' Dios nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n lā' ca'cs
natahui'layā'tit.

Pablo cāmaxquī'lh pāxcatca'tzī huan filipenses

10 Lej iclīpāxuhua ixpālacata huan Māpa'ksīni' porque chuhua'j huampala tzē
naquilāpāstacpalayāuj hui'xina'n lā' naquilāmacamini'palayāuj tumīn. Pō'ktu ixquilāpāstacāuj
pero tūlalh quilāmaktāyauj porque makat xa'iclahui'lacha'. 11 Tū' iccāhuaniyāni' ixpālacata
catūhuā a'ntū quisputni'; quit icsca'tnī'ttza' que chu a'nchī qui'a'nī'ni'nī't ū'tza' ixtapuhuān
Dios para quit. 12 Icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca' quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā'
nā icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca' qui'a'katāxtūni' a'ntū icmaclacasqui'n. Chu a'nchī
qui'a'nī'ni' icsca'tlitza' a'nchī iclīpāxuhua a'yuj ictzi'ncsa lā' a'yuj icka'sa. Lā' a'yuj tuntū'
icmaclacasqui'n lā' a'yuj lej quisputni', quit icca'tzī a'nchī iclīpāxuhua. 13 Como ictapa'ksī
con Cristo, ū'tza' a'ntī quimātli'hui'clhī para na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā. 14 Pero xalītzey
a'nchī quilāmaktāyanī'tauj a'xni'ca' xa'icpātīni'mā'.
15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Filipos xa'nca ca'tzīyā'tit huā'mā'. A'xni'ca' ixtzu-
cupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ictaxtulh de nac estado de
Macedonia, xmān hui'xina'n quilāmaktāyauj. A'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' ix-
tatakēstokmā'na ā'lacatin, nīn tintī' quintamacamini'lh tumīn a'yuj iccāmāsu'ni'lh ixtachihuīn
Dios. 16 Xa'iclahuī'cus nac huan cā'lacchicni' Tesalónica lā' hui'xina'n quilāmacamini'uj
tumīn. Lā' tū' xmān maktin; quilāmacamini'palauj. 17 Tū' icuanicu'tun que icputzamā'
huan lē'ksajna'. Quit iclacasqui'n a'ntū tzey para hui'xina'n porque Dios cuenta nat-
lahua a'nchī tlahua'nī'ta'ntit lā' nacāmāpalayāni'. 18 Hua'chilh quilāmāpalakō'uj lā' hasta
a'katāxtūlh. Tū'tza' icmaclacasqui'n catūhuā porque Epafrodito quilīmini'lh huan lē'ksajna'
a'ntū quilāmacamini'uj hui'xina'n. Dios laktzī'n a'ntū quilāmaxquī'uj lā' hua'chilh Dios
maxquī'tit. Lā' xla' nalīpāxuhua. 19 Lā' quinDiosca'n nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū macla-
casqui'nā'tit hui'xina'n por ixpālacata Jesús. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā huī' Dios lā'

ka'lhī ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'ncan. U'tza' Dios tzē nacālīmaxquī'yāni'. 20 Camācā'tanīca
Dios quinTāta'ca'n para pō'ktu. Amén.

A'xmān saludos

21 Iccāmacā'ni'yāchāni' saludos para milīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Jesucristo. Huan
tā'timīn a'ntīn quintatā'lahui'lāna' xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n. 22 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n lā' xlaca'n a'ntīn
tascujmā'na na ixchic emperador nā xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
23 Ixtalakalhu'mān huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'tachokoni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Colosas

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Colosas a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pablo a'ntī cāmacamini'yāni' huā'mā' carta lā' quit ixapóstol Jesucristo por ixta-
puhuān Dios. Nā huī' huā'tzā' huan tā'tin Timoteo. 2 Quintu'ca'n iccāmacā'ni'yāchāni'
saludos milīhuākca'n xalanī'n nac Colosas lā' a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios lā' a'ntīn tū'
taxtutāya'tit na ixtej Cristo. QuinTāta'ca'n Dios cacālakalhu'mani' lā' xa'nca calatahui'la'tit.

Pablo kalhtō'ka'ni'lh Dios ixpālacata a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'uj Dios a'ntī ixTāta' Jesucristo quiMāpa'ksīni', ickalhtō'ka'uj por
mimpālacataca'n. Lā' pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī 4 porque quincātamāca'tzīnīni'
a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā' a'nchī cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios.
5 Chuntza' kalhlaka'ī'yā'tit lā' cāpāxquī'yā'tit porque ka'lhīpā'na'ntit a'ntū māquī'canī't para
hui'xina'n nac a'kapūn. U'tza' hui'xina'n sca'ttittza' a'xni'ca' pū'la kaxpa'ttit huan xatzey
tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 6 Lā' chu a'nchī cātamāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n, chuxalhā
huan nac cā'quilhtamacuj nā cāmāsu'ni'mā'ca. Lā' talhūhua'mā'na tachi'xcuhuī't a'ntīn
takalhlaka'ī'mā'na. Nā chuntza' lanī't na milaclhpu'nanca'n desde a'xni'ca' kaxpa'ttit lā'
māchekxī'tit a'nchī Dios stu'ncua' quincālakalhu'manāni'. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que
stu'ncua' a'ntū cātamāsu'ni'ni'. 7 Chuntza' maksca'ttit Epafras a'ntī quincātā'scujni' lā' a'ntī
icpāxquī'yāuj. Xla' quilaktapalhca'n quit lā' Timoteo lā' līlacatejtin scuja hua'chi ixtasācua'
Cristo. 8 Lā' quincātamāstū'ncni'ni' xla' a'nchī pāxquī'ni'nā'tit por huan Espíritu Santo.
9 Lā' desde a'xni'ca' ickaxmatui a'nchī kalhlaka'ī'tit, quina'n tū' icmakxtekāuj
ickalhtō'ka'ni'uj Dios por mimpālacataca'n. Lā' icsqui'ni'yāuj que hui'xina'n xa'nca
camāchekxī'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Chuntza' Dios xa'nca nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū xla'
lacasqui'n natlahua'yā'tit. Lā' cālīmāsu'ni'yāni' ixEspíritu para que tzē natlahua'yā'tit.
10 Chuntza' naca'tzīyā'tit chī nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n lā' chuxatū
natlahua'yā'tit namakapāxua Dios. Lā' ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahua'yā'tit, ū'tza'
lītasu'yu que tlahua'pā'na'ntit ixtascujūt Dios. Lā' ā'chulā' nasca'tā'tit a'nchī huanī't Dios.
11 Cacālīmātli'hui'clhīni' huan xaka'tla' ixlīmāpa'ksīn Dios chu a'nchī xla' māstā' para
que natāyani'yā'tit a'ntū nacāpātle'keni'yāni' lā' tū' na'a'kchipinā'tit. Napāxuhua'yā'tit.
12 Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī huan xaTāta' Dios. Xla' quincācāxtlahuanī'ta'ni' para
namaklhtīni'nāuj a'ntū cāxtlahuacanī't para huan a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Lā' ū'tza' a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n lā' a'ntza' pō'ktu xkaka. 13 Dios quincāmāpūtaxtūni' de a'nlhā cā'pucsua'
a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti' lā' quincātamālacsijni' a'nlhā māpa'ksīni'n ixO'kxa' lā' lej
pāxquī' ixO'kxa'. 14 Jesús quincālakmāxtuni' lā' quincāmāsputūnu'ni'kō'ni' quintalaclē'i'ca'n.

Dios lā' tachi'xcuhuī't tako'xamixa ixpālacata Cristo

15 Tūla laktzī'ncan Dios pero Jesús māsu'yu chī huanī't Dios. Lā' xla' Dios lacsacli para
namāpa'ksī ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Xla' ixtā'lahuī' Dios a'xni'ca' tlahualh ixlīhuāk a'ntū
a'nan nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' a'yuj laktzī'ncan lā' a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā' por
ixquilhtampān cātlahualh a'ntīn tatahui'la nac tronos nac a'kapūn lā' por ixquilhtampān
cāmā'a'nanīlh xanapuxcu'nu' huan ángeles. Nā cāmā'a'nanīlh a'ntī cāmāpa'ksī huan espíritus.
Jesús tlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan por ixpālacata māni' xla' lā' para namakapāxua xla'.
17 Xla' xapū'la ixuanī't de ixlīhuāk a'ntū a'nan lā' por ixquilhtampān ixlīhuāk huī'cus lā'
cālacāxui'līnī't. 18 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Jesús, xlaca'n talanī't hua'chi ixmacni'. Lā'
xla' hua'chilh ixa'kxāk huanmā' macni'. Ixpālacata xla' lītzuculh ixlīhuāk lā' xla' xamāpa'ksīni'
ixlīhuākca'n a'ntīn talakahuanchokolh. Chuntza' xla' xapū'la lā' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk
catūhuā. 19 Chuntza' huāk a'ntū Dios ka'lhī, nā ka'lhī Cristo. Lā' a'nchī huanī't Dios,
nā chuntza' huanī't Cristo. Lā' chuntza' ixtapuhuān Dios. 20 Lā' por ixpālacata Jesús
tako'xamixkō'lh Dios lā' tachi'xcuhuī't. Chuxatī nac cā'ti'ya'tna' lā' chuxatī nac a'kapūn,
ixlīhuākca'n lā' Dios cāmāko'xamixīkō'ca. A'xni'ca' xtokohua'ca'ca Jesús lā' taxtulh ixka'lhni'
a'xni'ca' māsputūlh a'ntū ixquincātlahuanī'ta'ni' lītā'ca'tza.
21 Lā' hui'xina'n milaktaca'n lītā'ca'tza ixuanī'ta'ntit con Dios. Tū' ixlaktzī'ncu'tunā'tit Dios
lā' tū' ixca'tzīcu'tunā'tit a'ntū xla' lacasqui'n. Hui'xina'n ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 22 Lā'
chuhua'j la'nī'ta'ntit ixamigo Dios como Cristo cāmāko'xamixīni' a'xni'ca' māstā'lh ixmacni'
para nanī. Chuntza' tlahualh para que tzē nacāmālacsu'yuyāni' hui'xina'n xalacuan na
ixlacapūn Dios lā' para que tuntū' nalaclī'pinā'tit lā' tū' na'a'nan a'ntū nacātalīyāhua'yāni'.
23 Chuntza' tasqui'nī xa'nca catachokotit lā' tū' cataxtutāya'tit na ixtej Dios. Lā' tū'
caxtāpalī'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. Huan xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' hui'xina'n
lā' a'ntū lī'a'cta'sana'nca chu xalhā nac cā'quilhtamacuj, ū'tza' cakalhlaka'ī'tit. Lā' huā'mā'
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' ū'tza' a'ntū quit icmāsu'yu.

Pablo hualh que Cristo cātā'lahuī' a'ntī takalhlaka'ī'

24 Chuhua'j a'yuj icpātīni'mā' por mimpālacataca'n, iclīpāxuhua. Lā' a'ntū līpātī quimacni'
ū'tza' maktāya para natlōkentaxtūkō' a'ntū maclacasqui'n napātīni'ncan ixpālacata a'ntīn
takalhlaka'ī'. Xlaca'n hua'chilh ixmacni' Jesucristo. 25 Lā' quit chu a'nchī Dios
quilīmāmacū'lh quintascujūt por mimpālacataca'n, chuntza' icmāstū'nckō' ixtachihuīn Dios.
26 U'tza' a'ntū ixtatzē'knī't de ángeles lā' tachi'xcuhuī't desde a'xni'ca' tzuculh huan quilh-
tamacuj, ū'tza' chuhua'j cāmāsu'ni'can xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 27 Dios lacasqui'lh que
xlaca'n nataca'tzī a'nchī lej xaka'tla' lā' tzēhuanī't ū'tza' a'ntū ixtatzē'knī't. Lā' ū'tza' huā'mā':
Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas. Lā' como
Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n, ū'tza' līka'lhīpā'na'ntit huan lej ka'tla' catūhuā a'ntū
nala mila'ca'n nac a'kapūn.
28 Huā'mā' Cristo quina'n iccāmāstū'ncni'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā' iccāhuaniyāuj
a'ntū nacāpātle'keni' palh tū' natakalhlaka'ī'. Lā' iccāchihuīna'maxquī'yāuj ixlīhuākca'n
lā' iccālīmāsu'ni'yāuj huan tapāstacna' a'ntū Cristo quincāmāca'tzīnīni'. Chuntza' tzē
na'iccāmaktāyayāuj para que natala hua'chi Cristo lacasqui'n. 29 Lā' ū'tza' quit iclīscujmā'.
Lā' con ixlīhuāk quintahuixcān a'ntū xla' quimāhuixcānī, ū'tza' lej iclīscuja.

2

1 Lā' quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit a'nchī lej icscujmā' mimpālacataca'n hui'xina'n
xalanī'n nac Colosas lā' ixpālacataca'n xlaca'n xalanī'n nac Laodicea lā' para ixlīhuākca'n
xalanī'n a'nlhā tū' quilakapascan. 2 Lā' icscujmā' para na'iccāmāhuixcānīyāni' milīhuākca'n
ixpālacata a'nchī lāpāxquī'yā'tit. Chu lakatin la'nī'ta'ntit como lāpāxquī'yā'tit. Lā' icscujmā'
para naca'tzīyā'tit que xa'nca namāchekxī'kō'yā'tit huan xalīstu'ncua' lā' naca'tzīyā'tit a'ntū
tzē'k ixca'tzī Dios hasta chuhua'j. Lā' ū'tza' huan tachihuī'n ixpālacata Cristo. 3 Tū' macla-
casqui'nāuj ā'tāpātin līmāsca'tīn. Xmān Cristo ca'tzīkō' ixlīhuāk lā' tzē naquincāmāsca'tīyāni'
lā' tzē naquincāmāmāchekxīnīyāni' a'ntū quincāmāsca'tīyāni'. 4 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni'
para que nīn tintī' nacāta'a'kxokoyāni' con xatzēhuanī't tachihuīn. 5 Lā' a'yuj quit tū'
icui'lacha' con quimacni' pero hua'chilh icui'lacha' con quilīca'tzīn. Lā' iclīpāxuhua iclak-
tzī'mā' a'nchī xa'nca latā'kchokoyā'tit lā' tū' taxtutāyayā'tit na ixtej Dios. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.
6 Lā' como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo hua'chi miMāpa'ksīni'ca'n, nā chuntza'
nalatā'kchokoyā'tit hua'chilh hui'xina'n lā' Cristo chu lakatin. 7 Xa'nca cakalhlaka'ī'tit
a'ntū cātamāsu'ni'ni'. U'tza' hua'chi a'katin qui'hui' a'ntū pūlhmā'n ixtankāxē'k. Lā' ā'chulā'
nalīsca'tātit de Cristo lā' natasu'yu hua'chilh stacpā'na'ntit chu a'nchī tasu'yu que stacmā'
huan chic a'ntū yāhuamā'ca. Lā' lhūhua' pāxcatca'tzī namaxquī'yā'tit ixpālacata Jesús.

Cristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

8 Cuenta catlahua'tit lā' tū' catamakxtektit ā'chā'tin nacālī'a'kxokoyāni' a'ntū māsu'yu a'ntū
tū' stu'ncua'. Tuntū' ixtapalh lā' hua'chilh nacāmāpātza'nkānīyāni' a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit.
Huanmā' chi'xcu' xmān cāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīnca'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuan palh
maclacasqui'n natlahua'yā'tit lhūhua' catūhuā para que Dios nacālaktzī'nāni' lacuan. Lā'
huanmā' chi'xcu' huan palh xmān kalhlaka'ī'yā'tit Cristo, tisputacus. Tū' xa'nca māsu'yu
a'nchī huanī't Cristo.
9 Lā' cuenta catlahua'tit para que tū' nacātamāsu'ni'yāni' a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata
Cristo porque Cristo chu lakatin con Dios. 10 Lā' como hui'xina'n tapa'ksīyā'tit
con Cristo, lītzuma'yā'tit ixlīmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' xapuxcu' de ixlīhuāk līmāpa'ksīn lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n. 11 A'xni'ca' tamacamāstā'tit hui'xina'n con Cristo,
cātaxapani'ni' mintalaclē'i'ca'n. Hua'chilh cātamāmakxtuni' xakōlūhua' mimacni'ca'n a'ntū
lītlahua'tit talaclē'i' lā' cātalīmālhakē'ni' xasāsti' mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'yā'tit ixtapuhuān
Dios. Huan chi'xcuhuī'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para natatlahua circuncisión lā'
chuntza' cāmāxtunquīcan para Dios. Pero a'xni'ca' Cristo cāmāxtunquīyāni' hua'chilh
cātamāmakxtuyāni' huan xakōlūhua' mimacni'ca'n. 12 Sāsti' minquilhtamacujca'n chuhua'j
porque kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' a'xni'ca' a'kpaxtit, ū'tza' līmāsu'yulh que hua'chilh
cātatā'mā'cnūyāni' Cristo lā' tā'lakahuanchokotit porque Dios mālakahuanīchokolh Cristo.
13 Hui'xina'n hua'chi xanīnī'n ixuanī'ta'ntit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' ixpālacata huan
circuncisión a'ntūn tū' tlahua'tit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Dios quincāmāsputūnu'ni'kō'ni'
quintalaclē'i'ca'n, xla' quincāmālakahuanīni' chu a'cxtim con Cristo. 14 Lā' hua'chilh
ixtzo'kcanī't lakatin acta contra quina'n. Lā' Dios māsputūkō'lh lā' cāmāsputūkō'lh ixlīhuāk
a'ntū ixlaclē'nāuj. Dios māpānūkō'lh a'xni'ca' xtokohua'ca'ca Cristo huan nac cruz lā'
hua'chilh tā'xtokohua'ca'ca huan acta nac cruz. 15 Lā' ixlīhuāk ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū
a'nan nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' nac cā'ū'nī'n, Dios cāmaklhtīkō'lh ixlīmāpa'ksīnca'n lā'
cāmāmaxanī'lh calacan. Lā' Dios cātlajalh ixpālacata Cristo a'xni'ca' nīlh nac cruz.

Calē'capintit a'ntū xala' nac a'kapūn

16 Chuntza' tū' catitamakxtektit ā'chā'tin nacāta'a'ksa'nāni' ixpālacata a'ntū hua'yā'tit nīn
ixpālacata tū' maclacapini'yā'tit chuxatūyā cā'tani' nīn huan sábado. 17 Huā' tamā'na
līmāsca'tīn xmān hua'chi ixmāspilē'k a'nchī Dios māpa'ksī. Cristo a'ntīn tlahualh huā'mā'
māspilē'k lā' xla' māsu'yu a'nchī līmāpa'ksīni'n Dios. 18 Tū' catamakxtektit que ā'chā'tin
nacāhuaniyāni' palh Dios tū' makxteka natā'chihuīna'nā'tit Dios lā' palh maclacasqui'n pū'la
nacātā'chihuīna'nā'tit huan ángeles. Xla' nahuan chuntza' para que napuhua'nā'tit que xla'
tū' ka'tla'jca'tzī, pero tū' stu'ncua'. Lej ka'tla'jca'tzī xla'. Lā' xla' puhuan que más tzey
lanī't ixpālacata a'ntū līlakachuyalh a'yuj tū' a'nan a'ntū nalīka'tla'jca'tzī. Chuntza' puhuan
pero tū' por ixpālacata Espíritu Santo. 19 Chuntza' tlahua lā' tū' xa'nca stālani' huan Cristo
a'ntī hua'chi ixa'kxāk huan macni'. Lā' huan macni', ū'tza' huan a'ntīn takalhlaka'ī'.
Lā' quimacni'ca'n cāka'lhī ixtāstucat lā' ī'xno'jot a'ntū līmaktāya lā' a'ntū līlāchi'panī't. Lā'
qui'a'kxākca'n, ū'tza' a'ntū māpa'ksī quimacni'ca'n. Lā' chuntza' Cristo a'ntī huan a'kxāk
līmāstaquī ixmacni' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' ixmacni' Cristo ū'tza' xlaca'n a'ntīn takalh-
laka'ī'. Lā' ixmacni' Cristo chu lakatin lanī't porque huan a'ntīn takalhlaka'ī' talīpāhuan xla'.

20 Huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī' Cristo tahuan que maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit
lhūhua' talanān a'ntūn tū' ixla' Cristo. Pero como hui'xina'n hua'chilh tā'nī'tit Cristo,
tū' maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ¿a'chī' tlahua'yā'tit
chu a'nchī tahuan? 21 Huancan: "Tū' tixa'ma'ya' huā'mā'. Tū' tihua'ya' huā'mā'. Tū'
ticāchi'paya' huā'mā'". 22 Lā' a'ntūn tzē chi'pacan o hua'can o xa'macan, tū' catitatāyani'lh;
huāk natasputkō'. Huanmā' talanān xmān chu a'nchī tamāpa'ksī chi'xcuhuī'n lā' tamāsu'yu
xlaca'n. 23 A'ntī chuntza' tamāsu'yu, tatasu'yu hua'chilh lej taca'tzī ixpālacata a'nchī lej
tamācā'tanī ángeles. Lā' tamāpātīnī ixmacni'ca'n. Pero ixpālacata a'ntūn tatlahua xmān
ā'chulā' natalīka'tla'jca'tzī.

3

1 Lā' como hui'xina'n tā'lakahuanchokotit Cristo lā' ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacu-
jca'n, calīhui'lī'tit naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāxtāpalīni'yāni' para nala'yā'tit hua'chi Cristo. Xla'
pāxtūtahui'la Dios lā' tā'māpa'ksīni'mā'. 2 Pō'ktu napāstacā'tit huan a'ntū ixla' Cristo lā' tū'
catilē'capintit a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. 3 Huā' tamā'na' tūlalhtza' cātamāpa'ksīyāni'
porque minquilhtamacujca'n tatzē'knī't con Cristo. Dios a'ntī cāmātzē'kli. Hua'chilh
nīnī'ta'ntittza' lā' tuntū' tzē namāpa'ksī huan nīn. 4 Lā' a'xni'ca' namimpala Cristo lā' lej
xkaka, nā hui'xina'n natā'tasu'yuyā'tit porque minquilhtamacujca'n chu a'cxtim con xla'.

Pablo māstū'ncli a'nchī ixuanī'tauj pū'la lā' a'nchī layāuj chuhua'j

5 Chuntza' calīhui'lī'tit nacāmāxtukō'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. A'ntūn tū'
tzey, ū'tza' huā'mā': Tlahuacan talākalhī'n; ka'lhīcan xako'hua'jua' tapāstacna'; tamakx-
tekcan cāmāpa'ksīcan ixmacni'ca'n; lej lakatīcan a'ntūn tū' tzey; lā' tampi'lhīni'ncan.
A'ntīn chuntza' tatlahua, ixtā'chuntza' a'ntīn tatzokostani' lakatin ídolo. 6 Lā' ixpālacata
huā' tamā'na a'ntūn tū' tzey lej lī'a'kchā'n Dios. Lā' namin lakatin chi'chini' lā' a'ntīn
tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios xlaca'n nataca'tzī ixtā'kcha Dios. 7 Nā hui'xina'n chuntza'
ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit. 8 Pero chuhua'j cacāmāpānū'tit huā'
tamā'na: huan tā'kcha lā' huan tā'ksa'nīn. Tū'tza' catica'tzalaktzī'nī'ni'ntit. Lā' huan
ko'hua'jua' tachihuīn tū'tza' catiquilhtaxtutit. 9 Tū' cati'a'kxokotit ā'chā'tin porque
māpānū'tit mintapāstacnaca'n a'ntūn tū' tzey 10 lā' xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' sāsti'
sca'tpā'na'ntit para que ā'chulā' nala'yā'tit hua'chi Dios a'ntī cāmaxquī'ni' xasāsti' minquilh-
tamacujca'n. Lā' chuntza' namāchekxī'yā'tit a'nchī huanī't Dios. 11 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī' chu lakatin talanī't. Huan griego a'ntī kalhlaka'ī' chu a'cxtim hua'chi huan israelita
a'ntī lakapasa ixley Moisés lā' a'ntī kalhlaka'ī'. Nā huan a'ntī tlahuani'canī't circuncisión
chu a'cxtim hua'chi huan a'ntī tū' tlahuani'canī't circuncisión. Huan makatiyāti' lā' huan
tīn tuntū' ca'tzī lā' huan xatatamāuj tasācua' lā' huan a'ntī libre, ixlīhuākca'n chu lakatin
talanī't ixpālacata Cristo. Lā' xmān talē'ca'a'n Cristo. Cristo quincātā'hui'lani' quilīhuākca'n
a'ntī kalhlaka'ī'yāuj lā' xmān xla' quincāmātlahuanīni' chu a'nchī Dios lacasqui'n.

12 Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n lā' lej cāpāxquī'yāni' lā' cātamāxtunquīni' para que ixla'
nala'yā'tit. U'tza' calīhui'lī'tit nalakalhu'ma'nā'tit lā' nacāmaktāyayā'tit ā'makapitzīn lā' xa'nca
nacātā'chihuīna'nā'tit. Tū' catika'tla'jca'tzītit lā' tū' stu'tu'lu' catisqui'ntit miderechoca'n.
Pū'la capāstactit ā'chā'tin. Lā' tū' palaj ca'a'kchipintit. 13 Catāyani'tit a'ntū cātlahuani'yāni'
a'ntūn tū' tzey ā'chā'tin lā' calāmāsputūnu'ni'tit huan a'ntī puhua'nā'tit que cālaclē'ni'yāni'.
Calāmāsputūnu'ni'tit chu a'cxtim hua'chi Dios cāmāsputūnu'ni'ni'. 14 Huā' a'ntū más tasqui'nī,
ū'tza' talāpāxquī'n lā' ū'tza' hua'chi a'ntū nacālīmāchi'pīkō' ixlīhuāk milītzeyca'n. 15 Dios
cāmātza'ta'tī' mi'a'clhcunucca'n lā' cāmātza'ta'tī' ixa'clhcunucca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalh-
laka'ī'. Lā' ū'tza' chu lakatin līla'yā'tit milīhuākca'n. Nā ū'tza' a'ntū nacālīmaktāyayāni' para

que tzē naca'tzīyā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. Chuntza' capāxuhua'tit lā' camāstā'tit
pāxcatca'tzī.
16 Lej capāstactēlha'tit ixtachihuīn Cristo. Lā' nalīlāmāsu'ni'yā'tit lā' nalālīmaxquī'yā'tit
tapāstacna' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Cacātlī'tit huan salmos lā' himnos lā' cantos espírituales
con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' tlī'yā'tit. 17 Lā'
palh nachihuī'na'nā'tit, palh natlī'yā'tit, palh natlahua'yā'tit catūhuā, chuxatū calalh a'ntūn
tlahua'pā'na'ntit, catlahua'tit por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' camaxquī'tit
pāxcatca'tzī Dios xaTāta' ixpālacata Jesús.

Pablo hualh a'nchī natalatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'

18 Huan puscan cacā'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n hua'chi minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'.
19 Huan xakōlu' cacāpāxquī'tit mimpuscātca'n lā' līlacatzucu catā'chihuīna'ntit. Tū'
calāsta'la'tit. 20 Huan camana', pō'ktu cacā'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n
porque chuntza' namakapāxua'yā'tit Dios. 21 Huan xanatātana' tū' ticāmakā'kchipinā'tit
mincamanca'n para que tū' natajiclhua'. 22 Huan xatatamāuj tasācua'nī'n xa'nca
cacā'a'kahuāna'ni'tit huan a'ntī cāmāpa'ksīyāni'. Tū' xmān catiscujtit a'xni'ca' cālaktzī'nāni'
pero nalīhui'lī'yā'tit xa'nca nascujā'tit como a'cnīni'ni'yā'tit huan Māpa'ksīni'. 23 Chuxatū
calalh mintascujūtca'n, ū'tza' nalīhui'lī'yā'tit natlahua'kō'yā'tit hua'chilh huan Māpa'ksīni'
Jesucristo mimpatronca'n ixuanī't lā' tū' kalhatin chi'xcu'. 24 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que
huan Māpa'ksīni' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n a'ntū huan herencia xala' nac a'kapūn.
Hui'xina'n ixtasācua'nī'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 25 Lā' chuxatī natlahua a'ntūn tū' tzey,
māni' xla' namāpala. Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, ixlīhuākca'n chu a'cxtim na
ixlacapūn Dios.

4

1 Hui'xina'n a'ntī xapatrón, cacāmaxquī'tit mintasācua'ca'n a'ntū minī'ni' lā' a'ntū xlaca'n
tatlajalh. Ca'tzīyā'tit que nā hui'lacha' nac a'kapūn a'ntī nā cāmāpa'ksīyāni'.
2 Pō'ktu catā'chihuīna'ntit Dios lā' cuenta catlahua'tit a'xni'ca' tlahua'pā'na'ntit oración
lā' namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī. 3 Lā' nā nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāxtlahua a'nchī
na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn lā' na'icmāstū'ncāuj a'ntūn tūna'j māca'tzīnīni'ncan ixpālacata
Cristo. Lā' ū'tza' ixpālacata iclītachī'n quit. 4 Casqui'ni'tit Dios que xa'nca na'icmāsu'yu
ixpālacata Cristo hua'chi tasqui'nī.
5 Xa'nca calatā'kchoko'tit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' lā' xa'nca capāstactit a'ntū
natlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n līhuan a'nan lugar. 6 Huan matzat mojōcan nac līhua't para
mācanīcan lā' tzey nala. Nā chuntza' cuenta catlahua'tit mintachihuīnca'n para que tzey
natala lā' nakalhtīni'nā'tit hua'chi maclacasqui'n.

Huan ā'xmān saludos

7 Huan Tíquico nacāmāca'tzīnīyāni' a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'. Xla' quintā'tinca'n
lā' lej pāxquī'can. Līlacatejtin quimaktāya lā' ixpālacata huan Māpa'ksīni' quintā'scuja. 8 U'tza'
iccālīmacā'ni'yāni' para naca'tzīyā'tit a'nchī iclahui'lanāuj lā' tū' caticātapāta'lani'. 9 Lā'
Onésimo natā'a'n. Xla' quintā'tinca'n a'ntī līlacatejtin latā'kchoko lā' a'ntī pāxquī'can. Lā' xla'
xala' na milaclhpu'nanca'n. Xlaca'n nacātahuanikō'yāni' a'ntū pātle'kenī't huā'tzā'.
10 Quintā'tachī'n Aristarco lā' Marcos a'ntī ixtā'puxni'mit Bernabé cātamacā'ni'yāchāni'
saludos. Lā' ka'lhī'yā'tittza' huan līmāpa'ksīn ixpālacata Marcos. Palh xla' nacālaka'nāni',
hui'xina'n caka'lhī'chipitit. 11 Lā' huan Jesús a'ntī ka'lhī ā'tāpātin ixtacuīni' Justo
cāmacā'ni'yāchāni' saludos. Xmān ixtu'tunca'n israelitas a'ntī quintatā'scujmā'na para
natamāsu'yu a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō'. Xlaca'n quintamāhui'xcānīmā'na. 12 Epafras
cāmacā'ni'yāchāni' saludos. Xla' xala' a'ntza' lā' ixtasācua' Jesucristo. Lā' lej cāpāstacāni' lā'
lej squi'ni' Dios que xa'nca natāyayā'tit na ixtej Dios hua'chi chi'xcu' a'ntī ka'tla'tza' como
ca'tziyā'tittza' ixtapuhuān Dios lā' tlōkentaxtūyā'tit. 13 Iccāhuaniyāni' que xla' lej scujli por
mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n xalanī'n nac Laodicea lā' nac Hierápolis. 14 Huan
doctor Lucas a'ntī pāxquī'can lā' Demas cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
15 Cacālī'pini'tit saludos quintā'timīnca'n nac Laodicea lā' huan Ninfas lā' huan tā'timīn
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoka na ixchic. 16 Lā' a'xni'ca' lakapūtle'kekō'nī'ta'ntittza'
huā'mā' carta na milaclhpu'nanca'n, camacapintit nac huan līto'kpān nac Laodicea para
nalakapūtle'kecan a'ntza'. Lā' nā hui'xina'n nā nalakapūtle'keyā'tit huan carta a'ntū
naminācha' nac Laodicea. 17 Lā' nahuaniyā'tit Arquipo huā'mā': "Cuenta catlahua' lā'
catlōkentaxtu' huan tascujūt a'ntū mila' por ixquilhtampān huan Māpa'ksīni'".
18 Quit, Pablo, ictzo'kmā' quē'cstu huā'mā' saludo. Caquilāpāstacui que quit ictachī'n. Dios
cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta
1 Ictzo'knumā'nauj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n
xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tapa'ksīyā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā' nā
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Tasu'yulh a'nchī lej takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Tesalónica
2 Pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n lā' pō'ktu icorarlīyāuj por
hui'xina'n. 3 Iccālīpāstacāni' hui'xina'n na ixlacapūn Dios quinTāta'ca'n a'ntū tlahua'tit
hui'xina'n como ū'tza' lītasu'yu a'nchī lej kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' iccālīpāstacāni' a'nchī lej scujtit
como ū'tza' lītasu'yu a'nchī pāxquī'yā'tit Dios. Lā' iccālīpāstacāni' hui'xina'n a'nchī tū' makx-
tekā'tit kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 4 Dios lej cāpāxquī'yāni' hui'xina'n,
tā'timīn. Lā' quina'n icca'tzīyāuj que Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n. 5 Huan xatzey tachihuīn
a'ntū iccāquīmāsu'ni'ni' hui'xina'n, ū'tza' tū' xmān quintachihuīnca'n. Xa'icmāsu'yuyāuj por
ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. Lā' xa'nca xa'icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' huan xatzey
tachihuīn a'ntū xa'icmāsu'yuyāuj. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī lacatejtin xa'iclatlā'huanāuj
a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni'. Lā' xa'iclatlā'huanāuj chuntza' por mimpālacataca'n.
6 Lā' hui'xina'n quilāmaksca'tui lā' chuntza' maksca'txtutit huan Māpa'ksīni'. A'yuj lej
līpātīni'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn, pero lej ixka'lhīyā'tit tapāxuhuān
como huan Espíritu Santo cāmaxquī'ni' tapāxuhuān. 7 Lā' como taca'tzīlh a'nchī hui'xina'n
līlatā'kchokoyā'tit, nā chuntza' talīlatā'kchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'nī't a'ntī xalanī'n
nac Macedonia lā' nac Acaya. 8 Chuntza' lī'a'kahuanī't ixtachihuīn huan Māpa'ksīni' por
mimpālacataca'n. Lā' tū' xmān nac Macedonia lā' nac Acaya, chu calhāhuā ca'tzīcan a'nchī
hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' ū'tza' tū' lītasqui'nī na'icuanāuj nīn lakatin tachihuīn.
9 Ixlīhuākca'n quincātahuaniyāni' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'tit quintachihuīnca'n a'xni'ca'
iccāquīlaklani'. Lā' huancan a'nchī hui'xina'n lītalakspi'ttit huan ídolos lā' stālani'tit Dios,
lā' chuhua'j tā'scujā'tittza' Dios a'ntī xalakahuan lā' scana'nca. 10 Lā' huancan a'nchī
hui'xina'n ka'lhīpā'na'ntittza' ixO'kxa' Dios a'ntī naminācha' nac a'kapūn. Huā'mā' Dios
mālakahuanīchokolh. Huā'mā' ū'tza' Jesús a'ntī quincāmāpūtaxtūyāni', lā' chuntza', a'xni'ca'
Dios nalacāxtlahuakō', tū' caquinticāmāpātīnīni' por quintalaclē'i'ca'n.

2

A'nchī Pablo scujli nac Tesalónica
1 Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj iccāquīlaklani'. 2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
a'nchī quincātamāpātīnīni' lā' quincātalakapalani' nac Filipos a'xni'ca' tūna'j xa'icchā'nāuj nac
Tesalónica. Lā' a'yuj quincāpātle'keni'ni' huā'mā', pero Dios quincāmaktāyani' lā' chuntza'
iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh lā' tū' iclacapuhuáuj, a'yuj
quincātamāmakchuyīcu'tuni'. 3 Quina'n iccāmaxquī'ni' tapāstacna'. Lā' a'ntū iccāhuanini'
hui'xina'n ū'tza' xastu'ncua'. Tuntū' icpāstacui'. Xa'iccāhuanicu'tunāni' ixtachihuīn Dios,
lā' xmān ū'tza' iccāquīlīlaklani'. Tū' iccāquī'a'kxokoni'. 4 Dios quincālaktzī'ni' xalactzey
lā' quincālīmāmacū'ni' na'icmāsu'yuyāuj xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' iclīmāsu'yuyāuj chu
a'nchī Dios lacasqui'n. Quina'n más ictlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixta-
puhuānca'n tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n. 5 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que quina'n tū' iccāquīlīmāka'tlī'ni'. Lā' nīn tuntū' iccāquī'a'kxokomaklhtīcu'tuni'. Huā'mā'
Dios ca'tzī. 6 Tū' xa'iclacasqui'nāuj que huan tachi'xcuhuī't naquincāta'a'cnīni'ni'yāni',
nīn hui'xina'n, nīn ā'makapitzīn, a'yuj quina'n ixapóstoles Cristo lā' ū'tza' līminī'ni'
caquilā'a'cnīni'ni'uj. 7 Lacatzucu xa'iccātā'chihuīna'nāni' hua'chi kalhatin puscāt a'ntī
cāmaktaka'lha ixcamana'. 8 Xa'iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' xa'iccālīmaxquī'cu'tunāni'
tū' xmān huan xatzey tachihuīn; xa'iccāmaxquī'cu'tunāni' nā quinquilhtamacujca'n, tanto
xa'iccāpāxquī'yāni'. 9 Tā'timīn, hui'xina'n pāstacā'tit a'nchī xa'icscujāuj lā' a'nchī xa'icpātīyāuj
para na'iclītapātle'keni'yāuj. Quina'n tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. Lā' ū'tza' xa'iclīscujāuj
tuncuj lā' tzī'sa a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ixtachihuīn Dios.
10 Hui'xina'n laktzī'ntit lā' Dios nā laktzī'lh a'nchī xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n
a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. Quina'n tzeyā chi'xcuhuī'n xa'icuanī'tauj. Līlacatejtin
xa'iclatā'kchokoyāuj. Nīn tuntū' xa'ictlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan. Lā' chuntza' nīn
tintī' tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. 11 Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chi kalhatin
xatāta' cāmaxquī' tapāstacna' ixcamana', chuntza' quina'n xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna'

milīhuākca'n lā' xa'iccāmākō'xaka'tlī'yāni'. 12 Lā' lej xa'iccāhuaniyāni' que tasqui'nī līlacatejtin
nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni' a'nlhā xla'
māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej cā'tzēhuanī't.
13 Lā' nā pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'tit ixtachihuīn
Dios a'xni'ca' xa'iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n ca'tzītit lā' kalhlaka'ī'tit que a'ntū iccāmāsu'ni'ni',
ū'tza' ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtachihuīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' stu'ncua' ixtachihuīn
Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī scuja na mi'a'clhcunucca'n hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit.
14 Hui'xina'n, tā'timīn, cāpātle'keni'ni' a'cxtim hua'chi cāpātle'keni'lh xalanī'n nac Judea
a'ntīn tatapa'ksī con Dios lā' takalhlaka'ī' Jesucristo. Mintā'macchicni'ca'n cātamacaputzani'
hui'xina'n. Lā' huan israelitas tamacaputzalh ixtā'israelitasca'n xalanī'n nac Judea a'ntīn
takalhlaka'ī'. 15 Huan israelitas tamaknīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh
huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' quina'n quincātamacaputzani'. Dios tū' lakatī a'ntūn tatlahua
xlaca'n. Xlaca'n tatā'lāsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 16 Xlaca'n tū' quincātamakxtekāni'
na'iccātā'chihuīna'nāuj a'ntīn tū' israelitas. Quina'n iccātā'chihuīna'ncu'tunāuj para que
natapūtaxtu. Lā' chuntza' huan israelitas ā'chulā' taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza'
nacālīmāpātīnī Dios.

Pablo ixcālaka'mpalacu'tun xalanī'n nac Tesalónica

17 A'xni'ca' iccāmakxtekni' lā' lātma'j tū' xa'iccālaktzī'nāni', pō'ktu xa'iccāpāstacāni'
hui'xina'n lā' lej xa'iccālaktzī'ncu'tunāni'. 18 Quina'n xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n. Lā'
quit, Pablo, xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' maklhūhua' pero huan ko'ti'ti' tū' quincāmakxtekni'
na'ica'nāchāuj. 19 A'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesucristo namin lā' natahui'layāuj na
ixlacapūn, na'iccālīpāxuhuayāni' como kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' por mimpālacataca'n naca'tzīcan
a'nchī xa'ictā'scujāuj Dios. 20 Chuntza' hui'xina'n quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān lā'
iclīka'tla'jca'tzīyāuj por hui'xina'n.

3

1 Como tū' xa'icca'tzīyāuj a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'yāuj. Ictipuhuáuj
xa'ictachokouj qui'a'cstuca'n, quit lā' Silas, nac Atenas, 2 lā' xa'iccālakmacā'nchāni' Timo-
teo, quintā'tinca'n. Xla' tā'scuja Dios lā' māsu'yu xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata Cristo.
Iccālakmacā'nchāni' para que nacāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' nacāmaktāyayāni' para que más
xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. 3 Huā'mā' ictlahuáuj para que tū' nataxtutāya'yā'tit por ixpālacata
a'ntū līpātīni'mpā'na'ntit. Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī que napātīni'nāuj huā'tzā'.
4 A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni' iccāhuanini' a'nchī nalīpātīni'nāuj. Lā' chuntza' pātle'kelh.
U'tza' huā'mā' ca'tzīyā'tit. 5 Lā' ū'tza' iclīmacā'ncha' Timoteo. Como tū' xa'icca'tzī a'nchī
ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'. Xa'icca'tzīcu'tun palh ixkalhlaka'ī'yā'titcus xa'nca.
Quit xa'icca'tzīcu'tun palh huan ko'ti'ti' xmān ixcālīlaktzī'nī'ta'ni'. Chuntza' chu xmān
xa'icscujtamaka'uj.
6 Chuhua'j Timoteo ixcālakanī'ta'nchāni' lā' chimpātza'. Quincāhuaniyāni' a'nchī
lej xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit lā' a'nchī lāpāxquī'yā'tit. Lā' nā quincāhuaniyāni' a'nchī
quilāpāstacmā'nanchāuj pō'ktu lā' quilāpāxquī'yāuj. Lā' xla' quincāhuanini' que hui'xina'n
quilālaktzī'ncu'tunāuj chuntza' hua'chi iccālaktzī'ncu'tunāni' nā quina'n. 7 Lā' como
icca'tzīuj que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza' xa'iclītako'xaka'tlī'yāuj,
a'yuj xa'icpātīni'mā'nauj lā' a'yuj lej ixquincāpātle'keni'mā'ni' a'ntūn tū' tzey.
8 Chuhua'j iclīpāxuhuayāuj como icca'tzīujtza' que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n. 9 Lā' chuhua'j tzē na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n.
Icmaxquī'yāuj lhūhua' pāxcatca'tzī Dios porque lej iclīpāxuhuayāuj na ixlacapūn Dios
por mimpālacataca'n. 10 Tuncuj lā' tzī'sa lej icsqui'ni'yāuj Dios que ca'iccālaka'nchāni'
hui'xina'n porque iccāmāsu'ni'cu'tunāni' ā'macsti'na'j a'ntū ticāsputni'yāni' hui'xina'n a'nchī
kalhlaka'ī'yā'tit.
11 Māni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo caquincātamakxtekni' para
que tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. 12 Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que ā'chulā'
nalāpāxquī'yā'tit, lā' ā'chulā' nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi
quina'n iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Dios cacāmāhuixcānīni' lā' cacāmāpānūni'kō'ni'
ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua' na mi'a'clhcunucca'n para que chuntza' nīn tintī' tzē cat-
icālē'ksa'nīni'ni' a'xni'ca' natāyayāchipitit na ixlacapūn quinTāta'ca'n Dios a'xni'ca' namim-
pala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús con ixlīhuākca'n a'ntī ixla'.

4

A'nchīn tzē nalīlatahui'lacan chu a'nchī Dios lacasqui'n

1 A'xmān iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n, tā'timīn. Quina'n iccāmāsu'ni'ni' a'nchī
nalīlatā'kchokoyā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' chuntza' latā'kchokopā'na'ntit.

Lā' chuhua'j quina'n iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n lā' iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' por
ixquilhtampān Jesús: ā'chulā' chuntza' calatā'kchokotit.
2 Hui'xina'n pāstacā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni' Jesús. 3 Dios
lacasqui'n que līlacatejtin nalatahui'layā'tit. Tū' namakpuscātini'nā'tit. 4 Caca'tzī'tit
milīhuākca'n a'nchī naputzayā'tit mimpuscātca'n chu a'nchī minī'ni' na ixlacapūn Dios
lā' nā na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 5 Tū' caputzatit mimpuscātca'n con xako'hua'jua'
tapāstacna' hua'chi tatlahua huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' talakapasa Dios. 6 Tū' timak-
puscātīni'nā'tit. Tū' tilālakatlajayā'tit chuntza', porque chuntza' tū tzey tlahuani'yā'tit
ā'chā'tin chi'xcu'. QuiMāpa'ksīni'ca'n nacāmāpātīnī a'ntī chuntza' natatlahua. Lā' ū'tza'
huā'mā' xa'nca iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n xapū'la. 7 Dios quincālacsacnī'ta'ni' lā' xla' tū'
lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn ko'hua'jua'. Quincālacsacnī'ta'ni' para natlahuayāuj a'ntū
xatzey na ixlacapūn Dios. 8 A'ntīn tū' natatlōkentaxtū huā'mā' līmāsca'tīn, xlaca'n tū'
talakmaka'n chi'xcuhuī'n; xlaca'n talakmaka'n Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni'
huan Espíritu Santo.
9 Como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit līta'timīn, chuntza' tū' tasqui'nī na'iccāhuaniyāni' nīn
tuntū' ixpālacata huā'mā'. Dios cāmāsu'ni'nī'ta'ni'tza' a'nchī nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n.
10 Lā' chuntza' tū' xmān lāpāxquī'yā'tit, hui'xina'n nā cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n huan
tā'timīn xalanī'n na ixlīhuāk huan estado de Macedonia. Lā' iccāsqui'ni'yāni' que ā'chulā'
cacāpāxquī'tit. 11 Nalīhui'līyā'tit ca'cs natahui'la'yā'tit. Lā' tū' calīmaktanū'tit a'ntūn tū'
mimaca'tzica'n. Lā' cascujtit. U'tza' huā'mā' iccāhuaninī'ta'ni' pū'la. 12 Lā' chuntza'
nacāta'a'cnīni'ni'yāni' xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tzē
nalītapātle'keni'yā'tit.

A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni'

13 Iclacasqui'nāuj que caca'tzītit a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata a'ntīn tanīnī'ttza'. Chuntza'
tū' catilakaputzatit hua'chi talakaputza xlaca'n a'ntīn tū' taka'lhīmā'na para natalakchā'n
Cristo. 14 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Jesús nīlh lā' nā lakahuanchokolh. Lā' nā
chuntza' kalhlaka'ī'yāuj que ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesús a'xni'ca' tanīlh, nā xlaca'n
nacāmālakahuanīchoko Dios a'xni'ca' namimpala Jesús.
15 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hualh quiMāpa'ksīni'ca'n. A'xni'ca' namimpala
huan Māpa'ksīni', quina'n a'ntī xalakahuancus tū' caticāmakxtekui xlaca'n a'ntī tanīnī'ttza'.
16 Lā' huanmā' chi'chini' huan Māpa'ksīni' nayujāchi de nac a'kapūn lā' lej pa'lha nahuan
lakatin līmāpa'ksīn. Lā' huan xapuxcu' ángeles nata'sa. Lā' namakata'sacan ixlīskoli'
Dios para nacāmāca'tzīnīcan que mimā'tza' huan Māpa'ksīni'. Xapū'la natalakahuan-
choko xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo a'xni'ca' tanīlh. 17 Lā' chu tuncan xlaca'n lā'
nā quina'n a'ntī xalakahuancus, quilīhuākca'n naquincātamā'kayāhua'yāni' nac poklhnu'.
Lā' nalakchā'nāuj huan Māpa'ksīni' nac cā'ū'nī'n tālhmā'n. Lā' para pō'ktu chuntza'
natā'tahui'layāchāuj quiMāpa'ksīni'ca'n. 18 Lā' huā'mā' tachihuīn nalālīmāpāstaquīyā'tit. Lā'
chuntza' nalālīmākō'xamāka'tlī'yā'tit.

5

1 Tā'timīn, tū' tasqui'nī na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n lhānīn napātle'ke huā'mā' lā' lhānīn
namin huan Māpa'ksīni'. 2 Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit que nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin
huan Māpa'ksīni'. Chu līmaktin namin hua'chi chu līmaktin min huan ka'lhāna' de tzī'sa.
3 A'xni'ca' natahuan tachi'xcuhuī't: "Ca'cs hui'lāna'uj, tuntū' catilalh", chu līmaktin nala huan
lakuat. Lacapalh nala huan lakuat hua'chi a'xni'ca' nachini' ixtaca'tzāt kalhatin puscāt
a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcaman. Lā' tū' catitapūtaxtuni'lh huan lakuat. 4 Xlaca'n tū'
talakapasa Dios lā' tū' taca'tzī palh Jesucristo namimpala. Chu līmaktin natasu'yu hua'chi
a'xni'ca' namin kalhatin ka'lhāna' de tzī'sa. Hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n como hui'xina'n
lakapasā'tit ixtachihuīn Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit Jesucristo hasta a'xni'ca' namin. 5 Hui'xina'n
xalanī'n nac cā'tuncuj lā' latlā'hua'nā'tit nac cā'xkakana'. Como tū'tza' tlahuacu'tunā'tit a'ntūn
tū' tzey, hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac cā'tzī'sa. Tū'tza' latlā'huanāuj a'nlhā cā'pucsua' como
Dios xtāpalīnī'ttza' quintapāstacna'ca'n. 6 Hua'chilh ixtalhtatanī't xlaca'n a'ntīn tū' talaka-
pasa ixtachihuīn Dios. Tū' calaujtit hua'chi xlaca'n. Skalalh calaujtit lā' cuenta catlahuau-
jtit que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. 7 Cā'tzī'sa lhtatacan lā' cā'tzī'sa ka'chīcan. Xalanī'n
nac cā'tzī'sa hua'chilh ixtalhtatanī't lā' hua'chilh ixtaka'chīnī't, como tū' tapāstaca a'ntū ixla'
Dios lā' tū' tatlahua cuenta a'nchī lacatejtin natalatā'kchoko. 8 Quina'n tū' hua'chi xlaca'n
como quina'n xalanī'n nac cā'tuncuj. Huan tropa ka'lhī ixlu'xu' de līcā'n a'ntū napūtamaktāya
ixa'clhcunuc. Lā' quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj nac qui'a'clhcunucca'n.
Kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo lā' pāxquī'ni'nāuj chu a'nchī xla' quincāmāsu'ni'ni'. Lā' ū'tza'
līpūtamaktāyayāuj qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' tū' makxteka natanū na qui'a'clhcunucca'n
a'ntū ko'hua'jua'. Huan tropa ka'lhī ixtā'knu' de līcā'n a'ntū napūtamaktāya ixa'kxāk. Lā'

quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj quintapāstacna'ca'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj
que napūtaxtuyāuj. Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj. Lā' ū'tza' tū' makxteka natanū a'ntūn
tū' tzeyā tapāstacna'. 9 Dios quincālacsacnī'ta'ni' lā' tū' quincāmāpātīnīcu'tunāni' a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'. Quincālacsacni' para que naquincāmāpūtaxtūyāni' quiMāpa'ksīni'ca'n Je-
sucristo. 10 Lā' Jesucristo, xla' līnīlh por quina'n para que natā'latahui'layāuj xla', palh
nīnī'taujtza' o lakahuanāujcus a'xni'ca' xla' namimpala. 11 Lā' por ixpālacata huā'mā'
calālīmaxquī'tit tapāstacna' lā' calāmāhuixcānī'tit chuntza' a'nchī tlahuapā'na'ntit hui'xina'n
chuhua'j.

Pablo cāchihuīna'maxquī'lh huan tā'timīn

12 Iccāsqui'ni'yāni', tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī tatā'scuja
Māpa'ksīni'. Huan Māpa'ksīni' cālacsacnī't xlaca'n para nacātamāsu'ni'yāni' lā'
nacātamaxquī'yāni' tapāstacna'. 13 Lej cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacāpāxquī'tit por ixpālacata
ixtascujūtca'n. Hui'xina'n tū' calāsta'la'tit.

14 Lā' iccāmaxquī'yāni tapāstacna', tā'timīn. Cacāquilhnī'tit macsti'na'j a'ntī chu xmān
talatlā'huan. Cacāhuanilī'pintit a'ntīn talakachā'ni'nī't. Cacāmaktāya'tit a'ntīn tūna'j xa'nca
takalhlaka'ī'. Cacātāyani'tit ixlīhuākca'n.

15 Calē'capintit nalātlahuani'yā'tit a'ntū līmakuan. Lā' nā chuntza' cacātlahuani'tit
ixlīhuākca'n a'ntū līmakuan. Lā' tū' titlahuani'yā'tit ā'chā'tin a'ntūn tū' tzey, a'yuj xla'
cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey.

16 Pō'ktu capāxuhua'tit. 17 Pō'ktu cakalhtō'ka'tit. 18 Camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios chu a'ntū
cāpātle'kēni'yāni'. Chuntza' Dios lacasqui'n natlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con
Cristo.

19 Tū' camāmakchuyī'tit huan Espíritu Santo a'nchī scuja. 20 Tū' calakmaka'ntit a'ntūn
tahuan ixa'cta'sana'nī'n Dios. 21 Lā' xa'nca napāstacā'tit palh tzey o tū' tzey a'ntūn tahuan
lā' camaklhtīni'ntit a'ntūn tzey. 22 Camakxtektit huāk a'ntū xako'hua'jua'.

23 Māni' Dios cacātlahuani' hui'xina'n lej xalacuan. Dios ū'tza' a'ntī tza'ta'ta' tlahua
qui'a'clhcunucca'n. Xla' cacāmāpānūni'ni' a'ntūn tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū'
natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natanū a'ntū ko'hua'jua'
na mintapāstacna'ca'n lā' na mi'a'clhcunucca'n hasta a'xni'ca' namin quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 24 Ixlīhuāk huā'mā' Dios nacātlahuani'yāni' como ū'tza' a'ntī cālacsacnī'ta'ni' lā'
ū'tza' tlōkentaxtū.

A'xmān līsicua'lanālīn

25 Tā'timīn, cakalhtō'ka'tit por quina'n.

26 Cacāsaludarlītit lā' cacāpūsko'ka'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn chu a'nchī minī'ni' entre
lītā'timīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios.

27 Iccālīmāmacū'yāni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni' cacālakapūtle'keni'kō'tit ixlīhuākca'n
huan tā'timīn huā'mā' carta a'ntū ictzo'kmā'.

28 Cacāsicua'lanālīni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knunāuj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n
xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tā'tapa'ksīyā'tit Dios quinTāta'ca'n lā' nā huan
Māpa'ksīni' Jesucristo. 2 Cacāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Dios nacāmālaclē'nī a'ntīn talaclē'n

3 Quina'n icca'tzīyāuj que hui'xina'n kalhlaka'ī'pā'na'ntit ā'chulā' lā' milīhuākca'n
lāpāxquī'pā'na'ntit ā'chulā'. Lā' ū'tza' tasqui'nī nalīmaxquī'yāuj pō'ktu pāxcatca'tzī Dios.
Chuntza' minī'ni'. 4 Lā' ū'tza' quina'n lej iclīka'lhīyāuj tapāxuhuān a'xni'ca' iccāhuaniyāuj
xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios, a'nchī hui'xina'n latlā'hua'nā'tit. Iccāhuaniyāuj a'nchī
hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'titcus lā' tū' tamakchuyīnī'ta'ntit a'yuj lej cātalīmacaputzayāni'
hui'xina'n lā' lej pātīyā'tit lej lhūhua' catūhuā. 5 Chuntza' lītasu'yu que Dios xa'nca
ca'tzī a'nchī nalīlacāxtlahuakō'. Lā' chuntza' lītasu'yu que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan
para natanū'yā'tit a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. Hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Dios. Lā' ū'tza'
līpātīni'mpā'na'ntit.
6 Ca'tzīyāuj a'nchī tzey nalīlacāxtlahua Dios. A'ntī cātamacaputzayāni' hui'xina'n xlaca'n
natamāpala con Dios lā' xla' nacāmāpātīnī. 7 Dios namājaxī a'nchī līpātīni'nāuj hasta a'xni'ca'
natasu'yu huan Māpa'ksīni' Jesús. Naminācha' de nac a'kapūn. Lā' por ixquilhtampān
natatā'min ixángeles. 8 Jesucristo natalacsu'yu nac cā'lamana'. Lā' nacāmāmāpalanīkō'
a'ntīn tū' talakapascu'tulh Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh huan xatzey tachihuīn
ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 9 Xlaca'n nacāmāpātīnī Dios para pō'ktu como
nacāmāxtunquīcan para pō'ktu na ixlacapūn Dios lā' huan xkakana' a'ntū mālacsu'yu
ixlīmāpa'ksīn Dios. 10 Lā' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni', nata'a'cnīni'ni'
ixtachi'xcuhuī't, lā' natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā chuntza' nat-
lahua'yā'tit nā hui'xina'n porque kalhlaka'ī'nī'ta'ntit a'ntū iccāhuanini'.
11 Lā' ū'tza' iclīkalhtō'ka'yāuj pō'ktu por hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios que xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit hui'xina'n, chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntī cālacsacnī't
Dios para que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios cacāmaktāyani'
natlōkentaxtūyā'tit ixlīhuāk xatzey mintapuhuānca'n, lā' huāk tzey a'ntū tlahua'cu'tunā'tit
como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Ixlīhuāk huā'mā' Dios tzē natlahua porque ka'lhī
līmāpa'ksīn. 12 Lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can quiMāpa'ksīni'ca'n por mimpālacataca'n. Lā'
hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē chuntza' nala porque
lej ka'lhī talakalhu'mān quinDiosca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

2

Huan chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī

1 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke a'xni'ca' namin quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo, lā' a'nchī quina'n nalaktakēxtimīyāuj na ixlacapūn. Ixpālacata huā'mā'
iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. 2 Tū' catamakxtektit que chu līmaktin namāmakchuyīcan
mintapāstacna'ca'n. Lā' tū' catamakchuyī'tit a'xni'ca' huancan que chinī'ttza' huan
chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksīni'. Chō'la chuntza' cāhuanini' kalhatin
ixa'cta'sana' Dios o kalhatin a'ntī māsu'yu ixtachihuīn Dios. Chō'la catīhuā cāhuanini'
que iccāmacā'ni'nī'ta'nchāni' lakatin carta a'nlhā xa'ictzo'knī'tauj que chinī'ttza' huan
chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksīni'. Tū' stu'ncua'. Tū' chuntza' ictzo'knunī't.
3 Tū' cacāta'a'kxokoni' por ixpālacata nīn tuntū'. Huanmā' chi'chini' tūna'j catilalh. Pū'la
lhūhua' natatā'lāsta'la Dios, lā' natasu'yu huan kalhatin chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī que
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' līhui'līcanī't na'a'n nac pūpātīn. 4 Xla' nala ixtā'ca'tzaca'n
ixlīhuāk a'ntī cāhuanican dioses lā' ixlīhuāk a'ntū cātaquilhpūtani'can. Xla' natahui'la na
ixlītokpān Dios lā' nahuan que ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' nacāmāquilhputī tachi'xcuhuī't.
5 ¿Chu tū' pāstacā'tit a'nchī xa'iccāhuaniyāni' huāk huā'mā' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n? 6 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntūn tū' makxteka natasu'yu chuhua'j huan chi'xcu'
a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Hasta a'xni'ca' laclhcāhui'līca, hasta a'xni'ca' natasu'yu. 7 Chuhua'j
lakatzē'k scujmā' ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' nascujtamā' lakatzē'k hasta
namāpānūcan huan tīn tū' makxteka tasu'yu huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī'. 8 Lā'
chu tuncan natasu'yu. Lā' ā'calīstān natasu'yu huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xla' xmān
nasu'nu' lā' chuntza' nalīmaknī huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Lā' como Jesucristo

lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn, xmān natasu'yu, lā' xmān chuntza' nalīmāsputū ixlīmāpa'ksīn huan
chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. 9 Lā' a'xni'ca' namin huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī,
xla' naka'lhī ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natlahua tāpālhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū
lī'a'kxokonu'n. 10 Lā' como xla' lej xaca'tzanca'tzīn, nacā'a'kxoko xlaca'n a'ntī natapātīni'n
nac pūpātīn. Natapātīni'n a'ntza' porque tū' tamaklhtīni'ncu'tulh ixtachihuīn Dios a'ntū lej
stu'ncua' lā' a'ntū māsu'yu a'nchī līpūtaxtucan. 11 Lā' como tū' tamaklhtīni'ncu'tulh a'ntū
xastu'ncua', Dios cāmakxteka nacā'a'kxokocan. Lā' ū'tza' talīkalhlaka'ī' a'ntūn tū' stu'ncua'.
12 Lā' chuntza' Dios nacālacāxtlahuakō' lā' nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' takalh-
laka'ī'lh a'ntū xastu'ncua' lā' xmān ixtalakatī natatlahua ixtalaclē'i'ca'n.

Dios cāmāpūtaxtūcu'tun huan tachi'xcuhuī't

13 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'tzīyāuj que cāpāxquī'yāni' huan Māpa'ksīni'. Lā' chuhua'j
tasqui'nī na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzi Dios porque Dios cālacsacni' hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j
ixa'nan quilhtamacuj, para que napūtaxtuyā'tit. Como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū
ixlīstu'ncua' lā' como huan Espíritu Santo cātlahuani' xalacuan hui'xina'n, lā' chuntza' Dios
nacālīmāpūtaxtūyāni' hui'xina'n. 14 Quina'n iccālē'ni'chāni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. Lā' chuntza' cālīta'sani'ni' Dios. Xla' cāta'sani'ni' hui'xina'n para que chuntza'
hui'xina'n nalakchipinā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nac a'kapūn a'nlhā cā'tzēhuanī't.
15 Lā' ū'tza' xa'nca' calītāya'tit lā' tū' camakxtektit huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuanini' lā'
a'ntū ictzo'kui nac carta. 16 Dios quinTāta'ca'n, xla' quincāpāxquī'yāni' lā' quincāmaxquī'yāni'
talāko'xamāka'tlī'n a'ntūn tū' maktin catisputli. Xla' quincāmāca'tzīnīyāni' que tū' chu tlakaj
ka'lhīmā'nauj a'ntū xatzey a'ntū xla' naquincātlahuani'yāni'. Dios, xla' lakalhu'mana'n. Lā'
ū'tza' huāk quincālītlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā'. 17 Icsqui'ni'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesu-
cristo lā' Dios quinTāta'ca'n que cacātamaxquī'ni' talāko'xamāka'tlī'n lā' cacātamāhuixcānīni'
para que chuntza' natlahua'yā'tit lā' nahua'nā'tit huāk a'ntūn tzey.

3

Pablo cāsqui'ni'lh huan tā'timīn que catalīkalhtō'ka'lh para xla'

1 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'orarlī'tit por quina'n. Casqui'ntit que ixtachihuīn Dios
ca'a'kahualh lā' ca'a'cnīni'ni'ca chuntza' hua'chi a'cnīni'ni'tit hui'xina'n. 2 Lā' nā casqui'ntit
que Dios caquincāmāpūtaxtūni' de na ixlīmāpa'ksīnca'n huan xalacca'tzanca'tzīnī'n
chi'xcuhuī'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. A'makapītzīn tachi'xcuhuī't tū' takalhlaka'ī'
lā' ū'tza' lī'a'nan huan tachi'xcuhuī't a'ntī lej taca'tzanca'tzī. 3 Huan Māpa'ksīni' pō'ktu
tlōkentaxtūkō'. Xla' nacātamāhuixcānīyāni' lā' nacāmaktaka'lhāni' lā' chuntza' tū' caticātlajani'
huan ko'ti'ti'. 4 Quina'n iclīpāhuanāuj huan Māpa'ksīni'. Lā' ū'tza' a'ntī cāmaktāyayāni'.
Lā' ū'tza' iclīca'tzīyāuj palh tlahua'pā'na'ntit a'ntū iccāhuanini' lā' ā'chulā' natlahua'yā'tit.
5 Cacāmaktāyani' hui'xina'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo para que ā'chulā' naca'tzīyā'tit a'nchī
Dios cāpāxquī'yāni'. Lā' cacāmaktāyani' para que natāyani'yā'tit a'ntūn cāpātle'keni'yāni',
chuntza' hua'chi Cristo tāyani'kō'lh.

Tasqui'nī que natascuja ixlīhuākca'n

6 Lā' chuhua'j, tā'timīn, iccālīmāpa'ksīyāni' a'ntū ixquilhtampān quiMāpa'ksīni'ca'n Je-
sucristo. Cataxtunquītit de ixlīhuākca'n huan tā'timīn a'ntīn chu xmān talatlā'huan
lā' tū' ta'a'kahuā'nani' huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n. 7 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī que naquilāmaksca'txtuyāuj a'nchī xa'icscujāuj. Quina'n tū'
laclhquititni' xa'icuanī'tauj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n. 8 Iccāmāpalauj a'ntī
ixquincāmāhuī'yāni'. Lā' lej pa'lha xa'icscujāuj de tuncuj lā' de tzī'sa porque quina'n
tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. 9 Lā' a'yuj xa'icka'lhīyāuj derecho chu ixquilāmāhuī'uj,
pero quina'n xa'icscujāuj porque xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n naquilāmaksca'tāuj.
10 A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, iccāhuanini' chuntza': Palh a'nan catīhuā a'ntīn
tū' scujcu'tun, tū' cahuā'yalh. 11 Quincātahuaniyāni' que makapitzīn de hui'xina'n
lhquititni' lā' talīmaktanū a'ntū tū' ixmaca'tzica'n lā' nīn tuntūyā lītlōt tatlahua. 12 Lā'
xlaca'n iccāmāpa'ksīyāuj lā' iccāmaxquī'yāuj tapāstacna' por ixquilhtampān Jesucristo: Ca'cs
catatahui'lalh lā' catascujli lā' chuntza' catalītapātle'keni'lh xlaca'n.
13 Tā'timīn, tū' calakachipini'tit natlahua'yā'tit a'ntū xatzey. 14 Palh catīhuā tū'
a'kahuāna'ni'cu'tun a'ntū icuanī'tauj nac huā'mā' carta, caxa'ncalaktzī'ntit tichū. Lā' tū'
chu lakatin catā'pintit hasta que namāxana'n xla'. 15 Pero tū' calaktzī'ntit hua'chi kalhatin
tā'ca'tza. Xla' mintā'tinca'n. Camaxquī'tit tapāstacna'.

A'xmān līsicua'lanālīn

16 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n.
Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que pō'ktu natza'ta'ta'n mi'a'clhcunucca'n, chuxatū
nacāpātle'keni'yāni'. Huan Māpa'ksīni' pō'ktu' cacā'o'kska'lhīlē'ni' milīhuākca'n.

17 Quit Pablo ictzo'ka huā'mā' saludos con quimacan. U'tza' huā'mā' ixlīlakapascan ixlīhuāk quincartas. Chuntza' iccātzo'ka. 18 QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo por ixquilhtampānca'n Dios a'ntī māpūtaxtūnu'n lā'
Jesucristo a'ntī kalhlaka'ī'yāuj. 2 Timoteo, quit ictzo'knuni'mā'ni'. Hui'x hua'chi qui'o'kxa'
porque icmākalhlaka'ī'nīni' ixtachihuīn Dios. Dios camaktaka'lhni' lā' calakalhu'mani'. Lā'
xa'nca calatahui'la' ixpālacata quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.

Māpa'ksīlh ixpālacata a'ntīn tamāsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'

3 A'xni'ca' xa'ica'mā' nac Macedonia, lej icuanini' ixtachoko nac Efeso para
nacāmāpa'ksīya' ā'makapitzīn que tū'tza' catamāsu'yulh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Cristo.
4 Lā' nacāhuaniya' que tū' ixmaca'tzica'n huan listas de ixtacuīni'ca'n ixnapapna'ca'n
lā' a'ntū xmān cuentos ixpālacata ixnapapna'ca'n. Huā' tamā'na tū' tzey porque xmān
talacapūchihuīna'nīni'n. Lā' chuntza' tūlalh catimāsu'yulh ixtapuhuān Dios. A'ntī xa'nca
takalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzēn taca'tzī ixtapuhuān Dios. Chuntza' icuanipalayāni'.
5 Maclacasqui'n quina'n nacāmāsu'ni'yāuj a'nchī lāpāxquī'can porque takalhlaka'ī'lh ix-
tachihuīn Dios lā' porque taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n lā' chuntza' lej tzey talalh ix-
tapāstacna'ca'n. 6 Lā' ā'makapitzīn tapātza'nkānī't lā' ū'tza' līlasu'yu que xmān chu tlakaj
talālīhuani. 7 Lej tamāsu'yucu'tun huan ixley Moisés lā' tū' tamāchekxī a'ntū tamāsu'yumā'na.
Lā' nīn tū' tamāchekxī a'ntū tahuan. Pero a'yuj, lej tachihuīna'n.
8 Ca'tzīyāuj que tzey huan ley a'ntū tzo'kli Moisés palh a'cnīni'ni'can lā' palh tū' xtāpalīcan.
9 Huan lacuan chi'xcuhuī'n tū' tamaclacasqui'n huan ley. Maclacasqui'ncan huan ley
para nacāmāpa'ksīcan a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n. Nā chuntza' para a'ntīn
taclē'n lā' tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Nā maclacasqui'n huampala para a'ntīn tū'
ta'a'cnīni'ni' nīn tuntū'. Nā huan ley para a'ntīn tamaknī ixtāta'ca'n, o ixtzī'tca'n, o ā'chā'tin
chi'xcu'. 10 Lā' huan ley para a'ntīn tamakpuscātīni'n lā' a'ntīn tā'lāka'lhī huan kalhatin
chi'xcu' hua'chi ixpuscāt lā' a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' a'ntīn taka'lhan camana' lā' a'ntīn
tahuan a'ntūn tū' stu'ncua' na ixlacapūn juez. Lā' huan ley para ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua
catūhuā a'ntū contra ixtachihuīn Dios. 11 U'tza' ixtachihuīn Dios a'ntū quilīmāmacū'ca para
namāsca'tīni'n lā' ū'tza' quincāhuaniyāni' a'nchī lej xkaka Dios lā' lej sicua'lanālanī't xla'.

Maxquī'lh pāxcatca'tzī por ixtalakalhu'mān Dios

12 Icmaxquī' pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni' Cristo Jesús porque quilaktzī'nī't tzey para
na'ictā'scuja lā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' quimāhuixcānīlh para quilītlōt.
13 Xapū'la tū' tzey a'nchī iccālīchihuīna'lh a'ntīn ixtakalhlaka'ī' lā' xa'iccāmacaputza
lā' xa'iccālakapala xlaca'n. Pero Dios quilakalhu'malh porque tū' xa'icca'tzī a'ntū
xa'ictlahuamā' lā' tūna'j xa'ickalhlaka'ī'nī't. 14 Lā' lej lhūhua' quilakalhu'malh
quiMāpa'ksīni'ca'n lā' quimākalhlaka'ī'nīlh. Chuntza' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icpāxquī'nin
hua'chi Jesucristo pāxquī'nin porque ictapa'ksītza' con xla'.
15 Tasqui'nī nakalhlaka'ī'can huā'mā' tachihuīn como lej stu'ncua': Cristo Jesús milh
nac quilhtamacuj para nacāmāpūtaxtū a'ntī taclē'n. Lā' icpuhuan que quit más
xa'iclaclē'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 16 Lā' a'yuj quit más xa'iclaclē'n, pero Jesucristo
quilakalhu'malh para namāsu'yu que xla' lej līlacatzucu naka'lhī hasta que nakalhlaka'ī'can.
Lā' como quilakalhu'malh quit, nā nacālakalhu'man ixlīhuākca'n a'ntīn natakalhlaka'ī' para
que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 17 Ca'a'cnīni'ni'ca huan Rey a'ntī
Rey para pō'ktu. Xla' tū' maktin catisputli lā' tūla tapūlaktzī'n con ixlakastapunca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' xmān xla' Dios. Camācā'tanīca lā' ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu. Amén.
18 Timoteo, huā'mā' līmāpa'ksīn iclīmāmacū'yāni' porque icpāstacmā' a'ntū huancanī't
por mimpālacata a'xni'ca' Dios māsu'yulh a'ntū nala milītlōt. Nā hui'x capāstacti huā'
tamā'na tachihuīn para que naka'lhīya' tahuixcān lā' xa'nca namālacstū'nca' ixtachihuīn
Dios. 19 Lā' tū' tipātza'nkāya' a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'. Tū' catlahua' a'ntū hui'x ca'tzīya' que
tū' tzey. A'makapitzīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey a'yuj ixta'u'cxca'tzī que tū' tzey a'ntū
ixtatlahuamā'na. Lā' chuntza' talītaxtutāyalh na ixtej Dios. 20 Kalhatu' de xlaca'n cāhuanican
Himeneo lā' Alejandro. Iccātlakaxtulh xlaca'n para que Satanás nacāmāpātīnī lā' chuntza'
tū'tza' catita'a'ksa'nli Dios.

2

A'nchī natakalhtō'ka'

1 Lej icuaniyāni' huā'mā'. Cacāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't a'nchī lakalīyān natasqui'ni'
Dios por a'ntūn tamaclacasqui'n lā' por ixpālacataca'n ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Lā' nā
natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixlīhuāk a'ntū cāmaxquī'nī't. 2 Lā' cacāmāsu'ni' a'nchī

natasqui'ni' Dios que nacāmaktāya huan rey lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't para que chuntza' tzē'k natahui'layāuj lā' natlahuayāuj ixtapuhuān Dios lā'
para que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan.
3 A'ntī lakaliyān nasqui'ni' Dios chuntza', xla' tlahuamā' a'ntūn tzey lā' a'ntū nalīpāxuhua
Dios huan Māpūtaxtūnu'. 4 Lā' Dios lacasqui'n que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't catapūtaxtulh
lā' ixlīhuākca'n catalakapasli a'ntū stu'ncua'. 5 Xmān kalhatin Dios huī'. Lā' xmān kalhatin
a'ntī cāmāko'xamixī Dios lā' tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' a'ntī huanican Jesucristo. Xla' Dios
lā' nā lalh chi'xcu'. 6 Xla' ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī. Chuntza' līmāpalakō'lh
ixlīhuāk a'ntūn tachi'xcuhuī't ixtalaclē'ni' Dios lā' cāmāpūtaxtūlh. A'xni'ca' Dios lacasqui'lh
a'xni'ca' pātle'kelh. 7 Lā' quilacsacli para ixa'cta'sana' lā' quilīmānūlh quilī'apóstol para
que na'iccāmāsu'ni' xalīstu'ncua' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā iccāmāsu'ni' a'nchī
nalīpūtaxtucan. Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' tū' ica'kxokoyāni'.
8 Lā' iclacasqui'n que ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't chu xalhā nac cā'quilhtamacuj
natatā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tacha'xa ixmacanca'n para natatā'chihuīna'n Dios,
cuenta catatlahualh que tzey ixa'clhcunucca'n, que tū' nata'a'kchā'ntāya lā' que tū'
natapuhuan a'ntūn tū' tzey ixpālacata ā'kalhatin. 9 Maclacasqui'n huan tzu'ma'jan lā'
huan puscan natalhakā' ixlu'xu'ca'n a'ntū natatā'līmakuan lā' a'ntū minī'ni' puscan. Tū'
maclacasqui'n natahui'lī lhūhua' cintaj o xa'nat na ixya'jca'n; xmān xa'nca nataxqui'ta.
Lā' tū' natalīka'tla'jca'tzī ixpālacataca'n ixtapixnu'ca'n de oro nīn de perla. Lā' nīn tū'
natalīka'tla'jca'tzī ixlu'xu'ca'n a'ntū lej xatapala. 10 Maclacasqui'n natatlahua a'ntū tzey.
U'tza' minī'ni' lā' chuntza' natalītasu'yu que takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 11 A'nlhā
takēstokcan para nata'a'cnīni'ni' Dios, huan puscan tzē'k catatahuī'lh para natasca'ta lā'
nata'a'kahuāna'n. 12 Quit tū' icmakxteka que kalhatin puscāt camāsu'yulh nīn cacāmāpa'ksīlh
huan chi'xcuhuī'n. Xla' tzē'k catahui'lalh 13 porque pū'la Dios lhta'malh Adán lā' ā'calīstān
tlahualh Eva. 14 Lā' tū' a'kxokoca Adán pero Satanás a'kxokolh huan puscāt. Lā' chuntza'
lītzuculh huan talaclē'i'. 15 Ixlītlōt huan puscāt, ū'tza' cāmāsu'ni' ixcamana'. Lā' palh
nakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ka'lhī tapāxquī'n lā' palh tzey ixtapāstacna' lā' tū' natlahua
a'ntū tū' līmakuan lā' palh xa'nca latlā'huan, namāpūtaxtūcan.

3

A'nchī natalīla huan maktaka'lhna'nī'n

1 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn: Palh kalhatin lacu'tun ixmaktaka'lhna'ca'n a'ntīn takalh-
laka'ī ixtachihuīn Dios, huā'mā' chi'xcu' lacasqui'n huan lītlōt a'ntūn tzey. 2 Maclacasqui'n
huan maktaka'lhna' tū' maktin catlahualh a'ntūn tzē nalī'a'ksa'ncan. Xmān kalhatin
ixpuscāt caka'lhīlh. Līlacatejtin catahui'lalh. Xla' nalīhui'lī tū' natlahua a'ntūn tū' tzey.
Tzeyā chi'xcu' calalh xla' lā' tzey calalh ixtapāstacna'. Cacāmānūlh ā'makapitzīn na ixchic.
Xa'nca camāsu'yulh. 3 Tū' cako'tli. Tū' cacātucsli ā'makapitzīn pero pō'ktu cacāpāxquī'lh.
Tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' calīpāhuanli ixtumīn. 4 Xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic. Lā'
ixcamana' cata'a'kahuāna'ni'lh lā' cata'a'cnīni'ni'lh. 5 Palh huan chi'xcu' tūla māpa'ksīni'n na
ixchic, ¿chichū nacālīmaktaka'lha a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios? 6 A'ntīn tzucumā'cus
kalhlaka'ī' tūla catilalh maktaka'lhna' porque naka'tla'jca'tzī lā' chuntza' napātle'keni' xla'
hua'chi pātle'keni'lh huan ko'ti'ti'. 7 Lā' huan maktaka'lhna' calalh kalhatin chi'xcu' a'ntīn
ta'a'cnīni'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' takalhlaka'ī' como xla' tzeyā chi'xcu'. Palh tū',
tzē na'a'ksa'ncan lā' chuntza' natlaja huan ko'ti'ti'.

A'nchī nala huan diácono

8 Lā' huan diácono, ū'tza' a'ntī namaktāyana'n nac lītokpān. Lā' nā maclacasqui'n que huan
diácono lacatejtin catahui'lalh. Huan diácono tū' catlahualh lakatu' ixlacan lā' tū' caka'chīlh.
Lā' tū' capuhuanli naka'lhī tumīn a'ntūn tū' tlajanī't. 9 Lā' tzey calalh ixtapāstacna' xla'
lā' xa'nca camāchekxīlh ixlīhuāk a'ntū Dios quincāmāsu'ni'ni' para que nakalhlaka'ī'yāuj.
10 Maclacasqui'n pū'la naca'tzīcan a'nchī latlā'huan. Lā' palh nīn tintī' nalī'a'ksa'n de
catūhuā, a'xni'ca' tzē natanū ixlīdiácono. 11 Lā' huan puscan, nā maclacasqui'n lacatejtin
catalatā'kchokolh. Tū' cata'a'ksa'nli ā'chā'tin. Tū' cataka'chīlh. Lā' pō'ktu catatlōkentaxtūlh
ixlītlōtca'n. 12 Huan chi'xcu' a'ntī diácono caka'lhīlh xmān kalhatin ixpuscāt. Lā' xa'nca
camāpa'ksīni'lh na ixchic lā' cata'a'kahuāna'ni'lh ixcamana'. 13 A'ntī xa'nca tlōkentaxtū
ixlīdiácono, ū'tza' ixlīhuākca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' xla' tū' catijicua'nli nahuan que tapa'ksī con
Jesucristo.

A'ntū kalhlaka'ī'yāuj

14 Chuntza' iclītzo'knuni'mā'ni' a'yuj icpuhuan que palaj na'ica'nācha'. 15 Lā' a'yuj
na'ictakoxī, pero chuhua'j ca'tzīya' a'nchī maclacasqui'n nalītahui'layāuj quilīhuākca'n a'ntī
kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī pō'ktu huī'. Lā'

quina'n maktāyayāuj a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo. 16 Lej tasqui'nī a'ntū kalh-
laka'ī'yāuj. Pū'la tū' ixca'tzīcan pero chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'n a'nchī nalīpūtaxtucan.
U'tza' huā'mā' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj:
Dios tasu'yunī't hua'chi chi'xcu' a'ntī huanican Jesús.
Lacuan mālacstū'nca por huan Espíritu Santo.
Huan ángeles talaktzī'lh.
Lī'a'cta'sana'nca lakachu nac makatna' cā'lacchicni'.
A'ntī xalanī'n cā'quilhtamacuj takalhlaka'ī'lh.
Lā' lē'nca nac a'kapūn.

4

A'ntī natataxtutāya na ixtej Dios

1 Huan Espíritu Santo xa'nca huan que namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' ā'makapitzīn
natamakxteka a'ntū takalhlaka'ī'lh. Lā' natastālani' a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' natakaxmata
a'ntū tamāsu'yumā'na ixlacscujnī'n ko'ti'ti'. 2 Huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu chuntza'
tatlahua lakatu' ixlacanca'n lā' tū' tahuan a'ntū stu'ncua'. Tū'tza' ta'u'cxca'tzī palh tū' tzey
a'ntūn tatlahuamā'na. Xlaca'n hua'chilh tanīhua'nanī't a'ntūn talī'u'cxca'tzīni'n. 3 Xlaca'n
tamāsu'yu que tū' tzey natatapūchahua lā' tū' tzey natahua' ā'tāpātin līhua't. Lā' Dios
quincāmaxquī'ni' tāpāspit līhua'tna' para nahua'yāuj. Xmān pū'la namāstā'yāuj pāxcatca'tzī
quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. 4 Ixlīhuāk a'ntū Dios tlahualh, ū'tza' tzey
lā' quina'n tūla catihuáuj palh tū' tzey. Namaklhtīni'nāuj lā' namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī
Dios. 5 Chuntza' tzey porque ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' que huāk tzey a'xni'ca'
maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios.

A'nchī nala a'ntī natā'scuja Jesucristo

6 Palh chuntza' nacāmāsu'ni'ya' mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, nala'ya'
xatzey ixtasācua' Jesucristo. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'ya' ixpālacata a'ntū māsu'yupā't lā'
a'ntū stālani'pā't. 7 Tū' cuenta catlahua' huan cuentos a'ntū xmān xala' nac cā'quilhtamacuj
lā' tuntū' ixtapalh. Cuenta catlahua' a'ntū Dios lacasqui'n. 8 A'xni'ca' natlahuaya'
ejercicio, ū'tza' tzey para mimacni' pero más tasqui'nī natlahuaya' ixtapuhuān Dios.
U'tza' tzey nac huā'mā' quilhtamacuj lā' nā tzey para quinquilhtamacujca'n a'ntū nala
para pō'ktu. 9 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn lā' maclacasqui'n ixlīhuākca'n natakalhlaka'ī'.
10 Quina'n palha' līscujāuj lā' cālīpātīni'yāuj a'ntī quincātalakapalayāni' porque kalhlaka'ī'yāuj
Dios a'ntī pō'ktū huī'. Xla' lalh ixMāpūtaxtūnu'ca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't pero xmān
nacāmāpūtaxtūcan a'ntī takalhlaka'ī'.
11 Chuntza' namāpa'ksīya' lā' namāsu'yu'ya' a'ntū iclīmāmacū'yāni'. 12 Tū' catimakxtekti
nalakmaka'nca'na' ixpālacata milī'o'kxa'. Xa'nca calatahui'la' para que ixlīhuākca'n a'ntī
takalhlaka'ī' natamaksca'tāni'. Cahua'nti xmān a'ntūn tzey lā' catlahua' xmān a'ntūn
tzey. Cacāpāxqui' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xa'nca cakalhlaka'i' lā' tzey calalh
mintapāstacna'. 13 Līhuan tūna'j ica'nācha' natanūni'ya' lakapūtle'keya' ixtachihuīn Dios
a'nlhā takēstokcan. Lā' calī'a'cta'sa'na' ixtachihuīn Dios lā' camā'su'yu'. 14 Tū' tipātza'nkāya'
huā' talakalhu'mān a'ntū maxquī'canī'ta' a'xni'ca' tā'cpūmā'ca'ni' ixmacanca'n huan mak-
taka'lhna'nī'n a'xni'ca' huanica' a'ntū milītlōt.
15 Pō'ktu cuenta catlahua' huā'mā' a'ntū ictzo'knuni'nī'ta'ni' lā' pō'ktu catanūni'
tlōkentaxtūkō'ya' para que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tzē natalaktzī'n que lakalīyān
más xa'nca tlahuapā't ixtapuhuān Dios. 16 Cuenta catlahua' a'ntūn tlahua'ya' lā' a'ntū
māsu'yu'ya'. Chuntza' napūtaxtuya' lā' nā natapūtaxtu a'ntīn takaxmata.

5

A'nchī natalīlatā'kchoko huan tī takalhlaka'ī'

1 Tū' tilacaquilhnīya' kalhatin papatzīn pero camaxqui' tapāstacna' hua'chilh xla' mintāta'.
A'ntī o'kxa'cus camaxqui' tapāstacna' hua'chilh mintā'tin. 2 Lā' chuntza' kalhatin to'kotzīn
camaxqui' tapāstacna' hua'chilh mintzī't, lā' a'ntī tzu'ma'jātcus hua'chilh mintā'tin, lā' tū'
ticātlahuani'ya' a'ntūn tū' līmakuan con xlaca'n.
3 Na'a'cnīni'ni'ya' huan lakapūt a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī namaktaka'lha. 4 Palh
ka'lhīcus ixcaman o ixtā'nat, maclacasqui'n xlaca'n natamaktaka'lha huan lakapūt para
natasca'ta ixlītlōtca'n ixpālacata ixfamiliaca'n. Chuntza' tasu'yu que ta'a'kahuāna'ni' ixtachi-
huīn Dios. Lā' chuntza' nacālīmāpala a'ntīn tamakastacli. U'tza' nalīpāxuhua Dios. 5 Huan
lakapūt a'ntī ixa'cstu huī' lā' a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī namaktaka'lha, xla' ka'lhīmā'
a'ntū Dios namaxquī'. Tzī'sa lā' tuncuj tū' namakxteka de tā'chihuīna'n Dios na ixchic lā'
a'nlhā takēstokcan. 6 Huan lakapūt a'ntī xmān paxialhna'n lā' tlahua chu a'ntū lacasqui'n,
ū'tza' a'cxtim hua'chilh xanīn na ixlacapūn Dios, a'yuj lakahuancus. 7 Huāk huā' tamā'na nā

nacāmāsu'ni'ya' para que huan lakapūtnu' tū' catatlahualh nīn tuntū' a'ntū nacālī'a'ksa'ncan.
8 Palh a'nan a'ntīn tū' cāmaktaka'lha ixtalakapasnī'n lā' palh tū' ā'chulā' cāmaktaka'lha a'ntīn
tahui'lāna' na ixchic, ū'tza' kalhtatzē'ka a'ntū kalhlaka'ī'nī't. A'chulā' tasu'yu que ā'chā'tin
a'ntīn tū' kalhlaka'ī'.
9 Xmān catzo'kti nac lista huan lakapūt palh ka'lhītza' tu'tumpu'xam cā'ta lā' xmān
kalhatin ixkōlu' ixka'lhīnī't. 10 Lā' nā maclacasqui'n que nalakapascan palh tzeyā puscāt
xla' porque tlahuanī't a'ntūn tzey. Palh xa'nca cacāmakastacli ixcamana' lā' palh ixcāmāhuī'
na ixchic a'ntīn tatapa'ksī con Jesús, tzē natzo'kcan ixtacuīni'. Lā' palh tlōkentaxtūlh chu
xatūyā lītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī lā' palh ixcāmaktāya a'ntī ixtapātīni'n, tzē natzo'kcan. Lā'
palh huan lakapūt pō'ktu putza a'nchī natlahua a'ntūn tzey, catzo'kui'līca.
11 Huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j lej to'kotzīnī'n tū' caticātzo'kca porque ā'calīstān nacātlaja
ixtapuhuānca'n. Lā' natataxtutāya de na ixtej Dios lā' chuntza' natalītapūchahuacu'tumpala.
12 Chuntza' nacāmālaclē'nīcan porque tū' tatlōkentaxtū a'nchī tatzuculh. 13 Huan lakapūtnu'
a'ntīn tūna'j to'kotzīnī'n nā natasca'ta natalatā'kchoko pūtunu' chic lā' natalhquititni'n. Lā'
ā'chulā' natala porque lej nata'a'ksa'nan lā' natatanū a'nlhā tū' ixmaca'tzica'n. Lā' nā
natahuan a'ntūn tū' līmakuan. 14 U'tza' iclīhuaniyāni' catatapūchahuapā huan lakapūtnu'
a'ntīn tūna'j lej lakto'kotzīnī'n. Cataka'lhīpā ixcamana'ca'n lā' catamaktaka'lhli huan na
ixchicca'n. Chuntza' tū' caticāmaxquī'ca quintā'ca'tzaca'n a'ntū natalī'a'ksa'n. 15 A'makapitzīn
lakapūtnu' tataxtutāyalhtza' de na ixtej Dios para natastālani' huan ko'ti'ti'.
16 Palh kalhatin kalhlaka'ī' lā' palh huī' ixtalakapasni' xalakapūt, camaktāyalh. Chuntza'
a'ntīn tatakēstoka nac lītokpān xmān nacāmaktāya huan lakapūtnu' a'ntīn tū' taka'lhī nīn
kalhatin a'ntī nacāmaktaka'lha.
17 Lej nacā'a'cnīni'ni'can huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac lītokpān lā' xa'nca
tamāpa'ksīni'n. A'chulā' cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n que ā'chā'tin. Lā' ā'chulā' nacā'a'cnīni'ni'can
xlaca'n palh tamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā' tamāstū'nca. 18 Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios: “Tū' catimā'kalhnu' ixbozal huan huācax a'xni'ca' lacchi'ntamā' trigo
a'ntū lītlahuacan harina. Namakxteka' nahua'”. Lā' nā chuntza' tatzo'kni': “Huan tasācua'
natlaja ixchi'chini'”.
19 Xmān kalhatin ixa'cstu tūla catilī'a'ksa'nīni'lh huan a'ntī māpa'ksīni'n nac lītokpān.
Maclacasqui'n kalhatu' o kalhatu'tun a'ntīn taca'tzī ixtalaclē'i' para natalī'a'ksa'nīni'n. 20 Lā'
palh chuxatī de xlaca'n tū' makxtekcu'tun ixtalaclē'i', calacaquilhnīca na ixlacapūnca'n
ixlīhuākca'n. Lā' chuntza' ā'makapitzīn natajicua'n. 21 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūnca'n
Dios lā' Jesucristo lā' na ixlacapūnca'n ángeles a'ntī Dios cālacsacnī't. Lej iclīmāmacū'yāni'
que natlōkentaxtūya' huā'mā' a'ntū ictzo'knī't. Lā' tū' timakxteka que xtunc natlahua
kalhatin xmān ixpālacata kalhatin mi'amigo. Ixlīhuākca'n a'cxtimni cata'a'kahuāna'ni'lh.
22 Tū' lacapalh na'a'cpūmā'ca'ya' mimacan ā'kalhatin a'ntī namāxtunquīya' para natā'scuja
Dios. Pū'la napāstaca' palh xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt porque hui'x nalīpina' cuenta. Hui'x
calīhui'li' natlahua'ya' xmān a'ntūn tzey.
23 Chuhua'j tū'tza' xmān xcān nahua'ya' pero macsti'na'j xavino uva nahua'ya' ixpālacata
mimpān porque maklhūhua' ī'tza'ca'na'.
24 Capāstacti que ixtalaclē'i'ca'n makapitzīn tachi'xcuhuī't xa'nca cāca'tzīcan a'yuj
tintī' cālī'a'ksa'nīni'nī't. Pero ixtalaclē'i'ca'n ā'makapitzīn tintī' taca'tzī hasta a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'can. 25 Nā chuntza' tatasu'yu ixlītzeyca'n tachi'xcuhuī't. Lā' a'yuj tū'
palaj talītasu'yu ixlītzeyca'n pero tūla tamātzē'ka pō'ktu.

6

1 Ixlīhuākca'n xatatamāuj tasācua' lej cata'a'cnīni'ni'lh ixtēcu'ca'n para que nīn tintī'
nalīchihuīna'n a'ntūn tū' tzey ixtacuīni' Dios nīn a'ntū māsu'yuyāuj. 2 Huan xatatamāuj
tasācua' tū' catilakmaka'lh ixtēcu' a'ntī kalhlaka'ī' porque ixtu'ca'n talalh lītā'timīn
ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'. Más xa'nca nascuja huan tasācua' porque cāmaktāyamā'
a'ntī cāpāxquī'can lā' a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. U'tza' huā'mā' namāsu'yu'ya' lā'
stu'tu'lu' nahua'na' chuntza'.

A'ntū nalīko'xamixa

3 Palh kalhatin xtunc namāsu'yu lā' tū' chu lakatin hua'chi māsu'yulh huan Māpa'ksīni'
Jesucristo, lā' palh tū' māsu'yu que tasqui'nī stālani' Dios, 4 huā'mā' chi'xcu' lej ka'tla'jca'tzī lā'
tuntū' ca'tzī. Xmān lītlajacu'tun ū'tza' ixtachihuīn lā' cālacapūchihuīna'n. Chuntza' tzucucan
lālakca'tzani'can lā' lālī'a'kchā'ni'can. Lā' tzucucan lālakapalacan lā' puhuancan a'ntūn tū' tzey
de ā'makapitzīn. 5 Lā' lej talālacatāquī' porque tū' tzey ixtapāstacna'ca'n lā' tū'tza' talakapasa
huan tū xastu'ncua'. Xlaca'n tapuhuan que más rico natala palh natastālani' Dios. Catax-
tunqui de xlaca'n. 6 Pero a'ntī stālani' Dios lā' līpāxuhua, ū'tza' līricujlanī'ttza'. 7 A'xni'ca'
lacatuncuīuj, tuntū' līmiuj nac huā'mā' quilhtamacuj lā' tūla catilē'uj catūhuā a'xni'ca'

nanīyāuj. 8 Palh cāka'lhīyāuj quilīhua'tca'n lā' quilu'xu'ca'n, con huā'mā' nalīpāxuhuayāuj.
9 A'ntī lej putza a'nchī nalīricujla, xla' nalīlaktzīncu'tuncan lā' tūla catitlajalh. Lā' huan lhūhua'
catūhuā a'ntū cālacasqui'n natala hua'chi a'ksu'j a'ntū nachi'pa lā' tū' catipūtaxtulh. A'chulā'
natlahua a'ntū xmān ixtapuhuān hasta que napāxcatlakō' lā' nasputa. 10 Ixlītzucuni' ixlīhuāk
a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lej ka'lhīcu'tuncan tumīn. A'makapitzīn tanto talacasqui'lh ixtumīnca'n
lā' tataxtutāyalh de na ixtej Dios. Lā' chuntza' lej talīpātīni'lh.

Calīmaktāya' a'ntū kalhlaka'ī'ya'

11 Lā' hui'x, como tapa'ksīya' con Dios, catapānu' de ixlīhuāk huā'mā' a'ntūn tū' tzey.
Calīhui'li' lacuan namāstū'ncni'ca'na'. Castālani' Dios. Caputza a'nchī ā'chulā' nalīkalhlaka'ī'ya'
lā' napāxquī'ni'na'. Catāyani' a'ntū napātle'keni'yāni' lā' nalakalhu'mana'na'. 12 Catanūni'
līmaktāyaya' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Camaklhtīni' xasāsti' minquilhtamacuj a'ntū para pō'ktu
porque Dios lacsacni' lā' hui'x hua'nī'ta' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't que kalhlaka'ī'nī'ta'
ixtachihuīn Dios. 13 Icmāpa'ksīyāni' na ixlacapūn Dios a'ntī cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū
a'nan lā' na ixlacapūn Jesucristo a'ntī māstū'ncli ixtapuhuān Dios na ixlacapūn Poncio
Pilato. 14 Icmāpa'ksīyāni' que ca'a'kahuāna'ni' xa'nca a'ntū icmāsu'ni'yāni' hasta a'xni'ca'
namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' camakxtekti naxtāpalīcan nīn macsti'na'j
a'ntū iclīmāpa'ksīnī'ta'ni'. Tū' catlahua' nīn tuntū' a'ntūn tzē nalī'a'ksa'nca'na'. 15 A'xni'ca'
Dios nahuan, a'xni'ca' namimpala Jesucristo. Sicua'lanālanī't Dios. Lā' xla' lej māpa'ksīni'n.
Xla' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes lā' xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn
tamāpa'ksīni'n nac cā'quilhtamacuj. 16 Xmān Dios tū' catisputli. Lā' tanto xkaka a'nlhā
hui'lacha' que nīn tintī' tzē catilaktapajtzūlh. Lā' tintī' laktzī'nī't porque tūla laktzī'ncan.
Ixlīhuākca'n cata'a'cnīni'ni'lh. Lā' cacāmāpa'ksīkō'lh pō'ktu. Amén.
17 Huan ricosnu' nac huā'mā' quilhtamacuj nacāmāpa'ksīya' que tū' cataka'tla'jca'tzīlh
lā' nīn tū' catalīpāhuanli ixtumīnca'n a'ntū nasputa. Natalīpāhuan Dios porque
xla' quincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nāuj para que nalīpāxuhuayāuj.
18 Nacāmāpa'ksīya' huan ricosnu' que natatlahua a'ntūn tzey. Huan lhūhua' xatzey
a'ntū natatlahua porque talakalhu'man ā'makapītzin, ū'tza' hua'chilh nalīricujla a'yuj
tū' taka'lhī tumīn. Catamaxquī'lh ā'makapitzīn a'ntūn taka'lhī lā' tū' catatampi'lhīni'lh.
19 Chuntza' nataka'lhī ixlīricujca'n huan nac quilhtamacuj a'ntū namin lā' nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktū.

Ixtalīmāmacū'n Timoteo

20 Timoteo, xa'nca cuenta catlahua' a'ntū līmāmacū'ca'nī'ta'. Tū' tikaxpa'ta' a'ntī xmān
chihuīna'n lā' tuntū' huan. Lā' tū' cuenta titlahua'ya' a'nchī talālacatāquī' a'ntīn tapuhuan
que más taca'tzī. 21 A'makapitzīn chuntza' tatlahualh lā' ū'tza' talītaxtutāyalh de na ixtej Dios.
Dios casicua'lanālīni'. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Quimacamilh para
na'icmālacstū'nca a'nchī natalīka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu ixlīhuākca'n a'ntīn tat-
apa'ksī con Jesús, chu a'nchī hualh Dios. 2 Timoteo, ictzo'knuni'yāni' hui'x a'ntī hua'chi
qui'o'kxa' lā' icpāxquī'yāni'. Casicua'lanālīni' Dios a'ntī xaTāta' lā' Jesucristo a'ntī Māpa'ksīni'.
Lā' tzē'k catahui'la'.

Līchihuīna'nca ixpālacata Cristo

3 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'ntī ictā'scuja hua'chi tatā'scujli quinapapna' lā' icu'cxca'tzī
que tzey quintapāstacna'. Lakalīyān a'xni'ca' ictā'chihuīna'mā' Dios, icpāstacāni' lā' icmaxquī'
pāxcatca'tzī Dios por hui'x. 4 A'xni'ca' icpāstaca a'nchīn ca'lhua' porque quit icmāchokoni',
lej iclaktzī'ncu'tumpalayāni' para que na'iclīpāxuhua. 5 Icpāstaca a'nchī xa'nca kalhlaka'ī'ya'.
Chuntza' chu a'cxtim takalhlaka'ī'nī't xaka'tla mintzī't Loida lā' mintzī't Eunice. Lā' quit
icca'tzī que nā hui'x xa'nca kalhlaka'ī'ya'.
6 U'tza' iclīhuanipalayāni' tū' tipātza'nkāya' huan milītlōt a'ntū icmaxquī'nī'ta'ni' a'xni'ca'
ica'cpūmā'ca'ni' quimacan. 7 Huan Espíritu Santo a'ntū Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni', ū'tza'
quincāmaktāyayāni' para que tū' najicua'nāuj. Lā' quincāmaxquī'yāni' tahuixcān lā'
tapāxquī'n. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzē nacātlajayāuj quintapuhuānca'n a'ntūn tū'
tzey lā' chuntza' xa'nca naka'lhīyāuj quintapāstacna'ca'n. 8 Tū' tilīmāxana'na' nalīchihuīna'na'
ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā' tū' quintilīmāxana'na' quit a'nchī quinchī'canī't
ixpālacata Jesús. Chu a'nchī Dios namātli'hui'quīyāni', naquintā'pātīya' quit ixpālacata huan
xatzey tachihuīn. 9 Dios quincāmāpūtaxtūni' lā' quincālacsacni' lā' quincāmaxtunquīni' para
que nalayāuj ixla'. Dios quincālacsacni' lā' tū' por ixpālacata a'ntū tlahuanī'tauj a'yuj
ixpuhuanāuj palh tzey. Xla' quincālacsacni' porque ū'tza' ixtapuhuān lā' quincālakalhu'mani'.
A'xni'ca' tūna'j ixuī' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' Dios quincālakalhu'mani' ixpālacata
Jesús. 10 Lā' chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'ni' ixtalakalhu'mān porque macamilhtza' huan
Māpūtaxtūnu' Jesucristo. Xla' tlajakō'lh ixlīmāpa'ksīn huan līnīn. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī
nalīka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu porque quincāmāsu'ni'ni' huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
11 Dios quilacsacui'līlh quilī'apóstol lā' quilī'a'cta'sana' lā' quilīmākalhtō'kē'ni' para que
na'iccāmāstū'ncni' huan xatzey tachihuīn a'ntīn tū' israelitas. 12 Lā' como Dios quilac-
sacui'līnī't, ū'tza' iclīpātīmā' a'ntū quimpātle'keni'. Lā' a'yuj quit ictachī'n, pero tū'
iclīmāxana'n porque ickalhlaka'ī' Dios lā' iclīpāhuan Dios. Quit ictamacamaxquī'lh Dios lā'
icca'tzī que xla' namaktaka'lha a'ntū iclīmāmacū'lh hasta a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'.
13 Huā' a'ntūn quit icmāsu'ni'yāni', xa'nca nastālani'ya'. Lā' tū' nataxtutāya'ya' de
a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni'. 14 A'ntū
līmāmacū'ca'nī'ta', ū'tza' xa'nca nalīmaktaka'lha con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo a'ntī
quincātā'lahuī'lani'.
15 Hui'x ca'tzīya' que ixlīhuākca'n xalanī'n huan nac estado de Asia quintamakxtekli lā'
kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Figelo lā' Hermógenes. 16 Dios cacālakalhu'malh Onesíforo lā'
a'ntī xalanī'n na ixchic porque maklhūhua' quilakmilh nac pūlāchī'n lā' quimāpāxuhuīlh.
A'yuj quit tachī'n xa'icuanī't pero xla' tū' quilīmāxana'lh. 17 Xmān chā'lh nac Roma
lā' xla' tzuculh quimputza hasta a'xni'ca' quinkaksli. 18 ¡Dios calakalhu'malh a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'! Lā' hui'x xa'nca ca'tzīya' a'nchī ixquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' ixui'lāna'uj
nac Efeso.

2

Huan xatzey ixtropa Jesucristo

1 Lā' hui'x a'ntī hua'chi qui'o'kxa', catli'hui'quinti porque quina'n tapa'ksīyāuj con Jesu-
cristo lā' xla' quincālakalhu'manāni'. 2 Lā' quintachihuīn a'ntū iccāhuanini' na ixlacapūnca'n
lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' a'ntū hui'x kaxpa'tti, huāk huā'mā' nacālīmāmacū'ya' ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n a'ntī lacuan. Chuntza' xlaca'n tzē nā natamāsu'ni' ā'makapitzīn huampala.
3 Hua'chi huan xatzey tropa tū' makjicua'n ixmacni', chuntza' hui'x maclacasqui'na'
natāyani'ya' a'ntū napātle'keni'yāni' ixpālacata Jesucristo. 4 A'ntī lītanūnī't ixlītropa tū'
naka'lhī xtu'nc ixnegocio porque namāmakchuyī lā' ū'tza' nalī'a'kchā'n ixcomandante. 5 Lā'
a'ntī natanū nac lakatin tatu'jnu' tūla catitlajalh huan premio palh tū' na'a'kahuāna'ni' huan
a'ntū līmāpa'ksīcanī't. 6 Lā' a'ntī hua'cu'tun tza'ktza', maclacasqui'n pū'la xa'nca nascuja

nac cā'tacuxtu. 7 Capāstacti a'ntū icuaniyāni' lā' huan Māpa'ksīni' namaktāyayāni' para que
namāchekxīkō'ya'.
8 Pō'ktu capāstacti Jesucristo a'ntī lakahuanchokolh lā' a'ntī ī'xū'yātā'nat David chu a'nchī
huan huan xatzey tachihuīn a'ntū iclī'a'cta'sana'n. 9 Como iclī'a'cta'sana'n huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata Jesucristo, quimāpātīnīcan lā' quilīchī'canī't līcā'n hua'chi kalhatin maknīni'.
Pero ixtachihuīn Dios tūlalh catimāmakchuyīca; pō'ktu na'a'cta'sana'ncan. 10 Lā' ū'tza' iclīpātī
ixlīhuāk a'ntū quimpātle'keni' porque iccāpāxquī' ixlīhuākca'n a'ntī Dios cālacsacli. Lā' quit
iclacasqui'n que xlaca'n catalīpūtaxtulh ixpālacata Jesús lā' catatā'latahuī'lh Jesús a'nlhā
pō'ktu lej xkaka.
11 Stu'ncua huā'mā' tachihuīn:
Palh natā'nīyāuj Cristo, nā natā'latahui'layāuj.
12 A'yuj pātīni'nāuj nac huā'mā' quilhtamacuj pero natā'māpa'ksīni'nāuj nac a'kapūn.
Palh kalhtatzē'kāuj a'nchī tapa'ksīyāuj con Cristo, nā xla' naquincākalhtatzē'kāni'.
13 A'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj a'ntū huanīuj, pero xla' tlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū
quincāhuanini' porque tūla a'kxokonu'n.

A'ntī xa'nca scuja

14 Huā'mā' a'ntū icuanini' cacāmāpāstaqui tachi'xcuhuī't lā' na ixlacapūn quinDiosca'n
stu'tu'lu' cacāhua'ni' que catamakxtekli talāsta'la ixpālacata tachihuīn. U'tza' xmān
cāmāmakchuyī ā'makapitzīn a'ntīn takaxmata. Nīn tuntū' lītasqui'nī. 15 Hui'x catanūni' para
que xa'nca nataxtu milītlōt na ixlacapūn Dios hua'chi xatzey tasācua' a'ntīn tū' nalīmāxana'n
ixtascujūt porque xa'nca māsu'yu'ya' ixlīstu'ncua' Dios. 16 Cacātaxtunquīni' de xlaca'n a'ntī
xmān talīchihuīna'n a'ntūn tū' tasqui'nī porque ā'chulā' natamāmakchuyī a'ntīn tastālani'
Dios. 17 Lā' chuntza' xlaca'n hua'chi lakatin tzi'tzi' a'ntūn tū' catitzeyalh pero ā'chulā'
namasa. Kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Himeneo lā' Fileto. 18 Xlaca'n tataxtutāyalh de
na ixtej Dios lā' tamāmakchuyīmā'na ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' porque tahuan que
talakahuanchokolhtza' huan nīnī'n lā' tū'tza' ā'maktin catitalakahuanchokopā. 19 Lā' a'yuj
chuntza' tamāsu'yu, pero Dios hualh que nalakahuanchokocan lā' tūla xtāpalīcan. Chuntza'
tatzo'kni': “Huan Māpa'ksīni' cālakapasa a'ntīn tatapa'ksī con xla'”. Lā' tatzo'kni' huam-
pala: “Ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tatapa'ksī con huan Māpa'ksīni' Jesús, maclacasqui'n
natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey”.
20 Nac lakatin ka'tla' chic tū' xmān lakatin pulātu a'nan. A'nan de oro lā' a'nan de plata lā'
a'nan de pūtlū'n. A'makapitzīn cāmaclacasqui'ncan xmān a'xni'ca' tlahuacan cā'tani' lā' huan
de pūtlū'n, xla' pō'ktu maclacasqui'ncan. 21 Lā' a'ntī tamakxteka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n
hua'chi huan pulātu a'ntū más tzēhuanī't lā' maclacasqui'ncan xmān para cā'tani'. Huan
Māpūtaxtūnu' nacāmāxtunquī xlaca'n para natala ixla' Dios lā' para natatā'scuja. Chuntza'
pō'ktu cāxni'j natatahui'la para nata'a'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni'.
22 Tū' cala't hua'chi huan o'kxa'n a'ntī lej talacasqui'n a'ntū ko'hua'jua'. Nastālani'ya'
a'ntūn tzey. A'chulā' nakalhlaka'ī'ya' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tzey
ixtapāstacna'ca'n lā' a'ntīn tasqui'ni' Dios que cacāmaktāyalh. Lā' tzē'k nacātā'latahui'la'ya'
xlaca'n. 23 Tū' nacākalhtīya' a'ntī xmān talacapūchihuīnanīni'ncu'tun. A'ntīn tatlahua
chuntza' natatzucu talālacatāquī'. 24 Lā' a'ntīn tā'scujmā' huan Māpa'ksīni' tū' nasta'lana'n.
Xla' nacālakalhu'mankō' lā' namāsu'yu xa'nca lā' līlacatzucu. 25 Tū' nalī'a'kchā'n a'ntī
tatā'lāsta'la pero līlacatzucu nacāmāsu'ni' palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. Chuntza'
tzēlasā' natataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' Dios nacāmāca'tzīnī xalīstu'ncua'. 26 Lā' a'xni'ca'
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n, a'xni'ca' tzē natapūtaxtu de na ixa'ksu'j ko'ti'ti' a'ntī hua'chilh
ixcāchi'panī't lā' chuntza' ixcāmāpa'ksīmā'.

3

A'ntū nala a'xni'ca' nasputkō' quilhtamacuj

1 Icuaniyāni' que a'xni'ca' pajtzutza' mimā' huan lakuat a'ntū namāsputūkō' huā'mā' quil-
htamacuj, a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'xni'ca napātīni'ncan. 2 Lā' huan tachi'xcuhuī't
tū' catitapāstacli ā'kalhatin. Lā' lej natatampi'lhīni'n lā' nataka'tla'jca'tzī. Natalakmaka'n
ā'makapitzīn. Lā' ko'hua'jua' natalīchihuīna'n Dios lā' tū' nata'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n nīn
ixtzī'tca'n. Tū' natahuan pāxcatca'tzī lā' tū' catitapāstacli Dios. 3 Lā' xlaca'n tū' catita-
lakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' tū' catitamāsputūnu'ni'lh nīn tintī'. Natalīchihuīna'n a'ntūn tū'
stu'ncua' ā'kalhatin. Lā' tūlalh catitatlajalh ixtapuhuānca'n lā' palaj natatlahua chuxatū a'ntū
talacasqui'n. Lā' tū' catitalaktzī'ncu'tulh a'ntūn tzey. 4 Lej nata'a'kxokonu'n lā' tū' cuenta
catitatlahualh a'ntūn tatlahuamā'na. Tū' catitamakxtekli ā'kalhatin nacāmaxquī' tapāstacna'.
Xmān nataputza ixtapuhuānca'n xlaca'n lā' tū' ixtapuhuān Dios. 5 Nacālaktzī'ncan hua'chilh
takalhlaka'ī' pero tū' catitaka'lhīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios māstā'.

Cataxtunqui de huan tamā'na tachi'xcuhuī't. 6 A'makapitzīn de huā' tamā'na tatanū nac
chic lā' ta'a'kxoko puscan a'ntīn tū' cuenta tatlahua. Huā' tamā'na puscan lej taka'lhī
ixtalacle'ī'ca'n lā' tū' xa'nca tapāstacna'n. 7 Chu tlakaj tasca'tcu'tunkō' pero tūlalh cati-
tasca'tli a'ntū xastu'ncua' lā' a'nchī natalīpūtaxtu. 8 Lā' hua'chi huan tlahuāna'nī'n Janes
lā' Jambres tatā'lātlahualh Moisés, chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'lātlahua a'ntū
xastu'ncua'. Ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n lā' tū' de veras takalhlaka'ī'. 9 Lā' xlaca'n tū'tza'
catitalhūhua'lh a'ntī nacāstālani' porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cuenta natatlahua que
tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Chuntza' cāpātle'keni'lh Janes lā' Jambres.

Pablo līmāmacū'lh Timoteo a'ntū ā'xmān

10 Hui'x quimaksca'tti a'ntū namā'su'yu'ya' lā' a'nchī nalatahui'la'ya'. Lā' ca'tzīya' a'ntū
ixuī' quilītlōt lā' a'ntū ickalhlaka'ī'. Lā' hui'x laktzi' a'nchī līlacatzucu icmāsu'yulh lā'
a'nchī iccāpāxquī'kō' tachi'xcuhuī't lā' a'nchī ictāyani'nī't a'ntū quintlahuani'ca. 11 Lā'
ca'tzīya' a'nchī quimātakāhuī'canī't lā' quimāpātīnīcanī't. Lā' hui'x ca'tzīya' ixlīhuāk
a'ntū quimpātle'keni'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā cāhuanican Antioquía lā' Iconio lā'
Listra lā' a'nchī lej palha' icpātīnī'lh. Pero huan Māpa'ksīni' Dios quimāpūtaxtūkō'lh
de huā'mā'. 12 Ixlīhuākca'n a'ntī tapa'ksīcu'tun con Jesucristo lā' natastālani', xlaca'n
nacāmāpātīnīcan. 13 A'ntī taca'tzanca'tzī lā' ta'a'kxokonu'ncu'tun, ā'chulā' natatlahua.
A'chulā' nata'a'kxokonu'n lā' xlaca'n nacā'a'kxokocan.
14 Lā' hui'x cuenta natlahua'ya' a'ntū quimaksca'tti lā' a'ntū ca'tzīya' que stu'ncua' lā'
ū'tza' nastālani'ya'. Ca'tzīya' a'ntī tamāsu'ni'ni' 15 porque desde milīti'na'j māsu'ni'ca'nī'ta'
ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios māsca'tīyāni' a'nchī līpūtaxtuya' porque līpāhua'na'
Jesucristo. 16 Dios cāmāsu'ni'lh tachi'xcuhuī't lā' chu a'nchī cāmāsu'ni'lh, chuntza' tatzo'kni'
na ixtachihuīn. Lā' ixtachihuīn Dios tzē namāsu'yu lā' tzē nacālacaquilhnī a'ntīn tū' tzey. Nā
ixtachihuīn Dios lej tzey para nacāmaxquī' tapāstacna' lā' para natasca'ta a'nchī natatlahua
a'ntū xatzey. 17 Chuntza' huan a'ntīn tā'scuja Dios cāxni'j natahui'la para natlahua chuxatū
a'ntūn tzey.

4

1 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Māpa'ksīni' Jesucristo
a'ntī namin hua'chi rey para nacālacāxtlahuakō' a'ntī talakahuancus lā' a'ntī tanīnī'ttza'.
Como Jesús namimpala lā' naka'lhī ixlīmāpa'ksīn nac a'kapūn, lej iclīmāmacū'yāni' 2 que
namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios pō'ktu, palh kaxmatcu'tuncan o tū' kaxmatcu'tuncan.
Nacāmāsca'tīya' tachi'xcuhuī't lā' nacālacaquilhnīya' a'ntīn tū' tzey lā' nacāchihuīna'maxquī'ya'
a'ntīn tzey. Līlacatzucu namāsu'yu'ya'. 3 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū'
catitalakatīlh a'ntū xastu'ncua'. Natamākēstoka lhūhua' mākalhtō'kē'ni'nī'n a'ntī natamāsu'yu
xmān a'ntū xlaca'n natakaxmatcu'tun. Chuntza' natatlahua por ixtalacasqui'ca'n.
4 Natalītalakspi'ta a'ntū xastu'ncua' lā' natastālani' a'ntū xmān cuento. 5 Tū' camakxtekti
namāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Lā' natāyani'ya' a'ntū napātīya'. Xa'nca namāsu'yu'ya'
ixtachihuīn Dios lā' xa'nca natlōkentaxtūya' milītlōt.
6 Lā' quit, palaj naquimacamāstā'can. Tapajtzūmā'tza' quimpūnīn. 7 Xa'nca iclīmaktāyalh
a'ntū ickalhlaka'ī'. Hua'chilh icmā'ksputūlh huan tatu'jnu'. Tū' ictaxtutāyalh de na ixtej
Dios. 8 Chuhua'j hui'lacha' huā' quimpremio a'ntū naquimaxquī' huan Māpa'ksīni' a'ntī
tzeyā juez. Xla' naquimaxquī' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Lā' tū' xmān quit na'icka'lhī
quimpremio. Nā nataka'lhī ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī lej tapāxquī' huan Māpa'ksīni' lā'
taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca' namimpala.

Pablo squi'ni'lh talakalhu'mān huan Timoteo

9 Calīhui'li' palaj naquilakta'na'. 10 Demas quimakxtekli porque lej pāxquī' a'ntū xala'
huā'mā' quilhtamacuj lā' a'lh nac Tesalónica. Crescente a'lh nac Galacia lā' Tito a'lh nac
Dalmacia. 11 Xmān Lucas quintā'tachokolh. Naputzaya' Marcos lā' nalīta'na' porque xa'nca
naquintā'scuja. 12 Huan Tíquico icmacā'lh nac Efeso. 13 A'xni'ca' nata'na', calī'ta' huan
quijerga a'ntū māquī'nī'ta'ncha' Carpo xala' nac Troas. Lā' cacālī'ta' huan quilibros. Lā' tū'
tipātza'nkāya' huā' quinca'psnatna'.
14 Alejandro a'ntī līscuja līcā'n lej quintlahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Huan Māpa'ksīni'
namāpātīnī chu a'nchī quintlahuani'nī't. 15 Lā' hui'x cuenta catlahua' xla' porque lej
tā'lātlahua a'ntū māsu'yuyāuj.
16 A'xni'ca' pū'la quilīminca na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n, nīn tintī' quimaktāyalh;
ixlīhuākca'n quintamakxtekli. ¡Dios tū' catitlahuani'lh cuenta! 17 Huan Māpa'ksīni'
lej quimaktāyalh lā' quimāhuixcāni'lh para que tzē na'icmālacstū'nca xa'nca a'nchī
nalīpūtaxtucan lā' para que tzē natakaxmata ixlīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' hua'chilh
quimāpūtaxtūlh de na ixquilhni' huan león a'nchī quimāpūtaxtūlh ixlīmāpa'ksīnca'n huan

pūchihuīna'nī'n. 18 Lā' huan Māpa'ksīni' naquimāpūtaxtū de ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā'
naquilē'n a'nlhā namāpa'ksīni'n nac a'kapūn. ¡Ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu! Amén.

Saludos lā' ā'xmān līsicua'lanālīn

19 Icmacā'nācha' saludos para Prisca lā' Aquila lā' xalanī'n na ixchic Onesíforo. 20 Erasto
tachokolh nac Corinto lā' Trófimo icmāchokolh nac Mileto porque ixī'tza'ca'n. 21 Nalīhui'līya'
naquilakta'na' a'xni'ca' tūna'j tzucu lonknu'n. Tamacā'ni'yāchāni' saludos Eubulo lā' Pudente lā' Lino lā' Claudia lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn huan tā'timīn.

22 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'a'ni' lā' Dios cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Tito

Pablo tzo'knuni'lh Tito

1 Quit Pablo lā' quit ixtasācua' Dios lā' quit ixapóstol Jesucristo. Quilīmānūca quilī'apóstol
para na'iccāmāsu'ni' a'ntī Dios cālacsacli lā' para que na'iccāmāca'tzīnī a'ntū xastu'ncua'.
Huan xastu'ncua', ū'tza' nacāmaktāya para natalatahui'la hua'chi Dios lacasqui'n. 2 Lā' huan
xastu'ncua' cāmāca'tzīnī a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'xni'ca'
tūna'j ixa'nan huā'mā' quilhtamacuj, Dios hualh que tzē naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n
para pō'ktu. Lā' Dios tū' maktin a'kxokonu'n. 3 A'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios
lhcālh, a'xni'ca' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
Lā' ū'tza' quilīmāmacū'lh para que na'iccāmāca'tzīnī ā'makapitzīn por ixquilhtampān Dios
quiMāpūtaxtūnu'ca'n. 4 Ictzo'knuni'yāni' hui'x, Tito. Hui'x hua'chi qui'o'kxa' como quit
icmākalhlaka'ī'nīni'. Catalakalhu'mani' lā' catasicua'lanālīni' Dios xaTāta' lā' Jesucristo
quiMāpūtaxtūnu'.

Ixlītlōt Tito nac Creta

5 Icmakxtekni' nac Creta para natlahuakō'ya' a'ntū quit tūlalh ictlahuakō'lh lā' para
que nacāxtlahua'ya' a'ntū sputacus. Nac lakatunu' cā'lacchicni' nacāhui'līni'ya' huan ixmak-
taka'lhna'nī'nca'n a'ntīn takalhlaka'ī', lā' capāstacti a'ntū icuanini'. 6 Huan chi'xcu' a'ntī
natanū ixlīmaktaka'lhna' tūla catitlahualh a'ntū nalē'ksa'ncan. Lā' xmān kalhatin ixpuscāt
caka'lhīlh. Ixcamana' catakalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā' xa'nca catalatā'kchokolh lā'
tū' lacxumpi catalalh. 7 Como huan maktaka'lhna' tā'scuja Dios hua'chi xapuxcu' a'ntīn
takalhlaka'ī', tū' līmakuan palh a'nan a'ntūn tzē nalē'ksa'ncan. Huan maktaka'lhna' tū'
caka'tla'jca'tzīlh lā' nīn tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' caka'chīlh nīn tū' cacātucsli ā'makapitzīn.
Tū' capāstacli xmān a'nchī nalītlaja tumīn. 8 Cacāmānūlh na ixchic a'ntīn takalhlaka'ī' Dios.
Calakatīlh a'ntū xatzey. Nā xa'nca capāstacna'lh. Tzeyā chi'xcu' calalh lā' catlahualh
ixtapuhuān Dios. Calīhui'līlh que tū' natlahua a'ntūn tū' tzey. 9 Capāstacli a'ntū māsu'ni'ca
ixpālacata a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Chuntza' tzē nacāmāsu'ni' xastu'ncua' ā'makapitzīn lā' xa'nca
nacākalhtī a'ntī tatā'lāsta'la a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.
10 Līlhūhua' a'nan a'ntī tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū iccāmāsu'ni'lh lā' ā'chulā' na ixlaclhni'ca'n
israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua' lā' xmān talīchihuīna'n.
11 Tasqui'nī nacākalhtlapacan porque lej lhūhua' tamāmakchuyī hasta ixlīhuākca'n xalanī'n
nac ā'makapitzīn chic. Xmān tatlajacu'tun tumīn.
12 Kalhatin xala' nac Creta a'ntī hua'chi ixa'cta'sana'ca'n lā' hualh: "A'ntī xalanī'n nac
Creta pō'ktu ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi animalhna'. Lej laclhquititni' xlaca'n lā'
lej tahuā'yan". 13 Lā' stu'ncua' a'nchī hualh. U'tza' līmaclacasqui'n lej nacāquilhnī'ya' a'ntī
takalhlaka'ī' xalanī'n nac Creta. Cacāhua'ni' que tū' natakalhlaka'ī' a'ntī ta'a'kxokonu'n,
lā' chuntza' natacāxtlahua ixtapāstacna'ca'n. 14 Chuntza' xa'nca natakalhlaka'ī' xastu'ncua'
lā' tū' cuenta natatlahua a'ntū xmān cuentos de ixnapapna'ca'n israelitas. Lā' tū' cuenta
natatlahua ixlīmāsca'tīnca'n xlaca'n a'ntīn takē'a'ni' xastu'ncua'.
15 Para a'ntīn takalhlaka'ī', huāk tzey a'yuj tū' tzey chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas.
Lā' para a'ntīn tū' takalhlaka'ī', tuntū' nala tzey porque ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tūla
taca'tzī a'nchī natalacsaca a'ntū xatzey. 16 Xlaca'n tahuan que takalhlaka'ī' Dios pero por
ixpālacata a'ntū tatlahua, tū' tasu'yu chuntza'. Lacxumpi xlaca'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n. Tūla
tatlahua nīn tuntū' a'ntūn tzey.

2

Huan līmāsca'tīn a'ntū xastu'ncua'

1 Lā' hui'x, xa'nca cacāmāsu'ni' xastu'ncua' chu a'cxtim hua'chi māsu'ni'ca'. 2 Cacāhua'ni'
huan papatzīnī'n que līlacatejtin natalatā'kchoko lā' que xa'nca natapāstaca a'ntū natat-
lahua. Lacatejtin natalatahui'la lā' xa'nca natakalhlaka'ī'. Nacāpāxquī' tachi'xcuhuī't lā'
natatāyani' a'ntū natapātī. 3 Nā cacāhua'ni' huan to'kotzīnī'n que xa'nca natalatā'kchoko.
Tū' catitalīchihuīna'lh ā'chā'tin lā' tū' catitaka'chīlh. Natamāsu'yu a'ntūn tzey. 4 Chuntza'
huan puscan a'ntī tūna'j lacto'kotzīnī'n natamaksca'ta a'nchī natapāxquī' ixkōlu'ca'n lā'
ixcamana'ca'n. 5 Lā' natamaksca'ta a'nchī lacatejtin natalatahui'la. Tzeyā puscan natala.
Xa'nca natatlahua ixlītlōtca'n na ixchic. Natalakalhu'mana'n. Nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.
Palh chuntza' tatlahua, nīn tintī' nalīchihuīna'n ixtachihuīn Dios.
6 Nacāchihuīna'maxquī'ya' huan o'kxa'n que natasca'ta a'nchī natalīhui'lī tū' natatlahua
a'ntūn tū' tzey. 7 Xa'nca nalatā'kchokoya' para que chuntza' huan o'kxa'n natamaksca'tāni'.
Xa'nca camāsu'yu' a'ntū stu'ncua' lā' tū' nakalhkamāna'na'. 8 A'xni'ca' māsu'yupā't, cuenta

natlahua'ya' para que tū' nahua'na' catūhuā a'ntūn tū' līmakuan. Chuntza' natamāxana'n mintā'ca'tza porque tūlalh catitakaksli nīn tuntū' a'ntū naquincātalī'a'ksa'nāni'.
9 Hui'xina'n a'ntī xatatamāuj tasācua' cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit mimpa-
tronca'n. Tū' catikalhtaxtoktītit. 10 Tū' catitē'tit a'ntū ixla' mimpatronca'n pero līlacatejtin
calatā'kchokotit lā' tū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Chuntza' ā'makapitzīn talaktzī'n que tzey
a'ntū māsu'yucan ixpālacata Dios a'ntī quiMāpūtaxtūnu'ca'n.
11 Tasu'yutza' ixtalakalhu'mān Dios porque macamilh Jesucristo para
naquincāmāpūtaxtūyāni' quina'n lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 12 Lā' huā'mā' Jesucristo
quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī namakxtekāuj ixlīhuāk a'ntū Dios tū' lakatī lā' ixlīhuāk a'ntūn
tū' tzey hua'chi talacasqui'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Nā Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni'
a'nchī līlacatejtin natahui'layāuj lā' a'nchī xa'nca napāstacāuj lā' a'nchī natlōkentaxtūyāuj
ixtapuhuān Dios nac huā'mā' quilhtamacuj. 13 Chuntza' tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj līhuan
ka'lhīmā'nauj quiMāpūtaxtūnu'ca'n Jesucristo. A'xni'ca' namin ixlacchi'chini' Jesucristo,
a'xni'ca' namimpala, lej tzēhuanī't nala lā' natasu'yu ī'xkakana' Dios. 14 Huā'mā' Jesucristo,
ū'tza' a'ntī ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī lā' chuntza' naquincālīmāpūtaxtūyāni'.
Chuntza' nalayāuj xatzey na ixlacapūn Dios lā' natapa'ksīyāuj con Dios. Chuntza'
naputzayāuj a'nchī nalīmāpāxuhuīyāuj Dios.
15 Huāk huā'mā', Tito, hui'x nacāmāstū'ncni'ya' lā' nacāmāsu'ni'ya' xalanī'n nac Creta.
Como hui'x hua'chi xapuxcu', nacāmaktāya'ya' a'ntīn takalhlaka'ī' lā' nā nacāquilhnīya' a'ntīn
tū' tatlōkentaxtū. Tū' namakxteka' nalakmaka'ncan mintachihuīn.

3

Ixlītlōtca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

1 Xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī', cacāmā'pāstaqui' a'nchī maclacasqui'n nata'a'cnīni'ni' huan
gobierno lā' ā'makapitzīn a'ntīn tamāpa'ksīni'n. Nata'a'kahuāna'ni' lā' natalīhui'lī nacāmaktāya
a'xni'ca' tatlahuamā'na a'ntūn tzey. 2 Cacāhua'ni' que tū' nata'a'ksa'n ā'chā'tin. Lā' tū' na-
talāsta'la. Natalakalhu'man lā' nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't a'yuj tū' takalhlaka'ī'.
3 Napāstacāuj a'nchī quina'n pū'la ixuanī'tauj. Tū' xa'nca ixpāstacna'nāuj lā' lacx-
umpi quina'n ixuanī'tauj. Lā' ixquincāta'a'kxokoyāni'. Xmān ixtlahuacu'tunāuj a'ntū
quimacnica'n ī'squi'n. Ixtlahuatēlhayāuj a'ntūn tū' tzey lā' ixlakca'tzanāuj. Tū' ixlak-
tzīncu'tunāuj nīn tintī'. Lā' nīn tintī' ixquincātalaktzī'ncu'tunāni'. 4 Dios māsu'yulh ixta-
lakalhu'mān lā' ixtapāxquī'n para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' macamilh Jesucristo
5 para naquincāmāpūtaxtūyāni'. A'yuj ixtlahuayāuj a'ntūn tzey, pero tū' por ū'tza' Dios
naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' porque lej quincāpāxquī'yāni' lā' lej
quincālakalhu'manāni'. Hua'chilh lakche'kē'lh quintapāstacna'ca'n como huan Espíritu Santo
quincāmaxquī'yāni' xasāsti' tapāstacna'. Lā' chuntza' hua'chilh sāsti'tzucunī'tauj lā' xasāsti'
quinquilhtamacujca'n. 6 Dios tū' lakpuhuan a'xni'ca' quincāmaxquī'ni' huan Espíritu Santo
ixpālacata a'ntūn tlahualh quiMāpūtaxtūnu' Jesucristo. 7 Dios quincālakalhu'manāni' lā'
quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tzē naquincāmaxquī'yāni' quiherenci-
aca'n a'ntū quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
8 Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' iclacasqui'n que stu'tu'lu' nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'nī't Dios para que natatanūni' natatlahua a'ntūn tzey. A'ntū icuaniyāni'
lej tzey lā' nacāmaktāya ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 9 Cacātapānū'ni' xlaca'n a'ntī
xmān talālīkalhasqui'nī ixpālacata a'ntū tuntū' ixtapalh lā' tichū quinapapna'ca'n. Nā
cacātapānū'ni' a'ntīn talāsta'la lā' talīkalhachihuīna'n a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés.
Huā'mā' tū' līmaktāyayāni' nīn tuntū'. Tuntū' ixtapalh.
10 Maktu' calacaquilhnīyāni' kalhatin chi'xcu' a'ntī cāmā'a'kapitzī xlaca'n a'ntīn takalh-
laka'ī' Dios. Lā' palh tū' cuenta tlahua a'nchī lacaquilhnīca, catlakaxtu 11 porque ca'tzīya'
que ixlakta tū' tzeyā chi'xcu' xla'. A'yuj ca'tzī que laclē'n pero ā'chulā' tlahua a'ntūn tū' tzey.

A'ntū xmān ixla' Tito

12 A'xni'ca' na'icmacā'ni'yāchāni' Artemas o Tíquico, nalīhui'līya' naquilakta'na' nac
Nicópolis porque a'ntza' na'ictachoko līhuan lej lonknu'n. 13 Cacāmaktāya' huan Zenas
a'ntī abogado lā' Apolos para que nataka'lhī ixlīhuāk a'ntū tamaclacasqui'n para natatē
ixtejca'n. 14 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Dios catasca'tli a'nchī natatlahua a'ntūn tzey lā'
a'nchī natamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tamaclacasqui'n catūhuā. Chuntza'
tū' laclhquitit natala.

Saludos lā' līsicua'lanālīn ā'xmān

15 Ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' tamacā'ni'yāni' saludos. Nacāsaludarlīya'
ixlīhuākca'n qui'amigosnu'ca'n a'ntī quincāpāxquī'yāni' como kalhlaka'ī'yāuj Dios. Lā' Dios
cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Filemón

Pablo tzo'knuni'lh Filemón

1 Quit Pablo a'ntīn tachī'n por ixpālacata Jesucristo. Lā' nā huī' huā'tzā' quintā'tinca'n
Timoteo. Ictzo'knuni'mā'ni' hui'x, Filemón, a'ntī quilātā'scujāuj lā' iccāpāxquī'yāni'.
2 Icmacā'nāuj saludos quit lā' Timoteo. Iccāmacā'ni'yāuj saludos para ixlīhuākca'n huan
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' Jesucristo lā' tatakēstoka na minchic. Lā' nā iccāmacā'ni'yāuj
saludos huan quintā'tinca'n Apia lā' huan Arquipo a'ntī hua'chi quintā'tropaca'n por Jesu-
cristo. 3 QuinTāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālīni' hui'xina'n lā'
cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

A'nchī ixpāxquī'nin lā' ixkalhlaka'ī' Filemón

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' ickalhtō'ka' lā' iclīchihuīna'n por mimpālacata.
5 Icmaxquī' pāxcatca'tzī como quimāca'tzīnīcatza' que xa'nca kalhlaka'ī'ya' Jesús lā' pāxquī'ya'
xla' lā' nā cāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 6 Lā' como hui'x
cāhuani'nī'ta' lā' cāmāsu'ni'nī'ta' ā'makapitzīn a'ntū hui'x kalhlaka'ī'ya', icsqui'ni' Dios que
ū'tza' nacāmāmāchekxīnī xlaca'n ixlīhuāk a'ntū lej tzey lā' a'ntū quila'ca'n ixpālacata Cristo.
7 Quintā'tin, lej iclīpāxuhua lā' lej iclītako'xamāka'tlī' ixpālacata mintapāxquī'n porque hui'x
cāmāhuixcānīnī'ta' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.

Pablo squi'nli talakalhu'mān por ixpālacata Onésimo

8 Quit tū' ictimāpa'ksīni' a'yuj tzē na'icmāpa'ksīyāni' natlahua'ya' a'ntū tasqui'nī, como
Cristo quilīhui'līlh quilī'apóstol. 9 Mejor na'icsqui'ni'yāni' ixpālacata mintapāxquī'n. Quit
Pablo a'ntī icsqui'ni'yāni' lā' quit papatzīntza'. Lā' chuhua'j tachī'n quit ixpālacata Jesucristo.
10 Icsqui'ni'yāni' ixpālacata Onésimo a'ntī icmākalhlaka'ī'nīlh līhuan tachī'n quit. Chuntza'
lītaxtuyācha' hua'chi qui'o'kxa'.

11 Xapū'la Onésimo tū' xa'nca maktāyani' pero chuhua'j xa'nca quimaktāya lā' nā tzē
xa'nca namaktāyayāni'. 12 Xla' icmāspi'tchokoni'yāni' lā' hua'chilh xa'icmacamini'n lakatin
parte de quimacni'. Hui'x camā'nu' na minchic. 13 Quit xa'icmāchokocu'tun huā'tzā' lā'
ixquimaktāyalh. Ixlalh milaktapalh līhuan tachī'n quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn.
14 Pero como hui'x tū' ixca'tzīya' lā' tū' ixquimaxquī'nī'ta' talacasqui', iclīhui'līlh tuntū'
na'ictlahua. Tū' xa'iclacasqui'n naquisātlahuani'ya' talakalhu'mān. 15 Onésimo tamakatīnī't
de hui'x a'yuj tū' makān lā' chuhua'j nataspi'tchoko para pō'ktu. Chō'la chuntza' xalītzey
nalītaxtuyācha' 16 porque chuhua'j xla' tū' xmān xatatamāuj mintasācua'. Nā lanī't mintā'tin
a'ntī pāxquī'canī't. Quit lej icpāxquī' lā' maclacasqui'n que hui'x ā'chulā' napāxquī'ya' como
xla' mintasācua' lā' nā chuhua'j lanī't mintā'tin ixpālacata kalhlaka'ī'nī't Jesús.

17 Chuntza' palh hui'x puhua'na' que lātā'scujmā'nāuj, camā'nu' na minchic huan Onésimo
hua'chilh quit ixquimā'nu'. 18 Palh tlahuani'nī'ta'ni' catūhuā a'ntūn tū' tzey o palh
laclē'ni'yāni' catūhuā, naquimātā'jī'ya' quit. 19 Quit, Pablo, ictzo'knuni'yāni' huā'mā':
Na'icmāpalakō'yāni', a'yuj tzē na'icmāpāstaquīyāni' a'ntū quilaclīpini'ya'. Lā' ū'tza' huā'mā':
Quit icmākalhlaka'ī'nīnī'ta'ni' ixpālacata Jesús. 20 Lā' chuhua'j, quintā'tin, caquintlahua'ni'
huā'mā' talakalhu'mān como quina'n kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni'. Naquimakapāxua'ya'
a'nchī namānū'ya' na minchic huan Onésimo ixpālacata Jesucristo.

21 Ictzo'knuni'mā'ni' como iclakapasāni' a'nchī hua'nī'ta' lā' icca'tzī que natlōkentaxtūya'
a'ntū icsqui'ni'mā'ni' lā' ā'chulā' natlahua'ya'. 22 Lā' nā icsqui'ni'yāni' naquincāxui'lī'ya'
a'nlhā' na'ictahui'la. Icka'lhīmā' que Dios nakaxmata a'ntū hui'xina'n squi'ni'pā'na'ntit
a'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit. Lā' chuntza' naquimakxteka na'ica'nācha'.

Cāmacā'ni'ca saludos lā' squi'ni'ca Dios cacāsicua'lanālīlh

23 Epafras a'ntī quintā'tachī'n ixpālacata Jesucristo macā'ni'yāni' saludos. 24 Nā
tamacā'ni'yāni' saludos Marcos lā' Aristarco lā' Demas lā' Lucas a'ntīn quintatā'scuja.

25 QuiMāpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos

Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'
1 Makāntza' Dios lej tāpālhūhua' cāmāca'tzīnīlh ixa'ctasana'nī'n lā' cāmāchihuīnīlh ixtachi-
huīn. Lā' xlaca'n maklhūhua' tatā'chihuīna'lh a'ntī quinapapana'ca'n. 2 Lā' chuhua'j huā'
tamā'na quilhtamacuj a'ntū ā'xmān, Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. Lā' ixO'kxa'
quincāmācā'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Dios tlahuanī't ixO'kxa'
ixtēcu' xla' ixlīhuāk a'ntū a'nan. IxO'kxa' Dios cāxui'līlh huan quilhtamacuj lā' a'ntū a'nan
nac a'kapūn. Cāxui'līlh huā'mā' por ixquilhtampān Dios. 3 IxO'kxa' Dios, xla' a'cxtim
con Dios, como lej ka'tla'. Xla' ū'tza' māpa'ksīkō' a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj lā' a'ntū
tahui'lāna' tālhmā'n nac a'kapūn, como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' māni' ū'tza' cāxapakō'lh
quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tahuī'lh na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' a'ntza' tamāpa'ksīni'n.

IxO'kxa' Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn
4 IxO'kxa' maxquī'ca lej ka'tla' līmāpa'ksīn. Lā' tū' chuntza' huan ángeles taka'lhī
līmāpa'ksīn. Dios maxquī'lh ixlītlōt a'ntū más xaka'tla'. Lā' tū' chuntza' huan ángeles
cāmaxquī'ca ixlītlōtca'n. 5 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles, a'nchī
huanilh ixO'kxa':
Hui'x qui'O'kxa'.
Chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
Lā' nā Dios tū' maktin cāhuaninī't kalhatin de ixángeles:
Quit minTāta' para pō'ktu.
Lā' hui'x qui'O'kxa' para pō'ktu.
6 Lā' a'xni'ca' namacamin nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntī ixlacsacnī't Dios hualh:
U'tza' catamācā'tanīlh ixlīhuākca'n ixángeles Dios.
7 Lā' Dios chihuīna'lh ixpālacataca'n huan ángeles lā' hualh:
Huan ángeles ixlacscujnī'n Dios.
Ta'a'n a'nlhā Dios cāmacā'n.
Lej līlacapalh ta'a'n hua'chi ū'ni' lā' hua'chi huan makli'pni'nī'n.
8 Lā' nā Dios chihuīna'lh ixpālacata ixO'kxa', lā' hualh:
Hui'x Dios lā' hui'x namāpa'ksīni'na' para pō'ktu.
Lej tzey a'nchī hui'x māpa'ksīni'na'.
9 Hui'x lakatīya' a'ntū xatzey.
Lā' tū' laktzī'ncu'tuna' a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' ū'tza' līlacsacnī'ta'ni' minDios.
Lā' lej māpāxuhuīni' como lej maxquī'ni' lhūhua' līmāpa'ksīn.
Lā' huan ā'makapitzīn tū' chuntza' cāmaxquī'ca.
10 Lā' nā Dios huampā:
Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua' ixlīhuāk quilhtamacuj xapū'la.
Lā' hui'x tla'hua' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yunu'n nac a'kapūn.
11 Lā' huāk huā'mā' natalaksputa.
Lā' hui'x tū' chuntza'.
Hui'x natahui'la'ya' para pō'ktu.
Huāk huā'mā' xakōlūhua' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.
12 Tū'tza' caticāmaclacasqui'nca, como hui'x huāk xasāsti' nacātlahua'ya'.
Chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' tamakxtu xakōlūhua' ixlu'xu' lā' lhakā' xasāsti'.
Lā' hui'x, tū' maktin catitaxtāpali' lā' natahui'la'ya' para pō'ktu.
13 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles chuntza' hua'chi huanilh ixO'kxa':
Catahui'la' nā quimpāxtūcāna'j hasta que quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n.
14 Huan ángeles xalakahuan a'yuj tūla laktzī'ncan. Lā' xlaca'n tascuja chu a'nchī Dios
cāmāpa'ksī. Dios cālakmacamin para natamaktāya a'ntī cāmāpūtaxtūca lā' taka'lhīmā'na a'ntū
Dios nacāmaxquī' a'ntū lej tzey.

2

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū Dios huan
1 Jesús xla' lej ka'tla'. Lā' ū'tza' xa'nca nalīpāstacāuj huan xatzey tachihuīn a'ntū
quincātamāca'tzīnīnī'ta'ni'. Lā' chuntza' tū' catitaxtutāyauj na ixtej Dios. 2 A'ntū Dios
cāmāhuanīlh huan ángeles, ū'tza' lej xastu'ncua'. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh,
xlaca'n cāmāpātīnīca. 3 Lā' nā chuntza' quina'n naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' namakx-
tekāuj que Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, ū'tza' a'ntī xapū'la

chihuīna'lh a'nchī nalīpūtaxtucan. Lā' a'ntīn takaxmatli xlaca'n quincātamāca'tzīnīni' lā' quincātahuanini' que ū'tza' stu'ncua'. 4 Lā' nā chuntza' Dios mālacsu'yulh que stu'ncua' a'ntū cāhuanica, como cāmacamaxquī'lh līmapa'ksīn para natatlahua tāpālhūhua' lej xalaka'tla' lē'cnīn. Lā' nā cāmaxquī'ca ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo chā'tunu' chu a'nchī Dios ixlacasqui'n que natlahua chā'tunu'.

Jesucristo pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' para namāpūtaxtūnu'n

5 Lā' huan ángeles, tū' xlaca'n a'ntī Dios nacālīmāmacū' huan quilhtamacuj a'ntū
līchihuīna'nāuj, lā' a'ntū xasāsti' nala. 6 Tū' ángeles caticālīmāmacū'lh huan quilhtamacuj.
Nacālīmāmacū'can tachi'xcuhuī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huancan:
Lā' hui'x Dios cāpāstaca' de huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' lej ixtapalhca'n.
Lā' cātlahuani'ya' xlaca'n a'ntū lej tzey.
7 Hui'x cālīmāka'tli' huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' hua'chi huan ángeles.
Lā' cātla'hua' que cacā'a'cnīni'ni'ca.
8 Lā' huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīni'nkō' por minquilhtampān.
Lā' a'xni'ca' huancan que tamāpa'ksīni'nkō', chuntza' huanicu'tun que huan tachi'xcuhuī't
tamāpa'ksīkō' ixlīhuāk, a'yuj tūna'j tatasu'yu palh tamāpa'ksīni'nkō'. 9 Cristo ū'tza' a'ntī
māpa'ksīni'n. Ca'tzīyāuj a'nchī pātīni'lh Jesús. Ti'na'jalh más que huan ángeles, a'yuj tū' lej
makān. Chuntza' lalh como Dios lacasqui'lh que xla' nanī para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
como Dios lej lakalhu'mana'n. Lā' como Jesús nīlh, ū'tza' lej lī'a'cnīni'ni'can.
10 Dios tlahuakō'nī't. Xla' cāmā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan, chu a'nchī ixtapuhuān.
Lā' chuntza' līmakuan que Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj para nanī, como
Dios ixlacasqui'n que lhūhua' natala ixcamana' lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' como Jesu-
cristo pātīni'lh por quimpālacataca'n, chuntza' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni'. 11 A'ntī Jesús
cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n, huāk ixcamana' Dios. Lā' como ixcamana' Dios, chu kalhatin
a'ntī ixTāta'ca'n hua'chi Jesucristo. Lā' ū'tza' tū' līmāxana'n Jesucristo a'xni'ca' huan que
xlaca'n ixtā'timīn. 12 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Jesús huanilh Dios:
Quit na'iccālītā'chihuīna'n de hui'x huan quintā'timīn.
Lā' a'nlhā xlaca'n tatakēxtimī na'icmāka'tlī'yāni'.
13 Lā' nā Jesús hualh:
Quit na'iclīpāhuan Dios.
Lā' nā huampā:
A' icuī' quit con ixcamana' Dios a'ntī Dios quilīmāmacū'lh.
14 Lā' huā' tamā'na camana' taka'lhī ixquinītca'n lā' ixka'lhni'ca'n. Lā' nā chuntza' Cristo
lalh chu a'cxtim, como ixka'lhī ixquinīt lā' ixka'lhni'. Lā' pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu'
como xla' nīcu'tulh como chuntza' tzē natlaja huan ko'ti'ti' a'ntī por ixpālacata līnīcan.
15 Lā' chuntza' Cristo tzē cālīmaktāyalh xlaca'n a'ntī pō'ktu ixtajicua'n natanī. Lā' xla' tzē
cāmaklhtīlh huan ixtajicuā'tca'n. 16 Lā' tū' ángeles a'ntī cāmaktāyalh Cristo. Xla' cāmaktāyalh
huan tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi Abraham. 17 Ixtasqui'nī que Cristo ixlalh
a'cxtim con ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntī hua'chi māni' ixtā'timīn Cristo. Lā' chuntza' xla'
lej quincālakalhu'manāni'. Lā' nā chuntza' tzē nala xapuxcu' ixlīsacerdote na ixlacapūn
Dios. Lā' māni' ū'tza' talacnūni'lh hua'chi lē'ksajna'. Lā' chuntza' tzē quincātamāpānūni'yāni'
quintalaclē'i'ca'n. 18 Lā' chuhua'j como Jesucristo māni' xla' pātīni'lh, xla' tzē nacāmaktāya
xlaca'n a'ntīn tapātīni'mā'na lā' a'ntī huan ko'ti'ti' cāmātonkopūcu'tun.

3

Jesucristo lej a'cnīni'ni'can

1 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'tit hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't
Dios. Lā' chuhua'j capāstactit Jesucristo. Dios macamilh huan Jesucristo. Lā' mānūlh xa-
puxcu' ixlīsacerdote na ixlacapūn Dios. Lā' Jesucristo chuntza' tzē nacāmaktāya xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'. 2 Lā' Jesucristo tlōkentaxtūkō'lh huā'mā' a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't. Lā' nā
chuntza' Moisés tlōkentaxtūkō'lh nā xla' ixlīhuāk a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't por ixpālacataca'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. 3 Lā' minī'ni' lej ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo; lā' Moisés tū' chuntza'
ca'a'cnīni'ni'ca. Lā' nā chuntza' a'ntī māpa'ksī nac lakatin chic, xla' a'cnīni'ni'can. Lā' huan
ā'makapitzīn nac chic tū' lej cā'a'cnīni'ni'can. 4 Huan chi'xcuhuīn tzēn tatlahua chic. Lā' Dios,
xla' tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan. 5 Lā' Moisés xa'nca tlahualh a'ntū ixlīmāmacū'canī't
por ixpālacata ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ī'scuja na ixlaclhni'ca'n ixtachi'xcuhuī't Dios.
Lā' xla' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't a'ntū napātle'ke. 6 Lā' Cristo, xla' ixO'kxa' Dios. Lā' xla'
huāk tzey a'ntūn tlahua. Lā' ū'tza' līmāmacū'canī't ixlīhuākca'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā'
nā quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, palh quina'n chu ū'tza' nalīpāhuanāuj līhuan lahui'lāna'uj,
lā' palh līpāxuhuayāuj a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni'.

Ixtachi'xcuhuī't Dios natalīpāxuhua a'ntū Dios tlahuakō'lh

[7] Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh huan Espíritu Santo:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'nchī Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.
[8] Tū' lacxumpi cala'tit hua'chi a'ntīn tatā'lāsta'lalh Dios makāntza' a'nlhā nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
Dios lej cāpātīni'lh xlaca'n.
Lā' Dios hualh: [9] "Minapapana'ca'n hua'chilh xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun hasta lhānchula' xa'iccāpātīni'lh xlaca'n".
Lā' xlaca'n lej lacxumpi ixtahuanī't, lā' a'yuj talaktzī'lh xlaca'n huan lē'cnīn a'ntū xa'ictlahua quit por tu'pu'xam cā'ta.
[10] Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' icualh: "Xlaca'n tū' maktin xa'nca tapāstacna'n. Lā' tū' tamāchekxī xlaca'n a'ntū iclacasqui'n quit".
[11] Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.
[12] Lā' chuhua'j, tā'timīn, xa'nca calatā'kchokotit. Lā' tū' caxumpīni'ni'tit Dios nīn kalhatin
de hui'xina'n. Tū' tzey palh tū' kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' por ixpālacata huā'mā' tzē
nataxtunquīyā'tit con Dios xalakahuan. [13] Xatzey cālāmaktāya'tit macaxtim chuhua'j pō'ktu
līhuān lahui'lāna'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' chuntza' nīn kalhatin napuhuan palh
tzē natlahua a'ntun tū' tzey. Palh chuntza' napuhuan kalhatin, māni' ū'tza' ta'a'kxokomā',
lā' ā'chulā' tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. [14] Palh quina'n tū' namakxtekāuj nalīpāhuanāuj
Cristo a'cxtim hua'chi xapū'la ixlīpāhuanāuj, chuntza' nā quila'ca'n nala huāk a'ntū ixla'
Cristo.
[15] Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, ca'a'kahuāna'ni'tit.
Lā' tū' caxumpīni'ntit hua'chi xlaca'n xalanī'n makāntza' a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
[16] ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n tichū takaxmatli ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh?
Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī cāmāxtulh Moisés de nac Egipto. [17] ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n a'ntī ix-
tamakā'kchā'nī't Dios? Dios lej ixa'kchā'nī't con xlaca'n a'ntī ixtatlahua talaclē'i' tu'pu'xam
cā'ta, lā' ū'tza' talīnīlh xlaca'n huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. [18] ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n a'ntī
cālīchihuīna'lh Dios a'xni'ca' hualh que tū' catitachā'lh nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con Dios?
Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn taxumpīni'ni'lh Dios. [19] Lā' chuntza' tzē līmāchekxīcan que
xlaca'n tūlalh tachā'lh huan nac ti'ya't, como xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'ntū
cāhuanilh Dios.

4

[1] Lā' quina'n, Dios quincāhuaninī'ta'ni' que tzē nachā'nāuj a'nlhā xla' hui'lacha' lā' a'ntza'
najaxāuj quina'n con Dios. Lā' lej tasqui'nī napāstacāuj a'nchī nalīlatā'kchokoyāuj, como
lej lījicua' palh tū' cachā'lh kalhatin de hui'xina'n. [2] Quina'n kaxmatnī'ta'uj huan xatzey
tachihuīn ixpālacata a'nchī līpūtaxtucan. Lā' nā xlaca'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn.
Lā' xlaca'n xmān chu tlakaj takaxmatli como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' huā'mā'
tachihuīn. [3] Lā' quina'n, como kalhlaka'ī'yāuj, nachā'nāuj a'nlhā hui'lacha' Dios lā' najaxāuj
con Dios. Lā' Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh lā' hualh:
Quit ica'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.
Lā' chuntza' hualh Dios a'yuj ū'tza' ixtlahuanī'ttza' a'nlhā najaxcan lā' como ixt-
lahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntū a'nan. [4] Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata huan
lakatojon chi'chini'. Lā' chuntza' huan:
Dios pūjaxli huan ixlīlakatojon chi'chini' lā' tū' scujli.
[5] Lā' nā a'ntza' tatzo'kni':
Xlaca'n tū' catitachā'lh a'nlhā najaxcan con quit.
[6] A'ntīn takaxmatli xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nalīpūtaxtucan, xlaca'n
tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' ū'tza' tū' talīchā'lh xlaca'n a'nlhā najaxcan con Dios. Lā' chuntza'
ā'makapitzīn natachā'n lā' natatā'jaxa Dios. [7] Lā' como xlaca'n tū' tachā'lh, chuntza'
Dios laclhcāhui'līlh ā'lakatin chi'chini' a'ntū māpācuhuīlh chuhua'j. Ixlīlhūhua' cā'ta Dios
māchihuīnīlh David a'ntī rey ixuanī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī David hualh:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntū Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.
Lā' ca'tzīyāuj que pō'ktu Dios cāta'sani'mā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't lā' hasta chuhua'j.
[8] Lā' a'xni'ca' Dios chuntza' huanilh David, Josué ixchinī'ttza' con huan tachi'xcuhuī't
huan nac ti'ya't a'nlhā Dios ixcāmālacnūni'nī't. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj quina'n que Dios
ixtā'chihuīna'mā' David por ixpālacata ā'lacatin a'nlhā najaxcan. [9] Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que
quina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios nachā'nāuj a'nlhā cāxui'līnī't para napūjaxāuj chuntza'
hua'chi Dios jaxli ixlīlakatojon chi'chini' a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. [10] Lā'

a'ntīn tachā'n a'ntza', xlaca'n a'ntīn tatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n lā' a'ntza' natajaxa chuntza'
hua'chi Dios jaxli a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. 11 Lā' quina'n lej calīhui'līuj para
nachā'nāuj lā' a'ntza' najaxāujtit con Dios. Lā' tū' calauj hua'chi xala'nī'n makāntza'. Xlaca'n
tūlalh tachā'lh como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' a'ntū hualh Dios.
12 Lā' ixtachihuīn Dios xla' hua'chilh xalakahuan lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn como ū'tza'
scuja na qui'a'clhcunucca'n. Ixtachihuīn Dios hua'chi kantin espada a'ntū kēstītu' lā'
tzej sta'ya'nca', a'ntū tzē lakchā'nkō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' nalīca'tzīyāuj palh tū'
tzey qui'a'clhcunucca'n lā' quintapāstacna'ca'n. 13 Lā' Dios huāk laktzī'huī'. Nīn tuntū'
tzē natatzē'kni' na ixlacapūn Dios. Xla' lakapaskō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' quina'n ka'lhī
nakalhtīni'nāuj na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū tlahuayāuj chā'tunu' de quina'n.

Dios līmānūlh Jesucristo xapuxcu' ixlīsacerdote

14 Lā' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, chā'nī'ttza' xla' a'nlhā hui'lacha' Dios. Xla' ū'tza' hua'chi
kalhatin xapuxcu' sacerdote a'ntī quincālacapūtāyamā'ni' lā' chihuīna'n por quina'n. Lā'
chuntza' quina'n tū' catimakxtekui kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo nīn macsti'na'j. 15 Lā'
Jesucristo hua'chi quisacerdoteca'n. Xla' quincālakalhu'manāni' quina'n, como nā xla'
xapū'la chuntza' ixtalīlaktzī'ncu'tun a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi
quina'n quincāpātle'keni'mā'ni'. Pero xla' nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. 16 Lā' ū'tza'
calītapajtzūj na ixlacapūn Dios. Lā' tū' calacapuhuanui. Xla' lej lakalhu'mana'n. Lā'
naquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' maclacasqui'nāuj.

5

1 Lā' huan chi'xcuhuī'n israelitas a'ntīn cālīmānūcan xanapuxcu'nu' ixlīsacerdoteca'n,
chā'tunu' tascuja na ixlacapūn Dios por ixpālacataca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā'
kalhatin chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios para
nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 2 Lā' huā'mā' sacerdote, como xla'
chi'xcu', a'katunu' tlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' līlacatzucu cālīpātīni' xlaca'n a'ntīn tūna'j
xa'nca taca'tzī lā' xlaca'n a'ntīn tatatonkopūnī't. 3 Lā' como xla' a'katunu' tlahua a'ntūn tū'
tzey, tasqui'nī que xla' na'a'ksajuī'nin xapū'la para namāpānūni'can ixtalaclē'i' māni' ū'tza'.
Lā' ā'calīstān xla' a'ksajuī'nin para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
4 Lā' nīn tintī' ixa'cstu tzē natanūni' xapuxcu' ixlīsacerdote. Xmān Dios a'ntī tzē namānū
xapuxcu' ixlīsacerdote, chuntza' hua'chi Dios mānūlh Aarón. 5 Lā' Cristo nā tū' ixa'cstu
tanūni'lh xapuxcu' sacerdote. Xla' mānūlh Dios lā' huanilh:
Hui'x qui'O'kxa' lā' chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
6 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:
Hui'x nala'ya' milīsacerdote para pō'ktu.
Lā' chuntza' hua'chi mānūca Melquisedec ixlīsacerdote lā' nā chuntza' hui'x namānūca'na'.
7 Lā' Jesucristo a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, xla' lej ixkalhtō'ka' con ixlīhuāk
ixa'clhcunuc lā' lej ī'squi'ni' Dios hasta ixcalhuani'. Lā' Dios ū'tza' a'ntī tzē ixmāpūtaxtūlh
de huan līnīn. Lā' Dios kaxmatni'lh huan ixoración, como Jesucristo xmān ixtlahuacu'tun
a'ntū ixtapuhuān Dios. 8 Lā' Jesucristo a'yuj ixO'kxa' Dios, xla' ixa'kahuāna'ni' lā' ū'tza'
līpātīni'lh xla'. Lā' ū'tza' xla' līmāchekxī a'nchī tapātīni'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios. 9 Lā'
Jesucristo lej xa'nca a'kahuāna'ni'lh Dios hasta nīlh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza'
xla' tzē nacālīmāpūtaxtū para pō'ktu xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'. 10 Lā' Dios līmānūlh
xapuxcu' ixlīsacerdote chuntza' hua'chi Melquisedec.

Līјicua' palh taspi'tāyacan na ixtej Dios

11 Quit iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Jesucristo hua'chi Melquisedec.
Pero lej jicslīhua' como hui'xina'n tūna'j xa'nca māchekxī'yā'tit. 12 Lā' maclacasqui'nā'titcus
a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' xajicslīhua' ixtachihuīn Dios. Lā' como
hui'xina'n makāntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', hui'xina'n tzētza' ixcāmāsu'ni'tit huan
ā'makapitzīn. Hui'xina'n hua'chi kalhatincus ska'ta' a'ntī xmāncus leche tahua' lā' tūlana'j
tahuā'yan. 13 Huan lakska'tā'n a'ntī xmāncus leche tahua', xlaca'n tūna'j taca'tzī a'ntūn tzey
lā' a'ntūn tū' tzey. 14 Lā' a'ntī xastacni'tza', xlaca'n taca'tzītza' a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.

6

1 Lā' chuhua'j como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', tū'tza' icticāhuanini' a'ntū
cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn xapū'la. Tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lītzucucan kalhlaka'ī'can
Cristo lā' a'nchī līxtāpalīcan quintapāstacna'ca'n lā' a'nchī līmakxtekcan tlahuacan a'ntūn tū'
tzey, lā' a'nchī līkalhlaka'ī'can Dios. Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej jicslīhua' māchekxīcan
a'ntū ixla' Dios. 2 Lā' tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lī'a'kpaxcan, lā' a'nchī cālīmā'ca'ni'can macan,
lā' a'nchī nalīlakahuanchokocan, lā' a'nchī Dios nalījuzgarlī. 3 Chuhua'j, palh Dios lacasqui'n,
na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū más xajicslīhua' ixpālacata ixtachihuīn Dios.

4 A'ntīn tataspi'tāyanī't na ixtej Dios, lejtza' jicslīhua' natalītaspi'tpala xlaca'n. Xlaca'n
tamāchekxīnī'ttza' a'nchī nalīpūtaxtucan lā' a'nchī Dios cālīsicua'lanālī ixtachi'xcuhuī't lā'
a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. 5 Lā' xlaca'n taca'tzī que lej tzey a'ntūn
takalhlaka'ī'nī't ixpālacata a'ntū huanī't Dios, lā' talaktzī'nī't huan lē'cnī'n a'ntū tlahuacan
por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Lā' por huā'mā' līmāpa'ksīn namāpa'ksīkō'can a'xni'ca' namin
huan xasāsti' quilhtamacuj. 6 Lā' como xlaca'n tataxtutāyanī't na ixtej Dios, tūlatza'
cāmāxtapālīnīpalacan hua'chi tatlahualh xapū'la. Tūlatza' como hua'chilh talakapalanī't
Jesús a'nchī nīlh nac cruz. Lā' hua'chilh ixtaxtokohua'ca'pā ixO'kxa' Dios. 7 Chuhua'j quit
iccāhuanicu'tunāni' a'ntū hua'chi lītalacastuca. Nac cā'tacuxtu maklhūhua' la huan xcān. Lā'
huan xcān chū'hua' nac huan ti'ya't. Lā' chuntza' līlana'n lā' chuntza' talīhuā'yan a'ntīn
tascuja nac huā'mā' ti'ya't. Chuntza' līla chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 8 Lā' nac ti'ya't a'nlhā
staca xmān lhtucū'n lā' chi'tin, huanmā' tuntū' ixtapalh. Natahuan que tū' tzey. Lā'
natalhcuyu. Huā'mā' ti'ya't hua'chi a'ntīn tataspi'tchokonī't na ixtej Dios.

Dios natlōkentaxtū a'ntū huan

9 A'yuj chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzī que hui'xina'n tū' taspi'tchokonī'ta'ntit huan
nac tej. Xa'nca tasu'yu que hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. 10 Huāk a'ntū Dios tlahua, xla'
huāk tzey. Xla' tū' catipātza'nkālh a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n lā' a'nchī māsu'yunī'ta'ntit
que pāxquī'yā'tit Dios. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n cāmaktāya'nī'ta'ntit ā'makapitzīn
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' ticāmaktāyapā'na'ntitcus. 11 Quit lej iclacasqui'n que milīhuākca'n
hui'xina'n cascujtit chuntza' līhuan lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj. Lā' chuntza'
napātle'ke ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit. 12 Tū' iclacasqui'n que laclhquititni'
nala'yā'tit. Iclacasqui'n que nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tapātīni'n.
Xlaca'n tamaklhtīni'mā'na a'ntū cāhuaninī't Dios que nacāmaxquī'.
13 A'xni'ca' Dios huanilh Abraham a'ntū natlahuani', Dios tapācuhuīlh māni' ū'tza', como
tintī' ā'kalhatin más xaka'tla'. 14 Lā' Dios hualh:
Lej ixlīstu'ncua' na'icsicua'lanālīyāni' quit.
Lā' stu'ncua' na'icmaxquī'yāni' lej lhūhua' minatā'na'tna'.
15 Lā' Abraham pō'ktu ka'lhīlh lā' tū' jiclhua'lh. Lā' chuntza' maklhtīni'lh a'ntū Dios
ixuaninī't. 16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' huan que lej stu'ncua' a'ntū xla' chihuīna'n,
xla' māpācuhuī ā'kalhatin a'ntī más xaka'tla' lā' tzē namāpātīnī palh tū' natlōkentaxtū.
Lā' chuntza' talīko'xamixa a'ntī ixtalāquilhnī como taca'tzī que huan chi'xcu' ka'lhī que
natlōkentaxtū. 17 Lā' nā Dios tapācuhuīlh māni' ū'tza'. Chuntza' tlahualh como ixlacasqui'n
que nataca'tzī huan tachi'xcuhuī't que huanmā' lej stu'ncua' lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū
hualh. 18 Quina'n ca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū Dios hualh, como tapācuhuīlh māni'
ū'tza' lā' xla' tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como hua'chilh tzā'lani'nī'ta'uj
a'ntū lījicua' lā' lakminī'ta'uj Dios. Lā' Dios hualh que quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. Lā'
chuhua'j ca'tzīyāuj xa'nca que ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
19 Lā' como ca'tzīyāuj que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu, chuntza' tū'
tamakchuyīnī'ta'uj. Lā' chuntza' quina'n hua'chi a'ntū tzancstāya. Ca'tzīyāuj que natanūyāuj
nac a'kapūn a'nlhā sicua'lanālanī't. 20 Lā' a'ntza' xapū'la tanūnī't Jesús a'nlhā natanūyāuj.
Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n, como xla' lalh xapuxcu' sacerdote para
pō'ktu hua'chi Melquisedec.

7

Jesucristo līmānūcanī't ixlīsacerdote chuntza' hua'chi līmānūca Melquisedec

1 Huā' Melquisedec xla' rey ixuanī't nac Salem lā' nā ixsacerdote Dios xala' nac a'kapūn.
Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'xni'ca' xla' ixtaspi'tmā' de huan nac guerra a'nlhā
ixcāmaknīnī't huan reyes. Lā' Melquisedec sicua'lanālīlh. 2 Lā' Abraham maxquī'lh
huan ixlītāpācāuj de ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixlīminī't de huan nac guerra. Huan tacuīni'
Melquisedec huanicu'tun "rey a'ntī lej tzey". Lā' xla' rey ixuanī't nac Salem. Lā' Salem
huanicu'tun "ca'cs huī'". Lā' chuntza' ixtacuīni' huanicu'tun "huan rey a'ntī cāmāko'xamixī
huan tachi'xcuhuī't". 3 Tū' tatzo'kni' ixtacuīni' ixtāta' nīn ixtzī't Melquisedec. Lā' tū'
tatzo'kni' nīn kalhatin de ixpap. Lā' tū' tatzo'kni' a'xni'ca' Melquisedec lacatuncuīlh lā'
nīn a'xni'ca' nīlh. Lā' chuntza' xla' kalhatin sacerdote ixuanī't līhuan ixlahuī'. Lā' huā'mā'
hua'chi ixO'kxa' Dios.
4 Māchekxīcan que Melquisedec, xla' kalhatin chi'xcu' ixuanī't a'ntī lej ixtasqui'nī.
Chuntza' māchekxīcan a'nchī Abraham, xla' quimpapca'n quina'n israelitas lā' xla'
maxquī'lh Melquisedec ixlītāpācāuj de ixlīhuāk a'ntū tlajalh nac guerra. 5 Lā' ī'xū'yātā'natna'
Leví a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n tamaklhtīni'lh huan ixlītāpācāuj a'ntū ixtat-
laja ixtā'israelitasca'n. Chuntza' ixuanī't huan ley. Tamaklhtīni'lh de ixtā'israelitasca'n,
a'yuj xlaca'n nā ī'xū'yātā'natna' Abraham ixtahuanī't, como Abraham ū'tza' ixpapca'n

ixlīhuākca'n huan israelitas. 6 Lā' Melquisedec, a'yuj tū' i'xtalakapasni' Leví ixuanī't, xla'
maklhtīni'lh ixlītāpācāuj a'ntū ixtlajanī't Abraham lā' ū'tza' sicua'lanālīlh Abraham. Lā'
Abraham ū'tza' a'ntī Dios huanilh que lej namaxquī' lhūhua' ixnatā'na'tna' lā' ixtatlahualh
lakatin ka'tla' nación. 7 Chuntza' māchekxīcan que Abraham, xla' macsti'na'j ka'tla' ixuanī't
lā' Melquisedec más xaka'tla' ixuanī't. Chuntza' māchekxīcan como ca'tzīkō'can que más
xaka'tla' a'ntī sicua'lanālīni'n lā' tū' lej ka'tla' a'ntī sicua'lanālīcan. 8 Huan ī'xū'yātā'natna'
Leví a'ntī ixtamaklhtīni'n ixlītāpācāuj a'ntū ixtatlaja huan israelitas, lā' xlaca'n tanīlh
chuntza hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' Melquisedec hua'chilh xalakahuancus,
como tū' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios palh nīlh. 9 Huan ī'xū'yātā'natna' Leví ixtamaklhtīni'n
huan ixlītāpācāuj de ixtatlajca'n israelitas. Lā' tzē nahuanāuj que Leví māpalana'lh a'xni'ca'
Abraham māpalalh Melquisedec. 10 Chuntza' tzē nahuanāuj como Leví ī'xū'yātā'nat Abra-
ham ixuanī't, lā' a'yuj tūna'j ixlacatuncuī a'xni'ca' Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham.

11 I'xū'yātā'natna' Leví, a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n ixtascuja chu a'nchī huan
ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' como huā'mā' ley tūla cātlahua lactzey huan
tachi'xcuhuī't chu a'nchī Dios lacasqui'n, chuntza' ixtasqui'nī ā'kalhatin sacerdote hua'chi
Melquisedec lā' tū' hua'chi Aarón. 12 Lā' a'xni'ca' natatanū huan xalacxtuncnu' sacerdotes,
tasqui'nī que naxtāpalīcan huan ley. 13 Lā' huan xasāsti' sacerdote, ū'tza' huan Māpa'ksīni'
Jesucristo. Xla' tū' ī'xū'yātā'nat Leví. Xla' ī'xū'yātā'nat Judá. Lā' huan ī'xū'yātā'natna'
Judá, tū' ixa'nan ā'kalhatin sacerdote. 14 Ca'tzīkō'can que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, xla'
ī'xū'yātā'nat Judá ixuanī't. Lā' Moisés, a'xni'ca' līchihuīna'lh sacerdotes, tuntū' hualh de Judá
lā' ī'xū'yātā'natna'.

15 Lā' chuhua'j xa'nca māchekxīcan que tanūnī't ā'tāpātin sacerdote. Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntī
Jesucristo. Lā' xla' hua'chi Melquisedec. 16 Melquisedec tū' tanūlh ixlīsacerdote chu a'nchī
ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā chuntza' Jesucristo. Xla' tanūlh ixlīsacerdote como xla'
ka'lhī līmapa'ksīn a'ntūn tū' maktin catisputli, como xla' natahui'la para pō'ktu. 17 Tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu.
Hui'x hua'chi Melquisedec.

18 Huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés tuntū'tza' ixtapalh, como tūla quincātlahuayāni'
lactzey chu a'nchī Dios lacasqui'n. 19 Huā'mā' ley tūla quincātlahuayāni' lactzey. Pero
chuhua'j quina'n ka'lhīyāuj a'ntū más xatzey. Tzētza' nalaktapajtzūyāuj Dios.

20 Dios hualh que lej stu'ncua' ixmānūlh Jesucristo ixlīsacerdote. 21 Lā' tū' chuntza' hualh
a'xni'ca' tatanūlh huan ā'makapitzīn sacerdotes. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā
huan:

Huan Māpa'ksīni' Dios mālacstū'ncli lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū huan: “Hui'x kalhatin
sacerdote para pō'ktu. Huix hua'chi Melquisedec”.

22 Lā' huan convenio a'ntū Jesús lacāxtlahualh, ū'tza' más xatzey. Lā' a'ntū xala' pū'la,
xla' tū' lej tzey. 23 Huan ā'makapitzīn sacerdotes lej lhūhua' ixtahuanī't como ixtanītēlha
lā' ixtatanūtēlha ā'makapitzīn ixlaktapalhca'n. 24 Lā' Jesucristo xla' huī' para pō'ktu lā' tū'
makxteka de ixlīsacerdote. Lā' tū' catitanūlh ā'kalhatin ixlaktapalh. 25 Lā' ū'tza' Jesucristo tzē
nacālīmāpūtaxtūkō' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē
natlahua como xla' huī' para pō'ktu lā' pō'ktu squi'ni'mā' Dios por a'ntīn takalhlaka'ī' xla'.

26 Jesucristo xla' kalhatin xapuxcu' sacerdote chuntza' hua'chi tasqui'nī. Ixlīhuāk a'ntū
tlahua, huāk tzey. Lā' tū' tlahuani' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin. Lā' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn
tū' tzey. Xla' tū' hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' xla' hui'lacha' nac
a'kapūn a'nlhā lej a'cnīni'ni'can. 27 Xla' tū' hua'chi ā'makapitzīn xanapuxcu'nu' sacerdotes.
Xlaca'n lakalīyān ta'a'ksajuī' Dios. Xapū'la tatlahua para ixtalaclē'i'ca'n māni' ū'tunu'n lā'
ā'calīstān tatlahua para ā'makapitzīn. Jesucristo tū' chuntza' tlahua. Xla' mālacnūlh xmān
lakatin lē'ksajna'. Xmān maktin mālacnūlh a'xni'ca' tamacamāstā'lh ixa'cstu nac cruz. Lā'
huā'mā' lē'ksajna' tāyani' para pō'ktu. 28 Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés,
ixcāmānūcan chi'xcuhuī'n hua'chi xanapuxcu'nu' sacerdotes. Lā' como chi'xcuhuī'n ix-
tahuanī't, ixtatlahua talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' maxquī'canī'ttza' huā'mā' ley, Dios hualh que
stu'ncua' namānū ixO'kxa' ixlīsacerdote. Lā' mānūlh ixlīsacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza'
lalh sacerdote chuntza' hua'chi Dios ixlacasqui'n.

8

Jesús lacāxtlahualh huan xasāsti' convenio

1 A'ntū iccāhuanimā'ni', ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' sacerdote chu a'nchī
tasqui'nī. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n. Xla' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j
Dios nac a'kapūn. 2 Xla' ū'tza' xapuxcu' sacerdote nac lītokpān a'ntū hui'lacha' nac
a'kapūn. Lā' huanmā' lītokpān tlahualh Dios lā' tū' tachi'xcuhuī't. 3 Huan ixlītlōt kalhatin

xapuxcu' sacerdote, xla' xmān mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios. Lā' ixtasqui'nī que Jesucristo
ixmālacnūni'lh lē'ksajna' Dios. 4 Palh Jesucristo latlā'huancus cahuā nac quilhtamacuj, xla' tū'
ixlalh ixlīsacerdote, como huan sacerdotes huā'tzā' tamālacnūni' Dios lē'ksajna' chu a'nchī
huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. 5 A'ntū huan sacerdotes huā'tzā' tatlahua, xla'
hua'chi xmān tatlōlakamakxtu a'ntū tlahuacan nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' Moisés. A'xni'ca'
xla' ixtlahuamā' huan lītokpān de ko'xka', Dios huanilh:

Catla'hua'kō'j chu a'nchī māsu'ni'ca' huan nac kēstīn a'ntū huanican Sinaí.

6 Más xatzey a'ntū tlahua huan xapuxcu' sacerdote a'ntī Jesucristo. Más xatzey huan
convenio a'ntū Jesucristo lacāxtlahualh entre Dios lā' huan tachi'xcuhuī't. Por ixpālacata
tako'xamixa Dios lā' tachi'xcuhuī't. Huā'mā' más xatzey como, chu a'nchī huā'mā' conve-
nio, Dios nacātlahuani' huan tachi'xcuhuī't a'ntū más xatzey.

7 Huan xapū'la convenio tū' a'cchā'lh para a'ntū ixtasqui'nī. U'tza' lītlahuaca ixlītāpātu'
convenio. 8 Lā' Dios ixca'tzī que huan tachi'xcuhuī't tū' tatlōkentaxtūlh. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios chu a'nchī Dios hualh:

Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' quit na'ictlahua lakatin xasāsti' convenio con huan tachi'xcuhuī't israelitas lā' ī'xū'yātā'natna' Judá.

9 Tū' hua'chi huan convenio a'ntū ictlahualh con ī'xū'yāpapna'ca'n a'xni'ca' iccāmāxtulh de huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto.

Xlaca'n tū' tatlōkentaxtūlh huan convenio a'ntū ictlahualh con xlaca'n.

U'tza' iclītaxtunquīlh quit de xlaca'n.

10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', na'ictlahuapala ā'lakatin convenio con huan tachi'xcuhuī't israelitas.

Lā' huan convenio chuntza' nala: Quit na'iccāmāca'tzīnī quilīmāpa'ksīn.

Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun.

Quit na'icla ixDiosca'n.

Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.

11 Nīn tintī' catihuanilh ixtā'tin nīn ixtā'chic: "Tasqui'nī que hui'x nalakapasa' Dios".

Tū' chuntza' catitalāmāsu'ni'lh como ixlīhuākca'n naquintalakapasa a'ntī xalaka'tla'n lā' xalacti'na'j.

12 Quit na'iccālakalhu'man xlaca'n lā' na'iccāxapani' ixtalaclē'i'ca'n.

Lā' tū'tza' maktin ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

13 Lā' como Dios līchihuīna'lh ā'lakatin xasāsti' convenio, huā'mā' māsu'yu que huan xapū'la
convenio tuntū'tza' ixtapalh lā' huan xakōlūhua' tū'tza' catimaclacasqui'nca.

9

Xtunc a'nchī mācā'tanīcan Dios chu a'nchī huan xasāsti' convenio

1 Huan xapū'la convenio māpa'ksīni'lh a'nchī līmācā'tanīcan Dios. Lā' a'nlhā ixtamācā'tanī
Dios, xla' ixtatlahuanī't tachi'xcuhuī't. 2 Tatlahualh lakatin lītokpān de ko'xka'. Lā' ixka'lhī
lakatin cortina a'ntū ixmāpitzi lakatu' cuarto. Lā' huan nac xapū'la cuarto ixuī' huan a'ntū
ixpūyāhuacan ceras. Lā' nā ixyā lakatin mesa a'ntza' lā' pāntzi a'ntū ixlē'ksajuī'can Dios.
Huā'mā' cuarto ixuanican Tasicua'lanālīn. 3 Lā' na ixkēn huan cortina ixuī' ā'lakatin cuarto
a'nlhā ixuanican Lej Tasicua'lanālīn. 4 Lā' nac huā'mā' cuarto ixyā lakatin pūmacamāstā'n
de oro a'nlhā ī'lhcuyucan pūm. Lā' nā a'ntza' ixuī' lakatin caja ixlīmactlahuacanī't oro. Lā'
na ixchakān huanmā' caja ixtojōma' lakatin xālu de oro a'ntū ixpūtojōma' huan līhua't a'ntū
ixuanican maná. Lā' nā huan nac caja ixtojōma' huan ixpāla'c Aarón a'ntū ixlakapu'nī't lā'
nā huan lakatu' chihuix a'nlhā ixcātzo'kcanī't huan lakacāuj līmāpa'ksīn. 5 Lā' na ixkalhni'
huan caja ixtayāna' kalhatu' ángeles de oro. Ixpekenca'n ixtalakxta'nka'nī't na ixkalhni'
huan caja. Lā' a'ntza' na ixkalhni' huan caja, a'ntza' ixtasqui'nī ixmālacnūcan huan
lē'ksajuī'n para que Dios ixcāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuhua'j tū'tza' ictilīchihuīna'lh
huā'mā'.

6 Chuntza' ixlacāxlakō'nī't ixlīhuāk. Huan sacerdotes lakalīyān ixtatanū huan nac xapū'la
cuarto lā' ixtatlahua a'ntū ixtascujūtca'n. 7 Lā' xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū
nac ā'lakatin cuarto. Lā' xmān maktin ixtanū lakatin cā'ta. Lā' a'xni'ca' ixtanū, ixmānū
huan ka'lhni' a'ntū ixmālacnūni' Dios. Huā'mā' ixmālacnū por ixtalaclē'i' māni' ū'tza' lā' nā
ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 8 Chuntza' huan Espíritu Santo quincāmāsu'ni'yāni' que
līhuan xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū na ixlīlakatu' cuarto, tūna'j ixcāmāsu'ni'
Dios a'nchī nalītanūcan nac a'kapūn. Lā' a'ntza' a'nlhā más tasicua'lanālīn. 9 Huan lītokpān
de ko'xka' hua'chi lakatin tatlōlakamakxtu hua'chi a'ntū a'nan chuhua'j. A'yuj xlaca'n
ixtamālacnū lē'ksajna' lā' animalhna' a'ntū xatamaknīn, xlaca'n tūla ixtaca'tzī palh lej
stu'ncua' ixcāmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. 10 Huan talanān a'ntū ixtatlōkentaxtū, ū'tza' a'ntū

ixtahua' lā' ū'tza' a'nchī ixtalīpaxa lā' a'nchī ixtalīlakche'kē' ixpulātuca'n chu a'nchī ixleycan. Huā' tamā'na reglas ixtatlōkentaxtū līhuan Dios tūna'j ixtlahua huan xasāsti' convenio.
11 Chuhua'j lacāxtlahuacanī't huan xasāsti' convenio. Cristo lītanūnī't xapuxcu' ixlīsacerdote. Xla' tlahua huan ixtascujūt xapuxcu' sacerdote nac lakatin lītokpān a'nlhā más ka'tla' lā' más tzey. Lā' huā'mā' lītokpān tū' tatlahualh chi'xcuhuī'n, como tū' xala' nac quilhtamacuj. 12 Huan ā'makapitzīnni' xapuxcu' sacerdotes ixtatanū huan na ixlīlakatu' cuarto lā' ixtamānū ixka'lhni'ca'n huan chivo lā' huācax. Lā' huanmā' ka'lhni' ixtamālacnūni' Dios. Lā' Cristo, huan ka'lhni' a'ntū xla' mālacnūlh, xla' ū'tza' māni' ixka'lhni'. Lā' xmān maktin mālacnūlh. Lā' chuhua'j tanūnī'ttza' nac a'kapūn, a'nlhā más tasicua'lanālīn. Lā' ū'tza' tzē nalīmāpala quintalaclē'i'ca'n para pō'ktu. 13 Huan sacerdotes, xlaca'n ixtalīpa'lha huan tachi'xcuhuī't con ixka'lhni'ca'n chivos lā' huācax lā' con xalhca'ca'n huan xalhcuni' huācax. 14 Lā' ixka'lhni' Cristo tzē natlahua a'ntū más tzey. Huan Espíritu Santo maktāyalh. Lā' huan Espíritu Santo huī' para pō'ktu. Lā' chuntza' Cristo tamacamāstā'lh lā' lalh lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huanmā' lē'ksajna' ixlīstu'ncua' lej xatzey. Ixka'lhni' Cristo māpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' lactzey cātlahuanī't quintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' quincāmāmakchuyīyāni' a'nchī xapū'la ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey lā' a'ntū quincāmāxtunquīni' Dios. Lā' chuntza' tzē tā'scujāuj Dios xalakahuan.
15 Chuntza' ū'tza' Cristo a'ntī cāxtlahualh huan xasāsti' convenio. Lā' por huanmā' convenio, Dios nacāsicua'lanālī para pō'ktu xlaca'n a'ntī cāta'sani'nī't, chuntza' hua'chi Dios hualh xapū'la. Como Cristo nīnī'ttza' por quimpālacataca'n, chuntza' tzē nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey, chu a'nchī huan xapū'la convenio. 16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tzo'ka kalhtin ca'psnat para namāstā' ixherencia, līhuan tūna'j nī huan chi'xcu' huan ca'psnat tuntū'na'j ixtapalh. 17 Huan ca'psnat tuntū' ixtapalh līhuan lahuī'cus huan chi'xcu'. A'xni'ca' huan chi'xcu' nanī, huan xacamana' natamaktlhtīni'n huan herencia.
18 Nā chuntza' Dios a'xni'ca' tlahualh huan xapū'la convenio con huan tachi'xcuhuī't, ixtasqui'nī que nanī lakatin animal. 19 Moisés xapū'la cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn chu a'nchī huan huan ley. A'calīstān mā'ca'lh lana a'ntū xaspi'nenke' na ixpeken hisopo lā' līmāca'huī'lh con huan ixka'lhni' huan huācax a'ntū ixtā'mālacxtuccanī't xcān. Lā' līlaxmani'lh huan libro a'nlhā ixtatzo'kni' huan ley. Lā' cālītlahualh huan ka'lhni' na ixa'kxākca'n tachi'xcuhuī't. 20 Lā' hualh Moisés: “Huā'mā' ka'lhni' māsu'yu que tzucunī'ttza' huan convenio a'ntū hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit como chuntza' māpa'ksīnī't Dios”. 21 Nā chuntza' Moisés lītlahualh macsti'na'j ka'lhni' nac lītokpān de ko'xka' lā' na ixlīhuāk a'ntū ixtatanūmā'na na ixchakān a'ntū ixtamaclacasqui'n a'xni'ca' ixtamācā'tanī Dios. 22 Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, huāk līxapacan con ka'lhni'. Lā' palh tū' tamālacnūni' Dios ixka'lhni' a'ntū xatamaknīn, Dios tū' cāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't

23 Chuntza' ixcālīpa'lhcan ixka'lhni' huan huācax ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac lītokpān de ko'xka'. Lā' huā' tamā'na catūhuā xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' a'ntza' nac a'kapūn tasqui'nī namālacnūni'can Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū más xatzey. Cristo hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū māni' ū'tza'. Lā' huā'mā' lē'ksajna' ū'tza' más xatzey. 24 Cristo tū' huī' nac lītokpān a'nlhān tatlahuanī't tachi'xcuhuī't. Huan lītokpān a'ntū yā nac quilhtamacuj xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Cristo tanūnī't nac a'kapūn. Lā' a'ntza' huī' na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntza' squi'ni' Dios por quina'n. 25 Huan xapuxcu' sacerdote xala' nac quilhtamacuj, xla' tanū xmān maktin nac lakatin cā'ta huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn. Lā' a'xni'ca' tanū, lē'n lakatin lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' animal a'ntū xatamaknīn. Cristo tū' chuntza' tlahualh. Tū' maklhūhua' talacnūlh. 26 Palh xla' ixtalacnūlh maklhūhua', lej maklhūhua' ixnīlh desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Xla' tū' maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin milh nac quilhtamacuj huan tamā'na ā'xmān chi'chini'. Lā' nīlh lā' chuntza' cālīmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.
27 Quilīhuākca'n nanīyāuj xmān maktin. Lā' ā'calīstān Dios naquincājuzgarlīyāni'. 28 Lā' nā chuntza' Cristo, xmān maktin talacnūlh hua'chi lē'ksajna' lā' chuntza' līmāpalalh ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. Tū'tza' ā'maktin catimilh para namāpala. A'xni'ca' namin ixlīmaktu', nacāmāpūtaxtūkō' a'ntīn taka'lhīmā'na xla'.

10

1 Dios mātzo'knīlh Moisés huan ley. Lā' huā'mā' ley tūla quincātlahuani'yāni' a'ntū Cristo quincātlahuani'yāni'. Huan ley hua'chilh tlōlakamakxtucanī't a'ntū más xatzey. Chu a'nchī huan huā'mā' ley, pō'ktu lakatunu' cā'ta tamālacnūni' Dios chūntza' huan tamā'na lē'ksajna'. Huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūcan chu a'nchī huan ley, huā' tamā'na tūla cātlahua xalacuan

xlaca'n a'ntī chuntza' talīmācā'tanī Dios. 2 Palh huan ley ixcāmāpānūni'lh cahuā ixtala-
clē'i'ca'n, xlaca'n tū'tza' i'xta'u'cxca'tzīlh palh talaclē'ncus cahuā, lā' chuntza' ixtamakxtekli
de tamālacnū lē'ksajna'. 3 Huan ley tūla cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Huan lē'ksajna' a'ntū
mālacnūni'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaquī ixtalaclē'i'ca'n lakatunu' cā'ta. 4 Huā' tamā'na
lē'ksajna' tū cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n, como ixka'lhni'ca'n huan toros lā' chivos tūla xapa
huan talaclē'i'.

5 U'tza' līhualh Cristo a'xni'ca' ixmimā'tza' nac quilhtamacuj, huanilh Dios:
Hui'x tū' lacasqui'na' namālacnūni'ca'na' xatamaknīn animalhna' lā' huan lē'ksajuī'n.
Hui'x quilacāxtlahuani'nī'ta' lakatin macni', lā' chuntza' tzē na'ictalacnū quē'cstu.
6 Tū' lakatīya' a'nchī a'ksajuī'ca'na' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n.
Lā' tū' lakatīya' a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n.
7 Lā' ū'tza' iclīhualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'. Chuntza' tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios".
8 Xapū'la hualh Cristo a'nchī Dios tū' lakatī a'nchī mālacnūni'can xatamaknīn animal-
hna' lā' lē'ksajuī'n lā' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n, lā' tū' lakatī
a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n. Huā' tamā'na tū' līpāxuhua Dios a'yuj
tamālacnū huan lē'ksajna' chu a'nchī huan ley. 9 Lā' ā'calīstān Cristo hualh: "A' icuī', Dios.
Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'". Chuntza' māchekxīcan que Dios māpānūlh a'nchī
ixmālacnūni'can huan lē'ksajna' makāntza'. Chuhua'j xmān tasqui'nī a'nchī talacnūlh Cristo
ixa'cstu. 10 Jesucristo tlahualh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Xmān maktin mālacnūni'lh Dios
ixmacni'. Lā' chuntza' cālītlahualh xalacuan huan tachi'xcuhuī't para pō'ktu.

11 Ixlīhuākca'n sacerdotes israelitas tatāya tatlahua ixtascujūtca'n lakalīyān. Lā'
maklhūhua' tamālacnū xmān tāpātin lē'ksajna'. Lā' huā' tamā'na lē'ksajna' tū' maktin cat-
icāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n tachixcuhuī't. 12 Lā' Cristo xmān maktin nīlh. Lā' chuntza'
līmālacnūlh lakatin lē'ksajna' a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' tuncan tahui'lalh na ixpāxtūcāna'j
Dios, como Cristo nā xla' māpa'ksīni'n. 13 A'ntza' ka'lhīmā' hasta a'xni'ca' Dios nacātlaja
ixtā'ca'tza lā' nacāmātlōkentaxtūnī a'ntū lacasqui'n Cristo. 14 Cristo mālacnūni'nī't Dios xmān
lakatin lē'ksajna'. Lā' ū'tza' cālītlahualh lacuan para pō'ktu na ixlacapūn Dios ixlīhuākca'n
a'ntī cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n. 15 Lā' huan Espíritu Santo māsu'yu que huā'mā' xastu'ncua'.
Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh xapū'la:
16 A'calīstān na'ictlahua lakatin convenio con xlaca'n, hualh Dios.
Chuntza' nala: Quit na'iccāmāmāchekxīnī quilīmāpa'ksīn.
Lā' quit na'ictlahua que natatlōkentaxtūcu'tun.
17 Lā' ā'calīstān hualh:
Tū'tza' ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.
Tū'tza' ictipāstacli huan a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahualh.
18 Lā' chuntza' Dios quincāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū'tza' tasqui'nī namālacnūni'yāuj Dios
ā'lakatin lē'ksajna' a'ntū naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

Tasqui'nī nalaktapajtzūyāuj Dios

19 Chuhua'j, tā'timīn, como Cristo nīlh por quina'n, chuhua'j tū' tijicua'nāuj
natā'chihuīna'nāuj Dios. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej sicua'lanālānī't. 20 Huan
sacerdotes xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n natamālaquī' huan cortina a'xni'ca'
natatanū huan nac cuarto a'nlhā lej tasicua'lanālīn. Lā' ixmacni' Cristo hua'chi huan
cortina a'nlhā talactanū nac cuarto a'ntū lej tasicua'lanālīn. Lā' como Cristo nīnī'ttza' por
quina'n, quincāmālaquī'ni'nī'ta'ni' para pō'ktu a'nlhā lactanūcan nac a'kapūn. Lā' chuntza'
tzē nalaktapajtzūyāuj Dios. 21 Cristo, ū'tza' xapuxcu' sacerdote. Xla' squi'ni' Dios por
quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Dios. 22 U'tza' nalīlaktapajtzūyāuj Dios lā' namācā'tanīyāuj
como līpāhuanāuj Dios lā' tlahuacu'tunāuj a'ntū xla' lacasqui'n, lā' como ca'tzīyāuj
que quintalaclē'i'ca'n quincātamāsputūnu'ni'nī'ta'ni'tza'. Hua'chilh cāche'kē'canī'ttza'
quimacni'ca'n con xastala'nka' xcān. 23 Quina'n huanāuj que ka'lhīmā'nauj a'ntū Dios
naquincāmaxquī'yāni'. Tū' tijiclhua'yāuj nīn macsti'na'j a'nchī ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu
tlōkentaxtū a'ntū huan. 24 Nalāpāstacāuj kalhatunu' de quina'n. Lā' nalāmaktāyayāuj
chā'tunu' de quina'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nalāpāxquī'yāuj lā' ā'chulā' natlahuayāuj a'ntūn
tzey. 25 Makapitzīn tū'tza' tatā'takēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Xatzey natakēxtimīyāuj.
Chuntza' nalāmāhuixcānīyāuj. Huā'mā' ū'tza' lej tasqui'nī como ca'tzīyā'tit hui'xina'n que
tapajtzūmā'tza' huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo namimpala.

26 Palh kalhatin māca'tzīnīcanī't a'ntū xastu'ncua' lā' palh lakmaka'n Jesucristo, chuntza'
tintī' ā'catūhuā a'ntū namāpānū ixtalaclē'i'. 27 Xmān najicua'n de a'ntū napātle'keni'
a'xni'ca' Dios najuzgarlī. Dios namāpātīnī nac macscut a'nlhā nacālhcuyu ixtā'ca'tza.
28 Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, palh kalhatu' o kalhatu'tun testigos
ixtahuan palh kalhatin chi'xcu' tū' ixtlōkentaxtūnī't huan ley, chuntza' ixtalīmaknī. Lā'

tū' ixtalakalhu'man. 29 Chuntza' ixcāmāpātīnīcan a'ntīn tū' ixtatlōkentaxtū huan ley xala'
makāntza'. Lā' ā'chulā' namāpātīnīcan palh kalhatin lakmaka'nī't Cristo lā' palh puhuanī't
que tuntū' ixtapalh huan ixka'lhni' Jesucristo. Jesucristo, ū'tza' a'ntī nīlh lā' chuntza' līxapalh
ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n chu a'nchī huan xasāsti' convenio. Lā' chuxatī a'ntī lakmaka'n
Jesucristo lej namāpātīnīcan como chuntza' lakmaka'n huan Espíritu Santo. Lā' xla' lej
quincālakalhu'manāni'. 30 Ca'tzīyāuj que Dios huanī't: "Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn
tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natamāpala con quit. Quit huan Māpa'ksīni' lā' quit na'iccājuzgarlī
quintachi'xcuhuī't". 31 Lej lījicua' palh namāpātīnī kalhatin huan Dios xalakahuan.

32 Capāstactit hui'xina'n a'nchīn cāpātle'keni'ni' xapū'la a'xni'ca' chū'cus cātamāsu'ni'ni'
ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīyā'tit a'nchī ixcātamacaputzayāni'. 33 A'katunu'
ixcātalakapalayāni' lā' ixcātatucsāni' nac cā'lacapūlhūhua'. Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn ixtapātīni'n
chuntza', hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit chu lakatin. 34 Lā' lakalhuma'ntit hui'xina'n a'xni'ca'
cātachī'ni' makapitzīn de hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' cālē'nca a'ntū ixka'lhī'yā'tit, hui'xina'n tū'
līlakaputzatit como ca'tzīyā'tit que ka'lhī'yā'tit nac a'kapūn a'ntū más xatzey lā' a'ntūn tū'
maktin catisputli. 35 Lā' chuhua'j, tū' catitamakchuyī'tit. Capāstactit que namaklhtīni'nā'tit
a'ntū xatzey nac a'kapūn. 36 Capātītit. Lā' tū' timakxtekā'tit de natlahua'yā'tit a'ntū
Dios lacasqui'n. Chuntza' namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios huan que naquincāmaxquī'yāni'.
37 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:

Tū'tza' lej makān sputa, namin a'ntī ixlīminat lā' tū' catitakoxīlh.

38 Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para
pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Lā' palh catīhuā nataxtutāya na ixtej Dios, xla' tū' iclīpāxuhua.

39 Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tataxtutāya na ixtej Dios lā' tatza'nkā. Quina'n
līpāhuanāuj Dios lā' pūtaxtunī'taujtza'.

11

Xa'nca talatā'kchokolh xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'lh

1 Lā' como līpāhuanāuj Dios, chuntza' namaklhtīni'nāuj a'ntū ka'lhīmā'nauj. Lā' nā
ca'tzīyāuj que a'nan a'ntūn tūna'j maktin laktzī'nāuj. 2 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n makān,
xlaca'n ixtamāpāxuhuī Dios, como xlaca'n ixtalīpāhuan Dios.

3 Lā' nā quina'n, como līpāhuanāuj Dios lā' chuntza' ca'tzīyāuj que Dios tlahualh huan
quilhtamacuj lā' huan chi'chini' lā' mālhcuyu' lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn. Dios
hualh lā' xmān chuntza' tlahuakō'lh. Dios cātlahualh a'ntūn tatasu'yunu'n, a'yuj xapū'la
tuntū' ixa'nan a'ntū tzē ixlaktzī'ncan.

4 Lā' Abel, como ixlīpāhuan Dios, xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatzey lā'
tū' hua'chi mālacnūlh Caín. Lā' como Abel ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios laktzī'lh que tzey.
Lā' Dios maklhtīni'lh huan lē'ksajna' a'ntū Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, a'yuj nīnī'ttza',
quinticāmāsu'ni'yāni' que tasqui'nī nalīpāhuanāuj Dios.

5 Lā' nā Enoc ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' tū' līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn. Lā' tūlalh
kaksca, como Dios ixlē'nī't. Ixtachihuīn Dios huan que a'xni'ca' Enoc ixlatlā'huancus nac
quilhtamacuj, xla' ixmāpāxuhuī Dios. 6 Nīn tintī' tzē māpāxuhuī Dios palh tū' līpāhuan
Dios. A'ntīn tamin tamācā'tanī Dios, tasqui'nī que xlaca'n natakalhlaka'ī' que Dios huī' lā'
cāmaktāya a'ntī nataputza Dios con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n.

7 Lā' nā Noé ixlīpāhuan Dios lā' kalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'nchī Dios ixuaninī't que namin
lakatin lakuat. Lā' como ixjicua'n, tlahualh lakatin barco. Lā' chuntza' tapūtaxtulh xalanī'n
na ixchic. Lā' como Noé tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixuaninī't, chuntza' ixtasu'yu que huan
ā'makapitzīn tū' lactzey ixtahuanī't como xlaca'n ixtapuhuan palh tū' stu'ncua' a'ntū ixuanī't
Dios. Lā' como Noé ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios māpānūni'lh ixtalaclē'i'.

8 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' a'kahuāna'lh a'xni'ca' Dios huanilh que na'a'n nac
lakatin ti'ya't a'ntū Dios namaxquī'. Lā' Abraham taxtulh de ixā'lacchicni', a'yuj tū' ixca'tzī
a'nlhā nachā'n. 9 Lā' como Abraham ixlīpāhuan Dios, xla' chā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā na-
maxquī'can, chu a'nchī Dios ixuaninī't. A'ntza' ixuī' hua'chi kalhatin makatiyāti'. Ixlahuī'
nac lakatin chic de ko'xka'. Lā' nā chuntza' ixlahuī' ixo'kxa' a'ntī ixuanican Isaac lā' nā
ixtā'nat a'ntī ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios cāmaxquī'lh huan ti'ya't. 10 Chuntza' ixlīlahuī'
Abraham como ixka'lhīmā' que ixchā'lh nac huan cā'lacchicni' a'ntū Dios ixtlahuanī't chu
a'nchī ixtapuhuān. Lā' huā'mā' cā'lacchicni' tū' maktin catisputli.

11 Lā' nā Sara ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' tzē līka'lhīlh kalhatin ixcaman, a'yuj to'kotzīntza'
ixuanī't. Lā' a'yuj ixpātle'kenī'ttza' para naka'lhī ixcaman, Sara kalhlaka'ī'lh palh Dios
namaxquī' huan ska'ta' chu a'nchī Dios ixuanī't. 12 Chuntza' Dios maxquī'lh kalhatin
ixo'kxa' Abraham a'yuj lejtza' papatzīn ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' ī'xū'yātā'natna'

Abraham lej talhūhua'lh hua'chi huan sta'cu lā' hua'chi huan cucujnu' a'ntū tahui'lāna' na
ixquilhtūn mar. Lā' lej talhūhua'lh lā' tūla cāpūtle'kekō'can.
13 Abraham lā' Isaac lā' Jacob tanīlh. Lā' a'xni'ca' tanīlh, tūna'j ixtamaklhtīni'n a'ntū
Dios hualh que ixcāmaxquī'lh. Xmān hua'chilh ixtalaktzī'n de makat. Lā' tapāxuhualh
como ixtaca'tzī que Dios ixtlōkentaxtūlh a'ntū ixcāhuaninī't. Xlaca'n lej xa'nca tahualh que
ixtalatlā'huan nac quilhtamacuj hua'chi makatiyātī'n. 14 Como chuntza' ixtachihuīna'n
xlaca'n, chuntza' māchekxīcan que ixtaputzamā'na a'nlhā natalatahui'la. 15 Xlaca'n tū'
ixtapāstacmā'na huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Palh chuntza' ixtapuhualh,
ixtataspi'tli nac huanmā' xcānsipej. 16 Xlaca'n tū' ixtapāstaca huan xcānsipej a'nlhā ix-
tataxtunī'ta'ncha'. Ixtapāstaca ā'lakatin xcānsipej a'nlhā más xatzey lā' a'ntū hui'lacha' nac
a'kapūn. U'tza' Dios tū' līmāxana'n a'xni'ca' xlaca'n tahuan que ū'tza' ixDiosca'n. Lā' Dios
cāxui'līnī't lakatin xcānsipej nac a'kapūn a'nlhā xlaca'n natalatahui'la.
17 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. U'tza' ixa'mā' līmaknī huan Isaac a'ntī xmān
kalhatin ixcaman. Lā' ixmaxquī'cu'tun hua'chi lakatin lē'ksajna' Dios. Chuntza' Dios
ixmāpa'ksīnī't como ixlacasqui'n que Abraham namāsu'yu palh stu'ncua' ixkalhlaka'ī'.
18 Abraham ixa'kahuāna'ni'cu'tun Dios, a'yuj Dios ixuaninī't que por ixpālacata Isaac,
Abraham nacāka'lhī lhūhua' ī'xū'yātā'natna'. 19 Abraham ixa'mā' maknī huan Isaac chu
a'nchī Dios ixuaninī't, como ixca'tzī que Dios namaxquī'pala ixquilhtamacuj. Lā' como tū'
lej makān ī'sputa para ixmaknīca Isaac, hua'chīlh Dios mālakahuanīchokolh.
20 Lā nā Isaac ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixo'kxa'n a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīlh.
Lā' ixo'kxa'n ixcāhuanican Jacob lā' Esaú. 21 Lā' nā Jacob ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh
ixnatā'natna', a'ntī ixo'kxa'n José, a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīlh. Chuntza' cāhuanilh a'xni'ca'
ixa'mā'tza' nī. Pūtaquilhpūtalh ixpāla'c lā' mācā'tanīlh Dios. 22 Lā' nā José ixlīpāhuan Dios. Lā'
chuntza' a'xni'ca' tū'tza' makān ī'sputa para nanī, xla' hualh que huan israelitas natataxtu
de nac Egipto. Lā' māpa'ksīni'lh que nacālē'ncan ixlucutnu' a'xni'ca' natataxtu de a'ntza'.
23 Lā' huan ixtāta' lā' ixtzī't Moisés nā ixtālīpāhuan Dios. Lā' a'nlhā ixtahui'lāna'
xlaca'n, huan rey māpa'ksīni'lh que nacāmaknīkō'can ixlīhuāk huan lakska'tā'n a'ntī xalac-
chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tū' tajicua'nli a'xni'ca' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan rey. Lā' Moisés
mātzē'kca a'xni'ca' ixtō'lanī'tcus. Xlaca'n talaktzī'lh que lej tzēhuanī't ixuanī't lā' xlaca'n
tamātzē'kli lakatu'tun mālhcuyu'. 24 Lā' nā Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza', a'xni'ca'
chi'xcu'tza' ixuanī't, tū'tza' ixtahui'lacu'tun na ixchic huan rey xala' nac Egipto, a'nlhā ix-
makastacnī't huan i'xtzu'ma'jāt rey. 25 Moisés tū'tza' tachokocu'tulh ā'chulā' na ixchic huan
rey, como a'ntza' ixlīpāxuhuacan a'ntūn tū' tzey. Xla' puhualh que más tzey nacātā'latahui'la
ixtachi'xcuhuī't Dios a'yuj capātīni'lh. 26 Moisés puhualh que más xatzey a'kahuāna'ni'can
Cristo a'yuj ixlakmaka'nca. Lā' puhualh que tū' lej ka'lhī ixtapalh huan a'nchī ixlīricoca'n
xalanī'n nac Egipto. Xla' tū' ixpuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac quilhtamacuj. Xla' ixpuhuan
a'ntū ixmaklhtīni'lh nac a'kapūn. 27 Lā' como Moisés ixlīpāhuan Dios, lā' xla' taxtulh de nac
Egipto. Lā' tū' ixjicua'ni' huan rey, a'yuj ixca'tzī palh ixa'kchā'lh. Pō'ktu a'kahuāna'ni'lh Dios.
Xla' hua'chilh ixlaktzī'nī't Dios, a'yuj tūla laktzī'ncan.
28 Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' cāmāpa'ksīlh huan israelitas que ixtamaknīlh
borregos lā' ixtalītlahualh macsti'na'j huan ixka'lhni' na ixmākalhchaca'n. Lā' chuntza' huan
ángel tū' cāmaknīlh ixlīmaksāsti'ca'n huan israelitas a'xni'ca' cāmaknīlh huan ixlīmaksāsti'ca'n
xalanī'n nac Egipto. 29 Lā' huan israelitas ixtalīpāhuan Dios. Xlaca'n tapātacutli huan Mar
Rojo, hua'chi nac cā'ti'ya'tna' a'nlhā cā'scōhua. Lā' huan xalanī'n nac Egipto a'ntī ixtastālani',
a'xni'ca' tapātacutcu'tulh, xlaca'n tajicsua'kō'lh.
30 Lā' huan israelitas, como ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n lakatojon chi'chini'
ixtatā'tamacxti'li'tlā'huan huan cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Jericó. Lā' chuntza' lī'a'kā'lh
huan taxaka de chihuix a'ntū ixlītamacxti'li'nī't huan cā'lacchicni'. 31 Lā' cāmaknīca a'ntī
xalanī'n nac Jericó a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' Rahab, a'ntī pū'la ixcāka'lhī
ixtatā'chihuīnni', xla' tū' maknīca. Rahab, como ixlīpāhuan Dios, xla' ixcāmānūnī't na
ixchic huan israelitas a'ntī ixta'a'nī't tapūlaktzi'hui'līni'n nac huanmā' ti'ya't. Lā' ū'tza' tū'
talīmaknīlh huan Rahab.
32 Tū' tasqui'nī que ā'chulā' na'iccālīhuaniyāni' ā'makapitzīn antī ixtalīpāhuan Dios. Tū'
icka'lhī quilhtamacuj para na'iccāhuaniyāni' a'ntūn tatlahualh Gedeón lā' Barac lā' Sansón
lā' Jefté lā' David lā' Samuel lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. 33 Xlaca'n ixtalīpāhuan Dios. Lā'
ū'tza' talītlajalh ā'makapitzīn xcānsipejni', lā' ixtamāpa'ksī. Lā' como ixtatlahua a'ntūn tzey,
Dios cāsicua'lanālīlh chuntza' a'nchī ixcāhuaninī't. Lā' ā'makapitzīn ixcālakmānūcan huan
leones. Lā' Dios cāmaktāyalh lā' chuntza' tū' cāmaknīca. 34 Lā' ā'makapitzīn ixcāmāpū'can nac
cā'macscutnu'. Lā' xlaca'n tū' talhculh. Lā' ā'makapitzīn ixcāmaknīcu'tuncan con espada. Lā'
xlaca'n tapūtaxtulh. A'yuj xlaca'n tū' lej lactli'hui'qui ixtahuanī't, Dios cāmātli'hui'quīlh. Lā'
tū' ixtajicua'n. Ixtatlahua guerra lā' ixtamakatzā'la ixtā'ca'tzaca'n. 35 Lā' makapitzīn puscan,
Dios cāmālakahuanīni'chokolh ixcamana'ca'n, a'ntī ixtanīnī'tcus.

Lā' ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't cāmāpātīnīca hasta lhān tanīlh. Palh xlaca'n
ixtakalhtatzē'kli palh ixtakalhlaka'ī', tū' ixcāmāpātīnīca. Pero xlaca'n tū' takalhtatzē'kli,
como ixtaca'tzī que ixtaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n a'ntū xatzey a'xni'ca' Dios
nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. 36 Lā' ā'makapitzīn lej cālakapalaca lā' cākēsno'kca.
Lā' ā'makapitzīn cāmānūca nac pūlāchī'n lā' cātūpixui'līca cadenas. 37 Lā' ā'makapitzīn
cāmūta'lamaknīca. Lā' ā'makapitzīn cālīxua'ta'pitzica līxua'ta'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmaknīca
espada. Lā' ā'makapitzīn chū ixtatejeni'ntlā'huan lā' ixtalhakā' ixko'xka' borrego lā'
chivos. Lā' lacpobres ixtahuanī't. Lā' ixcālakmaka'ncan lā' ixcāmāpātīnīcan. 38 Lā'
ixtatzā'latlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' nac cā'kēstīnni'. Lā' ixtahui'lāna' nac lhu'cu' lā'
na ixtampīn chihuix. Xalanī'n nac quilhtamacuj lej ixtaca'tzanca'tzī, lā' tū' līmakuan
ixtatā'lahui'lāna' con xlaca'n, huā' tamā'na lactzey tachi'xcuhuī't. 39 Huā' tamā'na
tachi'xcuhuī't lej ixtalīpāhuan Dios lā' ixtamāpāxuhuī Dios. Lā' a'yuj ixtalīpāhuan Dios,
xlaca'n tū' tamaklhtīni'nkō'lh ixlīhuāk a'ntū Dios cāhuanilh que ixcāmaxquī'lh. 40 Dios, xla'
ixlacasqui'n que xlaca'n ixquincātaka'lhīni', como Dios quincācāxui'līni'nī'ta'ni' a'ntū más
xatzey. Lā' xla' naquincātlahuayāni' xalacuan quina'n a'cxtim con xlaca'n.

12

Tasqui'nī namaksca'tāuj Cristo

1 Quina'n ca'tzīyāuj a'nchī huan tamā'na chi'xcuhuī'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' a'yuj
tapātīni'lh, xlaca'n tū' tataspi'tchokolh na ixtej Dios. Lā' quina'n cacāmaksca'tui xlaca'n.
Lā' chuntza' camakxtekkō'uj a'ntū quincāmāmakchuyīyāni' na ixtej Dios. Lā' tū'tza' cat-
lahuáuj a'ntūn tū' tzey, a'yuj jicslīhua' makxtekāuj. Lā' tū' cajiclhuá'uj natlahuayāuj
ixtapuhuān Dios. 2 Lā' chuhua'j capāstacui Jesucristo. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' xla' naquincāmaktāyayāni' nakalhlaka'ī'yāuj ā'chulā' līhuan
lahui'lāna'ujcus. Xla' lej pātīni'lh a'xni'ca' nīlh nac cruz. Lā' a'yuj lej lakmaka'nca lā' a'yuj
lej pātīni'lh, xla' pātīkō'lh como ixca'tzī que ā'calīstān lej napāxuhua. Lā' chuhua'j huī' na
ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn a'nlhā tā'māpa'ksīni'n Dios.

3 Capāstactit a'nchī pātīni'lh Jesucristo lā' a'nchī ixtatā'lāsta'la huan chi'xcuhuī'n a'ntī
ixtaca'tzanca'tzī. Chuntza' tū' cajiclhua'tit a'yuj pātīni'mpā'na'ntit. Lā' tū' camakx-
tektit natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. 4 A'yuj a'katunu' hui'xina'n tlahua'cu'tunā'tit
a'ntūn tū' tzey, lej lītanūni'nī'ta'ntit natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey. Lā' a'yuj jicslīhua'
pero ū'tza tū' cātalīmaknīnī'ta'ni'. 5 Chō'la pātza'nkānī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios
quincāchihuīna'maxquī'yāni' lā' quincālaktzī'nāni' hua'chilh ixcamana'. Chuntza' huan:
Xa'nca capāstacti a'xni'ca' mā'a'kahuānīyāni' Dios.
Tū' caji'clhua' a'xni'ca' xla' quilhnīyāni'.
6 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n a'ntī cāpāxquī'.
Lā' cāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntī cālaktzī'n hua'chi ixcamana'.
7 Capātītit a'xni'ca' cātamāpātīnīyāni'. Palh Dios cāmā'a'kahuānīyāni', chuntza' tasu'yu que
cālaktzī'nāni' hua'chi ixcamana'. Lej tasqui'nī que kalhatin xatāta' namā'a'kahuānī ixca-
man. 8 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n ixcamana'. Lā' palh tū' cahuā ixcāmā'a'kahuānīni'
chuntza' ixtasu'yulh que hui'xina'n tū' stu'ncua' ixcamana'. 9 A'xni'ca' quincātamakastacni'
quintāta'ca'n, ixquincātamāpātīnīyāni'. Lā' quina'n ixcā'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' ā'chulā' tasqui'nī
quina'n na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios a'ntī cāmā'a'nanī quilīca'tzīnca'n, lā' chuntza' naka'lhīyāuj
quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. 10 Quintāta'ca'n a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj,
xlaca'n ixquincātamāpātīnīyāni' chu a'nchī ixtapuhuān. Xlaca'n ixtalacasqui'n que
līlacatejtin ixlatā'kchokouj nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' nā Dios quincāmāpātīnīyāni', como
quincāpāstacāni'. Xla' lacasqui'n que quina'n lactzey nalayāuj hua'chi xla'. 11 A'xni'ca'
quincātamāpātīnīyāni', tū' līpāxuhuayāuj. Lā' a'yuj quincātamālakaputzīyāni', ā'calīstān
quincātlahuayāni' lactzey lā' līpāxuj, palh chuntza' līsca'tāuj.

Lījicua' palh tū' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios

12 Lā' chuhua'j calāmāhuixcānī'tit lā' tū' catalactlajītāya'tit. 13 Xa'nca catlā'hua'ntit na ixtej
Dios. Lā' chuntza' nacāmaktāya'yā'tit xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' chuntza'
xlaca'n tū' catitatonkopūlh.

14 Ca'cs catahui'la'tit con ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Catlahua'tit xmān a'ntū līmakuan.
Palh kalhatin tū' makxtekcu'tun de tlahua talaclē'i', xla' tū' catitā'latahui'lh Dios. 15 Dios lej
lakalhu'manīni'n. Camakxtektit que xla' nacāmaktāyayāni' milīhuākca'n. Tū' cataxtutāya'tit
na ixtej Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Palh kalhatin taxtutāya, chuntza' cāmāmakchuyī
ā'makapitzīn a'nchīn takalhlaka'ī'. 16 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Tū' calakmaka'ntit a'ntū
ixla' Dios, hua'chi Esaú. Xla' como ixuā'yancu'tun, stā'lh ixherencia a'ntū ixla' ixlalh como
xla' līmaksāsti' ixuanī't. 17 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ā'calīstān xla' ixlacasqui'n que

ixmaxquī'palaca huan herencia. Lā' tū' maxquī'ca. Xla' ixcalhuan como xtāpalīcu'tulh a'ntū
ixtlahuanī't. Lā' tulalh xtāpalīlh.
18 Hui'xina'n tū' ixui'lāna'ntit a'ntza' a'xni'ca' Dios māstā'lh huan ley nac kēstīn a'nlhā
huanican Sinaí. Huan israelitas xalanī'n makāntza' tatapajtzūlh huan nac Sinaí. Talaktzī'lh
huan lamana' lā' huan cā'pucsua' lā' huan maklipni'. 19 Takaxmatli lakatin trompeta lā'
lakatin tachihuīn. Lā' a'xni'ca' takaxmatli ixtachihuīn Dios, xlaca'n tasqui'nli que tū'tza'
ixtakaxmatli. 20 Lā' lej tajicua'lh a'xni'ca' Dios hualh que nīn tintī' ī'xa'malh huan ixtūtzā'n
huan kēstīn. Lā' nā hualh que palh lakatin animal natāya a'ntza' ka'lhī nalīlacata'lamaknīcan
chihuix. 21 Lā' a'ntīn talaktzī'lh huā'mā', lej tajicua'lh. Lā' nā Moisés hualh: “Icxpipimā'
como lej icjicua'n”.
22 Hui'xina'n tū' chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit nac ā'lakatin kēstīn
a'nlhā huanican Sión lā' nac cā'lacchicni' a'nlhā huī' Dios xalakahuan. Huā'mā' cā'lacchicni'
hui'lacha' nac a'kapūn lā' huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' lej ta'a'nan lhūhua' ángeles. 23 Lā'
a'ntza' nā hui'xina'n pimpā'na'ntit nac a'kapūn a'nlhā tatakēxtimīnī't lā' tamācā'tanīmā'na
Dios a'ntī xapū'la ixcamana' Dios, a'ntīn tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n nac a'kapūn. A'ntza'
huī' Dios. U'tza' a'ntī nacājuzgarlīkō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' nā a'ntza'
tahui'lāna'ncha' ixlīca'tzīnca'n a'ntīn tanīnī'ttza' lā' Dios cātlahuanī't xalacuan. 24 Hui'xina'n
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo ū'tza' a'ntī māpūtaxtūnu'n. Xla' lacāxtlahuanī't huan
xasāsti' convenio. Lā' ixka'lhni' Jesucristo cāche'kē'ni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't.
Lā' chuntza' huan lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' Jesucristo, ū'tza' más xatzey lā' tū' hua'chi a'ntū
mālacnūlh Abel.
25 Cakaxpa'ttit a'ntū huan Dios. Cāmāpātīnīca a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Moisés a'ntīn
Dios māchihuīnīlh. Lā' ā'chulā' naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' kaxmatcu'tunāuj Dios
a'nchī chihuīna'nācha' nac a'kapūn. 26 Makāntza' Dios chihuīna'lh a'xni'ca' ixtatakēstoknī't
huan israelitas pajtzu nac Sinaí. Lā' huan ti'ya't tachiquilh. Lā' chuhua'j Dios huanī't:
“Quit na'icchiquipala huan ti'ya't. Lā' tū' xmān huan ti'ya't. Nā na'icchiqui huan a'kapūn”.
27 Lā' huā'mā' huanicu'tun que natasputkō' ixlīhuāk a'ntū cāmā'a'nanīnī't. Lā' natachoko
xmān a'ntūn tūla xakā'līcan. 28 Quina'n natā'latahui'layāuj Dios a'nlhā xla' māpa'ksīni'n
a'nlhā tāyani' para pō'ktu. Chuhua'j namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios lā' na'a'cnīni'ni'yāuj lā'
namācā'tanīyāuj chu a'nchī hua'chi xla' lacasqui'n. 29 Ixlīstu'ncua' que Dios hua'chi lakatin
ka'tla' lamana' como xla' nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'.

13

Palh xa'nca nalatā'kchokoyāuj, chuntza' nalīmāpāxuhuīyāuj Dios

1 Calāpāxquī'tit milīhuākca'n como hui'xina'n lītā'timīn. 2 Camānū'tit na minchicca'n a'ntīn
taminācha' de makat. A'makapitzīn a'ntīn chuntza' tatlahuanī't, xlaca'n tamānūnī't ángeles
na ixchicca'n, a'yuj xapū'la tū' ixtaca'tzī palh xlaca'n ángeles ixtahuanī't.
3 Tū' cacāpātza'nkātit a'ntī cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit de xlaca'n hua'chilh
nā hui'xina'n xatachī'nī'n con xlaca'n. Lā' tū' cacāpātza'nkātit a'ntīn tapātīni'mā'na.
Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n ixpātīni'ntit hua'chi xlaca'n.
4 Lej tzey tapūchahuacan. Tū' līmakuan tlahuacan talākalhī'n. Dios nacāmāpātīnī xlaca'n
a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' ā'catūhuā hua'chi huā'mā'.
5 Tū' xmān capāstactit a'nchī nalīka'lhī'yā'tit tumīn. Līpāxuj catahui'la'tit palh ka'lhī'yā'tit
lhūhua' tumīn o palh tū' lhūhua'. Dios huanī't: “Pō'ktu na'ictā'latahui'layāni'. Tū' maktin
ictimakxtekni'”. 6 Lā' ū'tza' tū' catilījicua'uj. Tzē nahuanāuj:
Huan Māpa'ksīni' Dios quimaktāya.
Tū' ictijicua'ni'lh a'ntū naquintatlahuani' tachi'xcuhuī't.
7 Cacāpāstactit xlaca'n a'ntīn pū'la cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Capāstactit a'nchī
xlaca'n ixtalīlatlā'huan. Lā' cacāmaksca'ttit xlaca'n.
8 Jesucristo tū' taxtāpālī. Xla' pō'ktu chū'tza' a'nchī ixuanī't xapū'la lā' hasta chuhua'j
lā' para pō'ktu. 9 Tū' catamakxtektit que nacātamāsu'ni'yāni' ā'tāpātin līmāsca'tīn
a'ntūn tū' hua'chi kalhlaka'ī'yā'tit chuhua'j. Dios ū'tza' a'ntī quincāmaktāyayāni' a'nchī
nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n. Huan līmāsca'tīn ixpālacata a'ntū hua'can,
huā'mā' tū' quincāmaktāyayāni'. A'yuj ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni' huan tamā'na līmāsca'tīn,
huā'mā' tū' cāmaktāya xlaca'n.
10 Huan sacerdotes a'ntīn tascuja na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n tzē natahua' mac-
sti'na'j de huan ixquinītca'n animalhna' a'ntū mālacnūni'can Dios. Xtunc huan lē'ksajna'
a'ntū mālacnūni'canī't Dios a'ntū quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' lē'ksajna',
ū'tza' Jesucristo. 11 Huan chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' lē'n ixka'lhni' animalhna'
xatamaknīn hasta huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn a'nlhā ixlīlakatu'
cuarto. Lā' a'ntza' mālacnūni'can Dios huan ka'lhni' para nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n

huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixmacni'ca'n huan animalhna' a'ntū xatamaknīn, huan tamā'na
cāmāxtucan de huan ka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' cālhcuyucan. 12 Lā' nā Jesús nā
māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni'. Lā a'ntza' nīlh. Chuntza' pātīni'lh como ixka'lhni'
ixcālīmāpānūni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 13 Lej lakmaka'nca Jesucristo
a'xni'ca' māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni' lā' xtokohua'ca'ca huan nac cruz. Lā' quina'n
como kalhlaka'ī'yāuj, ka'lhī nā napātīyāuj a'xni'ca' quincātalakmaka'nāni' por ixpālacata
Jesucristo. 14 Huā'tzā' nac quilhtamacuj tintī' huan cā'lacchicni' a'ntū natahui'la para
pō'ktu. Quina'n ka'lhīmā'nauj ā'lakatin cā'lacchicni' a'ntū nalaktzī'nāuj ā'calīstān. 15 Tū'tza'
mālacnūni'yāuj Dios huan xatamaknīn animalhna'. Līmakuan namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī
Dios. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna'. Lā' tasqui'nī namāka'tlī'yāuj Dios ixpālacata Jesucristo.
16 Tū' capātza'nkātit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' capātza'nkātit nalāmaktāya'yā'tit.
U'tza' huā'mā' a'ntū līpāxuhua Dios.

17 Cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' nac huan lītokpānna'. Lā' catlahua'tit
a'ntū xlaca'n cātahuaniyāni'. Xlaca'n cāmaktaka'lhāni' hui'xina'n como talacasqui'n que
xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Xlaca'n natamaxquī' cuenta Dios a'nchīn tascuja. Xlaca'n
con tapāxuhuān natascuja palh natlahua'yā'tit a'ntū nacātalīmāpa'ksīyāni'. Lā' palh
tū' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit, xlaca'n natalīlakaputza. Lā' huā'mā' tuntū' caticātlahuani'ni'
hui'xina'n.

18 Cakalhtō'ka'tit por quit. Lā' quit icca'tzī que ictlōkentaxtūlh a'ntū Dios quilīmāmacū'lh
como pō'ktu ictlahuacu'tun a'ntūn tzēy. 19 Iccāsqui'ni'yāni' que lej caquilālīkalhtō'ka'uj
hui'xina'n que Dios palaj naquimacā'nācha' a'nlhā hui'lāna'ntit.

Huan līsicua'lanālīn

20 Dios ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī' qui'a'clhcunucca'n. Xla' mālakahuanīchokolh Jesucristo. Lā'
Jesucristo nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' līlacāxtlahualh
huan convenio a'ntū lej tzey lā' a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' chuhua'j xla' pō'ktu
quincāmaktaka'lhāni'. 21 Lā' Dios cacāmaxquī'ni' ixlīhuāk a'ntū nacāmaktāyayāni' nat-
lahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' nā quina'n caquincātlahuani' Dios chu a'nchī xla' lacasqui'n
por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo para pō'ktu. Amén.

22 Tā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' que līlacatzucu nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni'
nac huā'mā' carta. Tū' lej lhmā'n huanmā' carta a'ntū i'ccātzo'knuni'nī'ta'ni'.
23 Iccāmāca'tzīnīcu'tunāni' que makxtekcanī'ttza' Timoteo. Lā' chuntza' tū'tza' tachī'n.
Lā' palh xla' namin palaj, naquintā'a'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.

24 Cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān. Lā' cacāsaludarlī'tit
ixlīhuākca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Huan tā'timīn xalanī'n nac Italia cāmacā'ni'yāni'
saludos.

25 Lā' Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli Santiago

Lītzucuca huan carta

1 Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
Quit iccāmacā'ni'yāni' saludos milīhuākca'n israelitas a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios, a'ntī
a'kahua'nī'ta'ntit.

Huan tapāstacna' a'ntū Dios māstā'

2 Tā'timīn, catahui'la'tit con tapāxuhuān a'yuj cāpātle'keni'yāni' lej lhūhua' catūhuā por
ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo. 3 Ca'tzī'yā'tittza' a'xni'ca' cāpātle'keni'yāni' huā'mā' lā'
palh tū' makxtekā'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit, chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī natāyani'yā'tit.
4 Lā' pō'ktu natāyani'yā'tit, lā' chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī xa'nca nalatā'kchokoyā'tit lā' a'nchī
nalītlōkentaxtūkō'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios.
5 Palh hui'xina'n tū' māchekxīyā'tit a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit xa'nca, casqui'ni'tit Dios
lā' xla' nacāmāmāchekxīnīyāni'. Xla' lej cāmaktāya ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī
tasqui'nī lā' tū' cālacatā'quī'. 6 A'xni'ca' hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit catūhuā Dios, na-
puhua'nā'tit que Dios stu'ncua' nacātamaxquī'yāni'. Lā' tū' maktin tipuhua'nā'tit que Dios
tū' caticāmaxquī'ni'. Lā' a'ntī puhuan que Dios tū' catimāstā'lh, xla' tū' xmān tāpātin
ixtapāstacna' ka'lhī. Xla' hua'chi a'xni'ca' huan ū'ni' lakaxtim mā'kchoko huan xasipej mar.
7 A'ntī puhuan chuntza', Dios tū' catimaxquī'lh a'ntū nasqui'ni'. 8 A'ntīn tū' xmān tāpātin
tapāstacna' taka'lhī, xlaca'n tū' maktin taca'tzī a'ntū natatlahua.
9 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, calīpāxuhua'tit como Dios
cālaktzī'nāni' tū' hua'chi chu catīhuāya tachi'xcuhuī't. 10 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī lacricos,
calīpāxuhua'tit como māchekxīyā'tit que Dios laktzī'n mintumīnca'n hua'chilh nīn tuntū'
ixtapalh. Huan ricosnu' natasputa hua'chi lakatin xa'nat. 11 A'xni'ca' lej chi'chini'n huan
chi'tin scōhuan, lā' huan xa'nat yuja. Lā' huan ixlītzēhuanī't xla' sputa. Lā' nā chuntza'
talīsputa huan ricosnu' līhuan tatlahua ixnegocioca'n.

A'nchī napātīni'ncan lā' natāyani'can

12 Līpāxūj tahui'lāna' xlaca'n a'ntī lej līlacatejtin tapātī a'ntū cāpātle'keni'. Palh xlaca'n
natatāyani', nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n xla'
hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios cāmālacnūni' a'ntīn tapāxquī'. 13 Lā' palh kalhatin chi'xcu'
puhuan que natlahua a'ntūn tū' tzey, tū' cahualh que Dios māpuhuanīlh a'ntūn tū' tzey.
Dios tū' maktin puhuan natlahua a'ntūn tū' līmakuan. Lā' xla' tū' cāmāpuhuanī huan
tachi'xcuhuī't que catatlahualh a'ntūn tū' līmakuan. 14 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' puhuan
natlahua a'ntūn tū' līmakuan, xla' māni' ixtapāstacna' mātlahuī chuntza'. 15 Lā' palh xla'
tlahua chu a'nchī ko'hua'jua' ixtapāstacna', chuntza' ka'lhī ixtalaclē'i'. Lā' ā'chulā' tlahu-
atēlha a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīnī.
16 Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuanimā'ni'. Lā' tū' cata'a'kxxokotit, tā'timīn. 17 Huāk xatzey
catūhuā a'ntū quincātamaxquī'nī'tā'ni', huāk macamīn Dios. A'ntī quincāmaxquī'ni' huāk
a'ntūn tzey xla' ū'tza' Dios. Xla' cātlahualh a'ntūn tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla'
chu ū'tza'tza'. Tū' maktin taxtāpalī nīn macsti'na'j. 18 Dios quincātamaxquī'ni' xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n chu a'nchī xla' ixtapuhuān. Quincātamaxquī'ni' quinquilhtamacujca'n
xasāsti' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' chuntza' quina'n xapū'la'
kalhlaka'ī'nī'ta'uj. Lā' ā'calīstān lhūhua' ā'makapitzīn natakalhlaka'ī'.

A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj

19 Lā' capāstactit huā'mā', tā'timīn. Lā' milīhuākca'n xa'nca cakaxpa'ttit ixtachihuīn Dios.
Lā' capāstacna'ntit pū'la para nachihuīna'nā'tit, lā' tū' na'a'kchipinā'tit. 20 Huan tā'kcha
quincāmāmakchuyīyāni'. Lā' chuntza' tūla tlahuayāuj ixtapuhuān Dios. 21 Camāpānūkō'tit
ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'. Calīhui'lī'tit que natlahua'yā'tit ixta-
puhuān Dios. Lā' catlahua'tit cuenta a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit.
U'tza' a'ntū cāmāca'tzīnīni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūyāni'.
22 Ca'a'kahuāna'ni'tit huan ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān cakaxpa'ttit. Palh puhua'nā'tit
que xmān tasqui'nī nakaxpa'tā'tit, mē'cstuca'n ta'a'kxxokoyā'tit. 23 A'ntī xmān takaxmata
ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni', xlaca'n hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī talakjū nac
espejo. 24 Lā' xmān ixa'cstu laktzī'ncan a'nchī huanī't ixlacan lā' a'n lā' chu tuncan pātza'nkā
a'nchī ixuanī't. 25 Lā' tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn cuenta tatlahua huan xatzey ixtachihuīn
Dios a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī nalīpūtaxtuyāuj. Lā' palh xlaca'n tū' tamakxteka
ta'a'kahuāna'ni', lā' palh tū' tapātza'nkā a'ntū huan, chuntza' Dios nacāsicua'lanālī ixlīhuāk
a'ntūn tatlahua.

26 Lā' palh chā'tin chi'xcu' huan que a'kahuāna'ni' Dios, lā' tūla māpa'ksī ixquilhni' xla'
ixa'cstu ta'a'kxoko. Xla' tū' stu'ncua' a'kahuāna'ni' Dios. 27 A'ntū Dios lacasqui'n que
natlahuayāuj quina'n a'ntī stu'ncua' kalhlaka'ī'yāuj xla' chuntza': cacāmaktāyauj huan
lacxcamanīn lā' huan lakapūtnu' a'ntīn tapātīni'n lā' pō'ktu cataxtunquīuj de ixlīhuāk
xako'hua'jua' a'ntū xala' nac quilhtamacuj.

2

Tasqui'nī nacālaktzī'nāuj huan tachi'xcuhuī't chu a'cxtim

1 Tā'timīn, calālaktzī'ntit a'cxtim milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī lej xaka'tla'. 2 Na'iccāhuaniyāni' lakatin tamālacastuc.
Kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanū na milītokpānca'n. Kalhatin xla' rico lā' ka'lhī ixmacatzātzāt
de oro lā' ixlu'xu' lej xafino. Lā' huan ā'kalhatin xla' pobre lā' xla' ka'lhī masnā lu'xu'. 3 Lā'
hui'xina'n más a'cnīni'ni'yā'tit a'ntīn ka'lhī xatzey ixlu'xu' lā' huani'yā'tit: "Hui'x catahui'la'
huā'tzā' nac xatzey silla". Lā' huan pobre huani'yā'tit: "Hui'x catāyachī a'jnanu' o catahui'la'
nac piso pajtzu na quintojon". 4 Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, chuntza' tasu'yu
que puhua'nā'tit que ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n más xalacuan. Palh chuntza' tlahua'yā'tit
hui'xina'n, tū' tzey mintapāstacna'ca'n.
5 Tā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni' lā' iccāhuanicu'tunāni' huā'mā'. Dios cālacsacnī't a'ntī lacpo-
bresni'. Lā' a'yuj pobres xlaca'n, Dios cālaktzī'n hua'chi ricosnu', como talīpāhuan Dios lā'
chuntza' natatanū a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. Lā' nā ixlīhuāk a'ntīn tapāxquī' Dios ixlīhuākca'n
natatanū a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. 6 Lā' hui'xina'n cālakmaka'nā'tit huan tī lacpobres. Lā'
cā'a'cnī'ni'ni'yā'tit huan ricos. Lā' huan ricos ū'tunu'n a'ntīn cātamāpātīnīyāni'. Lā' xlaca'n
cātamālacapū'yāni' hui'xina'n. 7 U'tunu'n huan ricos a'ntī ko'hua'jua' talīchihuīna'n Jesucristo
quiMāpa'ksīni'ca'n. U'tza' a'ntī hui'xina'n tā'tapa'ksī'yā'tit.
8 Ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chuntza' huan: "Nacāpāxquī'ya'
huan ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu". Palh hui'xina'n a'kahuāna'ni'yā'tit
huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' xa'nca tlā'hua'mpā'na'ntit. 9 Palh hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit
makapitzīn lā' ā'makapitzīn huampala cālakmaka'nā'tit, chuntza' tlahua'yā'tit a'ntūn tū'
līmakuan, lā' chuntza' hui'xina'n laclī'pinā'tit chu a'nchī huan huan ixlīmāpa'ksīn Dios.
10 Palh kalhatin chi'xcu' nakalhlaka'ī' ixlīhuāk huan ixley Dios lā' xmān lakatin līmāpa'ksīn
a'ntūn tū' a'kahuāna'ni', huā'mā' chi'xcu' laclē'n como tū' a'kahuāna'ni'kō'lh huan ley,
lā' a'yuj xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni'lh. 11 Dios hualh: "Tū' timak-
puscātīni'na'". Lā' nā chuntza' hualh xla': "Tū' timaknīni'na'". Palh kalhatin a'ntī na-
maknīni'n, xla' nalaclē'n lā' a'yuj tū' makpuscatīni'nī't. 12 Dios quincāmaktāyayāni' lā'
chuntza' tū' naquincāmāpa'ksīyāni' huan a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuntza' palh tlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey, Dios naquincājuzgarlīyāni'. Lā' ū'tza' calīchihuīna'ntit lā' catlahua'tit a'ntūn
tzey. 13 Dios, a'xni'ca' najuzgarlī, tū' caticālakalhu'malh a'ntīn tū' talakalhu'malh ā'makapitzīn.
Lā' xla' xmān nacālakalhu'man a'ntīn talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' a'ntīn talakalhu'manī't
ā'makapitzīn, xlaca'n tū' catitajicua'lh a'xni'ca' najuzgarlī Dios.

A'nchī xa'nca kalhlaka'ī'can

14 Tā'timīn, palh kalhatin chi'xcu' huan que līpāhuan Dios lā' xla' tū' tlahua a'ntūn tzey,
chu tlakaj huan palh līpāhuan. 15 Palh kalhatin quintā'tin spu'tni' ixlu'xu' lā' tū' ka'lhī
a'ntū nahua' 16 lā' makapitzīn de hui'xina'n tahuanī: "Dios casicua'lanālīni' lā' camaxquī'ca'
milu'xu' lā' camāhuī'ca'", lā' a'ntī tahuani chuntza' nīn tuntū' tamaxquī', chuntza' nīn tuntū'
ixpālacata palh tahuan que talīpāhuan Dios. 17 Palh kalhatin chi'xcu' huan palh līpāhuan
Dios, lā' tū' maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj huan que līpāhuan Dios. Xla' hua'chi kalhatin
xanīn como huan xanīn tuntū'tza' tlahua.
18 Chō'la kalhatin nahuan: "Makapitzīn xmān talīpāhuan Dios, lā' ta'a'nan ā'makapitzīn
a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey". Palh chuntza' ixquihuanica quit xa'icualh: "¿Chichū
nalītasu'yu'ya' palh līpāhua'na' Dios palh tū' tlahua'ya' a'ntūn tzey? Pero quit ictlahua lej
xatzey. Lā' chuntza' lītasu'yu palh quit iclīpāhuan Dios". 19 Hui'x puhua'na' que xmān
kalhatin Dios. Lā' chuntza' tzey. Lā' nā chuntza' tapuhuan huan xako'hua'jua' espíritus
a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' xlaca'n taxpipi porque lej tajicua'ni' Dios. 20 Hui'x tū'
māchekxī'ya'. Na'icmāsu'ni'yāni' que chu tlakaj a'ntī huan palh līpāhuan Dios lā' palh tū'
tlahua a'ntū xalacuan. 21 Quixū'yāpapca'n Abraham mālacnūni'lh, como hua'chi lē'ksajna'
Dios, huan ixo'kxa' a'ntī ixtacuīni' Isaac. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que Abraham lej tzeya
chi'xcu' por ixpālacata a'ntūn tlahualh. 22 Chuntza' māchekxīcan que Abraham ixlīpāhuan
Dios lā' ū'tza' xla' lītlahualh a'ntū xalacuan. Lā' a'xni'ca' Abraham tlahualh huā'mā' a'ntū lej
tzey, ū'tza' lītasu'yulh que Abraham ixlīpāhuan Dios. 23 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca chu a'nchī
ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios lej
xatzey līlaktzī'lh Abraham". Lā' Dios hualh que Abraham ixamigo.

24 Lā' chuntza' hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que Dios xalacuan cālaktzī'n tachi'xcuhuī't tū'
xmān por ixpālacata talīpāhuan Dios. Nā tasqui'nī que xlaca'n natatlahua a'ntū xalacuan.
Lā' chuntza' natasu'yu palh talīpāhuan Dios. 25 Lā' nā chuntza' pātlekeni'lh Rahab a'ntī lej
ixka'lhī lhūhua' ixmakchi'xcu'. Xla' cāmakxtekli tatachokolh na ixchic huan chi'xcuhuī'n
a'ntī Josué cāmacamilh. Lā' cāmātzē'kli lā' cāmaktāyalh para natataxtu de huan nac
cā'lacchicni' nac ā'kantīn tej. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh lej tzeya puscāt huan Rahab. 26 Quina'n
hui'lāna'uj como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n lā' quilīca'tzīnca'n. Lā' nā chuntza' quina'n
ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como līpāhuanāuj Dios lā' nā tlahuayāuj a'ntū
xalacuan.

3

Quinquilhni'ca'n

1 Tā'timīn, más xatzey palh tū' lhūhua' de hui'xina'n nala'yā'tit milīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n
na milītokpānca'n. Ca'tzīyā'tit hui'xina'n que xlaca'n a'ntī tamāsu'yu más līpalha'
nacājuzgarlīcan. 2 Quina'n quilīhuākca'n a'katunu' tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' palh
kalhatin chi'xcu' tzē māpa'ksī ixquilhni' lā' chuntza' tzē māpa'ksī ixlīhuāk ixmacni'. Lā'
xla' tzeyā chi'xcu'. 3 Hua'chi huan cahuāyuj, cāmākalhnūyāuj freno na ixquilhni'ca'n.
Lā' chuntza' tzē nacāmāpa'ksīyāuj. Lā' nata'a'n chu a'nlhā quina'n lacasqui'nāuj. 4 Lā'
nā hua'chi huan barcos a'ntū lej lakka'tla'n. Lā' a'ntū pūxui'tican lej ti'na'j. Lā' a'yuj
huan ū'ni' lej xatli'hui'qui tampi'talē'n huan barco, huan piloto tzē nalē'n chu a'nlhā
lacasqui'n, a'yuj ti'na'j a'ntū pūxui'tican huan barco. 5 Lā' chuntza quinquilhni'ca'n.
Lā' a'yuj ti'na'j quinquilhni'ca'n lītasu'yu que līka'tla'jca'tzīyāuj. Lā' huan skoyāt a'yuj
mactzina'j macscut pero tzē namāquilhtī lakatin ka'tla' cā'qui'huī'n. 6 Lā' quinquilhni'ca'n
hua'chi skoyāt como cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n pūchihuīna'nāuj ixlīhuāk
a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' ū'tza' ā'chulā' tū' tzey līlayāuj. Por ixpālacata quinquilhni'ca'n,
talālīsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj. Lā' huan ko'ti'ti' ū'tza' a'ntī
quincāmāhuanīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. 7 Lā' chi'xcuhuī'n xlaca'n tzē natamāmānsujlī
chuxatūyā animalhna' lā' chuxatūyā spūnnu' lā' chuxatūyā lūhua' lā' chuxatūyā animalhna'
xala' nac mar. Lā' ixlīhuākca'n cāmāmānsujlīca. 8 Pero quinquilhni'ca'n tintī' a'ntī tzē
namāpa'ksī. Quinquilhni'ca'n pō'ktu huan a'ntū ko'hua'jua'. Hua'chilh ka'lhī līlaknīn como
quinquilhni'ca'n cāpūlactlahuayāuj ā'makapitzīn. 9 Lā' con quinquilhni'ca'n pūmācā'tanīyāuj
Dios quinTāta'ca'n, lā' nā cāpū'a'ksa'nāuj huan ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't a'ntū Dios
tlahuanī't hua'chi xla'. 10 Lā' māni' na quinquilhni'ca'n taxtu huan tachihuīn a'ntū xatzey
lā' huan tachihuīn a'ntū ko'hua'jua'. Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' tū' līmakuan. 11 ¿Chu xmān nac
lakatin mu'sni' taxtu huan xcān xase'ksi' lā' huan xcān cha'chā'klhua'? 12 Tā'timīn, a'katin
qui'hui' de a'kalhpauj tūla catitō'ca'lh ixtō'cat xīpa. Lā' xaqui'hui' uvas tūla catitō'ca'lh
ixtō'ca't a'kalhpauj. Lā' nā chuntza' huan lakatin mu'sni' a'nlhā taxtuhuī' cha'chā'klhua'
xcān a'ntza' tūla catitaxtulh huan xase'ksi' xcān.

A'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios

13 Chō'la makapitzīn de hui'xina'n huī' a'ntī lakskalalhna' lā' lhūhua' tamāchekxī lā'
chuntza' tzē namāsu'yu'yātit. Calatā'kchokotit līlacatejtin lā' chuntza' nalītalacsu'yu palh lak-
skalalhna' hui'xina'n. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. 14 Lā' palh hui'xina'n xmān lacasqui'nā'tit
que napuhuancan que hui'xina'n lej skalalhna' chuntza' lītasu'yu que tū' lej skalalhna'
hui'xina'n. 15 Palh chuntza' puhuan kalhatin, a'ntza' lītalacsu'yu palh ixtapāstacna' xla'
tū' ixla' Dios. Xmān pāstacna'n hua'chi ixtapāstacna' huan ko'ti'ti' lā' ixtapāstacna'ca'n
chi'xcuhuī'n como tlahuamā' a'ntū lacasqui'n ixmacni'. 16 A'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't
xmān talacasqui'n que napuhuancan que xlaca'n lej lakskalalhna' por ū'tza' talālīsta'la lā'
tatlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū lej ko'hua'jua'. 17 Lā' na'iccāhuaniyāni' a'nchī talīhuanī't
xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios. Xlaca'n xmān tapāstaca a'ntū lacuan. U'tza' a'ntū
más tasqui'nī. Lā' tū' talāsta'la. Lā' lacatzucu talātā'chihuīna'n. Lā' lej ta'a'kahuāna'n. Lā'
tamaktāya ā'makapitzīn. Lā' talaktzī'n a'cxtim ixlīhuāk. Lā' tatlahua a'ntūn tzey, lā' tū'
hua'chi a'ntīn tatasu'yu' palh tzeyā chi'xcuhuī'n lā' xmān talī'a'kxokonu'n. 18 Lā' a'ntīn tū'
talāsta'lacu'tun con ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey, lā' chuntza' tū'tza'
catitatā'lāsta'lacu'tulh huan ā'makapitzīn.

4

Tū' tzey palh lakatīyāuj a'ntū xala' nac quilhtamacuj

1 Lā' ¿a'chī' lej lāsta'layā'tit? Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuntza' como lej ka'lhīcu'tunā'tit
a'ntū lej ixtapalh tumīn. Lā' huā'mā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'yā'tit tā'lāsta'latanūma'
na mi'a'clhcunucca'n con huan xatzey mintapāstacna'ca'n a'ntū cātamaxquī'nī'ta'ni' Dios.
2 Hui'xina'n lej ka'lhīcu'tunā'tit catūhuā lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lā' ū'tza' lālīmaknīcu'tunā'tit

hui'xina'n. Hui'xina'n lej lālakca'tzani'yā'tit a'ntī ka'lhī catūhuā, lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lej
lālīlacatā'quī'yā'tit lā' lālītucsā'tit. Lā' tūla ka'lhī'yā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit hui'xina'n, como
tū' squi'ni'yā'tit Dios. 3 Lā' a'xni'ca' squi'ni'yā'tit Dios tū' cāmaxquī'yāni', porque tū' xa'nca
squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit hui'xina'n con xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Squi'ni'yā'tit
xmān para pāxcat līla'yā'tit, xmān para a'ntū hui'xina'n lacasqui'nā'tit. 4 Hui'xina'n
hua'chi kalhatin puscāt a'ntīn tū' lakspit, como tū'tza' a'kahuāna'ni'cu'tunā'tit Dios lā' xmān
tlahua'cu'tunā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntī lej talakatī lhūhua'
catūhuā xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios? A'ntīn tatlahua chu
a'cxtim hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios. 5 Chō'la
hui'xina'n puhua'nā'tit que xmān chu tlakaj tatzo'kni' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhā
huan que Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' xla' lacasqui'n que xmān xla'
naquincāmāpa'ksīyāni' lā' tū' lacasqui'n que naquincāmāpa'ksīyāni' ā'kalhatin. 6 Lā' como
ū'tza' lacasqui'n Dios, xla' quincāmaktāyayāni', lā' chuntza' tzē na'a'kahuāna'ni'yāuj xmān
Dios. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios:
Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.
Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.
7 Lā' hui'xina'n catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' tū' catamakxtektit que
huan ko'ti'ti' nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' chuntza' xla' nacātatzā'lani'yāni'. 8 Catapajtzūtit con
Dios lā' xla' nā nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n a'ntīn tlahua'yā'tit a'ntū
xako'hua'jua', tū'tza' catlahua'tit. Lā' hui'xina'n a'ntī pāxquī'yā'tit Dios lā' nā a'ntū ixla'
huan quilhtamacuj, camakxtektit huanmā' xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. 9 Lā' lej
calakaputzatit lā' cacalhua'ntit. Lā' tū'tza' calītzī'ntit lā' tū'tza' capāxuhua'tit por ixpālacata
a'ntūn tū' tzey. Camāxana'ntit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. 10 Lā' cahua'ni'tit Dios palh
hui'xina'n tlahua'nī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey lā' Dios nacālakalhu'manāni'.

Tū' tzey palh a'ksa'nanāuj

11 Tā'timīn, tū' tilālīchihuīna'nā'tit a'ntūn tū' tzey. Palh kalhatin līchihuīna'n ā'kalhatin a'ntūn
tū' līmakuan, chuntza' līlakmaka'mā' huan ley a'ntū huan: Calāpāxquī'tit. Xla' puhuan que tzē
nahuan palh ā'chā'tin laclē'n. Lā' xla' hua'chi juez. Lā' tū' puhuan palh nā xla' laclē'n como
lakmaka'mā' huan ley. 12 Xmān kalhatin Juez a'nan. Xla' ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' ū'tza'
quincāmaxquī'ni' huan ley que ū'tza' na'a'kahuāna'ni'yāuj. Xla' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni'
lā' nā tzē naquincāmacā'nāni' nac pūpātīn. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit palh hui'xina'n tzē
na'a'ksa'nā'tit ā'kalhatin?

Tū' ca'tzīyāuj a'ntū napātle'ke lakalī

13 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n a'ntī lāhuani'yā'tit:
“Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac lakatīn xcānsipej. Lā' a'ntza' natachokoyāuj lakatin
cā'ta. Lā' natamāhuana'nāuj lā' nastā'nanāuj. Lā' natlajayāuj lhūhua' tumīn”. 14 Huā'mā'
iccāhuaniyāni': Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit palh nalatā'kchokoyā'tit lakalī. Quina'n hua'chi
jinta'lh como huan jinta'lh chuhua'j tasu'yu lā' ixlī'ā'ka'tlā'tus laksputpala. 15 Chuntza'
ixuantit: “Palh Dios lacasqui'n que quina'n natahui'lāyāuj ā'macsti'na'j, ū'tza' huā'mā'
natlahuayāuj”. 16 Lā' hui'xina'n, tū' kalhasqui'nī'yā'tit Dios tuchū ixtapuhuān. Xmān
tlahua'yā'tit a'ntūn tlahuacu'tunā'tit. Hui'xina'n lej ka'tla'jca'tzī'yā'tit. Lā' tū' līmakuan
chuntza' tlahua'yā'tit. 17 Palh kalhatin ca'tzī que tzē natlahua catūhuā a'ntū līmakuan, lā'
palh tū' tlahua huā'mā', chuntza' xla' ka'lhī ixtalaclē'i'.

5

A'ntū nacāpātle'keni' huan ricosnu'

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j ixpālacata huan ricosnu'. Catatzu-
culh tacalhuan lā' catalakaputzalh huan ricosnu' como lej natapātīni'n. 2 Huan ixtumīnca'n
hua'chilh xamasni'. Lā' huan ixlu'xu'ca'n huāk hua'chilh xatahuā'lani'. 3 Lā' ixoroca'n
lā' ixplataca'n hua'chilh huāk xasko'luni'. Xasko'luni' como xlaca'n lactampi'lhni' lā' tū'
tamaktāyacu'tun ā'makapitzīn. Xlaca'n lej tamākēxtiminī't lhūhua' tumīn lā' pajtzutza' huan
chi'chini' a'xni'ca' natapātīni'n nac pūpātīn. 4 Xlaca'n tū' tamāpalanī't a'ntīn tatā'scujli na
ixā'tacuxtuca'n. Pero Dios lacahuāna'huī'. Lā' xla' ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk nac
a'kapūn lā' ixlīhuāk nac cā'quilhtamacuj. Xla' cālaktzī'mā' a'nchī ta'a'kxoko huan ixtasācua'can
por tū' natamāpala. 5 Huā'tzā' nac quilhtamacuj huan ricosnu' taka'lhī ixlīhuāk. Lā' lej
līpāxūj talīlatlā'huan. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū makako'ntīcan lā' namaknīcan.
6 Lā' huan ricosnu' tamālacapū' huan chi'xcuhuī'n a'ntī xalacuan. Lā' ū'tza' cālīmaknīca. Lā'
xlaca'n tū' tatamaktāyalh.

Tasqui'nī naka'lhīyāuj hasta que namimpala Jesucristo

7 Lā' chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, līlacatzucu caka'lhī'tit hasta a'xni'ca' namin huan
Māpā'ksīni' Jesucristo. Kalhatin chi'xcu' a'ntīn tlahua ixtacuxtu, xla' ka'lhī hasta que
lhā nalana'n. Xla' ka'lhī hasta nala xcān pū'la lā' ā'calīstān huampala. 8 Hui'xina'n nā
lacatzucu caka'lhī'tit. Tū' calakachipinī'tit. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'. 9 Tū'
calālīyāhua'tit. Palh chuntza' tlahua'yā'tit Cristo nacājuzgarlīyāni'. Xla' ū'tza' Juez. Lā' palaj
namimpala. 10 Capāstactit hui'xina'n a'nchī tapātīni'lh makāntza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā'
tatāyani'lh. Hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. 11 Huanāuj que lej ixtapāxuhua xlaca'n a'ntīn
tatāyani'lh. Ca'tzīyā'tittza' a'nchī lītāyani'lh Job. Lā' ā'calīstān Dios maxquī'lh lhūhua', como
lakalhu'malh.
12 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej tasqui'nī. Tū' tihua'nā'tit "por Dios". A'xni'ca'
nahua'nā'tit "stu'ncua'", xmān "stu'ncua'" nahua'nā'tit. Lā' a'xni'ca' nahua'nā'tit "tū'
stu'ncua'", xmān "tū' stu'ncua'" nahua'nā'tit. Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit, Dios
nacāmāpātīnīyāni'.
13 A'xni'ca' nacāpātle'keni'yāni' catūhuā cakalhtō'ka'tit hui'xina'n. A'xni'ca' līpāxūj
lahui'lāna'ntit, catlī'tit a'ntū nalīpāxuhua Dios. 14 A'xni'ca' ī'tza'ca'nā'tit, cacāmāta'sī'tit huan
xanapuxcu'nu' a'ntī xalanī'n nac lītokpān. Lā' xlaca'n natamin lā' natalīkalhtō'ka' lā'
natalītlahua aceite huan ī'tza'ca' por ixtacuīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 15 Palh xlaca'n
natakalhtō'ka' lā' natakalhlaka'ī' que natzeyan, Dios namātzeyī. Lā' palh xla' tlahuanī't
a'ntūn tū' līmakuan, Dios namāsputūnu'ni'. 16 Calāhuani'tit hui'xina'n palh tūla makxtekā'tit
catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' nalālīkalhtō'ka'yā'tit. Lā' Dios nacātamātzeyīyāni'
hui'xina'n a'ntī ī'tza'ca'nā'tit. Dios tlahua con ixlīmāpa'ksīn a'ntū squi'ni' kalhatin chi'xcu'
a'ntīn tzey. 17 Dios maxquī'lh a'ntū squi'ni'lh Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Xla' kalhatin
chi'xcu' hua'chi quina'n ixuanī't. Lā' xla' lej squi'ni'lh Dios tū' calalh xcān. Lā' lakatu'tun
cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. 18 Lā' squi'ni'pā ā'maktin Dios palh ixlapā xcān. Lā' chuntza' lalh
xcān. Lā' chuntza' lana'lh nac cā'tiya'tna'.
19 Tā'timīn, palh kalhatin de hui'xina'n tatonkopū lā' palh ā'kalhatin namaktāya para
natlā'huampala na ixtej Dios, 20 casca'ttit que a'ntī maktāya ā'kalhatin para natlā'huampala na
ixtej Dios, chuntza' namāpūtaxtū ā'kalhatin de huan līnīn lā' chuntza' namāsputūnu'ni'can
ixtalaclē'i'.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Pedro cātzo'knuni'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pedro, ixapóstol Jesucristo. Quit ictzo'ka huā'mā' carta. Iccātzo'knuni'mā'ni'
hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn cātamā'a'kahuanīni' lā latlā'hua'nā'tit hua'chi
makatiyātī'n nac cā'xcānsipejni' a'nlhā huanican Ponto lā' Galacia lā' Capadocia lā'
Asia lā' Bitinia. 2 Dios quinTāta'ca'n cālacsacnī'ta'ni' makāntza' chu a'nchī puhualh.
Lā' xla' puhualh que huan Espíritu Santo lactzey nacātlahuayāni'. Lā' xla' lacasqui'lh
que hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit Jesucristo. Lā' lacasqui'lh que ixka'lhni' Jesucristo
nacāxapani'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'ca'n. Dios lej cacāsicua'lanālīni' lā' cacāmātza'la'nkē'ni'n
mi'a'clhcunucca'n.

Ca'tzīyāuj que Dios naquincāsicua'lanālīyāni'

3 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā'
como Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo, nā chuntza' quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquil-
htamacujca'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj que xla' naquincāmaxquī'yāni' ā'chulā'. 4 A'ntū
Dios naquincāmaxquī'yāni', xla' māquī'canī't nac a'kapūn. A'ntza' tuntū' catipātle'keni'lh.
Tū' hua'chi catūhuā a'ntū masa lā' a'ntū lakuan lā' a'ntū xneka. 5 Lā' como hui'xina'n
līpāhua'nā'tit Dios, xla' cāmaktaka'lhāni' como xla' ka'lhī līmāpa'ksīn. Xla' nacāmaktaka'lhāni'
hasta ā'xmān huan chi'chini'. Lā' huan ā'xmān chi'chini' natasu'yukō' ixlīhuāk a'ntū Dios
nacāmaxquī'yāni' a'xni'ca' naquincāmāpūtaxtūkō'yāni'.
6 U'tza' hui'xina'n līpāxuhua'yā'tit a'yuj tū' lej makān lakaputzayā'tit como lej pātīpā'na'ntit
lhūhua' catūhuā. 7 Lā' como hui'xina'n līlacatzucu pātīyā'tit a'ntū pātīpā'na'ntit, chuntza'
tasu'yu palh lej stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Huan oro māchi'chīcan para namaklhtīcan
a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tachoko huāk oro. Lā' nā chuntza' hui'xina'n. A'xni'ca'
pātīni'nā'tit hui'xina'n namakxtekā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' más lacuan nala'yā'tit.
Huan oro lej tapala a'yuj tzē mālakuanīcan. Lā' más xatapala na ixlacapūn Dios palh
hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj pātīni'nā'tit,
chuntza' nacātamāka'tlī'yāni' lā' nacāta'a'cnīni'ni'yāni' a'xni'ca' Jesucristo namimpala.
8 Hui'xina'n pāxquī'yā'tit Jesucristo a'yuj tū' laktzī'nī'ta'ntit. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit
a'yuj chuhua'j tū' laktzī'nā'tit. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua'yā'tit. Lā' lej lhūhua' mintapāxuhuānca'n
que tūla xa'nca hua'nā'tit a'nchī līpāxuhua'yā'tit. 9 Pāxuhua'yā'tit como pūtaxtunī'ta'ntittza'
como līpāhua'nā'tit Jesucristo.
10 Huan a'cta'sana'nī'n xala'nī'n makān xapū'la ixtahuan a'nchī ixquincālīsicua'lanālīni'
Dios. Lā' xlaca'n lej ixtaputza a'nchī natalīca'tzī a'nchī līpūtaxtucan como ixtaca'tzīcu'tunkō'.
11 Huan Espíritu Santo cāmāca'tzīnīlh palh Cristo ixpātīni'lh lā' ā'calīstān ixa'cnīni'ni'ca. Lā'
xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun lhānīn ixpātle'kelh huā'mā' lā' ixlīhuāk ixpālacata huā'mā'. 12 Dios
cāmāca'tzīnīlh que huā'mā' tū' ixpātle'kelh līhuan xlaca'n ixtalahui'lāna'cus. Lā' chuhua'j
pātle'kemā' līhuan lahui'lāna'uj quina'n. Huā'mā' ū'tza' a'ntū cātahuanini' xlaca'n a'ntī
cātamāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xlaca'n ixcātamāsu'ni'yāni'
hui'xina'n por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo a'ntī macamincancha' nac a'kapūn. Lā'
ixlīhuāk huā'mā' huan ángeles tamāchekxīcu'tun.

Dios lacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyāuj

13 Capāstactit huā' tamā'na lā' skalalh catahui'la'tit. Lā' xa'nca capāstactit.
Capāstactā'kchokotit a'nchī Dios nacālīsicua'lanālīyāni' a'xni'ca' namin Jesucristo.
14 Ca'a'kahuā'na'ni'tit Dios como hui'xina'n ixcamana'. Tū'tza' calatā'kchokotit a'nchī
ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixca'tzīyā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ixlatlā'hua'nā'tit
chu a'nchī xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. 15 Lactzey calakō'tit hui'xina'n pō'ktu. Lā'
capāstactit que Dios cāmāta'sīni' para nala'yā'tit ixtachi'xcuhuī't. Xla' pō'ktu tzey. U'tza'
pō'ktu līlacatejtin nalīlatahui'la'yā'tit chu a'nchī tasqui'nī natalatahui'la ixcamana' Dios.
16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan Dios: "Lactzey cala'tit hui'xina'n, como quit
tzey".
17 Lā' hui'xina'n a'xni'ca' kalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, chuntza' nahua'nā'tit: "Dios
quinTāta'ca'n". U'tza' a'ntī quincālaktzī'nāni' chu lakatin. Lā' xla' nacāmāpala chā'tunu'
chu a'nchī talatā'kchokonī't. Lā' ū'tza' nalījicua'ni'yā'tit Dios līhuan latlā'hua'nā'titcus
nac huā'mā' quilhtamacuj. 18 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi ixtalatlā'huan
minapapna'ca'n. Lā' tuntū' ixtapalh a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit xapū'la. Dios cāmāpūtaxtūni' de
ixlīhuāk huā'mā'. A'ntū xla' māpalalh para naquincāmāpūtaxtūyāni', huā'mā' tū' hua'chi oro
lā' tū' hua'chi plata a'ntū maclacasqui'ncan xmān nac huā'mā' quilhtamacuj. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit huā'mā'. 19 Līmāpalalh con huan ixka'lhni' Cristo a'xni'ca' nīlh. Lā' ixka'lhni'

Cristo lej tapala. Cristo hua'chi lakatin borrego ixuanī't a'ntū lej xatzey lā' tū' a'chī'
ixuanī't lā' a'ntū maknīcan para namālacnūni'can Dios. 20 A'xni'ca' tūna'j ixtlahuacan huan
quilhtamacuj, Dios puhualh que Cristo tasqui'nī nanī para naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā'
chuhua'j, huā' tamā'na chi'chini', Cristo nīnī'ttza' para quina'n. 21 Por ixpālacata Jesucristo,
hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, como Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo lā' līmā'ca'lh para
na'a'cnīni'ni'can. Lā' chuntza' hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit lakatin
chi'chini' a'xni'ca' nacāsicua'lanālīkō'yāni'.
22 Hui'xina'n a'kahuāna'ni'nī'ta'ntit huan tachihuīn a'ntū lej xastu'ncua'. Lā' ū'tza'
hui'xina'n lactzeytza' līla'tit. Lā' chuhua'j lej ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yā'tit a'ntīn takalhlaka'ī'.
Chuhua'j xa'nca calāpāxquī'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. 23 Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza'
xasāsti' minquilhtamacujca'n como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'ntūn tū' maktin
catisputli. Lā' chuntza' huan xasāsti' minquilhtamacujca'n tū' maktin catisputli. Nala para
pō'ktu. 24 Chuntza' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huā'mā':
Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xlaca'n hua'chi huan chi'tin.
Lā' ixlīhuāk a'ntū tzēhuanī't a'ntūn taka'lhī huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi huan xaxa'nat chi'tin.
Huan chi'tin scōhuan lā' yuja huan xaxa'nat.
25 Ixtachihuīn Dios tū' chuntza'; huā'mā' tū' maktin catisputli.
Lā' ixtachihuīn Dios, chu ū'tza' hua'chi huan xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n.

2

1 Lā' ū'tza' calīmakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' ca'a'kxokonu'ntit. Tū' cala'tit
hua'chi xlaca'n a'ntīn tatasu'yu que lactzey lā' xmān ta'akxokonu'n como xlaca'n tū'
lactzey. Tū'tza' calātampi'lhīni'ni'tit. Tū'tza' cacālīchihuīna'ntit ā'makapitzīn. 2 Huan lakska'tā'n
pō'ktu tahua'cutun ixlecheca'n. Lā' chuntza' talīstaca. Lā' hui'xina'n nā chuntza' tasqui'nī
naca'tzīcu'tunā'tit ixtachihuīn Dios a'ntū hua'chi ixlīhua't milīca'tzīnca'n. Lā' chuntza'
ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit, 3 como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' palh Dios lej pāxquī'nin.

Cristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū Dios lacsacli

4 Pō'ktu catā'latā'kchokotit Jesucristo. U'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni' quinquilhtamacu-
jca'n. Lā' xla' hua'chi huan xapū'lh chihuix a'ntū mā'cnūcan para xacimiento de ixchic
Dios. Dios lacsacli como laktzī'lh hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh a'yuj huan
tachi'xcuhuī't ixtapuhuan palh tuntū' ixtapalh ixuanī't. 5 Hui'xina'n hua'chi lakatin
lītokpān a'ntūn tū' tlahuacanī't hua'chi xala' nac quilhtamacuj. Hui'xina'n hua'chi chi-
huixni' nac huā'mā' lītokpān a'ntū Dios tlahuamā'. Lā' hui'xina'n hua'chi sacerdotes
lanī'ta'ntit como kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā' chuntza' tā'scujā'tit Dios. Lā' hua'chilh
ixmālacnūni'tit lē'ksajna' huan Dios como a'kahuāna'ni'pā'na'ntit xla'. Lā' chuntza' līpāxuhua
Dios. 6 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Quit iclacsacli lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh.
Lā' chuhua'j quit icui'lī kalhatin a'ntī hua'chi lakatin chihuix xala' a'katzāstūn a'nlhā nayāhuacan templo nac Sión.
Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' chu tlakaj catitalīpāhuanli.
7 Lā' huā'mā' chihuix huanicu'tun Cristo. Lā' como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza' lā' ū'tza'
līca'tzīyā'tit que Cristo lej ixtapalh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n cālīchihuīna'n
ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huā'mā':
Huan chihuix a'ntū talakmaka'lh huan xakana'nī'n, huā'mā' chihuix ū'tza' lalh a'ntū más tasqui'nī.
8 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Huā'mā' chihuix nacāmā'a'kche'kxlanī huan tachi'xcuhuī't; huā'mā' chihuix nacāmāmakōsī.
Xlaca'n ta'a'kche'kxla como tū' takalhlaka'ī'cu'tun huan a'ntī Dios macamilh para
nacāmāpūtaxtūcan. Dios xapū'la ixca'tzī a'ntū nacāpātle'keni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios.

Quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios

9 Pero hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n. Hui'xina'n lakatin tachi'xcuhuī't a'ntū cālacsacnī't
Dios para natala hua'chi xla'. Lā' nā hui'xina'n ixsacerdotes quiMāpa'ksīni'ca'n Dios. Lā' nā
hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' Dios lacasqui'n
que hui'xina'n nacāmāca'tzīnīyā'tit ā'makapitzīn huan lē'cnīn a'ntū xla' tlahuanī't. Dios ū'tza'
a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni lā' cāmāxtunī'ta'ni' a'nlhā cā'pucsua lā' cālīminī'ta'ni' a'nlhā tzēhuanī't
xkaka. 10 Xapū'la hui'xina'n tū' ixtachi'xcuhuī't Dios ixuanī'ta'ntit. Lā' chuhua'j hui'xina'n
ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Xapū'la tū' ixca'tzīyā'tit palh Dios lakalhu'manīni'n. Lā' chuhua'j
ca'tzīyā'tittza', como Dios cālakalhu'manī'ta'ni'tza'.

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios lā' huan pūchihuīna'nī'n

11 Hui'xina'n tlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyātī'n nac huā'mā' quilhtamacuj, como
tapa'ksīyā'tit nac a'kapūn. Chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que tū' titlahua'yā'tit xako'hua'jua'
mintapāstacna'ca'n. Camakxtektit huā' tamā'na tapāstacna' a'ntū nalactlahua a'nchī
kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. 12 Xa'nca calatā'kchokotit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.
Lā' chuntza', a'yuj cacātalē'ksa'nīni'ni' palh tlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey, xlaca'n
nataca'tzī palh tū' stu'ncua'. Lā' natalaktzī'n que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā'
chuntza' xlaca'n natamāka'tlī' Dios a'xni'ca' xla' najuzgarlī.
13 Cacā'a'kahuāna'ni'tit ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n como chuntza' Dios lacasqui'n.
Ca'a'kahuāna'ni'tit huan xamāpa'ksīni' xcānsipejni'. 14 Lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit huan gober-
nadores. Lā' xlaca'n cāhui'līcanī't para natamāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā
cāhui'līcanī't para que xlaca'n natamāka'tlī' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. 15 Chuntza' huā'mā'
ixtapuhuān Dios. Xla' lacasqui'n que hui'xina'n līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Lā' chuntza'
tūlalh catitahualh catūhuā huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' xa'nca tapāstacna'n lā' tū' tamāchekxī
ixtachihuīn Dios.
16 Hui'xina'n libres lā' tū' tasqui'nī natlōkentaxtūyā'tit ixley Moisés. Lā' a'yuj libres
hui'xina'n tū' capuhua'ntit que tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan. Catlahua'tit a'ntū
Dios māpa'ksīni'n. 17 Cacā'a'cnīni'ni'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' cacāpāxquī'tit huan
tā'timīn. Lā' cajicua'ni'tit Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit a'ntī līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn nac país.

Cristo pātīni'lh lā' nā līmakuan que napātīni'nāuj nā quina'n

18 Hui'xina'n a'ntīn tasācua'nī'n lā' nā hui'xina'n puscan a'ntīn tamaksquiti,
nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntīn cātamāpa'ksīyāni'. Nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit palh tapāxquī'nin lā'
talakalhu'manīni'n lā' nā palh taca'tzanca'tzī. 19 Palh pātīni'nā'tit a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit
nīn tuntū', lā' palh līlacatzucu pātīyā'tit como tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān Dios, chuntza'
Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 20 Pero palh tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' cātalītucsāni',
lā' a'yuj pātīyā'tit, huā'mā' tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios como ū'tza' xmān a'ntū
cātaminī'ni'yāni'. Pero palh pātīyā'tit a'nchī cātatucsāni' a'yuj tlahuanī'ta'ntit xmān a'ntūn
tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 21 A'ntīn cālacsacnī't Dios, xlaca'n ka'lhī natapātīni'n.
Cristo māni' ū'tza' pātīni'lh por quimpālacataca'n. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīmaksca'tāuj
xla'. 22 Lā' Cristo nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. Tū' maktin kaxmatca nahuan a'ntūn tū'
stu'ncua'. 23 Xla' tū' ixcālakapala a'ntī ixtalakapala xla'. Tū' maktin hualh que natapalāna'ni'
de xlaca'n a'ntīn tamāpātīnīlh. Cristo ixca'tzī que xlaca'n natamāpala con Dios. Lā' Dios
juzgarlī chu a'nchī tasqui'nī. 24 Cristo māni' ū'tza' māpalalh por quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca'
nīlh nac cruz. Xla' lacasqui'lh que namakxtekāuj huan talaclē'i', lā' natlahuatā'kchokoyāuj
ixtapuhuān Dios. Lā' como Cristo pātīni'lh por quina'n, chuntza' līxapalh quintalaclē'i'ca'n.
25 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi borregos a'ntū ixtatza'nkānī't. Lā' chuhua'j
taspi'tchokonī'ta'ntit. Lakta'nī'ta'ntit Jesucristo. Lā' xla' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n.

3

A'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntīn tatapūchahualhtza'

1 Lā' nā hui'xina'n puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n. Lā' chuntza' palh ā'makapitzīn
minkōlu'ca'n tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun a'xni'ca' na-
talaktzī'n que hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Lā' chuntza' tū' tasqui'nī nacāhuanican
catūhuā. 2 Huan chi'xcuhuī'n natalaktzī'n a'nchī ixpuscanca'n tatlahua a'ntūn tzey lā'
ta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ū'tza' natalīkalhlaka'ī'cu'tun. 3 A'makapitzīn puscan, como tzēhuanī't
talacu'tun, tzēhuanī't tacāxtlahua ixya'jca'n. Lā' tata'a'kanū ixa'kaslihuitca'n de oro lā'
tamacatahui'la ixmacatzātzātca'n de oro. Lā' talhakā' tzēhuanī't ixlu'xu'ca'n. Huā' tamā'na
catūhuā tū' ū'tza' a'ntū tlahua tzēhuanī't kalhatin puscāt na ixlacapūn Dios. 4 Palh
lactzēhuanī't lacu'tunā'tit, tasqui'nī que naka'lhīyā'tit xatzey mintapāstacna'ca'n lā' ca'cs
natahui'la'yā'tit. Huā'mā' lej tzey na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza' lactzēhuanī't līla'yā'tit
a'ntū tāyani'. 5 Lā' chuntza' lactzēhuanī't talīlalh huan puscan xalanī'n makān a'ntī ix-
talīpāhuan Dios lā' ixta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n nā ixta'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.
6 Chuntza' ixtlahua Sara makāntza'. Xla' ixa'kahuāna'ni' ixkōlu' Abraham lā' ixlaktzī'n
hua'chi māpa'ksīni'. Hui'xina'n hua'chilh ixtzu'ma'jan Sara, palh tlahuayā'tit a'ntūn tzey lā'
palh tū' jicua'nā'tit a'ntū nacātatlahuani'yāni tachi'xcuhuī't.
7 Lā' chuhua'j hui'xina'n chi'xcuhuī'n a'ntīn ka'lhīyā'tit mimpuscanca'n, caca'tzītit a'nchī
nacātā'latahui'la'yā'tit chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Huan puscan, xlaca'n tū' lactli'hui'qui
hua'chi hui'xina'n. Lā' ū'tza' nacālī'a'cnīni'ni'yā'tit. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit como xlaca'n
chuntza' hua'chi hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit huan lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā'
ū'tza' huā'mā' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū tāyani' para pō'ktu. Palh chuntza' nat-
lahua'yā'tit hui'xina'n naca'tzīyā'tit que Dios nakaxmata a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit.

Makapitzīn tapātīni'n por ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j xmān huā'mā': Chu lakatin capāstacna'ntit. Calālakalhu'ma'ntit.
Calāpāxquī'tit hua'chi lītā'timīn. Calātlahuani'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' capuhualh kalhatin
que más xatzey que huan ā'makapitzīn. 9 Palh catīhuā cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' līmakuan,
tū' titlahuani'yā'tit chu a'cxtim. Palh ā'catīhuā cālakapalayāni', tū' tilakapala'yā'tit. Xatzey
casqui'ni'tit Dios que xla' casicua'lanālīlh. U'tza' huā'mā' a'ntū Dios lacasqui'n. Palh
chuntza' tlahua'yā'tit, Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n. 10 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:

A'ntī līpāxūj talatahui'lacu'tun, tū'tza' catachihuīna'lh con lakko'hua'jua' tachihuīn.

Lā' tū'tza' cata'a'kxokonu'lh.

11 Catamakxtekkō'lh a'ntūn tū' tzey lā' catatlahualh a'ntūn tzey.

Lā' catalīhui'līlh ca'cs natalatahui'la pō'ktu.

12 Dios cāmaktaka'lha a'ntī lactzeya chi'xcuhuī'n.

Lā' cākaxmatni' a'nchīn takalhtō'ka'.

Pero Dios tū' cāmaktāya a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.

13 Nīn tintī' caticātlahuani'ni a'ntūn tū' tzey palh hui'xina'n xmān tlahuacu'tunā'tit
a'ntūn tzey. 14 Lā' palh hui'xina'n pātīni'nā'tit xmān por ixpālacata tlahua'yā'tit a'ntūn
tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Tū' cacājicua'ni'tit huan chi'xcuhuī'n. Tū' cata-
makchuyī'tit. 15 Capāstactit que Cristo ū'tza' miMāpa'ksīni'ca'n. Lā' ca'a'kahuāna'ni'tit xmān
xla. Skalalh natahui'layā'tit para nakalhtīni'nā'tit a'xni'ca' nacātakalhasqui'ni'yāni' a'chī'n
kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. Lā' līlacatzucu nakalhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' capāstactit que Dios
cākaxmatmā'ni'. 16 Tū' titlahua'yā'tit a'ntū nalīmāxana'nā'tit a'xni'ca' napāstacā'tit a'ntū
tlahua'nī'ta'ntit. Chuntza' nacāmāmaxa'nī'yā'tit a'ntīn cātalakapalayāni' hui'xina'n lā' a'ntīn
cātalīchihuīna'nāni' a'ntūn tū' tzey por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. 17 A'ntīn tatlahua
a'ntūn tū' tzey, xlaca'n nacāmāpātīnīcan. Hui'xina'n tū' cala'tit hua'chi xlaca'n. Xatzey
napātīni'nā'tit, palh chuntza' ixtapuhuān Dios, a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey.

18 Cristo xmān maktin nīlh por quina'n. Lā' chuntza' līmāpānūlh quintalaclē'i'ca'n. Lā'
a'yuj Cristo lej tzey, xla' pātīni'lh por huan tachi'xcuhuī't. Lā' nīlh por quimpālacataca'n,
como quincāmāsu'yucu'tuni' na ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj maknīca Jesucristo, pero ixlīca'tzīn
huī'cus. 19 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixlakahuanchoko Cristo, ixlīca'tzīn a'lh a'nlhā ixcāchī'canī't
ixlīca'tzīnca'n nīnī'n. Cātasu'yuni'lh lā' cāhuanilh palh ū'tza' Cristo. 20 Xlaca'n a'xni'ca'
ixtalahui'lāna'cus tū' takalhlaka'ī'cu'tulh Dios. Lā' Dios lacatzucu ixcāka'lhīmā' līhuan Noé
ixtlahuamā' huan barco. Lā' a'xni'ca' lalh huan lakuat, xmān kalhatzeyan tachi'xcuhuī't
tapūtaxtulh huan nac barco na ixkalhni' huan xcān. 21 Lā' chuntza' quina'n a'ntīn
quincātamāpūtaxtūnī'ta'ntza', quina'n lī'a'kpaxui xcān. A'xni'ca' a'kpaxāuj tū' tlahuayāuj
para nalīmāyujūyāuj quimacti'ya'tca'n. A'xni'ca' a'kpaxāuj, chuntza' līmāsu'yuyāuj que
Dios xapanī'ttza' quintalaclē'i'ca'n, como Jesucristo lakahuanchokonī'ttza, lā' chuntza'
pūtaxtunī'taujtza'. 22 Jesucristo tanūnī'ttza' nac a'kapūn lā' huī' na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā'
chuhua'j xla' cāmāpa'ksīkō' huan ángeles lā' ixlīhuākca'n huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn.

4

Dios cālīmāmacū' catūhuā chā'tunu' de ixtachi'xcuhuī't

1 Como Cristo pātīni'lh a'xni'ca' ixlatlā'huan nac huā'mā' quilhtamacuj, caca'tzītit
hui'xina'n que tzē nacāpātle'keni'yāni' chuntza'. Lā' tū' cajicua'ntit. A'ntīn tapātīni'mā'na,
xlaca'n tamakxteknī'ttza' de tatlahua a'ntūn tū' tzey. 2 Lā' chuhua'j tū'tza' catlahua'tit
a'ntūn tū' tzey hua'chi huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua xmān a'ntū xlaca'n tala-
casqui'n. Calatahui'la'tittza' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 3 Xapū'la hui'xina'n makān
ixtlahuapā'na'ntit a'ntūn tatlahuacu'tun a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Xapū'la ixlē'capinā'tit ixt-
lahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Ixka'chīyā'tit.
Lā' ixtlahua'yā'tit cā'tani' a'nlhā ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtakēstokā'tit para
nako'tā'tit. Lā' ixcātatzokostani'yā'tit huan ídolos. Lā' Dios tū' lakatī huā'mā'. 4 Lā'
chuhua'j a'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n tū' tamāchekxī como hui'xina'n tū' cātā'takēstokā'tit
xlaca'n para natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahuacu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza'
cātalīlakapalayāni' hui'xina'n. 5 Xlaca'n natamāpala con Dios. Ixlīstu'ncua' xla' nacājuzgarlī
a'ntīn talahui'lāna'cus lā' a'ntī xanīntza'. 6 Lā' ū'tza' nā cālīmāca'tzīnīca huan xatzey tachi-
huīn a'ntīn xanīntza' chuhua'j. Lā' chuntza' a'yuj tanīlh chuntza' hua'chi ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't, pero ixlīca'tzīnca'n tzē natatahui'la para pō'ktu chuntza' hua'chi Dios lahuī'
pō'ktu.

7 Pala'j nasputkō' ixlīhuāk. U'tza' xa'nca calīpāstacna'ntit. Skalalh catahui'la'tit para
que tzē nakalhtō'ka'yā'tit. 8 Lā' a'ntū lej tasqui'nī ū'tza' huā'mā': lej calāpāxquī'tit.
Palh pāxquī'yāuj ā'kalhatin, māsputūnu'ni'yāuj a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni'. 9 Lā' līpāxūj

nalāmānūyā'tit na minchicca'n. 10 Dios xtunc cāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu' de hui'xina'n
a'nchī tzē nalītlahua'yā'tit a'ntū cālīmāmacū'nī'ta'ni' Dios. Chuntza' tzē natlōkentaxtūyā'tit
a'ntū Dios cālīmāmacū'nī'ta'ni'. Lā' chuntza' nalāmaktāya'yā'tit. 11 A'ntīn ta'a'cta'sana'n,
catamāsu'yulh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn, catatlahualh chu a'nchī
Dios cāmaxquī'nī't. Lā' palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios
por ixpālacata Jesucristo. Līmakuan que pō'ktu ca'a'cnīni'ni'ca Dios. Xla' para pō'ktu ka'lhī
līmāpa'ksīn. Amén.

Tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī'

12 Lā' chuhua'j tā'timīn, tū' tipuhua'nā'tit que tū' maktin napātīni'nā'tit hui'xina'n.
Caca'tzītit que chuntza' cāpātle'keni' a'ntīn takalhlaka'ī', lā' tū' xmān hui'xina'n pātīni'nā'tit
chuntza'. Lā' chuntza' lītasu'yu palh lej stu'ncua' hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. 13 Capāxuhua'tit
a'nchī pātīni'mpā'na'ntit chuntza' hua'chi Cristo pātīni'lh. Lā' chuntza' hui'xina'n lej
napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' Cristo namimpala lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' ka'lhī lhūhua'
līmāpa'ksīn. 14 A'xni'ca' cātalakapalayāni' hui'xina'n por ixpālacata Cristo, huan Espíritu Santo
nacāmaktāyayāni'. Lā' natasu'yu que xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n. Lā' natasu'yu que
xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. A'makapitzīn ko'hua'jua' talīchihuīna'n Cristo, pero hui'xina'n
a'cnīni'ni'yā'tit xla'. 15 A'makapitzīn tapātīni'n como xlaca'n tamaknīni'nī't. Lā' ā'makapitzīn
tapātīni'n como taka'lhāna'nī't. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatlahuanī't ā'catūhuā
a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatanūnī't a'nlhān tū' ixmaca'tzica'n.
Tū' titlahua'yā'tit huā' tamā'na. 16 Palh hui'xina'n pātīni'nā'tit por ixpālacata Cristo, tū'
tilīmāxana'nā'tit. Camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios como tapa'ksīyā'tit con Cristo.
17 Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napūjuzgarlīni'n Dios. Xapū'la nacāmāpātīnīcan ix-
tachi'xcuhuī't Dios. Palh quina'n naquincāmāpātīnīyāni' xapū'la, ā'chulā' nacāmāpātīnīcan
xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios. 18 Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:

Palh jicslihua' tapūtaxtu huan xalactzey chi'xcuhuī'n, ¿tuchū nacāpātle'keni' huan
chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn talakmaka'n Dios?

19 Palh ixtapuhuān Dios que natapātīni'n makapitzīn ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey,
catatlahualhcus a'ntūn tzey. Lā' catalīpāhuanli xmān Dios. Xla' cāmā'a'nanīnī't lā' pō'ktu
cāmaktaka'lha. Lā' xla' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan.

5

Cāmaxquī'ca tapāstacna' a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit iccāchihuīna'maxquī'cu'tunāni' hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'.
Nā quit kalhatin xapuxcu'. Quit iclaktzī'lh a'nchī pātīni'lh Cristo. Lā' nā quit
naqui'a'cnīni'ni'can a'xni'ca' na'a'cnīni'ni'can Cristo a'xni'ca namimpala. 2 Iccāsqui'ni'yāni'
que nacāmaktaka'lhā'tit ixlakska'tā'n Dios a'ntī xla' cālīmāmacū'ni'. Catlahua'tit con
ixlīhuāk mintapuhuānca'n lā' tū' nasātlahuayā'tit. Tū' xmān titlahuayā'tit xmān por
huan tumīn. Cacāmaktaka'lhtit xmān ixpālacata tā'scujcu'tunā'tit Dios. 3 Lā' tū' ixtēcu'nī'n
hui'xina'n a'ntī cāmaktaka'lhā'tit. Calatahui'la'tit chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' chuntza'
xlaca'n tzē nacātamaksca'tāni'. 4 Jesucristo ū'tza' a'ntī xapuxcu' de milīhuākca'n hui'xina'n
a'ntī xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Xla' cāmaktaka'lhkō' ixlakska'tā'n lā' cuenta tlahua
a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Jesucristo namimpala, Dios para pō'ktu
nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n.
5 Lā' nā hui'xina'n o'kxa'n, cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpānna'.
Lā' milīhuākca'n hui'xina'n nalā'a'cnīni'ni'yā'tit. Tū' capuhua'ntit palh más xalactzey
hui'xina'n que ā'makapitzīn. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.
Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.

6 Tū' caka'tla'jca'tzītit. Ca'akahuāna'ni'tit Dios. Xla' ū'tza' a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn.
Lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacasqui'n, hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' chu a'nchī
ixtapuhuān Dios. 7 Pō'ktu a'xni'ca' tamakchuyīyā'tit, casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'.
Xla' cālakalhu'manāni' a'xni'ca' pātīni'mpā'na'ntit.
8 Lā' skalalh calatahui'la'tit lā' tū' catamakxtektit nacātatlajayāni'. Huan ko'ti'ti' a'ntī
mintā'ca'tzaca'n, xla' latlā'huan hua'chi lakatin león a'ntū lej ta'sa lā' putzatlā'huan a'ntī
nahua'. 9 Tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' chuntza' catā'lātlaja'tit huan ko'ti'ti'.
Capāstactit que chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nan huan tā'timīn a'ntī nā tapātīni'mā'na.
10 Dios lej pāxquī'nin. Lā' quincālacsacnī'ta'ni' como ixlacasqui'n natā'tapa'ksīyāuj Cristo.
Lā' chuntza' para pō'ktu natā'latahui'layāuj Dios nac a'kapūn. A'xni'ca' pātīni'nī'ta'ntittza'
ā'macsti'na'j, māni' Dios nacātlahuayāni' lactzey hui'xina'n. Lā' nacāmaktāyayāni' para

natāyani'yā'tit. Lā' nacāmaktāyayāni' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. 11 Dios ka'lhīkō'
ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Macā'nca huan ā'xmān saludos

12 Quit icmātzo'knīlh Silvano huā'mā' carta a'ntūn tū' laclhmā'n. Quit xa'nca icca'tzī que
xla' kalhatin quintā'tinca'n lā' xa'nca kalhlaka'ī'. Quit iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que ū'tza' xastu'ncua'. Chuhua'j tū'
camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xatzey tachihuīn.
13 Cāmacā'ni'yāni' saludos xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī huan nac lītokpān xala' nac Babilonia.
Nā xlaca'n Dios nā cālacsacnī't. Lā' Marcos a'ntī hua'chi qui'o'kxa', nā xla' cāmacā'ni'yāni'
saludos. 14 Calā'a'kxko'ka'tit como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit.
Lā' tza'ta'ta' calalh mi'a'clhcunucca'n milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Cristo.
Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Cāmacā'ni'ca saludos a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Simón Pedro. Lā' ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit kalhatin ixapóstol Jesucristo lā'
ū'tza' ictā'scuja. Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quina'n.
Quina'n tzē nalīpāxuhuayāuj por a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni' Dios. Como Dios chu a'cxtim
cālaktzī'n tachi'xcuhuī't, chuntza' quincālaktzī'nāni' chu lakatin como kalhlaka'ī'yāuj Jesu-
cristo. 2 Lā' Dios lej cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n,
como hui'xina'n lakapasā'tit Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

A'nchī tahuanī't a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios

3 Dios, como lej ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn, quincāmaxquī'nī'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū macla-
casqui'nāuj para nalatahui'layāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n. Lā' quincāmāca'tzīnīni' a'nchī
huanī't xla'. Lā' nā quincāmāta'sīni' para natā'latahui'layāuj nac a'kapūn a'nlhā xla'
māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej xkaka. 4 Lā' chuntza' Dios naquincātlahuani'yāni' lhūhua' a'ntūn
tzey chuntza' hua'chi xla' huanī't. Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī nalīsāstī'latā'kchokoyāuj.
Lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quintapāstacna'ca'n a'ntū xatzey hua'chi ixtapāstacna' Dios.
Lā' chuntza' tzē namakxtekāuj a'ntū xako'hua'jua' tlahuacan nac quilhtamacuj. 5 Lā'
como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tittza' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, chuntza'
tasqui'nī que nalē'capinā'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn
tzey. Nā tasqui'nī que ā'chulā' nasca'tā'tit a'ntū ixla' Dios. 6 Lā' tū' xmān nasca'tā'tit a'ntū
ixla' Dios. Nā tasqui'nī que tū' natamakxtekā'tit natlahua'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn
tū' tzey. Lā' tū' xmān huā'mā'. Nā tasqui'nī que līlacatzucu napātīyā'tit. Lā' tū' xmān
līlacatzucu napātīyā'tit. Nā tasqui'nī que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi Dios
lacasqui'n. 7 Lā' tū' xmān līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Nā tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit
huan tā'timīn. Lā' tū' xmān huan tā'timīn. Nā tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't.
8 Ixlīhuāk huā'mā' ū'tza' natlahuakō'yā'tit. Lā' palh lej stu'ncua' natlahua'yā'tit, chuntza'
tasu'yu palh xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Lā' nā tasu'yu palh tū' chu tlakaj
lakapasā'tit huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 9 A'ntīn tū' tatlahua huā' tamā'na catūhuā,
xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n como xlaca'n tū' xa'nca tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n
como tapātza'nkānī't palh Dios cāxapani'nī'ttza' ixtalalē'i'ca'n lā' xla' lacasquī'n que xlaca'n
līlacatejtin natalatā'kchoko. 10 Chuntza' tā'timīn, calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit huā' tamā'na
catūhuā. Lā' chuntza' natasu'yu que Dios cāta'satīnī'ta'ni' lā' cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n.
Palh chuntza' tlahua'yā'tit, tū' catitatonkopūtit. 11 Lā' chuntza' tzē naca'tzīyā'tit palh
natanū'yā'tit a'nlhā para pō'ktu māpa'ksīni'n quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' xla' ū'tza'
a'ntīn quincāmāpūtaxtūyāni'.
12 U'tza' pō'ktu iccālīmāpāstaquīyāni' quit huā' tamā'na catūhuā, a'yuj hui'xina'n
lakapasā'tit, lā' a'yuj xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'
a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni'. 13 Quit icpuhuan palh tzey na'iccāmāpāstaquīyāni' huā'
tamā'na catūhuā līhuan iclahuī'cus. 14 Quit icca'tzī palh palajtza' na'icnī. Chuntza'
quimāca'tzīnīlh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 15 Lā' quit na'ictlahua a'ntū maclacasqui'n
para na'iccāmāsu'ni'yāni' lā' chuntza' tzē nalīpāstacā'tit huan tachihuīn ixpālacata Jesucristo
chō'nlhānīn lacasqui'nā'tit a'xni'ca' xanīntza' quit.

Laktzī'nca Jesucristo a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn

16 Quina'n iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo lā' a'nchī xla' namimpala. A'ntū quina'n iccāmāsu'ni'yāni', huā'mā' tū' cuentos
a'ntūn tamā'a'nanīlh chi'xcuhuī'n a'ntīn ta'a'kxokonu'ncu'tun. Lā' quina'n iclaktzī'uj con
quilakastapūnca'n huan Jesucristo lā' nā iclaktzī'uj a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā' a'ntza'
xa'icyāna'uj a'xni'ca' Dios quinTāta'ca'n māka'tlī'lh Jesucristo. Lā' mincha' lakatin tachihuīn
nac lakatin poklhnu' xaslamama. Lā' hualh: "U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā'
lej quimakapāxuhua". 18 Māni' quina'n ickaxmatui huanmā' tachihuīn a'ntū mincha' nac
a'kapūn. A'ntza' xa'ictā'hui'lāna'uj Jesucristo huan nac kēstīn. Lā' a'ntza' xtunc tasu'yulh
Jesucristo como Dios māxkakēlh.
19 Lā' ū'tza' ā'chulā' iclīkalhlaka'ī'yāuj a'ntū tatzo'kli huan profetasna' a'ntī cāmātzo'knīlh
Dios. Lā' nā hui'xina'n xa'nca nalakapūtle'keyā'tit a'ntūn tatzo'kli huan profetasna' hasta
que xa'nca namāchekxī'yā'tit. Huā'mā' hua'chi huan lámpara a'ntū maksko a'nlhā cā'pucsua'
hasta que natuncuī lā' hasta que natasu'yu huan mātuncuīnī' sta'cu. 20 Lā' lej tasqui'nī
napāstacā'tit a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' a'ntūn tahualh
huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, huanmā' tū' ixtapāstacna'ca'n huan a'cta'sana'nī'n. 21 A'ntū

ixtamāsu'yu huan a'cta'sana'nī'n tū' xmān ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. Huan tamā'na lactzey chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'scuja Dios, xlaca'n ixtahuan a'ntū ixcāmāpāstaquī huan Espíritu Santo.

2

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
Judas 4-13

1 Makāntza' ixtatanū na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't ā'makapitzīn a'cta'sana'nī'n a'ntī
ixta'a'kxokonu'n. Lā' nā natatanū na milaclhni'ca'n ā'makapitzīn a'ntī natamāsu'yu a'ntūn
tū' stu'ncua'. Lā' a'ntū natamāsu'yu ū'tza' nalactlahua a'nchīn talīkalhlaka'ī' makapitzīn.
Huan tamā'na a'kxokonu'nī'n natamāsu'yu palh Jesucristo tū' ixO'kxa' Dios a'yuj xla' ū'tza'
a'ntī māpalalh por ixtalaclē'i'ca'n. Chu līmaktin nacāmāpātīnīcan xlaca'n por ixpālacata a'ntūn
tatlahua. 2 Lā' a'nchī xlaca'n natalatā'kchoko, hua'chilh tuntū' a'ntū nacālīmāmāxanīcan.
Lā' lhūhua' a'ntī natakalhlaka'ī'cu'tun a'ntū natamāsu'yu xlaca'n. Lā' nā natatlahua a'ntūn
tū' tzey hua'chi xlaca'n. Lā' por ixpālacataca'n xlaca'n ko'hua'jua' nalīchihuīna'ncan huan
xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 3 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n lej taka'lhīcu'tun tumīn.
Lā' ū'tza' nacātalīmāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' stu'ncua'. Dios makāntza' līhui'līnī't que
nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua chuntza'. Lā' huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n nā xlaca'n
natamāpala con Dios.

4 Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan ángeles a'ntīn tatlahualh a'ntūn tū' tzey. Cāmāyujūlh
hasta nac pūpātīn. Lā' a'ntza' natatachoko hua'chi xatachī'nī'n hasta huan chi'chini'
a'xni'ca' namālaclē'nīni'n Dios. 5 Lā' Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't
a'ntī ixtahui'lāna' makān. Macamilh huan lakuat. Lā' ū'tza' talīnīkō'lh ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj como tū' tzeyā tachi'xcuhuī't ixtahuanī't. Dios
cāmāpūtaxtūlh xmān kalhatzeyan tachi'xcuhuī't. Kalhatin de xlaca'n, ū'tza' a'ntī Noé.
Xla' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't que tasqui'nī que līlacatejtin ixtalatā'kchokolh. 6 Lā'
Dios cāmāpātīnīlh xalanī'n huan nac cā'lacchicni' a'nlhā ixuanican Sodoma lā' nā a'nlhā
ixuanican Gomorra. Dios cālhcuyukō'lh huan tamā'na lakatu' cā'lacchicni'. Lā' chuntza'
Dios līmāsu'yulh que xla' cāmāpātīnī a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun. 7 Dios māxtulh de nac
Sodoma huan chi'xcu' a'ntī ixuanican Lot. Lā' chuntza' līpūtaxtulh. Lot tzeyā chi'xcu' ixu-
anī't lā' ixtamakchuyī como huan ā'makapitzīn xalanī'n nac Sodoma tū' tzeyā chi'xcuhuī'n
ixtahuanī't lā' ixtatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. 8 Lā' Lot tzeyā chi'xcu' ixuanī't, lā' como
ixcātā'lahuī' lā' ixcālaktzī'n lā' ixcākaxmata lakalīyān, chuntza' līpuhualh por ixpālacata a'ntū
ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua'. 9 Chuntza' tasu'yu que huan Māpa'ksīni' Dios namāpūtaxtū
kalhatin chi'xcu' a'ntī pātīni'mā' a'ntī kalhlaka'ī' Dios. Lā' nā tasu'yu palh Dios, a'yuj
tūna'j cāmāpātīnī a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n, nacāmāpātīnī huan chi'chini' a'xni'ca' Dios
namālaclē'nīni'n. 10 Lā' ā'chulā' nacāmāpātīnī a'ntīn talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā'
tatlahua a'ntūn tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' tajicua'n de natatlahua catūhuā.
Tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' tū' tajicua'n talakapala huan a'ntī lej taka'lhī
līmāpa'ksīn. 11 Tū' chuntza' tatlahua huan ángeles a'yuj xlaca'n más taka'lhī līmāpa'ksīn.
Huan ángeles, xlaca'n tū' talakapala ā'kalhatin lā' tū' talē'ksa'nīni'n na ixlacapūn Dios.

12 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tū' tamāchekxī. Tatlahua a'ntūn talacasqui'n. Talakapala
a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi huan animalhna' xala' nac cā'qui'huī'n a'ntūn
tayuja nac a'ksuj lā' tūlalh catitapūtaxtulh lā' nacāmaknīcan. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n nā natasputa hua'chi huan animalhna'. Lā' Dios nacāmālaclē'nī. 13 Lā'
chuntza' xlaca'n natalīmāpala por a'ntūn talīmāpātīnīlh ā'makapitzīn. Xlaca'n de tuncuj
talakatī lej tako'ta lā' tatlahua ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lej līmāxana' a'nchī xlaca'n
cātā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā hui'xina'n takēstoknī'ta'ntit, līhuan xlaca'n tapuhuan que
nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n.

14 Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'n kalhatin puscāt, tapuhuan a'ntūn tū' tzey. Ixlīhuāk
ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. Lā' ta'a'kxoko a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' lej tapāstaca
a'nchī natalīka'lhī lhūhua' tumīn. 15 Hua'chilh xlaca'n ixtamakxtekli huan xaslitua' tej
lā' ta'a'ktza'nkānī't. Talatlā'huan hua'chi Balaam ixo'kxa' Beor. Xla' a'cta'sana' a'ntī
ixa'kxokonu'n. Lej ixlakatī huan tumīn. Lā' tlahualh talaclē'i' para natlaja tumīn. 16 Balaam
lacaquilhnīca por ixtalaclē'i'. Lā' a'yuj huan burrosnu' tū' tachihuīna'n, xla' chihuīna'lh
ixburro hua'chi kalhatin chi'xcu'. Lā' quilhnīlh por a'ntū ixtlahuacu'tun. Lā' xmān chuntza'
Balaam tū' makxtekca natlahua huan talaclē'i' a'ntū ixtlahuacu'tun.

17 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua', xmān ta'a'kxokonu'n.
Lā' tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi mu'sni' a'ntūn tascōhuanī't. Lā' xlaca'n hua'chi
huan poklhnu'nī'n a'ntū cāmākosū huan ū'ni' lā' tū' talē'n xcān. Dios cāxui'līnī't a'nlhā
nacāmacā'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'nlhā natatachoko para pō'ktu lā' a'nlhā lej

cā'pucsua'. 18 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Pero a'ntūn tahuan, tuntū'
ixtapalh. Xlaca'n tamāsu'yu que lej tzey palh kalhatin tlahua a'ntū lacasqui'n quimacni'ca'n
a'ntūn tū' tzey. Chuntza' talī'a'kxoko xlaca'n a'ntīn tamakxtekmā'nacus a'ntū ixtatlahua
a'xni'ca' tūna'j ixtalakapasa ixtachihuīn Dios. 19 Tahuan que xlaca'n libres lā' tzē natatlahua
chuxatū a'ntūn talacasqui'n. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n tū' libresni'. Xlaca'n hua'chi
tachī'nī'n como tūla tamakxteka de tatlahua talaclē'i'. Palh kalhatin chi'xcu' tūla makxteka
catūhuā, chuntza' xla' hua'chilh tachī'n. 20 Lā' a'ntīn talakapasnī't huan Māpūtaxtūnu'
a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n lā' chuntza' talīmakxteknī't huan talaclē'i' xala' nac quilhtamacuj,
lā' palh xlaca'n natatlahuapala talaclē'i' lā' tūlatza' tamakxteka, chuntza' ā'chulā' natala
que a'nchī ixtahuanī't xapū'la. 21 Más tzey palh tū' ixtalakapasli xlaca'n a'nchī līlacatejtin
latā'kchokocan. Pero xlaca'n, a'yuj ixtaca'tzī, xlaca'n tamakxtekli huan ixlīmāpa'ksīnni' Dios
a'ntū ixcāmāsu'ni'canī't. 22 Chuntza' xlaca'n hua'chi a'nchī huancan:
Huan chichi' hua'chokopala ixpa'tlā'nat.
Lā' huan pa'xni' a'xni'ca' paxnī'ttza', taspi'tpala para natapi'li' nac cā'pūlhtok.

3

Namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo

1 Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' ixlīkalhtu' carta a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni'. A'xni'ca' quit ictzo'kli
huan kalhtu' carta, quit iccāmāpāstaquīcu'tuni' a'ntū lej tzey lā' iccāmāpāstaquīcu'tuni'
huampala a'ntū ca'tzīyā'tittza' hui'xina'n. 2 Iclacasqui'n que hui'xina'n napāstacā'tit a'ntū
ixtahuan makāntza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' iclacasqui'n que nacāpāstacā'tit huan
līmāpa'ksīnni' a'ntū ixla' huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Huā' tamā'na
līmāpa'ksīnni' iccāmāsu'ni'yāni' quina'n huan apóstoles.
3 Lej tasqui'nī que namāchekxī'yā'tit hui'xina'n a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'xni'ca' namin
huan tamā'na ā'xmān chi'chini', nata'a'nan chi'xcuhuī'n a'ntī natatlahuatā'kchoko ixlīhuāk
a'ntūn tū' tzey chu a'ntū xlaca'n tatlahuacu'tun. Lā' nacātalīlaktzī'nāni' hui'xina'n. 4 Lā'
xlaca'n natahuan: "Jesucristo hualh que xla' nataspi'tchokopala. Lā' chuhua'j, ¿lhachū
huī'? Tū' minī't. Quinapapana'ca'n tanīnī'ttza'. Lā' chu a'cxtim lamā' chuhua'j desde
a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj". Chuntza' natahuan xlaca'n. 5 Lā' quit iccāhuaniyāni'
hui'xina'n que huā'mā' tū' stu'ncua'. A'nan lakatin catūhuā a'ntū xlaca'n taca'tzī lā'
a'ntūn tū' talīchihuīna'ncu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Lejtza' makān Dios chihuīna'lh
lā' chuntza' talīlalh huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Huan quilhtamacuj lītlahuaca
xcān lā' ixuī' na ixpu'nan xcān. 6 Lā' huan quilhtamacuj, a'nchī ixuī' xapū'la, līmālakuanīca
huan xcān, a'xni'ca' lalh huan lakuat. 7 Lā' Dios nā hualh que huan a'kapūn lā'
huan quilhtamacuj a'ntūn tahui'lāna' chuhua'j, natatachoko hasta huan chi'chini' a'ntū
Dios laclhcāhui'līnī't. Lā' huanmā' chi'chini' natalhcukō'. Lā' huanmā' chi'chini' Dios
nacāmālaclē'nī'kō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey. Lā' nacāmāpātīnī.
8 Tā'timīn, tū' tipātza'nkāyā'tit huā'mā': Huan Māpa'ksīni' Dios lakatin chi'chini' laktzī'n
hua'chi lakatin mil cā'ta. Lā' nā lakatin mil cā'ta laktzī'n hua'chi lakatin chi'chini'.
9 A'makapitzīn tapuhuan que Dios takoxī para natlōkentaxtū a'ntū huanī't. Tū' chuntza'.
Xla' quincāka'lhīmā'ni' līlacatzucu como tū' lacasqui'n que nīn chā'tin napātīni'n nac pūpātīn.
Xla' lacasqui'n que ixlīhuākca'n catamakxtekli ixtalaclē'i'ca'n.
10 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' chu
līmaktin namin a'xni'ca' nīn tintī' puhuan que namin. Chu līmaktin namin hua'chi kalhatin
ka'lhāna' chu līmaktin min. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalaksputa. Lā' palha' nakax-
matcan a'ntū namacasā'nan. Lā' natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yu nac a'kapūn. Lā'
nalhcukō' ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj.
11 Lā' chuhua'j, como natalakuankō' ixlīhuāk, xa'nca capāstactit hui'xina'n a'nchī
nalīlatahui'la'yā'tit. Hui'xina'n natlahua'yā'tit xmān ixtapuhuān Dios. 12 Hui'xina'n
līpāxuj ka'lhīpā'na'ntit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Dios naxtāpalī huan quilhtamacuj.
Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalhcukō'. Lā' natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntū chuhua'j
tatasu'yunu'n nac a'kapūn. 13 Dios huanī't que natlahua lakatin xasāsti' a'kapūn lā' lakatin
xasāsti' quilhtamacuj a'nlhā natlahuacan xmān a'ntūn tzey. U'tza' huā'mā' ka'lhīmā'nauj,
como chuntza' huanī't Dios.
14 Chuntza', tā'timīn, līhuan ka'lhīpā'na'ntit huā'mā' chi'chini', calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit
a'ntūn tzey na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'.
Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey a'ntū nacāmāxtunquīyāni' de Dios. 15 Caca'tzītit
hui'xina'n que Dios līlacatzucu cāka'lhīmā' ā'makapitzīn a'ntī natapūtaxtu. U'tza' tūna'j
līmimpala Jesucristo. Chuntza' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n quintā'tinca'n Pablo a'ntī pāxquī'yāuj.
Xla' tzo'kli chu a'nchī Dios māpuhuanīlh. 16 Pablo cātzo'kli huā' tamā'na catūhuā a'xni'ca'
cātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' huāk chuntza' cātzo'kli huan cartas a'ntū cāmacā'nī't. Lā'

nac ā'makapitzīn ixcartas a'ntūn cātzo'knī't, a'nan a'nlhā jicslīhua' māchekxīcan. Lā' a'nlhā jicslīhua', makapitzīn chi'xcuhuī'n tū' xa'nca tamasu'yu. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī lā' xtunc xtunc takalhlaka'ī'. Tū' stu'ncua' a'nchī xlaca'n tamāsu'yu ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān a'ntūn tzo'kli Pablo. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.
17 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, ca'tzīyā'tittza' a'nchīn ta'a'kxokonu'ncu'tun huan tamā'na a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Tū' cacāta'a'kxokoni' hui'xina'n. Palh nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' tzē namakxtekā'tit de nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca. 18 Lā' chuhua'j ā'chulā' catlahua'tit a'ntū līpāxuhua Dios. Lā' ā'chulā' casca'ttit ixpālacata huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Camāka'tlī'ca chuhua'j lā' para pō'ktu. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Jesucristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

1 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta ixpālacata Jesucristo. U'tza' a'ntī
quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Xla' ixuī'tza' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu
huan quilhtamacuj. Quina'n ickaxmatnī'tauj a'ntū ixuan xla' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac
quilhtamacuj. Iclaktzī'nī'tauj con quilakastapunca'n. Iclaktzī'nī'tauj lā' icxa'manī'tauj
con quimacanca'n. 2 A'ntī māstā' quinquilhtamacujca'n, xla' tasu'yulh huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj. Lā' quina'n iclaktzī'uj. Lā' icmālacstū'ncāuj palh iclaktzī'nī'tauj. Lā'
iccātā'līchihuīna'nāni' hui'xina'n ixpālacata a'ntī māstā' quinquilhtamacujca'n. Xla' pō'ktu
ixtā'huī' Dios quinTāta'ca'n. Lā' xla' natahui'la para pō'ktu. Lā' xla' milh lā' quina'n
iclaktzī'uj. 3 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū iclaktzī'nī'tauj lā' a'ntū ickaxmatnī'tauj. Lā'
chuntza' hui'xina'n tzē naca'tzīyā'tit que chu lakatin huan tachihuīn a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.
Lā' nā tzē chu lakatin nala'yā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa'. Lā' nā tzē
naca'tzīyā'tit que quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo ixO'kxa' cātā'lahui'lani' hui'xina'n chu
a'cxtim como quincātā'lahui'lani' quina'n. 4 Huā'mā' iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n como
chuntza' lej naka'lhīyāuj tapāxuhuān.

Dios ū'tza' xkakana'

5 A'ntūn quincāmāsu'ni'ni' Jesucristo, ū'tza' a'ntū iccāmāsuni'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza'
huā'mā': Dios ū'tza' xkakana'. Lā' tū' lhā cā'pucsua' a'nlhā huī' xla', como xla' lej tzey lā'
tū' maktin tlahua a'ntūn tū' tzey. 6 Palh huanāuj que chu lakatin quina'n con Dios, līhuan
tlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza tasu'yu palh tū' stu'ncua'. Tasu'yu que quina'n
tū' tā'tlā'huamā'nauj Dios. 7 Palh tlahuayāuj a'ntūn tzey hua'chilh ixtlā'huáuj a'nlhā xkaka,
chuntza' hua'chi Dios huī' a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' stu'ncua' palh chu lakatin quina'n con
Dios. Lā' ixka'lhni' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, quincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n.
8 Palh huanāuj palh tū' tlahuanī'ta'uj talaclē'i', chuntza' ta'a'kxokoyāuj que'cstuca'n.
Lā' tū' stu'ncua' a'ntū huanāuj. 9 Palh huaniyāuj Dios palh tlahuanī'tauj talaclē'i', xla'
naquincāmāsputūnu'ni'yāni' lā' naquincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā'
ca'tzīyāuj como Dios lej tzey lā' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. 10 Palh ixuáuj que tuntū'
tlahuanī'tauj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ixuáuj que Dios a'ksa'nīni'n. Lā' chuntza ixtasu'yulh
palh tū' kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' a'ntū huan ixtachihuīn Dios.

2

Cristo tā'chihuīna'n Dios por quina'n

1 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū' catlahua'tit
talaclē'i'. Lā' palh catīhuā tlahua talaclē'i', ka'lhīyāuj a'ntīn tā'chihuīna'n Dios por quina'n.
Xla' ū'tza' Jesucristo. Lā' xla' tū' tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. 2 Jesucristo nīlh huan
nac cruz. Lā' chuntza' xla' līmāpalalh quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū' xmān quintalaclē'i'ca'n. Xla'
māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
3 Palh tlōkentaxtūyāuj a'ntū līmāpa'ksīni'n Dios, chuntza' ca'tzīyāuj palh lakapasāuj xla'.
4 Palh catīhuā nahuan que xla' lakapasa Dios, lā' palh xla' tū' tlahua a'ntū Dios līmāpa'ksīni'n,
xla' a'ksa'nīni'n lā' tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'ntīn tatlōkentaxtū a'ntū Dios
līmāpa'ksīni'n, xlaca'n xa'nca tapāxquī' Dios. Lā' chuntza' tzē līca'tzīyāuj palh quina'n chu
lakatin con Dios. 6 Lā' a'ntīn tahuan palh chu lakatin con Dios, tasqui'nī que xlaca'n
natalatā'kchoko chu a'nchī Jesucristo ixlatlā'huan.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

7 Tā'timīn, iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n ixpālacata lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' xasāsti'.
Chu ū'tza' a'ntū cātamāsu'ni'ni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'tit hui'xina'n. 8 Hua'chilh
xasāsti' līmāpa'ksīn a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni'. Cristo ixtlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn lā'
nā hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit. Lā' como hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn,
hua'chilh a'ksputmā'tza' a'nlhā cā'pucsua' lā' hua'chilh xkakamā'tza' huan xatzey
māxkakēni' a'ntū Cristo māstā'.
9 A'ntīn tahuan palh tatlā'huan a'nlhā xkaka lā' palh tū' talaktzī'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n
talatlā'huancus a'nlhā cā'pucsua'. 10 A'ntīn tapāxquī' ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā
xkaka. Lā' chuntza' tū' tamātonkopū ā'kalhatin. 11 A'ntīn tū' talaktzī'ncu'tun ixtā'tinca'n,
xlaca'n talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. Lā' tū' taca'tzī a'nlhā talatlā'huan, como a'nlhā
cā'pucsua' tūla talacahuāna'n.

12 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n, como Dios cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'
mintalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesucristo. 13 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n,
xanatātana', como hui'xina'n lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n tlajanī'ta'ntit
huan ko'ti'ti'. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, camana', como lakapasā'tit Dios
quinTāta'ca'n. 14 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como lakapasā'tittza'
Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni'
hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n lactli'hui'qui. Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit
ixtachihuīn Dios. Lā' tla'janī'ta'ntit huan ko'ti'ti'.
15 Tū' calakatītit a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tū' calakatītit huan tūn tū' tzey a'ntūn
tatlahua a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj. A'ntīn talakatī a'ntū xala' nac quilhtamacuj,
xlaca'n tū' tapāxquī' Dios quinTāta'ca'n. 16 Ixlīhuāk a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj, huā'mā'
tū' ixla' Dios quinTāta'ca'n. A'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj tatlahua a'ntūn tū' tzey a'ntū
squi'n ixmacni'ca'n. Lā' lej talaktzī'ncu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' talīka'tla'jca'tzī a'ntūn
taka'lhī. Ixlīhuāk huā' tamā'na huāk xala' nac quilhtamacuj. 17 Sputmā' huan quilhtamacuj
lā' ixlīhuāk xala' nac quilhtamacuj a'ntūn talacasqui'n huan tachi'xcuhuī't. Pero a'ntīn
tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n natalatahui'la para pō'ktu.

Namin a'ntī lej na'a'kxokonu'n

18 Quilakska'tā'n, tasputmā'na huā' tamā'na chi'chini'. Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ni' que
namin huan ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j tatasu'yunī't lhūhua' ixtā'ca'tza Cristo. Lā' ū'tza'
līca'tzīyāuj palh tasputmā'natza' huā' tamā'na chi'chini'. 19 A'ntī ixtā'ca'tzanī'n Cristo, xlaca'n
tū' lej stu'ncua' palh takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi quina'n. Lā' ū'tza' talītaxtunquīnī't de
quina'n. Palh ixtakalhlaka'ī'lh cahuā hua'chi quina'n, ixtatachokolh con quina'n. Lā' como
tataxtunquīlh de quina'n, chuntza' tasu'yu que xlaca'n tū' takalhlaka'ī' hua'chi quina'n.
20 Lā' hui'xina'n, Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit
milīhuākca'n huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 21 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā'
como hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Tū' iccāhuanimā'ni' que hui'xina'n tū'
ca'tzīyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Ca'tzīyāuj que xtunc a'ntū stu'ncua' lā' nā xtunc a'ntūn tū'
stu'ncua'.
22 A'ntī lej ta'a'kxokonu'n, xlaca'n tahuan que Jesús tū' ū'tza' Cristo a'ntī Dios līmānūlh
ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan chuntza', xlaca'n ixtā'ca'tzanī'n Cristo. Xlaca'n talakmaka'n
Dios quinTāta'ca'n lā' nā ixO'kxa'. 23 A'ntīn talakmaka'n ixO'kxa' Dios, quinTāta'ca'n Dios tū'
cātā'lahuī'. Lā' a'ntīn tahuan que Jesús ū'tza' Cristo, ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n.
24 Lā' hui'xina'n tū' capātza'nkā'tit a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la ixpālacata ix-
tachihuīn Dios. Palh tū' napātza'nkā'yā'tit a'ntūn cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la, chuntza'
nacātā'latahui'layāni' ixO'kxa' Dios lā' Dios quinTāta'ca'n. 25 Lā' Cristo huanī't que xla'
naquincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
26 Quit iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' como ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntīn cā'a'kxokocu'tunāni'
hui'xina'n. 27 Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' como huan Espíritu Santo
cātā'lahui'lani' hui'xina'n, tū' maclacasqui'nā'tit hui'xina'n que nacātamāsu'ni'yāni' ā'catīhuā
huā' a'ntū iccāhuanimā'ni', como huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni' ixlīhuāk. Lā' a'ntū xla'
māsu'yu, ū'tza' xastu'ncua'. Xla' tū' māsu'yu catūhuā a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' chuntza', como
huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n, chuntza' tū' cataxtunquītit de Cristo.
28 Lā' chuhua'j quilakska'tā'n, tū' cataxtunquītit de Cristo. Lā' chuntza' tū' catijicua'nui
a'xni'ca' xla' namimpala. Lā' tū' catimāxana'uj na ixlacapūn. 29 Como hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que Jesucristo xmān tlahua a'ntū lactzey, nā chuntza' naca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua
a'ntūn tzey, ixlīhuākca'n xlaca'n ixcamana' Dios.

3

Quina'n ixcamana' Dios

1 Caca'tzītit a'nchī Dios lej quincāpāxquī'yāni' como hualh que quina'n ixcamana' Dios. Lā'
stu'ncua' quina'n ixcamana' Dios. A'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n tū' ixcamana'
Dios lā' tū' talakapasa Dios quinTāta'ca'n. Lā' ū'tza' xlaca'n tū' talīmāchekxī palh quina'n
ixcamana' Dios lā' xlaca'n tū' ixcamana' Dios. 2 Tā'timīn, chuhua'j quina'n ixcamana' Dios.
Tūna'j ca'tzīcan a'nchī nalayāuj. A'ntū ca'tzīyāuj, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' Cristo natasu'yu,
quina'n nalayāuj hua'chi xla', como nalaktzī'nāuj chu a'nchī huanī't xla'. 3 Lā' a'ntīn
taka'lhīmā'na natalaktzī'n Cristo, ixlīhuākca'n xlaca'n tataxtunquī de a'ntūn tū' tzey. Lā'
tatlahua a'ntūn tzey hua'chi Cristo.
4 Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i', xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Dios. Palh
catīhuā tū' a'kahuāna'ni' Dios, ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. 5 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Cristo

milh nac quilhtamacuj para naxapa quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tū' tlahuanī't nīn lakatin ta-
laclē'i'. [6] Ixlīhuākca'n a'ntīn chu lakatin con Cristo, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n tū' taca'tzī a'nchī huanī't huan Cristo
lā' tū' talakapasnī't. [7] Quilakska'tā'n, tū' catamakxtektit que nacāta'a'kxokoyāni' ā'makapitzīn
a'ntīn cātahuaniyāni' que tzē natlahuayā'tit a'ntūn tū' tzey. A'ntīn tatlahuatā'kchoko a'ntūn
tzey, xlaca'n lactzey hua'chi ixlītzey Cristo. [8] A'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n
tatā'tapa'ksī huan ko'ti'ti', como huan ko'ti'ti' pō'ktu tlahuanī't talaclē'i' desde a'xni'ca'
mā'a'nanīlh huan talaclē'i'. IxO'kxa' Dios milh nac quilhtamacuj para namālakuanī a'ntūn
tlahua huan ko'ti'ti'.
[9] A'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū'tza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como Dios cāmaxquī'nī't
xasāsti' ixquilhtamacujca'n, lā' chuntza' talīsāstī'latā'kchoko. Tūlatza' tatlahuatā'kchoko
talaclē'i', como ixcamana'tza' Dios. [10] Chuntza' tasu'yu a'ntī ixcamana' Dios lā' a'ntī
ixcamana' huan ko'ti'ti'. A'ntīn tū' tatlahuacu'tun a'ntūn tzey lā' tū' tapāxquī' huan tā'timīn,
xlaca'n tū' ixcamana' Dios.

Tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj

[11] Huan līmāpa'ksīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' xapū'la ū'tza' huā'mā': que nalāpāxquī'yāuj. [12] Tū'
calauj hua'chi Caín a'ntīn tā'tapa'ksīlh huan ko'ti'ti'. Xla' maknīlh ixtā'tin. Lā' ¿a'chī' maknīlh?
Maknīlh como Caín tlahualh a'ntūn tū' tzey lā' ixlaktampilhīni'ni' ixtā'tin como xla' ixtlahua
a'ntūn tzey.
[13] Tā'timīn, palh xalanī'n nac quilhtamacuj tū' cātalaktzī'ncu'tunāni', tū' capuhua'ntit que
tū' maktin la huā'mā'. [14] Quina'n ca'tzīyāuj que a'yuj hua'chi xanīn ixuanī'tauj, chuhua'j
ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Huā'mā' ca'tzīyāuj como cāpāxquī'yāuj huan
tā'timīn. Lā' a'ntīn tū' tapāxquī'nin, xlaca'n hua'chi xanīnī'ncus lā' tū' taka'lhī xasāsti' ixquilh-
tamacujca'n. [15] A'ntīn taca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n xlaca'n hua'chi maknīni'nī'n na ixlacapūn
Dios. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan maknīni'nī'n tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu. [16] Cristo quincāpāxquī'yāni' lā' hasta macamāstā'lh ixquilhtamacuj por
quina'n. Lā' chuntza' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī līpāxquī'nincan. Lā' chuntza' quina'n tzē
natamacamāstā'yāuj lā' hasta nalīnīyāuj por quintā'timīnca'n palh tasqui'nī. [17] Palh kalhatin
ka'lhī a'ntū maclacasqui'n lā' palh laktzī'n que ixtā'tin makasputa catūhuā, lā' palh xla' tū'
lakalhu'man, chuntza' tasu'yu palh tū' pāxquī' Dios. [18] Quilakska'tā'n, tū' xmān nahuanāuj
palh cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Nacāmaktāyayāuj ā'makapitzīn. Chuntza' natasu'yu palh
ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yāuj, lā' tū' xmān huanāuj.

Tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios

[19] Palh chuntza' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn, chuntza' ca'tzīyāuj palh lej stu'ncua'
tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' chuntza' tū' tamakchuyīyāuj na ixlacapūn Dios. [20] A'xni'ca'
u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, pāstacāuj que Dios más
xaka'tla' que qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' ca'tzīkō' ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'uj. [21] Tā'timīn,
palh tū' u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, chuntza'
tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios. [22] Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntū nasqui'nāuj
como a'kahuāna'ni'yāuj ixlīmāpa'ksīn lā' tlahuayāuj a'ntū līpāxuhua Dios. [23] Ixlīmāpa'ksīn
ū'tza' huā'mā': Nalīpāhuanāuj Jesucristo ixO'kxa' lā' nalāpāxquī'yāuj chuntza' hua'chi xla'
quincāmāpa'ksīni'. [24] A'ntīn tatlōkentaxtū ixlīmāpa'ksīn Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n. Xla'
quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que Dios quincātā'lahui'lani'.

4

A'makapitzīn tū' tamāsu'yu por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo

[1] Tā'timīn, tū' cacākalhlaka'ī'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tamāsu'yu por ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo. Cuenta catlahua'tit lā' capuhua'ntit palh chu a'cxtim hua'chi huan
xastu'ncua' tachihuīn a'ntūn kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Lā' chuntza' naca'tzīyā'tit palh
tamāsu'yumā'na ixtachihuīn Dios. Lakachu ta'a'nī't a'ntīn tahuan que tachihuīna'n por
ixquilhtampān Dios. Lā' xmān ta'a'kxokonu'n. [2] Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nchī
nalīca'tzīyā'tit palh stu'ncua' huan Espíritu Santo cāmāchihuīnī. Taka'lhī huan Espíritu Santo
a'ntīn tahuan palh Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni' lā' nā lacatun-
cuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh. Ixlīhuākca'n a'ntīn chuntza' tahuan, xlaca'n taka'lhī huan
Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh. [3] Lā' a'ntīn tahuan que tū' stu'ncua palh Jesús ū'tza'
huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni' lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh,
xlaca'n tū' taka'lhī huan Espíritu Santo. Xlaca'n xmān cātahuaniyāni' ixtachihuīn ixtā'ca'tza
Cristo. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit que ixmilh ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j huī' nac
cā'quilhtamacuj.
[4] Quilakska'tā'n, hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Hui'xina'n cātlajanī'ta'ntit huā' tamā'na
a'kxokonu'nī'n por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. Huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani'

hui'xina'n. Lā' xla' ā'līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn que huan ko'ti'ti' a'ntī cāmāpa'ksī xalanī'n
nac quilhtamacuj. 5 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n xlaca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā'
a'ntūn tamāsu'yu nā xala' nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza' talīkaxmatni' huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac quilhtamacuj. 6 Quina'n tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' a'ntīn talakapasa Dios, xlaca'n
takaxmata a'ntū iccāmāsu'ni'yāuj. Lā' a'ntīn tū' talakapasa Dios, xlaca'n tū' takaxmatcu'tun
a'ntū icmāsu'yuyāuj. Chuntza' tzē nalīca'tzīyāuj tuchūyā līmāsca'tīn xastu'ncua' lā' nā
tuchūyā līmāsca'tīn tū' stu'ncua'.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

7 Tā'timīn, tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj. Dios ū'tza' a'ntīn quincālāmāpāxquī'nīyāni'. A'ntīn
tapāxquī'nin, xlaca'n ixcamana' Dios lā' talakapasa Dios. 8 A'ntīn tū' tapāxquī'nin
xlaca'n tū' talakapasa Dios, como Dios lej cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. 9 Dios lej
quincāpāxquī'yāni'. Huā'mā' līmāsu'yulh a'xni'ca' macamilh nac quilhtamacuj ixO'kxa'
a'ntī xmān kalhatin. Lā' por xla' līka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 10 A'nchī
quina'n pāxquī'yāuj Dios tū' talacastuca a'nchī Dios quincāpāxquī'yāni'. Xla' māsu'yulh a'nchī
quincāpāxquī'yāni' a'xni'ca' macamilh ixO'kxa' lā' ū'tza' ixO'kxa' a'ntī māpalalh quintala-
clē'i'ca'n.
11 Tā'timīn, como chuntza' Dios quincālīpāxquī'yāni', nā chuntza' quina'n nalāpāxquī'yāuj.
12 Dios nīn tintī' laktzī'nī't nīn maktin. Palh lāpāxquī'yāuj, chuntza' Dios quincātā'lahui'lani'.
Lā' Dios quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n. 13 Quina'n
ca'tzīyāuj palh Dios quincātā'lahui'lani'. Huā'mā' ca'tzīyāuj como quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan
Espíritu Santo. 14 Lā' quina'n iclaktzī'nī'tauj ixO'kxa' Dios. Lā' icmālacstū'ncāuj que Dios
quinTāta'ca'n macamilh ixO'kxa' para nacāmāpūtaxtū ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. 15 A'ntīn
takalhlaka'ī' lā' tahuan que Jesús ū'tza' a'ntī ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n.
16 Lā' quina'n ca'tzīyāuj lā' kalhlaka'ī'yāuj palh Dios quincāpāxquī'yāni'. Dios lej cāpāxquī'
ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Lā' Dios cātā'lahuī' a'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn. 17 Tasqui'nī
napāxquī'yāuj Dios con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza', huā'tzā' nac huā'mā'
quilhtamacuj quina'n napāxquī'ninãuj chuntza' hua'chi Cristo pāxquī'nin. Lā' chuntza' tū'
catijicua'nui huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't. 18 A'ntīn
tapāxquī' Dios, xlaca'n tū' tajicua'ni' Dios palh nacāmāpātīnī. Palh kalhatin pāxquī'nin, xla'
tū'tza' ka'lhī tajicuāt. A'ntīn tajicua'n que Dios nacāmāpātīnī, xlaca'n tūna'j xa'nca tapāxquī'
Dios.
19 Quina'n pāxquī'yāuj Dios como xla' xapū'la quincāpāxquī'ni'. 20 Palh kalhatin huan
que pāxquī' Dios lā' palh tū' laktzī'ncu'tun ixtā'tin, xla' tū' stu'ncua' a'ntū huan. Palh xla'
tū' pāxquī' ixtā'tin a'ntī laktzī'n, xla' tūla pāxquī' Dios, como tūla laktzī'n Dios. 21 Huan
līmāpa'ksīn a'ntū Dios quincāmaxquī'ni', ū'tza' huā'mā': A'ntīn tapāxquī' Dios nā natapāxquī'
ixtā'timīnca'n.

5

Tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey

1 A'ntīn takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni', xlaca'n
ixcamana' Dios. Lā' a'ntīn tapāxquī' Dios quinTāta'ca'n, xlaca'n nā tapāxquī' ixcamana' Dios.
2 Lā' chuntza' palh pāxquī'yāuj Dios lā' palh a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū quincālīmāpa'ksīyāni', nā
cāpāxquī'yāuj ixcamana' Dios. 3 Lā' palh pāxquī'yāuj Dios, natlahuayāuj ixlīmāpa'ksīn. Lā' tū'
jicslīhua' natlōkentaxtūyāuj ixlīmāpa'ksīn. 4 Ixlīhuākca'n ixcamana' Dios tataxtunquī de a'ntūn
tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj. Quina'n tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey,
como līpāhuanāuj Dios. 5 A'ntīn takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios, xmān xlaca'n tzē
natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj.

A'nchīn ca'tzīcan palh Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios

6 Ca'tzīyāuj palh Jesús stu'ncua' ixO'kxa' Dios. Chuntza' hualh Dios a'xni'ca' a'kpaxli Jesús.
Lā' nā a'xni'ca' Jesús nīlh, nā Dios māsu'yulh que xla' ixO'kxa' ixuanī't. Huan Cristo a'ntī
Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni', xla' ū'tza' Jesús a'ntī a'kpaxli lā' nā nīlh nac cruz. Lā' nā
huan Espíritu Santo māsu'yu que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan Espíritu Santo māsu'yu
xmān a'ntū stu'ncua'. 7 A'nan kalhatu'tun a'ntīn tamālacstū'nca que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa'
Dios. Lā' huan kalhatu'tun xlaca'n: Dios quinTāta'ca'n lā' huan Espíritu Santo lā' nā ū'tza'
a'ntī huanican Tachihuīn. Chu a'cxtim tahuan que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. 8 Lā'
nac quilhtamacuj a'nan tāpātu'tun catūhuā a'ntūn tamāsu'yu que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa'
Dios. Huan Espíritu Santo chuntza' quincāmāsu'ni'yāni'. Lā' nā Dios chuntza' māsu'yulh
a'xni'ca' Jesús a'kpaxli lā' a'xni'ca' nīlh. 9 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj a'ntūn tamālacstū'nca
huan tachi'xcuhuī't. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'yāuj a'ntū huan Dios. Lā' Dios mālacstū'nca
que Jesús ū'tza' ixO'kxa'. 10 Lā' a'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n ta'u'cxca'tzī na
ixa'clhcunucca'n palh stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'ī'. Lā' makapitzīn tū' takalhlaka'ī' a'nchī

Dios hualh palh Jesús ixO'kxa'. Xlaca'n hua'chilh ixtahuan que Dios a'ksa'nīni'n como
tū' takalhlaka'ī'nī't a'ntū Dios hualh ixpālacata ixO'kxa'. 11 Lā' Dios mālacstū'nca palh
ū'tza' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu, palh līpāhuanāuj
ixO'kxa'. 12 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā'
a'ntīn tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Māstā'ca tapāstacna'

13 Quit iccātzo'kni'mā'ni' huā'mā': Hui'xina'n a'ntī līpāhua'mpā'na'ntit ixO'kxa' Dios como
quit, iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit palh ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacu-
jca'n a'ntū para pō'ktu.
14 Lā' tū' lacapuhuanāuj a'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, como Dios quincākaxmatāni' palh
squi'ni'yāuj chu a'nchī ixtapuhuān. 15 Lā' palh ca'tzīyāuj palh xla' quincākaxmatāni',
chuntza' ca'tzīyāuj palh xla' naquincāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yāuj.
16 Palh catīhuā laktzī'n ā'kalhatin a'ntī tlahuamā' lakatin talaclē'i' a'ntū tzē
namāsputūnu'ni'can, chuntza' nalīkalhtō'ka' ā'kalhatin lā' xla' naka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacuj. Chuntza' nakalhtō'ka' palh huā'mā' talaclē'i' tzē namāsputūnu'ni'can.
Lā' palh huā'mā' talaclē'i' tūla māsputūnu'ni'can, chuntza' tū' iccahuanimā'ni que
nalīkalhtō'ka'yā'tit por a'ntī chuntza' tlahua. 17 Ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua', huāk talaclē'i'.
Pero nā a'nan talaclē'i' a'ntūn tzē namāsputūnu'ni'can.
18 Ca'tzīyāuj que a'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Xlaca'n
cāmaktaka'lha ixO'kxa' Dios, lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūla nacātlahuani' catūhuā.
19 Quina'n ca'tzīyāuj que tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' ca'tzīyāuj que a'ntīn xalanī'n nac
quilhtamacuj, xlaca'n cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'.
20 Ca'tzīyāuj que ixO'kxa' Dios minī't. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī nalīlakapasāuj
a'ntī xastu'ncua' Dios. Lā' chuhua'j tā'lahui'lāna'uj Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Xla'
scana'nca Dios lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
21 Quilakska'tā'n, tū' calīpāhuantit nīn tuntū'. Xmān Dios nalīpāhua'nā'tit. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtakalhlaka'ī' huan xastu'ncua' tachihuīn lā' ixtapāxquī'nin
1 Quit Juan, huan xapuxcu' de huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā'
huanmā' carta. Ictzo'knuni'yāni' hui'x, huan tā'tin xapuscāt a'ntī Dios lacsacli, lā' nā
mincamana'. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' tū' xmān quit. Nā cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n ixlīhuākca'n a'ntīn talakapasa huan xastu'ncua' tachihuīn. 2 Lāpāxquī'yāuj
como quilīhuākca'n kalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, a'ntūn tū' maktin
catisputli. 3 Caquincāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa' Dios. Lā'
caquincātalakalhu'mani'. Lā' caquincātamātza'ta'tī'ni'ni' qui'a'clhunucca'n. Lā' chuntza'
quina'n xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, lā' lej nalāpāxquī'yāuj.
4 Lej iclīpāxuhualh a'xni'ca' icca'tzīlh que ā'makapitzīn mincamana' talahui'lāna' chu a'nchī
huan xastu'ncua' tachihuīn, chuntza' hua'chi māpa'ksīni'lh Dios quinTāta'ca'n. 5 Lā' chuhua'j
tā'tin, icuaniyāni' que nalāpāxquī'yāuj quilīhuākca'n quina'n. Huā'mā' tū' xasāsti' līmāpa'ksīn.
Chu ū'tza' a'ntū quincātamāca'tzīnīni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'uj. 6 Palh pāxquī'yāuj
Dios, natlahuayāuj a'ntū Dios quincālīmāpa'ksīyāni'. Xla' māpa'ksīni'lh que nacāpāxquī'yāuj
ā'makapitzīn. U'tza' huā'mā' cātahuaninī'ta'ni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'tit.

Makapitzīn ixta'a'kxokonu'n
7 Chuhua'j lhūhua' a'kxokonu'nī'n talatlā'huan nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuan que tū'
stu'ncua' palh lacatuncuīlh nac huā'mā' quilhtamacuj huan Jesucristo a'ntī Dios līmānūlh
ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan huā'mā', xlaca'n a'kxokonu'nī'n lā' ixtā'ca'tzanī'n Cristo.
8 Cuenta catla'hua'tit que tū' chu nasputa a'ntū līscujpā'na'ntit. Cuenta catla'hua'tit como
maklhtīni'ncu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' hua'chi mintatlajca'n.
9 A'ntūn takalhlaka'ī' ā'makapitzīn tū' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh. Nā xlaca'n
tamāsu'yucu'tun ā'lakatin līmāsca'tīn. Xlaca'n tū' lej stu'ncua' tatā'latlā'huan Dios. A'ntīn
takalhlaka'ī' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh, ixlīstu'ncua' xlaca'n tatā'latlā'huan Dios
quinTāta'ca'n lā' ixO'kxa' Dios. 10 Palh cālakmināni' hui'xina'n ā'catīhuā a'ntīn tamāsu'yu
a'ntūn tū' chu lakatin con a'ntū māsu'yulh Cristo, tū' nacāmānū'yā'tit na minchicca'n.
Lā' tū' nacāhuani'yā'tit: “Dios ca'cā'o'kska'lhīni'”. 11 Palh hui'xina'n nacāhuani'yā'tit: “Dios
ca'cā'o'kska'lhīni'”, lā' chuntza' cātā'tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey.

Macā'nca saludos
12 Lhūhua'cus ti'a'nan a'ntū iccāhuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun nac lakatin
carta. Iccālaka'ncu'tunāni hui'xina'n lā' iccātā'chihuīna'ncu'tunāni' calacan. Chuntza' lej
nalīpāxuhuayāuj.
13 Tamacā'ni'yāni' saludos ixcamana' mintā'tin xapuscāt a'ntī Dios lacsacnī't.

Ixlīkalhtu'tun Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Māka'tlī'ca huan Gayo

1 Quit Juan, huan xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā' huanmā' carta.
Quit ictzo'knuni'yāni' hui'x, Gayo. Quit lej icpāxquī'yāni' hui'x.
2 Tā'tin, quit icca'tzī que xa'nca latlā'hua'na' na ixtej Dios. Lā' icsqui'ni' Dios que xa'nca
ca'a'nī'ni'n ixlīhuāk lā' tū' ca'ī'tza'ca'nti. 3 A'makapitzīn tā'timīn tachinī't. Lā' quintahuaninī't
que hui'x latlā'hua'na' chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' huā'mā' lej iclīpāxuhualh.
4 Lā' pō'ktu lej icpāxuhua a'xni'ca' quihuanican que quincamana' talatlā'huan chu a'nchī
huan xastu'ncua' tachihuīn.
5 Tā'tin, hui'x cāmaktāyanī'ta' huan tā'timīn a'ntīn tachā'nī't a'ntza' a'yuj tū' ixcālakapasa'.
Chuntza' tlahua'ya' a'ntūn tzey. 6 A'makapitzīn tataspi'tnī't de a'ntza'. Lā' xlaca'n
tatā'chihuīna'lh a'ntī ixtatakēstoknī't huā'tzā' para natamācā'tanī Dios. Lā' cāhuanica
a'nchī hui'x cāpāxquī'ya' ā'makapitzīn. Lā' cacāmaktāyapala' a'xni'ca' natachā'mpala a'ntza'.
Cacāma'xqui' a'ntū natamaclacasqui'n para ixtejca'n como xlaca'n tatā'scujmā'na Dios.
Cacāmaktāya' chu a'nchī Dios lacasqui'n. 7 Xlaca'n tataxtunī't tatā'scuja Jesucristo. Lā'
tuntū' tamaklhtīni'ncu'tulh de a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 8 U'tza' quina'n nacālīmaktāyayāuj. Lā'
chuntza' hua'chilh nacātā'māsu'yuyāuj huan xastu'ncua' tachihuīn.

Tū' tzey a'nchī ixlahuī' huan Diótrefes

9 Quit iccāmacā'ni'nī't kalhtin carta a'ntīn tatakēstoka a'ntza' nac lītokpān. Pero huan
Diótrefes, como xla' lacu'tun xamāpa'ksīni' a'ntza', xla' tū' qui'a'kahuāna'ni'lh. 10 Lā' chuntza'
a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icchihuīna'n na milacapūnca'n ixpālacata a'ntū tlahuamā'
Diótrefes. Xla' quincālī'a'ksa'ni'ni'nāni' de a'ntūn tū' stu'ncua' lā' quincā'a'ksa'nāni'. Lā' tū'
xmān huā'mā'. Xla' tū' cāmānū na ixchic huan tā'timīn a'ntīn tachinācha'. Lā' tū' cāmakxteka
que ā'makapitzīn natamānū na ixchicca'n. Lā' a'ntīn tamānūcu'tun, Diótrefes cāmātuxtekē de
a'nlhān tatakēstoka.
11 Tā'tin, tū' cacāmaksca'tti a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Cacāmaksca'tti a'ntīn tatlahua
a'ntūn tzey. A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatā'tapa'ksī Dios. A'ntīn tatlahua a'ntūn tū'
tzey, xlaca'n tū' talakapasa Dios.

Tzeyā chi'xcu' ixuanī't huan Demetrio

12 Lhūhua' a'ntīn tahuan que Demetrio tzeyā chi'xcu'. Lā' tasu'yu que xla' latlā'huan chu
a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' nā quit icuan que līlacatejtin latlā'huan. Lā' hui'x
ca'tzīya' que quit icuan a'ntū stu'ncua'.

Macā'nca saludos

13 Quit lejcus lhūhua' icuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun huā' nac carta. 14 Palaj
ica'ncu'tunācha' na'iclaktzī'nāni'. Lā' chuntza' nakalhachihuīna'nāuj māni' quina'n.
15 Dios camātza'ta'tī'lh mi'a'clhcunuc. Ixlīhuākca'n mi'amigos tamacā'ni'yāni' saludos. Lā'
nacāsaludarlī'ya' ixlīhuākca'n huan amigosnu' xalanī'n a'ntza'.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli San Judas

Judas cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Judas, ixtā'tin Jacobo. Lā' quit ictā'scuja Jesucristo. Quit iccātzo'knuni'mā'ni'
huā'mā' carta hui'xina'n a'ntī Dios cāta'sani'nī'ta'ni'. Dios quinTāta'ca'n cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n. Lā' Jesucristo cāmaktaka'lhmā'ni' hui'xina'n. 2 Dios cacālakalhu'mani' hui'xina'n.
Lā' cacāmātza'ta'tīni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' lej cacāpāxquī'ni' hui'xina'n.

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
2 Pedro 2.1-17

3 Tā'timīn, xa'iccātzo'knuni'cu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Dios cāmāputaxtūni'
hui'xina'n lā' nā quina'n chuntza'. Lā' chuhua'j a'nan lakatin catūhuā a'ntū más tasqui'nī
na'iccāhuaniyāni'. Lā' ū'tza' iccālītzo'knuni'mā'ni' chuhua'j. Iccāhuaniyāni' que tū' tikalh-
laka'ī'yā'tit a'ntūn tamāsu'yu xlaca'n a'ntīn taxtāpālīcu'tun huan līmāsca'tīn a'ntū kalh-
laka'ī'nī'tauj. Huā'mā' līmāsca'tīn ū'tza' a'ntū cālīmāmacū'lh ixtachi'xcuhuī't Dios lā' xmān
maktin. Lā' tū' maktin catitaxtāpalīlh huā'mā' līmāsca'tīn. 4 Makapitzīn tūn tū' tzeyā
chi'xcuhuīn tatanūnī't hua'chi lactzey chi'xcuhuī'n na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalh-
laka'ī'. Xlaca'n tahuan que como Dios lej lakalhu'manīni'n, chuntza' kalhatin tzē nat-
lahua chuxatūyā talaclē'i' a'ntūn tlahuacu'tun. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Lā' tū' stu'ncua'
ixlīmāsca'tīnca'n ixpālacata huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lejtza' makān tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios que nacāmālaclē'nīcan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua chuntza'.
5 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tittza', na'iccāmāpāstaquīyāni' a'ntū Dios tlahualh makāntza'.
Dios cāmāxtulh huan israelitas nac huan xcānsipej a'nlhā huanican Egipto. Lā' ā'cālīstān
ā'makapitzīn tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' a'ntū Dios hualh. Lā' ū'tza' Dios cālīmaknīlh.
6 Nā capāstactit huan ángeles. A'makapitzīn de xlaca'n, como tū' tatlōkentaxtūcu'tulh a'ntū
cālīmāmacū'lh Dios, xlaca'n tataxtulh de nac a'kapūn a'nlhā ixtahui'lāna'ncha'. Lā' ū'tza' Dios
cālīchī'nī't a'nlhā cā'pucsua' hasta a'xni'ca' huan ā'xmān chi'chini' a'xni'ca' nacāmālaclē'nī
Dios. 7 Nā capāstactit a'ntūn cāpātle'keni'lh Sodoma lā' Gomorra lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni'
a'ntū ixtahui'lāna' pajtzu. Nā xalanī'n nac huā' tamā'na cā'lacchicni', nā ixtatlahua a'ntūn
tū' tzey. Ixtatlahua talākalhī'n. Lā' ixtalātā'tahui'la huan chi'xcuhuī'n. Lā' ū'tza' talīnīlh
nac huan macscut a'ntū cāmāsputūlh huā' tamā'na cā'lacchicni'. Chuntza' māchekxīcan
que natapātīni'n para pō'ktu nac cā'macscutnu' xlaca'n a'ntīn talakapasa ixtej Dios pero
tataxtutāyanī't.
8 Nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuīn a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'.
Xlaca'n talakahuāna'n. Lā' tahuan palh Dios cālītā'chihuīna'n huan talakahuān. Lā'
ū'tza' talīpuhuan que tzē natatlahua talākalhī'n. Talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā'
cachīhuā talīchihuīna'n huan ángeles. 9 Lā' nā nīn Miguel, a'ntī xapuxcu' ángeles, nīn xla'
tū' chuntza' tlahualh. A'xni'ca' xla' tā'lalh huan ko'ti'ti' lā' talālīsta'lalh ixmacni' Moisés,
Miguel tū' lī'a'ksanīni'lh huan ko'ti'ti' por a'ntūn tū' tzey ixtachihuīn. Xmān huanilh: "Dios
camāpātīnīni'". 10 Lā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n,
xlaca'n cachīhuā talīchihuīna'n a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi animales, como tū'
tapāstaca Dios. Tatlahuakō' ixlīhuāk huan tūn tū' tzey a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' ū'tza'
nacālīmāpātīnī Dios.
11 Xlaca'n natapātīni'n como talatlā'huan hua'chi Caín a'ntīn tū' a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios.
Lā' talī'a'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey como tatlajacu'tun tumīn. Lā' chuntza' tlahualh
Balaam. Lā' nā xlaca'n lej lacxumpi hua'chi Coré. Xla' maknīca. Lā' nā xlaca'n
nacāmāpātīnīcan. 12 Līmāxana' a'nchī cātatā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā takēstoknī'ta'ntit
hui'xina'n. Xlaca'n tzej tahuā'yancu'tun lā' tako'tcu'tun. Lā' tū' tapāstaca ā'makapitzīn.
Xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi poklhnu' a'ntū lē'n huan ū'ni', lā' tū' lē'n xcān.
Xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tamāstā' ixtō'ca'tca'n a'xni'ca' ixpūlan. Lā' como
tascōhuanī't ū'tza' cālītampu'lhucan. 13 Xlaca'n hua'chi huan xasipej mar a'ntū lē'n huan
pa'lhma'. Līmāxana' a'ntū xlaca'n tatlahua. Xlaca'n hua'chi sta'cu a'ntūn tū'tza' a'mā' na
ixtej. Dios nacāmāpātīnī para pō'ktu a'nlhā lej cā'pucsua'.
14 Makāntza' Enoc cālīchihuīna'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey. Lā' Enoc ixlīkalhatojon
ixuanī't ī'xū'yātā'natna' Adán. Lā' Enoc hualh: "Huan Māpa'ksīni' Dios namin lā' nacātā'min
lakalhūhua' mil ángeles. 15 Namin nacājuzgarlī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā'
nacāmālaclē'nīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' lactzey por ixlīhuāk a'ntūn tatlahuanī't a'ntūn tū'
tzey lā' nā a'nchī cachīhuā talīchihuīna'nī't Dios". 16 Huā' tamā'na chi'xcuhuīn talē'ksa'n
ā'makapitzīn. Tū' līpāxūj tahui'lāna'. Tahui'lāna' chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey.

Lā' talīka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Xa'nca tatā'chihuīna'n ā'makapitzīn xmān como xlaca'n talacasqui'n tumīn.

Cāmaxquī'ca tapāstacna' xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

17 Lā' hui'xina'n tā'timīn, capāstactit a'ntūn tahualh xapū'la ixapóstoles quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 18 Xlaca'n tahualh: "A'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj, natamin chi'xcuhuīn a'ntī natalīlaktzī'n a'ntū ixla' Dios. Lā' natalatahui'la chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey".
19 U'tunu'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamālacpitzi huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' talatlā'huan chu a'nchī xmān ixtapuhuānca'n. Lā' tū' taka'lhī huan Espíritu Santo.
20 Lā' hui'xina'n tā'timīn, ā'chulā' xa'nca cakalhlaka'ī'tit huan Jesucristo chuntza' hua'chi Dios quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'. Lā' cakalhtō'ka'tit con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
21 Lā' calatahui'la'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, lā' chuntza' na'u'cxca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāpāxquī'yāni'. Caka'lhītit hasta que Jesucristo nacālē'nāni' nac a'kapūn a'nlhā natahui'layā'tit para pō'ktu. Xla' natlahua huā'mā' como lej cālakalhu'manāni'.
22 Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n a'ntīn tapuhuamā'na que chō'la tū' stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'ī'lh.
23 Lā' hui'xina'n cacāmāpūtaxtūtit ā'makapitzīn hua'chilh ixcāmā'xtutit de nac cā'macscutnu'. Lā' cacālakalhu'ma'ntit ā'makapitzīn a'ntī lej tatlahua talaclē'i'. Lā' cajicua'ntit tū' natlahua'yā'tit talaclē'i' hua'chi xlaca'n. Hua'chilh tzē ixcāpasāni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n.

Māka'tlī'ca Dios

24 Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' tū' catitlahua'tit talaclē'i'. Xla' nacālē'nāni' a'nlhā xla' hui'lacha' nac a'kapūn. A'ntza' līpāxūj nalatahui'la'yā'tit como tuntū' cati'a'nalh a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n.
25 QuinDiosca'n xmān kalhatin Dios. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' como quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nīlh por quina'n. Lā' xla' camāka'tlī'ca lā' ca'a'cnīni'ni'ca. Xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' ixka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj lā' ka'lhīkō'cus chuhua'j lā' naka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Jesucristo Māca'tzīnīlh San Juan a'ntū Napātle'ke

Jesucristo māsu'yulh a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro

1 Tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū māsu'yulh Jesucristo. Dios hualh huā' tamā'na catūhuā
como ixlacasqui'n Jesucristo ixcāmāsu'ni'lh ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntū palaj napātle'ke.
Lā' nā quit, Juan, nā ictapa'ksī con Dios. Jesucristo quilakmacamilh huan ixángel para
naquimāca'tzīnī huā' tamā'na catūhuā. 2 Quit icmālacstū'nckō'nī't ixlīhuāk a'ntū iclaktzī'nī't.
A'tzā' ictzo'ka a'ntū Dios quimāca'tzīnīlh. U'tza' a'ntū Jesucristo māsu'yulh.
3 Līpāxūj a'ntī natahuan huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Lā' lej
līpāxūj a'ntīn takaxmata lā' ta'a'kahuāna'ni' huā' tamā'na tachihuīn a'ntū līmālacsu'yuca a'ntū
napātle'ke. Lā' tū'tza' lej lātma'j a'xni'ca' napātle'ke huā'mā'.

Juan cātzo'knuni'lh xalanī'n nac lakatojon cā'lacchicni'

4 Quit, Juan, iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n nac laka-
tojon cā'lacchicni' nac Asia. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.
Dios, ū'tza' a'ntī huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Lā' nā cacāsicua'lanālīni'
hui'xina'n huan Espíritu Santo. U'tza' a'ntī tasu'yu hua'chi lakatojon pūmaksko na ixlacapūn
huan pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios. 5 Lā' cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n Jesucristo,
a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Māni' xla' a'ntī xapū'la lakahuanchokolh. Lā' xla'
cāmāpa'ksī huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj. Xla' quincāpāxquī'yāni' lā' xla' nīlh
para naquincāxapani'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n. 6 Xla' quincālacsacui'līnī'ta'ni' para
natā'māpa'ksīni'nāuj. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' lakatin quilītlōtca'n a'ntū mācā'tanīcan Dios
a'ntī ixTāta'. Lā' ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo. Lā' xla' camāpa'ksīni'lh para pō'ktu. Amén.
7 Lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' nayujāchi de nac a'kapūn lā' namin nac cā'poklhnu'. Lā'
ixlīhuākca'n natalaktzī'n. Lā' nā natalaktzī'n a'ntīn taxtokohua'ca'lh nac cruz. Lā' ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lej natalakaputza por ixpālacata. Lā' chuntza'
napātle'ke. Amén.
8 Lā' chihuīna'lh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn, lā' a'ntī huī'
lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Xla' hualh: "Lā' quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu
huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca'
tzuculh ixlīhuāk, lā' na'ictahui'lacus hasta a'xni'ca' na'a'ksputkō' ixlīhuāk".

Juan lakachuyalh

9 Lā' quit, Juan, mintā'tinca'n hui'xina'n. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con Jesucristo. Quit
iccātā'pātīni'mā'ni' hui'xina'n lā' iccātā'tāyani'yāni' con hui'xina'n por ixpālacata Jesucristo.
Quit quimacaminca para na'ictachoko hua'chi tachī'n nac Patmos a'ntū pītzina'j ti'ya't na
ixpu'nan mar. Quinchi'pacanī't como xa'icmāsu'yunī't ixtachihuīn Dios lā' a'ntū ixlīstu'ncua'
ixpālacata Jesucristo. 10 Lakatin chi'chini' a'ntū pū'a'cnīni'ni'can Jesucristo, icu'cxca'tzīlh
huan ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ickaxmatli lakatin lej palha' tachihuīn na quinkēn.
U'tza' hua'chi lakatin trompeta a'ntū lej palha' kaxmatcan 11 lā' quihuanilh:
—Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto, lā' hua'chi huan letra Z
a'ntū ixlī'a'ksputni'. Catzo'kti a'ntū nalaktzī'na' lā' nacāmacapini'ya' huan ca'psnat huan
ixtachi'xcuhuī't Dios nac lakatojon cā'lacchicni'. Cacāmacapi nac Efeso lā' nac Esmirna lā'
nac Pérgamo lā' nac Tiatira lā' nac Sardis lā' nac Filadelfia lā' nac Laodicea —quihuanica.
12 Lā' ictalakspi'tli para na'iclaktzī'n tichūn quintā'chihuīna'lh. Lā' iccālaktzī'lh tāyana'
kantojon pūmaksko de oro. 13 Lā' na ixlaclhpu'nan huan pūmaksko, ixyā kalhatin a'ntī
ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Lā' ixlu'xu' pūlhmā'n ixuanī't lā' ixchā'n hasta na ixtojon. Lā'
ixka'lhī kantin ixlīchī'cān de oro na ixcu'xan. 14 Lā' ixya'j smu'yonko' ixuanī't hua'chi
ixchi'xit borrego lā' hua'chi miqui. Lā' ixlakastapun ixtasu'yu hua'chi xalamana' huan
macscut. 15 Ixtojon ī'xkaka hua'chi līcā'n tzej xapaxni' a'ntū ixcāxtlahuacanī't nac lakatin
pūlhcuyun. Lā' a'xni'ca' ixchihuīna'n, ixmacasa'nan hua'chi a'nlhā yujtāya xcān. 16 Lā' na
ixmacacāna'j ixcālē'mā' huan lakatojon sta'cu. Lā' na ixquilhni' taxtulh kentin espada
sta'ya'nca' kēstītu'. Lā' nā ixlacan huan chi'xcu' ī'xkaka hua'chi chi'chini' a'xni'ca' tastu'nūta.
17 Lā' a'xni'ca' iclaktzī'lh quit ica'kā'lh na ixtojon hua'chi kalhatin nīn. Lā' xla' quixa'malh
con ixmacacāna'j lā' quihuanilh:
—Tū' cajicua'. Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān. 18 Quit xalakahuan. Quit xa'icnīnī't
lā' chuhua'j xalakahuan quit para pō'ktu. Lā' quit icka'lhī līmāpa'ksīn de huan līnīn
lā' a'nlhā cā'līnīn. 19 Lā' catzo'kti a'ntū hui'x laktzī'nī'ta' lā' a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū
napātle'ke. 20 Tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon sta'cu a'ntū hui'x la'ktzi' na
quimacacāna'j. Lā' nā tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon pūmaksko de oro. A'ntū
huanicu'tun, ū'tza' huā'mā': Huan lakatojon sta'cu, ū'tunu'n huan xanapuxcu'nu' huan

lakatojon lītokpānna'. Lā' huan lakatojon pūmaksko ū'tza' huan quintachi'xcuhuī't nac lakatojon cā'lacchicni'.

2

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanīn nac Efeso

1 Lā' nā quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Efeso a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī cālē'mā' huan lakatojon sta'cu na ixmacacāna'j, lā' latlā'huan na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatojon pūmaksko de oro. Xla' huan:
2 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Quit icca'tzī palh lej scujnī'ta'ntit lā' tāyani'nī'ta'ntit lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. Lā' quit icca'tzī a'nchī hui'xina'n cāta'la'yā'tit huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' a'ntīn tahuan palh māni' xlaca'n apóstoles, hui'xina'n xa'nca cuenta tlahua'tit para naca'tzīyā'tit palh stu'ncua' o tū'. Lā' chuntza' hui'xina'n līca'tzīnī'ta'ntit que makapitzīn xlaca'n xmān ta'a'kxokonu'n.
3 Hui'xina'n tāyani'nī'ta'ntit. Lā' pātīni'nī'ta'ntit por quimpālacata. Lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit.
4 Lā' a'yuj tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk huā'mā', pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' iclakatī a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tū'tza' quilāpāxquī'yāuj hua'chi xapū'la.
5 Capāstacna'ntit a'nchī ixquilāpāxquī'yāuj xa'nca hui'xina'n xapū'la. Lā' chuhua'j tū'tza' quilāpāxquī'yāuj chuntza'. Chuhua'j caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' catlahua'tit a'nchī ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, quit na'iccālakmināni' hui'xina'n lā' na'icmāpānū huan pūmaksko de na milaclhni'ca'n.
6 Lā' lej tzey a'nchī hui'xina'n ca'tzalaktzī'nā'tit a'ntūn tatlahua ā'makapītzīn a'ntī cāhuanican nicolaítas chuntza' hua'chi quit icca'tzalaktzī'n.
7 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios. A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxtekatza' para natahua' ixtō'cat qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. U'tza' a'ntū yā na ixhuerta Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Esmirna

8 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Esmirna a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī xapū'la lā' ā'xmān, a'ntī nīlh lā' lakahuanchokolh. Xla' huan:
9 Quit icca'tzī a'nchī līpātīni'mpā'na'ntit hui'xina'n. Lā' quit icca'tzī que hui'xina'n lacpobresni'. Lā' a'yuj lacpobresni' hui'xina'n, ka'lhī'yā'tit a'ntū lej ixtapalh. Lā' quit icca'tzī a'nchī cātalī'a'ksa'nāni' hui'xina'n a'ntīn tahuan que xlaca'n israelitas lā' xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'.
10 Lā' tū' cajicua'ni'tit hui'xina'n a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Huan ko'ti'ti' nacātamāchī'nīni'nāni' hui'xina'n, como xla' lacasqui'n que hui'xina'n nataxtutāyayā'tit de na ixtej Dios. Hui'xina'n napātīni'nā'tit lakacāuj chi'chini'. Naquilākalhlaka'ī'yāuj hui'xina'n xmān quit hasta a'xni'ca' nanī'yā'tit. Lā' quit na'iccāmakxtekāni' natanūyā'tit nac a'kapūn.
11 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios. A'ntīn tatlajana'n, xlaca'n tū' catitapātīni'lh huan nac pūpātīn".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Pérgamo

12 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Pérgamo a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī ka'lhī espada sta'ya'nca' kēstītu'. Xla' huan:
13 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' icca'tzī a'nlhā hui'lā'na'ntit. Hui'lā'na'ntit a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti'. Lā' a'yuj hui'lā'na'nchipitit hui'xina'n, pero quilā'a'kahuāna'ni'yāuj. Lā' na mixcānsipejca'n a'ntza' huī' huan ko'ti'ti'. A'ntza' maknīca huan Antipas a'ntī xa'nca ixmāsu'yu por quimpālacata. Lā' hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit palh xmān quit quilā'a'kahuāna'ni'yāuj.
14 Lā' a'yuj chuntza' tlahua'tit tzey, a'nampala catūhuā a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n lā' quit tū' quiminī'ni'. Makapitzīn de hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixmāsu'yu huan Balaam. Xla' chihuīna'maxquī'lh huan Balac que cacāmātlahuīlh huan israelitas a'ntūn tū' tzey. Lā' huan Balac cāchihuīna'maxquī'lh para que tzē natahua' catūhuā a'ntū cāmālacnūni'canī'ttza' huan ídolos. Lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh palh tzē ixtatā'lhtatalh huan ā'makxtumnu' puscan.
15 Lā' nā makapitzīn de hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntū tamāsu'yu huan nicolaítasna'. Lā' tū' tzey a'ntū xlaca'n tamasu'yu.
16 Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit, quit na'iccālakmimpalayāni' lā' quit na'iccātā'lasta'la xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi huan nicolaítasna'. Na'iccātā'lātucsa con huan espada a'ntūn taxtu na quinquilhni'.

17 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' a'ntīn tat-
lajana'n, quit na'iccāmaxquī' macsti'na'j ixlīhua'tca'n hua'chi huan maná a'ntū macamincha'
nac a'kapūn lā' a'ntūn tū' lakapascan. Lā' nā na'iccāmaxquī' kalhatunu' de xlaca'n lakatunu'
chihuix lej smu'yonko' a'nlhā tatzo'kni' lakatin xasāsti' tacuīni'. Lā' nīn tintī' ca'tzī huanmā'
tacuīni', xmān ū'tunu'n a'ntī natamaklhtīni'n huā'mā' chihuix".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Tiatira

18 Huan Espíritu Santo quilhuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Tiatira a'ntīn tatapa'ksī con Dios:
"U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan ixO'kxa' Dios a'ntī ka'lhī ixlakastapun hua'chi
xalamana' macscut lā' ixtojon taxkaka hua'chi tzej xatamāpaxīn līcā'n. Xla' huan:
19 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī a'nchī lāpāxquī'yā'tit lā' a'nchī
quilā'a'cnīni'ni'yāuj lā' a'nchī quilātā'scujāuj lā' a'nchī tāya'ni'yā'tit. Quit icca'tzī
que chuhua'j hui'xina'n tlahua'yā'tit más xatzey lā' tū' hua'chi xapū'la. 20 Lā'
a'yuj chuntza' tlahua'yā'tit pero a'nampala lakatin catūhuā a'ntū tlahua'palayā'tit
hui'xina'n a'ntū tū' quiminī'ni'. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tamakxtekā'tit que
cāmāsu'ni'yāni' huan puscāt a'ntī huanican Jezabel. Xla' huā'mā' puscāt huan que
māsu'yu ixtachihuīn Dios. Tū' stu'ncua' a'ntū māsu'yu. Lā' chuntza' cā'a'kxokomā'
a'ntīn quintakalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī
con quit. Tatā'lhtata ā'makxtum puscan lā' tahua' a'ntū cālē'ksajuī'canī't huan ídolos.
21 Quit xa'icka'lhīmā' palh huan puscāt ī'xtāpalīlh ixtapāstacna', pero xla' tū' makx-
tekcu'tun a'ntūn tū' tzey. 22 Lā' ū'tza' quit na'iclītlahua que ca'ī'tza'ca'nli huan puscāt.
Lā' xla' natamā' na ixtama' lā' napātīni'n. Lā' ixtatā'chihuīni' nā xlaca'n lej lhūhua' nat-
apātīni'n. Chuntza' na'ictlahua palh xlaca'n tū' tamakxteka tatlahua a'ntūn tū' tzey.
23 Lā' nā na'iccāmaknī ixcamana' huanmā' puscāt. Chuntza' nataca'tzīkō' ixlīhuākca'n
a'ntīn quintatā'tapa'ksī quit iclakapaskō' huan ixtapāstacna'ca'n lā' ixtapuhuānca'n
chi'xcuhuī'n. Lā' quit na'iccāmāpalayāni' chā'tunu' de hui'xina'n chu a'nchī
tlahuanī'ta'ntit ixlīhuāk catūhuā. 24 Chuhua'j macsti'na'j na'iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn
de hui'xina'n xalanī'n nac Tiatira. Na'iccāhuaniyāni' macsti'na'j hui'xina'n a'ntīn
tū' stālani'nī'ta'ntit huan a'ntū māsu'yu huan puscāt Jezabel lā' tū' maksca'tnī'ta'ntit
a'ntū ixtapuhuān huan ko'ti'ti' chu a'nchī huan Jezabel. Quit tū' iccāhuaniyāni'
que hui'xina'n catlahua'pala'tit ā'lakatin catūhuā. 25 Xmān iccāhuaniyāni' hui'xina'n
que tū' maktin catamakxtektit de kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixlīstu'ncua' hasta a'xni'ca'
lhānīn na'icmimpala quit. 26 A'ntīn tatlajana'n lā' quinta'a'kahuāna'ni' hasta a'xni'ca'
nasputa ixquilhtamacujca'n, quit na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n
natamāpa'ksīni'n ixlīhuāk de huan xcānsipejni'. 27 Na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn
a'ntū quimaxquī'nī't quinTāta'. Lā' xlaca'n līpalha' natamāpa'ksī huan xcānsipejni'. Lā'
natamālakuanī a'ntīn tatā'lāsta'la chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' pa'klha pātin xālu
de tla'ma'nc hasta lacpītzin nataxtu xatalakpa'klhni'. 28 Lā' nā xlaca'n na'iccāmaxquī'
huan mātuncuīnī' sta'cu.
29 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

3

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Sardis

1 Huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Sardis a'ntīn tatapa'ksī con Dios:
"U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī macā'n huan Espíritu Santo nac huan lakatojon
cā'lacchicni' lā' a'ntī cālē'mā' huan lakatojon sta'cu. Xla' huan:
Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'yuj huancan que hui'xina'n xalakahuan
pero quit iccālaktzī'nāni' hua'chi xanīnī'n. 2 Lej skalalh catahui'la'tit. Lā' ā'chulā'
ca'a'kahuāna'ni'tit Dios. Palh tū' na'a'kahuāna'ni'yā'tit ā'chulā', hui'xina'n chō'la
chu maktin napātza'nkāyā'tit Dios. 3 Capāstactit a'ntū cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū
kaxpa'tnī'ta'ntit. Ca'a'kahuāna'ni'tit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Palh tū'
skalalh natahui'layā'tit, quit na'icmin chu līmaktin hua'chi kalhatin ka'lhāna'. Tū'
ca'tzīcan lhānīn naka'lhāna'n. Lā' tū' catica'tzītit a'xni'ca' na'icchin quit. 4 Lā'
xmān makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tū' tatonkopūnī'ta'ntit. Lā' xlaca'n naquin-
tatā'latā'kchoko. Lā' natalhakā'nan con huan xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā'
chuntza' līmakuan como xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. 5 Lā'
a'ntīn tatlajana'n, xlaca'n natalhakā' xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' quit tū'
icticāxapani'lh ixtacuīni'ca'n de huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' na'icuan na ixlacapūn quinTāta' lā' na
ixlacapūnca'n ixángeles que xlaca'n tatapa'ksī con quit.

6 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Filadelfia

7 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Filadelfia a'ntīn tatapa'ksī con Dios:
“U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī lej tzey. Lā' xla' xmān huan a'ntū ixlīstu'ncua'.
Xla' ū'tza' ka'lhī huan llave a'ntū ixka'lhī huan rey David. A'ntū xla' mālaquī', tūla a'ntī
namālacchō. Lā' a'ntū xla' mālacchō, nā tūla a'ntī namālaquī'. Xla' huan:
8 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī que hui'xina'n ka'lhīyā'titcus
macsti'na'j tahuixcān. Hui'xina'n stālani'nī'ta'ntit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' lā'
quilā'a'kahuāna'ni'nī'ta'uj. Quit icmālaquī'nī't lakatin mākalhcha na milacapūnca'n
lā' nīn tintī' tzē namālacchō. 9 U'tza' huā'mā' a'ntū na'ictlahua: Quit na'iccāmātzokostī,
na milacapūnca'n, xlaca'n a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Xlaca'n tahuan que
israelitas pero tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n nataca'tzī que quit
iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 10 Quit icmāpa'ksīni'lh que hui'xina'n natāyani'yā'tit
macsti'na'j. Lā' como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, lā' tāyani'nī'ta'ntit,
lā' quit na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' namin huan a'ntū natapūpātīni'n ixlīhuākca'n
xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj. A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', naca'tzīcan a'ntī
lej stu'ncua' takalhlaka'ī'. 11 Quit palaj na'icmimpala. Tū' camakxtektit a'ntū
maklhtīni'nī'ta'ntit lā' chuntza' namaklhtīni'nā'tit huan mintatlajca'n. Lā' chuntza'
tintī' caticāmāmakchuyīni' namaklhtīni'nā'tit mintatlajan. 12 Xlaca'n a'ntīn tatlajana'n,
quit na'iccātlahua hua'chi xatantūnī'n huan ixlītokpān quinDios. Lā' tū' maktin
catitataxtulh de huan nac lītokpān. Lā' nac huā' tamā'na tantūnī'n na'iccātzo'kui'lī
ixtacuīni' quinDios lā' huan ixtacuīni' de ī'xcānsipej quinDios. U'tza' a'ntū huanican
Jerusalén xasāsti' a'ntū nayujāchi de nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' nā huan
xasāsti' quintacuīni' nā na'iccātzo'kui'lī nac huan tamā'na tantūnī'n.
13 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Laodicea

14 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Laodicea a'ntīn tatapa'ksī con Dios:
“U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' pō'ktu māsu'yu
a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' ū'tza' a'ntī mā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū Dios ixlacasqui'n que na'a'nan.
Xla' huan:
15 Quit icca'tzī a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Hui'xina'n tū' quilā'a'kahuāna'ni'cu'tunāuj
lā' tū' makxtekcu'tunkō'yā'tit. Quit iclacasqui'n que nalīhui'līyā'tit a'ntū hui'xina'n
natlahua'yā'tit palh naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj o palh chu līmaktin namakxtekkō'yā'tit
quintachihuīn. 16 Lā' como hui'xina'n tū' līhui'lī'nī'ta'ntit a'ntū natlahua'yā'tit,
ū'tza' iccālīmakxtekcu'tunāni'. 17 Hui'xina'n hua'nā'tit: Quina'n lej ricos. Huāk
xa'nca quincā'a'nī'ni'yāni' lā' nīn tuntū' quincāmakasputāni', chuntza' hua'nā'tit.
Lā' hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. Hui'xina'n hui'lā'na'ntit lej līpānīn lā' lej xānti
la'yā'tit a'nchī līla'hui'lā'na'ntit. Quit iccālaktzī'nāni' hui'xina'n hua'chi pobres lā'
laklhpi'mpi'li' lā' lakatzī'yā'tit. 18 Quit iccāhuaniyāni': Caquilāmaktamāhuáuj huan
oro a'ntū māchi'chīcanī't para que huāk oro nala. Lā' chuntza' nala'yā'tit ri-
cos. Lā' nā caquilāmaktamāhuáuj milu'xu'ca'n xasa'kaka para nalhakā'yā'tit porque
iccālaktzī'nāni' laklhpi'mpi'li' lā' ū'tza' līmāxana'. Lā' caquilāmaktamāhuáuj līcu'chu'ni'
lā' cacātalīlacatlahuani' na milakastapunca'n para que chuntza' lej xa'nca nalac-
ahuāna'nā'tit. 19 Ixlīhuākca'n a'ntī iccāpāxquī', quit iccālacaquilhnī lā' iccāmāpātīnī
a'xni'ca' xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā chu a'cxtim nacāpātle'keni'yāni' palh
natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Xa'nca capāstactit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n.
20 Quit icyā lā' ickēko'lhyā huan mākalhcha. Lā' palh kalhatin nakaxmata quin-
tachihuīn lā' namālaquī' huan mākalhcha, quit na'ictanū na ixchic. Lā' quina'n
na'iclātā'huā'yānāuj. 21 A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxteka xlaca'n naquin-
tatā'māpa'ksīni'n chuntza' hua'chi quit ictlajana'lh lā' chuhua'j ictā'māpa'ksīni'n
quinTāta'.
22 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios”.

4

Mācā'tanīca Dios nac a'kapūn

1 Lā' ā'calīstān quit, Juan, iclaktzī'mpā lakatin talakahuān. Quit iclaktzī'lh lakatin
mākalhcha laquī'yā nac a'kapūn. Lā' ickaxmatpā chuntza' huan tachihuīn a'ntū ickaxmatli
xapū'la lā' a'ntū ixkaxmatcan hua'chi lakatin trompeta. Huā'mā' tachihuīn quihuanilh:
—Cata't ā'tzā'. Lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' a'ntū napātle'ke ā'calīstān.

2 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo quilē'lh nac a'kapūn. Lā' huan nac a'kapūn ixyā
lakatin pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios lā' a'ntza' ixuī' kalhatin. 3 Lā' a'ntī ixuī' huan
nac pūmāpa'ksīn, ixlacan ī'xkaka hua'chi xatapala chihuix a'ntū lej xkaka hua'chi de jaspe
lā' hua'chi de cornalina. Lā' huan na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixyā lakatin xkakana'
hua'chi lakatin chihuix xasca'yā'hua' a'ntū huanican esmeralda lā' a'ntū xatapala. 4 Lā' na
ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixtayāna'mpā ā'pu'xamatā'ti' pūtahuī'lh. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna'
huan kalhapu'xamatā'ti' xalacpapatzīnī'n. Lā' ixtalhakā'nca'n lej lacsmu'yonko'. Lā'
ixtamūhui'lāna' ixcoronaca'n de oro. 5 Lā' ixtaxtu de huanmā' pūmāpa'ksīn makli'pni' lā'
ixjili. Lā' a'ntū hua'chi kantojon ka'tla' kanchi'chi ixtalama hua'chi lamana'. Lā' ixtayāna'
na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' a'ntū huanicu'tun huan Espíritu Santo. 6 Lā'
huan na ixlacapūn pūmāpa'ksīn ixmā' catūhuā hua'chi lakatin mar a'ntū ixtasu'yu stala'nka'
hua'chi vidrio.

Lā' na ixpajtzu huan pūmāpa'ksīn ixtayāna' kalhatā'ti' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā'
xlaca'n ixtaka'lhī lej lhūhua' ixlakastapunca'n lā' chuntza' tzē ixtalaktzī'n a'ntū ixuī' na
ixlacapūnca'n lā' a'ntū ixuī' na ixkēnca'n. 7 Kalhatin ixtasu'yu hua'chi león. Lā' ixlīkalhatu'
huampala xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin xati'na'j huācax. Lā' huan ixlīkalhatu'tun huampala, xla' ixka'lhī ixlacan hua'chi ixla' chi'xcu'. Lā' huan ixlīkalhatā'ti' xla' ixtasu'yu
hua'chi lakatin águila ixkosnū'ntlā'huan. 8 Lā' kalhatunu' de huan kalhatā'ti' ixtaka'lhī
lakachāxanā'n ixlīkosnu'ca'n. Lā' huan ixlīkosnu'ca'n huāk lakastapun ixtahuanī't na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' xlaca'n ixtatlī' cā'tuncuj lā' cā'tzī'sa. Lā' tū' maktin ixtamakxteka
palh tū' natahuan:

Ca'a'cnīni'ni'ca huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' a'ntī huī', lā' pō'ktu ixuī',
lā' pō'ktu natahui'la.

9 Lā' chuntza' huan kalhatā'ti' ixtamācā'tanī Dios lā' ixta'a'cnīni'ni' lā' ixtamaxquī'
pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn lā' a'ntī huī' para pō'ktu. 10 Lā' a'xni'ca' huan
kalhatā'ti' ixtahuan chuntza', huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n ixtatatzokostani'
Dios a'nlhā ixuī' huan nac pūmāpa'ksīn. Lā' chuntza' ixtamācā'tanī Dios a'ntī huī' para
pō'ktu. Lā' ixtahui'lī ixcoronaca'n na ixlacapūn Dios lā' ixtamālacnūni'. Lā' ixtahuan:

11 QuinDiosca'n, hui'x Māpa'ksīni' lā' līmakuan namācā'tanīca'na' lā' na'a'cnīni'ni'ca'na'.
Lā' nā minī'ni' naka'lhī'ya' lhūhua' līmāpa'ksīn como hui'x cāmā'a'nanīnī'ta' ixlīhuāk.
Por mintapuhuān lakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan.

5

Huan ca'psnat lā' huan Cordero

1 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin ca'psnat a'ntū ixtapāsmilinī't. Ixchi'pahuī' na ixmacacāna'j
Dios a'nlhā ixuī' huan na ixpūmāpa'ksīn. Ixtatzo'kni' na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' huan
ca'psnat ixpāsmilicanī't lā' ixlīslantacanī't lakatojon sellos. 2 Lā' quit iclaktzī'lh kalhatin ángel
lej tli'hui'qui. Lā' lej palha' chihuīna'lh lā' hualh:

—¿Tichū ka'lhī līmāpa'ksīn para naxtī'ta huan sellos a'nlhā slantacanī't lā' namālakapitzi
huan xatapūsmilh ca'psnat?

3 Lā' tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī līmāpa'ksīn para napūxcuta huan ca'psnat lā'
nalaktzī'n na ixchakān. Tū' kaksca nīn kalhatin nac a'kapūn lā' nīn nac cā'ti'ya'tna' lā'
nīn nac cā'līnīn. 4 Lā' quit lej xa'iclīcalhuan como tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī
līmāpa'ksīn para napūxcuta huanmā' ca'psnat lā' nalaktzī'n na ixchakān. 5 Lā' kalhatin de
huan xalacpapatzīnī'n quihuanilh:

—Tū' cacalhua'. A'ntī ixtacuīni' León xala' huan tribu de Judá lā' xla' ū'tza' ī'xū'yātā'nat
David, xla' tlajana'nī't. Lā' xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para nacāxtī'ta huan lakatojon sellos lā'
namālakapitzi huan ca'psnat.

6 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin a'ntī ixtacuīni' Cordero a'ntī ixyā na ixlaclhpu'nanca'n
huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzīnī'n a'ntī
ixtahui'lāna' na ixmacni' huan ixpūmāpa'ksīn Dios. Huan Cordero ixyā a'yuj ixtasu'yu
que xla' ixmaknīcanī'ttza'. Lā' huan Cordero ixka'lhī kantojon ixa'kalokot lā' lakatojon
ixlakastapun. Lā' huan lakatojon lakastapun ū'tza' huanicu'tun huan Espíritu Santo a'ntī
Dios macaminī't na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. 7 Huan xatapāsmilh ca'psnat ixchi'pahuī'
na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. Lā' a'ntī ixtacuīni' Cordero laka'lh
lā' maklhtīni'lh huan xatapāsmilh ca'psnat. 8 Lā' a'xni'ca' maklhtīni'lh, huan kalhatā'ti'
a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tatatzokostani'lh huan Cordero. Lā' kalhatunu' lacpapatzīnī'n ixtaka'lhī lakatunu' arpa. Lā'
ixtaka'lhī lakatin kā'x de oro a'nlhā ixmojōcan huan pūm. Lā' huan pūm ū'tza' hua'chi
ixoraciónca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 9 Lā' xlaca'n ixtatlī' huā'mā' xasāsti' tatlī'n:

Hui'x minī'ni' namaklhtīni'na' huan ca'psnat lā' nacāxtī'ta' huan sellos a'ntū līslantacanī't como hui'x līmacamāstā'nanca'tza'.
Lā' minka'lhni' ū'tza' līmāpala' ixtalaclē'ica'n xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' huan a'ntīn tachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn lā' xalanī'n ixlīhuāk huan xcānsipejni'.
Lā' chuntza' xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios.
10 Hui'x cālacsacui'līnī'ta' para natamāpa'ksīni'n lā' natatā'scuja Dios.
Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'.
11 Lā' quit iclaktzī'mpā. Lā' iccākaxmatli ixtachihuīnca'n huan millones de ángeles
a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan
a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzīnī'n. 12 Lā' xlaca'n lej palha' tahualh:
Minī'ni' namaxquī'can līmāpa'ksīn huan Cordero a'ntī maknīca.
Lā' minī'ni' namaxquī'can ixlīhuāk.
Xla' ka'lhī ixlīhuāk tapāstacna' lā' tahuixcān.
Lā' lej minī'ni' que xmān ū'tza' na'a'cnīni'ni'can lā' namācā'tanīcan lā' namāka'tlī'can.
13 Lā' tuncan ickaxmatli a'nchīn tachihuīna'lh ixlīhuāk a'ntū Dios cāmā'a'nanīlh lā'
mālakahuanīlh nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac cā'līnīn lā' nac mar. Lā' tahualh:
Dios a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero cacāmācā'tanīca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca lā' cacāmāpāxuhuīca.
Lā' lej cataka'lhīlh lhūhua' līmāpa'ksīn.
14 Lā' tahualh huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti':
—¡Chuntza' calalh!
Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh Dios a'ntī huī' para pō'ktu.

6

Huan lakatojon sellos

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh a'nchī xtī'tli huan Cordero huan xapū'la de huan lakatojon
sellos. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuīna'lh kalhatin de huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan
a'katzā'stūtā'ti'. Lā' ixtachihuīn ixkaxmatcan hua'chi lakatin jilini'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
2 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī' ixka'lhī lakatin a'kxmū't.
Lā' maxquī'ca lakatin corona. Lā' xla' ixtasu'yu hua'chi kalhatin a'ntī ixtlajana'nī't lā' chu
a'mpā para natlajana'mpala.
3 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu' sello. Lā' ickaxmatli a'nchī chi-
huīna'lh huan ixlīkalhatu' de huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā'
quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
4 Lā' taxtupā ā'lakatin cahuāyuj xatzu'tzo'ko. Lā' a'ntī ixkēhuī' macamaxquī'ca līmāpa'ksīn
para natlahua huan guerra nac cā'ti'ya'tna'. Lā' maxquī'ca huan līmāpa'ksīn para que tzē
natalāmaknī huan tachi'xcuhuī't. Lā' maxquī'ca kantin ka'tla' espada.
5 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu'tun sello. Lā' ickaxmatli a'nchī
chihuīna'lh huan ixlīkalhatu'tun. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xatzi'tze'ke. Lā' a'ntī ixkēhuī' ixchi'patēlha lakatin
pūpūlhcān. 6 Lā' ickaxmatpā lakatin tachihuīn a'ntū hua'chilh taxtulh ixlaclhni'ca'n huan
kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' hualh:
—Lakatin kilo de trigo ixtapalh a'ntūn tzē tlajacan lakatin chi'chini' xatascujāt. Lā'
lakatu'tun kilos de cebada ixtapalh chu a'cxtim a'ntū tlajacan lakatin chi'chini' xatascujāt.
Lā' tū' pāxcat catilīlaca huan aceite lā' huan vino.
7 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatā'ti' sello. Lā' ickaxmatli a'nchī hualh
huan ixlīkalhatā'ti'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
8 Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasca'yā'hua'. Lā' a'ntī ixkēhuī' māpācuhuīca Līnīn. Lā' na
ixkēn ixmimā'cha' kalhatin a'ntī ixuanican Xapuxcu' Cā'līnīn. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca
huan līmāpa'ksīn para natamāpa'ksīni'n ixlīlakatā'ti' huan quilhtamacuj. Lā' cāmaxquī'ca
līmāpa'ksīn para que tzē natapūmaknīni'n huan espada. Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn para que
tzē natalīmaknī huan tachi'xcuhuī't huan tatzi'ncsta lā' huan ta'jatat lā' huan animalhna'
a'ntū tahua'nan.
9 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakaquitzis sello. Lā' quit iclaktzī'lh, na
ixtampīn huan altar, a'ntī ixcāmaknīcanī'ttza' como xlaca'n ixtamāsu'yunī't huan ixtachihuīn
Dios lā' tū' maktin tamakxtekli. 10 Lā' xlaca'n lej palha' ixtachihuīna'n lā' tahualh:

—QuinDiosca'n, hui'x tzey lā' huāk tzey a'ntū tlahuanī'ta'. Lā' hui'x pō'ktu' tlōkentaxtūya'
a'ntū hua'na'. Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmālaclī'pini'ya' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
cā'ti'ya'tna'? Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmāpātīnī'ya' xlaca'n a'ntīn quincātamaknīni'?
11 Lā' xlaca'n ixlīhuākca'n cāmaxquī'ca ixtalhakā'nca'n xasa'kaka. Lā' cāhuanica que
cataka'lhīlh ā'macsti'na'j hasta a'xni'ca' nata'a'cchā'nkō' ixlīhuākca'n huan tā'timīn, huan a'ntī
ixtatā'scuja Cristo a'ntī nacāmaknīcan hua'chi xlaca'n.
12 Lā' quit iclaktzī'lh a'nchī huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakachāxan sello. Lā' lej palha'
tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' huan chi'chini' tzi'tze'ke lakō'lh hua'chi kalhtin lu'xu'
xatzi'tze'ke lā' lhtululu. Lā' huan mālhcuyu' spi'nenke' lakō'lh hua'chi ka'lhni'. 13 Lā'
huan sta'cu tamincha' de nac a'kapūn lā' tayujli nac cā'ti'ya'tna' chuntza' hua'chi huan
higos xastaka tayuja a'xni'ca' huan ū'ni' lacchiqui huan qui'hui'. 14 Lā' huan a'kapūn
tū'tza' ixtasu'yu. Lalh hua'chi lakatin ka'tla' ca'psnat a'ntū xatapāsmilh. Lā' tatalacsijli
ixlīhuāk huan kēstīnni' lā' huan pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. 15 Lā' tatatzē'kli huan reyes
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' nā a'ntī ixtamāpa'ksīni'n lā' huan generales lā' huan ricos lā'
huan tachi'xcuhuī't a'ntī más ixtatasqui'nī lā' huāk huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtamakscuja
lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja. Ixlīhuākca'n tatatzē'kkō'lh huan nac lhu'cu' lā' huan nac
cā'talhpānna' nac cā'qui'huī'n. 16 Lā' ixtata'sa lā' ixtahuani huan kēstīnni' lā' huan talhpānnī'n:
—Cayujtit lā' caquilā'a'klhta'lauj para na'iccāpūtatzē'kāni' de na ixlacapūn Dios a'ntī huī'
nā ixpūmāpa'ksīn. Lā' caquilāmātzē'kui de na ixlacapūn a'ntī huanican Cordero porque xla'
lej naquincātamāpātīnīyāni' por huan tūn ictlahuanī'tauj.
17 Chuntza' chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū napūmāpalacan con Dios. Lā' nīn tintī' a'ntīn
tzē natāyani'.

7

Cātankāhui'līca huan ixsello Dios ī'xū'yātā'natna' Israel

1 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh kalhatā'ti' ángeles ixtayāna' ixa'katzā'stūtā'ti' de huan ti'ya't.
Xlaca'n ixtataxtoktīmā'na huan lakatā'ti' ū'ni'. Lā' chuntza' tū' ixū'nun nīn macsti'na'j huan
nac ti'ya't lā' huan nac mar lā' nīn nac a'katin qui'hui'. 2 Lā' iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel
a'ntī mincha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'. Lā' xla' ixlē'mā' ixsello Dios xalakahuan.
Lā' huā'mā' ángel lej palha' cātā'chihuīna'lh huan kalhatā'ti' ángeles a'ntī ixcāmaxquī'canī't
līmāpa'ksīn para natatlahuani' a'ntūn tū' tzey huan ti'ya't lā' huan mar. 3 Lā' cāhuanilh:
—Nīn tuntū' catlahuani'tit huan ti'ya't nīn huan mar lā' nīn huan qui'hui' hasta a'xni'ca'
na'iccātankāhui'līyāuj huan sello huan a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
4 Lā' quihuanica lhānchula' ixlīhuākca'n a'ntīn cātankāhui'līca huan ixsello Dios. Lā' xlaca'n
lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil ixtahuanī't ī'xū'yātā'natna' ixo'kxa'n Israel. 5 Lakacāujtu'
mil ī'xū'yātā'natna' Judá a'ntī ixtalē'ntza' huan sello, lā' lakacāujtu' mil ī'xū'yātā'natna' Rubén,
lā' lakacāujtu' mil ixla' Gad, 6 lā' lakacāujtu' mil ixla' Aser, lā' lakacāujtu' mil ixla' Neftalí, lā'
lakacāujtu' mil ixla' Manasés, 7 lā' lakacāujtu' mil ixla' Simeón, lā' lakacāujtu' mil ixla' Leví,
lā' lakacāujtu' mil ixla' Isacar, 8 lā' lakacāujtu' mil ixla' Zabulón, lā' lakacāujtu' mil ixla' José,
lā' lakacāujtu' mil ixla' Benjamín.

Huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalhakā'nanī't de xasa'kaka

9 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tūla ixcāpūtle'kecan. Xlaca'n xalanī'n
ixlīlakalhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n huan
tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn lā' nā ixlacapūn huan
Cordero. Lā' ixtalhakā'nca'n lej sa'kaka ixuanī't. Lā' ixtachi'patēlha xtacna'. 10 Lā' xlaca'n
lej palha' tahualh:
Quincātamāpūtaxtūni' quinDiosca'n a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero.
11 Lā' ixlīhuākca'n huan ángeles ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan lacpapatzīnī'n
lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' huan ángeles tataquilhpūtalh
na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn lā' tamācā'tanīlh Dios. 12 Lā' tahualh:
Stu'ncua' a'nchīn tahuan.
Camācā'tanīca lā' camāka'tlī'ca Dios.
Xmān ū'tza' ka'lhīkō' huan tapāstacna'.
Camaxquī'ca pāxcatca'tzī lā' ca'a'cnīni'ni'ca porque xmān ū'tza' ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Lā' xla' huāk tzēn tlahua.
Lā' chuntza' pō'ktu calalh.
13 Lā' kalhatin de huan lacpapatzīnī'n quinkalhasqui'nīlh:
—¿Tichū xlaca'n huan tī talhakā'nanī'ttza' xasa'kaka? ¿Lhachū tamincha'?
14 Lā' quit ickalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī. Hui'x ca'tzīya'.
Lā' xla' quihuanilh:

—U'tza' huā' tamā'na a'ntīn tatāyani'lh huan ka'tla' līpātīn. Xlaca'n talakche'kē'lhtza'
ixlu'xu'ca'n con ixka'lhni' huan Cordero. Lā' ū'tza' stala'nka'tza' līlalh ixlu'xu'ca'n. 15 Lā'
ū'tza' talīyāna' na ixlacapūn ixpūmāpa'ksīn Dios. Lā' tatā'scuja Dios na ixlītokpān de tun-
cuj lā' de tzī'sa. Lā' Dios a'ntī huī' nac pūmāpa'ksīn, xla' cāmaktaka'lha xlaca'n. 16 Lā'
chuntza' xlaca'n tū'tza' maktin catitatzi'ncsli. Lā' tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh para pō'ktu.
Huan chi'chini' tū'tza' caticāmacchālh lā' tū'tza' maktin caticāmājiclhuī'lh huan tū xu'nu.
17 Tū'tza' caticāpātle'keni'lh huā'mā' xlaca'n como huan Cordero a'ntī huī' na ixpu'nan huan
pūmāpa'ksīn, ū'tza' nacāmaktaka'lha. Lā' nacālē'ncan a'nlhā taxtuhuī' huan xcān a'ntū māstā'
xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios nacāmāko'xamāka'tlī' lā' tū'tza' catitacalhualh.

8

Xtī'tca ixlīlakatojon sello

1 Lā' huan Cordero xtī'tli ixlīlaktojon sello. Lā' lej ca'cs ā'lanāna'lh nac a'kapūn hua'chi
pūpitzi hora. 2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan kalhatojon ángeles a'ntī ixtayāna' na ixlacapūn
Dios. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca kantojon trompetasna'. 3 Lā' ā'calīstān chimpā ā'kalhatin
ángel lā' ixlīmin lakatin pūlakaxpu'pu'n de oro. Lā' tāyalh na ixlacapūn huan altar. Lā' xla'
macamaxquī'ca lej lhūhua' pūm a'ntū namālacnūni' Dios huan nac altar de oro na ixlacapūn
huan pūmāpa'ksīn. Lā' mālacnūlh huan pūm lā' nā huan ixoracionca'n huan ixtachi'xcuhuī't
Dios. 4 Lā' huan xajini' pūm taxtulh de na ixmacan huan ángel lā' tā'kayāhualh. Lā' chā'lh
hasta na ixlacapūn Dios. Lā' nā huan ixtachi'xcuhuī't Dios, nā a'ntza' chā'lh ixoracionca'n
a'ntūn tatlahualh. 5 Lā' huan ángel chi'palh huan pūlakaxpu'pu'n lā' līmātzumalh huan
jala'nat de huan nac altar lā' pūxtekelh nac cā'ti'ya'tna'. Lā' tzuculh jili lā' makli'pli lā' lej
macasā'nalh lā' talacchiquilh huan ti'ya't.

Huan trompetas

6 Lā' ā'calīstān huan kalhatojon ángeles tatacāxli para nataskoli' con huan ixtrompetaca'n.
7 Huan xapū'la ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' yujli chejet lā' macscut tā'lacxtuca con
ka'lhni'. Lā' lej palha' mincha' hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan ixlīquilhmactu'tun ti'ya't
lhculh. Lā' ixlīkantu'tun qui'hui' lhculh. Lā' ixlīhuāk huan seket xastaka lhcukō'lh.
8 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' maka'nca nac mar catūhuā hua'chi
lakatin ka'tla' kēstīn a'ntū ī'lhcumā'. Lā' ixlīpitu'tun huan mar ka'lhni' lakō'lh. 9 Lā' tanīkō'lh
ixlītāpātu'tun de ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac mar. Lā' cāmālakuanīca ixlītāpātu'tun de huan barcos.
10 A'calīstān ixlīkalhatu'tun ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' mincha' de nac a'kapūn
lakatin sta'cu lej xaka'tla' lā' ixlamatēlha hua'chi lakatin ka'tla' kanchi'chi. Xla' yujli na
ixlīkantu'tun pūxka lā' huan mu'sni'. 11 Lā' huan sta'cu ixtacuīni' Xaxū'ni'. Lā' ixlītāpātu'tun
de huan xcān taxū'yankō'lh. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talaknīlh a'xni'ca' tahua'lh huan xcān
a'ntū xū'ni' ixuanī't.
12 A'calīstān huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lactlahuaca
ixlītāpātu'tun de huan chi'chini' lā' nā ixlītāpātu'tun de huan mālhcuyu' lā' de huan sta'cu.
Lā' a'nlhā cālactlahuaca, tū'tza' ixtamāxkakēni'n. Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de tuncuj.
Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de huan tzī'sa.
13 A'calīstān quit iclaktzī'lh huan ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n nac cā'ū'nī'n. Lā'
ickaxmatli a'nchī lej palha' hualh:
—¡Xānti tala ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac cā'ti'ya'tna' a'xni'ca' huan trompetas nat-
apūskoli' huan kalhatu'tun ā'xmān ángeles!

9

1 Lā' ā'calīstān ixlīkalhaquitzis ángel skoli'lh con ixlīskoli'. Lā' quit iclaktzī'lh lakatin sta'cu
a'ntū mincha' de nac a'kapūn lā' chilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan sta'cu maxquī'ca huan
llave de huan lhu'cu' a'ntū lej pūlhmā'n lā' tū' ka'lhī ixtampūn. 2 Lā' huan sta'cu mālaquī'lh
huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tā'cxtuchi lhūhua' jini' hua'chi a'nlhā huī' lhūhua' macscut. Lā'
lhūhua' jini' tamacatalh lā' huan ū'ni' tzi'tze'ke lakō'lh. Lā' tū'tza' tasu'yulh huan chi'chini'.
3 Lā' tayujchi de huan jini' huan xtu'qui' lā' tachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmaxquī'ca
talacasqui' para nataxcana'n hua'chi culūtl. 4 Lā' cāhuanica que tuntū' natatlahuani'
huan seket nīn huan qui'hui' lā' nīn huan tacha'ni'. Xmān tzē ixtamātakāhuī'lh huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixtaka'lhī na ixtankānca'n huan sello a'ntū ixla' Dios. 5 Cāmakxtekca
huan xtu'qui' para natamāpātīnī huan tamā'na tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis mālhcuyu'.
Taxcana'lh hua'chi culūtl lā' chuntza' cāmāpātīnīca. Pero tū' cāmakxtekca natamaknī
huan tachi'xcuhuī't. 6 A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', huan tachi'xcuhuī't nataputza a'nchī
ixtapūnīlh pero tū' catitakaksli. Xlaca'n natanīcu'tun pero tūlalh catitanīlh.
7 Huan xtu'qui' ixtahuanī't hua'chi cahuāyuj tacāxyāna' para huan guerra. Na ixa'kxākca'n
ixtaka'lhī catūhuā hua'chi coronas de oro. Lā' ixlacanca'n hua'chi ixlacan kalhatin chi'xcu'

ixtahuanī't. 8 Lā' huan ixya'jca'n ixtasu'yu hua'chi ixya'j kalhatin puscāt. Lā' ixtatzanca'n
hua'chi ixtatzan león. 9 Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā hua'chi līcā'n. Lā' a'nchī ixta-
macasā'nan ixpekenca'n hua'chi macasā'nan lhūhua' carros a'ntūn tastancalē'n cahuāyuj
a'xni'ca' tatu'jnuntēlha nac guerra. 10 Lā' ixtapūxcana'n ī'stajanca'n hua'chi huan culūtl
xcana'n. Lā' con huan ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī' huan tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis
mālhcuyu'. 11 Lā' huan xtu'qui' ixtaka'lhī kalhatin xapuxcu'. Xla' ū'tza' huan ángel
a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Huā'mā' ángel ixtacuīni' Abadón ixtachi-
huīnca'n hebreos, lā' Apolión ixtachihuīnca'n griegos. Huā'mā' huanicu'tun Mālakahuanīni'.
12 Chuntza' pātle'kelh huan xapū'la lakuat. Ixtisputa huanmā' ā'lakatu'.
13 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā skoli'lh con ixtrompeta. Lā' ickaxmatli lakatin
tachihuīn a'ntū mincha' de huan ixa'katzā'stūtā'ti' huan altar de oro a'ntū ixyā na ixlacapūn
Dios. 14 Lā' huanilh huan ixlīkalhachāxan ángel a'ntī ixka'lhī ixtrompeta:
—Cacāmakxtekti huan kalhatā'ti' ángeles a'ntīn cāchī'canī't na ixquilhtūn huan ka'tla' pūxka
a'ntū ixtacuīni' Eufrates.
15 Lā' cāmakxtekca huan kalhatā'ti' ángeles. Lā' xlaca'n ixtacāxui'lāna'tza' como ix-
taka'lhīmā'na huā'mā' cā'ta lā' huā'mā' mālhcuyu' lā' huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora
a'xni'ca' nacāmaknīcan ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't. 16 Ixuancan que
ixuī' lakatu' ciento millones de tropas kētō'lana'nī'n, ixlaca'n huan kalhatā'ti' ángeles.
17 Lā' a'xni'ca' quit xa'iclakachuyamā', iccālakalaktzī'lh huan tamā'na cahuāyujnu' lā'
nā a'ntī ixtakēhui'lāna'. Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā spi'nenke' hua'chi macscut lā'
azul lā' lhmucucu hua'chi azufre. Lā' ū'tza' a'ntū tapūtamaktāya. Lā' huan cahuāyuj
ixtaka'lhī ixa'kxākca'n hua'chi ixla' león. Lā' ixtaquilhtaxtu huāk macscut lā' jini' lā' azufre.
18 Lā' huanmā' cālīmaknīca ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't por huan
lakatu'tun lakuat a'ntūn taquilhtaxtulh huan cahuāyuj. Huan lakatu'tun lakuat huāk
macscut lā' jini' lā' azufre. 19 Huan cahuāyujnu' tzē ixtaxcana'n con ixquilhni'ca'n lā'
tzē ixtamātakāhuī'nin con ī'stajanca'n. Lā' ī'stajanca'n hua'chi lūhua' ixuanī't lā' ixtaka'lhī
ixa'kxākca'n. Lā' chuntza' con ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī'nin.
20 Lā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatachokolh lā' tū' talaknīlh huan lakuat, xlaca'n
tū' tamakxtekli tamācā'tanī huan ídolos a'ntū māni' ū'tunu'n ixtatlahuanī't. Lā' tū' tamakx-
tekli tamācā'tanī ixlacscujnī'n huan ko'ti'ti' lā' huan ídolos de oro lā' de plata lā' de bronce lā'
de chihuix, a'yuj huan ídolos tū' talacahuāna'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n lā' tūla tatlā'huan. 21 Lā'
huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tamakxtekli tamaknīni'n lā' tū' tamakxtekli tatlahuāna'n. Lā' tū'
tamakxtekli tatlahua talākalhī'n lā' tū' tamakxtekli taka'lhāna'n.

10

Huan ángel a'ntī ixchi'panī't huan libro

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatin ángel a'ntī ixka'lhī lej lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā'
yujchi de nac a'kapūn. Ixlītamacxti'li' lakatin poklhnu'. Lā' na ixa'kxāk ixlītamacxti'li'
lakatin māchā'xcuali'ncā't. Lā' ixlacan lej ixmāxkakēni'n hua'chi huan chi'chini'. Lā' ix-
chēkēni'n ixtatasu'yu hua'chi kanatunu' lamana'. 2 Lā' ixchi'panī't lakatin ti'na'j libro a'ntū
ixmālakapitzicanī't. Lā' yāhualh ixtantūcāna'j huan nac mar lā' ixtantūxuc ixyāhuanī't nac
cā'ti'ya'tna'. 3 Lā' lej palha' ta'salh hua'chi ta'sa lakatin león. Lā' a'xni'ca' ta'salh, takalhtīni'lh
huan kalhatojon jilini'nī'n. 4 Lā' a'xni'ca' huan kalhatojon jilini'nī'n ixtachihuīna'nī'ttza',
quit xa'ictzo'knuncu'tun. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn. Lā'
quihuanilh:
—Tū' catzo'kti. Tzē'k naca'tzīya' a'ntūn tahualh huan kalhatojon jilini'nī'n.
5 A'calīstān huan ángel a'ntī iclaktzī'lh ixyā nac mar lā' nac ti'ya't, xla' cha'xli ixpekcāna'j
para nac a'kapūn. 6 Lā' hualh que ixlīstu'ncua' por Dios a'ntī huī' para pō'ktu lā' a'ntī
cātlahuanī't huan a'kapūn lā' huan ti'ya't lā' huan mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hualh:
—Tū'tza' catitakoxīlh makān. 7 A'xni'ca' huan ixlīkalhatojon ángel naskoli' con ixtrompeta
a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū ixtapuhuān Dios a'ntū chuhua'j tzē'k huī'. Chuntza' Dios
cāhuanilh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza' a'ntī ixtatā'scuja Dios.
8 A'calīstān ickaxmatpā huan tachihuīn xala' nac a'kapūn a'ntū xa'ickaxmatnī'ttza' pū'la.
Lā' quihuanilh:
—Capit lā' camaklhtīni' huan libro a'ntū mālakapitzicanī't a'ntūn chi'payā huan ángel a'ntī
yā nac mar lā' nac ti'ya't.
9 Lā' iclaka'lh huan ángel lā' icsqui'ni'lh huan libro xati'na'j. Lā' quihuanilh:
—Camaklhtīni' lā' cahua't. Lā' nalīpāxū'ya'na' lā' a'yuj se'ksi' hua'chi ta'xcāt naquil-
hca'tzī'ya' na minquilhni'.
10 Lā' icmaklhtīni'lh huan xati'na'j libro a'ntū ixchi'payā huan ángel lā' icua'lh. Lā' lej
se'ksi' icquilhca'tzīlh, hua'chi taxcā't. Lā' a'xni'ca' xa'icua'nī'ttza', iclīpāxū'ya'nkō'lh. 11 Lā'
quihuanica:

—Maclacasqui'na' nahuampala'ya' ā'maktin a'ntū Dios huan ixpālacata huan lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n lhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n huan tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā huan reyes.

11

Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n

1 Quimaxquī'ca kentin a'ctzina'j qui'hui' a'ntū pūlaclhcāna'ncan. Lā' quihuanica:
—Capit lā' calaclhca' huan ixlītokpān Dios lā' huan altar. Lā' cacāpūtle'ke ixlīhuākca'n
a'ntīn tamācā'tanī Dios a'ntza'. 2 Lā' tū' tilaclhcā'ya' ixtanquilhni' lītokpān. Tū' tilhcā'ya'
como xla' cāmacamaxquī'canī'ttza' huan makatiyāti'nni'. U'tunu'n natamāsā'a'kahuānī ix-
tachi'xcuhuī't Dios tu'pu'xamatu' mālhcuyu'. 3 Quit iccāka'lhī kalhatu' qui'a'cta'sana'nī'n.
Na'iccāmaxquī' līmāpa'ksīn para natachihuīna'n xlaca'n chu a'nchī iclacasqui'n ixlīhuāk
huan mil lakatu' cientos tu'tumpu'xam chi'chini'. Lā' natalhakā' huan lu'xu' a'ntū
natasu'yu palh talakaputza.
4 Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n xlaca'n huan kantu' xaqui'hui' oliva lā' nā huan kantu'
pūmaksko a'ntū tayāna' na ixlacapūn Dios a'ntī māpa'ksīkō' huan quilhtamacuj. 5 Palh a'ntī
cātlahuani'cu'tun catūhuā a'ntūn tū' tzey, nataquilhtaxtu lamana' a'ntū nacālīlhcuyukō' huan
ixtā'ca'tzaca'n. Lā' chuntza' natanī chuxatī a'ntī nacātlahuani'cu'tun a'ntūn tū' tzey. 6 Huā'
tamā'na kalhatu' a'cta'sana'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn para que tū' natamakxteka nala xcān
līhuan xlaca'n tachihuīna'mā'na por ixpālacata Dios. Lā' taka'lhī līmāpa'ksīn para que tzē
nataxtāpalī huan xcān lā' ka'lhni' nala. Lā' taka'lhī līmāpa'ksīn para natamacamin ixlīhuāk
huan lakuālīnīn nac cā'quilhtamacuj chō'nlhānīn xlaca'n natalacasqui'n.
7 Lā' a'xni'ca' natahuankō' a'ntū natahuan por ixpālacata Dios, huan animal a'ntū nataxtu
de nac xapūlhmā'n lhu'cu', xla' ū'tza' nacātā'la xlaca'n. Lā' nacātlaja lā' nacāmaknī. 8 Lā' huan
ixmacni'ca'n natatamā' nac cā'tejen de huan xcānsipej a'nlhā quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
xtokohua'ca'ca. Lā' ū'tza' tzē līmāpācuhuīcan huā'mā' xcānsipej Sodoma lā' nā Egipto a'yuj
tū' chuntza' ixtacuīni'. 9 Lā' natamā' ixmacni'ca'n lakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi. Lā' nata-
laktzī'n lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n ixlīhuāk xcānsipejni' lā' xalanī'n de huan tāpālhūhua'
tachihuīn. Lā' tū' namakxtekcan nacāmā'cnūcan. 10 Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj,
xlaca'n natalīpāxuhua a'xni'ca' nacālaktzī'ncan xanīn. Lā' natatlahua cā'tani' lā' natalāmaxquī'
lē'ksajna'. Lā' chuntza' natatlahua como lej ko'hua'jua' tamakca'tzīlh a'xni'ca' huā' kalhatu'
a'cta'sana'nī'n ixtachihuīna'n por ixpālacata Dios.
11 Lā' iclaktzī'lh a'nchī ixlīlakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi Dios cāmālakahuanīchokolh lā'
tatā'kaquī'lh. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn talaktzī'lh lej tajicua'lh. 12 A'calīstān huan kalhatu'
a'cta'sana'nī'n takaxmatli lakatin tachihuīn xala' nac a'kapūn. Lā' cāhuanilh:
—Cata'ntit ā'tzā'.
Lā' tatō'ca'lh nac lakatin poklhnu' hasta nac a'kapūn. Lā' huan ixtā'ca'tzaca'n talak-
tzī'lh a'nchī tatā'kayāhualh. 13 Lā' chu tuncan lacapalh tzuculh lej taxakā'lī huan ti'ya't.
Lā' ixlīlakacāuj parte de huan xcānsipej mālakuanīca. Lā' a'ntza' tanīlh lakatojon mil
tachi'xcuhuī't ixpālacata tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'ntīn tū' tanīlh, lej tajicua'lh. Lā'
ixtahuan que Dios a'ntī xala' nac a'kapūn lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 14 Huan ixlīlakatu' lakuat
a'ksputnī't lā' palaj namimpala ixlīlakatu'tun.

Ixlīkentojon trompeta

15 Huan ixlīkalhatojon ángel skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lej palha' tzuculh tachihuīna'n
makapitzīn nac a'kapūn lā' ixtahuan:
Chuhua'j quinDiosca'n māpa'ksī ixlīhuāk quilhtamacuj. Lā' nā chuntza' ixCristo nā māpa'ksī.
Lā' xla' namāpa'ksīni'n para pō'ktu.
16 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixpūtahuī'lhca'n na ixla-
capūn Dios, xlaca'n tataquilhpūtani'lh huan Dios lā' tamācā'tanīlh. 17 Lā' xlaca'n tahualh:
Hui'x quiMāpa'ksīni'ca'n Dios lā' hui'x ka'lhīkō'ya' limāpa'ksīn.
Hui'x hui'la' lā' pō'ktu ixui'la' lā' pō'ktu nalatahui'la'ya'.
Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quilāmāsu'ni'nī'ta'uj a'nchī ka'lhīya' milīmāpa'ksīn lā'
lītzucunī'ta'tza' māpa'ksīni'na'.
18 Huan xalanī'n nac xcānsipejni' de huan quilhtamacuj lej ta'a'kchā'n.
Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū natapūmāpalani'yāni' con hui'x a'ntī quinDiosca'n.
Hui'x nacājuzgarlīya'tza' huan nīnī'n.
Lā' hui'x nacāmaxquī'ya' ixtatlajca'n xlaca'n a'ntīn tatā'scujāni' hui'x lā' nā huan
mi'a'cta'sana'nī'n lā' ixlīhuāk mintachi'xcuhuī't lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanīyāni',
palh xalakka'tla'n chi'xcuhuī'n o tū'.
Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū hui'x nacāpūmāsputūya' huan a'ntīn tamāsputūcu'tun huā'
quilhtamacuj.

19 A'calīstān talaquī'lh huan ixlītokpān Dios nac a'kapūn lā' ixtasu'yu huan nac lītokpān
lakatin caja a'nlhā ixmojōcanī't huan convenio a'ntū Dios ixtlahuanī't con huan ix-
tachi'xcuhuī't. Lā' lej tzuculh makli'pa lā' con jilini' lā' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' yujli
lhūhua' chejet.

12

Huan puscāt lā' huan dragón

1 Lā' ā'calīstān tasu'yulh nac a'kapūn lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' ū'tza' kalhatin puscāt
ixuanī't. Lā' hua'chilh ixmakchī'canī't con ixlīmāxkakēn chi'chini' hua'chi lakatin vestido.
Lā' ixyā nac mālhcuyu'. Lā' ixmūhuī' lakatin corona de lakacāujtu' sta'cu. 2 Xla' ixcamalanī't
lā' ixta'sa como ixca'tzāna'yā como huan ska'ta' ixtahui'lacu'tumā'tza'. 3 Lā' huan ixlīlakatu'
lē'cnīn tasu'yulh nac a'kapūn. U'tza' lakatin spi'nenke' animal lej ka'tla' lā' lījicua'nī't
ixuanī't. Lā' huā'mā' animal, ū'tza' huan dragón ixuanī't. Lā' ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk
lā' kancāuj ixa'kalokot. Lā' lakatunu' ixa'kxāk ixka'lhī ixcorona. 4 Lā' xuakalē'lh con
ī'stajan huan ixlīlakatu'tun parte de ixlīlhūhua' sta'cu lā' cāmacamincha' nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
a'ntza' tāyachi huan dragón na ixlacapūn huan puscāt a'ntī ixa'mā' mālacatuncuīni'n, como
xla' ixua'cu'tun huan ska'ta' a'xni'ca' ixlacatuncuīlh. 5 Lā' huan puscāt tahui'lalh ixcaman
xachi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī lej līpalha' namāpa'ksīni'n na ixlīhuāk huan xcānsipejni'. Lā' chu
tuncan huā' ska'ta' lē'ni'ca Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. 6 Lā' huan puscāt tzā'lalh,
lā' a'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxui'līni'nī't Dios a'nlhā tzē natachoko, lā' a'nlhā
namaktaka'lhcan lakatin mil lā' lakatu' ciento tu'tumpu'xam chi'chini'.
7 A'calīstān tzuculh lakatin guerra nac a'kapūn. Lā' Miguel a'ntī xapuxcu' ángeles,
xla' lā' ixángeles talātucsli con huan dragón lā' ixángeles. 8 Lā' huan dragón tlajaca lā'
tū'tza' makxtekca natahui'layācha' nac a'kapūn lā' nā huan ixángeles. 9 Tamacaxtuca
huan ka'tla' dragón. Xla' ū'tza' huan lūhua' xala' makāntza' lā' ū'tza' a'ntīn cā'a'kxokokō'lh
ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xla' ū'tza' ixtacuīni' ko'ti'ti' lā' nā huanican Satanás.
Cāmacamincancha' hasta huan nac ti'ya't huan dragón lā' ixángeles. 10 A'calīstān ickaxmatli
lakatin palha' tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:
—Chuhua'j quinDiosca'n nacāmāpūxtaxtūtza' ixtachi'xcuhuī't. Xla' ū'tza' huan rey.
Mālacsu'yunī'ttza' ixlīmāpa'ksīn. Lā' chuhua'j ixCristo namāpa'ksīni'n. Tantlakaxtucatza' de
nac a'kapūn a'ntī lej ixcālē'ksa'nīni'n huā' quintā'timīnca'n. Xla' ixcālē'ksa'nīni'n de tuncuj
lā' tzī'sa na ixlacapūn quinDiosca'n. 11 Lā' quintā'timīnca'n tatlajanī'ttza' por ixpālacata
ixka'lhni' huan Cordero lā' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū xlaca'n tamālacstū'ncli.
Xlaca'n tū' ixtalakpuhuan ixmacni'ca'n. Xlaca'n ixtanīcu'tun por ixpālacata ixtachihuīn Dios
palh xla' ixlacasqui'n. 12 Tlajana'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn xala' nac a'kapūn. Lā' tzētza'
tapāxuhua xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' a'ntza'. Lā' xānti tala xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac
cā'ti'ya'tna' lā' nac mar. Huan ko'ti'ti' cālakyujnī'ttza' xlaca'n. Lā' lej a'kchā'nī't como xla'
ca'tzītza' pālh tū'tza' lej makān namakxtekcan nascuja —hualh.
13 Lā' a'xni'ca' huan dragón ca'tzīlh que ixmacamincanī'ta'ncha'tza' nac cā'ti'ya'tna', tzu-
culh macaputza huan puscāt a'ntī tahui'lalh ixcaman xachi'xcu'. 14 Lā' huan puscāt
maxquī'ca kentu' ixpeken hua'chi ixla' lakatin ka'tla' águila. Lā' chuntza' xla' tzēn pūkosnū'lh
nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxtlahuani'canī't lā' a'nlhā namaktaka'lhcan por lakatu'tun
cā'ta ā'pūpitzi. Lā' chuntza' tzā'lani'lh huan dragón. 15 Lā' huan dragón quilhtaxtulh lhūhua'
xcān hua'chi lakatin pūxka na ixlakstunc huan puscāt. Xla' ixlacasqui'n que huan xcān
ixlē'lh huan puscāt. 16 Huan ti'ya't maktāyalh huan puscāt. Tache'kelh lā' chu'hua'kō'lh
huan xcān a'ntū ixquilhtaxtunī't huan dragón. 17 Lā' ū'tza' lej lī'a'kchā'lh huan dragón
con huan puscāt. Lā' a'lh cātā'lātucsa con ā'makapitzīn ixcamana'. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn
takalhlaka'ī' a'ntū ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' tū' tamakxteka a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū ixmāsu'yu
Jesucristo.

13

Huan tantu' animalhna' xalakko'hua'jua'

1 Lā' ā'calīstān ictāyalh na ixquilhtūn huan mar lā' iclaktzī'lh lakatin animal a'ntū tacutli
nac mar. Ixka'lhī kancāuj ixa'kalokot lā' lakatojon ixa'kxāk. Lā' lakatunu' corona ixka'lhī
nac kanatunu' ixa'kalokot. Lā' huan lakatunu' ixa'kxāk ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū
ixuanicu'tun que xla' ixtā'talacastuccu'tun con huan Dios. 2 Huā'mā' animal a'ntū iclaktzī'lh,
xla' ixuanī't hua'chi misin. Lā' ixtojonī'n hua'chi ixla' oso ixtahuanī't. Lā' huan ixquilhni'
ixka'lhī hua'chi ixquilhni' león. Lā' huan dragón maxquī'lh ixlīmāpa'ksīn huan animal a'ntū
tacutli nac mar. Lā' chuntza' huan animal lej ixka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. 3 Nā lakatin
ixa'xāk huan animal ixtasu'yu hua'chi lej ixmātakāhuī'canī't lā' ā'macsti'na'j ī'sputni'tza'
para nanī, pero chuhua'j tzeyalhtza' a'nlhā ixtakāhuī'nī't. Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't

xalanī'n nac quilhtamacuj lej talē'cnīlh huan animal lā' tastālani'lh. 4 Lā' tamācā'tanīlh huan
dragón porque ixmaxquī'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn huan animal. Lā' nā tamācā'tanīlh huan
animal lā' ixtahuan:
—Tū' a'nampala ā'kalhatin hua'chi huā'mā' animal. ¿Tichūn tzē natlaja?
5 Lā' makxtekca nahuan huan animal a'ntū lej xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' makxtekca
naka'lhī līmāpa'ksīn tu'pu'xamatu' mālhcuyu'. 6 Lā' xla' lej ko'hua'jua' tzuculh līchihuīna'n
Dios lā' ixtacuīni' lā' huan a'kapūn lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna'ncha' nac a'kapūn. 7 Lā'
makxtekca nacātā'lāsta'la ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' cātlajalh. Lā' makxtekca nacāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n ixlīhuāk huan tribus lā' ixlīhuākca'n xalanī'n huan
tāpālhūhua' tachihuīn lā' ixlīhuākca'n xcānsipejni'. 8 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quil-
htamacuj tamācā'tanīlh huan animal. Lā' xmān tū' tamācā'tanīlh xlaca'n a'ntī ixtatzo'kni'
ixtacuīni'ca'n huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquil-
htamacujca'n. Ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā'
huā'mā' libro māpa'ksī xmān ū'tza' huan Cordero a'ntī maknīca.
9 Chuhua'j xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū na'icuan. 10 A'ntīn tachī' ā'makapitzīn, nā xlaca'n
nacāchī'can. Lā' a'ntīn tamaknīni'n con ixespadaca'n, nā xlaca'n nacāmaknīcan con huan
espada. Lā' lej tasqui'nī que huan ixtachi'xcuhuī't Dios natatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' lā'
tū' maktin natamakxteka de nata'a'kahuāna'ni' Dios.
11 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'lakatin animal a'ntū tā'cxtuchi na ixtampīn cā'ti'ya'tna'. Xla'
ixka'lhī kantu' ixa'kalokot hua'chi ixa'kalokot borrego. Lā' chihuīna'lh hua'chi lakatin
dragón. 12 Xla' ixka'lhīkō' ixlīmāpa'ksīn de huan xapū'la animal na ixlacapūn. Lā' ixlīhuāk
huan ti'ya't lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac ti'ya't, xla' ixmāmācā'tanīnī huan xapū'la
animal. Lā' huan xapū'la animal, xla' ū'tza' a'ntūn takāhuī'n ixuanī't lā' tzeyalh a'nlhā
ixtakāhuī'nī't. 13 Lā' huan ixlītantu' animal tlahualh lakka'tla'n lē'cnīn. Lā' na ixla-
capūnca'n tachi'xcuhuī't xla' macamincha' macscut de nac a'kapūn lā' macachilh hasta nac
cā'ti'ya'tna'. 14 Lā' como xla' tzē ixtlahua huan lē'cnīn na ixlacapūn huan xapū'la animal, nā
chuntza' cālī'a'kxokolh huan tachi'xcuhuī't xala' nac cā'quilhtamacuj. Lā' cāmātlahuīlh lakatin
ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan xapū'la animal como ū'tza' ixlacasqui'n namācā'tanīcan.
Huan xapū'la animal ū'tza' a'ntūn tzē tahui'lapā a'yuj ixmātakāhuī'canī't con espada.
15 Lā' huan ixlītantu' animal ixka'lhī līmāpa'ksīn de mālakahuanī huan ídolo a'ntū hua'chi
huan xapū'la animal. Lā' chuntza' huan ídolo tzē ixchihuīna'n lā' tzē ixcāmāmaknīnīni'n
ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tamācā'tanīlh. 16 Lā' huan ídolo cāmāmacahui'līnīni'lh catūhuā hua'chi
lakatin sello na ixmacacāna'jca'n o na ixtankānca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Chuntza' ixcātlahua ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lej xalakka'tla' lā' a'ntīn tū' xaka'tla', lā' huan
ricos lā' huan pobres, lā' a'ntī ixtamakscuja lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja. 17 Lā' tzē
ixtatamāhuana'n lā' ixtastā'nan xmān a'ntī ixtaka'lhī na ixtankānca'n o na ixmacanca'n huan
ixtacuīni' huan animal o ixnúmero de huan animal. 18 Lā' natamāchekxī huā'mā' xmān a'ntī
lej xalakskalalhna'. Lā' a'ntī lej lacsculujua' tzē natamāchekxī xlaca'n a'ntū huanicu'tun
ixnúmero huan animal. Ixnúmero xla' hua'chi lītalacsu'yu lakatin tacuīni'. Ixnúmero xla'
lakachāxan ciento ā'tu'tumpu'xamachāxan.

14

Tatlī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan a'ntī huanican Cordero ixyā na ixa'cpūn lakatin kēstīn
a'ntū ixtacuīni' Sión. Lā' xla' ixcātā'lahuī' lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhuī't.
Lā' xlaca'n ixtaka'lhī na ixtankānca'n huan ixtacuīni' huan Cordero lā' nā ixtacuīni'
ixTāta'. 2 Lā' ickaxmatli catūhuā de nac a'kapūn lā' ixmacasā'nan hua'chi a'nlhā yujyā
xcān a'ntū lej xaka'tla' lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili. Lā' huan a'ntū ickaxmatli
xla' ū'tza' huan arpajna'nī'n ixta'arpajna'mā'na. 3 Lā' xlaca'n ixtatlī'mā'na ixtayāna' na
ixlacapūn ixpūmāpa'ksīn Dios lā' na ixlacapūnca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan
a'katzā'stūtā'ti' lā' na ixlacapūnca'n huan lacpapatzīnī'n. Lā' a'ntū ixtatlī' xla' ū'tza' xasāsti'.
Lā' nīn kalhatin tūla ī'sca'ta, xmān huan lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhuī't.
Xlaca'n a'ntīn cāmāpūtaxtūcanī't de ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 Huā' tamā'na
tachi'xcuhuī't xalacuan. Lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixtamakxteknī't ixtachihuīn Dios. Lā' xmān
Dios ixtamācā'tanīnī't. Lā' xlaca'n tastālani' huan Cordero chu a'nlhā a'n xla'. Xlaca'n
ū'tunu'n a'ntī xapū'la cāmāpūtaxtūca de na ixlaclhpu'nanca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj. Lā' xlaca'n hua'chi lakatin lē'ksajna' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn
huan Cordero. 5 Lā' xlaca'n tū' maktin tahualh nīn lakatin tā'ksa'nīn. Lā' nīn tuntū'
ixtalaclē'n.

A'ntūn tahualh huan kalhatu'tun ángeles

6 A'calīstān iclaktzī'lh ā'kalhatin ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n. Xla' ū'tza' ixmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn a'ntū para pō'ktu lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' ixcāhuani ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuākca'n huan xalacxtu'ncnu' tachihuīn.
7 Lā' xla' lej palha' hualh:

—Cajicua'ni'tit Dios lā' camāka'tlī'tit xmān ū'tza'. Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū nacāpūlacāxtlahuakō' huan tachi'xcuhuī't. Lā' camācā'tanī'tit Dios xmān ū'tza' como ū'tza' tlahualh a'kapūn lā' ti'ya't lā' huan mar lā' ixlīhuāk huan mu'sni'.

8 Lā' ā'kalhatin ángel, huan ixlīkalhatu', xla' stālani'lh lā' hualh:

—Chuhua'j sputli ixlīmāpa'ksīn huan xcānsipej a'ntū huanican Babilonia a'ntū lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Xalanī'n huā'mā' xcānsipej, xlaca'n talītalakspi'tnī't huan Dios lā' chuhua'j tamācā'tanī huan ā'makapitzīn diosnu'. Lā' por ixpālacataca'n nā chuntza' tamaksca'tli huan xalanī'n ā'lacatin xcānsipejni'. Lā' ū'tza' Dios lī'a'kchā'lh con ū'tunu'n. Lā' chuhua'j ū'tza' nacālīmāpātīnīcan.

9 Huan ixlīkalhatu'tun ángel stālani'lh huan kalhatu' lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j Dios nacāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanī huan animal lā' ixídolo a'ntūn tasu'yu hua'chi huan animal, lā' a'ntīn tatamakxteka nacāhui'līni'can sello ixla' huan animal na ixtankānca'n o na ixmacanca'n.
10 Dios lej a'kchā'nī't con xlaca'n lā' lej nacāmāpātīnī. Ixlīhuākca'n natapātīni'n hua'chilh cāmāpū'canī't nac azufre a'ntū lhcumā'. Natapātīni'n xlaca'n na ixlacapūnca'n huan ixángeles Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero.
11 Lā' para pō'ktu natā'kapūyāhua tālhmā'n huan xajini' lamana' a'nlhā natapātīni'ntamā' pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' maktin natapājaxa nīn de tzī'sa lā' nīn de tuncuj. Lā' chuntza' natapātīni'n a'ntīn tamācā'tanī huan animal lā' huan ídolo. Chuntza' natapātīni'n a'ntīn taka'lhī na ixtankānca'n ixtacuīni' huan animal.
12 Lā' ka'lhī natatāyani' ixtachi'xcuhuī't Dios lā' tasqui'nī nata'a'kahuāna'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios lā' nā tasqui'nī tū' maktin natamakxteka de takalhlaka'ī' Jesucristo.

13 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Catzo'kti huā'mā': "Pō'ktu natalīpāxuhua xlaca'n a'ntī natakalhlaka'ī' Jesucristo a'xni'ca' natanī". Lā' nā huan Espíritu Santo huan: "Stu'ncua' natapāxuhua xlaca'n como chuhua'j natajaxa lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā' nacāmāpalacan por huan xalacuan a'ntū tatlahualh".

Mā'kaquī'ca huan tacha'ni'

14 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin sa'kaka poklhnu'. Lā' huan nac poklhnu' a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixmūhuī' lakatin corona de oro. Lā' ixchi'panī't hua'chi kantin machīta tzej xasta'ya'nca'.
15 Lā' taxtupā ā'kalhatin ángel de nac lītokpān. Lā' lej palha' tā'chihuīna'lh a'ntī ixuī' huan nac poklhnu' lā' huanilh:

—Namā'kaquī'ya' ixtō'ca't huan tacha'ni' como chā'lhtza' huan chi'chini' a'ntū napūmā'kaquī'can huan tacha'ni'. Ca'tla'lhtza' huan tacha'ni' nac cā'quilhtamacuj.
16 Lā' a'ntī ixuī' nac poklhnu' mā'kaquī'lh huan tacha'ni' nac quilhtamacuj.

17 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel taxtulh de nac lītokpān nac a'kapūn. Lā' nā xla' ixchi'panī't ixmachīta tzej xasta'ya'nca'.
18 Lā' ā'calīstān mincha' nac altar ā'kalhatin huampala ángel a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan macscut. Lā' xla' lej palha' ta'sani'lh huan ángel a'ntī ixchi'panī't ixmachīta lā' huanilh:

—Capūchu'cu mimachīta huan xamayāc uvas a'nlhā tastacnī't nac cā'ti'ya'tna' como chuhua'j huāktza' xachān.

19 Lā' huan ángel pūchu'culh ixmachīta huan xamayāc uvas nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmojōlh huan uvas a'nlhā tzej nalacchi'tcan para nataxtuni'kō' huan xaxcān. Chuntza' nalīmāchekxīcan que Dios nacāmāpātīnī huan a'ntī xaca'tzanca'tzīnī'n como lej a'kchā'nī't con ū'tunu'n.
20 Lā' lacchi'tca huan uvas na ixquilhtūn huan xcānsipej. Lā' taxtulh lhūhua' ka'lhni' hua'chi kantin pūxka a'xni'ca' ka'tla'nan. Lā' lej pūlhmā'n ixuanī't lā' chā'lh na ixpixni' huan cahuāyuj lā' lakatu'tun ciento kilómetros ixlīlhmā'n.

15

Huan ángeles ixtalē'n lakatojon lakuat

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā lakatin ka'tla' lē'cnīn nac a'kapūn. Iccālaktzī'lh kalhatojon ángeles lā' chā'tunu' de xlaca'n ixtalē'n lakatin lakuat. Lā' huā' tamā'na lakuat, ū'tza' ā'xmān. A'xni'ca' nalatza' huā'mā' lakuat a'xni'ca' nasputa ixtā'kcha Dios.

2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā catūhuā a'ntū ixtasu'yu hua'chi lakatin mar a'ntū hua'chi vidrio. Lā' spi'nenke' ixuanī't hua'chi jala'nat. Lā' nā iccālaktzī'lh a'ntī ixtatlajanī't huan xako'hua'jua' animal como tūlalh cāmāquilhpūtīca na ixlacapūn huan ídolo a'ntū ixtlahuanī't hua'chi ixmacni'. Lā' xlaca'n tū' tatamakxtekli nacātankāhui'līcan huan ixnúmero de ixtacuīni'. Lā' xlaca'n ixtayāna' na ixquilhtūn huan nac mar a'ntū hua'chi vidrio. Lā' ixtachi'payāna' huan arpas a'ntū Dios ixcāmaxquī'nī't.
3 Lā' xlaca'n ixtatlī'yāna' a'ntū ixtlī'

Moisés a'ntī ixtā'scuja Dios. Ixtatlī' por ixpālacata huan Cordero. Lā' a'ntū tatlī'lh, ū'tza'
huā'mā':
Māpa'ksīni' quinDiosca'n, hui'x ka'lhīkō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Ixlīka'tla' lā' lej tzēhuanī't huāk a'ntū tlahua'ya' hui'x.
Xmān hui'x māpa'ksīkō'ya' ixlīhuāk xcānsipejni'.
Lā' huāk a'ntū tlahua'ya' lej tzey lā' ū'tza' chu a'nchī ixlīstu'ncua'.
4 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natajicua'ni'yāni' hui'x, Māpa'ksīni'.
Lā' ixlīhuākca'n natamāka'tlī'yāni'.
Lā' xmān hui'x tlahua'ya' huāk tzey.
Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj natamin lā' natamācā'tanīyāni'
xmān hui'x, como ixlīhuākca'n talaktzī'n que lej tzey ixlīhuāk a'ntū hui'x tlahua'ya'.
5 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan lītokpān ixlaquī'yā nac a'kapūn. Lā' huan na ixchakān
ixui'lacha' huan chihuixni' a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū maxquī'canī't Moisés. 6 Lā'
tataxtulh de huan nac lītokpān huan kalhatojon ángeles a'ntī ixtalē'mā'na huan lakatojon
lakuat. Ixtalhakā'nī't ixlu'xu'can lej xafino lā' smu'yonko' lā' stala'nka' lā' ixtaka'lhī
ixlīchī'cānca'n de oro na ixcu'xanca'n. 7 Lā' ā'calīstān kalhatin de huan ixlīkalhatā'ti' a'ntī
ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' cāmaxquī'lh chā'tunu de huan ángeles lakatunu' kā'x de
oro. Lā' huan kā'x ixtalītzuma de huan a'ntū Dios nacālīmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't. Lā'
Dios, xla' huī' para pō'ktu. 8 Lā' huan lītokpān ixlītzumakō' jini' como Dios lej ka'tla' lā' lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nīn kalhatin tzē ixtanū huan nac lītokpān līhuān tūna'j ī'sputkō' huan
lakatojon lakuat a'ntū ixtalē'nācha' huan kalhatojon ángeles.

16

Huan pātojon kā'x a'nlhā ixtojōmā' a'ntū līmāpātīnīni'n Dios

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn lej palha' a'ntū ixtaxtumā' de huan nac
lītokpān. Lā' cāhuanilh huan kalhatojon ángeles:
—Capinchipitit lā' capūxteketit huan nac cā'ti'ya'tna' huan lakatojon kā'x a'ntū
cātamaxquī'ni' lā' a'nlhā tatojōmā'na a'ntū Dios nacālīmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't.
2 Huan xapū'la ángel a'lh lā' pūxtekelh ixkā'x nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cātaxtuni'lh lej
lakko'hua'jua' tzi'tzi' a'ntū lej ixcāca'tzani' huan a'ntī ixtaka'lhī na ixtankānca'n ī'sello de
huan animal lā' huāk a'ntī ixtataquilhpūtani' xla'.
3 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac mar. Lā' huan xcān ka'lhni' lalh
hua'chi ixka'lhni' kalhatin nīn. Lā' tanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū ixa'nan nac mar.
4 Lā' huan ixlīkalhatu'tun ángel pūxtekepā ixkā'x na ixlīhuāk huan pūxka lā' a'nlhā hui'lāna'
mu'sni'. Lā' xlaca'n ka'lhni' talakō'lh. 5 Lā' ickaxmatli a'nchī hualh huan ángel a'ntī pūxtekelh
ixkā'x huan nac xcān. Lā' hualh:
—QuinDiosca'n, hui'x lej tzey. Lā' hui'x huī' lā' pō'ktu ixlahui'la'. Lej tzey a'nchī
talīmāpalanī't con hui'x. 6 Xlaca'n a'ntī cāmāpātīnīpā't tamaknīlh huan mintachi'xcuhuī't lā'
mi'a'cta'sana'nī'n. Lā' chuhua'j hui'x cāmāko'tūpā't huan ka'lhni'. Chuntza' cāminī'ni'.
7 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn huan nac altar a'ntū hualh:
—Dios Māpa'ksīni', hui'x ka'lhī'kō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lej tzey hui'x a'nchī
cālīlacāxtlahua'ya'.
8 Lā' huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā pūxtekelh huan ixkā'x huan nac chi'chini'. Lā' chuntza'
huan chi'chini' cālhcuyulh huan tachi'xcuhuī't con ixmacscut. 9 Xlaca'n talhcukō'lh. Lā'
tahualh lej lakko'hua'jua' tachihuīn por ixpālacata Dios como xla' macamilh huā'mā' lakuat
como ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n tū' maktin taxtāpalīcu'tunli ixtapāstacna'ca'n. Lā' tū'
maktin tataquilhpūtani'cu'tunli Dios.
10 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhaquitzis ángel nā pūxtekepā ixkā'x huan na ixpūtahuī'lh huan
xako'hua'jua' animal. Lā' tuncan tzī'sualh lakachu a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan xako'hua'jua'
animal. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtaxcā ī'sī'ma'kā'tca'n como lej ixtapātīni'mā'na. 11 Lā'
lej ko'hua'jua' talīchihuīna'lh Dios xala' nac a'kapūn como lej ixtapātīni'mā'na como lej
ixcāmājiclhuī' ixtzi'tzi'ca'n. Lā' tū' tamakxtekli natatlahua a'ntū ko'hua'jua'.
12 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac pūxka a'ntū huanican
Eufrates. Lā' huan pūxka tīlh lā' chuntza' tzē tapātle'kelh huan reyes a'ntī ixtamimā'na'ncha'
a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'.
13 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatu'tun espíritus xalakko'hua'jua'. Xlaca'n tataxtulh na
ixquilhni' huan dragón lā' ixquilhni' huan animal xako'hua'jua' lā' nā ixquilhni' huan
a'kxokonu' a'cta'sana'. Lā' huan espíritus ixtatasu'yu hua'chi chachakatna'. 14 Lā' huā'
tamā'na espíritus, xlaca'n tlajana'nī'n ixtahuanī't. Lā' xlaca'n ixtatlahua lē'cnīn. Lā'
xlaca'n tataxtulh para natamākēstoka ixlīhuākca'n huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Lā' chuntza' huan reyes tatlahualh guerra huan chi'chini' a'ntū lacsacui'līnī't Dios a'ntī
ka'lhīkō' līmāpa'ksīn. 15 U'tza' huā'mā' a'ntū huan Jesucristo:

—Huanmā' chi'chini' quit na'icmin hua'chi kalhatin ka'lhāna' como nīn chā'tin quin-
tika'lhītō'lalh. Lej līpāxūj natala xlaca'n a'ntī lej xa'nca natamaktaka'lha ixlu'xu'ca'n lā' tū'
natalhtata. Chuntza' tū' laklhka'lo'ko catitalatā'kchokolh xlaca'n lā' tū' catitamāxana'lh na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

16 Lā' huan reyes tatakēstokli a'nlhā ixuanican Armagedón huan tachihuīn hebreo.

17 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhatojon ángel pūxtekelh ixkā'x nac cā'ū'nī'n. Lā' chu tuncan
chihuīna'lh kalhatin a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn a'ntū ixuī' nac lītokpān nac a'kapūn. Lā'
hualh:

—Chuhua'j lakō'nī'ttza' ixlīhuāk.

18 Lā' chu tuncan tzuculh makli'pa lā' palha' jililh. Lā' lej tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'nchī
tachiquilh huan ti'ya't, tū' maktin ixlanī't ixtā'chuntza' desde a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't
tatzuculh talatahui'la nac quilhtamacuj. 19 Lā' huan ka'tla' cā'lacchicni', a'nlhā ixuanican
Babilonia, tache'kelh huan ti'ya't lā' lakatu'tun taxtulh. Lā' huan xcānsipejni' xala' ixlīhuāk
quilhtamacuj, talakuankō'lh. Dios cāpāstacli huan tamā'na xalanī'n nac Babilonia a'nchī lej
ixtatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Lā' xla' lej cāmāpātīnīlh como xla' lej ixa'kchā'nī't. 20 Lā'
ixlīhuāk huan lacpītzina'j ti'ya't nac mar talakuankō'lh. Lā' nā talakuankō'lh huan kēstīnni'.
Lā' tū'tza' ixtatasu'yu. 21 Lā' yujli chejet lej lakka'tla'. Lā' lakatin chejet ixtzincan tu'pu'xam
kilos. Lā' cāmūtō'lalh huan tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ā'chulā' ko'hua'jua' talīchihuīna'lh Dios
por ixpālacata huan chejet como lej ixtapātīni'mā'na ixpālacata huan xaka'tla' lakuat.

17

Māpātīnīca huan puscāt a'ntīn tū' tzey ixuanī't

1 Lā' quilakmilh huan kalhatin ixlīkalhatojon ángeles a'ntī ixtaka'lhī huan lakatojon kā'x.
Lā' quihuanilh:

—Cata't. Na'icmāsu'ni'yāni' a'nchī namāpātīnīcan huan puscāt a'ntī lej tlahua talākalhī'n
a'ntī huī' a'nlhā mā' lhūhua' marna'. 2 Huan māpa'ksīni'nī'n xalanī'n ixlīhuāk huan
quilhtamacuj tatā'tlahuanī't talākalhī'n huā'mā' puscāt. Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n hua'chi ka'chīnī'n como lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n por
ixpālacata huā'mā' puscāt —quihuanica.

3 Lā' tuncan huan ángel quilē'lh por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo hasta nac
lakatin cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' iclaktzī'lh kalhatin puscāt ixkēhuī' lakatin animal
xaspi'nenke'. Lā' ixlīmakka'tla' huan animal ixtamaktzo'kni' lej xalakko'hua'jua' tacuīni'.
Lā' huan animal ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. 4 Lā' huan puscāt
ixlhakā'nī't ixlu'xu' xasmumo'nko lā' xaspi'nenke'. Lā' ixlu'xu' ixka'lhī lhūhua' oro lā'
lhūhua' a'ntū hua'chi chihuix lej xalactzēhuanī't lā' lej xatapala, lā' nā huan chihuix a'ntū
huanican perla. Lā' ixchi'patēlha lakatin taza de oro. Lā' huan taza ixlītzumakō' tāpālhūhua'
a'ntū lej xalakko'hua'jua' como xla' lej ixtlahuanī't talākalhī'n. 5 Lā' na ixtankān ixtatzo'kni'
lakatin tacuīni' a'ntū ixca'tzīcan lakatzē'k a'ntū ixuanicu'tun. Lā' a'ntū ixtatzo'kni' ū'tza'
huā'mā': "Huan xaka'tla' Babilonia, xla' ū'tza' xatzī't de ixlīhuāk huan puscan a'ntī lej
tatlahua talākalhī'n, lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'". 6 Lā' iclaktzī'lh que huanmā' puscāt
ixlīka'chīnī't huan ixka'lhni'ca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n cāmaknīca como tū'
tamakxtekli ta'a'kahuāna'ni' Jesús. Lā' a'xni'ca' quit iclaktzī'lh huā'mā', lej ica'cnīlh. 7 Lā'
huan ángel quinkalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' lī'a'cnī'ya'? Na'icuaniyāni' a'ntū līlakatzē'k ixpālacata huan puscāt lā' huan
animal a'ntū kēhuī', lā' a'ntū ka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. 8 Lā' huan
animal a'ntū la'ktzi', xla' ixlahuī' xapū'la, lā' chuhua'j tū'tza' lahuī'. Xla' natā'cxtuyāchi
nac huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' ā'calīstān xla' na'a'n a'nlhā namālakuanīcan. Lā' a'xni'ca'
nalaktzī'ncan huan animal, natalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Lej
natalē'cnī huan animal a'nchī ixuī' de makāntza' lā' tū'tza' lahuī' lā' nalatahui'lapala.
Natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro desde a'xni'ca'
tzuculh cāxtahui'la quilhtamacuj. Lā' huan libro ū'tza' a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

9 Lā' nā huan ángel quihuanilh:

—Chuhua'j na'icuaniyāni' a'nchī līmāchekxīcan huā'mā'. Huan lakatojon ixa'kxāk huan
animal, xla' ū'tza' huan lakatojon kēstīn a'nlhā tahui'la huan puscāt. 10 Lā' nā huan
lakatojon a'kxāk, ū'tza' nā huanicu'tun huan kalhatojon reyes. Lā' huan kalhaquitzis de
xlaca'n tū'tza' tamāpa'ksīni'n. Lā' kalhatin de xlaca'n, xla' māpa'ksīni'ncus. Lā' huan kalhatin
ixlīkalhatojon, xla' tū' minī't. Xla' a'xni'ca' namin, tū' lej makān catimāpa'ksīni'lh. 11 Lā' huan

animal a'ntū ixlahuī' xapū'la lā' a'ntū tū'tza' lahuī', xla' ū'tza' ixlīkalhatzeyan rey. Lā' xla'
a'cxtim con huan kalhatojon. Lā' ā'calīstān xla' namālakuanīcan.
12 'Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū la'ktzi', xla' ū'tza' huan kalhacāuj reyes. Xlaca'n
a'ntīn tūna'j talītzucu tamāpa'ksīni'n. Xlaca'n natamāpa'ksīni'n con huan animal xmān
lakatin hora. 13 Lā' huā' tamā'na kalhacāuj reyes talacchihuīna'nī't lā' natamaxquī' huan
animal ixlīmāpa'ksīnca'n. 14 Xlaca'n natatlahua guerra lā' natatā'lāsta'la huan Cordero.
Lā' nacātlaja huan Cordero con ixtachi'xcuhuī't a'ntī Dios cāta'sani'nī't lā' cālacsacnī't lā'
ta'a'kahuāna'ni' xmān Dios. Lā' huan Cordero natlajana'n como xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n
a'ntīn tamāpa'ksīni'n, lā' xla' ū'tza' Rey a'ntī ā'chulā' māpa'ksīni'n que ixlīhuākca'n huan reyni'
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
15 Lā' nā quihuanilh huan ángel:
—Huan marna' a'ntū cāla'ktzi' a'nlhā lacahuahuī' huan puscāt a'ntī lej tlahua talākalhī'n,
huā'mā' xla' tachi'xcuhuī't xalanī'n lacalhūhua' xcānsipejni' a'ntīn tachihuīna'n lej
tāpālhūhua' tachihuīn. 16 Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū cāla'ktzi' lā' a'ntū kalhacāuj
reyes, xlaca'n lā' huan animal natalāca'tzalaktzī'n con huan puscāt a'ntī lej tlahualh
talākalhī'n. Lā' huan puscāt namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī. Lā' lhka'lo'ko natamakxteka.
Xlaca'n natahua' ixquinīt huan puscāt. Lā' a'ntū na'a'katāxtū nalhcuyukō'can. 17 Dios
cāmāpuhuanīlh para natatlahua a'ntū Dios ixlacasqui'n. Lā' ū'tza' xlaca'n talīlacchihuīna'lh
lā' talīmaxquī'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan animal hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk
a'ntū Dios ixuanī't. 18 Lā' huan puscāt a'ntī la'ktzi', xla' ū'tza' huan lej xaka'tla' cā'lacchicni'
a'ntū cāmāpa'ksīkō' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj.

18

Mālakuanīca Babilonia

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn. Xla' lej ixka'lhī
līmāpa'ksīn. Lā' xla' lej ī'xkaka lā' māxkakēkō'lh huan quilhtamacuj. 2 Lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j mālakuanīkō'canī'ttza' huan xaka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Chuhua'j
tahui'lāna' a'ntza' xmān huan tlajana'nī'n, lā' ixlīhuāk huan spūnnu' xalakko'hua'jua'.
3 Babilonia cāmātlahuīlh talaclē'i' xalanī'n na ixlīhuāk huan xcānsipejni'. Lā' huan reyes
xalanī'n na ixlīhuāk huan cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata huā'mā'
cā'lacchicni'. Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj rico talanī't, como huan xalanī'n
nac Babilonia lej ixtaxa'ma ixtumīnca'n para tatamāhua ixlīhuāk a'ntū ixtalacasqui'n.
4 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Cataxtutit huan nac Babilonia, hui'xina'n a'ntī quintachi'xcuhuī't. Tū' natlahua'yā'tit
huan xako'hua'jua' talaclē'i' con xalanī'n a'ntza'. Lā' chuntza' tū' catimakpātīni'ntit
nā hui'xina'n a'xni'ca' nacāmāpātīnīcan xlaca'n. 5 Ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n lej lhūhua'.
Cāmākēstokui'līni'canī't lā' chā'nī't hasta nac a'kapūn. Dios lej cāpāstacni'nī't huan ixta-
laclē'i'ca'n. 6 Chuhua'j cacātlahuani'ca xlaca'n chu a'nchī cātatlahuani'ni' hui'xina'n. Tzej
catamāpalalh hasta maktu' por huan a'ntū tatlahuani'lh ā'makapitzīn. Chuhua'j tzej cat-
apātīni'lh xlaca'n hasta maktu'. 7 Lej rico ixtahuanī't lā' lej ixtapāxuhualh lā' lej ix-
taka'tla'jca'jtzī. Lā' chuhua'j tzej catapātīni'lh lā' tzej catalakaputzalh. Xlaca'n hua'chi
kalhatin puscāt a'ntī huan: "Quit kalhatin reina lā' icmāpa'ksīni'n. Lā' quit tū' lakapūt. Lā'
tū' maktin ictilakaputzalh". 8 Lā' ū'tza' natalīmin huan lakuat. Lā' naminkō' ixlīhuāk lakatin
chi'chini': talakaputzīt lā' līnīn lā' tatzi'ncsta. Lā' nā nalhcuyukō'can huā'mā' cā'lacchicni'.
Lā' a'ntī namacamin huā'mā' lakuat, xla' ū'tza' Dios. Lā' xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn.
9 Lā' huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n con huan xalanī'n
nac Babilonia. Lā' con ū'tunu'n ixcātā'tlahua ixlīhuāk a'ntū ixtalacasqui'n. Xlaca'n nata-
lakaputza lā' natacalhuan a'xni'ca' natalaktzī'n que huan cā'lacchicni' Babilonia lhcumā'
lā' huan xajini' tā'kayāhuamā'. 10 Lā' huan reyes natalaca'a'ntāya de makat como nā lej
natajicua'n a'nchī natapātīni'ntamā' huan xalanī'n nac Babilonia. Lā' natalāhuani:
—Lej xānti la huan Babilonia, huan ka'tla' cā'lacchicni'. Chu līmaktin māpalamā' por
ixlīhuāk huan xako'hua'jua' a'ntū tatlahuanī't a'ntza'. Lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn —chuntza'
natahuan.
11 Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj nā xlaca'n natacalhuan lā' natalaka-
putza por huan a'ntūn pātle'kemā' nac Babilonia. Natacalhuan como tū'tza' catita'a'nalh
a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n. 12 Tū'tza' cati'a'nalh a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n
hua'chi huan oro lā' plata lā' perlas lā' lej xatapala chihuix. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca
huan lu'xu' a'ntū lej xafino de lino lā' de seda a'ntū smumonko' lā' spi'nenke'. Tū'tza'
catitamāhuaca huan qui'hui' a'ntū lej xamu'csa. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca a'ntū cātlahuacan
de marfil lā' de huan qui'hui' lej xatapala lā' huan bronce lā' līcā'n lā' huan mármol.
13 Tū'tza' catitamāhuaca huan canela lā' nīn huan chi'tinni' a'ntū mojōni'can līhua't. Lā'

tū'tza' caticāmaktamāhuaca huan pūm lā' mirra lā' perfume lā' vino lā' aceite lā' harina lā'
trigo. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca huācax lā' borregos lā' cahuāyuj lā' carros a'ntū cāsta'nca
cahuāyuj lā' huan tasācua' a'ntīn tascuja para ixtēcu'ca'n a'ntīn cātamāhuanī't. 14 Lā' huan
stā'na'nī'n natahuani xalanī'n nac Babilonia:
—Huan lej xalacuan catūhuā a'ntū lej ixka'lhīcu'tunā'tit, xla' cāsputni'kō'nī'ta'ni'. Lā' nā
cāsputni'kō'nī'ta'ni' huan lej xalacfino catūhuā lā' lej xatapala. Tū'tza' maktin catika'lhī'tit.
15 Lā' huan stā'na'nī'n lej ricos ixtahuanī't como lej ixtatlahua negocio con xalanī'n
nac Babilonia. Lā' nā xlaca'n natalaca'a'ntāya de makat como lej natajicua'n a'nchī nat-
apātīni'ntamā' xalanī'n nac Babilonia. Lā' natalakaputza lā' natacalhuan. 16 Lā' natahuan:
—¡Lej xānti la huan Babilonia! Xapū'la xalanī'n a'ntza' ixtalhakā'nan huāk con huan lino
xafino lā' xasmumonko' lu'xu' lā' xaspi'nenke'. Lā' ixtaka'lhī ixlīcāxtlahualīca'n huāk de oro
lā' de chihuix lej xatapala lā' perlas. 17 Lā' chu līmaktin cāsputni'kō'lh ixlīricoca'n —natahuan.
Lā' ixlīhuākca'n huan marineros lā' xanapuxcu'nu' huan barcos lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
tapū'a'an huan barcos lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamakscuja nac mar, ixlīhuākca'n nata-
laca'a'ntāya. 18 Lā' a'xni'ca' natalaktzī'n a'nchī lhcumā' huan cā'lacchicni' Babilonia lā' a'nchī
taxtumā' huan jini', xlaca'n natahuan:
—Tū' maktin ixa'nanī't lakatin cā'lacchicni' hua'chi huā'mā' ka'tla' cā'lacchicni'.
19 Lā' como lej natalakaputza, māni' xlaca'n nata'a'cpūtō'ca' pokxni'. Lā' natacalhuan lā'
lej palha' natahuan:
—¡Xānti la huā'mā' xaka'tla' cā'lacchicni'! Lej rico ixtahuanī't xalanī'n a'ntza'. Lā' nā
talalh ricos ixlīhuākca'n ixtēcu'nī'n barcos como lej ī'stā'nancan nac Babilonia. ¡Xānti la huan
cā'lacchicni'! Chu līmaktin sputli.
20 Lā' nā nahuancan:
—Catalīpāxuhualh ixlīhuākca'n xalanī'n nac a'kapūn como lakuanī't huan cā'lacchicni'
Babilonia. Calīpāxuhua'tit hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios lā' nā hui'xina'n apóstoles
lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Xlaca'n xalanī'n nac Babilonia tamāpalamā'natza' con Dios a'ntū
cātatlahuani'nī'ta'ni' hui'xina'n.
21 Lā' ā'calīstān kalhatin ángel lej xatli'hui'qui chi'palh lakatin ka'tla' chihuix hua'chi
lakatin xuā'ti' ixlīka'tla'. Lā' tamacajūlh nac mar lā' hualh:
—Chuntza' namāyujūcan huan ka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Lā' tū'tza' maktin cati-
tasu'yulh. 22 Tū'tza' catikaxmatca a'ntza' huan música. Tū'tza' catikaxmatca huan arpa nīn
huan līskoli' nīn huan trompeta. Tū'tza' maktin catikaksca kalhatin makscujni' de catūhuāya
tascujūt. Tū'tza' catisā'nalh huan xuā'ti' a'xni'ca' squitimā'ca como tintī' a'ntī natasquiti.
23 Tintī'tza' a'ntza' nīn lakatin pūmaksko a'ntū namaksko. Tū'tza' catikaxmatca ixtachihuīn
a'ntīn tapūchahuanī'tcus. Huan stā'na'nī'n a'ntī xapū'lh tamilh nac Babilonia, xlaca'n ā'chulā'
ixtaka'lhī līmāpa'ksīn que ā'makapitzīn xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xalanī'n nac Babilonia
talī'a'kxokonu'lh con ixtatlahuānca'n xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj —hualh huan
ángel.
24 Chuntza' napātle'keni' huan Babilonia como a'ntza' cāmaknīca ixa'cta'sana'nī'n Dios
lā' nā cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā talē'n cuenta xalanī'n nac Babilonia a'nchī
cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios na ixlīhuāk huan quilhtamacuj.

19

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli a'nchī palha' ixtata'sa huan lhūhua' tachi'xcuhuī't nac a'kapūn.
Xlaca'n ixtahuan:
¡Lej ka'tla' Dios!
Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'.
Ca'a'cnīni'ni'ca' xmān ū'tza'.
Lā' xla' ka'lhīkō' huan līmāpa'ksīn.
2 Xla' juzgarlī chu a'nchī a'ntū stu'ncua'.
Lej tzey a'nchī xla' juzgarlī.
Xla' juzgarlīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamātlahuīlh talaclē'i' ixlīhuākca'n
xalanī'n huan quilhtamacuj, chu a'cxtim hua'chi xlaca'n.
Dios māpātīnīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamaknīlh a'ntī ixtatā'scuja Dios.
3 Lā' chihuīna'mpalaca lej palha' lā' tahualh:
—¡Lej ka'tla' Dios! Huan jini' tō'ca'mā' de nac Babilonia para pō'ktu.
4 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' papatzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna nac huan
a'katzā'stūtā'ti', xlaca'n tatatzokostani'lh Dios a'ntī ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. Xlaca'n
tamācā'tanīlh lā' tahualh:
—Stu'ncua' a'nchīn tahuan. ¡Lej ka'tla' Dios!
5 A'calīstān kaxmatpalaca lakatin tachihuīn de ixpūmāpa'ksīn Dios lā' hualh:

Camāka'tlī'tit Dios milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios lā' milīhuākca'n hui'xina'n, xalakka'tla'n lā' xalactzina'j, a'ntī a'cnīni'ni'yā'tit Dios.

Tapūchahualh a'ntī huanican Cordero

6 Lā' chu ickaxmatpā hua'chilh ixtachihuīna'mā'na lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' hua'chi
a'nlhā yujtāya xcān, lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili lā' tahualh:
¡Lej ka'tla' Dios!
Māpa'ksīni'ntza' quiMāpa'ksīni'ca'n quinDiosca'n a'ntīn ka'lhīkō' līmāpa'ksīn.
7 Lā' līpāxūj catahui'lauj lā' cata'sauj de tapāxuhuān.
Lā' camāka'tlī'uj Dios.
Lā' chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūtapūchahua huan a'ntī huanican Cordero.
Lā' ixtasqui'ni' tacāxnī'ttza'.
8 Lā' huan xatasqui'ni' makxtekcanī't nalhakā'nan con huan xatzey xastala'nka' lu'xu' lā' slamama.
Huan lej xatzey lu'xu' huanicu'tun que lej tzey a'nchī talatā'kchoko ixtachi'xcuhuī't Dios.
9 A'calīstān huan ángel quihuanilh:
—Catzo'kti huā'mā': "Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn cākantāyacanī't para huan tahua' a'xni'ca' natapūchahua huan Cordero".
Lā' nā quihuanilh huan ángel:
—U'tza' stu'ncua' como ū'tza' huā'mā' a'ntū hualh Dios.
10 Lā' quit ictatzokostani'lh huan ángel lā' ictimācā'tanīcu'tulh. Lā' xla' quihuanilh:
—Tū' catla'hua' chuntza'. Tū' caquimācā'tani'. Quit ictā'scuja Dios chuntza' hua'chi hui'x
lā' hua'chi huan mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' a'ntū xastu'ncua' a'ntū Jesús māsu'yulh.
Xmān Dios namācā'tanī'ya'. A'ntīn tamāca'tzīnīni'n ixtachihuīn Jesucristo, ixlīhuākca'n
xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios —quihuanica.

Huan xasa'kaka cahuāyuj lā' a'ntī ixkēhuī'

11 A'calīstān iclaktzī'lh huan a'kapūn laquī'yā. Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka.
Lā' a'ntī ixkēhuī' huā'mā' cahuāyuj, māpācuhuīca Xastu'ncua' lā' ū'tza' a'ntīn tlōkentaxtū
ixlīhuāk. Xla' tzey a'nchī māpa'ksīni'n. Lā' lej tzey a'nchī xla' tlahua guerra. 12 Lā'
ixlakastapun ixtaxkaka hua'chi xalamana' huan macscut. Lā' ixmūhuī' lhūhua' corona na ixa'kxāk. Lā' ixtzo'kni'canī't lakatin tacuīni'. Lā' nīn tintī' ixmāchekxī a'ntū ixuanicu'tun huanmā' tacuīni'. Lā' xmān ū'tza' ixmāchekxī. 13 Ixlu'xu' ixpasakō'nī't ka'lhni'. Lā' ixtacuīni'
ū'tza' huan ixTachihuīn Dios. 14 Lā' ixtastālani' huan ejércitos xala' nac a'kapūn. Xlaca'n ixtakēhuī'lāna' laksa'kakan cahuāyuj. Lā' ixlu'xu'ca'n lej xatzey lā' xasa'kaka lā' stala'nka' ixtahuanī't. 15 Lā' a'ntī ixpasakō'nī't ka'lhni' ixlu'xu', quilhtaxtulh kantin espada a'ntū
lej sta'ya'nca'. Con huā'mā' nacāpūtlaja huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj. Lā' lej
līpalha' nacāmāpa'ksī. Xla' nacāmāpātīnī como Dios lej a'kchā'n con ū'tunu'n. Lā' a'nchī
xlaca'n natapātīni'n natala hua'chi huan uvas a'ntū cālacchi'ntacan a'xni'ca' māxtuni'can
xaxcān. 16 Lā' na ixlu'xu' lā' na ixchākēn ixtatzo'kni' lakatin tacuīni': "U'tza' huan Rey
a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes. U'tza' huan Māpa'ksīni' a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn".
17 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyā nac chi'chini'. Lā' xla' lej palha' cāhuanilh
ixlīhuākca'n huan spūnnu' a'ntū ixtakosnū'ntlā'huan nac cā'ū'nī'n:
—Cata'ntit. Catakēstoktit lā' cahua'tit a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni'. 18 Cata'ntit lā'
cahua'tit huan ixquinītca'n huan reyes lā' generales lā' huan xalactli'hui'qui chi'xcuhuī'n.
Cahua'tit huan ixquinītca'n huan cahuāyuj lā' ixquinītca'n a'ntī ixtakētō'la. Cahua'tit
ixquinītca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, a'yuj ixtamakscuja lā' a'yuj tū' ixtamakscuja, lā'
a'yuj chi'xcuhuī'n a'ntī lej tatasqui'nī lā' a'yuj tū' lej tatasqui'nī —hualh huan ángel.
19 A'calīstān iclaktzī'lh a'nchī ixtatakēstoknī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan reyes
xalanī'n nac quilhtamacuj lā' ī'soldadosca'n. Ixtatakēstoknī't para natatā'lātucsa a'ntī
ixkēhui'lāna' lā' huan ī'soldados. 20 Huan xako'hua'jua' animal chi'paca lā' nā huan
a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n. Xla' ixtlahuanī't lē'cnīn na ixlacapūn huā'mā' animal. Lā'
chuntza' ixcā'a'kxokonī't a'ntī ixtalē'n na ixtankānca'n huan ī'sello huan animal lā' a'ntī
ixtataquilhpūtani' huan ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan animal. Lā' huan animal lā'
huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n, xalakahuan cāmacā'nca huan nac cā'macscutnu' a'nlhā
hua'chi lakatin lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. 21 Lā' ixlīhuākca'n huan makapitzīn
ixtachi'xcuhuī't huan xako'hua'jua' animal, xlaca'n cāpūmaknīkō'ca huan espada a'ntū quilhtaxtulh na ixquilhni' a'ntī ixkēhuī' huan cahuāyuj. Lā' huan spūnnu' tzej talīka'sli huan ixquinītca'n.

20

Lakatin mil cā'ta

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn. Lā' ixlē'mā' huan
xallave de huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' nā ixlē'mā' kantin cadena lhmā'n. 2 Lā' xla' chi'palh
huan dragón. U'tza' huan lūhua' a'ntū xala' lejtza' makān, lā' nā ū'tza' huan ko'ti'ti' lā' nā
huanican Satanás. Lā' huan ángel chī'lh huan dragón lā' māchokolh xatachī'n lakatin mil
cā'ta. 3 Lā' huan ángel mojōlh nac xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tzej mālacchōlh lā' hui'līni'lh lakatin
sello nac xamākalhcha. Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūlalhtza' cā'a'kxokolh huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac quilhtamacuj hasta que nasputa huan lakatin mil cā'ta. Lā' a'xni'ca' nasputa
huan mil cā'ta, namakxtekcan. Lā' tū' makān catimakxtekca.
4 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh makapitzīn pūtahuī'lhni' a'nlhā ixtapūmāpa'ksīni'n. Lā' nā
iccālaktzī'lh ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza'. Xlaca'n ixcāmaxquī'canī't līmāpa'ksīn para
natajuzgarlī. Nā iccālaktzī'lh xlaca'n a'ntī ixcā'a'cchu'cucanī't. Cāmaknīca como ixtamāsu'yu
ixtachihuīn Dios lā' a'ntū xastu'ncua' ixpālacata Jesús. Xlaca'n tū' ixtamācā'tanīnī't
huan xako'hua'jua' animal, lā' tū' ixtataquilhpūtani'nī't ixídolo. Lā' tū' ixtamakxteknī't
nacāhui'līni'can huan sello na ixtankānca'n lā' na ixmacanca'n. Lā' iccālaktzī'lh que huā'
tamā'na talakahuanchokolh lā' tamāpa'ksīni'lh con Cristo lakatin mil cā'ta. 5 Xlaca'n ū'tunu'n
a'ntī xapū'la talakahuanchokolh. Huan ā'makapitzīn nīnī'n natalakahuanchoko a'xni'ca'
nasputa huan mil cā'ta. 6 Līpāxūj a'ntīn talakahuanchoko a'xni'ca' talakahuanchoko huan
xapū'la. Xlaca'n natatā'māpa'ksīni'n con Dios. Xlaca'n tū'tza' catitanīlh ixlīmaktu' hua'chi
ā'makapitzīn. Xlaca'n natatā'scuja Dios lā' nā Cristo. Lā' natamāpa'ksīni'n con Cristo lakatin
mil cā'ta.
7 Lā' a'xni'ca' natasputa huan lakatin mil cā'ta, namakxtekcan huan ko'ti'ti'. Lā' xla'
nataxtu de a'nlhā ixchī'canī't. 8 Lā' nataxtu lā' nacā'a'kxoko huan tachi'xcuhuī't na ixlīhuāk
huan quilhtamacuj. Lā' nacā'a'kxoko xalanī'n nac Gog lā' Magog. Xlaca'n nacāmākēstoka
para natatlahua guerra. Xlaca'n lej lhūhua' hua'chi huan xalactzina'j chihuix a'ntū
tahui'lāna' na ixquilhtūn huan mar. 9 Lā' iclaktzī'lh a'nchī huan ī'soldadosca'n de Gog lā' Ma-
gog ixtalatā'kchoko chuxalhā lā' tatā'tamacxti'li'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ixtachi'xcuhuī't
Dios. Lā' huanmā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū Dios lej pāxquī'. Lā' de nac a'kapūn mincha'
huan macscut lā' cālhcuyukō'lh ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't huan ko'ti'ti'. 10 Lā' huan ko'ti'ti'
a'ntī ixcā'a'kxokonī't macā'nca nac cā'macscutnu' a'ntū hua'chi lago lā' a'nlhā lhcuyucan
azufre. Lā' nā a'ntza' ixcāmacā'ncanī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī
ixa'kxokonu'n. A'ntza' nacāmāpātīnīcan de tuncuj lā' de tzī'sa para pō'ktu.

Dios najuzgarlīni'n a'nlhā huī' na ixpūmāpa'ksīn

11 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin pūmāpa'ksīn lej ka'tla' lā' smu'yonko'. Lā' iclaktzī'lh a'ntī
ixuī' a'ntza'. Huan quilhtamacuj lā' huan a'kapūn cāmālakuanīca na ixlacapūn Dios. Lā'
tū'tza' tatasu'yulh. 12 Lā' iccālaktzī'lh huan nīnī'n, lakka'tla'n lā' xalacti'na'j. Xlaca'n
ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' cāmālakakē'ca huan libros. Lā' ā'calīstān mālakakē'palaca
ā'lakatin. U'tza' huā'mā' huan libro a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. Lā' cājuzgarlīca huan nīnī'n chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't chuntza'
a'nchī ixtatzo'kni' ixlīhuāk a'ntū ixtatlahuanī't. 13 A'calīstān huan mar cāmacamāstā'lh a'ntī
ixtanīnī't a'ntza'. Lā' nā tachilh xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac cā'līnīn. Lā' cājuzgarlīkō'ca
ixlīhuākca'n, chā'tunu' chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't. 14 Lā' ā'calīstān huan līnīn lā' huan
cā'līnīn cāmacā'nca nac cā'macscutnu' a'nlhā hua'chi lago. Lā' a'ntza' a'nlhā nīcan ixlīmaktu'.
15 Lā' nā cāmacā'nca nac cā'macscutnu' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ixcātzo'kni'canī't ixtacuīni'ca'n
huan nac libro a'nlhān tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

21

Huan xasāsti' a'kapūn lā' huan xasāsti' quilhtamacuj

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh ā'lakatin xasāsti' a'kapūn lā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan xapū'la
a'kapūn lā' huan xapū'la quilhtamacuj ixcāmālakuanīcanī't. Lā' tū'tza' ixa'nan mar. 2 Quit
iclaktzī'lh huan xatasicua'lanālīn cā'lacchicni'. Huā'mā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū xasāsti'
Jerusalén. Lā' nā iclaktzī'lh a'nchī ixyujmā'chi nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' huan
cā'lacchicni' tzej ixcāxtlahuacanī't hua'chi kalhatin xatasqui'ni' a'ntī xa'nca lhakā'nan a'xni'ca'
natā'tapūchahua huan ī'squi'nīni'. 3 A'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' nac
a'kapūn. Lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j Dios cātā'lahuī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' xla' nacātā'latahui'la con xlaca'n.
Xlaca'n natala ixtachi'xcuhuī't. Lā' xla' nala ixDiosca'n xlaca'n. 4 Dios nacāmāscōhuīni'
ixlakaxta'jatca'n xlaca'n. Lā' tū'tza' catitanīlh. Lā' tū'tza' catitalakaputzalh. Lā' tū'tza'
catitacalhualh. Lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā' tū'tza' caticāpātle'keni'lh nīn tuntū' a'ntū xala'
xapū'la.
5 Lā' ā'calīstān chihuīna'lh Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn lā' hualh:
—Chuhua'j quit na'iccāsāstī'tlahuakō' ixlīhuāk catūhuā.

Lā' quihuanilh:
—Huak huā'mā' catzo'kti. Huā' tamā'na tachihuīn ū'tza' a'ntū xalacstu'ncua' lā' tzē
kalhlaka'ī'can.
6 Lā' nā quihuanilh:
—Lakō'nī'ttza'. Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan
letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus
a'xni'ca' nasputkō' ixlīhuāk. A'ntīn takalhpūtī, quit na'iccāmāhuī' huan xcān xala' nac
mu'sni' a'nlhān taxtu xcān a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' tū' ic-
ticāmātā'jīlh. 7 Chuntza' quit na'iccātlahuani' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlajana'n. Lā' quit na'icla
ixDiosca'n xlaca'n, lā' xlaca'n natala quincamana'. 8 Tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn tajicua'n lā'
ū'tza' tū' quintalīstālani'. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu'. Lā' nā chuntza' a'ntīn tū'
takalhlaka'ī', lā' a'ntīn lej taca'tzanca'tzī, lā' a'ntīn tamaknīni'n, lā' a'ntīn tatlahua talākalhī'n,
lā' huan tlahuāna'nī'n, lā' huan a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' ixlīhuākca'n huan
a'kxokonu'nī'n. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu' a'nlhā lhcuyucan huan azufre.
Huā'mā' ū'tza' a'nlhā ixlīmaktu' nīcan.

Huan xasāsti' Jerusalén

9 Lā' ā'calīstān quilakmilh kalhatin de huan ixlīkalhatojon huan ángeles a'ntī ixtaka'lhī
huan ā'tāpātojon lakuat. Lā' quihuanilh:
—Cata't, lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' huan xatasqui'ni' a'ntī nala ixpuscāt huan Cordero.
10 Lā' huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh lakatin talakahuān. Huan ángel quilē'lh nac
lakatin tālhmā'n kēstīn lej ka'tla'. A'ntza' quimāsu'ni'lh huan cā'lacchicni' a'nlhā ixla' Dios
lā' a'nlhā huanican Jerusalén. Ixyujāchi de nac a'kapūn a'nlhā Dios hui'lacha'. 11 Lā'
huan cā'lacchicni' ī'xkaka con huan ī'xkakana' Dios. I'xkaka hua'chi lakatin chihuix a'ntū
lej xatapala, hua'chi lakatin chihuix a'ntū huanican jaspe a'ntū stala'nka' lā' a'ntū xkaka.
12 Ixlīmakka'tla' huan cā'lacchicni' ixyā lakatin taxaka lej tālhmā'n. Lā' ixka'lhī lakacāujtu'
xamākalhcha. Lā' kalhacāujtu' ángeles cālīmāmacū'ca huan tamā'na mākalhcha. Lā' huan
nac mākalhcha ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' ixo'kxa'n Israel. 13 Ixtayāna'
lakatu'tun mākalhcha lakpātunu', lakatu'tun na ixtankēn, lā' nac norte lakatu'tun, lā' nac
sur lakatu'tun, lā' nā lakatu'tun a'nlhā tā'cnū huan chi'chini'. 14 Huan xacimiento de
huan taxaka lakacāujtu' chihuix. Lā' huan nac chihuixni' ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan
kalhacāujtu' apóstoles, ixla' huan a'ntī huanican Cordero.
15 Huan ángel a'ntī ixquintā'chihuīna'nī't ixlē'mā' kantin hua'chi a'ctzina'j qui'hui' de oro.
Con huanmā' ixpūlaclhcālh huan cā'lacchicni', lā' huan xamākalhcha lā' huan taxaka. 16 Huan
cā'lacchicni' tā'ti'jua' ixuanī't. Chu a'cxtim ixlīlhmā'n lā' ixlīpēka'tla'. Huan ángel lhcālh huan
cā'lacchicni' con huan ixqui'hui' de oro. Lā' ixlīhuāk lhcākō'lh lā' chā'lh lakatu' mil ā'lakatu'
ciento kilómetros de ixlīlhmā'n, chu a'cxtim ixlīpēka'tla' lā' ixlītālhmā'n. 17 Lā' huan ángel
lhcālh huan taxaka chu a'nchī hua'chi talaclhcāna'n huan chi'xcuhuī'n. Lā' ixlītālhmā'n
chā'lh tu'tumpu'xamatā'ti' metros.
18 Lā' huan taxaka ixlītlahuacanī't huan chihuix de jaspe. Lā' huan cā'lacchicni' huāk
de oro xastala'nka' hua'chi vidrio. 19 Lā' huan xacimiento de huan taxaka lej tzēhuanī't
ixuanī't como ixlītlahuacanī't de tāpālhūhua' chihuix a'ntū lej xatapala. Huan xapū'la
chihuix de huan xacimiento, xla' de jaspe. Lā' ixlīlakatu' chihuix de zafiro, lā' ixlīlakatu'tun
de ágata, lā' ixlīlakatā'ti' de esmeralda. 20 Lā' huan ixlīlakaquitzis chihuix de ónice, lā' huan
ixlīlakachāxan de cornalina, lā' huan ixlīlakatojon de crisólito, lā' ixlīlakatzeyan de berilo, lā'
huan ixlīlakana'jās de topacio, lā' huan ixlīlakacāuj de crisoprasa, lā' huan ixlīlakacāujtin de
jacinto, lā' huan ixlīlakacāujtu' de amatista. 21 Huan lakacāujtu' mākalhcha xla' lakacāujtu'
chihuixni' a'ntū cāhuanican perlas. Lakatunu' mākalhcha ixtlahuacanī't de lakatunu' perla.
Lā' huan xatej de huan cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi vidrio.
22 Tū' iclaktzī'lh nīn lakatin lītokpān nac huan cā'lacchicni', como na ixlīhuāk huan
cā'lacchicni' huī' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' nā a'ntza' huī' huan Cordero. 23 A'ntza'
tū' tasqui'nī que huan chi'chini' nīn huan mālhcuyu' natamāxkakēni'n huan nac cā'lacchicni'.
Huan cā'lacchicni' māxkakē huan ī'xkakana' Dios lā' nā ī'xkakana' huan Cordero. 24 Lā' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj nacāmāxkakē ī'xkakana' Dios. Lā' huan reyes
xalanī'n nac quilhtamacuj natalīmin ixlīricoca'n nac huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' natamālacnūni'
Dios. 25 Lā' huan xamākalhcha huan cā'lacchicni' natatalaquī'tāya tintacuj. Lā' tū' maktin cat-
icāmālacchōca como a'ntza' tū' cati'a'nalh tzī'sa. 26 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natalīmin
nac huanmā' cā'lacchicni' ixlīhuāk a'ntūn taka'lhī a'ntū lej xatapala. 27 Lā' tū' catitanūlh nac
huan cā'lacchicni' a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tatlahua a'ntū lej līmāxana'.
Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tahuan tā'ksa'nīn. Natatanū nac huan cā'lacchicni' xmān a'ntīn
cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro huan Cordero a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

22

1 Lā' ā'calīstān huan ángel quimāsu'ni'lh kantin pūxka a'ntū lej stala'nka'. Lā' huan
xaxcān de huā'mā' pūxka ū'tza' a'ntū māstā' huan xasāsti' quilhtamacuj. Huan pūxka
ixtaxtumā' de na ixpūmāpa'ksīnca'n Dios lā' huan Cordero. 2 Lā' huan pūxka ixtētaxtu
na ixpu'nan de huan ixtej huan cā'lacchicni'. Lā' na ixquilhtūnī'n huan pūxka ixtayāna'
huan qui'hui' a'ntū tamāstā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan tamā'na qui'hui' tamāstā' ixtō'ca't
makcāujtu' nac lakatin cā'ta. Tō'ca' ixtō'ca't lakatunu' mālhcuyu'. Lā' xachi'tin de huanmā'na
qui'hui' tzey para cālīmātzeyīcan huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. 3 Tū'
cati'a'nalh a'ntza' a'ntū ko'hua'jua' como a'ntza' huī' huan ixpūmāpa'ksīnca'n Dios lā' huan
Cordero. Lā' natamācā'tanī Dios a'ntīn tatā'tapa'ksī. 4 Lā' calacan natalaktzī'n Dios. Lā'
nacālītankātzo'kcan ixtacuīni' Dios na ixtankānca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī. 5 Lā' nac huā'mā'
cā'lacchicni' tū' cati'a'nalh tzī'sa. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca huan pūmaksko. Lā' tū'tza'
catimaclacasqui'nca huan chi'chini'. Huan Māpa'ksīni' Dios nacāmāxkakē ixtachi'xcuhuī't.
Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n para pō'ktu.

Palaj namimpala Jesucristo

6 A'calīstān huan ángel quihuanilh:
—Huā' tamā'na tachihuīn lej lacstu'ncua'. Lā' tzē cākalhlaka'ī'can. Huan Māpa'ksīni' Dios
ixcāmāpuhuanī ixa'cta'sana'nī'n a'ntū natahuan. Lā' xla' macaminī't huan ixángel para
nacāmāsu'ni' a'ntīn tatapa'ksī con Dios a'ntūn palaj napātle'ke.
7 Lā' Jesús hualh:
—Palaj na'icmin.
Līpāxūj a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū
māsu'yu a'ntū napātle'ke.
8 Quit, Juan, ickaxmatnī't lā' iclaktzī'nī't ixlīhuāk huā'mā'. Lā' a'xni'ca' xa'ickaxmatkō'nī't
lā' xa'iclaktzī'nkō'nī't, ictatzokostani'lh huan ángel a'ntī ixquimāsu'ni'nī't huā'mā'. 9 Lā' xla'
quihuanilh:
—Tū' chuntza' catla'hua'. Tū' caquintatzokostani'. Nā quit ictā'scuja Dios chuntza'
hua'chi hui'x lā' hua'chi minatā'timīn a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
ta'a'kahuāna'ni' a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Xmān Dios natatzokostani'ya'.
10 Lā' nā quihuanilh:
—Tū' tzē'k catica'tzi huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro lā' a'ntūn tahuan
a'ntū napātle'ke, como palaj natlōkentaxtūcan chuntza' hua'chi tatzo'kni'. 11 A'ntīn tatlahua
a'ntūn tū' tzey, catatlahualhcus. Lā' a'ntīn tapuhuan a'ntūn tū' tzey, catapuhualhcus
chuntza'. Lā' a'ntīn lactzey, pō'ktu catatlahualh a'ntūn tzey. Lā' a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios,
pō'ktu cata'a'kahuāna'ni'lh.
12 Lā' nā Jesús huampā:
—Palaj na'icmin. Na'iclīmin a'ntū na'iccālīmāpala chā'tunu'. Na'iccāmāpala a'ntīn tat-
lahuanī't a'ntūn tzey lā' nā a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey. 13 Quit huan Xapū'la lā'
huan A'xmān, hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z
a'ntū ixlī'a'ksputni'. Quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tatzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca'
nataspútkō' ixlīhuāk.
14 Līpāxūj a'ntīn cāmāsputūnu'ni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tzē natalīhua' huan
xatō'ca't de huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' nā tzē natatanū nac
huan cā'lacchicni'. 15 Tū' cāmakxtekcan natatanū nac cā'lacchicni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun
ixtachihuīn Dios. Tū' catitatanūlh huan tlahuāna'nī'n, lā' nīn a'ntīn tatlahua talākalhī'n, lā'
nīn a'ntīn tamaknīni'n, lā' nīn a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' nīn a'ntīn ta'a'kxokonu'n
como lej talakatī tahuan a'ntūn tū' stu'ncua'.
16 Lā' Jesús huampā:
—Quit, Jesús, icmacā'nī't qui'ángel. Xla' nacāhuaniyāni' ixlīhuāk huā'mā' hui'xina'n a'ntīn
tapa'ksīyā'tit con Dios na ixlīhuāk cā'lacchicni'. Quit huan ī'xū'yātā'nat huan rey David. Quit
huan Mātuncuīnī' Sta'cu a'ntū lej xkaka —hualh Jesús.
17 Huan Espíritu Santo lā' huan ixtasqui'ni' huan Cordero, xlaca'n tahuan:
—Cata'ntit.
Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata catahualh:
—Cata'ntit.
Lā' cataminkō'lh ixlīhuākca'n a'ntīn takalhpūtī, lā' catahua'lh huan xcān a'ntū māstā'
xasāsti' quilhtamacuj. Māstā'can hua'chi lē'ksajna' para a'ntīn tamaklhtīni'ncu'tun.
18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata huan ixtachihuīn huā'mā' libro a'nlhān tatzo'kni'
a'ntū napātle'ke, iccāhuani: Palh catīhuā mālhmā'nī huā'mā' tachihuīn, Dios namāpātīnī.
Napātī huan lakuat a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. 19 Lā' palh catīhuā namāpānū
macsti'na'j huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro, Dios tū' catimakxtekli nahua'

huan ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios tū' catimakxtekli natanū huan nac xatasicua'lanālīn cā'lacchicni' a'ntūn tzo'kcanī't nac huā'mā' libro.
20 Lā' a'ntī huan huā' tamā'na tachihuīn, xla' huan:
—Stu'ncua'. Quit palaj na'icmin.
Chuntza' calalh. Cata't quiMāpa'ksīni' Jesús.
21 Lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.